

ische
othek

3

boti

441-B.

Österreichische Nationalbibliothek

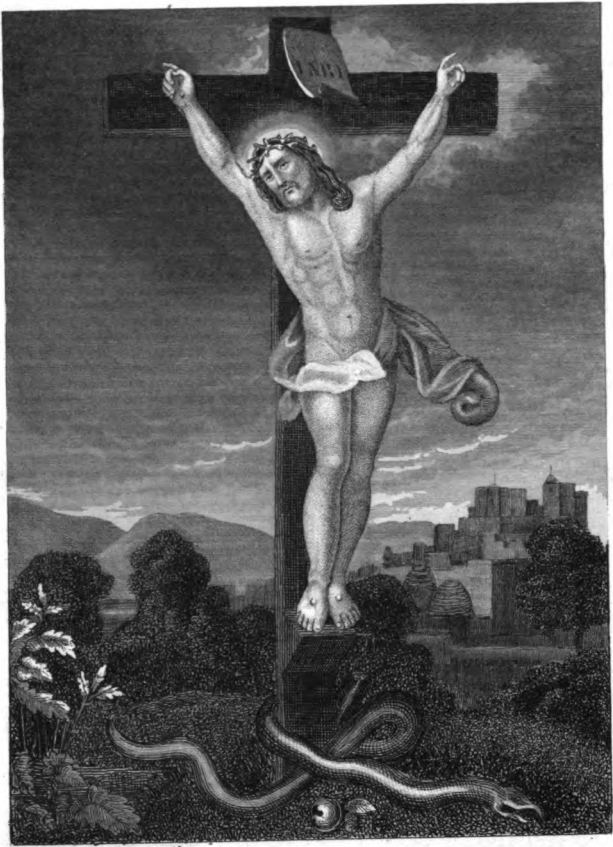
+Z224010007

Digitized by

Google

Nabožne Olylewy

kniha

modliliebna, poučowacia, obrádná a zzewacia

pre katolickeho krestiana
kazdeho stawu, weku a obojeho wowlawia.

Sostawil a wydal

Dr. Andrej Radlinski

knas arcibiskupstwa ostrihomskeho, redaktor westnika
mlády zemskéj osnowy slowenskej

Druhé opravene a rozmnozene wydanie.

So zvláštím schwálením Jeho Eminencie pána Kardinála Kniežáta
Primasta Uharskeho a Arcibiskupa Ostrihomskeho.

W Budine 1854

Čiřkom Martina Paqa.

Ma

Uaj

Ar:is
nifem
nem

Je

Jai

Ar:is
Ar:is
Ar:is
ar:is
apoy

Wolfe
Kye
Wolfe

Ku poklone Najswätejszej Trojice Bozej,

na česť

bez poskwrny prworobzeného hriechu počätej

Najblahoslawenejszej wždy Panny Marie,

Dcery Boha Otca, Matky Boha Syna

a Newesty Boha Ducha Swätého,

Králownej andelow, patriarchow, prorokow, aposstolow, mučen-
nikow, wyznawačow, panien a wšetkych Swätých, Uzdrawenia
nemocnych, Utočišťa hriessnikow, Potessenta zarmúcensých,
Pomocnice kresťanow a obzwláštnej Patrónky
krajiny Uhorskej,

na sláwu

Cirkwe wítáznej na nebi,

w prospech

Cirkwe bojujúcej na zemi,

w pomoc

Cirkwe trpiacej w očistci

* *

Jeho Eminencii S. R. C. Kardinálowi

Prýsslowi a Kniežátskej Wywýssnosti

Pánu Pánu

Jánowi Kr. Scitowškému

z Welikého Kéru,

Arcibiskupowi Dstribomškému, swätej aposstolskej stolice Poslowi
Rodzenému, sl. králowstwa Uhorskeho Primassowu, Najwyššiemu
Tajemníkowi Kancelátowi, slawného rádu sw. Stefana kráľa
aposstolskeho Prälátowi a welikého kříža Rytírowi, Jeho cis. král.
aposst. Welikenstwa skutočnému najtajnejšiemu státnemu Radcowi
atb. atb.

Golkierom Kardinálskym na titul chrámu sw. kříža w Jeruzaleme
strze Najswätejšieho Otca Pia IX. w Ríme ozdobenému, a sw.
spoločnosti: snemu, registru, sw. obrádom a odpustkow i relikwii
Údowi zrdzenému, múdro- a bohoslowia Doktorowi,

441- B. Neu

**Swojemu Najmilostwiejszemu
Arcybiskupowi**

na wczitą pamiątkę

Jego szczęśliwego návratu z Rímu zo swátého snemu
Kardinálow a Biskupow dnia 8. Januára r. 1855

w najbliszej poniżenosti a uctiwosti

wenuje

skladatel a wydawatel.

Predmluva k prvému vydaniu.

Uznaw newyhnutnú potrebu slowenskej modlitebnej knihy, ktoráby wšsetkým duchowným potrebám katolíckeho kresťana sôdpowebala, to jest: ktoráby ho swojimi prenikawými modlitbami a nábožnými piesňami k Bohu wedla, úplnými wýkladmi náboženských obráďow (ceremonij) poučowala a stručnými životopismi Swätých k nasledowaníu ich čností a dobrých skutkow zapalowala, wypracowal som takowú, a opät prepracowal poblá najwýbornejšších tu wo Wiedni są nachádzajúcich prameňow, a tiskom wydal o 10 hárkow obšširnejšiu, nežli to bylo z počiatku slúbené, so 6 krásnymi obrázkami; pri čom som žiadnych nákladkow neschetil.

Rejdem są púšštať do rozberania jej obsahú, ani ju nebudem chwáliť; nech są sama obsahom swojim chwáli pri jej horliwom užíwaní, ku cti a chwále Božej, ku zwelebeníu Cirkwe sw. katolíckej a ku spaseníu jednoho každého, z nej są wrúcny, pokorným a kajúcim srdcom modliaceho. Toto je najwrejššia žiadosť
Wo Wiedni, dňa 8. Julia 1850.

skladatela.

Predmluva k druhému vydaniu.

Nápráwe už prvé vydanie týchto „Nábožných Wýlewow“ wššade, kde ony w známosti přišly, za ten najwätšší klenot pre pobožného katolíckeho kresťana pokladané a wo spôsobe swojom i za úplné powážované bylo: preba, aby są touto jednou natolko oblúbenou modlitebnou knihou wššetko to, čo są w žiadnej inozajpčnej, jakokolwek ináč dofonalej, modlitebnej knihe pohromade nenachodí, lež po rúžnu (osobitne) w rozličných modlitebných, lithurgických, ascetických a iných bohosloweckých knihách są nachádza, zahrňowalo, doplňowalo, a

tak všemožným duchovním potřebám jak horlivého duchovního pastýra tak i jeho pravověrných ovesčiek vyhovene bylo, obohatil som toto druhé vydanie mnohými krásnymi výkladmi obrádow, swätých obyčajow, poswätných časow, slawnosti a pobožnosti nassej všeobecnej Matky, Cirkwe katolickej, mnohými modlitbami a pobožnosťami, jak súkromnými tak cirkewnými, wätším počtom životopisow Swätých, mnohými litániami a inými k powzneseniu pobožnosti smerujúcimi, ducha i srdce wzdelawajúcimi a obwieselujúcimi wecmi, a túto wnútrnú cenu prítomného wydania hládel som pozdwi-
hnúť i zownútrnou úhládnejšou a nežnejšou podobou a krásnejšími obrázkami, neseťriac tu žiadnych obetí, hládajúc jedine sláwu Božiu, rozkwet cirkwe a duffné spásenie mojich drahých spolurodákow katolíckých.

Ješli tieto „Nábožné Wýlewý“ budú od Wás, drahí moji Spolurodáci katolíci! s tou horlivosťou, s tou láskou, s tou ochotnosťou a trepezlivosťou, s ktorou já som pracowal na nich, upotrebowané, a ješli i to, čo mne snáď zchádzalo, Wáskou pobožnosťou bude doplnené, tým budú moje weliké práce a obeti odmenené a wrúcna moja žiadosť naplnená. A keď budete pri týchto Nábožných Wýlewoch srdcia Wasse w slzách radošti a wdáčnosti, w slzách zármutku a pokania k nekonečne milosrdnému Slutowníkowi, Otcu nebeskému, wyliewať a wzdychať; keď budete preblahoslawenu Bannu Mariu a Rodičku Božiu, a Wywolených Božích za prímluwu u Boha wzýwať, ach spomniteže i na mná, wzdychniteže i na moju ubohú duffu i potom, keď táto zo svojej krehkej nádoby zemskej wyslobodená w ohni očistowom sa trápiť a o Wásku pomoc wolať bude. To Wám želá, o to Wás prosí týchto Nábožných Wýlewow

W Budíne na deň Božieho Narodzenia
roku Pána. 1854.

skladatel.

A. Tabuľka pohyblivých sviatkov.

Roč	Litera ne- beľná	Štaredá streda	Veliká- noc	Turice	Počet ne- dieľ po sv. Duchu	1. Nebela adwentná
1855	G.	21. Feb.	8. Apr.	27. Máj.	26.	2. Dec.
1856	F. E.	6. Feb.	23. Mar.	11. Máj.	28.	30. Now.
1857	D.	25. Feb.	12. Apr.	31. Máj.	25.	29. Now.
1858	C.	17. Feb.	4. Apr.	23. Máj.	26.	28. Now.
1859	B.	9. Mar.	24. Apr.	12. Jun.	23.	27. Now.
1860	A. G.	22. Feb.	8. Apr.	27. Máj.	26.	2. Dec.
1861	F.	13. Feb.	31. Mar.	19. Máj.	27.	1. Dec.
1862	E.	5. Mar.	20. Apr.	8. Jun.	24.	30. Now.
1863	D.	18. Feb.	5. Apr.	24. Máj.	26.	29. Now.
1864	C. B.	10. Feb.	27. Mar.	15. Máj.	27.	27. Now.
1865	A.	1. Mar.	16. Apr.	4. Jun.	25.	3. Dec.
1866	G.	14. Feb.	1. Apr.	20. Máj.	27.	2. Dec.
1867	F.	6. Mar.	21. Apr.	9. Jun.	24.	1. Dec.
1868	E. D.	26. Feb.	12. Apr.	31. Máj.	25.	29. Now.
1869	C.	10. Feb.	28. Mar.	16. Máj.	27.	28. Now.
1870	B.	2. Mar.	17. Apr.	5. Jun.	24.	27. Now.
1871	A.	22. Feb.	9. Apr.	28. Máj.	26.	3. Dec.
1872	G. F.	14. Feb.	31. Mar.	19. Máj.	27.	1. Dec.
1873	E.	26. Feb.	13. Apr.	1. Jun.	25.	30. Now.
1874	D.	18. Feb.	5. Apr.	24. Máj.	26.	29. Now.
1875	C.	10. Feb.	28. Mar.	16. Máj.	27.	28. Now.
1876	B. A.	1. Mar.	16. Apr.	4. Jun.	25.	3. Dec.
1877	G.	14. Feb.	1. Apr.	20. Máj.	27.	2. Dec.
1878	F.	6. Mar.	21. Apr.	9. Jun.	24.	1. Dec.
1879	E.	26. Feb.	13. Apr.	1. Jun.	25.	30. Now.
1880	D. C.	11. Feb.	28. Mar.	16. Máj.	27.	28. Now.
1881	B.	2. Mar.	17. Apr.	5. Jun.	24.	27. Now.
1882	A.	22. Feb.	9. Apr.	28. Máj.	26.	3. Dec.

Roč	Ľitera ne- delná	Ľkarebá Ľreba	Weliká- noc	Ľurice	Počét ne- děl po ſw. Duchu	1. RebeĽa abwentná
1883	G.	7. Feb.	25. Mar.	13. Máj.	28.	2. Dec.
1884	F. E.	27. Feb.	13. Apr.	1. Jun.	25.	30. Now.
1885	D.	18. Feb.	5. Apr.	24. Máj.	26.	29. Now.
1886	C.	10. Mar.	25. Apr.	13. Jun.	23.	28. Now.
1887	B.	23. Feb.	10. Apr.	29. Máj.	25.	27. Now.
1888	A. G.	15. Feb.	1. Apr.	20. Máj.	27.	2. Dec.
1889	F.	6. Mar.	21. Apr.	9. Jun.	24.	1. Dec.
1890	E.	19. Feb.	6. Apr.	25. Máj.	26.	30. Now.
1891	D.	11. Feb.	29. Mar.	17. Máj.	27.	29. Now.
1892	C. B.	2. Mar.	17. Apr.	5. Jun.	24.	27. Now.
1893	A.	15. Feb.	2. Apr.	21. Máj.	27.	3. Dec.
1894	G.	7. Feb.	25. Mar.	13. Máj.	28.	2. Dec.
1895	F.	27. Feb.	14. Apr.	2. Jun.	25.	1. Dec.
1896	E. D.	19. Feb.	5. Apr.	24. Máj.	26.	29. Now.
1897	C.	23. Mar.	18. Apr.	6. Jun.	24.	28. Now.
1898	B.	23. Feb.	10. Apr.	29. Máj.	25.	27. Now.
1899	A.	15. Feb.	2. Apr.	21. Máj.	27.	3. Dec.
1900	G.	28. Feb.	15. Apr.	3. Jun.	25.	2. Dec.
1901	F.	20. Feb.	7. Apr.	26. Máj.	26.	1. Dec.
1902	E.	12. Feb.	30. Mar.	18. Máj.	27.	30. Now.
1903	D.	25. Feb.	12. Apr.	31. Máj.	25.	29. Now.
1904	C. B.	17. Feb.	3. Apr.	22. Máj.	26.	27. Now.
1905	A.	8. Mar.	23. Apr.	11. Jun.	24.	3. Dec.
1906	G.	28. Feb.	15. Apr.	3. Jun.	25.	2. Dec.
1907	F.	13. Feb.	31. Mar.	19. Máj.	27.	1. Dec.
1908	E. D.	4. Mar.	19. Apr.	7. Jun.	24.	29. Now.
1909	C.	24. Feb.	11. Apr.	30. Máj.	25.	28. Now.
1910	B.	9. Feb.	27. Mar.	15. Máj.	27.	27. Now.
1911	A.	1. Mar.	16. Apr.	4. Jun.	25.	3. Dec.
1912	G. F.	21. Feb.	7. Apr.	26. Máj.	26.	1. Dec.
1913	E.	5. Feb.	23. Mar.	11. Máj.	28.	30. Now.
1914	D.	25. Feb.	12. Apr.	31. Máj.	25.	29. Now.

B. Soznam nepohybliwych swiatkow.

J a n u á r.

1. a D brežanie Kr. P.	17. c Antonina pušt.
2. b Mařaria.	18. d Stolice sw. Petr.
3. c Genowefy.	19. e Kanuta.
4. d Tita biřt.	20. f Fabiána a Sebast.
5. e Telesřora.	21. g Aneřky.
6. f Sw. 3 Kráľow.	22. a Wincenta i Anast.
7. g Luciana.	23. b Zařnúbenie P. M.
8. a Sewerina.	24. c Jána almuzníka.
9. b Marcellína.	25. d Obrátenie sw. Pawla.
10. c Pawla pušt.	26. e Polykarpa.
11. d Hygína.	27. f Jána zlat.
12. e Ernesta.	28. g Karla Welit.
13. f Hilária.	29. a Frantíška Saleřt.
14. g Felixa biřt.	30. b Abdelgunby p.
15. a Maura.	31. c Petra Nolářta.
16. b Marcela.	

F e b r u á r.

1. d Ignáca biřt.	15. d Faufřina.
2. e D i ř ř t o w a n i e P. M a r. (Hromnice.)	16. e Juliany.
3. f Blařeja.	17. f Flawiana.
4. g Weroniky.	18. g Manřweta.
5. a Mgaty.	19. a Konráda.
6. b Doroty.	20. b Eleutheria.
7. c Riřarda.	21. c Eleonory.
8. d Jána ř Maty.	22. d Šťastie sw. Petra.
9. e Apolonie.	23. e Eberřarda.
10. f Školafřity.	24. f*) Mateja apořřt.
11. g Eufrofíny.	25. g Walburgy.
12. a Eulálie.	26. a Alexandra.
13. b Ĺorbana.	27. b Leandra.
14. c Walentína.	28. c Romána.

*) W roku priefťupnom swiatok sw. Mateja řá sláwi bňa 25. Febrúára.

M a r e c.

1. d Albína, bisk.	17. f Gertrudy.
2. e Simplicita, pápež.	18. g Eduarda.
3. f Kunhuty.	19. a Jozefa.
4. g Kazimíra.	20. b Joachima.
5. a Perpetuy a Felicity.	21. c Benedikta.
6. b Fridolína.	22. d Oktaviana.
7. c Tomáša Akwinst.	23. e Ottona.
8. d Jána z Boha.	24. f Gabriela.
9. e Cyrila a Methoda.	25. g Z w e s t o w a n i e P. M.
10. f 40. Mučenníkov.	26. a Emanuela.
11. g Angela.	27. b Ruperta.
12. a Rehora Belik.	28. c Guntrama.
13. b Roziny.	29. d Eustacha.
14. c Matildy.	30. e Kvirina.
15. d Longína.	31. f Kornelia.
16. e Heriberta.	

A p r í l.

1. g Hugona, bisk.	16. a Thuribia, bisk.
2. a Frantiska z Pauly.	17. b Rudolfa.
3. b Rozamundy.	18. c Apolonia.
4. c Izidora.	19. d Krescencie.
5. d Wincenta Ferreria.	20. e Sulpícia.
6. e Wiléma.	21. f Anzelma.
7. f Hermana Jozefa.	22. g Sotera a Kája.
8. g Alberta.	23. a Wojtecha.
9. a Marie Egyptskej.	24. b Jura.
10. b Ezechiela.	25. c Marka ewand.
11. c Leona Belikeho.	26. d Kléta a Marcella.
12. d Zenona, bisk.	27. e Peregrína.
13. e Hermenegilda.	28. f Witálissa.
14. f Lidwiny.	29. g Roberta.
15. g Anastázia.	30. a Kataríny Siensst.

M á j.

1. b Filipa a Jakuba.	5. f Godeharda.
2. c Zigmunda kráľa.	6. g Jána apostf. pred lat. bránou.
3. d Nalezienie sw. kríža.	7. a Stanislawa.
4. e Floriána.	

8. b Zjavenie sv. Michala.	21. a Felira.
9. c Rehora Naziansk.	22. b Julie.
10. d Gordiana.	23. c Desideria.
11. e Mamerta, bisk. a Beatr.	24. d Marie, Pomocnice kresťanov a Johanny.
12. f Marie mučenník. Panfr.	25. e Urbana, pápeža.
13. g Serwaca.	26. f Filipa Nerejského.
14. a Bonifaca.	27. g Bedy.
15. b Zofite.	28. a Germana.
16. c Jána Nepom.	29. b Marima.
17. d Ubalda.	30. c Ferdinanda.
18. e Wenanca.	31. d Petronelly.
19. f Celestina a Zwona.	
20. g Bernarda.	

J u n i u s.

1. e Fortunata. Pamfília.	16. f Venona.
2. f Crazma.	17. g Adolfa.
3. g Dionysia.	18. a Arnulfa.
4. a Optáta.	19. b Gerwása a Protása.
5. b Bonifaca.	20. c Silvera.
6. c Norberta.	21. d Mojsa.
7. d Lukrécie.	22. e Pauliny.
8. e Medarba.	23. f Edeltrudy.
9. f Prima a Feliciána.	24. g Jána Krstiteľa.
10. g Oliy.	25. a Bertý a Prospera.
11. a Barnabása.	26. b Jána a Pawla.
12. b Bazilda.	27. c Ladislawa kráľa.
13. c Antoňa Paduanského.	28. d † Leona II. pápeža.
14. d Bazília.	29. e Petra a Pawla.
15. e Wita.	30. f Pamiatka sv. Pawla.

J u l i u s.

1. g Theobalda.	10. b Amálie.
2. a Nawsttwenie P. M.	11. c Pia pápeža.
3. b Protopa a Heliodora.	12. d Zindricha.
4. c Ulricha.	13. e Markéty.
5. d Domicia.	14. f Bonawentury.
6. e Izalása proroka.	15. g Rozoslanie apostf.
7. f Willbalda.	16. a Sw. Škapulára.
8. g Kiliána.	17. b Ondreja Sworaba a Benedikta, a Aleša.
9. a Anatolie.	

18. c Arnolba.
19. d Wincenta ; Pauly.
20. e Etiášsa, proroka.
21. f Daniela, proroka.
22. g Marie Magd.
23. a Liboria.
24. b Kristiny.

25. c Jakuba apofstola.
26. d Anny.
27. e Pantaleona.
28. f Inocencia.
29. g Marty.
30. a Abbona.
31. b Ignáca Bojoly.

A u g u s t.

1. c Petra w ofowich.
2. d Porciunkule.
3. e Alfonsa Eg.
4. f Dominika.
5. g Snežnej P. M.
6. a Premenenie Kr. P.
7. b Rajetána.
8. c Cyriaka.
9. d Romana.
10. e Wawrinca.
11. f Zuzany.
12. g Kláry.
13. a Hipolita.
14. b † Eusebia.
15. c Nanebewžät. P.M.
16. d Rocha.

17. e Liberáta.
18. f Heleny cisár. a Glory.
19. g Sebalda.
20. a Štefana kráta.
21. b Bernáta.
22. c Timothea.
23. d Filipa Venecia.
24. e Bartolomeja.
25. f Eudewita kráta.
26. g Zefyrina.
27. a Jozefa Kalaz.
28. b Augustína.
29. c Statie Jána.
30. d Rozp.
31. e Rajmunda.

S e p t e m b e r.

(W prvú nebelu mesiaca tohoto są wybatuje slawnošć sw. Anbelow Strážcow.)

1. f Egydia.
2. g Tobiášsa.
3. a Eudmily.
4. b Rozálie.
5. c Wiktora.
6. d Zachariášsa.
7. e Reginy.
8. f Narodzenie P. M.
9. g Gorgonia.
10. a Joboka.
11. b Emiliana.

12. c Waleriána.
13. d Amata.
14. e Powyšszenie kríža.
15. f Nikoméda.
16. g Cypriana.
17. a Lamberta.
18. b Tomášsa.
19. e Konstantína.
10. d Eustachia.
21. e Matúšsa.
22. f Morica.

23. g	Thelky.	26. c	Pacifka.
24. a	Marie f wyslobodenu zajaty ch krestanow a Gerarda.	27. d	Kosma a Damiana.
25. b	Kleofassa.	28. e	Waclawa.
		29. f	Michala archandela.
		30. g	Jeronyma.

O k t o b e r.

(W prvú nebelu mesiaca tohoto sa wybatuje slavnosť sv. Kuzenca.)

1. a	Remigia.	17. c	Hedwigh.
2. b	Leodegaria.	18. d	Lukassa ewand.
3. c	Kandyda.	19. e	Ferdinanda.
4. d	Frantiska Seraf.	20. f	Wendelina.
5. e	Placida.	21. g	Urssuly.
6. f	Brunona.	22. a	Korduly.
7. g	Justiny.	23. b	Jána Kapistr.
8. a	Brigity.	24. c	Rafaela.
9. b	Dionysia.	25. d	Krispina.
10. c	Frantiska Borg.	26. e	Demetria.
11. d	Burgharba.	27. f	Sabiny.
12. e	Marima.	28. g	Simona a Judy.
13. f	Kolomana.	29. a	Zenobia.
14. g	Kaliska.	30. b	Klaudia.
15. a	Terezie.	31. c	† Wolfganga.
16. b	Gála.		

N o w e m b e r.

1. d	W ssetk. Swätý ch.	16. e	Edmunda.
2. e	W ssetk ch wer = ný ch du ssi čiek.	17. f	Rehora Diwotworca.
3. f	Huberta.	18. g	Eugenia.
4. g	Karola Boromejsk.	19. a	Alžbety.
5. a	Jmricha.	20. b	Felira.
6. b	Leonarda.	21. c	Obetowanie P. M.
7. c	Engelberta.	22. d	Cecilie.
8. d	Gottfrída.	23. e	Klimenta.
9. e	Theodora.	24. f	Jána z križa.
10. f	Dndreja Awelinsk.	25. g	Katreny.
11. g	Martina.	26. a	Konráda.
12. a	Jonássa.	27. b	Virgilia.
13. b	Stanislawa Kostky.	28. c	Costhena.
14. c	Jukunda.	29. d	Saturnina.
15. d	Leopolda.	30. e	Dndreja apošt.

December.

1. f Eligia.	17. a Łazara.
2. g Bibliany.	18. b Oślakáwanie Marie ku pórodu a Graciana.
3. a Frantiffka Ławerf.	19. c Karlomana.
4. b Barbory.	20. d Filogonia.
5. c Sabby.	21. e Tomáffa apofft.
6. d Mikuláffa.	22. f Beaty.
7. e † Ambroža.	23. g Wiktorie.
8. f Nepoffkwrnené počátie P. M.	24. a † Adama a Ewy.
9. g Leofadie.	25. b Narodzenie Kr. P.
10. a M. Łoretánfkej a Judity	26. c Štefana mučen.
11. b Damafa.	27. d Jána ewand.
12. c Marenc a Otilie.	28. e Mladiatof.
13. d Lucie.	29. f Tomáffa biff.
14. e Spiridiona.	30. g Dáwida Kráta.
15. f Jrenäa.	31. a Sylweſtra.
16. g Adelhajdy.	

Poučenie. — Poriadok wſſetkých pohybliwých ſwiatkow, t. j. takých, ktoré nepadajú na určité dni meſiaca, záwiſí od času, w ktorom ſa welikánoc ſláwi. Je-li welikánoc wčaffie, tedy i oſtatnie pohybliwé ſwiatky býwajú wčaffie; je-li welikánoc neſkorſſie, tedy i tieto býwajú neſkorſſie, jako to widno z tabulky pohybliwých ſwiatkow. Welikánoc nikdy nemôže býť wčaffie, jako 22. Marca, a nikdy neſkorſſie, jako 25. Apríla. Na tabulke A) wedlä každého roku ſtojáca litera je litera nebelná roku obyčajného; kde ale ſú 2 litery, tam je rok prieſtupný, z ktorýchto prvá označuje nebele až do ſw. Mateja, t. j. do 25. Febr. druhá ale značí nebele od Mateja až do koňca roka, a pomocou týchto litier, wzhľadom na tabulku pohybliwých ſwiatkow, možno upotrebovať tu pripojeného kalendára. Ne pohybliwé ſwiatky, t. j. tie, ktoré každý rok na ten iſtý deň meſiaca padajú, ſú patrné w Sozname B.)

Pôſty ſú: 1) w elikých pôſt ob ſkared. Kr. až do welik. noci; 2) Łantry (suché dni) w ſredu, piatok a ſobotu po 3 nebel. abw., po 1. nebel. w pôſte, po turkách a po powyſſení ſw. Kríža; 3) preſ celý adwent w ſredu a piatok; 4) w wigíliu, t. j. w oſtatní deň pred ſw. Duchom, Petrom a Pawlom, nanebewzáttem P. M., preſ ſwiatkami Wſſet. Smátých, nepoffkwr. počátia P. M. a narodzenia Kr. P., t. j. na ſtedrý wečer. Takby wigíliu týchto ſwiatkow pripadla na nebelu, tedy pôſt ſa muſí w predchádzajúcu ſobotu zachovať.

Obsah.

	Stra.
Predmluva k prvému vydaniu	III
Predmluva k druhému vydaniu	III
A. Tabuľka pohyblivých sviatkov	V
B. Eoznam nepohyblivých sviatkov	VII
Poučenie o cirkev. kalendári	XII

Prvý diel.

Pobožnosť ranná.

Poučenie. Čo je modlitba? čo sa požaduje k dobrej a Bohu milej modlitbe? Sme-li povinní ráno sa modliť?	1
*Modlitby ranné	1
*Modlitba ranná na každú deň vôbec	3
Modlitby ranné na každú deň zvlášte	7
Na pondelok strana 7 — utorok str. 9 — stredu str. 12 — štvrtok str. 14 — piatok str. 16 — sobotu str. 17.	
*Na nebele a sviatky	18
*Modlitba k nášw. Trojici, k Svätým Božím a k Anđelowi Strážcowi	22

Druhý diel.

Pobožnosť denná.

Modlitby denné na každú deň vôbec	28
I. Keď sa ráno, na poludnie a večer anđelské pozdravenie zvoní. — Poučenie. Prečo sa tri razy pres deň na anđelské pozdravenie zvonieva? a na čo nás zvon rozpamätáva? Anđelské pozdravenie. — *Modlitba.	28
*II. Modlitby pred jedením a po jedení. Poučenie	29
*III. Modlitby pred prácou a po práci	30
IV. Poučný výklad Modlitby Jána	31
" " anđelského pozdravenia	36
" " apostolského vyznania viery	38
Modlitby denné na každú deň zvlášte	44
Epôsob sväte stráviť deň	44
Modlitby. Na nebeľu k nášw. Trojici str. 44 — pondelok k Bohu, Duchu Sw. str. 45 — utorok k anđelowi Strážcowi str. 45 — stredu k sw. Jozefowi str. 46 — štvrtok k nášw. sviatosti oltárnej str. 47 — piatok k umučenému Spasiteľovi str. 48 — sobotu k prebl. Panne Marii str. 48. —	
*Každodenná modlitba k dostabnutiu kresť. božalosti	49
*Cwicenie-sa w troch Božských čnostach	52

*) Swiezdička znamená modlitbu s veľkými literami.

Tretí diel.

Pobožnosť večerná.

	Stra.
Poučenie o spôsobe večernú pobožnosť vykonávať	54
*Molitby večerné na každom deň wôbec: 1) Pobákovanie za dobrodenia. 2) Prošba za osvietenie. 3) Spytovanie svedomia. 4) Žiaľ a ľútosť. 5) Predsámžatie. 6) Prošba za odpustenie	55
*Porúčante-sa do ochrany P. Marie a všetkých Svätých Božích	60
Molitby večerné na každom deň zvlášte	61
Na pondelok str. 61 — utorok str. 63 — stredu '65 — štvrtok str. 67 — piatok str. 68 — sobotu str. 71.	
*Na nebele a sviatkách	72

Štvrtý diel.

Pobožnosť pri sw. mssi.

Poučenie. Kedy a jako ustanovil Kristus Pán obeť sw. msse? Jak rozličné są obeť sw. msse menowala a menuje? Sw. mssa je obeť pochwalná, podakowná, smerná, prosebná, docela rovná obeti smrti Ježiša Krista na kríži. Sw. mssu vykonávajú knáži mocou posväcenia svojsého. Sw. mssa są deže wždy na oltári, — prednássa są samému Bohu za živých i mrtvých, — obetuje są w nej Ježiš Kristus. — Jako máme byť prítomní pri obeti sw. mssi? Čiasťky sw. msse. — Wýklad ich obrádow. — K čemu majú slúžiť obrády tieto? — Knážístý odew pri mssi a pri iných sw. jednaníach. Nábohy a weci k mssi swätej a k iným sw. jednaniam potrebné. — Oltár, ostatky Svätých, kríž, tabernakul, presteradlo, lampa, woskové swiece, kwetiny, obrazy, stupne. — Užívanie a význam farieb na messných štatach. Cirkew latinskú reč užíwa pri mssi swätej	76
*Prvá pobožnosť pri sw. mssi. Na ten spôsob, jako ju knáži slúži	94
Druhá pobožnosť pri welikej (spiewanej) sw. mssi	122
*Tretia pobožnosť pri malej (tichej) sw. mssi	143
Štvrtá pobožnosť pri sw. mssi. K rozšímaniu a k úcte umučenia Krista Pána	150
*Piata pobožnosť pri sw. mssi za dusičky	158
*Šiesta pobožnosť pri sw. mssi. Některé krásné molitby, ktoré są možu i medzi obspewowaním messnej pesničky wykonať	176
Pobožnosť pred lážnou. — Poučenie. Wýklad, lážeň, postilla, perikopy, epistoly, ewandelia. — Knáz na kazateľnici. — Powinnosť poslúchať slowo Božie. *Molitba	173
Pobožnosť po lážni. — *Molitba	173

Piaty diel.

Pobožnosť od poludňajšia.

Poučenie. Kresť. wyučowanie, swäté požehnanie, litánte a nešpory	174
--	-----

*Molltba obpolubňassia	176
Molltba a) pred krest. vyučovaniem, b) po kresťanskom vyučovaní	176
Responná pobožnosť. *Prístup. — Žalmy. — *Kapitola. *Magnifikat. — *Molltby. — Utánie o všetkých Svätých a Loretánske s molltbami	180

Šiesty diel.

Pobožnosť pri prísluňovaní sv. sviatosti.

*Poučenie. Čo je sviatosť? ob koho bošňavaju sviatosti svoju moc a svoje milostivé pôsobenie? Čo je viditeľné znamenie? Ako a strže ktoré sviatosti bývame posväceni? Sviatosti živých a mŕtvých. Prečo je sedem, a nie viac ani menej sviatosti? Koľko ráz sa sviatosti prijímajú? Ktorí sú rozďavači sv. sviatosti? Keby sa ubelujú sviatosti platne a dovolene, a keby neplatne a nedovolene? Kdo prijíma sviatosti hodne?	192
Molltba	194

I. Pobožnosť wztáňujúca sa k sviatosti kŕstu. — Poučenie.

Kŕst najprvšia a najpotrebnejšia sviatosť. — Kŕst u žibow a jeho význam. — Ke a keby sa ubelovala sviatosť kŕstu w prvých stoliach? — Kŕstom sv. wšsta sa nezľaditeľné znamenie. Kdo kŕstí riadne, a kbo w čas nutnej potreby? Kŕst z woby — z ducha — z krwi. — Kŕstní robičowie a ich powinnosti. — Dej a wšklad jednotlivých obráďow pri ubelowaní sviatosti kŕstu. — Kŕst dospelych. — Sláwenie narobzenín. — Poriadok pri sľadani wieri rímsko-katolickej strže nekatoľita	195
---	-----

Molltba, ktorú môže knäz po ubelení sviatosti kŕstu s prítomnými wykonat	200
Molltba robičow za dieťa nowopokrstené	201
Na narobzeniny. Molltba	202
Na meniny. Molltba	203
Obnowenie sľúďow pri sv. kŕste učinenyh	204
Ku sv. Patrónowi mena	205
Za robičow. — Za kŕstných robičow	206
Wyznanie wieri rímsko-katolickej	207
Wyznanie sv. Atanássa	209
Štašie byt úďom katolickej Cirkwe	210

II. Pobožnosť pri prísluňowaní sviatosti birmowania. —

Poučenie. Čo je sviatosť birmowania, a čo znamená to slovo birmowanie? Ustanowenie tejto sviatosti. Kdo ubeluje túto sviatosť, tomu a keby sa ona ubeluje? Ona wšsta, bo dusse znamenie nezľaditeľné. Ako sa treba k tejto sviatosti pripravit? Je-li ona k spaseniu potrebna? — Birmovní robičowie a ich powinnosti. — Dej a wšklad jednotlivých obráďow birmowacích	211
Obnowenie sľúďow pri sv. kŕste učinenyh	204
Werejné wyznanie wieri, nábeje a ľásty w otázkach a odpowěďach	214

Molitba pred a po birmowku	215
Molitby pri mazaní sw. trizmcu a po birmowke	216
III. Pobožnosti pri prijímaní sviatosti pokánia. Poučenie.	
Krištus Pán udelil apoštolom a ich nástupcom biskupom a kňazem moc, bráchy odpúšťať. Prírodné a spasiteľné doby sviatosti pokánia, a sice: doby potrebné a doba ustanovená. Ktorý kňaz je narizovaný? a čo je jurisdikcia? — Čiasť sviatosti pokánia: 1) spytovanie svedomia; 2) ľutosť; 3) spoveď, — spôsob spovedať sa, — generálna spoveď, — ktorým je táto nevyhnutne potrebná? a ktorým užitočná; 4) rozbrešenie, — modlitby rozbrešovací, — ktorí nemôžu obdržať rozbrešenia? — Rezerwowané prípady, — leby môže každý spovedný otec od týchto rozbrešenia udeliť i bez predbežného povolenia biskupom? — generálna absolúcia; 5) zadostúčinenie, — prínosť cirkve za starých časov w ukladaní pokánia, — skutky zadostúčinenia. — Účinky a užitky sviatosti pokánia	216
*Molitby pred sw. spoveďou	224
Spovedné zrkadlo (spytovanie svedomia)	227
*Vzbudenie ľutosti	244
*Tobré predsaňjatie	246
*Molitba ľajúca k Panne Marii	247
Ľítanie ľajúceho briešnika. — Modlitba	249
*Molitby po swätej spovedi. K Bohu Otcu. K Bohu Synu. K Bohu Duhu Sv. K Panne Marii a k Swätým Božím Edem ľalmem ľajúciach	251
Pobožnosti pri prwej spovedi mládeže s poučením	254
Pobožnosti w čas plnomocných odpustkov. Poučenie. Prínosť Cirkve kat. w ukladaní verejného pokánia w prvých stoliaciach. — Trieba plačúciach, slyšiacich, ľašiacich a stojáciach. — Na jak dlhý čas bylo wymerané pokánie w starobytej Cirkwi? Prečo Cirkew tak prísne pokuty briešnikom ukladala? a či i leby týmto umiernila, uťrátila alebo i odpúštila pokánie? Co sú teby odpustky? Či kat. Cirkew i wčil a w ktorých časoch udeľuje odpustky? Co sú plnomocné, čo neplnomocné odpustky? Odpustky za mrtvých. Pod jakými wymintami udeľuje Cirkew odpustky? — Na čom sa odpustky zľabajú? Kdo udeľuje odpustky? Co máme veriť o odpustkoch wo smysle snemu Tridentstého?	262
Odpustky, ktoré sa môžu ľahko dostať	264
Krátke modlitby, ku ktorým sú odpustky pripojené	266
*Molitby za obdržanie odpustkov	267
Iná modlitba za obdržanie plnomocných odpustkov a wo wšobecných potrebách sw. Cirkwe katolickej	271
Pobožnosti w čas milostiwého leta. Poučenie. Co je milostiwé leto? leby a ľako ustanowené? ľak ľlawne sa ono otwára i zatwára w Ríme?	272
Molitby pri nawštitowaní kostolow. O powššenie Cirkwe, o swornosť a jednotu kresť. kniežat, — ku prebľ. Panne Marii, — Salwe Regina, — za Cirkew, — za pápeža, — za	

křtupa, — za wšette stawy Cirkwe, — za cisára a kráľa, za obrátenie hrtešnikov, — za pokoj, — za zemřú úrobu, — w rozličných záležitoskách, — za buffe w ošetri, — za ži- vých i za mrtvých	275 280
Obákovanie za milosti w čas milostiwého leta	
IV. Pobožnosť k najřw. swiatosti oltárnej. — Poučenie. Kedy a jako ustanovil Kristus túto swiatosť? Prečo sa menuje oltárna, jej rozličné pomenovania. Jej priřmanie pod jednou spôsobou. Prepodobatenie. Kristus je pod ka- dou spôsobou a w každej i w tej najmenšej čiastke tejto spůsobu celý, nepodelený prítomný. — Prečo je swiatosť táto najúbatejšia? Kedy sme powinní ju priřmať? Ako sa máme k jej priřmaniu pripraviti z obřadu 1) buffe 2) tela? Spůsob jej priřmania a ubelovania	280
*Molbitby pred priřmaniem najřw. swiatosti oltárnej	285
*Wzbudenie wiery, nádeje, lásky, pokory, ľutořti, túžby Iný obecný spôsob cwičiť sa w Božřtých čnostách. Wiera, ná- deje, láska, ľutořť	286 295
Litánie o wiere, nádeji a láske	296
Pobožné wzdychy k Ježiřwovi	300
*Molbitby po priřmaní najřw. swiatosti oltárnej	301
Molbitba sw. Tomáša Akwinřtého	302
Wzdychy lásky	304
*Wbákwčinenie po sw. priřmaní. Pozdravenie. Wbákwčie- nenie. Obetovanie-sa. Prořba	306
Litánie o najřw. swiatosti oltárnej. Molbitby	308
Pobožnosť pri prvom pristupovaní detí k swiatosti oltárnej s poučovaním	311
V. Pobožnosť wřtáhujúca sa k swiatosti poslednieho po- mazania. Poučenie. Čo je swiatosť poslednieho pomaza- nia? Jej ustanowenie. Prečo sa menuje posledním po- mazaním? Kedy a komu sa má swiatosť táto ubelo- wať. Priprawowanie k tejto swiatosti. Dej a wřklad jednotliwých obrádow zaopatrowania nemocného swia- tosťami umierajúćich. — Generálna absolúcia	315
1) Pre ne mocných. Poučenie: jako sa má bržať nemocný w nemoci svojej	321
Molbitba na počiátku nemoci	322
Wzdychanie nemocného	323
*Molbitba ranná nemocného	324
*Molbitba wečerná nemocného	326
Molbitba nemocného dieťaťa	327
Molbitba nemocnej mladej osoby	327
Molbitba nemocného otca	329
Molbitba nemocnej matky	330
*Molbitba pred spowediou	331
*Spytowanie svedomia. Ľutořť. Preřřawžátie	332
*Molbitba po spowedi	334
*Molbitba pred sw. priřmaním	335
*Molbitba po sw. priřmaní	336
*Molbitba sw. Ignáca po sw. priřmaní	337

	Stra.
*Molítba pred posledním pomazaním	338
*Molítba po posledňom pomazaní	338
Wzdychnutie k ukríženému Ježišovi	339
Wzdychnutie k Panne Marii	340
Molítby cirkwe za nemocného (ú)	341
Molítba cirkwe za nemocného pápeža, biskupa alebo cisára a kráľa	341
2) Pre wyzdrawelých	342
Molítba za dostahnuté zbravie	342
3) Pre a za umierajúcich. Poučenie: jačo sa treba cho- wat k umierajúcemu	342
Krátke molítby	342
Poslednie wzdychania umierajúceho	343
Molítba, keď sa smrť blíži	344
Pri kropení swätenou wodou	345
Keď sa križík umierajúcemu do ruky dáwa	345
Keď sa bromničná swieca umierajúcemu do ruky dáwa	345
Molítba cirkwe za umierajúceho a za milosť šťastlivej smrti	346
Litánie za umierajúceho. — Molítba	346
Molítba, keď sa umieračtom cengá	348
Poslednia prosba umierajúceho (cej) na okološtoláciach	349
Poslednie napomenutie rodičow na svoje dieťky	349
Lúčenie-sa umierajúcej matky (umierajúceho otca) ob swo- jich deti	350
4) Za zomrelých. Poučenie o očisťci. Pohreb cirkewný, — komu ho Cirkew obopiera? Dej a wýklad sw. obyčajow pri obliekaní, wkladaní do umrleej truhly a pri pochowáwaní mrtweho. Cirkewný obrád pohrebny a jeho wýklad. Retwi- em. Gloriosum (sw. mssa anbelstá)	350
Litánie za zomrelých. — Molítby	357
Molítby cirkewné a iné za zomrelých	359
Za zomrelého (ú) w deň pochowania jeho (jesi) — za zomre- lého (ú) w 3. 7. a 30 deň po jeho (jesi) pochowaní — za zomrelých w deň wýročný — za wiac zomrelých, — za wšetkých zomrelých, — za odpočiwajúcich na hrobitowe, — za zomrelého, — za zomrelú, — za zomrelého pápeža, — za zomrelého knäza, — za zomrelého otca alebo matku, — za zomrelých priateľow, bratow, sestry, dobrodinow, — za zomrelého manžela alebo manželku, — za zomrelé dieťa	359
5) Pre pozostalých. Potesné slowá wre pozostalých priate- low zomrelého	361
VI. Pobožnosť wztáhujúca sa k swiatosti poswäceniä knäz- stwa. Poučenie. Čo je swiatosť poswäceniä knäzstwa wô- bec a čo zvlášť? Käd nižší a vyšší staw knäzského. Moc, práwo a powinnosť ostiarow, erorcistow, lektorow, akolytow, podjabnow, jabnow, prýšstow (presbyterow), bi- skupow. Zabenty. Arcijabnowie. Podarcijabnowie. Kanow- níci. Farári atd. Arcibiskupl. Metropolitowie. Patriarcho- wie. Kardináli. Pápež, jeho moc, práwo a powinnosť. — Káčo obyčajné prostých knäzow a hodnostárov cirkewných. Od toho a kedý sa wkonáwa poswäceniä na knäzstwo. —	

Światosť poswácenia knážístwa wířka, počínajúc ob sahen- stwa, na buřu nezhladiteľné znamenie. — Degradácia. — Jurisdikcia. — Dej a wýklad jednotliwých obrádom swá- cenia knážístwa každého rádu zwláště. — Wolenie, swácentie, korunowanie a pochowáwanie pápeža	362
Moblitby za dobrých knážíw w suché dni. Moblitba cirkewná	377
Moblitba knáža za seba sameho, obzwláště pri primiciách	378
Požehnania, ktoré rozdáwa nowoposwácený knáz w čas swostí prwotín knážířkých. — Začiatok a koniec každého požehna- nia. — Požehnanie pre knáža, jahna, — pohľabna, — kle- rika, — otca a matku, — brata, — mnířku, — pannu, — učeního, — žiaka, — wořáka, — ženíchow, — ženicha zwlá- ště, — newestu zwláště, — ženatého, — wybatá, — owdo- welých, — rolnika, — hospodára, — mládenca, — chlapca, — nemlúwniatko, — nemocného. — Požehnanie obecné. Po- žehnanie wšeobecne pri welikom množstwe ľudu	378
Moblitby za duchowných pastýrow, — za spowédného otca, — za biskupa, — na wýročiny wymenowania a poswácenia biskupa, — za pralátow (hodnostárov cirkewných 1) a spoloč- nosti im swerené, — za pápeža, na deň a na wýročiny wymolenta pápeža, — za cirkew, — za wšetke stawy cirkwe	383
Pobožnosť pri slawnom uwádzaní, installo- waní farára	384
Pobožnosť pri prôwobnom wítaní biskupa, kanoníku wířtáciři alebo birmowku obba- wowat majńceho	389
VII. Pobožnosť wzťahujúca sa k swiatosti stawu manžel- ského. Poučenie. Co je staw manželský? Cieľ stawu manžel- ského. — Staw manželský je swázok nerozlučný. — Mieřa- né mauželstvá zawrhuje i rozum i sw. písno. Co sa po- žábuwa k wstúpeniu do stawu manželského? Kdo platne so- báři snúbencow? Kedy sa smie swätobné weselie wydržia- wat? Dej a wýklad jednotliwých obrádom sobášnych. Sobášna sw. mřsa za ženíchow. Wýklad sriebornej a žla- tej swätby	390
Moblitba ženicha a newesty	399
Moblitba w deň swätby	399
Moblitba preb sobášom	400
Moblitba po sobáři	400
Obrád pri uwádzaní nowej manželsky do chrámu po sobáři	401
Moblitba na wýročný deň swätby	402
Moblitba manželow	402
Moblitba tábotnej ženy	403
Moblitba za ženu ku pôrodu pracujúcu	403
Moblitba za dietky	404
Moblitba neřšťastného manžela a otca	404
Moblitba neřšťastnej manželsky a matky	404
Moblitba hospodára a hospodárky	405
Moblitba wdowca alebo wdowy	406
Žlata swätba	406

Siedmy diel.

Pobožnosť na nebede a sviatky katol. cir-
kewného roku.

Str.

Poučenie. Čo je rok cirkewný? Doby posvätné: wigília, o- ktaŕa, dni medzioktaŕne, dewiatnik, nebede, sviatky, a sice sviatky wšfeobecne, počastne, wyročne, stále, neshále, zaswä- cencé, nezawäcencé, dispensowane, sviatky prweš a bruheš trieby, sviatky Pána. Pob jakými obrazmi nám smyselne predstawuje Cirlew tri Božské Doby	411
Spôsob swäceniä dňa nebedelného a swiatočného	413
I. Pobožnosť adwentná. — Poučenie o adwente. Koráte. — *Moblitby adwentné. — Sedmore pobožné túžby na každý deň w adwente. — Litánié o wteleení Pána	414
Na 1. 2. 3. a 4. nebedu adwentnú. — Moblitby cirkewné. — Iné moblitby adwentné. — *Moblitba k Panne Marii pri korátach	420
II. Pobožnosť wianočná. — Poučenie. Štedrý wečer. Stromček Ježiškov. Wianoce. Utieren. Tri swäté misse. Rožšmanie. Jaste betlehemské	422
Na utieren. Moblitby	423
Na slawnosť narobzienia Krista Pána. — *Moblitby. — Po- zbratente Jezuliatka w jassach. — Pri 1. 2. a 3. swäteš mši moblitby cirkewné. — Litánié o narobzení Syna Bo- žieho. — Moblitby wianočné cirkewné	425
Na 1. a 2. nebedu po narobzení Pána. Moblitba cirkewná	431
Na posledni deň roka. — Poučenie. — *Moblitba. Litánié o rídzení Božskom. Moblitby	431
Na nowý rok. — Poučenie. — *Moblitba. — Moblitba cirkewná	437
Na slawnosť obrezania Krista P. — Poučenie. — *Moblit- ba. — Moblitba cirkewná	440
Na slawnosť zjawenia Krista P. — Poučenie. Woba trikrá- lowá. Zehnanie kadidla, myrhy a zlata. Wierowestná tri- králowá slawnosť w Ríme. — Koleba. — *Moblitby. — Mo- blitby cirkewné	442
Na nebedu pob oktáwou zjawenia Pána. — Moblitba cir- kewná	445
W oktáwu zjawenia Pána. — Moblitba cirkewná	445
Na 2. nebedu po zjawení Pána. — Moblitba cirkewná	445
Na slawnosť najsŕ. mena Ježiš. — Poučenie. — *Moblitba. Moblitba cirkewná. — Litánié o mene Ježiš. — Moblit- ba cirkewná	445
Na 3. 4. 5. a 6. nebedu po zjawení Pána. — Moblitby cir- kewné	449
Na nebedu dewiatnik. — Poučenie. — Moblitba cirkewná	450
Na 1. a 2. nebedu po dewiatniku. — Moblitby cirkewné	450
Šesť a tricaťhobinková poklona najsŕ. swiatosti oltárnej w poslednie tri dni mäsoypustné. — Poučenie. — Pobožnosť predpoludňajšťa. Pri požehňawaní welebnou swiatostou a	

wykladani jej ku poklone. Pôb sw. mŕŕou. Pôbožnosť obpubňasŕŕia. — Litánie a modlitby o najŕŕw. ŕŕwiatôŕŕi oŕŕárnej. — Modlitby za cisára a kráľa, — w rozličných záležitosťach, — za všeobecne potreby celého kresťanstwa. — Pri požehnáwaní welebnou ŕŕwiatosťou a wkladani jej do tabernakulum

450

III. Pôbožnosť pôŕŕina. — Poučenie. W čom záleží pôŕŕ w vlastnom ŕŕmysle wzać? — Pôŕŕ ŕŕtyricáŕŕbenny, pôŕŕ w ŕŕrebu a piatok w adwente, w suché dni, wo wigilie iŕŕŕch wáŕŕŕŕich ŕŕwiatkôw, zapowedenie máŕŕitého pokrmu w ostatnie piatky w roku, a w ŕŕhorŕŕej kraŕŕine i w sobotu. W čom má ŕŕwôj základ poŕŕente-sá w ŕŕrebu a piatok? Čme-li powinní cirkewné priŕŕázanie ŕŕrany pôŕŕu zachowáwať? Pôŕŕi bwojaty: telesný a duchowný. W čom záleží tamten a w čom tento? Ktorí ŕŕú ob telesného pôŕŕu osloboŕŕeni? — Nektore námietky proti pôŕŕu ŕŕú wywraçujú. — *Každobenná modlitba w pôŕŕe

453

Na ŕŕkarebú ŕŕrebu. — Poučenie. Wyznam žehnaní popola. —

Modlitby cirkewné pri žehnaní a mimo žehnaní popola.

456

Litánie o umučení Kríŕŕa Pána

458

Na neŕŕele pôŕŕine. — Modlitby cirkewné

460

Na deň najŕŕw. päť rán Kríŕŕa Pána. — Uctenie 5 rán Kríŕŕa Pána. — Litánie o päti ranách Kríŕŕa Pána. —

Modlitby cirkewné

460

Na 1. neŕŕelu pôŕŕnu. Modlitba cirkewná

465

Na deň najŕŕw. trňowej koruny Kríŕŕa Pána. — Modlitba cirkewná

465

Na 2 neŕŕelu pôŕŕnu. — Modlitba cirkewná

465

Na deň najŕŕabŕŕŕej krwi Kríŕŕa Pána. — Modlitby. — Modlitba cirkewná

465

Na 3. a 4. neŕŕelu pôŕŕnu. — Modlitby cirkewné

466

Na 5. neŕŕelu pôŕŕnu, ŕŕmrtnú rečenú. — Poučenie. Prečo ŕŕá menuje ŕŕmrtnou? Prečo Cirkew zaŕŕtera dnes križe ima-
wým záwojom, a wynecháva nektore meŕŕné modlitby? —

Modlitba cirkewná

467

Krátke modlitby ŕŕw. Rehora k umučeniu Kríŕŕa Pána

467

*Modlitba k umučenému Wypupitelowi

469

Modlitba ŕŕw. Augustína k umučeniu Kríŕŕa Pána

470

Modlitba ŕŕw. Bonawentúry

470

Modlitba kaŕŕúca

470

Modlitba ŕŕw. Eŕŕéma o bobné poŕŕante

472

Sebem žalmw kaŕŕúciú

472

Wyzwanie umučeného Ježiŕŕa za doŕŕahnutie čnosti

472

Pôbožné wzbých ŕŕw. Alfonsa z Liguori

473

*ŕŕlowá umierajúceho Ježiŕŕa na križi ku kaŕŕému kresťanowi

473

Pôbožné myŕŕlienky na križowej ceste pri obyčajných ŕŕtáciách.

Modlitba priŕŕpravná ku križowej ceste. — Pieŕŕne, — rozŕŕimania — a modlitby pri 14 ŕŕtáciách. — Záwerečná modlitba

476

Na robotné dni ŕŕw. pôŕŕu. — Modlitby cirkewné. — Wo ŕŕkarebej ŕŕrebe: na ŕŕiwrtok, piatok, a sobotu. — Wo 1. neŕŕeli pôŕŕ-

- nej: na pondelok, utorok, stredu, štvrtok, piatok a sobotu. — Po 2. nedeli pôstnej: na pondelok, utorok, stredu, štvrtok, piatok a sobotu. — Po 3. nedeli pôstnej: na pondelok, utorok, stredu, štvrtok, piatok a sobotu. — Po 4. nedeli pôstnej: na pondelok, utorok, stredu, štvrtok, piatok a sobotu. — Po 5. nedeli pôstnej: na pondelok, utorok, stredu, štvrtok, piatok a sobotu 491
- IV. Pobožnosť svätotýždenná. — Poučenie.** Odkiaľ sa svätýden pomenoval veľkým, ľahčným, odpustkovým a milostným? Futrné, tak rečené imové a brmotné hodinky knázké (lamentácie) w stredu, štvrtok a piatok; ich význam Na tveknú nebelu. — Poučenie. Odkiaľ sa menuje nebelou tveknou, a palmovou? Rozličný význam palmových ratolesí. K jakému cieľu sa ony zehnašú? Prečo sa ony nosia w ruke pri dnešnom prôwode? Výklad obrádow prôwobných. — *Molitba. — Zehnanie palmových ratolesí. Svätá mša. Molitba. Passia. — Molitby cirkewné 495
- Na pondelok svätotýždenný. Molitba cirkewná 507
- Na utorok svätotýždenný. Molitba cirkewná 507
- Na stredu svätotýždennú. Molitba cirkewná. — Lamentácie Na zelený štvrtok. — Poučenie. Na jakú pamiatku je ustanowený a odkiaľ má svoje meno zelený štvrtok? Umývanie nôh. Swäcenie olejow a výklad jeho obrádow. Umknutie zvonow a význam toho. Odkrývanie oltárov, a čo ono významenáwa? — Molitba. — Molitba pri odnášaní Božieho Tela z oltára. — Zalm pri odkrýwaní oltárov. — Lamentácie. — Molitba i Trizistowi na hore oliwetstej 509
- Na veľký piatok. — Poučenie. Prečo je veľký piatok beň smútku a nie beň radošty? Prečo sa služebné práce w veľký piatok nezabraňujú? Výklad obrádow veľkého piatku. Predposwäcená sw. mša. Prôwod i sw. hrobu s welebnou swiatostiw. Swetlá w sw. hrobe. Nawštitowanie sw. hrobu. — *Molitba. — Predposwäcená sw. mša. Molitba. Passia. Molitby cirkewné. — *Molitby pri poklone sw. Kríža. — Dopoludňajšie služby Božie. *Molitba pri nawštitwení Božieho hrobu. — Litanie o ukrižowaní Krista Pána. — Molitba o siedmych slowách Krista Pána na Kríži. — Lamentácie 517
- Na bielu sobotu. — Poučenie. Odkiaľ má biela sobota svoje meno? Výklad obrádow bielej soboty. Zehnanie a význam ohňa, pák temtanowých hrúb, passkálu. Troframenník. Profecie a ich význam. Zehnanie křtitelnice. Rozwtazanie zvonow na Gloria. Messpory. — Odráb zehnania ohňa. — Proroctwá (profecie). — Odráb zehnania křtitelnice. — Swätá mša Na wzkriesenie Krista Pána. — Poučenie. Portabol pri procesii. — *Molitba. — Pri Božom hrobe. — Po procesii molitby 552
- V. Pobožnosť welikonočná 556**
- Na nedelu welikonočnú. — Poučenie. — Odkiaľ má welikánoc svoje meno? Židowská welikánoc je predobrazenie křestan-

- sfes. Kristus opravdiwe z mrtvých wstal. Toto jebo zmrtvých wstanie je zálohom nassebo budúceho wzkriesenia a obrazom toho, čo jedenkáždy má w tieto dni činiť. Prečo dnes požehnáwa cirkew rozličné pokrmy? Welikánoc neprípadá každy rok rovnako, — prečo? — *Moblitba.* — Žebnanie pokrmow welikonočných, a sice: mäsitých pokrmow, wajea a chleba. — *Litánie o wzkriesení Krista Pána.* — *Moblitba cirkewná* 556
- Na pondelok, utorok, stredu, štvrtok, piatok, sobotu welikonočnú. *Moblitby cirkewné* 561
- Na bielu nedelu (1. po welikej noci). — *Poučenie.* Dkub sa biela nedela tak menuje, a čo ona znamená? Prečo sa tiež menuje prôwobná. — **Moblitba cirkewná* 562
- Na deň sw. kopie a sw. kincow Krista Pána. — *Moblitba cirkewná* 562
- Na 2. 3. 4. a 5. nedelu po welikej noci. *Moblitby cirkewné* 562
- Na trizňové dni. — *Poučenie.* Dkub majú svoje meno? Šťch pôwod. Prečo sa w ne wedú processie z jedneho kostola do druhého? — O prôwoboch wôbec. Tieto majú swój základ w sw. písme. Co ony znamenajú? Prečo sa menujú profesbné? — *Spôsoby wonfassej pobožnosti, uctivosti a swiatosti:* 1) znameňte sw. trizňa; 2) poklona; 3) odkrytie a odkrýwanie hlavy; 4) pálenie kadibla a okurowanie ním; 5) stánie; 6) sebenie knáza pri nektorých sw. konaniach; 7) Bitie-sá w prse; 8) umýwanie rúk a pokropowanie wodou; 9) spínanie, pozdwihowanie, rozťahowanie a wyladanie rúk knázoých pri konaní modlitieb. — *Rozličné spôsoby bohoslužebných modlitieb.* — *Spew figurálny.* — *Poriadok pri processii trizňových dní.* — **Moblitby pod sw. mšsou.* — *Prímluwy po sw. mši* 562
- Na slawnosť wstúpenia Krista Pána. — *Poučenie.* Jako wstúpil Kristus na nebesa, a prečo na vrchu oliwetškom? Co je nebe, a w čom záležia radosť nebeské? Prečo sa dnes welikonočná swieca po prvom ewangelium wyhássa? — **Moblitba.* — *Litánie o wstúpení Krista Pána.* — *Moblitba cirkewná.* — *Iné modlitby* 574
- Na 6. nedelu po welikej noci. — *Moblitba cirkewná* 580
- W sobotu, na wigíliu swätoduffných swiatkow. *Moblitba cirkewná* 580
- VI. Pobožnosť swätoduffná. — *Poučenie.* Wsklad swätoduffnej slawnosti. Dkub sa menuje slawnosť táto letnice a pádesiatnice? — **Moblitba.* — *Prošba k Bohu Duchu Sw. o sedem darow.* — *Litánie o Duchu Sw.* — *Moblitba cirkewná.* 580
- Na pondelok, utorok, a štvrtok swätoduffný; na stredu, piatok a sobotu Kantrowú, — *Moblitby cirkewné* 586
- Na slawnosť najsw. Trojice Božej. — *Poučenie.* Prečo sa slawnosť táto wykonáwa, a na čo nás ona rozpomína? — **Moblitby.* — *Litánie o najsw. Trojici Božej.* *Moblitba cirkewná* 586
- Na slawnosť Božieho Tela. — *Poučenie.* Prečo sa táto slaw-

- nosť tak menuje, a prečo je zo zeleného stvorku na dnes-
ní deň odložená? Ješ pôvod. A čemu sa dnes koná slavnosť
prôvod s welebnou sviatosťou? Prečo sa spievajú
pri stvorkách oltárov čiastky štyr ewangelii? — *Moblit-
by. — Moblitba cirkewná. — Poriadok pri processii. —
Prístawka pri 1. 2. 3. a 4 oltári 591
- Na nebelu pod oltárou Božieho Tela. — Moblitba
cirkewná 596
- Na deň najsŕ. srbea Ježišsa. — Pozdravenie najsŕ. srbea
Ježišsa. — Pobožné wzdychy. — Moblitba cirkewná. — Iné
moblitby 596
- Rebele po Sw. Duchu. — Poučenie. Dobud to pochádza,
že nebiel po Sw. Duchu až do adventu je už viac už
menej? — Moblitby cirkewné: na 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.
9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23.
a poslednú nebelu po Sw. Duchu 597
- Na deň nalezienia sw. Kríža. — Poučenie. Jačo wynasla
sw. Helena Kríž Kristow? — Pozdravenie sw. Kríža. —
Moblitba cirkewná 601
- Na deň premenenia Krista Pána. — Poučenie. — Moblitba
cirkewná 602
- Na deň powyšsienia sw. Kríža. — Poučenie. Udalosť wyka-
wienia k merejnej úcte sw. Kríža. — Pozdravenie sw. Krí-
ža. — Moblitba cirkewná 602
- Na štworo suchých dni. — Poučenie. Reby sú štworé suché
dni, a k čemu sú ony ustanowené? 1) W suché dni w
zime. — Moblitba. — Na strebu, piatok a sobotu kan-
trowú moblitby cirkewné. — 2) W suché dni jarné.
Moblitba. — Na strebu, piatok a sobotu kantrowú mo-
blitby cirkewné. — 3) W suché dni letné. Moblitba. —
Na strebu, piatok a sobotu kantrowú moblitby cir-
kewné. — 4) W suché dni w pozimku. Moblitba. — Na
strebu, piatok a sobotu kantrowú moblitby cirkewné 603
- Močtá štrnáštyhodinková poklona najsŕ. Ewiatosti Oltár-
nej 611
- Na slawnosť poswäcienia alebo založenia chrámu. — Pouče-
nie. Čiastky chrámu Pána. Dostojná ústrojnosc chrámu
znutra i zvonku. Ceremonie a ich wýklad pri poswäceni
chrámu. Jačo sa zneswäcuje kostol? *Moblitba. — Mo-
blitba sw. Augustína. — Litánie o poswäceni chrámu. Mo-
blitby cirkewné: W deň poswäcienia chrámu. — Na wy-
ročiny poswäcienia chrámu, — w deň poswäcienia oltára.
Iné Moblitby 611
- Pobožnosť pátnická. — Poučenie. Čo sú páty, a kde majú
swoj základ? sú-ll užitočné? a aby byly užitočné, čo sa
požaduje? — Moblitba pri wyberaní sa na pát. — Mo-
blitba cirkewná. — Moblitba w chráme, do ktorého si pu-
towal. — Moblitba pred oltárou na milosťiwom mieste.
Moblitba pri obetowaní nečeho. — Moblitba k Matke Bo-
žej na milosťiwom mieste. — Obetowanie sa Ježišowi po
božonanom páte 620

Osmý diel.

Pobožnosť k prebl. Panne Marii.

Str.

Poučenie o ctení prebl. P. Marie. Jako sa nám ona na obrazoch predstavuje ?	628
Na slavnosť neposkvrneného počätia P. Marie. Poučenie. — *Moblitba. Moblitba cirkewná. Schwáloslowie. Pobožné wzbýchnutie	629
Na deň očakávanja P. Marie ku pôrobu. — Poučenie. — Moblitba cirkewná	631
Na deň zasnúbenia P. Marie. — Poučenie. — Moblitba. Moblitba cirkewná	631
Na slavnosť očíšťovania P. Marie (bromnice.) — Poučenie. — Uwádzanie sstinebielky. *Moblitba. — Žehnanie bromničých swiec. — Moblitby pri žehnaní a rozdávaní bromničých swiec. — Moblitba cirkewná. — Moblitba pre sstinebielku w čas jej uwádzania do chrámu Božieho. — Moblitba, ktorú môže knáží hneď po uwádzaní sstinebielky s prítomnými na hlas wylonať	633
Na slavnosť zvestovania P. Marie. — Poučenie. — *Moblitba. — Moblitba cirkewná	643
Na deň Marie Egypťskej. — Poučenie	644
Na deň sedem bolesti P. Marie. — Poučenie. — Moblitby. — Litánie o sedem bolesti P. Marie. Moblitba cirkewná. — Iné moblitby	645
Na deň blahosl. P. Marie mučenníckow. — Poučenie	650
Na deň blahosl. P. Marie, Pomocnice kresťanow. — Poučenie	650
Na deň nawštíwienja P. Marie. — Poučenie. — Moblitba. — Moblitba cirkewná	651
Na deň sedem radosti P. Marie. — Poučenie. — Moblitba. — Sedem pobožných wzbýchow k úcte sedem radosti P. Marie. — Moblitba cirkewná	652
Na deň sw. Štapolára. — Poučenie. — Moblitba. — Moblitba cirkewná	654
Na deň blahosl. P. Marie snežnej. — Poučenie. — Moblitba. — Moblitba cirkewná	655
Na slavnosť nanebewzátia P. Marie. — Poučenie. — *Moblitba. — Moblitba cirkewná. — Žehnanie zelín	656
Na slavnosť narodenja P. Marie. — Poučenie. — *Moblitba. — Moblitba cirkewná	658
Na slavnosť mena P. Marie. — Poučenie. — *Moblitba. — Moblitba cirkewná	659
Na deň P. Marie k wyslobobeniu zajatých kresťanow. — Poučenie. — Moblitba cirkewná	660
Na slavnosť sw. Ruženca. — Poučenie. — *Moblitba. — Moblitba cirkewná	661
Spôsob moblík sa sw. ruženec. — Žoltár. Marianský. — Korunka Marianská. — Iný spôsob korunky Marianskej. — Ruženec ku cti najsw. Trojice. — Ruženec za bušičky w očísci. — Ruženec k úcte sw. anđelow. — Ruženec k úcte wšetkých Swätých. — Ruženec k úcte prewel. Swiatosti Dítárnej. — Ruženec k úcte 5. sw. rán Kristových. —	

Ruženec k úcte P. Marie. — Pravidlá živého ruženca. — Odpustky, ktoré sa údom živého ruženca udeľujú. — Li- tánie k sw. Dominikovi, prvému zvestovateľovi sw. ru- ženca. Modlitba	662
Na deň blahosl. P. Marie ochranej. — Poučenie. Modlit- ba cirkevná	674
Na deň Marie Loreánskej. — Poučenie. — Modlitba cir- kevná	674
Na deň obetovania P. Marie. — Poučenie. — Modlitba Modlitba cirkevná	675
Swätš bewiatnik o neposstwrnenom srdci blahosl. P. Marie. Poučenie. — Modlitby pred rozjimaním. — Rozjimaná. — Modlitby	678
Rajzobenná modlitba sw. Bernarda k prebl. P. Marii za obrátenie hriessnikow	694
Sobota, deň Marianský. — Poučenie	695
Zdravás alebz žvonenie ku skalaniu. — Poučenie	695
Andeľské čwály P. Marie	695

Dewiaty diel.

Pobožnosť k Swätým.

Poučenie o ctení Swätšch a ich orobowaní za nás. — Zato sá nám predstavujú Andeľ a Swätí na obrazoch? — Ra- nonizácia	697
Životopisy, — modlitby — a modlitby cirkevné na due a slawnosti naslebujučích Swätšch:	701
Na deň sw. Ondreja apoštola str. 701 — sw. Fran- tiska Kawera str. 701 — sw. Barbory str. 701 — sw. Mikuláša str. 702 — sw. Ambroža str. 702 — sw. Lucie str. 702 — sw. Tomáša str. 703 — sw. Stefana, prvého mučenníka str. 703 — sw. Jána ewan- delistky str. 704 — mladiatok str. 705 — sw. troch Kráľow str. 705 — stolice sw. Petra str. 706 — sw. Fabiána a Sebastiana str. 706 — sw. A- gnežky str. 707 — obrátenia sw. Pawla str. 707 — sw. Jána zlatoušeho str. 708 — sw. Fran- tiska Saleského str. 708 — sw. Blažejá str. 708 — sw. Apollonie str. 709 — sw. Juliany str. 709 — sw. Mateja apoštola str. 710 — styricat sw. mučenníkow str. 710 — sw. Cyrilla a Me- thoba str. 711.	
Braterstvo sw. Cyrilla a Methoba. — Poučenie. — Mo- litba údom tohoto braterstwa. — Modlitba cirkevná	714
Na deň sw. Jozefa str. 715 — sw. Joachima str. 716 — sw. Benedikta str. 717 — sw. Gabriela ar- chanbela str. 717 — sw. Wojtecha str. 717 — sw. Jura mučenníka str. 718 — sw. Marka ewandelistky str. 719.	
Procešia a jehnanie ozimín. — Modlitba pri procesii	719
Na deň sw. Filipa a Jakuba mladšieho, apoštolow str. 724 — sw. Floriana str. 724 — sw. Jána apoštola pred latinskou bránou str. 725 — sw. Stanislawa str. 725 — sw. Jána Nepomuckého. Litánie o sw. Jánovi	

- Nepomuckom str. 726 — sw. Antoňa Pabuanstého str. 731 — sw. Alojssa str. 731 — sw. Jána Krstiteľa str. 731 — sw. Labislawa, kráľa Uhorstého str. 732 — sw. Petra a Pavla str. 732 — sw. Prokopa str. 734 — rozostlania sw. apostolow str. 734 — sw. Ondreja Sworaba a Benedika str. 735 — sw. Marie Magdalény str. 736 — sw. Jakuba staršieho str. 737 — sw. Anny str. 737 — sw. Ignáca Lojoly str. 738 — sw. Petra w okowech str. 738. — Porciunkuly str. 738 — sw. Wawrinca str. 738 — sw. Zuzany str. 739 — sw. Rocha str. 740 — sw. Stefana I. kráľa Uhorstého str. 740 — sw. Bartolomeja str. 741 — sw. Ludewíta str. 742 — sw. L'ubmily str. 742 — sw. Rozálie str. 743 — sw. andelow strážcov str. 743 — sw. Matússa str. 745 — sw. Wacława str. 746 — sw. Michala archandela str. 747 — sw. Grantiffa assisteho str. 748 — sw. Terezie str. 748 — sw. Lukássa str. 748 — sw. Wendečina str. 749 — sw. Simona a Judy, apostolow str. 749 — wšetkých Swätých str. 749 — wšetkých werných bušičiek str. 752. — sw. Karola Boromejského str. 754 — sw. Juricha str. 754 — sw. Leonarda str. 755 — sw. Martina biskupa str. 755 — sw. Alžbety str. 756 — sw. Cecilie str. 756 — sw. Klimenta str. 756 — sw. Kataríny str. 757.
- Obecné cirkevné modlitby k Swätým (Commune Sanctorum) 757
 Na wigíliu nektoreho apostola, — na deň nektoreho mučenníka a biskupa, — nektoreho mučenníka nebiskupa, — wiac mučennílow biskupow, — wiac mučennílow nebiskupow, — nektoreho wyznawača biskupa, — nektoreho učiteľa, — nektoreho wyznawača nebiskupa, — nektoreho opáta, — nektorej panny nemučennice, — mučennice nepanny, — nepanny a nemučennice 757

Desiaty diel.

Modlitby w rozličných časoch a potrebách,
 a pre rozličné stawy a osoby.

- Za osseobecné potreby celého kresťanstwa. 760
 W rozličných záležitosťach str. 760 — W jakejkoľwek potrebe str. 760 — Za celú wlast' w čas osseobecnej biedy str. 761 — W jakomkoľwek zármutku str. 761 — W čas wojny str. 761 — Za pokoj str. 762 — Po wíťazstwe str. 762 — W čas moru a rozličných nakažliwych nemocí str. 762 — W čas pábu (bálu) dobytká str. 763 — W čas hladu a drahoty str. 763 — W čas zemetrásenia str. 763 — W čas búrky str. 764 — Za jasné powetrie str. 764 — Za dážď str. 764 — Za dojnú úrodu str. 764 — Po bojnej jätwe str. 765 — Po skrownej jätwe str. 765 — Za požehnanie baňské str. 765 — Za dar Ducha Swäteho str. 766 — Za dar lásky str. 766 — Za poníženost' str. 766 — Za trpezlivosť str. 766 — Za zdržanlivosť str. 767 — Za lutosť str. 767 — W čas

pokussenia str. 767 — Za vzdálenie zých myšlení str. 767
 — Za obpuštenie briedow str. 767 — Za obpuštenie brie-
 chow i darowanie pokút za nimi idúcich str. 767 — Za
 jednotu a swornosť str. 768 — Za swornosť w spoloc-
 nosti str. 768 — Za cirkew str. 768 — Za pápeža str. 768
 — Za biskupa str. 768 — Za prártow a spolocnosti im-
 swerené str. 768 — Za duchowných pastřow str. 768 — Za
 spowebnébo otea str. 768 — Za wšette stawy cirkwe str. 768
 — Za cisára a kráka str. 768 — Za swetskú wrácnosť str.
 768 — Na deň narobzenia, — mena, — tu sw. Patróno-
 wi mena str. 768 — Za spolocnosť a robinu str. 768 — Za
 robicow str. 768 — Za krstných robicow str. 768 — Za diet-
 ky str. 769 — Pri wolení stawu str. 769 — Za priateľow
 a dobrodinow str. 769 — Za nepriateľow str. 769 — Za
 prenasledowníkw a zlečináčich str. 770 — Za poblúdbých
 str. 770 — Za obrátenie hriessnikow str. 770 — Za wrejné
 pokánie čintáčich str. 770 — Za tých, ktorí sú w pokussení
 a zármutku postawení str. 770 — Za uwáženého alebo za-
 jatého str. 771 — Za cestujúcich str. 771 — Za cestu-
 júcich po wode na lodi str. 771 — Za nemocných str.
 771 — Za umierajúceho str. 771 — Za zbrawie ži-
 vých str. 771 — Za zomrelých str. 771 — Za živých
 i mrtvých str. 771 — Za wšettých ľudí str. 771 — Za po-
 hanow str. 772 — Za odvrátenie rozkolníctwa str. 772 —
 Modlitba mládenca str. 772 — pannu str. 772 — ženicha a
 newesty str. 773 — W deň swáby str. 773 — Pred sobá-
 šom str. 773 — Po sobáši str. 773 — Na wýročitý deň
 swáby str. 773 — Modlitba manželow str. 773 — táhotnej
 ženy str. 773 — Za ženu tu pôrobu pracujúcu str. 773 —
 nešťastného manžela a otea, — nešťastnej manželky a mat-
 ky str. 773 — hospodára a hospodárky str. 773 — wdowca
 a wdowy str. 773 — služebníka str. 773 — sroty str. 773
 — chudobného str. 774 — počestného str. 774 — sedliaka a
 rolníka str. 775 — *w starobe str. 776 — Za prímluwu
 Swätých str. 777 — Pred prácou, po práci a sried práce
 str. 778 — Pred jedением a po jedení str. 778 — Pred u-
 čením a vo učení str. 778 — Keď bobiny bijú str. 778 —
 Keď ideš wedlä nektoreho kostola str. 778 — Keď prechádzáš
 wedlä kríža, alebo obrazu nektoreho Swätého str. 778.

Zedenásty diel.

Pobožnosti spolkové.

I. Spolky kresťanskej striezliwosti	779
Poučenie. Dhawnosť opilstwa. Prvé základy spolkw kresť. striezliwosti. Ich blawný cieľ a blahobarné wšľedky. Ich potwrdzenie sťrže pápeža. Ich patronka blahosl. Panna Ma- ria. Spôsob prijímania za úbow ho nich. Ich slawnosti Dbyšky, ktoré sa ich úbow udeľujú	779
Záwazok úbow spolku kresť. striezliwosti	780
Članky spolku kresť. striezliwosti	781
Rapomocné prostriedky spolku kresť. striezliwosti	782

	Stra.
Závazok detí	783
Pobožnosť pred vstupením do Spolku kresť. striežlivosti	784
Pobožnosť po vstupení do spolku kresť. striežlivosti	785
Pobožnosť pri vstupovaní detí do spolku kresť. striežlivosti	707
Pobožnosť mesačná spolku kresť. striežlivosti	788
Pobožnosť ročná spolku kresť. striežlivosti	790
Pobožnosť ročná za mŕtvých údov	791
Modlitby mesačné a) za obrátenie nemŕtvých; b) za mŕtvých údov	791
Modlitba za nemŕtvých k päti ranám Ukrižovaného w 2. nebe- lu po deviatniku a 1. pôstu	791
Modlitby pri pohrebe úda spolku kresť. striežlivosti	792
II. Jednota svätého detinstva. — Poučenie. Zablákanie jednot sw. detinstva; ich cieľ a blahobarné učinkovanie; ich vnútorné zriadenie, príspevky, pobožnosti a odpustky, ktoré sa udeľujú údom sw. detinstva. — Tajemstvá sw. detinstva	793
Tajemstvá sw. detinstva Ježiškovo: Vtelenie. Dčakávanie ku pôrobu. Narodzenie Ježiška. Obrezanie. Poklona sw. troch Kráľov. Obetovanie Ježiška w chráme. Útek do Egypta. Pobyt w Egypte. Návrat z Egypta. Swaté sa- chovanie Ježiška. Ježiš medzi učiteľmi. — Na narodzenie a otkámu narodzenia Ježiška Krista. — Na tri Krále a pob- otkávou troch Kráľov. — Litánie o sw. detinstve Ježiška	798
III. Bratersťvo svätého ruženca	802
IV. Bratersťvo svätého škapulára	802
V. Towaryšstvo neposkvrneného srdca bl. P. Marie	802
VI. Bratersťvo svätého Cyrilla a Metoda	802
VII. Pobožnosť šestinebedná k ucteniu sw. Alojssa, patróna čistých duší. — Poučenie. Modlitba začiatočná a záverečná	802

Litánie.

Litánie o všetkých Svätých	181
Litánie Loreťánske	187
Litánie kajúceho bratstva	249
Litánie o viere	296
Litánie o nádeji	297
Litánie o láske	299
Litánie o najsw. sviatosti oltárnej	308
Litánie za umierajúceho (cu)	346
Litánie za zomrelých	359
Litánie o vtelení Pána (pre čas adventný)	417
Litánie o narodzení Syna Božieho	427
Litánie o ridžení Božskom (na posledný deň roka)	433
Litánie o mene Ježiš	447
Litánie o umučení Krista Pána	458
Litánie o päti ranách Krista Pána	462
Litánie o ukrižovaní Krista Pána	532
Litánie o vzkriesení Krista Pána (pre čas veľkonočný)	559
Litánie o vstupení Pána	577
Litánie o Duchu Svätom	583
Litánie o najsw. Trojici Božej	589
Litánie o posväcení chrámu	617
Litánie o sedem bolesti P. Marie	646

Litánie k sw. Dominikowi, prvému zvestovateľovi sw. ruženca	672
Litánie o sw. Jánovi Nepomuckom	728
Litánie o sw. betínske Ježišša	798

Str.

Dvanásť diel.

P i e s n e.

Bože! pred Tvoou Welebnosťou	807
Bože verím	828
Buďte zvelebení	829
Chváľ Sione	824
Čas radosti	812
Deň vykriesenia	822
Dnes sa Kristus narodil	811
Jáne Nepomucký	829
Javte ústa dôstojného	826
Ježiš Kristus buď pochválen.	814
Ježišku, Ježišku	813
Ježišu! ako je sladká	814
Ježišu najmocnejší	813
Kde sa nájde človek	819
Kristus Syn Boží	811
Moc Boha divná	809
Missa svätá sa začína	804
My sa klaňáme Tebe	805
Na deň hnevu	808
Nevinnosť premilá	816
O Maria, Matko Božia	824
O šťastliví vy bratrství	816
Otec nebeský	810
Otče náš milý Pane	823
Owečko ztratená	817
O zarmútku	820
Pán Ježiš Kristus	821
Pochváleno nech je vždycky	809
Pod twój plášť sa utikame	823
Pokľakni na kolena	826
Prís, b Bože, Duchu Svätý	809
Príjbiž, b Duchu Svätý	823
Radujte sa, b kresťanti	822
Stála Matka prežalostná	820
Svätý, svätý, svätý	827
Teba Boha chválime	829
Teba, Bože! chválime	830
Tento čas spasenia	815
Už ja idem do hrobu	831
Už som dost pracoval	817
Wesel sa ľudské stvorenie	812
Witáť Kristus z mŕtvých wstáva	821
Zachovaj nás pri Twém slove	809
Zbravás, buď milosti plná	310
Zradlo jasné wšech čností	827

Nábožné Wylewy.

Approbatio.

Reverende Domine!

In libello precum per RDVram concinnato, cui titulus: „Rábožné Wýlewy“ occasione revisionis dioecesanæ nil intentum esse, quod doctrinæ fidei vel morum adversetur, imo illum ad pietatem fidelium fovendam aptum omnino deprehensum fuisse, proin, ut amplius vulgari possit, hisce e parte Ordinariatus indulgeri, erga recursum Ejusdem significo, et piis ad aram precibus commendatus persisto.
Strigonii, die 25. Julii 1851.

Rdae DVrae

benevolus

Joannes, Archi-Episcopus.

Čo w slowenskom preklade znie takto:

D o b r e n i e.

W e l e b n ý P a n e!

Že sa w modlitebnej knižke, strze Wassu Welebnošť slo-
 ženej, ktorej meno: „Rábožné Wýlewy“, pri prí-
 ležitosti jej prehládania diecejanského (biskupského) ni-
 čeho nenasslo, čoby wiero-alebo mravoučeniu odporo-
 walo; áno že je ona omšsem kuchowaníu pobož-
 nosti u weriacich za spôsobnu naležená, a tak že sa
 zo strany Ordinariátu (arcibiskupského úradu) pomo-
 lujе, aby sa dalej rozšfirowať mohla, týmto na pros-
 bu Wassnosti oznamujem, a pobožným oltárnym mo-
 dlitbám Wassim poručeny sotrwáwam.

W Ostrihome dňa 25. Juliusa 1851.

W e l e b n o s t i W a s s e j

b l a h o s l o n n ý

Ján, Arcibiskup.

Prvý diel.

Pobožnosť ranná.

Poučenie. — Modlit' sa znamená: myseľ svoju k Bohu pozdvihnúť. — Modlitba vôbec je jedná z hlavných povinností pravého kresťana. — K dobrej a Bohu milej modlitbe potrebné je: 1) čisté srdce; 2) pravá, živá wiera; 3) synovská a pevná dôvera w Bohu; 4) vnútorná a zornútrná poníženosť; 5) pozorlivosť bucha na to, čo sa modli; 6) trvanlivá trpezlivosť.

Modlitba ranná zvlášte je newyhnutnou povinnosťou jedného každého kresťana. Ona je tá ranná obeť, strže ktorú prvotiny bňa Bohu posväcujeme. Chceš-li milý kresťane! aby prítomný deň, ktorý ti Boh daruje, byl užitočným

k spaseniu tvojemu, nezapočni ho ináč, lebine s Bohom. Dobroreč a klaňaj sa w najbližšej poníženosti wšemohúcemu Bohu a Pánu, Stworiteľowi a Zdržowateľowi wšsetkých weci, strže ktorého wšsetko bošawame, ďakuj mu za jeho otcowskú starosť, ktorú behom minulšej noci mal o teba a za dar nowého bňa; obeť mu wšsetky tvoje myšlienky, slowá, skutky a trápenia tohoto bňa; učiň pevné predšawätie, že ho chceš k jeho cti a ku tvojemu spaseniu wynaľožiti; wloaj k Bohu o pomoc a požehnanie; poručaj sa prímluwe preblahoslawenej Panny, tvojeho Anbela Strážca a Swätých Božích.

Modlitby ranné.

Keď sa prebudiš, modli sa:

W meno Boha Otčca, ktorý má stworil, w meno Syna, ktorý má wukupil, w meno Dučha Swätého, ktorý má poswätil, stáwam hore. Chráň má, Trojediný Bože! dnes od wšsetkých nebezpečenstwi tela i duše.

Keď z postele stáwaš.

Ku cti Tvojej, Pane! zanecháwam lúžko moje, abych popriaty mne nowý deň w službe Tvojej stráwil (a). Daj, abych to pravým a Tebe milým spôsobom wyko-
nal (a).

Keď sa obliekaš.

Obleč mä, Pane! do rúcha newinnosti a spravodlivosti, a udeľ mi milosti, žebych stareho hriessneho človeka zobliefol (a) a nowego podľa Boha stvoreného w spravodlivosti a swiatosti opravdive obliefol (a) († Gšest. 4, 22 a 24).

Keď sa umývaš.

Obmy mnä, ó Bože! čím viac od nepravosti mojej, a očist mä od hriechu mojeho (Žalm 50, 4). Stwor wo mne čisté a newinné srdce, a daj, abych sa nikdy viac hriechom nejakým neposstwrnil (a).

Modlitba Pána.

Otče náš, ktorý si na nebesiach: posväť sa meno Twé. Prijď kráľovstvo Twé. Buď wöla Twá, jako w nebi, tak i na zemi. Chlieb náš wezdejšši daj nám dnes. A odpuši nám nasse winy, jako i my odpúšťame nassim winnikom. A neuwod náš w pokušenie; ale zbaw nás odo zlého. Amen.

Andelské pozdravenie.

Zdravá's Maria, milosti plná. Pán s Tebou: požehnaná's medzi ženami, a požehnaný je plod života Twého: Ježiš. Swätá Maria, Matko Božia, pros za nás hriessnych nyní, i w hodinu smrti nassej. Amen.

Apostolské wyznanie wiery.

Verím w Boha Otca wšsemohúceho, Stworitela neba i zeme. I w Ježišsa Krista, Syna jeho Jednorodzeného, Pána nasseho. Ktorý sa počal z Ducha Swätého, narobil sa z Marie Panny. Trpel pod Pontským Pilátom, ukrižowan umrel, i pohreben jest. Wstúpil do pekel, tretí deň wstal z mrtvých. Wstúpil na ne-

beša, sedi na pravici Boha Otca wšsemohúceho. Od-
túd prijde súdiť živých i mrtvých. Verím w Ducha
Swätého. Swätú Cirkew wšseobecnu. Swätých obco-
wanie. Griechow odpusttenie. Tela z mrtvých wzkriesse-
nie. A život wečný! Amen.

Desätoro Božích prikázani:

1. Já som Pán Boh twój; nebudeš mať iných Bohow
prebo mnou.
2. Nwezmeš mena Pána Boha swého nadarmo.
3. Spomni, aby's deň swiatočný swätil.
4. Uti otca swého i matku swú, aby's dlho žiw byl
na zemi, ktorú tebe dal Pán Boh twój.
5. Nezabiješ.
6. Nesosmíšniš.
7. Nepoškodneš.
8. Nepromluwiš proti bližnému swému krivého swe-
doctwa.
9. Nepožiadaš manželky bližného swého.
10. Ani požiadaš domu jeho, ani služebníka, ani wola,
ani osla, ani ničeho, čo jeho jest.

Chwáloslowie.

Sláwa buď Bohu, Otcu i Synu i Duchu
Swätému, jako bylo na počiatku i nyní i wždycky i na
weky wekow. Amen.

Modlitba ranná na každy deň wöbec.

Bože, Stworitelu a Otče môj nebeský!
Tebe samému majú býť obetované prwo-
tiny dušse mojej i srdca mojeho: preto zo
sna prebudeny (á), obetujem najprw my-
šlienky a city svoje, lebo's mi tento nový
deň dožiť poprial, abych pocítil(a) welikost
a moc skutkow Tvojich. Na ktorúkolwef
stranu sweta pohľadnem, wšsade nachádzam

isté znaky wšsemohúcnosti a dobroty Tvoje; zem a nebesia plné sú sláwy Tvoje, ó Bože!

W tomto okamžení, w ktorom pred trón Welebnosti Tvoje nábožne predstupujem, wstávajú milliony ludi z nočného odpočinku svojeho, áno wstávajú a klaňajú sa Tebe w pokore; ďakujem Ti, že's nás, Pane dobrotiwý! w túto nebezpečenstwa plnú noc milostive zachrániť ráčil. Ach, i já na svoje biedne kolená padám; i já oči, srdce a ducha svojeho k Tebe obraciam; i já složené ruky k Tebe spinam a ďakujem Ti za nesmierne dobrodenia Tvoje.

Jako ludie na zemi, tak i andeli w nebesiach a wšfeci nebesťtani, ktorí obstupujú trón Boží, padajú na twári svoje a Teba, ó najswätejšii Bože! oslawujú, Teba zwelebujú a Tebe sa — jednotajne swätý, swätý, swätý prosperujú — klaňajú: preto i já — swetlom najswätejšieho náboženstwa Tvojeho oswietený (á), — slabú a nedokonalú pobožnosť svoju k wrúcenej pobožnosti nebeských duchow pripojujem, a Teba z celej dusse, z celej sily a z celého srdca milujem, Teba oslawujem a zwelebujem po wšsetké dni života svojeho.

Nie len príklad týchto nebeských oslawencow mä wedie a budí k modlitbe, ale

i sám pohľad a powaha tej welikej, krásnej a spanilej prírody. Běsný, utěsněný je wýchod slniečka na hiezdočrytom nebi. Slniečko toto nie len spewawé ptáctwo, ale i wšsetké stwory budiť k oslawe Twojej, Pane! Slniečko to, ktoré už i mnä ošwietilo, je jasným dôkazom welebnosti a opravdivým budičom sláwy Tvojej. Sláwa Tvoja sa rozlieha po zemi wšsetkých národow, wo wšsetkých jazykoch a rečách; wšsetek lud od wýchodu až na západ ponizuje sa pred Tebou, modlí sa, a o nekonečnej dobrote Tvojej swedčí; celá zem sa chwálami, Tebe wzdáwanými naplňuje.

Ach, ďakujem Tebe, Bože lastawý! žeš mi spanilé toto ráno spatrit a deň tento dožiť poprial. Wnoho ludi, snád i z priateľow a pokrwnych mojich usnulo na weky w noc túto; a ja esšte žijem; mám príležitosť sa polepsšit, zásluhy pre wečné blawenstwo potrebne si sbierať a Tvojeho zalubenia hodným (ou) sa učiniť; ó jak weliké to dobrodenie! — Ach, ale — či je toto ráno nie už to poslednie pre mnä? Wšak člowek wädne jako kwet, a mizne jako stieň! Wnobi, čo dnes ráno wstali črstwí z lúžka swojeho, sotwá sa wečera dožijú, sotwá budú zajtra po zemi tejto fráčat, — možno, že nás žiwých esšte na wečnosť zanechajú:

preto si každý deň musím ceniť jako ten najwätšší dar Tvoj; budem ho tedy k swojemu dušnému spaseniu vynakladať — každé okamženie jeho obrátim na ciele swäté; lebo čas letí, jako woda do mora wečnosti a nikdy wiac sa newráti.

Bopraj mi, Otče nebeský! milosti, abych to, čo žiadam, tiež i skutočne preukázal (a) a wykonal (a). Nech sa žiadne posmešné, utrhačné, hanivé slowo z úst mojich nevyflzne; daj, abych nie len rečou, ale ani skutkom, ani myšleniem nikoho neobrazil (a). Udeľ mi milosti, abych žiadneho nepohoršil (a), abych s jedným každým tak nakladal (a), jako sebe já sám (a) žiadam, aby iní ľudie so mnou nakladali. Wzile rád (a) chcem powinnosti powolania a úradu swojeho konať, pre Teba, ó Bože mój! lebo si mi schopnosť, silu a vládu, ktorá sa každonocným odpočinkom obcerstwuje, bez príčiny nedal. Nie zaháľat, lež pracovať musím, áno rozjímať a namáhať sa musím, jako bych svoje dušewné moci a telesné wlastnosti k Tvojej sláwe a k mojemu i bližných mojich prospěchu najlepšie vynaložiť mohol (a). Odpusť mi, ó Pane! wšsetko, čo som dosawád zanedbal (a), alebo premeškal (a); sľubujem Tebe z wnutrnosti srdca swojeho, že Tebe, Bože mój!

budem na budúce slúžiť wernejšie a spravodlivejšie.

Modlitby ranné na každý deň zvlášte.

I. Na pondelok.

Modlitba cirkevná. — **Wšsemohúci, večný Bože**, ktorý si w ustawičnej milosti až do počiatku tohoto dňa život môj ochraňoval, ochraňuj mä i dnes w Tvojej nekonečnej moci a добрote, aby myšlienky, slová a skutky moje byly vždy k plneniu Tvojej najswätejšej wôle namierené, sŕdze Pána nasseho, Ježiša Krista.

Wzhlädni milostive, o Bože! na služebníka Tvojeho a nech swetlo milosti Tvojej nás oswicuje; spravuj účinky rúk nassich. (Zalm 89.)

Wšsemohúci Otče, Panovníku neba i zeme! milosti Tvoja nech je so mnou, nech spravuje ducha, telo, smysly, reči i účinky moje podľa zákona Tvojeho a poswäcuje w plnení prikázaní Tvojich, abych, od každého hriechu slobodný (á), tu a wo večnosti w Tvojej láske oblažený (á) byl (a), sŕdze Ježiša Krista, Syna Tvojeho, Pána a Wykupitela nasseho. Amen.

Wšsemohúci, dobrotiwý Bože! Ty's opravdiwe tu prítomný; Ty prehlädáš wnútrnosti srdca mojeho. Sňhlä, padám pred Tvojou Welebnosťou! Spojujem modlitbu swoju, chwälu swoju, s modlitbami a chwälami Andelow a Swätých w nebi, a Tvojich werných služebníkow na zemi, ktorí Tebe w túto rannú hodinu obei pobožnosti swojej prednášajú. Jak weliký si, ó Pane! Jak nekonečná láska Tvoja! S nesmiernou láskou hlädel si ustawične na mnä biedneho (ú); s opravdiwou otcowskou láskou zachowával a spravowal si mnä po wšsetkých cestách mojich. Sŕdze milosti Tvoju prežil(a) som i deň tento. Zdravý (á) som sa prehubil (a), a dá-

fujem Tebe, že si mä minulú noc od wštetkeho zlého na tele i na duši milostiwie zachránil. Gítim nowe síly, a poznáwam, ó Otče! že si mi ich k Tvojej službe priprial. Tebe slúžiť so wštetkou horlivosťou bude moja hlavná práca; Tebä milowať bude moja jediná radosť. Dám pozor, abych ničeho nečinil(a) a sa nedopustil(a), čoby sa Tebe znelúbit' a Tebä obrazit' mohlo. Ochránit' sa tiež budem wštetkých nebezpečenstwi a príležitosti k hriechu. Wšak ale jak slabý (á) som já! — Jak často som už učinil (a) predsawzätie toto, a jak často som ho zase zrušil (a)! Jak často som činil (a) to, čo prikázanie Tvoje zakazuje, čo mojemu dušnému spaseniu je škodliwe a nebezpečné a láske mojej k bližnému odporne! — Má-li sa to tiež dnes stať? Ach, Pane, nech je to daleko odo mnä! — Nie, dnes nechcem sa stať newerným (ou) predsawzätiu svojemu. Ale já od sebä sameho(ej) som len biedne stworenie, plné múdze a hriessnosti. Upadnem opät do hriechow svojich, jak mi Ty Swojej milosti neudelíš. Neodopri mi, dobrotiwý Bože! milosti Swojej. Sprowádzaj Ty sám kroky moje; podaj mi Swoju mocnú ruku, keď sa potknem; posilni mä, abych pilnejšie a bedliwejšie krácal (a) na ceste Tvojich prikázani a mojich powinnosti.

Zachowaj mä od každého neschastia; buď tohoto dňa mojim Otcom a Ochrancom, jako si byl túto noc. Prijďú-li na mnä dnes podlä Tvojeho otcowskeho naridzenia alebo dopustenia trápenia a protiwenstvá: daj, abych ich prijal s detinskou oddanosťou z Tvojej otcowskej ruky a ich použil (a) k svojemu polepsšeniu a poswäteniu. Lebo Ty i wtedy zůstaneš Otcom, keď karháš, a tým, ktorí Ťä milujú, musia wštetké trápenia slúžiť k dobrému. — Nebaj, abych dnes odvrátil (a) oko svoje od Ježíssa, Syna Tvojeho, ktorý je mojim príkladom wo wštetkom. Jeho smysel nech je mojim smyslom; môj život nech je jeho životu podobným. J

príklad Marie a ostatných Svätých, ktorí na tejto zemi Tvoju vôľu naplnili a až do konca vytrvali, nech mi je vždy pred očima a nech mä wzbudzuje k podobnej wernosti a trpezliwosti.

Tebe, ó Jezýssu! porúčam srdce svoje. Sprawuj ho podľa Tvojej ľubosti, a sprowádzaj wšetké moje učinky s Tvojou božskou milosťou! buď pomoc a rada moja, ochrana a sila moja, cesta a swetlo moje; buď potesiteľom a pôwodcom mojím na ceste k wečnému blahoslawnstwu!

Sw. Maria, Matko Božia, Matko milosrdenstwa! Ty si nasse utočísste, nassa pomoc a orodownica! Sebä i wšetkých svojích porúčam do Tvojeho orodowania u Boha; buď nassou ochraniteľkyňou w nebezpečenstwach, potesiteľkyňou w núdži, orodowkyňou w pokúsení, aby sme vždy nasledowali učenie Tvojeho božského Syna a stali sa hodnými zaslúbenia jeho.

J teba, Anđelu Strážce môj! prosím o twoju lásky plnú ochranu a pomoc na wšetkých cestách žiwota mojeho. Wystrihaj mä, keď sa mi hrozí nebezpečenstvo a pokúsenie k hriechu; pozdwižni mä, keď lahoštajným (ou) w dobrom zůstawam; posilni mä, keď uštawam w boji proti zlemu, a buď mi na pomoci w plnení mojích powinnosti, abych sa Bohu zalúbil mohol (a). A wy, moji swätí Ochrancowie a Priateli w nebi, wyprosťte mi od Boha milosť pobožného žiwobytia na zemi, abych sa nekdy stal (a) účastným (ou) wečného blahoslawnstwa w nebi. Amen.

Dusse wšech werných zomrelých nech odpočiwajú w pokoji sŕtze božské milosrdenstwo. Amen.

Díťe náš... Zdrawá's... Werim w Boha.

II. Ra utorok.

(Moblitba cirkewná jako w pondelok. Strana 7.)

Ó najswätejšia Trojico, jediný Bože! jak welitú milosť si mne dnes preukázal! Ty si mä i túto noc

zdržoval, w ktorú nejedna duffa, ktorá tak mnohoná-
sobne a tak těžko, jako já, Tvoju Welebnosť neobra-
zila, pred súd Twój je powolaná a podľa Tvojeho spra-
wedliwého súdu je súdená. Jakože Ti mám odplatiť wšŕtké
Tvoje dobrodenia, Tvoju lásku? Jako Ti dostatočne
ďakovať, Ťa chwáliť a welebiť?

O, wy milí Boží Swätí! pomáhajte mi Boha
chwáliť, aby sa to škrze wás doplnilo, čo mne w mo-
dlitbe na horliwosti schádza. Chwálme spoločne Otca
i Syna i Duča Swätého; chwálme a zwelebujme Tro-
jedineho Boha na wefy!

Sláva Tebe, wečný Otče! škrze Jednorodzeného
Syna Tvojeho, ktorý si mä k nowému swetlu wzbudil.
O požehnaj w túto raijšiu hodinu srdce toto,
ktoré si ku Tvojej chwále a k mojemu wečnému spa-
seniu stworil, abych Tvojej nestvorenej Welebnosti
s neposŕtorneným srdcom šlúžil (a), a ten wznesený
ciel došahnuł (a), ku ktoremu mnä Tvoje wečné mi-
lošrdenstvo powolalo! Padnúť pred Tebou na zem,
obetujem Tvojej najwyššej Welebnosti duffu swoju so
wšŕtkými jej silami, telo šwoje so wšŕtkými jeho
smyslami, srdce swoje so wšŕtkými jeho žiadosťami. —
Ochránuj, Pane! wlastníctwo Swoje a poswät mnä,
abych pred Tvojim wšŕfwebúćim okom kráćal (a) do-
konale! Zachowaj, ó mój Bože! telo moje, abych ho
jako chrám Tvojeho Duča Swätého čisté a neposŕtwr-
nené zachowal (a). Ochránuj duffu moju, ktorú si na
obraz Swój stworil, ktorú Twój milý Syn tak draho
wykupil, abych tento Twój božský obraz wo mne hrie-
chom neposŕtwnil (a), a tak cenu krwi smerenia pre
seba neužitocnou neućinil (a). Zachowaj oči i ušŕi moje,
aby odwrátené byly od wšŕtkého toho, čo hriech je a čo k
hriechu wedie. Zatwor ústa moje, aby ničeho nehowori-
ly, čoby sa Tvojej najwyššej Welebnosti nelúbilo. Za-
chowaj ruky moje, abych žiadnych nesprawedliwých skut-

tow nepáchal (a), a ochraňuj nohy moje od flzkej cesty neprávosti.

Dakujem Tvojemu božskému milosrdenstvu z hlbokosti srdca svojeho, že si mä bez wšetkej zásluby povolal k wiere w Tvoje swäté swetlo, a obetujem Ti k ustanovičnému wdakowčineniu najswätejšiu obeť tela i krwi Ježišsa Krista, Jednorodzeného Syna Tvojeho na wšetkých oltároch, na ktorých są ona Tebe, Otče nebeský! prednássa.

Wyslyš, ó Pane! modlitbu Cirkwe Tvojej na zemi, ktorej som i já údom najnehodnejším sfrze milosrdenstvo Tvoje. Zo srdca są zatváram do modlitby, ktorú ona za úbohých hriessnikow k Tebe, Otče milosrdenstva! zaslala, abych milosť naleznuł (a) pred Tvojim swätým obličajom.

Spojujem wšetky myšlienky, slowá i skutky svoje so swätými myšlienkami, slowami i skutkami Jednorodzeného Syna Tvojeho, Pána a Wukupitela mojeho. — Očiš, ó Bože! úmysel môj, abych deň tento, ktorý mne milosrdenstvo Tvoje znova dnes udelilo, k Tvojej božskej cti, k prospěchu a powzbudeniu bližného mojeho a k mojemu wlastnému spaseniu wečnému wynaložil (a).

Najslabší Ježišsu! ktorý si cesta, prawda a život, hlä, já pewne pred sebä beriem, že budem Tvoje swäté prikazy werne zachowáwať, a zwlásste toto spafitelné dielo M. M. dnes konať. Wšetko, čo dnes budem činiť a čo opustím, hčem činiť a opustím k oslaweniu Mena Tvojeho, abych są Ti sfrze to zalúbil (a). Ó Ježišsu! nádej moja i žitopt môj, ó kdybych Tã dnes a wždy s kazdým dýchnutiem milowať, ctiť a welebiť mohol (a). Kdybych wšetké stwoorenia na to priwiesť mohol (a), aby Tã jednohlasne chwálili! Prijmi, ó Ježišsu! túto žiadost moju; a čo mne schádza, to Ty dopln, ó najdobrotivejší! sfrze Tvoje nekonečné zásluhy.

Prijď, ó Bože, Duchu Svätý! Ty potecha i sy-
la duffe mojej; prijď, abyŭ ſä wſſetkým pokuſſkam f
hrieŭhu dnes a po wſſetké dni ŕiwota ſwojeho ſilne spro-
tivil (a). Rozpomeň mä wŕždy na Tvoju ſwätú wölu,
keď byŭ na űu zapomínal (a). Powzbud mä, keď byŭ
leniwý (á) byl (a). Poſilni mä, keď byŭ nečo tãžkého
ſnáſať a trápenia podſtúpiť mal (a). Teſ mä w kaŕdom
zármutku. Pozdwiŭni mä, keď by wiera a nádej wo
mne fleſať počíнала. Očiſť a poſwät mä, abyŭ ſä we-
čer ſ radosťou na deň dobre ſtráwený rozpomenúť a po-
žeňnanie miľoſti Tvojej ſ radoſtným ſrdcom zwelebo-
wať mohol (a).

(Molítba f Panne Marii atd. jaſo na pondelok. Strana 9.)
Díte náſ . . . Zdravá's . . . Werim w Boha . . . Sláwa atd.

III. Na ſtredu.

(Molítba cirkewná jaſo w pondelok. Strana 7.)

Weliký ſi, ó Bože! weliká, neſmierne weliká je
plnoſť ſmilowania Tvojeho. Nepočetné ſú to ſtwory,
ktore kaŕzodobenne wýŕiwnoſť a radoſť od Tebä očaťawa-
jú, a z ktorých niſdo nebywa opuſtený. J ja ſ týmito
millionmi ſwôr oči ſwoje pozdwiŭhujem f Tebe; i ja
úfam od Tebä, wečná Studnico wſſetkeho dobrého! moc
a wlädu, ktorú ſebe ſám (a) dať nemôžem; úfam po-
moc a požeňnanie i wſſetko, čo mi je časne i wečne pro-
ſpeſſné. Ty ſi ſtrážil nado mnou w noc pomínulú: za
to ſi dáťuje duffa moja; za to nech ſä zwelebujie ŭo-
wanie moje. Prijmi mä tieŕ dnes pod ochranu Swoju;
daj, abyŭ ſä Tvojej otcowſkej dobrote teſſil (a); daj,
aby z bohatſtwa miľoſti Tvojej, w ktorom celé ſwo-
renie pobiel berie, tieŕ i mne tať mnoho pripábalo,
naťolko toho potrebujem. Wſſať Ty ſä ſtaráſ i o bez-
rozumné zwerý a o bezŕiwotné ſtwory. Ty odiewaſ
ſteblo na poli a ŕiwíſ pťáctwo nebeſké: jaťože by ſi
mohol zabudnúť na čloweka, ktorého ſi tať mnohými
prednoſťami obdariť ráčil? Nie, Ty nemôžeſ zabudnúť

na mnä. Jaföže bych i já mohol (a) zabudnúť na toho, ktorý mnä tak veľmi miluje, ktorému ďakujem za všetko, čo som a čo mám, v ktorom sa hýbem a žijem! — Otče nebeský! já ěcem vždy na Tebä myslieť, všade Tebä pred očima mať, abych len pre Tebä a ku cti Tvojej žil (a) a pracoval (a). Keď pracujem; keď povinnosti stavu svojeho konám, ěcem oči moje k Tebe mať obrátené a ěcem myslieť: „Mój Boh je pri mne; já pracujem pre Boha i v prítomnosti Jeho;“ abych nekonal (a) prácu svoju lenive, abych nečinil (a) nič nešťastného, a abych radostne i verne plnil (a) povinnosti svoje.

Keď budem požívať z toho dobrého, ktoré si na zemi tejto rozmnožil, rozpomeniem sa na Darca a pomyslím: „Dtec mój mne to daroval,“ abych dary Tvoje hodne a wdäčne použil a o láske Tvojej pevnejšie sa presvedčil. V dobách pokoja ěcem sa rozpomenúť, že ony i mne od Tebä popriate byly, abych ich múdre a opatrne k občerstveniu svojemu užíval (a) a tým veselší (ia) k svojemu dennému dielu nazpät sa vrátil (a).

Pocítim-li obtížnosti žiwota tohoto, tedy si pomyslím: „Ty, ó najmúdrejší! si ich mne naložil k vyškúšseniu síl mojich, Ty mi pomôžeš ich ai nosiť a tiež i to, čo je najodpornejšieho, k šťastnému koncu priwiešť. — Tlačia-li mnä trápenia a starosti, tedy si pomyslím: „Otče! Ty si ich mne jako dietäťu Svojemu zošlal, abych strže ne polepšsený (á) a posvätený (á) byl (a).

Mám-li príležitosť, prísť do pokúšsenia k hriechu, tedy nech prenikne dussu moju myšlienka táto: „Jaföže bych já mohol (a) toto zlé učiniť, jako zhreššit pred Bohom, všewedúcim, všadeprítomným!“

S takýmito predsäwzätiami a s takýmito citmi počinam deň tento; a tak on mne nie inak, len pre čas

nošť i večnosť požehnanja plným byť môže. O toto požehnanie prosím Teba, Bože i Otče mój! Prosím Ťa nie o zbytok, ale len o moje každodenné potreby a o srdce spokojné. Neprosím, aby's všetké trápenia odstránil odo mnä, ale len o odvrátenie toho, čo by moje slabé sily prewyššovať mohlo, a o stálosť i trpezlivosť. Predo všetkým ale prosím o jedno potrebné, totižto o to: abych ja Teba detinsky bál(a), Teba miloval(a) a hriech w osflivosti mal(a), škrze ktorý bych inácej u Teba do nemilosti upadol(a), a tu i w večnosti pokutu sebe pritiahol(a). Wyslyš, ó Bože! poniženú modlitbu moju, a nech Ťi budú všetky záležitosti moje, časné i večné čím najlepšie odporúčené; lebo tieto všetky zatváram do tej výbornej a welebnej modlitby, ktorú Ježiš Kristus, čo ústa večnej pravdy, i sám učil i rozkázal ja modliť, a riekam w detinskej dúfanliwosti: Otče náš atd."

Ano, Pane! ošlobod nás od všetkého zlého jak tela tak i duše, a vzdal od nás všetko, čo by nasse blaho i pokoj ruffiť mohlo. Prijmi mnä i mojich, jako tiež i všetké údy celého kresťanstwa do Tvojej milostivej ochrany. Ochraňuj nás, spravuj nás a posväcuj nás, požehnaj nás a sprowadzaj nás všetkých každý deň bližie k cieľu večného powolania nasseho, k Tebe, nassemu milomanému Panu i Otcu, Synu i Duchu Swätému, ktorým sláva na weky wekow. Amen.

Dusse všetkých zomrelých weriacich nech odpočiwajú škrze božské milosrdenstvo w pokoji!

(Modlitba k Panne Marii atd. jako w pondelok. Strana 9.)

Otče náš... Zbrawá's... Werim w Boha.

IV. Na štvrtok.

(Modlitba cirkewná jako na pondelok. Strana 7.)

Ó Pane Bože mój, Stworitelu neba i zeme! Tvoja je noc, Twój je deň; Ty si rannú dennicu stvoril, a necháwaš sluce Tvoje wychádzať nad do-

brými i nad zlými: zvelebujem Ťä, že si mi zase dal spatriť nové denné svetlo; že si i túto noc býval ochrancom mojím. Sued na úsvite zvelebujem Tebä a klanám sa Tebe; k Tebe sa pozdvihuje srdce moje pri prvom blesku nového rána. Daj, aby sa dostala pred Tvoj trón modlitba moja; lebo Ťä chcem zvelebovať a chcem menu Tvojemu chvály prosperovať. Bud meno Pána od východu až ku západu slnca požehnané!

Ty, ó Pane, Kráľu môj, Bože môj! Ty si Pán všetkého stvorenia; všetko zstáva w moci Tvojej; i spasenie moje, požehnanie moje, šťastie moje spočíva w rukách Tvojich: preto chcem Tebe všetko zo srdca wdáčného obetovať. Všetky myšlienky, slová a skutky moje nech sa počínajú a dokonávajú w mene Pána nášeho, Ježiša Krista, k jeho cti podľa wôle jeho. Po všetkom, čo je pravda a čnosť, chcem horliwie túžiť, a budem sa usilovať všetko to tiež werne plniť. Však ale, Pane — posilnenie moje — jakože bych já mohol (a) zstávať werným (ou) predšawzätiu svojemu, keď by si mi Tvojej všemohúcej ochrany nepreukazoval; keď by si mä neposilňoval? Lebo som biedny (a) a slabý (á), a počet nepriateľow mojich je weliký. W Tebe dúfam; lebo Ty si Boh môj. Zosli mi Tvojeho sw. andela, ktorý by mä ochraňoval a nedopustil by, abych sa potknul (a) na ceste čnosti. Zosli mi Duča múdrosti, abych wedel (a), čo Ťi je milé, a abych dokonale podľa Tvojich príkazow žil (a); naplň mä Duchom Tvojim, abych nikdy od cesty pravdy a čnosti neodstúpil (a).

Pane Bože, Otče môj! werím, že si Ty jediný, opravdivý Boh: wo troch Osobách len jedna Bytnosť; že si všetko rukou všemohúcnosti Tvojej stvoril, a Tvojej swätej katolickej Cirkwi spasiteľné pravdy sweril.

W Tebe dúfam, Všemohúcnosť večná! a nebudem zahanbený (á). O jak dobrý si naproti tým, ktorí

Tä w pravde wzhývajú! Preto milujem Tä zo srdca celého, wštetkými silami duše mojej, a bližného mojeho milujem tak wrúčne, jako sebä samého. Tebä budem milovať, Pôvodca lásky, a meno Tvoje budem chváliť a zvelebovať po wštetké weky. Amen.

(Molbitba k Panne Marii atd. jako w pondelok. Strana 9.)

Dite náš ... Zdravá's ... Berím w Boha ...

V. Na piatok.

(Molbitba cirkevná jako na pondelok. Strana 7.)

Každým dňom obnovuje sa wo mne, ó Bože! do brota Tvojaja. Esťte mä necháwaš žiť, esťte mi neutáhuješ času, ktorý si mi k sebe pre večnosť wydelil. Ó kdybych i tento deň tak prezít mohol (a), abych pri niesol hojné owocie pre život večný! Ó jak mnoho dobreho, a jak mnoho zlého sa dá w jednu hodinu učiniť! Ó jak ľahko sa môže w jednom okamžení položiť základ k mnohoročnému šťastiu alebo nešťastiu! Jak veľký wplyw môže mať jeden jedinký učinok, jedno jedinké slowo, jedna jedinká myšlienka na moje i bližných mojích šťastie alebo nešťastie! Ó wyučuj mä, môj Bože! toto náležite považovať, abych nadarmo nezamárnil (a) hodiny dňa tohoto; abych nebyl (a) ľahkomyselný (a) w učinkoch i rečách mojích, lež abych wždy s najwätšou rozwahou a obozretnosťou obcowal (a). Mnohé dni a roky života mojeho sa už pomínuly, ktoré bych iste lepšie byl (a) mohol (a) wynaložiť, a ani len jedného jedinkého okamžení nemôžem nazpäť wyvolať. Odpusť mi, ó Pane! wštetko, čo som w predošlé dni zanedbal(a), a upewni wo mne to pred Tebou učinené predšawzätie: že dielo spasenia mojeho chcem budúce swedomitejšie a bedlivejšie konať. Blahoslawi mnä i dnes Tvojim zalúbeniem. — Redopuť, najdobrotivejšii Bože! abych Tä nadarmo wzhýwal (a). Wšak Ty si môj sŕzce Tvojeho Syna Ježišsa smerený Dtec, a Dtec nemôže opustiť dieta swoje. Bud so mnou;

požehnaj dielo rúk mojich; pomáhaj mi, kde ťebe sám (a) pomôcť nemôžem; staraj sa Ty, kde starosti moje nič nemôžu. Tebe porúčam všetké osudy moje, radosť i žalostné doby, život môj i umretie; pod ochranou Tvojou nemôže sa mi nič zlého pripodiť.

Tiež i za blízkých svojich sa modlím k Tebe, ó Bože! Daj chudobným chleba, nemocným zdravia, zbud' a pohň hriechníka, aby sa polepšil. Požehnanie Tvoje príd k mojim drahým priateľom a dobrodincom i všetkým ľuďom; všetci ľudie sú moji bratia, sú Tvoje deti, drahou krvou Tvojeho milovaného Syna vykúpené; spravuj a požehnaj všetkých! Daj tiež všetkým zomrelým pravoveriacim kresťanom večné odpočinutie, a nech im svieti večné svetlo. Daj, aby odpočívajú v pokoji! Amen.

(Modlitba k Panne Marii atb. jako w pondelok. Strana 9.)

Diťe náš... Zdravá's... Verím w Boha...

VI. Na ťobotu.

(Modlitba cirkevná jako na pondelok. Strana 7.)

Bože a Diťe môj! k Tebe pozdravujem moje prvé myšlienky; Tebe obetujem prvé city srdca mojeho, a klanám sa Tebe s detinskou uctivosťou. Ty si Pomocníkom a Ochráncom mojim deň i noc. Pod ochranou Tvojou som spal (a) pokojne a bezpečne; pod ochranou Tvojou budem dnes zase kráčať na ceste tej, po ktorej má Tvoje múdre riadenie w tomto zemskom živote sprevádza. Ďakujem Ti za Tvoju otcovskú dobrotu, žeš mnä, z občerstvujúceho spánku posilneného (ú), zase dnes ráno ráčil zbudiť k novej činnosti w vyhládávaní spasenia mojeho. Pomáhaj mi, prosím Teba, Všemohúci! abych mohol (a) tento deň tak vynaložiť, jako to moja povinnosť a Tvoja svätá vôľa so sebou donáša. Tvoja vôľa je, abych srdce svoje zachoval (a) čisté od hriechow a abych sa usiloval (a) i dnes zase sa stať lepším (ou) a čnostnejším (ou). Moje denné dielo

záleží w tom: abych toľko dobrého činil (a), nakoľko mi je to podľa sily mojej možno. Já to chcem činiť, wšsewedući Bože! Ty widíš srdce moje. Ježišsu Kríste, Jednorodzený Synu Otca, najkrásnejši obraz wšsetkých čností a dokonalosti! Tvoja radosť na zemi najwätššia byla, plniť wo wšsetkom wólu Tvojeho Otca nebeského. Daj, aby mi wóla Otca Tvojeho dnes i po wšsetke časy byla swätá, jako ona byla i Tebe pres celý život Twój zemský swätá. Príkľad Twój a učenie Tvoje nech mä spravuje a oswicuje, obživuje a posilňuje, abych ho cestou poslušnosti naproti Otcu nebeskému werne a stále nasledowal (a), abych byl (a) w srdci swojom čistý (á) a ponížený (á), w chowaní swojom ľaskawý (á), tichý (á), potecha zarmúteným, dobročinný (á) naproti chudobným, smerlivý (á) s nepriateľmi swojimi, w prácach powolania svojeho horlivý (á) a wytrwanlivý (a), w protivenstvách tohoto života do wóle Božej oddaný (á), a abych sa sfrze to stal hodným (ou), po tomto živote dostať sa tam, kde Ty prebýwaš a kde Swojim milým blahoslawené príbytky pripravuješ.

(Modlitba k Panne Marii atď. jako na pondelok. Strana 9.)

Božehnaj mnä i wšsetkých mojich bratow a wšsetky moje sestry, wšsemohúci a najdobrotiwejší Bože, Otče, Synu i Duchu Swätý! Amen.

Otče náš... Zdravá's... Werím w Boha...

Na nedele a swiatky.

Swätý, slawný je to deň, Bože najdobrotiwejší! w ktorý si mä dnes zo sna zbudit ráčil: je to deň, ktorý ľud Twój wyzýwa, aby si od wšsetkých prác swetských odpočinul, a na modlitbách i piesňach w chráme Twojom sotrwáwal (a); je to deň,

ktorý jedine službám Tvojim má byť posvätený. — Večný Bože! jak mnoho millionow, jak mnoho werných služebníkow Tvojich na zemi są raduje tomuto welikému dňu a pozdwihuje srdce i ústa swoje k Tebe, zwelebuje moc i sláwu Tvoju a w chwálospewoch zwestuje dobrotu i milosrdenstwo Tvoje, prospewujúc: „Swätý, swätý, swätý Bän zástupow!“ jako to andeli a wywoleni Boži pred trónom Welebnosti Tvojej bez prestania spiewajú.

Ó Bože! jak welmi są já tomuto dňu tessim a jak welmi Tebe za to ďakujem! — Nechcem ho nadarmo stráwiť; má on sice pre mnä byť deň občrstwienia a deň pokoja, ale tiež nado wšsetko má on byť deň wyhlädawania spasenia, deň pobožnosti. Newďáčnosť, neuznalosť dobroty Tvojej a opowrženosť prikázania Tvojeho strany swätenia dňa tohoto by to byla, keď bych deň tento proti Tvojemu i cirkewnému prikázaniu len fu swetiským prácam, alebo len k telesným rozkossam, áno opowážliwe k hriechu nadužil (a), a tým menej bych są poušilował (a), tak ho stráwiť, jako to čini každý opravdivý krestan, ktorému služba Tvoja, ó Bože! a napomoženie jeho časného i wečného dobrého na srdci leži. Chcem tedy deň tento k polepšseniu a poswäteniu

srdca swojeho wynaložiť a wšsetkych pro-
striedkow použiť, ktoré mne k tomu sŕdze
Tvoju swätú Cirkev udeluješ.

Gradošťou pospiecham do chrámu Tvo-
jeho, ó Pane! a budem tam s prawdivou
pobožnosťou srdca sw. missu slyššať; budem
tam sebä i wšsetkych swojich porúčať do
sw. obeti, ktorá sa Ti bude rukami Tvo-
jeho knäza na oltäri prednášať. Keď tedy
budem spôsobom Tebe milým pri obeti sw.
nisse pritomný (á), daj, najdobrotiwejšši
Bože! abych sŕdze túto obet lásky Syna
Tvojeho byl (a) silne pobnutý (á) k po-
wdäčnej láske a k najochotnejšej poslušno-
sti naproti Tvojim prikázaniam; daj, aby
to k mojemu i bližných mojich časnému i
wečnému spaseniu slúžilo.

Chcem, ó Bože! jať mä len nejaká
nitna príčina nezadrží, so wšsetkou pozor-
nosťou slyššať kázeň, ohlaffunganie Tvo-
jeho slowa Božieho; lebo citim, že welmi
potrebujem poučenia i powzbudenia; a prí-
kladom mojím chcem tiež, naľkoľko len mô-
žem, i druhých wzbudzowať, aby Tvoje
swäté slowo slyššali. Uperwni w srdci mo-
jom toto Tvoje sw. slowo, aby mä ono
wždy wiac posilňowalo w dobrom. Ó Je-
zissu mój, Wykupitelu mój! Ty swetlo na-
šše, ty müdrošť našša, posilni a ošwieť dnes

wššetkých kazateľow a pastýrow, aby slovo Tvoje mohli tak prednášať w prostote reči, w čistote myšlienok, aby sa kráľovstvo Tvoje na tejto zemi vždy viac a viac rozmáhalo. Udel požehnania Tvojeho k semeniu slova, ktoré sa bude dnes oznamovať, aby ono u wššetkých ľudí owoce prinášalo a zrástalo, aby wššeci byli naplnení poznaniem wôle Tvojej; aby sa Ti wššeci wo wššetkom ľúbili, aby dobrí esste viac posilnení a briešnici k pokaniu wzbuzení byli a sa polepššili.

Chcem tiež odopoludňajššie služby božšie pobožne konať; nech mi tedy bude milé kresťanské wyučowanie! Žak mnoho užitočného a potešného ja tu dnes zase počujem! Žak- bych ale, môj Bože! pre nítne príčiny nemohol (a) na odopoludňajššie služby božské do chrámu Tvojeho ísť, budú ony Tebe doma obetované; a po dokonanej domácej pobožnosti chcem sa w tovaryšstwe s dobrými ľuďmi newinne weseľiť. Nech budú daleko odo mnä wššetky radosti a weseľosti, ktorými by sa sláwenie a swätenie tohoto dňa zruššit a srdce moje posškwernit mohlo. — Tvoje otcowské dary budem s powdäčným srdcom požívať a pritom nezapomeniem na mojeho bližného, w núdži postaveného; áno, kdekolwef sa mi ponúkne

príležitosť nejaká k dobrému, Tebe milému, skutku lásky, túto k tomu použiť nepremeššám. A tak deň tento bude pre mnä deň požehnaný, požehnaný totižto pre časnosť i pre večnosť; čemuž sä ja môžem esse i po smrti radovať.

Trojedinému Bohu Otcu, ktorý mä stvoril, Synu, ktorý mä vykúpil, Duchu Svätému, ktorý mä posvätil, buď poklona, chvála a podakowanie dnes i po wšsetke weky. Amen.

Sv. Maria, Andelu Strážcu môj i wšseci mili Andeli a Swäti Boží! ktorí Boha večného bez prestania ctíte a chváľite, prednesťe tiež poklonu a chválu odo mnä pred trón božský. Wyprosťte mi milosti, abych deň tento hodne a bohabojne slávit mohol (a). Obetujte mu modlitby, ktoré sä dnes na daleko a šširoko z milujúcich srdc k nebestam powznáššajú. Pomáhajte mi modliť sä a prosit, aby meno božské odo mnä i od wšsetkých ľudí na zemi od wýchodu až ku západu posvätené a sláwené bylo.

Otče náš ... Zdravá's ... Verim w Boha ...

Modlitba k najšwätejššej Trojici. — Najdobrotiwejšši a najmilosrdnejši Otče, smiluj sä nado mnou! Na dostučinenie za hriechy moje a za hriechy wšsetkých ľudí obetujem Ti život, umučenie a smrt

Tvojeho Jednorodzeného Syna. Obetujem Ti wšsetko, čo on na tomto swete činil a trpel pre nasse spasenie. Obetujem Ti wšsetky zásluby jeho swätej Matky a wšsetkých Swätých, aby si mne s krze nich odpustil, nado mnou sa smilovať a život wečný mne udeliť ráčil.

Laskawý Jeziffu, Spasiteľu môj! smiluj sa nado mnou! Däkujem Ti za nesmierne množstvo smilovania Tvojeho a za ty nepočetné milosti, ktoré si mi dosawád darovať ráčil a dnes mne biednemu a nehodnému hriešnikowi darovať chceš. Utikam sa k Tebe, milosrdný Pane! učiň mä účastným (ou) zásluh Tvojich, abych s krze lásku a nasledowanie Tvojeho najswätejšieho života s Tebou spojený (á) byl (a), a jako rew s Tebou, s opravdivým to winným foreňom a životom wšsetkých werraciach wzdychy w jednote sotrwáwal (a).

Duchu Swätý, Pane a Potessiteľu, buď pomoc moja! Porúčam Ti duffu swoju, život swój a wšsetko svoje. Do Tvojich rúk porúčam beh a koniec života svojeho. Daj, abych ho w službe Tvojej a w posluffnosti naproti Tebe stráwil (a) a za hriechy moje opravdivé pokanie činil (a), prw, než sa duffa moja zo žalára života tohoto wyslobodí. Jak dlho já žijem na

tomto swete, welmi snadno upadam do osidel naruzivosti swojich, lahko sa zmylim, lahko sa oflamat dam; a preto porucam sa Tebe pod ochranu Tvoju. Ochraňuj, Pane! Tvojeho biedneho a opusteneho služebnika a zachowaj ho od wšsetkeho zleho. Poucuj a oswicuj rozum mój, spravuj dussu moju, ochraňuj telo moje a posilňuj ducha mojego proti nestálosti srdca mojego. Udel mi silnú wieru, pewnú nádej, čistú a dokonalú lásku. Daj, abych Tã uprimne milowal(a) a wššade i po wšsetke časy Tvoju swätú wólu plnil (a).

Klanám sa Tebe, chwálím a welebím Tebã, ó najswätejšia Trojico, wššemohúci Bože, Synu i Duchu Swätý! Hlã, já predstupujem pred Welebnosť Tvoju, abych sa Tvojej swätej nepremenitelnej wóli podrobil (a). Prosim Tebã, ó Pane! vzdãl odo mnã i od wšsetkých weriacich krestanow wšsetko, čo je Tebe nemilé; udel mne i im, čo sa Tebe líbi, a premeň nás w takých ludi, jako Ty žiadaš, abysme byli. Porucam Tebe otca, matku, bratow, sestry, deti, príbuzných, dobrodincow, priateľow, domácich, susedow a wšsetkých, ktorí sa do mojej modlitby porúčali, alebo za ktorých som powinný (ã) sa modliť. Porucam Tebe Tvoju swätú katolicnú Cirkew; daj,

ó Pane! aby Tã wšeci poznali, aby Tã wšeci welebili, aby Tã wšeci milowali a zase od Tebã nazpät milowani byli. Zamed blüdicích nazad na pravü cestu; wyforeñ blüd, obrät wšetkých, ktorí nemajú pravej známosti Tvojeho swätého mena, na pravü wieru. Udel' nám pokoja a zachowaj nás w ñom podľa Tvojej lüboŝti, a jako nám to k dobremu slüzi. Občrtwuj a potessuj wšetkých, ktorí sú w zármutku, a ktorí žijü w dušewnej alebo telesnej nüdzi, w pokussení a úzkosti. Porücam naposledy wšetkých lüdi do ochrany Tvojej, abyš žiwým miloŝt a zomrelým wečné odpočinutie udeliŝ ráciľ.

Modlitba k Swätým Božim. — Bud pozdrawená, čistá a ŝkwelá laltjo, najšwätjšia Panno Maria! z ktorej sä Ježiš Kristus, Syn Boha, Král' nebä, odblesk wečného Dca narodiŝ chcel. Wyprosš mne, swätá Matko! od Tvojeho Jednorodzeného Syna wšetko, čo wieš, že je dušši mojej potrebné a prospessné. Príd, ó Matko miloŝtiwá! krehkosti mojej ku pomoci, wo wšetkých pokusseniach a potrebách mojich, zwláŝte w hodinu smrti mojej, abych ŝkrze pomoc a ochranu Tvoju w onom poslednom a nebezpečnom boji bezpečný (á) býť mohol (a).

Wšeci Swäti Boži, ktorí ste zbürené more smrtnosti tejto preplawili a do prístawu wečného pokoja, bezpečnosti a odpočinku sa dostali, ktorí ste za hodných nalezení byli, požiwať sláwu wečnú! Wy blažoslawení andelski duchowie, ktorí w nebeskom chwálospewe wšseobecného Pána zwelebujete, a z jeho blaženej prítomnosti sa vždy radujete! Wy ste o wassom spaseení isti: starajte sa tedy o nasse! Budte našimi orodownikami a pomocníkami; proste za mnä u Pána, abych skrze modlitby a zásluby wasse teraz milosť obdržal a jednúc w hodinu smrti mojej do prístawu sláwy wečnej sa dostať mohol (a), kde s Bohom kralujete na weky. Amen.

Modlitba k Andelowi Strážcowi. — Werný ochrancu tela i dusse mojej! Jaké wdäky som podlžen (a) wšseobecnému Pánu i Otcu naššemu, ktorý mnä tebe k boku dal, abys ty silný widiaci, a znajúci cestu mnä slepého (ü), slabého (ü) a neznámeho (ü) wodil pres wšsetke nebezpečenstvá, a ponad wšsetky prepasti žiwota tohoto. Š jač čästokrät si mä ty z nebezpečenstwa wytrhnul, a od zkazy, do ktorej som letel (a), mä oslobodil! Ty predo mnou chodiš, ochraňuješ mä po cestách mojich, chceš mä zawiesť na miesto, ktoré Pán pre mnä pri-

pravil! Ty mä nosiš na rukách twojich, jako staršši brat nosi pacholiatko na ramedách svojich, abys mä odtiahnul od každého nebezpečenstva hriechu. Za wšsetke tieto dobrodenia, ktore si mi dosawád preukázal, ďakujem ti z celej dusse, a utikam sa k tebe s prosbou: ráč pokračovať a wytrvať w ochraňovaní mojom; ráč mä od zlého vzdáliť a k dobrému wiesť. Priniť mä, jestli odporujem, podporuj mä, jestli som poslušný (á), popud mä, jestli mä wáhať widiš. Sprowadzaj mä tak, abych jednúc blahoslavenstva došiel(a), ktoreho ty wždycky požiwáš, a abych, jako som tu twôj (a) chowanec (ica), jednúc byl (a) twojim (ou) spoluobčanom (kou) sláwy nebeskej, abys sebe to radostné swedoctwo dať mohol, že si poklad sebe swerený werne zachował. Amen.

Andelu Boží Strážcu můj! — Nác wždycky býť ochranca můj! — Mnä wždycky riď a napravuj, — ku wšsemu dobrému mnä wzbudzuj, — Čnostam swätým mnä wyučuj, — Nech som tak žiw, jak chce Boh můj, — Telo, swet, diabla premáham, — Na twé wnuknutie pozor dáwam. — A w tom swätom obcowaní, — Nech sotrwám do skonání, — Po smrti pak w nebi wečne, — Chwálim Boha uštawične. Amen.

Bedli, Pane! nad príchodom i wýchodom mojim. Ráć, Pane! mnä požehnať, od wšsetkeho zlého chrániť a k žiwotu večnému wiesť! Amen.

Druhý diel.

P o b o ž n o s t d e n n á.

Modlitby denné na každý deň wôbec.

I. Modlitba, keď sa ráno, na poludnie a večer andeľské pozdravenie zvoní.

Poučenie. — Try razy pres deň sa zvoniewa na andeľské pozdravenie: ráno, na poludnie a večer, pri čom sa má katolický kresťan rozpamätat na veľké dielo milosti, ktoré Bôh k spaseniu sweta wykonal, totižto na welenie Ježiša Krista. Zvon nás rozpamätáwa 1) na to: že anđel prissel k Marii, a jej radostné poselstwo priniesol, že porodí Syna Božieho z Duchu Swätého; 2) na to: že najswätejšia Panna, čo najponíženejšia služebnýňa Pána sa tomu podwolila, čo Boh chce; 3) na to: že Ježiš Kristus, Syn Boha, w žiwote najblahošlawenejšej Panny Marie opravdiwé telo wzał na seba. — Thto try prawdy sa oznamujú strže try proti spemy (antifony) a try zdrawá's, ktoré

sa pri zvonení modlíme; a preto sa i po trykrát zvonom znať dáwa. — Jak krásne je to usporiadanie cirkwe, že ona týmto spôsobom ducha nasseho, w zemských wecach tak weľmi pohráženeho, z času na čas budi a wzhýwa, aby myslel na Boha lásky! Stoba len, že mnohí kresťani na tento hlas nebbajú, alebo slowá ústami obriekawajú, pri tom ale ich srdec nič necíti. Myslieť máš každokrát pritom, kresťane môj! na veľikú lásku, ktorá pohla Spasiteľa nasseho, aby sa pre nás stal slowetom, a táto myšlienka má za každým w tebe wzbudiť toto krásne predswätie: „Ty si mnä tak milowal, Spasitelu môj! i já Teba chcem večne milowat.“

Andeľské pozdravenie.

Andel Pane priniesol Panne Marii poselstwo, a ona počala z Duchu Swätého. — Zdrawá's atb.

Ľhľä dievka Pane, nech sa mi stane podľä slowa Twého. — Zdrawá's atb.

A slowo telom učinené jest a prebýwalo medzi námi. — Zdrawá's atb.

A. Drobuj za nás, swätá Božia Rodičko!

B. Abysme hodnými učinení byli zaslúbení Kristowych.

Modlitba. — **Prosíme Tebä, ó Pane!** ráč milosť Tvoju wliať do srdc nassich, aby sme, ktorí sme skrze andeľské zvestovanie wtelenie Krista, Syna Tvojeho poznali, skrze umučenie jeho a križ k sláve wzkriesenia privedení byli, skrze tohože Krista, Pána nasseho. Amen.

II. Modlitby pred jedeniem a po jedení.

Poučenie. — Krásny je to obyčaj, modliť sa pred jedením i po jedení. „Búďte je jete, alebo pijete, hovorí sv. Pawel Apostol, wšetko k sláve božej čiňte.“ Wšak i Ježiš Kristus pozabítnul oči na nebe, požeňnanie a wdakowčenie riekol, keď množstvo ľudu na púšti krmil. Nehaňbi sa teby nikdy pred jedením i po jedení modliť; ba tým wiac

je haňa, nemodliť sa pred jedlom i po jedle. Wbzýtnym buď i pri stole mierny, a zdrži sa ob wšetkých nešťastných alebo bližného urážajúcich rečí! Toto poslebnie bobužial často sa stáva. Wyslí na sv. Augustína, ktorý wo svojej jedlární nápis wesejne wystawil ba: že tí, ktorí by rečmi swojimi na cti bližného utrpat chceli, nesmú k jeho stolu prísť.

a) Modlitba pred jedením.

Oči wšsetkých dúfajú w Tebe, Pane! a Ty dáwaš im pokrm ich w čas príhodný; otwáraš ruku Swoju a naplňuješ každý žiwocích požehnaním.

Sláva Bohu Otcu atd.

Pane, smiluj sa nad námi! Kriste, smiluj sa nad námi! Pane, smiluj sa nad námi!

Otče náš atd.

Požehnaj nás, Pane! i tieto dary Tvoje, ktoré z Tvojej štedroty prijímať budeme. Daj, aby sme ich s miernosťou a s weseľým i powdäčným srdcom požíwali. O to Ťa prosíme skrze Krista, Pána nasseho. Amen.

Kráľu večnej slávy! učiň nás účasť-
nými Svojeho nebeského stola. Amen.

b) Modlitba po jedení.

Ďakujeme Tebe, všemohúci Bože! z
celeho srdca za všetké dary a dobrodenia
Tvoje, zvlášte ale za to, žeš nás teraz
znova s jedlom i nápojom posilniť a ob-
črstviť ráčil. Udeľ nám milosti, aby sme tiež
s obnovenou horlivosťou Tebe slúžili a
Tebe sa vždy lepšie ľúbili, až sa po tom-
to smrteľnom živote k Tebe dostaneme a
nepremeniteľného blahoslavenstva požívať
budeme, s krže Krista, Pána nášeho. Am.

Pane smiluj sa nad námi! Kriste, smi-
luj sa nad námi! Pane, smiluj sa nad námi!

Díťe náš . . . Zdravá's . . .

γ. Buď meno Pána pochválené!

κ. Od tohoto času až na veky. Amen.

Pane, ráč udeľiť všetkým našim do-
brodincom pre meno Tvoje život večný.
Daj, nech i duše zomrelých veriacich kre-
šťanov odpočívajú v pokoji, s krže Krista,
Pána nášeho. Amen.

III. Modlitby pred prácou a po práci.

a) Modlitba pred prácou.

Všemohúci Bože! ktorý si človeka a
všetko iné stvorenie nie k lenivosti a zá-
hľake, ktorá je prameňom hriechu a neprá-
vosti, ale k pilnej práci stvoril, a hneď

po páde mu prikázal, že má a musí chlieb svoj w práci a w pote twári svojej dobyvať a jesť. Spolu si mu wšaf prisľúbil, že, bude-li sa Teba báť a prikazy Tvoje zachovávať, požehnáš práce jeho. Preto prosím Teba pokorne, abys mi k práci, ktorú pred sebou mám a započat' chcem, potrebnej sily udeliť ráčil, abych ju bez urazenia tela i duše, ku cti a sláwe Tvojej, dokonat' mohol (a), sťrže Ježíssa Krista, Pána nášeho. Amen.

b) Modlitba po práci.

Ráč, ó najdobrotivejší Bože! pre zásluhy Syna Tvojeho Jednorodzeného, na prímluvu a prosbu preblahoslawenej Panny Marie a wšsetkých Swätých prácu moju požehnať, jak som ju zle vykonal (a), mne odpustiť a popriať, aby mi i k časnému i k večnému blahoslawenstvu slúžila. Amen.

IV. Spasiteľné rozjímania.

a) Poučný výklad Modlitby Pána.

Ó Bože, Pane najvyšší nad wšsetky weci stворené, dopušť, abych smel (a) k Tebe wolať tými istými slowami, ktoré nás jediný Syn Twój, Zástupca a Spasiteľ náš wryckat' naučil:

Otče náš, ktorý si na nebesiach! — Ó jak welmi sa teším z toho, Bože nekonečný! že Ťa jmiem menowať mojim Ocom! Ó jaká potecha, jaká rozkoš w tomto sladkom mene: „Otče“ sa nachobi! — Ty, ktorý si nebe i zem stvoril, pred ktorými wšsetke

stworzy na kolená kľakajú; pred ktorým są i tí najwznessenejšii duchowie, trón Twój obštopujúci trášii: Ty chceš, abych Tebä, jako wšseobecneho Otca poznal (a) a zwelobowal (a), Ty mnä za dietä swoje prijať, Ty są nado mnou šmilowať chceš. O jak weliké je to dobrodenie, za ktoré Tebe s powdäčným šrdcom češť a chwälu wzdáwam! — W hľobkej poniženosti padám pred Tebou, Bože miloštivý! — Wrúcnym šrdcom menujem Tã Otcem a Bohom šwojim, w pokornosti šrdca šwojeho Tebe są kľanám a w detiňskej dďwere Tebä o ty milošti prošim, ktorých w tomto biednom údolí potrebujem. Daj, Otče najdobrotiwejšii! abych škutkom dokázal (a), že som dobré a poslušné dietä Tvoje. Daj, abych wšsetko to bez odkladu konal (a), šfrze čo bych o Tvojej otcowškej добрöte ujistený (á) byl (a) a Tvojeho dalššieho dobrodenia hodným (ou) są stal (a).

Bošwät šä meno Twé. — Ano, buď meno Tvoje, Otče nebešký! odo mnä i od wšsetkých žiwých stworow pošwätené. Nech wššeci ludie pocitä, že Ty si to ten weliký, šwätý Boh, ktorý wšsetku češť, läšku a poklonu zasľuhuje. Nech uznajú, že oni len Tebe šamému šwój žiwot a wšsetky šwoje dokonalosti podäkwowať majú! Ty si jediný chwäly a poklony hoden. Meno Tvoje je medzi wšsetkými menami najšwätejššie. Tebe šamému češť, chwäla a släwa náležii. Buď tedy odo mnä po wšsetke dni žiwota mojeho meno Tvoje pošwätené; buď pobožnými, Tebe milými učinkami pošwätené; buď w každom mojom položení, ššťastii i neššťastii, w radošti i trápenii, w hojnosti i nüdzi, w čas zdrawia i nemoci, w žiwote i smrti pošwätené!

Príd krälowštwö Twé! — Znämo mi je, Otče najdobrotiwejšii! že žiwot náš na zemi není iné, jako krälowštwö trápenia a bojowania, jako žiwot plný biedy a úzkosti. Tam hore ale krälowštwö Tvoje je krälowštwö blahošlawenštwä. Nech teda príde ku mne

kráľovstvo toto, ktoré si verným dieťkam Svojim, meno Tvoje zvelebujúcim zaslúbil. Udeľ mne toto, Otče! po skonaní mojeho časného života, abych Tebä tam jednúc na weky chwáľiť, a otcovskú dobrotu Tvoju sláviť mohol (a). Tam sa mi všetky slzy z očí sotru, všetke trápenia oslabia, všetka bieda w radosť obráti, všetka žiadosť naplní, a každá práca, ktorú já tu pre česť Tvoju podujímam a konám, bude večným pokojom slávou odplatená.

Bud w dľa Twá, jako w nebi, tak i na zemi. — Všetko, čo Ty, Otče nebeský! odo mnä žiadaš, je dobré, swäté, spravedlivé. Ty najlepšie znáš cestu tú, ktorá mnä do žiadaného blahoslavenstva wedie. Ty w ieš a widíš všetko, čo je mne užitočné a prospesné. Já sám (a) často newiem, čo by mne užitočným a prospesným byť mohlo, a často sa mýlim w tom, čo by mnä opravdive šťastným (ou) učiniť mohlo. Nech mi teby bude w dľa Tvoja každým časom swätá a drahá. Nech ona bude odo mnä na zemi, tak jako od swätých andelow Tvojich plnená. Já, Otče nebeský! chcem Tvoje príkazy tak rád (a) plniť, jako ich radi plnia andeli; každého času chcem Ti tak werne slúžiť, jako Ti slúžia andeli, abych sa jednúc s nimi w príbytku wywolených — uwidaniem Tebä — na weky tessiť mohol (a).

Ghlieb náš wezdejší daj nám dnes. — Ó jak mnoho já, Otče laskawý! k náležitému plneniu w dle Tvojej a k zachowaniu časného života mojeho potrebujem! Z jednej strany potrebujem Tvojej milosti, Tvojeho spasiteľného učenia a prostriedkov, k mojemu večnému spaseniu od Tebä ustanowených; z druhej strany ale potrebujem zdrawia, wyžiwnosti, odewi a všetkého toho, čo je k zdržaniu tohoto časného života potrebné, — o toto všetko Tebä s detinskou dôwperou prosím! Daj mi dnes i po všetke dni

prebývania mojeho na zemi, čo je mi k šťastiu nevyhnutne potrebné. Daj mi chlieb i všetky ostatnie časné potrebné veci; obohacuj mä Tvojou svätou milosťou; frm ducha mojeho Tvojim božským slovom; obživuj dussu moju Tvojimi svätými sviatosťami, a nedopušť, aby mi nečo chybelo z toho, čo je mi k dobrému jak tela tak i dusse potrebné. — Toto sťrže do brotu Tvoju, Pane! od Tebä dúfanlivo očakávam; lebo chováš a zbržuješ všetko, čo žije: Ty otváraš ruku Tvoju a všetko stvorenie naplňuješ požehnaním Tvojim. Sťrže Tebä mám všetko to, čo dobrého je vo mne a sťrže milosť Tvoju som to, čo som. — Nezapomrhniže mä tedy, Otče lastavý! ale daj, abych vždy milosť u Tebä našel(a), a za všetke dobrodenia Tvoje Tebe srdečne ďakovať mohol(a).

A odpušť nám nasse winy, jako i my odpúšťame nassim winníkom. — Ach, jak často som Tebä, Otče mój najmilostivejší! obrazil(a). Jak často som sä Tvojeho tak veľikého naproti mne dobrodenia nehodným(ou) učinil(a). Odpušť, Otče, spornewerilému dietäťu Swojemu! Já to uznávam, že som hriessnik (ca). S lutosťou wyznávam pred Tebou slabosť swoju, prestupky svoje a všetky obo mnä spáchané neprávosti. — Ano, Otče milosrdenstva! já som ten, čo nadužil(a) dobrotu Tvoju, čo láske Tvojej w odpor postavil nenávisť, dlhočakaníu Tvojemu opomrhnutie, wůli Tvojej neposluffnosť a milosti Tvojej najohawnejšiu newďačnosť. Nič menej ale Ty si mój lásky a dobroty plný Otec. Milosrdenstvo Tvoje je tak veľiké, že mne chceš winy moje odpuštíť, jestli len já chcem od zlého odstúpiť a sä polepšiť. — To si priislúbil všetkým hriessníkom, ktorí sä k Tebe nawracujú. Tak si odpuštíť márnotratnému synowi, ktorý plačúci Tebä v milosť prosil a svojim dobrým Otcem menoval. Glä, Otče najmilostivejší! i já sä dnes k Tebe

s rozžalеным srdcom nawracujem; i já Tebä na kole-
nách o milosť prosím. Odpusť mi, Otče! hriechy moje.
Smiluj sa nado mnou, Pane! Daj sa nakloniť k milo-
srdenstvu nado mnou a prijmi mä za syna (dcéru)
Tvojeho (Tvoju). Já sa už nikdy wiac za mojeho
žiwobytia nechcem odvrátiť od Tebä, ale chcem Tebe
byť na weky werným (ou), na weky poslušným (ou)
a powdäčným (ou). — Tebe k wůli odteraz už odpu-
stím wšetkým nepriateľom a obraziteľom mojim; pritom
ale tiež prosím za nich: odpusť im, Pane! lebo možno,
že newedeli, čo činili wtedy, keď mnä obrazili; možno,
že ich wöla nebyla tak zlá, jako som sa já nazdával,
asnáw som já sám dal príčinu k tomu sŕdze moje zlé
nakladanie s nimi. Já sa tedy rád (a) chcem s nimi
šmeriť a ich s obnovenou láskou objať, jako bratow
svojich. Len Ty, ó Bože! buď zase mojim milostivým
Otcem a udel mi znova milosti Tvojej, abych s Tebou
spojený (á), nikdy sa od lásky Tvojej neodtrhnul (a).

A neuwod náš w pokússenie. — Zdáliz
Ty, Otče najdobrotiwejší! neznáš moje slabosti, ktoré
sa tak často na mne objawujú? Zdáliz niewieš: kolko-
rát som už prisľúbil (a) polepszenia žiwota svojeho,
a predca som činil (a) na odpor tomuto zasľúbeniu?
Ach, znáš Ty to wšetko dobre, ktorý spytuješ a sku-
sjuješ srdcá i ľadwiny ľudské. Tebe sú známe nebezpe-
čenstvá, do ktorých upadám. Ty znáš i krehkosť a wá-
hawosť nestálej wöle mojej, ktorá mä často k hriechu
wábi. — S pomáhaj mi, Otče milostivý! abych w
nebezpečenstwe tomto nezahynul (a). — Wyslobod mä
z toho náramného pokússenia, sŕdze ktoré od diabla;
od sweta a od wlastného tela mojeho k zlým učíntom
nawedený (á) býwam. Nedopusť, abych byl (a) wätšmi
pokússený (a), nežli sniesť mōžem: ale buď mi milosti-
vý, abych každé pokússenie k hriechu zmužile prewlá-
dal (a), radnej zomrel (a), jako bych Tebä nejakým
3*

hriechom obraziť mal (a). Nedopuší nikdy, ó Bože mi-
loštrbný! abych sa Tebe newerným (ou) stal (a).

Alle z baw náš odo zlého. — Zachráň mä od
wšetkeho, čo by mi či na tele, či na duši škodil mo-
hlo, a učiň mä opravdiwe šťastliwym (ou), jak na
tomto tak i na druhom swete. O toto Tebä prosím skrze
nekonečné zásluby milého Syna Tvojeho, Spasitela
našeho. Amen.

b) Poučný výklad andelského pozdravenia.

Najswätejšia Panno a Matko Spasitela mojeho!
dowol mi, abych Tã smel (a) pozdraviť tými istými
słowami, ktorými Tã jednúc anjel Gabriel pozdravil,
keď Ti radostné poselstwo wtelenia Syna Božského pri-
niesol.

Zdravá's Maria milosti plná. — Ty
najblahoslawenejšia medzi wšetkými ľuďmi! buď po-
zdravená odo mnä i od wšetkých, ktorí Tã jako wýbornú
Matku Syna Božieho ctia. S hlbokou úctou a dôwe-
rou obraciam sa k Tebe. Já Tã za moju najmocnejšiu
orodowkyňu pred trónom Božím uznáwam a o mnoho-
mohúcu ochranu Tvoju prosím. Ty si od sameho po-
čiatku byla plná milosti a to hneď wtedy, keď Tã Boh
wymolil za Kobičku Swoju; keď Tã Duch Swätý za-
stienil a mnohými nebeskými darmi naplnil. — Prednosti
Tvoje sú nad prednosti wšetkých ostatných Swätých.
Tebä powýšil Pán nad húfy andelské, a preto si naj-
wätšej úcty hodna, ktorá sa len od neho wyznamena-
nému stworeníu preukázať môže.

Pán Boh s Tebou. — Pán byl a je esšte i
teraz s Tebou zwlášttnim spôsobom. On zachránil Tvoju
swätú dušu od každého hriechu. On Tã nalpnil swojim
hojným požehnaniem. On wzał člowečenstvo z Tebä, a
narobil sa jako člowek. On esšte i teraz prebýwa s
Tebou, keď Tã jako Matku swoju na trón swój wedlä
sebä posadil. Ty teraz z jeho ruky prijímaš odplatu

požehnanú, ktorú Ti Tvoje tak wzneseš, tak znamenie zásluhy zapatrily.

Požehnaná si medzi ženami. — Kdo by pochybował o tom, Panno najblahoslawenejšia! že si požehnaná medzi ženami, ktorý sa na to rozpomenie, že Teba Boh pred wšetkými ostatnými z pohlawia Tvojeho na najwyššiu hodnosť Matky Swojej powyššil. Ty si sama strze pobožnosť a newinnosť Tvoju a iné krásne čnosti za hodnú prednosť považovaná byla. Ty's strze moc Najwyššieho kwet panenstwa Tvojeho s plodom života spojčila. Ty si sa Matkou stala a Panenkou zůstávala. Strze Teba sú naposledy wšette národy požehnané; lebo si im owoce života wečného prinesla.

A požehnaný je plod života Tvojeho: Ježiš. — Ó zaisť nado wšetko požehnaný je plod života Tvojeho; ponewáč si studnica wšetkého požehnanania, keď si počala a porodila toho, ktorý je oprawdivý Boh, ktorý nám wchod do života wečného otvoril, ktorý nás z moci diabla pekelného wyslobobil, a za dieťky Swoje prijal. Jeho najswätejšie meno: Ježiš, t. j. Spasiteľ naplňuje andelow radosťou, ľudí úctou, peklo strachom. Zemu wšetka češť, chwála, sláva a najhlbšia poklona prísluší. Blahoslawená si teby, ó Panno požehnaná! ktorá si tento swätý plod nosila, a blahoslawené prsta, ktorými si ho živila.

Swätá Maria, Matko Božial pros za nás hriešnych. Ó Matko Syna Božieho! ó Matko tiež moja milostiwá! neodvráť odo mnä Tvoje oči plné lásky; ale oroduj za mnä u Syna Tvojeho. Tvoje orodowanie u neho wšetko premôže; on Tebe nič nemôže ani nechce odoprieť. Wzhľadni teby na moju terrajšiu biedu a na moje potreby. Wypros mi od Wšemohúceho odpustenie hriechow mojich; wypros mi potrebnú milosť, abyš mu náležite slúžil (a), a wšetko,

čo mi je k dostahnutiu večného blahoslavenstva potrebné. Já som síce nehoden (a), abych všetko toto od neho obdržal (a). Nevernosť moja naproti nemu naplňuje ma strachom, tak, že sa ho ani neopovážim o to bezprostredne prosiť. Keď ale Ty, Matko milostivá! budeš za mná prosiť: nemám-li sa wteby všetkému dobrému sŕže Teba úfať? newnuťne-li do mná orodovanie Tvoje tú dôveru, že sa On na Tvoju prímluvu smiluje nado mnou?

Ryní i w hodinu smrti naŕfej. Amen. — Ach, pros za mná, Panno milostivá! Ujímaj sa orodovaním Tvojim za mná, jak dlho budem w žiwote tomto sotrwávať. Wypros mi opravdivé polepsenie žiwota mojeho; nadobudni mi trvanlivú a nepodwratnú pewnosť wo wiere, prawdivú čnosť a pobožnosť, nepretvárenú wernosť w plnení príkazow Božích, a pravú osŕklivosť pred každým hriechom. Nado všetko ale wteby pros za mná, keď má nastávajúca hodina smrti a za ňou nasledujúci súd strachom a hrúzou naplní; keď má bude diabol k zlemu wábiť svojim pokušianím. Ach, neodopriže mi wteby pomoci Tvojej; ale mi prispej, jako Matka s pomocou Tvojou, a wypros mi wytrwalosti w dobrom až do poslednieho dýchnutia: abych s Bohom smerený (a) zissiel (a) z tohoto sweta smrtiou sprawedlivých a sa dostal (a) do towarýšstwa Tvojeho na miesto wywolných Tvojích. Amen.

c) Poučný wýklad aposŕtolstého wyznania wiery.

Bože dobrý! jak welmi Ti ďakujem za to, že si mi dal narodiť sa w pravej wiere, ktorá má byť nástrojom mojeho večného ipasenia. O jak drahý mi je dar pravej wiery, ktorý som z Tvojích otcowských rúk prijal (a).

Werím w Boha, Otca wšsemohúceho, Stworitela neba i zeme. — Ano, werím w Teba, jako w Boha mojeho, Stworitela mojeho a

Pána najvyššieho, najdobrotivejši Otce nebeský! Verím, že si opravdivý Boh, jediný w Bytnosti a w troch Osobách, ktorý všetko znáš, všetko zdržuješ a spravuješ, ktorému sú všetky viditeľné i neviditeľné veci na tomto swete povidžené. Kľaňám sa Tebe, ja-kožto najvyššej Bytnosti w najhlbšej poníženosti. Wyznávam úcty plným srdcom všetky Tvoje nekonečné dokonalosti. Tvoju večitosť, wšadepřitomnosť, nepre-
meniteľnosť, pravdomlumnosť, swiatosť, milosrden-
stvo, a welebím všetko to dobré, čo je w Tebe. Ó jakého podakowania som Ti ja za to povidzen (a), že si mä sfrze dobrotu Swoju z nicoty mojej wymiedol; žeš mä rozumnou duffou obdaril a wznessenou bytnosťou učinil, ktorý (á) Teba, jako Boha mojeho poznať, ctiť, milovať a jednúc wo večnosti uwídať môžem. Učiň to, ó Bože! abych vždy w sebe zachował (a) živú wieru w Teba a stal (a) sa toho hodným (ou) sfrze werné plnenie powinnosti, ktoré mi wiera moja ukladá.

I w Ježíssa Krista, Syna jeho Jedno-
rodzeného, Pána nasseho. — Nie menej verím, že si Ty, Ježíssu Kriste! opravdivý Spasiteľ a Jednorodzený Syn Boha Otca: verím, že si Ty s nim jednej prirodzenosti a bytnosti, jako tiež i rownej weleb-
nosti, Boh i Člowek spolu, náš Pán, Zákonowydá-
wateľ a Učiteľ. Ó jak welmi sa ja tomu tessim, Ježíssu môj! že mám w Tebe tak dobrotiveho Spasiteľa; ó jak wrúčne Ti ja za to dakujem, že si mä od winy a pokuty ģriechow milostive wyslobodil a sfrze Tvoju boleštnú smrť brány žiwota večného mne otvoril rá-
čil. — Ach, nedopusť, abych sa stal (a) sfrze zapre-
tie wiery mojej Tebe newerným (ou) alebo sfrze nabu-
žitie dobroty Tvojej newdäčným (ou).

Ktorý sa počäl z Duha Swätého, na-
rodil sa z Marie Panny. — Počätie a narodze-
nie Tvoje, najdrahší Spasiteľu! bylo docela tak neoby-

čajné a podivné, jako i láska Tvoja k ľudskému pokoleniu. Ty si Mariu, chudobnú síce, ale bohabojnú a svätú Pannu wymolil za Svoju Matku. Ona Teba počala z Duchu Svätého a porodila w Betleheme w jednej masťálke. Z lásky ku mne podhodil si sa strze narodzenie Swoje wštekým neprihodám, ktoré ľudie snášat musejú; Ty si žimu, hlad, smäd, nedostatok potrebných weci podstúpil a najhlbšie sa za nás hriessnikow uponížil. O jaké to žiwé znaky newypowitelnej lásky Tvojej ku mne! Chcel si, aby sa Ti klaňali pastyri a traja králi od východu, a Tã poctili kráľowskými darmi, abyš byl strze andela a záračnú hwiezdu na nebi zwestowaný a od Simona i Anny w chráme werejne poznany, jakožto zasľubeny Wufupitel sweta. O jaké to dôkazy božskej weleby a sláwy!

Trpel pod Pontským Pilátom, ukrižowan umrel, i pohreben jest. — O jak mnoho si pre mnä činil; Jezissu môj! keď si wek mužský dostahnul! — Kdože je w stawe opisat tie mnohé a weľike trápenia, ktorým si sa pre spasenie moje podrobil! Kolké úzkosti, pomluchy, potupy a krivdy si pre mnä podstúpil! Ach, jak boleštná, jak trpká byla to smrť, ktorú si na ohawnom drewe križa podstúpil, a to len abyš mnä z wečného zahynutia wykúpil! O jak mnä zahanbuje táto newyslowná láska Tvoja! Jakú powdäčnosť som Ti podľžen (a) za wšetky bolešti a rany, ktoré si pre mnä podstúpil! Pewne werim, Prostredniku medzi Bohom a ľuďmi najdobrotiwejššii! že si umučením a smrťou Tvojou sprawedlnosti božskej za dassu moju zaplatil, s Dcom nebeským mnä šneril, a milosti jeho, k žiwotu wečnému potrebné, mne zaoparril. Prijmi tiež i Ty odo mnä za to powdäčnosť moju najsrdečnejššiu a nedopusť, aby Tvoja drahá, pre mnä wyliatá krw na mne ztratená byla!

Wstúpil do pekiel, tretieho dňa wstal z

mrtvých. — Keď si už, lastavý Jezissu môj! dielo vykúpenia na mne byl dokonat; a keď ja už Tvoja svätá duša, pri smrti Tvojej, od tela byla oddelila: ustanovil si radostnou prítomnosťou Tvojou potesiti i tých spravodlivých, ktorí w predpeklí na Tebä čekali. Tvoja tedy od tela rozlúčená duša zostúpila do predpekla, aby odtud pobožných arcioctow, prorokow a iných weriacich, ktorí byli pred tým w starom zákone pomreli, wyslobodila. W tretí deň ale zase ja s Tvojim, za ten čas w hrobe odpočívajúcim telom spojila, znova ho oživotnila a učinila: že jako slawný wítaz nad smrťou a peklom si s vlastnou mocou wstal z mrtvých, a tak, žeš jako svoje vlastné, tak i ostatnie proroctwá písma swätého na wlas vyplnil. Wšetko toto nepochybne werim, oslawený Spasitelu! a prosim Tã o milosť: abyš spolu s Tebou z mrtvých wstal (a) k životu nowému a s Tebou strze newinnosť a čnosť na wety spojený (a) byl (a).

Wstúpil na nebesia, sedí na prawici Boha Otca wšsemohúceho. — Krom toho, opravdivý Synu Boží! werim: žeš štyriciateho dňa po Tvojom z mrtvých wstani na wrchu oliwetškom wstúpil na nebesia k Tvojemu Otcu nebeskému — w prítomnosti učennikow Tvojich. Tento Tebä, jako swojeho najwručnejšie milowaného Syna posadil na prawicu svoju, t. j. Tã obdaril neobmedzenou mocou a wládou nad wšetkým, čo je na nebi i na zemi. O jak potechy plná je prawda táto pre mnä i pre wšetkých weriacich Tvojich. Zaisťe sa úfať môžeme, že sa jednúc k Tebe dostaneme; lebo Ty si nás predišiel do neba, abyš nám tam miesto popredku pripravil! Učiň to, lastavý Spasitelu! aby sme si toto weliké šťastie strze poriadny kresťanský život zaslúžili.

Odtud príde súdiť živých i mrtvých.
— Keď ja, najwyšší Panovníku sweta! w nebeských

oblačoch s veľikou mocou a welebnosťou na tento svet wrátiš, abyš wšetkých ľudí súdil; keď my w poslední deň súdny z rúk Tvojich odpлатu skutkow nassich prijímať budeme, buď nám milostiwý, a nesúd nás podľa ostrosti spraviedlnosti Svojej. — Pewne werim: že sa jednúc ustanowím pred Tvoju súdnu stolicu. — Prawda táto je príčinou, že sa Ťa bojím, a pred Tebou trápiem. Ale i to wiem, že je milosrdenstvo Tvoje nekonečné. Tomuto sa ja ufam, nedaj, ó Bože! abych byl (a) zahanbený (á).

Werim w Duchu Swätého. — Werim, žeš Ty, Duchu Swätý! tretia Osoba najsw. Trojice Božej; že Ty, jako opravdiwý, wšemohúci Boh s Otcom i Synom zaslúžiš, abysme Ťa ctili, abysme sa Ti klaňali; že od Otca i od Syna spolu pochádzaš; a žeš Ty to ten od Jeziffa Krista zaslúbený, z neba na aposstolow zoslany Uteffitel a Učitel prawdy. Duchu Boží! ktorý si už pri krste swätom dussu moju milosťou Tvojou poswätil: príď, oswieť rozum môj, spravuj srdce moje a naplň ho sedmorými darmi Tvojimi. A ponewáč Ty si wečná podstatná láska medzi Bohom Otcom a Bohom Synom: rozpál mä plameňom najčistejšej lásky Tvojej, a strow wo mne wšetko, čo sa Tebe nelúbi.

Swätú Cirkew wffeobecnú, Swätých obcowanie. — J to werim, že Boh a Glowet spolu, Jezíš Kristus, k nassemu wffeobecnému dobrému widitelné shromaždenie prawoweriacich ustanowil, ktorého údy wečné blahoslawenstvo dostahnúť môžu. Táto prawá cirkew je wo swojom božskom Zakladateľow, wo svojich spasitelných naukách, wo svojich swiatostach a w mnohých svojich pobožných úboch swätá. Ona je wo svojej najwvyššej hlawe, jako tiež i wo swojom učení jednosworná. Ona je wffeobecná a pre wšetkých ľudí ustanowená; ona je naposledy aposstol-

ská; lebo nič iného neučí, len to, čo Apóstoli učili. Ona je pod viditeľnou hlavou postavená, ktorá hlava je námeštníkom Ježiša Krista. V nej sú tiež nachádza obcovanie medzi jej údami tak blahoslavené, že všetci v statkoch duchovných účasti berú. — O jak šťastlivý (á) som, ó Bože! že som sa i ja z milosti Tvojej stal (a) údom Cirkve tejto. — Ďakujem Tebe, večný Bože! čo najvrúcnejšie za milosť túto! Udel mi potrebné sily, abych moje kresťanské povinnosti náležite plnil a tak, jako sa to na jedného dobrého pravoveriaceho kresťana sluší, žiť mohol (a).

Hriechom odpustenie. — Ponemáh my, jako krehkí ľudie často padáme a Tvoje božské príkazy prestupujeme: dal si, ó Bože nekonečne milosrdný! predstaveným a knázom Cirkve Tvojej moc a vládu, hriechy odpúšťať. Toto verím; a preto Ťa prosím, ó Bože! ráč i mne hriechy odpustiť a má účastným (ou) milosti Tvojej učiniť.

Tela z mrtvých vzkriesenie. — Tvoje sväté slovo, ó Bože! má uisťuje o tom: že telo moje neostane na veky v hrobe, ale že mocou Tvojou zase vzkriesené bude v poslední deň súdny, keď budeš súdiť všetkých živých i mrtvých. Daj, Bože! abych tak z mrtvých vstal (a), žebych byl (a) prijatý (á) do počtu vyzvolených Tvojich.

A život večný. Amen. — Verím posledne, že po skonání života tohoto spravodlivým večné blahoslavenstvo nastáva, ktoré odmení ich zásluhy večnou radosťou v nebesiach. Ó kedybych i ja tak šťastný (a) byl (a)! abych Ťa tam potom s vyzvolenými Tvojimi na veky uvidiať a zvelebovať mohol (a)! — Pane a Bože môj! wyslyš a vyplň tyto prosby a žiadosti moje, za čo Ťi s pomyšlým srdcom chvály večné prosperovať budem.

Moblithy denne na každy den zvláště.

Spůsob světe ztrávil den.

1) Pamätuj na to, že Boh, ktorý je vŕšade prítomný, Teba vŕšade vidí, i Tvoje nassúkromnejšie myšlienky zná. 2) Všetky svoje práce začni s dobrým úmyslom. „Bubto že jete, lebo pijete, alebo čokoľvek iného činíte, všetko v sláve Božej čiňte;“ tak nás učí sv. apoštol Pavol, — Preto keď máš pracovať, pomysli: že Boh táto prácu od teba žiada a rečni: „Bože môj! táto práca sa stáva z lásky k Tebe, a k Tvojej cti a chvále. Posväť sa meno Tvoje každým krokom mojim!“ Zdá-li sa ti práca tvoja byť pritažľá, alebo, pribodi-li sa ti niečo protivného, volaj k Bohu: „Bože, ku pomoci mojej vzejri! Pane k spomôženiu mojemu pospeš!“ — Prijmi svoj každodenný kríž, jako z rúk Ježišových, riekajúc: „Pane! nie moja, lež Tvoja vôľa nech sa stane“ — Činíš-li bližnému niečo dobrého, zpomni, že Boh to nardil bližného milovať a jemu dobré preukazovať. — Dáváš-li almužnu, myslí pritom, že Kristus to, čo

sa i najmenším služebníkom jeho dáva, tak prijíma, jako by sa jemu samému bylo dalo. 3) Radbu-li tá zlé myšlienky alebo iné pokúšenia k hriechu, rečni: „Radnej chcem umrieť, b Bože môj! nežli Teba obrazil! Ddstúp satanássu so všetkým pokúšantem tela i dusie! Jessis a Maria! ochraňujte mňa!“ 4) Pozdvihni častejšie pres den myseľ k Bohu, a upamätuj sa na predsavzätie, ktoré si pri rannom rozzímaní učinil (a), a hľad ju pri každej príležitosti v skutok umiešť. 5) Mobli sa denne k uctentu čistoty Marie, najslabostlavenejšej Panny, trykajúc: „Zdravá's Maria,“ a za každým rečni: „D Panno Maria, Matičko moja a nádej moja! odovzdávam sa do ochrany Tvojej; tam chcem žiť i umrieť! Zbav mná hriechov;“ — 6) Prihotovený vždy čakaj na nejaký kríž; častejšie za den vzejri lastave na krucifiks, a opravdiwe si rozvažuj, žes na tento svet neprissiel dobrých dňom užívať, lež trpieť, nie tvoju, lež božiu vôľu plniť.

Na uedeľu.

(Moblitba k najsvätejšej Trojici.)

Sláva buď Bohu, Otcu, ktorý má sŕdze vŕšemohúcnosť Svoju z ničeho vymiedol, a na obraz Svôj stvoril! Sláva buď Bohu, Synu, ktorý má sŕdze milosrdenstvo Svoje z pekla vykúpil a brány nebies mne otvoril! Sláva buď Bohu, Duchu Svätému, ktorý má sŕdze múdrost' Svoju pri krste svätom posvätil, a esťte neprestajne posväcuje sŕdze nekonečné milosti, ktoré z jeho nekonečného dobrodenia každodenne prijínam! Sláva buď všetkým trom božským Osobám najsvätejšej Trojice, jako bylo na počiatku, i nyní i vždycky i na veky vekov! Amen.

Klaňáme ſä Tebe, najſwätejšia Trojico! ctíme Tebä, wdäky činíme Tebe ſ najponiženejšou uznaloſťou, žeſ nám toto ſlawné a nepochopitelné tajemſtvo zjawila. Proſíme Tebä tiež: ráč nám miłoſti ude- liť, abyſme až do ſmrti wo wyznani teſto wiery ſotr- wali a tať zaſlužiłi uhliaďať w nebi a chwäliť po wſſetke weky to, čo tu na zemi weríme, totižto jedineho Boha wo troch Oſobách: Boha Otca, Boha Syna, Boha Duĸa Swätého. Amen.

Na pondelok.

(Modlitba k Bohu, Duchu Swätému.)

Ó Duchu Boží, ó Duchu láſky i prawdy, ó naj- dobrotiwejši Pôwodcu ſwiatoſti duſſi naſſich! — Kla- ſám ſä Tebe w poniženosti jako počiatku a prameňu mojeho blahoſlawenſtwa wečného; najponiženejšie wdä- ky činím, jako najwyſſiemu Rozdáwačowi wſſetkých darow a dobrodení, ktoré z neba prijímaní; wzywam Tebä, jako pôwodný prameň ſwetla a ſily, ktoré ſú mi potrebné, abyĸ dobré poznał a wykonał (a). Ó Duchu ſwetla i ſily! oſwieť rozum mój a poſilni wölu moju, očíſť ſrdce moje, uſporäduj wſſetke jeho ħnutia, a ſpravuj wölu moju, abyĸ wſſetke Tvoje wnuknutia bez odporu naſledowal (a).

Odpuſť mne, ó Duchu miłoſti a miłoſrdenſtwa! odpuſť mi mnohonäſobnú newernost a ſlepotu moju, ſ ktorou ſom už čäſto laſkawé pohyby miłoſti Tvojej opowrhnuł (a). Ĥcem poſledne ſ pomocou miłoſti Tvojej preſtať jej odporowať, äno Ĥcem ſä tým wiac jej pohnútkam podwoľiť, abyĸ ſladké owocia darow Tvojích okúſil (a) a blahoſlawenſtvo Božieho detiſtwa wečne požíwať mohol (a). Amen.

Na utork.

(Modlitba k Andelowi Strážcov.)

Ó ſwätý Andelu! ktorému Boh podľa Swojej welikej dobroty žiwot mój opatrowať rozkázał, ktorý

mne wo wšsetkých potřebách mojích pomáhaš, mnä wo wšsetkých biedach mojich tešiš, wo wšsetkých malomyseľnosťach mojich pozdwiňuješ, a mne bez prestania nowe milosti zaopatruješ, ďakujem Ti za wšsetke mne dosawäd preukázané dobrodenia, a wrúčne Ťä prosím, ó najľasťawejšii Ochrancu môj! ráč i budúce o mnä sa starať, proti wšsetkým nepriateľom mojim mä ochraňowať, každú príležitosť k hrešseniu odo mnä odwracowať a mne od Boha milosť wyprosiť, abych Tvoje swäté wnuknutia posľúchal (a), a ich werne wykonáwal(a); zvlášť ale prosím Teba, abyš mä w hodinu smrti ochraňowal a prwej neopustil, poľud mä nezaľwedieš do príbytku wečného pokoja a sláwy. Amen.

Na stredú.

(Modlitba k sw. Jozefowi.)

O, weliký Swätý! ktorý 's byl werný a múdry služebník, ktoréhožto opatere sweril Boh robinu tvoju, ktorého ustanowil za zdržowateľa a ochrancu žiwota Ježišsa Krista, za poteshtela a pomocníka jeho najswätejšieho Matky a za werného spolupracowníka na welikom diele wykúpenia sweta; ktorý si mal šťastie žiť s Ježišom i s Mariou, a zomrieť w ich swätých rukách; ó najčistejšii ženichu najčistotnejšieho Matky Božej! ó wýborný obraze a mocný patrón wšsetkých čistotných, ponížených, trpezliwých a Bohu oddaných dušii! daj sa pohnúť štrže dôweru, ktorú w Tebe sľadám, a prijmi milostiwé dôkazy oddanosti mojej.

Najponíženejšie wdäky wzdáwam Pánu za ty zvlášťne milosti, ktorými on teba obdarowať ráčil, a prosím tä: ráč mne od neho, štrže tvoje moené orodowanie milosti wyžiškat, abych čnosti tvoje horliwé nasledowať mohol (a). Prímlúwaj sa tedy za mnä, ó weliký Swätý! štrže tú lásku, ktorú si ty Ježišowi i Marii preukazowal, a ktorú Ježiš i Maria tebe preu-

kazovali, vyžiškej mi to veľiké šťastie, abych žil (a)
a zomrel (a) v láske Ježiša a Marie. Amen.

Na štvrtok.

(Molitba k najsvätejšej sviatosti oltárnej.)

Ó najsladší Ježišu, najľasťavejší Spasiteľu!
ktorý sŕdze nesmiernu hojnosť zázračnej lásky Tvojej v
najsvätejšej sviatosti oltárnej pri nás zostávať chceš:
uznávam Teba, jako mojeho najvyššieho Pána a
mojeho opravdivého Boha. Kľaňám sa Tebe v najhlb-
šiej poníženosti srdca mojeho. Ďakujem Tebe z celej
dúše mojej za tú nekonečnú útlú lásku, ktorú nám tu
preukazuješ, ačpráve mnohé krivdy v tejto najsvä-
tejšej sviatosti oltárnej od nás snáňšaš, a ponewáč
táto nepochopiteľná, tak často opakovaná newdäčnosť
dúšu moju, svojej veľkej winy powedomú, veľmi skor-
mucuje, padám k nohám Tvojej Božskej Welebnosti a
wrúčne Ťa prosím o odpustenie newerným dieťkam
Tvojim. Ó môj Bože! kedybych mohol (a) hľboko cíte-
nú bolesť nad mojimi spáchanými nečesťnosťami pred obli-
čajom Tvojej svätej prítomnosti hodne wyslowiť.

Zapomni, ó Pane! na nasse neprávosti, abyš
jedine na milosrdenstvo Tvoje pamätal. Prijmi mi-
loštné uprimnú žiadosť, Teba podľa možnosti ctíť a
v sviatosti lásky Tvojej Tebe sa kľaňať. Ano, Ježišu
môj! z celého srdca žiadam Teba tak milovať, chwá-
liť, welebit a kľaňať sa Tebe, jako Ťa milujú, chwá-
lá, welebia a kľaňajú sa Tebe wšeci Swätí a Anđeli
w nebi. Prosím Teba sŕdze Tvoje Božie telo a kŕv,
pred ktorým teraz kľačím, ráč mne udeliť milosti, abych
sa Tebe, čo najuctiwejšie kľaňal (a) a s takou po-
božnosťou Teba prijal (a), abych po smrti mojej za-
služil (a) Teba so wšestkými wywolenskými milovať a
chwáliť po wšette weky. Amen.

Na piatok.

(Modlitba k umučenému Spasiteľovi).

Ó, neposkvrnený Baránku! ó nevinná obeť! ktorá si sŕže smrť Tvoju a sŕže Tvoju svätú krv hriechy ľudského pokolenia zmyla, zmy i moje a nedopuť, aby tak mnohé bolesti a suženia byly mne bez osoby. Ó najdobrotivejšŕi Ježiŕŕu! od celého ŕweta opuŕtený, zarmútený až k smrti, krvavým potom zaliaty, predca do wôle Otca Swojeho oddaný, pomáhaj a stoj pri mne, abyŕ i já podobnou oddanosťou, jako Ty, wŕŕetke trápenia prijímal, ktoré mne w Tvojej dobrote poŕŕleš. Ó Ježiŕŕu! ktorý si byl nepravne obžalovaný, pomluvaný a sŕže najŕwrdchovanejšŕie opowrzenie obrazený, uč mnä júdy ľudské a najtrpkjšŕie pomlwy trpezliwé snášať. Ó Ježiŕŕu! ktorý 's byl ubičovaný, trniem korunovaný a bolestne ranený, a z láŕŕky k čloweku zakrwawený, uč mnä z láŕŕky k Tebe protiwensŕwá a trpkosŕi tohoto biedneho žiwota trpezliwé snášať. Ó Ježiŕŕu! ktorý 's byl katom odowzdaný a na najohawnejŕŕiu pokutu smrti križa odsúdený, udel mi milosŕi, abyŕ ŕä tížiadosŕiwosŕi chránil (a) a w poniženosŕi dni swoje prežíwal (a). Ó Ježiŕŕu! ktorý si byl tážkým bremenom križa ŕlačený, wŕŕupujem do Tvojich ŕŕlapajow a spojujem križ môj s Tvojim; udel mne milosŕi, abyŕ ho s podobnou udatnosťou a tichoŕŕťou snášať mohol (a). Ó Ježiŕŕu! ktorý 's byl na križ powýŕŕený, ŕiahni mnä k Sebe. Ty si zomrel pre mnä, učiň, abyŕ hubúene ináč nežil (a), jako pre Tebä; abyŕ s Tebou byl (a) ukrižovaný (á) a s ničím iným nebyl (a) zameŕŕtnaný (á), jedine abyŕ Tebä milowal (a), a wo wŕŕetkom Tebe ŕä lúbil (a). Amen.

Na sobotu.

(Modlitba k preblahoslawenej Panne Marii.)

Ó najblahoslawenejšŕia Banno a Matko mojeho najwýŕŕŕieho Boha! ktorej pre túto najwýŕŕŕiu hod-

nošť najvyššia úcta od anđelov i od ľudí prislúcha; prosím Teba o prímluvu u Syna Tvojeho. Ty všetko môžeš u Najvyššieho sŕdze svoju prímluvu, a dobrota Tvoja, ktorú ľuďom preukazuješ, je tak veľká, jako i moc, ktorou v nebi vládneš.

Ty dobre vieš, ó blahoslavená Panno! že som Teba od prvého detinstva mojeho sebe za Matku, orodowniciu a patronku vymolil (a). Ty si mnä tiež za hodného (ú) uznala, od tohože času mnä za dieťa Svoje považovať; a vyznávam s wdácnosťou, že som všetky ty milosti, ktoré mne Pán zoslal, sŕdze orodovanie Tvoje obdržal (a). — Pretože som Tebe, ó najwznesenejšia a lásky najhodnejšia Matko! tiež s takou wernosťou neslúžil (a), jako si Ty mne w wšelikom udelowaní pomoci Tvoju lafťawú dobrotu preukazovala? Ale za to Teba chcem ctíť, Tebe slúžiť, Teba milovať, naľko to len slabé sily moje dopúšťajú.

A preto prijmi milosť, ó preblahoslavená Panno! ponížené wyznanie moje, sŕdze ktoré já ukazujem, že Tebe docela prislúcham; prijmi milosť srdečnú dôwery moju, a wypros mi od Spasiteľa mojeho, Syna Tvojeho najmilejšieho živú wieru, pewnú nádej a útlu, nepodwratnú a stálu lásku. — Wypros mi ustawične nezakalenú čistotu srdca i tela, nezpremeniteľnú poníženosť, stálu trpezlivosť a oddanosť mojej wôle do Božieho rídzenia. Naposledy, ó swätá Panno! wypros mi milosť, abych Teba werne nasledowal (a) w cwíčení-sä w wšetkých čnosťach, abych zasľúžil (a) pomoc ochrany Tvojej w hodinu smrti mojej. Amen.

Každodenná modlitba k došliahnutiu kresťanskej dokonalosti.

(Od sw. Tomáša Akwinského.)

Sprawedliwý, dobrotiwý Bože! daj, abych z celého srdca žiadal (a), hľadal (a),

poznal (a), plnil (a), čo je Tebe milé. Nid
myšlienky, slová i skutky moje k Tvojej
chwále a k sláve Tvojeho mena. Daj mi,
abych wšsetko chcel (a), žiadal (a) a wedel
(a), čo Ty odo mnä žiadaš, a abych ochot-
ne a werne wykonáwal(a), čo činiť som po-
winný (á), a čo pre spasenie dušse mojej je
užitočné. O laskawý Otče! prosim Tebä,
priprav mne w radoštach a protiwenštwách
bezpečnú a rovnú cestu k Tebe, abych w
pohodli Tebe chwály a wdäky wzdáwal(a)
a nikdy sä žiadneho wšstupku nedopustil (a),
abych w protiwenštwách trpezliwý (á) byl
(a) a nikdy malomyseľný (á) nebyl (a).
Daj, aby mä nič neteffilo, len to, čoby
mä s Tebou užššie spojiť mohlo, a nič ne-
zarmútilo, len to, čoby mä od Tebä od-
lúčiť mohlo.

O mój Bože! daj, abych žiadal (a) len
Tebe samému sä líbit, a abych wšsetky časné
a pominutelné weci pre Tebä zawrho-
wal (a); aby sä mi zo srdca líbilo, čo je
Tebe milé a príjemné; abych w oššliwosti
mal (a) wšsetky časné radošti, ktoré bez
Tebä nemajú žiadnej ceny, a nič nežiadal
(a), čo je proti Tebe.

Mój Bože! udel mi radošti i chuti k služ-
be Tvojej, a daj, abych trpkosť a stížnosť
naleznul (a) w každom odpočnutí, ktoré

je Tebe odporne. Udeľ mne dobrotivý Bože! abych srdce svoje často k Tebe pozdvihoval (a) a neprestával (a) prestupky a chyby moje bolestne oplakávať. Posilni mnä w predsawzätí mojom, abych sä s milostou Tvojou polepššoval (a).

Ó mój Bože! učin mnä poníženy(ou) bez pokrytstva, weselým(ou) bez ľahkomyselnosti, trpezlivým(ou) bez ponosu, poslušným(ou) bez reptania, čistým(ou), počestným(ou), poctivým(ou) a pravdomluvným(ou). Daj, abych sä Tebä bál (a), prikázania Tvoje werne zachovával (a), bližného svojeho uprimne miloval (a) a jemu slowami i skutkami pomáhať sä usiloval(a).

Ó sladký Spasitelu! daj mi bedlivé a stále srdce, aby mä nič, žiadne zlé myšlienky a žiadosti, žiaden boj a zármutok od Tebä nikdy neodvrátily. Osvieť, ó Bože! rozum mój, abych Tebä náležite poznal (a); posilni wölu moju, abych Tebä na do wšsetko miloval (a), a abych so srdečnou powdäčnosťou neprestajne myslel (a) na welikü ľásku a smilowanie, ktoré si mne biednemu (ej) briesnikowi (ci) preukázal. Udeľ mi horliwosti, abych Tã hládal (a); múdrosti, abych Tã naleznu(ł) (a); žiwota, ktorý by sä Tebe ľubil; wytrwalosti w dobrom, abych na Tebä čakal (a); stálej

nádeje, abych ja k Tebe namáhal (a);
uprimnej lásky, abych Tã objal (a) a več-
ne Tebou vládnul (a).

O najmilostivejši Vykupiteľu! daj,
aby rozjímanie o Tvojom umučení a smrti
pre ducha mojeho bylo najvyššou pote-
chou a sladkosťou, a mnã povzbudzovalo
k tomu, abych telo svoje ukrižoval (a).
Daj, najlaskavejši Pane, najdobrotivej-
ši Spasiteľu, Jezistu Kriste! abych tu v
živote tomto na ceste križa sfrze pravé po-
kãnie Tebã ustavične nasledovať mohol
(a), abych hoden (a) byl (a) v zásluhách
umučenia smrti Tvojej účasť brať a Tebã
jako opravdivého Boha s Otcom i Du-
chom Sv. tam chváliť (a) a velebiť na
veky. Amen.

Cvičenie—ja v troch božských čnostach.

Wiera. — Verím v Tebã, opravdivý,
trojediný Bože, Otče, Synu i Duchu Svä-
tý! ktorý si všetko stvoril, ktorý všetko
zdržuješ a spravuješ, ktorý dobré obdarú-
waš a zlé tresceš. Verím, že Syn Boží
človekom zostal, aby nás sfrze smrť Svo-
ju na križi vykúpil, a že Duch Svätý
sfrze milosť Svoju nás posväcuje. Verím
a wyznávam všetko, čo si Ty, ó Bože!
zjavil, čo Ježiš Kristus učil, čo aposto-
lowie oblašťovali, a čo sw. rímsko=fato-

lická Girkew f wereniu predkladá. Toto wšsetko werím; lebo Ty si, ó Bože! večná prawda a nekonečná múdrosť, ktorá ani sflamať, ani sflamanou byť nemôže! Ó Bože! rozmnož wo mne wieru moju.

Nádej. — Dúfam a dôverujem w Tvoju nesmiernu dobrotu a milosrdenstvo, ó Bože! že mne sfrze nekonečné zásluby Jednorodzeného Syna Tvojeho, Ježišsa Krista udelíš w živote tomto poznanie, opravdivú lutosť a odpustenie hriechow mojich, po smrti ale večné blahoslavenstvo, abych Tebä tam ztwári w twár sblialdal (a), milowal (a) a bez konca požíwal (a). Úfam tiež od Tebä potrebné prostriedky f doslahnutiu wšsetkého tohoto. Úfam pewne; lebo Ty si to zaslúbil, ktorý si wšsemohúci, werný, nekonečne dobrotiwý a milosrdný. Ó Bože! upewni wo mne nádej moju.

Láska. — Ó môj Bože! milujem Tebä z celého srdca mojego nado wšsetko; ponewác si to najwyššie dobré; ponewác si nekonečne dokonalý a wšsetkej lásky hoden. Tiež preto milujem Tebä; ponewác si proti mne i proti celému stworenju stworchowane dobrotiwý. Žiadam zo srdca celého milowat Tebä, jako Tã miluju a milowali wšseci werní služebníci; s láskou ich spo-

jujem svoju lásku nedokonalú; rozmnož ju vo mne, ó najdobrotivejši Pane! vždy viac a viac. A ponewáč Teba uprimne a wrúčne milovať chcem: ľúto mi je z celého srdca, že som Teba, moje najvyššie dobré, ktoré nado všetko milujem, Teba, Stvoriteľa, Vykupiteľa a Posvätitela mojeho obrazil (a). Ano ľúto mi je, že som zbreštil (a); že som Tebe, mojemu všemohúcemu Panu, mojemu najdobrotivejšiemu Otcu na odpor činil (a). Pewne pred seba veriem, že sa budem všetkých hriechov i všetkých zlých príležitostí vystríhať, spáchané neprávosti vždy viac a viac oplakávať a nikdy proti Tvojej svätej vôli konať. Prijmi ma za dieťa Svoje, a popraj mi milosti k vyplneniu tohoto mojeho predsavzatia. O to Teba prosím skrze nekonečné zásluby Tvojeho Syna, Pána a Vykupiteľa nášeho, Ježiša Krista. Amen.

Tretí diel.

Pobožnosť večerná.

Poučenie. — Jako si, milý Kristane! keď započal a trávil s Bohom, tak ho máš tiež s Bohom božonat. Nepolož ja teby na obpočítol nikdy prv, nežli si myšlienky tvoje domjedna sobral, a k Bohu w modlitbe powznesol. Chwál a zvelebuje Pána, a báruj mu zo srdca celého, že teba w pomínulý keď tak milostive zbržoval a tak mnohé dobrodenia tebe preukazoval. Spytuj sa, jako si ich použil; jako si sa pres keď k Bohu, k bližnému tvojemu a k sebe samému choval; zbalil si w čnosti prospěch učinil. — Tvoja večerná

modlitba má aspon w nasledujú-
cích častkách záležat. 1) Máš Bo-
hu ďakovať za wšetke tebe dnes-
nieho dňa preukázané dobrodenia.
2) Pros Ducha Svätého za oswie-
tenie svedomia tvojeho, abys
tie hriechy, ktoré si toho dňa spá-
chal, poznal, ich ľutoval a po-
lepsiť sa mohol (a). 3) Spytuj
pilne svedomie svoje; upamätuj
sa, jako si strávil (a) ten čas ob-
rána až do večera; w čom si chy-
bil (a); jako sporiabané byly
wšetky myšlienky, slová a skutky
tvoje; obzvláštne ale premýšľaj:
jako si tvoje z rána učinené preb-
sámzatie w skutok uwiedol (a)?
— Skazdobenné spytovanie svedo-
mia je pre teba veľmi dôležité.
Nemí možno, aby si chyby svoje
naprawil, jestli ich náležite ne-
znáš. Jakože ich ale poznáš, jestli
len kazdobenne do seba nenazreš
a najtajnejšie záhyby srdca swo-
jeho nempýtúmaš. Nad to budeš

tiež k spowedi náležitejšie pripra-
wený a nezabudneš tak ľahko z kaž-
dého hriechu sa wypovedať; pri-
tom i ľutoť nad hriechami bude
ti uľepuá. Krom toho, ponewáč
newieš, zďalíž Pán este tejto noci
dusku tvoju nepowolá pred súdru
Swoju stolicu: či by to nebyla
weliká nebbanlivosť od teba, keď
bys seba ľahnul bez otázky: „ja-
ko stojíš s Bohom“ a neľutowal
bys nad hriechami svojimi! —
Spytuj teby, milý krestane! Každý
večer svedomie svoje; ľutuj nad
spáchanými hriechami, prisľúb na
budúcnosť wšetko dobré; pros Bo-
ha, aby tá i na ďalej prijal pob-
ochranu Swoju, a aby tá nepri-
praweného nepowolal pred Swoju
súdnu stolicu; wzywaj tvojeho sw.
Andela Strážca a Svätých Božích,
aby za teba prosili a nad tebou
bedlili; porúčaj telo i dusku swoju
božskému rídzeniu, a polož sa pob-
žehnaniu božim na obpočinok.

Modlitby večerné na každy deň wöbec.

1) **Podäkowanie za dobrodenia.** — Ó
weliký a wšsemohúci Bože! padám pred
Tebou na kolená a ďakujem Tebe z celeho
srdca svojeho za wšetko, čo si mi w ten-
to pomínuly deň dobrého preukázať ráčil:
za pokrm a nápoj, za zdravie a wšetku silu
tela i dusse svojej, za wšetke swaté wnuf-
nutia a osvietenia Tvoje, za ochranu
Tvoju a wšetky iné milosti, ktorých já ani
dost nepochopujem. Ďakujem Tebe za to,
ó nebeský Otče! s krze Ježíssa Krista, Sy-
na Tvojeho, Pána nasseho. Amen.

2) **Prosba za osvietenie.** — Ó wšse-
wedúci Bože! ktorý ustawične na čo=

wanie moje pozoruješ, každý krok môj počítaš, a pred ktorým žiadna myšlienka není skrytá! osviet rozum môj, abych dobre poznal (a), čo som dnes zlého učinil (a), alebo dobrého zanedbal (a); pohni vôľu moju, abych nad tým srdečne lutoval (a) a opravdive sa polepšil (a).

3) Spytovanie svedomia. — Zase sa deň dokonáva, drahocenná časťka života mojeho, ktorú si mne, ó Bože! k službe Tvojej a k vyhládávaní mojeho večného spasenia daroval, zase sa pomínula. Snáď tento deň byl posledni časného života mojeho; snáď, keď sa položím na odpočinok, zbudím sa na druhom svete pred Tvojou súdnou stolicou! Showal=li (a=li) som sa dnes tak, abych sa tam bezpečne dostanoviť mohol (a)? — Nehrešil=li (a=li) som proti Tvojim sv. príkazom myšlienkami? t. j. neoberal=li (a=li) som sa so smilnými, pyšnými, závistnými, pomstivými, podozrivými, malomyseľnými myšlienkami dobrovoľne, alebo nepovolil=li (a=li) som im? a často=li? — slowami? t. j. nepustil=li (a=li) som sa do neživých rozprávok? newyflzly=li sa z úst mojich klätby, zlorečenia, rubania a urážky? stalo=li sa to nenadále alebo s rozvahou? — skutkami? t. j. nebyl=li (a=li)

som záhalčivý (á), lenivý (á), netrpezli-
 wý (á) w práci svojej? nebil=li (a=li) som
 naproti svojim rodičom alebo predstave-
 ným neuctivý (á), odporný (á), neposluš-
 ný (á)? nebyl=li (a=li) som proti blíž-
 nému svojemu zátvrdlivý (á), spurný (a),
 nepriateľský (á), nemilosrdný (á), nespra-
 wedlivý (á)? neutrhnul=li (a=li) som blíž-
 nému svojemu na cti? neučinil=li (a=li)
 som mu nejakej škody? — o p u s t e n i e m ?
 t. j. nezabudnul=li (a=li) som blížného swo-
 jeho napomínať, poučovať, od hriechu
 zdržovať? staral=li (a=li) som sa o spase-
 nie duší svojich poddaných, detí, služební-
 kow? neopominul=li (a=li) som dobré skut-
 ky vykonávať? nezanedbal=li (a=li) som i
 modlenie? — cudzími hriechami?
 t. j. nemal=li (a=li) som nejaké záľubenie
 w hriechu blížného? nedal=li (a=li) som
 žiadnemu príležitosti k hriechu zvláštne swo-
 jim dieťkam a čelädi? prefázal=li (a=li) som
 hriechu blížného, jako som len mohol (a), a
 jako som mal (a)? — Jako som sa choval
 (a) w obchode s blížnym svojim? Co som
 činil (a) alebo opustil (a), abych sa doko-
 nalejšším (ou) stal (a)? Ktorých dosawad-
 ních hriechow som sa dnes chránil (a), do
 ktorých som znova opät upáadol (a)? —
 Po jakých miestach som chodil (a)? s ja=

kými osobami som obcowal (a)? s čím som sa zamestnával (a), že sa mi zavdala príčina k hrešieniu?

4) Žiaľ a ľútosť. — Všemohúci a milosrdný Otče! Já biedny (a) hriešnik (ca) padám k nohám Tvojim a wyznávam hriechy svoje, s ktorými som Ťa dnes zase obrazil (a). Wyznávam veľkú newdäcnosť svoju, že som si tak chatrne wážil (a) tie veľké dobrodenia, ktorými si mä byl obdaril. Jakú lásku a dobrotu si mne preukázal; jak mnohé milosti daroval; s jakou trpezlivosťou si každýmkráť očakával, abych sa ku Tebe obrátil (a) a pokanie činil (a)! Jak často si mne, ó Bože! spasiteľné myšlienky wnuknul, mnä s trpezlivosťou k Sebe tiahnul, s trápeniem nawštitívil, abych sa polepšil (a); já ale som sa od Teba odtáhowal (a), odwracowal (a). Teba, Otče swetla, najswrchowanejšie dobré, od ktoreho wšetko dobré pochádza, som zanechal (a) a pokoj srdca mojeho w časných wecach hládal (a). Od prameňa života wečného som sa vzdálil (a) a po márnostatnostiach a rozkossach tohoto sweta som bažil (a). Uznávam, že som nehoden (a), abych sa nazýwal (a) stworením Tvojim; nehoden (a), aby mä zem nösila, kdebych mal (a) česť a sláwu Tvoju rozmnožowat;

nehoden (a), abych owocia zeme požíwal (a), ktoré Tvoje dary sú. Zaslúžil (a) bych, aby sa celé stvorenie proti mne zbúrilo a ty krívdy na mne pomstilo, ktorými som Tebä, najdobrotivejšieho Otca obrazil (a).

Alle, ó Bože! čo by hneď byly hriechy moje bez počtu, milosrdenstvo wšak Tvoje je nekonečné. A preto s dôvernoscťou k Tebe sa nawracujem a, padajúc k nohám Tvojim so slzawýma očima, prosím Ťa za odpustenie wšetkých hriechow, ktorých som sa dnes i indy w celom žiwobytí swojom dopustil (a). Želiem a lutujem z celého srdca svojeho, že som Tebä, ó Bože môj! Ty najswrchowanejšie a najlaskawejšie dobré! obrazil (a). O kdybych to zase naprawiť mohol (a). O, kdybych Ťa nikdy nebyl (a) rozhnawal (a)!

5) Predsawzätie. — Oprawdiwe si beriem pred seba, zo wšetkých hriechow uprimne a skoro sa spowedať, wšetkých príležítostí k hresseniu sa warovať, wšetky powinnosti svoje dokonale vyplniť a radnej umrieť, nežli Tebä, Boha svojeho najmilejšieho, jedným hriechom wedome rozhnawat. Na dôkaz mojej uprimnej wôle chcem hneď svoje polepsšenie začiat; zwlášte chcem sa usilowat onú moju hlawnú chybu . . . . wykorenit.

6) Prosba za odpustenie. — Odpušť mne, ó najmilosrdnejšii Otče! jako i já z lásky k Tebe odpúšťam z celého srdca nepriateľom svojim. Udeľ mi Tvoju silnú pomoc, abych nábožne život strávil (a), a Tebe až do smrti verným (ou) zôstal (a).
Porúčanie-sä do ochrany Panny Marie a všetch Svätých Božích.

Nawšštim, prosime, Pane! príbytok tento, a odstráň odtuď všetke úklady nepriateľa zlého; nech tam prebývajú anđeli svätí, aby nás w pokoji zachovali, a požehnanie Tvoje buď nad námi wždycky, skrze Ježišsa Krista, Syna Tvojeho, Pána nášeho, ktorý s Tebou žije a kraluje w jednote Ducha Swätého, Boh po všetke weky wekow. Amen.

Najblahošlawenejššia Panno! ktorá si po Bohu naša najwätššia nádej, swätý Andelu Stražcu, swätí patróni a wššeci milí Swätí! orodujte za nás po wššetef čas žiwota nášeho, i w hodinu smrti našej. Amen.

Požehnaj, ó Pane! wššetkých našich príbužných a známych, dobrodincow, priateľow i nepriateľow. Spatruj wššetkých mojich duchowných i swetských predstavených a wrchnosti. Prispej ku pomoci chudobným, umierajúcim; obrát hriešnych a blúdnych; oswieť pohanow a neweriacich.

O Bože milosrdenstva! buď milostivý i ubohým dušičkám v očistci; skonči bolestí ich a uveď ich k odpočinku večnému. Amen.

Modlitby večerné na každý deň zvlášte.

I. Na pondelok.

Modlitba cirkevná. — Prosíme Teba, ó Pane, navštíviť príchod tento, a vypuď z neho všetkých nepriateľov; daj, aby Tvoji sv. anđeli v ňom bydlili, ktorí by nás v pokoji zachovali; a požehnanie Tvoje buď vždy nad nami, sŕdze Ježiša Krista, Pána nášeho. Amen.

V mene Tvojom, ó nebeský Otče! započal (a) som deň dnešný: v mene Tvojom chcem ho zase skončiť. Na konci dňa tohoto padám pred Tebou a klaňám sa Tebe v najhlbšej poníženosti. Ďakujem Tebe za všetko dobré, ktoré si mne pred deň preukázal, i za všetko to zlé, ktoré si odo mňa milostive odvrátil. Všetko, čo som dnes požíval (a) a prijal (a), bylo dar Tvojej otcovskej dobroty. Chváľ duffo moja Pána a všetko, čo je vo mne, nech požehnáva Jeho sväté meno. Ďakuj, duffo moja, Pánu, a nezapomni na dobrodenia Jeho. Lebo Pán na mne, biednom (ej) hriessnikovi (nici) zase dnes veľiké milosrdenstvo Svoje hojne preukázal. Jakože odplatím všetko to Pánu svojemu, čo dobrého mne on dnes učinil? Chcem meno Pána chváliť po všetke časy; chvála Jeho bude sa vždy v ústach mojich ozývať. Ďakujem Tebe, Bože a Otče náš! z hlbokosti srdca svojeho, že si mňa dnes tak otcovsky rídil, od tak mnohých nebezpečenstiev tela i duše milostive zachránil, a mne nehodnému (ej) hriess-

nikowi (ci) wielké milosrdenstwo Twoje wo wšsetkých wecach tak hojne preukázal.

Jakože som ale já dobrodenia Twoje, ó najdobrotivejšší Otče! užíwal (a)? Neobrazil-li (a=li) som Tebä novými hriechami a Twoje neščíselné milosti neodplácal-li (a=li) som newdäčnosťou?

(Tu spytuj svedomie svoje; rozpomínaj sä na wšsetky hobiny dňa, a rozmýšľaj: čo si dobrého opustil (a), a čo si zlého spáchal (a) myšlienkami, slovami a skutkami; rozmýšľaj: jako si plnil (a) powinnosti svoje, kresťanské i stawu twojeho.)

Ó odpusť mi, najmilosrdnejšší Otče! že som Tebä i dnes obrazil (a), dobré opustil (a), zlé činil (a) a powinnosti svoje neobanliwe konal (a). Kdo som já, že na mnä esšte myslíš, a neprestáwaš mä milostami a dobrodeniami obohacowať! Ach, Pane! maj trpezlivosť s mojimi slabosťami a chybami, a odpusť mi pre Ježišsa, Syna Twojeho, ktorý Swoju drahú krw pre hriechy nasse wyliewal. Jak bys na hriechy nasse pamätal a podlä ostrošti sprawedlnosti Swojej nás súdiť chce: i kdože by mohol obštať pred Tebou! Ale u Tebä je milosrdenstwo a prehojne wykúpenie; a preto dušsa moja wždy w Tebe dúfala, a Ty ju od wšsetkých jej neprawostí wykúpiš. Ó jak wielmi mi je to lúto, že som Tebä, najwyšššieho Pána mojeho, najlaškawejššieho Otca mojeho, tak často a tak těžko obrazil (a)! Ale beriem pred sebä pewne, že Tä nikdy wiac neobrazím, že wšsetkým príležitosťam k hriechu budem opatrne vyhýbowať, a zanedbané dobré podlä možnosti nahradzowať. Udeľ mi k tomu milosti Swojej, abych tie dobré predšawzätia, ktoré si wo mne wzbudil, tiež i wykonal (a). Skrze Ježišsa Krista, Pána nasseho. Amen.

Pane a Otče môj! zďstaň pri mne; lebo deň sä už nachyluje, a nikoho není, kďoby mä zdržowať a ochraňowať mohol, jebine Ty. Ó Ty silný, swätý, milosrdný Bože! porúčam Tebe w túto noc a po

wštetke časy telo i dušu moju. Zachowaj mä ob wštetkeho zlého; odvráť milostive obo mnä wštetke nebezpečensťwá a pokussenia, abych ráno občrstwený (á) a posilnený (á) sä zbudil (a) a Tvoje swäté meno chwálit mohol (a).

Zachowaj a ochraňuj w noc túto tiež rodičow a príbuzných mojich, priateľow i nepriateľow; prispej ku pomoci núdzným, zarmúteným, nemocným a umierajúcim!

Wzegli tiež, ó Bože milosrdenstwa! s láskou a milosťou na duše weriacich, ktoré w očistci za hriechy svoje zadošť činia; ukonči skoro ich pokuty a muky, a daj wštetkým, obzwlášte tým, ktorí sú modlitbe mojejporučeni, večné odpočinutie; daj, aby im swietilo swetlo večné! Daj, aby odpočivaly w pokoji. Amen.

Najswätejšia Panno, Matko Spasitela nasseho a po ňom utočiste moje! Swätý Anđelu Strážcu! Sw. Jozefe! Wy moji swätí Patrónowie a wšeci Swätí Boží! orodujte za mnä; ochraňujte mä túto noc a w hodinu smrti mojej! Amen.

W ruke Tvojej, ó Bože! stojí žiwot a smrť moja. Ty jedine wiesť, zdáliš budem žit zajtrajšieho dňa. Do rúk Tvojich porúčam ducha svojeho. Buď mi milostiwý; buď naproti mne milosrdbný! Amen.

Díte náš . . . Zdrawá's . . . Werim w Boha.

II. Na utorok.

(Modlitba cirkevná jako w pöndelok. Strana 61.)

Dosawáb mne zase Pán pomáhal, a wčil predstupujem so srdečnou wdáčnosťou pred obličaj Twdj, dobrý, večný Bože a Dťe! ktorý 's mne už tak mnohé dni na tejto zemi darowal a i dnešní deň šťastne dokonat dal. Len sŕže Tvoju lásku som to, čo som; Ty si mne tak mnoho dobrého učinil, tak lastkawe o mnä sä staral, tak otcowsky mnä sprowábzal, že wštetke Tvoje dobrodenia sčítať, ba ani wedyet nemôžem.

Bane, nie som hoden (a) toho wštetkého milosrdenstwa a tej wernosti, ktorú si mne, biednemu hriessnikowi dosawád preukazowal. A preto tým poniženejšie a nprimnejšie ďakujem Tebe, Otče a Bane žiwota mo-
jeho, za wštetku otcowskú lásku a trpezlivosť, s kto-
rou si sa i dnes za mnä ujímal. Ach, kdybych predca
tiež s potechou pred Tebou stál a jako dobre, posluff-
né dieťa z Tvojeho milostiwého zalúbenia tessit sa mo-
hol (a)! Ale moje vlastné srdce hovorí mi: jak mno-
ho dobrého som dnes opustil (a), jak mnoho zlého som
učinil (a). Ó Ty Wšferebúci! ktorý mä docela znáš a
sfusuješ: jak mnoho nalezneš w mojich myšlienkach,
slowách a skutkoch, čo bylo nedobré, nekresťanské! Ó
oswieť mä, abych prestupky svoje dobre poznal (a)
a oplakal (a).

(Tu spytuj swe domie svoje jako w pondelok. Str. 61.)

Bože, jakože som len mohol (a) dnes tolko hre-
šit? já newďáchný člowek! Čo mám iného činiť, len s
najwručnejšou lutosťou nekonečné milosrdenstwo Tvoje
wzývať! Odpusť mi, Bože dobrý! daj, abych milosť
u Tebä naleznuł (a)! Daj mi tiež silu, abych sa
sprawdiwe polepsšil (a), a potom vždy Tebe milým spó-
sobom žil (a)! Daj, abych wčil s dobrými myšlien-
kami usnul (a) a zajtra zase s pobožnou myslou k Tebe sa
zbudil (a). Bud i túto noc ochranceom a pomocníkom mojim.
Kečo zlého mohlo by mä potkať, nejaké neschastie mohlo
by sa nad dom môj, w ktorom spím, zvalit; wšak ale
som pod Tvojou ochranou, a bez Tvojej wôle nemôže
sa mi nič zlého prihodiť. W bdwerowaní w milosť Tvoju
čcem bez úzkostliwej starosti usnúť a tým sa tessit, že
Ty wštetko k dobrému sprowádzáš a že som w žiwote
i smrti w rukách Tvojich. Ano do rúk Tvojich po-
rúcam telo i dušsu svoju, život swój i wštetko svoje
šťastie. Wdiem-li? zachowaj mä, ó Bane! spím-li? ochra-
ňuj mä, abych bdel s Kristom a odpočíwal w pokoji.

Dokáž, ó Pane! dobrotu Swoju na wšettých ľu-
doch; wyššlyš wšettých, ktorí sa wčil k Tebe modlia! Wy-
lej požehnanie Swoje na rodičov, príbuzných, do-
brodinčov, priateľow i nepriateľow mojich; ochraňuj du-
chowné i swetské wrchnosti; buď wšettým na pomoci,
ktorí sa w nejakej núdži nachádzajú, zvláštne tým,
ktorí w túto noc sa so swetom rozlučujú; zamed hriess-
nikow nazpät na cestu čnosti, zvláštne tých, ktorí sú
w nebezpečenstwe, utraťit wečné blahoslavenstwo; lebo
s obráteniem svojim odkladajú; duffičkám wšech wer-
ných zomrelých daj wečné radosti w nebi.

(Modlitba k Panne Marii atb. jako w pondelok. Strana 63.)

Díte náš . . . Zdravá's . . . Werím w Boha.

Požehnaj mnä wšsemohúci Boh, Dtec, Syn i Duch
Swätý. Amen.

III. Na stred u.

(Modlitba cirkewná jako w pondelok. Strana 61.)

Wčil, keď okolo mnä tichosť wečerná panuje a
žiadna roztržitosť myššlienky na Teba, ó Bože! pretr-
hnúť nemôže, wčil majú sa myššlienky moje dowjedna
sobrat a swedomie moje má howoriť. — Tvoja ot-
cowská dobrotá mnä dnes ochraňowala, život môj, sily
moje zdržowala. Tvoja láska mne pokrm a wýžiwnosť
darowala a k prácam mojím weselosti ducha a zbaru
popriala. Smilowanie Tvoje mnä i dnes pri chybách
mojich s trepezliwosťou snášalo, a zaslúženú pokutu esťte
wždy nazad zdržowalo. Pomoc Tvoja nedopustila,
abych tážkosťam a neprijemnosťam zeme tejto pobla-
hnul (a), lež mi ich ona s krze rozmanité radosti polah-
čuje a oslabzuje. Gože som Ti podlžen (a) za wšetko-
toto? Najwručnejšie wdäky nech Ti budú za to
odo mnä wzdáwané. Ľi som Ti ale dnes däkował (a)
skrze čowanie a ucinky swoje? — Jakože bylo dnes
šporiadané čowanie moje? Jestli bys Ty ale mnä w
túto noc, w túto hodinu, w túto dobu skrze smrt' pred

šub Svój postavíš čel, zdá-liž by žiadna zlá myšlienka, žiadna márna reč, žiadna hriessna žiadosť, žiaden ne-spravedlivý alebo nešluffný učinok dnešnieho dňa ne-žalowaly na mnä pred Tebou?

(Tu spytui svedomie svoje jako w pondelok. Str. 62.)

Pane mój a Bože mój! čo naleznem, keď nazrem do svedomia svojeho? Čítim newdäcnosť svoju; cítim, že som trest zašlúžil (a); uznávam, že som sä Tebe, Bože dobrý! veľmi znelúbil (a). S newdäcným, már-notratným synom zwolať muším: „Dče, nie som hodien (a), abych sä menowal (a) dietätom Tvojim!“ Jako tento, tak i já lutujúc k Tebe sä nawracujem a prosím o milosť. Ty síce nenáwidíš hriech a tresces neposluffné dietky, ktoré sä nepolepšujú; lež jako milujúci Dtec dietätu svojemu odpúšťa, keď ono winu šwoju poznáwa a wyznáwa: tak odpúšťaš i Ty, Dče na nebesiach! jednomo každému hriessníkowi, ktorý sä s poníženným a lutujúcim srdcom k Tebe bliži. Bože! uznávam a opla-kávam hriechy svoje; čcem sä z nich námeštníkowi Tvojemu, knäzowi, wyspowedať; čcem od wšilka wždy byť Tvojim werným a posluffným dietätom. Dú-fam w Tvoju milosť a šmilowanie, a w tomto dúfa-ní ujnem s tou potessnou myšlienkou, že budem poží-vať Tvojej dalššej ochrany a požehnania Tvojeho. Popraj mi dobrej noci, a daj, abych zajtra s obno-wenými šilami na mojej pozemskej ceste šťastne po-stupowal (a).

Popraj tiež dobrej noci mojim milým rodičom a príbuzným! Popraj dobrej noci nemocným, nešťast-ným a utišknutým! Popraj dobrej noci núdzným a zar-múteným! Tým, ktorí w túto noc zomrú, udel šmrť šťastnú a lahkú; trpiacim w očistci udel radošť wečnú w nebi. O Pane! wyslyš prosbu moju škrze Ježišfa Krista, Syna Tvojeho, Pána nášeho. Amen.

(Modlitba k Panne Marii atd. jako w pondelok. Strana 63.)

Díte náš... Zdravá's... Berím w Boha...

Tvoj (Tvoja) som, ó trojediny Bože! Tebe chcem žiť i nmrieť. Daj, abych byl (a) a žďstával (a) Tvoj (Tvoja). Amen.

IV. Na sftwrtok.

(Modlitba cirkevná jako na pondelok. Strana 61.)

Wšsemohúci, dobrý Bože a Otče! Na konci tohto dňa padám w poníženosti pred Tebou, abych Ti ďakoval zo srdca detinského za tak mnoho dobrého, ktoré mne z Tvojej nekonečnej dobroty splyvalo. I jakože mám odplatiť dobrodenia Tvoje, ó Pane, Bože mój?! Jakože Ti mám ďakovať, ó najdobrotivejši Otče a Dobrodincu mój! za wšsetko, čo si mi udelil? Já nemám ničeho, len srdce, ktoré by, dobrotou Tvojou pohnute, Tebe tak ďakovať mohlo, jako to Tebe prišľúcha. Ďakujem Ti teby, ó Bože mój! zo srdca celého; ďakujem Ti za wšsetko mne preš tento minulý deň preukázané dobrodenia; ďakujem Ti i za trápenia a protivienstvá, ktoré som podstúpil (a), ktoré wšfak f mojemu dobrému slúžiť majú; chwálím a welebím Tebä nabo wšsetko, a za to žiadam Tebä s Tvojimi wywolenými wečne zwelebovať a milovať.

Keď ale na konci tohoto dňa spytujem pred Tebou, Najswätejši a Wšsewedúci! swedomie svoje: jakože obstoím pred Tebou? Keď pilne poprezerám svoje myšlienky, žiadosti, úmysly, slowá a skutky, svoje kresťanské powinnosti a powinnosti powolania svojeho, nemám-li príčiny, sa haňbiť pred obličajom Tvojim, a žalovať pred Tebou na sebä pre nedbanlivosť, nedokonalosť a hriechy svoje?

(Tu spytuj swedomie svoje jako w pondelok. Strana 62.)

Utujem, ó Bože mój! zo srdca celého nab wšsetkým, s čím som Tā zase dnes a indy w celom žiwobytí svojom obrazil (a). Nezawrhni mnä, ó Pane! ob obličaja Svojeho, jako som to zasľužil (a), ale daj, abych skrze zásluhy Ježišfa Krista milosť naleznuł (a)

u Tebe! Chcem sa opravdivne polepšiť, a ostatní esťte čas žiwota mojeho k wyhlädáwaniu špajenia mojeho wynaložiť. Zachowaj mä túto noc od wšsetkého zlého, od wšsetkých útokow nepriateľa, od nenadálej smrti, abych Tebe zajtrajššieho dňa zase werne slúžiť mohol (a). Udeľ mne, ó Bože! milosti, abych žiwot Twój tak tráwil, žeby mä jednúc na konci jeho ani smrti, ani wečnošť neprestrassily; lež abych potesseny (á) sa uložil (a) na lúžko smrti, z ktoreho zase na hlas Twój wzrieseny (á) budem k žiwotu wečnému. Sfrze Jeziffa Krista, Pána nassého. Amen.

(Moblitba k Panne Marii atb. jako na pondelok. Strana 63.)

Božehnanie Najwyššieho, Otca Syna i Ducha Swäteho zostúp na mnä, na príbužných mojich a na wšsetkých, za ktorých zwlásťte sa modliť som powinný (á). A duffe wšsetkých werných zomrelých nech odpočiwajú w pokoji sfrze milosrdenstwo Božie! Amen.

Dtče náš... Zdravá's... Werim w Boha...

Na piatok.

(Moblitba cirkewná jako na pondelok. Strana 61.)

Deň tento utonul a dielo jeho je dokonané. Čas odpočinutia a občerstwenia nastal: i nepozdštawa mne nič iného dnes esťte činiť, jako srdce svoje obrátiť k Tebe, Bože a Pane mój! — Sláwa, wdäky a poklona Tebe, najdobrotivejši Dtče! ktorý si mne dnes tak mnohé dôkazy Swojej welikej lásky ku mne podal. Najwätššia wdäcnosť ale, ktorú Tebe preukázať môžem a jakú len Ty žiadaš, je dobré wynaloženie darow Twojich. Čože powiem, keď Ti budem musieť wydať počet zo stráweného dňa a z wynaloženia prijatých w ňom darow a milostí Twojich? — Deň, ktorý si mne darowal, sa pomínul, a nenawráti sa wiac. Len nášľedky účinkow mojich pozdštanú. Môžem-li sa im tessiť, alebo mám-li príčinu ich sa obáwať?

(Tu spytuj swedomie svoje jako w pondelok. Strana 62.)

Na haňbu svoju musím soznať a w horkosti dušse svojej oplakávať, že som Tebe, ó Bože môj! tohto dňa rozličným spôsobom byl (a) neposlušný (á). Já som sa nie len neusilował (a) to dobré, ktoré mi bylo možno wykonať, ale ešte som zanedbával (a) powinnosti svoje a newynaľadal (a) hodiny svoje tak, žeby si Ty, ostrý Súdecu! tým spokojný byť mohol. Neusilował (a) som sa stať sa lepším človekom; nezatlačil (a) som zlé náklonnosti svoje, pokúšťam k hriechu som sa veľmi nesprotivil (a). Ó jak mnoho hriechow som behom tohoto jedineho dňa spáchal (a)! a w tomto horkom powedomí sa bolešne cítim, i žiadaľ bych si, kdybych zase mohol (a) zmyť slzami svojimi wšetke svoje spáchané hriechy. Odpušt mne, Bože milosrdenstwa! newďačnosť moju. Želiem z hĺbokosti srdeca nad wšetkými hriechami svojimi, a ľúto mi je, že som Ťa zarmútil. Odvráť tedy milosrdné oči Swoje od hriechow mojich, a daj, aby mä ožarował obličaj milosti Tvojej.

Wzhládni na prísne predšawzátie moje! Slubujem Tebe swäte, že zajtrajši deň, ktorého sa z milosti Tvojej dožiť úfam, budem len w službe Tvojej a k špaseniu dušse mojej tráviť.

Bonewáč sa už chcem položiť na odpočinok, ó Bože môj! tedy prosím Ťa, daj, abych w pokoji Tvojom ušnúwal (a). Daj, aby mne tento odpočinok byl to, čo má byť podľa Tvojeho múdreho naridzenia, totižto: občerstwienie pre ufonaného (ú) a potúženie oslabnutých síl. Zachowaj mä od nečistých myšlienok, žiadosti a snow. Wobli s rukou Swojou pri bokú mojom, keď sebe nepowedomý (á) a bezpomocný (á) spať budem, a daj, abych sa zajtra wčas zdrawý (á) a weselý (á) zo sna zbudil (a) k službe Tvojej a k powriadnemu plneniu powinnosti svojich.

Pod ochranu Tvoju porúčam tiež príbuzných swo-

jach, ktorí na blízko alebo daleko odo mnä prebývajú. Zossli i na ich ukonané oči sen občerstvujúci. Žiadna nehoda nech ich neprestráfi.

Smiluj sa tiež, werný Otče! nad núdznyimi a opustenými, ktorí po ťažkej dennej práci ľúžko svoje slzami polievajú; lebo widia, že na konci dňa neubýwa ich bieda a úzkosť ich srdca. Poteš zarmútené srdca a daj, aby sa im switnutiem zajtrašsieho rána pomoc zblížila.

Ach, jak mnohi nemocní zdýchajú w hodinu túto na loži svojej! Medzi boleštami a trápeniem preffiel im deň, — a nowe bolesti, nowe trápenia hrnú sú na nich w nastávajúcu noc. Keď já pokojne spím, oni bolestne stonajú a rukama zalamujú; — keď já switajúce ráno s radosťou pozdravujem, oni očakávajú ho w slzách trápenia. O dobrý Otče! smiluj sa tiež i nad týmito! Balahči ich trápenie a udel im po tak mnohých úzkosti plných hodinách tichunkú hodinku na odpočinutie. Poteš ich tým, čo najlepšieho je na zemi; uzdrav ich, a daj, aby zase skoro brali účášť wo wšsetkých radoštach, ktoré si dietkam Swojim darował ku požíwaniu.

Ach, jak mnohi túto noc sa budú pasowať so smrťou! Smiluj sa tiež nad týmito! buď milostiwý umierajúcim, daj im blahoslawenuú hodinu skonania!

A je-li Tvoja wôla, abych si wčil lahnul (a) a nikdy wiac nestal (a), buď tedy milostiwým Súdcem mojim. Jeziffu, Spasitelu môj a Slutowníku! rozpozmi sa na krw, ktorú si pre mnä wyliewal, a na smrť, ktorú si pre mnä podstúpil, abych na weky žil (a). Do rúk Tvojich sa porúčam w žiwote i w smrti.

(Modlitba k Panne Marii atd. jako na pondelok. Strana 63.)

Díte náš... Zdravá's... Werim w Boha...

VI. Na sobotu.

(Modlitba cirkevná jako na pondelok. Strana 61.)

Zaše są jeden deň pomínuť, — pomínuť są poslední deň celého týždňa. Poslednie jeho okamženia nech budú Tebe obetované, laskavý Otče! k Tvojej chvále a podĎakovaniu! Weliké je meno Tvoje, nepochopiteľná Tvoja dobrota a láska! Deň dňu hovorí, že si láska. Wšetko są pomíňa, wšetko są zoharáva, len láska Tvoja zoharáva na weky nowá, milosrdenstvo Tvoje nemá konca. Chwál duffo moja Bána, a nezapomni na wečnosť dobrodení jeho. Ale ach, jak často, dobrý Bože! som zapomenul (a) na Tebä i na dobrodenia Tvoje! Jak chladný (á) som býwal na-proti Tebe, a bez lásky k bližným svojim! Já bych mal (a) byť lepšší (ia) a dokonalejšší (ia); ale či som ai zostal (a) lepšším (ou)? Som-li lepšší (ia), nežli som byl (a) wčera? Bressiel-li deň w tomto týdni, w ktorý na wečer som mohol (a) powedať: Nič som nezahressil (a), wšade som powinnosti svoje konal (a)?

(Ty spytuj swedomie svoje jako w pondelok. Strana 62.)

O Bože! kbychych mohol (a) prežiť hodiny nazpät wyvolať! Cože mám wčil z hriechu? Co iného, jako nepokoj swedomia, haňbu pred sebou samým (ou) a strach pred Tvojim spravedliwým trestom? Keď bys byl na mnä smrti dopustil, jakožeby są mi tam wo wečnosti wedlo? — Ale Ty si nechcel zahynutia moje; snášsal si mä s dlhotrwajúcou trepezliwošťou, očakawajúc, zdáliz są polepšším a chcem do Tvojich otcowských ramien są nawrátit. — Ano, chcem są nawrátit. Byste wčil, keď žijem a zdrowý (á) som, prweej, nežli są noc prihrnie, w ktorúžto wiac pracowať nemôžem, chcem są k Tebe nawrátit; chcem nowým člowekom zostal. Ty, ó Bože! buď od wčilka potecha moja, a Tebe s čistou, neposkwrnenou duffou slúžiť bude rozkoš srdca mojeho. Pri takýchto myšlienkach,

pri takýchto predšľavzätiach môžem sa úfať milosti Tvojej; odpustiš mi, a budeš mä zase milovať; budeš so mnou w noc túto. J čehože ja mám obávať, keď Ty si pri mne! W čas odpočinku mojeho bedli nado mnou nikdy neusnúwajúce oko rídzenia Tvojeho, a daj, abych zajtra w deň Tebe posvätený s weselým duchom hore stal (a), w ktorýžto deň od rána až do večera budem ja Tebe so wšsetkými Anđelmi a Swätými w nebi i so wšsetkými wernými služebníkami na zemi klaňať a Teba chwáliť so Synom i Duchom Swätým. Amen.

Požehnaj tiež wšsetkým, ktorí sú škrze príbuzenstvo alebo priateľstvo drahí srdcu mojemu; požehnaj wšsetkým bližným mojím, ktorých znám i neznám; požehnaj nám wšsetkým s duchowným požehnaním a s nebeskými statkami, škrze Ježišsa Krista. Amen.

Dusse wšsetkých werných zomrelých nech odpočívajú w pokoji škrze milosrdenstvo Tvoje. Amen.

(Modlitba k Panne Marii atd. jako na pondelok. Strana 63.)

Dtče náš... Zdravá's... Verím w Boha.

Na nebele a swiatky.

(Modlitba cirkewná jako na pondelok. Str. 61.)

Dobrotiwý Bože a Dtče! wzhládni so zalúbeniem na dietä Swoje, ktoré w túto večernú hodinu s chwálami a wdákmi pred Twój najswätejši obličaj predstupuje. S jak mnoho dobrého som mohol (a) dnes slyšať, čítať a naučiť sa! Dal si mi čas a príležitosť, abych rozmýšlal (a) nad sebou i nad Tvojim newypowiteľným milosrdenstwom, ktoré si nám škrze Ježišsa Krista preukázal, a chceš škrze neho po wšsetke wesy preukazovať. S jak opravdiwé,

trvanlivé dobrodenie je slovo Tvoje, ktoré si nám sám sveril! Jak zle by s námi wyzeralo, keď by sme museli byť bez Tvojeho nebeského učenia. Koľké potešenia, koľko pohútoť, koľko svetla a obživy by nám chybowało, keď by nám slovo Tvoje chybovalo.

A preto ďakujem Ti srdečne, Otče najdobrotivejši! za to neoceniteľné dobrodenie zjavenia Tvojeho, ktoré nás vedie k blahoslavenstvu večnému, z ktoréhožto som dnes zvlášť tak mnoho svetla a potešenia nabývať mohol (a). Daj, abych w nastávajúcich dňoch zase nezapomenul (a), čo som dnes dobrého a pravého slyšal (a) a sa naučil (a); daj, aby sa tiež druhí tejže milosti účastnými stali, a že by sme vseci byli nie len poslucháčmi ale i činnými konateľmi slova Tvojeho.

Dnes zase môžem so shromaždenou obcou byť prítomný (a) pri obeti sw. misse a zasiať k Tebe modlitby svoje. Ó nebeský Otče! wyslyš našu modlitbu, a daj nám, čo je pre nás dobré a spasiteľné. Ach, citime my to, že my bez Tvojej milosti Tebe werne slúžiť nemôžeme. Vieme, že wšsetko naše konanie i nekonanie je len wtedy opravdivé požehnané, keď spočíwa na ňom požehnanie Tvoje. A preto s de-

tinskou dôverou wolám k Tebe: Otče požehnaj dieťkam Svojim!

Daj, ó Bože Otče! aby wšsetky ruky, ktoré są k Tebe pozdwižly, a esšte wciľ pozdwižujú, tento celý týdeň zôstávaly swäté, newinné, od každého hriechu čisté a ziadnou nesprawedlnostou neposťkwrnené, aby každý jazpk, ktorý Tebe dnes werejne alebo w súkromnosti chwálu a wdäky wzdáwal, alebo Teba o požehnanie prosil, pres celý týdeň od wšselikých hriešnych a ľahkomyselnych reči čistý zachowaný byl; aby wšsetky ruky dobré činily a wšsetke jazpky dobré mlúwily, ktoré są dnes k Tvojej chwále pohybowały. Milosť Tvoja posilni nás wšsetkých, aby sme to wyplnili, čo sme dnes slúbili; aby sme dobré konali, k čemu sme dnes powzbudeni byli!

Daj, aby są nám wšsetkým złé každým dňom wiac zoffliwowalo a dobré ľahššim a prijemnejššim býwalo; aby dobré pohnutky zase newyhasly, ktoré dnes milosť Tvoja w mnohých srdciach zapálila! Pomáhaj obzwlášste mne, abych pres celý týdeň w celom swojom chowaní dokázal (a), že si za česť a ššastie pokladám, keď môžem byť werným učenníkom Jeziffa Krista, Syna Tvojeho.

Zajtrajšší deň a wšsetke nasledujúce dni nech mi budú swäté. Kdybych len nezapo=

menul (a), že si tak blízky ku mne w dome mojom, jako i w kostole; že wšsetke moje slowá tak dobre počuješ, jako i modlitby moje; že každý deň je pre mnä deň pripravený k wečnosti!

Duchu Swätý! naplň mä milostkou Swojou, abych svoje, w tento swätý deň spáchané hriechy a chyby dobre poznal (a)!

(Tu spytuj sľedomie svoje jako w pondelok. Strana 62).

Odpust, werný Otče! čo som dnes nepravého učinil (a). Ty widíš, jako já nad tým želiem. — Zachowaj mä milostive od zpiatočných úpadkow do ľahkomyselnosti a nedbanliwosti, ktoré duffi mojej už tolko biedy spôsobili, a daj, abych každodenne na ceste Tvojich swätých prikázani napred fráčal (a).

Daj mi, Otče nebeský! občerstwujúceho sna; zachowaj od nešťastia a nebezpečenstwa mnä, mojich príbuzných a wšsetkých, ktorí są k Tebe modlia a nemodlia.

Bud obzwlášte milostiwý naproti wšsetkým biednym a zarmúteným; podporuj ich tiež Duchom Swojim; daj, aby oni i w svojej biede poznali, že si samá láska; daj, aby są wšseci w Tebe tessili, ktorí w Tebe dôwerujú! Sprowádzaj k Sebe, Pane! živých i mrtvých, duffe wšsetkých, ktoré są ešte trápa w očistci; odpust im ich hriechy,

z ľudskej trebstosti spáchané, a daj, aby mali účasť w blahoslavenstwe wyvolených!

Wyslyš mnä, ó Dče! sŕdze Jeziffa Krista, Syna Tvojeho, Pána nášeho! Amen.

Moblitba k Panne Marii atd. jako na pondelok. (Str.63).

Dče náš . . . Zdravá's . . . Verím w Boha . . .

Štvrtý diel.

Pobožnosť pri sw. mŕši.

Poučenie. — Wŕšeci ľudie, ktori kolwel Boha poznali, preukazowali mu službu swoju sŕdze obeti. W starom zákone prebypsal Boh ľudu izraelskému sŕdze zvlášťne príkazy spôsob a usporiadanie obeti. To to ale byly len predbrazami najswätejšej obeti, ktorú Jezis Kristus na kríži k wykúpeniu ľudského pokolenia vykonal. Ponewác ale Jezis Kristus je knäzom na weky podľa rábu Melchisedecha, a knäzstvo jeho sŕdze smrti nemöze prestať, a ponewác chceť Cirkwi podľa potrieb prirodzenosti ľudskej widiteľnú obet zanechať, sŕdze ktorú by sa ona krawawá, na kríži dokonaná, obet predstavowala, spritomňowala, a sŕdze ktorú by sa nám zásluby smrti kríža ukawične podawaly: ustanowil on pri poslednej wečeri obet sw. mŕše. Jezis Kristus wykonal wtedy u prostrieb učennikow Swostich nekrawawým spôsobom tú istú obet, ktorú hneď potom na kríži krawawým spôsobom dokonal. Dn obetowal telo i kŕw swoju pod spôsobou chleba a wina swojemu Dcu nebeskému, a sice: pri poslednej wečeri wzał chlieb do swo-

jach sw. rúk; wbalý činil Bohu, lámal a dáwal učennikom Swostim, aby jedli, reknúc: „To to je telo moje, ktoré sa za wás dáwa, to čiňte na moju pamiatku.“ Tiež i kalich dal im, reknúc: „Tento je kalich nowý zákon w mojej kŕwi, ktorá za wás bude wylitá.“ Tymito slowami: „To čiňte na moju pamiatku“ uctinil Jezis učennikow Swostich a ich opravdiwých nástupcow knäzmi, t.j. dal im moc, tú istú obet wykonalá, ktorú Dn sám byl vykonal, alebožto chlieb w Jeho najswätejšie telo a wino w jeho najswätejšiu kŕw premeňowal. Sw. mŕša je tedy nekrawawé obnowenie tej krawawej obeti, ktorú Jezis Kristus na kríži dokonal. Sw. mŕša není tedy len puhé predstavenie a pamiatka smrti kríža, lež je obnowenie a pokračowanie jej. — Obet táto byla už w starom zákone prebypowebaná sŕdze Malachiássa proroka, sŕdze ktoréhožto Boh k ľudu izraelskému miuwil: „Není mne wôľa wo wás, a barow neprímem z

rúť w aššich. Lebo ob wýchobu slńca a ž bo západu weliké je meno moje w národoch; a na každom mieste poswátená a obetovaná býwa menu mojemu obei čistá: lebo weliké je meno moje w národoch“ (Malach. 1, 10. 11.). Z týchto slow wyswída, že Boh židovské obeti zapomruhuje, a na miesto nich čistú, swátú obeť ustanowuje, ktorá sa mu má po wšestkých miestach prinášat. Táto ale obeť nemôže byt iná, jedine obeť sw. mše. — Tiež w mnohých predbrazoch w starom zákone byla obeť sw. mše predznamenaná, zwlášte strže obeť Melchisedechowu, ktorý chlieb a wino obetowal. W nowom zákone ale sw. Páwel apóstol obeť sw. mše zreteľne menuje obnowentem smrti kríža Ježíša Krista: „Kedykoľw et by ste jedli chlieb tento a pili ž kálich a tohoto, smrti Pána zwestujte, polud nepribde.“ A: „Nemôžete odrazu pobiel brat pri stole Pána i pri stole diabla.“ Alebo: „Máme oltár, ž ktorého nemajú moci jesti, ktorí stáňku slúžá.“ Tu sa môže neľbo spýtat: je-li oltár bez obeti? Keď teby křestani majú oltár, nasledowne musejú mať i obeť, a táto je sw. mša.

Táto obeť byla rozlične menovaná. Už učennici Pána wšestli jako ju nazýwali, t. pr. sw. Lukás nazýwal ju: „Lámaniem chleba;“ sw. Páwel: „wečerou Pána,“ a inde: „společnosťou křwi a tela.“ Najobchájnejšie meno je „missa,“ obľud nasse „mša.“ Slowo „missa“ je tolko, čo „missio“ (prepustenie), preto: že tým slowom: „Ite missa est“ (Žb tež ste prepusteni), jať obnes, po skončení tej samej obeť ľub wšestek sá prepúšťa. W reďej cirkwi menuje sá sw. mša

„Liturgia, swátá liturgia.“ Ponewáč ale ž prwo mežti sw. mšou wlyonáwaly sá wšestké takmer sw. obráby, teby wšestky poswátné služebnosti nazýwane sú „liturgiou“; obľud weďeké o nich učenie nazýwa sá „liturgikou“ (tolko, ľco bohosslowiem obrádnickým, swátobráboslowiem).

Sw. mša je obeť pochwalná; lebo sá Bohu Otcu nebestému prednáša, aby sá ňou Jeho najwšyššej Welebnosti čest preukázala, a my nemôžeme Bohu žiadnej príjemnejšej obeť prednieť, len teď mu Ježíša Krista, a seba ž Ježíšom obetujeme.

Sw. mša je obeť podáťková; lebo strže ňu báľujeme Bohu za wšestko dobrodenie spôsobom jemu najpríjemnejšim.

Sw. mša je obeť smerná; lebo strže ňu doľahujeme obpusštenie hriechow a smerení býwame ž Bohom.

Sw. mša je obeť profebná; lebo profíme Boha o wšestko strže Ježíša Krista, ktorého Bohu w sw. mši sami obetujeme.

Sw. mša má nekonečnú cenu; lebo jať obetujúci seba, tať i obeť je nekonečná. Obidwoje, totižto: jať obeť, tať i obetujúci je Ježíš Kristus; knáz je len námeštnikom jeho.

Obeť sw. mše je docelá rowná obeti smrti Ježíša Krista na kríži; len že, čo sá stalo tam na kalwárskej bore widitelným spôsobom, to sá tu na oltári stáwa spôsobom newiditelným; čo sá tam stalo křwawým spôsobom, to sá tu stáwa spôsobom nekřwawým. Na kríži sá Ježíš Kristus obetowal bez knáza; na oltári ale obetuje sá strže ruky knázowe.

Sw. mšu wlyonáwa knáz prwo o stupň, totižto biskup, jakožto nástupca apóstolstb, a knáz druh o stupň čili prýst (presbyter), mocou poswátenia swoje-

ho wzklabaniem rúk biskupských. Predstavuje on najvyšš vелеbnú osobu samého Pána, Ježiša Krista; veriaci ľud ale prítomný pri ňom. mŕŕi predstavuje osoby apoŕtostolov Pána, prítomných pri poslednej večeri Jeŕho. Keď a dotuď knáŕ koná obet mŕŕe ſw., menuje ſá o betníkovi, meŕŕníkovi, celebrantovi, pontifikantovi.

Mŕŕa ſw. deŕe ſá wŕŕŕy na oltári, a ſice, krom neobŕčajnej príčiny, w koŕŕole, ob tohoŕe knáŕa denne, mimo wianočného Boŕieho hoduv (Boŕieho narobzenia) len jeden ráŕ (krome jaŕby wŕŕŕovne, a ſice len jemu pre Jeŕho osobu, ŕ potreby, powoľil biskup), a to pred poludniem.

Obet ſw. mŕŕe prednáŕŕa ſá jedine ſa mému Bohu. A báŕ ſá i w nej čini zmienska o iŕŕých Œwätých, obet tá predca len ſa mému Bohu príŕúča; Œwätých ale wŕŕwame, aby ſa náŕ a ſ námi proŕŕli.

Táto ſw. obet prednáŕŕa ſá ſa ŕ i w ŕých veriaciach, ſa iŕ hrieŕch, pokuty, doŕtúčenie a iné potreby, ŕiaboŕŕi a záleŕitoŕŕi; pritom obetuje ſá tieŕ ſa mŕtŕvých, ktorí w ſtave miľoŕŕi boŕŕŕŕeŕi zomreli, ale eŕŕŕe w očisťci ſa hrieŕch doŕŕčiniť muŕŕeŕu, a menuje ſá mŕŕa táto „mŕŕou záduŕŕnou“ alebo záduŕŕnicami; tieŕ „mŕŕou čierňou;“ ponewáč ſá ſ nej knáŕ do ornátu čierneho obľeka; mŕŕou „Requiem“ ob prvého latinŕŕkého ſlowa na začiatku ſwojom (w introite).

Pritom táto najſwätéŕŕŕa obet ſá prednáŕŕa Dcu nebeŕŕému wiac, jaŕo oŕemnáŕŕi ſto roŕow ob časow apoŕtolských až doŕeraz na oltároch ſw. katolíckej Cirkwe ſáŕdobne, a bude ſá prednáŕŕat až do ſkončenia ſweta w Cirkwi Kristovej.

Knáŕ obetuje Jeŕžiſſa Krista Dcu nebeŕŕému w mene ſw. ka-

tolíckej Cirkwe, a modlitba Cirkwe ſ poboŕŕnými ŕiaboŕŕami a proŕbami pravoveriacich duŕŕi ſá ſvojŕŕe ſ tonto najſw. obetou. Jeŕŕiſ Kristus ſám ſa ſa náŕ na ſw. oltári modlí a obetuje, a my môŕeme ſ dôwernou očakáwát, ŕe, čoby ſme ſami ſtrŕe proŕby naŕŕe u Boha nebyli doŕŕiablí, pri mŕŕi ſw. doŕŕiahneme, kde ſám Jeŕŕiſ Kristus ſa náŕ a ſ námi proŕŕi.

„Kdo poboŕŕne ſw. mŕŕu ſlyŕŕí“, podľa ſlów ſw. Auguŕŕina, „nepadne do ŕiaboŕŕeho ſmŕtelného hrieŕchu a boŕŕe odpuŕŕtenia wŕŕetých hrieŕchov.“

ŕaŕo máme byť prítomní pri obeti ſwäteŕi mŕŕe, aby nám ona proŕpeŕŕná byla?

Obet ſw. mŕŕe je najſlawnejſſia a najdôleŕŕiteŕŕŕa čiastka katol. ſluŕŕie Boŕich. Œw. Matka, Cirkew katolícká ŕiada, aby ſeŕ dietty, veriaci, pri teŕto obeti ſw. mŕŕe poboŕŕne tak čáŕŕo, jaŕo len možno, prítomní byli. Kebo obťubŕe oni majú pre čáŕŕeŕŕi wewnôŕŕ wátŕŕi uŕŕitok čerpat, jaŕo ſa ſaŕemŕŕŕa tela i ŕrwi boŕŕŕého Wŕŕŕupitelŕa, ktorý ſá ſtrŕe ruku knáŕowu obetowal Œwojemu Dcu nebeŕŕému. A preto im i ſa neŕwŕhnutnú powinnôŕŕ na ſwedomie kladie, aby ſaŕŕŕŕi nebeŕŕu a ſwiatol ſo ſluŕŕnou poboŕŕnouŕŕou byli prítomní pri ſw. mŕŕi.

Najleŕŕŕŕi a najuŕŕitočnejŕŕŕi ſpôſob, ſwätú mŕŕu ſ poboŕŕnouŕŕou ſlyŕŕat, ſe, keď človek úmyŕel ſwôŕŕi ſ úmyŕlom knáŕa ſpoŕi, a naŕlebuŕáŕe weci pritom zachowáwa: 1) keď ſá kľaná Dcu nebeŕŕému a Jeŕžiſſu Kristu; 2) keď wŕáčne pamatuje ma umučené a ſmŕť Jeŕžiſſa Krista, ſ toho poznáwa weliŕôŕŕ ſwoŕich hrieŕchov a ſutuje iŕch, ponewáč tak weliŕej a draŕej obeti ſ iŕch ſaŕŕadentiu bylo treba;

3) keď nebestému Otcu jeho božského Syna predstavuje, jemu ho spolu obetuje, a sŕtze zásluby jeho za odpustenie hriechov prosí; 4) keď dákuje Bohu za všetke obdržané dobrodenia svojeho vykúpenia; 5) keď prednáša Bohu svoje vlastné i svojich milých duchovné i telesné potreby; 6) keď si spomne na zomrelých a modlí sa za nich; 7) keď prijíma telo Pána buď s knázom skutočne, alebo aspon v duchu. Aby sme byli účastní záslub obeti sv. mše, musíme dať pozor na jejnanie knáza, zvlášť na tyto tri hlavné čiastky: obetovanie, pozdvihowanie a prijímanie, alebo môžeme užívať pobožných modlitieb messných alebo rozjímať o umučení Kristom alebo sa modliť na rúženci alebo inú pobožnosť konať, a pritom dať pozor na prv menované tri hlavné čiastky.

**Čiastky sv. mše. —
Výklad ich obrádov (ceremónií).**

Najprednejšie čiastky sv. mše sú: ewandelium, obetovanie, pozdvihowanie a prijímanie. S týmito čiastkami ale sú spojené mnohé iné, a to veľmi pobožné obrády, ktoré dobromady činia celú sv. mšu, na príklad: modlitby, piesne atd. Modlitby od obetovania až k Dčenáŕsu pred sv. prijímaním vo sv. mši menujú sa „messným porádom (kanonom),“ totižto praxiblom, predpísom, zátkonom, pobiá ktorého sa má najsw. obeť konať.

Prepustenie zo sv. mše problasťuje sa za našich časov len jeden raz, totižto ku jej koncu; za starobávnou ale problasťovalo sa ono dva razy, totižto ku koncu, jako teraz, a tiež pred dobou tou, keď sa rieka alebo spieva „Kredo.“ Keďsi w dobu tú jažen (biafon) wyvola-

wal, aby opustili chrám Pána wšŕeci tí, ktorí nepatria buďto záplna, buďto naprosto ku spolku Cirkwe; ponewáč až len po tú dobu bylo powolené nowoobráteným na wieru kresťanskú, esse nepotrsteným, síce i židom a pohanom, potom tým kresťanom, ktorí na trest pre svoje zjawné hriechy byli na čas wylúčení od užšieho spojenia s ostatnými kresťanmi (werezným cirkewným kajúčnikom, cirk. kárancom) byl prítomným pri konaní sv. mše. A tak sw. mša až ku Kredo (mša započínacia) menowala sa „mšsou neweriacich, mšsou katechumenow“ (křstencow, začiatočnikow, čakancow křtu sw.), a od Kredo menowala sa „mšsou weriacich, mšsou obetňow.“ Teraz není wiac takéhoto obdelenia. Pokud trwalo obdelenie toto, bylo miesto, kde stál oltár s pobobiznou sw. křiza, zašteté oponou, až k zemi dosáhujúcou, ktorá sa len po obmdlenom alebo odspiewanom „Kredo“ k obetowaniu chleba a wina rozbrnula. Lebo začiatočníci wo wiere křsti. nebyli dost este poučeni; žibi ale a pohani nemali žiadnej známosti o obeti najswatejšej: preto weci, tškajúce sa jej, welmi múdre sa ukrýwaly pred jej očima, aby ani ku poboršŕeniu ani ku posmechu príležitosti neposkytowaly. Tohoto prozreteľného tajenia pozostatok pobnes mámeten, že kalich ku sw. mši sa přináša zahalený a obhajuje sa len k obetowaniu darow messných. Jako tento tak i mnohý iný dáwnoweký obyčaj a obrád messný behom času alebo docela zaniknul, alebo nejak sa zmenil; nič menej ale zůstalo este pobnes při mši sw. patrné zpomienky a známky prvotných služieb Božích, jako to najlepšie widnowo weliký piatok při sw. mši.

Najšŕejšie sa obďwya sw. mša potichu, a knázowi len

ministrant čili služba oltárni posluhuje, ktorýto mu na miesto veriaceho ľudu odpovedá; nebedy sa spievajú nektoré jej čiastky od knáza a od sboru spevákow a hudebníkw; nebedy sa esse slawnejšie dese (missa slawná, weliká, hrubá), a to s prisluchowaním osôb buchowých, asistencow, podinfulow tiež i pred wystawenou welebnou swiatostou atd.

Dej a výklad jednotlivých obrádkow sw. misse je tento: Knáz, pripraviv sa k obeti sw. misse, jako sluffi, a priduc k oltáru, a postawiv na prawy bok oltára kalich, wyťahne z bursy kalifnej (častky) korporále (podsteradlo), rozprestre ho na oltár, položí naň kalich, a kalich zabáli zakterablom (velum), otworí knihu messnú a potom u prosťrieb oltára myslí na tých, za ktorých zmláffe chce sw. missu slúžiť; potom zohúpi až ku posledniemu stupňu, na znamenie: že sa pred Welebnostou Božou čo najhlbšie ponizuje; znamená sa sw. križom. Po učinennom znamení sw. križa sa modlí 42 žalm, w ktorom svoju tužbu po Bohu a dôveru w Boha oswedčuje. Žalm tento pri sw. misse za zomretých a pri sw. missách ob nebele smrtnej až po bielu sobotu sa docela wynecháva. Za tým rozpomenuw sa na prestupky svoje, „Konfiteor“ w sebe čné wyznanie hriechow odriekawa, ktoré wyznanie pozostáva z dwoch dielow: w prvom wyznáva svoju hriessnosť pred Bohom, jeho Swätými a pred svojimi bratmi, ich za swedkow skřúsného srdca wolajúc; w druhom ale wyžwa Andelow, Wywolenných Božích a bratow, aby sa u Boha milosrdného za neho prímilawali. Trirazy sa bje w prse, aby wyjadril pocit srdečnej ľutości svojej nad hriechami. Wyznanie toto potom služba oltárni (ministrant), w me-

ne celého pobožného shromazdenia opakuje, lutuje nad svojimi hriechami a prosí Boha o milosť a odpustenie. — Po tejto príprawe, dobrorečiw ľudu, knáz wstupuje složenýmá wlebdno rukama a medzi trátymi modlitbami k oltáru. Priduc k oltáru, bošawa ho, činiac zmienu o telesných ostatkoch Swätých a Wywolenných Božích, ktoréto sú w oltári uložene. Tým dáwa na jawo, že sa k oltáru bliži so sw. uctiwostou, jako k Božiemu trónu; že čiti radosti z nastawajúcej na nom obeti najswätejšej, a že w srdci jeho hori láska k Spasiteľowi, jako horela w srdci tých, ktorých tiel pamiatky sú w oltári ukryté. Takto uctiwé a radostné bošawanie oltára dese sa pri sw. misse i potom častejšie. — Pri slawnej misse swätej okuruje sa knabíblom križ oltárni i oltár celý, čo je významom úcty k poswätnému nástroju umučenia Pána a k welebnému stolu obeti najswätejšej. Pri slawnej sw. misse biskup alebo infulowaný pralát ide hneď po okadení oltára na stolicu pontifikálnu (salbisttor), kdežto zostáva až po obetowanie.

Knáz, poobročiw na ľawú stranu oltára, čita nektoré biblické prípowede, ktoré Cirkev na každý deň roka predpisuje, a ktoré sa w chodow sw. misse alebo Introitom menujú. Přípowede tyto sú najswiac wyborné, zo žalmow alebo z prorockwi wyňaté myslilenty, ktoré dussu k predmetu jej najblbšej úcty pozdwiňujú, a zawierajú sa týmto chwálostwom: „Sláwa buď Bohu Dteu i Synu“ atd. Přípowede tyto spiewawali predtým wriaci, keď knáz wstupowal k oltáru. Od začiatočných slow wchodu sw. misse odwodzuje sa i názwisko nediel, jako: Skuti, Čätare, Jubila a názwisko sw. misse: Rorate, Requiem atd. Knáz, nawrátiv sa do prostriedku

oltára, volá strážave s ministrantami, čili s ľudom z hlbokosti srdca svojeho o smilovanie a milosrdenstvo Božie, riekajúc: „Kyrie elejson!“ (Vane, smiluj sa nad námi) a to spolu de w ä t r á t i, a sice: trikrát tu cti a chwáľ Bohu D t e u, prameňu vssetkého milosrdenstva, trikrát Bohu S y n u, pôvodu vssetkých milostí, trikrát Bohu D u ch u S w ä t é m u, pôvodu vssetkej lásky, aby sa Boh nad nim i nad námi smiloval ráčil; aby odňal od nás trojnásobné zlé, ktoré je: newedomosť, vina a trest. — Na prajavenie radosti, spojenej s wdáčnosťou, ktorou ho naplňuje nádej, že Boh vyslyší modlitbu jeho, počne knäz w mene celého ľudu welebit a chwáliť Boha chwáľospewom andelským, „G l o r i a,“ ktorýchto chwáľospew záleží z dvoch dielov: zo slow z písem sw. wyňatých: „S l á w a B o h u n a w y s o s t ä c h, a n a z e m i p o k o j ľ u d o m d o b r e j w o l e“, ktoré slowá andeli pri narodení Spasiteľa spievali, čo je i príčinou, že sa tento spew i chwáľospewom andelským nazýwa, a z pridanku dalšieho, ktorý Cirkew pripojila. Ku koncu tohoto chwáľospewu poznamená sa knäz krížom; lebo len s krze tento môžu jeho a nasse prosby nadobudnúť silu, aby prerázaly nebesia, a aby jeho a nasse wdäty Bohu sa ľúbily. (Pri sw. mši za zomreých a pri nektorých iných sw. missách wynecháva sa tento chwáľospew.) Potom b o s k á w a o l t á r, na znamenie najhlbšej úcty, pokory a oddanosti ku Kristu, ktorý je nassim oltárom, nassou obetou, nassim i spolu najwysššim knäzom, a na znamenie obcowania krestanow tu na zemi so Swätymi w nebi, ktorýchžto ostatky w oltári sa nachádzajú, a o b r á t i w s ä pozdravuje ľub týmito slowami: „Dominus vobiscum.“ (P á n s w ä m i.) Týmto spôsobom wiac

razí pozdravuje knäz ľub pri sw. mši; pri čom ruky svoje rozopína, znamenajúc tým: že vssetkých do modlitby svojej zatwára, ktorúžto ide wykonáwať. Biskupi a infulowani praláti pozdravujú ľub slowami: „Pax vobis.“ („P o k o j s w ä m i!“), ktoré pozdravenie i nás Spasitel užíwal. Na pozdravenie toto odpoweda ministrant w mene ľudu: „Et cum spiritu tuo!“ (Z s b u ch o m t w o j i m!) Wyborné sú to slowá, ktorýmižto sa swäté spojenie knäza s krestanskou obcou označuje. Po pozdravení ide knäz na ľavý bok oltára a mluví „Oremus!“ (M o d l i m e s ä!) ktorým slowičkom napomína vssetkých, aby modlitbu svoju s jeho modlitbou spojili, ktorú on za vssetkých wykonáva, a stojác zrowna s rozpiatyma rukama dohora, modlí sa zvlášťne modlitby, kolekty rečené, ktoré Cirkew na každý deň predpisuje. Vssetky kolekty záležia z dvoch dielov: w prvom sa poukazuje krestanom, z jakej pamätihodnej príčiny sa sossly, jak city, primerané slawnosti, majú w sebe powzbudiť; w druhom sa prednássa prosba, s pamätihodnou udalostou. Cirkewné modlitby ukončujú sa wdäky so wyzwaniem mena Jezissa; lebo Cirkew vssetko, o čo Boha prosi, len s krze zásluby a prímluwu Syna jeho očakáva. Za každou modlitbou odpoweda ministrant alebo sbor spewcow w mene ľudu: „A m e ň“ t. j. N e c h s ä s t a n e, ktorým sa wyjavuje pranie čili želanie, aby modlitba tá byla ob Boha wyslyšaná. Po skončených modlitbách číta knäz wyňatky z písem swätých, buď starého lebo nowého zákona, na každý deň predpísané, ktoré sa wöbec nazývajú e p i s t o l o u; lebo wätššim dielom požöstávajú z listow sw. apostolow alebo skurfow apostl. a na konci epistoly dokladá ministrant w mene ľudu: „Deo

gratias!“ (Bohu w d a k y); strze to chce nás Cirkew sw. napomenúť, aby sme bákowali Bohu za ubelené naučenie písma sw. Po w b á k o w é i n e n t za slyšanú epistolu spiewajú sa p r o p o w e b i ob s b o r u spewálow pri sw. slawnej mssi alebo ich knáz hovorí. Medžitým ja h e n (diakon) po epistole, ob p o b j a h n a čítanej, sa chystá k spiewaniu sw. ewangelium, a k tomu cieľu pomobliw sa „D ě i s t i s r d c e m o j e“ atd. na stupňoch oltárových, ide po nich hore ku knázowi, aby ob neho obhrzal požehnanie. A ob tohto obyčaja pochádza meno tých propowebí: Graduale t. j. modlitba alebo s p e w s t u p n ý. Obsah epistoly môže byť d w o j n á s o b n ý; alebo nás wzbudzuje k radošti, alebo wiede k žalosti. Graduale opakuje radoštnú alebo žalostnú myšlienku wedľa predchádzajúcej epistoly, ktoréhožto oblas zawznietwa zaje alebo w radoštnom spewe: „Alleluja“ alebo w tiabospewe: „Tractus.“ — Alleluja (C h w á l t e B o h a) teby je ozwena radošti, epistolou powzbudenej a w graduáli wywinutej; Tractus ale je oblas žalosti, ku ktorej pohnútku dala epistola. W nektorych mssach swätých, na príkl. na slawnosti Božieho Tela, miesto Graduale spiewa sa Alleluja, ku ktorémužto sa esste iný, slawnosti tej primeraný, spew pridáwa, ktoréhožto spewný pridawol menuje sa s l e d o s p e w, sequentia: „C h w á l S y o n e“ (Lauda Sion); na zoslanie Duča Sw. „P r i b, b B o ž e, D u č u S w á t ý!“ (Veni Sancte Spiritus) pri sw. mssi za dusičky: „A d e ň h n e w u“ (Dies irae) atd.

Po skončení modlitieb prenásfa sa kniha messná z ľavej strany na pravú; medžitým knáz ide do prokriedku oltára, a ukloneny modlí sa krátku, príprawnú modlitbu, proší totižto Boha o očistenie úst, aby sa len k obflassawantu božskej prawdy otwáraly, o očistenie srdca ob wšelikeho poklesku newery

alebo pochybnosti, ob bázne ľudskej, alebo horliwosti neprawej, a o božské požehnanie; lebo jedine milost Najwysššieho môže semeno slowa Božieho úrodné učiniť. — Pomobliw sa, ide na pravú stranu z prostriedku oltára čítat ewangelium. Ewangelium toto pri spiewanej sw. mssi spiewa jaben (diakon). Najprw wozbrawuje ľud s obyčajnými slowami: „P á n s w á m i“ t. j. jakoby chcel powedať: Pán príbe; prijmite jeho slowá tak, jako jeho samého; nech je on s wámi, wo wás, a nech otworí ussi i srdcia wasse! na čo ministrant w mene ľudu odpoweda: „S s b u c h o m t w o j i m!“ On nech tá oswieta a naučí wšelikej prawde, aby sme ju ob teba nepremenenu a neposfwrnenú slyssali. A na to knáz alebo jaben hovorí alebo spiewa: „Sequentia sancti Evangelii“ (Nasle bujúce zo sw. ewangelium), t. j. slyšte slowá sw. ewangelium: a ministrant pri tichej sw. mssi, alebo pri spiewanej ľub odpoweda: „Gloria tibi Domino!“ (S l á w a T e b e. S o s p o d i n e! za sw. ewangelium, ktoré nám Kristus Pán priniesol.) Ewangelium znamená radoštnú powešť, potesne posolstwo. A tak sa ai celý žiwot a učenie Ježíssowo nazýwa. Stry sú ewandelia, z nichžto je wjatá časťka, ktorá sa pri sw. mssi číta, a podľa nej sa i w nebele a swiatky káže. Knáz znamená knihu messnú i seba samého sw. krížom, čo i ľud má činiť. Znamená knihu, že nasledujúce čítanie zahrňuje w sebe učente toho, ktorý byl za nás ukrižowaný; znamená celo: že sa nestybi za wieru a prawdy sw. ewangelium; lebo sa celo za sľobu ľudu powazuje; znamená ústa, aby oswedčil, že hotowý je ju ústama zwestowat, jako tiež i w srdci prechopáwať a skutkami promowáwať, preto i posledne krížom zna-

mená prse. Knáz číta a ľub
poslúcha sw. ewangelium stojá-
ky. Stojí ľub, aby dal na
javo uctivosť a pozornosť svoju;
aby pritom ukázal, že nielen s
ochotou a beľliivosťou chce po-
slúchať ale i s radosťou plniť
a hájiť pred celým swetom uče-
nie sw. ewangelium; lebo jedine
slou ewangelium a milosti Krista
stojíme. Preto údowie duchowných
rytířských rábow pri slawnostach
rábowých a králi pri korunowaní
swojom medzi čítaním sw. ewan-
gelium držia obnažený meč, jako
na swedoctwo, že newáhajú pre
wieru wstúpiť w boj. Tak tiež
wojřku, pri sw. mřsi w rábách pri-
tomnému, dáwa sa poručenie,
aby palasse w tú dobu wytařilo
alebo ručník (puffiek) sa chopilo.
Po prečítanom ewangelium b o-
řk á w a knáz knihy, reknúc: „Skr-
že ewangelické čítanie
řmazané budú winy nasse.“
na znamenie ľářky a řetrnosti, w
ktorej má sw. ewangelium, jako
tiež i to samó bořkanie tu wy-
znamenáwa milosť smerenia toho-
že ewangelium; lebo slovo Bo-
žie neať jedine swetto, ktoré nás
rozum ořwicuje, ale je řposu i
obeň, ktorý nasse řrdce očisťuje,
ľeď nás wedie k poznaniu chýb a
hriechow, posilňuje našu wieru a
wzbudzuje w nás ľářku. W mene
ľudu zwola ministrant: „Chwá-
la Tebe, Kriste!“ na pobáko-
wanie za naučenie, swáto-ewan-
gelickým čítaním udelené a na
znamenie ľářky k Bohu i radosi
nad slovom Božim. — Pri slaw-
nej swátej mřsi ľeď sa ewan-
gelium číta, držia sa esse po řtra-
nách dwe hortace řwiece,
čo nás má upamätowat, že nám
priřřiel ten, ktorý je swetto ořwi-
cujúce swet swojim sw. učením,
w ewangelium obřažený, jako
tiež i na wyznanie nassej, k ne-
beřřam sa powzuářajúcej radosi
a hortacej ľářky. Prítom i jađen
(biaton) oľkuruje sw. ewan-

gelium w oným ľabiblom
na dôřaz ucty, ktorú chowáme ku
Kristu a k jeho učentu. Po sw.
ewangelium býwa neľby hneď
ľážeň bub z řazatelnice alebo ob
oltára; to ale je len wýřklad to-
hože ewangelium. Obřčajne to
býwa pri prwtinách knázřřých (pri-
miciách). Po prečítaní sw. ewan-
gelium ide knáz w citu radosi
do prořřriedku oltára a howori,
alebo řpiewa „Credo“ (w y ž n a-
n i e w t e r y), ktoré sa na ewan-
gelium zaľľadá. W tom řpína
knáz oči k Ježiřřowi na krži, aby-
řme pobláľli na Krista, ktorý je
přowobom wieru nassej; pozdwi-
huje tiež plný radosi a wdáčno-
řti ruky svoje k nebu, na zna-
menie: že nám obtuď priřřlo swet-
lo wieru; řopne ale hneď ruky na
prse, jakoby řchel ukázat, že wie-
ru, čo nasbrařři pokľad chce w
řrdci swojom zachowat, a radnej
řiwobytie, nežli wieru utratíť.
Pri slowách: w t e l e n ý j e z D u-
c h a S w ä t é h o, n a r o d z e n ý z
M a r i e P a n n y a ě l o w e k o m
u ě i n e n ý, kľakne knáz na řluff-
né poctenie toho hľokého tajem-
řwa, poblá řřľadatu andelow a
řřáľow, ktorí priřřli ob wřřhodu,
aby sa nowonarodzenému Špa-
řitelowi kľanali. Pri slawnej sw.
mřsi na beň z w e ř s t o w a n i a P a n-
n y M a r i e a n a beň n a r o d z e-
n i a P á n a n a řeřbo, Ježiřřa Kri-
řta biřřup alebo inřulowaní prá-
ľáti na slovo „W t e l e n ý“ idú
ob řřořice pontifikáľnej k oltáru
kľaknúť a, učiniwřře tu pokľonu,
nawracuřři sa zase na swoje miesto.
Pri slowách: „ř i w o t w e ě n ý“
znamená sa knáz sw. kriřřom, na
upamätowanie: že znamenie Šy-
na Božřeho na nebi sa bude
ľeřřknúť, ľeď pride řúbit řiwých i
mrtwých; že řřře řářřľuby řmrti
Kriřřowej a jeho slawného z
mrtwých wřřtania i my neľby z
mrtwých wřřtaneme a pomocou
milosťi Božřej dúřřat můžeme, že
řnád wojbeme do řřáľowřřwa ne-

bestého. (Pri sw. mši za zomrelých a pri nektorých iných sw. mšách vychádza sa kredo.) Po obrieľanom význami wiery nasleduje hlavná časťka sw. mše: „Obetowanie.“

Táto časťka sw. mše počína knáz boštaním oltára, jakožto znamením wrúcnjej lásky a úcty k Bohu, jemuzto samému oltár je zasvätený, a k najsw. telu a krvi Krista, ktorýchžto spôsobu: chlieb a wíno sa kladú na oltár. Obráttw sa potom knáz k ľudu, pozdravuje ho rozprávaním rukama: „Pán s wami!“ t. j. obeť chce konať w najhlbšej pokore preb Pánom sweta, ktorý nech bude w nás a s wami. Ľud ale dákuje želaním: „J s buhom tw osim“ t. j. Duch Boží a milosť jeho nech je tiež s tebou, a w tebe, a nech tá učiní hohným ku wykonaniu sw. obeti. Obráttw sa knáz po tomto pozdravení nazpät k oltáru, napomína ľub słowom: „Oremus“ (Modlime sa), aby ku konaniu sw. obeti modlitby swoje s jeho modlitbami spojili, a modlí sa nejakú antifonu, wžatú zo žalmow, „obetowanie m“ zwanú. Pri slawnej sw. mši biskup a infułowani praláti umyňwajú si po tejto modlitbe ruky a, zanechawšie stolicu pontifikálnu, idú k oltáru, balšiu obetnú časť sw. mše wykonáwat. — Po nadrečenej modlitbe knáz obhajuje kalich, berie kalichowú misťicku (patenu), na ktorej chlieb obetný leží, do ruky a, ju i oči swoje pozdwiňnuw k Bohu, modlí sa; w tom upamätuje sa na briešnosť swoju a, lutošťou preniknutý, oči sklopí, wediač, že prebstupuje preb sameho Boha žiwého a swätého. Eťončim modlitbu, činí s obetným chlebom križ nad kameňom oltárnym na znamenie: že križom spasenie skutocne nám prišlo, alebo že obeť, ktorá sa koná, nič iného není, jako obnowenie obeti na križi. Po obetowaní chleba leže knáz

do kalicha wíno a, požeňnaw wodu znamením sw. križa, príltewa nečo málo z nej k wínu a m oblí sa, aby sme, jako kapka wody odwina, ku ktorémužto primiešaná byla dostáwa jeho vlastnosť a dobrotu, i my pobobného užittku účastnými sa stali obetowu Kristowu. Priliewa máličko wody, aby sme sa upamätowali, čo sme, keď porownáme seba s božskou neobmedzenosťou Pána nasseho, Ježiša Krista, totizto: že sme menšii, nežli kapka w kalichu, alebo rabnej w baleko široke rozliatom mori. Pri zádušnej sw. mši nepožeňnawa knáz wodu; lebo ani na konci sw. mše nedáwa ľudu požeňnania. — Potom pokračuje knáz k obetowaní wína, pozdwiňnuč kalich a s nim zarowen oči swoje k nebu, m oblí sa; na konci modlitby činí križ nad kalichom, ktorý potom na oltár postawi. Kartawš, Dominikáni a Cisterciiti už preb sw. mšou naliewajú wíno a wodu do kalicha, aby sa woda s wínom lepšie spojila. — Po obetowaní hlboč uľoňuje knáz hlavu, modlí sa este dve m oblitby, a potom, pozdwiňnuw zase oči swoje k nebu, žehná chlieb a wíno. Pri slawnej sw. mši okuruje knáz obetowaný chlieb a obetowané wíno tiež i oltár kalichom, na znamenie tej prosby k Pánu Bohu, aby nassu modlitbu i obeť prijal na wysokej nebeskej s takou obľubou, jaký ľúbezň zápach pôsobí kúr kaditeľný do hora sa wznášajúci. — Potom ide knáz na ľawý bok oltára, umywa si ruky a utiera bielou šatkou, na znamenie potrebnej čistoty srdca a m oblí sa k najsw. Trojici, aby obeť tú milosťiwie prijal ráčila. Potom na znamenie myslí wdáčnej a dôwery w Ježiša Krista, bošláwa oltár a, obráttw sa k ľudu shromáždenému, wpyšwa ho k modlitbe, riekaúc: „Orato fratres“ (modlite sa bratia), aby

toto obetovanie bylo Bohu milé. Na toto vzbudzovanie knáza odpovedá ministrant vo mene šromaždeného ľudu, aby Pán prijal obeť jeho z rúk jeho ku cti a sláve Svojej, jako tiež i k nášemu prospechu a blažiu Svojej sv. cirkve. Knáz ale, schválnuíc prosbu ľudu, dokladá slovo: „Amen“ (aby sa stalo, o čo prosili) a, obrátiv sa k oltáru, pokračuje ďalej v tichej modlitbe rozpiatyma rukama.

Tyto tiché modlitby, „*Serreta*“ zvané obšahujú prosby o milostivé prijatie posvätej obeti s pripominaním sv. tajemství alebo zásluh oných Wyvolených Božích, ktorýchto pamiatka práve sa slávi, a sú podľa významu dňa rozličné. Potom knáz, vierou, láskou a nádejou preniknutý, hlasite zvolá s vážnym nápevom: „*Per omnia saecula saeculorum!*“ (Na veľký vekov,) ruky obe položí na oltár, a myseľ svoju tým viac na Boha upierajú, čím viac sa Božím tajemstwám približuje, vyzývajú slovami týmto celé šromaždenie i hlasitému chváleníu a wesebeniu Boha nasledujúcim spewom, ktorý sa „*præfaciou*“ (predmluwou) menuje; ponewáč je jako úwodom k naslednému hlavnému konaniu obetnému, „*Kánon*“ zvanému. Na čo ľub celý odpovedá: „*Amen.*“ Na to hneď obychajné pozdravenie ľudu: „*Dominus vobiscum!*“ (Pán s wámi) nasleduje, pri ktoromžto sa ale knáz už i tým, ktorých pozdravuje, neobracia, jakoby nechcel oči spustiť z toho, ktorý sa na kríži za nás obetowal, a ktorého obeť krawajú má sa teraz nekrwawým tajemným spôsobom na oltári obnoviť. Ľub obychajnú báwa odpoved: *Et cum spiritu tuo!*“ (I s duchom twojim!) Ďalej napomína knáz jak seba tak i ľub slovami: „*Sursum corda*“ (hore srdcia), aby pozdvihli srdcia svoje k Bohu, totižto sw. city a myslitky. Wšetel ľub

na obržané napomenutie odpovedá: „*habemus ad Dominum!*“ (pozdvihli sme ich k Pánu). Knáz zase powzbudzuje ľub i wdáwocímentiu: *Gratias agamus Domino Deo nostro* (Wdáwajme wdáky Pánu Bohu). Tomuto powzbudzeniu ľub prísweďčuje odpovedou: „*Dignum et justum est!*“ (Sbino i sprawedliwo je.) Potom číta, alebo spiewa pri siatwej mssi sw. knáz wážený spew wdálow a chwály, ktorý podľa rozličného významu slawnosti sa w nektorých slowách mení. Pri slowách „*Swátý atb.*“ knáz sa hlboko kľáča; lebo pri tom má wdáwat Bohu najhlbšiu úctu w najwätškej ponizenosti; a hneď zase zrowna stojí, jako radostou powzneseny a znamením sw. kríža sa znamená, keď powedá: *Požehnaný, ktorý pričádza wo mene Pána.* Aby ľub s knázom zarowen nelebil Boha; preto na počiatku chwálospewu zwončekom sa znamená báwa, a pritom aby sa pripravowal k najbôlejšej čiaske sw. obeti, i *premeneniu.*

Po „*Sanctus*“ (Swátý) začína sa „*Kánon,*“ čo toľko znamená, jako isté ustanowené pravidlo, podľa ktorého sa každý knáz pri obeti sw. mše riadiť musí, a trwá až na koniec mše sw. a deli sa na dve čiasky, totižto: na kánon poswátienia a kánon prijímania. Wobec celých kánon sa potiahu modli, wšimuc nektoré čiasky, pri ktoromžto zwáštste sa koná pamiatka pretrpkého umučenia Pána nasseho, Gejissa, na ktoré aby sa knáz hneď upamätowal, býwa tam obraz, predstavujúci Spasiteľa na kríži wšiacého. — Hneď na začiatku kánonu pri slowách: „*Te bá, Dče námilostiwejší strže Gejissa Krista Syna Tvojeho, Pána nasseho, pontje ne*

prosim e a žiaba me“ bosláwa knáz oltár, čím významenáwa spojenie s Kristom a Svätými, ktorí sú už w nebesiach a tam Bohu nasse prosby prednášajú. — Keď knáz prosi Boha, aby ráčil milostive prijať tieto bary, wdáky a obeti, čini pri tom tri križe nad chlebom a winom na znamenie žiaduceho sw. požehnanja, o ktoré prosi. Ostatne knáz wyhonáwa modlitby, majúce ruky rozpiate, jačoby chcel wyobrazovať Spasiteľa, na križi wišaceho, a za wšestých sa modliaceho. Dalej zwlášte prosi za sw. cirkew Kat., aby ju Boh w pokoji zachował, chránil, sľebnotil a ríbil ráčil, potom za jednotliwé údy cirkwe, a síce najprw, za rímskeho pápeža, za biskupa swého, za cisára alebo kráľa, a za wšestých prawoweriacich Kresťanow. W modlitbe „memento“ rečenej zase tých spomina, ktorí sú jeho srdcu zwlášte blízki, prosiac o blaho svojich rodičov a príbuzných, známych, priateľow a nepriateľow, zarmútených a núdznych, wdów a sirôt a wšestých tých, ktorých dusse sú jemu swerené, alebo ktorí sa do jeho modlitieb zwlášte porúčali.

Vo tejto súkromnej modlitbe powznáša hnev oči svoje a ducha swého k tým, ktorí zwitáziswe w boji pre Krista, korunu nebesnú obdržali a s ktorými sme este wžbych strže obcowanie lásky spojení; zwlášte tu pripomína Matku Božiu, Apostolow a tých, ktorí s nim w blížšom swázku zstávali, a prosi ich, aby modlitbu svoju s jeho modlitbou spojili, a tak aby sa i on i my ich pomocou nekby účasnými stali podobnej wítázosláwy, jakúžto oni už w nebi požíwajú. Potom wyladá ruky na chlieb a na kalich s winom a prosi Boha, aby obetné bary

chleba a wina prementil w teľo a krw Krista Pána, ačtolwek wie, že sa to isté stane. Pri modlitbe tejto čini päť križow: tri nad chlebom a kalichom zároveň, potom jeden zwlášte nad kalichom, ktoršžto obráb nás rozpamätáwa na umučenie Kristowo smrťou na križi dokonané; a preto i ministrant, keď knáz rečene križe čini, ľubu zwoščekom znamenie dáwa, aby mysel svoju w najwručnejšej powbožnosti obrátil na to, čo sa koná a čo sa bude ďalej konať. Teraz nastáwa to najbôležitejšie okamženie, keďžto prostredníctwom knáza w skutku a prawbe sa obetuje na oltári ten sám Kristus, ktorý sa jednúe stal obetou krmawou na drewe križa za nás. Knáz totižto teraz, zastupujúc Osobu Gežissa Krista, čini pri poswätení čili premenení s chlebom a winom to, čo Kristus pri poslednej večeri činił a činił prikázal, a hľa tu sa vyplňuje wýminka, pod ktorou Kristus chce byť pritomný meďzi námi, — podstaty chleba a wina už tu neni wiac, na jej miesto nastupuje podstata Gežissa Krista, a len spôsob chleba a wina zstáwajú. Toto swiatosné premenenie takto sa stáwa. Keď knáz, powdwihnuw oči k nebu a pokloniw sa, znameniem sw. križa chlieb požehnal, jako Kristus pri poslednej večeri, wyslowi zwolna a wážne nad chlebom slowá Kristowe: „Toto je teľo moje,“ na kolena padá a Bohu pritomnému sa klaňá; potom powstaw, hostiu nad hlavu svoju powdwižuje; čini to preto, aby su wšeci spatřili a pritomnému Bohu sa klaňali. Ku powzbdženiu ľubu šromajdeného, aby sa Kristu, pod spôsobou chleba pritomnému, klaňal, dáwa sa zwoščekom znamenie. Aby ale i ľub mimo chrámu Pána zwebel, jač tajemstvo sa deje, a byl po-

zabudeny i modlitbe, alebo a-
spon i pobožnému vydržanuti,
zvonetwa są i weličym zwo-
nom na wazi. Pozdwihuw a
ukazaw knaz lubu nassw. telo
Jezišsowo pod spůsobou chleba,
položi ho zase na oltár, wzdáwa
čest a chwálu Bohu přítomnému
poklasknutiem, a pokračuje w
tom, čo Spasitel pri poslednej
wečeri dalej činil a činil učenni-
s wínom do rúk a, zehnajúc ho,
hovorí nad nim slowami Spa-
sitela: „Tento je kalich kr-
wi mojej, nowej a wečnej
úmluwy, tajemstwo wie-
ry, ktorážto bude za was
a za mnohých wyljata na
odpuštenie hriechow.“
Jasnáble są wíno wyrenutiem
tyčto slow prementilo w krw Pá-
na, pozdwičuje knáz, — pr-
weš ale sám slusnú úctu klaknu-
tiem wzdawajúc, — kalich bohora,
čemuž są zwončekom znamenie dá-
wa. K zmysleniu welebnosti toho
okamženja a pobožnosti prito-
mných umlka hudba, spew i
zwoł warhanu (organu) pri po-
zdwihowani.

Po pozdwihowani knáz nasle-
dujúcou modlitbou oňowuje pa-
miatku umučenia, smrti, wzkrie-
šenia a nanebewstúpenja Spa-
sitela a, wdáky za to Bohu wzdá-
wajúc, prosi: aby táto obet, je-
mu jedine milá, nám i prospechu
wečnému i časnému slúžila. Kle-
kajúc túto modlitbu činí päť
krížikow nad sw. obetou, to-
tážto: tri spoločne nad kalichom
a hostiou, potom jeden nad
hostiou, a jeden nad kalichom. —
Zymito krížami knáz nassw. krw
a telo Spasitelowo nežehná, ale
len ukazuje, že tá obet na kríži
Otcu nebeskému byla priniesená.
Kolkokrát knáz Boha prosi o po-
žehnanie obeti, činí to wiac z
ohládu sebä samého a z ohlá-
du tých, za ktorých obet koná,
nežli z ohládu obeti samej,

a praveho obetníka, ktoréžto
obidwoje je sám Kristus. Potom
prosi Boha o lásku, dobrotu a
milosrdenstwo, hlbošo i oltáru
skloneny, pri slowách: „č o
učáknici tobože oltára“
bostáwa oltár, čím wrúcu swoju
pobožnosť na jawo dáwa. Kleka-
júc: „telo a krw,“ činí dwa
kríže: jeden nad sw. hostiou
a druhý nad kalichom, a pri
slowách: „wšetkym požebna-
niem“ zehná są znameniem sw.
kríža a zatým hneš utonči mo-
dlitbu slowami obyčajnými: „kr-
že tobože Krista, Pána
nasseho“ Amen. Hneš sa mo-
dlí knáz za mrtvých, aby ich Boh
z múk očistca wjal i Sebe do stán-
kow nebeských. Tu w tichosti me-
nuse zomrelých, ktorých zvlášte
má porúčať do milosrdenstwa
Božieho. A po krátkej prestawke
pokračuje knáz dalej w započatej
modlitbe. Až potuž są modlil po-
tičus; slowá ale: „i nám hrieš-
nikow“ hlasnejšie wykre-
ne, a pritom w prse ša uberi,
aby to iše i lub učinil, zpomi-
najúc a lutujúc nad hriechami
swojimi. Prosi potom Boha, aby
nám ráčil popriat a ubelit po-
dielu so swätými apostolmi a mu-
čenníkami, ktorýchžto tu menuje
15: jedného sw. Jana Krstiteľa,
ktorý predstavuje mučennikom ka-
rého zátóna a 14 nowozákonných
mučennikom, a sice: 7 pohlawia
mužského, 7 ale pohlawia ženš-
kého. Pri slowách: „po swäcu-
ješ, obžiwuješ, zehnáš“
činí knáz tri kríže nad kalichom
a sw. hostiou, potom hneš ob-
kryje kalich a, poklasknuw, aby
nashlbštiu úctu přítomnému Spa-
sitelowi preukázal, sw. hostiu do-
rúč berie a potom trikrát
ňou znamenie kríža činí nad ka-
lichom, potom medži sebou a ka-
lichom, riekajúc: „krže neho“
atd.; keď ale wylowí: „wšetka
čest a sláwa,“ pozdwične
kalich so swätou hostiou. Položiw

zase sw. hostiu na oltár, prikryv kalich a poslatkum na znamenie úcty, končí pozdvihnutým hlasom predchádzajúcu modlitbu slovami: „Per omnia saecula saeculorum!“ (Na veky vekow), na čo pri spievanej msi odpoveduje ľud, pri tichej ale msi miesto ľudu odpovedá ministrant: „Amen!“

Teraz počína príprava k sw. prijímaniu, a berie svôj začiatok modlitbou Pána, preto tak nazvanou, že nás ju sám Spasiteľ, ktorý je našim Pánom, modlit' sa naučil. Prv ale vyhýva ľud k spoločnej modlitbe, ktorú ľud ukončuje týmito slovami: „Ale zbať nás odo zlého,“ a knáz dokladá: „Amen!“ žiadajúc, aby sa nám tak stalo, jako sme prosili. Nasledujúca modlitba je temer potračovanie a obširnejšie rozvedenie poslednej prosby: „Dťe náš. V modlitbe tejto prosí knáz o dvoje, totižto: o odvrátenie wšetkého zlého, a o udelenie dobrého. Medzi touto modlitbou drží knáz kalisnú misťičku (vatenú), ktorúžto prvej ku koncu Dťe nášša do ruky wzał, a po slovách: „Wšetkých Swätých“ čini s ňou na sebe weliký kríž, t. j. od čela k prsam, a od ľavého k pravému ramänu; potom, bostaw ju, podloží ju pod sw. hostiu, aby ukázal, že wšeteť pravý pokoj pochádza od toho, ktorý na kríži za nás umrel, a preto najwätšiu lásku a oddanost' od nás zasluhuje, čo bostanie pateny znamená. Potom knáz, odkryw kalich, poslatnutiem najsw. swiatosti oltárnej sa klaňa, a pri slovách: „Křze tobože Pán a nášeho, Sežisťa“ atd. sw. hostiu na tri čiastky rozlomí: dve wätšie čiastky položí nazpäť na misťičku a s tou najmenšou čiastkou čini tri krže nad kalichom, riekajúc: „Pax Domini sit semper nobis-

cum!“ (Pokoj Pána, buď s námi wždycky); na čo ľud, w tichej sw. msi ministrant w mene ľudu odpovedá; „S duchom twojim.“ Potom tú najmenšiu čiastku sw. hostie púšťa do kalicha. Toto lámánie sw. hostie pri obeti sw. misse sa čini za prkladom sameho Spasiteľa, ktorý, požeňaw chlieb, lámal a rozdáwal učennikom. Keď knáz láme sw. hostiu, praje (želá) prýtomným pokoja, jednoty a braterskej lásky, bez ktorej sa nesmieme blížiti k oltáru Pána, a mluví, uklonený k oltáru, sopiatyma rukama: „Baráňku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad nami!“ A keď modlitbu túto tri razy, bijúc sa w prse, (pri sw. msi za zomrelých sa nebije w prse), opakowal, prosi Pána, aby ľudu Swojemu pokojného a lastawého ducha ubeliti ráčil. Teraz nasleduje blížšia príprava k sw. prijímaniu. — W prvej pripravnej modlitbe wzbudzuje lásku, w druhej posluffnosť, w tretej ponizeňost. Po prvej onej modlitbe pri slawnej sw. msi, jestli neúí wystawená welebná swiatost' oltárna, knáz, biskup a infulowaný práčat pobostá najprw oltár, a obšimajúc jahna (diakona), prawi k tomuto: „Pax tecum“ (Pokoj s tebou), jahen na to odpovedá: Et cum spiritu tuo (S duchom twojim); potom podá jahen bostten podjahnowi a podjahen ostatným duchowným osobám prýtomným, medzi osobami swetkými ale len zeme pánowi a patronowi zádušnému. Wolakedy sa bostawali wšeci ku službám Božim shromaždeni na twár: mužskí mužských, ženské ženské. W nektorých sw. misách není bosku tohoto z obzwláštňích príčin, a sice: w zelens' stwrtok z offliwosti zraby Judášowej, bostom spáchanej, a w bielú sobotu, ponewáč bielosobotná sw.

missa byla predtým konaná w noci k ránu welikonočného Božieho hodů, na ktorýžto radostný deň wzkriesenia Pána bez toho dáwali sebe wertiaci, objímajúc sa, wospolot pozdrawente; „Wskal Kristus Pán,“ jako to podnes Rusi činia, pozdrawujú sa: „Kristos w ostrese.“ Potých modlitbách, knáz, činiac poklonu najšw. telu i krvi Ježiša Krista, berie do ruky šw. hostiu, wzhwa meno Pána a bise sa wprse tri razy, rekašúc: „Panie nie som hoden, abyš wofstiel pod strechu moju, ale reknitel šlowom a bude uždrawená duša moja;“ potom čini s hostiou znamenite križja pred sebou a prijíma ju. Po prijímaní sopiatyma rukama za chwilkú rozjíma o welikom tajemstwe testu swiatosti. Medžitým knáz howori modlitbu a, poklaknuw pred najšw. swiatostou oltárňou w kalichu, misstičkou sbiera odrobinky šw. hostie, ktoré snáb este zstaly ležat, aby najšw. swiatosti oltárňa neprissla k neuententu, a dáwa ich do kalicha. Potom, keď kalich do pravej ruky wjal, čini nim znamenie križja pred sebou. Po prijímaní hneď howori dve modlitby: je dnu pri očistňowaní kalicha, a druhú pri umýwaní rúk. Pri slawnej swätej misst biskup a infulowaný pralát dáwa si tu esse, zwláštne w koničte ruky umýwat. — Takto stončtw knáz šw. prijímante, složí korporál, patenu, ručníček, pallu a pritrýwa kalich, a sopiatyma rukama sa pokloniw u prostrieba oltára, hostáwa na stranu epistolnú. Tu číta potichu antifonu, ktorá sa nazýwa „prijímanie“ (communio). Na to, nawrátiw sa zo strany epistolnej do prostrieba oltára, hostáwa oltár a, obrátac sa k ľubu i wztiahnuc ruky, jako k braterskému objatiu wšestých prítomných, prawí: „Pán s wámí,“ na čo ľub, alebo mi-

nistrant odpoweba: „I s buchom twojim.“ Potom príduc zase nazpät na epistolnú stranu, wzbudzuje ľub šlowom: „Roblime sa“ k spoločnej modlitbe. Po wykonanej modlitbe poprijímacej ide do prostriebtu oltára, hostá ho, a obrátac sa este raz k ľubu, a wztiahnuc ruky svoje, jakoby wšestých prítomných čel objat, prawí: „Pán s wámí,“ na čo ľub alebo ministrant odpoweba: „I s buchom twojim.“ Naposledy knáz oznámi, že je už obet dokonaná, šlowami: „Ite missa est.“ Zbte; missa je skončená! vlastne: „idte; prepusteni ste.“ Alebo, keď sa Gloria pri šw. misst neriekalo: „Bedicamus Domino“ (Dobrorečme Pánu!) a ľub alebo ministrant odpowie: „Deo gratias“ (Bohu wdäk!) Zatým k oltáru obrátens, hlboko uklonens sa modlí a, plný dôwe-ry, že Boh prosbu jeho dlá milosrdenswa Swojeho wyslyšfat ráčil, hostáwa oltár, pozdwihuje oči svoje k nebu, powznáša ruky svoje a, obrátac sa k ľubu, udeľuje mu požehnanie znameniem križja. Pri slawnej šw. misst biskup a infulowaný pralát, obrátens twárou k oltáru, sa tu potom ozwe: „Sub meno Pána pochwálen e,“ na čo sbor spewcow odpoweba: „Dobnynejska až na welky;“ opät biskup: „Pomoc nassa w mene Pána“ a sbor na to: „Ktory učini lnebe i zem;“ tamten zase, obracajúc sa k ľubu a prežehnáwajúc ho, rieka: „Požehnanie wšemo húčeho Boga, Dca + Syna + Ducha + Sw. neč zostápi na wás a zdstáwa pri wás wždy.“ — na to sbor odpoweba: „Ameň.“ — Pri šw. misst za zomrelých miestom: „Ite missa est,“ alebo: „Benedicamus Domino“ knáz rieka alebo spewwa: „Requiescant in pace“ (Neč obpočtwajú w pokoji), a

ministrant alebo ľud odpovedá : „A m e ñ.“ To ktoré z týchto trojnásobných prowolant pri slawnej sw. mssi spieva jeden. Konečne po ubelenom požehnaní (pri sw. mssi za zomrelých ale sú nebáwa žiadneho požehnanía) ide knáz na stranu, kde sa sw. ewangelium číta, a keď riekol : „Pán s wámi!“ na čo ministrant odpowie : „I s bu ch o m t w o j i m!“ poznámená oltár, alebo knihu, jestli z nej čítat má, a seba znameniem sw. kríža, riekajúc : „Za čítat oľ ewan de li u m u sw. Z á n a,“ na čo sa odpovedá : „S l á w a b u d Te be, Pa ne!“ Po prestávaní ewangelium dokladá ministrant : „W b á k y Bo hu,“ a tým sa zavrhne sw. mssa. Potom knáz, sobram talich, nawracuje sa do sakristie.

A čemu majú slúžiť obrády tieto.

O tomto cirkewy snem trientstý w. 22. sednici kap. 5. takto sa wyslowuje : „Donewác prirodzenost ľudská je tak spôsobená, že sa nemôže tak ľahko bez zownutních prostriedkow powzniesť k powážowaní božských weci; preto cirkew, jako dobrá a múdra matka, iste obyčaje ustanowila, aby totižto něco potichu, něco zase hlasite sa w sw. mssi riečalo. Pritom ustanowila obrády (ceremonie), ktoréžto sú : wyznamu plné poswiacanky swiece, pokurowanie, sstaty a mnoho este iného tohoto spôsobu, čo z apostolského pobania presslo na nás, aby sa tým wyznenná welebnost takej obeti znázornila, a myslle weriaci aby strže také widitelné znamenia a wyrazy náboženstwa a pobožnosti k powážowaní nastworchowanejších weci, ktoré sú w tejto obeti stryté, zbudené byly. Knážíky odew pri mssi swätej a pri iných swätých jednaniach.

Wšetky sstaty obetujúceho knáza smerujú k označeniu umučenia

a smrti Ježíša Krista; sú oni nasledujúce : 1) „Humerales,“ nárameník, to jest : sstatka biela, pláténá, ktorú sebe knáz ofolo krku uwážuje, a wyznamenáwa tú sstatku, ktorou katowie oči Kristu zawiazali a, ubierajúc ho po twári, pštali sa ho : „K d o t á uderil?“ Pri uwážowaní humerálu mobilí sa knáz : „Pofab Ho-
„spodine ! prilbicu spasenia, abych
„wšetke posuffenia witažne pre-
„mobol.“—2) „Alba“ alebo obew z bieleho plátna až na päty sá-
bajúca. Wyznamenáwa ten biely obew, bo ktorého dal Herodes Je-
žíša wo swojom dome na posmech oblieci. Pri obliečaní tohto rúcha mobilí sa knáz : „Pri-
„odej má, b Pa ne! bielým rá-
„chom newinnosti; wyčisti tak srd-
„ce moje, abych, obmytý krwou
„Božského Baránka, hoden byl
„wecnej radošti požíwat. A meñ.“

— 3) „Cingulum“ t. j. pás, ktorým si knáz albu pripasuje, aby sa mu táto po zemi newlekla. Wypodobňúwa prowazy, ktorými Kristus w zahrade byl powiazaný. Týmto sa knáz prepa-
sujúc, mobilí sa : „Opás mná, b
„Pa ne! obwážadlom čistoty; ubus
„wo mne wšetel oheň chlipnosti
„a haňby, aby wo mne prebýwa-
„la wšetka jasnost zdržanlilstwošti
„a čistoty,“ — 4) „Manipulus“ (náručník) je to rúcho, ktoré wi-
sí knázowi z ľawej ruky; pôwodne slúžilo k utieraníu potu, a wyznamenáwa prowazy a reťazy, ktorými byly swiazané nastw. ruky Spasitelowe. Keď ho knáz na ľawú ruku nawstieka, mobilí sa :
„Beriem náručník plaču a bole-
„sti, abych s plesaniem prijal ob-
„menu wšetkých prác a namá-
„ní!“ — 5) „S t b l a,“ ktorú se-
be knáz na bedrá a prse krížom kladie, a sáhá až ku kolenám, a wyznamenáwa prowaz, ktorý u-
krutníci uwiazali Spasitelowi oko-
lo hrbla, keď musel niesť ťažký
kríž na wrch Kalwárie. Keď knáz

sebe štoblu pres prse krížom opafuje a upewňuje, modlí sa: „Ka-
 „wrat mne, Pane! rúcho nesmr-
 „telnosti, ktoré som utratil pá-
 „dom Adamovým, abych, akoľvek
 „nehoden pristupujem k službe
 „svätej, preba neby pozajil
 „večnej radosi.“ — 6) „Kasula,
 „je to wránie stwoštné rúcho,
 „ktoré sa wôbec ornátom menuje a
 „wyznamenáva onen plášť sfiarlá-
 „tový, ktorým byl Spasitel w do-
 „me Pilátowom na posmiewanie
 „pridobný. Ornát tento býwal le-
 „dysi tak dlhý, že kryl knáza ob-
 „hlawy až do paty. Preto musel
 „ho knáz po oboch stranách nab-
 „lokte nahŕňovať, a ministrant
 „poboloť jeho z pozadu dohora dr-
 „žat, keď nastalo wo msi pozdwi-
 „howanie. Odtuď pochádza podnes
 „efste obyčaj ten, že ministrant pri
 „pozdwihowani, kľaciar za knázom,
 „drží dohora poboloť ornátu, jako
 „k ulahčientu. Pri obliekani kasule
 „modlí sa knáz: „Pane, Gežíssu
 „Krisite! ktorý si prawil: Járho
 „moje je ľahké a bremä moje
 „ľahké; baj mi, bych ho tak mo-
 „hol niesť, žebych sebe zaslúžil
 „milosť Tvoju získať. Amen.“ —
 7) „Kříž“ na ornáte rozpamä-
 „túwa nás na onen kríž, ktorý Kri-
 „stus Pán za nás niesol, a na
 „ktorom za nás wisel. — 8) Kw-
 „brát (birét), je sfiworrohowý
 „klobúčik, ktorým si knáz, idúci k
 „oltáru alebo k iným sw. jedna-
 „ntiam, pokrýwa hlavu, a pred-
 „stawuje trňowú korunu Kristowu.
 9) Pluviaľe ob latinského slo-
 „wa pluvia, čo wyznamenáva dažď;
 „užíwalo sa ho z počiatku proti
 „dažďu, teraz ale ho užíwa knáz ja-
 „ko rúcho ozdobného pri nešporách,
 „processiach atb. 10) Dalmatika
 „je rúcho ľahnow a pobjahnow tej
 „samej barwy, ktorú má i Kasula;
 „jej kraj ale sa trochu ob tejto li-
 „stí. — 11) Superpellicium či-
 „lí rochet je nepobfasaná, krátka al-
 „ba, sáhajúca po kolena, s rukáw-
 „mi alebo i bez rukáwov, ktorú

troni sw. mffe, máwa knáz pri sw.
 jednaniach. — 12) Záwoj za-
 „sijowý (velum), ktorým ob si-
 „je až dolu sáhajúcim zastiera si
 „knáz z uctiwosti ruky, berie do
 „nich monstranciu. — Biskupi k
 „bohofslužebným jednaniam, krom
 „obletow knázkých, majú efste iné
 „ozdobiny (pontifikálie), medzi
 „ktorými znamenitejšie sú: pr-
 „steň, opánky (sandále),
 „berla (pálica biskupská),
 „infula, kríž náprsný, tuniceľy
 „(lewítly), rukawičky a gre-
 „miále (zástera na lono). Takové
 „ozdobiny sú powolené i nektorým
 „knázom wyšších dôstojností (prá-
 „látom, opátom, probostom, tak
 „zwaným infulátom).

Nádoby a weci k mssi swätej a k
 iným sw. jednaniam potrebné.

1) „Kalič“ pre welebnú
 swiatosť pod spôsobou wina; pred-
 „stawuje brob Pána a horlosť umu-
 „cienia. — 2) „Patena,“ kalíš-
 „ná misstička pre welebnú swia-
 „tosť pod spôsobou chleba, ktorouž-
 „to sa i prikrywa kalič. Jako ka-
 „lič tak i táto misstička musí býť
 „aspon pozlátená a poswätená. —

3) „Korporále“ je biela plá-
 „tená šatka, na ktorej kalič stojí,
 „a menuje sa ob latinského „cor-
 „pus“ t. j. telo, preto: že sa na
 „telo Pána kladie, a predstavuje
 „plátno, w ktorom obwinul Jozef
 „z Arimatbie telo Pána, prv než
 „ho položil wo hrobu. — 4) „Ve-
 „lum“ (z aster ad lo kalicha),
 „býwa zo tkaniny, z jakovej je
 „ostatní obew knáza pri mssi sw. —

5) „Bursa,“ do ktorej sa kladie
 korporále, a je tiež zo tkaniny,
 jako ostatní obew knáza. 6) „Pal-
 „la“ slúži k tomu, aby sa ňou
 kalič prikryl, a nič nemošlo pab-
 „núť do kaliča. 7) „Tersori-
 „um“ malá biela plátená šatocka,
 „ktorou knáz kalič a prsty swoje
 „utiera. — 8) „Sostia“ (oplatka,
 „čltek obetný) je poblá pri-
 „kladu poslednej wečere Pána pffe-

ničná, nekvasená, tenká a okrúhla, ktorážto sa chová w sstatulke. — 9) „Wino obetné“ je čisté, nepríprávané, z winných brozien vytlačené, do ktorejhožto sa pri-miešľa pri sw. mssi woba. — 10) „Ciborium“ (kalich prijímací) s pokrywkou, majúcou na vrchu križik, w ktorejžto sa chovajú partikule ku sw. prijímaniu. — 11) „Monstrancia“, w ktorej sa weriaticim ku poklone ukazuje welebná swiatosť pod spôsobou chleba, postavená tam w nádobe pól-mesiacikovej (melchisedeku), jako-by na tróne. — 12) „Raditel-nica“, obsahujúca žeravé uhlie, do ktorejžto sa z nádoby, podobu lo-dičky majúcej, ližičkou sype won-né kadiblo. Kadiblom týmto sa welebná swiatosť, keď je w erejnej poklone vystavená alebo keď sa w slawnej processii pod b a l b a -ch í n o m z jedného miesta na dru-hé prenášľa, pritom oltár, knáz obetujúci a weci, w čas ich po-swiacania alebo žebnanja okuru-jú. — 13) „Ročníčky“ dve na mίste: jedna s winom, druhá s wobou a ručníček ku mssi sw. — 14) „Zwoňček“, ktorýmžto sa znak dáwa prítomným, aby pa-mätowali na sw. jednanie a vzdá-wali poklonu welebnej swiatosti. Oltár, ostatky Swatých, križ, ta-bernaculum, presteradlo, lam-pa, woskové swiece, kwetiny, obrazy, stupne.

1) „Oltár“ je stól k najsw. obeti messnej, predstavujúci onen stól, pri ktorom Spasiteľ nás, konajúc posledniu večeru, túto obet ustanovil, buď celý z kame-ňa, alebo len sštworhranná, ka-menná doska, ktorá sa položí plo-chou do stola obetného, a má nám predstáwovať Krista, o ktorom ho-worí sw. Pawel: „A tá skala byl Kristus“ (I. Kor. 10, 4.), S l a w -ný veľký oltár, w jehožto swätini (tabernakule) sa cho-

wá welebná swiatosť pod spôsobou chleba, stojí k wýchoby slnca na wznak toho: že Ježiš Kristus tu prítomný nie len sa narodil w zemi wýchodnej, ale i z nebies priniesol nám swetlo pravej wie-ry k dosiahnutiu wečného swetla. — 2) „Telesné ostatky Swätých“ (relikwie) jak wo wnútri oltára w obzwláštnej schránke, tak i na stole oltárnom majú nás po-wzbudzovať, aby sme Dicu nebe-škému ďakovali, že sa cirkew ne-musť žiadneho krawavého prenasle-dovania wiac obáwať a požíwa stáleho pokoja; aby sme si podľa príkladu tých Swätých pravú wie-ru wázili nad žiwobytie wezdej-šie. — 3) „Križ“ u prostried ol-tára má nás upamätovať, že sa na oltári nekrawavým spôsobom ob-novuje sama obeť, ktorú byl na križi w krvi Swojej dokonal Wy-kupiteľ nás; má tiež w nás žiwú wieru, pevnú nádej u činnú lá-sku obživíť, posilniť a zachovať. — 4) „Tabernákulum“ je sštri-ňa na oltári, w ktorejžto sa cho-wá monstrancia a cibor. — 5) „Presteradlo“ kladie sa na oltár z nábožnej prozretelnosti, aby sa sw. krw, jakousi náhodou súc wyliala, newsiakla až do sa-mého stola oltárneho, ale do to-hože poswäteneho presteradla; má nás pritom upamätovať na plát-no, do ktorého zawinuté ležalo w hrobe telo Pána nasseho, Je-žišsa Krista. — 6) „Lampa“ ho-riewa pred oltárom preto, že Je-žiš Kristus, ktorý jako pravý ži-wý Boh w swiatosti oltárnej pre-býwa, je swetlo pravé, oswicu-júce jedného každého človeka. — 7) „Woskové swiece“ horia po oboch stranách sw. križa, aby nás upomenuly: že, w srdci swojom chovajúc jasné swetlo wiery, pla-meň nádeje a obeť čistej lásky a pobožnosti, máme tak žiwi býť, aby sme swetlom svojich dobrých skutkow oslávili Dica, ktorý prebý-wa w nebesiach. — 8) „Kwetiny“

nás napomínajú, aby nasse modlitby Bohu milú vôňu vydávaly. — 9) „D b r a z y“ na oltároch majú nás upamätovať na rozličné články viery, príbehy písem sw., skutky čnostné Swätých, a nás k ich naslebovaníu wzbudzovať. — 10) „S t u p n e“ k oltáru webúce majú nás upamätovať na to, že pravý kresťan len po stupňoch k čnosti a k Bohu svojemu kráčať musí. — 11) „T a b u l k y t r i,“ z ktorých jedna u prostried oltára najväčšia obsahuje Gloria, Krebo a Kánon, modlitby pri obetovaní a prijímaní, druhá na ľavom boku jeho obsahuje modlitby pri umývaní rúk a tretia na pravom boku ewangelium sw. Jána ewangelisty. — 12) „P o l s t á r“ na oboch stranách oltára, pod ktorýchto sa kladie missál (messná kniha). — 13) „K r e b e n e“ (poslužný stolík) neďaleko hlavného oltára, na ktorýchto sa kladú veci ku slávnej missi svätej, ku príkl. kalich, koňwa umývací, swiece akolytów atd. — 14) „M i s s á l“ (missale), kniha messná, podľa ktorej knáží kazdodenne sw. missu sláži. — 15) „P o n t i f i k á l,“ kniha, obsahujúca modlitby, k upotrebovaníu pre biskupow a infulowaných prálatow pri sw. missi a iných biskupských sw. jednaníach. — 16) „D b r á b á r“ (rituál), kniha obsahujúca spôsob swiatosti udeľovať. — 17) „D i r e k t o r i u m“ (ob dirigere: ríditi), ríbidlo t. j. cirkewný kalendár pre knázow, w ktoromžto sú poznamenané swiatky, swäté časť a im primerané služby Božie na každý deň. — 18) „E w a n d e l i á r, čili p e r i k o p á r“ kniha obsahujúca výňatky z ewangelii a epistol na každý nedelu a swiatok w roku, ktoréžto knáží lubu predčítuje ob oltára alebo z kazateľnice pred hlásaním slova Božieho. Užívanie a význam bariet (fariet) na messných sstatách.

1) Barwa biela, w próbe

barwa swetla, má wzbľadom na nasse poznánte, wyobrazovať, dussewné oswietenie, swetlo wiery a jasnosti prawdy; wzbľadom na nassu slobodnú wólku má predstavovať čistotu srdca, newinnosti a swiatosti, a wzbľadom na nás cit má wyobrazovať radosť, šťastie a wečné blaboslawenstwo. A wo smysle tomto užíwa Cirkew barwu bielu na messných sstatách na slawnosti nassw. Erojice Božej, na dni Pána, na swiatky bl. Panny Marie, na dni sw. ande low, sw. wyznawačov, sw. panien, žien a wdów nemučebníckých a wšech Swätých, a wzbudzuje nás k sw. radosi, k túženíu po swiatosti, čnosti a k wečnému swetlu.

2) Barwa čerwená w próbe barwa ohňa a krwi je značíla. A wo smysle tomto užíwa Cirkew barwu čerwenú na swätobuffné swiatky, na dni sw. mučenníkow a ná swiatky sw. križa, a napomína nás, aby sme oheň božstej lásky w sebe roznitili, a ani mučenníckow smrti ob lásky Krista obľúčiť sa nebači.

3) Barwa zelená, swiatostný obetw prírody, barwa jara, pučiachí sa stromow, je znamením blabej nádeje w Bohu. Barwu túto užíwa Cirkew na messných sstatách ob oltáry zjawenia Pána až do nebele „bewiatnik“, rečenej, na nebele po swätobuffných swiatkoch a wzbudzuje nás wšerku dôweru w Boha a Krista sľadati, a wšerku dobrej strže Krista ob Boha očakawat.

4) Barwa swetlá je w próbe barwa oblohy nebeskej, wo by, popola, a znamená sľasť, polanie a wieru. A wo smysle tomto užíwa Cirkew barwu túto w čas adwentný, w čas sťtyricätbenného pôstu, w suché a križowé dni, a napomína nás k polaniu, —

5) Barwa čieru a je w prírode barwa noci a nedostatku svetla, a významená temná smrť a jej následok, t. j. smútok. A w smysle tomto užíwa Cirkev čierneho obewu w w eliký piatok, pri p obreb och a pri mssi sw. za z om relých, a napomina nás, abysme na zomrelých nezapomínali, a poslednie weci wždycky pred očima mali.

Cirkev latinskú reč užíwa pri mssi sw.

Cirkev sw., užívajúc latinskú reč pri sw. mssi, čini to z dôležitých príčin. Latinská reč je mrtvá, a jako taká není w yložená tým rozličným premenám, ktorým sú iné žiwé reči pobobené. Čo je raz bo nej složené, to zadržuje w wšsetke časy bez premeny. Užíwaním reči latinskej ubrzuje sa u kat. kresťanow rownosť w službách Božích w celom swete, strže čo sa jednota celej Cirkwe este wiac upewňuje. Prítom cudzia reč

má w sebe nečo slawného, nečo l pobožnosti wzbudzujúceho. Kdo ai modlitieb w nej složených nerozumie, ktorých Cirkev užíwa, zná predca ich smysel a wyna u č owania alebo sa o tom ľahko poučiť môže z ľahkej modlitebnej knihy. Coby hneď Cirkev užíwanie materinskej reči miesto latinskej pri službách Božích powolila, nezískaloby sa tým mnoho; ba esse pri schatrnení wšsebnej materinskej reči schatrneloby tiež u ľudu služby Božie, a pri wšsetkom tom by predca ťažko rozumeli knäza tí, ktorí sú obneho wzdálení, keď medzitým oni teraz wšsetky jeho modlitby pomocou modlitebnej knihy ľahko sprowádzajú a postihujú. Naposledy knäz, neznajúc reči kraja, nemohol by w tomže kraji sw. mssu slúžiť a, jestli by ju slúžil, snáď pre nepravé wyslowowanie slów by seba i službu Božiu wystawil smiechu, kdežto pri užíwaní reči lat. sa wec docela inak má.

Prvá pobožnosti pri sw. mssi.

(Na ten spôsob, jako ju knäz slúži.)

Modlitba pripravná. — Wšsemohúci, wečný Bože! w citu poníženosti a pobožnosti blížim sa k Tvojemu sw. oltáru a padám na kolená pred Tvojou najswätejšou Welebnosťou, abych Tebe sŕdze túto swätú a nekrwatú obeť za wšsetke nepočítané dobrodenia ďakowal (a) a za svoje hriechy a prestupky nekonečné zásluhy Tvojeho Jednorodzeného Syna, Bána mojeho a Wykupiteľa, Ježiša Krista obetowal (a). Spojujem úmysel swôj, obeť a modlitbu

swoju s obetou a modlitbou služebníka
Tvojeho knáza i s celou sw. katolickou Cir-
kwou, ktorá pamätliwá najswät. žiwota,
nebeských čnosti, bolestného umučenia a
obawnej smrti Ježíssa Krista; Tebe, Otče
nebeský! túto obet k Tvojej sláwe priná-
ssa, a skrze Jeho nekonečné zásluby o mi-
lost pre dieťky svoje prosí. Obetujem Tebe
túto sw. missu na podäkowanie za wšsetke
mne preukázané dobrodenia na dostučinenie
za moje spáchané hriechy, a k dostiahnutiu
milosti potrebných k spaseniu. Prosím Te-
bä, ráč dopustiť, aby i tí Tebe poručení
byli, za ktorých som powinný (á) sa mod-
lit, ktorí alebo esťte na tomto swete žijú, ale-
bo sa už z neho pomínuli. Priprav tedy
srdce moje, očisť ducha mojeho, poswät
dussu moju, wyhas hriechy moje, abych
pri tejto sw. obeti k Tvojej cti a prospechu
dusse svojej byl (a) pritomný (á). Č čože-
by mi osožilo, keďbych Tebä, len ústama ctil,
srdce ale moje by bylo vzdálené od Tebä?

O, nebeský Otče! smiluj sa nado mnou
a daj mi pravej lutošti nad mojimi hriecha-
mi, polepsšenia žiwota, pokoja srdca a ži-
wot wečný. Amen.

Stupňowá modlitba.

Knáz. W meno Dca i Sy- na i Ducha Swätého. Amen. K. Pristúpim k oltáru Božíemu.	Ministrant. K Bohu, ktorý obwesetuje mladosť moju. K. Súd mnä, ó Bože! a roz-

hadní wec moju od ludu bezbožného, a od ťloweka nepravého a falosného wytrhni mä.

M. Lebo Ty si Boh sila moja: prečo si mä obohnal? a prečo smutný chodím, keď mä sužuje nepriateľ?

R. Zostli svetlo Swoje a pravdu Swoju, to nech mä wobi a sprowábza na horu swiatosti Twojej, a do nebestých prbytkow Tvojich.

M. A prístupim k oltáru Božiemu, k Bohu, ktorý obweseluje mladost moju.

R. Budem Tä tiež oslawowať na harfe, ó Bože mój! prečo si smutná duffa moja, a prečo mä zarmucuješ?

M. Dúfaj w Bohu; lebo esste ho wyznáwať budem, spase nie twári mojej, a Boh mój.

R. Sláva buď Bohu Dcu i Synu i Duchu Swätému.

M. Jako bylo na počiatku i nyní i wždych i na weky wekow. Amen.

R. Prístupim k oltáru Božiemu.

M. K Bohu, ktorý obweseluje mladost moju.

(Pri sw. mssi za zomrelých wynecháva sa Žalm tento: Súd mnä, ó Bože.)

R. Pomoc nassa w mene Pána.

M. Ktorý učinil nebe i zem.

R. Wyznávam sä Bohu wsemohúcemu, Marii najblahošlawenejšej Panne, blahošlaw. Michalu archanelu, blahosl. Janu Krstiteku,

sw. Aposstolom, Petru a Pawlu a wšetkým Swätým, že som mnoho hressil myslenkami, slowami a skutkami, a to swojou winou, swojou najwätšsou winou; preto prosim najblahosl. Pannu Mariu, blahosl. Michala archandela, blah. Jana Krstiteka, sw. Aposstolow Petra a Pawla, a wšetkých Swätých, by ráčili orodowať za mnä u Boha, Pána nasseho.

M. Smiluj sä nad námi, odpust nám hriechy nasse a uweď nás do žiwota wečného, wsemohúci Bože!

R. Amen.

M. Wyznávam sä Bohu wsemohúcemu atd.

R. Smiluj sä nad wámi, odpust wám hriechy wasse, a uweď was do žiwota wečného, wsemohúci Bože!

M. Amen.

R. Dopusstienie, rozhressenie a ulawenie hriechow nassich udel nám, wsemohúci a milosrdný Pane!

M. Amen.

R. Pane! obrátäc sä obživíš nás.

M. A lud Twój bude sä weselit w Tebe.

R. Ukáž nám, Pane! milosrdienstwo Swoje.

M. A spase nie Swoje daj nám.

R. Pane! wyslyš modlitbu moju.

M. A wolanie moje prísť k Tebe.
R. Pán s vámi.

M. J s duchom твоjim.
R. Modlime sa!

(Pri vstupovaní k oltáru modlí sa knäz:)

Odejmi od nás, prosíme, Pane! nepravosti naše, aby sme hodni byli s čistou myslou do svätiny Tvojej vojsť; sfrze Krista, Pána nášeho. Amen.

(Tu knäz boskáva oltár a mluví:)

Prosíme Teba, Pane! sfrze zásluby Tvojich Svätých, ktorých ostatky (relikvie) sú tu, a sfrze zásluby všetkých Svätých, abyš mi všetke moje hriechy odpustiť ráčil. Amen.

(Pri slávnej sv. mši jažen (diakon) tu podáva knäzovi kabitelnicu, reknúc: „Pože hnajte, Welebny Otče!“ Knäz, berúc lížičkou z lodičky wonné kabitlo i, klabúc ho po tritrát do kabitelnice, hovorí pri prvom kladení: „Do toho buď pože hnany;“ pri druhom: „v ktorého česi;“ a pri treťom: „budeš pálený;“ potom, wrátiv lížičku a prežebnávajúc kabitelnicu, mluví: „W meno Otca i Syna i Ducha Sw. Amen,“ i vkladuje oltár. — Po okadení jeho dáva sa i on okadzoval ob jabna či diakona. Biskup a infulowani praláti idú potom hneď na sst a lla čili na stolicu pontifikálnu, kdežto poŕačujú wo sw. jednaniach až po obetovanie — Pri sv. mši za zomrelých neoturuje sa oltár.)

Introit. — Schod sw. mše.

(Na ľavom boku oltára.)

(Na rozličné dni je rozličný; wo mši o najsw. Trojici Božej, ktorá sa tu berie, je nasledujúci:)

Meč je požehnaná najswätejšia Trojica, a nerozdielna jednota! Wzdávame jej wdaky; lebo učinila milosrdenstvo nad nami. Pane, Pane náš! jať zázračné je meno Tvoje na celej zemi! Sláva Otcu i Synu i Duchu Swätému, jako bylo na

počiatku, i nyní i vzdychy i na weky we-
fow. Ameň.

(Pri sw. mssi za zomrelých miesto: „Sláva Otcu“ mluví kněz: „Obpočinutie wečné baj im, Pane! a swetlo wečné nech im swieti.“)

Nech je požehnaná najswätejšia Troji-
ca a nerozdielna jednota! Wzdávajme jej
wdäky; lebo učinila milosrdenstvo nad
námi.

(Kněz u prostried oltára mluví.)

R. Pane, smiluj sä nad námi!	M. Kriste, smiluj sä nad námi!
M. Pane, smiluj sä nad námi!	R. Pane, smiluj sä nad námi!
R. Pane, smiluj sä nad námi!	M. Pane, smiluj sä nad námi!
M. Kriste, smiluj sä nad námi!	R. Pane, smiluj sä nad námi!
R. Kriste, smiluj sä nad námi!	

Gloria. — Sláva.

Sláva bud na wysoctach Bohu, a na
zemi pokoj ludom dobrej wôle. Chwálime
Tebä, dobrorecíme Tebe, klaňáme sä Te-
be, oslawujeme Tebä, wdäky vzdávame
Tebe, pre welikü sláwu Tvoju, Pane
Bože, Králu nebeský! Bože Otče wssemo-
húci! Pane, Synu Jednorodzený, Ježíssu
Kriste! Pane Bože, Baránku Boži, Sy-
nu Otca! ktorý snimaš hriechy sweta, pri-
jmi modlitbu nassu; ktorý sedíš na prawici
Otca, smiluj sä nad námi; lebo Ty si sám
swätý, Ty si sám Pán, Ty si sám naj-
wyšši, Ježíssu Kriste! so Sw. Duchom w
sláwe Boha Otca. Ameň.

(Pri sw. mssi za zomrelých wynecháva sä „Gloria.“)
(Kněz boskáwa oltár a, obracajúc sä k ludu, mluví.)

R. Pán s wámi!

| M. J s duchom twojim!

(Biskup a infulowani praláti miesto: „Pán s wámi“ spiewajú: „Pokoj wám“.)

(Knáz ide na bok epistoly a modlí sa.)

R. Modlime sa!

Kollekty, čili messné modlitby.

(Rozličné podľa cirkewného wyznamu dňa.)

Wšemohúci, wečný Bože! Ty si služebníkóm Swojim udelil milosti, aby wo wyznání prawej wiery sláwu wečnej Trojice poznali, a w moci jej Welebnosti jednote poklonu činili, prosíme Teba: daj nám, aby sme strze moc tejže wiery každý čas od wšsetkeho protiwensstwa ochránení byli. Strze Pána nasseho, Jeziffa Krista, Syna Twojeho, ktorý s Tebou žije a kraluje, w jednote Duchu Swätého, Boh na weky wekow. | M. Amen.

E p i s t o l a.

(Rozličná podľa cirkewného wyznamu dňa.)

Čítanie z listu sw. Pawla aposstola k Rimanom Kapit. 41.

O hlbokost' bohatstwa, múdrosti a poznania Božieho! Jak nepochopitelné sú súdy Jeho, jak niewyskumatelné cesty Jeho. Lebo, fdo poznal myseľ Pána? alebo, fdo byl radcom Jeho? alebo, fdo najprw něco dal, aby to nazpät odplatené bylo? Lebo od Neho, strze Neho a w Nóm je wšsetko. — Jemu česť a sláwa na weky. Amen.

M. Bohu wdáky!

(Pri slawnej sw. mši pod assistenciami Epistolu spiewa podobien či subdiakon.)

Graduale.

(Rozličné podla cirkevného významu dňa.)

Pochválený buď, ó Pane! ktorý preze-
ráš prepasti a sedíš nad Cherubínmi. Chvá-
lený bývaš, ó Pane! na tróne kráľow-
stva Tvojeho a chvály hoden na veky.
Alleluja! Alleluja! Prijmi modlitby wšset-
kých weriacich Tvojich, Trojico Božia!
Tebe česť a chvála na veky! Alleluja!

(Pri sw. mssi za zomrelých wýneháwa sa jať tu, tak i wšade
inde: „Alleluja.“)

(Knäz ide do prostriedka oltára a modlí sa:)

Očisť srdce moje a ústa moje, wšfemo-
húci Bože! ktorý si jednič ústa Izaiássa
proroka so žeravým uhliem očistil; ráčmnä
skrže Tvoje milostiwé smilowanie tak oči-
stíť, abych Tvoje sw. ewangelium hodne
zwestowať mohol. Skrže Jezíssa Krista,
Pána nášeho. Amen.

Požehnaj, ó Pane! Pán nech je w
srdci mojom a w ústach mojich, abych Je-
ho ewangelium hodne a sluffne zwestowať.
Amen.

(Pri sw. mssi za zomrelých wýneháwa sa modlitba táto: „Po-
žehnaj, ó Pane!“)

(Na to ide knäz na boť ewangelium a mluwí alebo spiewa:)

R. Pán s wami! | I s duchom twojim!

(Knäz znamená knihu, potom sebä samého znameniem
swätého križa a mluwí:)

R. nasledujúce (slová) zo sw. | M. Sláva Tebe, Pane!
ewangelium podla Matússa.

R. Za onoho času riekol Ježiš k učem

nikom Swojim: Daná mi je wšsetka moc na nebi i na zemi. Preto idte, učte wšsetke národy a krstte ich w meno Otca i Syna i Duchá Sw. a učte ich zachovávať wšsetko, čo som wám rozkázal. Ejlä, já som s wámi po wšsetke dni až do skonania sweta.

M. Chwála Tebe, Kriste!

(Knäz bostáwa ewangelium a mluwi:)

Skrze ewangelické čítanie nech budú smazané winy nasse.

(Pri slawnej sw. mssi nadrečenú modlitbu: „Dětsí srdce moje“ modlí sa i jahen či diakon na wrchnom stupni oltára a, wstaw bore, pobáwa knázowi kabitelnicu, aby nasypal do nej wonného kadibla i, wezmúc do ruky mšál, pýta od neho požehnanie, reknúc: „Požehnaj, ó Pane!“ a, knáz požehnáwajúc ho. howori: „Pán nech je w srdci Tvojom“ jako powyšse. Potom diakon, okadiv mšál, spiewa ewangelium.)

(Pri sw. mssi za zomrelých neokadzuje sa ewangelium, ani ho po jeho prečítaní alebo wyspiewaní nebstáwa knáz, ani nehowori: „Skrze ewangelické čítanie“ atb.)

(Knáz, wrátiv sa do prostriedka oltára, mluwi alebo spiewa:)

Credo. — Wyznanie wiery.

Wierim w jednoho Boha, wšsemohúceho Stworitela neba i zeme, wšsetkých widiteľných i newiditeľných weci; a w jednoho Pána, Jeziffa Krista, Syna Božieho Jednorodzeného, a z Otca zrodzeného pred wšsetkými wčkmi, Boha z Boha, Swetlo zo Swetla, Boha prawého z Boha prawého, zplodeného, neučineného, s Otcem spolu podstatného, skrze nehož je wšsetko učinené, ktorý pre nás ľudí a pre nasse spašenie z neba dolu stúpil, a skrze Duchá Sw. z Marie Panny telo wzäl, a člowekom zôstal (knáz tu stá); ktorý je pre nás ufrižowaný,

pod Pontským Pilátom trpel a pohrebený je; ktorý tretieho dňa wstal z mrtvých podľa písma sw., a wstúpil na nebesa, sedí na pravici Otca; ktorý odtuď pride w sláwe súdiť živých i mrtvých; ktorého kráľovstvu nebude koňca. — Verím w Duchu Sw., Pána a Obživiteľa, ktorý z Otca i Syna pochádza, ktorý s Otcou i Synom spolu sa welebí a oslawuje, ktorý mluvil skrze prorokow. — Verím tiež w jednu swätú, wšseobecnu a apofstolskú Cirkew. Wyznáwam len jeden křst k odpustieniu hriechow a očakáwam wzkriešenie mrtvých a život budúceho weku. Amen.

(Pri sw. mši za zomrelých wynecháva sa „Kredo.“)

(Knäz boskáva oltár a, obracajúc sa k ľudu, mluví :)

K. Pán s wami!

M. J s duchom twojim!

K. Moblíme sa!

(Biskup a infulowani präláti umyšwajú si tu ruky a obchádzajú zo stolce pontifikálnej k oltáru konaj balšie bohofstuzebné jednanía.)

O b e t o w a n i e.

(Rozličné podľa cirkewného wyznamu dňa.)

Bochwalený buď Bože Otce a Jednorodzený Synu Boha, jako tiež i Duchu Swätu; lebo najsw. Trojica nakladala s námi podľa nekonečného milofrdenstwa.

(Knäz, odkrywajúc kalich, a držiac hostiu hore na kalifnej misstičke, mluví :)

Prijmi Otce Swätu, wšsemohúci a večný Bože! túto nepofskwrnenú obeť, ktorú ja nehodný služebník Twój prinášsam Te-

be, Bohu svojemu, živému a pravému, za nescíselné hriechy a urážky a nedbalosti moje, i za wšsetkých okolo stojacích: ale i za wšsetkých weriacích kresťanow, živých i mrtvých, aby mne a im prospela ku spa= seniu, k životu večnému. Amen.

(Kněz ide na bok epistoly, naliewa wino do kalicha, pre= jehnáwa wodou, a modlí sa pri mieššaní wina s wodou:)

Bože! ktorý si stvoril podiwne dôstoj= nost človeka, a ešte podiwnejším ju ob= nowil spôsobom, daj, aby sme sfrze ta= jemstvo tejto vody a wina účastní byli božstwa toho, ktorý sa tak znížil, že ľudskú podobu na seba wzał, Ježiš Kristus, Syn Twój, náš Pán, ktorý s Tebou w jednote Ducha Swätého žije a kraluje, Boh, na weky wekow. Amen.

(Kněz ide do prostriedka oltára, a tam, pozdwihnúc ka= lich s winom, s wodou pomeššaným, obetuje:)

Obetujeme Tebe, Pane! kalich spase= nia, prosťac Ťa o milosť: aby pred obli= čajom Tvojej božskej Welebnosti pre nasse i celého sweta spasenie s milou wôňou sa powznáffal. Amen.

(S uklonenou hlavou a sopiathma rukama modlí sa:)

W duchu ponizenosti a skormúteným srdcom predstupujeme pred Teba, Pane! Prijmi nás, a daj, aby dnes nassa obeť pred obličajom Tvojim dokonaná byla, aby sa Tebe, Pane Bože! líbila.

(Kněz prejehnáwa obeť týmito slowami.)

Bríd, Posvätitelšu, wšfenobúci, wečny Bože! a pože † hnaj tuto obeť, ktorá je fu cti Tvojeho šw. mena pripravená.

(Pri slawnej šw. mšsi podnássa jaběn (diakon) knäzowi kabitelnicu, reknúc: „Pože hnajte, Welebný Otče!“ a knäz, berúc ližičkou z ľobičty wonné kabitlo i, kladúc ho potrikrát do kabitelnice, howorí pri prívom kladení: „Strže orobowante blaboslaweného Michala archandela;“ pri druhom: „sedigceho na prawom boku oltára zápalow;“ pri tretom: „a wšetkych wywolensých Jeho“ — a, nazpät daw ližičku, pokračuje ďalej: „zápal tento ráči Pán (prežebnawajúc kabitelnicu) pože † hnaj a w milú wóňu prijaj. Strže Krista, Pána nasseho. Amen.“ — Potom, ofadzujúc kalich a hostiu, howorí: „Zápal † tento ob Tebe † pože hnaj nech wstúpi † Tebe, Pane! a zostúpi na nás milosrdenstwo Tvoje.“ Za tým ofadzujúc oltár mluwí: „Nech sa powznássa, Pane! modlitba moja jako zápal pred oblicajom Tvojim: nech budú ruky moje w obeť wečernú pozdwižnuté. Polož, Pane! stráž na ústa moje a pečaj opatrnosti narty moje, aby sa srdce moje neschýlilo k słowám bezbožným, k wymlúwanju prowinení svojich wlastných.“ A, dáwajúc nazpät kabitelnicu, howorí: „Nech zapáli w nás Pán obeň lásky Tvojej a plameň wečného milowania. Amen.“ — Po ofadení šw. darow a oltára oturuje jaběn knäza.)

(Pri umýwaní rúk na boku episttoly modlí sa 25. Žalm.)

Umýwam w newinnosti ruky svoje, a obstupujem oltár Twój, Hospodine! abych Tě hlasíte chwálil a wyprawowal wšsetke diwne skutky Tvoje. Hospodine! já milujem obydlie domu Tvojeho, a miesto (kteréžto je) přibytok sláwy Tvoje. — Nezatrat s hriessnymi dussu moju, a s ludmi wrazedelnými život můj. — W ich rukách je neschlechtnost; prawica ich plná je darow. Já ale w uprimnosti svoje chodím; wykup mää a smiluj sa nado mnou! — Noha moja stojí na rowine; w shromaždeniach (w chráme) dobrorečit budem Hospodinu!

Sláva buď Bohu Otcu i Synu . . .

(Pri sv. mši za zomrelých miesto „Sláva“ hovori knáz :
„Dobročinnosť večné daj im, Pane“ atď.)

(U prostried oltára modlí sa knáz uslonený:)

Prijmi, svätá Trojico! túto obeť, ktorúžto Tebe podávame na pamiatku umučenia, vzkriesenia a nanebevstúpenia Ježiša Krista, a na počtu blahoslavennej Marie Panny, sv. Jána Krstiteľa, svätých apóstolov Petra a Pavla, a jako tých, tak i všetkých Svätých: aby im prospela ku cti, nám ale k spaseniu, a oni za nás orodovať ráčili w nebesiach, ktorýchžto pamiatku slávime na zemi; sŕže Krista, Pána nasseho. Amen.

(Knáz hostáva oltár a, obrátiv sa k ľudu, mlúvi:)

R. Modlite sa bratia! aby moja i vaša obeť prijemná byla Bohu, Otcu všemohúcemu.

M. Prijmi tiež, Hospodine! obeť tú z rúk твоjich ku cti a sláve mena Svojeho, jako tiež i k nassemu prospechu a k blahu Svojej svätej Cirkve.

R. Amen.

Secreta. — Tiché modlitby.

(Rozličné podľa cirkewného významu dňa.)

Prosíme Teba, ó Pane, Bože náš! posväť obeť túto, sŕže wzhwanie Tvojeho sv. mena, a učíš nás sŕže to večnou obeťou! Sŕže Pána nasseho, Ježiša Krista, Syna Tvojeho, ktorý s Tebou žije a kráľuje w jednote Duchu Svätého, Boh,

Praefacia. — Predmluva.

(Rozličná na rozličné sviatky.)

R. Na wety wewow!

M. Amen.

R. Pán s wami!

R. Pozdvihnite srdcia!

Rn. Wzdámajme wdäky Pánu
Bohu!

M. I s duchom twojim!

M. Pozdvihli sme ich k Pánu!

M. Hodno i spravodliwo je.

Práwe hodno a spravodliwo, sluffno i spastitelno je, Tebe wždycky a wffade wdäky wzdáwat: swätý Hospodine, wffemobúci Otče, wečný Bože! ktorý si s Tvojim Jednorodzeným Synom i Duchom Sw. jeden Boh a jeden Pán; nie jako jedna Osoba, ale jako jedna božská Bytnosť, ktorá je wo troch Osobách. Lebo čo my skrze zjawenie Tvoje o Welebnosti Twojej werime, to isté werime o Tvojom Synowi, to isté werime i o Duchu Swätom, bez toho, žebysme rozdiel w božskej prirodzenosti činili, tak, abysme sa pri wyznáwaní prawého a wečného Božstwa, w Osobách wlastnosti, w Bytnosti jednote, a wo Welebnosti rownosti klaňali, ktorú zwelebujú andeli i archandeli, jako tiež Cherubim i Serafim, ktorí wždycky a bez prestania wolajú a jednoblasne spiewajú:

Swätý, swätý, swätý

Pán Boh zástupow! nebe i zem plné sú sláwy Tvojej! Hosanna na wysoftach! Božehnaný, ktorý sa berie w mene Pána! Hosanna na wysoftach!

(Práfácia táto podľa cirkwneho wyznamu swätých časow a swiatkow sa mení, a sice:)

Präfácia na slavnosť narodenia Krista Pána až do troch Kráľov, na otisľovanie P. Marie, na Božie Telo a pres oktávu, a na premenenie Krista Pána:)

Bráve hodno a spravodlivo, sluffno i spasitelno je, Tebe wždycky a wffade wdäky wzdáwať: swätý Hospodine, wffemohúci Otče, wečný Bože! Ponewáč nowe swetlo blesku Tvojeho sfrze tajemstvo wtelenia Slowa wečného wyfflo nassim myselným očám: aby sme, poznáwajúc widitelne Boha, sfrze tohoto zahoreli Láskou k wecam newiditelným. A preto prosperujeme s andelmi i archandelmi, s trónmi i panstwami, a so wffetkým zástupom nebeským pieseň sláwy Tvojej, bez konca wolajúc:

(Na tri Krále a pres oktávu:)

Bráve hodno atd... wečný Bože! Lebo Twój Jednorodzený, ukázaw sä w podstate nassej smrtelnosti, obnowil nás w nowom swetle Swojej nesmrtelnosti. A preto prosperujeme s andelmi atd.

(Na nedele pôstne až po nedelu smrtnú:)

Bráve hodno atd... wečný Bože! Ktorýžto telesným pôstom neprávosti potlačuješ, mysel pozdwiňuješ, čnosť i odmenu udeluješ: sfrze Krista, Pána nasseho. Sfrze ktoréhožto wychwaluju Welebnosť Tvoju andeli, klaňajú sä Tebe panstwá, träsú sä pred Tebou mocnosti, oslawuju Teba w spoločnom plesaní nebesia i nebeské moci, a blahoslaweni Serafimi, s ktorýmiž i nasse hlasy bys k Sebe pripustiť ráčil, Tä prosíme, s pokorným wyznaniem wolajúc:

(Na nedelu smrtnú, kwetnú, w zelený stvrtok a w dni sw. križa:)

Bráve hodno atd... wečný Bože! Ktorýžto spasenie ľudského pokolenia na drewe križa si upewnil, aby sä odtud život wzkriesil, odtud smrti pochádzala; aby ten, ktorý na drewe zwitázil, na drewe tiež byl prewlabaný, sfrze Krista, Pána nasseho, sfrze ktoréhožto wychwaluju Welebnosť Tvoju andeli atd.

(Od wigilie veľkej noci až po oktávu, potom v nebele až do nanebewstúpenia Krista Pána:)

Práve hodno a spravodlivo, sluffno i spastelno je, Tebä, Hospodine! každého času siče, ale tohoto dňa obzvláste, (wo welikú jobotu sä rieka: „tejto noci obzvláste,“ a po bielej nebeli: „ale tohoto času obzvláste“) slawnejšie zwelebowat; ponewác náš welikonočný Baránok je obetovaný. On je opravdivý Baránok, ktorý sniesol hriechy sweta. Ktorýžto smrť naffu smrťou Swojou zniwočil a život Swojim z mrtvých wstaniem obnowil. A preto prosperujeme s andelmi atd.

(Na nebe wstúpenie až po wigiliu swätobussných swiatkow:)

Práve hodno atd... wečný Bože! sfrze Krista, Pána nasseho. Ktorýžto po Swojom z mrtvých wstani wšsethým učennikom Swojim widitelne sä ukázal, a pred ich očima wstúpil na nebestia, aby nás Swojeho božstwa účastnými učinil. A preto prosperujeme s andelmi atd.

(Od wigilie swätobussných swiatkow až po nasledujúcu sobotu wčeme:)

Práve hodno atd... wečný Bože! sfrze Krista, Pána nasseho. Ktorýžto, powzniesow sä nad wšsetke nebestia i, sediac na pravici Tvojej, zaslúbeného Ducha Swätého wylial (dnessnieho dňa) na synow za Swoje deti prijatých, nad čím wšsetek swet na celom okrffleku zemskom w nesmiernej radošti plesá. Ale i nebesté a andelské mocnosti prosperujú pieseň sláwy Tvojej, bez końca wolajúc:

(Na slawnosť najsw. Trojice Božej, jako w prítomnej sw. mssi.)

(Na swiatky prebl. P. Marie:)

Práve hodno atd... wečný Bože! abysme Tä w swiatok nepoffkwrneného počätia (obetovania, zwestowania, nawšstíwenia, nanebewzätia, narodzenia, w deň pamiatky holestného prebodnutia, na slawnosť) blahoslawenej. wždy čistej Panny chwálili, zwelebowali a

oslawowali ; ponewáč Tvojeho Jednorodzeného zastie-
neniem Ducha Sw. počala, a bez utratenia svojej pa-
nenskej eti swetu večné swetlo, Ježíssa Krista, Bána
nasseho porodila. Sfrze ktoréhožto wychwalujú We-
lebnosť Tvoju andeli atd.

(Na deň sw. Apóstolow :)

Bráwe hodno a spravodlivo, sluffno a spastel-
no je, Tebä, Hospodine! pokorne prosit, abys Ty, več-
ný Pastýru! Swoje stado neopustil, ale abys ho sfrze
Swojich sw. Apóstolow ustawične ochraňoval, aby
ono od tých samých riditelow spravované bylo, kto-
rých si Ty jako Swojich námestníkow wo swätom úrä-
de za jeho pastýrow postavil. A preto prosperujeme
s andelmi atd.

(Na každý deň :)

Bráwe hodno atd. . . večný Bože! sfrze Krista,
Bána nasseho, sfrze ktoréhožto wychwalujú Welebnosť
Tvoju andeli atd.

Kanon, čili tichá sw. mssa.

Tebä tedy, najmilostivejšii Otče! sfrze
Ježíssa Krista, Syna Tvojeho, Bána na-
sseho ponížene prosíme a žiadame, (tu bossáwa
knäz oltár,) abys milostive prijal a požehnal
† tieto dary †, wdäky a † swäté obeti ne-
posšťwrenené; zvlášste ktoré Tebe podáva-
me za cirkew Tvoju swätü katolicü, abys
ju w pokoji zachował, chránil, sjednotil a
ridit ráčil na celom okrese zeme; zarowen
so sluzebníkom, pápežom nassim N., a bi-
skupom nassim N. i cisárom a kráľom na-
ssim N. a so wšsetkými prawoweriacimi a
katolickej apóstolskej wiery ctiteľmi.

Memento. Spomienka na esse živých spolekřstianou.
Rozpomeně sa, ó Pane! na služebníkov a služebnice Svoje N. N. a na vššetkých přítomných, ktorých wiera a pobožnosť Tebe je známa a powedomá, za ktorýchžto Tebe obetujeme, alebo ktorí Tebe obetujú túto obeť chwály za seba i za vššetkých svojich prí náležiacich, na vykúpenie duší svojich w nádeji spasenia a blaha svojeho, a Tebe predkladajú žiadosti svoje wečnému Bohu živému a pravému.

Communicantes. Spomienka na Swätých.

Učastní súc spoločného obcowania a ctiac pamiatku obzwlášte (na wianoce až do troch Kráľow, potom na hromnice, na Božie Telo a pres oktáwu, na premenenie Krista Pána a na deň najsw. mena Ježiš dobáwa sa tu toto: „a sláwac najsw. noc (alebo prt mši dennej: „najsw. deň“), w ktorú neposkwrnené panenstvo Marie prineslo swetu Wykupitela; ale tiež ctiac pamiatku obzwlášte teže,“ — na tri Krále a pres oktáwu: „a sláwac najsw. deň, w ktorý sa w nassom tele oprawdiwe a skutočne zjawil Twój Jednorodzený Syn, ktorýchžto s Tebou byl ob wečnosti w rownej sláwe; ale tiež ctiac pamiatku obzwlášte,“ — na welitú noc a pres celý týdeň welitonočný: „a sláwac najsw. deň (na bielu sobotu: „najsw. noc“) wzkieššenia Pána nasseho, Ježišsa Krista poblä tela; ale tiež ctiac pamiatku obzwlášte,“ — na nebewstúpenie až do soboty pred swätodušsnými swiatkami: „a sláwac najsw. deň, w ktorý Pán náš, Twój Jednorodzený Syn podštatú nassej krehkej prírodzenosti, spojenu wo Swojej osobe, powzniesol na prawicu Welebnosti Twोजej; ale tiež ctiac pamiatku obzwlášte“ — na swätodušsné swiatky a pres oktáwu: „a slá-

wác najšw. turlčny deň, w ktorý sa Duch Swätý apostoľom w nesčíselných jazykoch ukázal; ale tiež etiac pamiatku obzwoľášte“) slawnej wždy čistej Panny Marie, Rodičky Božej, a Pána nasseho Jeziffa Krista, jako tiež i blahoslawených a apoštoľow a mučenníkow Tvojich: Petra a Pawla, Ondreja, Jakuba, Jána, Tomáša, Jakuba, Filipa, Bartolomeja Matúša, Simona a Tadeáša, — Lina, Kleta, Klimenta, Kista, Kornelia, Cypriana, Bawrinca, Chryfogona, Jána a Pawla, Kosmy a Damiana a wšsetkých Swätých Tvojich, prosíme Ťa: ráč pre zásluby a na prímluwu ich popriať, aby sme wo wšsetkom pomocou Tvojej ochrany byli opatrení; škrze tohože Krista, Pána nasseho. Amen.

(W tom knáz rozprestiera ruky nad dary obetované, riekajúc:)

Prosíme Teba, ó Pane! abyš túto obeť (na welikú noc a pres tydeň welikonočný, pritom na swätoduffné swiatky až do nasledujúcej soboty dodáva sa tu toto: „ktorú Tebe i pre tých prinášame, ktorých si z wody a z Ducha Sw. milostiwie preporobil, ubelíac im odpustenia wšsetkých hriechow“) od nás služebníkow Tvojich i čeládi Tvojej milostiwie prijal, dni nasse pokojom Tvojim prowádzal, od wečného zatracenia nás uchował a w spoločnosť Tvojich Wymolených prijať ráčil; škrze Krista, Pána nasseho. Amen.

Obeť tú, ó Bože! ráč wo wšsetkom pože-

hnať †, zasvätiť † a potvrdiť, aby bola rozumná a dôstojná, a skala sá nám telom † a krvou najmilejšieho Syna Tvojeho, Pána nášeho, Ježiša Krista, ktorýmto ten deň pred tým, než trpel, wzał chlieb w swaté a welebne ruky Swoje a, pozdwihnuto oči k nebu, k Tebe, Bohu, Otcu swojemu wšsemohúcemu, Tebe wdáky činiac, že- hnať †, lámal a dáwal učennikom Swojim, reknúc: „**Veźmite a jedzte z toho w špeci!**“

Premenenie chleba.

„**Toto je telo moje.**“

(Keď knáź najsw. telo pozdwihuje, klaňaj sá w naj- hlbšej poniženosti tomuto zázračnému tajemstvu, a považuj nekonečnú lásku Boha, Spasiteľa nášeho, ktorý pre spasenie za naše hriechy na drewo križa powyššeny, smernú obeť kr- wawým spôsobom priniesol a ju pri obeti sw. mšse netrwa- wým spôsobom obnowuje.)

(Na to odkrýwa kalich a pokračuje ďalej:)

Podobným spôsobom keď powečerať je: wzałw tento prewzácny kalich w swaté a welebne ruky Swoje, a zase Tebe wdáky činiac, žehnať † a dal učennikom Swojim, riekajúc: „**Veźmite a pite z neho w špeci!**“

Premenenie wina.

„**Tento je kalich krwi mojej, no- wej a wečnej úmluwy, tajemstwa wiedy, ktorá za nás a za mno- hých bude wyliatá na odpustenie**

hriechow. — To fedykofweť byſte
činili, na moju pamiatku čiňte.”

(Pri pozdvihowaní kalicha zvelebuje ſo wždy pribýwajúcou
pobožnosťou láſku najſvät. Wylupitela, ktorý ſtrže ſwoju
ſwätú krv, ktorú na križi wyliewal, duſſe naſſe očíſtil, a
toto očíſtenie wo ſwojej ſwätej cirkwi opakował nepreſtáwa.)

Po pozdvihowaní.

Spominajúc tedý, Pane! my ſlužeb-
níci Tvoji, áno i lud Twój ſwätý tohože
Kriſta, Syna Tvojeho, Pána naſſeho,
Jeho oblažujúce umučenie, Jeho z mrtwých
wſtanie a Jeho ſlawné nanebewſtúpenie
obetujeme Tvojej Welebnoſti wzneſſenej z
Tvojich ſſtedrých darow čiſtú †, ſwätú †,
a nepoſſkwrnenú † obeť, chlieb ſwätý †
žiwota wečného, a kalich † wždy trwajú-
ceho ſpaſenia.

Ráč na tieto dary s miľoſtiwou a priž-
niwou twárou popatrit a ich laſkawe pri-
jať, jaſo ſi ſo zaľúbeniem prijal dary ſpra-
wedliwého ſlužebníka Tvojeho Abela,
obeť arcioťca naſſeho Abraháma, a ktorú
ſi obetowal Twój najwýſſí knäz Melch-
ſedech, obeť ſwätú a dar nepoſſkwrnený.

(Knäz ukľoňuje a modlí ſä ďalej:)

W najhľbſſej poniženosti Tä proſíme,
wſſemohúci Bože! daj ſi toto ſtrže ruký
Tvojeho ſw. andela na Swój wzneſſený ol-
tár pred Swoju božſkú Welebnoſť wložit;
abyſme, ktorí jaſo účäſtnici tohože oltá-

ra najšvätejššie † telo a † krv Syna
Tvojeho požívať budeme, wšsetkým nebe-
ským požehnaním a milosťou naplnení by-
li; sŕze tohože Krista, Pána nášeho.
Amen.

Memento. — Spomienka na mŕtvých.

Rozpomenš sa, ó Pane! tiež na Tvo-
jich služebníkov a služebnice, ktoré nás so
znamiením viery predišli a w snu pokoja
odpočívajú. — —

(Tu sa môžeš modliť za mŕtvých, za ktorých chceš.)

Daj, ó Pane! by tito i wšseci w Kri-
stu zosnuli na miesto občerstwienia, swetla
a pokoja sa dostali; sŕze tohože Krista,
Pána nášeho. Amen.

(Knäz sa bije w prse retnúc: Nobis quoque peccatoribus.
(„Z nám hriešnikom.“))

Z nám hriešnikom, služebníkom Tvojim,
ktorí wo welikost Tvojich smilowaní sa
dôverujeme, udel podielu spoločenstva s
Tvojimi swätými apóstolmi a mučenník-
mi: Jánom, Štefanom, Matejom, Barna-
bášom, Ignáčom, Alexandrom, Marcell-
nom, Petrom; — Felicitou Perpetuou,
Satou, Luciou, Anežkou, Ceciliou, Ana-
stáfiou, a wšsetkými Swätými Tvojimi;
medzi nich ráč i nás prijať, nenakladajúc s
námi podľa zašlúženia nášeho, ale podľa
milosrdenstva Svojeho pre Krista, Pá-
na nášeho; sŕze ktorého Ty, ó Bože! wše

toto dobré spôsobuješ, posväcuješ †, obži-
wuješ †, požehnávaš † a nám rozdávaš
sfrze neho †, s nim † a w ňom †, buď Te-
be, Bohu †, Otcu wšsemohúcemu, w jednote
Ducha † Swätého wšsetka česť a sláva!

na weky wekow!
R. Modlime sa!

| M. Amen.

Modlitba Pána.

Spasiteľným prikázaniem napomenutí
a božským ustanowením wyučení opowa-
zujeme sa powedať:

Otče náš, ktorý si na nebesiach: posväť
sa meno Tvé. Príď kráľowstvo Tvé.
Buď wöla Twa jako w nebi tak i na zemi.
Chlieb náš wezdejssi daj nám dnes. A od-
pušť nám nasse winy, jako i my odpúšťame
nassim winníkóm.

R. A neuvoď nás w pokússenie | M. Ne zbaw nás odo zlého!
R. Amen.

R. Prosíme Teba, ó Pane! wyslobod
nás od wšsetkého, minulého, prítomného, bu-
dúceho zlého, a sfrze prímluwu blahosla-
wenej a slawnej wždy Banny a Rodičky
Božej, Marie, swätých apóstolow Petra a
Pawla, Ondreja a wšsetkých Swätých, udel
miloštiwe pokoja za nassich časow, aby-
sme pomocou milosrdenstwa Tvojeho pod-
porowaní, hriechow wždy sa zdržowali a
ničím znepokojowaní nebyli; sfrze tohože
Pána nasseho, Jezissa Krista, Syna

Tvojeho, ktorý s Tebou žije a kraluje, w jednote Ducha Svätého —

(Tu knáz menššiu čiastku sw. hostie drží nad kalichom.)

R. Na weky wekow. | **M.** Amen.

(Knáz čini s menššou čiastkou sw. hostie trikrát znamenite swätého križa nad kalichom, riekajúc:)

R. Pokoj + Pána buď + vždy = | **M.** S duchom твоjim.
chy s wá + mi!

(Tu knáz, keď najmenššiu čiastku sw. hostie do kalicha púšťa, mluví:)

R. Toto smieššanie a spojenie tela a krvi Pána nasseho, Ježišsa Krista, nech nám podiel na tom berúcim slúži k životu večnému. Amen.

(Na to sa trikrát bije w prse:)

Agnus Dei. — Baránku Boží.

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, daj nám pokoja.

(Pri sw. mši za zomrelých knáz miesto: „smiluj sa nad námi, a daj nám pokoja“ riefa: „Daj im obpočinutie; daj im obpočinutie; daj im obpočinutie večné,“ ani sa nemobli modlitbu: „Páne, Ježišsu Kriste! ktorý si apoštolom Swojim“ atb. ani nerozdáva pokoja.)

Páne Ježišsu Kriste! ktorý si apoštolom Tvojim pravil: „Pokoj zanechávam wám, pokoj môj dávam wám:“ nehlád na hriechy moje, ale na wieru cirkwe, a zachowaj ju podľa wôle Tvojej w pokoji a jednote, ktorý žiješ a kraluješ Boh, na weky wekow. Amen.

(Pri slawnej sw. mssi rozdáwa knäz assistentom pokoj, reknúc: „Pokoj s tebou“ a diakon odpovedá: „i s duchom tvojim;“ diakon zase oddáva pokoj subdiaconowi, tento ceremoniarowi atd. jeden druhému rád rádom.)

Bane Ježíssu Kriste, Synu Boha žiwého! ktorý si z wôle Otca, prispeniem Ducha Swätého swetu sfrze smrť Swoju žiwot dal; wyslobod mnä sfrze toto najswätejšie telo a frw Tvoju od wšsetkých mojich neprávosti i od wšsetkého zlého; a učič, bych sä prikázani Tvojich wždy držal, a od Tebä nikdy odlučení nebyl, ktorý s týmže Bohom Otcom i s Duchom Swätým žiješ a kraluješ, rovný Boh, na weky wekow. Amen.

Bane Ježíssu Kriste! nedaj, aby požíwanie Tvojeho tela, ktoré já nehodný prijímať sä osmelujem, mne k südu a zatračeniu slúžilo, ale aby mi podľa dobroty Tvojej k ochrane duffe i tela a k dostabnutiu spasenia prospelo; ktorý žiješ a kraluješ s Bohom Otcom, w jednote Ducha Swätého, rovný Boh, po wšsetke weky Amen.

(Knäz berie sw. hostiu do ruky a howori:)

Ghlieb nebeský wezmem; a meno Pána wzywať budem.

(Trikrát sä bije w prse, za každým reknúc:)

Bane! nie som hoden, abys woffiel pod strechu moju; ale rekni len slowo, a bude uzdrawená duffa moja.

(Prežehnáwa sa tu sw. hostiou a hovorí :)

**Telo Pána, Ježiša Krísta, zachowaj
dussu moju k životu večnému. Amen.**

(Prijíma telo Pána a zůstawa za chwítku pohružený w poníženom, powdáčnom rozjismaní welikého tajemstwa oštárneho. Potom odkrýwa kalich a, nachádzajúce sa snáď nektore drobky zo swätej hostie na korporáli sbierajúc a do kalicha ich dávajúc, modlí sa :)

Jako sa Pánu odmením za wšsetko, čo mi preukázal? Kalich spasenia wezmem a meno Hospodinowo wzywat budem. Chwálu vzdávajúc wzywat budem Hospodina a od nepriateľow svojich wyslobodený budem.

(Prežehnávajúc sa s kalichom hovorí :)

Krw Pána nasseho, Ježiša Krísta, zachowaj dussu moju k životu večnému. Amen.

(Batým pije sw. krw, a keď na vypláknutie dáwa wíno do kalicha naliewať, hovorí :)

Čo sme ústama požíwali, nech čistá myseľ pojme, a tak obeť počasná bude nám ku prospěchu večnému.

Telo Tvoje, Pane! ktoré som jedol a krw Tvoja, ktorú som pil, zůstañ wo wnútrnostach mojich, a daj, aby žiadna posštwrna neprávosti na mne nepozůstala, ktorýchto požíwaním čistej a swäto-swätej swiatosti som posšlnený, ktorý žiješ a kraľuješ na weky wekow. Amen.

(Keď knáz privedol kalich do poriadku, modlí sa na bohu epistolnom :)

Príjmanie.

(Rozličné podľa cirkevného významu dňa.)

Zvelebujme Boha nebies, a pred oššettkým chceme sa mu wyznať, že nám preukázal milosrdenstvo Svoje.

(Knäz bostáva oltár a, obrátiv sa k ludu, hovorí alebo spiewa:)

K. Pán s wami! | M. J s duchom twojim.

(Na boku episttolnom:)

K. Modlíme sa!

Poprijmanie.

(Mení sa podľa swiatkow.)

Užíwanie tejto najswätejššej swiatosti, jako tiež i wyznáwanie wečnej najsw. Trojice a jej nerozdzielnej jednoty nech nám služi, ó Pane Bože náš! k prospěchu tela i duše; skrze Pána nášeho, Jezissa Krista, Syna Tvojeho, ktorý s Tebou žije a krásluje, w jednote Duchu Swäteho, Boh

K. Na weky wekow. | M. Amen.

(Knäz u prostried oltára k ludu:)

K. Pán s wami! | M. J s duchom twojim!

K. Ite missa est. (Sďte; missa | M. Bohu wdäky!

je skončena)

(W istých časoch, zwlášte keď nebylo Gloria, miesto: „Ite missa est“ powedá sa: „Benedicamus Domino (Dobrorečme Pánu)“ a pri sw. mši za dusičky rieka knäz: „Requiescant in pace (nech odpočívajú w pokoji).“)

Knäz hlboko naklonený modlí sa:)

Ráč Sebe, naswätejššia Trojico! wykonanie mojej služby oblúbit, a učiň, aby obeť, ktorú som ja nehodný pred očima Tvojej Welebnosti obetowal, Tebe byla príjemná, a mne jako tiež i wšettkým, za ktorých som ju obetowal, skrze Tvoje milosrdenstvo k

smiereniu slúžila; sŕdze Ježiŕŕa Kríŕta, Pána naffeho. Ameň.

(Prejehnáwa ľud.)

(Pri ŕlawnej ŕw. mŕŕŕi biŕŕup a inŕulowaný prálat ŕpíŕwa :)

Bíŕŕ. Buď meno Pána po= Sbor. Do tohoto kaŕŕu aŕ na
chwálené. weŕŕy.

Bíŕŕ. Pomoc naŕŕa w mene Sbor. Ktorý ućinil nebe i zem.
Pána.

R. Pojehnaj wáŕ wŕŕemohúci M. Ameň.
Boh, Dtec †, Syn † a Duch
† Swätý.

(Na boku ewandelium :)

R. Pán ŕ wámi !

R. Zaćiatok ŕwáteho ewande= M. J ŕ duchom twojim.
lŕum poblá Jána. M. Sláwa Tebe, Pane !

Na poćiatku bylo Slowo, a Slowo bylo u Boha a Boh byl Slowo. To bylo na poćiatku u Boha. Wŕŕetky weci ŕŕze neho ućinene ŕú, a bez neho nić není ućinene, ćo ućinene je. W ŕňom ŕivot byl, a ŕivot byl ŕwetlo ľudu, a ŕwetlo w temnoŕŕach ŕwieti, a tmy ho neobŕŕahly. Byl ćloweť poŕŕlaný od Boha, ktoremuŕŕto meno bylo Jan. Ten priŕŕiel na ŕwedoctwo, aby wydal o ŕwetle, aby wŕŕeci werili ŕŕze neho. Nebyl on ŕweto, ale aby ŕwedoctwo wydal o ŕwetle. Bylo ŕwetlo prawé, ktore oŕwicuje kaŕŕdeho ćloweťa, prihádzajúceho na tento ŕwet. Na ŕwete byl, a ŕwet ŕŕze neho je ućineny, a ŕwet ho nepoznal. Do wlaŕŕneho priŕŕiel, a ŕwoji ho nepoznali. Ktoríkolweť ale ho prijali, dal im moc ŕynmi Boŕŕimi byť, tým, ktorí weria w mene jeho: ktoríŕto nie

z krvi, ani z wôle muža, ale z Boha zrodze-
ní sú. A Slovo telom učinené je, a
prehývalo medzi námi tu postatne knáz na
znamenie najhľbššej úcty) a wideli sme slávu jeho,
slávu jakožto Jednorodzeného od Otca, pl-
ného milosti a pravdy.

M. Bohu wdáky!

(Sestli sa odbývala sv. mssa nie toho dňa, ale docela iná,
tedy berie sa vždy z nej poslednie ewandeltum.)

Modlitba po sv. mssi. — Milosrd-
ný, wšsemohúci Otče wšsetkých ľudí! Obeť
Tvojeho najmilejšieho Syna, Ježišsa Kri-
sta, ktorú on sám krvavým spôsobom na
kríži, a na miesto neho knáz teraz nekwa-
vým spôsobom na oltári priniesol, už je
dokonaná. Prijmi túto swätú obeť milosti-
we k Tvojej wätššej cti, ku cti blahoslawenej
Panny Marie a wšsetkých Swätých, zwlá-
šfte toho Swätého, ktorého swiatok dnes
Girkew sw. sláwi; prijmi ju na odpuste-
nie hriechow mojich a k obdržaniu milosti
a milosrdenstwa Tvojeho; prijmi ju ku
pomoci w mojej welikej potrebe . . .; pri-
jmi ju za mojich nepriatelow, ktorí mä za-
rmútili a obrazili; za tých, ktorým som dal
(a) pohoršenie; za mojich domácich a pria-
telow, tiež i za tých, ktorí mi na duffi ale-
bo na tele dobrodenie preukázali; prijmi
ju za tých, ktorí sa teraz so smrťou pasujú,
za zarmútených a utísknutých, za duffičky

w očistci, zvláště za tých, za ktorých som najviac povinný (á) sa modliť. — Ano prijmi ju, milosrdný Otče! túto najsvätejšiu obeť umučenia a smrti Syna Tvojeho, a čo pri tom modlitbe mojej zchádzalo, to wynahradia nekonečné zásluby mojeho ukrižovaného Spasiteľa! Amen.

Druhá pobožnosť pri veľikej

(Spievanej, hrubej) sv. m. s. i.

(Pri pokropovaní svätenou vodou.)

Protispew. Nakrop nás, Pane z vysošti! — Kosou vody posvätej, — A od každej nás očisti — Nepravosti spáchanej; Bysme svätými srdcami — Službu Tebe konali; — A čo žiadame prosbami, — Milostive ziskali.

Žalm 50. Smiluj sa nado mnou, Bože! podľa veľikého milosrdenstva Tvojeho!

Knáz. Ukáž nám, Pane! milosrdenstvo Tvoje. | **Sbor.** A spasenie Tvoje daj nám!

R. Modlime sa!

Pane Gežíffu Kriste! ífrze pokropenie touto vodou, ktorú si stvoril, popraj nám uzdravenia duše i tela; popraj ochrany w nebezpečenstvách spasenia, istoty w nádeji, pewnosti wo wiere a dokonálosti w láfke, zbe

R. I na weky wekow. | **Sb.** Amen.

(Ob veľikej noci až do trojčnej nebele, keď sa pokropenie krstovnou vodou stáva:)

Widel som wodu wytekajúcu z chrámu ob ľoku pravého alleluja, a wšsect, ku ktorým prišla woda táto, učinení sú spasenými a reknú: alleluja, alleluja.

Kn. Wo wzkriessent Tvojom, | **Sb.** Nebe i zem radujú sa, alleluja. |

R. Modlime sa!

Wšsemohúci Bože! udeľ nám w túto veľikonocnú slawnosť, aby sme, nebeskými žiadosťami zapálení, žizni-

li po studnici života večného, ktorýžto je Ježiš Kristus, Pán náš.

Ob. Ameň.

(Keď sa pred sv. mšou a po sv. mši požehnanie dáva s velebnou sviatosťou.)

M o d l i t b a. — Ježišsu Kriste, Bože lásky a dobroty! Ty si prisľúbil, že w tejto sviatosťi budeš až do konca sweta pri nás zôstávať, preto: abyš nám požehnával a milosť Swoju udelowal. Preto teby prosím Tã w najhlbššej pokore: ráč katolíckú Cirkew, ktorú si na skale wystawil a sŕdze zázračnú moc Tvojeho kríža upewnil, rozšíriť, powýšiti a w Tvojej sw. službe zachowať. Prosím Tã w najhlbššej poníženosti: ráč nepriateľow Tvojeho sw. mena ponížiť a pokoj medzi kresťanskými kniežatmi zachovávať. Prosím Tã najvrúcnejšie: ráč wšech blúdnych a neweriacich k pravej wiere, a wšetkých hriessnikow k opravdivému pokaniu prawiessť; ráč tiež wdowy a siroty ochraňowať, utiŕknutých a opustených tessiť, umierajúcich Tvojou milosťou posilňowať a ubohé dusse w očistci z múk ich wyslobodiť. Prosím Tã naposledy, ó najtichší a najdobrotiwejší Ježišsu! ráč Swoju milosťiwú a požehnanie plnú ruku rozprestrieť a mnã i mojich na tele i na dusi, tiež i moje práce a zamestnania tohoto týždňa i wšetko moje imanie požehnať. A preto padám pred Tebou na kolena a prosím Tã wrúcne (totižto pob požehnaníem). Ó Ježišsu Kriste! Tvoje požehnanie prid na mnã, na mojich i na wšetkých, nyní i po wšetky časy zvlášte w hodinu smrti nassej. Ameň.

P r í p r a w n á m o d l i t b a. — Wšsemohúci Bože! já sláwim swätú wečerú lásky, ktorú Twdj Jednorodzený Syn, Ježiš Kristus, na wečitú pamiatku Swojeho umučenia a smrti so Swojimi učenníkami w noci pred smrťou Swojou odbawowal. Som-li hoden (a) w tomto prewýbornom konaní účäť brať? Skúmam-li

wnútrnosti Swoje? prezerám-li záhyby srdca swojeho? srownám-li city swoje s citmi Spasitelä pri ustanowení sw. wečeri? ach, musím soznať, že som nehoden (a), abych spojený (á) byl (a) s Kristom, wečným najvyšším Bastyrom, ktorý sä Tebe, Otče na nebesiach! w tomto tajemstwe jako obeť za nasse hriechy prednáša. Wiem wssať, že Ty, ó Pane! skormútené srdce nezapowrhujes; preto opowazujem sä túto sw. pamiatku spolu wykonáwať, w bdwere w Tvoje nekonečné milosrdenstwo, že milostive prijmes city žialu, wdäku a chwäly a ducha pokania, ktoreho Tebe prinášam. Daj, aby sfrze túto pobožnosť wiera moja byla upewnená, nádej moja ožiwená, láska a wšetke dobre predsawzätia byly posilnené; daj, abych w poznani Tebä prospiewal (a), sfrze wykonáwanie dobrehó wždy wiac a wiac hodnejším učennikom Jezissowým zdstáwal (a)! Požehnaj predsawzätie moje, abych Tvoje Božské prikázania plnil (a). Oswiet mä, abych poznal (a), čo žiadaš odo mnä, a daj mi sily, abych to i wykonal (a)!

W ch o b. — Najmilosrdnejšii Bože! ktorý si lubi tať welmi milowal, že si Swojeho Syna, oblesť to Welebnosti Tvojej za nich obetowal, prosím Tä: neodwrať sä odo mnä, ale wzeři milostive na mnä, keď nekrawawú obeť Syna Tvojeho sláwim! Dúfam jedine wo welikost smilowania Tvojeho, s ktorým si mnä w Jezissu Kristu wykúpil. Prosím Tebä, aby mi slawnosť tohoto sw. tajemstwa k spaseniu, k odpusteniu hriechow mojich, k obnoweniu žiwota dusse mojej slúžila. — Keď já skormúteným duchóm pred Tebä predstupujem, daj, aby táto obeť, Tebe, Otče nebeský! prijemná byla, a rozmnož wo mne milost Swoju sfrze milosrdenstwo Swoje.

K o n f i t e o r. — Kdo som já, ó Pane! že sä opowazujem predstupiť pred Tebä? Bože! w Tvojej

najswätejššej prítomnosti len zahaňbený (á) zvolat
 mŕzem: buď milostivý mne hriešnemu (ej)! Wffe-
 mohúci! tieto slowá powznášajú sa z hlbin srdca mo-
 jeho k Tebe, a keď ich opatujem, dôvera moja ožiwu-
 je a rozmnožuje sa. Ano smiluj sa nado mnou podľa
 nekonečného milosrdenstva Svojeho! Wzhľadni milosti-
 we na mnä, ktorý (á) w tomto biednom a slzawom
 údolí prebýwam. Maj polutowanie so mnou; lebo po-
 dlä podstaty dobroty Swojej preukazuješ milosrden-
 stwo Swoje tým, ktorí sú jeho najmenej hodni. O Wy-
 kupitelu môj! daj, abych želel (a), že som Tã obra-
 zil (a), a uprimne žiadal (a) Tebã napozatým nikdy
 wiac neobraziť! Wyznávam svoju winu. Nie som ho-
 den (a), abych sa so svojim neschetným srdcom blížil
 (a) k Tvojemu sw. oltáru. Wšak ale lutosť srdca mo-
 jeho je Tebe milá. A hlä, od dnes; od tohoto okam-
 ženia, odriekam sa wšetkeho, čo sa Tebe na mne nelúbi.
 Já som Twôj (a) a zďstanem Twôj (a).

Kyrie elejfon. — Wšemohúci, dobrotivý
 Bože! Ponewáč my strze zásluhy Syna Tvojeho, Wy-
 kupitela nasseho, wšetko od Tebã dosáhujeme, a Tã
 w dôwere prosíme: prednášsam i já svoje časné potre-
 by pred trón Twôj a prosím Tã o pomoc a potechu.
 Otče! Ty vieš, jaké trápenie suzuje srdce moje; Ty
 vieš, jaký križ snášsam, a vieš tiež najlepšie, jako sa
 mi pomôct môže. O Bože! smiluj sa nado mnou; po-
 máhaj mi w potrebe mojej, w ktorej sa teraz k Tebe
 modlím. A čobych sa hned modlil (a) bez toho, žebych,
 jako Twôj božský Syn na hore oliwetstej, wyslyšsený
 (á) byl (a), nezúfam predca; lež Tebe, ó najslawej-
 šši Bože! osúď (lôš) môj poručím, Tvojemu múdre-
 mu narádzaniu sa podrobím a dôwerne zvolám: „Ot-
 če nie moja, lež Tvoja wôla nech sa sta-
 ne!“ Popraj mi sily a ducha, abych w tomto pred-
 sawzätí až do konca života mojeho sotrwal (a).

Ó Bože! smiluj sa podľa Tvojej dobroty nad wšsetkými mojimi dobrodinami, mojimi priatelmi a nepriatelmi, obzvlášťe preukáž lásku Swoju príbuzným mojim a tým, ktorí sa do modlitby mojej poručili. Zadrž nás wšsetkých w milosti Swojej sŕdze Ježišsa Krista, Syna Tvojeho, Pána nasseho, ktorému s Tebou i s Duchom sw. wšsetka česť a poklona náleží na weky. Amen.

Gloria. — Sláva Bohu na wysoštach! Ó kdyby tento wýborný chwálospew, ktorý jednúc pri narodzení Spasitela swet a nebesťe zášťupy spiewaly, bez koňca a z plného srdca medzi námi sa ozýwal; kdyby každé stworenie swojemu Stworitelowi a Zdržowatelowi swdji chwálospew prosperowalo. Wšsetko, čo dýcha, nech Ťa chwáli, ó Bože! wšsetko nech milosť Tvoju oslawuje a Tvoju nesmiernu lásku s pohnutým srdcom zwelebuje! Swätý, wečný Otče! o ktorého wšemohúcnošti a dobrote wšsetke Tvoje diela swedoctwo wydawajú, Ty zasluhuješ, aby sine Ťa po wšsetky čas wlebili a Tebe sa klaňali. Wďaky, chwála a poklona tiež Tebe, Ježišsu Kriste, Bratre a Priatelu náš! ktorý si jednúc z lásky k nám zomrel a nyní prebýwaš w kráľowstwe Swojom, abyš oblahoslawil wšsetkých, ktorí Ťa nasledujú. Tiež i Teba chwálime a Tebe sa klaňáme rovným spôsobom, Bože Duchu Swätý! ktorý od wečnosti s Otcom i Synom, rovný Boh, žiješ a kraluješ. Chwála Tebe, trojediny Bože! a sláva i česť na weky wekow! Amen.

Prošby. — Wšemohúci, wečný Bože! Ty poteszenie a posilnenie wšsetkých, ktorí w Tebe dúfajú; wyslyš milosťiwe prosby nasse! Bez Teba nič nemôžeme; bez Tvojej ochrany a pomoci hynieme w potrebách a protiwenstwach nassich a odstupujeme od cesty Tvojich sw. prikázani. Preto prosíme Teba: udel nám milosťi a pomoci Swojej, aby sine Tvoje swäté prikázania

náležite plnili; abysme dobré skutky wykonáwai a Tebe są lúbit ušilowali; abysme tiež pre telesné potreby tohoto žiwota wšsetko z Twojej otcowskej ruky prijali, čo je nám spasiteľné a prospessné k žiwotu večnému. Dobrý Bože! wyslyš prosbu moju a wyslyš tiež wšsetkých, ktorí sú tu w mene Ježiš ihromaždení, a modliac są zwelebuju Tebä.

J k Tebe, milosti plná Matko Ježišowa! wolám. Ty utocišste wšsetkých kajúcich hriessnikow proš u Boha za mnä, aby mä neopustil, zwláštte w posledniu hodinu žiwota mojeho, keď mä wšseci ludie opustia. Prispej mi wteby so Swojou materinskou pomocou a zaweď dussu moju k Ježišowi, Synu Twojemu; oroduj za mnä, aby mä milostiwe súdiť a do blahoslawenstwa večného prijať ráčil. Amen.

E p i s t o l a. — Bože! klanám są Tebe, ktorý si sfrze prorokow a apostolow k nám mluwil, a esste wčil sfrze duchowných pastyrow k nám mluwiš; jak dobrotime, jak pobitwne si są po wšsetke časy ludom zjawowal! Daj, aby Twoje sw. slowo, nie len w usšách mojich neodznelo, ale aby i do srdca mojeho wniflo a úrodným są stalo na dobrých skutkoch. Pane! dwojnásobne som hoden (a) pokuty, keď Twoju swätú wölu znám a neplním. Daj mi milosti a sily, abych hlas, ktorý mä wola, nasledowal (a), a cestu, ktorú mi ukazuješ, nastupowal (a). Daj, abych dobrodenia milosti Twojej uznal (a). Sprowádzaj mä, abych są od Twojich sw. prikázani nechýlil (a); podporuj mä, keď są k pádu chýlim; tiahni mä silným ramenom, keď moje prewrátené srdce tomu odporuje. Daj, abych chcel (a) i konal (a), čo są Tebe lúbi. Amen.

E w a n d e l i u m. — Najiwätejšsi, najdobrotiwejšsi, najmúdrejšsi Bože! ďakujem Ti za nekonečné dobrodenia, ktoré si nám sfrze Twoje nebeské učenie a zjawenie ubelil. Božské slowo, ktoré nám Ježiš Kri-

stus priniesol, je svetlo, ktoré dusse nasse oswicuje, zohrieva, obživuje, potesseniem, radošťou a pokojom naplňuje a krehké srdce kajúcich s nádejou blahoslavenstva pozdvihuje. Ono ukazuje bezpečnú cestu do neba a sprowádza nás po nej do neho. Ježišu Kriste! Ty si cesta, pravda a život. Sprowádzaj mä, ó božské svetlo! w imamom údolí tohoto pútnického života k sw. cielu, a daj, abych obličaj Tvojej Welebnosti uwídať mohol (a). Wykupitelu! udeľ mi ducha poslušnosti, abych Tvoje sw. príkazy wo wšsetkom nasledowal (a). Buď Ty jedine s Tvojim nebeským slowom mój pokoj, moja radošť a moja potecha. Zostaň wo mne a tiahni mä za Sebou, abych sa nikdy od Tvojich cieľ a príkazani neoblúčil (a), ale abych sa, s Tebou w sw. láske spojený (á), Teba po wšsetke časy pridržiwal, ktorý si špasenie sweta a studnica spravedlnosti. Zasej, ó Pane! semeno Tvojeho Božského slowa do srdca mojeho hlbocko, a daj, abych byl (a) vždy hotový (á), ho ochotne prijímať, a owoce nesmrteľného života prinášať. Wečná Dobroto! daj tiež, aby wšeci, ktorí esste w newedomosti a wo tmách blúdu sotrowávajú, k poznaniu Teba priffli. Daj, aby im wzešlo svetlo pravdy Tvojej, aby tať w kráľowstwe spravedlnosti forunu wečného blahoslavenstva obdržali. Amen.

Kredo. — Werim w Teba, wečného, žiwého Boha i Otca, od ktoréhožto sú wšsetky weci stworené — na nebi i na zemi. Werim nie len, že si wšsetko, čo sa tu nachádza, stworil, ale tiež že esste vždy wšsetko zdržuješ, wšsetko ridiš a spravuješ. Každodenne wychádza a zapadá slnce Tvoje, zwestujúc sláwu Tvoju. Každodenne chováš a zdržuješ ľudí i wšsetko stworené. Ty si to, ktorý wšsetko sporiadaš, čo nás potkawa, ktorý radošti i žalosti zosielaš k nassemu dobrému, abys nás pre nebe dochowal. Wečný Bože a Otče! Ty si spolu náš Zákonowydawatel a Súdca, ktorý budeš je-

dníc súb wynássať nad mojim konaním i nekonaním, a každému budeš odplácať podľa účinkov jeho.

Verím w Ježiša Krista, ktorý z lásky k nám zošľúpil z nebies, nasse biedne ľudské telo wzał na seba, plakal s námi, snássał nasse trápenia, nasse tärchy, a škrze swoju smrť na križi nás smeril so Swojim Otcom nebeským. Verím w neho, jakožto Jednorodzeného od Otca, plného milosti a prawdy, obdlesk Otca večnej sláwy. Verím w neho, ktorý, keď dokonal Swoje weliké Božské dielo na zemi, zase wstúpil na nebesa, kdežto sedí na prawici Boha a je Prostředníkom a Služovníkom nassim. Odtud príde zase z trónu Welebnosti Swojej súdiť živých i mrtvých.

Verím tiež w Duchu Sw., ktorý pochádza od Otca i od Syna, a je rovný Boh s Otcem i Synom; ktorý nás oswicuje, posilňuje a obživuje k wšsetkému dobremu. Jaké potessenie naplňuje srdce moje, keď wiem, že Duch Sw. nám udeluje milosti Swoje, oswicuje náš rozum, a rozohriewa i obživuje srdce nasse ku každému peknému účinku! Budem sa wšsať tiež usilowať wieru swoju nie len ústama wyznáwať, ale i skutkom dokazowať, abych škrze ňu večný život došliahnúť mohol (a).

O b e t o w a n i e. Pane! Tvoje je wšsetko na nebi i na zemi! Já sa chcem Tebe jako dobrowolná obeť podrobiť. Obeťujem sa tedy Tebe w prostote srdca swojeho, a poswecujem sa dnes k službe Tvojej a k zwolebowaniu mena Tvojego na wesy. Prijmi ma so swatou obeťou tela Swojeho, ktorú Ti dnes w prítomnosti anđelow prinášam. Pane! škladám na oltár Twój wšsetke swoje hriechy a prestupky, ktoré som od toho dňa, jako som začal (a) hriechy poznáwať, až do tohto okamženia pred obličajom Tvojim a pred sw. anđelmi Tvojimi spáchal (a). Spál wšsetke hriechy moje ohňom lásky Swojej! Dčišť šwedomie moje od wšselikej

winy; udeľ mi znova milosti Swojej, ktorú som byl (a) sfrze hriechy swoje utratil (a). Obetujem Ti tiež wšsetko, čo je wo mne dobrého; ačpráwe i toho je málo a je i to nedokonále. Sprowádzaj mnä leniwého (ú) a neužitocného (ú) služebníka (nicu) k cieľu wečného bla=hošlawenstwa. Skladám tiež na oltár Twôj wšsetky žiadosťi pobožných kresťanow a súkromné potreby mojich rodičov a priateľow, bratow a sestier, i wšsetkých, ktorí sú mne milí, i tých, ktorí mne alebo druhým z lásky k Tebe dobročinili, a sebä i swojich do modlitby mojej poručili, buďto esťte na tejto zemi žijú alebo sa už do wečnosti odobrali. Prosim za wšsetkých, by Tvoju pomáhajúcu milosť a Tvoju potessujúcu pomoc a ochranu w nebezpečenstwach a osľobodenie pokút skúsili a, od wšsetkého zlého osľobodení, češť a wdäky Tebe vzdávali. — Naposledy obetujem Tebe tiež modlitby swoje a túto obeť smerenia, zvlášťte za tých, ktorí mä nejakým spôsobom obrazili, zarmútili, pomlúwali, alebo mi nejakú škodu a kríwdu učinili; jako tiež i za wšsetkých, ktorých som wolakedy zarmútil (a), znepokojil (a), ukríwdil (a) a pohoršsil (a), a to slowom alebo skutkom, buďto wedome alebo newedome, aby si nám wšsetkým nasse hriechy a spoločné urážky odpustiť ráčil. Odejmi, ó Pane! zo srdca nassich wšsetko nepravé podozrenie, newôľu, hnew a rozpor i wšsetko, čoby mohlo lásku ruffiť a swornosť braterskú umeussiť! smiluj sa, smiluj sa, ó Pane! nad wšsetkými, ktorí milosrdenstwo Tvoje wzhýwajú; prijmi na milosť wšsetkých, ktorí sú potrebni milosti Tvojej, a učin nás hodnými milosti Swojej i žiwota wečného. Amen.

Orate Fratres — Dítě nebeský! prijmi milosťiwe túto sw. obeť z rúk knäza Swojeho a udeľ mu milosti a pomoci Duča Sw., aby tieto prewelebné učinky, ktoré sa spawenia celej Cirkwe týkajú, s najčistejšou a najponiženejšou pobožnosťou konal, aby tak

hodným spôsobom Tvoja najvyššia Velebnosť byla slávená. Keď nám zoslať Svojeho požehnanja, ktoré by nás w živote sprowádzalo, w križoch tessilo, w pokuffení posilňovalo a pri našich prácach obwešelo-
walo! Strze velikú obeť Syna Tvojeho, Otče do-
brotivý! obráť oči Swoje na nás a zapál srdce na-
ffe detinskou a wdäčnou láskou k Tebe a horlivosťou,
abysme wšsetke Tvoje dobročinné zákony werne a pil-
ne až do konca života nášeho plnili, a wed nás po-
blä nich do wečného blahoslavenstwa. Amen.

Präfacia. — O, Bože, powážim-li blaho-
slavenstvo života wečného, o ktorom sw. aposttol mlu-
wí: „Čo žiadne oko newidelo, žiadne ucho
neslyšfalo, a čo do žiadneho ľudského srd-
ca newstúpilo, to pripravil Boh tým, kto-
rí ho milujú;“ — powážim-li w duchu: s jakou
welebou a sláwou w nebesiach kraluješ, obkľúčený od
Serafimow a Cherubimow a od wšsetkých sborow sw.
andelow a zástupow blahoslavených duchow, ktorí
w newypowitelnom wytržení a radošti Teba chwálä,
Tebe sa klaňajú a Teba zwelebuju, — a powážim-li, že si
i mnä strze Ježišfa Krista k onomu newypowitelne-
mu blahoslavenstwu powolal: slusná a spravedliwá
wec je, abych Tã i já chwálil (a), Tebe sa klaňal (a),
Teba zwelebowal (a) a hlas swój w chásospew ne-
beských zástupow spojil (a) a wolal (a): Swätý, swä-
tý, swätý Bän Boh zástupow; nebe i zem plné sú
sláwy Tvojej! Hosanna na wysoťach! Požehnaný,
ktorý prihädza w mene Bána! Hosanna na wysoťach!

Pred prijímaniem. — Spasitelu Boží, Je-
žišsu najlaskawejšii! kdo je w stawe, uwážiť velikosť lá-
sky Tvojej, lásky tej, s ktorou si sláwu wečného Ot-
ca, ktorúžto si mal u neho prv, jako byl swet založený,
opustil a zostúpil si na zem, abys jako člowek,
jako náš priateľ, medzi ludmi obcowal, nás ztra-

tených hládal a blahoslavenými učinil. Ó Ježíssu! jak mnoho si z lásky k nám lidom podstúpil od narodzenia Swojeho w masštálke betlehemskej až do toho okamženia, w ktorom je dokonané weliké dielo wykúpenia hriessneho sweta, ktoré Tebe Dtec byl uložil; až do toho okamženia, w ktorom si sa na drewe križa na Golgote modlil a potom zvolal: **Dokonané je!** Otče do rúk Tvojich porúčam ducha svojeho!

Ó lásky plný Ježíssu! Ty nie si spokojný s tým, že si sa jednúc obetował za hriechy nasse Swojemu Dtcu nebeskému, chceš sa ešte každodenne obetovať za hriechy nasse spósobom nekrwawým. Chceš byť knäzom na weky podlä rádu Melchijedecha a obetovať sa za nás pod spósobou chleba a wina. Wčil znova zostupuješ z neba, obnovuješ Swoje sw. umučenie a prinášaš ho Dtcu Swojemu, abyš ukojil spravedlnosť jeho.

Wykupitelu Boží! jak welmi nás Ty miluješ! Chwálím Ťa s najuprimnejšou powdäčnosťou za dobrodenia Tvoje; s tužbou Ťa očakávam a žiadam sa Ťi klaňať w sw. swiatosti oltárnej. Ó šťastne okamženie, w ktorom nás Ty, ó Ježíssu! sŕdze Swoju požehnanie plnú prítomnosť obweseluješ! zostúp tedy z trónu Dtea Tvojeho s Tvojimi sw. anđelmi k nám lidom dolu a daj, aby sŕdze ústa knäza Tvojeho pri oltári tento chlieb a toto wíno w Tvoje sw. telo a w Tvoju sw. krv. obrátané bylo, k čemuž si deň pred Swojim umučením a smrťou pri poslednej večeri Tvojim sw. apóstolom náwod a moc udelil, reknúc: „**Wzmite a jedzte z toho wšŕeci, toto je telo moje!**“ a potom si wzał kalich, wdäky činil, žehnal a dal učeníkom Swojim, reknúc: „**Wzmite a pite z neho wšŕeci, toto je kalich krwi mojej novej a večnej úmluwy, ktorá bude za nás a za mnohých wyliaata na odpustenie hriechow.**“

To čiňte na moju pamiatku!“ Príd tedý, ó Ježiſſu! s láſkou Swojou, a zapál naſſe ſladné ſrdcia. Príd, ó Slutovníku! s miſoſrdenſtwom Swojim, a odpuſť nám naſſe winy; príd k nám s miſoſtmi Swojimi, a obohať s nimi duſſe naſſe! Glä, w láſke a poniženosti čakáme na Tebü, abyſime ſä Tebe w najſw. ſwiatosti oltárnej, tajemſtwe wiery, klaňali.

(Pozdwihowanie ſw. hoſtie.)

Ježiſſu, Synu Boží! buď mi miſoſtivy! — Ježiſſu Proſtredníku medzi Bohom a ludmi ſmiluj ſä nado mnou! — Ježiſſu! ktorý tu na oltári zázračným ſpôſobom Swoju ſmrť križa obnowuješ, odpuſť mi hrieſchy moje!

(Pozdwihowanie kaľcha.)

Ó Ježiſſu môj! ſkrze krw Swoju očičť mä ob hrieſchow mojich! Skrze Swoju miſoſti plnú krw udel mi miſoſti a miſoſrdenſtwa! — Ó Ježiſſu! werím w Tebü; ó Ježiſſu! dúfam w Tebe; ó Ježiſſu! zo ſrdca milujem Tã!

Po pozdwihowaní. — Ó wy Anđeli a wſſeci Swätí nebieſ! pomáhajte mi milowať, chwáľit a zwelebowať Boha žiwého, ktorý tu na oltári wyliewa na náſ plnoſť miſoſrdenſtwa Swojeho. Boh, Wán nebieſ i zeme je prítomný w ſpôſobách Ľleba a wina. Ten iſtý Syn Boží, ktorého Otec poſlal, Slowo, ktoré je učinené a prebýwalo medzi námi, tento Boh a Ľloweť ſpolu je tu prítomný. Wykupitela ſweta wi-
díme tu prítomného očima wiery. — Ach ale, já biedny (a) hrieſnik (nica) citim nehodnoſť ſwoju, abyſch pozdwihnul (a) ſrdce ſwoje plné lutoſti nad ſwojim zle ztráweným životom. Ó Ježiſſu! daj, abyſch ſkrze Tvoju obeť ſmrti na križi, ktorej pamiatka ſä tu obnowuje, odpuſttenie hrieſchow ſwojich doſtahnul (a)!

Ó božíká najſwrchowanejšia Welebnoſť! já padám na kolená pred obličajom Tvojim, klaňám ſä Ti a

zwelebujem Ťä; lebo, kbože je tak dobrý, ó Bože! jako si Ty? W pewnej wiere w žiwú prítomnosť sw. tela a krvi Ježišovej klanám sa Tebe, večný Bože! w najhlbšfej pokore. Abych sa Ťi náležitejšie klanal mohol (a), pripojujem sa ku wšsetkým sw. andelom, k Marii, Kráľovnej andelom, a wolám w radošti srdca svojeho: Swätý, swätý, swätý si, ó Bože, Pane zástupow! Ó Ježišu! pod spôsobou chleba jako Boh a Človek skrytý, klanám sa Ťi a prosím Ťä: smiluj sa nado mnou w živote i smrti! Amen.

Milosrdný Bože! Otče wšsetkých ľudí! Ty si tiež môj Otec a já nehodný hriešnik smiem Ťä milovať. Ano prikazuješ, abych Ťä miloval (a). Ó kbybych len hoden (a) byl (a) milosti Tvojej! ale já biedne stvorenie zapomínam (a) som tak často na Stworitela svojeho, a pridržoval (a) som sa len stvorenia a hriechu. Ó najdobrotivejši Otče! odpusť mi nebalosť moju a wzbud w srdci mojom uprimnú detinskú wdáčnosť za Tvoje veľiké smilovania, ktoré si mi za celého mojeho žiwobytia preukazoval. Daj, abych hlbooko začítal (a), jak nehoden (a) som já, že mnä hriešnika (cu) esťte i teraz miluješ a k Sebe tak rečeno násilne tiahneš! Popraj, ó Bože najdobrotivejši! abych Ťä s najvrúcnejšou láskou, jako najvrchovanejšie Dobré, nado wšsetko miloval (a), a podľa príkladu Ježišowho tiež i mojich nepriateľom (a) lubil a strze čnosť Tvojej večnej lásky hodným (ou) sa stal (a)! Dnynejška nechávam sa na Tvoju otcowskú lásku, nakladaj so mnou podľa Svojej otcowskej wôle, ewič mä strze wšseliké trápenia; wšak hriechy moje zaslužily wiac, nežli trpím. Karhaj, skusuj mä tu, len usťetri mä wo večnosti!

Milosrdný Bože! nehläd na hriechy moje, ale na Ježiša, mojeho Wykupitela, Prostredníka a Prímluwca! Strze túto Božskú obeť prosím Ťä: roz-

množ wo mne wieru, posilni mä w nádeji a zapál wo mne sw. lásku. Ach, najlaskawejšši Otče nebeský! w mene Ježíssa, Syna Tvojeho, s božstwom i s človečenstwom tu přítomného, prosím za wšestkých, ktorí sú tu k chwále Tvojej shromazdení. Wyslyš nás mi-lostiwie, keď Ti prednássame potreby nasse.

Memento. — Otče milosrdenstwa! wyslyš tiež sŕdze najswätejššiu obeť, ktorá sa Ti wčil prednássa, wrúcnu modlitbu moju, ktorú zasielam k Tebe za dusse zomrelých prawoweriacich křesťanow, ktoréžto podlä sprawedlnosti Tvojej vyhawujú pokutu swoju w očistci za hriechy tu spáchané. J tito sú Tvoje stwo-renia, i tito sú Tvoje dietky: nedaj, aby byly dlho wzdálení od obličaja Tvojeho! Obzwlášte prosím za dusse rodičow, priateľow a dobrodinčow mojich; pro-sím Tebä, ó Bože! udeľ im sŕdze moc tejto obeti a pre meno Tvoje život wečný. Amen.

Pater noster. — Otče náš, ktorý si na nebesiach! Jaké to šťastie pre mnä, že Tä, čo Wečného, Najwyššieho smiem menowať Ocom swo-jim! Däkujem Tebe, najlaskawejšši Bože! že si mä prijäl do počtu dietok Svojich a powolal k dedictwu Swätých. — Po-swäť sa meno Twé! Daj, abych w poznani Tebä prospiewal (a), a daj, aby wšeci ludie, plniac Tvoje prikázania a modliac sa w duchu a prawde, Tvoje meno poswäcowali. — Príd k nám kráľowstwowo Twé, kráľowstwo čnosti a sprawedlnosti! Daj, aby sa ono wždy wiac rozšširowalo, a my jako hodni jeho občani, abysme kráčali k dokona-losti. — Bud wólä Twá jako w nebi tak i na zemi! Duchowie nebeski stojá bez prestania pred trónom Tvojim, aby prikazy Tvoje plnili. Daj, abych ich i já wždy nasledowal (a) a sebä docela Tvojej službe obetowal (a). — Glieb náš wezdejšši daj nám dnes! Bože môj! daj každému z blíž-

ných mojich pokrmu, a to nie len k zachovaniu časného života, ale i ducha. Daj mne tiež, čehož každodenne potrebujem. Zachovaj ma ale od chlipnosti, lakomstva a baženia po čajných vecach. Vzbud vo mne radnej túžbu po nebeských pokladoch a opravdivých radošťach w Tebe. — Dopusť nám naše winy! Ano, Bože najdobrotivejší! daj, nech milosrdenstvo Tvoje nado mnou wzejde, a odpuť mi, čo som proti Tebe zwinil (a), aby milosť Tvoja wo mne zvelebená byla. Zo srdca odpúšťam wštekým, ktorí ma byli obrazili; wšeliká pomsta, wšeliká newôla nech bude vypudená zo srdca mojeho, a len smerliwosť, tichošť a láska nech w ňom prebýwa! — Neuwod nás w pokuffenie! Pamätliwý (á) na swoju ľudskú krehkosť, prosím Tě: nedaj, abych upáadol (a) w pokuffenie; ochraňuj ma od pokuffek k zlému; posilni ma proti wštekým útokom, a popraj mi síly, abych w boji nad hriechom zvíťazil. — Zbaw nás od zlého! Ano, Pane! oslobod ma od chriechu a od wšelikej nečistoty. Ozbroj ma štítom wiery, abych wštekým nepriateľom spasenia mojeho údatne odporowal. To nech sa stane s Tvojou wsseučinkujúcou milosťou!

Agnus Dei. — Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, daj nám pokoja!

To sladké slowo „pokoj“ wyreknuł si, Pane Jezissu! po Tvojom z mrtwých wstani nad Tvojimi milowanými učenníkami, keď si ich oslowil: „Pokoj s wámi!“ Pokoj si im už pred Tvojim umučeniem pripowedal, reknúc k nim: „Pokoj m ôj dá wam wámi!“ Odním od nás, neposkwrnený Baránku Boží! hriechy naše; odnám od nás nepráwosti naše, ktoré

nás od Tebä oddelujú, aby sme po odpustení hriechow nassich dokonaly pokoj mali; pokoj ktorý zo švedoctwa dobrého švedomia z nebeskou sladkošťou vyplýwa; pokoj, ktorý nám pripravuje večný pokoj w nebeskom kráľovstwe a prewysšuje wšsetky myšlienky i city. Amen.

Préd prijímaniem. — O najrichšši a najpofornejšši Jezissu! ponewáč nám primoláwaš, riekajúc: „Bodte wšeci ku mne, ktorí pracujete a obťaženi ste, a já wás obžiwím;“ preto i já predstupujem pred Tebä s ponížnym a dôwerným srdcom, a žiadam účastným (ou) byť Tvojeho šw. tela i krwi pri tejto šw. obeti a šwiatosti, a prijať chlieb andelow duchowným spôsobom. Príd, ó Jezissu! do srdca mojeho; občerstwi a naplň ho duchom a milošťou Šwojou. O sladkošť srdca mojeho, Ty žiwot duffe mojej! Odpusť mi wšsetke hriechy a nedokonalosti; odním odo mnä wšsetko, čo mä od Tebä odvracuje. Já som zranený (á), ó Jezissu! uzdraw mä! Já som slabý (á) a unawený (á), nakrm mä! Já som zaslepený (á), oswieť mä! Já som newedomý (á), uč mä! som hladný (á), nakrm mä! som smädný (á), napoj mä! Uznáwam svoje hriechy a krehkosti, obráť mä! Sprowádzaj a spravuj mä; priprav Sebe prijemný príbytok w duffi mojej, abyš Ty wo mne a já w Tebe po wšsetke časy prebýwal! Ktorý žiješ a kraluješ s Duchom Šwätým na weky wekow. Amen.

Ku prijímaniu. — O moj Pane a Špasitelu, Jezissu Kriste! ktorý si wčil pre mnä prítomný w spôsobách chleba a wina, ktorý sa pre mnä každobenne za pokrm podáwaš; ktorý si moja pomoc w každej mojej potrebe! Síce nie som teraz pripravený (á), abych Tã teraz w šw. šwiatosti prijať mohol (a); ponewáč ale bez Tebä, ktorý si opravdiwý pokrm, žiť nemôžem; prosím Tã w poníženosti: ráč mä posilniť duchowným spôsobom; ráč mä učiniť účastným (ou) wšsetkých mi-

lošti, ktoré są za podel dostávajú tým, ktorí Tã hodne prijímajú. O najdobrotiwejší Ježíssu! zõstañ wo mne! Rãc narõsttiwit sluzebníka (nicu) Swojeho (u); rãc wo mne wõsetko to pôsobit a dokonãt sfrze milõst Swoju, čo ku Twojej cti a wecnému spãseniu dusse mojej slúži. Tãto obei ale, ktorá są tu i w celej Cirkwi wykonãwa, je ustawičné podãkowanie a rozpomienka na požeñnania plnú smrt křiža Syna Swojeho, Pãna nãsseho a Wykupitela, Ježíssa Krišta. Toto nech nám milõst Tvoja prinesie a odpusttenie hriechow spôsobi!

Bo Prijímaní. — Wõsemohúci, wecný Bože! ðãkujem Ti z celého srdca swojeho za tie dobrodenia a milõsti, ktoré si mi preukãzowal; zwlãssite ale ðãkujem Ti, že si Syna Swojeho, jakožto Prostredníka medzi Tebou a námi, na tento swet zõslal, ktorý nám Swoje drahé telo a Swoju drahú krw za pokrm dusi nãssich ðal. O kdybych mohol (a) wždy s tou najwãtssou uctiwoõstou pri tejto swãtej obeti prítomný (ã) byt, žeby mi z toho dobré a užitočné owoce skwitalo! Zãchowaj mã, ó Ježíssu! abych nikdy na sskõdu swojej dusse k Tvojemu swãtemu stolu nepristúpil (a) bez toho, žebych są byl (a) k tomu hodne pripravil (a). Daj, abych dnes, každú chwilu, sfrze Twoju welikú milõst napomenutý (ã), na Tebã s lãskou a wdãcnoõstou myõlel (a). Ano docela są ðcem Tebe podãt; docela ðcem Tebe na wõli nechãt, abyõ nafladal so mnou, jako są Tebe lúbi; len wyõsslyõ esste túto jediná prosbu moju; daj, abych radnej zomrel (a), jakobych Tã mal (a) obrazit; rozmnož wo mne wieru, nádej a lãsku! W cwičení-sã w týchto ðnostach ðcem wytrwaãt, až pokuõ są k Tebe nedostanem, ó Ježíssu! Amen.

Ku posledním modlitbãm, — Wõsemohúci, dobrý Bože! popraj milõstiwie, abyõme, sfrze poklonu a prijímanie najsw. swiatõsti oltãrnej wždy wiac a wiac s Tebou spojení, posilnení byli. Zwlãssite Tã prosím:

daj, aby mi, keď svoje putovanie na tejto zemi skončím, svetlo viery swietilo, a keď mi bude jednú smrť oči zatwárať, abych blahoslavené zomrel (a), žeby sa mi oči tam wo večnosti s radosťou otvorily, a žebych Tã, Otca spolu i so Synom i s Duchom Sw. widel (a), miloval (a) a welebil (a) na weky! Ameñ.

Ó Ježíssu môj! w pewnej wiere w dobrotu Tvoju, w ustawičnej nádeji w milosrdenstvo Tvoje a s wrúcnou láskou ďakujem Ti za ten drahý poklad, ktorý som sebe slyššaniem tejto sw. mŕšše nadobudnul (a). Ó daj, abych skrze moc tejto sw. obeti, skrze zásluhy Tvojeho umučenia a smrti a skrze krv Tvoju, za náš wyliatu, odpustenie hriechow mojich, polepššenie žiwota mojeho a Tvoju poswäcujúcu milosť obdržal (a), a tak zo dňa na deň w dobrom prospiewal (a), a jednú do wečného blahoslavenstva sa dostal (a). Ameñ.

Ó milosrdný Bože! pomáhaj mi tiež w potrebách a záležitosťach časných! Ó toto prosím w najswätejšom mene Ježíssa, Syna Tvojeho, ktorý sa jednú na drewe križa za nás ľudí obetowal. Ano, Otče najlaskawejši! prosím Tã opät: prijmi milosť od nás túto najčistejšiu a najswätejšiu obeť. Daj, abysme my, ktorížto w Teba weríme, w Tebe dúfame, Teba nado wššetko milujeme, wečné spasenie dosiahli. Skrze Ježíssa Krista, Syna Tvojeho atd.

Na požehnanie. — Požehnaj mä, ó najmilosrdnejši, trojedný Bože, Otče, Synu i Duchu Swätý! Požehnaj mä na tele i na duffi; požehnaj tiež wššetkých mojich bližných, a sprowádzaj nás k žiwotu wečnému. Ameñ.

Na kvoñci sw. mŕšše. — Najdobrotwejši Bože! ďakujem Ti, že si mi poprial podielu w tejto najswätejšej obeti. Odpusť mi pritom wššelikú učinenu chybu, wššelikú wlažnosť alebo roztržitosť. Činím silné pedsawzätie, žiadneho hriechu sa už nedopuštím a w

myšliení, reči a skutkoch tak pozorlivým (ou) byť, abych užitku z obeti misse sw. neztratil. Požehnaj mä, wšfe-mohúci, večný Bože! k mojej práci. Ježiš a Maria, na weky lájka moja! Amen.

Tretia pobožnosť pri malej (lichej) sw. misse.

Wchod. — W najhlbššej poniženošti predstupujem pred oltár Twój, Otče na nebesiach! a modlím sa k Tebe, jako k Pôwodcowi wšfetkého dobrého. Dákujem Tebe, Bože! ktorý mladosť dietof Swojich na zemi ridiš a obwefeluješ; Tebe, ktorý nám k užitočným prácam síly dodávaš; Tebe, ktorý nasse osúdy čili losy múdre a dobrotive spravuješ, a premenu radoštných i smutných dní zaridzuješ; Tebe, ktorý newládnu starobu obhajuješ a podporuješ, a každému požehnávaš, kdo ridzenia Twovej otcowskej ruky bezbožne od seba neodvrhuje.

K mojemu welikému zahaňbeniu cítim síce, že nie som hoden(a) tej wernosti a toho milosrdenštwá, ktoré si mi preukázal; lebo som člowek hriešny, ktorý prestúpil Tvoje swäté prikázania; ale wyznáwam svoju winu, — svoju najwätššiu winu, a modlím sa k Tebe, jako onen hriešnik w ewangelium: „Bane! buď mi loštiwý mne hriešnému (ej)!”

Daj, ó Bože! abych w srdeci swojom

pocítil (a) bolesť a lutosť nad svojimi hriechami, a pevné predsavzätie učinil (a), že Tã wiac obraziť nechcem, a že len na ceste čnosti kráčať budem.

Ocišť tedy a posväť srdce moje, abych wšsetky myšlienky svoje mal (a) na Tebã obrátené, a učiň mä hodným (ou) blahoslaveného owoca welikej obeti, ktorú Ježiš Kristus na drewe križa dokonal, a ktorá sä tu bude nekrwawým spôsobom obnowovať. Ano smiluj sä nado mnou, ó Pane! zatlač množstvá hriechow mojich, a udel srdcu i svedomiu mojemu pokoja; sfrze Ježišsa Krista, Pána nasseho ukrižovaného. Amen.

Gloria a Epistola. — S wrúcnou radosťou zawzniewam do chwálospewu andelow, ktorí nekonečnú sláwu a lásku Tvoju zwelebujú a Tebe prospewujú: „Sláva Bohu na wysościach! Swätý, swätý, swätý Pán zástupow! nebe i zem plné sú Tvojej sláwy!“ Nech Tã tedy wšsetko chwáli, ó Pane! nech wšsetko milosť a lásku Tvoju zwelebuje!

Jak dlho prebýwame w tomto plačliwom údoli, sužujú nás rozličné križe a trápenia. Wšak ale ani wtedy neprestanem Tã chwáliť a zwelebovať; lebo nás i sfrze trápenia oblahoslawuješ, a tieto tiež, jako

wšsetky iné weci, slúžä k dobremu tým, ktorí Ťä milujú. Jako dobrý otec sä smiluje nad dieťkami swojimi, tak sä i Ty smiluješ nad námi, ó Bože! a túžime-li my najprw po Tvojom kráľowstwe, ostatnie nám Ty pridáš, podľa zašľubenä Syna Tvojeho, Ježišsa Krista, Spasiteľa nášeho. Amen.

Evangelium a Kredo. — Daj, ó Bože! abych hlboko pocítil (a) cenu slowa Tvojeho; daj, abych prospiewal (a) w poznani sw. náboženstwa a w horliwosti w plneni Tvojich zákonow, a abych wšsetko wynaložil (a) na to, aby wššade prawá pobožnosť panowala.

Najmilosrdnejšši Bože a Otče! jak welmi Ťi ďakujem za Tvoje zjawenie, skrze ktoré si nás oswietil, napravil a upokojil! Podľa tohoto wčil wiem, áno preswedčeny (á) som, že Ty si jedinký, najwyššši, wšemohúci Pôwodca, Zdržowatel a Riditel sweta, že Ty si Otec a Dobrodinca náš, ktorý každého čloweka znáš a miluješ, o každého sä staráš a každého ššťastliwým učiniť chceš, že Ty si najwyššši, najšwätejšši Zákonowydáwatel a Súdca, ktorý budeš jednič každého čloweka podľa účinkow súdit. Wiem, že si tak welmi milowal swet, že si Swojeho Jednorodzeného Syna.

na za nás obetował, aby, ktorí w neho weria, nezahynuli, ale život wečný do= siabli. Otče! werím tiež w toho, ktorého si poslal, Ježíssa Krista, Syna Two= jeho, ktorý sa za nás ľudí dobrowolne obe= tował a so Swojou obetou na drewe križa nás wykúpil. Werím tiež w Ducha Swä= tého, ktorý na aposstolow Pána wyliaty, ich osvietil, potessil a posilnil.

Wďaky a chwála Tebe, Otče nebeský! ktorý si nás z temnosti k swetlu pravej wiery pozwal; wdäky a chwála Tebe, Bane Ježíssu Kriste! ktorý nás sfrze od= pustienie hriechow potessuješ a nádej wzkrießenia k životu wečnému w nás wzbu= dzuješ.

Obetowanie. — Go Malachiasz pro= rof predpowedal, vyplüuje sa na oltároch. Na wšsetkých miestach obetuje sa Tebe, ó Bane! obet čistá. Otče nebeský! s čistou ne= posskwrnenou obetou na oltári spojujem modlitbu swoju, ktorú Tebe, Stworitelowi, Zdrżowatelowi a Riditelowi za nescíselné dobrodenia pokorne prednášsam, s ktorými si mä od narodenia až po túto chwilu ob= darował. A ponewác wiem, že za wer= nosť a milosrdenstwo, ktoré si mi preu= kázal, nič iného nežiadaš, len moje srdce: obetujem Ti ho tedy w detinskej pokore,

jako tiež i wšsetky moje schopnosti, sily i celý svoj život. Z wdáčnosti a lásky k Tebe chcem podľa predpisow Tvojich žiť a hriechu sa chrániť; z wdáčnosti a lásky k Tebe chcem tiež bližným svojim, naokoľko len môžem, dobročiniť, a Teba za poženanie mne preukázané, nie len slowami, ale i skutkami zwelebowať; lebo Ty si najvyššii, swätý Boh, a chceš, abych nasledovaním Tvojej wôle sa stal (a) Tebe rovným (ou) a Tvojeho blahoslavenstva hodným (ou), ktoréžto mi Tvoj Jednorodzený Syn, Ježiš Kristus, skrze Swoje umučenie a smrť zašlúžil a nadobudnul.

Duchu Sw. buď so mnou, abych tento wznesený cieľ z oči nespustil (a), ale ho iste došláchnuť (a), a jedniť sa ta dostal (a), kde w nebeskom raji andeli prosperujú: Swätý, swätý, swätý Báu Boh zástupow! nebe i zem plné sú sláwy Tvojej!

Pozdwihowanie. — Bože, Otče mój! prosím Ťa za wšsetkých. Zachowaj a ochraňuj Cirkew, ktorú si na zemi skrze Syna Swojeho založil. — Dŕviet ich pastýrow a predstavených, aby stada svoje s múdrosťou a tichosťou spravowali a k čnosti wiedli. Rád wšsetky kresťanské obce, aby hlas pastýrow slyšaly, nasledowały a spasené byly. Udel wšsetkým

knížatom, všetkým vrchnostam bedlivo-
sti a prozretelnosti, aby spravедlivosť pri-
sluhovali a dobré všetkých svojich pod-
ridzených napomáhali. Spravuj srdcia
všetkých podridzených, aby w poslušno-
sti a wernosti naproti svojim predstave-
ným radosť svoju nalezali.

Posilni všetkých rodičov, aby z die-
toľ svojich vychovali múdrych, dobrých
šťastlivých ľudí, a daj, aby všetke diet-
ky na radosť svojich rodičov a na prospech
wlasti pre nebe dorástaly.

Teš a obživuj núdznych; podporuj
Svojou pomocou newládnych; poslabčuj
tárchu biednym; ulawuj bolesti nemocných
a posilňuj tých, ktorí sa w túto hodinu so
smrťou pasujú.

Oblaž priateľow a príbuzných mojich;
odplacť tým, ktorí mi dobré činili; pože-
hnaj mojim nepriateľom, čiň i im dobré, a
daj im i všetkým, čo je nám spasiteľné.
Amen!

Ježiš Kristus chcel pamiatku na Svoju
obetovní smrt medzi námi zachovať, a
nám wo Svojom tele a krvi ustawičný
pomník Svojej lásky a záloh večného bla-
hoslawenstva zanechať; preto shromazdil
večer pred Svojim umučením učeníkow
Svojich ešte raz okolo Seba; napomenul

ich k stalosti w dobrom; uistil ich o Swojej nerozlučitelnej láske, a od nich žiadal tiež lásku; wzał potom chlieb do rúk Swojich, ďakował Bohu, lámal a dáwal učeníkom Swojim, reknúc: „Wezmite a jedzte z toho wššeci! Toto je telo moje, ktoré za wás bude wydané!“ Podobne wzał kalich, požehnal ho a riekol: „Toto je kalich mojej krwi, ktorá za wás a za mnohých bude wyljata na odpustenie hriechow!“

Po pozdwihowaní. — „Čiňte, kedýkoľwek to činiť budete, na moju pamiatku,“ riekol si, ó Pane! k milým učeníkom Swojim, — a oni to podľa Tvojeho sw. slowa činili. I já sa tu na Teba s wdáčnosťou rozpomínam: rozpomätíwam sa na Tvoje sw. učenie a napomínanie, na Twój sw. život, umučenie a smrť, ktorú si za nás z lásky podstúpil, a beriem pred seba, že budem nasledovať úmysel Tvojej sw. smrti. Šhrániť ja budem wššetkého, čo Ty nenáwidíš: usilowať sa budem wššetky hriessne náklonnosti zatlačiť, nečisté žiadosti premôcť a zlé obyčaje zložiť. Šhcem tak tých (á) a ponížených (á) byť, jako si Ty byl. Šbtížnosti a trápenia tohoto života šhcem s nezlomnou trepezliwosťou a detinskou oddanosťou snášať — Šesta, do wečného ži-

wota wedúca, je síce úzka, a kdo Tebä, Pane Jezissu! nasledowat chce, musí kríž swój na sebä wziať a sebä samého zapriet.

Wšak ale jak mnohi ludie každého weku, stawu a rodu Tebä na ceste zaprenia nasledowali a sfúšili, že járho Tvoje pri pewnom predšawzäti, žit podľa Tvojeho sw. príkladu, je milé a Tvoje bremeno lahké! Jak weliký počet je blahoslawených Božích, ktorí na zemi dobrý boj bojowali, a wčil už w nebeslech odpłatu čnosti prijimajú.

Keď ale nemôžem sebe pripomenúť oné witäztwo, ktoré tito blahoslawení slawne wydobyli, bez toho, žebych sä pri tom tiež na mrtwých nerozpomenul (a), ktorí esšte w očistci zóštwajú: prosím Tebä, milosrdný Bože! popraj im wečného odpočinutia a daj, aby im wečné swetlo swietilo. Amen.

Otče náš a prijímanie. — Ó kdyby Tebä, Otče nebesky! wšeci ludie poznali a ctili, aby tak už na tejto zemi šťastliwí a jednic spasení byli! — Ó kdyby jeden každý Tvoju swätú wölu plnil! a dobre wždy wiac a wiac rozšširované bylo! Wšak Ty nám každodenne dáwaš wiac, jako my toho potrebujeme a zašluhujeme; a predea neuznáwame dobrotu Tvoju do-

statočne; esťte Tã wždy hriechami obráža-
me. Odpušť nám, Otče! my už viac ne-
chceme hrešiť. Odpušť nám, jačo i my od-
púšťame tým, ktorí nás obrazili. Zacho-
waj nás od wšsetkeho, čo by nám na tele,
a predo wšsetkým, čo by nám na duši ssko-
dit mohlo; wyslobod nás od wšsetkeho zlé-
ho, a udeľ nám múdrosti a údatnosti, aby-
sme hriech w ofskliwosti mali a z neho sa
wystrihali; lebo on je najnebezpečnejšim a
najjedowatejšim prameňom wšsetkeho zlé-
ho. Zachowaj nám blahoslawený staw po-
koja. Zachowanie pokoja s Tebou i so srd-
com našim nech bude najprednejšia starosť
naša. Wtedy len zůstane blahoslawený
pokoj wo wnútrnostach našich neporúšený,
bár by ho hneď jakékolwek zownútrné búr-
ky podwrátiť chcely. Aby ale žiadna búrka
náruziwosti a žiadosti tento pokoj wo mne
nepobúrila, prosím Tã o wnútrné spojenie
s Ježišom, Spasiteľom mojim, s krze du-
chowne obcowanie s chlebom života, bár
i dnes nie som hodne pripravený (á) pri-
jať ho skutočne. Tento chlieb nebeský do-
dáwa sily pútnikowi na ceste do wlasti ne-
beskej. On dodáwa sily do boja proti po-
susseniu a nebezpečenstwu hriechu. On do-
dáwa ducha, aby sme sa temnej smrti a
tmawého hrobu neobáwali. S takouto

silou, s takýmto duchom sŕdze požívanie tohoto duchovného pokrmu chcem i ja Teba, Spasiteľu Boží! jako Twój nasledovník slovom i skutkom wyznávať pred ľuďmi, abyš Ty zase mnä wyznával pred Svojim Otcom nebeským.

Požehnanie a koniec sw. mŕsse. — Požehnanie Tvoje, ó Bože! ktoré nám knäz pri oltári sŕdze znamenie sw. kríža udeľuje, nech spočíva nado mnou! Wčil je už ŕdce moje sladkou potechou a pewnou dôverou posilnené. Zo swätiny Tvojej nawrátim sa k prácam a powinnostam svojim. O fdyby pobožnosť, ktorá ŕdce moje k Tebe, ó Bože! wčil powznášala, w ňom i potrwala; fdyby život môj tým sw. predſawzätiam, ktoré som tu učinil (a), neodporowal! Wúdrosť kresťanská nech sprawuje práce i radosti moje, a zachowáwa mä w šťastí miernym (ou) w nešťastí odhodlanym (ou)! Ken wtedy sa wyleje nado mnou požehnanie, keď zachowám to, čo som ſľúbil (a): poslušnosť wóli Tvojej, werné nasledowanie Ježíſſa Kríſta, láſku k bližným z láſky k tomu, ktorý nás najprw milowal a za nás sa obetowal. Bože! popraj mi miloſti a oſwiet myſel moju, abych wedel (a) rozoznať: čo je dobré;

abych čistý (á) a bez úhony nalezemý (á) byl (a) w deň príchodu Ježíssa Krista. Amen.

Štvrtá pobožnosť pri sw. mši.

Rozjímanie a k úcte umučenia Ježíssa Krista.

Na začiatku sw. mše.

Ó Pane Ježíssu Kriste, Synu Boha živého! ktorý si chcel od andela byť poslušný, keď si sa modlil w zahrade getsmanskej: popraj mi sŕdze moc modlitby Swojej, aby tiež pri mne, keď sa modlím, anjel stál a wo všetkých potrebách mä posilňoval. Amen.

(Knäz sa modlí Konfiteor.)

Rozjímanie. Kristus padá na twár svoju, a potí sa krvou.

Modlitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si w zahrade getsmanskej krvavý pot zo Seba vydával, keď si sa k Swojemu Otcu nebeskemu modlil: prosím Ťa, popraj mi, abych w modlitbe svojej, nebeskou sladkosťou obživemý (á), na miesto krvavého potu slzy lásky wyliewať mohol (a). Amen.

(Knäz bošláwa oltár.)

Rozjímanie. Kristus je Judassovým boškom zradený.

Modlitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si sa dal zradiť sŕdze bošk Judassow: popraj mi milosti, abych ani Teba ani bližného svojého nikdy nezradil, ale radnej každým časom k službe lásky hotový (a) byl (a). Amen.

(Knäz ide k boku epistolny.)

Rozjímanie. Kristus je chytensý a odvedensý.

Modlitba — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si chcel od nepriateľow Swojich byť chytensý a powiazaný: rozviaž putá hriechow mojich a zaputnaj mä swäzkom lásky Swojej, aby žiaden úd tela mojeho, ani žiadna mocnosť duffe mojej nič učiniť nemohly, čoby sa Twojej Božskej wůli protivilo. Amen.

(Knäz číta wšob (introit.)

Rozjímanie. Krista w dome Anássowom poličkujú.

Modlitba. — Ó Pane Ježíšsu Kriste! ktorý si jako zločinec powiazaný k Anássowi dowedený byl: po-
praj mi milosti, abych sa nedal (a) od zlého ducha
k hriechu nawiesť, ale radnej, Tvojim Sw. Duchom spraz-
wovaný (á), ku wšetkému tomu, čo je Tvojej Božskej
wůli milé, wedený (á) byl (a). Amen.

(Knäz boworí: Kyrie eleison.)

Rozjímanie. Krista Peter zapiera w dome Kajfássowom.

Modlitba. — Ó Pane Ježíšsu Kriste! ktorý si
w dome Kajfássowom nahlbššie skornútený byl, keď Tá
Tvoj, ktorého si miloval, učenník Peter, trikrát zaprel,
prošim Tá: ráč mä od zlého tovaryšstva zachrániť,
abych Tá, ani slowami ani skutkami nikdy neobrazil (a).
Amen.

(Knäz obracia sa k ľudu a boworí: Pán s wami.)

Rozjímanie. Kristus sa obracia k Petrowi, a Peter do seba
wstupuje a plače.

Modlitba. — Ó Pane Ježíšsu Kriste! ktorý si
na Petra milostiwým okom pozrel a k uprimnému po-
kaniu ho pohnul: pozri na mnä okom milosrdným, abych
hriechy svoje pred obličajom Tvojim oplakával (a) a
celým srdcom k Tebe sa obrátil (a). Amen.

(Knäz ide na bol epistoly a modlí sa.)

Rozjímanie. Krista wedú k Pilátowi.

Modlitba. — Ó Pane Ježíšsu Kriste! ktorý si,
jako muž bolesti, čcel byť pred Piláta priwedený a ne-
winne obžalovaný: uč mä klamstwa bezbožných sa
chrániť a wieru moju slowami i skutkami stále wyznáwať.
Amen.

(Knäz ide do prostried oltára.)

Rozjímanie. Krista wedú k Herodesowi.

Modlitba. — Ó Pane Ježíšsu Kristu! ktorý si,
pred Herodesa dowedený, pre mnä mnohé ruhanía pod-

slúvil: udel mi milosti, aby mä neschetnosť bezbožných nikdy nezachwätala, a abyš Božské tajemstvá proti utrhačom údatne zastával (a). Amen.

(Knäz ide na bot a číta ewangelium.)

Rozjímanie. Krista potupujú a k Pilátovi nazpät vedú.

Moblitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si pre mnä šcel byť potupený, wysmiewaný a nazpät wedený od Herodesa k Pilátovi: popraj mi milosti, abyš sä útokow bezbožných nebál (a), ale abyš radnej, štrže ne w trpezliwosti wyskúsený (á), dokonalejšším (ou) a Tebe podobnejším (ou) zďstával (a). Amen.

(Knäz odtrýwa kalich.)

Rozjímanie. Krista zo šsiat wyzliekajú.

Moblitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si dopustil, aby Ti pred bičowaním Tvojim šsaty byly wyzlečené: popraj mi, abyš štrže úplné a lutoštiwé wyznanie hriechow svojich starého čloweka so wššetkými jeho skutkami wyzliekol a pred obličajom Tvojim wo wššetkých čnostach sä cwičil (a). Amen.

(Kalich stojí obtrýty.)

Rozjímanie. Krista bičujú.

Moblitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si pre mnä na šsp priwiazaný a hrozne bičowaný byl: popraj mi milosti, abyš Tvoje otcowské karhanie wdäčne prijímal (a) a nikdy wiac Tã hriechami šwojimi nebičowal. Amen.

(Knäz prikrywa kalich.)

Rozjímanie. Krista korunujú.

Moblitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si šcel od ukrutných katow w posmechu a potupe trňowou korunou korunowaný byť: prošim, odejmi odo mnä úhryžky zlého šwedomia, abyš opravdiwým pokaním potrený (á), jednúc s Tebou w nebi korunowaný (á) byl (a). Amen.

(Kněz umýwa si ruky.)

Rozjímanie. Pilát si umýwa ruky.

Modlitba. — O Pane Ježíšsu Kriste, Synu Boha živého! ktorý si, ačpráve od súdca Piláta za nevinného uznaný, predca z lásky ku mne hrozný krič zaslepených židow trpezlivo počúval: popraj mi milosti, abych w newinnosti žil (a) a nad zlostim druhých napro-
ti mne sa nehoršil (a). Amen.

(Kněz hovorí: Orate Fratres.)

Rozjímanie. — Pilát predstavuje Krista ludu a prawi:
Ejhlä klowek!

Modlitba. — O Pane Ježíšsu Kriste! ktorý si, do potupného rúcha oblečený, chcel ludu židowskému z lásky ku mne predstavený byť: popraj mi, abych wffelikú márnú česť opou rhnul (a) a w poslední deň súdny, do čestného rúcha oblečený (a), w sláwe swetu pred-
stawiť sa mohol (a). Amen.

(Kněz číta Práfaciu.)

Rozjímanie. Kristus je na smrti odsúdený.

Modlitba. — O Pane Ježíšsu Kriste! ktorý si ortel smrti, a to smrti križa na Sebä wydať dopustil: popraj mi milosti, abych sa z lásky k Tebe žiadneho, ani toho najhoršieho a najspravedlivejšieho súdu ludi nezahrozil (a), ani sám (a) druhých w srdci swojom zlost-
ne neposúdil (a). Amen.

(Kněz čini memento t. j. spomientu za živých.)

Rozjímanie. Kristus nesie ťažký križ.

Modlitba. — O Pane Ježíšsu Kriste! ktorý si pre mnä biedneho (u) hriessnika (cu) ťažký križ na pleciach Swojich niesť chcel: daj, aby štrže milosť Tvoju križ mrtwienia a zaprenia sebä s radosťou objal (a) a ho z lásky k Tebe každý deň podlä príkladu Tvojeho nosil (a). Amen.

(Kněz brží ruky nad kalichom.)

Rozjímanie. Kristus sa stretá a splačúcimi ženami.

Modlitba. — O Pane Ježíšsu Kriste! ktorý si sa na Swojej bolestnej ceste na kalwársky wrch ku pla-

čúcim ženám prihovoriť, a ich napomenul, aby neplakaly nad Tebou, ale radnej nad sebou samými: popraj mi slz takových, ktoré by sa Tebe ľúbily, abych hriechy svoje náležite oplakával (a); popraj mi tiež slz lutoſti a ſw. lásky, ktoré by mä Tebe prijemným (ou) a milým (ou) učinily. Amen.

(Knäz pozdvihuje ſw. hoſtiu.)

Rozjímanie. Krista ukrižujú a na križi dohora pozdvihujú.

Modlitba. — Ó Pane Ježiſſu Kriste! ktorý ſi byl pre mnä ukrižovaný a zo zeme pozdvihnutý a na križi obeť za hriechy celého ſweta Otcu nebeſkému ſi prinieſol: popraj, abych i ja voſſetky náſlonnoſti a žiadosti ſrdca ſvojeho Tebe za obeť prinieſol (a), abych, od voſſetkých teleſných náruživostí oſſobodený (á), ſ duchom ſvojim w nebeſtech prebýwal (a). Amen.

(Knäz pozdvihuje kalich.)

Rozjímanie. Z rán Kristových tečie krv.

Modlitba. — Ó Pane Ježiſſu Kriste! ktorý ſi zo ſvojich ſw. rán prameň miſtoſti tiečť nechal: popraj mi miſtoſti, abych ſä každým časom, jaknáhle mä žiadosti napadúwať budú, ku Tvojim ſw ranám utíkal, (a) a z nich ſpaſtiteľný liečť a poſilnenie prijímal (a). Amen.

(Knäz činí memento t. j. ſpomienku za mrtvých.)

Rozjímanie. Kristus na križi proſť za ľudské pokolenie.

Modlitba. — Ó Pane Ježiſſu Kriste! ktorý ſi ſä na križi wiſťaci za celé ľudské pokolenie, áno i za tých modlil, ktorí Ťa ukrižowali a ruhali ſä Ti: daj mi tiichoſti a trpezlivoſti, abych poblä učenia a príkla=du Tvojeho nepriateľow ſvojich miſlowal, a dobročiniť tým, ktorí mä nenáwidia. Amen.

(Knäz ſä biže w prſe.)

Rozjímanie. Zločinec na križi ſä obracia.

Modlitba. — Ó Pane Ježiſſu Kriste! ktorý ſi zločincowi na križi, ktorý neſpráwedlivoſť ſvoju w po=

fore: wyznal, a Tā o milosť prosił, sláwu večného raja ľaskawe priľúbil: wzhládni tiež na mnä očima Swojeho nekonečného milosrdenstva, abyŭ w hodinu smrti svojej od Tebä, najľaskawejšieho Spasitelä mojeho, tie radostné slowá slyšať mohol (a) „dnes budeš so mnou w raji.“ Amen.

(Knäz sä mobil Dteé náš.)

Rozjímánie. Maria a Ján stojí wedlä križa.

Modlitba. — Ó Pane Ježiŭsu Kriste! ktorý si najmilejšiu Matku Swoju Tvojemu wernému učeníkovi Jánovi, a tohoto Swojej panenskej Matke poručal: porúčam sä Tebe i wšsetko, čo mám, s ľáskou a wernosťou, a prosím Tā: daj, abyŭ skrze moc ľásky tch ochránený (á) a proti wšselikým protiwenstwám zabezpečený (á) byl (a). Amen.

(Knäz láme sw. hostiu.)

Rozjímánie. Kristus umiera na križi.

Modlitba. — Ó Pane Ježiŭsu Kriste! ktorý si z ľásky ku mne na križi umrieť ťcel: popraj mi milosti, abyŭ tu na zemi duffewným spôsobom s Tebou zomrel (a), aby w hodinu smrti mojej duffa moja Tebe poručená byla, ktorý žiješ a kraluješ na weky. Amen.

(Knäz púšťa do kalicha čiastku sw. hostie.)

Rozjímánie. Duffa Kristowa zostupuje do predpekľia.

Modlitba. — Ó Pane Ježiŭsu Kriste! ktorý si skrze umučenie a prehorkú smrti Swoju na križi moc diabla zlomil, a do predpekľia zostúpil, aby si duffe sw. otcow obtuď wyslobodil, prosím Tā: da, aby i wčil moc umučenia a smrti Twojej duffám zomrelých w očistci pomáhala, aby, z časných múk wyslobodené, do večného pokoja a radosti sä dostať mohli. Amen.

(Knäz sä bije w prse a mlúwi: Barántu Boží!)

Rozjímánie. Mnohi wedlä križa sä obracajú a oplakávajú hriechy svoje.

Modlitba. — Ó Pane Ježiŭsu Kriste! skrze moc Tvojeho prehorkého umučenia a slawného wztriešenia.

mnohí sa obrátili a hriechy svoje oplakávali : popraj mi milosti, abych i ja opravdivú lutosť nad hriechami svojimi v srdci svojom pocítil (a) a Teba napozatým viac neobrazil (a). Amen.

(Knäz prísma telo a krv Kristovu.)

Rozjímanie. Krista pochovávali.

Modlitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si po smrti Svojej do nového hrobu položený byť chcel: baj mi nové srdce, abych, pochovaný (á) s Tebou, spolu tiež s Tebou blahoslaveného vzkriesenia dojsť mohol (a). Amen.

(Knäz usporábuje kalich.)

Rozjímanie. Telo Kristovo drahými masťami natierajú.

Modlitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si do čistého plátna zavinutý, medzi bolestným vzdychaním a plačom priateľov Tvojich s masťami natrený byť chcel: popraj mi milosti, aby srdce moje vždy čisté zdŕžávalo a milú vôňu čnosti zo seba vydávalo, aby si mal v tom zaľúbenie. Amen.

(Knäz sa modlí poprijímanie.)

Rozjímanie. Kristus z mrtvých vstáva.

Modlitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si slávne z mrtvých vstal: popraj mi milosti, abych sa svojeho dosavadného hriessneho života odriekol (a), a tak jednú slávu večnú obdržal (a). Amen.

(Knäz pravi: Pán s vámi!)

Rozjímanie. Kristus sa zjavuje učeníkom svojim.

Modlitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si po Svojom vzkriesení najmilejšiu Matku Svoju a učeníkov Svojich radostným pohľadom Svojeho vzkrieseného tela potesil: popraj mi, abych Ťa, bár i nie časne, predca tam vo večnosti v Tvojej sláve uhlíadal a v tomto uhlíadaní večnú radosť požívať mohol (a). Amen.

(Knäz wylónawa pokorné modlitby na bohu epistoly.)

Rozjímanie. Kristus za 40 dní obcuje so Swojimi učeníkmi.

Modlitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si po Swojom wzkriesšení sštyricät dní s učeníkmi Swojimi obcowať a ich o wšsetkých tajemstvách Swojej sw. wiery poučowať chce: prosím Tě, uč mä podlä Swojej sw. wôle tak obcowať, abych ani w najmenšom od Tvojich sw. prikázani neodšúpil (a). Amen.

(Knäz sa obracia posledníkrát k ľudu a prawi: Pán s wámi!)

Rozjímanie. Kristus na nebe wstupuje.

Modlitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si pred očima Swojich obdivujúcich učeníkwo záračne na nebe wšúpil, a sebiš na prawici Boha Otca Swojeho: popraj mi milosti, aby si dušsa moja wšsetko, čo je zemské, chačne wážila, a len po Tebe túžila. Amen.

(Knäz dáwa požehnanie.)

Rozjímanie. Zoslanie Duča Swätého.

Modlitba. — Ó Pane Ježíssu Kriste! ktorý si po Swojom nanebewšúpeni učeníkom Swojim Duča Sw. zoslal: prosím Tě, očisť wnútrnosti srdeca mojeho, aby Duch Sw. w ňom hodný príbytok našiel, mnä s boškými darmi a milosťmi ozdobil, potessil a wo wšsetkom dobrom posilnil. Amen.

Modlitba po sw. mši. — Otče nebeský! prijmi milosťwe obeť, ktorú Ti knäz na pamiatku umučenia a smrti Ježíssa Krista na oltári tiež priniesol, w spojení s onou obeťou, ktorú Twój milý Syn a Wškupitel mój na oltári križa pre swaenie celého sweta dokonal. Odupšť mi wšsetke nedostatky a úhony, ktorých som sa pri tomto sw. konaní dopustil (a), a udeľ mi wšsetky ty milosti, ktoré udeľuješ tým, ktorí túto sw. obeť po-božne obdržujú.

Ježíssu Kriste! prosím Tě w ponizenosti srdeca Swojeho, škrze nekonečné zásluhy Tvojeho horkeho umu-

čenia a smrti, sŕže nekonečnú cenu Tvojej swätej krvi, sŕže wšsetko, čo si mne i wšsetkým ľudom z lásky učinil a trpel, smiluj sa nado mnou wčil w žiwote tomto, a buď mi na pomoci pri skonaní mojeho časného žiwota. Ameň.

Swätá Maria! oroduj za mnä. Wšeci Boží Swätí! orodujte za mnä nyní i w hodinu smrti mojej. Ameň.

Piata pobožnosť pri sw. mši za dušičky.

Wchod. — Tu pred oltárom Tvojim, najwvyššii Pane a Stworiteľu sweta! padám w najhlbššej poníženosti, prosiac za dušu služebníka Tvojeho (služebnice Tvojej) M., ktorého si (ktorú si) z prostried nás do večnosti powolal. Twój Božský Syn nás učil, že nič nečistého nemôže woišť do neba, a duše našich milých w očistci tak dlho trpieť a kajit musejú, pokud od wšselikej posŕkwrny očistene nebudú uznané za hodné, Tvoju sw. twár ubliadať. W najhlbššej poníženosti zwelebujem Tvoje tajemstwa plné, najmädrejššie súdy. Ty si Otec ich, a miluješ ich wiac, nežli my sami. Ty wiesš, čo im je prospessné. Buď wóla Twá! Ale síla lásky, s ktorou za ne o smilowanie Tvoje prosíme, pochádza od Teba. Ty si ju nám do srdca wšštepil, a chceš, aby sme za ne prosili. Jaké to potešenie pre naše srdce, keď istotne wieme, že s milými našimi esšte i po smrti w činnom spojení stojíme sŕže

lásku a modlitbu! W duchu tejto sv. lásky a w pevnej dôvere, že Ty, ó Bože lásky! modlitbu lásky nezavrhuješ, wzhwam nekonečné milosrdenstvo Tvoje, abys sa nad dušou M. smilovať, ju z jej múk vyslobodiť alebo aspon jej trápenia ulawiť ráčil. W poníženosti wyznáwam pred Tebou, wššewedúci Bože! že nie som hoden (a), abych prosil (a) za tých, ktorí sa už pred Tvojím spravodlivým súd dostali, ale len pre nektoré menej patrné úhony Tvojeho Božského obličaja uhliadať nesmejú. Ano môj Bože! nie som hoden (a), aby modlitba moja wyslyššaná byla; lebo som hriessnik (ca), ktorý (á), Tá často a ťažko obrazil (a). Wššak ale, Otče najdobrotiwejšsi! lutujem a zaklinam wššetke hriechy svoje, a obetujem Tebe na dostučinenie za moje chyby a k wykúpeniu dušje M. najšwät. obet, ktorá sa Tvojej Božskej Welebnosti wčil na oltári prinášsa, a prosím škrze zásluby Wykupiteľa nášeho, abys ju wyslobodiť ráčil. Aby ale moja nehodná modlitba od Teba wyslyššaná byla, spojujem ju s modlitbou knäza a wššetkých, ktorí sú tu k poklone tejto sv. obeti shromaždení. Prijmi, ó Otče! našu obet i modlitbu, a popraj milostive, aby škrze zásluby Tvojeho Božského Syna dušja táto wykúpená byla a Tvojím obličaj

spatřila. Strže tohože Ježiřa Krista, Syna Tvojeho, Pána našeho. Amen.

Milosřdný Bože! smiluj řa nad duřřou M.

Ježiřu Kriste! smiluj řa nad ňou!

Pane! smiluj řa nad ňou podlā milosřdenřtwa Svojeho, a daj tiež duřřām wřřech zomrelých prawoveriacích křřřtanow wečné odpočinutie!

Modlitba. — Ó Bože, Stworitelu a Wykupitelu wřřetkých weriacích! odpuřř duřři řlužebnířa Tvojeho (řlužebnice Tvojeř) M. jej chyby a nedokonalosti i pokutu, ktorū zařřlūřila. Na zadořřtućinenie za jej winu obetujeme Tebe nekonečné řařřluby boleřřtnej obeti křřřa, ktoru wćil nekřřwawým řpōsobom w pobořřnosti obnowujeme: pri ćom ale prosime, aby milořř a odpuřřtenie dořřabla. Ach lařřkavý Otće! táto utrāpenā duřřa wolā o pomoc; lebo ona sama uř nemōže řtrany řvojeho wřřľobodenia pracowať: a preto wřřľbř řponiřenū modlitbu moju i modlitbu knāza, ktorý wćil za duřřu Tvojeho zomrelého řlužebnířa (řlužebnice) M. proři, aby, řo řalāra mūř wřřľobodenā, do řľawy Tvojeř dořřať řa mohla. Otće nebeřřký! tu na tomto oľtāri obetuje řa wćil opravdiwé telo a opravdiwā křřw Ježiřa Krista, Tvojeho milého Syna, na dořřtućinenie za hřřiechy celého řweta; o daj, aby řa

cena a zásluhy sw. krwi Syna Tvojeho obzvlášťte tejto dussi M. i wšsem trpiacim dussám w očistci prwlastnily, aby z cela od winy svojej oslobodené a očistené byly, a tak do sláwy wečnej sa dostaly, kde Tā tiež i my, Otče! spolu i so Synom i Duchom Swätým s nimi widiet a lásku Tvoju zwelebowat úsame, na weky wekow. Amen.

Epistola. — Wďaky a chwála Tebe, ó laskawý Ježíssu! za toto potessitelné naučenie! Wiem, že Wypupitel mój žije; já w poslední deň súdny powstanem zo zeme, a budem opät do kože oblečený (á), a uvidím w tele svojom Boha svojeho: tam naleznem opät wšsetkých tých, ktorých si predou mnou z tohoto sweta wywolal, a zôstanem pri Tebe na weky s nimi spojený (á); pri Tebe s nimi na weky žit, na weky sa radowat budem. Amen.

Evangelium. — Otče! onen (á) zomrelý (á) weril (a) w Teba a w Tvojeho Božského Syna, a dúfam w Tvojom smilowani, že w láske zissiel z tohoto sweta. Tvojej otcowskej láske porúčam jeho (jej) dussu. Wzhládni milostive na neho (ňu), a zachádzaj s nim (ňou) podľa Svojeho nekonečného smilowania. Daj, aby jeho (jej) hriechy w krwi Ježíssa, Syna Tvo-

jeho zatopené byly, a čas jeho (jej) očistenia ukrátený byl; daj, aby wossiel (a) do života, ktorý prisľúbil Kristus wssetkým, ktorí weria w neho. Amen.

Obetowanie. — O Bože milosrdenstwa! prináßame Tebe obeť a modlitby za duffu onoho (ej) milovaného (ej) M. Wzhlädni dobrotiwý, milosrdný Bože! z trónu milosti Swojej na túto najßwätejßiu obeť, ktorú wčil knäz k wpslobodeniu duffe M. wykonáwa. Tu na oltári obetujeme Tebe chlieb a wíno k premeneniu w telo a krw, jako nám to byl prikázal Zakladateľ nowého zákona. Wzhlädni nie taf na nás nehodných, jako na Ježíßa Krista, Prostredníka, w ktoreho najßwätejßie telo a krw premeňujú sa tieto obetowné dary. Wzhlädni na túto smernú obeť a daj, aby skrze ňu táto nám milá duffa milosti doßßla; odpuß jej chyby a krehkosti jej, pre ktore je Tvojeho Božského wídenia zbawená; ráč ju wpslobodit, a do králowstwa Swojeho prijat; skrze Ježíßa Krista, Pána nášeho. Amen.

Daj, Pane! wssetkým zomrelým wečného odpočinitia, a swetlo wečné nech im swieti.

Präfacia. — Wečný Bože! milosrdenstvo Tvoje nám tu na oltári otvorilo prameň milosti, ktorý je newywážny. Tu je to swäté obetowné miesto, na ktorom sa Boh

sám obetuje. Ježiš, Slovo večné zostupuje na modlitbu knäza z neba dolu; — Ježiš Kristus, ktorý na drewe križa krw i život za nás položil, obnovuje wčil nekrawawým spôsobom smrť Swoju. O nesmierne hlboké tajemstvo! O požehnané, mocné slowá, skrze ktoré Boh z trónu Swojeho k nám zostupuje! Blahoslawená modlitba, ktorá nebe otwára a večného Boha medzi nás priwádza! Andeli i archandeli obdiwujú toto zázračné tajemstvo, túto lásky plnú ponizenosť Syna Božieho. Zástup Swätých spojujú svoje chwálospewy so wšsetkým stworením a wolajú: Swätý, swätý, swätý Pán Boh náš! Požehnaný, ktorý prichádza w mene Pána, Hofanna na wysochach!

Bože, wšsemohúci Otče! keď my wčil tajemstvo wykúpenia slawne obnovujeme, udeľ milostiwe, aby zásluby tejto najswätejszej obeti slúžily dussi M. k odpustteniu hriechow. Wyslobod ju, aby sä hned wčil ozwala w nassich modlitbách, a chwálospewoch andelow, a chwály Tebe prospewowala po wšsetke weky. Amen.

Pozdwihowanie. — O mój Ježissu, Synu Boha žiwého! klanám sä Tebe pod spôsobami chleba a wina. Ty si u prostried nás. W Tebä werim, w Tebe dúfam, k

Tebe volám: Ó Ježišu! buď milostivý
dušši M. Tvoja obeť na kríži je večné vy=
kúpenie; krv Tvoja je úplný výplatok za
všetky viny. Ó vyslobod z mŕk dušsu M.
a všetkých Tvojich trpiacich bratov i se=
stry, ktorí pre svoju vinu pred obličajom
spravedlnosti obstať nemôžu. Krv Tvoja
nech zatlačí všetky nezaplatené viny, a
volá o milosrdenstvo k trônu Božiemu.
Pane! pamätuj na ňu v kráľovstve Tvo=
jom, aby sa ešte dnes k Tebe do ra=
jstala!

Po pozdvihovaní. — Otče nebeský!
vzhládni milostive na oltár! Vzhládni
na drabú obeť Svojeho najmilejšieho Sy=
na, ktorá sa tam vykonáva. Vyslyš nás
milostive pre Ježiša Krista, Syna Swo=
jeho, ktorý nám to radosťné poistenie dal,
že nám udelíš všetko, o čokoľvek Ťa w
jeho mene prosím budeme. Wčil už smiem
skrže nebo pred Tebä, Pána mojeho, pred=
stúpiť; wčil už smiem s Tebou sa sňo=
vať, Bože a Otče môj! tiež už smiem pro=
sby a žiadosti srdca svojeho pred trônom
Tvojim wyliať, a Ty prijmeš, jako laska=
wý Otec, milostive wzdychanie moje. A
tak wčil predto všetkým prosím Tebä, Ot=
če najmilostivejši! wylej milosť Swoju
obzvlášť na dušsu M., z tohoto sweta po=

wolaní. Smiluj sa nad jej vzdychmi a slzami; daj, aby vzala účasť wo wšsemohúcom požehnaní smerenia Tvojeho. — Neúšťetril si wššak Svojeho Jednorodzeného Syna, ale si ho obetowal, aby hládal a spasené učinil, čo bylo zahynulo. Pane! prijmi ju do kráľowstwa Svojeho! Proším Ťa tiež za wššetky dusse trpiace w očistci, zvlášťte za ty, na ktoré sa nikdo nerozpomína na zemi. Odpusť im ich winy; pošli andela Svojeho k nim, ktorý by ich teštil, im wyslobodenie zwestowal a ich zawiedol pred trón Twój.

Ježíssu Kríste, Wykupitelu náš! najswrchowanejššie Dobré, ktorý si z nekonečnej lásky zomrel na križi za wšsetkých a smeril ich s Otcem Svojim, postawujem sa w duchu pod križ Twój a prosím sfrze horké umučenie a smrť: smiluj sa nad dussou M., ktorá pre spasenie svoje už ničeho wiac konať a zasluhowať nemôže. Ona vzdychá a žiada Twój swätý obličaj, obličaj to svojeho drabeého Wykupitela widieť; daj, aby ho čím skôr widela, ó weliký Slutowníku!

Duchu Swätý, Bože potechy a lásky! wyslyš prosbu moju za dussu M., ktorú si pri krste swätom pre nebe byl poswätil. Zastaw, ó Otcé biednych, ó Potessitelu utrápených! zastaw jej slzy a vzdychy, s ktorých

mi ona za odpočinutiem žižni. Občerstwi a prived ju do wečnej sláwy, kde sa jej wrúcna tužba vyplní, a ona s nebeskou rozkošou Teba s Otcom i Synom milovať a chwáliť bude na weky. Amen.

Tebe tiež preblahoslawená Panno Maria! porúčam túto úbohú dušičku M.; konaj u Swojeho Božského Syna, aby sa nad ňou smiloval. Matko dobrotiwá, Ty nenechávaš žiadne Swoje dietä na darmo k sebe volat: a tak i toto moje wolanie prijmeš laškawe, a budeš za ňu orodovať u Ježišsa, a Twój Božský Syn orodowania Tvojeho zaiste nezawrhne.

Wy, milí Andeli! ktorí tento oltár obstupujete, drahi, wywolení priateli Boží! ktorí ste cieľ swój dosiahli, a už u wasseho Ježišsa w kráľowstwe wečnej sláwy zůstáwate: ó prispejteže dušičke M. ku pomoci; pomáhajteže mi prosit, aby i ona skoro medzi wámi pred trónom Božím stála a s wámi sa wečne w Pánu radovať mohla. Amen.

Modlitba Pána. — Prosíme Teba, ó Páne a Otče! ráč nám, ktorížto esste na tejto zemi zůstáwame, wšsetko dobré na tele i na duši udelit, a nás od wšsetkého zlého a od každého hriechu zachrániť. Prosíme Ťa tiež srdečne: očisť, wyslobod dušsu

M., i wšsetky ty dušse, ktoré esšte w očistci trpia, od wšselikej winy a pokút za hriechy. Popraj im škrze zásluby Ježíšsa Krista a škrze orodovanie preblahoslawenej Panny Marie i wšsetkých Swätých pokoja, a prijmi ich do sláwy Swojej, kdežto, od wšselikeho zlého slobodné, Tebe ďakovať a Teba zwelebovať budú po wšsetke weky. Amen.

Agnus Dei. — Baránku Boží! ktorý snímaš hriechy sweta, daj dušsi tejto M. wečné odpočinutie!

Uno laskawý tichý Baránku Boží, Ježíšsu Kriste! ktorý si sa dal z puhej lásky pre našse spašenie wiesť na zabitie, a wylieval si i pre túto dušsu Swoju sw. krw: ach, odním jej winu a wynahrad, čo jej pre ľudskú krehkosť esšte chybuje, škrze nekonečné milosrdenstvo; daj, aby škrze Tvoju sw. krw ospravedlnená, pred Teba predstúpila.

Prijímanie. — Pane! nie som hoden (a), abys mä wyslyšsal; ale škrze Tvoju dobrotu, prosím, smiluj sa nad touto dušsou!

Pane! nie som hoden (a), abys mä wyslyšsal; ale škrze Tvoje nekonečné milosrdenstvo, prosím, doprowod túto dušsu do wečnej sláwy!

Pane! nie som hoden (a), abys mä wyslyšsal; ale škrze Tvoju nesmiernu lásku,

prosim, učin túto dussu Tvojej sláwy hodnu! Rečni len slowom, a wyslobodená i posvätená wojde do krásowstwa Tvojeho.

Ó mój najsláskawejší Jezíssu! Ty opravdivý chlebe nebeský, wchádzas wčil s nebeským požehnaníem do srdca knázowho. Ó kdybych Já i já wčil srdcom Tebe milým prijať, a tak, s Tebou najuzšíie spojený (á), svoje prosby Tebe predniesť mohol (a)! — Ale plný (á) lutošti, jakobych Já byl (a) skutočne do srdca svojeho prijal (a), wolám k Tebe za dussu M., ktorá túži Otca, Tebä i Ducha Sw. na weky uwídať. Ona byla na tomto swete tiež tak šťastli- Já, že Já w najsw. swiatosti oltárnej prijímala. Ty si ju krmil skrze prijímanie Tvojeho sw. tela a krwí k životu wečnému. Skrze túto lásku Tvoju prosím Já: ráč ju k životu wečnému doprowodiť; dai, aby sa na nej vyplnilo Tvoje sw. slowo, ktoré si wyreknuł: „Kdo je telo moje a pije krw moju, má život wečný!“ — Ano Spasitelu mój! prijmi dussu tohoto (tejto) zomrelého (ej) M. do nebeskej radošti, kdyby Tebä, ktorehožto ona na tejto zemi, pod spôsobou chleba skrytého, tak často prijímala, z twári w twár w Tvojej nebeskej sláwe uhlíadala na weky wekow. Amen.

Wrodlitba na konci sw. mše. — Pred-

niesol (a) som tedy Tebe, Otče nebeský! w spojení s najswätejššou obetou Tvojeho milého Syna, Ježíšsa Krista, prosby srdca swojeho za dušsu M., dôverujúc w Tvoju otcowskú lásku, že wolanie dietäta Swojeho nezawrhneš. Mne ale popraj, aby mi pamiatka na mojich zomrelých bratow i sestry poučná a spasiteľná byla. Já newiem, Ty ale wíš, Wššewedúci! jak škoro snád i já beh swojeho časného žiwota dokonám a dušsu tohoto (tejto) zomrelého (ej) nasledovať budem. Žiwot náš je krátky, ó jak často prekwapi smrt čloweka, keď sa ani nenazdá! Ach, Swätý Bože! kdože je čistý pred Tebou? a keď nič čistého nemôže pred okom Tvojim obstát a do kráľowstwa nebeského woišš: čože len esšte so mnou, ľahkomyselným (ou) hriešnikom (cou) bude? — Jak málo som sa staral (a) o wečné, a jak mnoho o časné weci! Jak mnohé hriechy obtážuju swedomie moje! — Popraj mi, Otče! milosti Swojej, abych odwčilka tak žil (a), jako bych byl (a) žiadal (a) žiwý (á) býť, keď sa mi bude hodina smrti blížiti. — Šťastne mohol (a) pred Tebou uštwične po prawej ceste kráčať! a po šťastne wybawenej škúške žiwota tohoto do príbytkow Tvojich Wywolenných sa dostať. Šťastne zase tam spatriti mohol (a) wššetky

ty milé dušse, ktoré mä predišly do večno=stí! Otče! toto je modlitba moja: daj, abych žil (a), pracoval (a), trpel (a) tu na zemi podlä Tvojej sw. wôle, a jednič w nebi spojený (a) byl (a) so wšsetkými Swätými, ktorí trón Twój obstupujú, i s milými dušsami, ktoré w tomto živote w uprimnej láske so mnou spojené byly. Amen.

Šiesta pobožnosť pri sw. mši.

Nektoré krátušské modlitby, ktoré môžeš i medzi odspewowa=niem messnej pesničky wykonať.

Obetovanie. — Prijmi, Swätý Otče, wšsemohúci a večný Bože! túto nepošťworenú obeť, ktorú ja, nehodné stworenie Tvoje, Tebe, Bohu mojemu, živému a opravdivému, za wšsetke hriechy svoje, za živých i za mrtvých, a za wšseliké potreby, jak časné tak večné, sŕže ruky knäzowe prinášam. Amen.

Obetujem Ti srdečne, laskawý Otče! i kalich spasenia nášeho: nech príde pred twár Tvoju swätú, aby, od Teba prijatý, Tebe ku cti a chwále, mne ale k dušsnému spase=niu byť mohol. Amen.

Pozdwihowanie. — Pred Tebou, Bože, w tejto oltárnej swiatosti skrytý! padám na kolená; lebo werím a wyznávam, že si tu jako opravdivý Boh a Spasiteľ môj skutočne prítomný. W tejto swiatosti

wzhladni na mnä, biedne stworenie Tvoje, a nedaj zahnúť biednej dussi mojej. Amen.

Witaj najswätejšia krw Jezissa Krista! ktorá si byla na drewe križa pre nasse spasenie wylata. Ach obmy dussu moju, aby mohla wojsť do králowstwa Tvojeho, fdeby Tä potom na wečné weky welebila. Amen.

Prijímanie. — O Pane! nie som hoden, abys wstúpil pod strechu moju, ale rečni len slowom, a bude uzdrawená a spasená dussa moja.

O Pane, Jezissu Kriste! Baránku Boží! já uprimne žiadam, abys s láskou Swojou najswätejšou wstúpil do srdca mojeho tak, jako wčil wstupuješ s telom, dussou, božstwom a človečenstwom Swojim do námestníka Swojeho, ktorý Tä wčil prijíma. Amen.

Pobožnosť pred kázňou.

Poučenie. — Dôležitý predmet kresťanských služieb Božích je kázanie alebo slyšanie slova Božieho, ktorýžto delá hlawný diel misie sw.; a preto sa deje sem i tam neľebý podľa príkladu starobáwného weku cirkwe príslušne hneď po prvom sw. ewangeliu. Jestliže ono len prosto wyswetľuje čiastku písma swätých práwe na ten deň wylázanú, a ku plneniu jej obsahu srdečne powzbudzuje, menuje sa „wýklad“ (exhorta); jestli ale nektorú pravdu náboženstú obsirne

a dôkladne rozberá, nazýwa sa „kázanie, kážeň, reč buchowná.“ Mnohá sbierka kazateľských reči, najwiac wýkladow, nazýwa sa „postilla,“ a síce obtud, že sa wolaleby pred nimi wsetke slowá, perikopy w knihách wytiskowaly; začiatok ale reči samej naznačený býwal týmito latinskými slowami: „Post illa,“ čo znamená: „Po týchto,“ to jest: „Po týchto slowách začína sa reč.“ — Dne nebedné a swiatčné perikopy sú kúsky wyňaté zo štyroch opisow žiwota Pána na-

ſieho, Ježiſſa Kríſta (ewandelíja), alebo ſú kuſty wyňaté z liſtów (epiſtól) ſw. apoſtolorów alebo z nejakej inej knihy ſtareho záko-
na, alebo z knihy ſkutków apo-
ſtoliſkých, alebo z knihy zjavenia
ſw. Jána, vždy ale tie ſame, kto-
ré číta kná z mſſáli pri ſw. mſſi.
Čítanie wyňatkov ewandelických
uwádza ſá ſlowami: „Z a o n o-
h o ě a ſ u“ t. j. „j e b n ú c, j e-
b n o h o b ň a z;“ čítanie wyňatkov
z knihy ſkutków apoſtoliſkých a zja-
wienia ſw. Jána ale uwádza ſá
ſlowami: „W t ý c h b ň o c h;“ wy-
ňatky z epiſtól ſw. Pawła ſlo-
wom: „B r a t i a!“ wyňatky z pí-
ſem oſtatných apoſtolorów ſlowom:
„N a j m i l e j ſ ſ i!“

Kazateľ, wyſtew na kaza-
teľnicu, prežebná ſá ſwätým kri-
žom a rečne blaſom frozumitel-
ným: „W meno Dca †, i Sy-
na †, i Duča † Swätého.
Ameň.“ — Potom wžatú z patri-
ného ewangelium alebo epiſtoly
p r í p o w e d predneſie w mate-
riňskom a, jeſtli ſá tak ſubi, na-
pred w latinſkom jazyku, tu pr.
„N a p o ě i a t k u b y l o ſ l o w o.
Tak čítam tieto ſlowá u ſw. Já-
na w prvej kapitole, werſſi pr-
wom. D t ý c h t o a i m p o b o b n ý c h ſ l o-
w á c h p r w, nežli nečo k proſpechu
duchownému rozjímať budeme, po-
kľaťnúc na kolená, pomodlime ſá
za pomoc a oſvietenie Duča Swä-
tého modlitbu Pána a p o-
z b r a w e n i e a n d e l ſ k é.“ — P o
modlitbe kazateľ wſtane a ſub tiež
k powſtaniu napomente, reknúc:
„P o w ſ t a n t e n ě a, poznamenajúc
ſá znameniem ſwätého križa: W
meno Dca †, i Syna †, i Duča
† Swätého. Ameň, poſlyſte dneſ-
nie ſw. ewangelium, ktoré nám
wypíſuje ſw. Ján ewandelíſta.
Ewangelium ſw. Jána w 1. Kap.
w. 1.“ — Tu číta ewangelium
wážne a frozumitelne od počiatku
až do koňca, a prečítanému pridá-
wa túto záwerku: „T o l k o j e ſ l ó w
dneſnieho ſw. ewangelium. Pán

Wob ráč nám popriať Swojej mi-
loſti, abyſme mohli jeho ſwäté ſlowá
zachowáwať.“ — Potom opät pred-
náſſa z predku priwedenú p r í p o-
w e d. A tak začína ſwätú kázeň.

Nech ſá ničo za tak múdrego
a učeného nepokľadá, žeby mu ká-
zaného ſlowa Božieho nebylo tre-
ba. Kázanie je od Boha uſtanowe-
ný proſtriedok, ſtrže ktorý Boh chce
k naſſemu ſrdecu mluwiť. Kdo teby
náležitiť, ob cirkwe katolíckej wy-
ſlaných, kazateľow nechce ſlyſſať,
ten začpáwa ſwoje uſſi pred blaſom
Božím; ten zawrhne Kríſta Ježi-
ſſa, ktorýžto prawil: „K d o w á s
ſ l y ſ ſ i, m n á ſ l y ſ ſ i; k d o p o b r-
d á w á m i, m n o u p o h r d á.“

Ale ty prawíš: „Já mōjem ſwo-
wo Božie ſám w píſme čítat: i k
čemuže teby potrebujem kázania?“
Čo? ty s twojim ſtworeným, ob-
medzeným a biednym rozumom
opowádžiſ ſá poweďat, že rozumieſ
ſmyslu wečného Boha? — D ne-
ſtaſniku! ty držiſ ſwōj wlaſtný
ſmyſel za ſmyſel Boží? — Len ſwä-
tá Cirkew Božia, ktorú ſám Duch
Swätý oſwiecuje a riďi, len ona
poznáwa prawý ſmyſel píſma
ſwätého, ſmyſel Boží, ſpōso-
bom neomylným. Ona ale nám
dáwa to prawé učente Ježiſſa
Kríſta ſtrže biſkupow a knázow,
ich ſpolubelníkow blaſať, a títo ſú,
ktorých my máme ſlyſſať, nechceme-
li čo pyſni duchowie w najwätſſie
blády wydaní byť.

Ty mi ale prawíš: „Já ſám
w dome mám dobré wſkľady ewan-
gelium a iné dobré, duča w zbe-
láwajúce knihy: ty mi nahrabzu-
jú kázanie.“ Na to ti odpowie ſw.
Tomáš z Willanowa: „Rehowor
mi: já ſom učení; já mám doma
ſpíſy ſw. Auguſtína, ſw. Bernar-
da atd.

Píſmo je mrtwé, blaſ je živý.
Kazateľ je živý blaſ Boží. On je
blaſ wolajúceho na puſtli. „Píſme-
no zabíja, duch je, ktorý obživu-
je,“ howorí Kríſtus Ježiš. A ja-
kože byl ſwet k wiere Pána Ježi-

ssa obrátený, či nie sŕže kázanie slova Božieho od sv. Aposťolow?

Poslúchaj teby kázanie nábožným a pokorným duchom; neposudzuj kazateľa; nehládaj pekné slová; neobracaj kázanie na iných ľudí, ale na seba samého; maj slo-

wá kazateľowe za slová Božie, ktorý w uchu srdca tvojeho sa rozlieha, abys sa obrátil. Dvakuj teby w srdci swojom preb kázaniem a pri kázaní častejšie tieto slová sv. Samuela: „Mluw, b Pane! lebo služebník Twój slyší!“

Modlitba. — Božský Učiteľu! ktorého slovo je prawda, a ktorého učenie je spasenie, — hľa! wystupuje knäz na kazateľnicu, aby nám w mene Tvojom slovo Božie zvestowal. Wlož mu slová Tvoje do úst, a oswieť srdce jeho Duchom Swätým, aby nič nehovoril, čoby odporne bylo Tvojemu swätému slovu; prispej i mne Swojou Božskou pomocou, abych túto kázeň s náležitou pozornosťou slyššat, a ju sebe tak do srdca wšštepil mohol (a), aby mi ona jak k časnému tak k večnému blahu prospela: „Mluw, Pane! k duffi mojej; lebo slyššiš služebník (tyňa) Twój (Tvoja).“

Daj, milý Otče nebeský! aby tento wyslanec Twój so wššemi námi spasenia doššiel; sŕže Ježíssa Krista, Pána nášeho. Amen.

Pobožnosť po kázni.

Modlitba. — Synu Boží, Ježíssu Kriste! Ty máš slová života večného, ktoré nám wčil služebník Twój sŕže pomoc Tvoju wyswetlowal, — za čo Ti srdečne ďakujem a swaté meno Tvoje welebím. Daj Bože dobrotiwý! abych nebyl (a) len sa=

mým poslucháčom, ale i činiteľom slova Tvojeho. Daj, aby mi toto poučenie slúžilo k výstrahе a polepšeniu, abych sa stal (a) dokonalým (ou) a schopným (ou) ku wšetkým dobrým skutkom. Daj, abych podľa Tvojeho ewangelium pokračoval (a) a meno Tvoje životom nekresťanským neposkvrnil (a). — Jestli ale wšetkému esste neporozumiem, to mi Ty zjawn, čo esste wedieť potrebujem: abych Tvoju swätú wölu úplne poznával (a), dobré skutky hojne wykonával (a) sfrze milosť Tvoju w trepezliwosti sa posilňoval (a), abych naposledy w hodinu smrti zwedel (a), že som opravdivé slová života wečného obdržal (a); sfrze Jezissa Krista, Pána nasseho. Amen.

Piaty diel. Pobožnosť odpoľudňajšia.

Poučenie. — Cirkew swojim prvým prikázaniem ukľadá, aby sme, nebele a swiatky swätiac, obpočiwali, nepracowali, lež pobožné skutky wykonáwali. Aby sme ale nebele a swiatky podľa úmyslu cirkwe sw. swätili, máme mimo sw. msse i rázne pozorne slyšať, swiatost poľania a swiatost ol-tárňu prijímať, duchowné knihy čítať, i po poludni pri službách Božích byť, a iné dobré skutky wykonávať. — Pobožné skutky, z ktorých záležia odpoľudňajšie služby Božie, sú: Kresťanské wyučowanie a swäté požehnanie alebo nespory.

Kresťanské wyučowanie wykladá články wiery a powinnosti kresťanské od začiatku až do konca, w poriadku, pri wyučowaní skolskej mládeže w swätom náboženstwe uwebenom a obyčajnom. Wyučowanie toto ale nie je len pre samu mládež, lež pre wšetkých kresťanow. Najwys potrebné je ono tým, ktorí buďto vlastnou alebo cudzou winou nedostali žiadneho wyučowania w náboženstwe za mláde swoseho. Wyučowanie to držia-wa sa najwiac w kostole pred sw. požehnaním; wšak ale nebe, kde sú osady rziabie, tiež i w obcach od fary vzdálenejších, na slusnom

mieste, ku pohobliu osadnítkow starých, churawých a mblých, ktorých by chýbza do sarského chrámu Pána veľmi obtážila. —

Sw. požehnanie je obpoľudňajšia pobožnosť, pri ktorej sa riekaajú litánie, modlitby a spiewajú piesne, času cirkewnému primerané; napokon knáz udeľuje sbrómazženému ľudu „požehnanie“ najšw. swiatostou oltárňou buď w monstrancii alebo w ciborium, odkud i celá tá pobožnosť má meno swoje. —

Litánie sú zvláštne modlitby, ktoréžto sa wykonávajú ob knáza, ktorý ich napovedá a odweriaceho ľudu, ktorý ich dopovedá, odkud i celá pobožnosť obpoľudňajšia sa litaniami menuje. Najznamenitejšie litánie ale sú: ku wšsem Swätým, o najšw. mene Ježiš, a loretanské. — Tieto poslednie sú o blahosl. Panne Marii, obsáhujúcej jej pochwalu a prosby ľnej za jej u Pána Boha orodowanie.

To sú nespory, pozná sa najlepšie z nasledujúceho wykladu: Nassa sw. Cirkew vznikla w zemiech wýchodných, kdežto sa nepočítowal deň ku dňu na 24 hodin, jako u nás, lež počítowal sa ob rána až k večeru na štyry doby, tiež hodinami, hodinami nazwane, a to podľa dlhšieho alebo kratšieho dňa na dlhšie alebo kratšie: Nassa ranná hodina sšiesta byla tam tedy hodinou prwou (prima, totižto: hora); nassa ranná dewiata hodinou treťou (tertia, totižto: hora); nassa dwanásta poľudňajšia hodinou šiestou (sexta, totižto: hora); nassa tretia obpoľudňajšia hodinou dewiatou (nona, totižto: hora). A w týchto dobách wykonávaly sa denné pobožnosti knázké, ktoréžto w brewiári posawád sa menujú: „prima, tertia, sexta, nona.“ To ale nebyly a nie sú wšetky pobožnosti cirkewné denné i nočné. Cirkewný deň nezáčína sa totižto ob

pólnoci, lež začína sa preboslým večerom. Tym sa tedy riabil i poriadok i názwy pobožnosti knázkých. Pobožnosti ty začínaly a začínajú sa posawád už na predvečer „modlenie predvečer ným“ (nеспорам i прwými, alebo hodinkami predvečer ným i nastalej slawnosti), ktoréžto modlenie patrilo už k slawnosti budúceho dňa a skončily sa pre tú samú noc „modlitbou nánocnou“ (kompletorom čili doplnkom alebo hodinami záwerečnými); po północi nastalo „modlenie ranné“ (utrné, matutinum alebo hodinky jutrné, utiereň) w troch oddieloch, „modlitby nočné (nocturni)“ rečensky: prvé o północi, druhé o troch a tretie o šiesti hodinách ráno (hodinky nočné prvé, druhé, tretie), ku ktorýmžto sa tiež pripojily „hodinky pochwalné (laudes)“ a hodinky denné (prima, tertia, sexta, nona); na večer byly „modlitby večerné“ tohoto dňa (za dňa cirkewného už večerné druhé, „nеспоры, čili predvečerné hodinky, budúceho dňa a skončily sa opät modlitbou nánocnou (kompletorom). — Nespory sú tedy pobožnosť večerná alebo obpoludňajšia, ktorýmžto za starodávna rozumiewal i obecny ľud a s buchowenstwom ich konáwal. Za nassich časow konajú sa len w znamenitejších chrámoch Pána, pri ktorých je wiac knázow, ano konajú sa ony na wätšie slawnosti i w nektorých iných sarských kostoloch, kde je len jeden knáz. — Ze pri nich medzi chwálospewom „Magnificat“ (chwálospewom Marie Panny) knáz okuruje oltár, beje sa to podľa príkladu starožátonného uctenia Božieho; lebo každý deň ráno i večer pášilo sa wonné knidlo pred archou úmluwy. — Wšznam nabrečensých cirkewných hodiniek je wyborný, a

šice: prvé nočné hodinky w jutrnóm mobléní pripomínajú nám milosti plné narodenie Ježiša Krista; druhé pripomínajú nám jeho ukryté prebývanie w Egypte a Názarete; tretie jeho verejný troročný úrad učiteľský. — Futrné moblénie počína w wólávaníem k wzbávaníu chwály Bohu; potom nasleduje chvála ošpew (hymnus), ktorý wýsawuje radosť kresťanow nad ich powoláníem, a protispewy (antifony) wzbudzujú nás k pobožnosti. Hodinky pochwalné (laudes) predstavujú nám: jako Pán po dokonánom chwálošpewie šiel so Swojimi učenníkami na wrch oliwetský sa modliť. Hodinka prvá (Prima) pripomína nám ulapenie Ježiša Krista; Hodinka

tretia (Tertia) jeho bičowanie a cestu krížowú; Hodinka šiesta (Sexta) jeho ukrižowanie; Hodinka dewiata (Nona) odowzbávanie ducha jeho do rúk Otca nebeského. Responsorij a Kompletor znamenajú jeho bolu snátie z kríža a pochowanie; 5 Žalmo w znamená jeho 5 rán. Pritom w nespórach predstavuje sa večera Pána s jeho učenníkami, jako tiež i lámánie chleba pred očima učenníkom w Emause. — Dnen dvojitý sbor či chór, ktorý pri cirkewných hodinkách žalmy strídawe odspewuje, rozpomína nás na tých dvoch Cherubimow, a na obidwa zákony: starý i nový, ktoré medzi sebou w najužšom spojení stoja.

Modlitba. — Druhú tiež polowicu dnešného dňa obetujem Tebe, Otče nebeský! k Tvojej cti a chwále; lebo Ty si ten, ktorému od nás čo detí Tvojich ustawičná česť a chwála prislúcha. Abych Ty tedy náležite poctiť mohol (a), wstupujem do tohoto chrámu Tvojeho, a prosím Ty: ráč modlitbu moju tak milostíwe prijať, aby mi ona milosť a hojné požehnanie od Teba wymohla.

a) Pred kresťanským wnučowaníem.

Modlitba. — Wšsemohúci, wečný Bože! zoffli Swojeho Ducha Swätého do srde nášich, aby sme zo spastiteľného učenia Jednorodzeného Syna Tvojeho, Ježiša Krista, zákon Twój náležite wrozumeli a wždy podľa Tvojej swätej wôle činili; strže Ježiša Krista, Pána nášeho. Amen.

b) Po kresťanskom wnučowaní.

Modlitba. — Popraj, ó Pane! dieťkam Swo-

jim stálosti wo wiere w Tebä a silnej nádeji w Tebe: aby byly w Twojej Božíkej láske upewnené, a dokoná-
 losť lásky tejto aby nebýla u nich sfrze žiadno pokussenie
 naruffená. Sfrze Ježíssa Krista, Syna Tvojeho, Pána
 nášeho. Ameen.

Nesporná pobožnosť.

Přístup. — Duchu Sw. Bože! oswieť
 rozum mój, wycišť srdce moje, otvor ústa
 moje a rozpál horlivosť moju: abych mo-
 dlitbu swoju pobožne a bedliwe wykonat
 mohol (a). Wyslyš wolanie moje, Dče
 nebeský! o to Tã prosím w mene Ježíssa
 Krista, Syna Tvojeho. Ameen.

Bože! wzhládni ku pomoci mojej; Pa-
 ne pospiechaj ku pomoci mojej! — Slawa
 bud Bohu, Dteu i Synu i Duchu Swäté-
 mu, jako bylo na počiatku i nyní i wždy-
 cky i na weky wekow. Ameen.

Prvý Žalm. (102) — Dobroreč duffo moja Pánowi;
 a wšetko, čo je wo mne, swäté meno jeho, — Dobroreč du-
 ffo moja Pánowi, a nezapominaj na wšetke dobrodenia jeho.
 Ktorý je milostiwý wšetkým neprávostiam tvojim, ktorý wšetky
 nemoce tvoje uzdravuje. — Ktorý život twój od zahynutia
 wyslobodzuje; ktorý tã milosrdenstwom a slutowaniem foru-
 nuje. — Ktorý žiadost tvoju dobrým naplňuje; mladost tvoja
 sã jako orlici obnowuje. — Čini Pán milosrdenstwo tým, ktorí
 kriwdu snášajú. — Známe učinil cesty swoje Možjissowi:
 synom Izraelským woku swoju. — E'utosiwý a milosrdný je
 Pán: dlho showiewajúci a welmi milosrdný. — Nebude sã
 ustawiťne hnewat ani na weky hrozit. — Nenakládá s námí
 podlä hriechow nášich, ani neodpláca nám podlä neprávos-
 tí nášich. Lebo jak wysoko sú nebesia nad zemou, tak milo-
 srdenstwo Swoje upewnil nad tými, ktorí sã ho boja. — A
 jako je wýchod od západu vzdálený, tak oddáil od nás nepráv-
 osti naše. — Jako sã Dtec nad synmi slutowáwa, tak sã

stutowáwa Pán nad bojácimi sá jeho. — Lebo on mlobu našsu zná: na pamäti má, že sme prach. — Človek jako seno, dni živobytia jeho kwet polný, tak kwitne. — Lebo wietor pride po ňom, a neobstojí; nepozná wiac miesto swoje. — Milosrdenstvo ale Pánovo od weku a až na weky trwá nad bohobojnými, a sprawedlivosť jeho nad synmi synow. — Nad tými, ktorí smlúwu jeho zachowávajú, a pamätujú na prikázania jeho, aby ich činili.

Druhý žalm (144). — Wywysšowať Tã budem, Bože mój, Kráču! a dobrorečtí menu Tvojemu na weky a na wečné weky. — Blahoslawiť Tã budem každý deň a chwãliť meno Tvoje na weky, a na wečné weky. — Chwãly hodien a weliký je Pán welmi, welikosti jeho neni koňca. — Do rodu do rodu skutky Tvoje wychwalowať a moc Tvoju wypráwať budem. — O kráse slawnej, Welebnosti Tvojej a o diwyných wecach Tvojich i já wypráwať budem. — Jedrownú moc skutow Tvojich wšeci rozhlassujú; i já o welikosti Tvojej rozpráwať budem. — Já hojne pamiatku túbežnosti Tvojej wyhlassujú, o sprawedlnosti Tvojej spiewajú. — Glã, milostiwý a lutošiwý Pán! trpezliwý a welmi milosrdný! — J dobrotiwý je Pán naproti wšettým, i stutowanie jeho nad wšetko stworenie jeho. — Nech Tã wšette skutky Tvoje oslawujú a swãtí Tvoji Ti dobrorečia! — U'ubospew krãkowsťou Tvojemu riekajú a o moci Tvojej homoriemajú. — Moc Tvoju aby synom ľudským známou učinili; a slawnú welebnosť krãkowsťwa Tvojeho. — Na wečné weky je krãkowsťwo Tvoje w každom pokolení; werný Pán wo wšettých slowách Swojich, a swãtý wo wšettých skutoch Swojich. — Wšech padajúcih Pán podopiera, a tých, ktorí majú padnúť, nadwihuje. — Pozerajú oči wšettých na Tebã, abys im dal pokrm ich w príhodnom čase. — Kuku Tvoju otwãras a každú žiwinu požeňnaniem naplňuješ. — Sprawedliwý Pán wo wšettých cestách Swojich, a swãtý wo wšettých skutoch Swojich. — Toť je Pán blízko wšech, ktorí ho wzywajú; ktorí ho wzywajú w prawde. — Učiniť wólu tých, ktorí sã ho bojá, prosbu ich wyslyšiť a spomôže im. — Slãwa buď Bohu Dcu atd.

Tretí žalm (115). — Milujem preto, že Pán hlas modlitby mojej wyslyšsal. — Preto žé ucho Swoje ku mne naklonil, a za žiwobytia mojeho wzywãť ho budem. — Oblãhly mä smrteľné bolesti a pripãhly na mnã nebezpečenstwã brozbu, suženie a bolesti som ctil. — J wzywãť som meno Pãno-

wo; ó Pane! wyslobob dussu moju. — Milosrdný Pán a: do brotivy; a Boh náš plný skutovania. — Pán ochraňuje maľičkých; zníženy som byl a oslobodil ma. — Obrát sa dussu moja na odpočinok svoj; lebo Pán ti dobre učinil. — Lebo dussu moju od smrti, oči moje od slz, a nohy moje od úpadu vytrhnul. — P'úbil sa budem Pánovi, w krajine žiwých. — Werím, preto i mluwím, ačkotwel som welmi strápený. — Reknul som wo wytržení mojom: každý člowek lhár. — Čím sa odplatím Pánovi za wšetko, čo mi učinil? — Kalich spasenia wezmem a meno Pánowo wyžwal budem. — Sláwa buď Bohu Dtcu atd.

Štvrtý žalm (83). — Žal milé sú stánky Tvoje, Pane zástupow! — Túži a omdliwa dussa moja po pitworoč Pánowych; srdce a telo moje plesá po Bohu žiwom. — Blahoslawení, ktorí prebývajú w dome Tvojom, Pane! na weky Tá chwáľit budem, Pane Bože zástupow! wyslyš mo dlitbu moju. — Lebo Boh milosrdenstvo a pravdu miluje, tu Pán milosť a sláwu dáwa. — Neodopri dobré weci tým, ktorí w newinnosti chodia, Pane zástupow! blahoslaweny člowek, ktorý dúfa w Tebe. — Sláwa buď Bohu Dtcu atd.

Piaty žalm (112). — Chwáľte služebníci Pána, chwáľte meno Pánowo. — Nech bude meno Pánowo požehnané od wčil až na weky. — Do východu slnka až k západu chwáľy hodné meno Pánowo. — Wyvýšeny nad wšetke národy Pán; a nad nebesa sláwa jeho. — Kdo jako Pán Boh náš? ktorý prebýwa na wysostach. — A na níže weci patrí, na nebi i na zemi. — Ktorý wyzdwihuje zo zeme núdneho, a z hnoja wymyssuje čudobného. — Aby ho posadil wedlá kniežät, kniežät ludu Swojeho. — Sláwa buď Bohu Dtcu atd.

Kapitola (2. Kor. 1. 3). — Požehnaný Boh a Dtec Pána nášeho, Ježišsa Krista, Dtec milosrdenstwa a Boh wšelikého poteszenia. Ktorý nás tessi wo wšelikom sužení našom.

Chwálospem. — 1) Buď strže nás wždy sláwená — ustawične welebená, — ó najswätejšia Trojico! — wšeho dobrehu studnico!

2) Ty nás, Bože Dče! stworil, — wšim, čo treba, opatril. — Ty nás ridiš, zachowávaš, — a od zlého ochraňuješ.

3) Boží Synu zossels z neba, — ľudské telo wzał na Seba —
— Ukrotnú smrť si podslúpil, — bys nás len z pekla wykúpil.

4) Swätý Duchu, Twé milosti, — pri každej dáwaš
swiatosti. — Ty rozum náš oswecuješ, — wölu k dobremu
wzbudzuješ.

5) Za tak veľké dobrodenie — prijmite wdäkowčinenie.
— Dajte nám s wami prebývať — w nebi wečne sa radovať.

**Magnifikat, alebo chwälospew prebla-
hoslawenej Panny Marie.** — Welebi duffa
moja Pána, a splešal Duch mój w Bo-
hu, Spasiteľowi mojom. Je wzhlädnul
na poníženie dievky Swojej; lebo hlä od
tejto chwile blahoslawenou mä budú na-
zývať wšsetke národy — Preto že mi uči-
nil veľké weci, ktorý je mocný a swäté
meno jeho. — A milosrdenstvo jeho od
pokolenia bojácim sa ho. — Učinil moc s
plecom Swojim: rozobnal pyšných my-
sľou srdca ich. — Zložil mocných zo stolice
a powyšil ponížených. — Čacných nakrmil
dobrými wecmi, a bohatých opustil práz-
nych. — Prijal Izraela, služebníka Swo-
jeho, rozpomenúc sa na milosrdenstvo Swo-
je. — Jako mluwil k Otcem nassim, Abra-
hámowi a semenu jeho na wesy. — Släwa
bud Bohu Otcu atd.

Protispew. (Antifona.) — Welebi duffa mo-
ja Tebä, ó Bože! a raduje sa Duch mój w Tebe, Spa-
siteľowi mojom.

Modlitba. — Ó najswätejšia Trojico!
w prachu nehodnosti svojej pred trónom.

Belebnosti Twojej ležiac, klaňáme sa Tebe a voláme: wzhľadni milostive na nás wykupených, a wod nás týmto nebezpečným idoliem, aby sme predrahou krvou Syna Twojeho očistení a duchom jeho posvätení, bo kráľowstwa wečnej sláwy wojsť mohli. To nám udeľ, Otče! sfrze Ježíssa Krista, Syna Twojeho, Pána nasseho. Amen.

Duffám wšfech zomrelých daj, ó Bože! wečné odpočinutie. — Otče náš atd. — Daj nám, ó Pane! pokoja Swojeho a žiwot wečný! Amen.

Litánie o wšfeťkých Swätých.

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

Kriste, } uslyš nás!
 } wyslyš nás!

Otče z nebies, Bože;
 Synu, Wykupitelu sweta, Bože,
 Duchu Swätých, Bože,
 Swätá Trojico, jeden Bože, } smiluj sa nad námi!

Swätá Maria,
 „ Božia Rodičko,
 „ Panno panien, } oroduj za nás!
 Swätých Michale,
 „ Gabriele,
 „ Rafaele,

Wšfeci swätí andeli i archandeli, orodujte za nás!
 Wšfeci swätí blahoslavených duchow rádownie, orodujte za nás!

Swätých Jáne Krstiteľu, } oroduj za nás!
 „ Jozefe,

Wšfeci swätí patriarchowie a proroci, orodujte za nás!

Swätých Petre, } oroduj za nás!
 „ Pawle,

Swätý Ondreju,
" Jakube,
" Jáne,
" Tomášsu,
" Jakube,
" Kilipe,
" Bartolomeju,
" Matússu,
" Simone,
" Labeášsu,
" Mateju,
" Barnabášsu,
" Lukášsu,
" Marku,

oroduj za nás!

Wšeci swätí apóstolowie a ewangelistowie,
" učennici Pána, } orodujte za nás!

Wšetke swäté newiňátka,

Swätý Štefane,
" Bawrineu,
" Wincencu,
" Wojtechu,
" Fabiáne a Sebastiáne,
" Jáne a Pawle,
" Rozmo a Damiane,
" Gerwazu a Protazu,

oroduj za nás!

Wšeci swätí mučennici, orodujte za nás!

Swätý Sylwestre,
" Rehore,
" Ambrožu,
" Augustíne,
" Jarolíme,
" Martine,
" Mikulášsu,
" Štefane krátu,
" Imrichu,
" Ladislawe,
" Cyrille a Methobe,

oroduj za nás!

Wšeci swätí biskupi a wyznawači, } orodujte za nás!

" učiteli,
Swätý Antoníne, } oroduj za nás!
" Benedikte,

Swätý Bernarde, }
" Dominiku, } oroduj za nás!
" Fran'isku, }

Wšeci swätí knäzi a jahnowie, }
" mnši a pustowníci, } orodujte za nás!

Swätá Maria Magdaleno, }
" Alžbeto, }
" Lucia, }
" Anežko, } oroduj za nás!
" Cecilia, }
" Katarino, }
" Anastásia, }

Wšetky swäté panny a wdowy, }
Wšeci swätí a swäté Božie, } orodujte za nás!

Milostiwý nám buď, }
} odpusť nám, Pane!
} uslyš nás, Pane!

Dd wšetkého zlého,
Dd každého hriechu,
Dd hnewu Tvojeho,
Dd náhlej a nenabálej smrti,
Dd úkladow diabolských,
Dd hnewu, nenáwisti a wšetkej zlej wôle,
Dd ducha smilného,
Dd hromobitia a búrky,
Dd moru, hladu a wojny,
Dd večnej smrti,

Strže tajemstvo Tvojeho swätého wtelenia,
" príchod Tvoj,
" narodenie Tvoje,
" krst a swätý pôst Tvoj,
" kríž a umučenie Tvoje,
" smrt a pohreb Tvoj,
" slawné wzkriesenie Tvoje,
" swäté donebewstúpenie Tvoje,
" príchod Utesitela, Ducha Swätého,

W deň súdny

My hriessnici, Tá prosíme, uslyš nás!

Abys nám odpustil ráčil,
" nám milostiwý býť ráčil, }
" nás k oprawdivému pokaniu pri- } Tá prosíme,
" wiesť ráčil, } uslyš nás!

tyš Toboť nás, Pane!

Abyš Cirkev svätú Swoju spravovať a zachovať ráčil,
 „ apostoľského námešnika a celých duchovných stav w
 svätom náboženstve zachovať ráčil,
 „ Cirkve svätej nepriateľov ponížil ráčil,
 „ kráľom a kniežatom kresťanským pokoja a swornosti
 dať ráčil,
 „ wšestkému ľudu kresťanskému pokoja a jednoty ubelík
 ráčil,
 „ nás samých w Swojej svätej službe posilniť a za-
 chovať ráčil,
 „ myseľ nasse ľ nebeským žiadosťam pozdwižnúť ráčil,
 „ wšestkým dobrodincom nassim večnými dobrými wec-
 mi odplatiť ráčil,
 „ dusse nasse, bratow, priateľow a dobrodincom
 nassich od večného zatracenia oslobodiť ráčil,
 „ úrody zemské dať a zachovať ráčil,
 „ wšsem werným zomrelým odpočinutie večné dať ráčil,
 „ nás uslyšať ráčil,

Et proſime, uſlyš náš!

Synu Boží,

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusti nám Pane!
 Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás Pane!
 Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Kriſte, } uslyš nás!
 } wſlyš nás!

Pane, }
 Kriſte, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

† A neuvoď nás w pokuſenie.

R. Me zbaw nás odo zlého.

† Spas služebníkow Swojich.

R. Bože moj! dúſajúcich w Tebe.

† Búd nám, Pane! wäzou mocnou.

R. Od twári nepriateľa.

† Nech nič newyſpná nepriateľ nad námi.

R. A ſyn neprávosti nech nám neuſſkodi.

† Pane! nie wedľa hriechow nassich učiň nám.

R. Ani dlá neprávostí nassich odplacuj nám.

† Modlime sa za najwyššieho biſtupa nasseho M.

R. Hoſpodine, zachowaj ho a obživ ho, a blahoslaweného učiň
 ho na zemi, a newybáwaj ho w ruku nepriateľow jeho.

Ÿ Modlím sa za dobrodincov našich.
 R- Odplatu ráč dať, Pane! všetkým nám dobročinniacim pre meno Tvoje život večný. Amen.

Ÿ Modlím sa za verných zomrelých.
 R- Odpodínutie večné daj im, Pane! a svetlo večné nech im svieti.

Ÿ Nech odpočívajú v pokoji.

R- Amen.

Ÿ Za bratov našich neprítomných.

R- Spas služebníkov Svojich, Bože môj! búšajacich w Tebe.

Ÿ Zostli im, Pane! pomoc zo svätiny.

R- A zo Sionu chráň ich.

Ÿ Pane! ušlyš modlitbu moju.

R- A volanie moje prísť k Tebe.

Modlitby. — Bože! ktorémužto smilovať sa wždycky a odpustiť vlastne prináleží: prijmi modlitbu našu, aby nás i všetkých služebníkov Tvojich, ktorých väzby hriechov tísknu, smilovanie dobrotivosti Tvojej milostive rozviazalo.

Ušlyš, prosíme, Pane! pokorných prosby, a chválacim Teba odpusť hriechy, aby sme i milostivého odpustenia i pokoja od Teba dojsť mohli.

Neomyšľuné milosrdenstvo Svoje, Hospodine! laškawe nám preukáž, a nás i od hriechov všetkých zbaw, i od zasluženej pokuty wyslobod.

Bože! ktorý sŕdze hriech rozhnemaný a pokaním ukojený bývaš: wzhládni na modlitbu Svojeho ponizeného a sŕššeneho ľudu, a odvráť metlu Svojeho spravedi-

wého hnewu, ktorú sme zašlúžili škrze hrie-
chy nasse.

Wšsemohúci, wečný Bože! smiluj sa nad
služebníkom Swojim, najwyšššim bisku-
pom nassim M. a spravuj ho podľa do-
brotivosti Swojej k ceste wečného spasenia,
tak aby z daru Tvojeho Tebe weci lúbež-
ných wyhládawal a so wššetkou snažnosťou
wykonáwal.

Bože! od ktorehožto swäte žiadosti,
prawé rady a spravedlnosti skutky pochá-
dzajú: daj služebníkom Swojim pokoj ten,
ktoreho swet dať nemôže, tak aby i srdcia
nasse k plneniu prikázani Tvojich byly od-
dané, i po odvrátení strachu nepriateľského
časť nasse k ochrane Tvojej byly pokojné.

Zapál ohňom Ducha Swäteho ľadwie
i srdcia nasse, Pane! aby sme Tebe nepo-
stkrwneným telom slúžili a čistým srdcom
sa zalúbili.

Bože wšsech weriacich Stworitelu a
Wykupitelu! dušám služebníkow a služeb-
nic Swojich odpustenie wšsetkých hriechow
ráč dať, aby prominutia, ktore wždycky
žiadali, pokornými prosbami dojšť mohli.

Činy nasse, prosíme Pane! milosťou
Swojou predchádzaj, a pomocou Swojou
prowod, aby wšsetky nasse modlitby a činy

od Tebä wždych są počínaly a strze Tebä počaté są skonáwaly.

Wšsemohúci, wečný Bože! ktorý nad živými i mrtvými panuješ a nad všetkými są smilowávaš, ktorýchžto w pravej wiere a skutkoch za Swojich byť predznávaš: Tebä pokorne prosíme, aby, za ktorých sme prosby wpliewať umienili a ktorýchž budto tento nynejši wek ešte w tele zdržuje alebo budúci už od tela wyslobodených prijal: strze primlumu všetkých Swätých Tvojich z dobroty milosti Tvojej všetkých hriechow svojich odpusttenia dojsť mohli.

Strze Pána nášeho, Jeziffa Krista, Syna Tvojeho, ktorý s Tebou žije a frakuje, w jednote Ducha Swätého, po všetke wefy wefow.

R. Amen.

Ť Wyslyš nás všsemohúci a milosrdný Hospodiné!

R. Amen.

Ť A werných dusse strze milosrdenstwo Božie nech odpočt-wajú w pokoj.

R. Amen.

Litánie Loretánske.

Pane, }
Krisťe, } smiluj są nad námi.
Pane, }

Krisťe, } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Dieť z nebies, Bože,
Synu Wykupitelu sweta, Bože,
Duchu Swätý, Bože,
Swätá Trojico, jeden Bože, } smiluj są nad námi!

Śwątá Maria,
" Božia Rodicielko,
" Panno panien,
Matko Kristowa,
" Bożskej miłości,
" najčistejssia,
" najčistotnejssia,
" neposkwrnená,
" neporuffená,
" premilá,
" predivná,
" Stworitela,
" Spasitela,
Panno najmúdrejssia,
" ctihodná,
" slavná,
" mocná,
" dobrotiwá,
" werná,
Zrkadlo sprawedlnosti,
Stolica múdrosti,
Prčino nassej radoŝti,
Nádobó duchowná,
" počeŝtná,
" wznessenej nábożnosti,
Ružo duchowná,
Wážo Dáwidowa,
Dome zlatý,
Archo úmluwy,
Bráno nebeŝká,
Świezdo jutrná,
Uzdrawenie nemocnych,
Utočiŝte brieŝnikow,
Potessenie zarmútenych,
Pomocnico kresťanow,
Králowno andelow,
" patriarchow,
" prorokow,
" apoŝtolow,
" mučennikow,
" wyznawačow,

o r o d u j i s a n d e l i

Kráľovno panien,	} obracuj sa námi!
„ wšsetkých Swätých,	
„ bez poskwrny hriechu prvotného počätá.	
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta,	obpušš nám Pane!
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta,	ušlyš nás Pane!
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta,	smiluj sa nad námi!
Kriste,	} ušlyš nás!
Pane,	} smiluj sa nad námi!
Kriste,	
Pane,	

Otče náš. Zbrawás.

Pod ochranu Tvoju utíkame sa, swätá Božia Rodičko! prosbami našimi nezhrdaj w potrebách našich: ale od wšsetkého nebezpečenstwa wyslobod nás wždycky, ó slawná a požehnaná Panno Maria, Pani naša, Prostrednico naša, Drodownico naša! so Synom swojim nás smer, Synu swojemu nás poručaj, Synu swojemu nás obetuj.

✓ Droduj za nás, swätá Božia Rodičko!

R- Aby sme hodnými učinení byli zastúbení Kristových.

✓ Pane! nie weblä hriechow našich odplacuj nám.

R- Ani podlä neprávostí našich odplacuj nám.

✓ Modlime sa za najwšššieho biskupa našeho M.

R- Hospodine! zachowaj ho, a obživ ho, a blagoslaweného učiň ho na zemi, a neďawaj ho w ruky nepriateľow jeho.

✓ Pane! buď na pomoci našemu cisárovi a kráľovi M.

R- Ktorý w moci Tvojej sa odweruje a dúfa.

✓ Pane! wšlyš modlitbu moju.

R- A wolanie moje prísť k Tebe.

Modlitba. — Žiadame Teba, ó Bože! popraj nám zdravia tela i duše služebníkom Swojim; abysme skrze slawnú pri-

mluvu najsvätejšej Panny Marie od prítomného suženia zprostení, tam ale večným potešením obveselení byli.

Protispewy (Antifony) k preblahosl. Panne Marii.
(Na rozličné časy w roku.)

Prvý protispew.

(Ob prvej nebele adwentnej až do sviatku očisťovania Panny Marie čili do hromnic:)

Ó premilostiwá Matko Spasítela! ktorá otworenou bránou neba a hwiezdou moriskou zdstáwaš: príspej ku pomoci ubiedenému a o wyslobodenie wolajúcemu ludu; Ty si ku podiweniu prirodzenosti swätého Stworitela swojeho porodila, a pred pôrodom i po pôrode pannou zdstávala, prijímúc pozdrawenie z úst archandela Gabriela: smiluj sa nad hriessnymi.

† Andel Pána zwestowal Marii posolstwo.

R. A ona počala z Ducha Swätého.

Modlitba. — Milosť Tvoju prosíme, Pane! ráč w mysle našej wliať: aby sme, ktorí sme skrze andela zwestujúceho wtele-
nie Krista, Syna Tvojeho poznali, skrze umučenie jeho a križ k sláwe wzkriesenia privedení byli; skrze tohože Krista, Pána našeho.

R. Amen.

(Ob wianočných sviatkow až do hromnic:)

† Zdstávala si po pôrode panna neporuffená.

R. Kobičko Božia! oroduj za nás.

Modlitba. — Ó Bože! ktorý si skrze panenskú plodnosť ľudskému pokoleniu odplatu večného spasenia dať ráčil, prosíme Ťa, popraj: aby sme jej prímluvu za nás u Teba wždycky pocítili, skrze ktorú sme

pôvod života, Ježišša Krista, Syna Tvo-
jeho, Pána nášeho, prijať zašlúžili. Amen.

Druhý protispew.

(Ob bromnic až do veľikej noci:)

Zdrawás Kráľowno nebeská; — zdrawás ty Pa-
ni andeľská; — zdrawás ty koreňu a bráno, — z kto-
rej svetlo swetu dano: raduj sa, Panno slawná, — na-
do wšetku peknosť krásna; — zdrawás, ó welmi lúbež-
ná, — za nás popros Tvojho Syna.

Ť Učin mä hodným chwáľiť Teba, Panno swätá!

R. Daj mi sily proti nepriateľom svojim.

Modlitba. — Popraj najmilosrdnejšii
Bože! pomoci krehkosti našej: abysme sa,
ktorizto pamiatku Rodičky Božej sláwime,
pomocou prímluwy jej z neprávosti nášich
pozdwihnúť mohli; sfrze tohože Ježišša Kri-
sta, Pána nášeho. Amen.

Tretí protispew.

(Ob veľikej noci až do slawnosti najsťw. Trojice Božej:)

Raduj sa nebies Kráľowno, alleluja; — lebo kto-
réhos nosiť zašlúžila, alleluja, — z mrtwých wstal, ja-
ko to jam powedal, alleluja: pros za nás Boha, alleluja.

Modlitba. — Bože! ktorý si sfrze wzkie-
šenie Tvojeho Syna, Pána nášeho, Je-
žišša Krista celý swet potessiť ráčil: popraj,
abysme sfrze najswätejšiiu Rodičku jeho,
Mariu Pannu, radosti wečného života ob-
držali; sfrze tohože Ježišša Krista, Pána
nášeho. Amen.

Štvrtý protispew.

(Ob nebele trojičnej až do prvej nebele adventnej:)

Zdrawás Kráľowno, Matko milosrdnustwa; život,
sladkosť i nádeja nášša zdrawás. K tebe my wyobcowa-

ni synowie Tvoj woláme, k tebe my w tomto szawom údoli plačúci wzdycháme. A preto obráť k nám, ty Drodownico nassa! milosrdné oko swoje, a po tomto časnom púte, daj nám spatrit' Jezissa — požehnaný plod žiwota twojeho. O milostiwá, pobožná, prešladká Banno Maria!

† Droduj za nás, swätá Božia Rodičko!

R. Abysme hodnými učinení byli zaslúbeni Kristowých.

Molitba. — Wšsemohúci, wečný Bože! ktorý si pričineniem Ducha Swätého telo i dussu Banny Marie za hodný príbytok Syna Tvojeho pripravil: daj nám tešlacim sa jej pamiatkou, abysme skrze jej mocnú prímluwu za nás od wšsetkeho zlého i od wečnej smrti oslobodeni byli; skrze Krista, Pána nasseho. Amen.

(Po každej tejto modlitbe pripoji sa:)

† Droduj za nás, swätý Jozefe!

R. Abysme hodnými učinení byli zaslúbeni Kristowých.

Molitba. — Prosíme Teba, ó Pane! ráč nám skrze zásluby ženicha Tvojej najswätesej Rodičky pomáhať, by nám, čeho nassa nedostatočnosť dostahnúť nemôže, jeho prímluwou udelené bylo. Ktorý žiješ a krasuješ s Bohom Otcom, w jednote Ducha Swätého, Boh, na weky wefow. Amen.

Šiesty diel.

Pobožnosť pri prísluhowani sw. swiatosti.

Poučenie. — Swiatosť je ná: ospravedlnenie a posväcenie widiteľné znamenie, ktoré z ustanie len predstavuje ale i pôsobenia Božieho milosť widiteľ-|bí. Táto svoju moc a toto swo-

Je milosťwé pôsobenie nebošťawa-
 ťu ony ani ob toho, ktorý ich pri-
 sľubuje, ani ob toho, ktorí ich
 prijíma, ale len ob sameho Kri-
 ťa, ktorého nám smrťou Swo-
 ťou nadprirodzenú pomoc Božiu
 vydobyl, ju do swiatosti wložil
 a nám ju podáva. **Widiteľné** je
 znamenie ale není len to, čo te-
 lesnýmä očima widíme, ale i to,
 čo ostatnými smyslami postibuje-
 me, t. j. i čo slyšíme, wŏňáme,
 chuťnáme a omakáme, t. pr. nie
 len woda, olej atd. ale i slová
 swiatostné, ktoré ušima slyšíme,
 a tak tu slovo: **widiteľné**
 znamená toľko, čo **cititeľné**.
Milosť ne**widiteľná** udeľuje sa nám
 w swiatostach strže **widiteľné**
 znamenie preto: aby sme wedeli,
 ťeby ona do nás wchádzja a aby-
 sme byli ubezpečení, že sme ju
 skutočne prijali. Strže swiatosti
 býwame poswätení, ťeb nám ne-
 ktoré z nich udeľujú riadne,
 iné ale rozmnožujú w nás
 poswäcujúcu milosť a osprawedl-
 nenie. — **Milosť** poswäcujúca a
 osprawedlnenie udeľuje sa nám
 riadne strže swiatosti Křtu a po-
 ťania; a tyto dve swiatosti sa
 i swiatostami mŕtwých menu-
 jú; lebo sa w stawe hriechu,
 ktorého je smrť buše, prijíma-
 jú, a bušu z tejto jej smrti t. j.
 z hriechu k žiwotu křieša a tak do
 stawu milosťi priwádzajú; roz-
 množuje sa ale w nás oná mi-
 losť poswäcujúca a osprawedlne-
 nie strže birmowante, swia-
 tosi oltárnej, posledbnie
 pomazantie, poswäcenie
 knážstwa a staw manžels-
 ťý, a tyto päťoré swiatosti me-
 nujú sa tiež swiatostami žiwých;
 lebo sa w stawe milosťi, ktorážto
 je žiwot buše, prijímajú a žiwot
 tento, jej strže jednu alebo dru-
 hú z tamtych dwoch swiatosti
 prebne wrátend w nej nielen upew-
 ŗujú, ale i zwláštými a ľazdej
 z nich wlastnými milosťami roz-
 hoňujú: Ibo ťeby chce ktorákol-

wel z týchto swiatosti žiwých pri-
 jat, musí najprw bušu swoju ob-
 briešow očistiť, a tak prísť do stawu
 milosťi prijatiem swiatosti
 křtu alebo pokania.

Wšetkých swiatosti je ťeby se-
 dem; lebo ich toľko Křtus Pán
 ustanovil, a toľko ich i treba a
 postačuje k nassim duffewným po-
 trebám. Je ich netreba ani wiac
 ani menej jako sedem, a tak že
 nám tyto postačujú, preswediťme
 sa, ťeb prenesieme potrebu žiw-
 ťa telesného na žiwot bušewný a
 dla toho dáme swiatostiam iné, a
 sice takéto mená: swiatosti křtu
 meno: „**w Křtu sa zrodil;**“
 swiatosti birmowania: „**w Kř-
 tu rást;**“ swiatosti oltárnej:
 „**Křtom křmený byt;**“
 swiatosti pokania: „**ob Křta
 liečený byt;**“ swiatosti po-
 sledbnieho pomazania: „**Křtom
 a cestu poslánený byt;**“ a
 ponewáč na swete len dwa zá-
 kladné stawy počítujeme, totiž:
 to: staw manželský a staw
 knážský, z ktorých tamten wy-
 obrazuje Adama starého, kto-
 rému Boh požehnal, aby rástol,
 sa množil a zem naplňowal;
 tento ale Adama nowého, Je-
 žiffa Křta, ktorý prissiel, aby
 padlé ťlowekenstvo wykúpil a
 zdroj jeho, manželstwo, poswätil,
 a ktorý až poswáb námestnikom
 svojich poslela, aby tým, ktorí
 sa w mene jeho zasnujú, po-
 žehnania Božieho udelil; ťeby
 podľa toho dáme swiatosti stawu
 manželského meno: „**w Křtu
 sa zasnubit;**“ a swiatosti po-
 swäcenia knážstwa meno: „**ob
 Křta poslaný, splnomocnený byt.**“ — Swiatosti
 křtu, birmowania a poswäcenia
 knážstwa len jeden raz sa
 smejú prijat; lebo wstikajú bo
 ľubšej buše nezhladiteľné
 znamenie, t. j. jednokrátim pri-
 jatiem postačujú na wky k do-
 stahnutiu ich nadprirodzených učin-
 tow; a preto kbohy ich wiac raz

dobrowolne prijal, dopustil by sa hriechu swätotrádeže. — Rozbawači swätých swiatosti (tajemství Božích) sú biskupi a knáži, ktorýchto oni prislubujú w mene Pána, Ježiša Krista, a sice: biskupi prislubuju wšetkých sebam; prýstowie (presbyteri) wšetky, okrem swiatosti poswäceniä knáztwa a birmowania; wšak ale i túto poslebnú z dopusteniä pápežského, kde nemú biskupow, i prýstowie, menowite missionári udelujú; ja-hnowie (diaconi) jebine swiatosti oltárnu a swiatosti krstu prislubujú. — Jestli rozbawač (prislubowateľ) ktorejšť swiatosti čini a mlúwí, čo pri nej činiť a mlúwíť prikazuje swätá Cirkev, majú spolu opravdiwý úmysel, činiť a mlúwíť to k účelu, ob Krista Pána wylázanemu: udeluje swiatosti tú skutočne a platne, bár by osobná powaha rozbawačowa jaťakosťwiel byla, dobrá alebo zlá; lebo ináčej ničto by newedel: zdátiž tú swiatost prijíma alebo nie; ponewáč nemožno knázowi nazriet do srdca, zdátiž je on bez hriechu. — Akosťwiel biskupi, prýstowie a ja-hnowie následkom swojeho na staw knáztwý wswäceniä majú tú moc, swiatosti udelowat: predca není im dowolené kdelosťwiel alebo komukosťwiel ich udelowat. Spä-

sobom dowoleným udeluje swiatosti biskup w biskupstwe swojom a farár so swojimi duchownými pomocníkami w okrskleku swojej fary, ob swojeho biskupa úradne tam usadený. Každý cudzí biskup k dowolenému udelowaniu swiatosti potrebuje priwoleniä domáceho biskupa; a každý cudzí knáz k tomu samému účelu w cudzej fare potrebuje priwoleniä domáceho biskupa alebo aspon farára. Ano, koby w cudzom biskupstwe alebo fare bez priwoleniä domáceho biskupa spowebal, nie len newowolene ale i neplatne by udelil swiatost potania; tak tiež neplatne by udelil swiatosti stawu manže lského ten, koby sa opowázil ju udeliť bez priwoleniä domáceho farára. — Swiatosti ale prijímajú hobre, totizto: k swojemu poswäceniä a spaseniä len tí, ktorí sa k tomu byli riadne pripravili. — Rektore obrädy pri udelowaní swiatosti sú tak potrebne a pobstane, žebý bez nich ubelenie swiatosti nebylo platné, k. pr. najswätejšia swiatost oltárna bez hostie atb. Iné ale sú pribané k nim, aby swiatostné jebnanie bylo tým slawneššie, pobožneššie a weriacim frozumitelneššie, k. pr. mazanie sw. olejom pri krste swätom atb.

M o d l i t b a. — O mój Bože! jak dobrý si Ty naproti nám, že si tak weliké tajemství, swäté swiatosti ustanowil, sfrze ktorežto náš hčeš osprawedlniť a paswätiti. O kdybych wždy byl (a) dobre pripravený (a) k ich prijímaniu! Kdybych Tebe nebyl (a) sám (a) na prekážke w tom, keď má hčeš poswätiti, udelujúc mi tyže swäté swiatosti! Pripraw tedy srdce moje tak, abych byl (a) účastným (ou) wšetkých učinow týchto swätých swiatostí. Já bych milerád (a) byl (a) swätým (ou). Daj tedy, abych mohol (a) byt i byl (a) swätým (ou); sfrze Pána nasseho, Ježiša Krista. Amen.

I. Pobožnosť wztáhajúca sa k swiatosti krstu.

Poučenie. — Najprvšia a najpotrebnejšia swiatosť je swiatosť krstu, preto: že, aby kdo nektorú inú swiatosť prijal, musí byť najprv pokrstený, a že bez krstu nemôže nikdo ani len dieťa byť spaseným. — Už žibi polievali wodobu pohanow, ktorí čekali byt žibmi, a tým dávali im na wedomie: že sa musia swojeho prebýšlého neschetného žiwota obrieť. To činil už i prebýšláca Ježiš Kristus, Ján, ktorý sa preto i Krstiteľom menuje. Už do tej doby, potom Ježiš krst swätý neustanowil, nebylo žiadnej swiatosti krstu, a wšetke tie polievania byly len widiteľné znamenania. — Ježiš ustanowil swiatosť krstu týmto k apostolom prerentnými słowami: „**Býte do celého sweta, učte wšetke národy a krstite ich: W meno Otca i Syna i Duha Swätého. Amen.**“ Wšak ale ju nie len týmto słowami, ale i wlastným swojim príkladom, dajúc sa sám od sw. Jána Krstiteľa w potoku Jordáne pokrstiť, ustanowil a utworil. — Táto od Ježiša Krista ustanowená a už w starom zákone nabreženým polievaním prebýšnamená swiatosť pôsobí: že sa pob widiteľným znamením woby a słowa Božieho: „**N. Ján tá krstím**“ ad. člowekowi nie len brieč de dieň (prirodzený), ale i wšetke iné skutočné briečy, jesti sa ich pred krstom dopustil, odpúšťajú, a že člowek pokrstený w Krstu jako nové stworenie k žiwotu wecnému znova zrodzený a poswätený býwa. — Swiatosť túto udelowali apostoli tam, kde našli weriacich. Tak sw. Petek pokrstil wšse 3000 ľudí w Jeruzaleme. I počiattu ich krstiewali w potoku, tak jako sw. Filip komorníka krásowny Kandáckej. Bestor začal sa sw. krst wyko-

nawať poriadnym spôsobom w kostole, keďže sa až dowčil pobl predpisow cirkewných wykonáwa, wynímajúc deti slabé a nemocné, ktoré sa smejú doma krstít. Už za starodáwna sa k tomu cieľu stawali krstiteľnice. Dny mały pobodu káplňy, byly blízko kostola alebo na prostried hrobstowa. Byly welmi hlboké, prostorné a osmiuhelné; w prostriedku býwal obyčajne kamenný kotol, do ktorého woda ušawične tiekla. Býwaly ony nezriedka welmi krásne ozdobené, k. pr. w nich bylo widno alebo wykriessleného Baránka, ktorého krw nás okřstila, alebo jelaňa ktorí žijú po stubnici, aby sa tým wyobrazila tužba krstencowa po sw. krste. Obýčajne ale býwal krst Ježišow skrze Jána w Jordáne wypoobnenný. W takto uštrožených krstiteľnicach krstenci sa z počiátku trikrát pob wodu potápal i, odkud krst swätý sa nazýwa kúpeľom znou w zrodzenia preto: že w dušsi ľudskej také swiatelné zmeny pôsobí, jakoby člowek už nebyl ten, čo byl prwe, lež býwa znova zrodzený. Slowo „krst“ ukazuje na to, že ktorí krst swätý prijímajú, wchádzajú do Cirkwe Kristowej a stávajú sa jej údami t. j. krestanmi. — W prvých dobách cirkwe Jána krst swätý sa udelowal najwiac osobám dospělým. Wčil sa to deje nacpak: krstia sa totižto deti hneď po swojom narodení. A krstiewali sa wtedy dospeli ľudie krom neobýčajnej potreby, jedine w nektorých časoch nazwáných slawnými, krstnými časmi. Medzi tými najwštečnejšia byla biela sobota a sobota pred swätobušnými swiatkami, ano i celá doba od jednej až k druhej sobote a potom esse slawnosť sw. troch Kráľow. Slusne jaiste

Ľ slavným krstným časom leby si náležala doba tá; ponewáč je jako weliká oltáva slavnosti welitonočnej; slavnosti wzkriesenia Krista Pána ale dobre sa hobi Ľ ubelowanu sw. krstu preto: je krstom swätým člowek strže zásluby křizowaneho ob wečnej smrti wstáwa Ľ žiwotu wečnému. Pred swätobuřsnými swiattami sluffalo sa křitiĽ preto: je Duch Swätý pôsobí milosti sw. krstu. Je ale Ľ slavnosti sw. troch křálow býwala křstný čas, to pochábzalo obtud, je sa wolaleby w ňu tiež wykonáwala pamiatka pokrštenia Sežiřnowo. Tohoto trikřálowého slawného křstného času podnes máme zřstatoĽ ten, je sa na tri křále je hná trikřálowá woda, křstná podlá obrádu rečého.

Křstom swätým wřitka sa na duřsu nezhlabitelné znamenie; a preto sa Ľen jeden raz smie prijat platne. Lebo „jeden je Pán, jedna wiera, jeden křst“ (Efesř. 4, 5.), a jako sa nemôže jedentřat narobzený do materřského lóna wrátiĽ, tak tiež křtje křst duchowne poznomy zrobdzený nemôže křst opatowat. — W čas nútnej potreby môže každy člowek křtiĽ; wřak ale mimo teřto Ľen biskupi a farári a s ich powolentem Ľ iní knáži a jaħnowie majú práwo křtiĽ: a preto nachábzajú sa křstiteľnice jedine w kostoloch biskupřských a farřských. Onen křst z wody, ktorý řbokosneĽ w nedostatku osoby knářskej wykonáwa, menuje sa „křst z potreby;“ wřak ale ten, řbo křsti, musí mať ůmysel, je chce křtiĽ podľa ustanowenia Sežiřsa Krista a má na křtenca liaĽ wodu prirobdzenú a, ležúc wodu, Ľoworit tieto slowá: „N. Já tá křstím w meno Dtea Ľ Syna Ľ Duřa Ľ Sw.“ — Mimo křst z wody je Ľ křst z duřa a křst z křwi. Dřobřim týmto křstom dořábujú sa ty same mltosti, ktoré Ľ křstom z wody. Křst z du-

řa (zř žiadosťi) je, řeb člowek z celej řwojej duřse, z celeřho řwojeho řrdca žiada wodou býĽ pokrřteným, wřak ale nemá Ľ tomu pristupu, a wteby řob pristma wólu za skutok. Křst z křwi je, řeb člowek pre Krista Pána trpi smři mučeničku prweĽ, nežli mohol býĽ pokrřteným, a wteby křw wplata nabradzuje křstnú wodu.

Zářtupcowie beĽi nowozrobdzených pri křte sw. sú křstní robdičowie, ktorí, w ich mene odpowebajúc na otázkř křstiteľowe, wyznáwajú wieru a řľubujú prawě křstianské mrawy. Oni sú powinní, řwoje křstňatka, nemajú-Ľi tieto robdičow, alebo sú-Ľi ich robdičowie nebdanliwi, w křstianskom náboženřtwe dobre cwitiĽ, im dobrý prikřad dáwat, ai inaĽ o ne podľa možnosti sa šarati. Křstní beĽi ale sú powinné, milowat a čitiĽ řwojich křstných robdičow, im řľužiĽ wo wřetkom, čo není proti Bořřým prikřazaniam, ich posľuřat, w duchowných Ľ telesných potrebach im pomáħat a za nich sa moliĽi.

Jednotliwých obrádown pri ubelowaní swiatosti křstu beĽ a wřřľad je tento: Dieta křtiĽ sa majúce neprineřte sa do Ľrámu, lež do bráňice Ľrámowej. Tu musí čakaĽ, řokud nepride knáž, ktorý ho má křtiĽ; lebo je břieřhom dedičným posřľowneně, řto-řežto sa dořawáb ani werejne neprořľářilo, je chce býĽ křstianom: a tak nebyřoby sluffaĽ, aby s křstianmi meřľalo w Ľráme Pána. Dořpely ale křtenec, jako: žid alebo pohan priwebie sa do sameřho Ľrámu; lebo tento sa ůž werejne prořľářil; je chce býĽ křstianom, a jako katechumen je ůž wyučeny w křstianskom náboženřtwe. — Knáž priduc Ľ narobzenáťtu, pýta sa řeho křstných robdičow:

„Jako ti meno?“

Tu sa mu dáwa meno neřatěřho Swätéřho, jeřli je Ľľapec, ale-

bo meno nejakej Svätej, jestli je biewcä, a sice preto: aby krstenc mal w tomto žiwote zvláštneho patróna, ktorý by ho w nebezpečenstwach tela i dusse ochraňował a aby mal toho nasledował w žiwote swojom, a nemohol pochýbowať o tom: že človekowi je možno čnostne žit a spaseným byť. — Potom nazývajúť knáží krstenc menom jemu daným, pýta sa ho:

„N. Odriekaš-li sa satanássa (diabla)? I wššetkých skutkow jeho? I wšsetkej pýchy jeho?”

Ra čo dietä sŕdze svojich krstných rodičow prisľubuje, že toho wšsetkého sa odrieka: že totižto nechce mať žiadneho spolku s diablom, ale že bude bojowať proti nemu, odpierajúť wšselikému briedhu, zvlášte briedhu pýchy, ktorýmžto sám satan ztratil milosť Božiu, a je na weky zawrhnutý a do pekla odsúdený, a ktorým nie len prvému človeku, ale i nám, ktorí od neho pochádzame, sľobil, časnú i večnú smrť, i mnoho iného zlého na tele i na dusi nám spôsobil. Krstiteľ ďalej pýta sa krstenc a:

„N. Weríš-li w Boha, Otca wšsemohúceho, Stworitelä neba i zeme? N. weríš-li w Jezu Krista, Syna jeho jedineho, Bána našeho, narodeného i umučeneného? N. weríš-li w Duchu Swätého, swätú Cirkew wšseobecnu, Swätých obcowanie, hriechow odpustenie, tela wzkriesenie i žiwot večný?”

Ra čo ono sŕdze ústa svojich krstných rodičow odpoweda:

„Werím.“

Lebo jakožebý mohol byť pripušte-
ný do spolčenstwa krestanow, kdo nemá krestianskú wieru, alebo za koho nestojí aspon iný, že časom swojim bude w tej wiere dobre wychowaný? Krstiteľ potom zaflika ducha zlého, aby ustúpil Duchu Swätému, dycha súc trikrát w twár dietäta na znamenie: že jako Boh do Adama a Ewy wdýchnuł ducha nesmrteľného a oživil ich, a jako Kristus aposto-
low nadychnul a tak im Ducha Sw. udelil: tak sa sŕdze krst swätý udeľuje milosť Ducha Sw. krstencowi a prostriedkom tejto wdychuje sa do neho žiwot duchowný. — Krstiteľ prežehnáwa krstenc sw. križom na čele i na srđci, na znamenie: že sa človek sŕdze krst swätý zapisuje ku kŕwawej kŕižowej zástawe Ježišsa Krista, pod ktorou má údatne bojowať zbrojou kŕiža; že sa milosť sw. kŕstu len sŕdze smri kŕiža došáhuje; že už obmalicka máme nasledowať Ježišsa Krista, a že neni dost na tom, aby kdo učenie Kristowo len rozumom pojal, ale že krom toho treba i srđecnou lástou k nemu zahorieť, a tým byť čistým chrámom Ducha Sw. — Krstiteľ proší wo dw oči modlitbách, aby Boh zachował krstenc, sw. križom poznamenaného, w stálej čnosti tak, žebý poznal wielkosť jeho Welebnosti a zachowáwaniam prikázani jeho stal sa hodným narodzenia druhého: pritom aby Boh odvrátil od neho wšsetku zaslepenosť srđca a potŕbal wšsetke swäzky ducha zlého, ďalej: aby mu Boh otworil bránu milosťi Swovej, žebý, o zázrakoch jeho múdrosti poučený, od wšselikých zlych žiadosti oslobodeni a milou wöňou prikázani jeho naplnený, jemu w jeho cirkwi s radostou sľúžil a zo dňa na deň sa zdokonaľował. — Krstiteľ, po že hna w söl, kadie jej trochu do úst krstencowých želašúe, aby dostal žiwot

wečný, a modlí sa, aby ho, keď už tento prvý pokrm soli okúsil, Boh nenechal dlho hladnúť po nebeskom pokrme, žeby on tak w duchu horlivý, w nádeji weselý jemu wžychy slúžil, a aby ho Boh priwiedol ku túpeľu nowozrodzenia, žeby tak so wšetkými jeho weriacimi zašlúžil wečnú odplatu zašlúbení jeho. Sól dáwa pokrmom chuť, a bráni tomu, aby nehnily; tak ona tu znamená: že krsťenec má mať chuť k poznaniu múdrosti nebeskej a zachowať sa neporušeným pred nákazou briedhu. — Krsťitel opät za kľína ducha zlého, aby byl vzdálený od krsťtenca; znamená čelo tohoto nowého služebníka Božieho krížom swätým a, wzkładajúc ruku swoju na jeho hlawu, prosi Boha, aby ho oswietil múdrosťou Swojou, aby ho očistil a poswättil, totiž aby ho chránil pred blúdom a briedhom a dal mu pravú múdrosť, žeby tak, milosti sw. krsťtu hodným učinensy, zachował pewnú nádej, pravú radu a swaté učenie. Diabol swedeniem prarobitčow nassich stal sa pôwodcom wsselitého blúdu a briedhu wo swete; wšak ale jeho moc nad týmto nowým wyznáwačom Krsťtým má skoro už zkazená býť učinkowaním sw. krsťtu, ktorýmžto on bude osprawedlnensy a synom Božim a dedičom wečného spasenia učinensy. Wzkládanie ruky na hlawu dietata značí: že celá swätá Cirkew modlitbu swoju zaň spojue s knazóm, slubou swojim. — Krsťitel číta sw. ewangelium podľa sw. Matússa o tom: že malíčych je kráľowstwo nebeské, a po jeho prečítaní napomína krsťných rodičow, aby sa pomodlili w mene krsťníatka modlitbu Pána, pozdrawenie andelské a apostolské wyznanie wiery. Apostolské wyznanie wiery preto: aby bylo zjawné, že krsťenec do cirkwe wstupuje, držiac pravú

wieru, ktorú Ježiš Kristus učil a jeho sw. apostolowie hlásali; modlitbu Pána preto: ponewáč sa wiera modlitbou mocne ožiwuje a posilňuje, a tiež čnosť, z wiery vyplývajúca, sa modlitbou rozmáha a upewňuje; andelské pozdrawenie preto: aby prebl. Panna Maria byla ochrاني- telkyňou a orodownicou nowokrsteného dietata u Pôwodca krsťných i iných milosti, Syna swojeho, Ježiša Krista. — Krsťitel opät za kľína ducha zlého, aby byl vzdálený od tohoto služebníka Božieho, ktoréžto ráčil Pán powoľoť do chrámu Swojeho, aby sám byl chrámom žiwým, a Duch Swatý prebýwal w ňom; čím wyblássaše wštečný cieľ, ku ktorémužto má smerowať krsťtan, totižto aby odpierajúc wšetkým zlym žiadostiam, byl podobný Bohu swiatostou jemu dobrelúbežnou. — Potom krsťitel wezme maličko prachu na dlan ľavej ruky a, smiešsaw ho so stinou z úst swojich na blato, dotýka sa týmto ussi a chrípow (nos) krsťtencowých, riekajúc:

„Čfeta (otwor sa)!“ —

„W lúbežnú wôňu. Ty ale diable ustúp; bo príde súd Boží.“

Tento dej pripomína nám: jako Pán Ježiš uzdrawil hluchonemého, že totižto wložil prsty Swoje w ussi jeho, a plinuw dotknul sa jazyka jeho, jako tiež i stepého plinuw na oči jeho, a napomína sa tým krsťtenec, aby ob nynejška zadržával ussi swoje pred wsselitými swodnými rečmi; aby pilne a bedliw poslúchal spastelné učenie Ježišowo; potom aby, dokub bude dýchať, jeho werným plneniem wydával lúbežnú wôňu krsťtanských čností. — Krsťitel, položitw koniec sľobly ná krsťtenca, uwádza ho do chrámu, reknúc:

„Wstúp do chrámu Božieho, abyš mal jednúc podiel s Kristom w sláwe nebeskej.“

Krstiteľ, prísľav s krstencom ku krstiteľnici, pýta sa ho zase:

„Driekáš-li sa satanássa? i wštetkých skutkow jeho? i wštetkej pýchy jeho?“

Ra čo krstenc s krže svojich krstných robičow odpoweda:

„Driekam.“

Tu máže krstiteľ krstenca na prsach a medzi lopatkami poswátnym olejom. Obráten naráza na to, že u starobáwných národow mazali telo svoje olejom tí, ktorí obmyšľali k obecnej zábawke potýkali sa w zápase, aby svojimi hladkými úbami snadno vytýkli z rúk soverných; a wyobrazuje teby i napomenutie i prosbu k Bohu, aby tento nový wyznawatel a služebník Ježiša Krista obratne a šťastne bojował proti pokúšajúcim útokom diabolským. — Potom pýta sa opät krstiteľ krstenca ďalej:

„Weriš-li w Boha, Otca wšsemohúceho atd.“

jačo w chrámovej bránici; na čo krstenc s krže svojich krstných robičow odpoweda:

„Werím.“

Ra to krstiteľ pýta sa krstenca:

„Chceš-li sa krstít?“

a teprw na odpowed, s krže ústa krstných robičow banú:

„Chcem!“

ubeluje mu krst swätý. Tym sa dáwa oswedčenie: že Cirkew nenúti nikoho, aby pristúpil k nej. — Krstiteľ wykonáwa krst swätý tým, že leje swatenú wodu na hlavu krstencowu, činiač kríž a riekajúc:

„R. Já tá krstím w meno

Otca i Syna i Duchá Swäteho.“

Žestliže sa už doma stal krst a potreby a knáz, doplňuje ostatnie obrády, k slawnému ubelowanu swiatosti krstu náležiacce, má podozrenie, že sa pri onom domácom krste něco podstatného wynechalo, teby k týmto krstowým slowám pridá este:

„Nie si-li pokrstený (já tá krstím atd.)“

Krstiteľ, okrstiw krstenca, má je ho na hlavu swätou krížomou w podobu kríža. Sw. olejom sa majú knázi a králi na svoju wznesenú hodnosť. Teby i pokrstený sa má považowat za účasného kráľowskej a knázskej hodnosti pomazaného Pána, totižto Ježiša Krista; lebo Kristus je toľto, čo pomazaný. Pri mazaní modlí sa krstiteľ, aby Boh pokrsteného, ktorémužto dal znowa sa narobit z wody a z Duchá Swäteho a ubelil mu obpusťenie wštetkých briedow, pomazal krížom spasenia. — Krstiteľ kladie na pokrsteného biele rúcho, napomínajúc ho, aby čistotu a newinnosť dusse, pri krste swätom obdržanú, zachowal newoškwrnenú až k súbnej stolici Pána nasseho, Ježiša Krista. Wofakedy tí, ktorí byli w bielu sobotu pokrstení, rúcho to nosili až do bielej nedele; obuš i svoje meno má biela sobota a biela nedela. — Potom krstiteľ dáwa krstným robičow na miesto pokrsteného zajatú swiecu, ktorážto wyobrazuje to opravdiwe swetlo, ktoré každého čloweka, prihábajúceho na tento swet, oswičuje, totižto wyobrazuje Ježiša Krista, ktorý sám o sebe howorí: „Já som pravé swetlo: kto mná nasleduje, nechodí w tme,“ a pripomína pokrstenému; že má horiet lástou k Bohu:

a k bližnému, a svetlím pred
ľuďmi svetlom dobrých, príklad-
ných skutkov, aby jednác, keď
pride Pán na swäťbu, mohol je-
mu ísi w ústrety so wšetkymi
Swätými w dworane nebeskej, a
mal život večný. — Krstiteľ na-
posledy prepúšťa pokrsteného, do-
brorečiac mu:

„Id w pokoji, a Pán učeš
bude s tebou!“

Do spe. lí krstencowie, ktorýmž-
to sa mimo bedičného brieču i
osobné, pred krstom spáchané brie-
chy s winou a trestom odpúšťajú,
prípravujú sa ku krstu swätému
wyučovaním-sa wo sw. krest.
náboženstwe, hojnými modlitba-
mi, spytovaním swobodnia, wzbu-
dzením žialu a ľutošti nad spá-
chanými briečami, a uprimným
prebšwžatím, wíeru Kristowu
wyznávať a podľa nej žít, pôstom
a wškonávaním skutkov milo-
srdbných. Sú-li zbratví, nemajú
od pólnoci nič jest ani piť; a,
nie sú-li nemí, odpovedajú sami
na otázky krstiteľowe; ináč ale
na miesto nich odpovedajú ich
krstní rodičowie.

Krásny je to obyčaj každého
roku sláviť pamiatku dňa naro-
dzeni a sw. ojech (narodzeniny);
lebo nám Boh veľiké dobrodenie
preukázal strže to, že sa nám dal
narobiť na tento swet; krásnej-
šie este ale je nábožne sláviť deň
pokrstenia a sw. ojech; lebo
čoby nám osožilo byť narodze-
nými k životu časnému, keďby-
sme sa pri krste swätom strže zá-
sluhy Ukrižovaného nebyli naro-
bili k životu večnému? Kato-

lickí krestani slawewajú pamiat-
ku tohoto sw. ojech krstom swätým
nowuzrobdenia obyčajne na deň
toho Swätého alebo tej Swätej,
ktorého alebo ktorej meno je im
pri krste swätom dané (na deň
svojich mení n). Wolakeby kóna-
la sa pamiatka tá ob wšetkých
krestanow ob razu slawne w
pón delot welikonočny.

Jestli sa kbo — w nekatolicom a
takom náboženstwe zrobdeny, w
ktorom sa krst swätý podľa úmys-
lu Cirkwe sw. katolickej, a síce
prítrobdenou wodou a w mene k
pri wšlownom pomenowaní troch
Božských Osób prísluhúwa — do
lóna Matky Cirkwe rimsko-kato-
lickej nawracuje, ten nebywa
znowa pokrstený, lež jedine,
oznámim tento sw. ojech spásitelny
úmysel patrličnému farárovi a
wyučiw sa u neho krest. katoli-
ckému náboženstwu, sľadá sútro-
mne pred nim i werezne a slawne
pred šhromazdeným wertiacim lu-
dom w kostole pod sw. missou pred
oltárom do rúk knäza, ju obetu-
júceho a nekolko slów k nemu
premluwíwštieho, w pznantie
rimsko-katolickej wiery,
po ktorom, wysspowedaw sa už
predtým z briechow svojich, a ob
pól noci tohože dňa nič nejew ani
nepiw, pristupuje po čas sw. pri-
šimania so žajatou swiecou opät
k oltáru a tu prišima najsw.
swiatost oltárnu. — Pri celom
tomto spásitelnom konaní stojí
po bokú obrátencowi, mužskému
síce mužský a ženskej ženská za
swedka, nie ale za krstného ot-
ca alebo za krstnú matku, jato
sá to obecne a chybne howori.

M o d l i t b a,

ktorú môže knäz po udelení swiatosti krstu s prítomnými
wykonať.

Wšemohúci, najdobrotiwejší Bože! Ty si dal
dietetu tomuto život medzi živými, a prijal si ho

skrze krst swätý do lóna Cirkwe Swojej swätej. Tvoja prozretelnosť strážila nad nim prvej, než ono denne svetlo uzrelo, i nikdy ono neprestane byť účastným Tvojej večnej dobroty otcowskej. Prosíme Teba: zachowaj ho w živote tomto, je-li to po Tvojej najswätejšej wóli. Daj, aby sa dochowalo k Tvojej cti, na radosť svojim rodičom a na ozdobu Cirkwe Tvojej. Sprowadzaj ho po cestách Tvojej newyskumatelnej múdrosti, aby nikdy wiac nebylo od Jezissa, Syna Tvojeho, ktorémužto ono skrze krst swätý náleží, odlúčené; lež aby, powoláš-li ho, teby sa Tebe lúbi, bylo prijaté do sláwy jeho, ktorú si mu byl dal od počiatku sweta. Woláme k Tebe, jako on nás byl naučil: O t č e n á š atd.

Modlitba rodičow za dieťa nowopokrstené.

Wšsemohúci Bože, swrchowane múdry a dobrotitný Otče! s powdäčným srdcom welebím Teba, že si do mojeho nowonarodeného dieťaťa žiwú a nesmrteľnú duffu wdýchnuł. Ty si pamätowal naň prvej než sa narodilo s láskou nepostihlou, i bude ono na wety predmetom Tvojeho otcowského milowania. Ty si mi ho dal jako záloh onoho swäteho swäzku, ktorý mä s mojou manželkou (s mojim manželom) spojuje. S uradowaným srdcom teby prinášam ho wčil, jako brahy dar, Tvojej swätej Cirkwi, aby prostriedkom swiatosti krstu prijaté bylo k obcowaniu Swätých a Wywolených Syna Tvojeho. Prijmi ho, Otče dobrotitný! Daj, aby wzälo podiel w smrti smerenia Syna Tvojeho; daj, aby odomrelo hriessnemu žiwotu, a aby, súc poswätené, osprawedlnené a oslawené, bylo wzkriessené k Tebe milému žiwotu nebeskému. Prispej mu ku pomoci milosťou Swojou; daj, aby wšsetke nebezpečensťwá žiwota a wšsetke pokuffenia k hriechu witäzne prewładalo. Wob ho Swojou otcowskou ru-

fou, ktorúžto si mu už pri jeho príchode na tento svet, požehnávajúc mu, byl podal, a sprowádzaj ho po ceste jemu wykázanej pres wšsetke nebezpečensťwá tohoto pozemského žiwota. Daj, je-li to po Tvojej najswätejšej wůli, by sa ono nám, jeho rodičom, wčil na radosť a jednúc w starobe nassej ku poteche a podpore dochowalo. Udel mu sily, aby onen swätý swäzok, strze ktorý je dnes učinené údom kresť. katolickej Cirkwe, werne a neporuffene zachowalo, a aby wo wiere w Teba, w nádeji w Tebe, w láske k Tebe a wo wrúcnjej priwŕženosti k swätej katolickej Cirkwi stále až do konca žiwota svojeho sotrwalo; strze Ježiša Krista, Syna Tvojeho, Pána nasseho. Amen.

Na narodzeniny (Deň narodzenia).

Mo d l i t b a. — Bože Dítě wšsemohúci a milosrdný! Kdo je milostiwý darca žiwota mojeho, nežli Ty, ó Pane a Stworitelu neba i zeme? Ty si mä bez wšsetkých zásluh mojich, zo samej dobroty Swojej na tento svet postawil. Kdo spravowal až do dnešnieho dňa wšsetke trosky a osúdy žiwota mojeho? Kdo mä žiwil, zachowal, rídil a otcowsky opatrowal až do tejto doby? Ty, ó Pane a Bože mój! Kdo mi poprial tolko radosťných dni? Kdo tessil a upokojil srdce moje, búrkou, suženiem a protiwensťwom zatráfené? Kdo zotrel tak často slzy moje? Ty, ó Pane a Bože mój! Kdo mi poprial sily a zdrawia? Kdo mi udelil požehnania w prácach mojich? Kdo mä ochránil až do tohoto okamženia proti sem tam lietajúcim šípom smrti? Ty, ó Pane a Bože mój! Ach, Ty si myslel na mnä ob wečnosti, keď som esse nebyl (a), a pred millionmi iných tworow mnä si w čase učinil člowekom, a wtiskol si obraz Swój do duffe mojej. Tvoja dobrota, Tvoja nestončená dobrota mä na wšsetkých cestách doprowádzala a opatrowala; keď som

Klesol (a), Ty si mä opät pszdwihnul; ked som chyb-
 el (a), Ty si mä trpezliwe snáffal; ked som Tä opu-
 stil (a), Ty si mä hládal; ked som sä k Tebe nawrá-
 til (a), Ty si mä jako Dtec lastawe prijal; ked som
 k Tebe wolal (a), Ty si mä wyslyssal. Ach, jakože
 sä Ti odplatim za wšsetke tieto dary a milosti, kto-
 rých si mne nehodnému (ej) z pokladu Tvojej štedro-
 ty ubeliť ráčil? Dobroreč duffo moja Hospodina, a
 wšsetke weci, ktoré sú wo mne, jeho meno swäte.
 Dobroreč duffo moja Hospodina, a nezapominaj na
 wšsetke dobrodenia jeho.

Š týmto mojim celosrdčným wdákwčineniem
 šjednocujem tiež zase tú bdwernú, pokornú a pobožnú
 prosbu: Pane a Bože mój! predlž esšte dni žiwota
 mojeho, som-li esšte prospessný (á) na swete a schop-
 ný (á) k rozmáhaniu Tvojej cti a sláwy; ale nie
 jako já chem, lež jako Ty chceš; Tvoja swätá wöla
 nech sä na mne vyplni: len učiň, abych w žiwote i
 smrti byl (a) a zöstal (a) až na weky Twöj (ja.)
 Amen.

Na mening (Deň mena).

Modlitba. — Wšsemohúci, wečný Bože!
 Dťce Pána nasseho, Ježišsa Krista, ktorý si mä ráčil
 škrze milosť tohože Pána nasseho, Syna Swoje-
 ho, k wiere swätej powolať, a mne najpotešitelnej-
 ššie zašľubenie lásky a milosti Swojej učiniť; pobožné
 wdäky Ti za to činim, že si mi dal z wody Duchu Swä-
 tého znowa sä narobiť, a mnä ráčil synom Swojim
 a dedičom králowštwá nebeského učiniť. Ty si mä ob-
 liekol w rúcho newinnosti, a podal si mi swiecu, abych
 wo šmách newiery, blúdu a hriechu netápal (a), lež
 abych, jako wo dne pri swetle, poctiwe chodil (a), štriez-
 liwe, šprawedliwe a poctiwe žil (a), a nekdy k swetlu
 blahoslawenštwá wečného uweđený (á) byl (a). Já
 ale z povinnej wdäčnoshi swäte záwäzky som wtedy

na seba prijal (a), ktoréžto dnes pobožnou a wdäčnou myslou obnowujem, totižto : že srdcom pewne verim, a ústama werejne wyznávam wšsetko, čo milý Syn Tvoj, Pán a Spasitel náš, Ježiš Kristus nám zjawi, a čo káže posvätená newešta jeho, Cirkew swätá katolícká, duchom Božím wedená, werit; že celú wieru neporuffenú až do smrti mienim stále a neohrožene wyznávať; wšsetkých blúdow a hriechow sa odriekať; že ěcem jako dietä Tvoje, jako úd Ježišfa Krista, jako chrám Ducha Swätého, pobožný a čnostný žiwot wieš; že ěcem swäzky starého nepriateľa, satanássa potrhať, wšsetkým wábением sweta pohrdať, wšselijakým pokuffeniam údatne odpierať; že ěcem pred obličajom Tvojim tak hodne ěodiť, abyĥ mohol (a) s apofftolom powebať (a); „Zijem, ale už nie já, lež žije wo mne Kristus.“ Božehnaj, ó Bože! týmto obnoweným sľúbow mojim, neĥ w nich sotrwám až do końca. Amen.

Obnowenie sľúbow pri sw. krste učiněných.

Wšsemohúci, wečný Bože! ktorý si sa podľa neskönčenej dobroty Swojej, keď mä esse nebylo, o mnä staral, k swetlu pravej katolíckej wiery mä powolal, s krze swätý krst do Swojej swätej Cirkwe mä prijal, a tak mi k wečnému spaseniu hotowú cestu otvoril: buď za to Welebnosti Tvojej wečné dobrorečenie, ěwála a podätkowanie!

S ponížěným a s kruffěným srdcom uznávam : že som swäzok, pri swätom krste s Tebou, Pánom mojim, Bohom mojim učiněný, často zrušil (a), proti wábению a pokuffaniu diabla, proti podwodom a klamom sweta, proti brážěniu a búreniu tela i krwi tak nebojowal (a), jako sa to sľussi na kresťanšského hrdinu a bojowníka; že som Tvoje swäte milosti a wnuknutia zapowrhowal (a), a často swewolne do hriechu

upadúval (a). Ach, ale už odvrátila obnovujem svoj
 svätý slub. — Já teby, prijaw (ffi) pri krste swätom
 znamenie swätého križa, odreknuw (ffi) sä diabla,
 pokuffenia a wffetých skutkow jeho; zložiw (ffi) wy-
 znanie wiery Kristowej, a prislúbiw (ffi) werne zach-
 wáwať jeho swäté prikazy, budem sä napozatým pew-
 ne pridržiawať ukrižovaného Ježíssa. Jeho učenie, zá-
 kon a príklad bude mi wo wffetých učinkoch, rečach
 a prácach mojich wddcom, správcom a ukazowateľom
 mojim; w ňom, pre neho a škrze neho žiadam žití i
 umrietí; umučenie, smrť a wzkriesenie jeho učiu mä
 účästným (ou) milosti, abych, jeho weriacim a nasle-
 downíkom až do konca zdšťawajúc, hodným (ou) sä
 stal (a) sláwy wečnej. Amen.

Ku sw. Patrónowi (te) mena. — Swä-
 tý (á) priateľu (kyňo) a služebníkú (nico) Boží (a)! kto-
 rého (ú) mne Girkew za ochranca (kyňu) ustanowila,
 prijawšfi mä škrze krt sw. pod twojim menom do ló-
 na svojeho, obraciam sä k tebe s plnou dôweroú. —
 Ten pod twojim menom mä chce Girkew swätá znať a
 za dieťa svoje uznať. Preto mi je meno toto milštie,
 nežli wštetke iné násľowý (tituly); lebo mi ono pri-
 pomina, že som kresťan (ka), k životu wečnému po-
 wolaný (á). Žiadam tä nasledowať, jako si ty Krista
 nasledowal (a); podlä príkladu, ktorý si mi zanechal
 (a), usporiadam život svoj. Zaprem sebä sameho (u);
 ponešiem križ svoj, zapowrhnem swet, i stienu zlého
 wyhnem, jedine Boha budem poslúchať, s nim trpieť,
 jemu slúžiť, abych sä mohol (a) nekdy s nim rado-
 wať. Týmto úmyslom prosím o twoju prímluwu. Pros
 za mnä, a wymož mi milosti, žebych mohol (a) wštet-
 ko, čo som pri krste swätom slúbil (a), vyplniť, jako
 dokonalý (á) kresťan (za) žití, ku šťastnému skonaniu
 sä pripraviti, bych meno, ktoré mám od Tebä, ničím

nepošťwornil (a), a wečné blahoslawnenstwo dostahnul (a). Ameen.

Za rodičov. — Däkujem Tebe, dobrotiwý Bože! že si mi dal rodičov, ktorí, abych sa duffewne preporobil, a tak sa stal údom Tvojej swätej Cirkwe a dedičom Tvojeho králowstwa nebeského, mnä dali hneď po narodzení mojom ku spasiteľnému kúpelu křtu zanieš, a na meno mojeho swätého (ej) patróna (ky) pokrřtit; ktorí mä hneď od malička swätému náboženstwu wyučowali, k poznaniu Tvojej najswätejšej wdle wiedli a k plneniu Tvojich swätých prikázani pritahowali, a ktorí teraz neprestávajú sa uprimne starať o moje, nie len časné ale i duffewné dobré. Odplac im wšsetko to dobré, ktoré oni mne preukázali a esťte preukazujú; požehnaj im za tú lásku, ktorú oni mne preukazujú; odplac im wšsetko to dobrodenie, ktoré od nich prijímam každobenne. Udel, ó Bože lásky! mojim dobrým rodičom zdrawia a dlhého žiwota; popraj im šťastia w ich prácach, požehnania w ich hospodárstwe, potechy w protiwenstwach, rady w pochybných pádoch. Zachraň ich od nešťastia, od útokow nepriateľow jejich, od potupy a wšselitého zlého na tele i na duffi. Mne ale, ó milostiwý Otče! popraj, bych rodičov svojich zo srdca milowal (a), ich poslúchal (a) a im wšsemožným spôsobom radosť spôsobil (a), a tak abych sa spolu s nimi jednúc Tvojej wečnej sláwy účastným (ou) stal (a). Ameen.

Za křtných rodičov. — Mój Bože! skrze lásku Tvoju obdržal som M. M. za mojich křtných rodičov. Dôležitě powinnosti oni tým prijali na seba; lebo musia, jako Ty tomu skrze Swoju swätú Cirkwe učíš, spolu i s rodičmi mojimi wydať počet z duffe mojej. Weliká byla ich křšťanská láska ku mne. Odplac im to teby, dobrotiwý Bože! časne i wečne, a popraj, by sa dožili na mne tej radosťi, žebych tu na

zemi podľa príkladu Syna Tvojeho žil (a), a je-
dnúc s nimi vo večnej sláve sa tešit' mohol (a). O to
Tá prosím sŕdze tohože Ježišsa Krista, Pána nášeho.
Amen.

Wyznanie wiery rímsko-katolickej.

Spôsob to prisahy náboženskej i upotrebowaniu pre obráten-
cow, t. j. pre tých, ktorí w nekaticom náboženstwe zrodení ba
lóna Cirkwe sw. katolickej prijatými byt' žiadajú, i pre každého ka-
tolickeho kresťana na jeho narodzeniny, meniny alebo w čas weľ-
konočnej spowebi atd.

(Zo snemu Tridentstého sobrané, ob Pia IV., pápeža, wšset-
kým werným kresťanom prebložené, roku ale 1564 wôbec wyhlášené.)

Já M. M. pewne werím, a wyznávam wšsetko spolu a
jedno každé zvlášt'e, čo sa obsáhuje w srownaní wiery, ktoréhož
swätá Cirkew Rímska užíwa, menowite: 1. Werím w jednoho
Boha, Otca wšsemohúceho, Stworitela neba i zeme, wšset-
kých widiteľných i newiditeľných weci, a w jedineho Pána
nášeho, Ježišsa Krista, Syna Božieho Jednorodzeného a z
Otca narodeného pred wšsetkými vekmi, Boha z Boha,
Swetlo zo Swetla, Boha pravého z Boha pravého, splo-
deného, neukineneho, spolupodstatného Otcowi, sŕdze ktoré-
hož sú wšsetky weci učinené; ktorýžto pre nás ľudí a pre na-
šfe spasenie zostúpil z nebies a wtelil sa z Ducha Swä-
tého z Marie Panny, a člowekom učineny je,
ukrižowany tiež pre nás pod Pontským Pilátom, trpel, a
počhowany je, a tretieho dňa wstal z mrtvých podľa
písem a wšúpil na nebesia, sedí na pravici Otca, a zase
pride so sláwou súdiť žiwých i mrtvých, ktorého kráľowstwu
nebude koňca. Werím w Ducha Swätého, Pána a objímu-
júceho, ktorý z Otca i Syna vychádza, ktorýžto s Otcow a
Synom spolu ctensý a spolu sláwený býwa, ktorý mluwil
sŕdze prorokow. Werím w jednu swätú, wšseobecnú a apo-
stolskú cirkew, wyznávam jeden kŕst na odpusttenie hriechow
a očakávam wzkriesenie z mrtvých a žiwot budúceho weku. Amen.
— 2. Apóstolské a cirkewné odowzdanie (ústne podanie) a wšse-
lijaké iné tiež cirkwe poriadky a ustanowenia tiež prijímam a
prípúšťam pewne. — 3. Podobne swäté Písmo podľa toho
smyslu, ktorý držala a drží cirkew, matka swätá, tu ktorejžto
prináleží súdiť o prawom smysle a wyklade Písma swätého,
a to Písmo nie inač, len wedlá smyselného snessenia swätých
otcow prijímam a wykladat' budem. — 4. Wyznávam tiež,

že práve a vlastne je sedem sviatostí Nového Zákona, že sú tyto od Ježiša Krista, Pána nasseho, naridzené a k spase-
niu ľudského pokolenia (nie ale všetky jednomu každému) po-
trebné, menovite: krst, birmovanie, sviatosť oltárna a po-
kanie, poslednie pomazanie, posväcenie knáždva a stav
manželský; a tiež verim, že milosť Božiu prinášajú; z kto-
rýchžto tyto tri: krst, birmovanie a posväcenie knáždva bez
svätotrádeždva opatovať sa nemôžu. Zachovalé tiež a utvor-
dené pri slawnom posluhovaní napred menovaných sviatostí
rády prijímam a pripúšťam. — 5. To všetko i každé zvlá-
štie, čo na svätosvätom sneme Tridentiskom o hriechu pri-
rodzenom a o ospravedlnení je wymerané a wysvetlené, pri-
púšťam a prijímam. — 6. Wyznávam tiež, že sa pri mši
svätej Bohu obetuje pravá, vlastná a milostivá obeť za ži-
vých i za mrtvých, a že w predostojnej sviatosti oltárnej je
pravé, skutočné a podstatné telo a krv spolu s duffou a s
božstwom Pána nasseho, Ježiša Krista, a že sa stáva pre-
mena celej podstaty chleba w telo a celej podstaty wína
w krv, ktorážto premena od cirkwe wsseobecnej p re p o d-
stavením sa nazýwa. — 7. Wyznávam tiež, že pod
jednou toliko spôsobou všetek a celý Pán Kristus a pra-
vá sviatosť sa prijíma. — 8. Stále na tom stojím, že
otístec je a duffám w ňom zadržalým službami werných
ludí že sa pomoc deje. — 9. Pritom wyznávam, že swätí
už s Kristom Pánom krakujúci majú byť ctení a wyž-
wani, a oni za náš modlitby Pánu Bohu obetujú, a ich
swätým telám (relikwiam), jakožto predostlým nádobám Du-
cha Swätého, ktoré w posledni deň k sláwe večnej powstanú,
má sa uctivosť preukazovať. — 10. Pewne istím, že obrazy
Krista Pána, Rodičky Božej, blahoslawenej Panny Marie
i iných Swätých, ktorí nám dobrodenia Božské a všetke
dobré príklady na pamät privádzajú, majú byť chované a
držané, a že sa im má príslušná česť a uctivosť preukazovať. —
11. Pewne tiež istím, že Cirkew má moc od Krista sebe danú
a zstavenú, odpustiť udelovať, a že ich užíwanie ludu je
wielmi prospesné. — 12. Že swätá, wsseobecná, Rímska cir-
kw je všetkých cirkwí matkou a učiteľkynou, uznávam. —
13. Rímskemu biskupowi, nástupcovi swätého Petra, kniežata
apostolow a námestníkowi Pána Ježiša Krista pravé poslu-
šenstvo príslubujem a pripovedám. — 14. Tak tiež i iné
všetko, čo je swätými duchownými právami, wsseobecnými

snemy a zvlásťte swätoswätým Tridentiským snemom wydané; wymerané a wyhlásťené, nepochybne prijímam a wyznávam. Weďlá toho wffeliké wecí, tým odporné a kacirstwa, učenia wffelijaké ob cirkwe swätej odsúdené, zawržené a profliate já tiež odsudzujem a zawrhujem, zaklínam a zatracujem. — 15. Túto prawú, wsseobecnú wieru, bez ktorejšto žiaden spa-sený byť nemôže a ktorúšto wčil dobrowolne wyznávam a prawdiwe držim, zcela neporuffene až do svojej najďalsšej smrti mienim stále (s pomocou Božou) zachowať, wyznávať, a svojim podrôženým, alebo tým, ktorých správa bude ku mne prináležať, predkladať a ich pri nej zabržowať, i podľa svojej najwvyššej možnosti wyučowať. — Tak pripowedať, flubujem a prisahať. K tomu mi dopomáhaj Pán Boh a jeho swäté ewandelia.

Wyznanie sw. Athanássa.

Kďokolweť chce spasený byť, treba predo wffelkým, aby sa bržal wiery katolickej, ktorú kdo nezachowať celú, neporuffenú, nepochybne zabýne wečne.

Táto ale je wiera katolická: aby sme ctili Boha Jedného w Trojici a Trojicu w Jednote, nemáúc osoby, ani podstatu odde-fužú; lebo iná je osoba Dca, iná Syna, iná Duchu Swätého, wšak ale jedno je Božstvo Dca i Syna i Duchu Sw., rowná ich sláva a spoluwečná welebnosť. Jaký Dtec, taký i Syn, taký i Duch Swätý. Nestworený Dtec, nestworený Syn, nestworený Duch Sw.; wečný Dtec, wečný Syn, wečný Duch Sw., a predca nie sú tri weční, ale len jeden je wečný; jako tiež nie sú tri nestworení a nesmierni, ale len jeden nestworený a nesmierný. Podobne tiež wšemohúci Dtec, wšemohúci Syn, wšemohúci Duch Sw., a predca nie sú tri wšemohúci, ale len jeden je wšemohúci. Tiež Boh Dtec, Boh Syn, Boh Duch sw., a predca nie sú tri bohowie, ale len jeden je Boh. Tak Dtec Pán, Syn Pán, Duch Sw. je Pán; a predca nie tri pánowie, ale len jeden je Pán: a jako každá oso-bu zvlásťte čo Boha a Pána wyznávať sa nám prikazuje, tak troch bohów alebo troch pánow nazýwať náboženstwom katolickým sa nám zapowedať. Dtec od nišoho není učinensý, ani stworený, ani zrodze-ný. Syn je od Dca samého, neučinený, nestworený, wšak ale splo-densý. Duch Sw. od Dca a Syna, nebyl učinensý, ani stwore-ný, ani splodensý, ale wychádza. Jeden teby Dtec, a nie tri otcowie, jeden Syn, a nie tri synowie, jeden Duch Sw., a nie tri duchowie swäti. A w tejto Trojici nič prwšieho, nič potomnesťieho, nič wäštieho, nič menšieho, ale wšetky tri osoby sú spolu wečné, sebe rowné, tak že powždy, jako bylo recené, Jednota w Trojici a Trojica w Jednote musí sa ctiť. Kďo chce teby spasený byť, tak smýšľa o Trojici. — Kež k spaseniu wečnúmu treba, aby sa werilo i wtelenie Pána nášeho, Ježišsa Krista. Toť teby prawá wiera, aby sme werili a wyznawali, že Pán náš, Ježiš Kristus, je Syn Boží, Boh a spolu čloweť. Boh je z podstaty Dtcovej, člo-

wiel ale z pobstaty matky, w czasie zrodzenny; Bóg dokonalsz a Cłowek dokonalsz, z ducha rozumnego a z tela substetnego záležajáci. Rowný Dtcu bli Bóžstwa, menší ob Dtcu poblá Cłowecentstwa, který sác Bóg i Cłowek, není dwojí, ale ten jedný Kristus. Zebný je, nie premenou Bóžstwa w Cłoweka, lež prijatiem Cłowecentstwa w Bóha. Zeben naprosto, nie smiešantem pobstaty, ale sšebnoteniem osoby. Lebo jako duch rozumný a telo jeden je Cłowek, tak Bóg a Cłowek jeden je Kristus, který pre nasse spasenie trpel, do pekiel wstúpil a tretieho dňa wstal z mrtwych; wstúpil na nebesa, sebi na prawici Bóha, Dtcu wšemohúceho, obdub přibe súbit žiwých i mrtwych, i jehožto příchodu wšeci lubie majú powstal so swojimi telami a počet wydat zo swojich skutkow. A pšobu ti, ktorí dobre činili, do žiwota wečneho, ti ale, ktorí činili złé, do obňa wečneho. — Toto je wiera katolícká, ktorej nebude-li sa tbo bržat uprimne a pewne, nemóže býšti spasenia.

Šlástie bytí ůdom katolíckej Cirkwe.

(Poblá sw. Augustína.)

Bóg Dtec je pôwodcom katolíckej Cirkwe, Bóg Syn jej wykupiteľom, Bóg Duch Swätý jej poswätiteľom; najswätiejšia Maria Panna jej kráľownou, Anbeli sú jej strážcami, Swätí jej prímluwcami, patriarchowie jej kmeňom, proroci jej blabozwestmi, aposstoli jej utordzeniem, pápež jej hlawou, kardináli jej radcami, biskupi jej pastyrmi, knázi jej hlasom, jahnowie (diakoni) jej hospodármi, podjahnowie jej služebníkami, mučenníci jej swedkami, učíteli jej swetlom, wyznawači jej podporou, reboľníci jej pomocou, panny jej ozdobou, weriaci jej synowie a dcéry; křst je jej kolítkou, birmowanie jej poslnením, swiatost olstárna jej pokrmom a nápojóm, pokanie a poslednie pomazanie jej lekárstwom, poswácenie knážstwa cirkewnou prawomocnosťou, staw manželstvá jej stepnicou; dešatoro Bóžích prikázani jej bradbou, cirkewné prikázania jej nášpóm (walom), ewangelické raby jej predwalom; telo Pána jej pokladom, neomylnost jej znakom, ewangelium jej rukojemstwom, jednota jej sredistwem, swiatost jej lestom, wšebecnost jej zřadlom, swäté písmo jej dokazom, žiwé učenie aposstolské jej pewnosťou, wšebecné snemy jej wážnosťou, prawda jej pravidlom, tichost jej duchom, horliwost jej pohnutkou; modlitba jej zbraňou, trpezliwost jej wítážstwom, wiera jej dwerami, nádej jej prospěchom, láska jej dokonaniem. Wykupitelowa milost jej bohatstwom, čistota jej kwetom, swadredlnost jej krásou, opatrnost jej okom, stálost jej ramenom, stridmost jej telom; swadredlníci sú jej utechou, hriechy sú jej obawnosťou, hriessnici ale predmetom jej útrpnosti, poblúbili a odštiepenci sú jej i bolesti, žibi jej žiwí swedkowie na zemi; poučenie týchto wšsetkých je neutřatou jej modlitbou a úřaním w Bohu, jej žiadost je, aby weriaci byli nepohnutelní w dobrom; osláwenie Bóže je jej túžbou, najswätiejšia Trojica je predmetom jej poklony, ukřizowany Kristus je jej obetou, obráby sú jej ořasou, zem miestom wyhnantstwa, křž je jej podielom, nebe jej posledním cieľom; pohoršsenta sú jej sužením, pokanie jej stredrotou, Žejš Kristus jej ženichom, jeho přítomnost je stáwou, deň súdny je Forunowaním; jež bož je na zemi, utrpenie w očistci, osláwenie w nebi!

II. Pobožnosť pri prisluhovaní sviatosti birmovania.

Poučenie. — Ľlovek pri svojej prirodzenej slabosti není w stawe, sprotiwit sa pokúšťam k hriechu; k tomu potrebuje zvlášť-ňu pomoc (milosti) Duča Swätého. Táto sa mu ale pri sviatosti birmovania udeľuje, w ktorej pokrstený Ľlovek strže sw., križmu a slovo Božie poslušný býwa, aby wieru svoju stále wyznával a podľa nej žil, ktorýchto učinol sviatosti tejto už i samo meno „birmowanie“ označuje; lebo slovo: „birmowanie“ je tolko, jak: „firmowanie“ z latinščého: firmatio, confirmatio, t. j. posilnenie (wo wiere). Jej widitelné znamenie je: wzkładanie rúk biskupových, mazanie čela sw. križmou a slovo Božie: „Znamenám tá znamenie m“ atd. — Sviatost túto Ježiš Kristus ustanovil nie len słowami, ale i záračným spôsobom. Napred apostolom Duča Swätého slúbil (Ján 14.); na to im prikázal, aby w Jeruzaleme Duča Swätého očkávali (Sk. ap. 1.), a poslebných sám Duchom Swätým záračne birmował, wo wiere ich oswietiw a w čnosti upewnitiw (Sk. ap. 2). Kristom poswätých čin, Duchom Sw. birmował, uwiedli i zachováwali apostoli, sami na pokrstených s modlitbou ruky svoje wzkładajúc s učinom takým, že misuwili cudziimi jazpkmi a prorokowali (Sk. ap. 8 a 9.) — Sviatost túto portadným spôsobom udeľujú len biskupi. W čas newyhnutnej potreby ale dáwa pápež, Pdenent biskupow, i prýsttom (knazom), k pr. missionárom, powolentie birmował. W rečej Cirkwi jal neschodnotenej tak schodnotenej srimstou stolicou podľa starodáv-

neho obyčaja udeľuje sviatost birmovania každy knaz, a to hned po krste swatom nie len dospelym ale i dieťkam malickým, čeho ale nassa latinščá Cirkew len dospelym dowoluje; lebo ona k hodnému tejto sviatosti prijatiu požaduje, aby birmowanec byl wo wiere wóbec, a w tom, čo sa tejto sviatosti tých zvlášť, dobre wycwiceny, čo ale pri malických dieťkach nemá miesta. — W biskupstých kstoloch birmuje sa každý rok o swätobussných swiatkch; ponewáč doba tá nám uwádza w pámať to: že apostoli mocou Duča Swätého byli poslušni wo wiere, i to: jaké bary a milosti my sami wo sviatosti birmovania strže tohože Duča Sw. dosahujeme. Wzdálenissim wercim donášajú biskupi birmowanie, cestujúc k nim, obyčajne w čas kanonických wistáci. — Birmowanie tak jako i krst wistka do dusse znamenie než sladi te lné; a preto nesmie sa wiac len jeden raz prijat, a prisubuje sa len ľubom už pokrsteným; lebo ona rozmnóžu je poswacujúcy milost, kstom swätým a sviatostou pokanta prijatú. — Aby sa táto sviatost hodne prijala, je potrebné, aby birmowanec byl 1) wučeny w hlawných článkoch wiery; 2) aby byl w stawe milosti, a 3) aby Duča Sw. o ubelente jeho mjlosti wráčne wýšwal. — Sviatost túto není sice k spasenju potrebna; ale kdo má príležitosť su prijat a zanebbá, ten tážto hressi. — Tak jako sa pri krste swatom powolávajú kstni rodičowie, powolávajú sa i tu birmowaní rodičowie čili swedkowie, a sice toho pohlawia, ktorého je birmo-

wanec. Thto majú sami už byť sviatosťou birmovania wo wiere posilnení, aby byli w stawie swojich birmowných synow a svoje birmowné dcéry ł stalosti wo wiere slowom ł príkladom swojim pribržowaj, a aby birmowanci, zomrú-li im rodičowie alebo krstni rodičowie, mali na nich podporu a správcom. — Z pobobnej pričiny, jako krstencowi, dáwa sa i birmowancomi meno nejakého Swáteho.

Jehnotliwych obradow birmowacích dej a wyhlad je tento: Deň, ktorého sa má birmowka wylonáwať, oznámi patričný duchowný správca nekolto týždňami poprebku z kazateľnice, a od tejto doby wyučuje tých, ktorí sa majú birmowať, wo wseľtom tom, čo patri ł tejto sviatosťi; wyučení spowedaajú sa deň pred birmowťou a prisiľmajú nasw. Sviatosť oltárnu, a takto pripravení i kstkom birmowacím opatrení idú wo deň birmowky, ob svojich birmowných rodičow sprowádzaní, do toho chrámu, w ktorom sa bude birmowka wylonáwať. Tu schromazdení modlta sa wseľci wopolot na hlas „obnowenie slúbow krstných a tri Božskéčnosti.“ Potom pristúpi biskup pri posluhowaní duchowenstwa ł oltáru, slúžiť swatú mssu. Po ewangelium drží alebo on sám od oltára alebo iný knáz z kazateľnice príbodbnú reč ł birmowancom. Wo swatej mssi sadne si biskup wo suppellicii so šfibolou, wo bielom pluwíáli a s bielou infutou na hlawe na stolicu pri oltári, obrátený twárou ł birmowancom, a pripomenie im, nebylo-li im to esse pripomenuté: je 1) ktorý už byl raz birmowaný, nesieme sa dať opäť birmowať; 2) je ktorý esse není birmowaný, nemôže byť birmowným otcem, birmownou matkou; 3) je ani otec alebo matka nemôže byť swojemu

dietäťu, ani manžel swojej manželke a naopak birmowným otcem alebo birmownou matkou. — Na to umýwa si biskup ruky, na wýznal toho: jatú poswätnosť a uctiwosť požaduje oné dielo, ktoré wčil berie pred seba — a, wstanúc hore, modlí sa nad kľaciacimi a složené ruky majúcimi birmowancami na hlas:

„Nech zostúpi Duch Swätý na nás a moc Najwyššieho nech ochráni nás od hriechow.

R. Amen.

Tu sa znamená sw. krížom na wýznal toho: že milosť Ducha Sw. sa len strže zásluhy Ukrijawaného udeluje, a ozwe sa:

Pomoc nassa je wo mene Pána.

R. Ktorý učinil nebe i zem.

B. Pane, wyslyš modlitbu moju.

R. A wolanie moje príď ł Tebe.

B. Pán s wámi!

R. I s duchom twojim!

Tu jehnajúc roztáhuje ruky svoje nad birmowancami, a napomína wseľtých ł modlitbe, rietajúc:

Modlime sa!

Wseľmohúci, wečný Bože!

ktorý si ráčil týchto Swojich služebníkow z wody a

z Ducha Swáteho znowa zrodiť, a ktorý si im odpustenia wseľtých hriechow

jejich udelil: wylej na nich z nebies dolu Utessitela,

Ducha Swáteho s jeho sedmorými darmi, Amen!

Ducha múdrosti a rozumu, Amen! Ducha raddy a sily,

Amen! Ducha umenia a pobožnosti, Amen! Naplň

ich Duchom bázne Swojej a poznamenaj ich znameniem križa † Kristowho (tu čini biskup kríž nad birmowancami) † žiwotu večnemu. Strže tohože Pána nasseho, Jeziffa Krista, Syna Tvojeho, ktorý s Tebou žije a krajuje w jebnote Ducha Swätého, Boh, na wesfy wefow. Amen.

Vo tejto modlitbe pristupuje biskup s infulou na hlavu † jebnomu každému birmowancowi a, wykladajúc prawicu na hlavu jeho, obkľuč sa birmowanie w písme swätomi „w z k l a d a n i e m r ú k“ menuje, a maže ho na čele swätou križmou w podobu križa, z každým riekajúc :

„M. Znamenám tá znameniem križa a birmujem tá križmou spasenia, w meno Otca i Syna i Ducha Swätého! Amen.“

Sw. križma je olej s balzomom miešany, ktorú biskup w zelený štwrtok poswiaca. — W z k l a d a n i e r ú k wyznamenáwa : že jako prawica biskupowa spočíwa nad birmowancom, tak aby Duch Boží spočíwal nad nim a prebýwal w nom. — Z n a m e n i e k r í ž a na čele wyznamenáwa : že birmowanec sa nemá haňbit za Spasiteľa swojeho, ktorý za neho umrel na križi, ani za jeho učenie; že sa má tým wiac chwáliť s jeho križom a wziať ho na seba wdáčne i nosiť ho s tichošťou a trpezlivosťou; že má wyznáwať swojeho Spasiteľa stowami a esse wiac skutkami lásky. — D e j w o s w. križme je znameniem sily a balza m w ó n e. Jako tedy olej po-

stláuje telo: tak postláuje Duch Swatý birmowaného kresťana † do brému a do swätého boja za žiwot večný; a jako balzam wyprúšťa lúbežný zápach zo seba: tak birmovaný kresťan má strže dobré skutky zo seba wydáwať lúbežnú wóňu wšelikej čnosti. — Na ostatok u dre biskup birmowanca sa hunfo w l í c e, na znamenie : že kresťan ob nynesšťa má, a s milosťou Ducha Swätého pri dobrej wóli bude i móci pre wieru milerád trpieť jakékoľwek protivensťwá a, udrúc ho, prawi :

„Bokoj s tebou!“

Týmto stowami napomína ho lafstawe, aby pilne užíwal milosť Ducha Swätého, a tak že mu nebude chýbiel jeho útechy w jakomkoľwek trápení tohoto žiwota, a aby žil s každým človekom w pokoji; lebo že Duch Swatý, ktorého prijal, je Duch lásky, jednoty a pokoja. — Keď biskup každého zvlášte birmuje, brží birmowaný otec alebo birmowaná matka ruku na prawom rameni birmowancowom, na swedoctwo prawej jeho wiedy, ano i toho : že sa on sám bude starať i o budúcu jeho prawowernosť a kresťansté sa chowanie. — Vo wykonanom birmowaní umýwa si biskup ruky, obtrew najprw štworkou chlebowou a solou sw. križmu z prstow swojich; — mezbýtým ale modlia sa knáži jemu prislubujúci :

„Potwrd, ó Bože! čo si pdsobil w nás, w chráme Tvojom swätom, ktorý je w Jeruzaleme (Zalm. 67, 26.) Sláwa Bohu Otcu atd. Potwrd, ó Bože! atd.“

Potom biskup, † oltáru obrátens, sa modlí :

„Ukáž nám, Pane! milosrdensťwo Swoje.“

R. A spasenie Swoje daj nám.
B. Pane! wyslyš modlitbu moju.

R. A wolanie moje príd k Tebe.
B. Pán s wámi!

R. J s duchom twojim."

Eu wpyšwa kľačiacich birmowan-
cow a wšsetkych prítomnych k mo-
dlitbe, riekajúc:

Modlime sa.

O Bože! ktorý si dal apo-
stolom Swojim, a čel-
dať sfrze nich a ich ná-
stupcow tiež i ostatním we-
riaciim Ducha Swätého:
wzhlädni milostive na služ-
bu našej ponizenosti, a
popraj, aby do srdc tých,
ktorých čelo sme swätou
križmou pomazali a zname-
niem sw. križa poznačili,
tenže Duch Swätý zostú-
pil, w nich prebýwal a ich

sfrze to chrámom sláwy
Swojej učinil; ktorýžto s
Otcom i týmže Duchom
Swätým žiješ a kraluješ,
Boh, na weky wekow.

R. Amen."

Apостолеby wžaw do ruky pasto-
rál (biskupskú pasticu) a daw spo-
ločne obríeľal ob wšsetkych bir-
mowaných apostoľské wy-
znanie wiery, prawi:

„Glä, tak býwa každý člo-
wek požehnaný, ktorý sa
hvjí Pána,"

a obracajúc sa k birmowaným a
pozdwihujúc ruky i oči k nebu,
požehnawa im týmto slowami:

„Požehnaj wás Pán zo
Sionu, abyšte wideli do-
brodenia Jeruzalema po
wšsetke dni žiwota swoje-
ho, a abyšte mali žiwot
wečný. Amen."

Obnowenie sl'ábow pri sw. krste učinenných (hlädať na strane 204.)

Wertejné wyznanie wiery, nádeje a lásky w otázkach a odpowědach,
(ktoré môže patričný knäz so swojimi birmowancami w kostole preb
birmowkou príhodne wykonať.)

R n ä ž. **W**erite-li, že Boh wšemohúci a nekonečne múdry
nebe i zem a wšsetko, čo je, z ničeho stworil? **B** i r m o w a n-
ci: **W** e r i m e! — **R.** **W**erite-li, že Boh Swojeho Jednorodze-
ného Syna, Ježíssa Krista na swet poslal, aby ludi z hrie-
chu wyslobodil a im cestu do nebeského kráľowstwa ukázal; že
Ježíš Kristus za nás wšsetkych trpel, že zomrel na križi a tre-
tieho dňa wstal z mrtvých, že wšúpil na nebesia, a že jednúc
príde jako Súdca súdiť živých i mrtvých? **B.** **W** e r i m e! —
R. **W**erite-li w Ducha Swätého, ktorého Otec na wšsetkych
kresťanow wylial, ktorý swätú Cirkew riäi, a nás k žiwotu
wečnému wedie? **B.** **W** e r i m e! — **R.** **U**fate-li, že wám Boh
dá potrebné prostriedky k tomu, abyšte mohli príkazania a pra-

widlá Ježíšsa Krista werne plniť a w tom pewne sotrwáwať, wššak ale jestli len i wy budete k tomu wššetko, čo je wo wasšej moci, wynašladat? **B.** Ušfame! — **R.** Ušfate=li, že wás Boh, budete=li tak neššastliwí, že upadnete do hriechu, a budete=li prawé poňanie činiť, prijme opäť na milošť štrže zášluby Ježíšsa Krista tak, jako prijal na milošť otec márnokratného syna? **B.** Ušfame! — **R.** Milujete=li ale tiež Boha z celého šrdca, z celej duše, z celej myšli a zo wššetkej šily šwojej? **B.** Ano tak ho milujem e! — **R.** Milujete=li i bližného šwojeho jako sebä šamých? **B.** Ano tak ho milujem e! — **R.** Milujete=li sebä šamých lášskou rozumnou a šwätou tak, že ste hoto= wí wššetkého šä odreknuť a wššetko obetowať, žeby dušša wášša žiadnej šškody neutrpela? **B.** Ans tak šä milujem e!

R. Modlime šä! — **O** Bože, wečná študnico šwetla a šily! daj, aby to, čo toto šlawné wyznanie a obnowenie křštných šlúbow w šrdciach týchto birmowancow špó= sobilo, nikdy z nich newyhynulo, aby tak šwäté birmo= wanie, ktoré oni budú wčil podlä predpisu Ježíšsa Krista prijímať, hojné owoce bohabojnošti a wečného žiwota u nich prináššalo; štrže Ježíšsa Krista, Pána našše= ho. Amen.

Pred šamou birmowkou.

M o d l i t b a. — Wššemohúci, wečný Bože! ktorý ší mnä tu prítomného (ú) křššana (ku) štrže křš šwätý od hriechow očištil, pošwätil a do služby Šwojej pri= jal: naplň mä Šwojim Duchom Šwätým: Duchom mú= drošti a rozumu, raddy a šily, umenia, pobožnošti a bo= habojnošti.

Duchu Šwätý! udeľ mi darow Šwojich, abyš tak žil (a), jako šä to na dobrého (ú) křššana (ku) šluffi, abyš weril (a) w Ježíšsa Krista a tak nekonečných zá= šluch, ktoré nám wššetkým na křži wyziškal, učäštným (ou) šä štal (a), pre žiwot wečný. Amen.

Pod birmowkou.

M o d l i t b a pri wškladani rúf biššupow= wých. — Jako špočiwa prawica biššupowa nad hla= wou mojou, tak nešš špočiwa Duch Šwätý, ó

Bože! nado mnou. Udeľ mi ho w plnej miere. Sfrze neho stvor svetlo wo mne, abych widel (a) a rozumel (a), čo je pravé, dobré, spravedlivé a sluffné; sfrze neho posilni mä, abych stále plnil (a) Tvoju swätú wölu; sfrze neho obživ wieru moju, aby táto owoce čnosti a bohobojnosti wo mne prináßala.

Modlitba pri mazaní sw. križmou. — Prijmi, ó Bože! moje celé srdce; Tebe ho prináßam w obeť; Tebe nech ono docela prisľúcha. Nech sä ono odwäilka pewne pridržiawa učenia Syna Tvojeho i jeho apostolow a jeho cirkwe. Srdcom, ústama a skutkom čcem ho wyznáwať, pokud mä smrť nepowolá k Tebe, do kráľowstva Tvojeho, kde si pripravil pribytky pre wßetkých tých, ktorí Tvoju swätú wölu plnia. Ameen.

Vo birmowke.

Modlitby. — Nech Boh potwrdí, čo učinkowal wo mne sfrze swiatosť birmowania! — Duch Swätý nech prebýwa odwäilka wždycky w srdci mojom a napprawuje mä sfrze pewnú wieru w Ježißa, k životu kresťanskému a Bohu milému. Ameen.

Däkujem Tebe, Duchu Swätý! že si mi ráčil sfrze swätú swiatosť birmowania milosť Swoju udeľiť, a proti wßetkému pokuffeniu a prenasledowaniu posilniť: pokorne Tä prosim, powzbud mä Swojim wnútrnim wnuknutiem, abych sä wo wßetkých nebezpečenstwach pričiniľ (a) k milosťi mne udelenej, a nikdy sä ničeho z bázne ľudskej nedopustiľ (a), čoby bylo proti Božßkému alebo cirkewnému prikázaniu. Udeľ mi milosťi, abych radnej umrel (a), jakobych Tä mal (a) zamútiť, Tvojemu swätému wnuknutiu sä sprotiwit, alebo Tä smrteľným hriechom od seba odwrátiť. Ameen.

III. Pobožnosť pri prijímaní swiatosti pokania.

Poučenie. — Sežis križaby hládal a spaßil, čo bylo zaßus, ktorý prißiel na tento swet, hynulo, a tu každému hriessniko-

Sty
umel
fry
vān
voo

—
am
om
i
th
f
le
le

e
k
e
m

m
f,
le
e
e
m
e
e
e

Bože! učeš mne. Učeš mi bo
 neho sľavet' svetlo wo mne, abych
 (a), čo je pravé, dobre, spravé
 neho posľni mä, abych sľaké
 wólu; sľrže neho obžij wietu
 čnosti a bohabojnosti wo mne

Modlitba pri mazaní

Prijmi, ó Bože! moje celé sľrce,
 w obei Tebe: nech ono docela
 odwčil sa od seba a jeho cirkwe. Sľ
 jeho at' by som ho woznáwal, poknó
 kom a sľrca bo woznáwal, poknó
 Tebe, ne malomšľwa Tvojeho.
 bytky sľrca wšľstých tých, ktorí
 nia. Amen.

Do modlitby.

Modlitby. — **Bože!** Pán

wal wo mne sľrže sľobatosť
 tý nech bywa odwčilka w
 pravu mä sľrže prave w
 kresťan'stwa a Bohu miléna.

Dáňujem Tebe. Pán

sľrže sľwatu sľwatosť bítanowanja
 a proti wšľstému potušeniu a p
 nit: pokorne Ťa prosim, powzbu
 trním wnutraním, abych ja wo
 sľwách pričinil (a) sľ milosľti mne
 čeho z bážne ľubšľej nedopusťil
 Božštemu alebo cirkwónému prišľ
 ſti, abych radnej umrel (a), jaľub
 mútiť, Tvojemu sľwátemu wnut
 bo Ťa sľ. sľem bielehom ob seba

III. Pobožnosť pri prijímaní

Poučenie. — Ježiš Kri- aby hľadal a spasil, čo bylo za-
 sus, ktorý prišiel na tento swet, hynulo, a tu každému briesnitko-

Hyöller st. festösa

wi, który są i nemu plny luto-
sti blżij, tieto potessné slowá
prebownik: „Dpúšťajú są ti
hriechy!“ Onen Syn Boží dal
apostolom Swojim i ich nástup-
com, knazom tú samú moc, kto-
rá mu dal Dtec nebeský w swia-
tosti pokania odpúšťat hriechy, po-
krste swátom spáchané, kajúcim
hriessnikom. — „Prijmíte Du-
cha Swátého,“ rielol i nim,
ked są im po Swojom z mrtwych
wstani po prvýkrát byl zjawił,
„którym odpúšťite hriechy,
budú im odpúštěné; a kto-
rým zadržíte, budú im
zadržané.“ — Jako ale Pán
neodpúšťal hriechy wšestkým hriess-
nikom bez rozbielú, ale len tým,
ktorí, uznawše swoju winu, i
nemu są blżij, w ichžo srdci
on, jako wšewedući, lutoštiné
wyznanie ich winy a predśawjá-
tie, že są polepsšia, spozorowal:
tak tiež ácel, aby są strze swia-
tosi pokania len tým hriechy od-
púšťaly, ktorí są z nich pred kná-
zom sw. Cirkwe uprimne wyznajú,
a pritom prísnu wólu majú, złé
následky hriechu, nakolto možno,
zatlačit a za hriechy dostučinii.

Podľa wóle a príkladu Ježíssa
Krista wzywa nás teby katolícká
Cirkew, aby sme i hodnému pri-
jatiu swiatosti pokania najprw
swedomie swoje prísne spytowali
a prawú, srdečnú lutošť nab
hriechami swojimi w sebe wzbud-
dili, potom z nich są uprimne
wypowebali a za ne dostučinili.
Jedine ten hriessnik, ktorý wšetko
toto wyplni, môže są z radoštu
domow wrátiť, tak jako by z úst
sameho Ježíssa Krista tieto po-
tessné slowá byl slyšal: „Dp-
úšťajú są ti hriechy t wo-
je.“ Swiatosti pokania je teby z
pomedzi tých rozličných spasiťel-
ných prostriedkow, ktorýmiž Spasiťel
Cirkew Swoju obohatil, ten
najdrahšii a najspasiťelnešii. Ale
jak častokrát prihádžajú na zmar
dobročinné úmysly Ježíssa Krista

a milosti plné učinky tejto swätej
swiatosti! Nahádžajú są krestani,
ktorí spoweb nie ináč, jako ob-
tížnu prácu powážujú; lebo zried-
ka alebo nikdy do srdca swojeho
nenazrá, a rany dusse swojej ani
nepoznajú ani nepečú poznať.
Taki krestani zanebbáwajú tiež
prijímanie swiatosti pokania. Ne-
ktorí zase prijímajú ju sice w isté
časý, ale i to len tak, leda by
bylo, bez náležitej príprawy tak,
že z toho žiadneho ožoby neberú,
ktorýby wšak z toho brat mohli,
áno miesto milosti nabýwajú se-
be tážky súd Boží. Chceš-li są
teby, krestane! wdáčným naproti
Spasiťelowi swojemu preukázat
a túto swiatosť pobla jeho úmy-
slu i dobrému dusse swojej prijať:
chráň są teby týchto dwoch nebez-
pečných ciest. Prijímaj ju častej-
šie ale wždy s takým usporiada-
niem myslí, aby si są stal účast-
ným jej milosti w celej plynosti.
Je ju más častejšie prijímať, to
už wyswitá z toho, že swiatosť
pokania je od Boha ustanowený
prostriedok i odpúšteniu hriechow.

Jaknáhle si upadnul do táž-
kého hriechu, nesmieš messkat uti-
kať są i tomuto milostnému pro-
striedku. Padni w skrušenosťi srdca
pred twár Božíu; oplač a wyznaj
pokorne a uprimne pred nim wi-
ny swoje; nemesskať zase są sme-
rit so swojim obrazeným Dtcem.
Kdo zo dňa na deň pokanie swoje
odkladá, ten uwrhuje dusšu swoju
w nebezpečenstwo. Nektorí nedba-
losť swoju wmylúwajú tým: že
praj nie sú sebe žiadneho tážké-
ho hriechu powebomi, a nasle-
downe že nepotřebujú túto swia-
tosť prijímať. D jak welmi są
oni klamá! Dopúšime, že je to-
mu tak; môže-li ale to ich labo-
stajnosť wyhoworit? Zaište nie!
Kdeže je ale ten člowek, ktorýby
są w rozličných pokúšľach, ne-
bezpečenšľach a roztržitosťach ži-
wota kedý teby nezabudnul, a
aspon menšich prestupkow win-

ným neučilni? Pravda sice, že menšie prestupky alebo tak rečene všedné hriechy nepripravujú dušu o milosť božskú, ba ani len nie sme prísne zaviazaní, že týchto sa spovedať; však ale je to predca pravda, že umenšujú nás život milosti, oslabujú našu horlivosť v dobrom a pripravujú nás spolu k väčším hriechom. Neopozábajte-li to ale spásenie duše vašej, aby sa týchto neschastných následkov vystríbal? Sakože sa môžeš lepšie vystríbať, jať pomocou tejto sviatosti, ktorúžto Kristus nie len k odpusteniu ťažkých hriechov, ale tiež i preto ustanovil, aby sa strážili i z tých najmenších poskvrn a neobčinností vždy viac a viac očisťovali?

Obzvlášťe príhodné a spašiteľné doby sviatosti poňatia sú: nebele a sviatky, potom dni v životných znamení, k pr. výročné deň obdržanej nejakej veľkej milosti Božej, jako: deň narodenia, pokrstenia, zasnúbenia, telesného uzdravenia atd. — Potrebne doby sviatosti poňatia sú: čas pred prijímaním sviatosti birmovania, oltárnej, posledného pomazania, posvätenia knáždva a stavu manželského; nie menej v ťažkej nemoci, a keďkoľvek kto tak neschastným byl, že sa dopustil smrteľného hriechu. Ustanovená je ale doba sviatosti poňatia sŕstým prikázaniem cirkevným, ktoréžto znie: „Najmenej raz v roku svojemu narodenému knáždvi sa vyspovedať a okolo veľkonočného času sviatosti oltárnu prijať.“ Doba tá spovedi veľkonočnej v Uhorsku trvá od slarobej (popolečnej) streby až do slavnosti nanebovstápenia Krista Pána. Narodený knážd je ten, ktorý nie len že stráž svoje vysvätenie na knáždvo obdržal moc odpúšťať hriechy, ale pritom má

tiež i povolenie čísi oprávnenie (jurisdikciu) od patričného biskupa, moc túto v jeho biskupstve vykonávať. Keďby ale bez ťažkého povolenia nečoho rozprehli: nie len žeby hriechom obťažil svedomie svoje, ale by i neplatne rozprehli, vyámúc predca nebezpečenstvo smrti hriestika, kdežto každý knážd platne rozprehuje, nenlí pobotové knáždza k tomu oprávneneho. Také povolenie majú v obcah svojich obzvlášťe farári a kapáni.

Není ale dost na tom, milý kresťane! abyš k sviatosti poňatia častejšie pristupoval, ale sa musíš pritom starať, abyš ju užitočne, nasledovne s náležitým pripravením prijímal. Abyš ju ale náležite prijal, je potrebné päťero nasledujúcich čiasťok: 1) spytovanie svedomia; 2) žiaľ a ľútosť; 3) opravdivé predšavzätie život svoj polepšiti; 4) spoveď a knáždské rozprehlenie; 5) zadosťučinenie.

1) Spytovanie svedomia je toľko, čo poznávanie seba samého. Poznanie seba samého ale je dar Boží, za ktorý sv. Augustín takto sa modlí: „Páne, daj, bych Teba i seba poznal.“ — Chceš-li teby, milý kresťane! sám seba dobre poznať? pros Duča Sv. za osvietenie a za pomoc. K spytovaniu svedomia máš toľko času a starosti vynaložiť, jako toho na najbôležitejšiu prácu vynaládaš. Čas, ktoréžto k spytovaniu svojemu potrebuješ, nebať sa úplna určiť. Kdo je citlivejšie svedomia, môže sa ľahko upožiť, lebo ťažké hriechy mu zaiste na pamäť prídu; zo všedných hriechov ale, čoby i nektoré zapomenul, spovedať sa není prísne povinny. Onen človek ale, ktorý ustavične v nepravostiach žije, ktorý sotvá raz v roku sa spovedá, ktorý storo pri každej príležitosti prikázanie Božie pre-

stupuje, ten s nektorým okamžitnutiem do svedomia svojeho o-wsem nemá byť spokojný. Takový má niekoľko dní pred spoveďou túto dôležitú prácu pred sebou vziať. sám do seba všíš, a w duchu tie miesta prešš, kde sa wynachádzal, — ty osoby, s ktorými obcował atb. Nechceš-li, milý kresťane! túto swiatosť zle užívať, lež dobre a k svojemu vlastnému spaseniu prisaj: wy-tonaj spytovanie svedomia svojeho tak, jakoby tá už mal Je-zis Kristus na wsseobecny deň súdny súdiť. Žive si predstav Spasiteľa svojeho a súd seba sa-mého, abyš nekdy nebyl súde-ný. Kdo súdi seba sameho, ne-bude súdený.

2) U t o s i wnútrná nad ura-zeniem Boha, je potrebná k po-kantiu tak ťice, že knáz nikdy ne-môže hriessnika rozbreššit, ktorý žiadneho znamenia pravěj luto-sti na sebe nemá spatriť. Rozbre-ffente teby, ktoré by hriessnik bez wsetkej ľutošti prisaj, bylo by neplatné a swätotrádežné. — Nie len boleš nad hriechom, jakožto nad urazením Boha, ale i silné predšawzátie, Boha nikdy wiac neurazíš, k ľutošti podstatne ná-leží. Predšawzátie toto musí byť pewné a musí pochádzať z upri-mného srdca, a nie snád len w prislúbení, alebo w okamžitom hnutí srdca záležaj. — Čo máš teby činiť, kresťane milý! abyš w sebe wzbudil pravú ľutošť nad svojimi hriechami a silné predšawzátie, budúce sa tá už nebuduší? Rozšimaj o osšlivosťi každého smrteľného hriechu; po-myšš, že si hressil pred wšsew-ducim Bohom, že si hriechami svojimi hnew a trestný súd Bo-ha živeho na seba priwalil; rozšimaj, že smrteľný hriech je ruhanie prott nestončenej Weleb-nosti Božej, že si ním Ježíssa Krista, Spasiteľa svojeho ukri-žował a svoju nesmrteľnú buffu

zabil; rozšimaj, jak ľastawe jak otcowský tá miluje Boh! — Z lásky tá sworil, a z lásky tá na krži wykúpil. Jak mnohými do-brodeniami tá na tele i na buffi obdaril! O jaká to newbdáčnosť, jeho za to hriechom obrážaj! Pa-tri na svojeho ľastawého Spa-siteľa na krži; rozšimaj o jeho brozných mukách, a pýtaj sa seba sameho: „Kdo je ten, ktorého tak brozne umučného widím? Jaká je príčina tohto jeho brozného umučenia? Za koho trpel? Ach, já som mojeho Wykupiteľa opät ukrižował (a)!“ Pros o pravú ľutošť, o pravé pewné predšawzátie k svojemu polepsšentu.

3) Spoweb je podstatná čiastka swiatosti pokantia. Dna je obžalowanie-sa zo wsetkých spá-chaných hriechow pred knázom, k tomu náležite zrbzeným, aby sa od neho rozpreššenie dosiahlo. — Aby ti spoweb ľahšie prihádza-la: predstav si, milý kresťane! w osobe spowebného oca sameho Ježíssa Krista. Wywol si takého knaza za ustawičného spowebného oca, ktorý má múdru horlivosť a pravú lásku k hriessnikom. Ne-maj sw. spoweb za mučidlo swed-omia svojeho, ale za utočištie, w ktorom pokoj a potešenie na-chádzaš. A preto wyznaj sa dô-werne knázowi zo wsetkých hrie-chow svojich. Nemáš žiadnej prí-činy, prečo bys tento alebo onen hriech poweďať sa haňbil alebo obával. — W spowebi wy-jawíš musíš wsetke smrteľné hrie-chy. Zo wšsedných hriechow spowebaj sa nte sme powinní; pred-ca sa nám to ale jakožto veľmit wprospešné radí; ponewáč nie sme wšsedny w swawe rozoznať, čo je wšsedný a čo je tážký hriech. Wy-jawíš musíš tiež i okolnosti, kto-ré hriech alebo umensšuj alebo zwatššujú. — Pritom musíš ubať počet hriechow smrteľných.

Keď zo spowebelnice prídeš, netišni sa napred; wšak i na teba

príde poriatok; za ten čas modli sa z modlitebnej knižky, alebo na ruzenci. Ani nepoškam sa tak blízko k spovedelnici, žebys mohol slyšať spoveď pred tebou sfáciach. — Keď čas je, abys pred spovedného otca kľaknul, wzbud ešte raz pravú ľutost nad hriechami svojimi. Zachowaj pri spovedi wšetku sľusnosť w slowách; nemluj welmi na hlas, abys od pristojáciach nebyl slyšaný ale ani tak welmi ticho, aby tá spovedný otec rozumiet nemohol.

Pri začiatku spovedi učíš kríž swätý a rečni spovednému otcovi: „**Prosím Vás, Otče duchovný!** za swäté požehnanie, abych sa z hriechow svojich dobre a uplne wsspovedať mohol (a).“

Na to spovedný otec dá ti takéto požehnanie:

„**Boh nech je w srdci twom a w ústach twojich, abys sa zo wšetkých twojich hriechow hodne a náležite wsspovedať mohol (a).**“

Po obdržaní tohoto požehnania ríkej nasledujúce wyznanie:

„**Já biedny hriešnik spovedám sa a wyznávam Bohu wšsemohúcemu, prebl. Panne Marii i wšetkým Swätým i wám, Otče duchovný!** ktorý ste na mienke božskom postavený a winným (ou) sa dávam, že som od svojej poslednej spovedi, ktorá ja pred (tu oznám čas, keď si sa oškamítrať spovedal (a), u. pr. pred mesiacom. atd) stala,

časťo a mnoho zhrešil (a) myšlieniem, slowami a skutkami, a winným (ou) sa dávam, že som atd.“

(Tu sa spovedaj zoswojích hriechow.)

Wynechal (a)-li si w poslednej alebo i w predoslych spovedach nejaky smrteľný hriech, musíš hned oznámiť: zdáliš sa to stalo zo zapomenutia alebo zo stydlivosti. Zamlkal (a)-li si zúmyselne w predoslych spovedach hriechy, musíš wšetky predosle spovede opatovať, pritom tiež oznámiť: toľko spovedi a prijímaní si od tej spovedi wškonal, w nichž si hriech zamlkal. — Reboštal (a)-li si w poslednej spovedi rozprehrenia: musíš i to i pričiniť oznámiť: prečo ti to oboprené bylo. Pobožne tak učíš, jestli si uložené pokanie newškonal (a), cubziu wec nenawrátil (a), ublíženie na cti nenapravil (a), smeriť sa so svojím nepriateľom a odstrániť hriešnu príležitosť opominul (a). — Spovedaj sa pobožne a strúšene, z krátka a uprimne, bez zastierania hriechow a bez falosného wylúwanja. — Jestli spovedný otec na nejaky čas tebe rozprehrenie obložil musí: pobrob sa s ponizenostkou úsubku jeho; pomysli sebe sľusne a mierne, že on poblá svojeho swedomia a svojej knážíkej powinnosti jednat musí, a nebez k inému spovednému otcovi, abys snád ľahšie rozprehrenie dostal (a).

K uprimnému obráteniu pre ktorých kresťanow je welmi užitočné, generaľnú (wšseobecnú) spoveď wškonat. — Generaľná spoveď je, w ktorej sa hriešnik uprimne a strúšene zo wšetkých svojich hriechow wyzná, ktorých sa od mlabošti bopustil, alebo od prweho smrteľného hriechu, alebo ob toho času, keď po prvýkrát buďto sa kríwe spovedal, alebo rozum-

ným spôsobom počybuje, zdáliž sa dobre vyspovedal. Generalná spoveď podľa sv. Frantiska Saleškého je nevyhnutne potrebná: 1) tým, ktorí webome hriech w sw. spovedi zamčali; 2) ktorí vždy ľahkomyselne, bez dostatočného spytovania svedomia sa spovedávali; 3) ktorí sa spovedali sice a rozhressenie obdržali, ale w blawných tajemstvách wiery sú docela neumeli, a sotwá apoštolské wyznanie wiery a Otce náš znajú; 4) ktorí len zo zvyku alebo z prinútenia bez pravej ľutości nad svojimi hriechami a bez pewného predzawžatia, nikdy sa ich neobypustit, sa spovedávali; 5) ktorí zo zlého úmyslu takého spovedného otca seba wyhládali, ktorí alebo dobre nepočuje, alebo je tak neswedomitý alebo nestúsený, že i tých najswätších briesnikow ľahostajne rozhressuje; 6) ktorí za dlhší čas w hriechu najíwali, alebo naloženia spovedného otca nevykonali; 7) ktorí w blízkaj príležitości k hriechu žit neprestávajú; 8) ktorí cudzie státtý alebo wzaté dobré meno nawrátit powinní byli a w sw. spovedi opravdivého predzawžatia nemali spôsobenú sľobu opat nawrátit, alebo ktorí sice vždy prisľubowali, ale nikdy nesplnili; 9) ktorí w nepriateľstwe s blízkým žiwí byli, a s nim sa nesmerili, ani smerit sa nechcú. — Pritom generalná spoveď, čo i nepotrebná, užitočná je predbg pre tých, ktorí svoji staw premenit zamýšľajú, alebo dôležitý úrad na seba wziat, alebo sa na nebezpečnú cestu wydat chcejú; keď sa približuje nebezpečenstvo smrti.

Zalobu na seba začni s hriechom, ktorý tá najwiac súžuje, t. pr. s hriechom proti čistote, s hriechom zlobesťwa. — Není potrebné, aby s hriechy svoje popísal (a); to nerabím pre nebezpečenstvo, žeby ich nekto naleznuť a čítať mohol. — Zbrž sa wšestých neplatných wyprawowaní, a oznám len potrebné

okolnosti hriechu počestnými slowami, ani nežaluj na druhých, ale len na seba sameho (u).

Keď si sa už náležite z hriechow svojich pred knázom wyznal (a), zawri spoveď, naslebujućimi slowami:

„Tieto a wšetke iné, webomé i newedomé hriechy, ktorých som sa buďto sám (a) dopustil (a), alebo príčina byl (a), že od iných spáchané byly, welmi lutujem; ponewáč som Boha, nekonečnú dobrotu s nimi obrazil. Sľubujem sa polepsšit a nikdy wiac nehressit. Brosím Wafsu Dwojictihodnosť za knážské rozhressenie a za spašitelné pokanie.

O tom, čo sa wo spovedi konalo, ani slowa nehovor pred druhými, bárby to i nič iného nebylo, nežli dobré naučenie, ktoré ti spovedný otec dal; lebo mohlo by to snabno od iných zle rozumené a zle wyllabané byť.

Rozhressenie je úsuhot, ktorý knáz na mieste Božom wyrieka, že sa briesnikowi hriechy odpúšťajú. A sice spovedný otec, prímλωitw sa za teba u Boha w týchto dwoch modlitbách:

„Smiluj sa nad tebou; odpušt ti hriechy tvoje, a uweď tá do žiwota wečného, Boh wšsemohúci!“ — a „odpusttenia, rozhressenia a ulawenia hriechow twojich udeľ ti wšsemohúci a milosrdný Pán!“

rozvážuje tá z trestow cirkewných, jestližebys jaých byl zaslúžil, a dáwa ti rozbressente, žebnajúc tá pozdwižnutou pravicom križom swätým :

„Nech tá rozbressí Pán náš, Ježiš Kristus, a já mocou jeho tá rozvážujem od každého swäzku wylúčenia, suspensie (obstavenia ob úradu) a interdiktú (zápovebi), nakoľko môžem a ty toho potrebuješ. Potom tá rozbressujem w meno Otca † i Syna † i Duchá † Swätého. Amen.“

Ty sa máš tu biť w prse. Knáz ďalej sa modlí nad tebou :

„Amučenie Pána nasseho, Ježiša Krista, zásluhy blahosl. P. Marie a wšsetkých ostatných Swätých, čokoľvek dobrého wykonáš, alebo zlého utrpíš, nech ti slúžia k odpusteniu hriechow, k rozmnoženiu milosti Božej a k odplate žiwota večného. Amen.“

Znamenie križa sw. pri rozbressowaní značí prawdu tú, že knáz neubeluje rozbressenia sám zo seba, lež na mieste samého Ježiša Krista, ktoréhožto záslužnou smrťou na križi hriechy sa odpúšťajú. — Pred onými modlitbami a wyrenutiem dá ti spowebný otec naučenie a wštrahu, twosim potrebám duchowným primeranú, ktoré ty tak, jaťoby ony z úst samého Boha plynuly, s pozornosťou a poníženosťou poslúchať musíš. Tak-

by ti ale spowebný otec z bôležitých príčin rozbressenia odoprel a to na nektorý čas odložil, podwol sa ochotne úsudku jeho a čiň sa hodným (ou) rozbressenia strže polepsenie žiwota, súc preswedený (á), že sa knáz w tom nie podľa svojej wôle, ale podľa božských a cirkewných zákonow ríditi musí. — Rozbressenta nemôžu obdržať : 1) ktorí nejaký smrteľný hriech majú w obyčaji, t. pr. opilstwo, smilstwo, zlorečenie, prestupowanie pôstneho prikázania, alebo neswätienie nebele atd. ; 2) ktorí sa najbližšej príležitosti k hriechu wystríhať nechcú, jaťo t. pr. ktorí s osobami druhého pohlawia hriessne obcowanie majú, alebo i s inými pohromade prebýwajú, alebo iným takých hriessných príležitostí dowolujú, ktorým by zabrániti mohli a mali atd. ; 3) ktorí stobu bližnému na tele alebo na duši, na imaní alebo na dobrom mene od seba spôsobenú wynahrabit nechcú atd. ; 4) ktorí sa so swostimi nepriateľmi smeriti nechcú ; 5) ktorí tak zážtých hriech majú, ktoréhožto rozbressenie biskup alebo i pápež len pre seba zabrzjal, čož sa nazýwa referwácia. Takowé referwované prípady t. pr. w ostríhomstom arcibiskupstwe sú : kacírstwo, krowoprziectwo, únos (ukradnutie osoby), odobnanie žiwotného plodu, smilstwo s howádom, podpalačstwo, poskwrnenie kostolow, wražba, ubereenie rodičow, falsšowanie penáží, mier a wáh. Súložníci ale nemôžu byť prwež rozbressení, pokud ob seba neprepustili súložnice. W týchto referwovaných pádoch podbržzený knáz nesmie hriessnika rozbressiti, ale possle ho k biskupowi swojemu alebo ku pápežowi, alebo si wyžiada plnomocenstwo k rozbresseniu w tomto jedinom prípade. Toto je welmi múdre narúdené, aby sa totižto takowý hriech hriessnikowi.

objawił wo wšsetkej swojej weltoſti a pohnuł bo k pokaniu tým wätšiemu. Takowé ale obmedzenie podrižoených spowედnikow preſtáva w miłoſtiwom roku; ponewá tu i neobyčajne mnoho křesťanow k sw. spowedi prihádza i wätšia kajúcnosť hriessnikow naležená býwa. Pritom tiež na miłoſtiwých miestach w čas sw. pútow, kdežto obyčajne weliké množstwo kajúcich hriessnikow k sw. spowedi pristupuje, majú alebo wššeci alebo len nektorí k tomu od wlastného biskupa zwlásťte zřídzeni spowедní otcowie powolenie od nadřečených rezerváciř rozhřessowat. — Pritom w čas nebezpečenstwa smrti hriessniťa smie jaťkolwek knáz rozhřessowat; i rozhřessuje platne, neníli pobotowe knaza k tomu opráwneného. — Ktorý umierajúci swiatosť pokania, swiatosť oltárnu a swiatosť posledného pomazania prijal, potom, ktorý není wiac schopný smyslow svojich, tedy sa spowedať, a preto tiež swiatosťné rozhřessenie obdržat nemôže, aťkolwek prweť byl mal žiadosť prijať tamty swiatosť, alebo aspon byl na jawo dal žial a lutoſť nad hriechami svojimi, tomu ubelí knáz tak rečeniú „generálnú abſolúciu“, ktorážto je laſťawá dôverná k Bohu primlawa, aby tomuto umierajúcemu, ktorémužto není možno k miłosřdenſtwu jeho ſkrze swiatosť pokania pristúpiť, odpustenie hriechow inou cestou dať a ſpolu i cirkewné odpustky jemu ubeliť ráčil.

5) Zadosťučinenie je naprawenie křiwby, ktorú sme Bohu ſkrze hriech učinili, alebo toho, w čom sme bližného ukřiwдили. Prísne sme powinní rozhnewanému Bohu zadosť činiť; a aťpráwe wina hriechu i wečný třeſť ſkrze rozhřessenie sa odpúšťa, predca nám eſťte pozostáva caſné zadosťčinenie buď w tomto alebo w onom žiwote. — Za starých čaſow byly kajúcne zákony Cirkwe Božej wel-

mi príſne, ale predca len podľa ſprawednosťi; lebo cirkew, jakožto laſťawá matka, zaiste wiac pokania neukladala, nežli Boh žiada. Kdo mal uložené werejne pokanie, muſel werejne kajúcny odew noſiť, najmenej tri dni w tьbni pri wode a chlebe sa poſtiť a nebyl pripuſtený k sw. prijímaniu. Kdo k. pr. křiwú príſahu byl ſložil, muſel ſťrycáť dni pri wode a chlebe sa poſtiť; kdo w nedelu a wo ſwiatok tážku prácu konal, muſel tri dni tak každykrát pokanie činiť. Na ſmiſťstwo byl rok, na cudzoložſtvo ale tri a nekdý i päťnásť rokov poſt uložený. Kdo robí čom zlorečil, mal ſťrycáť dni; kdo ich bil, ſedem rokov pri wode a chlebe sa poſtiť atd. — Keď horliwosť a wiera křesťanow ubýwala, tedy Cirkew swátá — táto dobrá a laſťawá matka, sa k ich ſlabosťi ſnžila, a im pokanie ulawila, jaké sa teraz ukladá. — Dna ale hriessnikom porúča, aby ſi dobrowolne dobré ſťutky za pokanie ukladali a sa pričinili žiſťkať sw. odpustkow. — Zdá-li sa tebe ľahké pokanie, ktoré ti twój spowедný otec uložil, byť priwelikým; pomysli, že je Boh ſprawedliwý, že bys na druhom ſwete o mnoho wätšie muky trpieť muſel (a), že bys pri inom ľahšom pokaní ſťkory jaſe do ſtareho hriechu padnúť mohol. — ſťutky zadosťčinenia ſú: modlitba, poſt a almužna. Spowedajúci sa je zaviazaní, prijať pokanie, ktoré mu spowедný otec uložil. — Keďby mu ale welmi tážko prihádžalo, buďto pre churawosť alebo pre chudobu alebo pre nedostatok čaſu alebo pre iné príčiny, tedy má tyto príčiny spowедnému otcowi predſtawiť a o zmenu pokania poſiť. Nedostal-li ale spowedajúci sa žiadneho rozhřessenia, má predca uložené pokanie werne wykonať; ponewáč by dal na jawo, že nemá opráwdiweť žiadosťi, sa polepſiť. — Pokanie uložené muſi

sä zeela a w ustanowený čas wykonat, krome jak by tomu nastüpiwšia nemoc pretazila.

Učinky a užity swiatosti pokanania.

Swiatosť pokanania účinkuje: 1) odpustenie hriechow; 2) ubeluje hriessnikowi opät poswäcujúcu milosť, yriateľstvo Božie a práwo k nebeskému kráľowštwu; 3) účinkuje odpustenie trestu wečného;

4) účinkuje, že zásluby preboššých dobrých skutkow, ktoré sme w stawie milosťi byli konali, zase objitwnú; 5) ubeluje silu a božskú moc, nás od opätného pábu zachrániť a w čnosti utworbiť; 6) nawracuje čloweku ztratený pokoj srdeca a swedomia; 7) nesie so sebou i newyslowytelný užitoť pre celú ľudskú spoločnosť, aby sä w nej pokoj, mír a spraviedlnosť zachowaly.

Modlitby pred sw. spowედou.

(Zo spisow nektorych sw. otcow.)

A Tebe, ó Bože mój a Spasitelu mój! plný (á) pokory a skrúšsenosti, zase sä nawracujem, ktorý (á) som sä od Tebä toľkokrát hriechami svojimi odwrátil (a). Lebo fu komuže sä já wššetef (a) zranený (á) obrátim, nežli k Tebe, Refáru nebeský? Zawrhneš=li Ty mnä, kdo mä prijme? opuštíš=li Ty mnä, kdo sä smiluje nado mnou? odsúdiš=li ty mnä, u koho budem odpustenie hlädať? Bewne som si ustanowil (a) a Tebe swätý sľub učinil (a), že chcem prikázania spraviedlnosti Tvojej swedomite ostrihat, a Tebä, Lásko moja! wiac žiadnym hriechom neurazit. — Ale ach, jak nestálym (ou) som sä opät stal (a)! jak newdäčným (ou) za toľkonásobné prijaté dobrodenia! miesto obrátenia a polepšenia hriech hriechom som dowrššowal (a). Ach, zbressil (a) som opät! Čo učiním? fu komu já obrátim, než k Tebe, ó Bože mój!

ktorý si spasenie, život a vzkriesenie nasse. Wzezri na mnä, ó Pane Jezissu Kriste! a rozpomeni sa na slová, ktoré si riekol: „Neprišiel som, aby ch zatratil svet, ale aby spasený byl svet skrze mnä; pomni, že ani Otec Tvoj nebeský nechce, aby hriessnik zabynul, ale aby sa obrátil a wečne živý byl. Preto, ó dobrotivý Jezissu, studnico wšsetkého slutowania a milosrdenstwa! ktorý si ani Matúšsowi na mýte sediacemu, ani Petrowi w síni Kaffássowej Lá zapierajúcemu, ani publikánowi, ani Marii Magdaléne, ani Zachejowi, ani lotrowi na kríži, ani žiadnemu hriessnikowi milosti Swojej nie len neodoprel, ale ku wšsetkým hriessnikom čo laskawý Otec si wolal: „Bodte ku mne wšfeci, ktorí pracujete a obtížení ste, a já wás občerstwim;“ wzhľadni na mnä očima milosrdenstwa Swojeho; lebo sa hriechow a nešlechetnosti swojich náramne dešim, a iného newiem čo howoriť, nežli: „ó Bože, buď milostivý mne úbohému (ej) hriessnikowi (ci)!“ W toto Tvoje milosrdenstwo, ktoré žiadnych hranic nezná, celú svoju, ó laskawý Spasitelu! dôwernosť skladám, a odpusttenia swojich hriechow, až premnobyhých, dôjšť dúfam; lebo Ty môžeš wiac odpustiť, nežli já sa môžem dopustiť. Nezawrhuj mä tedy od twári Swojej, a

rečni duffi mojej: „odpúšťajú ſä hriechy
twoje, ſpaſenie twoje já ſom.“

Gotový (á) ſom pre množſtvo hrie=
chow ſvojich pred Tebou, Bože môj a Súd=
cu môj! ſä pokoril; a ſlužebníkowi Tvo=
jemu, na mieste Tvojom poſtawenému,
ſkrúſſene, zcela a uprimne z nich ſä wyznať:
toliko Tebä, kajúcich hrieſnikow najwruč=
nejſſi Briatelu, Ježíſſu Kriſte! pokorne
proſim: oſwieť miſoſrdne ſwetlom miſoſti
Ducha Swätého temnoſti ſwedomia moje=
ho, abych wſſetke hriechy ſwoje náležite
poznal (a); daj, abych priſluſſnou pripra=
wou a ſkrúſſenoſťou k tejto ſwiateſti poſa=
nia priſtúpil (a); zapál ſtudené ſrdce mo=
je, abych wſſetkých hriechow ſvojich dofo=
nale oželet (a), zo ſvojich hriechow ſkrú=
ſſene ſä wyznať (a), ſwäte predſawzäté po=
lepſſenie žiwota ſwojeho werne wyplnil (a),
hodné poſanie činil (a), a tak od Tebä,
Boha a Spasitela mojego, zaſe ſmerenie a
odpuſttenie doſiahol (a).

Duchu Swätý, Duchu prawdy a lá=
ſky! wzhlädni miſoſtiwe na mnä biedneho (u)
hrieſnika (cu), ktorý (á) nie ſom w ſtawe,
hriechy ſwoje náležite poznat; udel mi po=
moci Swojej, abych ich poznat mohol (a).
— Daj mi poznat: jak čäſto a jak welmi
ſom ſä prebreſſil (a) proti Bohu ſwojemu,

proti bližnému svojemu, proti sebe samému (ej) a proti povinnostiam stavu mojego. Ak keď poznám všetku briedu svoju, ktoré som myšlienkami, žiadostmi, slovami i skutkami byl (a) spáchal (a), obmäkči moje tvrdé srdce, abych mohol (a) horké slzy pokania vylievat'. Udel mi ducha i sily, abych všetku bázeň a haňbu pre-mohol (a), a pred Tvojim námestníkom, knäzom, tak uprimne sa wyznal (a), jako sa pred Tebou winným (ou) byt' citim a jako Ty to odo mňa žiadaš. Daj mi sily a stálosti, abych svoje dobré predšawzätie verne vyplnil (a). Amen.

(Tu spytuj svedomie svoje.)

Spovedät zhadlo (spytowanie svedomia).

1) Poblá desatoro Božích prikázanií.

Prvé prikázanie: „Já som Pán Boh twój; nebudeš mať bohov iných predo mnou: neučiniš jebe žiadneho podobenstva, abyš sa mu klaňal.“

(Aby sme sa Bohu slusne klaňali, musíme w nebo veriť, w nebo dúfat', jeho z celého srdca milovat', a najvyššiu uctivosť k nemu mať.)

Čo sa dotýče wiery, pýtaj sa: Veril (a) som vždy všetko, čo Boh zjawił a čo swätá katolícká Cirkew veriť učí? — Nestúmal (a) som všetecké tajemstvá wiery? — Neodržoval (a) som sa všetecké a slobodne w pochybowaní o jednom alebo o druhom článku wiery, alebo nepriviedol (a) som snáb i nekoho iného do takej pochybnosti? — Neodporoval (a) som snáb poznanej pravde kresťanskej? — Nestydil (a) som sa za svoju wieru, alebo z ľudskej bázne svoju pobožnosť pred inými ukázať, tak že som tým povinnosť svojého náboženstva opominul (a), jako k. pr. w nedelu misu sw. slyšat', w postny deň mäsa nejest'? — Neopustil (a) som pri rozličných príležitostiach wieru proti tupitelom, ľacírom

alebo neweriacim hájiti, kedy sa to bylo lahko stal mohlo, a kde to uctiniť moja povinnosť byla? — Nemyslel (a) alebo nemluvil (a) som bludne a kahostajne, jakoby to jedno bylo, tú alebo inú wieru mať, pri tej alebo onej wiere zostať? — Netupil (a) alebo nezapomrhował (a) som svojich spolukreštanow pre ich pobožnosť? — Nikdy=li som nežiadal (a) wyzdwiženia (zrussenia) nektorych článkow wiery, jako k. pr. ussnej spowedi atd. alebo zjinátenia cirkewnych naródení, jako k. pr. pôstnych prikázanií atd. z newážnosti ich, netrwal (a) som w tej žiadosti, alebo ju slowami wyjadriť (a)? — Nie som=li na svoje neumelosti w hlawných tajemstwach mojego náboženstwa strze zamesskanie a newážnosť kresťanského naučenia sám winný (a)? — Nečítal (a) som žiadnych kacířských kníh bez dowolenia; nezdržował (a) som ich u seba, alebo nepredával (a), nerozdával (a), alebo iným k čítaniu nepožičiwal (a), w ktorýchžto sa nachádzajú posmessky a nákažliwe, katolickej wiere protivné učenie? — Renawstiwował (a) som, i tiež s nebezpečenstwom svojej wiery, chrámy kacířow, alebo posluchával (a) som ich kázanie? — Nemával (a) som s nebezpečenstwom svojej vlastnej wiery s kacířmi, neweriacimi, tupitelmi náboženstwa, zvláštne s takými, ktorí twrdossijne len na svoje vlastné wymyslené widenia alebo oswetlenia wiery, bez potreby dobrowolne bližšie obcowanie; alebo som sa snáď i w ich shromáždowani wynachádzal (a)? — Nemám=li w mojom imaní žiadnych podozrelých knížek s nepravými pobožnosťami, s nepravými odpustkami, a tak nazwanými zázračnými modlitbičkami, ktorých kat. Cirkew za dobré neuznala? a netrám=li twrdossijne w ich užíwaní? — Wynechal (a) som wedome potrebných častejších wzbudzowani troch božských čnosti: wiery, nádeje a lásky, obzvláštne w nebezpečných posuffeniach k hriechu a w nebezpečneste smrti?

Čo sa do týchže kresťanskej nádeje, pýtaj sa: Nepochybował (a) som w protivienstwach na pomoci a prežretnosti Božskej, a myslel (a) alebo mluvil (a): Boh mi nemôže alebo nechce pomôci? — Nereptal (a) som w zarmucenostach proti Bohu alebo ho z nesprawedlnosti winil (a), keď mi mnoho trápenia poslal, a nemyslel (a) alebo neriekol (a) som: Boh nič o mne newie? — Neděmerował (a) som sa w Božiu milosť k obráteniu svojeho žiwota alebo k odpusteniu svojich hriechow alebo skoro nezúfal (a) som o nej? — Alebo naproti tomu: Nespoliehal (a) som sa s welikou zú-

myslenostou na milosrdenstvo Božie, na to snáb i dalej hreštil (a), pokanie a polepšenie svojeho žiwota na dalšie časy odkladal (a), a to preto, že je Boh dobrotiwý? — Snáb som i s tou myšlienkou, že sa zase môžem spowedať, zúmyselne a slobodnejšie hreštil (a), že som k. pr. myslal (a): wšetko jedno, jestli sa spowedám, že som pátkrát alebo dešätkrát hreštil (a)?

Čo sa dotýče lásky Božej, pýtaj sa: Wzbudil (a) som často w sebe wdänosť k Bohu za časné duchowné dobrodenia? — Učinil (a) som aspon wždy za rána dobrý úmysel, wšetko ku cti a chwále Božej činil a trpiel? — Nenovil (a) som nikdy w srdci zjavnú nenávisť alebo neľubosť proti Bohu, alebo neukázal (a) som snáb werejným jednaniem svoju zlobu a swdž hnew proti nemu? — Sotrwal (a) som snáb dlho a zúmyselne w nekajúčnosti?

O powinnosti uctenia Boha pýtaj sa: Nezamesskal (a) som často dobrowolne modlitbu, alebo ju nebdanlivo wykonal (a)? — Nedopusil (a) som sa nejakej swätokrádeže, k. pr. strže neplatné spowedanie, nehodné prijímanie, alebo strže prijatie nejakej swiatosti w hriechu smrteľnom? alebo strže krádež kostolných weci? — Nechowal (a) som sa ľahkomyselne w chráme strže nezlussné štaty, posunky, reči? — Nezawrhawal (a) som obrazy, ostatky Swätých, obyčaje Cirkwe, kázanie a iné wynaučowanie, alebo som ich mal (a) w posmechu? — Nezneuctil (a) som nejakým spôsobom knäzow, alebo iné Bohu zaswätené osoby, alebo swäté miesta? — Nepozorowal (a) som žiadnych powier, to jest: neužíwal (a) som istých prostriedkow, jako: riekania, znamenia atd. k tomu cieľu, ku ktorému nie sú od Boha ustanowené, a ktorých Cirkew swätá za dobré neuznala, k. pr. k odwráteniu nejakeho neschastia alebo nemoci? — Nechcel (a) som sa powerečným spôsobom o budúciach a skrytých wecach dozvedieť, o ktorých sa prirodzenými prostriedkami dozvedieť není možno, jako k. pr. wykladaniem kariet na utradené alebo utradené statky, alebo na iné weci sa dopytowať? — Nechal (a) som si hádať alebo sny wykladať, alebo činil (a) som to i sám (a)? — Neužíwal (a) som powerečných prostriedkow snáb i istých powerečných modlitbičiek, abych budúcnosť wyzpytowať (a), nemoc zahojil (a), neschastie od seba odwrátil (a) alebo zbohatal (a)?

Druhé príkázanie: „Nevezmeš mena Pána Boha svého nadarmo.“

(Prestupule sa toto príkázanie ruhaním proti Bohu, zľm užívaním prisahy a russeniem slúbow.)

Strany ruhania proti Bohu pýtaj sa: Nevypúšťal (a) som w hneve ruhanie proti Bohu, proti jeho dofonalostkam, prezretečnosti, spravodlnosti a добрôte? — Neužíval (a) som často swätých weci, f. pr. sakramentow, krucifixow, kríža, neba atd. ku klátbe a zlorečeniu? alebo mám-li to snád w obyčaji? — Neužíval (a) som bez uctivosti mena Ježiš alebo Swätých, f. pr. w hneve, w ľahkomyselnosti? — Nezneuctil (a) som obzmláštinnim spôsobom i swätý kríž alebo iné sw. weci? — Neužíval (a) som zle slów swätého písma k nesuslunným žartom? — Nepreklínal (a) som zomrelých?

Strany prisahy pýtaj sa: Neprisahal (a) som prisahu bez potreby, alebo nebral (a) som k ničemným wecam Boha alebo moju dussu atd. za swedka? alebo mám-li už čiasté prisahanie w obyčaji? nesložil (a) som žiadnu falosnú prisahu t. j. proti zjawnej pravde alebo w pochybnosti o nej? — Neprisahal (a) som proti spravodlnosti f. pr. nečo zlého učiniť, alebo nečo dobrého zanechať, nekomu křiwdu učiniť, alebo sa pomstiť, alebo hriessne obcowanie alebo známosti hriessnu počať, alebo na cudzých hriechoch podiel wziať? — Nespojowal (a) som svoje prisahanie snád so zaklínaním sebä samého (ej), alebo svojeho bližného? — Nemaly moje falosné prisahy pre moje bližného zlych následow? — Nezurussil (a) som newernostkou a prestúpeniem svoju prisahu, ktorú som dlá úradu svojeho složil (a)? — Neučinil (a) som nejakú swätebnú smlúwu, a ju ľahkomyselne a bez dôležitej príčiny pred Bohom, z vlastnej winy nezachowal (a)? — Nepriviedol (a) som iných k neplatnému alebo i ku křiwému a nesprawedliwému prisahaniu?

Strany slúbu pýtaj sa: Neučinil (a) som z ľahkomyselnosti nejaký slúb? — Nezurussil (a) som swój slúb, alebo ho wlastnou mocou nepreináčil (a), alebo jeho vyplnenie bez pravej príčiny na dalšší čas neodložil (a)? — Nezawiazal (a) som sa nekdy k nečemu nesprawedliwému? f. pr. nečo zlého učiniť, alebo nečo dobrého zanechať? nekomu křiwdu spôsobiti? alebo sa na nekom pomstiť? alebo hriessne obcowanie uzawrieť? alebo na cudzých hriechoch podiel brať? —

Tretie príkazanie: Spomni, abyš deň sviatočný swätil.

(Bobu zaswätens deň sä zneswäcuje täžkou zapowedenou prácou; swätť sa ale mšou swätou a inými nábožnými cwičeniami.)

Co sä dotýče zneswäcowania, pýtaj sä: **Ne-
konal** (a) som w nebedu a wo swiatof bez potreby alebo bez
riadneho dowolenia täžkú prácu, alebo mal (a) som iných k
takovej práci, snáb i so zamešťkaniem werejných služieb Bo-
žích a ku pohoršseniu iných? **Nezmárnil** (a) som bez potreby
kúpou a predajom alebo nepotrebnými cestami, w také dni,
čas Bobu zaswätens? — **Zneswätil** (a) som nebele a swiatky
nočným túlaním, nákazliwými tancami, dlhými hrami, ne-
miernym pitím alebo hriessnym obchodom?

Co sä dotýče zaswäcowania, pýtaj sä: **Ne-
opominul** (a) som wlastnou winou mšsu sw. slyšat, alebo
pustil (a) som sä dobrowolne do nebezpečenstwa, žiadnu ne-
slyšat, k. pr. strze nejatú rozkoš, alebo nawšstiwenie hospo-
dy atd. — **Reprissiel** (a) som wlastnou winou nestoro na mšsu
swätú? alebo nebyl (a) som pri nej dobrowolne roztržitý
(á)? — **Nezamešťkawal** (a) som z nedbalosti alebo newážnosť
kázanie a kresťanské naučenie, obzwlásťte kážeň, keďbych w ná-
boženstwe byl (a) málo wyučens (á)?

Št w r t é p r í k á z a n i e: „Ťi otca swého i matku swú.“

(Toto príkazanie obsähuje w sebe wšetky powinnosti k rodičom
a predstawaným.)

Strany powinnosti k rodičom pýtaj sä: **Pre-
stúpil** (a) som poslušnosť k rodičom, a w ktorých wecach?
obzwlásťte k. pr. strze zapowedené obcowanie, zlé towarýš-
stvá, nočné túlanie, čítanie škodliwých kníh? — **Neoboril**
(a) som ich? — **Neľtal** (a) som na nich, i nezlorečil som
im? — **Nestydil** (a) som sä za nich, alebo som nimi i pohr-
dal (a)? — **Neľmowil** (a) som nič zlého o nich, alebo ne-
utrhal (a) som im i na cti? — **Neňchal** (a) som ich
bez pomoci w núdži a chudobe? — **Nepoznihol** (a) som ru-
ky proti nim, alebo i snáb ich nebil? (a) — **Neodoprel** (a)
som rodičom pod záminkou: že sú zlí, a že já nie som powin-
ný (a) ich poslúchať w zlych wecach, powinnowatú uctiwosť,
alebo som ich i zapowrhawal (a)? — **Neprial** (a) som im
nessťastia alebo i smrti samu? — **Nezarmútil** (a) som ich swo-
jou nesseschetnosťou? — **Neďal** (a) som prípowedi k stawu

manželstému bez ich wedomia? — Werne=li som vyplnil (a) ich posledniu wolu? — Modlím=li sa za svojich rodičov?

Strany powinnosti ku predstaveným pýta sa: Etíl (a) som svojich swetských i duchowných predstavených a učiteľov? poslúchal (a) som ich? — Prewinil (a) som sa w nejakej powinnosti proti zemepánu a úradom? — Newstúpil (a) som do nejakej súkromnej zapowedennej spoločnosti? — Nehanil (a) som zákony a nariadenia ich? — Ne=protiwil (a) som sa ich poručeniam? — Nemluwil (a) som nič zlého o nich, ich zapowrhwal (a) alebo rozhnewal (a)? — Neprimiedol (a) som i iných k reptaniu a neposlussen=stwu proti nim?

Piate príkazanie: „Nekabiješ.“

(Griechy proti tomuto príkazaniu páchané býwajú buďto skutkami, buďto srdcom, alebo slowami; pritom pohoršeniem, inému daným; tonečne úctastníwom w cudzích hriechoch.)

Spytuj svoje skutky: Zabil (a) som toho zúmyselne sám (a) alebo strže iných? — Ukrátil (a) som komu alebo sebe samému (ej) život, alebo usškodil (a) som na zdrawí ruwaním, bitím, ranením alebo škodliwym pokrmmom a nápojom, ponúkaním k welikému hnemu, rozhoršením, dlhotrwajúcim sužowaním atd.? — Nerabil (a), nepredával (a) alebo neužíwal (a) som sám prostriedkov, počátému plodu života usškodil? — Chcel (a) som kedý sám sebe život wziat alebo ukrátiť? — Nehájil (a) som wraždenníka alebo túpežníka, alebo mu nadržowal (a) a schránku dal (a)? — Neukrátil (a) som si život nemiernym jedlom a pitím alebo smilstwom? — Nepretáňowal (a) som samého (u) seba alebo iného ťažkou prácou, že som tým sebe alebo iným na zdrawí usškodil (a)?

Spytuj svoje srdce: Neprial (a) som sebe alebo iným časnú alebo i wečnú smrť, alebo iné weliké neschastie? Nebyl (a) som w žiadnom nepriateľstwe s mojim blíznym a dlho=li? — Neopominul (a) som komu pozdravenie dať? — Newyhýbal (a) som sa komu preto, že nie som mu srdcom naklonený (á)? — Nežiadal (a) som si, abych nikdy wiac newidel (a) toho, na ktorého som sa hnawal (a)? — Nemal (a) som weliký hnem proti svojemu blíznemu, nehládel (a) som mu usškodil, alebo sa na ňom pomstil? — Neradowal (a) som sa nad neschastím iného a rmútil (a) sa nad jeho šťastím? — Rechcel (a) som komu triwbu utiniť, s ním zle nakladať, alebo ho i zabiť, tebych k tomu príležitosť byl (a)

mal (a) ? — Chcel (a) som opravdiwe swojemu nepriateľovi odpustiť, jeho milovať a jemu dobré činiť ? — Wynasnažil (a) som sa smeriť sa s nim ?

Spytuj svoje slová: Nehanil (a), nepreškinal (a), nepotupil (a) som koho ? — Nečinil (a) som komu zlé výhrady ? — Neradil (a) som komu k pomste a urážkam ?

Spytuj sa strany pohoršenia iných: Nebáwal (a) som nikdy svojimi slovami alebo skutkami pohoršenia iným, obzvláštne newinným ? alebo ich i k hriechu nawiedol (a) ?

Spytuj sa strany účastenstva w cudzích hriechoch: Nebhl (a) som nikdy cudzích hriechow winný (á), keď som k nim radil (a), alebo ich porúčal (a), alebo w ne swolil (a), alebo k nim ponúkal (a), alebo ich wychwalowal (a), alebo ich tajil (a), zamlkowal (a), alebo sám (a) na nich pobiel mal (a), alebo ich i zastával (a) ? A pri kolko osobách ?

Sieste a deviate príkazanie: „Nezostmiľniš. — Nežiadáš manželky bližného swého.“

(Webz: Je proti tomuto príkazaniu každá dobrovoľná myšlienka, každá dobrovoľne pripustená žiadosť je už smrteľným hriechom ; a je si nie len povinný (á) sa spovedať, čo si skutočne učinil chcel (a), kedybyš byl (a) len k tomu príležitosť mal (a) ?)

Spytuj sa teby: Nežbržowal (a) som sa s lábosťou dobrovoľne w nečistých myšlienkach, alebo k nim skutočne priwolil (a), jako tiež i k nečistým žiadostiam a citom ? — Ne predstaowal (a) som si dobrovoľne predobšlé spáchané hriechy, alebo nečisté sny s lábosťou ? — Ne pusil (a) som sa dobrovoľne do blízkej príležitosti, k oplýhým žiadostiam pokušeným (ou) byť, t. pr. strze nesusné tance, diwablá, pozeranie na nestydaté obrazy a sochy, strze nemiernosť w jedle a pití, strze čítanie necudných kníh, strze nočné potulowanie, nawštwowanie nepoctiwých spoločností, strze časté potajné mluwienie s osobami iného pohlawia ? — Nemáwal (a) som smilné reči, pri nich sa smial (a), ich so žalúbeniem ob iných poslúchal (a), alebo i svojim pobrdženým takové do wolowal (a) ? a pred tým ? — Ne spiewal (a) som nečisté piesne, a ich prepisowal (a), iných učil (a), alebo so žalúbeniem poslúchal (a), a w tej prítomnosti. — Nehonosil (a) som sa snáď i so svojimi nečistými skutkami ? — Ne písal (a) som s nečistým úmyslom listy ? — Dostal (a) alebo donášal (a)

som takové inšm? — Nečítal (a) som oplzlé knihy, ich k čítaniu dával (a), trpel (a) alebo i rabil (a), jako k. pr. wätšši diel zamilowaných alebo divadelných kníh? — Nepomákal (a) som alebo nechcel (a) som zúmyselne ponúkať iných k nečistote strže smelé spôsoby alebo nesluffný odew? — Nestalo-li sa to snáď i w chráme Pána? — Medíwal (a) som sa wšfetečným a očima sám (a) na sebä, na iné osoby, obraz, howiadka, alebo na iné weci, ktoré k nečistým žiadostkam ponúkať mohli? — Repokúšsal (a) som toho lichoteniem, alebo nepowolil (a) som nepoctiwému kahodeniu? — Neopowázil (a) som sa činiť zapowedené weci sám (a) na sebe, alebo na iných? — Nenawádzal (a) som i iných k tej neprávosti? — Nemám-li žiadnu známossť hriessnu a dlho-li? — Nebyl (a) som w noci pri osobách druhého pohlawia? — Nečinil (a) som tam ničeho proti čistote? — Byly-li ty osoby, s ktorými som sa nečeho nepočestného dopustil (a), esste newinné, a nenawiedol (a) som ich k tomu? — Byly to zo slobodného alebo manželského stawu alebo obecne? — Nebyly to snáď i Bohu zaswätené alebo sľubom zawiazané osoby? — Nestal sa ten hriech smilstwa na poswätnom mieste? — Nebyly pri hriechu obzwláštne okolnosti, ktoré offlivosť esste rozmnožujú a neprávossť zwätššujú? — Nečinil (a) som ničeho, čehož obzwláštne poweďal stydiť sa musím? — Nebyly to snáď i nerozumné zwierätá predmetom mojich nárufiwossí? — Jaké zlé následky maly tieto hriechy? — Šlädel (a) som tiež z toho wplywajúcu šskodu napravil?

Siedme a desiate príkazanie: „Nepo-
kradneš. — Ani požiwáš bližného swého manželsky, ani
pola ani služebníka, ani dievky, ani wola, ani ničeho,
čo jeho jest.“

Spytuj sa, zdá-liž si nič newzäl nesprawe-
dliwym spôsobom. Newzäl (a) som komu peniaze, obiz-
lie, nádoby, štatstwo atd. a síce buďto potajomne, buďto i
mocou? — Newzäl (a) som nečo Bohu zaswäteného alebo ne-
čo z poswätného miesta? (čo je swätotráveč)? — Neodcudzil
(a) som strže čästé, mnohé malé zlobejštwá znamenitú sumu?
— Nebral (a) som nesprawedliwý úrok z mojich penázl, a s
nimi užernictwo prowádzowal? — Neklamal (a) som pri kú-
pe a predaji? — Neklamal (a) som pri wáhe, alebo pri miere
pod wýmľuwou: je to iní podobne činia? — Odcudzil (a)

som nečo pod zámlnkou, abych si škodu nahrabil (a)? —
Nemzäl (a) som nič na úverok, alebo kúpil, dobre wediač,
že nebudem w stawe to nawrátiť alebo zaplatiť?

Spituj sä: zdáliž si nesprawedliwym spô-
sobom nečeho nepodržal (a): Nawrátil (a) som
nalezené peniaze, alebo nalezené weci, komu patriły? — Pri-
činil (a) som sä príslusne, wynájsť toho, komu patriły? —
Nawrátil (a) som zase odcudzené weci alebo peniaze tomu,
čie byly? — Prijal (a) a podržal (a) som peniaze a weci
ošob, ktorým právne nepatriły, k. pr. od detí, od služebných?
— Nawrátil (a) som w určitom čase wypožičané peniaze
alebo weci? — Nekúpil (a) alebo neprijal (a) som weci ukra-
dené? alebo snáď i u sebä schránil (a)? — Neprofíl (a) som
o almužnu bez núdze? — Neopominul (a) som nachádzajú-
cim sä w najtrásej núdži pomoc udeliť? — Dával (a) som
almužnu podľa svojej možnosti? — Zadržal (a) som komu i
jeho zaslúženú mzdu bez wštetkého práwa? — Nepriviedol (a)
som sä márnostatnostou, rozmarom do takého stawu, že mi
nebylo možno zaprawiť svoje dlhy? — Nezadržal (a) alebo
nezaplatil (a) som úroky, cinšy alebo iné spravedlivé poplat-
ky a dane, alebo čo som powinný (a) byl (a), nedával (a)
som w špatnejšej miere alebo horššej wstwy?

Spytuj sä: zdáliž si komu škodu spôsobil
(a)? Nedbanlivo-li som obstaral (a) mne swerené weci? —
Medal (a) som si dobre platil za špatne wyhotowenú wec;
alebo som za svoju službu a prácu peniaze prijal (a) a ju
nedobre a newerne wykonal (a)? — Nepokazil (a) som winice,
role, lúky s dobytkom alebo iným spôsobom? — Nepokazil (a)
alebo neodcudzil (a) som mladé stromy w cudzom lese alebo za-
hrade alebo na poli? — Predával (a) som mne powedomé chybné
weci za dobré? — Ukázal (a) som skrytú chybu pri weci kup-
cowi? — Newydával (a) som falosné peniaze, alebo falosné
zmenné listy? — Nezačäl (a), newiedol (a) som nesprawedli-
wú prawotu, nepomáhal (u) alebo nerabil (a) som k nej? —
Neuplatil (a) som penázmi súdca, abych zwlásste nesprawe-
dliwú prawotu wyhral (a)? — Wnahrabil (a) som škodu,
ktorá pre druhú stranu z toho possla? — Neutlačowal (a) som,
k wóli dešom nemanželským, manželské dietky na ich spravedi-
wom podiele? — Neusskobil (a) som svojej robine strže hra-
nie, zahátanie, leniwosť, nemiernosť, strže prílišný náklad w
štatách a nábytku, a strže túžbu po rozkossách? — Neutinil (a)

som komu krimby pri úradných počtoch, pri správe poručníckych vecí, alebo iných verejných penäzi? — Neukrimdil som svojich bratov a sestry, príbuzných atd. pri rozdeľovaní spoločného imania dedičného? — Nezdedil (a) som wedomite nesprávne bližný statok a nawrátil (a) ho tomu, komu prináležal? — Ušškodil (a) som komu z trestnej neznalosti svojich povinno=stí, alebo strže ich opominutie? — Dal (a) som bližnému vý=strahu pred šškodou, alebo chránil som ho. pred ňou? — Ne=pripravil (a) som žiadneho o jeho úrad alebo službu? — Ale=bo nedopomáhal (a) som komu nehodnému alebo nedostatočné=mu k úradu alebo k službe so šškodou iných? —

Spytuj sä: zdáliž si podielu nemal (a) na cudzej nesprávnejlosti: Neporučal (a), neradil (a), neschwaloval (a) som nič nesprávneho? — Nedopomohol (a) som k spáchaniu nepravedlivosti? — Krimdu, ktorá sä inému stala, wyjawił (a) som mu ju, alebo wyššetril (a) som ju a wernú zpravu o nej dal (a), keď som to učiniť po=winný (a) byl (a)?

Spytuj sä: zdáliž si sä w myššlienkach alebo žiadosťach proti to muto príkázaníu prehressil (a): Nemal (a) som žiadosti nekomu něco ukradnúť? — Nechcel (a) som toho oššudiť, alebo mu nezaplatiť? — Nechcel (a) som toho premluwiť, aby mi svoje imanie ku šškode svojich správne=li=ých dedičov poručil? Nedopustil (a) som sä mnohých malých krádeží s úmyslom: abyh si mnoho nashromazdil (a)? — Nezapomni swedomite premýššlat: zdáliž si učinenu krimdu zase napravil (a)? — Nemáš-li wiac tej weci, nahrab to iným ššpšobom. — Nemáš-li tolko, wynahrab, čo máješ.

Šme príkázanie: „Nepromluwiš krimého swedoctwa proti bližnému swému.“

Spytuj sä strany krimého swedoctwa: Newy=bal (a) som krimého swedoctwa pred duchownou alebo swet=štou wrchnosťou? — Neprivodil (a) som žiadnych krimých swed=kov? — Newyhotowil (a) som žiadne nepravé pojištenie ale=bo písanie a spisy ššalfšowal (a)? — Nezatažil (a) som žiad=no pravé pojištenie ku šškode iného? — Nezdráhal (a) som sä pravde verejné swedoctwo wydať, keď som to učiniť povinny (a) byl (a)?

Spytuj sä strany luhania: Neúššwal (a) som žiad=nej tak nazwanej ľži z múdze? — Nemám-li tú zlu nawyššlost, žartom ľášto luhat? — Alebo neluhal (a) som snáď i w spo=

wedi? — Usskobil (a) som komu luhaniem, alebo chcel (a) usskobil? — Newymyslel (a) som žiadneho utrhanja iných osôb? obzvlášte duchovných alebo swetských predstavených? — Neutrhal (a) som werejne žiadnemu na cti a pred ľokko osobami? — Prehressil (a) som sã sŕze pretwarowanie a pokrystwo? — Relichotil (a) som žiadnemu z fãlsse? — Newyprawowal (a) som súkromne a bez wssetského práwa, čo jeden člowek proti druhému mluwil alebo činil, a snãb sã sŕze to weliké neswornosti staly? — Newyjawil (a) som sebe swerené tajemstvá? alebo bez práwa list prijmal (a), rozpečatil (a) a čital (a)? — Alebo i wyswedčenie a pečal zfalšowal (a)?

Spytuj sã strany utrhanja na cti. Neučinil (a) som spis utrhačstý, zwlãšste proti celej duchownej alebo swetskej spoločnosti? — Nespiwal (a) som nepočestné piesne? — Nepisal som utrhačné listy? — Nezlabčowal (a) som iných na cti sŕze wyjawenie iných chýb a wãd? — Neusskobil (a) som bližnému zúmyselným zjawením jeho chýb a hriechow, trebas to i prawda byla, na jeho cti? — Byly to značné alebo len malé chýby? byly iným už powedomé alebo nie? — Poslučãwal (a) som so zalúbeniem nesluffné, češ bližného utrhajúce reči? — Dãwal (a) som sám (a) k nim príčinu alebo priswedčowal (a) som k nim? — Neopominul (a) som také reči, ktoré bližnému na cti sskodia, tenkrát pretrhnul, keď som to učinil mohol (a) a mal (a)? — Jaké zlé následky maly tieto utrhanja a ktoré? — Wedel (a) som napred tieto následky? — Nepotupil (a) som welmi nekohto? — Prosil (a) som potupeného už za odpusttenie? — Šlãdel (a) som wzãtú češ bližnému zase nawrátìl? — Žartowal (a) som sã o iných potupným spôsobom, z opowrzenia, záwisti, alebo z labkowyselnosti alebo tupil som ich, alebo im iné i hanebné, offliwé menã dãwal (a)? Reprežeral (a) som bez wssetského práwa cudzie tajné spisy?

Spytuj sã strany opowãžliwého posudzowania a kriwého podozrenia: Nemal (a) som nekohto w podozrelosti bez dostatočnej príčiny? — Newyjawil (a) som t iným bez potreby svojej podozrenie? — Nezarmutil (a) som svoje bližného takowou podozrelostou, alebo na nejaký spôsob jemu sskobil (a)? — Nesúdil (a) som zle o nekom; jeho zednanie a zanechanie opowãžliwe na zle wykladal? obzvlášte duchowné a swetské osoby úradné? — Neposluchal (a) som so zalúbeniem neprawé, češ bližného zlabčujúce reči? — Nebyl

(a) som príčinou takých rečí, alebo k nim priswedčil (a)? Nestúmal (a) som chyby bližného bez potreby a ich rád (a) vyjawi (a)? — Keď som mohol (a), prekázal (a) som takovými rečami, ktoré bližnému na cti sľobidly? — Naprawil (a) som z mojeho krivého, posudzovania alebo podozrenia vyplývajúcu sľobdu?

2. Poblä päť cirkevných prikázani.

Prvé prikázanie: „zasvätené sviatky swätitiť.“

Druhé prikázanie: „W nedelu a wo swiatok celú sw. mssu nábožne slyšatiť.“

(Spôsob spytowať sa strany týchto dvoch prikázani nalezneš pri treťom prikázani Božom.)

Tretie prikázanie: „Štyricät dní pôst, štvoro suchých dní a iné ustanowené pôsty zachowáwať, tiež w piatok a w sobotu mäsiteho pokrmu sa zdržowať.“

Wyswetlenie. — Pôst sa znamená podľa nynjšieho obyčaja cirkevného toľo: jako wšie litých masitých pokrmow sa zdržowať, a len jedentráť prez deň do sprostí, potom na wečer něco málo pokrmu požíwať. Dbyčajne piatky a (kde není žiadnej biskupskej dispensácie) i soboty zawazujať, ale len k zdržowanju sa ob masitých pokrmow, ale nie k pôstu.

Mladí ľudie, ktorí ešte jeden a dwiacaty rok neobplnili, pritom šesťdesiat rokov starí, jako

i tehotné a pridávajúce ženy, nemocní, hmotnou prácou obťaženi a wšeci, ktorýmby pôst stuočnú sľobdu spôsobiť mohol (a), sú od toho wyňati, predca ale sú zawiazani zdržati sa od mäsa, jestli i w tom nie sú dispensowani. Súli príčiny k dispensácii len tak; rečené a nepravé, tedy taková dispensácia nič neplatí. Dla bully pápeža Benedikta XIV. dispensowani nesmesú z wečera masa požíwať, krome w nemocach, a nikdy maso a ryby do hromady.

Spytuj sa tedy: zdáliš si toto prikázanie zúplna zachowal (a) alebo nie; — zdáliš si svojich podridzených k prestúpeniu pôstneho prikázania nenawiedol (a), áno i ich k tomu mal (a); jestli si snáď naridzený pôst pred inými netupil (a) atd.?

Potom máš wiedeť: že jednokaždé značne, ššie prestúpenie tohoto prikázania, bez doležitej príčiny, je tážký hriech.

Štvrté prikázanie: „Najmenej jedenkrát w roku swojemu naridzenému knäzowi sa spowedať a okolo welikonocného čaju welebnú swiatosť ostarňu prijimať.“

Spytuj sa: Spowedal (a) som sa najmenej jedenkrát w roku? — Newykonal (a) som swätokrädežnú spoweb?

(Kdo sa baronne spoweda, nesahý tážký hriech zúmyselne, alebo z trestnej nebbanliwosti zamlčí, alebo nemá žiadnej pravej ľutošti,

alebo uložené poľanie nemyplní, alebo neboštal rozprehšenia, ten prikázaniu ešte žadošť neučinil.)

Byl (a) som pri swätom prijímaní w ustanowenom od biskupa čase welikonočnom? — Neprijímal (a) som swätokráždežne, a tým spolu štwrtému prikázaniu cirkewnému žadošť neučinil (a)?

(Kdo okolo welikonočného času nemohol prijímať, ten je zaviazaný, po ňom to učiť. — Nemocní myseľú sebe medzi tým časom swiatosti oltárňu nechať do domu printest.)

(Každé prestúpenie tohoto prikázania, bez dôležitej príčiny, je hriech ťažký.)

Piate prikázanie: „W zapowedený čas swätebného weselia nediržat.“

(Tieto zapowedené časy sú: ob prvej nebele adventnej až do swiatku swätých troch Kráľow alebo žlawenia Krista Pána, a ob popolečnej stredy až do nebele prówodnej; sú i iné kajúčné a mobilitebné dni, na ktoré sa takové a podobné weselosti zapowedia.)

Spytuj sa: Bywal (a) si w tieto dni pri hlučných weselostach, jako: tancoch a hrách, alebo dáwal (a) si k nim príležitosť?

3) **Podľa sebam hlawných hriechow.**

Čo sa dotýče pyšch, spytuj sa: Byl (a) som pyšný (a) na swoju telesnú postawu, swój rozum alebo i na swoju schopnosť? — Nebyl (a) som hrďý (a) na swoju domnelú krásu, na bohatstwo, úrad, štaty? atd. — Diržal (a) som sa za lepšieho (iu) mrawnejšieho (iu) nad iných? — Nemyhládawal (a) som snáb len chwálu a češť ľudskú? — Pri swojich domnelých prednostach nepohrdal (a) som i inými? — Nestydil (a) som sa za iných pre ich sprošty šlaw? — Nebyl (a) som odporný (a) proti zaslužným predhadzkám a napominaniam? — Alebo mal (a) som snáb i k špawitelnému napominaniu srdce žatwrdliwé?

Čo sa dotýče lakomšawa, spytuj sa: Nemilujem li bohatstwo náružiwe? — Nemal (a) som prílišnú bolesť nad jeho žratou? — Nežíwal (a) som žiadnej lži alebo i nesprawedliwej príšahy? Nežneswácowal (a) som nebele a swiatky, a zanechal (a) som služby Božie, len abych nečeho žískal, alebo aspon nič neztratil (a)? — Nebyl (a) som necitelný (a) proti chudobným? — Neopominul (a) som dlá možnosť im byť na pomoci? — Alebo: nebyl (a) som márnotravný (a) na šperky, kratochwile, hry? — Respěfobil (a) som štrže to sebe a swojej rodine welikú šfodu? — Nehral (a) som sa w hazard, a nemilowal (a) som náružiwe hru alebo lotriu?

Co sä dotýče hriechu smilstwa, to sä už pri sstestom prikázani spytowania swobodnia stalo.

Co sä dotýče záwisti, spytuj sä: Nemal (a) som zlé oko na nekoho preto, že sä mu wisseto lepšie wedie, preto že je bohatsš, že má viac rozumu a schopnosti, alebo snáb že je i čnostnejši, nežli já? Neradowal (a) som sä i nad kým, keď sä komu neschlastie alebo haňba stala? — Zdáliž som bližnému swojemu i Božskej milosti neprial (a), a preto mu záwistným (ou) byl (a)? — Nebyl (a) som smutný (a), keď iný k štastiu alebo ku cti prišiel (a). — Neprial (a) som i komu neschlastia zo záwisti? — Nesskobil (a) som i nekomu zo záwisti, alebo ho snižowal (a)?

Co sä dotýče obžerstwa, spytuj sä: Nebládal (a) som welmi drahých a sčwostných jedál? — Byl (a) som nestridný (a) w jedle a piti? — Renawštitowal (a) som krčmý bez potreby u prostried služieb Božích, alebo nočného času? — Nepremárnil (a) som tam peniaze ku sstlobe svojej rodiny? — Nedal (a) som pohoršenia strze swoju nemiernost w piti? — Renawádzal (a) som i iných k nemiernemu piti? — Neuwrhnuł (a) som sä strze opilstwo do nebezpečenstwa, spáchal i iné tážké hriechy, alebo zhrešil (a) som w ňom skutočne — a jako?

Co sä dotýče hnemu, spytuj sä: Newypúštal (a) som w hneme ruhania proti Bohu alebo bližnému? — Co som zlého prial (a) w hneme bližnému swojemu? — Snáb som w hneme zle nalladal (a) s nim? — Utrhal (a) som komu na cti w hneme? — Chcel (a) som sä snáb w hneme na nekoho pomstiť? — Showal (a) som kedý w srdci jed proti swojemu bližnému a dlho-li? — Dával (a) som swojim hnewom weliké pohoršenie? — Rezdražal (a) som sä z hnemu smeril sä s bližným swojim?

Co sä dotýče lenivosti, spytuj sä: Newynechával (a) som z trestnej nedbanliwosti deňnú modlitbu, užitočné čtanie duchowných, mysel i srdce wydelawajú:ich knih, k. pr. čtanie swätých, dusewných rozjímání, slyšanie slowa Božieho, pobožnosť pri sw. mši, nawštitowanie najswätejšej swiatosti oltárnej, spowed a prijímanie? — Newykonával (a) som nedbanliwe swoju powinnowatú prácu, alebo ju docela wynechal (a)? — Rejzratil (a) som mnoho času pri hre? — Neodowádzal (a) som sä záhalke? — Skrze túto neprávost lenivosti neusskobil (a) som hospodárstwu swojemu?

4) D povinnoſtač ſtawu.

Si=li wrchnoſtenſká oſoba, ſpytuj ſä: Staral ſom ſä tiež i o časné potreby ſvojich pobridžených? — Ano, neſſkobil ſom im zo zloby alebo z neobanliwoſti? — Byl ſom tiež pečlivý o ſpaſenie ich duſſi? — Bdel ſom nad ich mravmi a chovaním? — Hladel ſom tiež medzi nimi príležitoſtam k neporiadkom, k rozpustiľoſtam, k zavedeniu prekážač? — Treſtával ſom tiež ich neprávosti, a čnoſti ich odplacoval? — Byl ſom tiež ſpravedlivý vo ſvojom úradnom jednaní? — Nebyl ſom tvrdeho ſrdca? — Ujal ſom ſä tiež i za chudobných a newinných? — Ano, nepotlačoval ſom nikdy chudobných, wdów a ſirôt? — Nezaſtával ſom ſnáb zlych?

Si=li pobridžený, ſpytuj ſä: Byl ſom wrchnoſti ſwojej poſluſný? — Nedal ſom ſä potrebovať k nejakej brieffnej ſlužbe? — Wzdával ſom powinnú česť ſwojej wrchnoſti? — Nereptal ſom proti nej, ju zle nepoſudžoval, alebo i iných proti nej búril? — Splácal ſom wdäčne daň priſluſnú?

Si=li otec alebo matka, ſpytuj ſä: Staral (a) ſom ſä dlá potreby o život a zdravie ſvojich detí? — Dával (a) ſom pozor, aby eſſte pred pôrodom ku zmareniu nepríſtly? — Wžal (a) ſom ich prv, nežli eſſte rok ſtaré byh, alebo už po ich ſſieſtom roku k ſebe do poſtele s nebezpečenſtwom, ich zatlačil, alebo im pohorſſenie dač? — Nenechal (a) ſom ſwoje zroſtlé deti bez wſſetkej opatrnoſti po bromade ležat? — Staral (a) ſom ſä tiež o to, aby ſä wždy počesťne odiewaly? — Mal (a) ſom ſtarosť o ich zachowávanie, wyživenie, ſtaſtvo, wychowávanie a budúce zaopatrenie? — Dal (a) ſom ich w remeſle, w obchodníctwe, alebo wo wedách wycwicil, čím by ſwoje budúce wyživenie náležnú mohly? — Nezwyſſowal (a) ſom neſpravedlwe jedno nad druhé? — Nenútil (a) ſom ich k žiadnemu ſtawu, ku ktorému w ſebe žiadneho powolania necitily? — Nečinil (a) ſom im žiadnej nepravkej prekážky w ich ſtawe a powolaní? — Staral (a) ſom ſä tiež ſtrže kresťanſké wychowávanie o ich duſſu? — Nezanebbal (a) ſom, aby ſä im ſwätý krsť a oſtatnie ſwäté ſwiatosťi w náležitý čas udelily? — Poſielal (a) ſom ich tiež i poriadne do ſškoly a do koſtola? — Pritáhowal (a) ſom ich k domácej pobožnoſti, k čaſtejšſiemu užíwaniu ſw. ſwiatosťi, dáwal (a) ſom im tiež sám (a) w tom dobrý príklad? — Treſtal (a) ſom ich tiež, keď toho zaſlúžily? — Nedal (a) ſom im po-

horšenia strže kláby, zlé pomluvanie, alebo strže nepočestné slová a jednania? — Nechal (a) som ich celý deň bez wšsetkeho dohládu sem a tam behať? — Nedowolil (a) som im žiadnych zlých towarýšstwi, žiadnej záhubnej hry, nočnej wýchodzky, podozrelej známosti? — Nebil (a) som ich príliš w zlom hneme? — Pomätowal (a) som na to, abych im zahospodáril (a) nejakú mohowitosť?

(Powinnosti dietol k ich rodičom už byly nawržené pri stwrtom prikázaní Božom.)

Si-li hospodár alebo hospodkyňa, spytu j sä: Zdáliz som sä staral (a) nábožnú čelad mať? — Pečowal (a) som o spasenie ich duši? — Napominal (a) som ich ku každodennej modlitbe, k naridzeným službám Božim, k slyšaniu slowa Božieho, k častejšiemu užiwaniu swätých swiatosti? — Reporučil (a) alebo aspon nedowolil (a) som im nečo zlého činiť? — Neukladal (a) som im w nebelu a wo swiatok nedowolenú prácu? — Nezachádzal (a) som snimi surowo a potupne? — Ano, nepowolil (a) som im i nebezpečné schádzky, nočné túlanie, podozrelé známosti a wýchodzky alebo im nikdy nedohládal (a) alebo snád ani w noci swój dom nezamikal (a)? — Zaopatril (a) som ich tiež i wždy náležitým pokrmom? — Dpatrowal (a) som ich laškawe w ich nemoci? — Reprepustil (a) som ich bez welmi dôležitej príčiny pred časom zo služby? — Repodrzał (a) som ich, ačkolwek pohoršliwe ziwobytie wedli, predca wo službe? — Zaplatil (a) som im (jaťo tiež i nádennikom) tiež hneď zaslúženú mzdu z cela a dlá ich potrebnosti? — Ano, zdáliz som wo swojom dome i pohoršliwe a trestu hodné schádzky pozdržowal (a)?

Si-li služba (slúžka), spytu j sä: Preukazowal (a) som swojim hospodárom powinnowatú uctiwosť? — Nemluwil (a) som nič zlého o nich? — Newyjawil (a) som ich chyby iným? — Ano, nespdšobil (a) som zlostné neswornosti w dome? — Pracowal (a) som im werne a bedliwe? — Dal (a) som sä im nekdy potrebowať k nejakej hriessnej službe, dobre wediac, že m.ime wiac Boha, nežli ľudí poslúchať? — Zdáliz sä im mojou winou žiadnej stody nestalo? — Ano, neodcužil (a) alebo nezadržal (a) som im ničeho pod záminkou, abych pri tak welmi malej službe bez škody byl (a)? — Zdáliz som pri kúpe wždy nečo málo sebe podrzał (a)? — Wypubil (a) som kdy z domu spoluslužebného swojeho? — Nemlkal (a) som snád ku krádeži, alebo k zlému sä chowaniu swojich spoluslužeb-

ných? — Alebo zdáliš som snáď i spolu brjal (a) a podiel na tom mal (a)?

Si-li w stawe manželstom, spytuj sä: Ne-wstúpil (a) som do manželstwa s úmyslom, ktorý nepatrí na kresťana? — Neobrátil (a) som svoje srdce a svoju lásku k iným? — Ano i nez cudzoložil (a) som kdý? — Nedal (a) som príčinu k zehraníu strže podozrele spoločnosti? — Nebyl (a) som, k veľkému pohoršeníu svojich dietok alebo súseďstva; w neswornosti s manželkou (manželom)? — Divilsi alebo chceli sme snáď obísť jeden od druhého bez pravej príčiny a úradného povolenia? — Zdáliš som nikdy zle neužíval (a) swátého stavu manželského? — Zdáliš som sä nikdy w stawe manželstom neprewinil (a) proti počestnosti a kresťanskej miernosti? — Ano, nedal (a) som w tom i svojim dietkam pohoršenia? alebo nechoval (a) som sä tak, žeby bylo mohlo pre dietky powstať pohoršenie?

Zwlášte si-li manžel, spytuj sä: Nezachábdzal som hrube so svojou manželkou? — Byl som o ňu wždy peč-livý, zwlášte keď byla w stawe požehnanom? — Nikdy-li som ju nedrážil, rozhnewať Boha? — Nerobil som jej žiadnych daromných a bolesných wštitkov? — Nepremárnil som mo-howitost, ktorú ona do domu priniesla? — Nerobil som snáď dlhy na jej imanie, bez jej dowolenia?

Zwlášte si-li manželka, spytuj sä: Zdáliš som bez wedomia muža peniaze ničomne wynaložila, alebo jeho imanie priateľom, príbuzným, alebo deťom prvého manželstwa bez dôležitej príčiny a k jeho škode pristrčowala? — Byla som tiež manželowi svojemu wo wšetkých spravodlivých požiadaniach posluffná? — Nedrážila som ho nikdy, rozhnewať Boha?

Si-li kupec alebo kupkyňa, spytuj sä: Neoflamal som nikoho na miere a wáhe? — Nepredával (a) som towar nad obyčajnú cenu? — Nepredával (a) som špatný towar za dobrý ku škode bližného? — Nezanedbal (a) som pri tom spašenie svojej duffe?

Si-li remeselník, spytuj sä: Zdáliš som bez dô-ležitej príčiny, len zo žiadosti, zisku w nebelu a wo swiatok pracowal? — Nezhadrjal som si nikdy nečo cudzieho od diela? — Neodňal som nikdy iným zo záwisti, zlou chytrosťou, ich ob-jednáwatow? — Nezhotowil som prácu podwodom a šibal-stwom proti učinenej smlúwe? — Nedával som si veľmi draho

platiť? — Rozhodovil som nečoho, o čom som dobre vedel, že to bude ľ zlému vynaložené?

M á š - l i h o s t i n e c, s p y t u j š ä: Zdáliž som falšoval (a) návoje? — Nepriročital (a) som hosťom nad povinnosť? — Renaliewal (a) som opilcom tak dlho, až šä ovili? — Renaliewal (a) som takovým ľudom, o ktorých som dobre vedel (a), že strže opilstvo na zľazu privedú svoje hospodárstvo? — Redowolil (a) som nikdy hazardne hry? — Repowolil (a) som holdovanie a hranie mladým ľudom, ktorí esťte pod tážnou vychovania stáli? — Reschowával (a) som u seba daromné osoby? — Rebyl mój dom miestom ľ hanebným swodom? — Zdáliž som ľ ruhaniu proti Bohu, ku kláťbe, ľ tupeniu, ľ oplzľým rečam mlčal (a) a ich trpel (a)? — Retrpel (a) som nečisté žarty, piesne, nebezpečné muziky a tance, alebo ich i zjednal (a)?

S i - l i r o l n i k, s p y t u j š ä: Neučinil som susedom svojim ľiadnej šfody na poli? — Reklial som na wrchnosť, na susedom, na dane, alebo na powetrie atd.? — Resweril som ľichwu deťom, ktoré ju pášľ nebyly w stawe? — Redowolil som, aby w čas žatwy alebo pri winobraní mladé osoby obojeho pohlawia na tom samom mieste bez wšfettého dohľadu spaly?

Wzbudenie ľutosti. — Ach, kdože dá ústam mojim wody a očám mojim studnicu slz, abych hodne mohol (a) oplakať hriechy svoje, tak mnohé a tak tážké, ktorýmizto som swrchowanú dobrotu Tvoju, ó Bože! rozhuwal (a). Ó Ty Wšsemohúci na wýsosti! ktorý šľ nikdy na púššti ľudu izraelského z tvrdej skaly wodu wýwodiť ráčil: prosím Tebä pokorne, abys moje zatwrdnuté srdce ľ ozeleniu hriechow mojich obmäččil ráčil, abych milostného odpúšštenia i pokoja od Tebä dôjšť mohol (a).

Zeliem z celého srdca svojeho, že som

Tebä, Boha mojeho, najlepšie Dobré, hrie-
chami svojimi obrazil (a), ktoréhožto som
býl (a) povinný (á) i chcem odnynejšša
milovať, preto: že si najvyšší, svätý,
mocný, dobrotivý a milosrdný. S kedybych
býl (a) nikdy nezbrešil (a)! Odvolávam,
zavrhujem a, čo na mne je, zničujem, čím-
koľvek som sa buď myšlienou alebo mlu-
vením, skutkom alebo opustením proti
Tebe, ó Pane a Bože môj! býl (a) pre-
vinil (a). A čoby ani odplaty, ani trestu,
ani neba, ani pekla nebylo: predca Tvoja
sama svrchovaná dobrotá, všetkého milo-
vania najhodnejší Bože! postačuje, aby sa
srdce moje od ľútošty roztrhlo, a oči moje
aby hojné pramene žalostných slz vydaly.

Preto milosrdný Bože! z vnútrnosti
srdca svojeho volám a volať neprestanem:
Nenaloz so mnou hriešnikom (cou) vedľa
prísnej spravodlnosti Svojej; nepatri na
hriešnika (cu), ktorý (á) Tebä k hnevu
popúdzal (a), ale wzhladni na biednika,
ktorý (á) k Tebe o pomoc volá. Nežia-
dam; abys mi zaslužené pokuty odpustil,
áno hotový (á) som každého času, kedý a
jako sa Tebe líbi, z ruky Svojej otcovskej
ich prijať. Jedine prosím, abys tiež wzezrel
na moju skrúšenosť, poníženosť a kajúcnosť,
abys pamätlivý býl Svojeho nekonečného

milosrdenstva, a čeho są k dokonalosti po-
kania mojeho nedostawa, abys drabými zá-
sluhami Syna Tvojeho milého, Jezíssa
Krista, doplnit, a tak má od hriechow
očistit ráčil, abych Tebe w čistote srdca tu
slúžit, a tam Tě chválit mohol (a), na
weky wekow. Amen.

Dobré predsawzätie. — Ó Bože! srdce
čisté stvor wo mne, a ducha uprimného
obnow wo wnútrnostach mojich; lebo peto-
né činim predsawzätie: že s milostou Tvo-
jou chcem Twój zákon swätý mať w ucti-
wosti, wšsetkých hriechow, zwláště ale (tu
menuj tie hriechy, ktorým si najwiac oddaný (á) bedlitwe
sá warowat, sfrússene są z nich wyznať, ulo-
žené pokanie za ne werne wykonat, zlé ná-
chylnosti k hriechu zmužile premáhat, kaž-
dému pokússeniu údatne odpierat, a zlych
príležitostí a nebezpečenství k hriechu pečli-
we są chrániť. Gotový (á) som nie len
wšsetkým, ktorí mne krivdu a škodu učinili,
a jakkolwek ublížili, zo srdca tak odpu-
stít, jako to sebe žiadam, abych u milosrden-
stva Tvojeho došiel (a) odpúštenia; ale
tiež wšsetko napravít a nahradiť, čímkol-
wek bližným mojím odo mnä bylo ublížené;
tiež chcem wšsetkých, od spowedného otca
mne uložených prostriedkow k napraweniu
mojemu náležite užívať. — Wšak ale, ó

Pane! čože je predsawzätie moje bez Tvojej milosti? Bosilni muä wtedy proti zlym náklonostam, a prispej mi ku pomoci, keď počne klesať sila moja; učiň, aby moc Tvoja na mne mdlom (ou) sä zjawila, abych Tä srdcom wdäčným welebit mohol (a). Hospodin Spomocník mój, nesmierne je milosrdenstvo jeho k tým, ktorí sä ho bojá a k nemu sä obrätä. Amen.

Modlitba kajúca k Panne Marii. —

O najswätejšia Rodičko Božia! sladké utocištie wšech hriessnikow! Matko milosrdenstva! k Tebe sä já, owca ztratená, utikam a slzawe wolám: Prímluw sä za mňa so wšetkými nebesťanmi u Syna Swojeho Božského, Ježišsa Krista, aby mä od množstva hriechow mojich wedlä milosrdenstva Swojeho oslobodit a z moci diabla wytrhnúť ráčil. Ach, nie som síce hoden (a), aby modlitba moja byla wyslyššaná, ale Tvoja mocná prímluwa u Syna Tvojeho nebude oslyššaná? Medaj, abych zabynul (a) w hriechoch swojich, aby nebyla zmarená na mne frm Syna Tvojeho a Spasitela nášeho, Ježišsa Krista, ktorý je požehnaný na weky wekow. Amen.

(Majúc už sw. spowed konať, wzdychni esse z wnútrnosti srdca swojeho:)

Ach, mój najsladší Ježišu! ktorý si z

najhorliwejšeje žiadosti spasenia ľudského
sviatošťa pokania k odpusteniu všetkých
hriechov ustanoviť ráčil, aby sme jej pô-
sobením od všetkých hriechov očistení boli,
a ztratenej milosti Božej zase dôjsť mohli:
ešlä, já biedny (a) hriešnik (ca) zase k
Tebe, Pánu a Bohu svojemu, sa návra-
cujem, srdcom plným dôvernosti, že w tejto
sviatošti odpustenia všetkých mojich hrie-
chov dôjdem. Preto sŕdze zásluhy, utrpenia
a prímluwy najblahošlawenejšieje Rodičky
Tvojej, Marie Panny, swätých andelow,
patriarchow, prorokow, apostolow, mu-
čenníkw, wyznáwačow, panien a wdów i
všetkých swätých Tvojich čo najpobožnej-
šie k Tebe wolám: smiluj sa nado mnou,
hriešnou dušou; wlej do srdca mojeho pra-
wú lutošť, učin oči moje prameňmi slz,
abych všetkých hriechow a nedbalosti swo-
jich náležite oželel (a), hodné pokanie za
ne učinil (a), a tak aby duša moja zase
okriala a obžiwla k životu večnému. Am.

Pán Boh ráč wčil srdce moje osvietiť
a jazyk mój spravovať, abych sa sluffne,
uprimne a zcela zo svojich hriechow wyznal
(a), w meno Otca i Syna i Dušha
Swätého. Amen.

(Spowedať sa strúšene, aby spoveď tvoja nešla len zo
sambých úst, ale zo srdca; nezaromenť pri každej spowedi ozná-
miť deň, w ktorý si poslednýkrát sviatošťa pokania prijal (a); pri-

jímaj pozorne a poľorne ob spoveďného otca napomenutie a prostriedky k napraveniu žiwota twojeho, a nawiľaj na to, abyš sebe slová jeho často na pamäť uwádzal (a). Keď ti rozhrěšenie udeľuje, bi sa trikrát w prse a riekaj :)

O Pane Ježíšsu, odpusti mi hriechy moje!
O dobrý Ježíšsu, smiluj sa nado mnou!
O najľasťawejši Ježíšsu, buď milostiwý mne hriessnemu (ej)!

Litánie ľajúceho hriessníka.

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nado mnou!
 Pane, }

Kriste, }
 uslyš mnä!
 wyslyš mnä!

Otce z nebies, Bože,
 Synu Wykupiteľu sweta, Bože, }
 Duchu Swätý, Bože, } smiluj sa nado mnou!
 Swätá Trojico, jeden Bože, }

Ktorý nežiadaš smrti cloweľa, ale aby pokanie cinil a žiwý byl,

- „ wšsemohúcnosti a dobrotu Swoju smilowaniam a showiewaniam dokazuješ,
- „ na pokanie hriessníkw trpezliwe čakáš,
- „ hriessníkw k pokaniu tak ľasťawe powoláwaš,
- „ sa z pokania hriessníka raduješ,
- „ si Jednorodzeného Syna Swojeho na smerenie za hriechy nasse wydal,

Ze som zhrěšil (a), ľutujem z zelého srdca, ó Bože!

- „ „ zhrěšil (a) myšlieniam, rečmi i skutkami,
- „ „ zhrěšil (a) opusťeniam mnohého dobrého,
- „ „ swätý zákon Twój prestúpil (a),
- „ „ sa wšsemohúcnosti Twojej nebál (a),
- „ „ si ľásku Twoju newázil (a),
- „ „ sa dobrote Twojej a showiewaniu Tvojemu ruhal (a),
- „ „ rany a bolesti Syna Tvojeho toľkokrát obnovil (a),
- „ „ hriechami swojimi Ducha Swätého zarmútil (a),
- „ „ spravedliwý trest Twój na tomto i na druhom swete zaľúžil (a),

smiluj sa nado mnou!

ľutujem z celého srdca, ó Bože!

Pre všetko to, najviac ale pre Teba samého, lutujem za všetky hriechy svoje, ó Bože!

Je som Ťa rozhneval (a),

„ „ hnev Tvoj na seba uvalil (a),

„ „ Ťa nado všetko nemiloval (a),

W spojení so všetkou tou wrúcnou lutosťou, jakú svätí kajúcnici mali,

„ „ s tou najväčšou osflivosťou, w jakej panenka Matka Maria každy i ten najmenší hriech mala,

„ „ s tou nepochopiteľnou bolesťou, jakú Božský Syn Tvoj na hore olivetskej nad mojimi i celého sveta hriechami pocítil,

Já biedny (a) hriessnik (ca), prosím Ťa, wyslyš mná!

Abys sa nado mnou smilovať ráčil,

Abych strze milost Tvoju náležite pokanie činil (a),

„ obloživ (ssi) starého človeka a obliekov (ssi) sa do rúcha čistoty, w spraviedlnosti a čistote obcował (a),

„ sa bezbožnosti a všetkých nepravých! žiadostí odriekol (a),

„ sa hriechu predčel nebal (a),

„ telo svoje krotil (a) a svätou prisnosťou duchu podobil (a),

„ svet a všetko, čo je svetského, veľmi nemiloval (a),

„ množstvo hriechow svojich dokonalosťou lásky svojej k Tebe dostatočne prikryl (a),

„ sa vždy w bážni a wrúčne o spasenie dusse staral (a),

Barátku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusť mne, Pane!

Barátku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš mná, Pane!

Barátku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nado mnou!

Kriste, } uslyš mná!
          } wyslyš mná!

Pane, }
Kriste, } smiluj sa nado mnou!
Pane, }

Modlitba. — Ó Bože, ktorý nesmiernosť a moc smilovania Svojeho w pokaní hriessnikow najpatrnejšie zjavuješ: udeľ mi milosti, abych množstvo hriechow svojich,

Lutujem za všetky hriechy svoje, ó Bože!

prosím Ťa, wyslyš mná!

i to, jať veľký trest som za ne zaľužil (a), náležite poznal (a), oželeľ (a) a sťrže dokonale pokanie hodným (ou) sa stal (a); jednič dostať sa tam, kdebych so wšetkými fajúcimi nesmierne smilowanie Tvoje oslawovať mohol (a), na weky wekow. Amen.

Modlitby po sw. spowedi.

Pane Ježišsu Kriste! ktorý si k človeku osem a tricät liet nemocnému w slutowaní Swojom riekol: Glä, uzdrawený si! nehreš wiac! i ja som slowä z úst poswäteneho služebníka Tvojeho wčil uslyšsal (a), byw (ši) od neho w mene Tvojom hriechow svojich zbawený (á), a tak od neduhow dušje uzdrawený (á). Ach, Ježišsu! dobrý Ježišsu! ó Miláčku môj jediný! Spasitelu môj najlastkawejši! jať milostiwý a milosrdný si naproti mne! jať sshowiewajúci a trpezliwý! Keď som byl zatratený (á), Ty si mä hlädal; keď som blüdil (a), Ty si mä wolal; keď som odporowal (a) Tvojemu wnuknutiu, Ty si mocnejšie k srdcu mojemu mluwil; keď som odkladal s pokaniem (a), Ty si dobrotiwe sshowiewal; keď som sa k Tebe nawrátil (a), Ty si mä na milosť prijal; keď som k Tebe o milosrdenstwo wolal (a), Ty si wzdychanie moje wyslyšsal, a tak si mä pre pokanie moje,

jako w Twoje nestihlé milosrdenstvo dúfam, z otroka diabla učinil synom Otca Svojeho nebeského. Ach; Pane a Bože môj! jakože sa odmením Tebe za tú nefmiernu dobrotivosť, ktorú si mne wčil preukázal? Srdcom wdáčnosti plným s Dáwidom wolám:

Dobroreč duffa moja Pána: a wšsetky weci, ktoré wo mne sú, meno swaté jeho. — Dobroreč duffa moja Pána: a nezapominaj na wšsetke dobrodenia jeho. — Ktorý je milostiwý wšsetkým neprávosťam tvojim: ktorý uzdrawuje wšsetky nemoci tvoje. — Ktorý wyslobodzuje od zahynutia život twój: ktorý táforunuje milosrdenstwom a slutowaním. — Utoštiwý a milosrdný je Pán: dlboshowiewajúci a welmi milosrdný. — Nie podľa hriechow nassich učinil mne: ani podľa nepravosti nassich odplatil mne. — Jako sa slutowáwa otec nad synmi: tak slutowal sa Pán nad tými, ktorí sa ho boja. — Dobroreč duffa moja Pána na weky!

Modlitba k Bohu Otcu. — Bože Otče milosrdný! ďakujem Ti z celého srdca svojeho, že si ma swäzkow hriechow mojich zprostit a z prepasti wečného zatracenia wytrhnúť ráčil: preto w sjednotení wšsech pokaní, ktoréžto pre osláwenie me-

na Tvojeho konané byly, obetujem Ti dnešnie moje pokanie, pokorne žiadajúc, abys ich pre zásluby umučenia Tvojeho najmilejšieho Syna, Ježiša Krista, milostive prijať a sebe obľúbiť ráčil.

K Bohu Synu. — Synu Boží, Spasiteľu sweta! buď Tebe, sfrze prímluwu blahoslavenej Panny Marie a wštetkých milých Swätých Tvojich wdáčná a príjemná táto spoveď moja, a čokoľwek wčil i iných sa mi nedostávalo k dostatočnému a pokornému wyznaniu hriechow, nech to doplní nesmierna láska a dobrota Tvoja, sfrze ktorú ráč mä od wštetkých neprávostí mojich očistiť, pravou láskou a milosťou Swojou obdarit a k životuwečnému priviesť.

K Bohu Duchu Swätému. — O Duchu Swätý! Utešiteľu wštetkých zarmútených hriešnikow! ďakujem Ti pobožne, že si mä záslub Ježiša Krista w swiatosti pokania účastným (ou) učiniť, swedomie moje upokojiť, a srdce moje opät za privitytok Swoj pripravitiť ráčil. Sfrze tú milosť a lásku, ktorú si do dusse mojej wliat, prosím Ťa pokorne, pošilni mä, abych wštelikému hriechu od dnešnieho dňa zmužile odpieral (a), pokussenie, ktoré bude na mä naliehať, statne premáhal (a) a zlych príležitoostí, w ktorých bych zase flešnúť mo-

hol (a), opatrne sa wystríhal (a). Učín, Bo-
swetitelu môj! abych Tebä, Boha svojeho
bez prestania pred očima mal (a), wšseliké-
ho hriechu budúce sa warował (a), a tak
z milosti Tvojej wždy sa radował (a).
Ameň.

O Maria Panno, Matko milosrden-
stwa! wyžiadať mi prímluwou svojou u
Syna Svojeho, Ježiša Krista, abych sa
pokaniem svojim i swiatosti jeho i tebe za-
ľubil (a), a tak odplaty, kajúcim od neho
pripravenej, účastný (a) byl (a).

Wšseci Swätí a Swätice Božie! a wy
duchowie andeľstí! ktorí láskou welikou k
Stworiteľowi svojemu horíte, orodujte za
mnä, aby srdce moje od tejto hodiny od
wšsetkých hriechow očistené, a plameňom
najčistejšej lásky k Pánu Ježišu zanícené
bylo, abych len Boha a Pána svojeho
stále hľadal (a), len w ňom zůstával (a)
a odpočíwal (a), až na weky. Ameň.

Sedem žalmow kajúcich.

Prvý žalm kajúci.

(Žalm 6. — Bázeň pred súdom Božím a pokorná prosba za
smereňte.)

Pane, w prchľivosti Svojej netrestaj mnä: ani w hneve
Svojom káraj mnä. — Smiluj sa nado mnou, Pane! le-
bo welmi zemľenský som: uzdrav mnä, Pane! lebo skormú-
tené sú kosti moje. — Ano i duffa moja je predešená welmi: Ty
ale, Pane! až doľawáb messkať budeš, smilowať sa nado
mnou? — Obráť sa, Pane! a wyrhni duffu moju: spaseným

Cou) mnä učiti pre milosrdenstvo Swoje. — Lebo neni medzi mrtwywi, kdo by pamätowal na Tebä: w pelle ale kdo Tä bude oslawowat? — Ustawal som w upení swojom t swlajowat budem každú noc ložku swoju: a slzami swojimi zmačam postel swoju. — Skormútilo sä od truchliwosti oko moje: sostaral som sä medzi wssetkými nepriatelmi swojimi. — Dbstúpte oda mnä wsseci, ktorí činite neprávosti: lebo wyslyssal Pán hlas plaču mojeho. — Wslyssal Pán prosbu moju: Pán modlitbu moju prijal. — Nech sä teby zahaňbia a predesia náramne wsseci nepriateli moji: nech sú nazpät obrátení, a zahaňbení welmi rychle.

Sláwa Bohu, Dtcu i Synu i Duchu Swätému, jako bylo na počiatku, tak buď i nyní i wždycky až na weky wekow. Am.

Druhý žalm kajúci.

(Žalm 31. — Blahoslavenstvo kajúcih, neshastie nekajúcih hriessnikow.)

Blahoslavení su tí, kterým odpustené sú neprávosti: a ktorých prikryté sú hriechy. — Blahoslavený muž, ktorému Pán nepričítal hriechu: ani neni w duchu jeho lsti. — Že som mlčal, newyznajúc uprimne hriechy swoje, zastaraly sä kosti moje a sčrädly: keď som každého dňa nariekal w srdci swojom. — Lebo deň i noc obtžžená byla nado mnou ručka Tvoja: obrátený som w biede svojej, keď mä jako trá hodlo swedomie. — A wssak potom som hriech swój oznámil Tebe: a neprávosti swoje neukryl som. — A keď som riekol: Wyznám na sebe neprávosti swoju Pánu: a Ty si odpustil bezbožnosť hriechu mojeho. — Preto sä bude modliť k Tebe nie len hriessnik, ale i wsseliký swätý: w čase príhodnom, k naleženiu milosti u Tebä. — A kdo wola k Tebe, istý bude w rozwodnení wód mnohých: lebo súdy Tvoje k nemu sä nepribližä. — Ty si utočiste moje od suženia, ktoré mnä obkúčilo: plesanie moje, wytrhni mnä od obkúčujúcich mnä. — Ty si riekol ku mne: „Rozum tebe dám a wyučím tä cestu tej, ktorou budeš kráčať: utordím nad tebou oči swoje.“ — Hriessnicil nebudte teby jako kďň a mulica: ktorí nemajú rozumu. — Dhlawicou a uzbou ukroľ čelusti ich, ó Pane! ktorí sä nepribližujú k Tebe pokorou. — A w prawde mnohých bičow okússa hriessnik: ale toho, ktorý nádej skladá w Pánu, milosrdenstvo obkúči. — Radujte sä w Pánu a plesajte sprawedliwí: a honoste sä w nom wssect sprawedliwego srдца.

Sláwa Bohu, Dtcu atd.

Tretí žalm kajúci.

(Žalm 37. — Trápenia buffe, jakožto následky hriechu, sutošť ž lásky, w duchu odowzdania a dôwowerowania-sá.)

Pane! w prchliwosti Swojej netrestaj mnä: ani w hne-
we Swojom káraj mnä. — Lebo strely Tvoje uwiazly wo
mne: a utworbil si ruku Swoju nado mnou. — Není zdrawia
na celom tele mojom od twári hnewu Tvojeho: nemajú po-
koja kosti moje od twári hriechow mojich. — Lebo neprávosti
moje wzejšly jako wody nad hlavu moju: a jako bremä táž-
ké obtäžené sú nado mnou. — Zahnojily a porussily sä jazwy
moje: ob nemúdrosti mojej. — Biedny som učineny až do koňca:
celý deň zarmútený som chobil. — Lebo ládwiny moje plné
sú posmechu: a není zdrawia na celom tele mojom. — Ztrž-
nený som, a poníženy som welmi: rumácal som od horeko-
wania srdca mojeho. — Pane! pred Tebou wšsetka žiadost mo-
ja: a horekowanie moje není pred Tebou skryté. — Srdce
moje je stormútené, opustila mä sila moja: a swetlo oči mo-
jich, i to tiež není so mnou. — Priateli moji, i bližni moji
proti mne priblížili sä: a proti mne stali. — A ktorí podlä
mnä byli, ž daleka stáli: keď násilie činili ti, ktorí hlädali
dusku moju. — Ktorí moje złé hlädali, mluwi li falossné we-
ci: a sales pres celý deň zmýšľali. — Já ale jako hluchý
neslyšsal som: a jako nemý, ktorý neotwára úst svojich. — A uči-
nený som jako slowek, ktorý neslyšsi: a ktorý nemá w ústach
svojich odmlúwiania. — Lebo w Tebe Pane! som dúfal: Ty
wysłyššis mnä, Pane Bože mój! — Lebo som riekol: nech
by sä nekdý nezradowali nado mnou nepriateli moji: a keď
sä pohybujú noby moje, weliké weci nado mnou mluwili. —
Lebo já som k bičowanu hotový: a boleš nad mojimi hrie-
chami pred obličajom mojim je wždycky. — Lebo neprávost
swoju wyznáwat budem: a pečowat budem o smerenie hrie-
chu swojeho. — Nepriateli moji ale žiwí sú, a mocnýmti uči-
není sú nado mnou: a rozmnožení sú, ktorí nenáwidia mnä
neprawe. — Ktorí sä odplacuju žhm za dobré, utrhalí mi:
preto že som nasledowal dobré. — Neopúšťaj mnä tedy, Pane,
Bože mój! neodchádzaj odo mnä s pomocou Swojou. — Po-
speš k spomoženiu wojemu, Pane Bože mój! Ty jediný pô-
wodca spasenia mojeho.

Sláva Bohu, Dtcu atd.

Štvrtý žalm kajúci.

(Žalm 50. — Strášenosť srdca nad spáchanými hriechami, upes-
litvá prosba za obypustenie a za opät umedenie w milosť Ducha
Svätého, s obvolávaním-sa na smernú obeť Kristovnu a na dô-
stojnosť cirkve svätej.)

Smiluj sa nado mnou, Bože! podľa veľikého milo-
srdenstva Svojeho. — A podľa množstva sľutovaní Swo-
jich: zhlad neprávosti moju. — Čimviac obmy mnä od neprá-
vosti mojej: a od hriechu mojeho očist' mnä. — Lebo ne-
právosti svoju já poznávam: a hriech moj proti mne je
vždycky. — Tebe samému som zbrešil a zlé pred Tebou učí-
nil: abys spravедlivým sľádaný byl w rečach Svojich, a
zvitäzil, keď súbenny bývaš. — Lebo i w neprávostach som
počätý: a w hriechoch počala mä matka moja. — Lebo hlä,
pravdu si zamiloval: neznáme a skryté weci múdrosti Swo-
jej oznámil si mi. — Pokropiš mä yzopom, a očistený bu-
dem: obmyješ mä a nad sneh zbielený budem. — Sluchu
mojemu dám radosť a weselosť: a splešajú kosti ponížené. —
Dovráť twár Swoju od chriechow mojich: a vymaž wšetky
neprávosti moje. — Srdce čisté stvor wo mne, Bože! a du-
cha pravého obnow wo wnútrnostach mojich. — Neodvrhuj
mä od twári Swojej a Ducha Svätého Svojeho neodní-
maj odo mnä. — Nawráť mi radosť spasenia Svojeho: du-
chom kniežäcím utvorš mä. — J budem wyučowať neprá-
vých cestám Tvojim: a bezbožní k Tebe sa obrátä. — Wy-
slobod mä z pomsty pre wylialä kwi, Bože spasenia moje-
ho: a bude s weseliem prosperowat' jazyl' moj o spravедl-
nosti Tvojej. — Pane! rty moje otworíš: a budú ústa moje
zwestowat' chwälu Tvoju. — Lebo kdybys byl dcel obeť,
dal bych ju byl owšem: zápalow nebudeš mať w žalübení. —
Obeť Bohu prijemná duch skormütenny: srdcom skrüššenným a
pokorným, Bože! nepohrdáš. — Dobrotive učiň, Pane! w
dobrej wöli Swojej Syonu, aby byly wydelané múry jeru-
zalemské. — A tedy prijmeš obeť spravедlnosti, obeti a zá-
palné obeti: wtedy klášť budú na oltár Twój obeti.

Sláva Bohu, Dcu atd.

Piaty žalm kajúci.

(Žalm 101. — Modlitba w trápení a úzkosti, w duchu poľania
a s dokonalaou obowzbanosťou konaná, s wzhľadom na spasenie sub-
stého potolentia a slobodu cirkve strže Ježíša Krista.)

Pane! uslyš modlitbu moju: a wolanie moje priš k Tebe.

— Neodvracuj twár Swoju odo mnä: w ktorýkolwek deň suže-
ný som, naklon ku mne ucho Swoje. — W ktorýkolwek deň
Tebä wyzwať budem: rychle wyslyš mä. — Lebo miznú jako
dym dni moje: a kosti moje jako suché razdie schnú. — Pora-
zený som jako seno, a uwädlo srdce moje: tak že som pre tru-
chliwosť chleba swojeho jest zapomenul. — A ob hlasu ustawič-
ného horekowania mojego prlnula kost moja ku koži mojej. —
Podobným som učineny pelikánu na pústi: som jako nočný kr-
kavec, sstítimý a truchlimý w zpuslom dome. — Nemohol
som spať: a učineny som na streche. — Celý deň utrhali mi
nepriateli moji: a ktorí mä prw chwálili, proti mne prisaha-
li. — Já ale popol jako chlieb som jedol: a nápoj svoj s
plačom som miešal. — Tak som činil pred twárou hnewu a
rozhnewania Tvojeho: lebo wysoko zdvihnúc mnä, hodil si
mä o zem. — Preto dni moje jako stien odchýlili sa: a
já jako seno zvädnul som. — Ale Ty, Pane! na weky zostá-
waš: a pamiatka Tvoja od národu až do národu. — Ty po-
wstanúc zmiluješ sa nad Syonom: lebo už čas je smilovať sa
nad nim, lebo prissiel čas uloženy. — Lebo zakúbilo sa služební-
kom Tvojim i to kamenie Syonské: a nad zemou jeho stu-
tujú sa. — A báť sa budú národy mena Tvojeho, Pane! a
wšeci králi zeme budú mať w uctiwosti sláwu Tvoju. — Le-
bo uzrú, že zase wydelal Pán Syon: a bude wideny w sláwe
Swojej. — Dn popatril k modlitbe ponížensých ctitelow Swo-
jich: a nepohrdal prosbou ich. — Nech sú zapísané tyto weci
pre budúce pokolenia: aby lud, ktorý bude stworeny, chwálil Pá-
na. — Že zhladal z wysoke swätej Swojej: Pán z neba na
zem popatril. — Aby wyslyšsal horekowanie wežnow: aby roz-
wiazal synow zahubensých. — Aby wyprawowali na Syone me-
no Pánowo: a chwálu jeho spiewali w Jerusaleme. — Keď
sa spolu shromaždia národy (w cirkwi) a sjednotia: a králi,
aby slúžili Pánu. — A k nemu na ceste svojej wola chudy:
krátkosť dni mojich oznám mi, Pane! — Nepowoláwaj mä od-
tud u prostried dni mojich: od národu do národu sú letá Tvo-
je. — Na počiatku, Pane! Ty zem si založil: a dielo rúk Tvo-
jich sú nebesa. — Dny zahynú, Ty zůstawaš: a wšetke jako
rúcho ostarejú. — A jako odew zmeníš ich, a zmenené bu dú:
Ty ale wždychý si ten istý, a letá Tvoje nikdy neprestanú. —
Synowie služebníkow Tvojich budú w zemi zastúbenej: a po-
tomei ich budú k wečnému spaseniu weberú.

Sláwa Bohu, Dicu atd.

Šiesty žalm kajúci.

(Žalm 129. — Volanie k Bohu z biedy priechu, s dôverovaním-ſa na milosrdenstvo jeho; pohľadnutie na budúce vykúpenie.)

Z hlbokosti volal som k Tebe, Pane! vyslyš hlas mój. — Nech sú usſti Tvoje naklonené k hlasu modlitby mojej. — Jestliže na neprávosti pozorovať budeš, Pane! kto obſtojí? — Ale u Tebä je ſtutowanie: a pre zaſľubenie Tvoje očakávam Tebä, Pane! — Očakáva duſſa moja na ſlovo jeho: dúſa duſſa moja w Pána! — Od ſtráže rána až do noci: dúſaj každý weriaci w Pána. — Lebo u Pána je milosrdenstvo: a hojné u neho vykúpenie. — On vykúpi Izraela: zo wſſetkých neprávostí jeho.

Sláva Bohu, Dicu atd.

Šedmy žalm kajúci.

(Žalm 142. — Dôverná proſba za Božſtú pomoc w protivenſtvách a w nebezpečenſtve ſmrſti. Wztähuje ſä blä ſvätých Dicu t na umučenie Krſta Pána.)

Pane! vyslyš modlitbu moju, uſſima pozoruj proſby moje w pravde Swojej: vyslyš mä w Swojej ſpravedlnosti — A newchádzaj w ſúd ſo ſlužebníkom Swojim: lebo nebude ſpravedlnený pred obličajom Tvojom žiaden živý. — Wſſlyš mä, lebo ſſihal nepriateľ duſſu moju: a potiera až k zemi život mój. — Poſtawil mä w temných mieſtách, jaſ mſtvtých od wſſetkow: a preto ſſklúčený je wo mne duch mój, wo mne ſformútilo ſä ſrdce moje. — Tu pamätowal ſom na dni ſtarobäwne, a premýſſtal ſom o wſſetkých ſtutkoch Tvojich: a činy rúk Tvojich uwažowal ſom. — Wzſtiahol ſom ruky ſwoje k Tebe: duſſa moja jaſo zem bez wody po Tebe žijní. — Prawil ſom: Rychle wyslyš mä, Pane! lebo hynie tužebnoſťou duch mój. — Neodwracuj twäri Swojej odo mnä: ſſice inäč budem podobný tým, ktorí zoſtupujú do hrobu. — Učſn to, nech ſlyſſím milosrdenstvo Tvoje: ponewäč ſom dúfal w Tebä. — Známu mi učſn ceſtu, po ktorej bych chodil: lebo k Tebe ſom pozdwihnul duſſu ſwoju. — Wyrhni mä od nepriateľow mojich, Pane! k Tebe ſom ſä utiekol: nauč mä čſnſ wölu Tvoju, lebo Boh mój Ty ſi. — Duch Twój dowedie mä do zeme prawdy: pre meno Swoje, Pane! obživíš mä w pravosti Swojej. — Wywedieš zo ſuženia duſſu moju: a podlä milosrdenſtwa Swojeho wyhubíš nepriateľow mojich. — A wyhubíš wſſetkých, ktorí ſužujú duſſu moju: lebo ja ſom ſlužebník Twój.

Sláva Bohu, Dicu atd.

Pobožnosť pri prvej spovedi mládeže.

(Mládež w kostole shromaždená spiewa najsamýprw nejakú k po-
taniu wzbudzujúcu pieseň, po ktorej duchowný otec brží k nej rec
asi tohoto obsahu:)

Rec. — Na celej zemi ničeho ne-
ní, čo by sa Bohu lepšie líbilo,
nad newinné dieťa. Toto powe-
dal sám Ježiš, onen Božský pria-
tel detí. Sneh po wassom naro-
dzeni byli ste pri sw. Krste od Ot-
ca nebeského bo počtu sebo detí
prijať; wy ste tam prijali biele
rúcho newinnosti, a wassi krstní
rodičowie slábili slawne w mene
wassom: že wy chcete swoju ne-
winnosť, swoju slobodu od hrie-
chu neporussenú zachowať, a to
strze náležite plnenie zátona Bo-
žieho. Wšak ale wasse swedomie
wám homori: že ste wždy neza-
chowávali tento swój slúb. Sla-
bosť, ľahkomyselnosť a zlá žia-
dosť wás zwiedla k neposlusnosti
naproti Dtcu nebeskému, a wy
tu wšil wstupujete pred sebo obli-
čaj, aby ste od neho dostali od-
pustenia. Tuná si máte pripo-
menúť rozprawku o márnoträtnom
synowi, w ktorejžto nám Ježiš krá-
sne a prenikawe pred oči riadie ži-
woj iského čloweka, ktorý prestal
byť dieťaťom Božím, ale zase stal
sa nim strze prawé poňanie. (Tá-
to ewangelická rozprawka môže sa
tu po čiastkach w potahu tu kajú-
cemu hriessnikowi deťom wyswet-
liť). Tak lastawe odpúšťa i Dtec
nebeský kajúcemu hriessnikowi, a
prijíma ho zase s radosťou za

Swoje dieťa. — Ježiš Kristus rie-
kol dalek: že prissiel spasiť hriessni-
kow. Ano on odpustil hriechy kajú-
dému hriessnikowi, ktorý plný žia-
lu a dôwery k nemu prissiel. On
umrel na krži, a wylial krv Swo-
ju k odpusteniu hriechow: Boh te-
dy nám odpúšťa hriechy strze Je-
žišsa Krista. — Naposleby Ježiš
prwej, jako zem zanechal, riekol k
učennikom Swojim: „Jako mná
„poslal Dtec, tak i já wás posle-
lam. Prijmite Ducha Swateho!
„Ktorým odpustite hriechy, budú
„im odpustené; ktorým ale zadr-
„žite, budú im zadržané.“ Tak te-
dy ubelil Ježiš moc hriechy od-
púšťať i apóstolom a ich nástup-
nikom: biskupom a knazom. —
Kdo ale žiada odpustenia hrie-
chow, ten musí 1) žiwo weriť, že
mu Boh chce strze Ježišsa Krista
hriechy odpustiť; 2) musí prisne a
z celého srdca ľuťowat nad swo-
jimi hriechami; 3) musí sa z nich
pobla učenia kat. Cirkwe knazowi,
ktorý tu miesto Kristowo zastupu-
je, uprimne w spowedať; 4)
musí sa opravdiwe polepšiť, —
hriechu sa odriect, a swój žiwot
pobla učenia a príkladu Ježišsa
Krista spravowať. — Pozdwižni-
te teby, milé dieťky! swoju myseľ
k Bohu a modlite sa za mnou:

Príd, ó Bože, Duchu Swätý! príď a oswieť mä,
abych poznal (a) wšsetke swoje hriechy. Zapál srdce mo-
je láskou Tvojou, bych srdčne lutowal (a). Dtwor
a spravuj jazyk mój, bych sa z nich uprimne wyznal
(a). Udel mi milosti, bych sa polepšil (a) a predsa-
wzätie k dobrému pewne a werne zachowal (a).

(Tu sa knáz obráti k deťom a prehovorí k nim asi takto:)

Prwej, jako k sw. spovedi pri-
stúpíte, nazrite este raz do swoje-
ho swedomia. — Uvážte dobre, že
čoľowek ste myseľ, žiadali, ho-

wordli a činili, je to Bohu wssedúcemu známe : a tak nič nemôžete pred nim utryť. Wyznajte sa tedy zo svojich hriechow zreteľne, uctiwe a uprimne podľa ich spôsobu, počtu a okolnosti! Prwej ale pomôdte sa z hlbín srdca swojeho za mnou takto : „Bože môj a Pane môj! Lutujem a že-

Item z hlbokosti srdca swojeho, že som Tebä, mojego najmilejšieho, naslepšieho Otca, ktorého nabo wssetko milujem, obrazil. W osfliwosti mám wssetke swoje hriechy, a pewne beriem pred seba, že sa polepším a budem zase Tvojim dobrým a poslúšným dietatom.“

(Na to sa deti jedno za druhým spowebajú ; medzi spowebaním ale môže sa nejaká prírodná k pokaniu wzbudzujúca pieseň spiewať, k. pr. „Dwečko z tratená atd. — A keď sa už wssetke deti wspowebaly, kľakne knäz na kolena pred oltárom, kdejto prebrieka mládeži nasledujúce modlitby :)

M o d l i m e s ä ! Milý Otče nebeský! ďakujeme Ti, že si nám odpustil hriechy, za ktoré sme lutovali a z nich sa wyznali. Wzáli sme pewne pred seba, že nikdy wiac nebudeme hressiť. Chceme sa polepšiť, a obzwlášte sa budeme usilowať složiť ty hlavné chyby, ktorých sme sa došawád winnými činili. Daj nám k tomu Swojej posilňujúcej milosti! Prosimé Tä o to strže Ježíssa Krista, Syna Tvojeho, Pána nasseho. Amen.

O Ježíssu, Božský Priatelu detí! Ty si nám wo Swojom detinskom weku dal ten najkrajší príklad, keď si byl poslúšný rodičom Swojim, a rástol si jak w rokoch tak i w múdrosti a milosti u Boha i u ľudí. Daj nám Tvoje čisté a swäté detinské srdce, aby sme Twój pobožný Božský príklad nasledowať mohli. Ty si obzwlášte k newinným deťom Swoju lásku ukazował ; Ty si powedal : že ich je kráľowstvo nebeské, a že ich andeli widia wždy twár Tvojeho Otca nebeského. O kedybysme sa i my napozatým Tvojeho zalúbenia hodnými učinili! Od nynejšška tedy chceme Tebe docela prináležať. Náš celý život bude Tebe poswätený. Daj, aby sme Tä nikdy wiac zo srdca newytrátili ; ochraňuj srdce nasse ; dopuši, aby nassi swätí andeli strázcowie, ktorí stoja pred twárou Božou, nasse kroky ridili! Zachráň nás od každého hriechu, a daj, aby sme byli wsseci s Tebou i s Otcom wo wečnej láske wjedno spojení. Amen.

P o ž e h n a n i e. — Za blahoslavených vyhláffuje Spasiteľ náš tých, ktorí sú čistého srdca (Mat. 5, 8.). Prináffajte tedy hodné owocia pokania (Mat. 3, 8), zachowajúc sa čistých od wšetkého, čoby wás posskwrnit mohlo. Majte sa w detinskej uctiwosti pred wáffim Otcem nebeským wždy f wáffšej swiatosti (I. Kor. 7, 1.). Ktorý započal dobre wo wás, nech to i dokoná (Filip. 1, 6.) a nech sa rozmnoží wo wás milosť zhora strze poznania Boha a Ježíffa Krista, Pána nasseho. Amen.

Pobožnost w čas plnomocných odpustkow.

Poučenie. — Strze hodné prissmanie swiatosti pokania odpúšťajú sa kajúcemu briesnikowi jak briedy tak i wečné pokuty. Len časné tresty esse pozostávajú, ktoré má člowek buďto w tomto žiwote strze pôst, modlitbu, almužnu a iné dobré skutky wybawiť alebo za ne sprawednosti Božskej w očistci zadost učiniť. Je ale po odpustení briedow a wečných pokút esse časné tresty pozostávajú, o tom nás učí sw. písma. Dôkazom toho sú už nassí prwí robitčowie **A d a m** a **E w a**. Dni sice dostabli odpustenie briedu swojeho; ale prebca byli z raja wyhnani, aby strze križ a trápenie swoje časné pokuty wybawili. **Boh** odpustil **M o j ž i s s o w i** nebdoweru jeho; ale za pokutu nesmel wóffst do zeme zaslúbenej. **Dáwidowi** králowi oblážal **Pán** strze proroka **Nathana**, že mu jeho bried odpustil; ale mu pritom hrozil trápeniem a protiwenskwami.

W prwých stoletách uklabala katolícká Cirkew tuhé, mnohoročné, werejné polanie welikým zjawným briesnikom. A sice tí, ktorí tážto hressili, postawili sa prwý deň swatopóstneho času pred swojeho biskupa, ktorý ruku swoju na nich wložil, blawu im popolom posypal, do kajúceho rúcha ich obliekol a na to s powzbudeniem, aby

dúfali w milosrdenstwo Božie, z chrámu ich wyobcowal. A od toho dňa museli wiesť žiwot prísny, prítes a truchliwy; museli sa zwláffstnebo jedla a nápoja zdržowat, bier a smyslých radowánoť sa chrániť a zapodiewania každeho, čoby ich prlíš do sweta zaplietlo, sa wybáľti; museli sa pri chlebe a pri wode positi, swoje telo tryzniť, wšetkého pohodlia sa obriecť, mučennikow uwaznených a iných nemocných obsluhowat; nesmeli do chrámu wstúpiť a s weriacimi obcowat a len postúpne býwali do spoločnosti weriacích a k účastenstwu oltára prijati. Takto kajúci briesnici byli na sstrzy triedy rozdelení a z jednej triedy postupowali do druhej. — Prvá trieba sa menowala trieba **p l a č ú c i c h**, a kajúci do nej patriaci briesnici pri službách Božích sa w bránnici (predsni) schádzali, a nekdy ani tam nie, lež wonku pod sstrym nebom; i byli od wšetkého wytworení, čo sa na oltári konalo, a tých kresťanow, ktorí do chrámu šli, s plačom a wzdychaním o ich prímluwu prosili. — Druhá trieba sa menowala trieba **s l y š ť i a c i c h**, a kajúci do nej patriaci briesnici zarowen s pohanami, židmi a učencami w tom najzabnejšom oddelení chrámowom stawali; mohli poslúchať, keď sa zo sw. písma

čítalo a slovo Božie hlásalo, na to ale museli obísť. — Tretia trieba sa menovala trieba ľaciacich, a ľajúci do nej patriaci hriessnici bývali w chráme pri sw. mši až do obetovania trpení; pred obetovaním padli na kolená, biskup sa nad nimi pomobilil, požehnanie im udelil a na to ich prepustil. — Štvrtá trieba sa menovala trieba stojáciach, a ľajúci do nej patriaci hriessnici už mobilil pri službách Božích až do koňca wytrwál; mobilil tiež w nebesu pri wšfeobecnych modlitbách s inými weriacimi stáť, ale esťe ničeho nesmeli na oltár obetowať ani telo Pána nesmeli prijímať. — Keď hriessnici wšetky tyto štyry triebky ľajúcej ľázne prešli a uložené pokanie dofonale wykonali, obdržali rozbrešenie; byli do cirkwe wpat prijati a wšetkých duchowných pokladow účasťnými učinení, čo sa obyčajne w zelený štwrtok stávalo. — Nadrečené pokanie w starobáwej Cirkwi býwalo na dni, na štyrycat dni (šwabrageny) a na roky wymerané. Komu bylo pokanie wymerané na 3, 10, 20, 30 dní, musel sa pres ten celý čas pri chlebe a wode postiť; komu ale bylo wymerané na 40 dní, ten sa musel pres celý čas nie len pri chlebe a wode postiť, ale musel i sám ješť a wšetkeho, čoby k jeho pobodliu slúžilo, jako: kúpelow, lože, koňa, woja a iných wecť sa odreknuť; a komu bylo wymerané na roky, ten sa musel pres prvý rok w pondelok, stredu a piatok pri chlebe a wode postiť, w ostatných dňoch mohol ryby a wartwo požíwať, ale sa nesmel mäsa a wina dotknúť. Druhého, tretieho, štwrtého roku atd. sa ľajúci musel tak jako w tom prvom roku w menované dni pri chlebe a wode postiť, ale w utotok, štwrtok a sobotu sa už mohol wylápiť, t. j. mohol w tyto dni mäsa a wina požíwať, ktorého wylápenie sa stalo, že sa w chráme istý počet žalmow wy-

moblil, a tobože dňa jedného alebo wiac chubobných nasťtil. Tak k. pr. tomu, kdo w nebesu služebnú prácu wykonával, uklabalo sa pokanie na 3 dni; tomu, kdo z nebbanliwosti nechal dieťa bez ľrku zomrieť, uklabalo sa ono na 3 roky, a na 5 rokov tomu, kdo zbudžolžil atd. — Kat. Cirkwe uklabala tak prísne pokuty hriessnikom preto, aby ich pokárala, napravila, a zároveň aby ich ob časných bub w tomto alebo w druhom žiwote nastáwajúcich Božích trestow oslobodila. Keď ale nastalo prenasledowanie, alebo keď ľajúci, úplne newykonaw uložené sebe pokanie, sa k smrti bližil, alebo keď sa ľajúci prvěj napravil, než úplne wykonal uložené sebe pokanie, obzwlášte w tomto posledňom páde, cirkwe, swój úmysel dostabnuwsi, ostatnie pokanie mu lebo zmiernila alebo uťrátila alebo obpustila, a to za príkladom sw. Pawla, ktorý smilného Korinčana wyobcowal (1 Kor. 5, 3—5); keď ale o jeho potaní a polepsšeni žiwota počul, obpustil mu ostatní trest a přijal ho na milosť, a za tou príčinou: že tiež Boh, ľajúcnosťu a horliwosťou takéhoho hriessnika pobnutý, strže zásluby Kristowe i trest časný mu obpustil, ktorýby w tomto žiwote, obzwlášte ale ktorýby po smrti w očistci trpieť mal; lebo Boh časné tresty na hriessnikow z iných obľadow neskladá, nežli aby si brešenie zosťliwili, k dobrému wólu swoju obrátili a spravedlnosti Božej zábosť učinili. Boh, widiac, že sa hriessnik prijatiem a pretrpeniem cirkewných pokút polepsšil, je spotojný s tým, a cieľ časných trestow je dostabnutý, a tak Boh časné tresty naň alebo nesťožil, alebo ich znebo sníme. Poblá tohoto wylkadu obpustky sú tedy: uľawenie w uloženo m pokaní, a prominutie časného trestu, jestli hriessnik báwa dostatočné bōkazy srbea ľa-

ľáčeho a myslí naprawenej.

Katolícká Cirkew i za našich časow udeluje odpustky, acpráve sa už tak tuhé, mnohoročné, verejné pokanie nekoná; lebo my ani teraz neprestávame bressiti, a tak Cirkew nám za briedy potuty ukladá, a Boh k nassemu napravewniu časnými tresty smeruje, a čím ľahšie potuty Cirkew na nás sľadá, tým ťažšie časné tresty môže Boh na nás složiť; a tým teby wrúcejšia musí byti prosba nassa, aby nás Boh usfetril, a tým pewnejšia, žiwješšia a zbožnejšia musí byti nassa dôwera, že nám odpustí; a práwe to oboje obmysľa Cirkew kat. prohlášeniem odpustkow w nás roznititi. — Kat. Cirkew prohlásuje odpustky w časoch takých, ktoré obzwlášte sú w stawe, bucha ľáčeho w nás wzbuditi a ožiťiti; ľeb nám Boh preukáže neobychájně dobrodenia; ľeb sa stoeletie celé ku ľońcu schyľuje atd. — Sú ony alebo plnomocné alebo neplnomocné. Tantie sú, ľeb sa nám wsfetke časné tresty odpúšťajú; tieto ale ľeb sa nám len časti z nich odpúšťia. Sú tiež odpustky za mrtwých, ale len spôsobom primluwy, a nie spôsobom rozbressenia, jako to býwa pri žiwých; lebo Cirkew má len nad žiwými moc zawázowaciu a rozwázowaciu; mrtwých môže len prosobne porúcať milosrdenstwu Božíemu. — Cirkew prohlásuje odpustky len pod tými wýminkami: že ten, ľbo si ich chce získať, musí sa z briedchow svojich sfustšene wyspowedať a swiatosti oskárňu pobožne prijati; musí sa modľiti, postiti, almuznu dáwať, na službách Božích a na prôwoboch prosobných popiel brať, žiwot swój naprawowati a wo wiere, ná-

beji, ľasťe sa rozhošťowati. Z ľeho poznati: že Cirkew udelowaníem odpustkow nitoho neofľobodzuje ob powinnosti, činiť pokanie; ale len prispiewa ľubľkej ľlabosti ku pomoci, a wyzýwa tým wiac k pokaniu. — Odpustky pri wýplnení nadrečených wýmínel dosľahnuté pôsobia blahobejne; lebo ľbo ich dosľahol, môže swedomie swoje upokojiti; môže swoje trápenia nie za trest, ľež za spastitelné zľúšenie Božie powažowati; môže umrieť w tej krásnej nábeji, že nebude na wečnosť potutowaný. — Odpustky sa zakľadajú na zľslubách Ježíssa Krista, preľlabosl. Panny Marie a Swätích Božích, a len pre tyto sa udelujú. Ich udelowati moc bal ale Ježíss Kristus Cirkwi Swojej, ktorýžto Swojim apofstolom riekel: „A me ű, a me ű prawím wám, čoť o ľweť zawiážete na zemi, bude zawiázané i na nebi, a čoť o ľweť rozwiážete na zemi, bude rozwiázané i na nebi (Mat. 18, 18.).

Odpustky pre celú Cirkew udelowati môže jedine pápež a wsfedobecný snem cirkewný; w biskupstwe ale môžu ich tiež udelowati biskupi, ale len na jeden rok.

D odpustkow má sa wo smysľu cirkewného snemu Tridentského weriti: 1. že Cirkew sw. katolícká má moc od Boha udelowati odpustky; 2) že odpustky sú kresťanom ku spasieniu užitočné. Aby im ale byli užitočné, musesť wsfetky prebýsane wýminky náležite wýplniť. Klamú sa teby weľmi ti, ktorí sa nazbáwajú, že sa môžu strze odpustky od briedchow wylúpiť; k čemuž je není potrebně pokanie činiť; že sa im odpustky tak rečeno na rowas budúcich briedchow udelusú atd.

Odpustky, ktoré sa môžu ľahko dosľahnuti.

1) Ľbo ľazdobenne za pól alebo aspon za sfwrti hodiny rozľima alebo Ľíta z nejakej nábožnej kniž-

ky, dosľahuje ľazdobenně odpustky na sto dní; a čini-li to ľazdobenne, dosľahuje ľazdby mesiac plno-

mocné odpustky w ten deň; w ktorý, są spoweda a prijsma, a poblá umyslu Sirtwe sw. są modli.

2) Kdo są andelsté pozdrawenie ráno, na poludnie, wečer pri zwo-
není, kolenackty modli, na pa-
miatku wtelenia Syna Bozjeho
(w sobotu wečer a w nebelu sto-
jačky, jako tiež i w čas veliko-
nočný), dosahuje za každým ob-
pustky na sto dní; a čini-li to kaž-
dobenne, dosahuje tiež každý me-
siac w deň, w ktorý chce, plnomo-
cné odpustky w wysz poznamená-
nými wýminkami.

3) Kdo są wečer, keď są an-
delsté pozdrawenie zvoní, kolenac-
ty modlitewa D t c e n á š, Z b r a -
w á s, a za mrtwých s pridawkom:
„D a n e i b a j i m w e č n é h o o d -
p o č i n u t t a a t d.“ dosahuje ob-
pustky na sto dní; a čini-li to
každobenne, dostawa tiež každý
rok w deň, w ktorý chce, pod wysz
spomenutými wýminkami plno-
mocné odpustky, profesbným spōso-
bom za mrtwých.

4) Kdo druhého pobožným srd-
com pozdrawuje słowami: „P o -
c h w á l e n J e ž i s K r i s t u s, ja -
k o tiež i ten, ktorý odpoweda:
„N a w e k y. A m e ň.“ Dosahuje
za každým odpustky na sto dní. A
kdo to přes celý život zachowawa,
dosahuje tiež w hodinu smrti plno-
mocné odpustky, wzywa-li aspon
kajúcim srdcom najswätejsie me-
ná Ježíš a Maria, jestli to ne-
mōže ústne činiť.

5) Kdo mená Ježíš a Maria
pobožne wzywa, ziska odpustky na
25 dní a w hodinu smrti plno-
mocné odpustky, wzywa-li aspon
w srdci tieto mená.

6) Kdo są každobenne modli
litánie loretánske, mōže na päť
blawných swiatkow prebl. Panny
Marie za každým plnomocné ob-
pustky ziskať. Kdo są tyto litánie
jedentrát modli, dosahuje odpust-
ky na tri sto dní.

7) Kdo są za dusze weriaciých
umierajúcich tri D t c e n á š s e na pa-

miatku umučenia a smrti Ježíš
Krista, a tri Z b r a w á s na pa-
miatku trápenia Marie pod kri-
žom stráffene modli, ziska za kaž-
dým odpustky na tri sto dní; kdo
to každobenne čini, dosahuje kaž-
dýkrát w mesiaci plnomocné ob-
pustky, ktoré są mōžu dusám w
očistci priwlastniť.

8) S cwičeniem troch božských
čností: wiery, nádeje a lásky spo-
jené sú za každým odpustky na 7
rokov a sedem krát 40 dní. Kdo
každobenne tyto čnosti wzbudzuje,
dosahuje plnomocné odpustky w
každom mesiaci, spoweda-li są
s opravdiwou ľutoťou a prijsma-
li, pritom wytonáwa-li obyčajné
obpustkové modlitby. Odpustky
tieto mōžu są tiež dusám w očistci
priwlastniť. Pritom, kdo bore spo-
menuté čnosti ústama alebo srd-
com wzbudzuje, dosahuje aspon
w hodinu smrti úplné odpustky.

9) Kdo na dané znamenie zwo-
nom w čas pozdwihowania padne
na kolená a wytoná modlitbu k
Ježíšowi a najsw. sw. oltárnej,
ten dosahuje odpustky na jeden rok
kdo ale na ono znamenie ide do
chrámu, a tam są w čas pozdwi-
howania klaňá Ježíšowi, činiť są
účástným obpustkow na dwa roky.

10) Kdo je w nebelu alebo wo
swiatok pri wylade sw. ewande-
liuma wo sarskom kostole prito-
mný, dosahuje odpustky na 7 rokov
a sedemkrát 40 dní.

11) Kdo spowelcebnú swiatok
s horiacou wostkowou swiecou k
nemocnému sprowádza, dosahuje
tiež odpustky na 7 rokov a sedem-
krát 40 dní. Kdo ju ale bez swiecy
sprowádza, dosahuje odpustky na
5 rokov a päťkrát 40 dní. Kdo
ale ani nemōže sprowádzať, ale są
D t c e n á š, Z b r a w á s pomo-
bli, dosahuje odpustky na sto dní.

12) Kdo ku cti Ježíš, Ma-
rie a Josef a troch chubobných
nasáti, a pritom swoj hrieých
ľutoštime uwáži, dosiabne odpust-
ky na 7 rokov a sedemkrát 40 dní.

13) Prijme-li ale toho dňa sväté sviatosti a vykoná-li odpustkovú modlitbu, môže plnomocné odpustky dosiahnuť. Pritom tiež rodniné úby a služební, ktorí k tomuto pobožnému skutku prispievajú, dosahujú odpustky na 40 dní.

Je sa ubekujú odpustky na 40, 100 dní, na 5, 7, alebo i na 100 rokov atb. Keď človek snáď ani toľko nežije? To sa má tak rozumieť: je sa mu toľko časných pokút odpúšťa, toľko by sa mu ich odpúšťilo, keď by predpýšaným spôsobom pokanie činil za 40 100 dní za 7 alebo i za 100 rokov atb.

Sakože sa ale to má rozumieť, **Strážke, modlitby, ku ktorým sú odpustkám pripojené.**

1) Dbovanie sa do vôle Božej.

Staň sa, buď pochválená a na veky nado všetko velebená najspravedlivejšia a najlaskavejšia vôľa Božia vo všetkých veciach.

2) Obetovanie najsvätejšej krvi Ježiša Krista.

Večný Otče! obetujem Tebe najdrahšiu krv Ježiša Krista k odpusteniu hriechov svojich a za potreby Cirkve svätej.

3) Bžňvanie mena Ježiš, Maria a Jozef.

Ježiš, Maria a Jozef! Vám darúvam srdce i dušu svoju. — Ježiš, Maria a Jozef! stojte pri mne v posledniu hodinu smrti. — Ježiš, Maria a Jozef! S vami chcem v pokoji žiť i umrieť.

4) Modlitba za krajiny v Asii, v ktorýchžto je meno „Ježiš“ prenasledované.

Najsvätejšie srdce Ježiša, smiluj sa nad námi! — Najsvätejšie srdce Marie, oroduj za nás! — Najsvätejší Jozefe, ženíchu preblahoslavenej Panny Marie, oroduj za nás!

5) Uctenie neposkvrneného počätia Panny Marie.

Buď požehnané sväté a neposkvrnené počätie preblahoslavenej Panny Marie.

6) Bžňvanie sv. Anđela Strážca.

Anđelu Boží, Strážcu môj! ktoremužto mnä Božská dobrota sverila, osvicuj, ochraňuj, spravuj a riď mä!

(Na každú z týchto 8 modlitieb ubekujú sa odpustky na 100 dní. — Kto sa ale 1, 3, 5 a 6 modlitbu každodenne modliteva, dosahuje jedenkrát v mesiaci plnomocné odpustky, prvej ale musí sv. sviatosti prijať a obeznú odpustkovú modlitbu vykonať.)

7) Zvelebowante najswätejszej Trojice.

Swätý, swätý, swätý Pán Boh zástupow! nebe i zem plné sú sláwy jeho. Sláva buď Bohu, Otcu i Synu i Duchu Swätému.

(Na túto modlitbu udeľujú sa za každým odpustky na sto dní. Kdo sa ale túto modlitbu w nebesu a pres oktáwu swätotrojičnú trikrát pres deň modliewa, získa odpustky na tri sto dní.)

8) Uctente najswätejszej swiatosti oltárnej.

Ghwála a wdáky bez końca najswätejszej swiatosti Božíkej.

(Táto modlitba má odpustky na sto dní. Kdo sa ju ale wo stwrotok alebo oktáwu Božíebo tela každobenne trikrát modliewa, dosáhuje odpustky na tri sto dní; kto sa ju modlí w kostole pri pozdwihowaní, alebo pri znamení zvonca, keď preweł. swiatost oltárna w kostole wystawená alebo keď sa ňou požehnanie dáwa.)

9) Dypustkowá modlitba k najswätejsiemu srdcu Ježíssa.

Ó mój najmilowanejszí Ježíssu! abych sa Tebe líbil (a), a swoju mnohonásobnú newernost wynahrabil (a), odowzdáwam Ti srdce swoje, obetujem sa zcela Tebe a beriem pred seba, že Tã pomocou milosti Twojej nikdy wiac neobrazím.

(Kdo sa túto modlitbu pred obrazom najswätejsieho srdca Ježíssa modlí, dosáhuje odpustky na sto dní.)

Modlitby za obdrżanie odpustkow.

Ó Ježíssu! ktorý si na swet prissiel, aby sme mali žiwot, werím, že si preto Cirkwi Swojej swätej kľúče králowstwa nebeskeho sweril a zaslúbil, že wšsetko, čo ona na zemi swiaže, bude i na nebi swiazané, a čo rozwiaže, bude i na nebi rozwiazané. Werím dalej, že si, ó Ježíssu! Cirkwi Swojej swätej dal moc, udeľowat odpustky, a že ich užíwanie je spasitelné.

Táto laskawá Matka otwára dnes miłostné poklady sebe swerené a udeľuje z

nich plnomocné odpustky wššetkým, ktorí budú Teba po wykonanej spowedi a prijatej swiatosti oltárnej srdcom skrússeným jako wdáčné dietky za ňu a za jej zwelebenie na zemi, za wykorenenie blúdu, zachowávanie pokoja a swornosti medzi kresťanskými mocnármi a za jej widitelnú hlawu, pápeža, pokorne prosit.

Wyplnil (a) som čiastku predpísaných wýmínek, ó Ježíssu! Wyznal (a) som proti sebe hriechy svoje knäzowi, námeštníkowi Tvojemu. Pristúpil (a) som k stolu Tvojemu a mal (a) som podiel na tajemstwach najswätejšieho tela i krwi Tvojej. O kdybych to byl učinil (a) spôsobom hodným! — O kdybych prisluchal (a) do počtu tých kajúcich a smerených hriessnikow, na ktorých so zalúbeniem patriš, a im milostou Swojou hojne odmeňuješ! — Dúfam to, Wyzkupitelu môj! a s dôverou prichádzam k Tebe vyplniť posledniu wýminku, ktorú nám Cirkev predpísala, abych Tebe weliké jej i celého kresťanstwa dôležitosti predniesol (a).

O Bože! najwyšší Pastýru a Otce weriacich! ktorý sfrze Ducha Swäteho celú Cirkev ridiš a spravuješ, a sfrze Ježíssa Krista si zwestowal sláwu mena Swojeho wššetkým národom: zachowaj dielo slutowania Swojeho, aby sa Tvoja swätá

Cirkew wo wšsetkom dobrom zmáhala, po wšsetkom swete rozšširowala a Tvoje swäté meno stále wyznávala.

Abys Swoju swätú Cirkew sprawo-
wať a zachowáwať ráčil. Tebä prosíme
ušlyš nás.

2 Dikenasse. 2 Zdrawás.

Ó Bože! ktorý pokoj udeľuješ a swor-
nosť miluješ: ráč dať sluzebnikom Swo-
jim, kráľom a kniežätom krestanským opra-
widiu swornosť a urownanie s Tvojou
swätou wólou; vzdál wšsetky wojny a roz-
broje, aby weriaci Tvoji w úplnej slobode
wiery Tebe mohli slúžiť.

Abys kráľom a kniežätom krestanským
pokoj a swornosť dať ráčil. Tebä prosíme,
ušlyš nás.

2 Dikenasse. 2 Zdrawás.

Wššemohúci wečný Bože! ktorý chceš
wšsetkých spasť, aby ani jeden člowek ne-
zahynul: wzezri milostiwie na dusse, ktoré
bud s krze hriechy alebo s krze neweru a
blúd sú od Tebä vzdálené; popraj, aby sa
— odreknuć sa wšsetkých hriechow, roztrzi-
tošti a blúdown — wrátili k jednote prawdy
Tvojej; s krze Pána nasseho, Jeziffa Krista.
Ameň.

Abys nepriateľow Cirkwe Swojej poni-
žiť a obrátiť ráčil. Tebä prosíme, ušlyš nás.

2 Dikenáffe. 2 Zbravás.

Najvyššii, večný Pastýru, Ježíssu Kriste! porúčam Tebe nášeho swätého Otca pápeža M., námestníka Tvojeho na zemi. Wyslyš modlitby a vyplň žiadosť jeho, ku cti Tvojej a k prospechu Cirkwe smerujúce. Bed, ošwicuj, poslušuj, ochraňuj ho a príspej mu ku pomoci, aby sw. Cirkew wždy hodne spravowal.

Abys námestníka apostolského i wšsetek duchowný staw w swätom náboženstwe Swojom zachowať ráčil. Tebä prosíme, uslyš nás!

Dikenáš. Zbravás. Werim.

O Bože wšseho slutowania! Ty si dal Cirkwi Swojej moc, zawázowať a rozwázowať. Wdäčne použiwam milosťi, ktoré mne sfrze ňu podávaš. Medaj mne zopomenúť, že owoca odpustkow: oslobodenia totižto od časných pokút, ktoré bysme na tomto alebo na druhom swete trpieť museli, len opravdiwe kajúci briešnici, ktorí srdce svoje pokanienom očistili, sú účastní. Nabräd, čeho sa nám k prísnemu pokaniu prvých kresťanow nedostáva, láskou Swojou a neskončnými záslubami Ježíssa Krista, w ktorom wšseci kresťani majú milosť a vykúpenie, a sfrze ktorého od Tvojeho slutowania nebeské blahoslawenstvo očakávame. Amen.

delnic, k nemocným a do šškd. Popraj krajinám boha-
bojných panovníkŏw, dobromyselných správcom, mú-
drych radcom, spravedlivých súdcŏw, laškawých pred-
stavených, werných poddaných, kresťanských rodičov a
pobožné dietty! Božehnaj milú nassu vlast a celé
katolícké kresťanstwo! Zachráň nás od moru, hladu,
wojny, rozbroja, búrky, ohňa a powodne i od wšset-
kého zlého, zwlasse od wšsetkých hriechŏw a nepráv-
ostí, ktoré sú jediná príčina wšsetkých rán zemských. Daj
nám milého a už od dáwna žiadaného pokoja Cirkwie;
daj nám, žebyšme Tvoje šwäté príkazy náležite zach-
wali a škrze milosť Tvoju w dobrom až do konca
šotrwali, abyšme po ššťastnom boji a po dokonalom
wyplnení nassich náboženských powinností korunu spra-
wednosti w nebeskom kráľowštwie obdržať mohli; škrze
Sežiffa Krista, Pána nassého. Amen.

7 Dčenášŏw. 7 Zbrawás. 1 Werím a Gláwa atb.

Pobožnosť w čas milosťiwého leta.

Poučenie. — Milosťiwé leto
alebo jubilaum není iné, jako plno-
mocné odpustky, ktoré pápež každé-
ho päť a dwaciateho roku udeluje
tým, ktorí predpísané od Cirkwie
pobožnosti, modlitby a wšsetky ty
wšminky wykonajú, ktoré sú po-
trebné k ich dostahnutiu: ktorí sa
totižto z hriechŏw svojich štrúšene
špowebajú, šwiatosť oltárnu po-
božne prijímajú, chrámy, w pro-
hlásení milosťiwého leta wylázané
horlité nawštitujú, na prŏwo-
boch prosebných pobiel berú, od-
puštkové modlitby pobožne wyko-
návajú, sa postia, almužnu dá-
wajú, a tak žiwot šwój napra-
wujú.

Bonifac VIII., pápež roku
1300 udelil plnomocné odpustky
wšsetkým tým, ktorí wšpowebawšse
sa zo svojich hriechŏw, chrámy šw.
apostolow Petra a Pawla w Ríme
nawštitwili, a ustanowil: aby sa
ony každých 100 rokov udelowaly.

Kliment VII., pápež roku 1350
naríbil: aby sa milosťiwé leto každé-
deho 50 roku wydržawalo. **Ur-
ban VI.**, pápež znížil tento po-
čet na 30, a naposledy **Pawel II.**,
pápež roku 1470 ustanowil: aby
sa ono každého 25 roku wykoná-
walo, a ustanowenie toto posled-
nie má až po dnešni deň swoju
platnosť. — Dškatnie milosťiwé
leto bylo roku 1850.

Milosťiwé leto bylo už w sta-
rom zákone, a šice w III. kniže
Mošš. 25, 1 a 8—11 predobraze-
né, šbežto sa ono každého 50 roku
wykonáwalo na pamiatku a na
podákwanie, že Boh šud izrael-
ský zo služebnosti egyptškej wšslo-
bobil a do zaslúbenéj zeme Cha-
nanešškej prtwiedol. Tým wšiac ale
pre nás kresťanow má byť jubi-
laum leto **ra b o š t i**, že sa wtelil,
narobil Špawštel, ktorý by nás zo
služebnosti diabla pekelného wšslo-
bobil a do zeme zaslúbenéj trá-

ľosťwa Swojeho Ota nebeského wotrebol, a preto sa ono i w predvečer jeho nasswatejšieho narodenia w Ríme slawne otwára, a leto p o b á k o w a n i a - s á Bohu za to najwätšie dobrodenie a za tú nekonečnú lásku, že nám Swojeho Sednorodzeného Syna poslal, aby, ktorí weria w neho, nezahynuli, lež mali život večný. Má byť ono pre nás leto m i l o s t i, — jako totižto u židow po čas neho wáži a otroci na slobodu prepusteni býwali: tak i my w čas jubiläum máme príležitosť sa strže oprawdiwé pokanie z retazi hriechow odviazat a strže obpustky ob zaslúžených pokút oslobodiť; a preto sa ono obyčajne i m i l o s t i w ý m letom menuje. Má byť ono pre nás leto smerenia a o b p u s t t e n i a, jako totižto židi po čas neho byli powinní swojim džnikom dlhy obpustiť: tak i my sa máme jeden s druhým smeriť a učinené kríwby obpustiť, aby sa i Boh s námi smeril a nám hriechy nasse obpustil. Má byť ono pre nás leto s m i l o w a n i a, jako totižto židi po čas neho byli powinní založené statky ich wlastníkowi prinawrátiť: tak i my máme nesprawedliwé nabobudnuté statky nawrátiť, sľobu učinenu nahrabiť, rozdwojené mysle spojiť a wšetko nepriateľstwo zatlačiť. Milostiwé leto má pritom kresťanskú čnosť a bohobojnosť w nás rozmnožiť.

Milostiwé leto sa welmi slawne otwára w Ríme. A síce w ten rok pred milostiwým letom na slawnosť nanebewstúpenia Krista Pána pod slawnou sw. mislou po obspiewanom ewangelium jažen (biaton) prečíta na hlas onen milostiwý list, ktorý sa w milostiwé leto po celom kresťanstwe wyhlasuje. Potom w deň predchádzajúci slawnosť narodenia Krista Pána, to jest dňa 24 prosinca počína sa už sama pobožnosť milostiwého leta, a to hned za rána s welmi

slawným prôwodom (processiou) pri ktorejžto sa modlitby konajú. Po čas nespôr w edie sa druhý prôwob z pápežskej kápinky do chrámu sw. Petra, kžežto sa pod wystawenou wlebebnou swiatostou spiewa: „Veni Creator“ (Príď, ó Bože Duchu Swätý!). W prôwobe tomto nesú swätého ota na neschách a kardináli ho, nesúc horiace swietce w rukách, sprowádzajú. Príduc pápež ku zlatej bráne, odtuď tak zwanej, že jest otworením sa pódawa každému príležitosť, prebrahé obpustkové milosti dosiahnuť, zostúpi z nesch, wezme horiacu swietcu do ruky a wystúpi na wyšší trón pri sw. bráne. Tu posebí za chwíľku, potuď totižto sbor prôwobný spiewa. Potom žide z trónu dolu, príde ku zlatej bráne a tu udre zlatým kladivkom trikrát na bránu. Pri každom uderení zaspiewa:

„Otworte mi bránu sprawedlnosti!“

S b o r. Lebo hčem wôjsť prešňu; wďaky Pánu!

Pápež. Do domu Twojeho wôjdem, ó Pane!

S b. W dome Tvojom swätom sa Ti budem klaňat w bážni Twojej.

P. Otworte bránu; lebo Boh je s námi!

S b. Lebo weliké weci učinil w Jeruzaleme.

Tu si opät sadne swätý otec na trón a zaspiewa:

P. Pane! wyslyš modlitbu moju.

S b. A wolanie moje príď! Tebe. Tu začnú murári (žebníci) a stawiteľi bránu odmurúwat a otwárat; pápež mezbžijým spiewa: „Pán s wami!“

S b. I s duchom twojim.

P. Modlime sa!

Ó Pane! prosíme Teba, prediď učinky nasse Swojim swätým wnuknutiem, a sprowádzaj ich pomocou Swojou, aby wšetko nasse modlenie a

konanie každy čas ob Tebä swöj
počiatok wzięo, a jako sä sfrze
Tebä započälo, tak i sfrze Tebä
dokonané bylo. Sfrze Krista,
Pána nasseho. Amen."

Vo tejto modlitbe spieva sbor
spewäky žalm: „Jubilate Deo
omnis terra!“ (Zwelebuji celä zem
Pána.) Pod týmto žalmom ob-
pratüwa a odberä ľud s veľikou
uctivosťou a pobožnosťou posvä-
tené kámenie a stawimo, ktorýmžto
byla onä swätá brána zamuro-
wanä a zaprawená. Spewedateli
(Poenitentiarii) mesta Ríma stoja
oblečení w knäzskom ornáte pri
bráne, a umýwajú dveraje swä-
tenou wobou. Co keď sä wykonalo
zwöld pápež:

„Toto je deň, ktorý učinil Pán!“

Sbor. Radujme sä a weselme
sä w ňom!

Pápež. Blahoslawený je ľud
Tvoj, Pane!

Sb. Ktorý sä tomu radowať môže!

P. Toto je brána Pána!

S. Spravedliví wojsu pres ňu!

P. Modlime sä!

„O Bože! ktorý si sfrze Moj-
žissa, služebníka Swojeho, mi-
lostimé leto nstanowil: popraj
i nám služebníkom Swojim mi-
losti tohoto jubiläum, ktoré je sfr-
ze moc Tvoju a na rozkaz Tvoj
ustanowené; ponewáč sä Ti
lúbilo dať slawne otworit brá-
nu, pres ktorú bude wchádzat
ľud, aby konal swoje modlitby
pred Welebnosťou Tvojou, a
buď mu na pomoci, aby toto
milostiwé leto šťastliwie započäl,
tak aby sme sä wsseci po do-
siabnutom úplnom odpusttení
wssetkých hriechow w deň nasse-
ho powolania z tohoto sweta
sfrze dobrotu smilowania Tvo-

jeho do wečnej sláwy dostat
mohli; sfrze Krista, Pána na-
sseho. Amen."

Na to sä dá swätému otcowi
križ do ruky, s ktorým klatne na
kolenä a zaspiewa: „Tebä Bože
chwálime;“ potom wstaw bore,
ide modliac sä pres sw. bránu k
hlawnému oltáru, kdežto po doko-
nanom tomto chwálospewe za-
spiewa n e s s y o r y. — W ten samý
čas otwárajú s tými samými ob-
rädmi kardináli ostatnie 3 brány,
a sice: jednu w chráme sw. Pa-
wla, druhú u sw. Jána w Kate-
ráne a tretiu w chráme sw. Ma-
rie, wätšou rečenej. Týmto 4 brá-
nami označujú sä 4 čiastky sweta,
ktorýmžto sä celému swetu hojne
milosti otwárajú, a zůstawajú
wssetky sstypy pres celý rok, po-
kud totžto trwä jubiläum, otworené.

Jako sä otwára, tak sä i zatwá-
ra milostiwé leto slawne. A si-
ce w ostatní deň milostiwého leta,
to jest: dňä 24 prosinca po ne-
sšporách sbromazdia sä wsseci prä-
láti pri chráme sw. Petra. Swä-
tý otec medžitým zaspiewa anti-
fonu: „Cum jucunditate exibitis.“
(s radosťou wyňbete won). W tom
wychádza won sw. otec i wsseci kar-
dináli k zlatej bráne, a obrátený
k tejto swätý otec spiewa:

„Pomoc nassa w mene Pána!“

Sbor. Ktorý učinil nebe i zem!
Pápež. Buď meno Pána po-
chwálené!

Sb. Db nynejška až na weky!

P. Kameň, ktorí zawrhli sta-
witeli.

S. Učinený je ušelnyh kameňom!

P. Pane! wyslyš modlitbu
moju.

S. A wolanie moje prid k Tebe!

P. Modlime sä!

„Najwyšší Bože a Pane!
ktorý wznessené, strednie i po-
slednie weci rovnako opatru-
ješ, ktorý wssetke twory prení-

kaš a zavieras, posväť + a po-
žeň naj toto kamenie, toto vá-
pno a tento piesok; sťrže Krista,
Pána nasseho. Amen.“

Tu pokropí pápež kamenie swä-
tenou wobou a otadí ho; potom
požojí 3 kamene na prah a hobi
striebornou ližicou waľowku (mal-
tu) na ne, howoriac pri tom:

„Wo wiere a moci Ježišsa
Krista, Boha žiwého, ktorý rie-
kol ku kniežätu apoštolow: ty
si Peter, a na tejto skale wysta-
wím Cirkew moju, kladieme
tento prvý kameň na prah,
aby sme swätú bránu zatvorili,
ktorážto len každého milostiwé-
ho leta otworená býwa. W me-
no Boha Otca + i Syna + i
Ducha Swätého +. Amen.“

Za tým spiewa sbor: „Urbs
beata Jerusalem.“ (Šťastliwé me-
sto jeruzalemské). Pápež umýwa
si ruky a praví:

„Páne! spaseným učin ľub Swój!“

Sbor. A požehnaj dedictwu
Swojemu.

Pápež. Milosrdenstwo Tvoje
zostúp na nás!

Sb. Jako sme dúfali w Tebe.

P. Zostli nám, Páne! pomoc zo
swätiny.

Sb. A zo Stonu chrán nás.

P. Páne! wyslyš moľbitbu moju.

S. A wolanie moje príď ľ Tebe.

P. Pán s wámi!

Sb. I s duchom twojim.

P. Modlime sa!

„O Bože! ktorý na každom

Modlitby pri n a w s t i w o w a n í k o s t o l o w .

Wšsemohúci wečný Bože! wolám ľ Tebe z celého srdca,
z celej dusse a z celej sily svojej, w spojení s mod-
litbou wšsedy weriacych a poblá úmyslu nasseho sw.
Otca M., rímskeho pápeža, wrúčne Tebä prosím: ráč
Otče milosrdenstwa! nám toho milostiwie udeliť, čo

mieste panowania Tvojeho bo-
brotiwe a milostiwie prosby wo-
sajúcich ľ Tebe wyslyšchaš: wy-
slyš i nás, a udel nám milo-
sti, aby toto poswätné miesto
neporuffené zůstawalo, a celá
obec weriacych dobrotu darow
Tvojich požiwala, a nad tým
sa radowat mohla; sťrže Kri-
sta, Pána nasseho. Amen.“

Šťastliwými slawnosťami sa
otwára i zatwára milostiwé leto
w Ríme.

Sú este odpustky, ktoré majú
pobobu milostiwého leta, a tieto
sú plnomocné, ktoréžto sa weria-
cim z dôležitých príčin udelujú. W
čas týchto dostawajú knäzi od rí-
mskeho otca zvláštnu moc odpúšťat,
krom obyčajných hriechow a cir-
kewných pokút i tie hriechy, kto-
rých odpusttenie sám pápež sebe
pobrzuje, pritom premieňat wšsetke
ľľaby w iné, wyjmúc tie, ktoré sú
w pápežskej bulle pod wýminkou
obšajené. — Takých to, pobobu mi-
lostiwého leta masúciach plnomoc-
ných odpustkow najnowejšii príklad
máme teraz, ktor éžto Ježo
Swiatost pápež dňa 2 Augusta to-
hoto roku 1854 po celom katolic-
kom swete rozpyšal za príčinou hro-
ziaceho sa nebezpečenstwa wojny,
panujúciach roztržiek, nemoci, zeme-
trásenia a iných nehod; ďalej za
príčinou netečnosti náboženskej, ne-
wery, jako tiež i wyprosenia ošwie-
tenia Ducha Sw. ľ dogmatickmu
rozhodnutiu otázky o neposłtwne-
nom počätí P. Marie.

ob Teba s úplnou dôverou žiadame a ufame, že t iste obdržíme.

O Bože! ktorého milosrdenstvom není koňca, a ktorého dobrota nekonečné poklady w sebe obsáhuje; ktorý si s krze Syna Swojeho wšsetkých napomenul: pýtajte a bude wám dané, klopaajte a bude wám otworené, k nohám Welebnosti a dobroty Tvojej padám a wrúčne Tã prosím zo srdca celého, so žiwou wierou, pewnou nádejou a dokonalou láskou, neopúšťaj nassu milú matku, Cirkew Tvoju, na zemi bojujúcu, w jej jak pritomných, tak budúcích záležitostách, ale ju ochraňuj, powyššuj a rozšširuj po wšsetke časý, spojuj pewným swázkom lásky wšslech prawoweriacích, zwlášste ale wšsetke kresťanské kniežatá a mocnárov, a udel nám wšsetkým spolu úplného odpusttenia hriechow.

O Bože! s krze ktorehožto králi panujú, a zákonarcowie, čo sluffného je, ustanowujú: udel milosti nassemu apowstolskému cisárowi a králowi M., aby mohol šťastliwie a šlawne panowať, a predlž dni žiwota jeho. Odwrát, ó Bože milosrdný! wšsetko zlé od nassej drahej wlasti, a wylej na ňu Swoje swáté požehnanie.

K cielu tomuto prijmi, ó Bože milosrdný! moju náwšštitivu chrámu tohoto; prijmi modlitbu moju, ktorú tu k Tebe zasíelam; prijmi spowed a prijímanie moje so wšsetkými ostatnými pobožnostami: a tak wplnim to, čo si Ty, dobrý Bože! s krze nasseho najwyšššieho Pastýra M. ustanowil, a ufam i obdržať, čo si s krze neho zaslúbil, plnomocné odpustky a odpusttenie hriechow swojich; s krze Krista, Bána nasseho. Amen.

D powyššenie Cirkwe. — Milosrdný, wečný Bože! wzhľadni a smiluj sa nad shromaždeniem Swojim, nad ktorým wládneš od počiatku. Ochraňuj a powyššuj Swoju, na zemi tejto bojujúcu Cirkew, a neopúšťaj stado swojich wmwolených owetiek, za ktoré Tvoj najmilejší Syn, Jezis Kristus Swoju swátú krw wyliewal. Daj, aby Tã wšsetci

ludie poznali, Otče nebeský! a kterého si poslal, Ježíša Krista, spolu i s Duchom Svätým, wo troch osobách, a jediny w bytnosti panující Bože, na weky wekow. Amen.

D swornosti a jednotu křesťanských knížät. Duchu Svätý, Bože! Duchu lásky a pokoja, Ty swázol každej stálej jednoty, prosíme Teba sřrůffene: ráč bojne udelit milosti Swojej křesťanským knížätom, a zákon lásky a jednoty, kterému Kristus učennikow Swojich i nás wšsetkých učil, hlbočo do srdca zassstepil, abysme Ti w pokoji a jednote služil mohli. Amen.

Ku prebl. Panne Marii. — Swätá Maria! pomáhaj biednym, posilňuj malomyselných; teš zarmútených; pros za lud; oroduj za duchowenstwo; prmlňuj sä za po-božné ženské pohlavie; baj wšsetkým pomoci Swojej počtit, ktorí Swoju swätü pamiatku sláwä.

Prosíme Teba, ó Pane, Bože náš! popraj nám, služebnikom Swojim stáleho zdrawia tela i duše, abysme, orodowaniem preblahoslawenej Panny Marie z prítomných trápení wyslobodeni, mohli wečné radosti požívať; sřrže Pána nášeho, Ježíša Krista, Syna Tvojebo, ktorý s Tebou žije a kraluje w jednote Duchu Swätého, Boh, na weky wekow. Amen.

Pod Tvoju ochranu a plášť sä utkame, ó swätá Božia Ródičko! nezapowrhni nassu modlitbu w potrebách nassich, lež wyslobod nás po wšsetke časy z každého nebezpečenstwa, ó Ty slawná a požehnaná Panno! nassa Pani, nassa zástupnica, nassa orodownica! smer nás so Synom swojim, porúčaj nás Synowi swojemu, predstav nás Synowi swojemu.

Salve Regina. — Zdrawäs Králowno, Matko milosřrdenstwa, život, sladkost i nádej nassa, lud pozdrawená! K tebe woláme my vyhnaní synowie Swoy. K Tebe wzdýchame narietajúci a plačúci w tomto slzawom údolí. S preto, Orodownico nassa! obrát k nám milosřrdné oči swoje a Ježíša, ktorýžto je požehnaný plod žltwota twojebo, ukáž nám po tomto putowaní, ó milosřrdná, ó preslabká Panno Maria!

V. Oroduj za nás, swätá Božia Ródičko!

R. Abysme hodnými učineni byli zaslúbení Kristowých.

Wšemohúci wečný Bože! ktorý si preslabnej Panny Ma-

rie telo i duffu strze mocnosť Ducha Swätého tak spôsobil ráčil, aby hodným prítbytkom Syna Tvojeho učinená byla: daj nám, ktorí sa jej pamiatkou tešime, abysme strze jej sštedrú prímluvu, od wšsetkého nastávajúceho zlého, i od smrti večnej wyslobodeni byli. Strze tohože Krista, Pána nasseho. Amen.

Za Cirkew. -- Prosime Tebä, ó Pane! ráč sa smilovať, pohnutý modlitbou Cirkwe Swojej, aby mohla po wšstých protiwenštwách, a prewładaných wšsetkých blúdoch, Tebe bezpečne a slobodne slúžiť. Strze Pána nasseho, Ježišsa Krista, Syna Tvojeho, ktorý s Tebou žije a kratuje w jednote Ducha Swätého, Boh, na weky wekow. Amen.

Za pápeža. — Ó Bože! Pastýru a predstavený wšsedch weriacich! pokorne Tā prosime: wzhľadni milostive na služebníka Swojeho M., ktorého si za najwyšššieho pastýra Cirkwe Swojej, za námestníka Swojeho na zemi ustanovil. Udeľ mu ducha múdrosti, rady a sily, aby Tvoju swätú Cirkew s prospěchom ričil, wšsetke jej úby w jednote wiery a lásky zachoval, sverenému sebe stádu sštze učenje a príklady užitočný byl, a spolu s nim život večný dosiahnul. Strze Pána nasseho, Ježišsa Krista, Syna Tvojeho, ktorý žije a kratuje w jednote Ducha Swätého, Boh, na weky wekow. Am.

Za biskupa. — Ó Ježišsu, knieža pastýrow a biskupu duffi nassich! prosime Tā pokorne: ráč naplniť Duchom Swojim nasseho biskupa M. Wlej do neho živú wieru, pewnú nádej, činnú lásku, nebeskú múdrosť a silného ducha. Učín ho pastýrom podlä srdca Tvojeho, ktorý by nás tak ričil, abysme mu na radosť byli wtedy, keď prídeš súdiť živých i mrtvých, pastýrow i stádä ich, a aby za to dosiahnul nezwädľú korunu života večného. Ktorý žiješ atd. Amen.

Za wšsetke stawy Cirkwe. — Wšsemohúci, večný Bože! ktorého Duchom býwa celé telo Cirkwe swätej poswätené a spravované: prosime Tā čo najpokornejšie: daj wšsetkým stawom Cirkwe milosti, aby Ti mohli werne slúžiť. Strze Ježišsa Krista, Pána nasseho. Amen.

Za cisára a kráľa. — Wšsemohúci, večný Bože! čo najponíženejšie Tvoju Božskú dobrotivosť žiadame: ochráň služebníka Swojeho, cisára a kráľa nasseho M. so wšsetkými jeho wernými poddanými Swojou welikou dobrotou a mocnou obranou, a prispej im Swojou Božskou opatrnosťou proti wšsetkému nebezpečenštwu milostive ku pomoci, tak aby Tvo-

jou milosťou ochránení, potom w nebi wečne radovať sa mohli. Ameň.

Za obrátenie hriessnikow. — Ó Bože! ktorý nechceš smrti hriessnika, ale aby sa obrátil a spasený byl: smiluj sa nad wssetkými hriessníkami a udeť im milosť, aby sa celým srdcom k Tebe obrátili a odpustenie dosiahli. Strže Ježišsa Krista, Pána nasseho. Ameň.

Za pokoj. — Bože, od ktoréhožto swäté žiadosti, pravé rady a spravedliwé skutky pochádzajú: daj služebníkum Svojim pokoj ten, ktoréhožto swet dať nemôže, tak aby i srdcia k plneniu prikázani Tvojich byly oddané i po odvrátení strachu nepriateľského ľasy nasse w ochrane Tvojej byly pokojné. Strže tohože Pána nasseho, ktorý s Tebou žije a kráľuje w jednote Ducha Swätého, po wssetke weky wefow. Am.

Za zemskú úrodu. — Prosimé Tebä, Pane! wylej požehnanie Swoje na lud Swoj, aby zem nassa z dobroty Tvojej swoje plodiny wydala, a my abysme ich k chwäle a k úcte Tvojeho swätého mena požiwali. Ameň.

W rozličných záležitostach. — Ó Bože! utocištie nasse w nebezpečenstwach, podpora nassa w nedúhoch, pomoc nassa w úzkostach, potecho nassa w zármutku a plaču: daj, aby sa modlitba ludu Tvojeho k Tebe dostala, aby tak od wssetkých svojich bied oslobodený radovať sa mohol milosrdenstwu Tvojemu. Strže Pána nasseho, Ježišsa Krista, Syna Tvojeho, ktorý s Tebou žije a kráľuje w jednote Ducha Swätého, Boh, na weky wefow. Ameň.

Za duse w oči stci. — Bože Stworitelu a Wykupitelu wssch weriacych, ráč dať odpustenie hriechow dussám služebníkum a služebnic Svojich, aby prominutia, ktoréžto wždych žiadali, pokornými prosbami dôjsť mohli. Ktorý žiješ a kráľuješ na weky wefow. Ameň.

Za žiwých i za mrtvých. — Wssemohúci, wečný Bože! ktorý panuješ nad žiwými i mrtvými, smiluj sa nad wssetkými, ktorých, že budú strže wieru a skutok Tvoji, predpovedáš: pokorne Tä prosime, aby tí, za ktorých prosby sľadať sme si umientili, a ktorí buď esšte na swete žijú, alebo už zo sweta vykročili, strže prímluwu wssch Swätých Tvojich z Tvojej milosnej dobrotivosti odpustenie wssetkých hriechow svojich obfiabli. Strže Pána nasseho, Ježišsa Krista, ktorý s Tebou žije a kráľuje, w jednote Ducha Swätého, Boh, na weky wefow. Ameň.

5. Dčenáſſow. 5 Zbravás 1 Werím.

O Bože! ktorý si nekdy ťrže Mojžiſſa, ťlužebníka Swojeho, miloſtivé leto pre ľud izraelſký uſtanočil: popraj nám ťlužebníkom Swojim miloſtíve, abyſme toto miloſtivé leto, ſplnomocneniem Tvojim uſtanožené, ſpaſitelne wykonali, to jeſt: pri opravdiwom poſaní odpuſtienie wſſetkých hriechow ſwojich a plnomocné odpuſtky doſiahnuť, a tak nekdy w deň naſſeho lúčenia-ſá ſo ſwetom ťrže dobrotu ſmilowania Tvojeho do nebeſkej ſláwy doſtať ſá mohli. Amen.

Sláwa Bohu Otcu †, i Synu †, i Duchu, Swätému †, jako byla na počiátku, i nyní i wždycky i na weky wekow. Am.

Podákovanie za miloſti, w čas miloſtíwého leta. — Wſſemohúci, wečný Bože, Otče, Synu i Duchu Swätý! prijmi odo mnä wſſetko, čo ſom ť žiſtaniu odpuſtkow tohto miloſtíwého leta konal (a); daj, aby to ſmerowalo ť ſpaſeniu mojemu a ť onomu cieľu, ktorý Tvoja ſwätá Cirkev a Tvoj námeſtník týmto miloſtíwým letom doſiahnuť žiada; nikdy nepreſtanem zwelebowať miloſrdenſtvo Tvoje a Tebe zaňdákowať. Amen.

IV. Pobožnosť k najſw. ſwiateſti oltárnej.

Poučenie. — Najſwätéſſia ſwiateſt oltárna je opravdiwé telo a krw Ježiſſa Kriſta pod ſpôſobou chleba a wína. — Túto ſwiateſt uſtanočil Ježiſ Kriſtus pri poſľednej wečeri na pamiatku Swojej láſky, keď wzäl chlieb do rúk, žehnal, lámal a dáwal učeníkom Swojim, riekaúc: Wezmite a jedzte, toto je telo moje.“ Potom wzäl kalich s wínom, žehnal a riekol: „Pite z neho wſſeci, toto je krw moja nowého zákona, ktorá bude za wás i za mnohých wpláta ť odpuſtitiu hriechow.“ — Tento najſwätéſſi pokrm nemal byť len pre ſamých apoſtolorow, ale i pre wſſetkých ľudí až do ſkončenia ſweta. „To čiňte,“ prawil Ježiſ „na moju pamiatku.“

Swiateſt táto nazýwa ſá ſwiateſtou, „oltárnou“ preto: že najoltári pri mſſi ſw. zniká diwotwornou mocou tých ſamých

ſlów, ktorými Kriſtus Pán pri poſľednej wečeri chlieb a wíno premenil w telo Swoje a w krw Swoju. Nazýwa ſá ona tiež: wečera Pána, — ſtól Pána, — hod Boží, — chlieb anđelſký, — krw Pána, — chlieb, — kalich požehnaný, — kalich poſwätensý, — welebná ſwiateſt, — Pán Boh;“ pre tážko nemocných: „přowodné najſwätéſſie (wiateľum.)“

Chlieb ť ſwiateſti oltárnej (hoſtia) je tenký, okrúhly rozťleſt, z múky pſſenicnej, a neľwaſensý (preſný), s wtláčensým nejakým ſw. obrazom na Ježiſſa Kriſta narážajúcim. Wíno ť ſwiateſti oltárnej je ſtáwa z winných brozien, wkyſalá, s ničím iným neſmieſſaná. Dbyčajne berie ſá biele wíno, a to že nebarwí prátdla oltárového. I chlieb i wíno je tu podľa wjoru poſľednej wečere Kriſta Pána.

Požítvanie tejto sviatosti menuje sa „*sw ä t é p r i s t m a n i e*“, a sice pod o b o j o u s p ö s o b o u, keď sa požítva i sw. hostia i kalich požebnaný; pod jednou spösobou ale, keď sa jedno alebo druhé z nich požítva. — Pod o b o j o u s p ö s o b o u p r i j i m a j e d i n e k n ä z, i t o l e n w t e b y, keď sw. mssu slúži. Mimo sw. msse prijíma i on, menožite na zelený stvrtok, jako ostatní veriáci pod j e d n o u s p ö s o b o u, a sice pod spösobou chleba. Spösoba wina ale pobala by sa jedine z núbze tomu, kto by na spösobu chleba pozriet alebo ju ani do úst wziať nemohol. — Cirkew z dôležitých príčin ustanowila, aby sa táto najswätejšia sviatosť veriaciim jedine pod spösobou chleba prislubowala. Chcela ona totižto odwrátiť, aby sa najsw. k r w na zem nejal newyliala, čoby sa mohlo pri veľikom stisku ľubu veľmi snadno stať. Pritom mnoho je takých, ktorí čuť a wöňu wina sniešť nemöžu; a po nektorých krajinách veľmi málo wina sa robí. Okrem toho zachowávanie sw. k r w i w poswätnej nádobe by bylo veľmi obtížne; naposledy aby sa oproti faktom, ktorí to zapierajú, žeby byl Kristus pod každou spösobou celý a živý prítomný, prawda doswedčowala. Keď ale Cirkew kalich veriaciim obňala, strže to ich neutriwdila; lebo oni pod jednou spösobou celého Krista prijímajú: naslebovne pod spösobou chleba prijímajú tiež jeho najswätejšiu k r w; ponewáč živé telo nemöže byt bez k r w i. Pritom tiež prislúbil Kristus život večný wšetkým, ktorí by budú pod jednou spösobou prijímať, keď riekol: „*K d o t e n t o c h l e b e, b u d e ž i t i n a w e l y*.“ (Jan. 6, 59.), a krome toho este čítame o prvých kresťanoch to, že sa im najsw. sviatosť oltárna pod obojou spösobou wždydy neprislubowala, ale len často

pod jednou; a preto sa ani neci-
tili byt ukriwdenými.

Sw. hostia ku prijímaniu knäza, sw. mssu, slúzaceho, a k wysta-
we w monstrancii je w ä t š s i a; m e n š s i e s ú h o s t i e ku prijímaniu weriaceho ľubu i knäza krom msse swätej prijímajúceho „*p a r t i k u l e*“, tolko, čo „*č i a s t o c k y, ú l o m k y*“ zvané, ponewáč w o-
saledy z jedného a tohože veľké-
ho chleba (roztlestu) sa lámalo a po kusoch i od knäza i od ľubu sa jedávalo, jako sa to konalo pri poslednej večeri Pána. Pá-
manie to chleba wätššieho pred sw. prijímaniem ustúpilo ale u nás menššim okrählym hostiám, oso-
bitne učiněným a pečeným, aby sa pri tom neso nepomrwlilo a le-
bakam nepadlo, na ujmu powin-
nej uctivosti k najswätejšej swia-
tosti oltárnej.

Jako pod každou spösobou, tak i w každej i w tej najmenejšej čiast-
ke tejto spösoby, naslebovne w každej hostii, ano i w každej jej omrwinke sa celý, nepobelený Kri-
stus, jakožto Boh i člowek, to jest: i telo i k r w jeho prijíma. Jako k. pr. keď sa zrkadlo na wiac kusow rozbiše, nerozdrobí sa pred-
ca w ňom obraz twári nassej, lež wibíme si celú twár w každom ta-
kom rozbitom kúsku nie menej, jako sme ju pred tým w celom zrkadle wibeli: podobne, trebas sa i hostia na brobné kúsky rozlomi, nerozdrobí sa predca Syn Boží, ktorý je „*D b r a z D t c a*“, lež zöstáva w každej partikule celý. Jako slowo wpreknuť sa wo swo-
jej celošti a nepobelené wo každé-
ho ucha rovnako wnáša a zmno-
honásobňuje: tak i telesná pod-
stata toho, ktorý sa menuje, „*S l o w o*“, zo stredista wšemohúcnos-
ti wchádza wo úst jedného každé-
ho celá a nepobelená, a zmnoho-
násobňuje sa netonečne bez toho, žeby sa pobelila. A jako wčil swietiti to isté slnce, ktoré swietilo

z počiatku bez toho, žeby z celosti svojej tratilo, a jako to isté slovo w usách mnohých slyšané bywa bez toho, žeby sa rozprálo: tak tiež to wečne Slovo, to wečné Slovo, Ježiš Kristus, sa nám w swiatosti oltárnej podáva, ktorý sa pobával prvým kresťanom, a je podobne wo viac hostiach a na viac miestach obrázu prítomný. Je je opravdive prítomný, o tom ani najmenej nesmieme pochybovať, ináčej by sme i o všemohúcnosti a pravdomlúcnosti Božskej pochybovať museli; lebo jesti príroda premeňuje jednu bytnosť w druhú, tak ž. pr. jestli sa wo winnom korení woda premeňuje wo wíno, jestli wčely škváru kwetow prerábajú na med, jestli w nás samých chlieb, pokrm ľahobodenný, sa premeňuje wo mäsó a krm: zdáliž tým viac moc slova Kristowho nepremení chlieb w podstatu jeho tela a wíno w podstatu jeho krmu? — Premenenie čili prepodstatnenie alebo ušwiatostnenie toto my síce nepostihujeme nassima telesnýmá očima, ba áno tieto i ostatnie smysly nás este i do pochybowania priwábajú, keď totižto widíme a cítíme w spósobách chleba a wína tú istú chuť, vôňu, podobu po ich premenení, ktorú sme wideli a cítili pred ich premenením; ale postihujeme to duchownými očami wiery: a preto nie tamtým telesným, ktoré nás klamú, lež týmto duchowným očám, ktoré nás o pravde premenenia uisťujú, veriť musíme.

Táto swiatosť je nasswätejšia a nasswäbornejšia medzi wšetkými ostatnými sw. swiatosťmi. Wo wšetkých ostatných prijímame mnohé a wielké milosti ob Doba; tu ale wo tejto swiatosti dáwa sa sám Syn Boží s Božstwom i člowečenstwom, s telom, krmou i s dušou Swojou za duchowný pokrm dušám nassim. Prijímaním tes-

to nasswätejšej swiatosti spojujeme sa s nassim Wykupiteľom Božím, býwame krmeni a posilnení k duchownému životu a do boja proti briedu a k wykonáwaníu dobrého; dosahujeme istý záloh k životu wečnému. Wšetko, čo len srdce nasse potrebuje, chce nám Ježiš Kristus ubelít w testó nassw. swiatosti, jestli sa len jeho Božského požebnania hodnými a schopnými učiníme; lebo neni wšetko jedno, jako, či hodne alebo nehodne k stolu Pána pristupujeme. Jako bojné sú omocia a užitky hodného prijímania, tak zase sú brozné následky nehodného prijímania. Nasswätejšii pokrm, ktorí je pre pobožného spásenie a život, je pre zlého otrawujúci jed, ktorýmto sa opo-važuje s necištým srdcom k stolu Pána pristúpiť.

Swiatosť oltárnu prijímať sme powinni preto: že to Ježiš Kristus zreteľne prikázal a ustanowil, aby sme byli k životu wečnému krmení. Pobla naridzenia cirkewného sme pod najšlym briedom powinni, ju najmenej raz w roku okolo welikonocného času, ktorýmto trwá ab šklaredej streby až do nanebewstúpenia Krista Pána, prijímať. Máme ju tiež prijímať w nebezpečnstwe smrti, preto: že je potravou k wečnému spáseniu. Sú ale k tomu este i iné, príhodné doby krom welikonocného swätého prijímania, — a síce nedele a swiatky, a keďkoľwek kto žiada účastným sa stať swiatosti birmowania, poslednieho pomazania, postwáenia knážstwa alebo stawu manželského. — Wotakeby sa táto swiatosť prisluhowala i nowonarodzeným detom hneď po ich pokrstení. — Zapowebente ale tejto swiatosti býwal a je posawáb nasswätšii trest cirkewný za hriechy zjawné a pohoršenie spósobujúce. — Za starobáwna prijímawal obecny weriaci ľud hneď po knázowi pri mši sw., čo

sä t pobnes nekeby, menowite na zeleny stwrtok, a keď počet prijíma-
júcích není weliký, beje:

K tomu, aby sme Ježíssa Kri-
sta w našfw. swiatosti oltárnej
hobne prijali, máme sa náležite
priprawiť.

1) Z obľádu duše. Musíme
byť w šťastwe posväcujúcej milosti.
Beda tomu, kto by sa opovážil
k najswätejšiemu stolu Pána pri-
stúpiť, majúc swedomie smrteľným
briechom zaspínené. — Najobaw-
nejšej swätotrábeje, jako zradca
Judás, by sa tak swewolný kre-
stian dopustil; lebo o tomto neschas-
tínowi stojí písané: „Po swä-
tom prijímaní wštel do
neho dlia bol (Jan. 13, 27). A
preto nás sw. Pawel krásne na-
pomína týmto slowami: „Nech
skúsi sám seba člowek pr-
wej, a potom len nech je z to-
hoto chleba a piže z tohoto
kalicha; lebo kto je a piže
nehobne, obsúdenie sebe
je a piže, preto je neroz-
sudzuje tela Pána“ Wospes
najprw smeril sa s Bohom; —
očisti srdce svoje od každého brie-
chu strže swiatostí pokania. Po-
tom len, keď si sa hobným prijatím
swiatosti pokania od briechow očis-
til (a) a s milowníkom neposkwr-
nených buši smeril (a), pristúp k
sw. stolu, kbežto Ježíš čaká na
teba, s uctiwosťou, pobožnosťou
srdca. Pristúp so žiwou wie-
rou w Ježíssa Krista, w swiatosti
oltárnej pritomného, ktorýchto byl
riekol: „Toto je telo moje,
— toto je krw moja.“ — Pri-
stúp s radosťou a nábejou.
Dobry krestian nikdy sa tak nera-
bujie z toho, že je krestianom, jako
čas prijímania našfw. swiatos-
ti oltárnej, ani nikdy nenazre s
takou istotou do budúcnosti a weč-
nosti, jako wteby. — Pristúp s
wrúcnou láskou k Pánu. S
jakože, bys mohol (a) ináč pristú-
piť? S jak mnoho pre teba pob-
stúpil a tebe činil Ježíš, aby tá

spasil! Kdeže je priateľ, ktorý by
tá byl tak wrúčne milowal, jako
on? Kde dobrodinec, ktorý by tí
byl tak mnoho dobrého udelil,
jako on? A ty bys ho za to ne-
milowal (a)? — Pristúp z wrú-
cnou žiadosťou, spojit sa s
Pánom. Žiadosť táto pochádza
z lásky. — Pristúp s betin-
skou poníženosťou, uznajúc
nehobnosť svoju. — Pristúp k sto-
lu Pána s uprimnou láskou
ku wšetkým ľubom, buď k priate-
ľom alebo nepriateľom, a pomáz:
že Ježíš Kristus nás učí, aby-
sme svoje bary na oltár nekládl,
rozpomenieme-li sa, žeby bližný
nás mal něco proti nám, a že
tým menej wteby sa smieme bli-
žiť k stolu Pána, keď esste i ne-
priateľstvo naproti bližnému cho-
wáme w srdci swojom, ale že sa
musíme smerit s nim.

§ takýmto citmi a myšlien-
kami pristupuj, krestiane! k stolu
Pána.

Z obľádu tela. Telo Kristowo
máš láčný (a) prijímať, to jest:
ob pól noci nemáš ničeho ani jest,
ani piť, okrem nemočných, ktorí
najswätejšiu swiatostí prijímajú
ku posilneniu na cestu do wečno-
sti; pritom máš s najwäššou ucti-
wosťou, nie w márnom, alebo i
w opowázliwom wystrojení, ale w
poctiwom odewe k stolu Pána pri-
stúpiť.

Jako swiatostí pokania, tak i
najswätejšiu swiatostí oltárnu máš
častejšie, milý krestiane! prijímať.
Prwi krestiani chodili skoro každý
deň k sw. prijímaniu. — Sd ašpon
jedenkrát w mesiaci k stolu Pána
alebo len na wäššie swiatky za-
swáčené. — Ži ale tak, abys mo-
hol každobenne prijímať, tak bo-
worí sw. Augustín, tak to žiada
sw. Cirkew katolícká.

Prw, nežli knáz dáwa prijí-
mať, modlí sa ministrant w me-
ne wšetkých pritomných wertiacích
werekne wyznanie wyňw nasledu-
júctimi slowami:

„Wyznávam sä Bohu wšsemohúcemu, najblaho-
slawenejšej Marii Panne,
blahoslavenému Michalu
archandelu, blah. Jánu Kr-
stitelu, swätým apofftolom,
Petru a Pawlu, a wšset-
kým Swätým, že som mnoho
zhrešil, myšlienkami, slo-
wami a skutkami, a to svojou
winou, svojou winou, swo-
jou najwätšsou winou (tu sä
bije tritrát w prse): preto pro-
šim najblah. Pannu Mariu,
blahosl. Michala archan-
dela, blahosl. Jána Krstitela,
swätých apofftolow, Petra
a Pawla, a wšsetkých Swä-
tých, by ráčili orodowať za
mnä u Boha, Pána nasseho.“

Na to obráti sä knäz k ľubu a
mobli sä :

„Smiluj sä nad wämi,
odpušť wám hriechy waffe,
a uweď wäs do žiwota weč-
ného, wšsemohúci Bože!
Amen. — Odpustenie, roz-
hřešenie a ulawenie hrie-
chow waffich udel wám,
wšsemohúci a milosrdný Pa-
ne! Amen.“

Tyto dve modlitby howori
knäz w počte mnohým, trebas
by i len jedintým weriaci w kosto-
le prišimal, tak jakoby bylo wiac
osób k sw. prišimanu; lebo tí
pritomni weriaci, ktorí telesne
neprišimajú, prišimajú maľu aspon

buchowne. Pri zapotrowaní ne-
mocného ale howori ich w počte
jednotným; ponewáč domáci
príbýtol není miesto shromaždenia
náboženého, jako kostoľ.

Potom knäz, obrátený k we-
riacemu ľubu, ukazuje sw. hostiu
riekajúc :

„Ejhlä Baránoť Boži,
ktorý sníma hriechy sweta!“
a opatuje, čo i prišimajúci, bi-
júc sä w prse, potichu howori,
tritrát :

„Páne! nie som hodný,
abyš wššiel pod strechu mo-
ju; ale len refni slowom, a
bude uzdrawená dušša moja.“

Tu sä máme sw. hostiu pokor-
ne klaňat, jako ten pokorný po-
hanstý stotník w meste Kafar-
naum, ktorý, wyprošiw si od Pá-
na Sežišša, aby uzdrawil jeho
nemocného služebnika, sä za ne-
hodného wyznával, aby ten Božský
divotworec wššiel k nemu pod
strechu. Čo stotník ten rozumel o
swojej domácej streche, to isté i
my pred sw. prišimaním máme
rozumieť o dušši nassej, do kto-
rejšto, jako do príbýtku, zawítat
sä chystá Božský hosti, Sežiš
Krišus. — Ukazovaním sw. hostie
pri slowách: *Ejhlä Baránoť
Boži* atd. pripomína sä nám to
najwätššie dobrobente, ktoré sä
nekdy swetu stalo, že totižto za
nasse hriechy je ohetowaný sám a
ten istý, najwys newinný jako
baránoť, Sežiš Krišus, ktorý sä
wčil pod spôsobou chleba očám
nassim oblawuje a za pokrm dušši
nassich podáva.

Knäz položí ti sw. hostiu na ja-
zyk, učiniwš nou swätý križ, riekajúc:

„Telo Pána nasseho, Se-
žišša Krišta zachowaj duššu
twoju k žiwotu wečnému.
Amen.“

Pri tom čini on so swätou hostou znamenie swätého kríža, ktorý má teba rozpomenúť: že nám Ježiš smrťou Svojou na kríži vydobyl obpuštenie hriechom našich, milosť a večné blahoslavenstvo. V čas prijímania klatní na kolená: skloň slusne oči, otvor mravne ústa, vyplaz ne-

čo málo jazyk, vezmi pred sebou ruku, jestli je takové pred rukama a prijmi počestne sv. hostiu, ktorú ale dlho nebrž w ústach, ani ju nehryž, ale prežri hneď. Jakby ti ale buď celá hostia alebo jakákoľvek malá čiastka z nej na zem obpadla, nezdvihni ju sám, ale nechaj, nech to sám knáz učiní.

Modlitby pred prijímaním najswätejšej swiatosti oltárnej.

(Podľa sv. Tomáša Akwinského.)

Milosrdný a večný Bože! blížim sa, abych telo a krv Jednorodzeného Syna Tvojého, Pána nášeho, Ježiša Krista, prijal (a). Prichádzam jako nemocný (á) k lekárowi života, jako nečistý (á) k prameňu slutovania, jako slepý (á) k swetlu jasnosti, jako w chudobe a núdži postavený (á) k Pánu nebies a zeme, jako nahý (á) ku Kráľowi sláwy. Preto prosím Teba pre neobmedzené milosrdenstvo Tvoje: uzdraw mdlého (ú) a nemocného (ú); očist ma od poskvrnu mojich; osviet slepotu moju; prispej chudobe mojej, a priodej nahotu moju, abych ten chlieb andeľský, Kráľa wšsetkých kráľow a Pána mocných s takou uctivosťou a lutosťou nad hriechami svojimi, s takou vierou, čistotou a hlbokou pokorou do srdca svojého prijal (a), aby duffa moja potešenia a spasenia nabyla. Bože najdobrotivejší! daj, abych telo Ježiša Krista, Syna Tvojého, ktoré z najčistejšej panen-

stej Matky na seba vzäl, tak prijal (a),
žebych milosti jeho došahol (a) a medzi
údby jeho počítaný (á) byl (a). Udeľ mi
tiež, Otče najmilejší! abych jednič w zemi
pokoja patrila (a) na twár tohoto Tvojeho
Jednorodzeného (a), ktorého wčil wo swia-
tosti skrytého budem požívať a ktorý s Te-
bou žije a kraluje w jednote Ducha Swä-
tého, Boh, na weky wekow. Amen.

Wzbudenie wiery. — Kdo je ten, ktorý
ku mne prichádza? Bän môj a Boh môj,
ktorý mä z ničeho stvoril, a na kríži to te-
lo a tú krv za duffu moju obetowal, ktoré
wčil za pokrm duffe mojej podať je hoto-
vý (á).

Bože! werim pewne, že wo welebnej
swiatosti oltárnej s najswätejším telom,
krvou, duffou, človečenstwom a Božstwom,
tak jako sedíš na pravici Boha Otca w
sláwe wečnej prawý Boh a clovek, wo wi-
ditelných spôsobách chleba a wina newidi-
telne prítomný byt ráčiš. Ach, Bane! kdy-
bys Ty nás tomu neučil: že, kdo je Tvoje
telo a pije Tvoju krv, w Tebe zôstáva,
a Ty w ňom, kdoby uweril, že je to praw-
da? Ale já to werim, a za istejšíe mám,
nežli kdybych Tá telesnýmä očima widiet
mohol (a). Werim tiež, že požíwaním
tejto najswätejšej swiatosti wiera moja

nowej sily, nádeje moja nowého žiwota, láska moja nowej wrücnosti dôjde. Ó mój Ježíssu! rozmnož túto moju wieru.

Wzbudenie nádeje. — Prečo ale pričádza Pán mój a Boh mój ku mne? aby duffu moju posilnil a nakrmil k životu wečnému.

Ach, Božský Wykupitelu! čeho nemôžem dúfať od Teba, ktorý si mi sám za pokrm podávaš? — Kormúti mnä síce svedomie moje, a bremeno hriechow, ale množstvo sľutowaní Tvojich mä zase občerstwuje. Preto silne dúfam, že mä sfrze nekočné zásluby Swoje od mojich neresťi očistíš, a od mojich neduhow na duffi uzdrawiš, abych si wčil čistý (á) pri stole Tvojom ukázať, a Teba s takou žiadosťou a uctiwosťou, s takou láskou a wdáčnosťou, s takou čistotou a pobožnosťou prijať mohol (a), jako mnohi Swätí po tejto swiatosti lačneli a ju požíwali. Dúfam tiež, že mi udelíš ty milosti, ktorých si účastní wšpeciti, ktorí Tá w čistote srdca prijímajú, že si w hodinu smrti nado mnou sľutuješ, a mne ty milosti popraješ, abych, Tvojim najswätejšim telom na cestu do domu wečnosti posilnený (á), w Tebe, ó Pane! šťastne skončil (a) a toho, ktorého pod spôsobou chleba skrytého len werím, potom z twári

w twár na Tebä patril (a). Ó mój Ježíſſu! poſilni túto moju nádej.

Wzbudenie lásky. — Jako prichádza ku mne? S tou najprívetivejšou láskou, aby byl a zôstal wo mne, a já w ňom.

Ó Božíſký Ježíſſu! ó Milácku ſrdca mo-
jeho! čo je človek, že ſi naň tak pamätli-
wy, že u neho príbytok berieš a s nim ſä
spojuješ! Dost, ſwrchowane dost to bylo,
že ſi pre mnä, človeka hrieſſneho, z neba
zôſtúpil, a tak mnohým prácam, tak mno-
hým utrpeniam, áno i najpotupnejſſej ſmr-
ti križa z lásky ku mne ſä podrobil; a wčil
nad to eſſte ſä až ku mne znižuješ, a mnä
ſwojim ſwätým telom naſycuješ. J mo-
hol bys mnä ſilnejſſie k milowaníu Sebä
tiabnuť? J milujem Tebä, ó Ježíſſu, mój
najſladſſí Ježíſſu! milujem Tã z celého
ſrdca, a žiadam, aby ſrdce moje takou lá-
skou k Tebe horelo, aby moje wyznanie:
„Pane, Ty wieš, že Tã milujem,“ tak ſä
Ti líbilo, jako keď Peter k Tebe tie ſlowá
premluwil. Preto priſtupujem k ſtolu Two-
jich prechutných hodow, abych pred celým
ſwetom oſwedčil (a), že Tã milujem a že
prikázaníu Tvojemu chcem byť poſluſſný
(á). Roznicuj, ó Ježíſſu! túto lásku wo
mne až do ſmrti, abych byl (a) hoden (a)
milovať Tebä na weky. Amen.

Wzbudenie pokorn. — Kdo si Ty, ó Pane! a kdo som já, že sa opovažujem k Tebe priblížiť? Ach já som nádoba porušená, dieta zlého nepriateľa, opowrhač Boha, dedič pekla! Biedny (a) som w každom ohľade, slepý (á) wo svojich predšawzätiach, nestály (a) wo svojich prácach, nečistý (á) w žiadostach. Slá taký (á) som já! Ty ale, ó Pane! si weliký a welikost Tvoja je bez obsahu; Ty si dobrý a dobrotá Tvoja nezná žiadnych hraníc; Ty si večný a večnosť Tvoja obsahuje wšsetke časy! — Pred Tebou nesvieti slnce jasne a hwiezdy nie sú čisté pred obličajom Tvojim. Stlpy nebies sa träsú a trnú na pohľad Twój. Serafimi zakrywajú kridlami twár svoju a pokladajú sa za najchatrnejšie bytnosti: jakože sa tedy opováži nížke a nečisté stworenie bližiti sa k Bohu, k nekonečnej Welebnosti? —

Sw. Ján Krstiteľ, ktorý byl w žiwote materinskóm poswätený, nedržal sa za hodného, Spasiteľowi remence na obuwi rozviazať, a kniežä apostolow zwolal: „Pane odíd od mnä, lebo som člowek hriessny.“ I jakože sa já smiem k Tebe zblížiť, keď som ten (tá) najwätšši (ia) hriessnik (ca)? — Nikdo sa nepowážowal w starom zákone, kdo nebyl čistý a poswätený, z chlebow poswätých

jest, ktoré wšak byly jedine stieň tohoto najswätejššieho tajemstwa: jakože są já opowázim jest chlieb andelow, súc vzdálený (á) od onej swiatosti! Tak prisne bylo zakázané dotknúť są archy úmlowy, ktorážto byla len odblešk tohoto tajemstwa, že knäz Dza, ktorý ruku na ňu wštiahnul, náramnou byl porazený smrťou. Čehože są mám já obáwať, prijmem=li najswätejššiu swiatost tela a krwi Syna Božieho nehodne? Betsamitski proti ničemu inému są neprebressili, jedine že na archu úmlowy neuctiwe pohľadli, keď táto byla do ich fraja prinesená; prečo Bán rozhnemal są na nich tak, že wiac tisíc z nich w okamžení zabil. — Ale, Bože sprawedliwý! jak o mnoho wiac wýbornejššia je táto swiatost, nežli byla archa úmlowy? Jak o mnoho nebezpečnejšie je tedy prijať Tebä, nežli pohľadúť na Tebä?

Nemám=li są tedy triasť a trnúť, keď idem prijímať Bána tak nekonečnej Welebnosti a sprawedlnosti? Čobych są hned byl (a) za wiac rokow k prijímaniu tejto najswätejššej swiatosti pripravowal (a), alebo čo bych tak čistý (á) byl (a) jako sú andeli, predca bych tejto welikej milosti nezaslúžil (a): jak o mnoho wiac tedy są mám obáwať, keď powázim, w jak hriessnom položení

sä nachádzam. Byl-li život môj posawád-
nečo iné, jako ustawičný boj proti Tebe a
ustawičné obnowowanie wšsetkých mŕt, -
ktoré si pre mnä podstúpil? Jak často som
Tebä pre márnú chlipnosť alebo zisk, za-
roweň Judáššowi, zapredal (a)? Ale wčil,
keď pristupujem Tebä prijat a boskom po-
koja polúbit, neučinim-li to samé, čo Ju-
dáš jednúc učinil, alebo i já som Tā, jako
on, zradil (a)? Jakože sä tedy opowázim
Tebä, Spasiteľa svojeho, do tak nečistého
a zhanobeného príbytku duffe svojej prijat?
Mám-li sä opowázit Tvoje swäté telo do
obydliä jedowatých hadow a divých zwie-
rát položit? Budeš-li môct, ó panenská
čistoto, o studnico wšsetkej krásy na takom
mieste spočívať? O milowniku čistých duffi,
ó čistý Baránku! ktorý sä pasieš medzi
laližami, čože Ti môžem priniešť w srdci
swojom, w ktorom jedine bodliaky a trne
rastú? Tvoje najswätejšie telo z križa
zložené bylo do čistého, draheho plátna
zawinuté a do nowého hrobu, w ktorom
esste nikdo nebyl pochovaný, položené. Wšak
ale kdeže na duffi svojej naleznem čistého
miesta, na ktoréžto bych Tebä mohol (a)
položít! Ach zo srdca mojeho vychádza
ustawične, jako z otworeného hrobu, smrad
hriechow mojich! Jakože sä opowázim bli-

žit sä k Tebe, abych tä prijal (a) a swojima
nečistýma ústama sä dotknul (a)? Na duffi
mojej nič není čistého a neposkvrneného,
čoby nebylo hriechami zneswätené. O Bož-
ský Spasitelu můj! Stydím sä welmi, keď
widím, že som w tak hriessuom položení.

Wzbudenie lutošti. — Nie som sice bo-
den (a), ó můj najsladší Jezissu! abych
sä Tvojej Welebnosti, poklony najhodnej-
šej, predstavil (a). Pre neprávosti a hrie-
chy svoje zaslužil (a) bych, abych wždy
od Tebä byl radnej odwrhnutý (á), ano
abych byl (a) hotový (á) podrobiť sä trestu
Tvojemu a okúsiť hnew Twój, nežli sä k
Tvojemu swätému oltáru zblízit a tam
Tä prijať. Ty ale, ó Bože dobrotiwý!
tiabneš mä sám k sebe. Ty mä chceš ob-
žiť a od tážkých hriechow mojich oslobo-
diť. Ty chceš, ó lásky plný Lekáru! duffu
moju zo wšsetkých jej nemoci wyliečiť. Ty
nezawrhujes kajúceho hriessnika, ale howo-
riš milostiwe: „Pridite wšeci ku mne, kto-
ri ste obtížení, a já wás obživím!“ Tento
blas Twój tiež i mnä pritahuje k Tebe; a
tak prichádzam k Tebe pod tážkým breme-
nom hriechow svojich, s tou prosbou:
abyš mä wyslobodil od nich. Prichádzam
jako nemocný (á) k lekárowi swojemu, abyš
mä uzdrawil, jako hriessnik (ca) k spraved-

liwému, abyš mä osprawedlnil; lebo lasta-
we prijímaš hriessnikow a hoduješ s nimi.
Ty si hotový, zapomenuť neprávosti moje,
widiš-li wo mne srdce skormútené a poni-
žené. Ach preniknutý (á) lutosťou uzná-
wam i wyznáwam hriechy swoje a prosím
Tä o ich odpustenie. Smiluj sa nado mnou,
jako si sa smilował nad onou zjawnou hriessni-
cou. Hlä nemám slz dost, ktorýmižto bych
nohy Tvoje umyl (a); ale Ty si tolko krwi
zo Sebä wycedil, že ňou nie len moje, ale i
celého sweta hriechy môžu byť zmýté. A
preto milosrdný Spasitelu! nespomínaj
predošlých hriechow mojich! — Já ich za-
klínam a w offkliwosti mám z hlbín srdca
swojeho, a rád (a) bych za jakúkoľvek cenu,
kdychby sa nebhly staly. Spasitelu Božský!
nepozoruj na moju nekďajšiu hriessnosť, ale
wzegli na moju lutosť, na moju dobrú wô-
lu, na moje prísne predšawzätie, pre ktoré
a zvlášte pre Tvoje nekonečné zásluby
učin mä hodným (ou), chlieb andelow po-
žívať. Amen.

Wzbudenie túžby. — Pane Bože môj a
Wykupitelu môj! s takou túžbou, poklonou
a chwálou, s takou láskou a wdáčnosťou,
s takou wierou a s takou čistotou žiadam
Tä prijať, jako Tvoja najswätejšia
Matka, blahoslawená Panna Maria, Te-

bä prijala a po Tebe túžila, keď andelowi, ktorýchto jej radosné poselstvo o tajemstve Tvojeho sw. wtelenia byl priniesol, poforne a ponížene odpowedala: „Giblä, diewka Päna, nech sä mi stane podlä slowa Tvojeho!“ A jako Twój swätý predchödca, Ján Krstiteľ, keď esšte byl w žiwote materinskom, w Tvojej pritomnosti radosťou zaplesal, a neskor, keď w potoku Jordánskom krstil a ludí k pokaniu pripravowal, s poswätnou radosťou deň Tvojeho príchodu spatril, tak wzdychá, a túži tiež srdce moje po Tebe.

Šastná tá duffa, ktorá zasluži Tebä, Päna a Boha svojeho hodne prijať a pri Tvojom prijímaní duchownou radosťou naplnenou byť. — Ó môj Bože! Ty wečná láska a nekonečná dobrota, žiadam Tebä s najswätejšou túžbou a s najwážnejšou úctou prijať, jakú ktorýkolwek swätý mal a pocítil. A ponewáč som nehoden (a) ani nie som w stawe, wšsetke tie city pobožnosti mať, obetujem Tebe aspon náchylnosť a žiadosť srdca svojeho, a prosím Ťä: ráč tyto swaté žiadosti milostiwie prijať a ich wo mne uskutočniť. Ó najsladšii Ježišsu! zapál studenost moju ohňom lásky Swojej, a oswieť slepotu moju bleskom pritomnosti Swojej. Obráť mi wšsetko, čo je pozemské,

na horkosť, a pozdvihni srdce moje k Sebe do neba. Ty jedine buď mne milý, odny-nejffka až na weky. Amen.

Jný obecný spôsob cwičiť sa w Božských čnostach.

Wiera. — Werim w Boha mojeho, žiwého a opravdivého, wo troch osobách, ale w jednom Božstwe postaweného. Werim w Boha Otca Stworitela, Boha Syna Wykupitela, Boha Ducha Swätého Poswätitela mojeho. Werim a wyznávam wieru tú najswätejšiu, ktorú Ježiš Kristus učil a weriť poručil, ktorú aposto-lowie ohlaffowali, a ktorú swätá rímsko-katolícká cir-kew drží; w tejto swätej wiere chcem žiť i umrieť, le-bo si ju Ty, ó Bože! zjawił, ktorý jako wffewedući ani sflamať, ani jako wečná a nekonečná prawda sflamaný byť nemôžeš.

Nádej. — Dúfam w milosrdenstwe Tvojom nekonečnom, ó Bože! pomocníku jedinký tela i dusse mo-jej. Dúfam w prebrahej krwi Ježišfa Krista, Spasite-la mojeho, z tak welikej lásky pre mnä wyliatej, že mne odpustiš wffetke hriechy celého žiwota mojeho, a že mne dáš žiwot wečný; lebo si zaslúbil a wo vyplnení slú-bow Swojich si werný a wffemohúci.

Láska. — Milujem Tebä, ó najlaskawejši Bože! najwvyššia a nekonečná dobrota! Hlbokosť wffetkej do-konalosti, pre Tvoju obzwláffte dobrotu, krásu a lúbež-nosť Tvoju :ba čoby som sä ani žiadnej odplaty úfať, ani pokuty obávať nemal (a), predca bych Tä milo-wal (a); lebo si Ty wffemožného milowania a ctenia najhodnejffí. Ach, kdybych Tä mohol (a)! s tak horli-wou láskou milowať, jako Tä milujú a na weky milo-wať budú wffeci andeli, swäti a blahoslavení w nebi; jako Tä miluje a milowať môže wffetko wčlajffie a bu-dúce stworenie na zemi, ku ktorých wffedy najhorliwej-

ſſej láſke pripojujem ſwoju veľmi nedokonalú láſku a milovanie.

P'uto ſť. — Z tejto pripojenej a horliwej láſky Tvojej, ó Bože! že ſom Tebä obrazil (a), ſrdečne lutojem, odriekam, odpieram, w offkliwosti mám wſſetke ce-
lého žiwota hriechy. Ach, kbybych to učiniť mohol (a), aby nikdy ſpáchané nebyly; budúene wolím radnej umrieť, jaſo Tebä, najſwätejšia Trojico! pozatým s naj-
menſſim hriechom dobrowolne obraziť: ale k tomu pred-
ſawzätiu udel mi, mój Bože! miloſť Tvoju, abych ſä mohol (a) uſtawične od wſſelichých hriechow chrániť a w kreſťanſkých ſkutkoch až do ſmrti ſotrúwaať, čo s Tvo-
jou dobrotiwou pomocou werne ſlubujem. Amen.

Litanie o wiere.

Pane, }
Kriſte, } ſmiluj ſä nado mnou!
Pane, }

Kriſte, { uſlyš mnä!
{ wyſlyš mnä!

Dite z nebies, Bože,
Synu Wykupitelu ſweta, Bože,
Duchu Swätý, Bože, } ſmiluj ſä nado mnou!
Swätá Trojico, jeden Bože,

ktory jaſo wečna prawda oklamat nemôžeš,
" jaſo neomylná müdroſť oklamany byť nemôžeš,
" ſi cirkew ſwoju na pewnej ſkale založiť ráčil,
" pri cirkwi ſwojej až do ſkonania ſweta zſtáwaať }
ráčiš, } ſmiluj ſä
nado mnou!

že ſi jediny Boh w prawde a wo troch oſobách, werím pe-
wne, ó Bože!

" jediny Boh, ktory dobré odmeňuješ a zlé tresceš, werím
pewne, ó Bože!

že ſä Božſký Syn Twój wtelil,

wſſetko, čo ſi nám ſtrže ſw. píſmo zjawiť ráčil,
" čemu náš Ježiš Kriſtuš w ſw. ewandeltum učil,
" čo ſwätí apoſtoli hláſali,
" čo cirkewní otcowie na wſſeobecnych ſnemoch,
" aby ſä werilo, za hodné uznali.
" toľokwel katolícká cirkew k wereniu predkladá, }
werím pewne,
ó Bože!

Verím pevné, ó Bože!

Wšetke písané i nepísané články wiery,
 Bez wšetkého pochybowania a nebdwerowania,
 Uplným podrobeniem rozumu mojeho,
 Dokonalou slobodnou wólou,
 Wnútrním a zownútrním wyznaniem,
 Strže najwyššiu Welebnosť Tvoju,
 „ neomylnosť slowa Tvojeho,
 „ prawdiwosť a neomylnosť Tvoju,
 A ľobych za to i prenasledovaný (á) byť mal (a),
 „ „ „ meno i statok ztratiť mal (a),
 „ „ „ život obetovať mal (a),
 W spojení so žiwou wierou wšetkých spravedlivých,
 „ „ s pewnou wierou wšetkých sw. mučenníkw,
 „ „ s najdokonalejššou wierou panenskej Matky
 Marie,

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusť mne Pane!
 Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš mná, Pane!
 Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta! smiluj sa nado
 mnou!

Kriste, } uslyš mná!
 } wyslyš mná!
 Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nado mnou!
 Pane, }
 Verím w Boha atb.

Litánie o nádeji.

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nado mnou!
 Pane, }
 Kriste, } uslyš mná!
 } wyslyš mná!
 Otče z nebies, Bože,
 Synu Wykupiteľu sweta, Bože,
 Duchu Swätý, Bože,
 Swätá Trojico, jeden Bože,
 Ktorý wo wšetkom pomôci môžeš } smiluj sa nado mnou!
 „ „ „ „ znáš }
 „ „ „ „ chceš, }
 Ktorý si mi vždy prispel ku pomoci,
 Wšetky potrebné prirodzené i nadprirodzené milosti, úfam,
 ó Bože!

Zdravie života,
Chlieb každodenný,
Pomoc Tvoju w konaní dobrého a opustení zlého,
Zachowanie od nešťastia a nebezpečenstva,
Tvoju mocnú pomoc w pokúsení a wábení k hriechu,
Silu a trpezlivosť w každom sužení a protiwenstwe,
Odpustenie hriechu,
Milosť Tvoju k oprawdivému polepszeniu života,
Prospech wo wšsetkých čnostiach,
Pokračowanie w milosťi Tvojej,
Stálosť w dobrom,
Šťastnú smrť,
Wečnú radosť a blahoslavenstvo w nebi,
To wšsetko bez bázne a úžosti,
Bez malomyseľnosti sťrže rychlú pomoc,
A čoby sa hneď wšsetky nehody na mnä hrnuly, w Tebe dúfam
pewne, ó Bože!
A čoby sa hneď wšsetko proti mne walilo, w Tebe dúfam pe-
wne, ó Bože!
A čoby sa hneď i zdalo, že si mä opustil, m tebe dúfam pe-
wne, ó Bože!
Nie w milosť ani w pomoc ľudskú,
Nie w múdroosť, wtip a mocnosť swetskú,
Nie w inom, jedine
Pre Tvoju wšsemohúcnosť, prozreteľnosť a dobrotu,
Pre neomyšlnú wernosť w plnení zasľubení Tvojich,
Pre milosť Tvoju, ktorú neodnímaš žiadnemu, kto Ťá
wyzná,
Pre nekonečné zásluhy Tvojeho Jednorodzeného Syna,
Pre Spasiteľa, Prostředníka a Zástupca nášeho,
Pre prímľuwu Swätých,
W spojení s pewnou nádejou a dôwerou, jakú wšseci spra-
wedliwí starého i nowého zákona w Tebe sľadali,
W spojení s detinskou nádejou a dôwerou, ktorú panen-
ská Matka Maria w Tebe sľadala,
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpušť mne, Pane!!
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, ušlyš mnä, Pane!
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nado
mnou!

Kriste, } ušlyš mnä!
          } wšlyš mnä!

úfam, ó Bože!

w Tebe dúfam pewne, ó Bože!

Pane,
Krisťe,
Pane,
Dáťe

Pane,
Krisťe,
Pane,
Krisťe,

Dáťe z
Zomu P
Dubu
Swäta
Ktorý

3 celého
do wš

Rad wš

Rad seč
Rad wš
Rad wš
Hvíta le
Prete,

A čoby

A čoby

A čoby

A čoby

A čoby

A čoby

A čoby

A čoby

Pane, }
Kriszte, } smiluj sa nado mnou!
Pane, }
Dťce náš atb.

Litánie o láske.

Pane, }
Kriszte, } smiluj sa nado mnou!
Pane, }
Kriszte, } uslyš mnä!
          } wyslyš mnä!
Dťce z nebies, Bože,
Synu Wykupitelu sweta, Bože,
Duchu Swätý Bože, } smiluj sa nado mnou!
Swätá Trojico, jeden wečný Bože, }
Ktory si sám láska nekonečná, smiluj sa nado mnou!
" si z lásky k nám Jednorodzeneho Syna Swojeho wybal,
          smiluj sa nado mnou!
Z celého srdca swojeho, milujem Tebä, ó Bože!
Zo wšsetkej dusse Swojej,
" " mysle Swojej,
" " sily Swojej,
Nad wšsetke statky, česť a sláwu,
          radošti a rozkoše,
Nad sebä sameho (ú) a nad wšsetko moje,
Nad wšsetkých príbuzných a priateľow,
Nad wšsetko stworenie na nebi i na zemi,
Zlístá len pre Tebä sameho,
Preto, že si neskonečné dobré,
" že si milowania najhobnejší,
" že si najdokonalejší,
A čoby si mi ani neba nebyl zastúbil,
A čoby si sa mi i peklom byl hrozil,
A čoby si mä byl i zármutkom a protiwenstwow stúšsal,
W šťastí i neschastí,
W hobnostach i opowrzení,
W radoŝtach i žalostach,
W čas zdrawia i nemoci,
W žiwobyti i smrti,
Časne i wečne,
W spojení s láskou, s ktorou Tebä panenská Matka
          Maria milowala,

milujem Tebä, ó Bože!

W spojení s láskou nestonalou, s ktorou Sebä sám miluješ a
 večne milovať budeš, milujem Tebä, ó Bože!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusti mne, Pane!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš mnä, Pane!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sä na-
 do mnou!

Kriste,   ) uslyš mnä!
) wyslyš mnä!

Pane,   )
 Kriste,   ) smiluj sä nado mnou!
 Pane,   )

Desätoro Božích prikázani atb.

Božžné wždychy k Ježíssowi. — Ó Je-
 žissu! Slovo a odblest večného Otca, obrät mä a
 obnow wo mne ducha uprimného. — Ó Ježíssu, Barán-
 ku Boží! očisti mä od wšsetkých hriechow mojích; lebo si
 pristiel hriechy sweta zhladiť. Ó Ježíssu, Utešitelu môj!
 wyučuj mä wölu Tvoju plniť; lebo Ty si Boh môj. Ó
 Ježíssu! Ty cesta, prawda a život, sprowádzaj, wystrí-
 haj a ochraňuj mä od večnej smrti; lebo Ty si Wyku-
 pitel môj. — Ó Ježíssu! Ty základ wiery mojej, posil-
 ňuj mä w pravde, abych od pravej wiery neodstúpil (a).
 Ó Ježíssu! moje najwyššie dobre, zapál moje studené
 srdce, abych Tã z celého srdca milowal (a). Ó Ježí-
 ssu! Ty Lekáru duffi, uzdraw rany moje; lebo Ty si na-
 sse nebuhy na sebä wzał a bolesti nasse snášal. Ó Je-
 žissu! Ty Súdca živých i mrtvých, bud mi milostiwý a
 daj, abych od Tebä slyšsal (a) tieto radostné slowä: „Odp-
 úšťajú sä Ti hriechy tvoje.“ Ó Ježíssu! Ty prostred-
 níku náš, smer mä so svojim nebeským Otcom; lebo
 Ty si smerenie za nasse hriechy. Ó Ježíssu! Ty studnica
 života, obmy duffu moju zo wšsetkých jej hriechow, a
 ona bude bielša nad sneh. Ó Ježíssu! Ty živý chlebe,
 ktorý z neba na zem zostúpil, nasyť mä; lebo len Ty
 sám môžeš tuzenie po dobrom pocítiť. Ó Ježíssu! Ty
 ženichu duffe mojej, spoj mä so Sebou, abych powedať

mohol (a): „Ty si môj a já Tvoj (a). Ó Ježiſſu! Pane môj! Tvoj (a) som s telom i s duſſou; lebo Ty si mä drahou Swojou ſwätou krmou wykúpil. Ó Ježiſſu! uciň mä ſpaſeným (ou); lebo len w mene Tvojom môžeme byť wſſeci ſpaſení. Ó Ježiſſu! Ty počiatok a koniec wſſetkých weci, udel mi ſtátoſti; lebo kto wytrwá do koňca, ſpaſený bude.

Keď už t ſwätému prijímaniu máš priſtátnúť, wzdýchni pobožne:

Príd, ó Božſký Wykupitelu môj! a neodkladaj; príď ſpaſenie duſſe mojej! príď žiwote žiwota mojego! ſrdce moje je pripravené; a keďby nebyl o náležite pripravené, Tvoje miloſtné wzezrenie ho pripraví, wyčistí a rozpáli.

Už prihádza ženích twôj, ó duſſo moja! id w ústrety Pánu ſwojemu; lebo dnes ſä tebe ſpaſenie ſtane. — (Keď knáz ſw. hoſtiu ukazuje, pokorne opäkuj trikrát modlitbu túto:)

Pane nie som hoden (a), abyſ wſſiel pod ſtechu moju do ſrdca mojego); ale len rekni ſlowom a bude uzdrawená duſſa moja.

Modlitby po prijímaní najſwätejšej ſwiatoſti oltárnej.

Odkúď mi to, že priſſiel Pán môj ku mne? — Wčil som naleznul (a) toho, ktorého miluje duſſa moja, toho ſä držim, nechcem a nechcem ſä wiac odlúčiť od Tebä, miláčku duſſe mojej, Pane Ježiſſu Krifte!

Bud pozdrawený, ó najmilejší Spáſitelu môj! wečné Slowo Boha Otca, Synu precíſtej Marie Panny, Baránku Boží, ſpaſenie ſweta, obet ſwätá, ſtudnico žiwá miloſti a miloſrdenſtwa. Bud pozdrawený, ó Ježiſſu! ſlowo andelow, radosť nebeſtá=

now, chlebe živý, plode panenstý! Bud pozdrawený, ó Pane! swetlo neba, kniežá pokoja, nádej spasenia nasseho, ráč wyslyššat milostive wrúčne wzdychanie moje:

Dusšo Kristowa poswät mä. — Telo Kristowo spas mä. — Krow Kristowa napoj mä. — Woda z boku Kristowho obmy mä. — Umučenie Kristowo posilni mä. Ó dobrý Ježíš! wyslyš mä. — Do Tvojich swätých rán skry mä. — A nedaj mi odlúčiť sa od Teba. — Pred zlým nepriateľom chráň mä. — W hodinu smrti mojej powolaj mä. — A poruč mi prísť k Tebe. — Abych so wšsetkými Swätými chwälil Teba. — Na weky wekow. Amen.

Modlitba sw. Tomáša Akwinského. — Dákujem Tebe, wšemohúci, wečný Bože a Otče najswätejši! že si mnä, nehodného (ú) hriešnika (cu) bez wšsetkých zásluh mojich zo samej dobroty a milosrdenstwa Swojeho telom a krowou Syna Swojeho, Pána nasseho, Ježíša Krista nasýtiť ráčil. Spolu ale prosím: nedaj, aby mi toto swäté prijímanie bylo k záhube, ale aby mi dopomohlo k milosrdnému odpusteniu hriešow. Učiň, aby mä ono utwrdilo wo wiere a upewnilo wo dobrej wóli, aby wyhostilo zo mnä wšsetky neprávosti a wykorenilo wo mne wšsetky telesné žiadosti. Wšstep skrze to swäté prijímanie w srdeci mojom lásku, trpezlivosť, pokoru a poslušnosť a rozhojnenie wšsetkých kresťanských čnosti; bud ochranou mojou proti wšsetkým úkladom widiteľných nepriateľow; bud dokonalé utiśenie wšsetkých mojich nezridzených náruživostí, abych sa

Tebä, jedineho a pravého Boha, pridržal (a) a tak bla-
hoslawené skonanie žiwota svojego dočatal (a). — Ko-
nečne prosím, abys mnä, hriessneho čloweka, k nebeským
newyslowitelným hodom prijať ráčil, kde Ty s milým
Synom Swojim a s Duchom Swätým si pravým swet-
lom wšsetkým wymoleným Swojim, si newyslowným
nasýteniem wšsetkých ich tužení, wečnou radosťou, doko-
nalou sladkosťou a dokonalou blaženosťou. Strze to-
hože Pána nasseho, Jeziffa Krista. Amen.

Bane Jeziffu Kriste, Synu Boha žiwého! jakú
chwälu, jaké wdäky mám Ti vzdáwať za to, že si ráčil
wstúpiť do nehodného srdca mojeho, a milosťmi Swo-
jimi uzdrawiť a posilniť moju nemocnú duffu! Wele-
bené bud Tvoje najswätejšie meno až na weky! — We-
lebená bud Tvoja nekonečná láska k nám w ustano-
wenej swiatosti oltárnej, ktorou duffe nasse býwajú
nasýtené a občerstwené, a Ty pravý Boh budeš pre-
býwať w nej s námi až do skonania sweta. — A jako
si Ty, ó Bane! dnes celého seba mne za pokrm podal:
tak i já sa wšsetek (a), a čo mám, duffu swoju, telo i
smysly svoje, Tebe podáwam a porúčam. Neodvrhni
mä od twári Swojej, Wykupitelu a Spasitelu môj!
ale požehnaj mä, keď wčil som chrámom Tvojim uči-
nený (a). Uchowaj mä od wšsetkého zlého, zvlášťe od
hriechu smrteľného; vzdál odo mnä wšsetko, čoby We-
lebenosť Tvoju urazilo, a obnow wo mne, čo bylo hrie-
chom zkažené. Naplň srdce moje čistou láskou k Tebe a
wrúcou tužebnosťou po Tebe, abych len Tebä hlädal
(a), len po Tebe túžil (a), len na Tebä myslal (a), len
o Tebe rozjímal (a), len ku Tvojej cti a chwäle wšset-
ko počínal (a) a konal (a). Bud, ó Jeziffu! od wčilka
moja jediná nádej, moja jediná dôwera a moje bo-
hatstwo, moja radosť, moja sladkosť, moja útecha, môj
žiwot, môj pokrm, môj pokoj, moje odpočinutie, moje
občerstwienie, moje spasenie. Amen.

Wzdychý lásky.

(Pobľä sw. Gräutiffä Galeffého a Alfonfa Liguori:)

Berwná je wiera moja w Tebä, prawdo neomylná! nepodwratná nádej moja w Tebä, dobroto nekoaečná! srdečná láska moja k Tebe, bytnosť najwyšffia a najhodnejffia! Bože mój a dobrodincu neprestajný! Tebe sä hčcem oddat, Tebä hčcem milowať a chwáľiť w żywote tomto i wo wečnoſti.

Naleznuľ (a) som, toho miluje duſſa moja. Držim ho perwne a newypuſtim ho, abyh w prawde powedať mohol (a): „Já žijem, ale nie tak já, lež Ježiš Kriſtus žije wo mne.“ Wčil, ó Ježiſſu! mój pokoj, moja jediná radoſť, moje blahoslawenſtvo, wčil prepustiš ſlužebníka (cu) Swojeho (ju) w pokoji; lebo wideli oči moje ſpaſenie Tvoje. Moje ſrdce teſſi ſä Tebe, w Tebe pľeſia duſſa moja. Ó Bože ſrdca mojeho! kdybyh wčil w Tvojom ſwätom objatí, s iſtotou lásky Tvojej, ſſtaſtne umriet mohol (a)! — Ó lásko neſmierna, najponiženejffí Ježiſſu! ſkrytý Bože! klaňám ſä Tebe, wo mne prítomnému. Pri chatrné je ſrdce moje, aby Tā milowalo, primahý jazyk mój, aby Tā chwáľil. — Ó Wýkupitelu mój! jakýže wdäť ſom Tebe pohlžen (a), že mnä, biedne ſtwarenie, tak zázračne nawſſtiwuješ? — Zaiſte nie iný, jako abyh ſä ſám (a) Tebe obetowal (a) a žiadal (a), abys Ty jedine wo mne živý byl. — Ó Bože mój! Ty prihädzaš ku mne, abys mä ſo Sebou ſpojil, abys mi záſluhy Swojeho umučenia w úplnej miere ſdelil, a mä poſwätil. Učinkuj tedy wo mne wſſetko toto, k čemu ſi byl na tento ſwet priſſiel; nedaj, aby owoce Tvojeho prihodu hýlo na mne zmarené. — Ó Ježiſſu! Ty znáš, čeho ſä mi nedoſtáwa, a znáš ſlaboſti moje: daj mi poniženoſti, čiſtoty ſrdca, oddanoſti do Tvojej ſwätej wôle, poſily proti zlym obyčajom a trpezliwoſti wo wſſetkom, čokolwek ſä mi zlého ſtane! — Ó Wýkupitelu mój! ſtrže netonečnú lásku, ktorá Tā

dolu na zem ztiahla, a na križi umrieť nechala, daj, nech i já umrem w Tebe, abys na weky živý byl wo mne. — O Bože! wážim a milujem Tã nad wšsetke statky tohoto sweta a esťte wiac, nežli sebã samého (u). A preto nechãwam sã celkom na Tebã, podrobujem sã s láskou a poklonou wšsetkým Tvojim sprawedliwym narídzeniam: aby sã wšsetko, čo si ráčil so mnou časne i wečne naridiť, naplnilo; úfam wšfak, že jednúc Twôj swätý obličaj a Tvoju dokonalú krásu w nebi uwidím. — Bože môj a wšsetko moje! já nechcem mimo Tebã ničeho hľadať; lebo jedine w Tebe môžem wšsetko naleznúť. O najlaskawejšii Dče! daj, aby moja najwütššia starosť byla o to, abych Tebe hodne slúžil, (a). — O Slowo telom učené wečného Dca, Ježíssu Kriste! Ty si z inej príčiny na tento swet neprissiel, jako abys w srdciach ludských prebýwal. Boswãcujem tedy Tebe celé srdce svoje: prijmi ho, oswicuj ho a učiň, aby bylo schopné k vyplneniu Tvojej najswätejšej wôle. — Wšemohúci Bože! odním odo mnã wšsetko, čo učinkom mo-ci a dobroty Tvojej wo mne prefázku čini; uzdraw mä od wšsetkej nečistoty a newernosti, a naplň mä Tvojou dobroťou a múdrosťou. Môj Bože! daj, abych Tã widel (a) očami živej wiery, abych Tã poznal (a) a milowal (a). Ukáž mi wölu Swoju, abych ju plnil (a). Nekonečná wšemohúcnosť! podporuj slabosť moju; wečná múdrosť! oswicuj temnosť moju; nesmierna dobroťou! prehliadaj mi neprávosť moju. — O dobroto, ó lásko, ó múdrosť! ach, jak pozde som Tebã milowal (a)! — Najswätejšia Panno Maria! wypros mi milosti u Syna Swojeho, abych jeho swäté wnuknutia poslúchal (a) a wšsetkým čnostam mä wyučuj. — O Panno dobrotiwá! pros Syna swojeho, aby Swojou swiatostnou prítomnosťou prwej odo mnã neodstúpil, pokud plnosť požehnania Swojeho do srdca mojeho newložil, a wypros mi milosť šťastnej hodiny smrti. Ameň.

Wďakowčinenie po sw. prijimani.

Wiera. — Ó neobmedzená dobroto! ó neobmedzené milosrdenstvo! ó neskönčená láska! Boh prichádza, aby sa so mnou spojil a mnä zcela za Svojeho (ju) prijal. Cože tedy, moja dusso! ktorá si wčil s Ježišom tak úzko spojená, učiníš? zdáliš jemu nič nereknješ? Zdáliš sa so svojim Bohom nebudeš rozmlúvať? Pomysli sebe, že neščišlní andeli teba obstupujú, a svojemu Bohu, ktorý wčil w tvojom srdci prebýwa, sa klaňajú. — Tak tedy i ty sa klaňaj tomuto svojemu Pánu w tebe; patri sama do seba, sober svoje duchowné mocnosti, a wšsetky cudzie myšlienky wypud zo srdca svojeho.

Pozdrawenie. — Mój Ježišu! mój Boručník, moje neskönčené dobré! moje wšsetko! buď pochválený a pozdrawený odo mnä i od wšsetkých Tvojich stworení Tvoj prichod do biedneho stánku dusse mojej!

Wďakowčinenie. — Mój Bože a Pane mój! ďakujem Ti za tú milosť, ktorú si mi tohoto rána preukázal, že si ráčil ku mne prísť a w mojom srdci príbytok wziať.

Žiadal (a) bych Tebe takú wdáčnosť preukázať, ktorá by byla hodna a záslužná welikosti Tvojej mne preukázanej milosti:

ale jakože já biedny (a) môžem Tebe kedý dost ďakovať?

Obetovanie-sä. — Obetujem a odovzdávam dnes Tebe, môj Božský Spasiteľu! wšsetko, čím vládnem a wšsetko, čo som: moje wzdychania, moje wnútrne i zownútrné smysly, moje myšlienky, moje žiadosti, moje potešenie, moje náflonnosti, moju celú slobodu, údy mojego tela, každú kropaj mojej krwi; slowom: wšsetko, telo i duffu skladám, jakožto obet k Tvojim najswätejšim nohám.

Príd, ó sožierajúci obňu! láska Božska! a znivoč wo mne wšsetko, čo je moje, a čo sä Tvojim najčistejšim očám nelíbi: abych od dneská docela Tebe prináležal (a) a len preto abych živý (á) byl (a), abych nie len Tvoje prijazania a Tvoje rady, ale i wšsetky žiadosti Tvojeho Božského srdca a Tvoje swaté zalíbenie zachował (a) a vyplnil (a). Amen.

Prosba. — Moja duffo! prítomné okamženia času sú tie najwžácnejšie w celom žiwote twojom. Nedaj žiadnemu minút, abys ho užitočne nebyla stráwila. Žiadnej milosti w neprebládnutelnom poklade bohatstwa Božieho není k nalezeniu, ktorú bys wčil obdržať nemohla.

Ježiš sám k tebe prawi: Čo žiadaš,

abych ti preukázal? Prissiel som k tebe, abych svoje bohatstvá s tebou rozdelil a tvoje potreby upokojil. — Žiadaj odo mnä s dôvernosťou, zaiste všetko obdržíš, čo žiadaš.

Večný Otče! Ježiš Kristus, Tvoj Jedinorodený Syn, sám nás týmito slovami uistil: „Ameň, ameň pravím vám: Bude=te=li za čo prosiť Otca w mene mojom, dá vám“ (Ján 16, 23.). Z lásky k tomuto Synu Tvojemu, ktoréhožto tu w svojom srdci nosim, wyslyš moju prosbu, a udeľ mne i všetkým, za ktorých túto modlitbu Tebe dnes prednášam, to, čo od Teba žiadam. Ameň.

Ježišu a Maria! wy najprijemnejšie predmety mojej lásky k vám, chcem trpieť, a z lásky k vám chcem i umrieť.

Bohwalená a pozdrawená buď w všetke časy najswätejšia swiatosť oltárna, a pozdrawené buď najswätejšie a nepo=ffkwrnené počätie najblahoslawenejšej Pan=ny Marie! Ameň.

Žitánie o najswätejšej swiatosti oltárnej.

Pane, }
Kriste, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Kriste, } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Otče z nebies, Bože, }
Synu, Wykupitelu sweta, Bože, } smiluj sa nad námi!

Pre najhlbššiu pokoru, s ktorou si myl nohy Svojim učennikom,

Pre najhorliwejššiu lásku, ktorou si túto obeť a sviatosť ustanovil ráčil,

Pre Tvoje najswätejššie telo, ktoré si za nás vydal ráčil,

Pre Tvoju drahú krv, ktorú si za nás wylial ráčil,

Pre Tvoju prehorkú smrť, ktorú si za nás na kríži podstúpil ráčil,

My hriessnici, Tã prosíme uslyš nás!

Abys nám odpustil ráčil,

Abys w nás wieru w túto najswätejššiu Sviatosť zachoval a rozmnožil ráčil,

Abys w nás uctivosť a pobožnosť k tejto Sviatosťi rozhojnil ráčil,

Abys nás k hodnému prijímaniu tejto Sviatosťi strze uprimné pokanie prwiesť ráčil,

Abys nás od wsselikej newery a slepoty ducha ochránil ráčil,

Abys nás prebrahých užittow tejto Sviatosťi učástnyimi učinil ráčil,

Abys nepriateľow tejto Sviatosťi ponížil ráčil,

Abys nás w hodinu smrti touto Sviatosťou na cestu wečnosti posilnil ráčil,

Abys nám pre túto Sviatosť blahoslaveného skonania pripial ráčil,

Abys pre túto Sviatosť wssetkým žwerným zomrelým odpočinutie wečné dal ráčil,

Abys nás pre túto Sviatosť uslyšal ráčil,

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusť nám, Ježíssu

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás, Ježíssu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi, Ježíssu!

Kriste, { uslyš nás!
          { wyslyš nás!

Pane, {
Kriste, { smiluj sa nad námi!
Pane, {

Díče nás atb.

V A neuwob nás w pokussenie,

R- Ale zbaw nás odo zleho

V Chlieb z neba si nám dal, ó Pane! Alleluja.

R- Wssetku túbeznosť w sebe majúci, Alleluja.

wySlobod nás Ježíssu!

Tã prosíme uslyš nás!

V Staň sa milosrdenstvo Tvoje nad námi!

R. Jako sme dúfali w Tebe.

V Pane! wyslyš modlitbu moju.

R. A volanie moje príď k Tebe.

M o d l i t b y. — Bože, ktorý si nám w prepodivnej Swiatoſti pamiatku umučenia Svojeho pozôſtawił: popraj nám, prosíme Tebä, aby sme ſväté tajemstvo tela a krwi Tvojej tak welebili, že by sme užitky vykúpenia Tvojeho stále w ſebe okúſili.

Bože, ktorý si w preſlawnom tajemstve tejto Swiatoſti oltárnej tela a krwi Pána naſſeho, Ježiſſa Kríſta, s námi chceſ prebývať: daj nám, prosíme Tebä, aby sme jeho tu prítomnoſť tak ctili na zemi, že by sme twárou w twár na neho patriť zaſlužili w nebeſiach.

O Pane, Ježiſſu najdobrotiwejšſi! ktorý si ſä nám w tejto Swiatoſti za pokrm duſſi naſſich k životu wečnému dať ráčil: poſilni, prosíme Tebä, a rozmnož w nás wieru, uctivoſť a pobožnoſť k tejto najſvätejšſej Swiatoſti, aby sme len po náležitom ſkúmaní ſamých ſebä s čiſtým ſrdcom a pravou pokorou k ſtolu Tvojemu priſtupovali, že by sme tú Swiatoſť tela a krwe Tvojej nie k odsúdeniu, lež k ſpaſeniu wečnému prijímali, ktorý žiješ a kraluješ s Bohom Otcom, w jednote Duſha Swatého, po wſſetke weky wekow. **R.** Amen.

Trikrát Dítě nás a zbravás.

Pobožnoſť pri prvom priſtupovaní detí k Swiatoſti oltárnej.

(Knäz príďuc k oltáru, prvej nežli započne ſw. mſſu, ſtatue na kolená a modlí ſä s deťmi:)

Knäz. Pane, wyslyš modlitbu moju! **Deti.** A volanie moje príď k Tebe.

Knäz. Modlime ſä!

Wzhlädni, ó Bože! s otcowſkou miloſťou na týchto maličkých, ktorí ſä pred Tvojim oltárom w detinſkej poniženosti ſhromáždili. Požehnaj ich, aby ſä ſtrže obnovenie krſtného ſľubu k prvému hodnému užíwaniu tela i krwi Ježiſſa Kríſta náležite pripravili, a že by

sä tak stali vždy wiac a wiac Jeziffowi pobobnými a hodnými dedictwa blahoslawenstwa wečného, ktoré nám Twój Jednorodzený Syn Swojou smrťou na kríži wydobyl; ktorý s Tebou i s Duchom Swätým žije a kraluje, rovný Boh, na weky wekow. Amen.

Do tejto modlitbe knäz, obrátiť sa k deťom, prehovorí k nim asi w tom smysle, že prwej než k stolu Pána prísť, majú esse jednu böležitú žiadosť sw. Cirkwe vyplniť. A sicc tú, aby teraz, keď sú už w kresťanstom náboženstwe wyučení, obnovili vlastnými ústama a z preswedenosti pred celou kresť. obcou to wyznanie wiery a ten slúb, ktorý ich kresťn robičowie w ich mene pri sw. Krste byli učinili. — Na to beti složená rukama howoria aposťolské wyznanie wiery: „*W e r i m w B o h a*“ atd. — Knäz potom pripomína deťom, že nenú dost, wšetko to weriť, čo Cirkew Kristowa učí, ale že človek musí žiť podľa wiery tejto a dokazovať ju dobrými skutkami, — a kladie im nasledujúce otázky:

R n ä z. Dbriekate-li sä teby hriechu, jakožto skutku satanássowbo? **D e t i.** Ano, obriekame sä.

R n ä z. Dbriekate-li sä pyšny,

neposustnosti, lakomstwa, nečistoty, ľuhárstwa a wšetkych zlych žiadosť, ktoréžto sä nesrownáwajú s wierou w Jeziffa, činnou w láske? — **D e t i.** Ano, obriekame sä.

R n ä z. Slubujete-li, že budete prikázania Božie pred celým swým životom swedomite zachowáwaj? — **D e t i.** Ano, slubujeme.

R n ä z. Slubujete-li, že budete wšetky svoje powinnosti podľa predpisu sw. ewangelium werne plniť? — **D e t i.** Ano, slubujeme.

R n ä z. Slubujete-li, že budete zmužile a stále bojowať za čnosť proti nepráwosti. — **D e t i.** Ano, slubujeme.

R n ä z. Slubujete-li, že budete swedomite nasledowať zákony swätej Cirkwe a narádzenia jej pastýrow a učiteľow ustanowených ob Krista? — **D e t i.** Ano, slubujeme.

(Potom knäz pobáwa každému dieťaťu horiacu swiecu, riekaúc:)

„*W e z m i t e t ú t o h o r i a c u s w i e c u !* I pri krste swätom dostali wassi kresťn robičowie takowú swiecu pre wás, na wyobrazenie učenia Jeziffowho, ktoré oswiecuje človeka, aby nechobil w blúbe a newedomosti a nemilowal wiac imu, nežli swetlo (Jan. 3, 19.). Dbuňte teby vždycky w swetle tohoto Božského učenia a nebuďte sä nikdy ob falosného a klamliwého blesku sweta a nepráwosti jeho zwiestí!

tomu, aby ste po širolej ceste záhuby chobili. — Jato Jezis, onen najwybornejši príklad čnosti, wám predswecowal, tak i wy buďte druhým swetlo čnosti, aby ste ich Kristu žisťali.

Prisťapte teby sem a poboskajte k utworbeniu waseho slúbu kresťného obraz swojeho Spasťtela, ktorý umrel na kríži, aby nám obpustenie hriechow a život wečný wydobyl.“

(Keď beti pobosťkali uctiwe obraz Krista Pána, howorí knäz:)

D i e t k y ! slyšte slová swätého ewangelium a sw. Marka (10, 13.). **D e t i.** Slysťime ich s uctiwosťou.

R n ä z. To sú slová života wečného. — **D e t i.** Potom sme ich plniť.

Prinesli k nemu (k Ježišovi) maličkých, aby sa ich dotknul. Učenníci ale pohrozili sa tým, ktorí ich byli prinesli. Čo keď widel Ježiš, pohoršil sa a riekol im: nechajte maličkých prísť ku mne, a nebráňte im; lebo takových je kráľovstvo Božie. Amen, pravím vám, ktokoľvek neprijme kráľovstva Božieho jako maličký, newôjde do neho. I, objaw ich a položiw ruky na nich, požehnáwal im.

Čo Ježiš učinil oným malíčkým, to i ja wčil čcem w mene jeho učinil vám.

(Deti tu knáží na koléná a knáží ich požehnáwa:)

Wšsemohúci Bože, Otče + i Synu + i Duchu Swätý + požehnaj nás, abyšte slúby swoje neporušene a werne zachowali až do smrti.

Na to knáží začne sw. msšu slúžiť, pod ktorou beti spiewajú príhodnú pieseň, t. pr. „Bože werim“ atd.

Po prečítanom ewandellum obráti sa knáží k beľom a brží k nim reč, prítomnej pobožnosti primeranú, w Ktoresžo im predo wšsetkým rozloží weľtké dobrodenie Božské w ustanowení našw. swiatosti oltárnej, a pomzbudí ich k wdáčnosti a zpiatocnej láske k seš Ustanowiteľowi, Ježišsu Kristu a k wernému plneniu jeho swätých prikázani a zwlásťte k tomu: aby, jako raski weľom, tak rástli tiež w poznáwaní jeho sw. učenta, a aby swojim smýšľaním a obcowaním, slowom a skutkom jemu čo

beň podobneššimi zôstáwali. — Túto reč môže skončiť naslebušúcimi slowami:

„Mladí kresťani! máte-li pewne prebšawzátie, že wšsetko toto budete plniť: teby pristúpte sem prišimat opravdiwé telo a opravdiwú krw Ježišsa Krista pod spôsobou chleba, abyšte týmto prišimaním spojeni s nim, upewnení wo wiere, nádeši a láske a posilnení ku wšsetkému dobrému účastnými sa stali bedictwa blahoslawnestwa wečného.“

Po dokonanej reči beti sprowádzajú ostatnie čiastky sw. msše s pobožným spewom. — Ku prišimaní ale obráti sa knáží k beľom a, bržiac w ruke sw. hostiu nad kalichom, howorí:

„Widíte tu pod spôsobou chleba Ježišsa Krista, onoho Baránka Božieho, ktorý sníma hriechy swéta, a reknite w duchu swäteš poníženosti, tak jako jednúc riekol

onen stotník Kafarnaumský: Pane! nie som hoden, abys wššiel do príbytku mojeho, ale len rekní slowom a uzdrawená bude duša moja.“

(Slowá tieto sa tri razy opakujú.)

(Po sw. prišimaní nawráti sa knáží k oltáru a modlí sa toľenačty:)

Ó hody Božiekej lásky, na ktorých sme telo a krw Ježišsa Krista požiwali, a pamiatku jeho lásky plnej obeti smrti sláwili.

Chlieb andeľský dal si nám, ó Pane!

R. Chlieb žiwota večného.

O Božský Spasiteľu! čo jazyk týchto maličkých Tebe povedať newládze, to já ěcem Tebe povedať w ich mene a podľa ich smyslu! Najwručnejšie podákanie naplňuje ich srdce. Užiwali oni Tvoje telo, okúfili chlieb žiwota večného. — Zachowaj, ó Pane! ich duffu k žiwotu večnému; posilni ich ku wšetkému dobru a odwrát každé nebezpečenstwo hriechu od nich; uč ich wždy lepšie poznáwať Teba a Otca Tvojeho, a hládať svoje šťastie jedine w plnení Tvojich swätých prikázani; baj aby tak, jako rastú wekom, činili prospek w čnosti a bohebojnosti, a sprowádzaj ich rukou Swojou na swetlej ceste učenia Tvojeho do Tvojeho kráľowstwa nebeského, kde s Otcem i Duchom Swätým žiješ a kraluješ, rowný Boh, na weky.

R. Amen.

(Snáz sa opät obracia k deťom, a howori k nim:)

„Milé dieťky! jak weliké šťastie wás dnes potkalo! Wy ste wčil žiwé chrámy Boha. I jakožebyste mohli teby zabudnúť na deň tento? Nech wám bude swäté a nezrušiteľné waffe dané slovo wernej obdanosti k tomu, ktorý tak ľaska-

wé wám dal svoje swäté telo a krw za pokrm a záloh žiwota večného. — D neprestaňteže nikdy milé dieťky! Boha s powdäčným srdcom za túto nekonečnú ľásku chwáľti a zwelebowať!“

(Ka to sptewajú deti: „Te b ä B o ž e d ť w á l i m e“ atd. — Snáz mezbžithm dokonáwa sw. missu, a po nej howori najprw k rodičom:)

„Milí rodičowie! jak srdečne wás to musí tessit, že waffe deti dnes tak welikého šťastia hodnými sa staly! Wšak ale op teraz musíte sa tým wiac starať, aby tieto útle kwietky w zahrade Božej wždy krasšie rástly a tiffenásobne owocia k lepšiemu, večnému žiwotu prinášaly. Ach, ale rozmnožujú sa nebezpečenstwa s ich wekom! A preto budú ony wčil wiac nežli inby waffej opatrnosti a waffebo ľáskawého rídzenia potrebowať. Wčil wiac, jako inby, bude treba ich bucha a srdce k poznaniu a milowanu Boha wieť, ich myseľ k

nebeským wecam pozdwihowať a posilňowať, ich slowom a príkladom, wštrhaním a napomínaním, prosbami a hrozobami ob zablúdenia ochraňowať. Dd wás tebyst bude Spasiteľ ich dusse požábowať. Moblite sa teby k nemu neprestajne a z blbosti srdca swojeho, aby wám dal swetla a sily k tak welikému dieľu wychowáwanja wassich detí, aby žiadno z nich wassou winou nezahynulo, lež aby wšetke sítou náboženstwa, ktoréžto jedine čini čloweka silným w búrkačch tohoto žiwota, každú pokúšťku k zlému šťastliwé prewládaly,

Ghsieb andelstý dal si žití, a
B. Ghsieb žiwota wečarho.

D. Božský Spasitelu!

Tebe
ich m
wanie
fili chl
dussu
břemu
uč ich
a hlát
tých pr
spech n
Swoje
králow
tým žiješ a kraluješ, rovná

F. Amen.

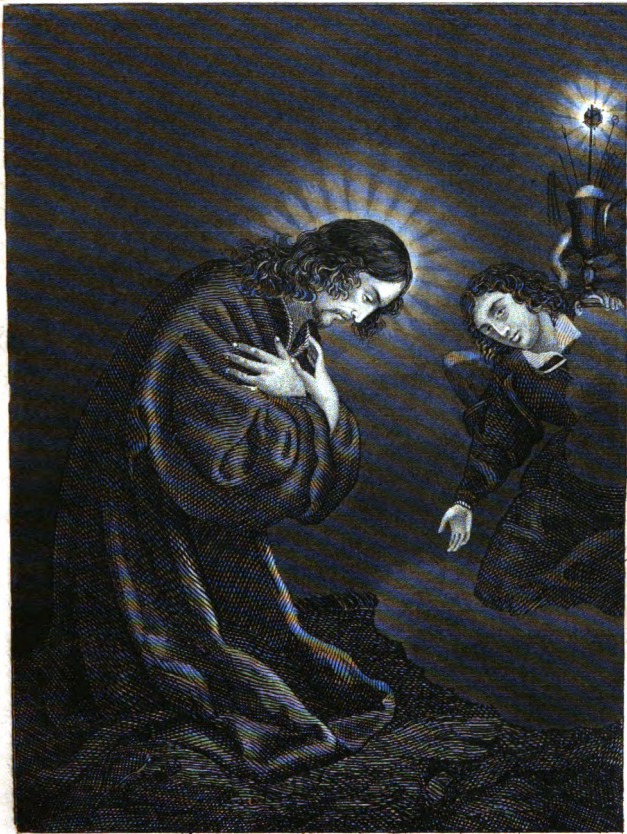
(Kráž sa spät obracia k Bohu)

„Milé dieťa! jať veľké šťastie
wás dnes potkalo! Do akého
živé chrámu Boha. Z ľahostajnosti
mohli byť zabudnutí na deň ten
to? Nedobrá vám bude sľúbená a ne
zrústitelne waše bané (stom wernerj
oddanosť k tomu, ktorý jať ľasť-

(Kaže to sprievodná deti: „Tebe
medzitým dokonawa ju. nišu, a sa

„Milé dieťa! jať srbečne
wás to musí tešit. Je waše deti
dnes jať weľké šťastie hodny-
mi sa stať! Wať ale od teraz mu-
site sa tým wiať wať, aby tieto
útle kwietky w jabrude Božej wždy
krajšie rástly a tisicnásobne owo-
cia k lepšiemu, weľnému žiwotu
prinášaly. Wať, aké rozumnoujši
sa nebezpečnosť s ich wekom!
A preto k vám wať wiať nešli
indy wať, a wať a wašeho
ľasťawého rídzenia potrebowat.
Wčil wiať, jať indy, bude treba
ich ducha a srdec k poznaniu a mi-
lowaniu Boha wiesť, ich mysel k

nes-
pon-
dom,
niem
blázo-
dny
doma
nepre-
jebo, a
k jať wať
nia wať
waťon wtrou ne-
wšetke silou náboženstwa, ktoréžto
jedine činiť čloweka silným w búr-
kach tohoto žiwota, každú potúš-
ku k žlému istastliwé prewládaly,

a aby byly čisté, neposkvrnené a | ze Ježíšova Krista, na čest a chválu
bohaté na ovoce spravlnosti sřr- | Božíu (Filip. 1, 10. 11.)

(Potom prehovori k deťom :)

„Mladunkí křestani! leťte už do | nosti naproti nim. Buďte im na-
náručia svojích rodičov, učite- | pozatým ich radosť, ich podpora
ľov, dobrodinčov a priateľov! | w starobe, tak žebý oni i na smr-
Ponáblajte sa plnit swätých záväzok | telnej posleli potechu a nábeľ wo
lásky, poslušnosti a wolnej podda- | wás mali!“

(Knáz naposleby pozdwichnuw oči k nebu, sa modlí :)

Božíky Spasitelu a Priatelu detí! ktorý si sa dnes
týmto maličkým za pokrm podal: jestli kedý som ho-
den, od Tebä byt wyslyšaným, wčil mä wyslyš! Te-
be porúčam týchto maličkých, ktorí čo chwila musia wstú-
piť do tohoto mnohými náruživostami rozwlneného swe-
ta a okúsiť biedu ľudskú. Ty buď ich ochranou w nebez-
pečenstwe, ich podporou w pokuseni, ich potechou w
trápení, ich nerozlučiteľným priateľom a wödecom na úz-
kej ceste, ktorá wedie do príbytkow wo wečnom krá-
lowstwe Otca Tvojeho. Amen.

V. Pobožnosť wztáhujúca sa k swiatosti poslednieho pomazania.

Poučení. — Poslednie po-
mazanie je swiatosť, w ktorej ne-
mocný sřrže pomazanie swätým
olejom a sřrže naridzenú modlit-
bu knázkú milost' Božíu k pro-
spechu dusse a cástejšie i tela do-
sáhuje. Wíbitelne znamenie tejto
swiatosti je sw. olej a mo-
dlitba, ktorú knáz wyslowuje pri
mazaní smyslow. Ze poslednie po-
mazanie je swiatosť od Ježíšova
Krista ustanowená, wyswítá zo
sw. písma, menowite u sw. Mar-
ťaka 6, 13 čítame: „Je apóstoli po-
dlä wöle Kristowej už za jeho ži-
wobytia nemocných olejom maza-
li a uzdravili; to dokazujú tiež
słowá sw. Jakuba (5, 14, 15),
ktorý takto piše: „Dnemocní
nie-li nekdo z wás, nech zawolá
knázo w; tí to nech sa mo-
dlia nad nim, a nech ho

w meno Pána mazú ole-
jom. Modlitba pomôže ne-
mocnému, Pán mu polah-
čí a, je-li w briedoch, bu-
dú mu odpustené.“ — Táto
swiatosť sa menuje „posled-
nie pomazanie“ preto: že sa
ono má medzi wšetkým pomaza-
niem, ktoré Pán a Spasitel nás
Cirkwi Swojej poručil, naposleby
ubelowať. Dobře sa ona nazýwa
tiež len swäté pomazanie,
swäté mazanie nemoc-
ných,“ aby sa jej nemocní ne-
ľakali, jakoby prijawše ju hneď
museli umrieť. Swiatosť táto ne-
ní k spaseniu newybnutne potreb-
ná, wšak ale nemá ju nemocný
zanedbať pre ty mnohé milosti,
ktoré sřrže ju dosáhuje. A sice
nemocný prijattem jej nabýwa ob-
pustienta wšebných alebo i táž-

Ťch briedchov, z ktorých sa zabubnul alebo nemohol vyspovedať, zbavenia-sa tých účinkov briedchov a ich ostatkov, t. j. pozostalých časných pokút, sily a obhajiantu útokov a pokusent diabolských, pomoci k trpezlivému snášaniam svojich boleŝti, a bucha proti strachu smrti, ktorá sa blíži a súbu, ktorý nastane, a dostahnutia zbravia, je-li mu to k spaseniu dusse prospesné. — K hodnému prijatiu posledneho pomazania má sa nemocný pripraviti wzbudeniem wiery, nábeje, lásky a lutoŝti, dokonalým obowzbaniem-sa do wôle Božej a, naľoľko to možno, tiež prijatiem ŝwiatosťi pokania a oltárnej. Príme-li nemocný pred posledním pomazaniem i tyto dve ŝwiatosťi, to sa dohromady menuje „z a o p a t r e n i e n e m o c n é h o ŝ w i a t o ŝ t a m i u m i e r a j ú c i h.“ — Poslednie pomazanie sa ubeluje len nebezpečne nemocnému, a ŝice w jednej a tej samej nepretrhutej nemoci len jedenkrát; a to preto: lebo k účinkom ŝwiatosťi tejto patri, že priwodi často i telesné zdrawie, jeŝti to dusŝi k spaseniu prospiewa. Musŝ sa ale ubeliti, jaknáhle zdá sa býti nemoc nebezpečná, a pokud nemocný je eŝte pri dobrej pamäti, a ŝice preto: ponewác tento tým hojneŝtieho duchowného prospiechu nabude, čím wiac je duchom sebe prítomný, lež sa mu ŝwiatosť tá ubeluje. Wezjitým môže sa ona prijati toľkokrát, toľkokrát je clowek nebezpečne nemocný. Tomu ale, kdo není nemocný, nesmie sa ŝwiatosť tá ubeliti, bár by hnež w tom najwätŝom nebezpečenŝtwe wäzel, k pr. na smri odsádenému; neobopre sa ale žiadnemu nemocnému kresťanowi, bár by hnež i w nemoci svojej už byl bez seba, jeŝtliže sa wie o nom, žeby s nábožnou ľasúchnoŝtou ju prijati žiadal, ležby byl pri sebe. — W o c ubelowať poslednie poma-

zanie prináleží wóbec biskupom a prŝŝtom (presbyterom); práwo ale w dieceŝi zwláŝte jej biskupowi a farárom i duchowným ich pomocníkom w osadách jeŝich. — Predŝtaweni kláŝtorow (opáti, provinciáli, gwardiáni atd.) sme-ju ho ubelowať len svojim pobridzeným reholným bratom, iným ale osobám jedine s potwoleniem faráromým. — K zaopatreniu nemocného treba, aby (možno-li) jeho domáci ľudie w ložnici (ŝwetnici, kde nemocný leží) pripravili ŝtôl, bielým, čisťým plátnom pokryť, na nom kruciŝkŝ medzi dwoma ŝwiecami, wobu žehnanú ku pokropeniu a k umytiu prŝtow knäza po podaní Pána Boha, kúŝok chleba a trochu soli k utreniu prŝtow knäza po ŝw. priŝmaní.

Jednotlivých obrábow zaopatrowania nemocného ŝwiasťami umierajúcich čin a wŝklad je tento: Knäz prídru k nemocnému, pozdrawi ho i ostatních prítomných týmito ŝlowami:

„Pokoj domu tomuto. R. I wŝŝetkým prebýwajúcim w nom“
Práwe týmito ŝlowami ľazal Pán Ježíŝ Kristus učeníkom ŝwojim, aby, w ŝabázajúc do domu, obywatelom jeho priali dobrých weci na tele i na dusŝi. Potom knäz, položitw bursu s Božím ľelom a ŝw. olejom nemocných na ŝtôl a učinim mu poklonu, kropi ŝwátenou wobou nemocného i príbytoľ, rieľajúc:

„Pokropŝ mä, Pane! izopom, a očisťený budem: obmyjeŝ mä, a nad sneh obielený budem. Smiluj sa nado mnou, Bože! podľa welikého miloŝrdenŝtwa ŝwojeho. Gláwa buž Bohu, Dteu atd. Pokropŝ mä, Pane! atd. — Pomoc nassa w mene Pána. R.

Ktorý učinil nebe i zem. —
R. Pane! wyslyš modlitbu mo-
 ju. **R.** A wolanie moje príď k
 Tebe. — **R.** Pán s wámi! **R.**
 J s duchom tvojim. — **R.**
 Modlime sa!

Wyslyš nás, swätý Pane,
 wšsemohúci Dítě, wečný Bo-
 že! a ráč poslať Swojeho
 swätého andela z neba, kto-
 rý by zachowal, obhajowal,
 zastával, nawšstiwowal a
 obraňowal wšsetkých tu pre-
 býwajúcich. Sfrze Krista,
 Pána nasseho. **R.** Amen.

Dným pokropením uwábza knáz
 nemocnému na pamät newinnost,
 ktorú byl pri krste swätom obbr-
 žal, ale hriechami swojimi opät
 utratil, a napomina ho, aby wi-
 ny swole oplakáwajúc, swoju
 poskwrnenú dussu znova očistil. —
 Potom sa wšeci z ložnice odstrá-
 ná, a knáz spoweda nemocného,
 udeľi mu (uzná-li ho za hodné-
 ho) rozprehšenia a, zawolaw dnu
 jeho domáciach, dá w mene ne-
 mocného ob ministranta (kostol-
 níka) riekať obecnu spoweb
 (Konfiteor). Potom wyňaw z bur-
 sy Božie telo a poklonu mu učí-
 nim, obracia sa k nemocnému a
 modlí sa složenýmá rukama:
 „Emiluj sa nad tebou atd. Dp-
 pustente, rozprehšenie atd.“
 a wjázw Božie telo z nádobky a
 držiac ho nad poswätnou mi-
 šstičkou, k nemocnému obrátený
 howorí:

Ejhlä, Baránof Boží atd.
 a tritrát: Pane! nie som ho-
 den atd.

Podáwajúc mu Božie telo ku po-
 silneniu na cestu do wečnosti, ho-
 worí:

„Prijmi, bratre! (sestro!)
 prôwodné tela Pána na-
 šseho, Ježišsa Krista, kto-
 rýžto nech tá zachowá od
 nepriatelä zlého a wowedie
 do žiwota wečného. Am.“

Nebáwa-li sa nemocnému Božie
 telo na spôsob prôvodného, teby
 knáz na miesto toho howorí oby-
 čajnú modlitbu prištmaciü.

„Telo Pána nasseho, Je-
 žišsa Krista“ atd.

Tu sa dá nemocnému trochu woby
 zapíť, aby mohol sw. hostiu ľad-
 šie prežrieť. Potom sa knáz modlí:
 „Pán s wámi. **R.** J s duchom
 tvojim. —

R. Modlime sa!
 Swätý Pane, wšsemohúci
 Dítě, wečný Bože! pro-
 síme Ťä sfrúššene: daj, aby
 najšw. telo Pána nasseho,
 Ježišsa Krista, Syna Swo-
 jeho pomáhalo bratowi na-
 ššemu (sestre nassej) jak na
 tele tak na dussi w liek weč-
 ný; ktorý žije a kraluje s
 Tebou, w jednote Ducha
 Swätého, Boh, na weky
 wekow. **R.** Amen.

Tyto dve swiatosti udeľujú sa ne-
 mocnému, jestli je este pri dobrej
 pamäti, alebo jestli ich este ne-
 dáwno neprijal. Udeľujú sa mu ale
 ony pred posledným pomazaniem, a
 ššce swiatost' p o k a n i a preto: po-
 newác poslednie pomazanie je swia-
 tost' žiwých, ktorážto sa musí w sta-
 we milosti prijať; do stawu milosti
 ale nemocný príbde teprw sfrze swia-
 tost' pokanta; swiatost' o l t á r ň a
 ale udeľuje sa mu preto: pone-

wáč ona krmiac bussy k životu wečnému, túto spaštelne pripravuje, aby poslednie pomazanie wšlalo do nej silu k smrteľnému boju w poslednej hodine.

Keď pristupuje knáží k ubelovaniu posledného pomazania nemocnému. A sice, daw najprv ob ministranta (kostolníka) w mene nemocného odriekat o b e e n ú s p o w e b (Konfiteor), modlí sa, obrátený k nemocnému, obyčajné modlitby :

„Smiluj sa nad tebou atd.—

Odpustenie, rozhrávenie“ atd

Potom, w kľadá svoju pravú ruku na hlavu nemocného a, prejechnávajúc ho ňou trikrát znamením sw. kríža, sa modlí:

„W meno Otca †, i Syna †, i Duha † Swätého buď znivočená w tebe wšetka moc ducha zlého sťrže wloženie rúk nassich a sťrže wzywanie wšetkých sw. anđelow, archanđelow, patriarchow, prorokow, apostolow, mučennikow, wyznawačov, panien a wšetkých Swätých. Amen.“

Toto wzkładanie ruky naráža na slová Ježiša Krista, ktorý o Swojich učenníkoch predpovedajúc pravil: „Na nemocných budú ruky wzkładat, a tí budú sa dobre mať (t. j. sa uyzrawia.“) (Mark. 16, 18), a uisťuje nemocného o tom: že sa tým porúča do zvlášťnej ochrany Božej, a že sa nemá ničoho báť, súc w mene najsw. Trojice posilnený proti tomu, ktorého útohy w posledných dňoch proti nemu sú najsilnejšie. Potom knáží, zamočiw palec do sw. oleja, maže nemocného nim w pobobe sw. kríža, a sice:

na očiach (zawrených), na ušiach, na nose (chrípoch), na ústach, na blaňach, na nohách. Pri mazaní týchto nástrojow pátorakých smyslow modlí sa knáží každým:

„Sťrže toto sw. pomazanie † a Swoje nesmierne milosrdenstvo nech ti odpusti Pán, čokoľwek si zratom (sluchom, čichom, chuťou a rečou, dotýkaním-sa, chodžou) prewintil (a)“

Knázom (prýšťtom) a biskupom mažú sa ruky zwrchu; lebo tí majú dlane sw. olejom už pomazané ob swojeho na knážístwo a biskupstwo poswäceniá. — Deje sa ale poslednie pomazanie práwe na menovaných údoch preto: že hlavne nimi býwame wábent a swedení k hriechu; w podobu kríža preto: že to swiatostné mazanie jedine sťrže zásluby Uzkrizovaného spaštelne učinkuje; sw. olejom preto: že jako tento posilňuje údy tela, obživuje človeka, mierni jeho bolesti, Bohu ho poswäcuje, (lebo wslateby býwali králi, proroci, knáží olejom pomazani a Bohu sťrže to poswätení) a je znamením pokoja a obweselenia: tak i milosť Božia, pod oným widiteľným znamením sw. oleja nemocnému udeľená, tie samé učinky na jeho bussy spôsobuje.

Po wykonanom pomazaní modlí sa knáží:

„Páne smiluj sa nad námi! Kriste smiluj sa nad námi. Páne smiluj sa nad námi. Dťče náš. — R. A neuwoď náš w pokusenie. — R. Ale zbaw náš obo zlého. — R. Spas sluzebníka (cu) Swojeho (ju). — R. Páne mđj! búfajúceho (u) w Tebe. — R. Zossli mu(cej), Páne! pomoc zo swätiny. — R. A zo Stonu ochraň ho. — R. Buď

mu, Pane! wäzou mocnou. —
R. Od twári nepriateľa. —
R. Nech nič newykoná nepria-
 tel nad nim. — **R.** A syn ne-
 práwosti nech mu neusskodi. —
R. Pane! wyslyš modlitbu mo-
 ju. — **R.** A wolanie moje príš
 k Tebe. — **R.** Pán s wámi!
 — **R.** S duchom tvojim. —
R. Modlime sa!

Pane, Bože náš! ktorý si
 sŕdze Svojeho sw. aposto-
 la Jakuba prawil: Dne-
 mocnie-li z wás nekdo?
 nech powolá knázow cir-
 kwe, a nech sa tito modlia
 nad nim, mažúc ho olejom
 w meno Pána, a modlitba
 wiery uzdraví nemocného,
 a polahčí mu Pán, a jest-
 liže je w hriechoch, budú
 mu odpustené: zahoj, pro-
 síme Tā, Wykupitelu náš!
 milosťou Duča Swätého
 neduhy tohoto (tejto) ne-
 mocného(ej), zahoj jeho ra-
 ny, odpušt mu (jej) hrie-
 chy, odožen od neho (nej)
 wšetky bolesti srdca a tela a
 nawrát mu (jej) milosťw
 plné zdravie znútra i zwon-
 ku, aby, sŕdze milosŕdenstwo
 Tvoje wyzdrowený (á), sa
 mohol (a) nawrátit k predo-
 sŕlým powinnosťam svojim.
 Ktorý žiješ a kraluješ s Ot-

com i Duchom Swätým,
 Boh, na weky wekow. Am.
 Modlime sa!

Wzhládni milosťw, ó Pa-
 ne! na služebníka (cu) Swo-
 jeho (ju) M., ktorý wo
 svojej telesnej nemoci klesá,
 a občŕstwi dussu jeho (jej),
 ktorú si stworil, aby byk
 (a) káraním Tvojim na-
 prawený (á), a nebesťm
 liekom Tvojim uzdravený.
 (á). Sŕdze Ježišsa Krista,
 Pána nasseho. Ameň.

Modlime sa!
 Swätý Pane, wšsemohúci,
 Otče, wečný Bože! ktorý
 stworenia mnohonájobnou
 dobrotou naplňuješ, wlie-
 wajúc do ich nemocných tiel
 milosť požehnania Swoje-
 ho: stoj milosťw pri nás,
 ktorí Tā prosíme, bys rá-
 čil služebníka(cu) z jeho(jej)
 nemoci wyslobodiť, prawi-
 cou Swojou pozdwiňnúť,
 silou Swojou ukriepiť, mo-
 cou Swojou ochraňovať a
 uzdraveného(ú) cirkwi pri-
 nawrátit. Sŕdze Krista, Pá-
 na nasseho. Ameň.

Tu pripomenúť sluffi, že swia-
 tošť poslednieho pomazania zaisť
 môže i k telesnému uzdraveniu po-
 slúžit, wšak ale len keď je w tom
 wôľa Božia, a keďby to prospelo,
 tu spaseniu dusse; a preto za te-

lesné uzbratenie prosí sa len na
koňci ubelenia tej sviatosti, ja-
kožto za vec, ktorá w prirowná-
ní s jej ostatnými milosťami je
nepatrná a najposlednejšia. —

Kňaz naposleby udelí nemocné-
mu, prítavšiemu už sviatosti
umierajúciach, a zvlášte tomu ne-
mocnému, ktorý už smyslow zba-
wený nemôže sa wiac spoveďat a
tak ani sviatostné rozhressenie ob-
držat, o ktorom sa ale vie, že
mal žiadosť prísat oné sviatosti,
alebo aspon že byl dal na jawo
žial a ľutosť nad hriechami swo-
jimi, potom tomu, akpráve nie
nemocnému, lež w nebezpečenstwe
žiwota postavenému generál-
nu absolúciu (požebnanie ob-
pustkové) w nasledujúci spôsob:

„Pomoc nassa w mene Pána. —

R. Ktorý učinil nebe i zem. —

R. Nespomínaj, Pane! na
prewinenia služebníka (ce)
Swojeho (ej), ani sa nepo-
msti nad hriechami jeho (jej).
Pane smiluj sa nad námi! Kri-
ste smiluj sa nad námi! Pa-
ne smiluj sa nad nami! Dt-
če nás ... A neuvoď nás w
potuffenie. R. Ale zbaw nás
odo zlého. — R. Spas slu-
žebníka (cu) Swojeho (ju),
Pane! R. Pane môj! dúfajú-
ceho w Tebe. — R. Pane! wy-
slyš modlitbu moju. R. A wo-
lanie moje príď k Tebe. —
R. Pán s wámi! R. J s du-
chom twojim. —

R. Modlime sa!

Najmilosťiwější Pane, Dt-
če milosrdenstwa a Bože
wštetkého potessenia, ktorý
nechceš nikoho, ktorý weri

w Tebä a dúfa w Te-
be, zadržatí: podlä množ-
stwa smilowania Swojeho
wzhlädni milosťiwie na slu-
žebníka (cu) Swojeho (ju),
ktorého (ú) Ti prawá wíe-
ra a nádej kresťanská po-
ručajú. Nawštitw ho spasi-
telne a sfrze umučenie a
smrť Jednorodzeného swo-
jeho udel mu milosťiwie od-
pusttenia a prominutia wštet-
kých prewinenijeho (jej), aby
dúffa jeho (jej) w hodinu
wykročenia swojeho Tebä
jako Súdea milosťiwého na-
lezla a, w krwi tohože Sy-
na Tvojeho od wštetkej
posstwrny obmytá, do weč-
ného žiwota prejšť zasluži-
la. Sfrze tohože Krista,
Pána nasseho. Amen. —
Wyznáwam sa Bohu atd.
(Confiteor). Smiluj sa nad
tebou atd. Odpusttenie, roz-
hressenie a ulawenie hrie-
chow atd. Pán náš, Ježiš
Kristus, Syn Boha žiwé-
ho, ktorýžto blahoslawe-
nému Petru, apostolowi
Swojemu dal moc zawä-
zowat a rozwäzowat, nech
prijune sfrze nesmierne mi-
losrdenstwo Swoje wyzna-
nie tvoje a nawráti Ti ne-

winnoſtí prvotnú, ktorú ſi byl (a) pri krſte ſvätom nazpät obdržal (a), a já plnomocenſtvom, mne od apoſtolskej ſtolice daným, udeľujem Ti úplné promi- nutie a odpuſttenie wſſetkých hriechow. W meno † Otca, i † Syna, i † Duchu Swä- tého. Amen. Strze ſwä- toſwäté tajemſtwá ľubſké- ho wykúpenia nech ti od- puſti Boh wſſemohúci wſſetky pokuty prítomného i budúceho žiwota, nech ti otworí bránu do raja, a privedie tá do wečných ra- doſtí. Amen. Božehnaj tá

wſſemohúci Boh † Otec, † Syn, i † Duch Swätý. Amen.

Knäz prebomorim potom nekoľko poteſňných ſłow k nemocnému (Je- ſt eſte pri pamäti) a k jeho prí- hužným i powzbudim ho, aby Bohu wrúčne ďakowal za wſſetky miloſti, ktoré wo ſwiatoſti poſleb- nieho pomazania obdržal a za- chowajúc doſiahnutu čiſtotu du- ſſe, hodným ſa ſtal baľſieho po- žehnania Božieho, prežebná ho a pokropí ſwätenou wobou i obí- de. Wo nekoľkých mieſtač zwoň ſa umieračkom nemocnému už hneď wteby, keď k ſmrti pracuje, na znamenie ſpoluweriacim, aby ſa laſtame pomobilili k Bohu za jeho ſtaťnú ſmrť. Dbyčajneſtie ale obzwaňa ſa mu umieračkom len wteby, keď už umrel, ku po- wzbudeniu žiwých, aby za jeho ľahké odpočinutie, to jeſt: za je- ho wečnú radoſť u Boha orodo- wali.

I. Pre nemocných.

Poučenie. — Milý kreſtane! nawſtíwi-li tá Boh nemocou, ne- ſſomri ani ſi neztážuj na neho, lež odowďaj ſa do jeho najſwäteſſej wóle a ďakuj mu, že ti pobal tať krásnu príležitoſť, pokanie za ſwo- je hriechy činiť, w čnoſtač ſa cwi- čiť a nowe záſľuby ſi položiť. — Neſkaraj ſa welmi o práce powo- lania ſwojeho, ktoré ſa w čas two- jej nemoci zanedbáwajú alebo ſtr- ze drubých ſonajú. Wſſať to Boh zaſe wſſetko na dobré obráti; ne- maj teby o to welike ſtaroſti; Pán wie naſlepſſie, čo ti ſlúži k twojemu dobrému; týmto ſa uſpo- ſoj! Príbhwa-li nemoc twoja a rozumnožujú-li ſa boleſti twoje: pros Boha, aby i twoju trpezli- woſť ráčil rozumnožiť; neobtážuj ani ſebe ani drubým polozenie ſwo- je ſtrze netrpezliwoſť. — Zawolaj Ieſára a užſwaj lieky ob neho

predpíſané. Zo Boh tať chce. On ho ſworil, tať jako i zroſtlnu, ktorá ľubké telo žiwi alebo udra- wuje. Skladaj tiež celú ſwoju do- weru w Bohu, ktorý, abys wy- zbrawel (a), Ieſára oſwicuje a lie- ku potrebnú moc dáwa. On je Ie- kár naſlepſſí. — Upotrebuť čas ne- moci k ſwojemu duchownému pro- ſpechu: netrám ho márnymi rečmi alebo zbytočnou ſiaroſťou o zbra- wie tela ſwojeho; lež powáž, že ob dobrého upotrebenia nemoci zá- wiſť twoje duſſné ſpaſenie; a pre- to čítaj alebo ďaj ſi ob drubých čí- tať nejakú dobrú nábožnú knižku; obzwláſte rozſkmať o umučení a ſmrti Pána naſſeho, Ježiſſa Kri- ſta. Nie ſi-li tiež w ſtawe, mnoho ſa mobilí, čítaj a rozſkmať: po- zdwihni myſeľ ſwoju k Bohu; wezmi do ruky obraz ukrížowané- ho Wykupiteľa, boſkaj ho, a pri-

tisni ho! srdcu; teš sä, ponewäk Bob widi srdce twoje, znä potreby twoje, a to prwej esse, nežli mu ich ty prednesies. Myseľ twoja ale möže sä modlit, bár jazyt twój není w stawe, slowa wyprawdal. — Pri wšsetkom, čo sä ti na obžiwienie pobä, jako: pri pokrmie, nápoji, lieku chwäl a zvelebus Boha; lebo každö bar, bár on hned čes ľudské ruky k tebe prihädza, je od neho. — Rawštitwil-li tä pobožný priateľ; obžiwil-li tä swojim duchowným rozmlúwaniem; modlit-li sä s tebou a za teba: bäkuš Bohu; lebo je na tebe duchowný štutol milosrdenšwa wykonaný. — Bud wdäčný za wšsetku opateru a lätku, ktorá sä ti od twojich preukazuje, a teš sä, že sä Bohu w tebe nemocnom služba konä. — Je-li twoja nemoc nebezpečnä: bud wzblädrom na spasenie dusse svojej tak pečlivý, jakoby ona byla už poslednia. Taj zawčasu zawolat knäza, ktoröby tä k smrti pripravil; wyprawdaj ja dofonale, a to je-li potreba, z hriechow celého žywota; prijmi pobožným srdcom swiatost öltärnu i swätost poslednieho pomazania, wšsal ale nezläkni sä, keď ju budeš pristimat, jakoby si už musel (a) po nej umriet; lež teš sä radnej tomu, že bude strze täto swiatost poslednieho pomazania dusša twoja od pozöstalých powštworn hriechu očistenä, do boja proti diabolštwým útokom posilnenä a zdrawie telu twojemu nawratené, bude-li toto k twojemu spaseniu slüžit. — Požehnal-li tä Boh časnými statkami: učiň zawčasu poriadky, abys sä nemusel (a) w posledňom ölamženi žywota swojeho s časnými wecmi zabáwat, kdežto sä más jedine o dusšu swoju starat; powäz, že tä möže smrti

nähle zaštwnuť, a musel (a) bys pred súdnou Božskou stolicou sodpowedal, jestli by sä nekomu strze twoju nebbanlištwost kriwda učinila. Skolka nenäwisi, kolie nepriateľštwä, roztržitost a boje medzi priateľmi často powštwawajú zo zanedbaného öswedenia posleďnej wöle nemocného! Mäs-li štutol nesprawedliwne nadobudnutý: nawratí ho! Nezabudni ale pri tom na seba; staraj sä o dusšu swoju strze pobožné poručenštwä a dobročinné dary; lebo je to wec nebezpečnä uspolahnúť sä na pozöstalých. — Rozžebnaj sä w pokoji so swojimi blížnymi; odpust wšsetkým, ktorí tä zarmútili a obrazili; a jako ty wšsetkým odpustiš, tak hläd, aby ti tiež i oni odpustili. — Blži-li sä hodina twojeho läčenia a napabüwa-li tä strach: powäz, že putuješ zo žalära na slobodu, z cudžiny do wlasti. — Obrät svoje umierajúce öci na obraz ukrižowaného Wykupiteľa, a w mene Ježiš, Maria, Jozef dokonaj swój časný žiwot. Bude-li sä to dobrotiwému Bohu läbit, abys zase wyzdrawel (a): nezapomni mu za to z celého srdca bäkawat; nezöštan ale pri samých wnútrnich a ústnych wdäkoch, ale powäz, prečo ti Boh zachowal žiwot a nawratil predöšlé zdrawie; powäz, že tä Boh uzdrawil preto, abys sä tým wiac, sič strze nemoc napomenutý (a), poučený (a), ob wšselich hriechow a briesnych näklonnosti očistil (a), w čnostiach tým wiac prospiewal (a), Bohu horliwěššie a werněššie slüžil (a), nežli si to činil (a) pred nemocou. Toto neč bude twoje stále namáhanie, a pros Boha každobenne, aby tä k tomu strze swoju milost posilňowal.

Modlitba na počiatku nemoci. — Bože mój! já sä nedobre cítim. Ušnäd täto nemoc je predposolštwä mojej blžkej smrti. Pane! staň sä wöla Twoja. Já tu na zemi ne-

mám žiadneho stáleho obydlia, a raz musím zomrieť. Dúša moja ale neumre, ona len zanechá svoju krehkú obálku, a od-
 stáhuje sa do raja nesmrteľnosti. O smrť! ty budeš počiatkom
 mojego života. Nebojím sa teby; áno radujem sa tomu, že
 zanechám svet, w ktorom nič není stáleho, a ktorý nemôže
 človeka šťastlivým učiť. O kedybych mohol (a) pred teba,
 ó Bože! predstúpiť tak čistý (á), jako som byl (a) očištený (a)
 pri krste swätom. Budeš má wšsat milostive súdiť; lebo t wo
 wečnosti zďstaneš mojim Dtcom, keď dúša moja, od hriechow
 očistená, z tohoto sweta wykročí. Wšsat si sám powedal, Bo-
 že môj! že zapomneš na wšetky neprávosti moje, wznám-li
 sa z nich srdcom skormúteným a budem-li za ne lutowať. —
 Bože dobrý! ďakujem Ti za tú milosť, že si na mnä dopustil
 nemoc, a že si na mnä neposlal náhlu smrť. Wčil budem te-
 dy rozmýšľať o tom: z čeho sa mám knäzowi spowedať; wšset-
 ko mu uprimne wznám, abych byl (a) uspokojený (á) na
 wečnoť. — Duchu Boží! oswieť môj rozum, aby mi wšsetko
 na úm prisslo, čo som myšlienkami, slowami, skutkami a opu-
 ťtением dobrého prehressil (a). Amen.

W z d y c h a n i e n e m o c n é h o. — Wzhládni, Bože môj!
 jak biedny (a) já na posteli mojej ležím, a jak mnoho pre Te-
 bá trpím! — Telo moje je plné bolesti a dúša moja plná zár-
 mutku; duch môj ale je hotový trpieť podľa Božskej wôle
 Tvojej. — Tebe, ó Jezissu! wšsetky svoje bolesti obetujem,
 ku cti bolesti Tvojich, ktoré si pre mnä na kríži trpel. — Do
 Tvojich swätých päť rán skladám wšsetky bolesti svoje, a spo-
 jujem ich s Tvojim prehorkým umučeniem. — Jako si Ty,
 ó Jezissu! wšsetky Swoje bolesti a muky Dtcu nebeskému obe-
 towal: tak i já wšsetko svoje trápenie Dtcu nebeskému obe-
 tujem. — Jako si Ty, ó Jezissu! wšsetko Swoje utrpenie s
 najwätšsou trpezliwosťou snássať, tak i já chcem nemoc svoju s
 najwätšsou trpezliwosťou snássať. — Jako si Ty, ó Jezissu.
 Swojemu nebeskému Dtcu za Tvoje, od neho na teba zosla-
 né bolesti ďakowal: tak i já chcem Dtcu nebeskému ďakowal
 za nemoc, ktorú na mnä zoslal. — Jako si Ty, ó Jezissu!
 Swoje utrpenie za hriechy celého sweta podstúpil: tak i já
 chcem svoje bolesti za wšsetke hriechy svoje podstúpiť. — O
 nebeský Dite! daj, aby bylo Tebe prijemné utrpenie moje;
 prijmi ho k Swojej najswätejšej cti a chwále. — O Jezissu
 Kristu! spoj moje bolesti s bolestami Swojimi, a ráč sa obe-
 towal Dtcu nebeskému k jeho wečnému obľubentiu. — O Du-

chu Swätý! popraj mi Swojej Božskej milosti, abych nemoc túto s trpezlivosťou prestál (a). — D Matko Božia! ktorá si s utrižovaným Synom svojim tak veľikú útrpnosť mala, maj i so mnou, úbohým dieťaťom svojim útrpnosť. — D swätý Andele Strážcu! stoj pri mne vo dne i w noci; neopúšťaj mä w biede mojej. — D Swätí Boží! obzvlášťte wy Patróni moji! orobujte za mnä, aby mi Boh dobrotiwý ráčil byť miloslivým a naproti mne milosrdným.

Modlitba ranná nemocného. — Wsse-
mohúci, večný Bože! z celého srdca Ti dá-
kujem, že si mä túto noc pri živobytí za-
chowal. — Dnes na nowo sa do Tvojej ot-
cowskej ochrany porúčam, a docela odo-
wzdávam do Tvojej Božskej wôle, budťo bu-
dem esťte ďalej žiť alebo umrem. Obetujem
Ti wšsetky ťažkosti, wšsetky biedy a bolesti,
ktore budem tohoto dňa snássať. — S lá-
sky k Tebe, Bože mój! chcem wšsetko trpieť,
a bolesti svoje spojujem s bolestami a smr-
ťou Ježišsa Krista. — Kolkoráz dnes wzdy-
chnem, toľkoráz pozdwihnem oči svoje k
Tebe; kolkoráz budem mluviť, dýchať, ale-
bo poŕm a nápoj požívať, toľkoráz žia-
dam Tebä, mój najmilejší Bože! abych sa
Tebä klaňal (a), Tebä chwálil (a), Tebä
welebil (a) a Tebä miloval (a). Prijmi
tiež wölu moju, Pane dobrotiwý! za sku-
tok, jestližebych, prílišnými bolestami ale-
bo snád slabosťami premožený (á), na to
zapomenul (a), že Tebe mám wšsetko obe-
tovať. Chceš-li mne, ó Bože wšsemohúci!

tento deň esšte žiwota propriat: buď Tvoje najswätejšie meno welebené! Jestli sä Ti ale ľubi mnä esšte tohoto dňa zo sweta powolať: nech sä stane Tvoja najswätejšia wôla. O Maria, uzdrawenie nemocných! moje jediné utočisšte po Bohu prosim tebä: buď orodownicou mojou u najmilejšieho Syna svojeho, abych tvojou wšewymáhajúcou prímluwou buďto zdrawie tela svojeho alebo sstastnú hodinku smrti obdržal (a). Ochraňuj mä pred nepriateľom spasenia mojeho; udeľ mi milosti, abych tá mohol (a) nekdy, jakožto tvoje werné dietä, w nebi widieť a ctit. O Matko najmilejšia! do tvojej opatery porúčam telo i dussu swoju; pod tvojou ochranou, Panno mocná a Matko lastawá! dúfam iste, že dôjdem spasenia. — O swätý Andele Strážcu môj! ďakujem ti, že si mä tejto noci tak bedliwe opatrowal. Prosim Tebä i wšsetkých ostatných swätých andelow: ochraňujte mä tohoto dňa až do skonania žiwota mojeho. — A wy swätí Wywolení Boží! obzwlášste wy moji Patróni! pomáhajte mi tento deň svojim orodowaním; neopúšťajte mä, keď sä bude bližiť doba, na ktorej celá wečnošť záleží. Drodujte za mnä u Súdea najsprawedliwejšieho, Boha,

abych sä stal (a) dedičom jeho kráľovstva nebeského. Amen.

Modlitba večerná nemocného (ej). — Najšvätejšia Trojico, Bože Otče, Synu a Duchu Svätý! neskončené wdäky sfladám Tebe za wšsetke dobrodenia a utrpenia, ktoré si dnes na mnä zoslal. — Jestli som bolesti svoje s náležitou trpezlivosťou nesnášsal (a), prosím pokorne: ráč mi odpustiť. — Túto noc sä Tvojej Božskej ochrane porúčam. Vúto mi je zo srdca nad wšsetkými hriechami mojimi preto, že som Tebä, najwvyššie Dobré! ktoréhožto nado wšsetko milujem, rozhnemal (a). Ach, kdybych Sä ani najmenším hriechom nikdy nebyl (a) obrazil (a)! Oprawdiwe pripowedám polepšenie žiwota svojeho. Obetujem Tebe, Otče na nebesiach! za hriechy svoje neskončené zásluhy Tvojeho Božského Syna, Jeziffa Krista. Nedopušt, aby drabá cena jeho umučenia byla na mne zmarená. — Jeziffu! Tebe budem spať; Jeziffu! Tebe bdím; Jeziffu! Tebe žijem; Jeziffu! Tebe umieram; Jeziffu! Twój (ja) som žiwý (á) i mrtvý (á). Amen.

Blahoslavená Panno a Matko Božia Maria! oblahči tejto noci bolesti moje. Bud mojou ochranou w hodinu pokušenia; bud mojim potešeniem; bud mojou oro-

downicou u Ježíšsa, twojeho Božského Syna! — Swätý Andele Strážcu a wšfeci Swätí Boží! chráňte mä tejto noci od wšfetského zlého. — Bože milosrdný! smiluj sä nad dušami w očistci. Daj im večného odpočinutia, a swetlo večné nech im swieti; Pane! daj, nech odpočívajú w po-
koji. Amen.

Modlitba nemocného dietäta. — Bože! Ty pomoc chudobných, sila slabých, potecha utrápených a opustených, smiluj sä nado mnou! Pomáhaj mne, Swojemu slabému dietätu, pošilni mä Swojou milosťou a občerstwi mä Swojou potechou! — Moje zdravie a mäj život sú w Tvojich rukách. Len jedno Tvoje slovo je potrebné k mojemu wyzdroweniu. Nawrátiš-li mi zdravia: budem sä vždy usilowať, abych sfrze milosť Tvoju Tvoje príkazy werne zachowáwal (a) a zo dňa na deň pobožnejší a čnostliwejší život wiedzol (a). Wšfetského sä budem pilne chrániť, čoby mohlo byť mojemu životu nebezpečné a mojemu zdraviu škodliwé, abych si vlastnou winou nemoc a bolesti nepřitáhowal (a). Wod mä za ruku, abych sä nepotknul (a) a nepadnul (a). Ty jedine wiedzíš Swoje diety bezpečne, už či ich wiedzíš k životu a či k smrti. Tebe sä oddám celkom. Ty wiedzíš lepšie, čo je pre mnä dobré a spasitelné, a čo slúži mojej duši ku pokoji. Poslňuj moju wieru w Teba, podporuj moju nádej w Tebe a rozpaluj moju lásku k Tebe, a ku wšfektému dobrému. Bud so mnou; daj, bych zaslužil (a) dostať sä jednú k Tebe a priať z Tvojej ruky odmenu, ktorú si Swojim pobožným dietkam prisľúbil; sfrze Ježíšsa Krista, Syna Tvojeho, Pána nasseho. Amen.

Modlitba nemocnej mladej osoby. —

Ó Bože! k Tebe vzdychám a volám w nemoci svojej a po Tebe, prameňom života, žižní duffa moja. Už wčil hľbofo cítim, že som i já smrteľný (á) a že je môj život tráwe podobný, ktorá sa zazelení, kwitne a wädne. Bolesti nemoci celé moje telo opanowala a prejala. Vieš ty jej nemôžu ulawiť. Ale Ty Bože a Otče! neopustiš dieťky Swoje; a preto obraciam sa k Tebe w detinskej dôwere. Buď Ty, ó Pane! mojim lekárom a mojim pomocníkom. Na Tvoje slowo musí i tá najtážššia a tak rečeno newyhojitelná nemoc prestať. Buď so mnou a požehnaj mä! — Lenká niť mojeho žiwobytia je w ruke Tvojej. Jedine Ty môžeš počet dní života mojeho rozmnožiť. Otče! nekľesnem w myšli a wóli. Wšetky moje starosti do Tvojeho lóna skladám; lebo sa Ty staráš o mnä. Jak je to Tvoja swätá wóla, abych už w kwitnúcom weku pod kosou smrti na spôsob mladého, útleho kwietku padnul (a): nezúfam, lebo Ty budeš na weky mojim pomocníkom a skalou mojeho spawenia. J prečožebych nemal (a) rád (a) hlasu Tvojeho, a prečo bych ho i ochotne nenasledowal (a)? prečo bych nemal (a) rád (a) palicu pútnickú zložiť, keď Ty chceš, aby slnce života mojeho už wčil zasslo? Otče! rád (a) umrem, jestli to Ty chceš; lebo sťrže wčasnú smrti nie len že nič neztratím, lež i wečný lepšší život získam, keď sa totižto na weky zbawím múf a trápení zemských. Ty, ó Bože a Otče! preto pospiechaš so Swojimi miláčkami z tohoto sweta, abyš ich ochránil od zlého: i jakože bych mohol (a) tak slepý (á) byť, žebych necheľ (a) swoju chatrnú chalupku s krásnym a blahoslaweným príbytkom nebeským zameniť? — Nie, já ne odporujem obálku tela svojeho už wo swojom mladom weku zložiť, jestliže to Ty, ó wečná Múdrost a Dobroto! žiadaš. Wšetko Ti wšaf uprimne podridzujem. Gľň so mnou, čo chceš. — Lebo som Twój (ja) w žiwote i smrti. Amen.

Modlitba nemocného otca. — Onemocnel som ťíce, ó Bože! podlä Tvojej najsvätejšej wôle, tak že skrže to i já sám i moja rodina je w nebezpečensťwe; mám ale dôweru w Tvojej добрöte. Ty mnä nezanecháš a neopustiš. Ty lastawe a milostíwe rídiš wšsetkých, ktorí Ťä milujú a swoju dôweru w Tebe sľadajú. Ani odo mnä sä neodtiahneš a milostí Tvojej mne neodopreš. Ty si ten, ktorý bdi nad životom mojim, a čaju mi dáwa k rzzjímaniu o mojom predostlom živöte.

W Tvojej prítomnosti, ó Bože! jebä samého sä opytam: žil-li som wždy w Tvojej službe tak, jako sä swedci na kresťana? Hospodáril-li som werne a swedomite so statkami mne swerenými? Neposťkornil-li som swoje ruky klamstwom a nesprawedlnostou? Nezachádba-li sä w mojom dome žiaden nesprawedliw nadobudnutý statok? Nebyl-li som pridobry naproti svojim dietkam, a usilowal-li som sä ich pobožne a po kresťansky wychowať? Nebyl-li som priostry naproti svojim služebníkom? Nežiadal-li som od nich wíac, nežli w stawe byli wykonať, a powzbudzowal-li som ich k dobrému? Nezakladal-li som si primnoho na swojej vlastnej síle, na wťipe a na pomoci ľudskej? Mal-li som wždy na mysli, že wšsetko moje namáhanie je márne a baromné, jestliže len Ty tomu, ó Bože! nepožehnáš? Byla-li dôwera moja w Tebe stála, a nepochybowal-li som o Tvojej múdrosti a добрöte?

Smiluj sä nado mnou, jako si sä smilowal nad Čechiáßsom! Glas jeho si milostíwe wyslyšsal, keď k Tebe úzkostne wölal. Odpustil si mu hriechy, a predžil si mu život. Wyslyš i moju poníženú a pokornú prosbu; odpusť mi wšsetky neprávosti; predž mi živöbytie, abych esťte dlho mohol sťastie svojich dietok napomáhať a z nich sä radowať. Jestli bys mi ale, Otče! tejto radošti nepoprial, a žiadal bys, abych dom swój

usporiadal, rodinu svoju zanechal a pred Tvoj spravedlivý súd sa postavil, a tam zo svojeho hospodárenia počet vydal: teš mä tým, že mä budeš pre zásluhy Ježiša Krista, Syna Tvojeho, milostive súdiť. Ochraňuj napokon i moju rodinu; udržuj ju, keď už mná nebude pri nej, w bázni, a powzbudzuj ju, aby sa wo wšetkom podlä Tvojich najswätejšich príkladow a príkazow spravowala.

Otče na nebesiach! w Tebe dúfam! Wšak sa Ty wždy o Swoje dietky staráš. J o mná i o moje dietky budeš sa starať. W Tvoje milosrdenstwo dúfajúc, pokojne môžem umrieť. Smrť bude pre mná skrze Tvoje milosrdenstwo nekonečný zisk. Jestli som sa wo swojom zemskom powolaní werne a bedliwe spravowal, odplata mä neminie. Tam budem žiť, čo som tu nastal. Neodopriže tiež, Otče! rodine mojej milosti Swojej, a sprowádzaj ju na ceste žiwota, aby nikdo z nej zřazu nemžäl, a abych ju celú mohol opät widieť tam w przytku sláwy a welebnosti Twojej. Amen.

Modlitba nemocnej matky. — Otče na nebesiach! Tvoja ruka mä do choroby uwalila. Wyzýwaš mä wčil, abych rozmyšľala: jako som sa držala wo swojom stawe, a jako som konala swoje powinnosti. Já dietky swoje po Tebe nado wšetko milujem. Ty si mi ich dal, ó Pane! Tu pred Tvojim obličajom sa pýtam: jako som wykonala moje powinnosti naproti nim? Dbžnámila-li som ich dost wčasne s kresťansko-katolickým učením? Naučila-li som ich Tebä jedineho, prawého Boha, a ktorého si poslal, Ježiša Krista, Syna Tvojeho, poznať? Usilowala-li som sa ich w modlitbe a službách Božích wycwiciť? Powzbudzowala-li som ich dost wčasne k čnosti a pobožnosti? Karhala-li som ich chyby a wštipky, ktorých sa jako dietky dopustily? a priučowala-li som ich k zachowaní Tvojich swätých príkazani? Starala-li som sa o to, aby školu a werejne

služby Božie nawšštiwowaly? Chránila-li som ich starostliwie od zlých obyčajow sweta tohoto, a napomínala-li som ich, aby len so šflechetnými ludmi obcowaly?

O mój Bože! jak vážne, weliké a těžké sú ty powinnosti, ktoré má kresťanská matka naproti svojim dieťkam vyplniť! Dávala-li som svojej čeladi dobrý príklad slowom i skutkom ku čnosti a ku wšštekému dobrému? Ušilowala-li som sa ich od zlého ochrániť a na cestu wiery priviesť? Ach, jak žalostný by musel byť odchod mój z tohoto sweta, keďbych musela sebe preto wšščitky robiť? Jak som ale w nečom chybelá, odpušť mi, ó Bože a Otče! podľa Swojej neskončenej dobroty a milosrdenstwa moje wššstupky, a daj, bych sa, jak budem esse i dalej žiť, polepššila. Obráť čas trápenia mojeho k dobrému rodiny mojej; by moja trepezlivosť pre ňu dobré owoce nesla, aby byla stála wo wiere, nádeji a láske, aby Tebä dobrými skutkami oslawowala, a abych ju nekdy, jak by mä nemoc táto do hrobu wnesla, w Tvojom wečnom blahoslawenom kráľowstwe celú uzrela a s ňou sa tam na wečné wesy radowať mohla; škrze Ježišsa Krista atd. Amen.

Modlitba pred spowედou. — Milosrdný Bože a Otče w nebesiach! powzbud škrze Ducha Swätého moje swedomie; daj mi uprimne do srdca mojeho pozrieť, abych mohol (a) wššetke hriechy a neprávosti, ktorých som sa dopušštil (a), dobre poznať, za ne z celého srdca lutowať, z nich sa wššpowedať a prawé pokanie činiť. Ty lepššie poznáš staw dušše mojej, nežli já. Wššetky moje myššlienky, wššetke, i tie najtajnejššie pohyby a žiadosti srdca mojeho, a wššetke moje skutky dobre a zretelne widiš.

Pred Tebou, ktorý skúmaš srdcia a ľadwiny, nemôžem sa ani skryť ani svoje prestupky a winy umenšiti. — Ty má budeš nekdy nie podľa toho, jakým (ou) sa zowútrne zdám byť, lež podľa prawdy a sprawedliwosti súdiť. — Já Ti z každého daromného slowa, z každej zlej myšlienky a z každého zanedbania dobrého budem musiet počet wydať. Wečne swätý a sprawedliwy Bože! jako obstojím pred Tebou, keď sa musí i pobožný triať?

Daj, bych srdce i život swój dofonale wyskúmal (a), aby má samoláska nezaspila; tak to chcem učiniť, jakobych wčil pred Tebou, wšfewedúcim a wečne sprawedliwým Súdcem stal (a). Udel' mi milosti Swojej, abych na polepšfení Swojom horliwie pracowal (a); o to Já prosím sfrze Jeziffa Krista, Pána nasseho. Amen.

(Wčil nasleduje spytowanie swedomia.)

Lutošt. Otče! zhrěšil (a) som a Swojej milosti a lásky stal (a) som sa nehodným (ou)! Nehoden (a) som Swojim dietätom sa esse nazýwať! Ale Ty zôstaneš predca Otcom; Swoje ztratené dietä, jak sa ono uprimne k Tebe nawráti, znova milostiwe a milosrdne prijmeš. So srdcom, lutoštou prejatým, obraciam sa k Tebe a prosím Já: smiluj sa nado mnou podľa

množstva milosrdenstva Svojeho a zotri hriechy moje; k Tebe sa chcem nawrátiť a po ceste Tvojej chodiť. Nie len z bázne pred pokutou, ale z lásky k Tebe mám wšsetke svoje hriechy w ofskliwosti; lebo sú ony jediné a najwätššie zlé.

Predsawzatie. — Gofolwek by mä stá= lo zaprenie sebä sameho; jakéfokolwek napnutia sil by ono odo mnä požadowalo a jakofolwek by mi to tážko padlo, zlé ná= chylnosti prewládať a škodliwe obyčaje zlo= žit, chcem predca, sfrze Tvoju milosť pod= porowaný (á), celu swoju silu na to wy= naložiť, abych sa, pokud esste na tomto swete pobudem, od hriechu ochránil (a). Radnej chcem wšsetky biedy a nehody zem= ské podstupiť, ba i zomrieť, nežli nowým nejakým hriechom Tvoju lásku utraťiť. — Bár i nemôžem wšsetko to zlé, ktoreho som sa dopustil (a), nikdy wiac naprawiť, chcem predca tolko dobrého učiniť, kolko mi wči= lajšsi môj staw dopusti. Dám swetlu swo= jemu pred druhými horieť, aby wideli moje dobré skutky a Tebä, ó Bože w nebesiach! za to sláwili a welebili. Jestli som byl (a) ináč netrzezliwý (á), tým wiac wčil chcem trpezliwosť preukázať, a jestli som nekomu škodu učinil (a), chcem mu ju, na= kolko možno, wynahradit. Jako žiadam, abys

mi Ty, Otce! odpustil, tak i já odpúšťam
wšsetkým, ktorí mne ublížili a mnä obrazili.

Modlitba po spowedi. — Milosrdný
Bože a Otče na nebesiach! jakože sa Ti mám
podakovať za nekonečnú dobrotu mne dnes
preukázanú? Býl (a) som hriešnik (ca),
ktorý (á) sa prestúpeniem Tvojich swätých
príkázaní od Teba, večná Lásko! odvrá-
til (a). Na miesto toho, žebych býl (a)
po Tvojej ceste chodil (a), svoje srdce i ži-
wot Tebe poswätil (a), hrešil (a) som,
utratil (a) som tým Tvoju otcowskú mi-
lošť. Ty si má ale neodvrhnuť od Seba,
lež si má znova za Svoje dieťa prijal;
odpustil si wšsetke moje prestupky a neprá-
wosti. Prijmi za to srdečné wdäky! Napo-
zatým má byť Tebe srdce i život môj po-
swätený! Nič má nemá wiac od Teba a
od Tvojej lásky odtrhnúť. Wšsetko učiním,
čim bych sa Tebe zalúbil (a) a swedomie
svoje neposkwrnené zachoval (a). Budem
bdieť a modliť sa, abych pokúšeniú nepod-
ľahnul (a) a neupadnul (a) znova do predo-
šlých hriechow. Budem wnuknutie Ducha
Swätého wo wšsetkom nasledovať, a w ho-
dinu pokúšenia len o Tebe, wšfewedúci
Otče a večný Súdca! myslieť. Popraj mi
k tomu milosti Svojej. O to Tá prosím
skrže Ježíša Krista, Bána nášeho. Amen.

Modlitba pred sw. prijimaním. — Ach Ježišsu nekonečne milosrdný! dôležitá cesta z tohoto sweta na večnosť na mnä čaká. Bud najswätejšia wóla Tvoja! srdce moje je hotové. Chcem sa líčiť odtud, chcem ísť ta, ponewáč sa Tebe tak líbi. — Wšak nemôžem-li odísť od Tebä a bez Tebä, ktorý si cesta, prawda a život, bez Tebä musel (a) bych duchowným hladom a smädom na ceste zahnúť. — Príd tedy, ó Ježišsu milosrdný! prwej než umrem. Príd, ach neodkladaj! Posilni mä najswätejšou swiatostou oltáriňou! Posilni mä Swojim najswätejším telom a krvou Swojou, abych mocou tohoto andeliského pokrnu posilnený (á) až k wýsosti nebeského spatrenia Tvojej Božskej twári sa dostal (a). — Jako jeleň dychtí po čístwom prameni wody, tak dychtí duffa moja po Tebe, Bože mój! živý wšsetkého dobrého prameňu! — Kedyž prídem; kedy wstúpim, ó Bože! pred twár Tvoju? kedy wójdem do príbytku Bána mojego? — Prečo si smutná duffa moja? a prečo sa formútiš? Dúfaj w Boha! Glä príde milý Twój! Príde, posilní Ťä, wywedie Ťä z pustatiny života tohoto k Tebe do wlasti nebeskej. — Ach, prídže tedy, Spasitelu mój! príd, ó najmilejší Ježišsu! Príd a neodkladaj tak dlho!

Žiadam Ťä prijať, jakožto pravého Ba-
ránka welifonočného; žiadam Ťä požívať
prvej, než pôjdem a umrem. Príd, ó naj-
sladší Ježíssu! príd a wnid do srdca moje-
ho; spoj sa so mnou a zôstaň pri mne, až
wšsetko prestojím a nad smrťou zwiťazím.—
Príd, ó najsladší Ježíssu! a drž so mnou
posledniu večeru a uweď mä k nebeskému
stolowaníu w dome Otca Swojeho! Pri-
praw mi tam príbytok, jako si to prissľúbil,
abych wečne u Ťebä byl (a) a wečne s Ťe-
bou sa radował (a). Amen.

Modlitba po sw. prijímaní. — Ó môj
najdrahší Ježíssu! Wčil už mám wšsetko,
s čím bych putowanie swoje na zemi tejto
šťastne dokonál (a); lebo mám Ťebä, kto-
rý si pravá cesta, pravda a život.

Ty si cesta, a iste mä uweďieš do wla-
sti nebeskej. Ty si pravda, a oswicuješ
temnosti a stiene smrti. Ty si život, a do-
wedieš mä k životu wečnému. Gobyh i u
prostried stieni smrti obcowal (a), žiad-
neho zlého sa nebojím; lebo Ty si u mnä,
Spomocníkú môj a Ochrancu môj!

Ó Ježíssu ukrižovaný! ktorý si túto
najswätejšiu swiatosť na pamiatku Swo-
jeho prehorkeého umučenia ustanowil: ne-
daj, aby byla cena Swojeho umučenia na
mne zmarená.

Ježiſſu! ktorý tak miloſtiwe hriechy odpúſtáš, očisť mä od každej poſſkwrny hrie-
chu, abych wo wſſetkom čiſtý (á) pred Te-
bou ſä ukázať mohol (a).

Živý chlebe nebeſký! podporuj kreh-
koſť a mdlobu moju miloſťou Swojou, abych
w poſledňom boji nepadnul (a), aby wiera
moja neklesala, aby nádeje moja newädla
a láſka moja nehaſla. O mój Späſitelu
najmilejšſi a najlaſkawejšſi! Daj, by táto
ſwätá poſila byla pojisteniem mojego weč-
ného ſpaſenia.

Daj, ó Pane! aby ſä ſlužebník (ca)
Twój (ja) w ſwätom pokoji z tohoto ſwe-
ta odobral (a); lebo oči moje Tebä, Spa-
ſitela ſweta widely, a ſrdce moje Tã pri-
jalo. Božebnaj mä, ó Ježiſſu! na ceſtu k
wečnosti. — Ty, ó Ježiſſu! ſi život mój,
a umretie je mój ziſt. — O Ježiſſu, Láſko
moja, Bože mój, túženie moje a moje
wſſetko! Amen.

Modlitba ſw. Iguáca po ſw. prijímaní. —
Duffo Kríſtowa poſwät mä! — Krw Krí-
ſtowa napoj mä! — Woda z boku Krí-
ſtowoho obmy mä! — Utrpenie Kríſtowo
poſilni mä! — Ježiſſu dobrý, uſlyš mä! —
W Swoje ſwäté rany ſkry mä! — A od
Sebä neodlúč mä! — Pred nepriateľom
pekelným ochráň mä! — W hodinu ſmrti

mojej powolaj mä! — A f Sebe prived
mä! — Abych Tä s Tvojimi Swätými
a s Andelmi chválil (a) na weky. Amen.

Modlitba pred poslednim pomazaniem. —
O Bože! ktorý si sfrze Svojeho swätého
apostola Jakuba pravil: „Nemocnie=si z
wäs nekdo, nech powolá knäzow cirkwe, a
nech ja tito modlia nad nim, mažuc ho ole=
jom w mene Pána: a modlitba wiery
uzdraví nemocného, a poslahči mu Pán, a
jestliže je w hriechoch, budú mu odpuste=
né:“ sfrze túto Tvoju nestihlü dobrotivosť,
ktorou si túto swiatosť ustanovil, pokorne
Tä prosim, bys mä ráčil jej spasiteľných
účinkow účastným (ou) učiniť, od hriechow
mojich očistiť, ostatky hriechow zhladiť, od
trestow za ne zaslužných wyslobodiť, pred
úkladmi zlého nepriateľa chrániť, mdlobu
moju posilniť, w milosti Svojej upewniť,
a blahoslaweného skonania mi udeliť, ale=
bo jestlihy to f spaseniu duffe mojej pro=
spelo, zdravia nawrátiť.

Wzhladni milostiwe, ó Pane! na mnä,
ktorý (á) w nemoci klesám, a občrstwi duffu
moju, abych byl (a) káraním Tvojim na=
pravený (á) a nebeským liekom Tvojim
uzdravený (á); sfrze Ježíssa Krista, Pa=
na nasseho. Amen.

Po sw. pomazani. — Bobožné Tebe

wzdávam wdäky, milosrdný Bože! že si ráčil sťrze Ježíssa, Syna Swojeho a Spa-
sitela nasseho w swiatošti poslednieho po-
mazania dussi i telu mojemu poslabčenia pri-
prawiť, silnú dôweru mám, že Ti je pri-
jemná modlitba cirkwe, ktorú wčil poswät-
ný služebník Twój za mnä konal, že mi
popraješ tých milosti, ktoré si s touto swia-
tostou spojil. Posilni, ó Pane! túto dô-
weru moju. Už sa do ochrany Tvojej po-
ručiam; w ruky Tvoje skladám život i
smrť swoju. Učiň so mnou, jako Ty chceš.
Tebe žijem, Tebe umieram. Posledne pro-
sim pre Ježíssa Krista, Syna Tvojeho,
prijmi w hodinu smrti dussu moju na milosť,
a uweď ju do králowstwa Swojeho. Am.

W z b ý ch n u t i e k u k r i ž o w a n é m u J e ž i š s u. —
Pane Ježíssu Kriste! ktorý si pre mnä prehorku smrti
na drewe križa podstúpil, smiluj sa nado mnou. —
Pripovej mi tu pomoci, ktoréhožto (úžto) si ráčil Swojou
najswätejšou krvou vykúpiť. — Medaj, aby byla táto
najdrahšia krv Tvoja na mne zmarená. — Polož,
ó Ježíssu! Swoj križ a Swoju smrť medzi Swoj súd
a úbohú dussu moju, a nedopuť, abych zahynul (a). —
Ó drahý Wykupitelu mój! slutuj sa nad dussou mo-
jou, keď bude z tela wychádzať. — Neschádzaj w
prísny súd so mnou, služebníkom Swojim, ale daj mi
milosť pred Tebou naleznúť. — Ó Ježíssu, Synu
Boha živeho! smiluj sa nado mnou. Refni dussi mo-
jej: Já som spasenie Tvoje. — Nezawrhuj mä od
twári Swojej Ty, ktorý si weblä Seba wsiaceho
lotra do raja prijal; prijmi i mnä k Sebe, abych i já

byl (a) tam, kde jsi Ty. — Spasitelu dobrotivý! já Tě uznávám za Boha, Vykupitele svého: ach znaj Ty mně za dílo ruk Svojích, a za cenu předra-
 hej krvi Svoje. Strže moc Tvojeho svätého kríže
 vyslobod mě od všetekeho zlého, zvláště od úkladow
 diabolských. — Jezíssu, jediná nádej moja! k Tebe
 vzdychám z celého srdca, prijmi mě do Svoje otco-
 vské ochrany. Vyšlyš mě, ó Jezíssu! — do svätých
 rán Svojích skry mě. — Medaj, abych já odlúčil (a)
 od Tebä. Před zlým nepriatelom chráñ mě. V hodinu
 smrti povolaj mě. Prijmi mě k Sebe, abych Tě mo-
 hol (a) so svätými Tvojimi na věky chválit. Amen.

Vzdychu tie k Panně Marii. — Svätá
 Maria, Matko Božia! pros za mnä, úbohého (ú)
 hriessnika (cu) nyní i v hodinu smrti. — O Matko
 Božia! pamätuj na mnä vykúpeného (ú) strže smrti
 jedineho Syna svojeho. — Pod ochranu Tvoju uti-
 kam já, svätá Božia Rodičko! prosbami mojimi re-
 zhrdaj v týchto potrebách a úzkostach mojich. — Uto-
 číste hriessnikow! stoj pri mne v poslednom mojom
 skonani; ujmi já za mnä; primlúwaj já za mnä,
 abych byl (a) od večnej smrti vyslobodený (á). — O
 Maria, ktorá si potessenie zarmútených, oroduj za mnä
 u Syna svojeho, Jezíssa, keď bude duffa moja z tela
 vychádzat. — Ukáž já zvláště wtedy, že si matkou
 toho, ktorý ráčil za hriechy nasse umriet. — Blaho-
 slawená Panno! ktorá si stála pod krížom pri smrti
 svojeho Božského Syna, stoj tiež pri mne, keď bude
 biť poslednia hodina moja. Po Bohu najwätšiu ná-
 dej skladám w tvoju dobrotiwú primlúwu, nezapowr-
 hni mě, Matko najlepšia! — Do tvojeho materin-
 ského srdca porúčam duffu svoju. — Ukáž mi po tom-
 to putowaní Jezíssa, Syna svojeho, ó milostiwá, ó
 prešladká Panno Maria! Amen.

Modlitby cirkwe za nemocného (ú). — Všemohúci Bože, studnico života a všetkého dobrého! Vzhľadni milosrdným okom na služebníka (cu) Svojeho (ju), ktorý (á) sa vo svojom trápení našim modlitbám poručil (a). Prijmi jeho (jej) detinskú dôveru s dobroľúbežnosťou, a udeľ mu (jej) podobľu múdrosti a dobroty Svojej obľahčenia, občerstvenia a posilnenia; daj, aby mu (jej) odovzdanosť jeho (jej) do Tvojej svätej, vždy lásky plnej vôle ku potesseniu a k upokojeniu slúžila; daj, aby v príklade Tvojeho až do smrti bolestivej snáňajúceho Syna naleznuť (a) obveselenia a ducha vytrvalého; daj, aby mu (jej) toto časné trápenie slúžilo k jeho (jej) očisteniu, ušlechteniu a posväteniu, aby, dás-li, mu (jej) predosllé zdravie, s obnovenou silou a povdäčným srdcom svoju lásku sŕdze svedomitě plnenie prikázaní Tvojich dokazoval (a) a, povolás-li ho (ju) z tohoto sveta, aby byl (a) hoden (a) widieť slávu Tvoju vo večnom živote; sŕdze Ježíssa Krista, Syna Tvojeho, Pána nasseho. Amen.

Všemohúci a milosrdný Pane Bože! ktorý si nemocnému kráľovi Ezechiasšovi na prosbu jeho život predžil, ačktovek bylo od Teba uložené, aby hned umrel: prosíme Ťa sŕdze Ježíssa Krista, milého Syna Tvojeho, abys ráčil služebníkoví (ci) Svojemu (jej) M., ktorý (á) v těžkej nemoci a velikom nedostatku leží, zdravie predosllé dať, tak aby nabudúce život svoj polepsšil a vo všetkom sa Tvojej svätej milosti túbiť a poslušným (ou) Tebe byť mohol (a). Amen.

Všemohúci večný Bože! ktorý si veriacych Svojich spasenie večné: wyslyš pobožné prosby nasse za nemocného služebníka (cu) Svojeho (ju) M., ktorýmižto Tvoje milosrdenstvo a pomoc za neho (ňu) wzywame: aby po dosiahnutom zdraví Tebe wdáky w chráme Tvojom vzdával (a); sŕdze Pána nasseho atd. Amen.

Modlitba cirkwe za nemocného pápeža, biskupa alebo cisára a kráľa. — Všemohúci, večný Bože! ktorý si veriacych Svojich spasenie večné: wyslyš pobožné prosby nasse za nemocného služebníka Svojeho M., ktorýmižto Tvoje milosrdenstvo a pomoc za neho wzywame, aby po dosiahnutom zdraví, je-li w tom wola Tvoja swätá, k rozmáhaniu Tvojej cti este byl napomocný a k spaseniu ludú Tvojeho prospessný; sŕdze Ježíssa Krista, Pána nasseho. Amen.

2. Pre wyzdrowelých.

Modlitba za doťahnuté zdrawie. — Milosrdný Bože, Pane života mojeho! ráč mä, prosím Tã pokorne, z nebezpečenstva smrti vytrhuúť, a zdrawia telesného mi popriať, abych Tebe esšte dalej slúžiť, spasenie svoje upewniť a wiac zásluh pre wečnosť získať mohol (a). Ty môžeš tak učiniť; lebo si Pán mocný; Ty wyrekneš len slovo, a uzdrawený (á) bude služebník (ca) Twój (ja). Ale nie jako já chcem, lež jako Ty chceš; wies-li, žeby mi uzdrawenie bylo na škodu a záhubu, hotový (á) som umrieť; lebo lepsiie mi je umrieť a s Tebou sa wečne radovať, nežli dlho žiť a Teba, ó Lásko moja! na weky ztratiť. Zostaň ó Bože! po wšsetek čas mojou silou, pomocou, obranou a nádejou, ktorý Tã pokorne prosím sfrze zásluhy Pána nasseho, Jeziffa Krista. Amen.

3. Pre a za umierajúcich.

Poučenie. — Strašná je to hobina, w ktorú sa človek obberá z tohoto sweta, aby sa predkawil pred súb Boží, kdežto sa jeho o-súb (lós) na celú wečnosť rozhodne; je to hobina, w ktorú wiac jak inby potrebuje potechy, pokoja a pobúdzania. Swätý owšem je to skutok lásky krestanskej jeho w týchto posledných tážtých okamženiach obzwlášte opatrowať a poračowať mu smrt. A preto treba sa pri ňom zdržowať wšsetkých baromných, márných, prážnych a swetských rečí, ktoré by len jeho myslel a srdce znepokojily. — Len tí majú byť pri ňom, ktorí sú k jeho opatrowaniu potrební; a ten kto sa predmodlewa, neč wypowie každé slovo pomalk a potichúčky tak, aby sa u neho až do posledného okamženia zachowala dôwera, wiera, nádej a láska k Bohu

a Spasitelowi jeho. Ostatní ale majú sa trochu dalej od neho oddialiť za jeho blahoslawené stonanie. — Nikdo ale taký sa nesmie k nemu pripustiť, sfrze ktorého prítomnosti by sa mobla zawdat príležitosť k novým pokušeniam, alebo by sa mohol poruffiť pokoj srdca jeho, k pr. také osoby, s ktorými umierajúci snáw w čas swojeho zdrawia najíwal w hrieffnej známosti, alebo tak, ktorí mu byli weliké zármutky a trwiby spôsobili, alebo i tí príbuzní, ku ktorým je jeho srdce obzwlášte prwiazané, a ktorí swuju bolesť newedia mierni, a tak znepokojujú umierajúceho. — Dá-li umierajúci znať zo seba, že esšte nečo má na swojom swedomi, čo ho znepokojuje, treba hneď zawolať knáza, ktorý by jeho swedomie upokojil.

Krátke modlitby. — Bože Otče wšsemohúci, ktorý nechceš smrti hrieffnika, ale aby sa obrátil a žil:

smiluj sa nado mnou! — Jednorodzený Synu Boží! ktorý si prissiel na tento svet preto, aby si wšetkých hriessnych wykúpil, smiluj sa nado mnou! — Ó nebeský Utešitelu, Duchu Swätý! ktorý si Dtecom milosrdenstwa a Bohom wšetkého potessenia: smiluj sa nado mnou! — Ó Maria, Králowno nebeská, Matko milosti! ráč mä w smrti wziať pod swoju ochranu proti diabolskému pokusseniu, primlúwaj sa za mnä a smer mä so Synom svojim a Súdcem mojim. — Swatý andele strážcu môj! stoj pri mne w poslednom boji a doprowod dussu moju do raja wečného. — Swatý a premilý patrón (ko) môj (ja) M.! ktoréhožto (ktorejžto) meno som pri krste swätom prijal (a), neprestáwaj sa za mnä primlúwať, abych byl (a) s Tebou sláwy nebeskej účastným (ou). — Wšeci Swätí, ktorí ste tohoto dňa ctení, w ktorýchto já podlä uloženia Božieho umrem, primlúwajte sa za mnä, abych beh žiwota swojeho šťastne dokonal (a), a do wšej spoločnosti od Stworitela prijatý (a) byl (a). Amen.

Poslednie wzdychania umierajúceho.
— Bože Dťe! ktorý si mä na obraz Swój stvoril, smiluj sa nado mnou! — Bože Synu, ktorý si mä Swojou drahou krvou na križi wykúpil, smiluj sa nado mnou! — Bože Duchu Swätý! ktorý si mä pri krste swätom poswätil, smiluj sa nado mnou! — Smiluj sa nado mnou, ó Pane! podlä nesmierneho milosrdenstwa Swojeho. — Wčil — wčil najwiac potrebujem smilowania Tvojeho. — Ó wyslyš modlitbu moju a wolanie moje príď k Tebe. — Lásky plný Ježíssu! jako si na križi odpustil nepriateľom, odpusť i mne moje previnenia. — Obmy, ó Ježíssu! dussu moju w krvi Swojej, a nedaj jej wečne zahynúť. — Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nado mnou! — Tebe samému som zhressil (a) a zlé pred Tebou učinil (a). Ach, odpusť Pane! a ukáž milosrdenstvo Swoje nado mnou. — Bože Dťe nebeský! do Tvojich rúk porúčam

dússu swoju. — Ó Jezíssu, Synu Boží! do Tvojích swätých rán porúčam dússu swoju. — Bože Duchu Swätý! do lásky Tvojej porúčam dússu swoju. — Bože w troch osobách jediná! w Tebä werím, w Tebe dúfam, Tebä nado wšsetko milujem.

Božehnaj mä Boh † Dtec, ktorý mä stworil. — Božehnaj mä Boh † Syn, ktorý mä wykúpil. — Božehnaj mä Boh † Duch Swätý, ktorý mä poswätil. — Ó Jezíssu! odpust' mi. Ó Jezíssu! spas mä. — Ó Maria, matko milosti a milosrdenstwa! ochraňuj mä pred nepriateľom a prijmi mä laškawe w hodinu smrti mojej † Tebe. — Ó Maria, Matko milosrbdná! wyžiadať mi odpusttenia wšsetkých hriechow mojich, pomôž mi a ne-
baj mi zahynúť. — Ó Maria! obráť milosrbdné oči svoje ku mne; baj mi swoju materinskú pomoc pocítiť a ráč mä so Synom svojim smeriť. — Ó Maria, Matko dobrotiwá! wezmi † sebe dússu moju, keď bude z tela mojeho wychádzat; predstaw ju Synowi Swojemu, a wypros mi od neho milostiwý súd a život wečný. —

Swätý Michale archandele! werný hrdino a mocný ochrancu wšsetkých umierajúcich, buď pri mojej smrti; pomáhaj mi bojovať a zvitážiť. — Ó môj (ja) swätý (á) patrón (ko) M! wčil najwiac potrebujem prímluwy twojej; ach, učin mä jej účastným (ou). Zastáwaj, opatruj mä, bojuj za mnä w mojom posledňom boji a sužení. — Swätý Petre! ktorému sú kľúče kráľowstwa nebeského swerené; wšseci swätí apóstoli, mučenníci, wyznawači! wšseci swätí Boží! proste za mnä w tejto mojej poslednej úzkosti a núdži. — Ó Jezíssu! Tebe žijem a Tebe umieram. Ó Jezíš, Maria, Jozef! budte so mnou a pri mne. Amen.

Modlitba keď sa smrt' blíži. — Najswätejšia Trojico! požehnaj tá! Pokoj Pána nasseho, Jezíssa Krista nech tá naplní! Moc horkého umučenia a smrti jeho nech tá posilní! Witážué znamenie križa

svätého nech tá ochráni! Materinská láska najčistejšej
Panny Marie nech tá občrství! Drodovanie svätých,
wymolených Božích nech ti bude na pomoci! Swäte
rany Ježišsa Krista a drahá krv jeho nech bude s tebou!
Nech ti to wšetko udelí wšemohúci a milosrdný Boh †
Otec †, Syn a † Duch Swätý! Amen.

Pri kropení swätenu wodobou. — Nech
tä najmilejší Spasiteľ twój predrahou krvou Swojou
pokropí, očistí a od wšetkých hriechow zachová! Amen.

Wšemohúci Bože! udel mu (jej) sfrzemodlitbu
Cirke katolickej, ktorou ona túto wodu poswätila, oči-
štenia od hriechow, ochrany pred nepriateľmi, polahče-
nia w bolesti, potessenia w sužení a nekonečne život
wečný; sfrze Ježišsa Krista atd. Amen.

Keď sa križik umierajúcemu do ruky
dáwa. — O Pane Ježišsu Kriste! môj jediný Wykupi-
telu! ktorý si pre moje hriechy na drewe swätého križa
Swoju predrahú krv wylial a Swojou horkou smrťou
smrť premohol, peklo prelomil a nad diablom zwitázil:
buď pri mne w mojej poslednej potrebe. Tebä ja chcem
držať, ó Ježišsu! a Tebä až do skonania nasledowať;
Twój križ a smrť bude mi jako sstit, za ktorý bych ja
skryl (a). O Ježišsu, láska moja! Ty si byl na križi
pribitý; Ty si ja na križi modlil: „Otcé! odpusť im!“
Na križi si dokonal spasenie moje, ó Ježišsu! Odstup-
te teby odo mnä nepriateli spasenia mojeho! premohol
wás križ Spasiteľa mojeho! Amen.

Keď ja umierajúcemu hromničná swie-
ca dáwa. — Milá drahá duffo! pozri na toto ho-
riace swetlo. Nech ti ono bude obrazom toho, čo je Je-
žiš Kristus, a jako mu máme ísť w ústrety. Ježiš Kri-
stus je swetlo a život náš, a my mu máme s horiacou
láskou ísť w ústrety a k nemu sa modliť. —

Ježišsu Kriste! Ty si nasse pravé swetlo! W Tebä
a w Tvoje swäté učenie werím. Zachowaj swetlo to

wo mne. Smiluj sa nado mnou! Do rúk Tvojich porúčam Ducha mojeho! Ty mä nemôžeš zawrhnuť; lebo je meno moje do knihy Tvojej wpísané krvou Tvojou.

Ježišu Kriste! Ty si prameň večného blahoslavenstva. B Tebe dúfam. Smiluj sa nado mnou! do rúk Tvojich porúčam ducha mojeho. Ty mä nemôžeš zawrhnuť; lebo je meno moje do knihy Tvojej wpísané krvou Tvojou.

Ježišu Kriste! Ty si čistá láska večná. Tebä milujem, Tebä žiadam večne milovať. Smiluj sa nado mnou! Do rúk Tvojich porúčam Ducha mojeho! Ty mä nemôžeš zawrhnuť; lebo je meno moje do knihy Tvojej wpísané krvou Tvojou.

Prepušť mä wčil w pokoji, podľa slova Tvojeho; lebo oči moje widely spasenie Tvoje, swetlo k zjaveniu národom. Pravé swetlo si Ty, a oswicuješ každého prihádžajúceho na swet. Dšwieť i mnä wychádzajúceho zo šweta. Dšwieť oči moje, aby Tā uzrely w kráľovstwe Tvojom. Amen.

Modtitba cirkwe za umierajúceho a za milost štastlivej smrti. — Wšsemohúci, a milosrdny Bože! ktorý si ľudskému pokoleniu i prostriedky spasenia podal i odplatu žiwota večného zaslúbil: wzhládni milostive na služebníka (ku) Svojeho (ju) w telesnej nemoci postaveného (ú), a obštrwi dussu jeho, ktorú si stworil; aby tak, keď bude vychádzal z tela, bez posškwrny hriechu Tebe, Stworiteľowi svojemu na rukách swätých andelow predstavenou byť zaslúžila; strže Pána nasseho atd. Amen.

Litánie za umierajúceho (cu).

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

Kriste, }
 uslyš nás!
 wyslyš nás!

Dtče z nebies, Bože,
 Synu Wypupitelu sweta, Bože,
 Duchu Swätý, Bože,
 Swätá Trojico, jeden Bože, } smiluj sa nad ním (ňou).

Swätá Maria,
 Swätá Božia Róbičko,
 Swätá Panno panien,
 Wšeci swätí andeli i archandeli,
 Wšeci swätí blahoslawených duchow rádownie,
 Wšeci swätí patriarchowie a proroci,
 Wšeci swätí aposstoli a ewangelistowie,
 Wšeci swätí učennici Pána,
 Wšeci swätí mučennici,
 Wšetky swäté panny a wdowy,
 Wšetky swäté a swätice Božie,

otrobuj (te) sa neho (ňu).

Buď mu milostiwý, } odpusti mu, Pane!
 } uslyš ho Pane!

Dob wšetkého zlého,
 Dob wšetkej úzkosti a malomyseľnosti,
 Dob úkladow diabolských,
 Dob večnej smrti,

mysľobob ho (ju), Pane!

Skrze Tvoje swäté wtelenie a narodzenie,
 Skrze Tvoje bičovanie,
 Skrze Tvoje bolestné utrižowanie,
 Skrze smrti a pohreb Tvoj,
 Skrze prebrahých päť rán Tvojich,
 Skrze Tvoje slavné wzkriesenie,
 Skrze Tvoje nanebewstúpenie,
 Skrze príchod Utešitelá, Duchá Swätého,

W deň súdny,

My hriessnici,

Abys mu (jej) odpustiť ráčil,

Abys sa nad týmto (touto) umierajúcim (cou) stuto-
 wať ráčil,

Abys ho (ju) w Swojej milosti zachowať, posilniť a
 upewniť ráčil,

Abys dussu jeho (jej) nebestým potesseniem občerstwiť ráčil,

Abys mu (jej) srdce opravdiwe kajúce dať ráčil,

Abys ho (ju) strze Swojich Swätých andelow ostríhať ráčil,

Abys mu (ju) trápenie ukadčiť ráčil,

Abys na neho (ňu), jako na lotra kajúceho, milostiwie
 wzhládnúť ráčil,

Abys mu (jej) šťastného wykročenia popriať ráčil,

Abys dussu jeho (jej) na milosť prijať ráčil,

Synu Boží!

Prošime Ťá, uslyš nás!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusť mu Pane!
 Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš ho Pane!
 Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad
 ním (ňou)!

Kriste, } uslyš nás!
 } vyslyš nás!

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

M o d l i t b a. — Prosíme Teba, Bože Otče nebeský, sťrže Ježíssa Krista, Syna Tvojeho, smiluj sa nad týmto (touto) služebníkom (cou) Tvojim (jou), ktorý (á) je w tážkom boji postawený (á). Nešpomínaj na hriechy jeho (jej); ale učíš s ním (ňou) podlä nesmierneho milosrdenstwa Svojeho. Neodvracuj twár Swoju od neho (nej); dai mu (jej) pokojné wytkroenie z tohoto žiwota, a ráč dussu jeho (jej) k preblaženému patreniu Swojej Božskej twári prijať.

Wšsemohúci, wečný Bože! ktorý si ráčil Jednorodzeného Syna Svojeho w zahrade krmou sa potiačeho sťrže andela potessiť a posilniť, zoffsi, prosíme Tã pokorne, andela swojeho z nebies, ktorý by tiež tohoto (túto) služebníka (cu) Tvojeho (ju) w hodinu smrti posilnil a ho (ju) do wečnosti šťastne priwiedol; sťrže tohože Pána nasseho, Ježíssa Krista, Syna Tvojeho, ktorý s Tebou žije a kraluje od wekow až na weky. Amen.

M o d l i t b a, keď sa umieračkom cengá. — Pane! smiluj sa nad tým (tou), ktorý (á) sa wčil so smrtou pasuje, a pomôž mu w jeho (jej) posledňom boji, aby sa jeho (jej) dussa k Tebe dostala. Božský Spasiteľu! ktorý si za nás na kríži umrel, nedopusť, aby Tvoje prehorké umučenie a Tvoja boleštná smrť tejto dussi s telom sa rozlučujúcej nič neosožila; lež, rekni jej, čo si nekdy kajúcemu lotrowi riekol: „Dneš

budeš so mnou w raji.“ Popraj jednúc i mne i wštet-
kým weriacim šťastliwú hodinu smrti. Amen.

Poslednia prosba umierajúceho (ej) na o-
lostojáciach. — Moji milí! nežďstanem já už dlho medzi
wami. Spatrite mä na cestu modlitbami, žalmi a obeťmi. Po
smrti ale prinesťe za mnä obeť swätej msse; lebo sä pomáha
zomrelým sfrze obeti, ktoré žiwí prinášajú! Amen.

Maj sä dobre zem! Nech obweseľuje radosť dietky tvoje!
Nech panuje pokoj w Cirkwí. — Nech prestane prenasledowa-
nie oo zlych. S kďby sä stali bezbožní sprawedliwými a hriess-
nici kajúcimi! Amen.

A wčil — zdraw buď, ó anđele! ktorý dussu od tela roz-
lučuseš, a každú čiastku do zvláštného príbytku sprowádzas,
poľub obidwe tyto čiastky dussu i telo w deň wšseobecného wztrie-
šenia w jedno zase nespojís. Amen.

Poslednie napomenutie rodičow na svoje
dietky. — Moje dietky: slyšte moje slowá a wložte si ich za
základ do srdc swojich. — Po wšsetke dni žiwota wässeho
majte Boha w srdciach swojich, a chráňte sä, aby ste nikdy k
žiadnemu hriechu neprivolili a na prikazy Pána, Boha na-
šeho, nezapomneli. Dávajte almužny zo swojeho majetku a
neodwraťte od chudobného twár swoju; a tak potom ani Pán
neodwraťti od wás twár Swoju. Máte-li mnoho, dajte bojne;
máte-li málo, ušľujzte sä i z málička wdäčne udeliť. — Chráň-
te sä predo wšsetkým nečistoty. Nedopusťte, aby nekdý pano-
wala pýcha w myslach alebo w slowách wassich; lebo wšsetko
zlé odtuď swój počiatok wžalo. — Kdo wám nečo pracuje, to-
mu dajte jeho mzdu, a nezadržte mzdu nádennika u sebä. —
Šľädte, aby ste nikomu nečinili, čo wy sami nechcete, aby wám
druhi činili. — Dajte chlieb swój s lačným a müdznym a za-
odievajte nahých rúchom swojim. — Šľädajte wždy radu u
müdreho. — Chwáľte Boha uštawične a proste ho, by wás po-
ceste sprowádzal a žeby wšsetky wässe myšlienky w nom pre-
býwaly. — Nemajte úzkosti, moje dietky! lebo bár i biedny ži-
wot wediete, budete bohaté, budete-li sä Boha báť a hriechu
warowať. — Porúčam wás teby pod otcowskü ochranu a opa-
teru wšsemohúceho, wečného, dobrotiwého Boha; ten nech
wás požehná, ten nech dá twári Swojej na wás swietiť: ten
nech wás ochraňuje a bude wám i wšsetkým milostiwý. Amen.

Ľ ú č e n i e = sä umierajúc ej matky (umierajúce=

ho otca) ob svojich detí. — Ďakujem vám, moje milé deti! pri mojom lúčení za všetku detinskú lásku, s ktorou ste mňa a zvláštne v tejto nemoci opatrovaly. Prijmite moje posledné materinské (otcovské) požehnanie z mojich sá träsúcich rúk.

Požehnaj + vás Boh, a zachovaj vás vo Svojej svätej láske.

Nezapomniteže na slová svojej umierajúcej matky (svojeho umierajúceho otca). — „Bojte sa Pána Boha, dúfajte vo Spasiteľa nasseho, Ježiša Krista; pridržiujte sa svätej kátolickéj Cirkve, základu všetkej pravdy; milujte sa w spoločnosť; dobročinite, folku len môžete a nič zlého nečinite; žite pobožne, jako dieťky Božie, aby ste blahoslawene zomreli; nepripustte k sebe žiadnej myšlienky a tým menej sa dopustte skutku, za ktorú a ktorý by ste sa pred svojou matkou (svojim otcom) hanbiť museli, a strže čo by ste jej (jeho) dussu este i wo večnosti poranili. Nezapomnite, že i wy budete kedysi a to snáď skoro tak jako já na mukách ležať a so smrťou sa pasowať. — Majte sa dobre, já odchádzam k Bohu, Ježišu Kristu, abych tam za vás prosila (prosil); neplatte, wšak sa tam hore zase uvidíme, kde nás už nič wiac nebude môcť odlúčiť.“

4) Za zomrelých.

Poučenie. — Článok nassej kat. wiery je, že je očistec. — O tom, že je očistec a že sa môže w ňom trpiacim dobrými skutkami pomáhať, učí a presvedčuje nás sw. písma. W druhej knihe Machabejskej čítame: že Judáš Machabejský poslal do Jeruzalema dwanásť tisíc strieborných brívien, aby sa za padlých w boji obeti a modlitby konaly a tým aby oni od hriechow očistení byli. Poblá čeho weril Judáš Machabejský nie len na očistec, ale i na to, že sa môže dussám, ktoré sa w ňom nachádzajú, dobrými skutkami pomáhať. I Ježiš Kristus w nowom zákone hovorí o hriechoch, ktoré nebhývajú ani na tomto ani na druhom swete odpustené: nasledowne budú i na druhom swete hriechy odpustené; čo sa ale ani o nebi ani o pekle nemôže rozumieť, lež o inom mieste,

ktoré sa očistec menuje. Druhý král hovorí Spasiteľ o ja I á r i, z ktorého wážen newynđe prwej, pokud ostatniu babku nesplatil, wob ktorým žalárom opät sa len očistec musí rozumieť. Čo Kristus učil, to werila a wert jeho sw. Cirkew po všetke časy. Už i sám rozum postihuje bytnosť strednieho miesta medzi nebom a peklom; lebo poblá zreteľných słow sw. písma nič necistého nemôže wôšsiť do neba, mnohí ľudie ale nezomierajú w tejto čistote, a wšak ani tiež nemôžu byť zatracencom pripočítaní: teby pre týchto musí byť nejaké strednie miesto, očistec. — Staw dussi w očistci, poblá opisu sw. otcow, je hrozny. Dny sú nie len pobládu na twár Božiu zbawené, lež krom toho musjú este mnohé iné trápenia snášať, ktoré sú o mnoho wätšie, nežli všetke trápenia tohoto sweta. Wy

im ale môžeme strze obeť sw. misse, modlitbu, pôst, almužnu a iné dobré skutky byť na pomoci. — Túto službu lásky máme tripiacim dussám horliwie preukazovať a najwiac tým, ktoré sú nám najbližšie, jako: rodičom, dobrobincom, priateľom a tým, s ktorými sme zhrešili.

Pohreb cirkewný.

Pohreb cirkewný je uloženie mrtwoly katolíckého kresťana w lóno zeme swätých obrádmí cirkwe katolíckej. — Dopyera sa on: pohanom, židom a wšetkým nemeriacim, lacrom a ich podporywatelom, odtržencom, rozkolníkom a z Cirkwe wercjne wylúčeným, pritom tým, na ktorých je cirkewný interdikt wyneteny; wšetkým samowrahom, ktorížto si w zúfani a hnewe žiwot odobrati, wynímajúc rozumom pobnutých, jestli pred smrťou swojou žiadneho znaku opravdiwego pokania nebali; wšetkým w súboji padlým, bár i pred smrťou swojou dali znak pokania; wšetkým zjawným a wseobecne známym hriešnikom, ktorí bez pokania zomreli; wšetkým, o ktorých sa wie, že sa ani raz w roku newyspovedali a okolo welikonočného času swiatosti oltárnej neprijali a tiež i bez pokania zomreli; naposledy dekom, ktoré bez křtu zomrely. W pochobných prípadoch má sa duchowný pastyr wždy swojeho riadneho biskupa poradiť. — Nadrečeným hriešnikom odopyera Cirkew sluffne pohreb cirkewný; lebo pohrebnými cirkewnými obrádmí preukazuje ona telu ľudskému úctu, ktoréžto je ob wšemohúceho Boha obdiwnou obálkou nesmrteľnej dusse učinené, o ktorej obálke to weríme, že nekdy na nowo obživne w poslední deň súbny; taký ale hriešnik, ktorému Cirkew pohreb křtianský odopyera, zneuctil onú obálku dusse swojej a uwaluje na seba hrozny

súd Boží; pritom modlí sa Cirkew na pohrebe dospelého za jeho dussu: nadrečeným ale hriešnikom už wiac žiadna modlitba nepomáha. — Žebnotliwych obrádom pohrebných (exekwíj) dej a wylkad je tento:

Keď sa už zomierajúcemu alebo už zomrelému umieračkom k tomu účelu odzwonilo, aby sa žijúci este bratia a sestry w Kristu za jeho dussu pomoblili, činia sa pripravu k jeho pohrebeniu. A sice zatlácajú mu priateli oči, na znamenie: že smrť je jako spánot, z ktoréhožto sa ľudské telo w poslední deň súbny na zatrábenie andelow prebudi premenné, neporuffitelné; potom mu umýwajú telo a obliekajú ho do umrlčieho rúcha (rubássa) a, uložiwše ho do umrlčej trubhy (rakwe), wedľa ktorej horí swiečka, skladajú mu ruky křžom. — **U m r l č i e r ú c h o** je kofeľa biela, na znamenie: že nebožtit očakáwa od Boha byť prijatým do weľnej radosti. **S w i e č k a** wedľa umrlčej trubhy horiaca znamená: že nebožtit zomrel, súc oswietený prawou wierou, a že mu Cirkew swätá praje a ob Bohu wyprossuje swetlo wečné, totižto blahoslawnosťwo nebeské; ponewáč podobný páť opatrným pannám w ewangelium, majúcim svoje lampy k prichodu ženicha prihotowené, poriadne pripraveny obisť na drubý swet. **R u k y k ř i ž o m p o l o ž e n é**, do ktorýchžto sa nekdy tiež dá malý křžik, ukazujú: že sa nebožtit pewne pribžňawal wiery Ukřžowaného až do stonania swojeho, a že sa strze zaslubny jeho smrti na křži úfa wečnému spaseniu. — **R a s t á w a j ú c i** slawný pohreb oblassuje sa už predosly deň, áno i nekdy po dwa predoslé dni wyzwánaním, čo má spolu pobúdzat žiwých prawowieracich, aby svoje modlitby za dussu zomrelého s blasom zwonow k Bohu wznášali. — **W u s t a n o**

wený čas, po banom znamení zwo-
nowom, pulse, shromazduje sa ľud
na miesto, kde mŕtvý leží, a knáží
čiernym rúchom priobede berie sa
z kostola ta, w prôwode chrámo-
wých spewátow, duchowných prí-
služníkow, alebo na miesto tých
s ministrantmi. — Prôwodu to-
muto sa prebássa wysoký križ, z
ktoréhožto powiewa smútočný čier-
ny šbr, a ukazuje: že nebožtk
weril w ukrižowaného Ježiša Kri-
sta, Spasiteľa swojeho, a že str-
ze záslubu jeho smrti na križi
búta milosť wo večnosti. Pobo-
ný, lež menší križ z toho samé-
ho úmyslu stojí meždi dnoma bo-
riactma swiecama na umrlčej tru-
hle, nekeby i čiernym sútnom —
na ktoromžto je w prostriedku wy-
ssity biely križ — pokrytej. Ho-
riace tu swiece významenawajú
swetto večné, totižto nebeské bla-
hoslawenstvo. Widno na umrl-
čej trubhle nekeby i knihu, pred-
stawujúcu sw. bibliu, ktorá wy-
obrazuje wieru zomrelého w slowo
Božie; widno tam nekeby i
ozdoby alebo znaky stawu alebo
hobnosti, erby jeho, t. pr. na
umrlčej trubhle wojenskeho wôdca
kord, na umrlčej trubhle knáza
messné rúcho, kalich a ewangelium,
na rakwi krása korunu atd., čo
znamená: že sa mu preukazuje
poslednia pocta pred swetom, a že
každý človek musí pred hrobom
svojim zanechať wšetke pozemské
státky a hobnosti. — Knáží, pri-
stíew k umrlčej trubhle, na čiernych
máarach postawenej, wzbudzuje prí-
tomných k modlitbe, pronášajúc
słowá tieto:

Modlime sa za werných zo-
mrelých.

Na to šbor spewátow spiewa:
„Dbočinutie večné baj im Pa-
ne! a swetto večné neč im swie-
ti. — Obkľúčily má bolestiti smrti,
„muky pekelné obkľúčily má. —
„(Zalm 94) Poďte weselme sa pred
„Pánom, plešajme Bohu, Spasi-

„tešowi nassemu: predšime twár
„jeho s chwáleniem a w žalmoch
„plešajme mu. — Obkľúčily má bo-
„lesti atd. — Lebo Boh je weliký
„Pán, a Kráľ weliký nád wšet-
„kých bohow: lebo nezawrbne Boh
„ľud swój; ponewáč w ruke jeho
„sú wšetky koňčiny zeme, a wy-
„sotosti hór sú jeho. — Muky pe-
„kelné obkľúčily má. — Lebo jeho
„je more a on ho učinil, a suchú
„zem ruky jeho spravily: poďte,
„klaňajme sa a padnime pred nim,
„plačme pred Pánom, ktorý nás
„stworil; lebo on je Pán Boh nás,
„a my sme ľud jeho, a owce pa-
„sse jeho. — Obkľúčily má bolestiti
„atd. — Dnez, jestli hlas jeho sly-
„ššite, nezawrbzujte srdcia svoje,
„jako pri rozbrázení w deň pokússa-
„nia na pustatine, kde má pokú-
„ššali otcowe wassi, stúššowali a
„wideli stutty moje. — Muky pe-
„kelné atd. — Styrčat rolow
„hnawal som sa na ľud tento, a
„rietol som: tito wždycky blábä
„srdcom: a tí nepoznali cesty mo-
„je, jako som prisahal w hnawe
„swojom, že newôjsu do obpočinku
„mojeho. — Obkľúčily má bo-
„lesti atd. — Dbočinutie večné
„baj im, Pane! a swetto večné
„neč im swietí. — Muky pekelné
„atd. — Obkľúčily má bolestiti atd.“

Wo obspiewanom žalme tomto
knáží započne antifonu: „Wy s l o-
b o d, P a n e!“

Na to šbor spiewa pesničku
Zachariášowu (Luk. 1.):

„Požehnany Pán Boh izrael-
„ský: že nawšštilil a učinil wykú-
„penie ľudu svojeho. — A wy-
„zdwihol nám roh spasenia: w
„dome Dáwida služebníka Swo-
„jeho. — Jako mluiwl strže ústa
„Swätých: ktorí ob weku sú,
„prorokow Swojich. — D wyslo-
„bobení ob nepriateľow nassich:
„a z ruky wšetkých, ktorí nás ne-
„náwidia. — Aby učinil milo-
„srdenstvo s otcami nassimi: a
„rozpamátal sa na smlúwu Swo-
„ju swätú. — Na prisahu, ktorú

„prisahal Abrahámowi, otcomi
„nassemu: je sa nám bodá. —
„Aysine bez strachu z rúk nepria-
„telow nassich wyslobodeni: slú-
„žili jemu. — W swiatosti a spra-
„wedlnosti pred nim: po wsetke
„dni nasse. — A ty dieta, budeš
„nazwané prorokom Najwysšie-
„ho: lebo predides pred twárou
„Pána pripraviti cestu jeho. —
„Aby bylo udelené umenie spa-
„sitelné ľubu jeho: na odpustenie
„ľach briedow. — Strže srdečné
„milosrdenstvo Boha nasseho: w
„ktorom nawštitwil nás, wychá-
„dzajúc z wysošti. — Aby zaswie-
„til tým, ktorí sedia w temno-
„stiach a stiene smrti: a napra-
„wil noby nasse na cestu pokoja.“

Dospewuje sbor pesničku túto
antifonou, ob knäza predne za-
pocätou:

„Wyslobod, Pane! bussu slu-
„žebníka (ce) Swojeho (jej) zo
„wsetkých wäzieb briedow, aby
„ľ sláwe wzkriesený (á) medzi
„Swätými Tvojimi sebe odpo-
„činul (a).“

Na to knäz wolá so sborom k
Bobu stridawe: „Pane — Kriste —
„Pane, smiluj sa nad námi! Ot-
„če náš (po richu).“

Tu kropí knäz mrtvé telo swä-
tenou wodou, a medzi kropením
howori: „Kosou nebestou nech
„občerstwi bussu twoju Boh, Dtec
„†, Syn † i Duch Swätý. Am.“
Pri okabzowani ale howori: „L'ü-
„bežnou wöňou nebestou nech krmí
„bussu twoju Boh, Dtec †, Syn
„† i Duch † Swätý. Amen.“
Po kropenie to wyobrazuje
prosbu za zomrelého, aby ho
Boh ráčil wo wečnosti očistiť a
na prímluwu nassu ľ Sebe do
sláwy nebestej wziat; okuro-
wanie kadiblom ale wyo-
brazuje uctiwosť, w ktorej slusne
máme i telo zomrelého, i napomi-
na, konaj za neho modlitby, wšak
ale zo srdca čnosti milowného,
aby byly Bohu príjemné, jako
wonný dym kadibla dohora wstupu-

júceho. — R n. „A neutwod nás w
„pokussenie. S b. Ale zbaw nás obo-
„zľého. — R n. Od brány pek-
„nej. S b. Wyslobod, b Pane!
„bussu jeho (jej). — R n. Ušam
„sa widiet majetnost Pánowu.
„S b. W kraji žiwých. — R n. Ne-
„obdaj diwym zwerom bussu wy-
„znáwajúcich Teba. S b. A neza-
„pomni na bussu Tvojich ťubo-
„ných až do konca. — R n. Pane
„Ježissu Kriste, smiluj sa nad nim
„(ňou)! S b. Kriste, odpust my
„(jej). — R n. Pane, wyslyš
„modlitbu moju! S b. A wolanie
„moje príb ľ Tebe. — R n. Pán
„s wámi. S b. J s duchom two-
„jim. — R n. Modlime sa:

Tu rieta knäz jednu a sice tú
z niže uwebených modlitieb, kto-
rá sa na mrtvého wztähuje, po
ktorejžto sbor odspewuje antifonu:
„Michal predstavensý raju, kto-
„rého etia zástupy andelsté.“

R n. Stál anđel Pána wedlä
„oltára chrámowho. S b. Majúci
„kadiblo zlaté w ruke svojej. —
„R n. Modlime sa!

D Bože! ktorý podiwňym
poriadkom andelow a ľudí sluz-
bami podeluješ: propraj milo-
stive, by ti, ktorí ľi w nebi
wždydny posluhujú, žiwot náš
na zemi ochraňowali. Strže
Krista, Pána nasseho. Amen.“

Po tejto modlitbe sa spiewa
pribodná pesnička w jazyku národ-
ňom, wo ktorej i ľud obyčajne
zawzniwata. Po obspiewaní jej
ruffia sa pochob pohrebny s mrt-
wym telom od domu na hrobi-
tow, ktoréžto sa alebo nesse ate-
bo wezie. Knäz ide so swiečkou
w ruke pred umrlcou truhlou, a
za touto idú príbuzní zomrelého
w smútočných štatách s rozmari-
nom w ruke; po obidwoch stra-
nách a za umrlcou truhlou plá-
polá swetlo fatiel a wostowých
swiec. Na ceste sa spiewa 50 žalm:
„Smiluj sa nado mnou

Bože atb. (Miserere mei Deus, jako na strane 257) so záveritou orobownou za wšetky werné dusse w očísti: „Pokoj weč-
 „nš baj im, Pane! a swetlo
 „wečné nech im swieti!“ a
 hlas zwonow sprowádza wážne a
 smutne prôwod tento (fondukt). —
 Swetlá tie wydobňujú i pro-
 sbu za blahoslavenstwo nebeské
 zomrelého i radostnú dôwery, že
 mu ho popraje najwysš milosrdný
 Boh; ponewáč pri wšetkej ľud-
 skej krehkosti sa usilowal za žiwa
 kráčať po ceste dobrých skutkow pri
 swetle prawej wiery. — Rozma-
 rín zasupuje w našich studenej-
 ších krajoch miesto rateľstí pa-
 lomowých, na znamenie dobytého
 witäzstwa w tichom boji; lebo i
 tento nebožičik dotočil swój wez-
 deššiči boj, ktorýžto byl wiewel pro-
 ti telu, swetu a diablu, a zo
 smrteľného boja telesného prekro-
 čil obtud jako nepremoženy witäz
 na dusi do wečnosti Elysiac ale
 onen kajúci žalm, máme po-
 wážowat, že i my musíme prwej
 alebo nefforej umrieť, že už snáb
 na nás čihá smrť, a že máme
 činiť polanie bez obkladu, aby-
 sme mohli dúfať, že nám pro-
 speje modlitba spoluweriacich, keď
 nás do hrobu ponešú.

Keď sa príde s mrtwým telom
 na hrobitow alebo ku krypte,
 sbor spiewa antifonu: „Dora-
 „ja sláwy, nech tá wedú andeli,
 „a tam s Lazarom, nekdy chudob-
 „ným, odpočinok maj weseľ.“ i s
 „129. Žalmom: „Zblbožosti
 „wolať som k Tebe, Pa-
 „ne!“ atb. (Žalm tento sa na-
 chádza na strane 259.). Za težbým
 weršom žalmu toboto sa opakuje
 oná antifona: „Doraja sláwy“ atb.

Potom knáz pri otvorenom
 hrobe pronáša slowá stridawe so
 sborom: „Pane — Kriste —
 „Pane, smiluj sa nad ná-
 „mi. Dtčenás (modlí sa po-
 titu).

Tu pokropí swätenou wo-

dou a okúri kadidlom umrlčiu
 trublu i hrob. Pri kropení a oku-
 rowaní umrlčej trubly rieka isty
 same modlitby, ktoré powysse;
 pri kropení hrobu ale howori:
 „Dnes nech bude miesto twoje w
 „pokoji a twój príbytok wo sw.
 „Sione. Strže Krista, Pána na-
 „šeho. Amen.“

„A newôd nás w pokuffenie.
 S b. Ale zbaw nás obo zlého. —
 R n. Do brány pekelnej. — S b.
 Wyslôbed, ó Pane! dusi jeho
 (jej). — R n. Nech odpočiwá w
 pokoji. S b. Amen. — R n. Pa-
 ne, wyslyš modlitbu moju! S b.
 A wolanie atb. — R n. Pán s
 wámi! S b. Zs duchom twójim. —
 R n. Modlime sa!

Učič; proffime Tebä, Pa-
 ne! milosrdenstwo so služební-
 kom (cou) Swojim (jou) zo-
 mrelým (ou), a nesplácaj mu
 (jej) podlä jeho (jej) prewi-
 nenia, ale wyhládni milosti-
 we na jeho (jej) wieru a do-
 brú wôlu, ktorú mal a podr-
 žal pri wšetkej krehkosti ľud-
 skej, a pripoj ho k sborom an-
 delským. Strže Krista, Pána
 našeho.

S b. Amen.

Potom zawiera orobownou
 propowედou:

„Pokoj wečný baj mu (jej),
 „Pane! S b. A swetlo wečné nech
 „mu swieti.“

A pamätajúc lastawe i na
 wšetkých ostatních prawoweriacich
 zomrelých, rieka:

„Dussa jeho (jej) a dusse wset-
 „kých werných zomrelých strže mi-
 „losrdenstwo Božie nech odpočiwá-
 „jú w pokoji!“

Ra to sa spiewa doštmawá
 pohrebna pesnička, a pred jej
 ukońčeniem spúšťajú hrobári umrl-
 čiu trublu do hrobu, na ktorúz-
 to knáz i iní pohrebni prôwod-

cowie hobia bolu po tri razy nečo prsti (zeme), prajúc zomrelému, aby mu byla zem ľahká, a na znamenie: že mu preukázali sebenž telesných skutkov milosrdenstva, ktorýchto je: mrtvých uctiwe pochovávať; pri čom môžu tieto slová prehovoriť: „Telo tvoje, o človeče! zo zeme učinené, navraca je sa w zem, pokuď ho hlas Súdca tvojeho jednúť k životu, nestrieš!“ Naposledy knáz zasabzuje do hrobu križ, prejednajúc ho ním a reknúc: „Križ k, ktorých zasabzujem do hrobu tohto, to k, nech bude istým znakom k nassebo wzkriesenia k hrobu; strže Ježiša Krista, Pôvodca a Dononatela wiery nassei.“ — Jako kbe w obyčaji, drží knáz prime ranú reč pohreb n ú, a síce lebo w dome zomrelého, alebo pri hrobe alebo w kostole, pred pohrebom alebo po pohrebe.

Ješli sa po čas pohrebu slúži sw. mša zádušná za zomrelého (rekwiem), wtedy pohrebný prôwod ide ob pribytku nebožtka rowno do kostola, kdežto sa pred oltárom postavi truhla umrlčia s telom tak, že mrtvý, ješli je knáz, je hlavou, není-li ale knáz, nohama obrátený k oltáru. Po sw. mši pristupuje knáz, čiernym plumiálom priodetý, k umrlčej truhle, a tu sa na hlas modlí.

„Nechádzaj w súb so služebnikom (cou) Svojim (jou), Pane! lebo žiaden človek nebude, opraviedlnený pred Tebou, jak mu len Ty neubeliš obpuštenia wšetkých briedchov. Nech ho (ju) tedy, prosíme Tá, netlačí Tvoj súbny ortel, ktoréžto (ktorúžto) Ti porúča prawá prosba wiery kresťanstkej, ale nech pomocou milosti Tvojej zaslúži ujsť súdu pomsty, ktorýchto (ážto) keď žil (a), poznačený (á) byl (a) znameniem Swätej Trojice. Ktorý žiješ a kraľuješ na weky wekow. Sv. Ameň.“

Potom sbor spiewa:

„Oslobod má, Pane! od smrti

„wečnej w ten strasný deň. Reb sa budú býhat nebesia a zem. Reb prídeš súdiť swet obňom. Trá siem a strachujem sa pred nastawajúcim súdom a hnemom. Reb sa budú býhat nebesia a zem. Deň ten, deň hnemu, užkošti a biedy, deň weliký a trpký welmi. Reb prídeš súdiť swet obňom. Pokoj wečný daj mu (jej), Pane! a swetlo wečné nech mu (jej) swietí. Oslobod má, Pane! atd.

Knáz, položitw wonné kadiblo do kaditeľnice, wolá k Bohu stridawe so sborom: „Pane — Kriste — Pane, smiluj sa nad námi! Dče nás.“

Tu kropí a okuruje knáz umrlčiu truhlu a rieka balej: „A ne, uwod nás w pokuffenie. Sv. Ale zbaw atd. — K n. Do brány pekľenej. Sv. Wyslodob, b Panee atd. — K n. Nech obpočítwa w pokoj Sv. Ameň. — K n. Pane! wyslyš modlitbu moju! Sv. A wolanie atd. — K n. Modlime sa!

D Bože, ktorémužto je wlastné“ atd. (jako za zomrelého w deň pochowania; na strane 359).

Po dokonanom rekwiem wnášajú mrtvého do krypty alebo nesú balej na hrobitow,

Ješli sa ale rekwiem obbawuje po pohrebe, wtedy miesto umrlčej truhly s telom nebožtka pred oltárom sa postawi lessenie jej podobné (catafalk, castrum doloris); obložené swietnikami s horiacimi woskovicami, alebo len krucifiks na podlahe, čiernym sútnom pokrytej, medzi dwoma horiacima swiecama.

Po pohrebe a skončenej mši zádušnej koná sa neriedko este jedna mša swätá w barwe bielej, tak zwaná anđelská, pochwalná, podobná (gloriosum), a síce na podobowanie Bohu, že nám bylo popriate, abysme ja k nemu za milostiwé prijatie zomrelého medzi anđelom nebeských dôwerne modlili a sw. mšu obetowali, áno že ho snáď už medzi nich prijat ráčil,

Prí pohrebe nebospešých detí neužívajú sa čiernej barvy, ani sa nekona žiadna modlitba za odpustenie hriechov; lež užívajú sa biela barva, potom sa wesele okrasuje umrlčia truhlička kwetnými wencami, w korunku spletenými, čo wšetko jawi swätú radosť z toho, že obywatelom nebestých v jedného pribudlo, podobne i raketom mládencom a panien, ak práve už dospelých sa stwie wencom, čestným to znamením zachowalej, Bohu milej newinuosti. — Knáz priffiew k mrtwému telu pronáša tieto slowá:

„Búd meno Pána pochwalené. Ra to sbor spiewa 112 žalm: „Chwálte služebnici Pána“ atd. (hládaj na strane 179.) a dospewuje ho antifonou, ktorú knáz byl započal: „Búd meno Pána pochwalené, ob tohoto času až na weky.“ Knáz wola k Bohu so sborom stridawe: „Pane—Krisťe—Pane, smiluj sa nad námi! Dčenás (potichu). Tu pokropiw mrtvé telo, pokračuje ďalej: „A newob nás w potuffenie. S b. Ale zbaw atd. — K n. Mná ale si pre newinost, nosť moju prijaj. S b. A posilnil si má pred obličajom Swotím na wečnosť. — K n. Pán s wámami. S b. J s duchom twotím. — K n. Modlime sa!

Wšemohúci a najdobrotiwejší Bože! ktorý wšetkým maličkým, w kúpeli krsťu znouwzrodzeným, hned jako zo sweta zachádzajú, bez wšetkých ich zásluh udeľujes žiwot wečný, jako weríme, že si to isté dnes učinil dussi tohoto maličkého: daj, prosíme Tebä, Pane! by sme na prímluwu blahoslavennej Marie, wždy Panny, a wšetkých Swätých Twojich Tebe tu očistenými srdcami slúžili a s Tebou w raji wo spolku bla-

hoslawených maličkých spojení byli na weky. Strže Krista, Pána nasseho. S b. Amen.“

Keď sa mrtwola maličkého do hrobitowa nesie, spiewa sbor antifonu: „Mládenca a panny“ a 143. žalm: „Chwálte Pána z nebies: chwálte Boha na wyso- stach. — Chwálte ho wšetky, hwiezdy a swetlost. — Chwálte ho nebesa nebies, i woby wšetky, ktoré sú nad nebesami: chwálte meno Pánowo. — Lebo on rie- kol a učinení sú: rozkázal a stwo- rené sú. — Utworil ich na weky, a na wečné weky: rozkáz im wy- dal a nepominie. — Chwálte Pána zo zeme, wetryby a wšetky hl- bočiny. — Dbeň a krupobitie, sneh a ľad, wietor búrliwý, kto- ré vyplňujú rozkaz jeho. — J hory a wšetke wršky: stromy, owoce nesúce, a wšetke cebra. — Zwerina a domáca zwerina! zem- meplazy, a ptáctwo kridlaté. — Králi zemskí a wšetke národy: kniežata i wšetke wrchnosti zeme. — Mládenca i panny, starší s dietkami, chwálte meno Pánowo: lebo je wywýšené meno jeho nado wšetko. — Sláva jeho je nad nebe i nad zem: powýšfil rob ľudu Swojeho. — Sláwu wšetkých Swätých Twojich: sy- now izraelských, približujúcich sa k nemu.“

Dospewuje sbor žalm tento zpre- dku započatou antifonou: „Mlá- denca a panny, starí s diet- kami, chwálte meno Pána nowo.“ Knáz so sborom wola k Bohu stridawe: „Pane—Krisťe — Pane, smiluj sa nad námi. Dčenás (potichu). — K n. A newob nás w potuffenie. S b. Ale zbaw atd. — K n. Nechajte maličkých priffi ku mne. S b. Lebo takowých je kráľowstvo nebesté. — K n. Pán s wámami S b. J s duchom twotím. — K n. Modlime sa!

Wšemohúci, wečný Bože! milowník swätej čistoty, ktorý

si dussu tohoto maličkého do krá-
 lowstwa nebeského dnes milosti-
 we powolať ráčil: ráč tiež s námi
 milostive nakladať, abysme sa
 strže zásluhy Tvojeho najswä-
 tejšieho umučenia w tom sa-
 mom králowstwe so wšetkými
 Swätými Wywolensými Two-
 jimi wždycky radowali. Ktorý
 žiješ a králuješ s Bohom Ot-
 com, w jednote Ducha Swätého,
 Boh, na weky wekow. Sb. Am.

Litanie za zomrelých.

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

Kriste, { uslyš nás!
 wyslyš nás!

Dítě z nebies, Bože,
 Synu Wyjupitelu sweta, Bože, }
 Duchu Swätý, Bože, } smiluj sa nad nim (ňou) !
 Swätá Trojico, jeden Bože,
 Swätá Maria,

Swätá Božia Robičko,
 Swätá Panno panien,
 Swätý (á) patróna (fo) jeho (jej) M.,
 Wšeci swätí andeli i archandeli,
 Wšeci swätí blahoslawených duchow rádowie,
 Wšeci swätí patriarchowie a proroci,
 Wšeci swätí apostolowie a ewangelistowie,
 Wšetke swäté newiánka,
 Wšeci swätí mučennici,
 Wšeci swätí biskupi a wyznáwači,
 Wšeci swätí učiteli,
 Wšeci swätí knázi a jahnowie,
 Wšeci swätí mníši a pustownici,
 Wšetky swäté panny a wdowy,
 Wšeci Swätí a Swätice Božie,

otrobuj (te) ja nebo (ňu) !

Buď mu (jej) milostiwý, { odpušť mu (jej), Pane!
 wyslobod ho (ju), Pane!

Do hnewu Tvojeho,
 Do wečnej smrti,
 Do moci diabla,
 Do pekelných múť,
 Strže Tvoje swäté wteleenie,
 Strže Tvoje narodzenie,

wyslobod
 ho (ju), Pane!

Strze krst a swätý pôst Twój,
 Strze kríž a umučenie Tvoje;
 Strze smrť a pohreb Twój,
 Strze Tvoje vykriesenie,
 Strze Tvoje nanebewstúpenie,
 Strze príchod Utešitelca, Ducha Swätého,
 W deň súdny,

ny
 hohob
 ho(in),
 pane!

My hriessnici, Tã prosíme, uslyš nás!
 Abyš mu (jej) odpustil ráčil, Tã prosíme, uslyš nás!
 Abyš jeho (jej) dussi milostivý byl ráčil, Tã prosíme uslyš nás!

Abyš mu (jej) odpočinutia večného popriať ráčil, Tã prosíme uslyš nás!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta,
 Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta,
 Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta,

} daj mu (jej)
 } odpočinutie
 } večné!

Kriste, { uslyš nás!
 { wyslyš nás!

Pane,
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

Dtčenás. Zdravás.

Ÿ Dpočinutie večné daj mu (jej), Pane!

R. A swetlo večné nech mu (jej) swieti.

Ÿ Pane! wyslyš modlitbu moju.

R. A wolanie moje príď k Tebe.

Modlitby. — Tebe, Pane! porúčam dussu služebníka (ce) Tvojeho (jej) M., aby, keď zomrel (a) swetu, Tebe žil (a) a hriechy, ktorých sa z krehkosti ľudskej dopustil (a), ráč mu (jej) strze swrchowanú dobrotu Swoju odpustit; strze Krista, Pána nasseho.

O Bože! buď milostivý dussi tejto. Ježíssu, Maria, Jofese! prispejte jej ku pomoci. Do rúk Tvojích porúčam, Pane! dussu túto. O Kriste Ježíssu! buď jej milostivý Súdea.

Otče nesmierneho milosrdenstwa a Bože nekonečnej dobroty! smiluj sa nad touto dussou, ktorá sa wčil z tejto časnosti na večnosť odobrala: nezawrhni ju od twári Swojej; nespomínaj na hriechy jej, lež spomni na pre-

brahú krv Svojeho Syna, Ježiša Krista, ktorýchto ráčil túto dussu vykúpiť; Tvoja krv volá s námi k Tebe za odpustenie winy a pokuty jej. Skrze Pána nasseho atd. Ameň.

Za zomrelého (ú) w deň pochovania jeho (jej). — O Bože! ktorémužto je vlastné smilovať sa wždycky a odpustiť: Tebä s poníženostou prosíme za dussu služebníka (ce) Tvojeho (jej) M., ktorej si dnes zo života wyjšť rájal: abyš ju nemydal do rúk nepriateľa a nezapomenul na ňu ko-
nečne; ale ráž ju od swätých andelow pojať a wo večný raj umiesť: aby, ponewáč w Tebe dúfala a werila, večných tres-
tów netrpela, lež večné radosti zakúsila. Skrze Pána nasseho atd. Ameň.

Za zomrelého (ú) w 3., 7. a 30. deň po jeho (jej) pochovaní. — Prosíme Tebä, Pane! ráč dussu služebníka (ce) Svojeho (jej) M., po ktorého (ej) pochovaní tretí (siedmy, triciaty) deň spomínáme, prijať do spolku Swätých a Wywolených Svojich: a občerstwi ju večnou rosou milosr-
denstwa Tvojeho. Skrze Pána nasseho atd. Ameň.

Za zomrelých w deň wýročný. — Bože, plný milosti Pane! daj dussám služebníkov a služebnic Tvojich, ktorýchžto wýročný deň ich pochovania spomínáme, občerstwe-
nia, blaženého odpočinutia, a ráč ich prijať do stánkow swetla nebeského. Skrze Pána nasseho atd. Ameň.

Za wiac zomrelých. — Bože! ktorémužto je vlast-
né, smilovať sa wždycky a odpustiť: smiluj sa nad dussami služebníkov a služebnic Tvojich, a odpusti im wšetke ich hrie-
chy; aby od wäzieb sirtelnosti oslobodené, zaslúžily prejsť do života. Skrze Pána nasseho atd. Ameň.

Za wšetkých zomrelých. — Bože wšetkých wer-
ných Stworitelu a Wykupitelu! ráč dať dussám služebníkov a služebnic Svojich odpustenia wšetkých hriechow, aby pro-
minutia, ktoréžto wždy žiadali, pokornými prosbami dojšť mohli. Ktorý žiješ a fratuješ na weky wekow. Ameň.

Za odpočívajúcich na hrobitowe. — Bože, swetlosť dussi werných! nakloň sa milostive k prosbám nassim, a daj služebníkom a služebnicám Svojim, ktorýchžto telá tu a kdekolwek w Kristu Pánu odpočívajú, občerstwienia, blaže-
ného odpočinutia, a ráč ich prijať do stánkow swetla nebeského. Skrze Krista Pána nasseho. Ameň.

Za zomrelého. — Nakloň, Pane! ucho Svoje k prosbám nassim, ktorýmižto milosrdenstvo Tvoje pokorne žiadame: abys dussu služebníka (ce) Svojeho (jej), ktorej si kázal z toho sweta wytročiť ráčil, w frajine pokoja a swetla nebeského ustawiť a spolocenstva Swätých Tvojich účastnou učinil. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Za zomrelú. — Prosimе Tebä, Pane! smiluj sä podlä Svojej dobrotivosti nad dussou služebnice Svojej M. a daj, by, od posskwrn smrtenosti očistenä, byla pripočítaná tým, ktorí prijali deditwo Tvojeho spasenia. Strže Krista, Pána nasseho. Amen.

Za zomrelého pápeža. — Bože! ktorý si služebníka Svojeho M. nepostihlym ródzeniem Svojim k najwyššim knäzom pripočítal chcel: daj, prosimе Tā, aby, ktorý miesto Jednorodzeného Syna Tvojeho na zemi zastával, byl k spolku Swätých Tvojich pápežow na wečnosť privotelený. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Za zomrelého kardinála biskupa, arcibiskupa a biskupa. — Bože! ktorý si dal služebníkowi Svojemu M. (kardinálowi biskupowi, arcibiskupowi) medzi aposstolskými knäzmi hodnosť biskupskú zastával: popraj, prosimе Tā, by tiež byl k ich spolku na wečnosť privotelený. Strže Krista, Pána nasseho. Amen.

Za zomrelého duchowného pastyra. — Wšemohúci Bože! ktorý si ráčil medzi aposstolskými knäzmi služebníka Svojeho poctiť knäzskou dôstojnosťou: učin, prosimе Tā, aby tiež byl k ich spolku na wečnosť privotelený. Strže Jezissa Krista atd. Amen.

Za zomrelého knäza. — Bože, Ty sláwo knäzow Svojich! daj, prosimе Tā: by sä dussa služebníka Tvojeho M. knäza w swetle Swätých Tvojich škwela. Strže Krista, Pána nasseho. Amen.

Za zomrelého otca alebo matku. — Bože! ktorý si nám kázal otca i matku ctiť, smiluj sä nad dussou otca (matky) mojeho (jej); odpusť mu (jej) hriechy jeho (jej), a učin, abych ho (ju) w radošti wečnej jasnosti spatril (a). Strže Krista, Pána nasseho. Amen.

Za zomrelých priateľow, bratow, sestry, dobrodincom. — Bože! Rozdáwatelu milosti a milovníku spasenia ľudského! dobrotivosť Tvoju prosimе, abys bratom, sestram, prsbuzným a dobrodincom spolocnosti nassej,

ktori zo sweta wyssli, strze prímluwu blahoslawenej Marie, wždycky Panny, a wyssetkych Tvojich Swätých učástnost wečného blahoslawenstwa dať rá'il. Strze Pána nasseho, Jezissa Krista atd. Amen.

Za zomrelého manžela alebo manželku. — Ó Bože dobrotiwý! nakloň milostiwé ucho Swoje k prosbám mojim, ktorýmizto za smilowanie Tvoje pokorne žiadam, abys ráčil dussu manžela (ky) mojego (jej), ktorú si z tejto časnosti k Sebe powolal, do krajiny pokoja a swetla preniesť a nariadiť, aby byla učástná spoločnosti Tvojich swätých priateľow. Strze Jezissa Krista atd. Amen.

Za zomrelé dieťa. — K Tebe wolám, ó Bože! za dieťa moje, abys sa ráčil nad nim smilovať, jemu občerstwienia a pokoja wečného popriať a ho do Swojej nebeskej sláwy prijať. Strze Jezissa Krista, Pána nasseho. Amen.

5. Pre pozostalých.

Potešné slowá pre pozostalých priateľow zomrelého. — Už tedy wyssla dussa nasseho (ej) kresťanského (ej) brata (sestry) do pokoja Synow Božich. Pán života a smrti ju od nás do pribytku nebeských radostí powolal. Skoňčila beh swój pozemský. Telo jej bledé a zdrewnelé leží pred nassima očima. Sly žármutku sa ronily z očí nassich wčil w hodinu jej lúčenia-sa s námi; smútok a bolesť nás obklúčili. Ale my sa pokoríme wečne múdreému a otcowskému ridzeniu Božiemu, a pre nasse srdce budú i smutné udalosti prameňom dúwery a nádeje. Co Boh, Dtec wečného milosrdenstwa a lásky činí alebo dowolí, aby sa stalo, musí vždy slúžiť k dobrému jeho dieťaťu.

I wčil sme powinní, nekonečnú lásku Božiu wdäčne uznať. On podlá Swojej nesmiernej dobroty nasseho (u) práwe wčil skonalého (ú) brata (sestru) od wyssetkych mút a bolesti života na weky oslobodil, a jeho (ju) do wlasti odplaty, swetla a pokoja prijal. M me nádej, že skonalý (á) za wernosť a wytrwalosť, na ceste pútnickej preukázanú, za wystaté bolesti a strasti života z ruky Wšemohúceho wečnú odplatu prijme. Lebo blahoslawení mrtwí, ktorí w Pánu umierajú, už od tejto chvíle, prawí Duch Swätý, aby odpočinuli od swojich prác; lebo ich skutky nasledujú ich.

Práwe tak sme zawiazaní tiež k najwručnejšej wdäčnosti za wyssetko dobré, ktoré zwečneleému (ej) Boh od prvého až

do poslednieho vzdychnutia jeho (jej) preukázal. Wečný Otče nebeský! prijmi lastawe nassu wdáčnosť. Dákujeme Ti tiež za wšsetke trápenia a muky, ktorými si ho (ju) na zemi stusowal a zdokonalowal, a ktoré trpezliwie snássať a slawne prewládať si mu (jej) pomáhal. Dákujeme Ti, že pri posteli zwečnelého (ej) žiadnej príčiny nemáme smutnými byť, jako tí, ktorí nemajú žiadnej nádeje žiwota wečného, lež že pokojne môžeme na bezdusné telo jeho (jej) pozerat, úplne preswedčeni, že jeho (jej) oslobodený duch do vlasti pokoja a blahoslawenstwa pressiel, a kam i my prídeme, jestli budeme cestou wiery a čnosti k určitému cieľu kráčať. Táto radosná nádej musí každého z nás w trápení a bolestach, ktoré nám odchod nasseho (ej) milowaného (ej) brata (sestry) spôsobil, rozweselowať a tešit.

Nám wšsetkým tiež odbije hodina smrti. Prw alebo nesťor musíme i my zo sweta zísť. Jako wčil oči nasseho (ej) zwečnelého (ej) krestanského (ej) brata (sestry) už nemwidia, jeho (jej) ussi už neshyssia a jeho (jej) srdce už neciti, jeho (jej) telo zdrewenelé a oštydlé pred námi leží: tak i my budeme nekdy ležať, i nás očakáwa hrob a odplicajúca wečnosť. D kdyby nás len táto mysslientka k tomu priwiedla, abysme čas žiwota swojeho werne a swedomite upotrebili, a tak keď nás Pán žiwota a smrti k Sebe powolá, abysme mohli pokojne, radosne a wesele jeho hlas nasledowať a bez strachu pred jeho obličaj sa postawiť!

Slubujme tedy pri bezdusnom tele milowaného (ej) brata (sestry) nasseho (ej), že chceme ostatní čas swojeho zemského putowania swätým príkazom Božim primerane stráwiť, abysme sa mohli po skončenom behu žiwota do vlasti swetla a odpłaty dostať, ktorú Boh pobožným a sprawedliwým pristúbil a pripravil. Amen.

VI. Pobožnosť wztáhujúca sa k swiatosti poswäceni knáždwa.

Poučenie. — Swiatosť poswäceni knáždwa wôbec je „swiatosť, strze ktorú sa tým, ktorí sa službe cirkewnej oddávajú, duchowná moc a zwlášttna milosť udeluje, aby isté cirkewné úrady ku cti Božej a spasentu dusi náležite a swäte wykonali;“ z wlasti ale je „swiatosť, ktorou sa tým, ktorí sa na knáždwo swätia, moc dáwa jak nad prawým telom Kristowým, tak i nad jeho duchowným telom, ktoréžto sú weriaci.“ Táto moc nad prawým a duchowným telom Kristowým pozostáwa w tom, aby chlieb a wíno w telo a krw Pána premeňowali a nebeskému Dicu obetowali (Euf. 22.), a aby

weriacim hriechy obpúšťali alebo zadržovali. — Ponewác biskup pri vysväcovaní na knážstvo, počínajúc od swäceni na jabenstvo (diakonstvo), wzkľadá ruky na hlavu swäcencow: swiatosti táto menuje sa nezriedka i „wzkľabanie rúk.“

Staw knážstý obšahuje w sebe dvojaký rád, nižší a wšší. — R nižšíie mu radu prislúchajú: ostiári (bwerníci), lektori (čitатели), exorcisti (zaklínači) a a k o l y t h i (swetlonosiči), a menujú sa wsseci bohromady klerikmi, minoristami. Rád tento je ob cirkwe zriadený a ustanowený. — R wššíie mu radu ale prislúchajú biskupi, medzi ktorými prvý je pápež, prýšstowie (prebšyteri), jabnowie (diakoni) a wsseci bohromady menujú sa knážmi: biskupi sice knážmi prvého, prýšstowie druhého a jabnowie i pobjabnowie tretieho stupňa. W obecnej mluwe ale pod menom knáza rozumia sa prýšstowie. Rád tento, wýnúc pobjabenstwu, je ob samého Sežissa Krista ustanowený.

Duchowní nižšieho rádu majú moc, práwo a powinnosť, rozličné bohosluzebné práce zastáwať: ostiári t. pr. otvárajú a zatvárajú kostol, čistia a ozdobowat bo atb., lektori predčitowat w kostole z píssem swätých atb., exorcisti mobilí sa nad poseblymi diablom, chystat kropiacu wodu ku jej požebnaniu atb., a k o l y t h i zapalowat swiece w kostole, prinášat weci, t sluzbám Božim potrebné atb. Kýchto ale temer wšetkých powinnosti a práce zastáwajú wátššim dielom osoby stawu swetského: kostolníci a ministranti, a sice tam, kde není klerikow. — Rád ostiarow zniknul w prvých smutných dobách cirkewných, keď totižto krestani pre strach pred svojimi prenasledowateľmi, aby od nich nebyli t mukám a krmawej smrti wlečení, ukrywali swoje Božie sluzby w krytiách, w

podzemných jaskynách alebo w domoch samotných, a wtedy potrebowali takých spoluweriaciach, ktorí by držali stráž pri dveroch a otworoch miestia ich schöbzoľ, tak žeby nikdo medzi nich newossiel, kdbow nepatril k nim, mohúc sa stat ich zrabcom. — Rád exorcistow byl potrebný w prvých stoletiach cirkwe, keď Boh dopustil zlyhom duchom posadit telo mnohých ľudí, aby Ježíš Kristus, ktorýžto ich Swojou dimotwornou mocou vyhánal, alebo w jeho mene vyhánal ich učennici jeho, byl pred swetom oslawený, wsseci ale, widiac ten zázrak alebo slyšiac o ňom, aby uwerili w neho, jakožto w Spasťstela swojeho. Wčil ale exorcista k tomu, aby mohol tento swój úrad wykonáwať, potrebuje zwláštneho powolenia od swojeho biskupa.

Duchowní vyššieho rádu majú nasledujúce práwa a powinnosti: P o d j a h e n pri sw. obrádoch je sluha jabnow a sptewa t. pr. pri slawnej sw. mši epistolu, chystá k sw. mši chlieb a wíno, podáva jabnowi obetné nádoby messné, totižto: kalich a patinu, prednáša križ pri processiach atb. — J a h e n pri sw. mši spiewa sw. ewangelium, podáva knazowi alebo biskupowi hostiu a wíno, dáwa prijímat Božie Telo, hlási slowo Božie, krsťi, ukladá do tabernákulum welebnú swiatosť a berie ju obtub atb. J a h n o w i e sú nástupníci oných sedem jabnow, z ktorých jeden byl sw. Stefan, prvomučenník, a ktorých prvotná powinnosť byla, staty cirkewné opatrowať, almužny rozdáwať, kázať, dáwať prijímat a krsťi. Za starodáwna býwaly tiež i j a b e n k y (diakonisky), ktoré tiež maly nejakú cirkewnú úrad, týkajúci sa ženského pohlawia, t. pr. baly pozor na portadoľ medzi ženskými pri sluzbách Božích, pomáhaly pri krsťi ženských atb. — P r ý š s t o w i e sú nástupníci sedemdesiat učenníctow Pána, a menujú sa w sw. pí-

sme (k. pr. w skutk. ap. 14, 23.) nezriedla „star sstmi,“ čo už i slovo „prst,“ wžaté z jazyka rečého (presbyter) znamená, nie jakoby museli wseci býi weku wysokeho, lež aby pamätali, že majú wynikať múdrosťou a čnosťou. Ich moc a práwo záleží w tom: že môžu člieb a wíno w pravé telo a w pravú krw Krista Pána premieňať, wšetky swiatosti, wynnajúc swiatosť posväcenia knázkwa a birmowania, wšak ale i túto poslebnú s powoleniem pápežským, udelowať, a že swojim biskupom pomáhajú w spráwe a wláde Cirkwe Božej, totižto dušii weriacich sebe swerensých. Ponewáč ale podjahnow a jahnow není pri kostoloch, obzwláste farstých, tedy týchto powinnosti a práce konajú sami prýsttowie. Pri chrámoch biskupstých sú tiež arcijahnowie, ktorí majú pod swojim dohládom wiac okresow (distriktow) cirkewných čili bekanátow, a w každom bekanáte je zase p o b a r c i j a h e n čili bekan, ktorí w mene biskupa dohládá ku wšetkým farárom a kaplánom, w tomže okrese úradujúcim, a je i on tiež farár. Títo, totižto: farári, administrátori, kapláni zanášajúci sa správou duchownou swerensých sebe od biskupa weriacich, nazývajú sa tiež duchownými pastýrmi, pastýrmi nesmrteľných dušii wzhľadom na Jezissa Krista, Pastýra dobrehého, a ich weriaci menujú sa w ohláde tomtowcami alebo stabom. Títo z počiatku cirkwe byli jedine swetskí, to jest: Petriní; neskôr ale powstali i reholníci čili mníši, a to oddielu rozličného. — Biskupi sú nástupníci dwanásiť apostołow Pána. Sú wráni správcomie duchowni wo swojich biskupstwach (diecesach) Dni sa starajú o wečné spasenie werného ľudu pomocou swojich duchowných radcow, kanowníkow (konstítore čili swätej skolice) a pomocou farárow, pod ich dohlá-

dom i s kaplánmi wo winici Pána pracujúci. Ich moc a práwo záleží, krom toho, k čemu majú moc a práwo prýsttowie, w tom: že poswiciajú swaté oleje, oltáre a chrámy Pána, udelujú swiatosti birmowania a poswäcenia knázkwa, usadzujú knázow do fár a na kaplánsky, wydávajú zákony pre svoje biskupstwa wo wecach, sľužieb Božích sa týkajúcich a w ostatných potrebách duchowných. Biskupská hodnosť není sama w sebe zwlástna swiatosť, lež je doplnok dôstojnosti knázkwe, knázkwe plnomocenstwow. Na počiatku Cirkwe, keď este nebylo toľko krestanow, jako wčil, sám a jediný biskup wykonával wšetke swäte obrády w súde swojom, pri čom mu posluhowalo jeho duchownenstwow. Prvý biskup w zemi menuje sa arcibiskupom, metropolitom, ktorýto je jako najwvyšši duchowný správca w tom kraji; ostatní biskupi ale w tezej zemi menujú sa biskupmi súradnými čili sufragánmi; ponewáč on s nimi w cirkewných wecach celej zemi sa radí, a oni s nim w cirkewných wecach biskupstwi swojich; ktorý ale nemá swojeho wlastného biskupstwa a len pomáha inému w jeho úrade, menuje sa biskupom pomocným alebo pomocným, poswäteným alebo čestným, jestli má len titul nektorej diecese, ktorá sa nachádza w rukách pohanstých. Rektori arcibiskupi znamenitejších sídel nazývajú sa patriarchowite, k. pr. w Benátkach, a primassi k. pr. arcibiskup ostrihomstý je primas kráľowstwa Uhorskeho. — Pápež, toľko čo otec, totižto duchowný otec wšetkých wšade krestanow, je i biskup w Ríme i widiteľná hlawa celého tela cirkwe, je nástupník sw. Petra, je strediste jednoty cirkwe Kristowej a námestník Krista Pána na zemi. Jako swetskí panowníci, tak i on pridáva k swojemu menu, ktoré si byl wypožil pri swojom za pápe-

ža povýšenie číslo, aby sa mohlo rozoznať, koľkým je toho mena pápejom, k. pr. Pius IX, totižto pápež demiaty, ktorý sa menuje Pius. Moc a právo pápeža, from toho, čo už dôstojnosť biskupská so sebou donáša, záleží w tom: že potvrdzuje a usadzuje biskupow w diócesach, že zakladá biskupstvá, vydáva bully, zákony pre celú cirkev, w čas potreby svoláva biskupow k snemom cirkewným, jednanie pri týchto rídi a hlasom svojím rozobuje, rozepre náboženstka súdi a porovnáva, bludy skúma a zamrhuje, kacrow napomína alebo wyobcuje, swiatky wernejšie ustanowuje alebo wyzdwihuje atd. Jeho pominnosť je bdiet a sa starat, aby sa slovo Božie čiste a neporuffene zachowalo, aby knázi a biskupi osady a diócese werne spravowali, aby i ten najsprossejší člowek, súc strže knáza osobného s biskupom diócese, a strže biskupa diócese s pápežom spojený, milosti Kristowých účastným byl. Jeho radcowie sú kardináli, ktorí spolu činia pápežskú konsister, a je ich 70, a síce 6 biskupow, 50 knázow a 14 jahnow. Meno kardinála pochádza z latinského slova: „Cardo“ t. j. dvere a je: jako totižto dvere býwajú w dverajoch spravované, otvárané a zatvárané: tak i cirkew býwa radou a pomocou kardinálow spravovaná. Dni wolta pápeža, majú prednosť pred wšetkými biskupmi, sú rovní dôstojnosťou svojou kniežatom z domow panujúcich a majú titul Eminencie. Pápež nezriedka posíla svojich kardinálow, from Ríma, do rozličných krajín jako poslow, legátow apóstolstých w záležitostach cirkewných. Podobnú dôstojnosť majú nektorí arcibiskupi nawždycky, jako arcibiskup ostrichomský menuje sa rodbeným legátom stolice apóstolskej.

Rúcho obyčajné prostých knázow je: 1) Kewerenda (talár) od hrbla až po päty wisiaca čier-

na ssata, ktorej podobnú nosí sám Ježiš Kristus i apóstoli jeho. Tej čierne barwa znamená: že knáz nemá žiadnej marnosti lúbit a že má swetu i weselostam jeho odumriet. Knázi wyšších dôstojností, jako: skutoční a čestní kanowníci, opáti a probossti majú širokú rewerendu, c i m á d o u zwanú, na ktorejžto sú dvojité rukáwy a dlhý golier, z rukáwom ale na lottach wisiťa odwiešty (dependencie). Cimáda táto u biskupow pri slawnostach je barwy čerweno-sialkovej a u kardinálow čerwenej jako oheň, na znamenie: že oni majú Ježíssa Krista obzwláštne milowat a hotowí byt, w prospech cirkwe i krow svoju wycedit. Každodenným ale oblekom biskupow je cimáda čierne s čerwenými gombičkami. Sata táto u pápeža je z bieleho hodbábu a na nej je este jedno wrchnie rúcho z tenkého plátina. 2) K o l l á r (nahrbelník), t. j. obviazok okolo hrbla, čiernej barwy u prostých, a čerwenej z bielym pláteným pástkom u wyšších knázow, jako: opátow, kanownícow, biskupow. 3) P á s čierny nosia prostí knázi a čerwený cirkewní hodnostári, so strapcom ale zlatým nosí riadne pápež. Pásom čerweným sú w nektorých biskupstwach i podarcijahnowie (deřáni) a nektorí prisjedateli sw. stolice nad druhých knázow wyznačení. 4) P u n e o c h y (sstriemfle) w sstriemciach, čierne u prostých knázow, čerwene u cirkewných hodnostárov. Pápež nosí sstriemice z čerweneho ľaku, zlatom obloženého, so zlatým krížom a s relikwiami sw. apóstolow Petra a Pawla. 5) K e p e n o f čierny u prostých a čerwený u wyšších knázow. 6) Trorožný klobúk, docela čierny nosia prostí a so zlatými strapcami wyšší knázi. Kardináli ale nosia čerwený klobúk (birét) na odznak ozdobný a na wyznak toho: že jako Duch Sw. sa wylial w podobu obňa na hlavy apóstolow a zapálil ich srdcia láskou

! Bohu: tak i oni majú byť obnivení w láske a horieť horlivosťou za dom Boží. 7) Ci a počka (kapucium) u knázov čierna, u biskupov červená a u pápeža biela. — Krome tu opísaného odewu, významujú sa, i mimo bohosluzebných slavností, cirkovní hodnostári ob prostých knázov esse i inými ozdobinami, jako: prsteňom, u pápeža prsteňom rybárskym zvaným; krížom zo zlatej retázi na prsach wišiacim, a obdobnou medaliou kapitulsťou u kanovníkov z rozličnobarwenej stužky, okolo hrbla uviazanej, wišiacou. Pápež na wys opísanom odewe swojom nosi ustawiéne sšiblu. — Pritom arcibiskupi pri zvláštnich slavnostach nosia kepeň z nasbielšej a nastenskej wlny, jakožto obzvláštnie čestné znamenie, ktoré nosievali pred tým len sami cisári, a pripomína nám onú ztratenú owecku, ktorú opät naleženú dobrý pastyr na ramenách svojich nesie. Kepeň ten, predne nad hrobom sw. apostolow Petra a Pawla rozprestrený, dostávajú od pápeža s istými právami. — Biskupi a iní prásláti, kebykoľvek majú na sebe rochet (superpellicium) majú nad nim owesený červený goltier (mucet) a na hlawe červený kwadrát, čo im má pripomínať čnosť tichošti a poníženosťi, newinności a čistoty žiwota.

Na knážstvo poswiacajú sami biskupi, a sice biskupow wyswiacajú s pripusteniem pápežowým, ktorémužto vlastne prináleží biskupow wyswäcowať; ostatných ale knázow wyswiacajú mocou swojow biskupstwow wo svojich biskupstwach. Štworo nižšich poswäcení smeju ale tiež udelowat opáti, wšak ale len swojim spolurebownikom. — Swäcenie na prýštw deje sa za nassich časow w ktorýchkoľvek deň; wofa ledy konalo sa wylučne w suché dni, čehož je posawáb pamiatka, že weriaci lud w tieto dni býwa napomenutý k wrätenej modlitbe, aby Boh ráčil Cirkwí Swo-

jej swätej barowať múbrých a čnostných knázow; swäcenie ale na biskupow deje sa len w nebelu a s pripusteniem pápežowým i w swiatof. I pápež sa obzvláštnie poswäcuje najwýššiemu zo wšestých duchowných úradow a dôstojenstwu, a konuje sa spolu trojnou korunou (tiarou), ktorážto koruna zamerá: že je on otcow kráľow a kniezät; že je swetšým mocnárom wo svojej zemi a námestnikom Ježiša Krista na zemi. — Poswäcenie prýštwow a biskupow deje sa modlitbami a sw. olejom tak, jako konowanie kráľow a cisárov. Lebo biskupi sú kniezatá knážské, kniezatá w kráľowstwe Božjom na zemi, w ktorýchžto wláde a spráwe duchownej nejaký podiel majú i prýštwowie; a preto menujú sa wšeci „pomazanými Pána.“ Sami ale nazývajú sa pokorne „tuhami Pána,“ a pápež w dopisoch svojich k weriaciom nazýwa sa „sluzebníkow Božích;“ my ale ho sluffne čtime menom „swätého otca;“ lebo je on duchowným otcow nás wšestých weriaciach, ktorižto sa menujeme swätými, t. j. tu swiatosti powolanými.

Swiatost poswäcenia knážstwa, počinasúc od jabenstwa, wšista na duffu nezhladiteľné znamenie; a preto nesmie sa ona jednej osobe len raz udelit, a jako toto znamenie, tak ani moc knážská nemôže sa ničim zmariť, lež jedine môže sa tej užitwanie zapowebať. Dopustili by sa nektory knáz takého prewinentia, žeby mal byť treskaný ramenom práwa swetšého, wylúči ho sice biskup istým hrozným obrádom zo stawu knážského, t. j. degrabiruje ho; ale sa mu tým moc knážská neodnima, len to sa werezne prohlassuje, že ten knáz není hodien dôstojnosti svojej. K tomu ale, aby ktorý i riadne poswätensý knáz w biskupstwe smel swoju knážskú moc powodzowat, potrebuje od biskupa tej diocese ob-

zvláštného povolenia, oprávnenia (jurisdikcie).

Seodnotlivých obrádov svätenia knáždstva každého rádu zvlášťe dej a výklad je tento: Kdo je podľa zákona uznany za schopného a hodného, aby byl k stavu knáždskému vôbec pripustený, toho prijíma biskup medzi jeho údy modlitbami a tým, že mu na vrchu hlavy postrihne vlasy a oblečie ho nad reverendu do rochétky (superpellicie). Modlitbami tými biskup, ku ktorýmžto i ostatných prítomných povzbudil, prosí, aby Boh ráčil toho klerika od márneho sveta vyľúčiť a jedine k službe Svojej v cirkvi Syna Svojeho ukrižovaného, Ježiša Krista, obrátiť; a preto započne onú postrižinu (tonsúru) v podobu kríža, ktorá sa ale dokoná v podobe okrúhlej (koruny), a vyobrazuje trňovú korunu Kristovu. Dverom tým čístopielnym, ktorý bude od nynejšťa nosiť pri službách Božích, dáva sa postrižencovi, tonsurátovi, to spásiteľné napomenutie, aby svojím novým stavom obliekol nového človeka, podľa Boha stvoreného, v spravodlnosti a svaťosti.

Kdo po svojom prijatí do stavu duchovného má obdržať posväcencie na ostiárstvo (dverníctvo), prijíma moc, právo a povinnosť rádu svojého nasledujúcim obrádom: Oblečenému do rochétky vykladá biskup: jako jeho nastávajúci úrad bude záležať w tom, aby k službám Božím a pri službách Božích zvonil, kostol a sakristiu otváral a zatváral, weci posvätné w chráme Pána a čístenie i ozdobovanie tohoto mal na starosti atď. Potom mu podá do ruky kostolný kľúč, poručí mu, aby šiel ku chrámovým dverom, ich kľúčom tým zatvoril a opäť otvoril, potom aby zvončekom zacen-gal. Naposledy, prítomných povzbudiv k tomu samému úmyslu, za neho prosí w modlitbe Boha, aby mu pomáhal k wernému ko-

naniu jeho etľhobnej služby. Tento obrád pobúdzá k tomu, aby tento nový ostiár nie len chrám Pána wíditelny otváral a zatváral kľúčom hmotným, ale aby tiež newíditelny chrám Pána, totižto srdcia weriacych otváral kľúčom do-brých príkladov, slowom i skutkom Bohu, t. j. bohumiteľ čnosti, a zatváral diablu, tomuto pekelnému pokusiteľowi k hriechom, Bohu protivným.

Kdo od ostiárstva má postúpiť k lektorstvu (česťstvu), ten do rochétky oblečený predstawi sa pred biskupa. Tento mu oznamuje jeho budúce práva a povinnosťi, ktorých nashlawnejšia časť je tá, že bude w chráme Pána čítať z písem swätých. Potom mu podá do ruky sw. písma. Naposledy povzbudiv prítomných k tomu samému úmyslu, prosí w modlitbe Boha za pomoc, aby tento nový lektor svoje čítanie riadne konal, a sám, dla neho prvý sa spravowal. K tatému čnostnému žiwobytíu napemína ho tiež došimawe biskup, riekajúc: aby, čo bude čítať z písem swätých, srdcom werial a skutkom plnil, aby učiac iných ústama, i príkladom ukazowal na sebe wzor nebeského obcowania.

Kdo od lektorstva má dostať hnuť exorcistwo (zaklínáčstvo), ten do rochétky oblečený stojí pred biskupom, ktorýmžto ho wučuje o moci a prácach exorcistwy. On totižto má pri sw. prišmaní udržowat poriadok medzi prítomnými weriacimi, chýšťať kropiacu wodu k jej poswäceniú (požehnaníu) a vyhánat diablow z posabľých nimi. Na úswite cirkwe byla sila takých nešťastných ľudí, a wtedy i exorcisti máwali často príležitosť, konat swój úrad k ich uzdraweniú tým, že sa nad nimi mobilili w mene ceľej cirkwe, mimo to i tuhými postmi ich krotiac. Za nashť časow o nich ani slychu; a preto ani exorcisti nie sú tak pokrební, jako býwali wokat-

by. Mezbýtým ale aspon napomí-
na biskup tých, ktorí majú byť exor-
cistami, aby, pozorujúc na seba,
s milosťou Božskou zachovali swo-
je vlastné srdcia čisté od všetkej
posťkvrny hriechov, a sami sa ne-
dali v poddanosť toho, ktorého wy-
háňat z iných je im uložené. Je
exorcistovi cirkew ubeluje i prá-
vo i moc, w sej mene na posablých
wzkladať ruky, modliac sa za nich,
zjawne ukazuje biskup, dávajúc mu
do ruky knihu zaklinaciu; a po-
tom prítomných powzbudiw k to-
mu samému úmyslu, prosi w mo-
dlitbe, aby Boh ráčil poswäcenie
tohoto nového exorcisty sprowá-
dzat Swojim požehnaním a uči-
nit ho swätým a mocným leká-
rom w cirkwi Swojej.

Kdo ob exorcistwa má obdr-
žat poslednie nižšie poswäcenie
na akolytstw o (swetlonosič-
stwo), ten prijíma moc, práwo a
powinnosť rábu swojeho taktó:
Oblečenému do rochétky wyklabá
biskup: Je jeho budúca práca bude
záležat w tom, aby w chráme
Pána swieece rozžihal, rozžatú
swiecu pri prôwodoch nosil, a
wino i wodu ku sw. mssi prichy-
stával. Potom mu podá biskup
do ruky swietnik s rozžatou wo-
stowicou a konwičkou na wino a
na wodu. Na to napomína ho,
aby nie len w ruke nosil swetlo,
lež i sám byl synom swetla, to-
tížiť aby sa ušlowal jasne po-
znat pravdu a wykonáwat dobré
skutky; aby nie len pripravu či-
nil k sw. obetti, ale i seba samé-
ho Bohu dáwal w dobroslúbežnú
obet čistým, swätým životom
swojim. Naposledy prítomných
powzbudiw k tomu samému úmy-
slu, prosi w modlitbe, aby Boh
poswäcenie tohoto nového ako-
lyta sprowádzal swojim požehna-
ním, a ubelil mu podpory a
milosťi Swojej.

Poswäcenie na vyšši rád knáz-
stvá sa zakáždým mezbí sw.
mssou, pod ktorou drží swäcenc

boriacu swiečku na znamenie:
že má pewnú wôľu, čím dál, tým
horlivejšie túžil po swetle pra-
wej wiery a dobrých skutkow, a
že jako swieca horiac stráwená
býwa, i on w službe Božej strá-
wi swój časný wek, aby sa do-
stal k swetlu žiwota wečného.

Kdo má byť poswätensý na
vyšši rád pod jabenswa, ten
oblečený do alby podfasanej s hu-
merálom, k ramenom wisutým,
manipul ale a dalmatiku brziac
prez ľawé rameno, a w prawej
ruke zajatú swiecu, postawí sa pred
biskupa. Biskup modlí sa litánie
ku wsšetkým Swätým, mezbí nimi
žehná swäcencia trikrát znamením
sw. križa, a pri tom prosi Boha,
aby, ktorého ráčil wywolil k služ-
be podjabenskej, poswätil a po-
silnil požehnaním Swojim. Po-
tom ho napomína, aby si dobre
rozwážil, jaké bremeno wčil be-
rie na seba. Lebo po nižších wy-
swäceniach este wždy wôľno, wy-
tročit zo stawu duchowného, nie
ale už wiac po dostahnutom po-
swäčení wyššom. Podjaben sa
nawždy odowzdáwa službe cir-
kewnej; postupuje obyčajne nekôr
k úradu jabenskému a prýšstskému,
a každým postupom sklábá na se-
ba dôležitejšie a tážšie práce, sta-
rosti a zodpovebanie pred Bohom;
a preto nech sa sám seba dobre
stúma: zdáliš postaći swojou slou
k tomu, aby pod tárchou powin-
nosťi sebe nastawajúcich neklesnut,
ale aby mu radnej bylo ich bre-
mä slabké a ľahké. Je ate už pod-
jabnowi, mimo tej hlawnjej po-
winnosti, aby prislubowal ja-
hnowi, kedyskolwel tento posluhuje
biskupowi alebo prýšstowi pri služ-
bách Božích, cirkewným zákonom
uložené bezženstwo, podobne
jako prýštom a biskupom. Teby
sa mu dáwa napomenutie, aby
swbj swätý úrad konal swäte, a
ušlowal sa obzwláštne čnosť pa-
ničkej čistoty zachowat. Biskup mu
podá prážny ka lič s pate-

nou, konwičku s wobou na misie a ručníček, zabáli mu hlavu humerálo m, nawleknemu na ľavé rameno manipul, a priobese ho dalmatikou a oddá mu knihu epistolnú (missál), strže čo mu udeľuje práva pobjahenstvá, a modlí sa k Bohu, aby na tomto nowom pobjahnowi, jako na hobnom oltárnom slubowi obpočkwal Duch Swätý so wšetkým darmi Swójimi, a on, w bážni Božej dost činia powolaniu swojemu, zakľubená Swrčowaného dostiel.

Keď sa má pobjahen na vyšší rád ja henstwu a poswätit, tedy priobethý humerátom, alebo pobjahenou a manipulom, wšak ale bez dalmatiky, držiac w pravej ruke stölu a w ľavej zajatú swiecu, kľakne pred biskupa. Biskup sa nassamýprw pýta pritomných: zbalíž kdo s dobrým swedomiem má nečo proti nemu, a len potom, keď je už uspokojený, že newyswätí čloweka nehobného, napomína ho, aby dobre uwážil, jačý úrad w cirkwi berie na seba, totižto knázowi alebo biskupowi pri službách Božích posľubowat, kázat, krstít a telo Pána podawat, napomína ho, aby, jako lewite starého zákona strážili nad slánkom úmluwy a pri obehách ob Boha narobzených pomáhali, i on cirkwi Božej slúžil sw. obrabowaníem, čistým učeníem slowa Božieho a prkľadným obcowaníem. Potom sa modlí biskup litánie ku wšetkým Swätým, medzi ktorými ho trikrát žehná znameníem sw. križa, a pri tom i potom proší Boha: aby, ktorého on ráčil k službe jabenstewi wywolil, poswätil a posilnil Swójim požehnaníem. Na to wloží biskup pravicu swoju na jeho hlavu modliac sa: aby prijal Ducha Sw. ku pomoci w boji proti diablu a pokľassaniu jeho. Tymto wzkľabaníem rák udeľuje sa pobjahnowi i poswäcienie na vyšší rád ja-

henstwu i wlastná milosť, aby ho ku cti Božej a spaseníu buffi náležite a swäte konal. Potom biskup omeš nowému jahnowi okolo hrbla stölu a swiaže mu ju k pravému boku, oblečie ho do dalmatiky a udeľí mu pobjaním sw. ewandelj (missálu) práwo, čktať ewandelium pri missách za žiwých i za mrtwých; naposledy pomodliw sa este raz k Bohu za pobjaheníe jeho a napomenutw ho este raz, aby byl hoden rádu swojeho, dokonči slawnosť messnú.

Keď sa má jaben swätit na vyšší rád prýstta (presbýtera), tedy priobethý jako jaben humerátom, alebo pobjahenou, stölu k pravému boku swiazanou a s manipulom, držiac pres ľawú ruku ornát a w pravej zajatú swiecu, kľakne po epistole pri sw. misii pred biskupa. Tento sa nassamýprw pýta pritomných: zbalíž kdo s dobrým swedomíem má čo proti nemu, a len potom, keď je už uspokojený, že newyswätí čloweka nehobného, wylkadá mu, jak dôstojný je rád prýstta, a jak swäté sú jeho powinnosti, totižto nassýp. obet messnú konat, kázat, krstít, spowedať, sobášiti, nemocných zaopatrowat, ľubi a weci žehnat, krom toho a wšec weriaci ľub w okrskleku farsštom pob wladou biskupa spravowat a služby Božie ridit. Jaben padne twarou swojou na zem, uznawajúc tým swoju nehobnosť, a biskup, pomodliw sa litánie ku wšetkým Swätým, aby sa primlúwali za nebo w Boha, žehná ho trikrát znameníem sw. križa, a pri tom i potom proší Boha: aby, ktorého on ráčil ku knázštwu wywolil, poswätil Swójim požehnaníem. Jaben sa wyproší, žostane ale kľakat, a tu biskup wloží swoje obidwe ruky na hlavu jeho mlčiac, čo činia i ostatní pritomní prýststowie po ňom, jeden po druhom, strže čo sa nie len značí ale i dáwa poswäcienie na

wyšší rád prýšťa a zvláštna milost i náležitému a svätému jeho konaniu. Biskup a podobne ostatní prítomní knáži rozliahnú nad ním pravicu, a w tom pobúdzja biskup wšetkým i modlitbe, aby Boh tohoto Swojeho služebníka naplnil Swojimi nebeskými darmi a wylial na neho i požehnanie Ducha Sw. i knážskú moc. Biskup s podvihnutýma rukama modlí sa ďalej. Jačo wolateľ Boh pribal Mojžišowi na púšti 70 múdrych mužow, aby mu pomáhali w ridzení četného ľudu izraelského; jačo napomáhal najwvyššlebo knáza Arona strže jeho synow knážských pri obetach; jačo i k apostolom Eyna Swojeho pripísal učenníkom, ktorí by s nimi w celom swete hlásali učenie jeho: tak aby Boh učinil tohoto nowého knáza pomocníkom biskupovým, ktorý by mu pomáhal spravovať ľud k wečnému spaseniu, sám súc príkladom čnosti. Biskup mu preloží štôlu pres prse w pobobe križa, riekajúc: aby wzał na seba bremeno knážského úradu; to ale že ľabto ponese, bude-li mať lásku k Utřížowanému; potom ho oblečie w messný ornát, pripomínajúc mu, že bo tento knážský obew má rozpomínať na powinné milowanie Boha i bližného, ponewáč sa w ňom koná sw. mša, nekrwawá obet, pamiatka tej krvavej prelaskawej obeti, ktorú Ježiš Kristus na drewe križa wykonal. Biskup kľáča pred oltárom započne w zhywať Ducha Sw., ktorúžto modlitbu ostatní prítomní knáži tiež toľenacký ďalej riekajú. Pod wzwáníem Ducha Sw. ja ubelenie tomuto nowému knázowi jeho milosti Božskej, ktorúžto wyobrazuje sw. olej, ma že biskup, sebiac, sw. olejom křtencow pred nie dwa prsty i dlane jeho, modlitac sa pri tom, aby Boh strže toto pomazanie a biskupské požehnanie ruky ty požehnal a po-

swätli, aby čokolwek bude tým a rukama žehnané, ob Boha samého bylo požehnané, a čokolwek bude nimi swätené, ob Boha samého bylo poswätené. Biskup mu podá kalich s winom a patenu s hostiou, aby sa toho wšetkého dotknul, reknúc: „Wezmi moc, prinášaj Bohu obet a sláwiť mšu, jak za žiwých tak za mrtwých,“ na čo pokračuje ďalej w konaní messnom. A tu nowoswäcený prýšťa dostaw k tomu ob biskupa dowolenie i požehnanie, užij nastupuje swói knážský úrad tým, že werezne a slawne číta sw. ewangelium. K obetowaníu priniese biskupowi sebiacemu zajatú wostowicu w obet, z čiastky podla obyčaja prvých časow cirkwe, keď wertiaci k sw. mši prinášali weci k nej potrebné, z čiastky na wýznať swojej oswietenej wiery, swojej blahej nádeje, swojej horiacej lásky k Bohu a k ľubom, potom úmyslu toho, že celý swói žiwot stráwi w horliwej práci k spaseniu dušiči nesmrteľných. Ob tej chvíle číta s biskupom na hlas, za nim kľáčač, z mšálu celú sw. mšu, menowite s nim premeňuje chlieb a wino w telo a krv Pána. Pred prijímaním prístávi k biskupowi, ktorý boskaw oltár dá i semu swätý bosk, znamenie to srdečnej lásky, ktorú k sebe wšpolec majú mat wšfeci křestani. Po prijímaní biskupowom pod obojou spôsobou hneb i nowý prýšťa prsí ma z jeho ruky, wšak ale len pod spôsobou chleba, na dôkaz toho: že prijímanie pod obojou spôsobou ani knázom není newyhnutne potrebné. Biskup pronáša tu tie krásne slowá, ktoré Kristus Pán pri Swojej poslednej wečeri lastawe preboworil k učenníkom: „Mž wás nebudem nazýwať služebníkami; lebo služebník niewie, čoby činil pán jeho; ale wás som nazwal priateľmi; lebo wšfeko, čokol-

wet som slyšsal ob Dca Swojeho, oznámil som wám.“ „Wy ste moji priateli, jestliže učiníte, čo ja prikazujem wám (Ján 15, 14. 15). Nowý prýšst howorí a p o s s t o l s k é w y z n a n i e w i e r y, a to z príčiny dôležitej; lebo súc powolaný t tomu, aby hlásal učenie Kristowo, ktoréžto howá a drží cirkew w jeho neporušenej čistote, sám byt musí pewný wo wiere. Biskup wo leží swoje obidwe ruky na hlavu prýšsta pred nim kľačiaceho, reknúc: Prijmi Duča Sw., ktorým odpustiš hriechy, odpúšťajú sa im: a ktorým zahršíš, zahržané sú,“ slowá to tie samé, ktorými Epastel tú samu moc udelil učennikom Swojim (Ján 20, 23). Posawáb byl ornát prýšstowu napolo do hora preložehý; wčil sa mu celý spusti bolu; a preto sa i on každému inému prýšstu podlä rúcha swátého čini rowným. Je to, jakoby len este teraz bral ornát na seba. Biskup wzám obidwe ruky nowého prýšsta medzi swole, pyta sa ho s lastawou dôwernostou: zbalíž jemu a jeho nástupcom w biskupstwe slubuje uctiwost a poslussenstwo? a na odpoweb: „Slubujem, bostá ho so želaníem: „Pokoř Pána bub wždyč s tebou.“ Slúb ten obfahuje w sebe prisahu, že sa nowý knáz nebude sprawowat podlä swojej ľubosti, lež podlä zákonow biskupstej wlády wo wšsetkých wecach duchowných. Naposteby ho napomenie biskup, aby swój sw. úrad zašlawal swáte, a udeli mu k tomu swoje trojne biskupské požehnanie.

Swäcenie na biskupa stáwa sa strže arcibiskupa, nekeby tiež i strže biskupa, ktorému este dwa iní biskupi, alebo keč není týchto, aspon dwa infuláti prisluhuju. Wšswäcuje sa ale na biskupa len ten k biskupstwu zvolený, ktorý je ob najwšššej widitelnej hlavu cirkwe, pápeža, predne zwlášt-

nim apostolstým listom powtorbený. List tento sa číta hneď z počiatku. Potom pred sw. mšsou zvolenec, kľačiac medzi tými dwoma prislužníkami, pred swätitelom, pri oltári na wráňhom jeho stupni sebiacim, sľadä prisahu, že sotrwá w jednote wiery s cirkwou swätou, že pápežowi, jakožto riadnemu nástupcowi sw. Petra a námesníkowi Ježiša Krista, zachowá uctiwost, oddanost a wernost, a že bude swobodite a statočne hájit práwa biskupstwa swojeho. Keč na to si wšsetci posabali, swätitel dáwa zwolencowi rozličné otázky, týkajúce sa wiero-a mrawoučenia, a keč zvolenec na wšsetko odpowebal ku spokojenosti, započne swätitel mšsu. Túto pobobne s nim číta i zvolenec, už oblečený jako biskup, krom infule a rukawičiek, wšsal ale pri inom oltári, na blízku pre nebo pripravenom, a trochu tichšie; neobračia sa ale nikdy k ľudu. Wo epistole swätitel, sebiac, predkladá na krátce zwolencowi dôležité powinno sti ú r ä d u b i s k u p s k é h o, že totižto biskup má s ostatními biskupmi a s pápežom stanowit smysel čánkow wiery a prawidiel mrawow, rozbádat dotazy a dochybnosti náboženské, sláwiť najsw. obet messnú, udelowat sw. swiatosti, menowite birmowat, poswäcowat na knázstvo, a ku poswäceniú nekoho na biskupa spolu wzkladat ruky swoje, konať i iné swäceniý, učít slowu Božiemu, dobládat k úradowaniu a mrawow pobbahých sebe knázow a ich súbit, a wöbec starat sa o to, aby sa w cirkwi wšsetko konalo poriadne ku spaseniu duš weriaciach. Wonewác ale to sú weci nie len dôležité, ale i wešnti zážté, pobádba swätitel pritomných modlíť sa s nim, aby zvolenec hojne milosti k tomu ob Boha došlahnul. Modlitba tá deje sa I t a n i a m i k u w š e t k ý m

Swätým kolenakty, aby tito za neho orodowali, pod ktorýmižto litániami zvolenec w najbliššom litániami zvolenec w najbliššom utižení seba sameho twarou na zemi leží; pri čom swätitel čini tri razy nad nim znamenie sw. križa, prosíac Boha, aby tohoto k biskupstvu zvoleného ráčil posvätiť Swojim požehnaním. Zvolenec sa wyprostí, zůstane kľačat; a tu wloží swätitel otvorenú knihu sw. ewanbelij (mšál) na sřiju a hlavu jeho, čo wyobrazuje, že biskup má mať dôkladnú známosti zjaveného učenia Božieho, a podobovať sa príkladne jármu Kristowmu. Potom wloží swätitel i príslužníci jeho ruty svoje na hlavu zvolencowu, reknúc: „Wezmi Duchu Swätého!“ sřize čo sa nie len značí ale i udeľuje milost Duchu Sw. i jasnému rozumentu pravdám náboženstým. Doblitby, ktoré swätitel dalej hovorí, wolajú k Bohu: že jako už w starom zákone, keď este wšsetko bylo len samé preobrazenie toho, čo podstatne malo znítnúť w nowom zákone, Boh učinil Mojžiša a jeho brata Arona účastnými takemstwi Swojich: tak aby tým wiac biskupa nowozákonného nadal múdrostou a čnosťou. Nato sa zvolencému okruti okolo hlavy čistobielej plátená šatka tak, aby nezakrýwala temeno hlavy; a swätitel máže sw. křížom jeho plessinu, reknúc: „Nech bude pomazaná hlawa tvoja a posväcená požehnaním z nebies k rádu biskupstwu.“ Swätitel sa zase w obli nad zvoleným, aby ho milost Duchu Sw. nashře prenikla a celého naplnila, žeby byl hojný w pewnej wiere, w čistej lásce a bohatý na wšeliké čnosti, aby i slowom i príkladom pomáhal k naprawentu hriešnikow, aby swoj biskupstwu moc upotrebował jedine w prospech weriacích, aby byl poriadny, horlitwý, neohrožený a

neunawený w práci rebzenia cirkwe Pána a aby sa nebl žiadnym pochlebenstwom a márnou ctizabostkou odwiešil od prawdy a spravedlnosti, aby wšsetko, čo bude činiť, bylo zhora požehnané. Swätitel má že este sw. o lejom prednie dwa prsty a potom celé dlane rúk zvoleného, na znamenie plnej milosti Božej, ktoroužto bude onen nowý biskup birmovať, poswíacat knazow a sw. oleje; doručí mu žehnanú berlu (pastorál), ktorážto značí i powolanie i moc biskupowu, swerené sebe stado pásť; a nashře mu žehnaný prst, ktorý wyobrazuje, že je biskup z cirkwou jako zasnúbený, teby i zawiazaný, ju werne opatrowat, aby wo wiere zůstala neporúšená. Wčil sa s ťime kniha sw. ewanbelij zošije a hlavy nowého biskupa, a swätitel pomocou swojich dwoch príslužnikow pobá mu ju s napomenutiem, aby swoj weriact lub učil, i učil dal pobla jej predpisow; na čo ho oni i ti dva príslužníci bosťajú na znamenie: že ho powážujú za brata rovnakej snimi dôstojnosti biskupstej a že sú s nim jedni a sworní wo wiere a lásce. Nowý biskup, wrátiw sa k oltáru swojemu, číta o swätitelom dalej sw. mšsu až k obetowaníu. Tu pobá kľačiac swätitelowi w obei dwe weliké horiace wofskowice, dwa chleby a dwa súdočky wina, s tým samým úmyslom, s ktorým sahen pri wyšwácentí swojom na prýšsta; len že tento bar biskupstwu je hodnejši. Swiatostné premenenie chleba a wina w telo a křw Pána deje sa ob obidwoch, jak swätitela tak i nowého biskupa len pob jedným; lebo z jednej sw. hostie, z jednoho faticha poswäteného jebta a pišú obidwa, dawšše sebe prwej bosť swätý. Keď swätitel udeľil na konci sw. mše prítomným swoje požehnanie, dá nowoswáčenému biskupowi žehnanú i nřulu na bla-

wu, modliac sa: aby, jako sa twár Rozjissowa stwela po jeho zostúpení z hory Sinai, učinil ho Boh u prostried weriacich slawným, protivníkom ale pravdy strasným, jakoby byl pewnou priblicou ozbrojným. Dwa jej wránie końce wyobrazujú starý i nový zákon, w ktorom je slovo Božie napisané. Potom mu dá zehnané rukawičky na ruky medzi modlitbou: aby Boh ráčil tyto biskupské ruky, pomazané k sw. jednaniam, zachowať čisté od wšetkeho poruffenia briedhom. Wčil ho wedá swätitel a príslužníci jeho k biskupskéj stolici, na ktorúžto, držiac biskupskú berlu, dosadne wo wšetkej svojej sláwe, aby každému bylo zjawné, že nowoswäcenc sa stal spolowladárom w cirkwi, tomto kráľowstwe Božom na zemi. Ponenác je cirkwi daný správca wytečný a čnosti plný, zawznie z úst swätitela i ostatnieho duchowenstwa chwáľospew podákowaci: Te Deum laudamus (Teba, Boha chwálime“), medzi ktorým nowoswäceny biskup, sprowádzaný onýma dwoma príslužníkama swätitelowýma, ide pres kostol, na prawo a na lawo zehnajúc lud znamením sw. kríža. Po skončenom chwáľospewe swätitel powzbudiw prítomných k modlitbe, modlí sa: „Bože! wšetkých weriacich pastýru a riditelu: wzhládni milostive na tohoto služebníka Swojeho, kterehožto si ráčil cirkwi Swojej predstaviti; pomôž mu prospiewati podridzeným svojim jak slowom tak i príkladom, aby nekdy so stadom sebe swereným wossiel do žiwota wečného“ Naposledy nowoswäceny biskup udeluje svoje prwé biskupské požehnanie, jako na poteffitelné znamenie, že je ku požehnaníu, totižto ku blahu weriaceho ludu na biskupstwo pomazaný a dosadený. Na końci ide nový biskup na stranu epistollnú, a tu obrátený k swätitelowi ozwe sa trikrát vždy

wyšším hlasom: „Ma n o h o r o k o w!“ a tým sa mu podákúwa a praje mu dlhé žiwobytie w prospech Cirkwe.

Podobne, jako nowoswäceny biskup, i nowoswäceny prýst (knáz, presbyter), a sice strže nejaký čas, obzwláste ale na deň svojich prwotín knázstých (primícij), keď totižto wo swojom na knázstwo wyswäceni prinássa Bohu prwú obeť sw. msse, udeluje svoje požehnanie, strže čo on krásne započína posobiti wo swojom stawe, najwýš dôstojnom a ku blahu časnému i wečnému weriacich prospessnom. Tyto prwotiny knázské býwajú velmi slawné. Nowoswäcenc berie sa z príbytku svojeho, sprowádzaný od knazow w sw. rúchach a od walného počtu weriaceho ludu, swäte piesne prospewujúceho, pri hlučnej hubbe a hlase zwonow, do chrámu Pána. Weniec, ktorý sa mu prednássa a potom na kalich dá, jako ženichowi sw. cirkwi zasnúbenému, a wence, ktoré nesú ostatní knázi, ano i iní jeho prwodci, k. pr. družice, oswedčuje: že slawnost tá je jak neobyčajná, tak i radosná. — Jako prwotiny tak i drubotiny (sekundicie) t. j. pobožnost pädesiateho roku wyswäceni toho na knázstwo býwajú slawné, a pre knáza, ktorý sa ich dožil, radosné. Učel týchto drubotín je, dákowať Bohu za wšetko dobré, čeho knáz ten (jubilant) za pól sta rokov svojeho knázstwebo úradowania sám užil a k úžitku svojich bližných spôsobil, a potom ho prositi, aby mu až do jeho skonania poprial milosti Swojej, a wo smrti dal mzdu werného služebníka. Takowy knáz pri prwode swojom do chrámu Pána a obtudto má w pravej ruke berlu, nawrchu krížom ozdobenú, na znamente nie len svojeho wysokého weku podpory potrebusúceho, ale tiež i na wýznak toho: že sa vždy bržal wiery Ukrižowaneho a že sa spolieha na neho, ufajúc sa strže

jeho nekonečné zásluhy večnému blahoslavenstvu.

Wolenie, swäcenie a korunovanie nového pápeža deje sa veľmi slawne. Ponewáč ale ono s pochovaniam novozosnulého pápeža w úzkom spojení stojí, nebude od weci predne něco o pochovaní pápeža prehovoriť. A sice jaknáhle hlavný komorník kardinál počul, že pápež zomrel, ide hneď w prôwode wiac vyšších knazow a komornikow w smútočných štatách do pokojka nebožtíkowho; prwej ale, než wjde dnúka, zaklope potrikrát na dwere zlatým klabiwkom, zawolajúc na nebožtíka jeho krstným menom, priemenom a menom pápežským. Potom sa roztworia dwere a on, wozbúc dnúka, kľakne a pomodlí sa s prítomnými za dušsu zomrelého; za to pristúpiw k lúžtu jeho, odkryje mu twár, a keď sa preswedčil o jeho smrti, oznámi to wšetkým prítomným a sníme nebožtíkowi dolu z prsta jeho prsteň ry bársky, odtuď tak zwaný, že na ňom je obraz sw. Petra, jako rybára sak do wody spúšťajúceho wyrazený. Prsteň tento potom polámu. Je to ten prsteň, ktorým sa wšetky pápežské spisy a bully pečatily. Na to wsseci obídu z pokojka nebožtíkowho, a wčil udre sa na veľiký zwon w kapitoliu, zvestujúci smrti pápežowu, a hneď na to sa ozwú wssetke zwony mesta Ríma hlasom smútočným. W tom prewzeme na čas upráznenej pápežskej stolice spráwu cirkewných i swetských záležitostí nadrečený hlavný komorník kardinál. Po 24 hodinách sa zabalzamisuje mrtwola nebožtíkowa; wnútrnosti sa z nej wyberú a pochowajú slawne do krypty chrámu sw. Wincentca a Anasztázia w nádobe (urne), ostatnie ale telo, pápežským domácim rúchom odeté, wystawí sa až do večera w sieni (sále), na obhľad ľudu. Wečer sa pri slawnom,

prôwode prenese do Sixtinskej káplnky, kdežto na drubý den ráno sa wykonáwa rekwiem za nebožtíka, ktorýžto tu potom za tri dni wystawený leží a za celý ten čas pobožný ľub sa sem hrnie, sw. otcowi posledbniu synowskú uctiwosť boskaniem jeho nohy preukázať. Po trodennom wystawení nasleduje slawné pochowáwanie sw. otca. A sice jeho mrtvé telo sa prenese do chorálnej káplnky, kdežto sa ozwe sbor pesničkow: „In paradísom (Do raja atd.) Na to zehná swätenou wodou a okuruje wonným kadidlom biskupský námestník umrlčiu truhlu, z cyprusového drewa sshotowenú, na túto sa rozprestie plachta hodbabná so striebrom, znútra podšitá čerweným hodbabom a obložená rozličnými zlatými ozdobinami. Do tejto tak pripravenej truhly uložia sw. otca, do celého ornátu oblečeného; k jeho nohám položia messec s tolko zlatými, striebornými a medenými penázmi, kolko rokov on byl pápežom. Na jednej strane týchto penáží je jeho obraz a na druhej sú nektore jeho dôležitejšie príbehy wylícené; potom ho zastrú čerwenou hodbabnou plachtou, truhlu zawrú a wložia do inej medenej alebo mosadznej, na ktorejžto je meno, rok umretia a wek nebožtíkow wrytý; túto kľúcom zamknutú wložia zase do inej tretej drewenej a zwtoria a postawia do krypty u chrámu sw. Petra. — Potom sa wykonáwa dewäťdenná zadušná pobožnosť za neho, 10-ho dňa ale sa pristupuje k woleniu nového pápeža. A sice najprw idú wsseci kardináli do káplnky Rehorskej, kdežto sa sláwi sw. missa o Duchu Sw., a drží sa reč k nim o dôležitošti nastawajúceho činu, na ktoréhožto wýpadok nebesia a celá zem tak rečeno s túžbou čakajú; potom wsseci tí kardináli, složitwse prísahu, že každý len tomu dá swój wolicí hlas, ktorého

uzná za najhobnejšieho pápežskej
bodobnosti, idú do zátworu. (Kon-
kláve t. j. do miestnosti, ktorá
je len vlastne k woleniu pápeža
určená, a kde sa wolicie blahy
dávajú a sberajú), každý do
svojej komôrky, kdežto zatworení
sá pres celý čas wolenia tuho
postia, i jedlá sa im len oblo-
kom podávajú, aby s nikým ne-
pristli bo porozumentia. Taknáhle
na jedného z kardinálow nado-
policná wátsina blahow pripadla,
pýtajú sa ho ostatní o jeho pri-
wolenie, ktorýchto, jestli k tomu
priwolil, premení svoje meno za
príkladom kniežata apostolow, kto-
rémužto prvotné meno *S i m o n*
premenil Ježiš Kristus w meno
P e t e r, čo spolu má nowozwo-
leného upomenúť, že odwčilka má
nowý žiwot wiesť; potom mu na-
strčila na prst prsteň rybársky, ob-
lečú hobo rúcha pápežského, a ne-
sú na neslach do káplinky zátworu
pred oltár, kdežto mu prísahu wern-
nosti skladajú, boškávajú mu ko-
lenačky ruky i nohy, na to im
pápež udelí bosk pokoja, oni ale
mu pri tom líce pobostajú. Po
skončenom tomto obráde priodeje
sá pápež chorálnym ksepientom ale-
bo pluwialom a sadne si; tu kar-
dináli opät skladajú prísahu wern-
nosti. Na konci otworí prvý kar-
dinál oblok a priwola k ľudu
shromaždenému: „*D z n a m u j e m*
w á m r a d o s t w e l i k ú, u ž
m á m e p á p e ž a M.“ Smerenie diel
a hlas zwonow sprowádza toto
blasné zwestowanie. Pri tomto
plesaní berte sa nowý pápež do
Sixtinskej káplinky, idúcky rozdáva
sw. požehnanie. Pristiew ta, sad-
ne si k oltáru, na ktorom horí 7
weličých wostowic; tu kardináli
opakujú swoju prísahu wernosti
po tretikrát. Potom klakne dekan
kardinálow a zaspiewa chwálospew
pobátkowý: „*T e D e u m l a u d a -*
m u s“ (Zebá Boha chwálime),
medzi ktorým nowý pápež rozdá-
wa požehnanie. — Za tým no-

wozwoleného pápeža nesú k oltáru
sw. apostolow Petra a Pawla,
kde započne sw. msfu. Po *K o n s i -*
t e o r (wernom wyznaní) postá-
wi sa mu pápežská koruna na hla-
wu; na to sadne pápež, a traja
kardináli knazi sa modlia za ne-
ho, aby Boh swojemu služebni-
kowi *M.*, ktorého za predstavené-
ho apostolskej stolice, za naj-
wysšieho pastyra wšetkých knä-
zow, ktorí na zemi žijú, za učí-
tela wšobecnej cirkwe ustanovil,
a k službe najwysšieho knäzstwa
wywolil, udelil milosti, ktorej po-
trebuje k hobnému zaujatiu pá-
pežskej stolice, k wernému spra-
wowaníu sw. cirkwe a wšetkého
ľudu. Tu drží kardinál jaben kni-
hu ewangelij nad jeho hlavou,
a kardinál biskup ofinský sa mo-
dik; naposleby oddá mu kardinál
arcijaben pápežský ksepň týmito
slowami: „*T u m á s k e p e ň k u*
c t i B o h a, n a i s l a w n e j š e j
P a n n y M a r i e, M a t k y j e -
h o, s w. a p o s t o l o w P e t r a
a P a w l a a s w. r í m s k e j
C i r k w e.“ Na to pápež stane a
udelí knäzstw požehnanie a rie-
ka: „*G l o r i a*“ (Sláwa Bohu na
wysostach). Po dotonanom *G l o -*
r i a sadne si opät pápež, a kar-
dináli sa modlia litánie ku wšet-
kým Swätým; na to sa obspe-
wuje epistola w jazyku rečom a
latinskem; podobne spiewajú dwa-
já kardináli ewangelium w obi-
dwoch jazykoch, a pokračuje sa
dalej w sláwení sw. msfe, — po
ktorej boručí kardinál arciprűst
u sw. Petra a Pawla pápežowi
biely messic s 25 julianskými sta-
robýlymi dukámi, ktoré potom
pápež dá tým dwom kardinálow,
ktorí ewangelium spiewali. Na
to dosadne pápež na stolicu; sbor
medžitým spiewa. Tu nasleduje
jeho korunowanie. A sice kar-
dinál dekan rieka modlitbu koru-
waciú, po ktorej kardinál biskup
ofinský postawi pápežowi trojnú
korunu na hlavu, riekažúc: „*T u*

• máš túto ozdobu hlavy a webz, že si otcom kráľom a kniežat, w labárom sweta a námesníkom Ježíssa Krista na zemi.“ Po tomto korunovaní udeľuje pápež prítomnému ľubú trikrát swaté požehnanie, na čo dwaja kardináli wyhlasujú w talianskom a latinskom jazyku odpustky obyčajné. Potom nowoforonovaný pápež ide so wšetkými prítomnými prednejšími, kardinálmi a knázmí požadu do watikánu, hlavného to chrámu celého kresťanstwa. Na ceste pobáwajú mu židi mesta Ríma 5 kníh Mojžišowych a prosia ho o jeho ochranu. Pri dwe-roch chrámu sw. Petra dosadne pápež na stolicu, kbežto mu kardinál arciprýst dá kríž boskať a obdá kľúče tohože chrámu, jeden zlatý a druhý strieborný; tu mu wšeci kanovníci boskávajú ruky a nobu; na to sa berie pápež k oltáru sw. Nehora a prijíma tu ob sw. kollegium (sboru) prísahu wernosti. Naposledy pápež, wykonaw swoju modlitbu, prežehnáwa este dwakrát ľub a obdarúwa kardinálov s rozličnými pamiatnými penázmí. — Po čas týchto obrá-dow drží obrádník w jednej ruke rozjatú woskowicu a w druhej weli-kú koňwicu, na ktorej sa pred-stawuje pápežowi zemská sláwa w podobu zámkow a palácow, z konopi umne sprawených, ktoré potom obrádník ten zapáli a zwo-lá: „Glá, sw á ty otče! tať sa p o m í ň a sláwa sweta! — Jato pri wymolení a korunowa-ní, tak i pri iných wätších slaw-nostach nobsa pápeža na neschach preto: aby sa jeho dôstojnosť tým wiac wywýšsila, a aby požehná-wajúceho ľub ľahšie widieť a on zase tomuto swoje pápežské po-žehnanie snadnejšie udeľowat mo-hol. — Boskáwa sa mu noba; lebo na strtwewici jeho je zlatý kríž, pri-tom tiež na znak uctiwosti, poniže-nosti, pobbdanosti a wernosti k nemu.

Požehnáwanie (wyswäcowanie) opátow (tolko čo otcow) i sku-točných reholníckych i čestných zo swetského duchowenstwa, a probos-ftow deje sa pod sw. mšsou takto: Žebnatel biskup dáwa opátomi do ruky regulu čili prawidlo rehole, reknúc: „Tu máš regulu, tak jako ona pochádza ob sw. otcow: rťb a ostríhaj webľa nej stabo Tebe ob Boha swerené.“ Dáwa mu potom pastorál (berlu) týmto slowami: „Tu máš palicu úradu pastyrského; prebnášaj ju swojemu tebe poručenému stabu, abys, karhajúc nepráwosť, spojowal lastawosť s prísnowťou a abys wo swojej nemóli nezapomenul na milosrdenstwo Božie.“ Opát obe-tuje pri obetowaní Bohu chlieb a dwa súbočky wína, i s wosko-wicami, na wznak toho: že on jako otec má sebe swerených za-opatrit wšetkým, čeho oni na tele i na dusi potrebujú. Rektori z nich, menowite reholní, boskávajú moc a práwo, na menšie ráby swo-jích spolureholníkow wyswäcowať atd. — Požehnáwanie (wyswäco-wanie) opátkyň, t. j. predstave-ných mníškam, sláwa sa tiež s krze biskupa pod sw. mšsou. Po rozličných modlitbách dáwa biskup opátkyň regulu (prawidlo) rehole týmto slowami: „Tu máš re-gulu sw. obcowania žiwota a spo-lu milosť Božského požehnaní, abys i so stabom sebe poručeným w deň stábný jako čistá tomu predstawenou býť zaslúžila, ktor-ý žije a kraľuje s Otcow i Du-choom Sw., na weky. Amen.“ Na koniec sa spiewa „Te Deum“ (Tebá Boha chwálime). — Hlaw-né regule čili prawidla reholní-cké sú len štyry, teby i rehol je len tolko, a síce: 1) w rečeť cirkwi reholá Wafsilánow poblá prawidla sw. Wafsilla; ich powo-lante je: chudoba, ručná práca, čistota a poslušnosť; 2) w latin-skej cirkwi reholá Augustinánow poblá prawidla sw. Augustína;

ich powołanie je: chudoba, čistota a vlastné zdoňonalowanie; 3) reholä Benediktinow podľa pravidla sw. Benedikta; ich powołanie je: modlitba, ručná práca, čítanie sw. písma, chudoba, čistota a poslušnosť; 4) reholä Frantiskánom podľa sw. Frantiska; ich powołanie je: chudoba, poslušnosť a čistota, odrenutie sa majetnosti nie len pre jednotlivcov ale i pre celú reholu, rozšširovanie wiery sŕdze láznej a missie. Z týchto hlawných rehol powstaly

sŕdze častokné zmeny i iné jednotlivé rehole, ktoré sa zanášajú z častky vlastným zdoňonalowaniem, z častky lázaniem a rozšširovaním wiery (missiami), z častky opatrowaním nemocných a z častky vyučováním mládeže. Tyto rozličné rehole baly cirkwi do 50 pápejow, na tisícce biskupow, na stá kardinálow, wiac tisícce spššowateľow a mnoho tisícce swätých. Ich účinkowanie je záiste pre cirkew blabodarné.

Z a d o b r ý c h k n ä z o w w s u c h é d n i (kantry).
— Š jako sa já tomu teššim, že máme od Boha poslaných knäzow, prostredníkow to medzi Bohom a námi, — a jak hrozná by to záje wec byla pre mnä, keďbych nemal (a) nikoho, ktorý by od Boha splnomocnený, mne moje hriechy odpusti!!

Bože, pôwodcu wššetkej šwiatošti! od ktorehožto každé pravé poswäcenie a plné požehnanie pochádza: wylej na služebníkow Swojich, ktorí o tomto čase majú byť swäcení, dar požehnania Swojeho, aby sa svojim wäžným žiwota obcowaním a príjnym dohlädom k mravom druhých ukázali jako dobrí knäzi obci, súc vyučením wššetkým tým pravidlám, ktoré dal Pawel Titowi a Timotejowi; aby deň i noc o Tvojom zákoňne rozzimali; aby to, čo čitajú, werili, čo weria, učili, a čemu učia i sami činily; aby byli ozdobení čnosťou šprawedlnosti, stálosti, milosŕdenštwä, zmužilosti a ostatnými čnosťami, aby čnosti tyto wlastným príkladom predšstawowali, naukami potwrdzowali a dôštojnóšť úradu swojeho čistú a nepošštwrnenú zachowali; aby tú najšwätejššiu obeť, w ktorej chlieb a wíno býwa sŕdze swäťe požehnanie w telo a kŕw Syna Tvojeho premenené, wždy hodne ku špaseniu ludu Tvojeho šlawili; aby sŕdze neporuššiteľnú láštku najdoňonálejššii mužšky wew w Kristu doššahli, a w deň šprawedliwého súdu Božieho

s čistým svedomiem, s pravou wierou a plní Ducha Sw. z mrtvých wstali; sŕze tohože Pána nasseho atd. Ameň.

Wystroj, ó Pane! wšsetkých duchowných správcom milosťou Swojou, a hlbofo im to zassŕep do ŕdca, že každú im swerenú duffu, ktorej ſpaſenie oni zanedbajú, budeš w ten weliký deň od nich nazpät požadovať. Duch Twój nech owiewa ich ústa, keď ludu ſlowo Twoje ohlaſajú, keď mládež Twojemu ſwätému náboženſtwu wyučujú, a umierajúcim na ich ſmrtelnej poſteli poſluhujú. Daj, aby ſŕze opravdiwé kresťanſké žiwota obcowanie byli príkladom tichoſti a láſky k bližnému, a aby byli hodnými ſluhami ſwätého oltára. Ameň.

Modlitba cirkewná. — Ó Bože! ktorý ſi nám Je=dnorodeného Syna Swojeho za paſtyra a biſkupa duffi naſſich dať a ſŕze neho weliký owčinec, cirkew ſwätú katolicú, založiť ráčil: wzbudzuji, proſíme Ťa pokorne, weriacemu ludu Swojemu wſchých werných paſtyrow, aby ſtado Twoje čistým uč=niem Kriſtowým i dobrým príkladom paſli, a blúdäcie owce na ceſtu ſpaſenia uwádzali. Sŕze tohože Pána nasseho. Ameň.

(Iné modlitby blädaſ na koñci VI. dieľu; „W ſuché dni.“)

Modlitba knäza za ſebä ſamého, obzwláſte pri primíciách. — Wſſemohúci a miľoſrdný Bože! wyſlyš miľoſtiwe moje pokorné proſby, a mnä, ſlužebníka Swojeho, ktorémužto ſi bez wſſetkých záſluh, jedine ſŕze nekonečnú ſſtedrotu dobroty Swojej nebeſkým tajemſtwám ſlúžiť poprial, učin hodným oltárnym ſlužebníkom, aby, čo moje úſta wyreknú, bylo Twojim poſwäteniem potwrdené; ſŕze Pána nasseho atd. Ameň.

Požehnanie, ktoré rozdáwa nowopowſwäcený knäz wčas ſwojich prwoľú knäzſkých (primícií).

Začiatok každého požehnanie. — Dheň láſky Swojej nech zapáli Boh w ſrdci twojom; nech ſä wyſlyſſi w deň ſuženia twojeho; nech ſä obhajuje meno Boha Jakub, nech ſi zoſſle pomoc zo ſwätiny a zo Syona nech ſä ochraňuje.

Koniec každého požehnanie. — A nech ſä naplní wſſelikým požehnaním nebeſkým a zemſkým Boh Dtec, Syn i Duch Swätý. Ameň.

Pri dávaní ku boškaniu ruky hovorí knäz:
„Pokoj s tebou!

Požehnanie pre knäza. — Dheň lásky atd. — Nech ti dá Pán ducha múdrosti, rozumu, umenia, rady, sily, pobožnosti a bážne Božej; nech osvieti twár Swoju nad tebou, nech pamätuje na každú obeť tvoju, a nech bude tvoja zápalná obeť hojná. Nech ti udelí Pán dlhého žiwobytia, abys spatril dobré weci Jeruzalema po wšsetke dni žiwota swojeho, a nech tá naplní wšselikým požehnaním atd.

Pre jahna (diákona). — Nech ti nawráti Pán rúcho nesmrtelnosti, ktoré si utratil pádom Adamowým, abys pozazil wečnej radosti. Nech ti dá Pán ducha múdrosti, rozumu, umenia, rady, sily, pobožnosti a bážne Božej; nech osvieti twár Swoju nad tebou; nech ti udelí Pán dlhého žiwobytia, abys spatril dobré weci Jeruzalema po wšsetke dni žiwota swojeho, a nech tá naplní atd.

Pre podjahna (subdiákona). — Dheň lásky atd. — Abys zaslúžil nosiť náručník plaču a bolesti, žebys s plešaniem prijal odmenu wšsetkých prác a namáhání swojich. Nech ti dá Pán ducha múdrosti atd. (jako pre jahna).

Pre klerika, ktorý už obdržal štyry nižšie rády. — Dheň lásky atd. — Pán časť dedictwa a kalicha twojeho, on je ten, ktorý ti nawráti dedictwo tvoje. Nech ti dá Pán ducha múdrosti atd. (jako pre jahna).

Pre klerika. — Dheň lásky atd. Nech naplní Pán wšsetky prosby tvoje, ku spaseniu duše tvojej. Nech ti udelí Pán dlhého žiwobytia, abys spatril dobré weci Jeruzalema po wšsetke dni žiwota swojeho. Nech ti dá ducha múdrosti atd. abys byl knäzom wedlä srdca Božieho, a nech tá naplní atd.

Pre otca a matku. — Prijmi otče! matko! požehnanie od syna swojeho, aby ti ono bylo palicou (podporou) staroby tvojej; nech ti dá Pán milosť z pokladu Swojeho skrytého. Buď požehnaný (á) w každom diele twojom, nalezni, milosť pred očami Pána, ktorýžto nech ti udelí dlhého žiwobytia, abys widel (a) synow od synow swojich z pokolenia na pokolenie, swätý pokoj nad Izraelom. Nech tá naplní Boh požehnaním nebeským a zemským, a keď tá bude opušťať sila twaja, nech tá neopuští Pán, odplata to tvoja hojná na nebesiach, prijmi ju stonásobne a maj žiwot wečný. Nech ti dá Pán wšsetko wedlä srdca twojeho a nech potwrdi radu tvoju; nech wyplní Pán

wšetky prosby tvoje ku spaseniu dusse tvojej; nech ti udeli Pán dlhého žiwobytia a konečnú milosť, a nech tá naplní atd.

Pre brata. — Dheň lásky atd. — Prijími bratre! požehnanie od brata svojeho, ktoréžto nech Boh potvrdí pred obličajom Svojim, a všsemohúcnosť Otca nech tá zdržuje, múdrosť Syna nech tá oswicuje a láska Ducha Sw. nech tá zapaluje, abys, horiac láskou nebeskou, pohrbal zemskými statkami a slúžil samému Bohu. Nech ti dá Pán wšetko wedlä srdca tvojeho atd. (ako pre otca.)

Pre mníštku. — Dheň lásky atd. — Požehnanie toho, ktorý sa byl ukázal Mojžišowi w horiacom krícku, nech zostúpi nad hlavu tvoju; nech ti dá Pán, abys zachowala rúcho panensstwa neposkvrnené a neporúšené pres wšetke dni žiwota svojeho; nech ti dá Pán, abys byla pannou múdrou a jednou z pomedzi oných panien opatrných; olej twój nech horí ustawične pred Bohom, aby, keď príde Pán, tá nassiel bedliwú, abys wossła s nim na swätbu Baránka nebeského neposkvrneného; nech ti dá Pán konečnú milosť, a nech tá naplní atd.

Pre pannu. — Dheň lásky atd. — Nech ti dá Pán, abys byla pannou múdrou a jednou z pomedzi oných panien opatrných; nech ti udelí Pán ducha ponížnosti, stydliwosti, čistoty a bážne Božej, a nech tá naplní atd.

Pre učeneho. — Dheň lásky atd. — a nech potvrdí wšetku radu tvoju a vyplní wšetky prosby tvoje, ku spaseniu dusse tvojej. Nech ti udelí Pán ducha múdrosti atd., nech ti dá Pán dlhého žiwobytia, abys spatril dobré weci Jeruzalema po wšetke dni žiwota tvojeho, a nech tá naplní atd.

Pre žiaka. — Dheň lásky atd. — Nech ti udelí Pán ducha múdrosti, rozumu, umenia, rady, sily, pobožnosti a bážne Božej, a nech tá naplní atd.

Pre wojáka. — Dheň lásky atd. — Nech tá odeje Pán pancierom wiery a sstitom dobrej wôle, nech tá bráni proti nepřiatelom tvojim; nech padnú pri boku tvojom tisící a desät tisíc na pravej strane tvojej, k tebe ale nech sa nepřiblížá; nech ti dá Pán dlhého žiwobytia atd.

Pre ženichow. — Dheň lásky atd. — Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba nech je s wámi, a nech naplní wo wás požehnanie Swoje, aby ste wideli synow od synow svojich až do tretieho a štvrtého pokolenia, a potom aby ste mali žiwot večný bez konca strže zásluhy Pána nasseho, Ježíša Krista, ktorý žije a kráľuje atd. a nech tá naplní atd.

Pre ženícha zvlášte. — Dheň lášty atd. — Nech
vzhláadne z wysosti Pán na teba, jako vzhládnul na služebníka
Swojeho, ktorý by napomáhal radu tvoju; manželka tvoja
jako winný foreň hojný, po bokoch domu twojeho; synowie
twoji jako ratolesti oliwové, okolo stolu twojeho. Požehnaj tá
Pán zo Syona, a uzri synow od synow svojich, a pokoj nad
zemou; nech ti dá Boh dl:ého žiwobytia, abys spatril dobré
weci Jeruzalema, a nech tá naplní atd.

Pre newestú zvlášte. — Dheň lášty atd. — Nech
ti dá Pán, abys byla ženou múdrou a bála sa Pána, a aby
w tebe dôwerovalo srdce manžela twojeho; nech ti dá, abys
w dome prebýwala jako matka, ktorá sa tessi w synoch svojich;
nech wloží múdrosť do úst twojich a zákon tichosti na jazyl twoj,
abys nehovorila márných weci, a aby sa srdce tvoje neod-
chýlilo od muža twojeho; nech wstanú synowie twoji a za bla-
hoslawenú nech tá wyhlassujú a wychwalujú, abys spatrila
dobré weci Jeruzalema atd. a nech tá naplní atd.

Pre ženatého. — Dheň lášty atd. — Nech ti dá
Pán dl:ého žiwobytia, abys spatril dobré weci Jeruzalema
po wšette dni žiwota twojeho; nech požehná Pán domu twoje-
mu, jako požehnal domu Jakubowmu; nech ti dá dlhý žiwot,
abys uzrel wnukow svojich a lámal im s plesaniem chlieb w
starobe svojej; nech ti dá, abys byl šťastliwy, a nech tá
naplní atd.

Pre wydatú. — Dheň lášty atd. — Nech ti dá Pán
dl:ého žiwobytia, abys uzrela synow od synow svojich, abys
jedla s radosťou s nimi práce rúk svojich; nech ti dá Boh,
abys byla blahoslawená w dedictwe Pána, a aby ti bylo do-
bre, keď ostaries a uzreš odplatu plobu žiwota twojeho; nech
ti dá Pán dlhý žiwot, abys spatrila dobré weci Jeruzalema
atd. a nech tá naplní atd.

Pre wdowelých. — Dheň lášty atd. — Wolanie
twoje nech wstúpi k Pánowi, a Pán nech wyslyší hlas twój.
Nech tá obletie Pán štelosťou a posilní tá; nech ti dá Pán
trepezliwosti w protiwensťwách, rady w pochybnostach, múdro-
sti w prácach; nech ti dá Pán, abys byl (a) wdowcom (wdo-
wicou), jako sa slusí; nech wyslyší wšette prosby twoje, k
spaseniu dusse twojej, a nech ti dá dl:ého žiwobytia, a ko-
nečnú milosť, abys spatril (a) dobré weci Jeruzalema, a
nech tá naplní atd.

Pre rolníka. — Dheň lášty atd. — Nech ti dá

Pán hojnosť z rosy nebeskej a z plodnosti zemskej, a nech zaplní Pán stodole tvoje zbožiem a pivnice tvoje nech oplývajú vínom. Nech ti dá Pán dlhého žiwobytia, abys spatril dobré weci Jeruzalema po wšetke dni žiwota twojeho, a nech tá naplní atd.

Pre hospodára. — Dheň lásky atd. — Nech ti dá Pán z rosy nebeskej a z úrodnosti zemskej hojnosť wšetkého; nech sa vyhnu klasy role tvojej od hojnosti zrn, a hrozna nech naklonia winný foreň winice tvojej; nech ti dá Pán wšetkého dost, abys mal z čeho dať núdzynm. Nech ti dá Pán dlhého žiwobytia atd. (Jako pomysle).

Pre mládenca. — Dheň lásky atd. — Nech ti dá Pán rozumu, abys štímal zákon jeho a ostríhal ho w srdci swojom; nech odvráti Pán oči tvoje, aby newidely márnosti; nech ridi kroky tvoje na ceste prikázani Swojich, aby sa noha twoja neschýlila na chodník neprávosti; nech ti dá Pán, abys byl syn múdry, sláwa otca twojeho a swetlo oči matkyných. Nech ti dá Pán dlhého žiwobytia atd.

Pre chlapca. — Dheň lásky atd. — Nech tá Pán Boh požehná, a anđel jeho sprowadza, a nech tá naplní múdrosťou a umením a wšelikým požehnaním atd.

Pre nemluwni atko. — Dheň lásky atd. — Nech ostríha Pán dussu tvoju od prs matky tvojej, abys chodilo w newinnosti po wšetke dni žiwota twojeho, abys bylo na radosť matke svojej, a na potechu príbužným swojim. Nech ti dá Pán dlhého žiwobytia atd.

Pre nemocného. — Dheň lásky atd. — Nech tá uzdrawi Boh a Pán náš, Ježiš Kristus, nech oroduje za teba blahosl. Panna Maria, nech sa modlia za teba wšeci swätí rádowie blahoslawených duchow nech sa primlúwajú za teba wšeci Swätí Boží, abys dosiahnul úplné zdrawie tela i dusse, a abys spatril dobré weci Jeruzalema atd.

Požehnanie obecne. — Dheň lásky atd. — Nech ti dá Pán dlhého žiwobytia atd. a nech tá naplní atd.

Požehnanie wšeoobecne pri welikom množstwe ludu. — Pokoj Pána nasseho, Ježiša Krista a moc jeho najsw. umučenia a znamenia sw. križa a neporussenosť blahosl. Panny Marie, požehnanie wšetikých Swätých a prímluwa Wymolených Božích nech bude wo nás, aby ste mohli prewládať nepriateľow swojich widitelných i newiditelných, ob=

zvlášťte w hodinu smrti, a nech wás naplní wšelikým požehnaním atd.

Ľut modlitby.

Za duchowných pastýrow. — Ježišu! Ty si dal Cirkev Swojej duchowných pastýrow, aby weriacich k dokonalosti wedli. Daj im milosť, aby, wážnosť, dôležitost úradu Swojeho poznajúc, slowo Tvoje horliwé zwestowali. Popraj, by u Tebä nassimi orodownikami byli, modlitbou a nábožným žiwotom svojim hnew Twój od nás odwracowali. Nech sa jako príklady, wzory čnosti swietä, a abysme ich my nasledowali; požehnaj a ooplak im práce ich stonásobne. Dni sa starajú o dušse nasse, a musejú jednúc pred trónom Tvojim z nich počet wydať. Popraj, milostiwý Bože! bysme ich učenie, jako Tvoje učenie, k Tvojej cti, k ich potesseniu a ku spaseniu dušsi nassich zachowávali. Amen.

Za spowedeného otca. — O Bože! daj, aby mój spowedený otec byl pre mnä, čo byl Ananiáš pre Sawla, abych widel (a), čo mám činiť, a prijal (a) Duchu Swätého. Daj, aby sa on pri mojom spravowaní podlä pravidiel sw. ewangelium chowal. Daj mu trpezlivosť s mojimi krehkosťmi, ale daj mu tiež i pewného ducha, aby sa mojim neporiadnym náchylnostam sprotiwil. Mne ale daj uctivosti, bážne, umelosti, ponizenosti a dôwery k nemu. Daj, abych w jeho osobe Tebä samého považowal (a) a od neho k Tebe šťastliwé wedený (a) byl (a). O to Ťä prosím strže Ježiša Krista atd. Amen.

Za biskupa (hľadaj na strane 278.)

Na wýročniny wymenowania a poswäceniabiskupa (tá samá modlitba, ktorá poníže za pápeža.)

Za prälátow (hodnostárov cirkewných) a spoločnosti im swerené. — Wšemohúci, wečný Bože! ktorý sám weliké a podiwné weci činiš: zossli na služebníkow Swojich a na spoločnosti im swerené ducha spasitelnej milosťi; a aby sa Ti w pravde zalúbili, wylej na nich wečnú rosu požehnania Swojeho; strže Pána nasseho atd. Amen.

Za pápeža, pritom na deň a na wýročniny wýwolenia a korunowania jeho. — Bože! pastýru a predstavený wšelikých weriacich, wzhľadni milostiwé na služebníka Swojeho M., ktorého si za pastýra cirkwe Swojej ustanovil: udel mu, prosíme Ťä, aby swerenému sebe stádu strže učenie a príklady byl užitočný, a spolu s nim dosiahnul žiwot wečný; strže Pána nasseho atd. Amen.

Za wywołenie pápeža. — S pobožnou pokorou prosíme Tebä, ó Pane! by Tvoja nekónčená dobrota ráčila swätoswätej cirkwi rímskej najwyššieho biskupa udeliť, ktorý by sä Tebe i swätou peklivosťou o nás wždycky lübil, i pre spašiteľné panowanie swoje od Tvojeho ludu k oslávneniu mena Tvojeho stále uctený byl; skrze Ježíssa Krista atd. Amen.

Za cirkev (hlädaj na strane 278.)

Za wšetke stawy cirkwe (hlädaj na strane 278.)

Pobožnosť pri slawnom uwádzaní čili installowani farára.

Deján pluwiałom obetý pristüpi s príslužníkami (assistentmi) k oltáru a zaspiewa: „Veni Creator Spiritus“ (Príd, ó Bože, Duchu Swätý!). Pieseň túto dospewuje sbor spewáčý, po ktorej deján, kľaciac pred oltárom, na hlas strbawe so sborom rieka :)

D. Dáwam wám nové prikázanie, aby ste sä wopolof milowali!

R. Jako já som wás milował, tak i wy máte milowať jeden druhého!

D. Po tom wás poznajú, že ste moji učenníci.

R. Keď sä budete jeden druhého milowať!

D. Amen, prawím wám kdo werí wo mnä, skutky, ktoré já činím, i on bude činiť!

R. A wätštie nad tie bude činiť, lebo já idem k Otcowi.

D. Duch Swätý, ktorého possle Dtec w meno moje, on wás naučí wšetko!

R. A pripomenie wám wšetko, čokolwek bých wám wluwil.

D. Pane, wyslyš modlitbu moju!

R. A wolanie moje príď k Tebe!

D. Pán s wámi!

R. J s duchom twójim.

D. Modlime sä!

Bože! zoffli dnes Duchu Sw. na nowozridzeného paštyra stada tohoto, ktorý by oswietil jeho rozum, žeby tento poznal svoje dôležité powinnosti, a ktorý by zapálil jeho srdce, žeby tento s neunawenou horlivosťou, učením i príkladmi pracował na spašení stada, ktoré si mu dnes pod jeho opatrowanie sweril, a žeby ho wie-

dol k Tebe po ceste, ktorú si nám sŕdze Ježiſſa, Syna Swojeho ukázal. O to Tã prosíme sŕdze tohože Ježiſſa Krista, Pána nasseho. R. Amen.

(Na to wyjde dekan na kazateľnicu, a prečíta investitúru (list biskupský dosadzovací) a brzi — dopúſſta-li to čas a iné okolnosti — krátku príhodnú reč o vzájomných povinnostiach duchovného pastýra a jeho ſtada. Po ſtoičenej reči príkladne dekan s novým farárom k hlavnému oltáru, a keď ſã tu trochu pottáču pomoblili, obrãtã ſã obidwa k ľudu a dekan hovori:)

Pobožní a wrúčne milovaní veriaci fary M. M.! W mene nasseho oſvieteneho biskupa wſtupujem pred wãſ, abyſch na miesto zomreleho (odiffleho) duchovného pastýra M. M. umiedol prítomného pána M. M. jako riadneho farára do wſſetkých duchovných práv a povinností, a wãſ požiadal, abyſte ho uznali a ctili jako takého.

Potom mu oddãwa dekan kľúče ob koſtola týmto ſlowami:

Wezmi, milý Bratre w Kristu! kľúče od tohoto domu Božieho, jakožto znamenie farárskej moci, ktorú ti dnes dáwa cirkew Kristowa nad touto farškou obcou. Dwaraj tedy farníkom ſvojim kľúčom týmto dwere k hodom láſky, ktoré Dtec nebeſký tu priateľom Syna Swojeho každydobeinne pripravuje. Powolãwaj ich na ne príhodne i neprihodne.

2) Ddowzdãwa mu kľúč ob kŕſtiteľnice a wiede ho k nej a tu hovorí:

Oddãwam ti tu kľúč ob kŕſtiteľnice. Týmto ty doſtãwaſ ob cirkwe Kristowej rozkaz Pána nasseho, Ježiſſa Krista, ktorý rozkãzal učenníkom ſvojim: „Iďte do celeho ſweta, učte a kŕſtite w meno Dca i Syna i Ducha Swãteho.“ Tým ty jako učenník doſtãwaſ plnomocenſtvo, rozmnožowat krãlowſtvo Božie na zemi a w niwoč obracať krãlowſtvo ľny atd.

3) Ddãwa mu knihu ewangelij alebo ſw. piſmo a hovorí:

Prijmi jako učitel náboženſtwa túto knihu ewangelij a ſ ňou plnomocenſtvo, werejne prednáſať kŕeſťanſké wiero- a mravoučenie tak, jako ſã ono w tejto Božskej knihe nachãdza a priwolãwať farníkom ſvojim ſlowami Spãſitelã: „Kdo má uſſi k ſlyſſaniu, nech ſlyſſí! Krãlowſtvo Božie je blízko atd.

4) Dekan poſtma za ruku dve deti a wiede ich k nemu, reknúc:

Tu ti priwãdzam w mene Ježiſſa, toho najwãtſſieho priãtela deti deti tvojej novej farſkej obce. Rozpomeň ſã tu na ſlowã Pána nasseho: „Nechajte maličkých priſť ku mne, lebo ich je krãlowſtvo nebeſké.“ Nech to bude jedna z prednejſſích prác tvojeho úradu pastýrſkeho, tieto deti wodiť do ſškoly Kristowej a kŕmiť ich materſkým mliekom jeho ſw. náboženſtwa atd.

5) Ukazuje mu spovednicu a hovorí:

Tu je duchovná súdna stolica, kdežto máš na mieste Božom hriechy odpúšťať alebo zdržovať podľa moci, ktorú Ježiš dal učennikom Svojim, keď ich nadýchnuť a riekol: „Prijmite Ducha Sv.; ktorým odpustíte hriechy, budú im odpustené, a ktorým zdržíte, budú im zdržané!“ Jako Ježiš prissiel hládať, čo bylo zahynulo: tak i ty sa máš jebine o to starať, abys kajúceho hriessnika, tak jako on, lastawe odvrátil z jeho hriessnej cesty a priviedol ho k jeho križu atd.

6) Ukazuje mu oltár a hovorí:

Tu je ten swätý oltár, ku ktorému dnes po prvýkrát jako zridzený farár pristupuješ. On wyobrazuje krvavú horu kalvársku, na ktorej sa Ježiš Kristus za ztratené ľudské pokolenie sebä samého Dteu nebestému obetoval. Tu budeš i ty podľa rozkazu Ježišsa Krista: „to čiňte na moju pamiatku“ nekrmavú obeť, ktorúžto my sw. mssou nazývame, vykonávať. — Tu budeš jako plnomocník cirkwe budúcich manželow sobássiť. — Tu sa budeš k Dteu nebestému primlúvať za vlast a za celé človečenstvo. — Tu sa budeš modliť za zemepána, za wšetky duchowné i swetské wrchnosti, za túto obec, za nemocných a w núdži postawených, za chudobných, wdowy a siroty, za otcow i matky obce tejto a za ich deti.

7) Odbáva mu kľúčik od swätiny (tabernákulum) a hovorí:

Tu ti podávam kľúčik od swätiny, ktorážto tú najwyššiu cenu wšetkých weci prewysšuje. Tento Boží duchowný pokrm sa ti sweruje, abys ho medzi svojich farníkw rozdával k ustawičenému obnowowanju pamiatky smrti Pána nasseho a k zachowanju sw. obcowania weriacych týchto medzi sebou a s tebou, jakožto so svojim duchowným otcow a s Ježišom, jakožto s newiditelnou najwyššou hlavou celej kresťanisko-katolickej cirkwe.

8) Odbáva mu rituál (obrádnú knihu) a naridzenia biskupské, a hovorí:

Abys ale mohol wsetke úradné jednanja docela podľa predpisu a smyslu katolickej cirkwe, jako sa sluffi a jako to poriadok so sebou donášsa, k obecnému wydelawanju wykonávať: odowzdávam ti tu rituál (obrádnú knihu) w nassom biskupstwe predpísaný a naridzenia biskupské, podľa čeho sa máš jako služebník katolickej cirkwe spravovať atd.

9) Naposledy, keď som už wsetko, čo mi bylo od biskupa uložené, wyrídil, musím esse najprw teba, milý Bratre w Kristu! požiadať, abys mi tu werezne pod prisahou flúbil, že budeš úrad swdij podľa knäzských práw a powinností, do

ktorýchžto som tá dnes nwiebol, nakonko je to w tvojej moci, zastávať.

Dekán s assistentmi stojí pri oltári, a nový farár, kľačiac pred nim na stupňoch oltára, skladá nasledujúcu prisahu:

Já M. M. novousadený farár w M. slubujem pred Bohom a prítomnými, že budem mojemu najdôstojnejšiemu biskupovi M. M. w M. poslušný a že budem wšetke jeho nariadenia werne a náležite plniť. Slubujem, že sá bez jeho dovolenia nikdy od tejto fary, do ktorejžto som dnes uvedený, newzdálim, ale že ju budem podľa rozkazu Ježíssa Krista a podľa predpisu swätej katolíckej cirkwe, jako werný pastyr, s neustalou pečlivosťou, spasiteľným učením, čnostliwým knázkým žiwotom a prisľuhowaním sw. swiatosti spravovať. Slubujem, že sá budem bedliwe a werne podľa mojej možnosti starať o udržanie wšetkých statkow cirkewných, obzvlásťte ale že budem s neustalou horlivosťou pečovať o česť kráľowstva Božieho a o spasenie farníkw mojích. — Tak mi Pán Boh pomáhaj, a jeho swäté ewangelium!

Na to sá obráti dekán s assistentmi a s novým farárom k ľudu a hovorí:

Wčil wás, milí farníci! w mene wasseho biskupa wyzywam, abyste tu pred obličajom Božím slúbili, že budete na protí swojemu novému farárovi, ktorýchžto je wám od cirkwe Božej za pastyra duffi wassich predstavený, svoje powinnosti, jako opravdíví krestiani, pokud žít budete, werne plniť, aby mu bylo možno, áno aby mu bylo ľahšie, swój swätý úrad k wečnému spaseniu nesmrteľných duffi spravovať. Predstavení tejto obce farskej požádajú sá tedy, aby wčil sem pristúpili a w mene wšetkých farníkw swojemu duchownému pastyrowi prisľusnú jemu uctiwosť a poslušnosť podantem (boškaním) jemu ruky slúbili.

Nový farár obdržaw ob predstavených obce rukou baním pozbrawenie a slúb, dáwa im aposťolské požebnanie, riekaúc nad nimi:

Milosť Pána nasseho, Ježíssa Krista, a láska Božia, a účastenstvo Duchu Swätého buď s námi wšetkými. Amen! (II. Kor. 13, 13.)

(Po tomto sw. jebnaní drží nový farár welikú sw. msu. Po ewangelium obráti sá k ľudu alebo wŕnde na kazateľnicu a prečíta ewangelium u sw. Jána X. 1—15, a potom powie krátku homiliu wztáňujúcu sá na túto slawnosť.)

Po sw. msi zaspiewa dekán: „Teba Boha chwálime,“ po ktorom chwálospewe nasledujú tyto werse (Ján. 17.) a modlitba:

Nowouvedený farár: Tvoji byli a mne si ich dal.

R. A reč Tvoju zachovali.

Ť. Slová, ktoré si mi dal, dal som im.

R. A oni ich prijali.

Ť. Dite svätých! zachovaj ich w meno Svoje, ktorých si mi dal.

R. Aby jedno byli, jako i my.

Ť. Pane, wyslyš modlitbu moju!

R. A volanie moje príď k Tebe!

Ť. Pán s wami!

R. J s duchom tvojim.

Ť. Modlime sa!

Ježíssu, večná pravdo, Slovo Otca, Spasitelu plný lásky! Ty si mi sveril čiastku stada, ktoré Ti dal Otec. Akč mä teby tiež, pokorne Ťa prosím, wšsemohúcnosťou Svojou ochraňovať, múdrosťou Svojou sprowádzať a dobrotou Svojou posilňovať, abych swój postýrsky úrad náležite zastával a svoje owce slowom i príkladom, pobožnou modlitbou a prísluhowaním Tvojich svätých tajemstwi podlä mojeho powolania pájol. Zachovaj ich w Svoje swäté meno; lebo sú Tvoji. Udel mi tiež milosti, abych žiadnemu z nich nebal zahynúť. Tvoji sú, moji wšseci farníci; lebo Ty si ich Svojou brahou krowou wykúpil; Tvoji sú, lebo Ty ich pastieš a obierstwuješ Svojim swätým slowom, a krmíš Svojim brahým telom a krowou. Tebe ich teby porúčam, jakožto Tvoju wlastnosť, abys Ty ich ráčil až do końca pást, spravovať, zdržovať, ochraňovať a dokonálnymi učiniť; aby nikdo z nich nezahynul, aby wšseci byli od Tvojich swätých andelow na rukách nesení, aby wšseci byli w deň súdny nie so zatracenými na lawú stranu, lež s wYWolenými na prawicu Tvoju postawení; aby oni wšseci jednúc počuli hlas z úst Tvojich: „Prijdite požehnaní Otca mojeho; prijmite králowstvo, ktoré wám bylo od počiatku pripravene, kde žijes a kralujes s Ocom a Duchom Sw., rowný Boh, na wesy wefow. Amen.

Sbor. Chwálme Boha, ďakujme Bohu! Amen.

Pobožnosť pri prôvodnom witaní biskupa, kanoničú wistáciu alebo birmowku odbaťovať majúceho.

Biskupowi kanoničú wistáciu alebo birmowku odbaťovať majúceму ide sa w prôwode w ústrety. — Keď biskup wchádza do kostola spiewa sa na chóre: „Ehla knaz weliký“ atd. — Potom sa ide k oltáru a tam na pripravenom kšacable sa modlí biskup. Medžitým farár miestny na boku epistoly k modliacemu sa biskupowi obrátens rieka nasledujúce wersse a modlitbu:

Farár: Zachowaj, ó Pane! služebníka Swojeho, biskupa nasseho!

R. Ktorého duffa dúfa w Tebe.

F. Duch Twój nech bude s nim.

R. A nech ho sprowádza po wšsetkých cestách jeho.

F. Pane, wyslyš modlitbu moju!

R. A wolanie moje príď k Tebe.

F. Wšsemohúci, dobrý Bože! ktorý si milosti plným naridzeniem Syna Swojeho obcam Twojich krejšanských ctitelow predstavil biskupow, jako pastýrow, a opatril si týchto mocou apostolskou, aby posilňovali duffe učením a príkladom, bedliwým dohlädom, napominaním a pravidlami w čistej wiere, w opravdiwej láske a w pewnej nádeji spasenia, a aby ich wedli po ceste čnosti a pobožnosti do Twojeho nepominutelného kráľowstwa: zo srdca Ti ďakujeme za toto dobrodenie, a prosíme Ťa: daj, aby Duch Syna Twojeho, Jeziffa Krista spočíwal nad nassim najwvyšším pastýrom, biskupom aby údatne a radostne plnil svoje těžké powołanie, wedlä ktorého on má o nasse duffe pečovať, za ktoréhožto musí jednúc počet wydať (k Žid. 13, 17). Mám ale, ó Bože! daj srdce schopné, abysine pohľadom na swäté konania najwvyššieho pastýra, biskupa, ktoréhožto si nám predstavil, opravdiwe wzbelení a jeho apostolskými slowami od zlého odwrátení a ku wšsetkému dobrému powzbudení, jako milá Tebe obec pred Tebä wstúpiť, wždycky jako dobré deti po ceste prawdy, od Tebä zjawenej, kráčať, a jednúc spojeni

z Tebou večný život dosiahnuť mohli; sŕdze Ježiŕŕa Krista atď. Amen.

Po tejto modlitbe ŕa ŕpiewa: „Te b ä B o h a c h w á l i m e.“
Potom priskúpi biskup k oltáru, prednese na krátko ľubu cieľ ŕwego prichodu, wytoná na hlas modlitbu o patrónowi chrámu miestneho, naposledy ubelí obci ŕlawné poŕehnanie, riekajúc:

B i s k u p: Bud meno Pána pochválené.

R. Od tohoto času až na weky.

B. Pomoc nassa w mene Pána.

R. Ktorý učinil nebe i zem.

B. Poŕehnaj wás wŕsemohúci Boh, Dtec †, Syn † a Duch † Swätý.

R. Amen.

VII. Poboŕnost oztáhnúca ŕa k ŕwiatosti ŕlawu manŕelského.

Poučenie. — Staw manŕelský je ŕwiatosť, ktorou ŕa dwe ŕlobodné kresťanské osoby, muž a ŕena, pre celý ŕivot ŕwój ŕo ŕebou obdávajúc; Boh ale im tej milosti ubeluje, aby wo ŕwojom ŕlawe manŕelskom bohoboŕne až do ŕmrti ŕotrwali, ŕpoločne ŕebe pomáhali a dieťky ŕwoje po kresťanský wychowali. — Staw tento manŕelský je ustanowený k rozplobeniu ľubŕského pokolenia, k ŕpoločnej pomoci manŕelow, k proŕriebku proti nezrúdenej ŕiaboŕti telesnej. On je ŕice k rozplobeniu ľubŕského pokolenia potrebný, ale nie pre každého ľloweka; lebo ŕlaw ŕlobodný je pre ŕwláŕtne osoby dokonalejší; áno ŕlaw tento ŕlobodný panický a panenský (beŕzenŕwo) prikazuje ŕa osobám duchowným cirkwe katolíckej ľatinskej, a krom týchto i mníchom a mníškam obojej cirkwe ľat. a rekej (počínajúc ob pobjabna), hlavne za tou príčinou, aby w poboŕnostach a iných powinnostach ŕwojích nebyli ŕwetkými ŕarostmi znepokoŕowani. On je nie len ŕmlúwa, ale i ŕwiatosť, čo ŕa doľáŕe takto: Ľlowečensťwo, ktoré dwojemu poriadku, prirod-

nému a mravnému naleŕí, mohlo len tak wykúpené byť, ŕe krom pozemŕského kmeňowného ota, Abama, doŕtalo druhého duchowného ota, Krista, a tento duchowný otec jemu mohol byť daný jedine ŕŕze rozplobenie-ŕa onoho pozemŕského ota, tak jako ŕa rozplobenie Adamowo mohlo ŕat jedine ŕpasitelským proŕriednictwom Kristowým: pohlawné ŕpoenie teby, jakoŕto prameň rozplobenia Adamowo w pokoleni pred Bohom už wykúpené z počiatku hneď ŕpočítwa na Kristu, ktorý ŕa byl zaujal za ľloweka, čili manŕelŕwo je samo w ŕebe ŕwiatosť. Tak tiež Kristus sám wyhláŕil manŕelŕwo za ŕnátol ŕwätý, ŕwiatostný on ho sám ŕwojou Boŕŕŕou prito-
mnosťou w ŕáni Galilejskej poctil, a ŕwátobníkom, w potrebe poŕtaweným, záŕratom prvým pomohol; on ŕa na ŕameho Boha obwolal, ŕe ho w rai ustanowil a ŕe ŕa neba ŕiadnym rozŕobáŕŕom zruŕŕil. — Staw manŕelský je ŕwäzoľ nerozľučný; ŕe je nerozľučný, poznat z nasledujúceho rozŕoworu meŕzi Kristom a ŕarizejmi: Ľto totižto priskúpili jednúc k Jeŕŕŕŕowi, poľúŕŕajúc ho a

reknúc: „Či sluffi človeku prepustiť manželku svoju z ktorejkoľvek príčiny?“ Ktorýmžto odpovedal Ježiš: „Čo ste nečítali, že ten, ktorý učinil človeka na počiatku, muža a ženu učinil ich? a riekol: opusti človek otca i matku, a bude sa pridržať manželky svojej, a budú dva v jednom tele. A tak už (bľa vôle Božej) nie sú dva, ale jedno telo. A preto, čo Boh spojil, človek nerozlučí.“ Keďli semu: „Prečo tedy Mojžiš rozkázal dať listok rozvodný a prepustiť?“ Prazil: „Mojžiš pre tvrdošť srca wafseho dopustil wám prepustiť manželky wafse, ale z počiatku sweta nebylo tak. Prazilim ale wám, že kďokďkoľvek prepustí manželku svoju, krome pre smilstwo, a inú pojme, cudzoloží, a kďo prepustenú pojme, cudzoloží“ (Mat. 19). To je welmi dobre, že staw manželstwy je nerozlučný; lebo keby to wďobec platilo, žeby sa mohli manželji ob seba oddeľti a zase s inými osobami zasnúbiť, wtedy by si ľudie za nástroj smilstwa slúžili, telesné žiadosti by sluffné medze prestupowaly, w domácnosti a w obci by panowala neswornosť a nepokoľ, wychowante a zaopatrenie deti by sa zanebďawalo a obzwláštne pokolenie ženské by pri tom trpeľo. Sďežto naproti tomu, keď ľudie wedia, že jedine smrť manželow rozlučuje, wstupuju s rozwahou do stawu manželstwego a, súc už raz spolu spojeni, pozor si dawatú, aby si lásku, wernosť a posluffnosť zachowali, aby si wospolok pomáhali a usľachowali, aby jeden druhému byl ku potesneniu a prospechu. Kristus wyse uwedenými slowami: „kďo kďoľweľ prepustí manželku svoju, krome pre smilstwo, a inú pojme, cudzoloží“ nechce, aby manžel a manželka po prepustení opat w nowé manželstwo wstúpili, lež chce, aby sa

len stolum a postelou ob seba rozwedli, aby sa pokázali a opat sa sďednotili, jako to i sw. Pawel w mene Kristowom porúca: „Tym, ktorí sú w manželstwe, prifazujem nie ja, ale Pán, aby žena ob muža neobchádzala: keďby ale obiffľa, nech zostane newydatá, alebo nech sa zase s mužom swojim smerí. A muž nech ženu neprepúšťa.“ (1. Kor. 7, 10. 11.). — Sw. Pawel (1. Efest. 5, 32) nazýwa swiatosť stawu manželstwego „weli kým tajemstwowom w Kristu a w cirkwi“; ponewáč sa strže staw manželstwy to duchowné nebeské spojenie wyobrazuje, ktoré bez rozlučenia na wely trwá medzi Kristom, ženšcom a cirkwou, newestou jeho. — Krestanski manželji majú sa tedy powažowat za wywoleny nástroj Boží, aby sa nie len počet ľubi na zemi, ale i počet werciacich w cirkwi a počet Swätých na nebi strže nič rozmnožowal. K tomu ale musia oni do stawu manželstwego tak wstúpiť, aby medzi nimi nebylo žiadnej prekážky a z úmyslow, ku ktorým ho Boh ustanovil; a preto nemajú wstupowat do mieffaného manželstwa, t. j. do takého, w ktorom manželji nie sú jednej wiery, kďežto jeden z manželow je katolik a druhý nekatalik: Luterán alebo Kalwin. Takéto mieffané manželstwa zawrhuje i rozum i sw. písma. — Rozum ich zawrhuje 1) preto: že w nich nie sú rownateľ práwa. Lebo aby sa manželom wo wffelkom darilo, nemőže a nesmie jeden z nich býť podporowaný a druhý zkracowaný, jeden z nich obľahčený a druhý stížnený, jeden z nich osľobodený a druhý wiazaný, — čo sluffi a patri manželowi, to isté má sluffat a patri manželke: a čo je manželke sľobodno a bowolene, to isté musí býť manželowi sľobodno a bowolene. Už ale jestli je manžel nekatalik a manželka katolická

ka, wteby manžel nekatolik po-
blá učenia svojeho neni i manžel-
ke katolícke až do smrti priviaza-
ný a môže ju z dôležitých príčin
prepustiť a s inou sa zasnúbiť;
naproti tomu manželka katolícka
je dlá učenia naseho i manželowi
nekatolikowi až do smrti privia-
zaná, a keďby i manžel nekatolik
s ňou rozsobášený poznovu sa
ožentil, ona sa predca za jeho ži-
wobytia nesmie a nemôže pozno-
wu vybat; 2) preto: že w mie-
ššaných manželstvách sa nemôžu
beti boh a bojne vychowat.
Zákonom zemským bylo naribzené,
aby, je-li manžel katolik a man-
želka nekatolícka, wšetke ich beti
mužského i ženského pohlawia by-
ly po katolícky vychowané; je-li
ale manžel nekatolik a manželka
katolícka, wteby sa majú beti
mužského pohlawia w nekatolic-
twe, a beti pohlawia ženského po
katolícky vychowat, a len wteby,
keď manžel nekatolik powolil, mô-
žu sa beti mužského pohlawia po
katolícky vychowat. Zákon tento,
ačkolwek newoľne, čini násilie
srbcu materstému; lebo manželka
katolícka je tak dobre matka sy-
now, jako deier svojich, nemôže
jej teby byt wšetko jedno, aby
deery jej priffly i poznaniu praw-
dy a i wečnému spaseniu, syno-
wie jej ale nie. Wšak ale i de-
tom pohlawia mužského čini sa
strze to křiwba; lebo ich otec ne-
katolik prwej už, nežli prawé ob-
neprawého rozoznawajú, proti
prawému náboženstwu popubzuje,
i neprawému webie a do nebezpe-
čenstwa wečnej škazy uwrhuje, a
manželka must na to proti svojej
wiere ľahostajne pozerať. Ale ani
dielky ženského pohlawia nemôžu,
sa dobre vychowat, a sice pre
pohoršlité príklady, pre urážli-
vé reči, ktoré doma na swojom
nekatolíckom otcowi a na svojich
nekatolíckých bratoch wbia a sly-
šia; nedôsbu dôkladného nabo-
ženstwa, doľonalej nábožnosti, lež

sa stanú wlažnými a obpadnú w
čas pokuffenia; — 3) preto: že
w mieššaných manželstvách sa
tážko dosáhuje spolowená
pomoc, ktorážto je krome roz-
plobenia ľubstwa a wychowania
beti, cieľ stawu manželského. Po-
moc táto pozostáva w tom, aby
sa obostranne wzbeláwali, wo zlych
dňoch sa tessili a sworne spolu žili.
Toto sa ale w mieššaných man-
želstvách nedosáhuje, a sice preto
nie, lebo manželowi ľahostajným
a zbytočným pričábyza, čo man-
želka za swaté a ctihodné powa-
zuje a w čom manželka utechu na-
chábyza, to manžel za poweru
drži. Nerownawajú sa w tej naj-
blawnejšej weči, tým menej w
iných prípadnostach sa budú sro-
wnawat; ano toto svoje nerow-
naké nábožensté smýšľanie dost
často trpčým wyjadreniem, zwlá-
sťte, jestli je nárůžiwost pobúre-
ná, profawí a bá to prvú príči-
nu i wščitkám, i útržkám, i roz-
tržitostkam, i rozwojeniu mysle,
i ubasnutiu lásky, i hrubému na-
kladaniu a i dšoročnej newoľi
medzi manželmi; — 4) preto: že
w mieššanom manželstwe kat. stra-
na pabá do nebezpečenstwa, za-
priet a ztratiť swoju wieru. Lebo
jestli strze wieru panuje neswor-
nosť w domácnosti, tu sa tá slab-
šia strana, manželka katolícka,
aby len pokoj zachowala, i usú-
penju naklonuje, i začína opú-
šťat nawštitiwowanie kat. sluzieb
Božích, začína opúšťat zachowa-
wanie kat. cirkewných prikázaní,
začína opúšťat konanie spastel-
ných kat. obyčajow, začína opú-
šťat plnenie svojich kat. powin-
ností preto, že je to manželowi
nekatolícku nemilé a protivné: a
tak pomalicky slabne jej wiera a
stypne jej horlivosť, až napo-
sledy zawrhne swój najwážšii po-
klad na zemi a najštiejšii základ
swojeho spasenia, wieru katolí-
ckú. — Nie len rozum, ale i sw.
přsmo zawrhuje mieššané man-

želsťová. Tak už v starom zákone (II. Mojz. 34, 16.) Boh zakázal žibom, s pobanmi sa zasnúbit, a Kristus Pán toho zákona nezrušil (Mat. 5, 17, 19.). A preto žiaden múdry nemôže za mat Cirkvu katolíckej za zlé, že ona tu svojeho pojehnania odopiera. Medzitým ona, ačpráve bolestne, dopúšťa miešanie manželstvá jedine pod tou výminkou, keď sa ženčch nekatolíckych pred sobášom zlawným úpisom a svedoctvom poctiwých dvoch mužow zaväzuje, že svoje deti mužského i ženského pohlavia nechá vychovávať w náboženstwe katolíckom. — Dasej: katolíck ženiš majú wstúpiť do stavu manželského w bážni Božej, s čistým svedomíem; a preto majú prvej išt k sw. spowebi a prijímaniu.

Prvej ase, nežli oni zasnúbení budú, musejú byť tri razy oblaššowaní po tri nebele alebo swiatky, a to w tom faršskom kostole, pod ktorého faru patria, pri wverejných službách Božích, pred obcou shromaždenou, aby nastávajúce oddawky priššly w známost tým, ktorí by o nejakej prekážke, pre ktorú by nemošli byť sobášeni, nečo wedeli a takowú na fare oznámili. — Pred a pod oblaššami býwajú obidwa, ženčch a newesta ob svojeho duchowného pastýra skúmaní, zďalž sú dost zbehlí w náboženstwe, aby mohli pobja nebo swate žit a deti svoje vychovať (chobia na katechismus). Tu sa tiež wysštruje, zďalž není medzi nimi nejakej prekážky, totižto: zďalž by ich spojenie nebylo zákonom bud swetským alebo cirkewným zapowebené; zďalž není možno obdržat dispensácie od tej prekážky. — Prekážka šnatku manželského záležť najčasteššie w tom: sú-li ženiš sebe nejak príbužní po krwi, t. j. potrwní priatelí, pochádzajúci z jedných predkow, alebo sú-li sebe nejak šblžki šwagorštwom,

totižto príbuženštwom tým, bo ktorehožto wchádzza manžel s potrwými priatelmi manželky svojej, a manželka s takowými priatelmi manželja swojebo, alebo sú-li spojení duchowným príbuženštwom, bo ktorehožto wchádzzajú krštní a birmowní robicowie so swojím krštnítkom a birmowancom i s jeho telesnými rodičmi.

Enúbencow sobáší platne farár buďto ženčchow alebo newestín; wššal ale i každý iný knáz s priwoleníem jedneho alebo druhého z nich. Oddawky (sobás) wóbec smejú sa kedýkolwek w roku wplonáwaa, nie ale wždy swawne a so swätehným weselíem. Piate prikázanie cirkewné žnie: „W zapowebený (swatý) čas swätebného weselja nebržat.“ Štrže toto prikázanie sa zapoweba, ob prwej nebele abwentnej až do swiatku sw. troch králow, a ob šklaredej štreby až do nebele prówobnej swätebného weselja držat. Wššal ale i k tým len oddawkám w zapowebený čas je potrebné biskupské powolenie. Šlawnosť ale oddawól a swätebné weselje záteží w tom: že sa ženčch a newesta wo wwerejnom prówode (so swätebnou družinou) po ulici berú do kostola, že knáz mežzi sw. mšsou dáwa neweste pojehnanie, a že sa hostie pri šlučnej hostine a tanci zabáwajú. Zapoweba sa w oných dobách swätebné weselje; ponewáč by to prekážalo wrúčnejšim pobožnostiam, ku ktorým cirkew wteby pobúdba a zaväzuje swojích wertaciach. — Jednotliwých obrádow sobášnych dej a wššlad je tento: Ženičch a newesta príduc w určity čas do kostola prikľaknú k oltáru Božiemu; lebo ob Boha wyládbáwajú a príšmú swiatostné pojehnanie swojebo šnatku manželského, obkub šlawnosť spojenia manželow katolíckych menuje sa „swatbow“, ponewáč sa ten ich šnatok ob knáza w mene Božom poswäcuje. Že-

nícha sprowádzajú dva swedkowie, newestu družice a družba. Sú-li ženíš slobodní, totižto newodoweli a k tomu dobre zachowali, dá sa im na hlavu myrtový alebo rozmarínový wencet. Podobný wencet majú družice na hlavu, a družba i ostatní swätebníci takové rozmarínové perá majú alebo k pršám pripnuté alebo okolo ruky owité. Myrta, ktorejto listy sa vždy zelenejú a nikdy newädnú, wyznamenáwa neporuffenú newinnosť, radoštnú hrdošť z poctiwosťi panicej a panenskej, a neprestáwajúcu wernosť, ktorú sebe ženíš prisľubujú. Ponewáč w našich stubenešších krajoch je zriedka dostat myrtu, užíwa sa miesto nej rozmarín. — Knáz rochétou a štólou odety brži príhodnú reč k ženíšom, a potom im, najprw ženíšom i a potom neweste predkladá nasledujúce otázky :

Jako ti meno? Ženyš: M.
Newesta: M.

Knáz: M. Pýtam sa teba na twuju kresťanskú wíeru, abys mi powedal (a): si-li swáwaný (a) s inou osobou, alebo nie? Sľúbil-li si manželstwo žiadnej druhej osobe, mimo tejto poctiwej osoby? — Žen. Rew.: Nie.

Lebo by byla medzi nimi, vobla cirkewného práwa, pretážka oddawosť, lebbý ktorý z nich už ktorej inej osobe byl k stawu manželstému platne zaslúbený. Mimo toho hressil by tážto, lbo by z nich platný sľub k stawu manželstému inej osobe učineny zrušil a wčil oddany byť žiadal, ani by nesmel búsať, že pri týchto swojích oddawkách dostahne milosť Božiu.

Kn.: Miluješ-li túto poctiwú osobu? Žen. Rew.: Milujem.

Kn.: Chceš-li ju (ho) sebe wziať za prawú (ého) a wer-

nú (ého) manželku (manžela)? Žen. Rew.: Chcem.

Kresťanskí manželi sa majú wzájomne chowať, jako Kristus a cirkew. Manžel má swoju manželku milowať, jako Kristus cirkew miluje: a manželka má manželowi swojemu jeho lásťu poslušnosťou obplácať, jako cirkew obplacuje Kristu jeho lásťu tou najwätšou poslušnosťou.

Knáz: Pýtam sa teba po druhe, abys mi oznámil (a) na twuju wíeru kresťanskú, není-li medzi wámi nejakeho křwného priateľstwa, šwagorstwa, kmotorstwa, alebo nejakej inej pretážky, ktorá by medzi wámi staw manželstý pretážil mohla? Žen. Rew.: Nie.

Tak prozreteľne postupuje cirkew pri ubelowaní swiatosťi stawu manželstého, že, acpráwe sa už dost či oblašťami či swätebným wšťstvom ženíšom na fare wylutáwalo: není-li medzi nimi nejakej pretážky; predca oni esse raz pred samým sobášom strany toho tážani býwajú, aby totižto swiatosť túto newowolene alebo i neplatne proti zákonom swetským, cirkewným alebo Božím neprijali.

Knáz po sobpowebaných ku spokoženosti týchto otázkach táže ženíšom položil na oltár ich prstene, ktorejto on žehná takto:

Kn. Pomoc nassa w mene Pána.

Rf. Ktorý učinil nebo i zem.

Kn. Pane! wyslyš modlitbu moju.

Rf. Awolantie moje príd k Tebe.

Kn. Pán s wámi.

Rf. S duchom twojim.

Knáz: Modlime sa! — Požehnaj, Pane! prstene tieto, ktoré w mene Twojom žehnáme, aby, ktorí ich budú nosiť, w Twojom pokoji sotřwali, Twuju

wóku plnili, w Twojej láske žili i ostareli a rozmnožovali sa za dlhé časy. Strže Krista Pána nasseho. R. Ameen. — Modlime sa! Stworiteku a Zdržowateku ľudského pokolenia, darcu milosti duchownej: Ty Pane! zofli Ducha Sw., Utešitelka z neba nad tieto prstene: aby ozbrojené mocou obrany nebeskej, slúžily tým, ktorí ich budú nosiť, k spaseniu. R. Ameen.

Tu kropí knáz prstene svätenou wobou w podobu križa, a srka ich na stwrtý prst ľavej ruky ženichom, a síce prsteň ženichow neweste a newestin ženichom, riekajúc:

W meno Otca † i Syna i Ducha Sw. Ameen."

Prsteň je znamenie lásky a wernosti, a jako tento nemá ani počiatku ani konca, strže čo on označuje wečnosť a je nepobelený: tak ich láska a wernosť má byť wečná a nepobelená. Wsrka sa prsteň na stwrtý prst ľavej ruky preto; lebo od tohoto tbe žila k srceu, jakožto k sídlu lásky.

Sú-li obidwa ženisti slobodní, t. j. není-li žiaden z nich owbowelí, alebo: je-li newesta slobodná a ženich wdowec, žehná ich knáz nasledujúcimi modlitbami:

Rn. Pomoc nassa w mene Pána.

Rf. Ktorý učinil nebe i zem.

Rn. Utwrd to, Pane! čo si pôsobil w nás.

Rf. Z chrámu Twojeho swätého, ktorý je w Jeruzaleme.

Rn. Budte požehnaní od Pána.

Rf. Ktorý učinil swet z ničeho.

Rn. Modlime sa!

Bože Abraháma, Bože Izáka, Bože Jakuba požehnaj mladoženichow týchto, a zasej semeno žiwota w myslach jejich: aby, čo prospessného pre seba

poznajú, to i činiti žiadali. Strže Pána nasseho, Jezissa Krista, Wykupitela sweta, Syna Twojeho Jednorodzeného, ktorý žije a krajuje s Tebou w jednote Ducha Swätého, na weky wekow. R. Ameen.

Žalm 127. „Blahoslavení wssenci, ktorí sa boja Pána: a chobia po cestách jeho. — Práce rúk twojich jest budeš: blahoslavení budeš, a dobre sa ti powedie. — Manželta twoja jako winný koreň hojný: po bokoch domu twojeho. — Synowie twoji jako ratolesti oliwové: okolo stola twojeho. — Hľa tak bude požehnaný člowek: ktorý sa boji Pána. — Požehnaj tá Pán zo Synona: a spatri dobré weci Jeruzalema: po wssette dni žiwota twojeho. — A uzri synow od synow twojich: a pokoj nad Izraelom. — Sláwa buď Bohu, Dtcu atd."

Pane — Kriste — Pane, smiluj sa nad námi! Dče nás (potiču).

Rn. A neuwod nás w pokušenie. — Rf. Ne zbaw nás odo zlého.

Rn. Spas služebníkow Swojich. — Rf. Bože mój! dúfajúcich w Tebe.

Rn. Zosli im, Pane! pomoc zo swätiny. — Rf. A zo Synu Chráň ich.

Ru. Buď nám, Pane! wážou mocnou. Rf. Db twári nepriateľa.

Rn. Pane! wyslyš modlitbu moju. — Rf. A wolanie moje príd k Tebe.

Rn. Pán s wámi! — Rf. S duchom twojim.

Rná z: Modlime sa! Zhládni, prosíme Teba, Pane! na sňatof tento z nebies Twojich swätých; a jako si Tobiássa a Sáru, sprowádzajúc ich andelom pokoja, ochraňowal, tak

ochraňuj i týchto proti smrtonosnému nápadu diabla, a odvráť od nich protivensťvá dusse i tela: aby mocou Tvojou chránení zvelebowali meno Tvoje swäté, ktoréžto je požehnané na weky wekw. R. Amen.

Modlime sa! *Wyslyš, Pane! prosby nasse, a pamätaj mi: lostiwe na ustanowenia Tvoje, ktorýmižto si rozmnozenie ľudského pokolenia uridil: aby, čo sa pôwodom Tvojim spojuje, pomocou Tvojou zachované bylo. Strže Krista, Pána nasseho. R. Amen.*

Modlime sa! *Požehnaj + Pane, Ježíssu Kriste! tohoto služebníka a túto služebnicu Tvoju, jako si požehnal rodičom synow izraelských strže mohlitbu Mojžišowu, aby, prejdúc pres more čerwené, pred obličajom Faraonovým spasení byli: tak i títo aby byli pred obličajom Tvojim spasení w deň súdny. Strže Krista, Pána nasseho. R. Amen.*

Žehnanie. — Nech wás požehná + Boh Dtec, nech wás ochraňuje Ježíš Kristus, nech wás oswieti Duch Swätý, nech wám ukáže Pán twár Swój a smiluje sa nad wami; a nech obráti Pán obličaj Swój k wám, a nech wám dá pokoja pres wšsetke dni života wasseho, a nech wás naplní wšselikým požehnaním nebestým, aby ste mali život wečný, na weky wekw. R. Amen.

Sú-li obidwa ženisi otboweli, wtedy knáz ich nežehná, lež z nadrečených modlitieb len túto rieka: „Wyslyš, Pane! prosby nasse atd. Je-li ale newesta wbowa a ženich slobodný, wtedy knáz len samého ženicha žehná, a tak nadrečené modlitby len nad nim samým, w počte jednotnom a pohlawí mužskom howorí.

Knáz, wykonaw modlitby požehnáwacie nad ženichmi, káže týmto, aby si pobali prawé ruky, ktoré on sľobou owinie a sobássi ich týmto slowami:

Spojujem wás w manželstvo: w meno Otca +, i Syna +, i Ducha + Swätého. A.

*Pobáwianie sebe prawých rúk znamená silu prisahy, ktoroužto sa zaslúbenie utwrbzuje, znamená tiež i to: že ženisi, jako by držiac sa rukami, majú w živote tomto kráčať, w každej potrebe sebe ruku pomocnú podávať, nitby sa jeden druhého neopustil a wernosť si spoločne zachowal. — *Stbla*, ktorou sa wiazu ruky ženichom, wyobrazuje swäzok manželský, ktorý ženichow mocou knážskou nerozlučne spojuje. — *Žehnanie znamenanie msw*. *Kříž* znamená: že milosť, učinkujúca wo swiatosti stawu manželského, postawaná je jedine na zaslubách ukřížowaného Pána nasseho, Ježíssa Krista.*

Naposledy prisahajú ženisi kľaciac a položenými na kříž (křížstka) dwoma prstama prawej ruky, jeden za druhým, najprw ženich a potom newesta, w ten spôsob: že knáz slowá prisahy napoweda w druhej, ženich ale a newesta ich dopoweda w prwej osobe takto:

Tak tebe (mne) Pán Boh pomáhaj, — blahoslawená Panna Maria, — i wšseci Boží Swätí, — že ty (já) túto počtíwú osobu miluješ (milujem),

— milujúc za pravú a wernú manželku (za pravého a werného manžela) sebe pojímaš (pojímam), — podľa ustanowenia Božieho, — i podľa obyčaja Cirkwe swätej wseobecnej — a že ju (ho) nikdy neopustíš (neopustim), — až do jej (jeho) a tvojej (mojej) smrti, — w žiadnom protiwenstwie. — Tak tebe (mne) Pán Boh pomáhaj!

Vo tejto prísave knáz dá ženám bostať krucifiks na dôkaz toho: že sa ich spojenie stalo w Jezisu Kristu a podľa jeho učenia. Pred tým sa sami ženy jeden druhého bostali na dôkaz lásky a wernosti.

Naposledy knáz pokropí ženám swätenou wodou, čím ich obrazne napomína, aby, jako nastúpili s čistým srdcom staw manželstvá, tak tiež čistotu srdca zachowali w ňom; ponewáč by ináčej milost Božia, ktorú wo swiatosti dnes obdržali, obišla. od nich.

Vo oddawkách koná sa obyčajne sw. mša za ženám, ktorá wo wšetkých svojich čiastkach zawiera ty najpreuklamejšie modlitby za nich. Pod touto sw. mšou a sice po „modlitbe Pána“ (Pater noster), obráti sa knáz na strane epistolnej knoým manželom, klaciám pred oltárom, a wrieka nad nimi tyto dôrazné modlitby:

Modlime sa! — Wyslyš, Pane prosby nasse a pamätuj milostiwie atd. (ako na strane 396).

Modlime sa! — Bože! ktorý si mocou Swojou z ničeho učinil wšetko: ktorý si na začiatku sweta stworil na twár Swoju kloweka, nerozlučnú to pomoc ženy preto, abys z muž-

ského tela dal počiatok telu ženskému, učiac: že, čo sa Tebe z jednoho ustanowit lubilo, to aby sa nikdy nerozlučowalo; Bože! ktorý si tak wyborným tajemstwom poswätit manželstvá swäzoť, abys tým w swätebnej smluwe predobrazil swiatosti Krista a Cirkwe Božej, strze ktoréhožto sa žena spojuje s mužom a dobre zridzené ľudské towarystwo nabýwa takého požehnania, jaké ani pokutou hriechu dedičného ani ortielom potopy sweta nemohlo byť odňaté: wzhľadni milostiwie na túto služebnicu Tvoju, ktorá, wydávajúc sa za muža, žiada byť Tvojou ochranou podporovaná: daj, aby w nej bylo járho lásky a pokoja, aby sa werná a čistá wydala w Kristu, aby nasledowala pobožné ženy, aby byla milá mužowi swojemu jako Rachel, múdra jako Rebeka, dlhoweká a werná jako Sara, aby ju ten pôwodca hriechu skutkami svojimi neporussil, aby sotrwáwala oddaná wiere a prikázaniam Tvojim, aby, w jedno manželstwo spojená, nedowolených skutkow sa chránila, aby slabosť swoju silou kázne podporowala, aby byla vážna stydliwostou, zbehla w učené bestom, požehnaná dictkami, mrawná a neminná, a aby sa dostala do pokoja blahoslawenských a do kráľowstwa nebeského, a aby obidwa wideli synow od synow svojich až do tretieho a stworeného pokolenia, aby dostaliť

wysoký wek; sfrze tohože Pána nasseho atd. Ameň.

Po týchto modlitbách pokračuje knáz ďalej w služení sw. misse až po „Ite missa est“ (alebo „Benedicamus Domino“), a tu, pred požebnávaním ľudu, žebná o-pät ženichow, obrátený k nim, takto:

Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba nech bude s wami, a nech vyplní pože-hnanie Svoje wo wás, aby ste wideli synow od synow svojich až do tretieho a štvrtieho pokolenia, a potom aby ste mali ži-wot wečný bez konca pomocou Pána nasseho, Ježiša Krista, ktorý žije a kráľuje s Tebou, Otcom a Duchom Sw., Boh, na weky wekow. Ameň.

Na to nech knáz ženichow prenikawou rečou napomenie, aby sebe jeden druhému zachowali wernosť, aby počas modlitby, pôstu a sviatkov zůstávali čisti, aby muž milowal ženu a žena muža, a aby sotrwávali w bázni Božej. Naposledy obidwoch pokropí swä-tenou wodou, prežebná, jako oby-čajne, ľud, číta ewangelium sw. Jána a skoňčí sw. mssu.

Ponewác sw. missa za ženichow tak prenikawé a požebnania plné modlitby za nich w sebe zawiera: mali by duchovní pastýři wšemožne nástojit o to, aby sa každý sobás w spojení s touto sw. missou, na-sledowne pred poludniem sláwil, a nikdy by nemali privolit k tomu, aby sa wykonáwal po poludní, kdežto už ani myslieť sried hodowa-nia není tak, jako ráno k swiatost-nému činu rozpoložená, čo už sama wáznosť testo tak weľikej swiatosti i swiatosti sobásnej prí-sahy a knázskeho požebnania ne-dopúšťa, aby na miesto sw. misse

šli prosťo od oltára k blučnému hodowaníu a tancu.

Po nektorých miestach panuje ten mnohowsýznamný obyčaj, že sa po sw. mssi novým manželom dáwa piť žebnané wíno swätoján-ským zvané, — sfrze čo sa im pripomína onen zázrak, ktorým Ježiš Kristus swätbu w Ráne Ga-lilejskej poswätil, premeniw tam wodu na wíno; pripomína sa im tiež, aby mali jeden k druhému tak weľkú a uprimnú lásku, jakú mal sw. Ján k Ježišmu Kristu, na ktorehožto swiatok sa žebná wí-no; pripomína sa i to: že, jako wíno obweseľuje srdce človeka a posilňuje ho, tak i manželé majú weselou myslou a posilneným srd-com snássať wšetke bremená stawu manželstého. K tomuto krásnemu obyčaju príčinu zawdala istá prí-hoda zo života sw. Jána ewan-delisty. Totižto tento miláčik Pá-na z lásky, aby získal Kristu Ari-stodema, wypil otrowené wíno, ktoré mu ale neusskobilo, a tak majú tiež i manželé jeden za dru-hého wšetke pretrpieť, aby svoje dusse poswätili a spasili.

Mladá newesta ide na druhý deň po sobáši do chrámu, ďakovať Bohu za požebnané manželstvo, a postojí w chrámej bránici, odkud ju knáz, rochétkou a sftólou odetý, uwádza do chrámu až pred oltár, riekajúc nad ňou isté k to-mu predpísané modlitby.

Ktorí manželé už pädesiat ro-kow spolu žijú, slawiewajú „Zla-tú swätbu“, nie jakoby tu byli znova oddávaní, lež ďakujú Bo-hu za jeho hojnú milosť, ktoré im za pól sta rokov preukazowal, prosiac ho za budúcu jeho pria-zeň, obnowujú jeden druhému sľub wernej lásky a prijímajú od kná-za sw. požebnanie. Pamiatka sňat-ku manželstého, pred 25 rokmi učí-neného, menuje sa „strieborná swätba“ a sláwi sa tiež po-dobne, wšak ale wiac podobácu.

Názov „Zlata swäťba“ utakuje na wzácnosť tej slawnosti, ktorej sa nemnohí manželi dočkajú. Taki manželi pri prôwode swojom do chrámu Pána a obtud nazad majú w pravej ruke berlu, narôdchu krížom ozdobenú, na znamenie nie len swojeho wysokého weku, podpory potrebujúceho, ale tiež i na znak toho, že sa wždy držali wiery utrižovaného Pána, Ježišsa Krista, a že sa na neho spoliebajú, úfajúc sa strže jeho neskôčené zásluby nebeskému blahoslavenstwu.

W odlitba ženicha a newesty. — Wiem, Bože môj! že Ty si môj Dtec a já Tvoje dieťa. Nesluffi sa, abych takým spôsobom wstúpil (a) do stawu manželského, jako do neho pohani wstupujú, ktorí nemajú toho šťastia, žeby Tã poznali. Buď Ty sám pôwodom nasseho swäzku. Rozpomeni mä na slowá, ktorými andel Twôj k Tobiášowi prehovoril: „Ei zaisťe, ktorí do stawu manželského tak wstupujú, že Boha od sebã i od mysle svojej odlučujú, a len chlipnosti svojej horejú, nad takými má diabolstvo moc.“ — Pewne som si predšawzäl (a), že budem zcela poblã Tvojej swätej wôle žiť a wšetko zachowáwať, čo pri oltári pred twárou Tvojou, pred knäzom a kresťanskou obcou prisľúbim. Udeť mi k tomu požehnanie Swojeho; daj, abyh i já i moja (môj) budúca (i) odo mnã zvolená (š) manželka (manžel) celú moc tejto swiatosti pocítil (a); daj, abyh jako Tobiáš a Sára bohabojne, lastawe a po priateľsky žil (a), radošť i žalosť s ňou (nim) delil (a), a tak obraz nezruffenej lásky a nerozlúčiteľného spojenia Ježišsa s Cirkwou jeho predstavowal (a). D túto milosť Tebã, Bože! z celého srdca prosím; strže Ježišsa Krista, Syna Tvojeho, Pána nasseho. Amen.

W deň swäťby. — Pane Bože! ktorý si ráčil esťe w raji swätý staw manželský ustanowiť a Božšým požehnaním potwrdiť, já tiež mienim dnes do neho wstúpiť. Abyh ale tento tak dôležitý krok s milosťou Tvojou šťastne nčinil (a) a Tvojeho otcowského požehnanie hodným (ou), a účastným (ou) sa stal (a), padám k Tvojim otcowským nohãm, pokorne a wrúčne Tã prosím, by si mi poprial sily a milosť, žebyh mohol (a) wšetky ťãžkosti stawu manželského mile a trpezliwne snãssať; lebo dobre wiem, že wstupujem do stawu takého, ktorý je welmi mnohými nebezpečenstwami obkľúčený, ktoréžto, jestli mi Ty nebudeš milosťou Swojou na pomoci, nebudem môcť prewládať a wystáť. Dobre wies, wšswedúci Bože! že já do tohoto swätého stawu wstupujem, nie z nejakej poblej náruživosti, lež z potreby, čhtiac totižto tak prispiet telesnej

trebosti ku pomoci. Pewne som si tiež wzał (a) pred sebä, že Ti budem w stawe manželskom werne slúžiť, že budem manželku (la) swoju (ho) wrúčne milowať a ľ láske ľ Tebe powzbudzowať a dieťky swoje, ktorými mä snáď jednúc požehnás, w bážni Tvojej a w posluffnosti wychowáwať. Pane Jezissu Kriste! ktorý si byl ľ ucteniu stawu manželského w Ráni Galilejskej osobne prítomný, a tam si wodu na wíno obrátil: ráč sä milostiwé i na nassu swätbu ustanowil, a wodu täžkosti stawu manželského na wíno potessenia a radosti obrátil. — Udel nám tiež obidwom požehnaní a milosti Duchu Swätého, abysme w stawe milosti postawení swiatosti stawu manželského hodne prijali a jej moci pre časnosť i wečnosť účastnými sä stali. Amen.

M o d l i t b a p r e d s o b á s s i m. — Dítce nebeský! my stojme tu w chráme Tvojom pred Tvojim najswätejšsim oblíčkajom. Už částo sme sä ľ Tebe modlili; ale dnes obzwláštne, ó Pane! pozdwichujeme oči swoje ľ Tebe pobožnejšie, jako te-
dy indy; utíkame sä ľ Tebe, jako deti ľ Dícowi swojemu; le-
bo wčil obmyslame ten najddležítejšší křof žiwota swojeho učinil. Ach, částo, áno tisíckrát sme už stúšili Tvoju otcowskú dobrotiwosť; nemáme slów, žebysme swoju wdäčnosť hodne w-
slowil mohli, ale len dnes nenechaj nás newyšššansých, ne-
požehnaných odísť od Sebä! My wčil máme pred sebou pre-
tento pozemský žiwot učinil wečity záwäzok. Chceme oné weli-
ké dielo s Tebou započäť, konať a dokonäť. Swätý je náš úmysel, a preto wstupujeme pred Twój oltár, ale tiež ob-
stúpiwše od neho slubujeme werne zachowáwať tu učineny swä-
zok, a to jak dlho žit budeme. Dtwor, wečný Dítce! ruku Swo-
ju, a wylej Swoje Božské požehnanie na dielo, ktoré wčil pred-
twárou Tvojou a pod Tvojou mocnou ochranou pred sebä be-
rieme. Skrže Jezissa Krista, Pána nasseho. Amen.

M o d l i t b a p o s o b á s s i. — Prosíme Tebä, ó Pane! udel nám, služebníkom Swojim pomoci Swojej, abysme Tä celým srdcom hlädali, a z Tvojej dobroty to došahli, o čo Tä prosíme; skrže Jezissa Krista, Pána nasseho. Amen.

Bože, Dítce nebeský! Ty máš srdcia, jako tiež i osúdy ľudské w ruke Swojej. Hlä my dwaja stúbili sme si tu pred Tvojim swätým oltárom spoločnú lásku, wernosť a pomoc. Buď nám na pomoci, Dítce dobrotiwý! abysme tu učinené sluby werne wplnili, abysme si tärchy žiwota polahčowali, a radosti, jako sä sluffi, medzi sebou delili, abysme deti, ktorý-

mi nás obdariš, tiež jako Tvoj dar považovali, a ich nie len jako nasse, ale i jako Tvoje deti vychovali; abysme i sami vždy w knosti a pobožnosti prospieť činili, prospieť wo wiere wo wyšši, nesmrteľný život, w nádeji w Tvoje nekonečné milosrdenstvo a w láske k Tebe i k blížnym nassim, pokuď sa wiera w spatrenie, nádej w požívanie nadprirodzensch radostí a istra lásky k Tebe w nikdy nemyhasiteľný oheň nepremení; pokuď obidwa jednúc, jako duchowie wo wyššom swete, pred Stworiteľom wšsetkých duchow, Tebou, Najswätejši! na twár nepadneme a medzi zástupmi Serafimow Tebe wečnému na weky klanat sa nebudeme. Amen.

Obřad' pri uwádzani novej manželky do chrámu po sobáší.

Nová manželka idúc do chrámu dätowať Bohu, zastane w bránci chrámowej, kbežto knáz, rochtou a štíblou obetň, modlí sa nad ňou:

Žal m 66. Bože! smiluj sa nad námi, a požehnaj nás: oswieť twár Swoju nad námi, a smiluj sa nad námi. — Abysme poznali na zemi cestu Tvoju: medzi wšsetkými národmi spasenie Tvoje. — Nech Tā oslawujú národy, ó Bože! nech Tā oslawujú wšsetke národy. — Nech sa weselia a plesajú národy: lebo súdiš ľudí po pravde, a národy na zemi spravuješ. — Nech Tā oslawujú národy, ó Bože! nech Tā oslawujú wšsetke národy: zem wybala úrodu swoju. — Požehnaj nás Boh, Boh nás; požehnaj nás Boh: a bojste sa ho wšsetky končiny zeme.

Sláwa buď Bohu, Dtcu atd. Jako bylo atd. — Pane — Kriste — Pane, smiluj sa nad námi! Dítě náš atd. Zbra-
wás Maria atd.

R n ä z. Spas služebnicu Swoju, ó Pane! R. Bože mój! dúfajúcu w Tebe. — R n. Zosli jej Pane pomoc zo swätiny. R. A zo Sponu chráň ju. — R n. Nič nech nemykoná nepriateľ proti nej. R. A syn neprávosti nech jej neustodí. — R n. Pane, wyslyš modlitbu moju! R. A wolanie moje príd k Tebe. — R n. Pán s wámi! R. I s duchom tvojim.

R n. Modlime sa!

Bože! ktorý si ráčil mrtvý život Sáry semenom Abraháma, služebníka swojeho plodným učiniť, tak že sa mu i proti nádeji dietä narodilo: ráč milosťiwe wzhládnúť na túto služebnicu Swoju, a udel.

jej ľasťawe plodnosti a pôrodu, a požehnaj dieťa, ktoré jej daruješ. Sŕdze Krista, Pána nasseho. Ameň.

Tu pobaw knäz noweľ manželte sibiľu do ruky, uwábza ju do chrámu, reknúc:

Wojbi do chrámu Božieho, klaňaj sa Synowi blahoslavenej Marie Panny, aby ti dal plodnosť dieťaťa.

Potom ju pokropi swätenou wodobou w podobu kríža, reknúc:

Pokoľ a požehnanie Boha wšsemohúceho, Otca i Syna i Duchä Swätého, nech zostúpi na teba a sotrwá wždycky.

Na wýročný deň swäťby. — Pane Bože, Otče nebeský! dnešní deň wstupujem so swojou (jim) manželtkou (lom) pred Twój otcowski obličaj, a poznowu Tã prosiť o to požehnanie, ktoré si mi ráčil pri mojej swäťbe milostive udeliť. — Práwe dnes je wýročný deň, w ktorý som swiatost stawu manželského prijal (a). Potwrd, ó milostivý Pane Bože! náš staw manželský w nebi, tak jako ho tu na zemi knäz pred rokami potwrdil. Swiaž poznowu swäzkom manželskej ľasťy srdca nasse, a ráč nám prawého pokoja a swornosti udeliť, statok a majetok náš požehnať a od wšsetkého neskastia a zlych príhod milostive zachowať a ochrániť, ľasťu k Tebe a k bližnému w srdciach nassich rozpáliť, aby nás ona wždy od hriechow odstrassowala a k zachowáwanju Tvojich Božských prikázani powzbudzwala. Wšsetko, čokolweť dobrehého sme ľanského roku wykonali alebo zlého wysťali, Tebe pokorne obetujeme; a wšsetko, čokolweť sme proti Tebe prebressili, abys nám ráčil odpustiť, pokorne Tã prosime. Chceme i na dalej w stawe manželskom ku cti a sláwe Tvojeho swätého mena žiť. Popraj nám k tomu, Otče nebeský! milosti Swojej; sŕdze Ježíssa Krista, Pána nasseho atd. Ameň.

Mo d l i t b a m a n ž e l o w. — Mój Bože! Ty si mä položil do stawu manželského. Staw tento je swäťý; musím ho teby swäte zachowávať. Stúbil (a) som pred oltárom ľasťu a wernost osobe, s ktorou mä swäzok manželský spojuje. Nechcem tento swäťý swäzok sŕdze neswornost, spúrnost alebo newernost potrháť. Na tejto zemi nemá nás nič iné, len smrť rozlúčiť, a tak zase tam u Teba na weky spojiť. — Tãžko je sice powinnosti stawu manželského plniť, jako to ľazdobenne stusujem, ale predca s pomocou milosti Tvojej to není nemožné. A Ty, ó Bože! nežiadaš odo mnä wiac, len čo som w stawe činiť. Budem činiť wšsetko, čo mi je možno, bárby mi to bneď jakolweť tvrdo príchodilo. Zwlašte Ti

slubujem, že sa budem o dobre dieťa svojich pilne starať, ich w newinnosti zachovávať. Dny sú Tvoje deti, Dítke wštetkých ľudí! Ty si ich mne na krátky čas sweril; Ty ich budeš jednú z mojich rúk požáďovať. O kedyby žiadno z nich nezahynulo, žebych mohol (a) jednú w nebi okolo seba shromaždené spatrit! Daj to, Dítke nebeský! prosim Tã o to strže zásluhy Ježíssa Krista atd. Ameň.

Molitba tehotnej ženy. — O milosrdný Bože! ktorý si wšsetke wlahy na hlavách nassich sítal, tak že z nich ani len jeden nespadne bez wôle Tvojej: ráč sa nabo mnou i nad plodom života mojeho smilovať a sšlastným pôrodom mä obdariť. Poteš mä Duchom Swätým, abych mohla križ a bolesti, ktoré si na robiace ženy pre neposlusnosť nassich prvých rodičov wložil, trpezliwie snássať. Ráč tiež t nemlumnatko w živote mojom posilnit, aby prisslo na tento swet živé a zdravé, a aby sa w krste swätom z wody a Ducha Swätého znova narodilo k životu wečnému. Učtiť to pre weliké milosrdenstvo Swoje, pre zásluhy najblahoslavennejšej Panny Marie, ktorá dewät mesiacow najswätejši plob wo swojom panenskom živote nosila, a bez bolesti porodila Pána a Spasitelu nasseho, Ježíssa Krista atd. Ameň.

Za ženu ku pôrodu pracujúcu. — Wšemohúci, wečný Bože! ktorý si wšsetkým ženám uložil, aby w bolesti rodily, wzhľadni milostive na túto úbohú ženu, tak bolestne ku pôrodu pracujúcu a žalostne k Tebe wzdychajúcu. Porúčame Ti lastkawe túto biednu stworu, a pokorne Tã prosime, abys sa ráčil nad ňou smilovať a z newyslowitelných bolesti ju wyslobodit. Daj, milostiwý Bože! aby plob jej života, wodou swätého krstu umytý, jak zomre, stal sa účastným života wečného. Pane Ježíssu Kriste! ktorý si nás ráčil na drewe križa znova w najtrpelijsšich bolestach zplodit, strže ty tri hodiny, ktoré si na drewe križa wisel, dôwerne Tã prosime, bys ráčil túto Swoju služebnicu bolesti pôrodu zbawit. Na miesto nej obetujeme Ti wšsetke jej žalostné wzdychy a nárekty, a sšladáme do päť rán Tvojich jej bolesti. O Bože! Zesšitelu náš, Duchu Swätý! potecho núdzných a biedných, smiluj sa nad touto úbohou ženou a nad plodom jej života. O najswätejšia Rodičko Božia! nassa jediná Drobownica! ktorá si byla sama ob zlorečenia Ewy wyslobodená, pokorne Tã prosime: oroduj u Krista, požehnaného plodu Tvo-

jeho panenského života, aby sa ráčil nad touto ženou a jej dieťaťom smilovať. Amen.

Za dietky. — **Wšsemohúci, večný Bože!** Ty si nám dal dietky: udel nám teby milosti, by sme ich po kresťancky a Tebe mile vychovali. Požehnaj naše slová a nauky, ktoré im dávame; zassťep hlboko do srdc ich Tvoje swäté učenie. Weď ich ku wšsekému dobrému, a zachráň ich od hriechu. Nedaj, aby sa medzi zlé towaryšstwa dostali, ale zadrž ich k zachowaniu Swojeho swätého zátona. Wlej do nich wážnosť a bázeň naproti Tebe, lásku ku wšsekým ľuďom a ošfliwošť proti márnym rozkošsom sweta. Učiň, aby nie len telom rástly, lež podľa príkladu Tvojeho Jednorodzeného Syna, jať wo weku, tať w čnostach a múdrošti, w milosti a lúbežnosti pred Tebou i pred wšsekými ľuďmi prospieť činily. Amen.

Modlitba neshťastného manžela a otca. — **Dobrotiwý Bože!** k Tebe wolám, keď má zármutok obkľučuje. Sprawowanie hospodárstwa, nemocná manželka, nemocné dietky, škoda, nepriateľstwa, nápady od susedow atd., sú mne hojným prameňom nepokoja, starosti a suženia. Deň po deň sa množí zármutok môj! — Díte na nebesiach len u Teba samého môžem hľadať i naleznúť potešenia a posilnenia w tomto mojom zármutku. Pred Tebou, Spasiteľu Božšty! skladam pod križ Twój city srdca svojego, wolajúc: Pane! jeli možno, nech odide odo mná kalich tento trpkého suženia; wšsak ale staň sa nie moja, lež Tvoja wöla. Je-li mne ale na osob trpieť; wdäčne, jať dlho sa Tebe bude lúbiť, potrpím, len mi udel potrebnej pomoci, abych mohol wššetky tážkosti stawu svojego trpezliwie snášať. Nedopušt, abych sa strže netrpezliwosť o zásluhy suženia svojego pripravil. A preto wšsetko toto suženie, z rúk Twojich prijaté, obetujem Tebe w duchu pokania a oddanosti. Do Tvojej swätej wöle oddaný a milosťou Tvojou posilnený, i dalej wdäčne pretrpím wšsetke kríže, na mná uwalené; lebo mám pewnú nádej, že keď budem na tomto swete srdcom Tebe oddaným trpieť, trápenie toto mne k večnému blahoslavenštwu dopomôže. Amen.

Modlitba neshťastnej manželky a matky. — **Misofrdný Bože!** Ty znáš trápenie moje, ach, ono je až welmi weliké! W slzách padám pred Tebou; lebo len Tebe samému, ó Bože! môžem suženie moje sweriť. Wiem dobre, že wšsetko protiwensťwo, ktoré má wšfada prenasleduje, môže

sá stať jakým takým prostriedkom ľ mojemu blahoslavenstvu ; ale i to viem : že len ten má zásluhy zo svojeho trápenia , ktorý ho s oddanosťou do Tvojej swätej wôle snássa , a to je , čo zármutok môj esste wiac rozmnožuje ; lebo jať často som sá strze netrzepliwosť alebo strze prenáhlenie o wšetku zásluhu suzenia mojeho pripravila ! — K Tebe sá tedy utikam , Bože dobrotiwý ! zosli mi potessenta ; zosli mi sily , abych svoje trápenie trzepliwie snássala . Sprawuj srdce moje , ó Bože poztoja ! sprawuj wšetkých mojich domácich , manžela , dietky , ať pokud sá wšeci ľ pokoju , ľ swornosti , ľ tichému domácemu žiwotu wrátime , ktorý sá len Tebe môže lúbit . Amen .

Modlitba hospodára a hospodárky . — Dobrotiwý Bože ! hospodárstvo , ktorým já wládne a wšetko , čo mám ľ wžíwnosti potrebné , pochádza z Tvojich sstebných rúk , za čo Ti srdcečne ďakujem ; pritom ale Tã prosim : daj mi ducha spokojného ; zachowaj mã od potupnej záwisti , abych toťizto neschútil (a) na iných , keď sú odo mnã sstastliwejssi , bohatssi , alebo keď sá im ich práce lepšie , nežli mne moje daria . Už mã chrániť sá nezrúdzenných žiadosti , nerozmnožowať potreby nadarmo , poriadne spravowať hospodárstvo , a dobre užíwať dary Tvoje . Buď moja najprednejšia powinnosť dáwať čeladi patričnú wžíwnosť a wyjednaný plat celý a na čas , a zachádzať s ňou tak , jakobych to i já sám (a) žiadal (a) od svojeho (jej) hospodára (ky) , keď bych musel (a) slúžiť . Budem tážký služebný staw čeladi svojej strze prítewiwosť a ľudské zachádzanie utawowať a jej chyby , z newedomosti spächané , s krestanstvou trzepliwosťou prehliadať a snássať ; lebo i já činim poklesky pred Tebou . Nemocnú čelad neprepustim od sebã bez pomoci ; o jej telesné i duchowné dobré budem sã starať , by w bázni Tvojej prospěch činila , a w tom jej budem i vlastným príkladom predchádzať . — Zachraň mã , Pane ! abych žiadneho z mojich služebníkow nepohoršil (a) , a tak abych nemusel (a) pre môj nemravný žiwot alebo pre moju nedbalosť za nich jednúc pred Tvojou súdnou stolicou sodpowedať . — Požehnaj , ó Bože ! od ktoréhožto wšeliké požehnanie pochádza , pracam a starostkam mojim , abych nie len pre sebã a domácich potrebnými wecmi byl (a) zaopatrený (á) , ale abych tiež mohol (a) z toho chudobnejšim dobročiniť . Dbohacuj nabo wšetko dussu moju zásluhami žiwota wěčného ; ozdobj ju čnostmi , aby mohla , keď sá wšetiky radosti tohoto sweta pomínú , do wěčnej sláwy prísť . Amen .

Moblitba wdowca alebo wdowy. — Najdobrotivejši Bože! pozri na srdce moje, žalostou a smútkom strápené preto, že si ráčil manželku (la) moju (ho) z tohoto sweta powolať. Vo svojom terajšom stave nemám sa kde inde utíkať, jako k Tebe. Dite najdobrotivejši! prameňu nebeských rozkoší a potešení: neopúšťaj mä tedy moja jediná nádej, a polahki tážkosti, pod ktorými vzdychám. Len Ty môžeš slyz z twári zotrieť, bolesti umenšiti a mnä opusteného (ú) potešiti. Rečni dussi mojej: Já som spasenie Tvoje; wzhwaj mnä w čas suzenia, a wyslobodim Ťa. Wiem, že si preto moju (ho) manželku (la) k Sebe powolaľ, abych Ťa tým wernejšie ctil (a) a milowal (a). Powynes tedy, ó Bože! srdce moje k nebeským žiadostam; wlej do neho nektorü kwapku tej sladkosti, ktorou Swojich wywolensých občerstwuješ. Posilni mä w úzkostach a starostach mojich, abych ich trpezliwie snášal (a), zanechané dieťky w čnosti a bázni Tvojej wychowal (a), a mój ostatní weľ bohobojne a sľechetne stráwil (a), a nekdy tiež Ťa s nimi i s manželkou (lom) mojou (ji.n) na weky weľow chwálil (a). Amen.

Blatá swätba.

Preb sw. konaním alebo po ňom drži knäz príhodnú reč k pädestatročným manželom. — Po reči spiewa sbor:

Zwelebuj Boha zem celá: prospewuj žalm menu jeho: wzdávaj sláwu chwále jeho.

Na to sa modli alebo spiewa knäz so sborom stríbawe pesničku Zachariášowu: Požehnany Pán Boh izraelstý atd. (hläbať na strane 352). A dospewuje ju chwáloslowem: Sláwa buď Bohu, Dcu atd.

Po tejto pesničke a opalowanej antifone, oslowí knäz pädestatročných manželom takto:

Rn. Co žiadate ob Cirkwe Bozej?

R. Požehnanie pädestateho milostiwého roku.

Rn. Dobrotiwý Boh zaswätliť roľ pädesiaty. Keď ste wy tedy pädesiaty roľ w stawe manželstom sľastliwie dožili, sluffná wec je, abyšte za to Bohu podľžné pobálowanie wzdávali a za Božštie požehnanie k potrebnej wytrwalosti w dobrom do koňca žiwota wasseho prosili a Duchu Swätého za posilnenie wzhwäli. Wzhwajme ho tedy.

Sbor. Príd, ó Bože Duchu Swätý! atd.

Rn ä ž. Wylej na nás Duchu Swojeho a budeme nowoutworení.

Sb. A bude obnovená twár zeme.

Rn. Droduj za nás swätá Božia Rodičko!

Sb. Aby sme byli hodnými učinení zaslübení Kristowych.

Rn. Spas služebníkom Swojich.

Sb. Bože mój! důfajúcich w Tebe.

Rn. Pane, wyslyš modlitbu moju!

Sb. A wolanie moje přib' k Tebe.

Rn. Pán s wámi!

Sb. J s duchom twojim.

Rn. Modlitme sä!

Bože! ktorémužto je každé srdce známe a každá žiadosť jawná, a pred ktorým není tajemstwa: očist', prosíme Tě, wnuknutiem Ducha Swätého mysslienky srdca služebníka Swojeho M. a služebnice Swojej M., aby Tě dokonale milowať a hodne chwálit' mohli.

Popraj, prosíme Tě, Pane Bože! by tito služebníci Tvoji ustawičného zdravia jak na tele tak na dusi požiwali, a na primluwu blahoslawenej Marie, wždycky Banny, od wšselikej nečistoty očistení a duchow-
ným poteffeniem naplnení byli.

Wšemohúci a milosrdný Bože! který si kázal pädesiaty rok swätiti a skrze Mojžišsa, služebníka Swojeho, milostiwým letom menowať, a který si, udeliac wšsetkým odpusttenia a slobodu, zaslübil hojnosť požehnaní Swojeho tým, ktorí budu strowáwať w zákone Tvojom: udel, prosíme Tě, služebníkom Swojim M. M., zlatú swätbu wybaruwujúcim, hojnosť milosti Swojej, aby, ktorí pädesiaty rok swojeho stawu manžel-
ského z Tvojeje sštedroty doplnili, skrze milosrdenstwo Tvoje plného odpusttenia a prominutia wšsetkých swo-
jich hriechow a nedostatkow dostli a Tvoje nebeské požehnanie a poswätenie obšli, aby, sotrowawajúc w dobrom, sšastliwě sä dostať mohli do sláwy wečné-
ho blahoslawenstwa.

Najdobrotiwější Bože! wzhlädni milostiwě na nás, a dopušt', aby sä Ti toto swäté konanie, které pred sebä berieme, zalübilo. Bohni srdcia wšsetkých tu

prítomných, aby najuprimnejšou uctivosťou, najvrúcnnejšou láskou a detinskou povďačnosťou naproti Tebe naplnení byli. Popraj milosť, aby wšeci, ktorí poznávajú a oslawujú Tvoju otcowskú dobrotu, ktorážto sa tak krásne w Tvojom otcowskom opatrowaní a rídzení wšetkých Tvojích dietok ukazuje, k swätým predsawzätiam powzbudení byli, žeby Ti i nadalej s detinskou láskou byli oddaní, a swój život jedine Tebe a plneniu Tvojej swätej wôle obetowali. O to Tā prosíme sŕdze Ježišsa Krista, Jednorobzeného Syna Tvojeho, Wykupiteľa nasseho. Amen.

(Po týchto modlitbách znáz, k pädesiatročným manželom obrátený, kľade im nasledujúce otázky ob oltára:)

M. M. a M. M.! Slubujete-li jeden druhému tu pred obličajom Božím, že budete onomu swäzku, ktorý ste pred pädesiatimi rokmi w tento samý deň (pred týmto samým oltárom) byli učinili, až do konca tohoto časného života werní zůstawať? **R.** Slubujeme.

Rn. Slubujete-li jeden druhému, že budete w pokoji a swornosti prežívať tie dni, ktoré wám esťte dobrota Božská udeli? **R.** Slubujeme.

Rn. Slubujete-li sebe wo svojej starobe w täžkostiach a trápeniach, w nemoci a bolesti kresťanskú lásku a pomoc spoločne až do smrti preukazowať? **R.** Slubujeme.

Rn. Slubujete-li naposledy svojim deťom a wnúčatom až do konca života svojeho naukou, radou, pomocou, príkladom a modlitbou pravú, kresťanskú rodičovskú lásku preukazowať? **R.** Slubujeme.

W znať nowourôbzeného swäzku manželského pobajte si pravé ruky!

Božehnanie wšsemohúceho Boha, Otca † i Syna † i Ducha † Swätého nech zstúpi na wás, nech zďstawa náb wámi wžbyčty a ochraňuje wás k životu večnému. Amen.

(Tu sa obráti znáz k ich deťom a wnúčatom a prehovorí k nim:)

Wy dieťky a wnúčatá tohoto ctihodného páru! slúbte tu pred obličajom Božím svojim ctihodným starým rodičom, že im budete podľnú lásku a poslušnosť, pomoc a podporu až

do poslednieho okamženia ich žiwota preukazovať. — B zmať slúbu tohoto podajte im ruku!

R n ä z. Nech milostive požehná tento váš slúb a nech wám ubelí milosti Swojej k jeho wernému vyplneniu Boh, Otec †, Syn † i Duch † Swätý. Amen.

(Potom pobá knäz pädesiatročným manželom berlu (palicu), na wrchu krížom ozdobenú, preboworiac k nim:)

Pädesiatroční manželi! wezmite túto palicu kríža k podpore staroby swojej. Nech je to daleko od wás, aby ste sä w nečom inom chwáľili, jako w kríži Pána nasseho, Jezissa Krista. W moci tohoto kráčajte z jednej čnosti do druhej, a Boh sám wám dá sily a údatnosti k tomu; lebo staroba ctihodná je nie po dlhom weku ani počtom rokov scítaná, ale sšedivé sú smysly čloweka. A wek staroby je žiwot neposštworný.

R n ä z. Potwrd to, Pane! čo si pšobil w nás.

S b o r. Z chrámu Twojeho swätého, ktorý je w Jeruzaleme.

Pane — Kriste — Pane, uslyš nás! Otče náš atd.

R n. A neuwob nás w potšsenie.

S b. Ale zbaw nás obo zlého.

R n. Nezawrhni mä, Pane! w starobe.

S b. Keď mä opusti wláda moja, neopušt mä.

R n. Pane! wyučowal si mä od mladosti mojej.

S b. Už do tohoto času budem wypráwať diwy Twoje.

R n. Už do staroby.

S b. Bože! neopušt mä.

R n. Pane, wyslyš modlitbu moju!

S b. A wolanie moje príď k Tebe.

R n. Pán s wámi!

S b. S duchom twojim.

R n. Modlme sä!

O Bože! w ktorehožto ruke je žiwot i smrť čloweka, a ktorý! lós jeho s otcowskou müdrostou ridiš, Ty si týchto služebníkov Swojich w pädesiatročnom manželstwe milostive ochraňowal, požehnáwal a až po dnešné deni zachowal. Däkujeme Ti zo srdca celého za wšsetke dobrodenia, ktoré si im Swojou sštedrotou preukazowal. Buď i dalej s nimi až do konca ich žiwota; ochraňuj a požehnáwaj ich, jako si ich posawáb ochraňowal a požehnáwal. Ubel im milosti Swojej, aby w

kresťanskej swornosti obtížnosti svojeho starého weku trepezliwe snáßali, ostatnie esste dni svojeho žiwota službe Twojej spojenými silami poswäcowali, a tak sa na pokojný priechod do wečného blahoslavenstwa pripravovali, dúfajúc w Tebe, ktorý si riekol: „kdo wytrwá až do konca, spasený bude.“

Bože, ochrancu dúfajúcich w Tebe! bez ktoréhožto nič není platné, nič swäté, rozmnož milosrdenstvo Swoje nad týmito prosiacimi Ot., ktorí Twojou ochranou podporovaní byt žiadajú, aby mocou swätého križa wßetke podwody protivnej moci premôcť a w Twojej milosti šťastliwie sotrwáwať mohli; s krze Krista, Pána nasseho. Amen.

O Bože! daj i nám wßetkým milosti, by sme dni žiwota svojego dobre wynaložili, s krze miernosť, pracowitosť a každú lnú čnosť ich ozdobowali, neprestajne po ceste Twojich swätých prikázani kráčali, a jednúc Tá na weky chwálit a welebit hodnými nalezení byli. O toto Tá prosíme s krze Jezissa Krista, Syna Twojeho, Pána nasseho. Amen.

Božehnanie wßemohúceho Boha, Otca + i Syna + i Ducha + Swätého nech zostúpi na wás a sotrwá pri wás wždycky. Amen.

Sbor spiewa: „Teba Boha chwálime atd.

Rn ä z. Dobrorečme Dcu i Synu i Duchu Swätému.

Sb. Chwáľme a wywßsujeme ho na weky.

M o d l i t b a. — O Bože! ktoréhožto milosrdenstvo nemá počtu a dobroty neskončený je poklad: najmilostivejšej Welebnosti Twojej za dosiahnuté dary wdáky wzdáwame, smilowanie Twoje pobožne wzywajúc, abyš, ktorý prosiacim, čeho žiadajú, udeluješ, nás nikdy neopustil a k obdržaniu budúcih darow hodnými učinil. S krze Krista, Pána nasseho. Amen.

Rn. Pomoc Božská zstaň vždy s námi! R. Amen.

Siedmy dieľ.

Pobožnosť na nedele a sviatky katolíckeho cirkewného roku.

Poučenie. — Cirkewný rok trvá od prvej nedele adventnej w roku občanskom jednom až zase do prvej nedele roku občanského druhého. Má on toľko dní, koľko i rok občanský; wšak ale cirkewný deň nesáhá, jako deň občanský, od pôlnoci k pôlnoci, lež od večera k večeru. Odtuď počábďza swätwečer pred nedelou alebo swiatkom, ponewáč sa ich predvečer už k nim počítuje; odtuď počábďza tiež wyzwáňanie nedele alebo swiatku večer pred tým, čím sa nebela alebo swiatok tak rečeno začína. — Doby k službám Božím a iným swätým obrádom už popredku určené menujú sa doby poswätné, pobožnosti alebo slawnosti cirkewné, ktoréžto wšestky wšopolot belajú rok cirkewný. — Doba poswätná, ktorá predchábďza nektoré swiatky a nás k nim pripravuje, menuje sa wigília, swätwečer, wečer predhobowý (predhodie); tá ale, ktorá za swiatkami nasleduje, nazýwa sa oktáwa. — Wigília znamená toľko, čo bdenie alebo ponocowanie, a záležala wľakeby pred nektorými znamenitejšími swiatkami skutocne w službách Božích, pres celú noc až do jutra (rána) trwajúcih, odtuď jej slowenské meno jutrné. Ponewáč ale mnohí w takýchto nocach sa neporiadne bržali, jako tiež i pred swiatkom, wynímatúc jediné jutrné wianočné, tak rečenú utiereň. — Oktáwa (pohodie) znamená i celý čas osem dní po sebe

nastupujúcih (dni pohobowých), i ôsmy deň času tohoto. Dni mežzi swiatkom a posledním dňom oktáwy jeho menujú sa dni mežzioktáwne, mežzihobowé. Otdwoje, wigília i oktáwa powstaly k rozmnoženiu oslawy swiatku a pobožnosti. Oktáwa slawnosti nanebewstúpenia Krista Pána predľuže sa esťte o jeden deň. Taká bewaldenná slawnosť menuje sa dewiatnikom, a býwa mimoto toho tiež sem i tam pri obzwláštňích pobožnosťach, najwciac reholňích; jako sa tiež i po umretí pápežowom za bewal dní za neho pohrebne pobožnosti konajú. — **Redeľa** je prvý deň w týdni, preto tak zwaný, že sa w ňom nebela, to jest: nekóná služebná práca. Nebelám pobobajú sa swiatky, totižto dni mimonedelne, na pamiatku buďto sw. tajemstwi wtery, k. pr. swiatok najsw. Trojice Božej, alebo sw. príbehow, k. pr. swiatok sw. troch kráľow, alebo na pamiatku Pána Ježišsa Krista, k. pr. swiatok nanebewstúpenia jeho, alebo na pamiatku andelow nebeských, k. pr. swiatok sw. Michala archandela, alebo Swätých a Wwolených Božích, k. pr. swiatok nanebewätia Panny Marie, sw. apostolow a mučennikow Pána, Petra a Pawla atd. — Sú ale swiatky: wšseobecne, totižto pre celú cirkew, k. pr. swiatok narobzenia Krista Pána; po čásnéné, totižto len pre nektorú krajinu, dišcesu (biskupstwo), faru alebo duchownú reholu, k. pr. swiatok sw. Stefana, prvého apostolského kráľa Uhorského pre krajinu krajinu, swiatok sw. Wojte-

ča, biskupa a mučenníka Pána, pre arcibiskupstvo ostríhomské, posväcenie alebo založenie chrámu a púť (hody) pre jednotlivé fary, ofady a kostoly, sviatok sv. Františka Serafinského pre reholníkov rádu jeho; w ý r o č n é, t. j. ktoré sa každý rok wracajú; st á l e, t. j. ktoré každý rok na ten samý deň pripadajú, k. pr. wianoce na 25 Decembra; n e s t á l e čili meniteľné k. pr. veľiká noc; z a s w ä c e n é, t. j. také, w ktoré wšeci weriaci sú powinní, byť prítomnými pri werejných spoločných službách Božích, a bez potreby a náležitého powolenia službenej práce nefonaa, k. pr. sviatok narodenia Panny Marie; n e z a s w ä c e n é čili zbola chrámove, t. j. také, ktoré sa swätia primeranou sw. mšou a knázkymi hodinkami, ku ktorým weriaci ľud není zawiazaný; o d w o l a n é (disspensované), ktoré bywše wplakedy zaswäcenými, prestaly byť takými dopustením cirkwe, aby pracovný ľud získal wiac času k wyžiwe svojej, k. pr. sviatok sw. Jána, apostola a ewangelisty; w i a c alebo m e n e j s l a w n é, t. j. s wätšími alebo menšími pobožnosťami spojené, menowite swiatky prwej, druhej triedy. — Sú ale nektoré swiatky tak slawné, že ani w ich oktáwe sa neschwajú pobožnosť im náležiacu pridaniem snejakej inej pobožnosti ztenčiť, menowite že sa wtedy neschwajú konať sw. mša w čiernej barwe za zomrelých, k. pr. sviatok zjawenia Pána, Božieho Tela atd. Neschwajú ale sa sbehnú na jeden deň wiac swiatkom alebo pobožnosť, a wtedy sa hlavne slawí z nich wyzračnejši; ostatných ale konať sa jako mimochodom w s p o m i e n k a (Kommemorácia). — Swiatky Wywolených Božích nie sú ustanowené na deň ich narodenia, lež na deň ich umretia. Lebo deň narodenia čloweta, pričádzajúceho na tento swet s bre-

menom hriechu dedičného, je začiatok mnohej strasti a biedy, není boden radostnej oslawy, jako ten deň, keď w bázni a milosti Božej kdo umrew, prekročí w život večne blahoslavený. Preto slawíme zo wšetkých swätých deň narodenia jedine dvoch osôb, wyznamených od Boha hned pred ich narodeniem, totižto blahosl. Panny Marie, ktorážto je bez poskwrny počatá a sw. predchôdca Kristowho, Jána Krstiteľa, ktorý byl už w živote matky svojej Duchom Sw. naplnený. Smrť swätých nazýwa Cirkew' krásne narodeniem; ponewác zomrewše swetu, narodili sa k radosti nebeskej. — Wšetky neделе a swiatky sú krásne w jednen celok spojené, tak že sa nimi každoročne stáwa úplná pamiatka toho, čo Boh k nassemu spašentu učinil. W t e l i l s á totižto Syn Boží, potom za nás ukrižovaný Swojou vlastnou mocou w s t a l z m r t w ý h, a stúpiw na nebesia zo s l a l D u c h a S w. ktorýmžto rídi a rídiť bude až do skonania sweta cirkew Swojou. Te- dy hlavne swiatky w roku sú: swiatky narodenia Pána, w z k r i e s s e n i a j e h o a z o s l a n i a D u c h a S w. Medzi tieto spadajú ostatnie poswätne doby.

Pri pojednáwaní o swiatkoch Pána nebude od weci pripomenúť: pod jakými obrazmi nám smyselne predstavuje cirkew swätá tri Božské Osoby. A sice D t c a n e b e s k é h o predstavuje nám jako starca welewážnej pobožy, nad oblakmi, s guľou sweta, wúkol hlavy trojhrannou žiarou nebdy na trône, s panowným žezlom w prawici, so zaľubentým hľadaceho na twory Swoje. Týmto wyobrazentem sa značí wečnosť, wšsemohúcnosť, trojičnosť, welebnosť a slawnosť Božia. Obrazom o k a B o ž i e h o, tiež trojhrannou žiarou osloneného, upamatúwa nás na wšewedúcu a wšewládnu prozretelnosť Božiu; obrazom ale

ruky, z temného oblaku vyšlahlej, na silu a moc, na sštedrú dobrotu a na trestajúcu pravdu sšvrchovaného, newiditeľného Boha. — Syn a Božieho, Ježiša Krista predstavuje nám rozlične: jako milosťné dietátko w jasľach alebo w náručí blahosl. Panny Marie, škrže čo sa znamená nesmierne milosrdenstvo druhej Osoby Božskej, že k nášemu spaseniu zanechawšsi Welebnosti Swoju sa wtelila; jako pastýr a dobroho, ktorý ztratenú, wšak ale opät naleženú owečku nazpät donáša na ramenách k ostatniemu stadu, čím sa briesnikowi prikladá k myšli a srdcu, že i jeho duša je drhá Spasiteľowi našemu; jako baránka Božieho, ktoréžto tak nazwal sw. Ján Krstiteľ, čím sa značí, že Ježiš podľa prorocstva Izaiášowho byl jako baránot k zabitiu wedený, a jako owca pred tými, ktorí ju sštrihajú, onemel, ani neotworil úst swojich; naproti tomu zástawa baránkowa znamená jeho slawné witažstwo nad smrťou a diablom; w hľbokom pohane nť, jako ho Pilát ubičowaného, ztržneného, trňowou korunou na hlavu do posmešného plášta odedého, miesto kráľowškej berly s potupnou trstenicou w pravej ruke predwádzja křwožiznitým židom, reknúc: „Ehblá, člowek!“ čo naráža na slowá proroké, na Ježišowi vyplnené: „Já ale som jako čerwík, a nie člowek, potupa ľudí, powrhel obci“ (Zalm. 21, 7); najčastejšie ale predstavuje nám ho na drewe kříža w isia ce ho, buď samotného alebo u prostried

dwóch lotrow s nim ukřizowaných, neriedko i s pobobiziami žalostnej matky a werného učennita Jána pod křížom, čo nám žiwo pripomína ohawnosť hřiechu, ktorá Najnewinnesššieho priwiedla k ukřutným mukám a k prebolestnej smrti, a nepostihlu lásku, z ktorej Dtec nebeský wydal wlastného Syna Swojeho pre naše spasenie, a z ktorej Syn Boží obetowal žiwot swōj časný, aby sme sa my dostaly do žiwota wečného. A preto s obrazom Ukřizowaného (křucifiksom) alebo s holým aspon křížom potkáwa sa wšade oko naše. — Duch a Swätého predstavuje nám w špōsobe holubice, ponewáč sa w špōsobe tej objawil pri křste Jána, a ponewáč za znamenie jeho slusne sa hōdí to dobré, čišté a newinné zwierátko; potom w špōsobe rozbelených jazpkow ohniwých, ponewáč w špōsobe tej na turice (letnice) zostúpil na apostolow a učennikow Ježišowých, a ponewáč za znamenie jeho slusne sa hōdí plameň, žiwel ten čištý a čištiaci, prudký a prenikawý, oswetlenúci a hōriaci. Lebo Duch Sw. je duch newinnosti a dobroty, moci a sily, múdrosti a lásky. — Tyto tri Božské Osoby, jakožto na i s w. Trojicu Božíu predstavuje nám dejom potrštenia Jána, pri ktorom znel hlas Dca nebeského: „Ty si mōj Syn milý, a tebe sa mi zalúbilo“ (Mark. 1, 10. 11), nad Ježišom, wtelným Synom Božím, křst prijímajúcim z ruky Jánowej, kde Duch Sw. w špōsobe holubice zostúpil na nebo.

Spōsob šwäcenia dňa nedelného a šwiatočného.

S podľa šwäcenia dňa nedelného a šwiatočného poznáwa sa dobrý i wlašný křestan; lebo dobrý ho štráwi ku cti a sláwe Božej, ale wlašný k swojemu pohodliu. Abys ho teby wedlá múdreho prikázania Božieho a wedlá žiadosti Cirkwe šwätej katolíckej

zawäcował, so wšetkou bedltwoštou hlád zachowat nasledujúce pravidlá: 1) Už w šwätwečer pred dňom šwiatočným pripravuj sa modleniem a dobrým úmyslom, že chceš nastawajúci deň poswätný šwäte štráwiť. 2) Za rána obnow tento špasiteľný úmysel, odiewajúc

sä swiatočným oblekom ustanow sä pewne na tom, že i swiatočné mrawy na seba wezmes. 3) Slys s pobožnostou a strážnosťou celú msfu swätú, a nemôžes-li z dôležitej potreby chrám Boží nawštíwit, wykonaj doma swoju pobožnosť. 4) Miluj poslúchanie slova Božieho; pomni na slová Pána: „Kdo je z Boha, slovo Božie slyší. Kdo wás slyší, mňa slyší.“ Je teby kazateľ živý hlas učiteho nás Boha. 5) Čo si slyšal na lázni, to wyprávaj domácim pres celú týdeň; sám u seba rozvažuj a obracaj k swojemu wybelaniu. 6) Nikdy a žiadneho dňa nemáš hrešit, tým menej w deň nebelný a swiatočný; lebo je deň Pána: nečiči ho teby dňom diabla. 7) Poswät každý deň swiatočný wykonávaním nektorých telesných alebo duchowných milosrdných skutkow podľa stawu powolania swojeho. 8) Šesť dní pracuj bedliwie, abys požehnanja Božieho dostiel. Ale w deň nebelný a swiatočný obpočkuj. 9) Nezanedbaj nikdy, jestli máš blízko chrám Pána i obpolubnia služby Božie na-

wštíwit a, si-li veľmi wydalens, modli sä doma a myšli si, jakbys byl w chráme Pána. 10) Každého dňa buď plný w modlitbe; lebo táto je dusi Tvojej tak potrebná, jako chlieb telu twojemu, ale w deň swiatočný nech bude modlitba twojou najmilejšou pracou; ďakuj Bohu za preukázané milosti, a pros ho o budúce potreby. 11) Čítaj duchowné knihy; lebo i strže ne Duch Swätý mlúwi k tebe, a mnohého naučenia, osvietenia a zbonalenta môžeš z nich načerpať. 12) Raduj sä w deň Pána, ale len w Pánu, to jest: mravne, počestne a rozumne, a len tak, abys ten deň nebelný a swiatočný nezrušil, bližného nepohoršil a swedomie svoje neposkwrnil. 13) Konečne na skonani dňa nebelného a swiatočného spytuj swój staw bušewný: ktoré prikázania si čes týdeň plnil, ktoré prestúpil, a pewne wezmi pred seba, že chceš budúci týdeň horliwěštie Bohu slážit a zákon jeho wernejštie plnit. Tak nawykaj swiatky swätii, a len tak sä budeš Bohu líbit.

I. Pobožnosť adwentná.

Poučenie. Adwent je slovo latinské, a wyznamenáwa príchod, t. j. príchod Spasiteľa nášeho na tento swet, a sice jeho príchod dvojatý: prvý jako Spasiteľa, ktorý sä už pred 1854 rokami stal, a druhý, jako Súdca, ktorý sä esse len stane w posledni deň súdny. S adwentom počina sä nový rok cirkewný; lebo príchodom Ježišsa na zem položený je základ k nowému žiwotu. Adwent trwá až do narobdenja Krista Pána; zahrňuje do seba štyry nebelné dni, nie ale tiež celé štyry týdne, a to na pamiatku tých štyry tisíc rokov, ktorých behom Wykupiteľ sweta, už Adamowi a Ewe slúbe-

ny, byl očakáwaný. W tomto čase sä pripravujú weriaci na radostný príchod Krista Pána horliwějšou pobožnosťou, častým už na úswite chrámu Pána nawštíwovaním, prijímaním sw. swiatosti, pôstmi a inými kajúćimi skutkami, k čemu ich cirkew i belawou barwou na štatach messných, jakožto znamením pokania wzbudzuje. A preto im tak, jako w pôstnom čase, wšsetke také skutky a weselosti, ktoré by alebo ten čas zlaběly, alebo pre ktoré by nebylo možno, ho náležite swätii, jako: hudbu, tance, weselia atd. zapoweda. W tomto čase ďakuj, milý krestane! Božštemu Wykupiteľowi, že ráčil

pre spasenie ľudského pokolenia do života prebľahosl. Panny Marie zostúpil a z nej sa narodil, a pros ho, aby ráčil i do tvojeho srdca vojsť a ho posvätiť, činiac pokanie; myslí na jeho druhý príchod. Keď príde po druhýkrát, nepríde on viac ako slabé, biedne dieťa w služebnej podobě; nie viac ako slutovník, ale príde jako neuprofitelný súdca živých i mrtvých, s veľikou mocou a slávou, obkľúčený od Svojích svätých andeľow, w oblakoch nebeských. Jeho hlas ozwe sa nad hrobami; wšetkých mrtvých wzkriesi; wšetkých ľudí bude súdiť, a spravedlivých prijme do kráľovstva Svojeho, bezbožných ale, ktorí jeho ewangeliu newerili, neposlúchali, odsúdi do večných múk pekelných. — Predstav si už wčil tie strachy onoho súdneho dňa, a budeš zachovaný od mnohých hriechow: pripravuj sa už wčil na tento deň, abys mohol prichádzajúceho Spasiteľa s radosťou witať.

W adwente koná sa wčasnej, jako obyčajne, esse pred úswitom, za tmy, každého dňa sw. missa, R o-

r á t e, čím sa značí smutný wel pokolenia ľudského, pokud mu narodeniem Kristovým newzjesto swetlo úplného zjawenia Božieho a blahej nádeje blízkeho vykúpenia. „R o r á t e“ je slovo latiniské, po slowensky wyznamenáwa „roste“ alebo „rosu wydbať.“ Týmto slowom menuje sa ranajšia sw. missa od prvého slowa, ktorýmžto sa ona ku cti a chwále Bohorodice Panny Marie pres celý adwent každobenne započína. „Rosu wydbať nebesia z hora, a oblaky pršte spravedlivého; otmor sa zem a wypuč Spasiteľa“ (Zai. 45, 8.) strže túto ranajšiu pobožnosť obnovuje Cirkew sw. w náš túžbu, s ktorou nassi starí otcowie w temnosti príchod Wykupiteľa očakawali. Pobožnosť táto sa wykonáwa uctentem Panny Marie, s ktorou jej blahoslavený pôrod očakáwame a pripravujeme sa k hodenému sláwentu narodenia Krista Pána, a spolu Boga prosíme, aby príchod Ježíšow na tento swet prospel dussám nassim tak, jako tých dážď alebo rosa prospiewa ploidinám zeme.

Modlitby adwentné. — Nekonečne milosrdný Bože! Ty si nenechal hriessne človečenstvo bez potechy, ale si prisľubil Wykupiteľa. Túžebne čakali na neho wriaci stareho zákona; neprestajne wolali k Tebe, večný Otče! o príchod jeho. — Konečne zoslal si ho a obetowal pre spasenie sweta, aby žiaden, kdo weri w neho, nezahynul, ale mal život večný.

Sláwime pamiatku očakáwania Jednorodzeného Syna Tvojeho, a prosíme s arciotcami a prorokmi: ráč Svojeho Je-

dnorodzeného Syna, ktorého si na ohavnú smrť vydal, i nám dať, aby sme byli sťrzeneho na dietky Božie prepородzení a k swätému životu wzkrieseni.

Ježíssu Kríste, Bože môj a Spasiteľu môj! ktorý si chcel z lásky k ľuďom z trónu Welebnosti Swojej a z lóna Swojeho nebeského Otca do tohoto údolia biedy zostúpiť, a w lóne najswätejšej Panny sťrze moc Duchu Swätého človekom zóstať, prosím Ťä: zwol srdce moje za príbytok Swój, ozdob ho, naplň ho duchovnými statkami a zaujmi ho docela.

Daj mi, ó Spasiteľu dusse mojej! abych sa Ti mohol (a) ľubiť a Ťebä do srdca swojeho prijať. Bopraj mi swätej nebeskej lásky, w ktorejžto bych Ťä mohol (a) wždycky u seba zadržať. Daj, ó Pane! abych byl (a) s Ťebou swäzkom lásky tak pewne spojený (á), že ani swet ani smrť ani peklo ani diabol nebude wiac w stawe, mnä od Ťebä odlúčiť. Amen.

Sedmoré pobožné túžby.

(Na každé deň w absente.)

S túžbou, s jakou nekdy stari otcowie w starom zákone wzdychali za Ťebou, ó Spasiteľu! woláme i my k Tebe: ach príď, Pane Ježíssu Kríste! príď k nám sťrze milosti Swoju! Wylúp, uzdrav a spas nás! Wyslých sedmorú prosbu, ktorú my wčil k Tebe pokorne zaslame.

Ó Múdrosť, Ty si wyslla z úst Najwyššieho! Dlo Tvoje sáhá od jedného konca k druhému. Wšetko usporáduješ s mocou a láskou; príď, ukáž nám cestu múdrosti!

Ó Pane a Wódcu domu izraelského! Ty si sa w plameň-
nom kričku Mojžišsowi ukázal; Ty si mu na vrchu Sínai zá-
kon dal: príď, rozťahni rameno Svoje a vykúp nás!

Ó Ty príte a koreňu Jesse! národom na znak daný!
Králi ústa svoje pred Tebou zatvárajú; národy sa Ti kla-
ňajú. Príď, vyslobod nás! Ach, nemesskaj!

Ó Ty kľuču Dáwida! ó Ty berlo domu Izraëla! Ty otvá-
raš a nikdo nezatwára; Ty zatwáraš a nikdo neotwára. Príď
a vyhveď powiazaného zo žalára, ktorý tu sebi w temnosti a w
stiene smrti.

Ó dennico spasenia, blešku života večného, slnce sprawe-
dlnosti! príď a oswieľ tých, ktorí prebývajú wo tmách a w stie-
ne smrti!

Ó Kráľu národom, Ty očakávanie ich, Ty uholný kame-
ňu! ktorý z oboch (židow a pohanow) jeden národ činíš! Príď
a spas človeka, ktorého si stvoril zo zeme.

Ó Emanuelu, Bože s námi, Kráľu náš, Zákonowydáva-
telu náš, očakávanie národom a Wykupitelu ich! príď a buď
nasse spasenie, Pán a Boh náš!

Litánie o wtelení Pána.

(Pre čas adventný.)

Pane, }
Krisťe, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Krisťe, }
          } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Dítě z nebies, Bože,
Synu Wykupitelu sweta Bože,
Duchu Swätý, Bože,
Swätá Trojico, jeden Bože,

Bože Dítě, ktorý si prvým rodičom hneď po spáchanom
hriechu milostiwý byl ráčil,

Ktorý si im Wykupitela sweta zaslúbiť ráčil,

Ktorý si sa nad padlým pokoleniem ľudským smilowať ráčil,
Ktorý si toto slawné zaslúbenie swätým arcitoccom obno-
wiť ráčil,

Ktorý si tohože Wykupitela národu židowskému strže pro-
rokov zvestowať ráčil,

Ktorý si tú najsw. Pannu za Rodičku Syna Swojeho
wywoliť ráčil,

smiluj sa nad námi!

Od hnevu Tvojeho,
Od náhlej a nenadálej smrti,
Od úkladow diabolských,
Od ducha neschetného,
Od prestúpenia Tvojich swätých prikázani,
Od časného i večného zahynutia,
Strze slawné zaslúbenie Tvoje o Mesiašsowi učinené a
wyplnené,

Strze zasnúbenie Marie Panny s Jozefom,

Strze predivné počätie Syna Tvojeho,

Strze neporúsené panenstvo Marie Panny,

Strze blahoslavené jej ľ pôrodu sá očakávanie,

Strze wšetke tajemstvá Tvojeho sw. wtelenia,

W deň súbny,

My hriešnici,

Abys nám odpustiť ráčil,

Abys nám milostiwý byť ráčil,

Abys nás ľ pravému pokaniu prwiesť ráčil,

Abys Swoju swätú cirkew spravowať a zachowať ráčil,

Abys námeštnika aposstolského i wšetek duchowný staw w
sw. náboženstwe zachowať ráčil,

Abys nepriatelow cirkwe swätej pontžič ráčil,

Abys krádom a kniežatom kresťanským pokoj a jednotu dať ráčil,

Abys wšetkému ludu kresťanskému pokoj a jednotu ude-
liť ráčil,

Abys w srdciach našich stálu pamiatku Swojeho swäteho
wtelenia zachowať ráčil,

Abys w nás prawú wieru rozmnožiť ráčil,

Abys w nás pewnú nádej posilňowať ráčil,

Abys w nás wrúcu lásku roznecowať ráčil,

Abys w nás skutky spasenia stále pôsobit ráčil,

Abys nás užitekow Swojeho swäteho wtelenia účastnými
učinil ráčil,

Abys nám na súde Swojom milostiwý byť ráčil,

Abys nás s wymolenými do domu Otca Swojeho
uwiesť ráčil,

Abys wšetkým werným zomrelým obpočinitte večné dať ráčil,

Abys nás uslyšať ráčil,

Baránku Boží, ktorý snimaš hriechy sweta, odpusť nám Pane!

Baránku Boží, ktorý snimaš hriechy sweta, uslyš nás, Pane!

Baránku Boží, ktorý snimaš hriechy sweta, smiluj sá nad námi!

Wysłobos nás, Pane!

Či prosíme, uslyš nás!

Kriste,   { uslyš nás!
              { vyslyš nás!
Pane,   {
Kriste,   { smiluj sa nad námi!
Pane,   {

Otče náš.

V A neuvoď nás w pokuffenie.

R- Ale zbaw nás odo zlého.

V Anđel Pána zvestoval Marii.

R- A ona počála z Ducha Swätého.

V Hľadajte Pána, dokuď môže byť nalezeny.

R- Wzywajte ho, dokuď je blízko.

V Odreknúť sa bezbožnosti a swetských žiadostí.

R- Striezlive a spravedlive a pobožne živi buďme na tomto swete.

V Ťakawajúc blahoslawenú nádej.

R- A príchod Pána nasseho, Ježiša Krista.

V Pane, wyslyš moľbitbu moju!

R- A wolanie moje príď k Tebe.

Modlitby cirkewné adwentné.

Na prvú nebelu adwentnú. — Wzbuď prosíme Tebä, ó Pane! mocnosť Swoju, a príď, aby sme od nastawajúcich nebezpečenství hriechow nassich ochranou Tvojou byli wyrhnuti a pomocou Tvojou wečne spasení. Ktorý žiješ atď.

Na druhú nebelu adwentnú. — Wzbuď prosíme Tebä, ó Pane! srdce nasse k pripravieniu cesty Jednorodzenému Synu Tvojemu, aby sme po celý tento pamätný čas jeho blaženého príchodu čistou myslou Tebe slúžiť mohli. Ktorý žije a kráľuje s Tebou atď.

Na tretiu nebelu adwentnú. — Prosíme, Tebä, ó Pane! ráč pobožné prosby nasse wyslyšať, a temnosti myslí nassich pre milosť nawštíwienia Swojeho osvietiť. Ktorý žiješ a kráľuješ atď.

Na štvrtú (suché dni) hľadaj na strane 377. a natoñci dieľu tohoto.

Na štvrtú nebelu adwentnú. — Wzbuď, prosíme Tebä, ó Pane! mocnosť Swoju, a prispej nám ku pomoci s veľikou silou Svojou, aby sme, prijawšše milosť Tvoju, temu hriechy nasse prekážajú, smilowaním dobrotivosti Tvojej tým sför dosiaħli. Ktorý žiješ atď.

(Na kažďú nebelu adwentnú pribajú sa nasledujúce moľbitby:)

D najdobrotivejši Bože! ktorý si z newymľuw=

nej lásky k pokoleniu ľudskému nasse krehké človečenstvo na Seba wziat a w žiwote panenskom počatým byť ráčil: udel nám, prosíme Tā, milosti, abysme w tomto žiwote pamiatku Tvojeho swätého wtelenia každého času tak ctili, abysme, súc hriechow zbawení, milostou Tvojou naplnení byli, nekdy ale s Tebou sa radowali.

Ó Bože! ktorý nás každoročne slavným očakávaním spasenia nasseho obwešeluješ: popraj milostiwe, abysme Jednorodzeného Syna Tvojeho, ktoréhožto jako Wykupitela radostne prijímame, nekdy tiež s bezpečnou dôverou jako milostiwého Súdea prichádzajúceho wideli, Pána nasseho, Ježiša Krista. Amen.

† Ejhla Panna počne a porodí Syna.

R. A nazvané bude meno jeho Emánuel.

Ó Bože! ktorý si chceš, aby Jednorodzený Syn Twój na zvestowanie andeľské z precistého žiwota najswätejšej Marie Panny telo ľudské wziat ráčil: udel nám, prosíme Tā, milosti, bysme my, ktorížto veríme, že je oprawdiwe Rodičkou Božou, na jej mocné orobowanie pomoc žiadanú od Teba vždy dostahli. Strže tohože Pána nasseho, Ježiša Krista atd. Amen.

Triráť Dčenás a Zbrawás.

Modlitba k Panne Marii pri torátoch.

— Bud pozdrawená blahoslawená Panno! ktorá si len Ty sama zaslúžila pričineniem Ducha Swätého počat Syna Božieho, a nosiť za dewät mesiacow wo swojom panenskom žiwote, prosíme tá: ujmi sa za nás u požehnaného plodu žiwota swojeho, Ježiša, a wypros nám od neho: aby, ktorýžto sa stal bratom nassim strže prijatie prirodzenosti nassej na Seba, účastnými nás učinil sláwy Swojej; pritom ale tiež aby

nám w prítomnom živote svoje požehnanie wo wštetkých príležitostiach udelil, a tak aby sme mu i za časné i za večné dobrodeňnia jeho ďakovať mohli. Amen.

II. Pobožnosť wianočná.

Poučenie. — Pred dňom narodenia Pána swätí sa stebry večer, ktorý sa tak menuje preto, ponewáč sa w ňom Boh k nám ukázal najštedrejšim, ráciw nám dať Syna Swojeho Jednorodzeného, bez ktoréhožto nebýlo by nám žiadneho spasenia. Predtým nasti w ten deň po západe slnca stwoštnej večerávali, dieťkam swojim dary dáwali, a tiež svojej čeliadke štedre wštetkého udeľowali, aby im tak nešťiblu štedrotu a dobrotiwosti Božskej ku pamäti privedli.

Preto w ten deň a večer pajuje medzi mohowitejšími kresťanmi ten šlechetný obyčaj, že jebni drubých, zvlášte rodičie svoje deti wšetikými darmi, zvlášte ale str o m č e k o m, tak rečným Ježištwým, rozličnými podobárunkami ozdobeným potesujú, o ktorých sa prawí, že ich nadelil Ježišiel, lebo nebýlo by darowtých bez jeho radosného narodenia, a tiež svojej čeliadke štedre wštetkého udeľujú, aby im tak nešťiblu štedrotu a dobrotiwosti Božskej ku pamäti privedli. Onen Ježištwý stromček má i odrostlých upamätáwať na to, že ai im je pripravewý pristup k stromu žiwota večného. Prísny toho dňa p o s t (ponewáč nejedáwame až k večeru) smeruje k tomu, aby sme sa myslou striegliwou, jako tiež i w tichej pobožnosti, chystali ku prítwintu wteleneho Boha, Spasiteľa nasseho. Šte veľmi zle činia, tí, ktorí ten swätý večer tráwá nemiernym jebeniem a pitiem, prowodzowaním powier, kresťana ne-

hobných. — Po tomto dni nasledujú wianoce alebo pamiatka radosného narodenia Pána. —

Slovo: Wianoce znamená poswätnú noc. Dna je jaiste swätá, lebo sa nám w nej najšwätiejši, zaslúbený Mešias, Wytupitel sweta narodil z Marie Panny, ktoréhožto swätí otcowie w starom zátone s túžbou očakáwali. Anđeli zleteli dolu, a spiewali onen chwálospew: „Sláwa a Bohu na wysoke i pokoj ľubom na zemi dobrej wôle.“ Pobožní pastýři byli prví, ktorí dostali zpráwu o jeho radosnom narodení; oni byli prví, ktorí ho na slovo anđelow nawštwiwill, w jaslach našli a s najwručnejšou radosťou sa mu klaňali. Režostaň ani ty, milý kresťane! chladný a bez citu pri narodení toho, nad ktorým sa nebesia radowali a celá zem plesala. Sláw tento blahoslawný deň narodenia Wytupiteľa, tak jako ho Cirkew sw. sláwi radosne a pobožne.

Cirkew sw. necháwa zase zawznieť chwálospewy, ktoréžto byly w adwente zatáčky. Dna oblieka knáza do slawného, bieleho rúcha na znak duchownej radosťi, a dowoľuje mu na tento deň tri sw. misse slúžiť na pamiatku trojnásobného narodenia Slowa večného. — Prvá misa pripomína mu jeho večné narodenie z Otca nebeského bla prírodnosti Božskej; druhá rozpomína ho na jeho narodenie z Marie bla prírodnosti časnej, ľubšej, a tretie rozpomätáwa ho na jeho duchowné narodenie, ktoré sa má stať w

Kážej pobožnej dusi sŕže lásku a milosť. — Prvá swätá mŕša sa slúži o pól noci, na pamiatku: že sa Kristus Pán o pól noci narodil, a jako pravé svetlo na svet prišiel, aby osvetilých ľud osvietil, a preto tiež, že nám je Božské narodzenie Ježiŕsa Krista nepochopiteľné, a táto pôlnočná služba Božia, menuje sa utiereň. — Druhá sw. mŕša sa slúži na úsvite, ktorá sa i pastyrskou menuje; lebo o tomto čase prišli pastýri k jaslám. Tretia ale swätá mŕša sa slúži na bielom dni, na znamenie: že narodzenie Ježiŕsa Krista temnosti neweromosti rozobnalo a jasný deň poznania Boha prinieslo, a že sa môže duchovné narodzenie Krista každú hobiinu a w každom okamžení w pobožnej dusi stať. Cirkev sw. nerozkazuje sice wrieciam, aby na tento deň osvetily tri sw. mŕše slyšali, ale len porúča. Takých wiacmessných dní býwalo kedý si hojne, t. pr. deň pamiatky osvetilých werných dusičiek, zelený stwortok atd. — Swiatok narodzenia Krista Pána je zaswäcený a má oktáwu. — Jb, milý kresťane! tohoto dňa k sw. spowebi a prijímaniu, aby srdce tvoje bylo očistené a schopným učinené k prijatiu milosťi, aby sa i w tebe Kristus Pán narodil duchovne. Rozpomeň sa dnes na to veľké dobrodenie, ktoré sa ti narodzeniem tohoto dieťaťa preuká-

zalo. Pomyšli, že swätí otcowie za mnoho storokow za týmto dňom wzdychali, a jak šťastný si ty, že si sa ho dožil. Powáž veľikú lásku Ježiŕsa Krista, ktorý trón Swotej Welebnosti w nebesiach zanechal a w jednej masťálke, jako slabé, biedne dieťa na svet prišiel. Ježiš sa narodil w chubobe, on nehládal žiadnej pozemstej cti a sláwy. Si-li tedy chubobný, tes sa so Epaistelom svojim; si-li ale bobatý, ubel z toho wdáčne svojim núbným bratom; lebo čo im dobrého učiníš, to príde do rúk Ježišových. Uč sa tu od Ježiŕsa milovať bližného a dobročiniť mu. Uč sa od Ježiŕsa zapierať seba; uč sa poníženosti a postuŕsnosti. Uč sa tu svoju pýchu, nabutoŕ, baženie po cti, svoju márnosť, nábheru a iné brieŕsne obyčaje zo seba zložiť a za obeť tomuto dieťaťu priniesť.

Na slawnosť narodzenia Krista Pána powoľuje nam Cirkev sw. požívať mäso, bár ona i na piatok padne, na znamenie radosťi. Pres celý wianočný čas sú wystawené w kostoloch i domoch jasle „Bethlehe my.“ Tento nábožný obyčaj pochádza od sw. Františka z Assisu, ktorý byl zmláŕstni milovník a citel nowonarodzeného Jezuliatka, a oným spôsobom sebe betlehemskú masťálku i jasle predstavoval.

M o d l i t b y n a u t i e r e ň. — S uradowaným srdcom a rozweselenou myslou pozdravujem, etim a požehnávam Teba, ó najsladší a najpríwetiwejší nowonarodzený Ježiŕku! a ďakujem Ti srdečne, že si mi esťte jedenkrát dal sa dožiť tejto milej noci a účastným (ou) sa stať jej hojných milosťi. Radujem sa z Tvojeho blahonosného narodzenia a z Tvojeho milosťi plného pričohodu na tento biedny swet. S Tvojou najmilejšou Matkou a s Tvojim najwernerjšim pestúnom, sw. Jozefom, spolu padajúc na twár svoju, klaňám sa Tebe.

So všetkými húfmi andelow a so všetkými zástupmi Svätých, ktorí esťte wčil Tvoje milosti plné narodzenie w nebi s najwätšou slawnosťou oslawujú, welebím, chwálím Teba a klanám sa Tebe, prospewujúc weselým srdcom a ústama: Sláva Bohu na wysošti, a pokoj ludom na zemi dobrej wôle. Ó najsladšii Ježišu! srdce moje sa až welmi tessi z Tvojeho záračného narodzenia, a mysel moja sa rozweseluje pri rozjímaní tej nesmiernej láske, ktorú si nám w túto noc preukázal. Ó jakú radosť w túto noc pocítilo nebe i zem, keď si sa, ostatným ludom rovným učineny, w ľudskej podobe na tento swet narodil z najčistotnejšieho tela Panny Marie, pre spasenie všetkých potomkow Adamových. Proším Teba, najlaskawejšii Ježišu, nowonarodzený Spasiteľu! ráč aspon jednu kwapku tejto welikej radosťi wroniť do srdca mojeho, za Tebou tužiaceho, abych tým wrúčnejšie a pobožnejšie túto swätú noc stráwil (a).

Dakujem Tebe, najmilostnejšie Jezuliatko! za Tvoje narodzenie, radosťi plné, a za ty hojné milosti, ktoré si pre celé ľudské pokolenie, pod ortielom zatracenia stonajúce, z neba priniesol. Na podakowanie obetujem Ti všetko, čo som w minulosti, a zvlášte čo som w poslednom adventnom čase dobrého wykonal (a) a zlého podstúpil (a).

W túto swätú noc ale zvlášte rozpomeň sa na úbohé dušičky w očistci, a popraj všetkým občrstwienia a polahčenia w ich mukách a trápeniach: toto je tá noc, o ktorej Izaiáš prorok predpowedal: „Ťud, ktorý chobil wo tmách, widel swetlo weliké; a bývajúcim w krajine sieni smrtelného, swetlo wzesslo im.“ Preto i já Ťa prosím: ráč w túto noc občrstwienia zoslať úbohým dušičkám w očistci, aby i tyto skúsily, že je toto radosťná noc, a s námi sa z Tvojeho swätého narodzenia radowaly. Tvoje detinské slzy, ktoré si w jaslach

wyliewal, nech ich ochladi w ich očistownom plameni, a ty hojne zásluhy, ktoré si w chudobnej masťálke nadobudnul, nech zahladia a zotruú ich pozdštalé winy. Amen.

Modlitby na slawnosť narodzenia Krista Pána. — Wďaký a chwála Tebe, Pane! ktorý si sa smilował nad námi a nawšštil nás w biede našej. — Wďaký a chwála Tebe, Jezissu Kriste! wečný Synu Boží! Wykupitelu a Spasitelu náš! ktorý si w túto minulú noc jako dietä na swet prissiel a našu biedu na Seba wzał! Chwálime Teba, ďakujeme Tebe, klaňáme sa Tebe. Andeli Ti chwały prospewujú a nám zvestujú pokoj blahoslawený, ktorý si nám z neba priniesol. Bud pozdrawené najslasťawejšie Jezuliatko, najwyššii Bože, Knieža pokoja, swetlo národow, wyžiadaný Spasitelu! Príd do srdc našich, oswieť temnosť mysli našich, spravuj wšsetke hnutia duffi našich, panuj a kraluj w nás; lebo Ty si Pán náš a Král náš.

O na podiw weliká ponizenosť najwyššieho Pána nebies i zeme a nesmierna welebnosť Jednorodzeného Syna Otca nebeského! Jezissu Kriste! pred jasľami Twojimi padám na kolená, a acprávte tu len biedne dietä widím, werím predca, že si Boh nekonečnej welebności. Klaňám sa Ti srdcom ponizeným, a ďakujem Ti nakolko

len môžem, že si sa pre spasenie moje tak hlboko uponížil, že si sa chcel w masštálke narodiť. Dákujem Ti za wšsetko, čo si pre mnä trpel w Betleheme. Dákujem Ti za chudobu a ponizenosť Tvoju, za nahotu Tvoju, a pritiškam Ťa s najuprimnejšou láskou k srdcu swojemu. Ach, kdybych Ti mohol (a) preukázat tú prívetivosť, ktorú Ti Tvoja panenská Matka preukazovala; kdybych Ťa mohol (a) milovať s tak srdečnou láskou, s jakou Ťa ona milovala! O kdybych Ťa mohol (a) chváliť s takým plesaním, s jakým Ti andeli chválly prosperowali! Kdybych Ťa mohol (a) ctiť s takou ponizenosťou, s jakou Ťa pobožní pastyri ctili. Chcem sa aspon usilovať, abych vždy býwal (a) w láske a úcte Tvojej dokonalejšim (ou). Daj, ó Ježíssu! aby sa Ti táto moja srdečná žiadosť ľúbila, a prijmi moju dobrú wôlu na miesto toho, čeho sa mi w skutku nedostáva. Amen.

Pozdrawenie Jezuliatka w jasla ch. —
Bud pozdrawené, ó najsladšie dieťa, večná láska Otca nebeského! Bud pozdrawená ty, ružo z Jericha, ktorejto wzduch naplňuje celý swet wôňou nebeskou! Zdraw bud, premilý Ježíssu! Ty živý nebeský chlebe, Ty nowonarodený Kráľu židowský, Ty Knieža domu izraelského! Zdrawás najjašnejšia dennico! ktorá w imarwej noci wyšla, aby celú zem swätým swetlom naplnila. — Pochwálený bud Spasitelu sweta! Pochyňnaná bud newypowitelná láska! ktorá Ťa z lóna

nebeského Otca až do opustenej masštálke wtiachla. —
 O najsladší Ježíšsu! Ty rozkoš andelow a blahosla-
 wenstwo nebies! w jak welikej wážnošti si nás ludi
 mal, že si wzał na Sebä nassu podobu, nasse telo a
 krw! Požehnané buď toto Tvoje swäté telo a krw! Po-
 žehnané buďte swäté slzy detinstwa Tvojeho! Pože-
 hnaná buď, najswätejšia Panna Maria! ktorá Tã poro-
 dila. — Nech spiewa dewäť kúrow andelských svoje
 nebeské chwälospewy; nech plesá celé člowečenstwo w
 poswätnej radošti; lebo sä jeho Spasitel a Wykupitel
 narodil w masštálke betlehemskej.

Modlitby cirkewné. Pri prwej sw. mši. —
 O Bože! ktorý si túto najswätejšiu noc blestom oprawdiwého
 swetla oswietil, prosíme Tã: popraj, aby sme, ktorížto sme
 poznali tajemstwo tohoto swetla na zemi, tiež i radošti jeho w
 nebi požiwali. Ktorý s Tebou žije a králuje, w jednote Ducha
 Sw., Boh, na weky wekow. Amen.

Pri druhej sw. mši. — Prosíme Tebä, wssemo-
 húci Bože! daj, aby sme, nowým swetlom Tvojeho Slowa
 telom učineneho ožiarení, tože samo nassimi skutkami pred-
 swecowať nechali, jako ono strže wieru mysel nassu oswicuje.
 Strže tohože Pána nasseho atd. Amen.

Pri tretej sw. mši. — Wssemohúci Bože! prosíme
 Tã pokorne, daj, aby toto nové narodzenie Tvojeho Jedno-
 rodzeneho Syna w tele nás wyslobodilo zo starodáwnej slu-
 žebnosti, w ktorejžto nás hriech zdržuje. Strže tohože Pána
 nasseho atd. Amen.

Litanie o narodzení Syna Božieho.

(Pre čas wianočný až do swiatku najsw. mena Ježíš.)

Pane, }
 Kriste, } smiluj sä nad námi!
 Pane, }
 Kriste, } uslyš nás!
 } wyslyš nás!
 Otče z nebies, Bože,
 Synu, Wykupitelu sweta, Bože,
 Duchu Swätý, Bože,
 Swäta Trojico, jeden Bože,

} smiluj sä
 nad námi!

- Ježíssu Slowo ob wečnosti splodenté,
 „ Slowo telom' učinenté,
 „ Mesiaássu zaslúbentý,
 „ pre nás hriessnych wtelený;
 „ z najčistejšej Marie Panny narobzený,
 „ ktorý si pravý Boh a človek spolu,
 „ ktorého prichod vsietke národy túžebne čakaly,
 „ w ktorom vsietke národy požehnané byly,
 „ ktorého narobzenie strze andela pastýrom bethlehem-
 ským zvestované bylo,
 „ ktorému są bohabojni pastýri w Betleheme klaňali,
 „ ktorý si są zákonu obrezky z poslušnosti podrobil ráčil,
 „ ktorý si od Swojich rodiow w chráme obetowaný
 byť ráčil,
 „ ktorý si od bohabojného Simeona a prorokyne Anny
 za Spasiteľa sweta poznáný byť ráčil,
 „ ktorý si neobyčajnou hwiezdou múdrcom pohanským
 zvestowaný byť ráčil,
 „ ktorémužto są múdrci klaňali a dary obetowali,
 „ ktorý si byl učinentý synom ľudským, abysme my
 synowie ľudski synmi Božími učinení byli,
 „ ktorý si są stal chudobným, abysme my chudobou
 Twojou bohatými učinení byli,
 „ ktorý si prissiel hľadať a spasit, čo bylo zahynulo,
 „ ktorý si prissiel, abys plnil wůli Dca Swojeho
 nebeského,
 „ ktorý si prissiel, abys i nás jeho swatú wůli znať
 a plniť naučil,
 „ ktorý si prissiel, abys nám cestu i prostriedky k spa-
 seniu ukázať ráčil,
 „ ktorý si ľudom dobrej wôle pokoj Swój zaslúbil ráčil,
 „ ktorý si w Swojej swätej cirkwi vsietke tajemstwa
 spasenia nasseho složil ráčil,
 „ ktorý si cesta, ktorá wedie k Dcu nebeskému,
 „ ktorý si prawda, ktorá nás wyučuje,
 „ ktorý si život, ktorý nás oživuje,
 „ ktorý si swetlo, ktoré nás oswicuje,
 (Ježíssu, ktorý si dnes sw. Štefana, prvého mučenníka Swo-
 jeho, sláwou wečnou korunowať ráčil. — Toto są rieka w
 bruhý swiatol wianočný.)
 Ježíssu, Spasitelu náš najslawejšii,
 „ budúci Súdcau náš sprawedliwý,

I m i l n j
 f a
 n a b
 n d m i

Buď nám milostivý, odpusť nám, Pane!

Buď nám milostivý, uslyš nás, Pane!

Od wšetkeho zlého,

Od wšelikeho hriechu,

Od hnevu Tvojeho,

Od náhlej a nenadálej smrti,

Od úkladow diabolstých,

Od ducha neschetného,

Od prestúpenia Tvojich swätých prikázani,

Od časného i večného zahynutia,

Strze tajemstvo Tvojeho sw. wtelenia,

Strze Tvoje preblahoslavené narodzenie,

Strze Tvoje od andelow pastýrom zvestowanie,

Strze Tvoje bolestné obrezanie,

Strze Tvoje w chráme obetowanie,

Strze Tvoje predivné pohanom zjawenie,

Strze Tvoje neunawené hládanie spasenia nasseho,

W deň súdny,

My hriessnici,

Abysť nám odpustil ráčil,

„ nám milostivý byť ráčil,

„ nás k pravému pokaniu prwiesť ráčil,

„ Swoju sw. cirkew spravovať ráčil,

„ námesníka apostolského i wšetek duchowný staw w

sw. náboženstwe zachovať ráčil,

„ nepriateľow cirkwe swätej ponížil ráčil,

„ kráľom a kniežätom kresťanským pokoj a swornosť
dať ráčil,

„ wšetkému ludu kresťanskému pokoj a jednotu udelil
ráčil,

„ w srdciach nassich čistý príbytok Sebe pripravil
ráčil,

„ w srdciach nassich stálu pamiatku Swojeho sw. wte-
lenia zachovať ráčil,

„ nás úžitkow Tvojeho sw. wtelenia účastnými učinit
ráčil,

Abysme sa blá príkladu Marie Panny a Jozefa Tvojemu

Božskému ródzeniu vždy poslušne podrobili,

„ blá príkladu Betlehemských pastýrow Teba upri-
mným srdcom hládali,

„ sa blá príkladu sw. troch kráľow Tebe klaňali,

wyšľobosť nás, Pane!

Ľá prošime, uslyš nás!

Aby sme dlá príkladu Marie Panny slová Tvoje w srdci zachovávali,
„ dlá príkladu Tvojeho sami sebá zapierali a swetom pohrbali,
„ sá bezbožnosti a swetských žiadosti odriekli,
„ striezliwe a spravedliwe a pobožne živi byli,
„ nehynúce poklady kráľovstva Tvojeho stále hľadali,
„ Tvojou milostou k sláwe synow Božích powyššeni byli,
(Aby sme sá dlá príkladu sw. Štefana za nepriateľow svojich modlili. — Rieta sá ten w druhý swiatok wianočný.)

Čiá prosíme, uslyš nás!

Ježišsu, wtelensý Synu Boží,

Baráňku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusť nám, Pane!

Baráňku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás, Pane!

Baráňku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sá nad námi!

Kriste, } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Pane, }
Kriste, } smiluj sá nad námi!
Pane, }

Dtče náš.

V. A neuwob nás w pokuszenie.

R. Ale zbaw nás odo zlého.

V. A Slowo telom učinené je.

R. A prebýwalo medzi námi.

V. A wideli sme sláwu jeho.

R. Sláwu jako Jednorodzeného od Dtca plného milosti a prawdy.

V. Sláwa na wysošti Bohu.

R. A na zemi pokoj ľudom dobrej wôle.

V. Pane, wyslyš modlitbu moju!

R. A wolanie moje príď k Tebe.

Modlitby wianočné cirkewné. — Popraj nám, prosíme Tebá, wšsemohúci Bože! aby sme, zrodzeniem Jednorodzeného Syna Tvojeho zo starého otroctwa hriechow súc wyslobodeni, tu na zemi už blaženého owoca wtelenia jeho okúšili, a potom žiwota nesmrteľného účástnymi učineni byli.

Ráč, ó Pane Bože! učiniť, aby sme strže Spasiteľa sweta, ktoréhožto slawné narodzenie swätíme, k duchownému žiwotu

znova zrodzení a potom k sláve synow Tvojích wyvolených povýššení byli w nebesích.

Wšemohúci milosrdný Bože! který Cirkew Swoju pamiatkou prebláženého narodzenia Syna Swojeho z blahoslavenej Panny Marie obmeseluješ: učiň, prosíme pokorne, aby i srdce nasse bylo hriechow zprostene a znova sa zrodilo, aby tak Syn Twój a Spasitel náš, Jezis Kristus so Swojou milostou k nám prisl a požehnaním Svojim nás oblažil mohol. Ktorý s Tebou žije a krájuje, w jednote Duchu Swätého, Boh po wšetke weky. Amen.

Modlitba cirkewná na prívú a druhú nebelu po narodzení Pána. — Wšemohúci wečný Bože! ráč sporiadať činny nasse podlä Swojeho záľubenia, aby sme w mene Tvojeho milého Syna hodni byli, hojnosť dobrých skutkow wydawať, ktorý s Tebou žije a krájuje, w jednote Duchu Swätého, Boh, po wšetke weky wekow. Amen.

Na poslední deň roka.

Poučenie. — Krásny je to obyčaj, že sa w chrámoch Pána po nektorých miestach posledný deň roka k večeru koná pobožnosť na podákovanie wšemohúcemu a najvyšš dobrotvému Bohu za nesčísľelné dobrodenia, ktoré sme behom celého roku prisali z jeho stebných ráč, a na wyproszenie tohoto aby nám i budúce milostivý byť ráčil. Rážeň na

tento deň zaiste sa wyborne hobi, w ktorejžto sa to rozkladá, že príčinu wšetkých našich trápení, ktoré sme behom skončujúceho sa roka pretrpeli, máme bládať w hriechoch svojích, a že máme za ne potanie činiť, pritom že si máme pewne wziať pred seba, že sa budeme usilowať polepsšením života svojého sa stať hodnými milosti Božej w roku nastávajúcom.

Modlitba — Otče milosrdenstwa a Bože každého potešenia! sfrze Jezissa Krista, Jednorodzeného Syna Tvojeho, z celého srdca Ti ďakujem, že si mi tento rok k polepsšeniu mojeho hriessneho života otcovsky darowal, a tak dlho pozhowel. Srdecne mi je ľuto, že som čas a milosti, ktoré mi Tvoja milostiwá dobrota k duffnému spaseniu udelila, tak zle stráwil (a), tak opačne k polepsšeniu života svojého použil (a).

Odpusť mi túto moju nedbanlivosť; lebo som si prisne a pevne pred seba vzal (a), budúci rok, jestli mi w ňom dni života mo- jeho predlžiš, Ti werne a horliwe slúžiť. Nechcem dalej odkladať; lebo už predwi- dam nebezpečenstvo, do ktorého som sa uvrhnul (a). Tento deň, táto chwila má byť pre mnä dobou nepremeniteľného tr- wáceho obrátenia. Od dneská chcem wšsetky chwile života svojeho len ku cti Tvojej a k spaseniu mojemu obrátiť; to, čo som po- sawád w službe Tvojej hriessne zanedbal (a), s krze dvojnásobnú horlivosť w dobrom wynahradiť, a tým Tā wrúcnejšie milo- wať, čím chladnejšie (ia) som byl (a) po- dnes w láske k Tebe. Požehnaj, nebeský Otče! moje dobré predsäwzätie, a udel mi milosti Svojej, abych ho tiež werne a bez odkladu uskutočnil (a). Jak mi popraješ radosti, daj, abych ich mierne a s podäko- waniem požíwal (a). Jak dopustiš na mnä žalosti, daj abych ich trpezliwe, oddane a w duchu pokania snášťal (a), a s krze ne ten ciel dostal (a), ktorý Ty mieniš. Ghráň mä od wšsetkých nebezpečenstwi tela i du- šse! Požehnaj priateľow i nepriateľow mo- jich; požehnaj vlast a celé človečenstvo! Zachowaj nás w láske Svojej; upewni nás wo wiere; posilni w nádeji; daj, aby-

ſme wždy w proſtote a čiſtote ſrdca pred obličajom Tvojim fráčali; daj napokon, aby ſme ta prišli, kde ſiadnej premeny času, ſiadneho rozlučenia, ſiadnej žalofci není, kde ſa s Tebou a wywolennymi Tvojimi wo wečneſj láſke a blahoflawenſtwe neſkońčenom ſpojíme na wečnoſť. O to ſa proſíme ſkrze Ježíſſa Kríſta, Pána naſſeho. Amen.

ſitánie o rídzení Boſſkom.

Páne, }
Kríſte, } ſmiluj ſa nad námi!
Páne, }

Kríſte, }
uſlyš náſ!
wſlyš náſ!

Dtče z nebies, Boſe,
Synu Wykupitelu ſweta, Boſe,
Duchu Swätý, Boſe,
Swätá Trojico, jeden Boſe,
Boſe Stworitelu a Páne náſ,

" Ochrancu náſ,
" Páne celej prírody,
" nádej naſſa,
" utočiſtite naſſe,
" najwzneſſenejſſí predmete láſky naſſej,
" Zdržowatelu a Opatrowníku náſ,
" najlepſſí Dtče náſ,

Swätý, doſonalý Boſe,
" wſſemohúci Boſe,
" wečný Boſe,
" nekonečný Boſe,

Wſſewebúci, wſſemúdry, wſſewolábny Boſe,
Dobry a miſoſrbdny Boſe,
Boſe, ktorý celú zem požehnaniem Swojim naplňuješ,
" ktorý ſi wſſetke wlaſy na hlawe naſſej ſćital,
" ktorý ptáctwo nebeſké zdržuješ a žiwíš,
" ktorý kwieťa polné obiewaš,

ſmiluj ſa nad námi!

Bože, ktorý úrodu zemšťu požehnávaš, aby nám k nášemu
 vyživeniu postačovala,
 " ktorý všetko k dobrému dussi nášich usporádu-
 ješ a narádzuješ,
 " ktorý strasťou polepšenie, časnosťou večnú do-
 konalosť, krátkym stúffovaním nepominu-
 tetné blahoslavenstvo pôsobíš,
 " ktorý nassu trpezlivosť hojne obdarúvaš,
 " ktorý si i naproti newbätným na najvyšš dobrý,
 " ktorý hriechom obrazný, a pokaniam ukojený bývaš,
 " jediná pomocník w každej potrebe,
 " ktorý milujúcim Teba všetko k dobrému obraciaš,
 " ktorý dúfajúcich w Tebe po otcovsky ochraňuješ,
 " ktorý Svoje sluby vždy vyplňuješ,
 Najpravdivejší a najvernejší Bože,
 Bože, nassa jediná nádej a utokiste,
 " najvyššie a najmilejšie dobré,
 " Dite, Wykupitelu a Blahoslavitelu náš,

smiluj sa nad námi!

Buď nám milostivý, } odpuť nám Pane!
 } uslyš nás, Pane!

Od všetkého zlého,
 Od všetkého hriechu,
 Od prestúpenia Tvojich swätých prikázani,
 Od zlého užívania Tvojich darow,
 Od nenávisťi naproti bližným nassim,
 Od zbytočnej starosti o časné weci,
 Od malomyseľnosti a zúfanlivosťi,
 Od nespokojnosti s Tvojim narádzaním,
 Od nedôverovania w Tvoje Božské ridzenie,
 Od netrzeplivosti w trápení,
 Od zúfania nad milosrdenstvom Tvojim,
 Od všetkých trestow hriechu,
 Od moru, hladu a wojny,
 Od neúrody a drahoty,
 Od krupobitia a húrky,
 Od všetkého zlého na dussi i na tele,
 My hriessnici,

wyšľobosť náš, pane!

Abys nám odpustil ráčil,
 Abys do srde nášich synowskú dôwernosť w Tvoju Božšťu
 ochranu wliať ráčil, Tá prosíme, uslyš nás!

Abys w srdciach nassich prawú wdáčnosť za preukázané
dary a milosti zachovať ráčil,

Abys nassu wólu každy čas s Tvojou swätou wólou spo-
jowať ráčil;

Abys prácu rúk nassich požechnať ráčil,

Abys nám úrodu zemskú dať a zachovať ráčil,

Abys nám w každej potrebe pomocníkom byť ráčil,

Abys nám trpezliwosti w trápení dať ráčil,

Abys nám nasse časné strasti wečnými radošami nahra-
diť ráčil,

Abysme wždy w Tvoju nekonečnú dobrotu dôwerowali,

Abysme w sstasti nebyli wysokomyseľní,

Abysme w nesiastí nebyli malomyseľní,

Abysme Tvoje Božské pokuty kajúcim srdcom snášťali,

Abysme na zemi Tvoje swäté meno ustawične chwáľili,

Abysme jednúc w nebi Tvoje Božské rídzenie na weky
oslawowať mohli,

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusť nám Pane!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás Pane!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Kriste, } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Pane, }
Kriste, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Dtče náš.

V A neuwob nás w pokussenie.

R. Ale zbaw nás odo zlého.

V Dobroreč duffa moja Hospodina.

R. A nezapominaj na wšsetke dobrodenia jeho.

V Buď meno Pána pochwálené.

R. Od tohoto času až na weky.

V Oslawujte Pána, lebo je dobrý.

R. Na weky trwá milosrdenstvo jeho.

V Pane, wyslyš modlitbu moju!

R. A wolanie moje príd k Tebe.

Modlitby. — Wšsemohúci, wečný Bože, Dtče swe-
tiel! ob ktoréhožto wšseliký dar pochádza: prijmi, prosíme po-
korne, nasse najpobožnejšie wdáky, ktoré Ti dnes za hojné da-
ry a milosti dokonávajúceho roku wzdávame, wrúčne štada-
júc, abysme z daru Tvojeho w nastávajúcom roku od wšset-

Či prosíme, uslyš nás!

tého zlého zachránení byli a z milosti Tvojej každého času sa radowali.

Bože! ktoréhožto prozreteknošou wšsetke okamženia žiwota nasseho ubehujú, a milosťou Tvojou k činieniu pokania nám sa predlžujú: zapáť, prosíme Tã, srdcia nasse k wdãknošti, a otvor ústa nasse k chwãle Tvojej, abysme za zachowanie swoje a ubelenie toľkých milosti Tebã welebiť neprestãwali, a toho, čo nám zo sštedroty Swojej i budúce dať chceš, wždycky dôjst hodni byli.

Najdobrotiwější Bože! ktorý w týchto posledních hodinách roku, do mora weknošti už ubehujúceho, od celej cirkwe Swojej wrúčne wdãkowčinenie prijmas: prosíme Tã pokorne, ráč z trónu Welebnosti Swojej milosstive wzhľadnúť i na pobožné wdãky nasse, ktoré Ti za wšsetke w tomto roku dlã dusse i dlã tela nám ubelené dobrodenia wzdãwame, wzlãštie ale za wšsetke milosti, ktoré si nám pri hodnom prijímaní sw. swiatosti udelowal a nimi nás poswãcowal, — za wšsetke spasitelné wnutnia, ktorými si nás wyučowal, ošwicowal, posilňowal a potessowal, — za wšsetke slutowania, ktorými si nasse nariekanie a wzdychanie, nasse prosby a modlitby wyslyšsal, — za wšsetke dobré myššlienky a predšãwzãtia, ktoré si w nás wzbudzowal, — za wšsetku posilu, ktorú si w hodinu pokusenia k odpieraniu hriechu w nás wliewal, — za wšsetku pomoc, ktorou si nás od toľkého zlého tela i dusse ochraňowal; za wšsetku ochranu, ktorou si nás z toľkých nebezpečenstwi wytrhnul, — za wšsetko požehnanie, ktoréhožto si prácam nassim udelowal, — zawšsetke kríže a strasti, ktorými si nás k Sebe tak otcowsky wolal, — za wšsetke suženia a trápenia, ktorými si nás od hriechow odwracal a k pokaniu wzbudzowal, — za wšsetku otcowskú kãzeň, ktorú si k napraweniu a spaseniu nassemu užíwal, — konečne za wšsetke dôkazy nestihlej prozreteknošti Swojej, ktorou si žiwot náš ridil, spravowal a opatrowal. — Tieto pobožné wdãky, ktoré Ti w najhlbššej pokore w mene Syna Tvojeho a Pãna nasseho, Ježišã Krista prinãšame, ráč, prosíme Tã, od nás, dietok Swojich, milosstive prijať, a w nich jaľožto w obeti wdãčného srdca nasseho tak si oblúbiť, abyš i budúce s nami jôštal a Swojou Božskou pomocou nám prispiewal.

O Bože milosrdný a showiewajúci! ktorý nechceš smrti hriessnika, ale aby sa obrátil a žiwý byl: my úbohí hriessnici, stojã na koňci tohoto roku, s márnotravným synom plní sšrúšsenosti wzdychãme: Otče! zhressili sme proti Tebe, už nie

sme hodni menovať sa synmi Tvojimi, preto že sme mnoho zhreslili, a tak sa milosťou Tvojich nehodnými učinili. Odpusť, odpusť ľudu Svojemu, a smiluj sa nad námi podľa veľkého milosrdenstva Svojeho.

W tento večer starého roku zaväzujeme sa tým svätým sľubom, že novým rokom nové srdce si učiníme, a w nowote žiwota chodiť chceme, abysme Ťa srdcom i skutkom ľúbili, a potom hojnej odplaty w nebesiach došli.

Konečne Tebä, ó Bože! všetkých werných Stworitelu a Wykupitelu! prosíme, abys dussám služebníkom a služebník Svojich, ktoré si w tomto roku na wečnosť povolal, i všetkým dussickám w očistci odpustenia všetkých hriechow dať ráčil, aby prominutia, ktorého vždycky žiadali, pokornými prosbami dôjsť mohli.

Požehnanie wsemohúceho Boha Otca, Syna i Ducha Svätého, príd na nás, a zostaň vždycky s námi na weky wekw. R. Amen.

„Tebä Boha chválime atd.

Na nový rof.

Poučenie. — Prvým Januárom sa počína obyčajný obecny rof, a je modlitbám a službe Božej zasväcený preto, abysme w nastávajúcom roku pozhnania Božieho sebe wyprosili. Sláwi sa tohoto prvého w roku dňa i pamiatka obrezania Krista Pána swiatkom zasväceným, a wolaľedy sa tiež spolusláwil swiatok nášw. mena Ježiš, ponevác mu pri jeho obrezani bylo to

meno dané; za našich ale časow sláwi sa tento nestoršie, a sice na drubú nebelu po sw. troch kráľoch. Prvý deň tohoto nového roku panuje obyčaj ten, že si jeden drubému ústne alebo písemne praseme (gratulirujeme), aby sa nám w nastalom roku wo všetkom dobre weblo. A takéto želanie (pranie), pochádzza-li ono zo srdca uprimného a lásky křestanskej plného, je zaisť chwalitebné.

Modlitba. — W tomto nowom roku pozdrawujem Tebä, ó najmilostnejšii Ježišu! Božie pocholiatko! Däkujem Ti s najuprimnejším srdcom, že si mi priprial tento nový rof zase dožiť, a sláwit pamiatku Tvojeho bolestného obrezania. Srdečne žiadam, aby w tomto roku byla Tvoja najswätejšia wöla plnená na nebi i na zemi. Žiadam sebe, aby Ťa w tomto

nowom roku žiaden človek neobrazil, ale aby Tā wšeci do jedného z celého srdca milovali, welebili i zo všetkých síl duše ctili. Žiadam sebe, aby w tomto nowom roku Tvoja svätá Cirkew po celom swete rozšírená, a všetka newera od koreňa vyplienená, alebo aspon preriedená byla, aby všetky podvedené duše k pravej wiere, a wšeci zátvrdli hriešnici k opravdivému polepsšeniu života byli privedení? Naposledy žiadam sebe, abych sa pres celý tento rok, dnešním dňom započatý, zo dňa na deň w čnosti zdokonalúwal (a), w láske Tvojej a pobožnosti pokroky činil (a). — O kdyby vyplnenie tejto mojej uprimnej túžby w moci mojej bylo, a kdybych to, čo žiadam, i w skutku wykonať mohol (a)! Ty ale, ó Jezissu mój! máš túto dokonalú moc, tak že čo len chceš, hned sa w skutku stane. Naplň tedy moje hore prednesené žiadosti, a sŕže Tvoju neskončenú dobrotu udeľ mi milosti, abych tento nowozapočatý rok podľa Tvojej najswätejšej wôle prežil (a) a česť a chwálu Tvoju na široko daleko rozšíril (a). Proším Tā tiež o milostiwé odpusštenie všetkých neprávostí, ktoré som lanskeho roku spôchal (a) a o milosrdné prehladnutie ťažkých pokút, ktorých som sa sŕže tamty hodným

(ou) učinil (a). Ach, keď sa len trochu roz-
pamätám: w jak mnohých hriechoch som
lanský rok prezil (a); jak mnohé dobré skut-
ky som opustil (a); jak hroznej nedbalosti
som sa wo wykonáwaní dobrého oddával
(a), a jak mnohonásobné zlé som myšlien-
kami, slowami a skutkami spáchal (a), mu-
ším sa hañbit sám (a) pred sebou, a suto-
stiwe winu swoju pred Tebou wyznať. —
O najdobrotivejši Ježíssu! ktorý si byl
dnešnieho dňa bolestne obrezaný, a Swo-
ju drahú krv, už hned jako útle dietä, si
wyliewal. Sfrze tyto podstúpené bolesti,
a sfrze toto samoprvé wyliewanie krvi
prosim Tã, odpust mi moje spáchané hrie-
chy, wynabrad moje zanedbané skutky, do-
plň moje spáchané nedbalosti, odpust mi
moje ťažké winy a udel mi polepsšenia bu-
dúceho žiwota mojeho. W tento deň no-
vého roku obetujem a darúvam Ti svoje
celé srdce, tak usporiadané, jako ho Duch
Swätý pri mojom krste Tvojou swätou
krvou očistil a Svojimi darmi ozdobil.
Britom ale Tã prosim, abys ráčil dnes a
pres celý rok milost swätého krstu wo mne
obnowowať, wšsetke hriechy, ktorými som
dussu swoju sškwrnil, mne milostiwe odpu-
stít a nowú horliwost k službám Tvojim
wo mne wzbudiť. — O najsladši Ježíssu!

prijmi toto noworočné odo mňa, a Ty mně zase daj zaň to, ktoré ja od Teba žiadam.

Dalej prosim tiež wrucne za wšsetkých priateľow a príbužných swojich. O najmilostivejši Ježíssu! ráč im udeliť w tomto wnowe nastúpiwšsom roku wšsetko to, čo im je k dobrému dusse i tela prospessné; zachdrž ich wo Swojej milosti, a zachraň ich od wšsetkého toho, čoby im mohlo škodit, aby tak škrze Tvoju dobrotu tento nowý, i esse wiac nasledujúcich rokov šťastliwie započali, šťastliwie w ňom pokračowali a šťastliwie dokonali, pokud sa nestanú hodnými wečného blahoslawenstwa. — Na posledy prosim Tã i za úbohé dušičky w očistci: ráč im polahčiť ich muky, ich trápeniu koniec učiniť a ich čím škôr do wečného blahoslawenstwa a radosti prijať. Am.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — O Bože! ktoréhožto prozretnosťou wšsetke okamženia žiwota nasseho ubehujú, a milosťou Tvojou k čineniu dobrých skutkow sa predžujú: ráč, prosíme Tã, týmto nowým rokom také nové srdce w nás stworiť, aby sme, milosťou Tvojou posilnení, po cestách milých prikázani Tvojich stále chodili, čas na swete nám wymeraný k žalúbeniu Tvojemu tráwili, a potom kráľowstwa nebeského bossli. Škrze Pána nasseho, Ježíssa Krista, Syna Tvojeho atd. Amen.

Na slawnosť obrezania Krista Pána.

Poučenie. — Dnesnieho, to jest ôsmeho dňa po Swojom pričobe na tento swet byl obrezaný Syn Boží podľa predpisu zákona, ktorý dal Boh Abrahamowi a škrze Mojžíssa celému národu izraelskému. On sa tomuto zákonu podrobil, bielom z poslušnosti naproti Swojemu Otcu nebeskému, bielom aby i nás naučil, jako sa tiež i my máme zákonu a naribzeniu Božiemu i cirkwie s ochotnou poslušnosťou wo wšsetkom podrobiť. Obrezanie wo starom zákone preobrazowalo Krist, ktorý Kristus Pán wo Swojej

cirkvi nového zákona ustanovil a na sviatosť povššil, a rozpo-
 mina nás kresťanov na povin-
 nosť, aby sme svoje zlé náklonno-
 sti a žiadosti tak rečeno obrezali
 t. j. strotili. Ehmto zasväceným
 sviatkom započína sa občanský
 rok. **Božateby** sa w tento beň
 spolu slávil sviatok na j s w. me-
 na **Ježišsa**, ponewáč mu bylo
 pri jeho obrezani to meno dané;
 za našich, ale časow sa sláwi ne-
 ktoršie a sice w drubá nedelu
 po sw. troch kráľoch.

Modlitba. — **Wčil** **Tá** opät pozdra-
 wujem, ó požehnané **Ježuliatko!** a rozpa-
 mátuwam sa na bolestné obrezanie, ktoré
 si dnešní deň za nás podstúpilo. — **Dákujem**
Ti srdečne za ty weliké bolesti, ktoré si nim
 pre nás hriessnikow k nášemu spaseniu pod-
 stúpil; pritom ale klaňám sa **Tebe** jakožto
Pánu, **Spasitelowi**, **Wykupitelowi**, **Do-**
brodincowi svojemu. **D** lásky najhodnejši,
 najswätejši **Ježišku!** jak mnoho si pre
 mná trpel, ufojil si hnew **Boži**, a dostučil
 za wšsetke hriechy sweta. **Uch**, wlej do
 srdca mojeho hriessneho lásku **Swoju**; wy-
 čisť z neho wšsetky posskwrny a uciň zadosť
 za wšsetke hriechy moje, zwlásťte za tie,
 ktoré som proti úcte **Twojej**, proti láske
 bližného spáchal (a). **Otče** nebeský! obetu-
 jem **Ti** krw **Syna** **Twojeho** na odpustenie
 wšsetkých hriechow mojich. **D** **Ježišu** **Kri-**
ste! obetujem **Ti** **Twoju** vlastnú krw na
 wôňu lúbeznosti a na prebliadnutie za slú-
 žených pokút. — **D** **Duchu** **Swätý!** obe-
 tujem **Tebe** drabú krw **Ježišsa** **Krista** na
 očistenie wšsetkých posskwrn srdca svojeho.
 — **D** swätý, mocný a nesmrtný **Bože!**

prijmi milostive túto wzácnu a drahocennú obet, a sŕže jej moc a zásluby odpust' mne i wšsetkým ostatným kresťanom wšsetke hriechy, ktoré sme w pomínulom roku spáchali, a posilni nás, aby sme ich w budúcom roku už wiac nespáchali. Amen.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si sŕže plobné panenstvo blahoslawenej Panny Marie pokoleniu ľudskému odmenu večného spasenia udeliť ráčil: popraj nám, prosíme Ťä, by sme prímluwy tej swätej Panny u Ťebä zakúsili, sŕže ktorúžto sme hodnými učinení byli, obdržať pôwodca žiwota, Pána nasseho, Ježiša Krista, Syna Tvojeho; ktorý žije atd.

Na slawnosť zjawenia Krista Pána,

(čili na tri Krále.)

Poučenie. — Ježiš Kristus narobil sa nie len ku spaseniu židow, ale i celého pokolenia ľudského. A preto Boh wsemohúci, Dec nebeský, ráčil narodiť, aby narodzenie jeho milého Syna bylo oblašené čili zjawené i mnoho židowskej zemi wo wydálených krajinách, a sice hwiezdou neobčasnou, múdrcom na východe, pobanom. Tento swätý príbeh sláwi cirkew zaswäceným, wigliou a októrou prowádzaným swiatkom zjawenia Pána alebo sw. troch Kráľow, ktorýmžto nestór w stírnostíom století sú dané mená: Kaspár, Melichér, Baltazar. — Za starobáwna sa obkľadal k tejto slawnosti sw. krst' ľudí dospelych, čeho pamiatku este dosawáb máme, že sa w swätweker, predchádzajúci slawnosť túto, žehná (swätí) woda tri kráľowá, a to pobla obrábu cirkwe rekej. Žehná sa tiež kábiblo, myrha a zlato (a w nedostatku tohoto i striebro alebo i iný kow), na pamiatku tých obett', ktoré priniesli nowonarodenému Ježišowi nabrečení múdrci, ktorúžto def má nás wzbudzował k tomu, aby sme bátovali Bobu sŕže

Ježiša Krista za swetlo pravej wiery; aby sme sa klaňali Ježišowi, Pánu a Wykupiteľowi svojemu, jakožto opravdiwému Bobu; aby sme mu obetowali zlato čistej lásky, kábiblo modlitby a myrhu tichébo odowzbania-sa w krži a trápení. — Na slawnosť sw. troch kráľow začala sa časom prisluhowal swiatost' krstu dospelym preto, že sa w ňu sláwi tiež pamiatka tobo, že Kristus Pán byl od sw. Jána, predchódca Swojeho, w potoku Jordáne pokrstený. — Dni swätí tri kráľowstí múdrci bez počpyby, keď sa zo židowskej zemi do pohanských krajow nawrátli, zweskowali svojim krajanom príchod Wykupiteľa. Čeho pamiatka sa každoročne sláwi w Ríme w to-stole, k úcte swätých troch kráľow založenom, ktorúžto kostol náleží jednote kardinálow, starajúcej sa o rozštirowanie wiery katolíckej po celom swete a wysielajúcej wiewrowestow (missionárov) do wšsetkých zemi k obráteniu neweriacich a pobanow. Pri sláwení onej pamiatky koná sa sw. mša ob knázow tých najrozličnejších krajin, w tých najrozličnejších re-

čach a rúchach a podľa tých najrozličnejších sw. obrádow, jako by w tú dobu byl tam celý swet shromajzený a zastúpený. — Na tento sviatok, jako tiež i w nasledujúce dni hodievalú esse w nektorých krajoch duchovní pastýři so spewámi chrámovými po domoch farníkw svojích s kolebou, požeňňawajúc ich príbytky spewom, swätenou wbdou, kadiblom a modlitbami. Pri požeňňawani tomto pisse sa kriedou na dwwere domáciw príbytkow čísto

nowého roku i s prvými literami sw. troch kráľow E. M. B., medzi ktoréžto sa značia krížiky. Dychaj tento pochodi obtuž, že sa wofaleby nový občanšký rok týmto swiatkom začnal, wčil ale sa začina o wianocach a sice w deň obrezania Krista Pána prvého Januára. Slowo koleba pochádza najšľor z rečolatinšého calendae, čo znamená: „prvý deň mesiaca,“ teby i roku, preto že sa o tej dobe koná požeňňawanie domow.

Modlitby. — **O** Ježišsu Kráľu wšsetkých kráľow, Panowníku a Riditelu celého sweta! s onými trimi kráľmi, ktoréžto milosťou Tvojou oswietení a od hwiezdny Tvojej wedení z dalekých wýchodných krajín k jaslám Tvojim prišli, aby sa Ti klaňali, i ja prichádzam dnes w poníženosti srdca a s pewnou dôverou w Tebe, abych sa Tebe, Pánu a Bohu svojemu, Spasiteľowi a Wykupiteľowi svojemu klaňal (a) a Tebe z celého srdca ďakowal (a), že si i mná Svojim Božským swetlom oswietil a k pravej wiere powolal.

O Wykupiteľu Boží! ktorý si obeť sw. troch kráľow so zalúbeniem prijal: prijmi tiež milosťiwe poklonu moju a podakowanie, a nezawrhni ty obeti, ktoré Ti w poníženosti srdca prednášsam.

Glá, miesto zlata obetujem Ti srdce svoje i so wšsetkými jeho hnútkami, žiadostmi, citmy a náklonnosťmi, a prosím

Tä: ráč ho očistiť, posvätiť a ohňom lásky Swojej zapáliť, aby, jako zlato w ohni očistené, Tebä pewne milowalo, každú skúšku z lásky k Tebe wystálo, a w nepremenitelnej wernosti Tebe oddané bylo až do smrti.

Miesto kadidla obetujem Ti, ó, môj Jezissu! Synu Boha žiwého! modlitby, rozjímania a pobožné cwičenia swoje, ač práwe nedokonalé, a prosím Tä z celej dušfe swojej: ráč mi udeliť ducha opravdiwej pobožnosti, aby tyto moje obeti k trônu milosrdenstwa Tvojeho, jako kadidlo, wystupowaly a sfrze Tebä ad Otca nebeskeho prijaté byly.

Miesto myrhy obetujem Ti, o môj najsladšii Wykupitelu! wšsetke trápenia a protiwentwá celého žiwota swojeho, každý neduh, ktorý mä potkal, každý križ, ktorý mi ruka Tvoja naložila, a esste budúce naloží, a prosím Tä: ráč milostive odpustiť, kedýkolwek som sä sfrze netrpezliwosť proti Tvojemu laskawému rídzeniu prebressil (a). D prehlädniže mi slabosti moje, najdobrotiwejšii Wykupitelu! a posilni mä, abych napozatým z lásky k Tebe a s úplným odowzdaniem každé trápenie snással (a), ktoré mi naložíš k poswäceniю mojemu. Dobre wiem, že ani Tvoja cesta

nebyla ružová, lež trňová od jasiel až ku frízu, a Ty si len sŕže mnohé trápenia woffiel do sláwy Swojej. Daj tedy, abych kedýkolwek trpím, s Tebou trpel (a), abych, tak nekdy s Tebou osláwený (á) byl(a). Am.

Moblitby cirkewné. Na slawnosť zjawenia Krista Pána. — O Bože! ktorý si dnešnieho dňa Swojeho Jednorodzeneho Syna pohanom sŕže hwiezdu zjawił: udeť nám milostiwie, aby sme sa, ktorýchto sme Tã sŕže wieru poznali, tiež k wideniu sláwy Tvojej dostali. Sŕže tohože Krista, Pána nasseho atd. Amen.

Na nedelu pod oktáwou zjawenia Pána (t. j. na 1. nedelu po zjawení Pána). — Ráč, ó Pane! prosíme Tã, žiadosti sŕšseného ludu Swojeho nebeskou dobrotiwosťou podporowát, aby sme, čo nám kážes činiť, náležite poznali, a k wykonaniu poznanej wôle Tvojej posilnení byli. Sŕže Pána nasseho, Ježiša Krista atd. Amen.

W oktáwu zjawenia Pána. — Bože! ktoréhožto Jednorodzeneý w podstate tela nasseho sa zjawił: daj, prosíme Tã, by sme sŕže neho, ktoréhožto sme my za podobného nám zownútrne uznali, wnútrne napravení byli. Ktorý s Tebou žije a krátuje atd. Amen.

Na 2. nedelu po zjawení Pána. — Wšemohúci, wečný Bože! ktorýžto nebeské i zemské weci spolu sprawuješ: ráč prosby ludu Swojeho milostiwie wyslyššať, a w týchto časoch nassich pokoja Swojeho nám popriať. Sŕže Pána nasseho, Ježiša Krista atd. Amen.

Na slawnosť najswätejšieho mena Ježiš.

(Na 2. nedelu po zjawení Pána.)

Poučenie. — Dšmeho dňa po narodzení w čas obrezania bało sa Spasiteľowi nassemu meno „Ježiš“, jako to Boh sŕže andela rozkázal. Ježiš znamená to, čo „Spasiteľ, Wylupiteľ.“ Meno „Ježiš“ je tedy swáté a poslony hodné: ono nám ukazuje toho, w ktorého osobe je Boh i člowek spolu. Wysłowuj bo tedy, milý křestiane! s tou najkřibšou uctiwosťou. Meno Je-

žiš má w sebe welikú moc, wyslowuje-li sa ono so slusnou úctou a dôwerou. Sŕže toto meno uzdrawowali apostołi nempených, wyháňali diablow z ľubi atd. — W mene Ježiš udeluje sa nám wšetko dobré i žiwot; w mene Ježiš býwajú wyslyšané prosby nasse; w mene Ježiš máme započáť, konať a dokonáť wšetky swoje práce; w mene Ježiš máme káždy deň započáť a zawřšit; w me-

ne Ježiš máme i nový rol ja- volaj často ! Bohu ! Však ale
 pocat, chceme-li byt w nom šťastli- nič ti nebude platit pudé wzh-
 wí. Toto uwáz, milý křestane ! wanie mena toboto ; ano ono ti
 a pros w mene Ježíša o wšsetko, bude tým wiac šťastit, nebudeš-li
 čo na tele i na duši na celý swój mať w srbei swojom opravdiwej
 žiwot, a pre tento rol zwlášte uctiwosti naproti Spasitelowi, kto-
 potrebuješ. W jeho swátom mene rá poslussnost a dšweru spšobuje.

Modlitba. — Dobrotiwý Ježíssu ! wpiš
 Swoje najsladšie meno hlboko do srdca
 mojeho, aby ono wždycky býwalo w ústach
 i smysloch mojich. Ó laskawé, ó sladké, ó
 potesné ó blahoslawené meno ! Lebo čo-
 že iného znamená meno Ježiš, jako Spa-
 sitela a Blahoslawitela ? A preto, ó Ježi-
 ssu ! buď mój Ježiš, keď spím. Ó Ježíssu !
 buď mój Ježiš, keď sa modlím. Ó Ježíssu !
 buď mój Ježiš, keď pracujem. Ó Ježíssu !
 buď mój Ježiš, keď som pokussený (á). Ó
 Ježíssu ! buď mój Ježiš, keď som upadnul
 (a). Ó Ježíssu ! buď mój Ježiš, keď som w
 núdzi. Ó Ježíssu ! buď mój Ježiš w úzko-
 sti, keď som nemocný (á), keď som w ne-
 bezpečenstwe žiwota. Ó Ježíssu ! buď mój
 Ježiš, keď žijem ! Ó Ježíssu ! buď w ústach
 mojich, keď bude duffa zo mná vychádzať,
 aby bylo moje poslednie slowo : Ježiš, Je-
 žiš, Ježiš ! Amen.

Modlitba cirkewná — Bože ! ktorý si najslawnej-
 šie meno Ježíša Krista, Syna Tvojeho, Pána nasseho, učí-
 nil Swojim werným welmi lúbežné a prijemné, zšm ale du-
 chom strassliwé a hrozné : popraj milostive, aby wšeci, ktorí
 toto swaté meno nábožne ctia na zemi, swátého poteszenia slad-
 košť w tomto žiwote zakúšili, a w budúcom nestonalého blaho-
 slawenstwa radoš obdržali. Strže Krista, Pána nasseho. Am.

Slánie o mene Ježíš.

Pane, }
Krisťe, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Krisťe, }
          } uslyš nás!
          } vyslyš nás!

Otče z nebies, Bože,
Synu Wykupitelu sweta, Bože,
Duchu Swätý, Bože,
Swätá Trojico, jeden wečný Bože,
Ježíssu, Synu Boha žiwého,

- " najmocnejši,
- " najsilnejši,
- " najdokonalejši,
- " najslawnejši,
- " najmilejši,
- " najutešenejši,
- " nad hwiezdy swetlejši,
- " nad mesiac peknejši,
- " nad slnce jasnejši,
- " najdivnejši,
- " najrozkošnejši,
- " cti najhodnejši,
- " najpokornejši,
- " najchudobnejši,
- " najtichši,
- " najtrpezliwejši,
- " najposlušnejši,
- " najsladši,
- " najneposkwrnenejši,
- " milovníku čistoty,
- " milovníku pokoja,
- " lásko naša,
- " zrkadlo žiwota,
- " príklade wšetkých čnosti,
- " ozdobo mrawow,
- " duši našich žábúci,
- " utočište naše,
- " otče chubých,
- " potesitelu zarmúčených,
- " poklade Tvojich werných,

f
m
i
t
r
u
j
f
ä
n
a
d
n
d
m
i

Strze zásluby a prímluvu Tvojej najmilejšej Matky,
 „ prímluvu wšestých Tvojich Swätých, wyslobod nás,
 Ježíssu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusti nám Ježíssu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás Ježíssu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Kriste, } uslyš nás!
 } wyslyš nás!

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

Ótče náš atd.

Ť A neuvoď nás w pokussenie.

R. Ale zbaw nás odo zlého.

Ť Buď meno Pána pochválené.

R. Od tohoto času až na weky.

Ť Pane! nezachádzaj s námi podľa hriechow nassich.

R. Ani nám neodplacuj podľa neprávostí nassich.

Ť Buď pokoj w mocnosti Tvojej.

R. A hojnosť wo wežiach Tvojich.

Ť Pane, wyslyš modlitbu moju!

R. A wolanie moje príď k Tebe.

Modlitby cirkwe né. — Ó Bože! ktorý si Jednoroz-
 dzeného Syna Swojeho Spasiteľom pokolenia ľudského ustano-
 wil, a Ježíssom nazwať kázal, popraj milostiwe: aby sme,
 ktorížto jeho swäté meno welebíme na zemi, tiež i patreniem na
 twár jeho sú radowali w nebesiach.

Bože! ktorý si najslawnejšie meno Ježíssa Krista Syna
 Tvojeho atd. (hláбай na strane. 446.)

Na 3. nedelu po zjavení Pána. — Wšemo-
 húci, wečný Bože! ráč milostiwe wzhľadnúť na mdlobu nassu,
 a k ochrane nassej wzytiabnúť pravicu Welebnosti Swojej. Strze
 Pána nasseho, Ježíssa Krista atd. Ameň.

Na 4. nedelu po zjavení Pána. — Ó Bože!
 ktorížto nás znáš, že pre mdlobu ľudskú nemôžeme sami toľkým
 nebezpečensstwám wezdejšieho života odolat: posilňuj nás na
 tele i na dusi, aby sme, čo pre hriechy svoje trpíme, po-
 mocou Tvojou sniešť mohli. Strze Páne nasseho, Ježíssa
 Krista. Ameň.

Na 5. nedelu po zjavení Pána. — Ráč, ó
 Bože! prosíme Ťa, ostríhať čelab Swoju ustawičnou dobro-

tiwošťou Swojou: aby, jako są jedine na Twoju nebestkú pomoc spolieha, Twojou ochranou Božšťou tiež wždy obhájená byla. Słrže Pána nasseho, Jezissa Krista atd. Amen.

Na 6. nedelu po zjawni Pána. — Popraj nám, wšsemohúci Bože! abysme wždy, rozumné weci přemýšľajúc, len to, čo je Tebe milé a príjemné, słowami i skutkami ukazowali. Słrže Pána nasseho, Jezissa Krista atd. Amen.

Na nedelu dewiatnik.

Poučenie. — Nedela dewiatnik menuje są preto tak, že medzi ňou a nedelou welikonočnou leží dewat nediel čili týbňow. — Po nej až k prwej nedeli pöstnej sú ešte dwe nebele: nedela prvá a druhá po dewiatniku. Wolakeby už nedelou dewiatnikom počinal pöst predwelikonočný; a preto i podnes už w nedelu tú berú są k službám Božím rúcha barwy belawej.

Modlitba. — Ráč, ó Pane! prosíme Tě, prosby ludu Swojeho dobrotiwe wyslyšľat, abysme my, ktorížo sme pre neprávosti swoje sprawedliwe suženiem trestani, pre zwelebenie mena Twojeho milostiwe oslobodeni byli. Słrže Pána nasseho, Jezissa Krista, atd. Amen.

Na 1. nedelu po dewiatniku. — Ó Bože! ktorý najlepšie wies, že są nesmieme na žiaden skutok swój spoliehať: popraj, prosíme milostiwe, abysme proti wšsetkým protivenstwám pod ochranou učiteľa národow, swätého Pawla, obhájeni byli. Słrže Pána nasseho, Jezissa Krista atd. Amen.

Na 2. nedelu po dewiatniku. — Prosbynasse ráč, ó Pane! prosíme Tě, milostiwe wyslyšľat a, zbawiw nás swázkow hriechow, uchowaj nás od wšsetkého protivenstwa. Słrže Pána nasseho, Jezissa Krista, atd. Amen.

Šest a tricäthodinowá poklona najšw. swiastosti oltárnej w poslednie tri dni mäšopustné (fassangowé).

Poučenie. — Mäšopust, čas přebpöstny, poblä toho, jak storo alebo pozde weliká noc pabá, fratšli alebo blbšli, má obtud swoje meno, že cirkew naribzuje, aby są hneď po ňom mäso opustilo čili nejedlo. W čase tom obzwláštnie ale tri poslednie dni prowodzujú ludie wšsetké rozpustilosti, oddawajúc są pospolitým hodowaniam, hrám, hlučným žabawľám, nezriedka neslyšnym, majetku, cti a ne-

winnosti nebezpečným, čo je zaiste nie iné, jako požostatol starodawného obyčaja pohanow, ktorí w tom čase s mnohou possetilostou a nestydatostou tonali slawnosť Bacha, falosného to boha obžerstwa a opilstwa. Cirkew sw. nikdy takú neresi neschwalowala; a nábožni křestani čim wätššie prostopassnosti wätol sebä widia, tým horliwejšie są usľujú, aby hojnou pobožnosťou, strússenou žakúčno-

stou a milosrdnými skutkami jako bni másopustné, totižto: w nebe-
nejakú náhradu za hrtechy samo-
passných másopustníků učinili, k lu, ponbelot a utorot wystawuje
čemu są na mnohých miestach po-
mába tým, že są w poslednie tri 36 bobinkowá pobožnost są wyfo-
náwa.

Pobožnost předpoludňajššia.

Pri požehnáwaní welebnou swiatostíou a wy-
kladání jej ku poklone. — Pochwálené buď meno Pána!
meno Wykupitela nasseho, Jezissa Krista. Požehnanie wšsemo-
húceho Boha, Otca i Syna i Duchá Swátého nech zostúpi na
mná a spočíwa na mne, aby są moja wiera w Jezissa, mo-
ja nádej a láska k nemu každého dňa rozmnožowala, a abych
byl (a) účastným (ou) života wečného. Amen.

Pod swátou mšsou. — Wšselastawý, w tejto ku
poklone wystawenej najswátějšíj swiatosti oltárnej skrytý Bože
a Spasitelu, Jezissu Kriste! já plný (á) najwručnějšíj lásky
k Tebe a najuprimnějšíj dôwery w Tebe přichádzam do chrá-
mu tohoto, abych są Ti pod spůsobou sw. hostie klaňal (a).
D wzhládni, najlaskawější Spasitelu! milostive na nás wšset-
kých, ktorí sme są tu shromáždili; nepamätaj na nasse hriechy
a na tie mnohé poklesty, ktorými w tento másopustný (sasan-
gowý) čas od rozkošných lidí obrazeny bywas, ale strže mi-
lostrdenstwo Swoje, ktoré nemá koňca, wyslyš nassu nedoko-
nalú modlitbu, ktorá są w dnešních modlitebných hodinkách,
jako lúbezná wdňa kadidla, k Tebe powyznássa! Ale o čóže Tá
máme, najlaskawější Spasitelu náš! najprw prosit, ktorú
milost pri tejto pobožnosti hodinowej od Teba žiadal? D žaiste
není wátššej milosti, ktorá by nám užitočnejššia byla, jako je
tá, abys wšsetkých lidí w tieto másopustné dni Swojim swet-
lom oswietit ráčil, aby radosti a a weselosti života tohoto tak
požíwali, aby pri tom dussa žiadnej šfody netrpela; lebo Ty
si prawé swello, Wykupitelu Boží! a kdo Tá nasleduje, ne-
chodí wo tmách. Ach ale jak málo je tých, ktorí Tá w tento
roztopassný čas nasledujú! a chodia po noci i po tme okolo,
a tak i skutky temnosti páchajú, páchajú totižto: nemiernost w
jedení a pití, prowodzuju samopassné weselosti, nesprawedlnost
a klamstwo, horia túžbou po pentazoch a žiadostou, druhým są
lúbit; sú nemilosrdni naproti chudobným a dlžníkom, nepo-
kojný w stawe manželstom, nebbanliwí w spravowaní hospo-
dárstwa a wo wychowáwaní detí swojich; swoju čest, majet-
nost, domácí pokoj obetuju nádhernosti a roztopassnosti. —

O osvietže týchto, najmilovanejši Spasiteľu a Wykupiteľu! obmätki ľah srdca a prived nás všetkých k Sebe, ponemá len pri Tebe samom sa dá naleznúť svetlo, život, radosť, bohatstvo, milosť, spasenie a požehnanie! Daj nám osvietené oči a myseľ nebeskú, abysme svoje radosti hľadali tam, kde jedine je opravdivá radosť, a to radosť, ktorá na veky trvá; abysme svoju radosť hľadali vo wernom plnení Tvojej Božskej wôle, radosti tohoto života ale abysme podľa predpisow Tvojich a podľa Tvojeho príkladu tak požíwali w Pánu, abysme sa od sweta tohoto a rozkosi jeho čisti a neposkwrneni zachowali, a lásky Tvojej i požehnania Tvojeho hodnými učinili; ktorý žiješ a kráľuješ s Otcom i Duchom Sw., Boh, na veky wekow. Amen.

O Pane Ježíssu Kriste! ktorý si tajemstvo tela a krvi Swojej w záloh Swojej Božskej lásky za pokrm a na potechu Swojej swätej cirkwi pozostawil: udel nám, abysme byli hodni, Tebá, ktoréhožto w tomto swätom tajemstwe ctíme, widieť w Tvojej nebeskej sláwe; ktorý žiješ a kráľuješ s Otcom atd. Am.

Pobožnosť odpoľudňajšia.

Litánie o najswätejšej swiatosti oltárnej (hládaj na strane 308).
3 Dčenasse. 3 Zbrawás.

Moblitby. — Bože, ktorý si nám w prepodivnej atd. (hládaj na strane 311).

Ty samá láska, Ježíssu Kriste! ktorémužto sa my tu pod spôsobou chleba plní pobožnosti a wiery klaňáme: wlej milosť Swoju do srdc nassich, abysme, zlým príkladom roztopassníkow nepodwedeni, všetky také weselosti a rozkose s iosskltwosťou od seba zawrhowali, ktorými sa Tvoje najswätejšie meno zne-swäcuje, Tvoje spasiteľné učenie zneuctuje, to krásne meno kresťan poskwrňuje, rozum náš do blúdu uwádza, srdce nasse zlými žiadostami zapaluje; ktorý žiješ a kráľuješ, pravý Boh, na veky wekow. Amen.

Moblitba za cisára a kráľa (hládaj na strane 279).

Moblitba w rozličných záležitosťach (hládaj na strane 279.) alebo:

Moblitba za wseobecne potreby celého kresťanstwa (hládaj w X. wiele.)

Pri požehnáwaní welebnou swiatosťou a wkladaní jej do tabernákulum. — Pochwálené buď meno Pána atd. (ako powyše pri pobožnosti predpoľudňajšej).

W treť deň na záveru tejto 36-hodintovej pobožnosti sa spiewa: „Tebá Boha chwálime.“

III. Pobožnosť pôstna.

Poučenie. — Štyrčadenný pôst je príprava k nastávajúce-
mu slávnému veľikončnému hodu
a ustanovený je od Cirkve na pa-
miatku príkladu Spasiteľovho,
ktorýžto sa štyrčat dní na púšti
držoval a pripravoval strže pôst
a modlitbu na úrad učiteľský za
príklad nám. I my podobne po
tieto dni sa máme vrac, jako le-
dy indy, cvičiť w pôste, w zapie-
raní seba, w modlitbe a w iných
dobrých skutkoch, a tak sa pripra-
vovať k hodnému prijatiu sv.
swiatošti a k hodnému sláveniu
veľikončného hodu. Pres celý sv.
pôst má sa katolícky kresťan nie
len ob mäsitého pokrmu zdržovať,
ale tiež každodenne, vymúč ne-
dele, sa postiť vo vlastnom smy-
sle t. j. len jednkrát za deň sa
nasytiť a večer sa len mierne ob-
čerstviť. Také wo vlastnom smy-
sle w záte pôsty sú, krom pôstu šty-
rčadenného, tiež w strebu a pia-
toť w adwente, w strebu, piatof a
w sobotu, w suché dni (lantry) a
w swätvečer, t. j. wo wigillie
istých wätšich swiatkow, a sice pred
turícami, pred swiatkom sw. apo-
stolow, Petra a Pawla, nanebe-
wjätia Panny Marie, wšetkých
Swätých. Wo wigilliu narodenia
Krista Pána ale máme jest len k
večeru atd. W ostatnie piatky
každého týždňa, a w nasej vlasti
Uhorskej k úcte prebl. Panny Ma-
rie, pod ktorejžto ochranou je ona
postavená, a menuje sa obtud
Kráľovstvom Marianským, tiež i w
sobotu len mäsitý pokrm je zapo-
wedensý. Postenie-sa w strebu a
w piatof má základ svoj w tom:
že Pán Ježíš byl w strebu ob Ju-
dássa zradensý a w piatof ukrižo-
wansý, postenie-sa ale w sobot u
záleží w tom: že w ten deň bylo
telo Pána pochowané, a tiež ono
smeruje k úcte Panny Marie, ja-
kožto zvláštnej patrónky Uhorskej

krajiny, w ktorej cti je obzvláštne
sobota menovaná.

Powinní sme cirkewné priká-
zanie strany pôstu zachovávať.
Beh už w starom zákone narobil
ľudu Swojemu deň wseobecneho
pôstu; pritom wseeci pobožní mu-
jowie: jako Mojžiš, Eliás a iní
proroci, Dáwid král atd. powažo-
wali pôst za zvláštni prostriedok
k wzbudzeniu pobožnosti. W no-
wom zákone predchádza nám sám
Ježíš Kristus Swojim príkla-
dom; apostoli tiež porúčali pôst
swätý, a prví kresťani ho swedo-
mite a prisne zachovávali. Cirkew
tiež za potrebné uznala, táto
powinnosť zvláštнім zákonom
predpísať. Nassa powinnosť je te-
dy tým wätšsia; lebo Ibo Cirkew
neposlúcha, howori Kristus, je sa-
to pohan a publikán. Pôst sa
ale, milý kresťane! w smysle cir-
kwe, t. j.: w potrebu pôst za pro-
striedok, utroiti swoje zlé ziadosti,
a prospech činiť w čnostach.

Jako kresťani sme powinní
zvláštne krotiť swoje telesné ná-
klonnosťi, chlynosťi a ziadosti —
a, sú-li zlé, ich celkom zatkať,
alebo, jako sw. Pawel howori, „te-
lo swoje s telesnými ziadostami
ukrižovať.“ Pôst, medzi iným, je
wýborným prostriedkom k tomu.
Máme tedy seba sami pôst uožiti.
Ponewáč by ale toto mnohí kre-
šťani nečinili, tedy ustanowila
cirkew, jakožto Matka o čnosť a
spasenie dietol svojich starostliwá
isté pôsty.

Pôst je dvojaký: „telesný
a duchowný.“

Telesný pôst záleží w tom:
aby sme sa čes deň len jednkrát
do sýtosti nasebli, večer ale len
něčo máličko užíwali; mimo tých-
to časow ale ničeho. — K tomu-
to telesnému pôstu sú wseeci ľudie
zawiazaní, wýmúč tých, ktorí este
21. rok weku swojeho nedosiahli,

alebo už šesťdesiaty rok prezili; balej: ktorí bez ustodenia na svojom zdraví sa nemôžu postíť; naposledy wšecí tí, ktorí pri pôste nemôžu povinnošti stavu svojeho náležite plniť, t. pr. tehotné, pridávajúce osoby, ťažko pracujúci ľudie; pritom ktorí cestujú, chudobní, ktorým sa toľko neobstáva, aby sa mohli obrazu nasýtiť. Každý iný, chce-li pre dôležitú príčinu, byť na ďalší čas oslobodený od povinnošti tejto, potrebuje povolenia biskupského (disspensácie); za to ale musí sa ťaždú nebeľu sstírcaťbenného pôstu, je-li zdravý w kostole, je-li nemocný, doma pomodliť 5 Dťčenáššow, 5 Zdraváz, Werím; wzbudí tri Božské čnosti, potom žiaľ a ľutost. Za starodávna nebhýwal pôst, jakožto wec smútočná, ničdy wo veľké swiatky, jako i weľl nebhýwa w piatok, keď naň padne slawnosť Božieho narobzenia.

Poznamenanie. Nektóri nabužiwajú slowá Kristowe: čo čes ústa bnu wchábza, to neposkwrňuje čloweta; ale čo z úst won wychábza, to poskwrňuje ho,“ t. j. zabawuje ho zaľubenia Božského, a čini ho hodným trestu. (Mat. 15. 11.)

Týmto slowami usľulú sa oni prestupky svoje wyhoworíť. Ale sa veľmi klamú; lebo neposkwrňuje mäso čloweta, ktorého sa w zapowedené dni dopúšťa, ale poskwrňuje ho neposľusnosť, ktorá naproti cirkwi týmto spôsobom projawule, čini ho hodným trestu pred obličajom Božím. — Tu je potrebné len pomyslieť na nassich

prwých robíčov w raji. Čože ich poskwrnilo? zapowedené jablko, ktoré jedli, čili neposľusnosť na-proti Bohu?

„**R b o w á m i p o h r d á ,**“ hovorí Kristus, „**t e n m n o u p o h r d á ;**“ balej: „**č b o c i r k w n e p o s ľ u č a , j e j a k o p o h a n a p u b l i k á n**“ (t. j. zjawný hriessnik). Z týchto slow Ježíšowych pozná ťaždy, že sme wo swedomi zawiazani, prikázania cirkwne zachowáwat, a že bressime proti Bohu, keď nektore z nich swewolne prestupujeme. Lebo u sw. Matúšsa (18, 18.) dáwa Kristus apóstolom a ich nástupcom mežti iným plnomocenstwo, zákony a narobzenia w prospech cirkwe, sebe swerenej wybáwat.

Pôst je zdržovanie sa od sľobliwých weci, krotenie nassich žiadosti, aby sme tým sľór priwýkali, odreknúť sa toho, čo powinnošt ukladá.

Duchowný pôst záleží w tom: aby sme telesný pôst powažowali za prostriedok, krotiť svoje telesné nátkonnošti a žiadosti, wždy wiac a wiac wo sebe osľabúwat náchylnošti k hriechu, a podľa wôle Božej sporiadat myšlienky, slowá i skutky svoje. Telesný pôst je žhola z príčiny duchowného pôstu ob cirkwe ustanowený. — K tomuto duchownému pôstu sú zawiazani wšecí ľudie bez wýminky; ob tohoto nemôže ničdo, ani slabý ani mladý ani starý ani bohatý ani chudobný ani zdravý ani nemocný byť disspensowaný, osľobodený. Prawdu túto potwrdzuje i starý i nový zákon. (D pôste blábaj tiež na str. 238. Wyšwetľente).

Každodenná modlitba w pôste. — **Čo si prewinil, ó mój najsladší Ježíssu! abys byl tak sužený a ukrutne mučený? jaký hriech Twój? jaká wina? jaká príčina tak ukrutnej a ohawnej smrti? ó já biedny (a)!**

já som príčina a wina Tvojej bolesti a trápenia, já, jako nesprawedliwý (á) som hressil (a), a Ty si jako sprawedliwý trpel; čo som já jako winník zaslúžil (a), to Ty trpiš jako newinný; čo som já spáchal (a) jako služebník (ce), to Ty splácaš jako Pán môj; já som sa hriechow dopustil (a) a Ty za ne dostčiniš, poddávajúc sa brozným mukám. — Kam, ó Synu Boží! kam sa znížila Tvoja welebnosť? kam sa rozmohlo milosrdenstvo Tvoje? čemu sa podrobila dobrota a láska Tvoja? ó najmilejší Ježišu! tak welmi si mä milowal! tak welmi si sa o spasenie moje staral! — Já som byl pyšný (á) a Ty ponížený; já som byl (a) neposlušný, (á), a Ty si pre mná poslušným učineny až do smrti, a to do smrti kríža; já som byl (a) nemierny (a), a Ty si smäd trpel; já som zapowedené zo stromu owoce jedol (a), a Ty si byl na strom kríža zaweseny; já som rozkoffe požíwal (a), a Ty si byl umučeny. Hlá, ó Pane a Spasitelu môj! moja zjawná neprávosť a Tvoja newinnosť! moja nesprawedliwosť a Tvoja sprawedliwosť! ale čo, ó Kráľu a Bože môj! čo učiním? čím sa Ti odplatím? Ach ničeho, nasťrže ničeho nenachádzam w celom imaní swojom, s čím bych sa Ti já, biedne stworeníe, mohol (a) odmeniť; wšak

ale wdáčne Ti obetujem všetko, čo mám; obetujem Ti celé srdce svoje. O Vykupiteľu a Spasiteľu môj! rozpál a vzbud ľutosti srdce toto, nie už tak moje, jako Tvoje; krot tiež a ukrižuj telo moje, po telesných žiadostach dychtiace, i všetke smysly moje, abych, snáňajúc križ svoj, mohol(a) byť účastným (ou) Tvojeho umučenia. Am.

Na sfkaredú stredu.

Poučenie. — Týmto dňom započína sa sv. pôst. Múdre a starostlivo napomína dnes cirkew sv. dietty svoje, aby si dali blažvy svoje popolom posypat, strže čo aby sa im nestálo a pomínuťnosť časných vecí živo pred oči postavila. Cirkew totižto čini žehnaným (sväceným) popolom, ležiacim na misle, a rarolestí na kvetnú nebeľu predoslého roku napálených, na čelo križ, aby sme pamätovali, čo i knáz pri tomto obráde výslovne pripomína, že nasse telo je pôvodne prach a w prach sa opät wráti, a abysme, newediac, leby zomreli, bez odhladu činili pokanie; lebo ináč by nám nič neprospelo utrpenie a umučenie Syna Božieho i večnému spaseniu. Streda tá sa menuje sfkaredu o preto: ze wolakeby krestant w ten beň na znamenie svojej ľasúcej mysle krásnejšie odewy obložiwše, obliekali sa do chatrnejších (sfkarebých) šiat, podobá príkladu Niriwitow, ktorí na ľazante proroka Jonássa, trestom Božím hrozjaceho, wyhlásiwše pôst, obliekli sa do wríec.

Wies-li teby, milý krestane!

je tá newerný swet leby si opusti a musí opustiť: i prečože tak veľmi pachtiš za časným ziskom? Wies-li, že ti nič nezostane zo všetkých radostí a sfkroťnosť sweta tohoto jako priebesstie prachu? i prečože oddávaš zcela srdce svoje časným statkom, ktoré ti pri smrti nemôžu žiadneho upokojenia a žiadnej potechy poskytnúť?

Boháčowi tak, jako žebrákowi, vysokému tak, jako nízkemu wydelený je úžty prostor — sftry bostky kryjú jeho žhité pozostatky zemské, a len to dobré, ktoré sme na tejto zemi z ľasťky i Bohu ľonali, sprowádzja nás do večnosti a bude základom nasseho osláwenia.

Nasleduj teby, milý krestane! srdcom ochotným toto spasiteľné napomenutie ľasťkovej Matky — Cirkwe; wzbud sa zo sna hriechu; wezmi pred seba pevne, že budeš napozatým len čnosť nasledowať a svoje wyborné powołanie werne plniť, a tak sa môžeš po tomto pomínutom žiwote blahoslawenej budúcnosti úsať.

Molitby cirkewné pri žehnaní a mimo žehnaní popola. — Wšemohúci, večný Bože! odpusti

kajúcim, smiluj sa nad prosiacimi, a ráč poslať Svojeho swätého andela z neba, ktorý by požehnal a posvätil popol tento, aby byl prostriedkom spasiteľným pre wšetkých tých, ktorí Tvoje swäté meno pokorne wzywajú, a w powedomí prewinnosti svojich na seba žalujú, pred obličajom Božskej dobroty Tvojej neprávosti svoje oplakávajú, alebo o najlastkawejšie smilowanie Tvoje pokorne a upenliwe wolajú, a udel na wzywanie Tvojeho najsw. mena, aby, ktorikotwek budú nim posypaní, k odpusteniu hriechow svojich zdravie tela a ochranu dusse obdržali.

O Bože! ktorý nežiadaš smrti, ale pokanie hriessnitow: ráč, prosíme pokorne, milostiwé wzhľadnúť na ľudskú mdlobu a krehkosť nassu a podľa Svojej dobrotiwosti pože + hnať popol tento, ktorýmžto si dáme hlavy svoje posypať w znak ponizenosti a k zaslúženiu prominutia, abysme, poznávajúc, že sme prach, a že sa zase pre nakazenosť nassu w prach obrátíme, odpustenia hriechow a odpłaty, kajúcim zaslúbenej, z dobroty milosti Tvojej dôjsť mohli.

Bože! ktorý ponizenosťou pohnutý a zadostučineniem ukojený býwas: nakloň Svoje milostiwé ussi k prosbám nassim, a wylej na hlavy služebníkow Svojich, týmto popolom posypané, milosť Svojeho požehnanja, abys ich i duchom strússeným naplnil, i čo spravedliwého by žiadali, im udelil, a abys ustanowil, žeby to, čo im udelíš, wždycky trwalo a neporussené zostávalo.

Wsemohúci, wečný Bože! ktorý si Miniwťom, keď w kajúcom rúchu a popoli pokanie činili, hriechy prominúť ráčil: popraj nám milosti, abysme ich tak nasledowali rúchom, žeby sme došli odpustenia hriechow svojich.

(Tu knäz zapopolúwa hlavy, riekajúc: Spomni kloweče! že si prach a w prach sa obrátiš.)

Daj nám, Pane! abysme boj kresťanský proti duchowným neprávostam swätým pôstom započali, a w boji tomto pomocou zdržanliwosti posilnení byli.

Uslýš, prosíme Pane! pokorných prosby, a chwáläcím Tebä odpusti hriechy, abysme i milostiwého odpustenia i pokoja od Tebä dôjsť mohli.

Bože! ktorý hriechom rozhnewaný a pokaniem ukojený býwas! wzhľadni na modlitbu Svojeho ponizeného a strússeného ludu a odwráť metlu Svojeho spravedliwého hnewu, ktožto sme strže hriechy svoje zaslúžili.

Ráč, ó Bože! wšetkých werných kresťanow posilniť a k to-

mu wieš, aby tento swätý kajúci čas s pravou pobožnosťou započali, a so swätou horlivosťou k spaseniu swojemu dokonali. Strze tohože Pána nasseho, Ježišsa Krista, Syna Twojeho, ktorý s Tebou žije a krajuje. atd.

Dikendš a Zbravás.

Litánie o umučení Krista Pána.

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

Kriste, }
 uslyš nás!
 wyslyš nás!

Díče z nebies, Bože,
 Synu Wykupitelu sweta, Bože,
 Duchu Swätý, Bože,
 Swätá Trojico, jeden večný Bože, }

smiluj sa nad námi!

Ježišsu, za tricät strieborných zradne predaný,
 " k nobám učenníkw Swojich sklonený,
 " w zahrade smrtekným zármutkom obklúčený,
 " krvawým potom sa potiaci,
 " od andela posilnený,
 " od Judášsa polúbeniem zradený,
 " od žoldnierow swiazaný,
 " od učenníkw Swojich opustený,
 " od Anášsa a Kajšassa k posmechu ukázaný,
 " od služebníka politickwaný,
 " od falosných swedkw krivo obžalowaný,
 " w Swój swätý obličaj upluwaný,
 " od Petra trikrát zaprený,
 " strze celú noc wysmiewaný,
 " swiazaný a k Pilátowi odwedený,
 " od Heródesa zláhcený a potupený,
 " nad lotra Barabášsa za horššieho wyblášený,
 " k stlpu nahý primiazaný,
 " náramne zbičowaný,
 " pre neprávosti nasse zranený,
 " k wätššiemu posmechu w šarlát oblečený,
 " trniem korunowaný,
 " k ohawnej smrti križa newinne obsúdený,
 " tážým križom obťažený,
 " jako tých Baránok k zabítiu wedený,

smiluj sa nad námi!

Ježíssu, zo sšiat Swojich zvlékens,
" ukrižovaný,
" s křížom od zeme wyzdvihnutý,
" za Swojich nepriateľow na kříži orodujúci,
" medzi lotrow počítany,
" na kříži posmiewany,
" ku kajúcemu lotrowi milosrdný,
" o Swoju milú Matku pod křížom stojácu pečlivý,
" octom a žĺkou napíjany,
" až k smrti kříža posluffným učinens,
" bolestne usmrtený,
" koptjou prebodnutý,
" z kříža sňaty a pochovaný,

smutni sa nad námi!

Buď nám milostivý, { odpusť nám, Ježíssu!
uslyš nás, Ježíssu!

Od wšetkého zlého,
Od wšelikého hriechu,
Od těžkého pokussenia k zlému,
Od náhlej a nenadálej smrti,
Od úkladow diabolských,
Od moru, hladu a wojny,
Od ducha neschetného,
Od večnej smrti,
Strže Tvoje prebolestné utrpenie,
Strže Tvoje bolesti a muky,
Strže poručenie Tvojeho ducha Bohu Otcu,
Strže Tvoje prehorké umučenie,
Strže otvorenie Tvojeho swätého bohu,
Strže wyliewanie Tvojej swätej krvi,
Strže Tvojich swätých päť rán,
My hriessnici, Čá prosíme uslyš nás!

wšoboh nás, Ježíssu!

Abys nám odpustil ráčil,
Abys nás k pravému pokantu priwiesť ráčil,
Abys swoju swätú cirkew spravował a zachował ráčil,
Abys námesníka aposstolského i wšetek duchowný staw w
swätom náboženstwe zachował ráčil,
Abys nepriateľow cirkwe swätej ponížil ráčil,
Abys kráľom a kniežätom kresťanským pokoj a swornosť
dal ráčil,
Abys wšetkému ľudu kresťanskému pokoj a jednotu ude-
lil ráčil,

Čá prosíme, uslyš nás!

Abys w srbciach nassich stálu pamiatku umučenia a smrti
Tvojej zachovať ráčil,

Abys nás strže moc Tvojeho swätého križa proti wssetským
nepriateľom ochrániť ráčil,

Abys nás užittow Tvojej prehorkej smrti účastnými učiniť
ráčil,

Abys wssetkých ctiteľow Swojeho swätého umučenia wo
Swojej milosti zachovať ráčil,

Abys nám w hodinu smrti milostiwý byť ráčil,

Abys wssetkým werným zomrelým odpocinutie wečné dať ráčil,

Abys nás uslyšat ráčil,

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusti n 'm Ježíssu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás Ježíssu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Kriste, } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Pane, }
Kriste, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Díče nás atb.

V A neuwob nás w pokušsenie.

R- Ale zbaw nás obo zlého.

Modlitby cirkewné na nebele pôstne. — Ó
Bože! ktorý si Jednorodzeného Syna Swojeho na swet poslal,
aby byl obetou smilowania a smerenia za hriechy nasse,
udel nám, prosíme Tã, Swojej milosti, aby sme, zomrúc hriechu,
sprawedlnosti žiwí byli. Posilňuj nás k ostríhaniu prikázani
Syna Tvojeho, za nás ukrižovaného, a ráč nás spasit,
strže tohože Ježíssa Spasitela a Prostředníka nasseho.

(Tu sa pridã cirkewná modlitba, pripadajúca na pôstnu nebelu.)

Na deň najšw. päť rán Krista Pána.

(W piatol pred 1. nebelou pôstnou.)

Uctiwe boskávame a pozdrawujeme teba, spasi-
telná rano pravej ruky Boha a Spasitela nasseho, po-
forne žiadajúc, aby sme w deň súbny na prawicu medzi
sprawedliwých postawení byli. Ó Pane Ježíssu Kriste!
prosíme Tã strže onú lásku, ktorou si tú ranu pravej
ruký Swojej priať a w nej newyprawitelnú bolesť

Čã prosíme, uslyš nás!

sniešť ráčil, odpusť nám, w čom sme zlymi skutkami prewinili. Ameň.

Dtčenás. Zbrawás.

Pre Tvoje swäté drabé rany, Jezissu Kriste! smiluj sa nad námi!

Uctiwe boskávame a pozdrawujeme teba, preswätá rano lawej ruky Boha a Spasitela nasseho, pokorne žiadajúc, abysme w deň súdny na lawicu medzi bezbožných postaweni nebyli. Ó Pane Jezissu Kriste! prosíme Tã sŕdze onú lásku, ktorou si tú ranu lawej ruky Swojej prijať a w nej newyprawitelnú bolesť sniešť ráčil, odpusť nám, w čom sme opusšteniem dobrých skutkow; prewinili. Ameň.

Dtčenás. Zbrawás.

Pre Tvoje swäté drabé rany, Jezissu Kriste! smiluj sa nad námi!

Uctiwe boskávame a pozdrawujeme teba, prebrahá rano pravej nohy Boha, Spasitela nasseho, pokorne žiadajúc, abysme po ceste milých prikázani Tvojich chobili. Ó Pane Jezissu Kriste! prosíme Tã sŕdze onú lásku, ktorou si tú ranu pravej nohy Swojej prijať a w nej newyprawitelnú bolesť sniešť ráčil, odpusť nám, w čom sme zlymi krokmi prewinili. Ameň.

Dtčenás. Zbrawás.

Pre Tvoje swäté drabé rany, Jezissu Kriste, smiluj sa nad námi!

Uctiwe boskávame a pozdrawujeme teba, požehnaná rano lawej nohy Boha, Spasitela nasseho, pokorne žiadajúc, abysme sa na cestu bezbožných nechýlili. Ó Pane Jezissu Kriste! prosíme Tã sŕdze onú lásku, ktorou si tú ranu lawej nohy Swojej prijať a w nej newyprawitelnú bolesť sniešť ráčil, odpusť nám, w čom sme sa opusšteniem dobrého sŕdze leniwé kroky nasse prewinili. Ameň.

Dtčenás. Zbrawás.

Pre Tvoje swäté drabé rany, Jezissu Kriste! smiluj sa nad námi!

Uctíve boškávame a pozdravujeme teba, blažoslawená rano bohu Boha, Spasítela nasseho, pokorne žiadajúc, abysme w tebe bezpečné utočísste proti pokušfeniu diabolškému wčil i w hodinu smrti našli. O Pane Ježíssu Kriste! prosíme Tã sŕže onú lásku, ktorou si Swôj swätý bož otworil a z neho prebrahú kŕw s wobou k obmytiu hriechow nassich wylial ráčil, odpust' nám, w čom sme zlými žiadostmi srdca swojeho prewinili. Amen.

Dikenás. Zbravás.

Pre Tvoje swaté, drabhé rany, Ježíssu Kriste, smiiuj sa nad námi!

Žitánie o päti ranách Krista Pána.

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

Kriste, }
 uslyš nás!
 wyslyš nás!

Dítë z nebies, Bože,
 Synu Wykupítelu sweta, Bože,
 Duchu Swätý, Bože,
 Swätá Trojico, jeden Bože,

Ježíssu, ktorý si byl člowekom učineny, abys pre neprá-

" ktorý si pri bolestnej obrezke kŕw Swoju Dicu nebestému za nás hriessnych obetowal,

" ktorý si kŕw Swoju za nás wylial horliwne žiadal,

" ktorý si od židow k smrti križa byl odsúdený,

" ktorý si na popravné miesto jako zločinec byl wedený,

" ktorý si klinecami na križi byl powesený,

" z ktoréhožto otworeného bohu kŕw a woda na odpustenie hriechow nassich tiekla,

" ktorý si w ranenom srdci Swojom swätú cirkew katolicú bolestne zplodil,

" ktorý si sŕže Swojich päť rán celý swet wykúpil,

" ktorý si sŕže Swojich päť rán witäžstwo nad Swojimi nepriateľmi došahnul,

" ktorý si nás sŕže Swojich päť rán nesmiernou láskou milowal,

smiluj sa nad námi!

- Ježiſſu, ktorý ſi nám ſtrže Swojich ſwätých päť rán pra-
meň žiwota otvoril,
" ktorý ſi nám ſtrže Swojich ſw. päť rán bezpečné
utočiſtite proti wſſelitému pokuſſeniu pripravil,
" ktorý ſi Swoje ſw. rany po Swojom wzkrieſſení
na tele zachował a apoſtolum ukazował,
" ktorý ſi pre Swoje ſw. drahé rany do ſláwy
Swojej wſſiel,
" ktorý Swoje ſw. rany Dtcu nebeſtému ukazuješ,
a tak za nás oroduješ,
" ktorý ſtrže Swoje ſw. rany pokuty za hriechy na-
ſſe zaſlúžené od nás odvracuješ,
" ktorý Swoje ſw. rany w deň ſúdny ukážeš spra-
wedliwym ſ poteſſeniu, bezbožnym ſ uſtraſſeniu,

ſmiluj ſa nad nami!

Buď nám miſtoſtiwy, odpuſt' nám, Ježiſſu!
Buď nám miſtoſtiwy, uſlyš' nás, Ježiſſu!

- Od wſſetkého zlého,
Od wſſelitého hriechu,
Od ſúžného pokuſſenia ſ zlému,
Od náhlej a nenadálej ſmrti,
Od úkladow diabolſkých,
Od wſſetkej winy a pokuty,
Od hrozného ortielu bezbožných,
Od ſaſného a wečného zahynutia,
Œtrže Tvoje preboleſtné utrpenie,
" Tvoje boleſti a mučy,
" Tvojeho ducha Bohu Dtcu poručenie,
" Tvoje prehorké umučenie,
" otvorenie Tvojeho ſwätého boku,
" wyliekawanie Tvojej ſwätej krwi,
" Tvojich ſwätých päť rán,

wyſſobod' nás, Ježiſſu!

My hrieſſnici,

- Abys nám pre Tvoje ſw. drahé rany odpuſtiť ráčil,
Abys nás pre Tvoje ſw. drahé rany ſ prawému poſtaniu
priwieſť ráčil,
Abys pre Tvoje ſw. drahé rany Swoju ſwätú cirkew spra-
wował a zachował ráčil,
Abys pre Tvoje ſw. drahé rany námeſtníka apoſtolſkého
i wſſetek duchowný ſtaw w ſw. náboženſtwe zachował ráčil,
Abys pre Tvoje ſw. drahé rany kráľom a kniežatom kre-
ſtianskym pokoj a ſwornosť dať ráčil,

Œa proſíme, uſlyš' nás!

Abys pre Twoje sw. drabé rany wssetskému ludu kresťan-
skému pokoj a jednotu udelil ráčil,

Abys pre Twoje sw. drabé rany cirkew Swoju proti
wssetkým blúdom a kacirstwam ochraňował ráčil,

Abys w srdeciach nassich wdáčnú pamiatku Twojich sw.
rán zachował ráčil,

Abys nás strze moe Twojich sw. rán proti wssetkým ne-
priateľom spasenia nasseho obhájit ráčil,

Abys nás užitkow Twojich sw. rán účástnyimi učinil ráčil,

Abys wssetkých ctiteľow Twojich sw. rán w Swojej mi-
losti zachował ráčil,

Abys pre Twoje sw. rany hlad, mor a wojnu od nás od-
vrátil ráčil,

Abys dusse nasse w hodinu smrti do Twojich sw. rán
prijal ráčil,

Abys pre Twoje sw. rany dussičkám w očistci odpočinutie
wečné dal ráčil,

Abys nás pre Twoje sw. rany uslyšsal ráčil,

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusť nám Ježíssu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás Ježíssu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad
námi, Ježíssu!

Kriste, } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Pane, }
Kriste, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Ótče náš.

Ÿ A neuwob nás w pokussenie.

R. Alle zbaw nás odo zlého.

Ÿ Kristus je ranený pre neprávosti nasse.

R. Potrený je pre hriechy nasse.

Ÿ Prebodli ruky moje i nohy moje.

R. Sčítali wssetky kosti moje.

Ÿ Pane, wyslyš modlitbu moju!

R. A wolanie moje príď k Tebe.

Modlitby cirkewné. — Pane, Ježíssu Kriste! Kto-
rý si pre spasenie ľudské na kríži umriet a predrabú krv Swo-
ju z najbolestnejších rán Swojich na zhladenie hriechow na-
šich wylial ráčil: ráč, prosíme Ťá, učiniť, aby wsseci, ktorí
k Twojim najsw. päť ranám wrúcnu pobožnosť konajú, a do

Ľá prosíme, uslyš nás!

nich sa dôverne porúčajú, vo všetkých svojich telesných i duchovných potrebách Tvojej mocnej pomoci i ochrany zakúsili.

O Bože! ktorý si strze prehorké utrpenie Jednorodzeného Syna Svojeho a strze wyliala najsw. krwi z prebolestných päť rán jeho pokolenie ľudské, hriechom porušené, napravil ráčil: ubel nám, prosíme Ťa, milosti, abysme my, ktorížto jeho najsw. rany pobožne cítime na zemi, tiež i hojného užitku najdrahššej krwi jeho dôjsť zaslúžili w nebesiach; strze tohože Krista, Pána nasseho. Ameň.

Na 1. nedelu pōstnu. — Bože! ktorýžto cirkew Swoju štyricätbeňným pōstom každoročne očisťuješ: daj tubu Svojemu, aby, čeho zdržanlivosťou od Tebä dostahnul sa usiluje, dobrými skutkami wykonával. Strze Pána nasseho atd. Ameň.

Na k a n t r y (w suché dni) (hlädaj na strane 377. a na konci tohoto VII. dielu.

Na deň najsw. trňowej koruny Krista Pána.

(W piatok pred 2. nedelou pōstnou.)

Mo d l i t b a c i r k e w n á. — Popraj nám, prosíme Ťa, wšemohúci Bože! aby, ktorí na pamiatku umučenia Pána nasseho, Ježišsa Krista, trňowú korunu jeho cítime na zemi, od neho sláwou a ctou korunowanými byť zaslúžili w nebesiach. Ktorý žije a krajuje s Tebou atd. Ameň.

Na 2. nedelu pōstnu. — O Bože! ktorýžto znáš, že sme všetkej sily k wykonávanju dobrého zbawení: ochraňuj nás wnútrne i zownútrne, abysme i na tele od všetkých protivienstwi ostrihani, i na dusi od zlych myšlienok očistení byli. Strze Pána nasseho atd. Ameň.

Na deň najdrahššej krwi Krista Pána.

(W piatok pred 3. nedelou pōstnou.)

O Pane Ježišsu Kriste! srdečne Ťi ďakujem za Tvoje prvé proliata krwi, ktorú si pri Tvojom bolestnom obrezaní pre nás wylial ráčil. W spojení tej lásky, ktorou si Swoju predrahu krw Svojemu Dtcu nebeskému obetowal, obetujem ju i ja Tebe na obmytie hriechow, ktorými som dusu swoju nemiernosťou toľkokrát poskwrnil (a). — Najdobrotivejši Pane Ježišsu Kriste! srdečne Ťi ďakujem za Tvoje druhé proliata krwi, ktorú si na hore oliwetskej w toľko tisíc trupajoch zo Sebä wypotil ráčil. Pokorne witam tento Twój krwawý pot a

w spojení Tvojeho obetovania obetujem ho lastkawe na obmytie hriechow, ktorých som sa strze hnew toľkokrát dopustil (a). — D najdobrotivejši Pane Ježíssu Kriste! srdečne Ti ďakujem za Tvoje tretie proliata krwi, ktoré sa pri Tvojom hroznom bičovaní stalo. Pokorne witam túto Tvoju predrahú krw a w spojení Tvojeho obetovania obetujem ju na obmytie hriechow, ktorých som sa strze telesnú chlipnosť toľkokrát dopustil (a). — D najdobrotivejši Pane Ježíssu Kriste! srdečne Ti ďakuje „ za Tvoje štvrté proliata krwi, ktoré sa pri Tvojom posmessnom korunovaní stalo. Pokorne witam túto Tvoju predrahú krw, a jako si ju Ty obetowal, tak i já ju Tebe obetujem na obmytie hriechow, ktorých som sa strze pýchú toľkokrát dopustil (a). — D najdobrotivejši Pane Ježíssu Kriste! srdečne Ti ďakujem za Tvoje piate bolestné proliata krwi, ktoré sa pri Tvojom myzliekaní zo šfiat stalo. Pokorne witam túto Tvoju predrahú krw, a jako si ju Ty obetowal, tak i já ju Tebe obetujem na obmytie hriechow, ktorých som sa strze lakomstwo toľkokrát dopustil (a). — D najdobrotivejši Pane Ježíssu Kriste! srdečne Ti ďakujem zo Tvoje šieste bolestné proliata krwi, ktoré sa pri Tvojom križovaní stalo. Pokorne witam túto Tvoju predrahú krw, a jako si ju Ty obetowal, tak i já ju Tebe obetujem na obmytie hriechow, ktorých som sa strze lenivosť toľkokrát dopustil (a). — D najdobrotivejši Pane Ježíssu Kriste! srdečne Ti ďakujem za Tvoje siedme proliata krwi s wodou, ktorú si pri otvorení Swojeho swätého boku wylial. Pokorne witam túto Tvoju predrahú krw, a jako si ju Ty obetowal, tak i já ju Tebe obetujem na obmytie hriechow, ktorých som sa strze záwistť toľkokrát dopustil (a).

Otčenáš. Zbravás. Werim w Boha.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Wšsemohúci, wečný Bože! ktorý si Jednorodzeného Syna Swojeho za Wykupitela sweta ustanowil a krvou jeho sa ukojil chcel: popraj, prosime Tě, aby sme cenu spasenia nasseho tak slawne ctili, a jej mocou od wšselikého zlého žiwota tohoto ochráneni byli na zemi, žeby sme wečného owoca požiwali w nebesiach. Ktorý žije a kraľuje s Tebou atd. Ameň.

N a 3. n e d e l u p ô s t n u. — Prosime Tebä, wšsemohúci Bože! ráč na žiadosti pokorného ludu Swojeho milostive wzbľadnúť, a ľ obhájeniu nassemu pravicu Welebnosti Swojej wztiahnúť. Strze Pána nasseho atd. Ameň.

N a 4. n e d e l u p ô s t n u. — Popraj nám, prosime Te-

bä, wšsemohúci Bože! abysme, keď sme za nasse žlé činy po-
dlä zaslúženía sužením káraní, prispeniem Tvojej milosti po-
tessení a občrŕstwení byli. Sfrze Pána nasseho atd. Ameň.

Na 5. nedelu pôstnu, smrtnú rečenú.

Poučenie. — Dnešňou ne-
delou započína cirkev sw. hlbšie
rozšlmat o umučení a smrti swo-
jeho nebeského ženšča, Ježišsa Kri-
šťa, a preto sa i do smútočného
rúcha oblieta a wšetke križe be-
lawo-čimawým záwojom zaktiera,
obkud sa nedela táto i čiernou me-
nuje. Smrtnou sa menuje preto:
že žibi kamene schwatujuć, čceli
nými Ježišsa usmrtili za to: že
ich zo zátwrdliwosti obwíňowal a
za Syna Božieho sa wydáwal. —
Cirkev sw. zaktiera bnes križe čma-
wým záwojom na pamiatku, že
sa Ježiš o tomto čase až do Swo-
jeho wchodu do mesta Jeruzale-
ma z hore podotknutej príčiny pred
rozlobenými židmi sčryl, pone-
wáč wtedy este nebyl prissiel čas
jeho; pritom aby sfrze swój hl-

boš smútol nab umučeniem a
smrťou sej ženšchowi nastáwajú-
cou wyjawila. — Cirkev swätá,
aby si počiatol umučenia Ježišsa
Krišťa a jeho občrŕstwenia-sa ob
sweta pripomenula, wynecháwa
bnes wšetky ty messné modlitby,
ktore sa len w rabostné slawnosti
a swiatky konajú. Tak č. pr. wy-
necháwa, jako pri mši zábusnej,
na začiatku sw. mše na doškom
stupni ošáradowom 42. žalm: „*S ú b
m n ä, B o ž e!*“ (Judica) a w ho-
dinách cirkewných wynecháwa
čhwáloslowie: „*S l ä w a b u b
B o h u D t e u!*“ atd. Jakoby sa
konala pobožnosť tá za mrtvého;
lebo nepriateli Krištwi nebasú
si wiac obdychu, až pokud ho ne-
zajúmu a nezabijú. On se w túto
nedelu už jako mrtwý.

Modlitba cirkewná. — Prosíme Tebä, wšse-
mohúci Bože! ráč milostive wzhľadnúť na čelab Swoju, aby
Božskou dobrotou Tvojou byla na tele spravowaná, a ochra-
nou Tvojou na dussi zachowaná. Sfrze Pána nasseho, atd. Am.

**Krátke modlitby sw. Mehora k umuče-
niu Krišťa Pána.** — Ó Pane Ježišsu Krište! kla-
ňám sa Tebe, ktorý wišiš na križi s trňowou korunou
na hlawe. Proším Ťä, wyslobod mä sfrze križ Swój
od andela žhubca, ktorý rani! Ameň.

Dtče náš. Zbrawás.

Ó Pane Ježišsu Krište! klaňám sa Tebe, ktorý po-
ranený wišiš na križi, a žlčou i octom Ťä napájajú.
Proším Ťä, daj, aby rany Tvoje byly spásitelným
prostriedkom dusse mojej. Ameň.

Dtče náš. Zbrawás.

Ó Pane Ježišsu Krište! proším Tebä sfrze hor-
kosť umučenia Tvojeho, ktore si podstúpil w hodinu
smrti, zwlášte wtedy, keď sa duffa Tvoja od Tvo-

jeho požehnaného tela odlúčila; smiluj sa nad buffou
mojou, keď sa bude od tela lúčiť, a prived ju do ži-
wota večného. Ameen.

Otče náš. Zdravás.

Ó Pane Ježišsu Kriste! klaňám sa Tebe na hrobe
Tvojom, w ktorom, myrhou a woniacimi masťami po-
mazaný, ležiš pochovaný. Proším Tã, daj, aby Tvo-
ja smrť byla môj život. Ameen.

Otče náš. Zdravás.

Ó Pane Ježišsu Kriste! klaňám sa Tebe, ktorý si
wstúpil do pekiel a swätých otcow odtud wyslobodil.
Proším Tã, nedopušt, abych sa dostal (a) do tohoto
múf plného miesta. Ameen.

Otče náš. Zdravás.

Ó Pane Ježišsu Kriste! klaňám sa Tebe, ktorý
z mrtvých wstawaš, na nebe wstupuješ a na pravici
Otca sediš. Proším Tã, daj, abych byl (a) hoden (a)
Tebã tam nasledowať a tamže Tebe predstavený byť.
Ameen.

Otče náš. Zdravás.

Ó Pane Ježišsu Kriste! dobrý pastýru! zachowaj
pobožných, obrát a učin hriessnikow spravedliwými,
smiluj sa nad wšsetkými weriacimi, a buď mne, biedne-
mu (ej) a nehodnému (ej) hriessnikowi (ci) milostiwý.
Ameen.

Otče náš. Zdravás.

Proším Tebã, Pane Ježišsu Kriste! daj, aby mä
Tvoje swäté umučenie mocou swojou ochraňowalo a
zachowalo. — Tvoje rany nech budú môj pokrm a môj
nápoj, ktorý by mä krmil a obërstwował. — Pokro-
penie Tvojou swätou krvou nech mä obmyje od wšset-
kých hriechow mojich. Smrť Tvoja nech bude moja
večná sláwa. Tvoje najswätejšie umučenie nech bude
obërstwienie moje, radosť moja, spasenie moje, zbroj
moja, potecha moja, žiadosť duše i tela mojeho, wčil
i na weky. Ameen.

Modlitba k umučenému Vykupitelovi.
— Ó najbolestnejší Ježíšu! až mysl má necháva a všetké údy na mne sa trásu, keď pomyslím, jak horké muky si pre mná podstupil. Na vrchu oliwetskom si sa zarumoval až k smrti a krvavý pot zo Seba vydával. Chytili Tā, poviazali Tā, vodili Tā od jednoho súdca k druhému, kriwo Tā obžalovali, wysmievali, potupovali a pomlúvali Tā. — Byl si neludský ubičovaný, ukrutne korunovaný a po nešťastných kriwdách na ohavnú smrť križa odsúdený. Na žiadnu potupu, na žiadnu bolesť nedá sa pomyslieť, ktorá by sa Ti nebyla učinila: a predca všetko toto si z lásky ku mne hriessnikovi pretrpel. Ach najlaskavejší, ach najbolestnejší Ježíšu! čobych nemal (a) wdáčne pre Teba a z lásky k Sebe trpieť? — Nalož mi, čokoľvek len chceš; zosli na mná čo sa Ti len líbi, všetko prijmem wdáčne z rúk Tvojich; lebo wiem, že všetko toto je nič proti tomu, čo si Ty, ó najnewinnejší Ježíšu! pre mná podstupil, a čo som já s krze moje tak mnohé a těžké hriechy zašlúžil (a). Však ale, ó Pane! zoslesli na mná križ, tedy mi possli i milost k tomu potrebnú; lebo Ty najlepšie wies, jak slabý (a) som já. A preto prosím Tā pokorne, ráč má s krze

Twój swätý križ a umučenie wo wffelických mojich križoch a trápeniach posilniť. Ameň.

**Moblitba sw. Augustína k umučeniu
Krista Pána.** — Ó Bože! ktorý si sa pre spase-
nie sweta narodil, ktorý si byl obrezaný, od židow
zawowržený, od Judáša zradený, prowäzmi powiazaný,
jako baránok do jatky na zabitie wedený, k Anáššowi
a Kajšššowi, k Pilátowi a Herodesowi na posmech
predstawaný, křiwu obžalowaný, bičowaný, wyšmie-
waný, uplwaný, trniem forunowaný, poličkowaný,
trstenou palicou ubieraný, donaha wyzlečený, ukři-
žowaný, medzi bezbožníkom počítaný, žlčou a octom
napájaný a kopiou prebodený: prosím Tã sřrže toto
Tvoje prehorké umučenie a bolešti, na ktoré sa š po-
lutowaniem a wdäčnosťou rozpominam, a sřrže Twój
swätý križ a smř, ochraň mä od wečných múf pekelných,
a zaweď mä tam, kam si byl zawiedol onoho zločince,
ktorý byl š Tebou ukřižowaný; ktorý žiješ a kraluješ
š Otcem, w jednote Duchä Sw., Boh, na weky we-
kow. Ameň.

Moblitba sw. Bonawentúry. — Ó lá-
šty plný a lášty najhodnejšší Ježišsu! ktorý si sa pre
mnä obetowal, prenikni mä Swojim swätým umu-
čením, wrež ho do šrdca mojeho, aby, kamkolwek
sa obrátim, Tvoje swäté rany byly wždy pred očami
ducha mojeho, a dušša moja nie inde, len w Tebe
samom a w rozjímání Tvojeho swätého umučenia po-
tož nalezla. Ameň.

Moblitba kajúca. — Najswätejšší trojediny
Bože! Otče, Synu i Duchu Swätý! wčil je čas po-
kánia a milošti. Ty si miloštiwý a milošrdný; Ty si
nekonečne dobrotiwý a werný. Ty odpustiš wššetkým,
ktorí sa k Tebe nawracujú, a darúwaš im milošti a
žiwot! A preto i já biedny (a) hriješnik (ca) priház-

džam k Tebe a prosím Tě o milosť a milosrdenstvo. —
 O najslasťawejšší Ježíšsu! můj večný, najvyšší knäze,
 orodovníku, prostředníku a smeritelu! pred Tvojim
 najswätejššim obličajom ležím pred Tebou tu w práchu,
 a wyznávam moje i wšsetkých ľudí hriechy a neprávom-
 sti. Hlä, my wššeci sme už od vrirodzenosti dietky hne-
 wu, a wšsetko nasse myššlenie i konanie už od mladosti
 je zlé. Nič dobrého neprebýwa w nás, jestli milosť
 Tvoja nepôsobí. Nasse hriechy sú wyšše hlavy a jako
 těžké bremeno dolu nás stlačujú. O Ježíšsu! pamätaj
 na Swoju welikú lásku a milosrdenstvo naproti hriess-
 níkom. Jak werne si hläbal ztratené owce, hriessníkow
 si k pokaniu napomínal, na križi za bezbožných sä mo-
 dlil, a srdce Otca Swojeho tým smeril.

Ty sä esse i wčil zaujímaš za wšsetkých kajúcich
 hriessníkow pri trône Otca Swojeho. — O smiluj sä
 tiež nad námi! k Tebe berieme utočišste swoje; wlej do
 srdce nassich ducha pokania a obrátenia, ducha wiery a
 lásky. Ty nás obrät, a sme opravdiwe obrátení.
 Stwor w nás srdce čisté, a daj nám dobrého ducha.
 Medaj, abysme dalej ľahkomyselne a wlažne w hriechu
 žili. Wzbud a obrät nás k Sebe w tento sw. pôst;
 lebo my sme odmena Tvojich bolešti. Medaj, abysme
 w hriechoch svojich zahynuli, a pokuta hriechow nás
 wečne tlačila. Odním ju od nás? Naplň w nás Tvoje
 swäte zaslúbenie: „Wššeci, ktorí w Tebä weria, ne-
 zahynú, ale budú mať život večný.“ — Ach, Pane!
 my weríme, pomáhaj nám w nassej newere! — O
 Ježíšsu! ujmí sä sám za nás u Swojeho a nasseho
 Otca, a zosli ducha milosti, ducha nowého, bohoboj-
 ného žiwota do srdce nassich. — Otče nebeský, smiluj
 sä nad námi! Ježíšsu, Synu Boži, smiluj sä nad
 námi! Duchu Sw. Bože, smiluj sä nad námi! Naj-
 swätejšší trojedný Bože, smiluj sä nad námi! buď nám
 na pomoci!

Swätá Panno Maria! swätý Aposstolowie! a wy mili Bywoleni Boží! orodujte za nás, aby sä Dtec, Syn i Duch Swätý smilował nad námi, aby obrátil srdce nasse a učinil z nás swaté diety Božie a blahoslavených dedičow žiwota wečného. Ameen.

Modlitba sw. Efrema o hodné pokanie. — Uffetri nás, wykúpcow Swojich, ó Pane! strze milosrdenstwo Swoje. Strze umučenie, ktoré si pre nás podstúpil, neopúšťaj nás, ó najmilosrdnejšší! My sme nassimi skutkami proti Tebe zhressili, ó pohni nás wssetkých k opravdiwému pokaniu! — Ano obrát nás podlä Swojeho milosrdenstwa, a smiluj sä nad námi, buď nám milostiwý. Ameen.

Miserere. (Žalm 50. kajúci.) Smiluj sä nado mnou atd. (Hľabaj na strane 257.)

Sedem žalmo w kajúci ch (Hľabaj na strane 254—259.)

Wžywanie umučeného Ježíssa za dostahnutie čnosti. — Ukrižovaný Ježíssu, Ukítelu a obraze wssetkých čnosti! udel mi strze Tvoje swaté umučenie milosti, abych Tä stále nasledował (a). — Ty pre hriechy moje trpiaci Ježíssu! udel mi milosti prawého pokania. Zeliem nad nezakajúcnosťou svojou i nad wssetkými pokleskami, ktorých som sä neby w čas prijímania sw. swiatosti pokania dopustil. — Ty w zahrade wrúčne sä modliaci Ježíssu! udel mi pravej horlkivosti w modlitbe. Ľutujem za wssetky winy, ktorých som sä strze wlažnosť, roztržitosť a nedbalosť w modlení dopustil (a). — Ty w najwätšších mukách a boleščach najtrpezliwejšší Ježíssu! udel mi stálej trpezliwosti w krži a trápení. Ľutujem za wssetke hriechy, ktoré som strze netrpezliwosť spáchal (a). — Ty do wôle Swojeho nebeslého Dca celkom odowzdaný Ježíssu! udel mi dokonalého odowzдания=sä do wôle Božskej. Ľutujem za wssetke hriechy, ktoré som sromantem a ztäžowaním=si na Boha spáchal (a). — Ty na krivé žaloby mlčiaci, najtichšší Ježíssu! udel mi milosti, abych mohol (a) wssetky pomluwy bezbožného sweta i wssetky krivdy s tichosťou a mlčaním sniesť. Ľutujem za wssetke hriechy, ktoré som strze nestrotný hnew a odporné reči spáchal (a). — Ty žltou a octom napojený Ježíssu! udel mi daru miernosti.

Ľutujem za wšetke hriechy, ktoré som strze nemiernosť w jezdění a riti spáchal (a). — Ty w najpotupnejšom umučení najponiženejši Ježišu! daj, abych byl (a) podlä príkladu Tvojeho poniženy (á) zo srdca, a abych wšetke znížovania wdäčne pretrpel (a). Ľutujem za wšetke hriechy, ktoré som strze pýchu a márnú ctižiadostivosť spáchal (a). — Ty za wšetkych ľudí trpiaci, áno za ukrižowateľow Swojich sä móbliaci Ježišu! udeľ mi uprimnej lásky ku každému bližnému mojemu. Dopusť mi wšetke hriechy moje, ktoré som strze nenávisť, závisť, klamstwo, ľuhanie, pomstu spáchal (a). — Ty na križi pre mnä pribitý Ježišu! udeľ mi milosti, abych telo svoje i wšetky jeho zlé žiadosti ukrižowal. Ľutujem za wšetke hriechy, ktoré som strze chlipnosť a powolnosť tela svojego spáchal (a). — Ty na križi pre mnä umierajúci Ježišu! udeľ mi milosti, abych swetu i každému hriechu u nrel (a) a jedine Tebe ustawiťne žil (a). Amen.

P o b o ž n é w z d y c h y s w. A l f o n s a z R i g u o r i. —
Ó wy křawé biče! wy pichlawé trne! wy tupé křince! Ó twrdý kříž! ó rozkřawené rany! ó úzkosti plný žármutku! ó potupná smř Wylupitele mojeho! jak welmi mä priwäzujete k láste toho, ktorého lásta ku mne storo celkom zotrela. Ó telom učinené Slovo Božie! ó lásky plný Bože! dussa moja je už docela od lásky Tvojej zaujata. Ó kdybych Tä mohol (a) tak milowat, žeby mi wšetko ostatnie bylo horké, wymúc to, žebych moje najswrchowanejšie dobré, Tvoje Božské milujúce srdce mohol (a) potessit. Slubujem tedy, že já, ponewät Ty lásku moju tak wrúčne žiadaš, nikomu druhému, len Tebe samému, hcem sä lúbit a žit. Gotowý (á) som wšetko wykonať, čo žiadaš odo mnä. Ach Ježišu můj! pomáhaj mi; pomáhaj, daj, abys wo mne mal úplné zalúbenie tu w časnosti a potom wo wečnosti. Ó Maria, Matko najmilejšia! wyproš mi od Ježiša Křista, Syna tvojeho onen dražocenný dar lásky čistej; lebo já ničeho iného nehlädám, ani w tomto, ani w budúcom žiwote, len Ježiša hcem wrúčne milowat. Amen.

Słowá umierajúceho Ježiša na križi ku každému křestanowi. — Synu můj! dcéro moja! prw než si byl (a), myslel som na teba. Wywolal som tä do žiwota a stwo=

ril na obraz môj. Všdy som tá wrúene miloval. — Abys ale poznal jak veľmi tá milujem, wzał som na seba ľudské podobenstvo. Učinený som telom i krvou tvojou, abych za hriechy tvoje dostučinil. — Tri a tricät rokov byl som sluhou tvojim, a pracowal som w chudobe a biede na tvojom spasení. Ponewáč ty si jako ztratená owca blúdil, hládal som tá, a keď som tá našel, zaniel som tá na ramenách mojich nazpät k Otcowi. Kráľowstvo Swoje som, jako nejaký wyhnanec, opustil, abych tá dedičom jeho učinil. Od Otca swojeho byl som opustený, a jeho hnew dal som na seba uwalit, abys ty milosť u neho našel. Já som wzał wšsetku winu na seba a wydal som sa w smrť najohawnejšiu a najukrutnejšiu. Nechal som celé telo swoje bičowaním zranit, prijal som trňowú korunu na hlavu swoju, nechal som rufy i nohy swoje kľincami prebodnúť; až do poslednej krapky wycedil som krv swoju, áno i žiwot swôj som obetowal, a to wšsetko pre teba, abych tá so sebou spojil, sjednotil. Pohládni, jako wisim na kríži, opowržený, potupený, zranený, wšsetkého potesenia zbawený, ramená spinajúce za tebou, a s otworeným bokom, abych tá wowiedol do swätiny srdca swojeho. Gože ti môžem wiac.

učiniť? — Pamiatka na všetko toto buď
wždy pred očima tvojima. Kvetúci strom
fríza mojego zasad do wnitrnosti svojej.
Usiluj sa mi zalúbiť sfrze nasledovanie ži-
wota mojego a čnosti mojich. Mrtwi w se-
be bez prestania svoju samowolnosť. Sná-
šaj každé trápenie s poníženostou a odo-
wzdaniem, nech je to prenasledovanie, po-
tupenie atd. čo od ľudí snášať musíš, ale-
bo zármutok od priateľow tvojich, alebo
ztrata časných statkow, alebo iné zlé. Keď
tá iní zapowrhujú: wyznaj, že si stokrát
chatrnejší od nich, a že si zaslužil (a) wät-
šie zapowrhzenie, nežli wšeci ľudie tebe mô-
žu učiniť. Musíš hotový byť, za celý čas ži-
wota mojego w pokuseni, trápeni, úzko-
stach a protiwenstwach sotrwávať; lebo
koruna musí pewne byť wtlačená, ktorá sa
má pred Otcom mojim wečne zelenieť a
kwitnúť. Čím viac trápenia a zármutku
člowek z lásky ku mne a k mojej cti na tom-
to swete snáša, tým wätšie budú i radosti,
ktore budú wo wečnosti požívať. Slyš Sy-
nu môj! dcéro moja! a čiň podľa slów, kto-
ré som já, twôj Spasiteľ a Wykupiteľ
umierajúcima ústama k tebe dolu z fríza
prehoworil.

Pobožné myšlienky na križovej ceste pri obvyčajných stáciách.

Modlitba prípravná ku križovej ceste. — Najdobrotivejši Bože, Otče všetkého smilovania! ktorý si Syna Svojeho Jednorodzeného na svet dať ráčil, aby zmazal hriechy nasse ohavnou smrťou križa, a vykonal to veľké dielo ľudského vykúpenia a spasenia, ktoré mu bylo od Teba uložené: hľa, my hriessne tvorý w duchu poníženosti pred Tebou kolena svoje sŕkajú, pokorne prosiac, abyś nám pomocou Svojou prispieť ráčil, abyśme na križovej ceste, ktorú konať pred sebou berieme, prehorké umučenie Tvojeho milého Syna, Bána nasseho, Ježiša Krista, nábožnou myslou a lutosťivým srdcom sebe rozjímalí, pritom ale ohavnosť a osŕkivosť previnení svojích, ktoré byly príčinou jeho umučenia, vždy viac a živejšie poznávali a srdčne lutowali, tak, aby nás táto pobožnosť križovej cesty povzbudila k pravému pokaniu a polepšeniu života, a dopomohla nám k dosiahnutiu milosťivého odpustenia všetkých hriechow a previnení nassich. Ach, hriechow a previnení mnohých a ťažkých! lebo musíme so synom márnotravným wyznať, že sme hressili proti tebe, Otče! a proti nebu, a už nieśme hodni viac sa menovať synami tvojimi. A preto sŕze umučeného Bána Ježiša dôverne sa k tebe utíame a neprestávame sŕússene volať: Otče! milosťivý Otče! smiluj sa nad námi podlä veľkého milosŕdenstva Svojeho, a podlä množstva slutovania Svojeho zhlad nepravosti nasse.

Obetujeme ale Tebe, ó Bože Otče! túto fajúcu pobožnosť ku cti a chwále Tvojeho swätého mena a k oslávneniu Tvojeho, za nás na smrť wydaného Syna, Ježiša Krista, na podäkowanie za tie nesmierne dobrodenia nasseho vykúpenia a spasenia, na odpuste-

nie hriešow a ľ zadošćucineniu za hriešy nasse, konečne tiež ľ došćahnutiu plnomocných odpustkow, ktoré žiadame získať dušćám swojim, i dušćám zomrelých w očistci, zvláštće ale dušćám M. M. (tu sá wysłowuju mená tých, ktorýchžto dušćám tie odpustky zvláštće priwlastniť žiadame, ľ. pr. dušćám zomrelých rodičov, priateľow, dobrodincow) i dušćám wšćetkých tých, za ktorých úmysel máme a powinní sme sá modliť, a ty hćeš, abyšne sá modlili.

Konečne esće wrúčne wzdycháme ľ Tebe, ó Duchu Swätý! zažeň od nás milosťou Swojou wšćeliké roztržitosti a nesusťné myšćlienky; daj nám prítomnosti a shromaždenosti mysle, aby nassa pobožnosť byla wrúcna a Bohu milá, nám ale užitočná a spašćitelná. Am.

1-á Sćácia.

Ježiš je na smrť odsúdený.

Pieseň. Čože sćácia prvá tu wyobrazuje? — Ježiš milého tebe ukazuje, — Driťel smrti on berie na seba, — Vy ob wečnej smrti wyslobobil teba!

V. Kľaňáme sá Tebe, Kriste! a dobrorečíme Tebe.

R. Je si strže kríž Swój swet wylúpil.

Ro z j i m a n i e. — Prvá sćácia wyobrazuje najmilejšćieho Pána a Spašćiteľa nasseho. On byl najprw u wlabára Piláta krmo obžalowaný, potom ukrutne žbičovany, trnem korunowaný a posmiewaný, konečne i na smrť kríža odsúdený.

Powážme to wšćeci, werní trestani! Ježiš, Baránoľ newinný, hćel za nás trpieť, a na obawnú smrť kríža newinne odsúdeným byť. — My sme zawinili, my ortiel smrti zaslúžili; Ježiš ale najlaskawejšći wzal na Sebä wyny nasse, a podrobil sá broznému odsúdeniu, abyšne len my byli od wečného zatracenia wyslobodení.

Aľ, poznajmeže teby sami seba; uznajme briešnosť a nehobnosť swoju, a pokorme sa pred Bohom i ľudmi. — Ľutujsme skrúšćene nad hriešćami swojimi, za ktoré sme byli wečný trest zaslúžili, a už wiac sá nedopusťme zlého, ale činiac pravé pokanie, strže poníženosť, miernosť a dobrotivosť i ľažbu Bohu milú čnosť pripravujme sá ľ šťastnému skonaniu, tak aby Ježiš Kristus, ktorý byl za nás na smrť odsúdený, nám netby milosťiwým Súdcom byť ráciť.

M o d l i t b a. — Ó Ježišsu najnewinnejšći! Keď si už Ty, jakožto samá newinnosť, byl odsúdený na smrť kríža, čože potom čaká na nás, biednych briešnikow, ktorí sme tolko a tak ľažko prewinili, a Tebä, najlaskawejšćieho Spašćiteľa swo-

jeho mnohokrát ľahkomyselne a newdäcne obrazili. Ty si nás milowal; my sme ale o Teba málo dbali; Ty si neustával nám dobre činiť, a my neprestávali Tebe zlym sa odpläcať! Ó prelastawý Ježiš! strze prehorkú smrť Tvoju wzhľadni milostiwie na srdečnú ľutosť nassu, a wymaž ortiel wečnej smrti, ktorý sme zaslúžili za hriechy svoje, aby sme tu pokojné swedomie mali, a potom kedysi bez strachu a hrůzy do wečnosti sa odobrať, a pred Tvojou súdnou stolicou šťastne obstať mohli. Amen.

Dčenáš. Zdrawáš.

•V. Släwa Otcu i Synu i Duchu Swätému.

R. Jako bylo na počiatku i nyní i wždycky i na weky wekow. Amen.

V. Smiluj sa nad námi, Pane!

R. Smiluj sa nad námi!

2-hä Štácia.

Ježiš berie križ na ramena swoje

Pie seň. — Keď ortiel byl wydan, hneď wzięli Ježišsa. — Ktorý čo baránoľ muky snášal križa. — Na zranené ramena križ dali, — Na cestě sem a tam nim posrkowali. —

V. Kľanäme sa Tebe, Kriste! a dobrorečime Tebe.

R. Že si strze križ Swój swet wykúpil.

Rozjím a n i e. — Druhá štácia ukazuje nám, jako nelutosliwí katowie milému Ježišsu pretážke drewo križa na útle ramena wložili, aby ho sám niesol na horu. Ticho a bez odporu prišima na Seba Ježiš pretážky križ, na ktorom byli složené wšetke hriechy celého sweta; äno z ľásky k nám mile ho objíma, jakožto nástroj, na ktorom, podľa uloženia Otca nebeského, malo sa, dokonäť ľudské wykúpenie.

Ó keby sme i my Spasitela swojeho, ktorý nás napred milowal, tiež uprimne milowali! jaiste by sme nereptali w križoch svojich, ale by nám milé bylo, jemu k wóli, každé protiwensstwo žiwota tohoto trpezliwie snášať.

Odmeňujme sa tedy ľáskou za ľásku, milujme srdečne ľásky najhodneshšieho Ježišsa; wdäcne, jako on, wólu swoju srownawajme s wólou Božou a, wezmúc križ swój na seba, ochotne nasledujme Spasitela swojeho naitrpezliweshšieho.

M o b l i t b a. — Ó najľastkawejši Ježiš! ob tejto doby, jako Tä widíme kräcať pod križom sflesneného, nechceme sa už wiac w trápeniach svojich protiwit, a proti ľudom a nebu reptat; — wdäcne sa už podľa Tvojeho príkladu poddawame müdremu rídeniu Otca nebeského, pokorne a strússene prijímajúc na seba, čokoľwek swätá jeho prozretelnosť nám na ramena nawalil ráci. Ó Ježiš! ktorý dobre znáš mdlobu ľuď-

stú, a ktorú si i sám niesol na tele svojom, posilni krehkosť našu, abysme s pomocou Tvojou a z lásky k Tebe, Spasiteľovi svojemu najmilejšiemu, seba samých zapierali a premáhali, križe svoje trpezlivo snášali, a keď s Tebou tu potrpíme, s Tebou i nekdý wečne osláweni byli. Ameň.

Dičenás. Zdravás. Sláva.

Ÿ Smiluj sa nad námi, Pane!

℞ Smiluj sa nad námi!

3-tia Štácia.

Ježiš po prvýkrát padá pod križom.

Pie seň. — Pre krvi proliala celým telom wábnuľ, — Celú utrápenú ťažko na zem padnuľ; — Leží Kristus pod križom zomle-
ný, — Bys byl w predśawžatiach svojich posilnený.

Ÿ Kľaňáme sa Tebe, Kriste! a dobrorečime Tebe.

℞ Je si strže križ Swoj swet wykúpil.

Rozjímanie. — Tu pri tejto štácii rozjímaľme sebe, milí kresťani! prvý bolesný pád Ježišova križom obťaženeho. Celú milú noc nemal odpočinku od ustawičeneho trápenia. Sned wčas ráno byl wľáčený z raby do raby, od súdca k súdcomi. Prozné bičowanie wľálo mu mnoho krwi, a jeho útle telo bylo od rán celkom wyciwe-
né a boľawé. Pritom esťte pretážený križ na nebo uwalili, a wšľil aby
šťorej šľiel, spúrne ho pobáňajú, sem a tam ho šľľbá, trbahú, bižú a kopú. Co diw, že wšetka telesná šľľa Syna čloweka opúšľta, je
omdielawa, až i pod bremenom ťažkeho križa na zem klesá?

Krom toho weľmi porážajú na zem najťichšieho Ježišova smrteľ-
né briedy nasse, ó kresťani! Kedykoľweť prikážania Božie wedomo
prešľupujeme a swewoľne do briedu padáme, wžbyčy Syna Božie-
ho poznovu petupne a bolesne na zem porážame. — D mnoho bo-
lestnejšľi ale pre milého Spasítelja je ten pád, keď po wšľonanom po-
kani, nebbajúč na učené slúbly a predśawžatia, znowa do prebo-
šľľých briedow a do starých zwýklow sa nawracujeme.

D rozpomeňmeže sa na omdielawašúceho Ježišova; majme pred oči-
ma jeho bolesný pád a upewnime sa w predśawžatiach svojich, aby-
sme už wiac netlesali a Krista Pána utruine na zem neporážali.

Modlitba. — D najťichšľi Ježišú! kdo dá očám našim
šľudnicu šľľ, abysme mohli o plakáwat briedy svoje a neprá-
wosti mnohé, ktoré asnad križ Twoj najwätšmi obťažowaly,
a Teba, Baránka najťichšieho až na zem porážily. Pone-
wáč ale samotné šľľy esťte nepostařujú k prawému pokaniu
a k došľahnutiu milosťi Božej: udeľ nám pomoci Swojej,
abysme tiež hodné ovoce pokania prinášľli, do prebošľľých
briedow sa wiac nenawracowali, ale šľľále a werne w dobrom
predśawžati až do smrti šťotrwašúč, šľpaseňi byli. Ameň.

Dičenás. Zdravás. Sláva.

Ÿ Smiluj sa nad námi, Pane!

℞ Smiluj sa nad námi!

4-tá Štácia.

Ježiš nesúc kríž stretá sa so svojou zármutčnou matkou.

Pieseň. — Na to sa s Ježišom Maria potkala, — Nad jeho trápeniem žalostne plakala. — Kdoby nemal s Mariou zaplakat, — Syna i Matičku spolu pošutovať?

† Kľaňáme sa Tebe, Kriste! a dobrorečime Tebe.

R. Že si strze kríž Svôj smet vykúpil.

Rozjímanie. — Ježiš celý ubitý a skrvcený medzi dvoma lotrama u prostried veľitého zástupu zvedavého ľudu vedensý je won z mesta na horu kalvársku, ktorá byla popravné miesto. Na to Maria, jeho matka, pričádza; vlastným očima na to blábiť musí, ani je nie w stave svojemu Synákčowi, nejakéj pomoci, nejakého poslabčenia alebo občerstwienia podat. O jak žalostné bylo to sblábnutie!

Pozrime len na Ježiša a Mariu! či ozaj byl nekdo na swete tomto tak newinný, čnostný a spravedlivý, jako byli tyto dve najsťatejšie osoby? A hľa, predca museli tak brozné krivby a nástísky, k tomu i werejnú potupu, pohanenie a opowrzenie od newdáčného sweta trpieť! — Nesúdmeže tedy len na samý poblád, ani hneď nezawrhujeme, koho tento swet nenáwistne obsudzuje a zawrhuje. A trpíme-li sami pohanenie alebo iné protiwenstvá newinne: nelakajme sa toho, ani newinme sa tomu, ale rozpamätusme sa, že i Spasiteľ nás najnewinnejši a Matka jeho najčistotnejšia to isté a nestoňcene wiac este trpeli a zakúsili, a tessme sa slowami Pána: že sú blahoslavení, ktorí trpia protiwenstvá pre spravedlnost; lebo ich je kráľowstvo nebeské.

Modlitba. — O Ježišu, plný zármutku! o žalostná Ježišowa matka! jak veľikým zármutkom ste byli obklúčení, keď ste wideli, že ste od wšetkeho sweta tak potupení a opowržení, a to bez wšetkej winy, krome pre spravedlnost, a jako na odmenu za nesmierne dobrodenia, ktoré ste byli preukázali celému swetu. Poprajteže i nám toho wasseho člowečenstwa, aby sme tiež radi newinne trpeli a, nedbajúc na posmech a potupu márneho sweta, stále wólku Božiu plnili, čnosť a spravedlnost konali, a tak sa kedysi s wámi a so wšetkými, ktorí tu newinne a pre spravedlnost protiwenstwo snášali, w krátkowstwe nebestom radowali. Amen.

Dikendš. Zbrawás. Sláwa.

† Smiluj sa nad námi, Pane!

R. Smiluj sa nad námi!

5-tá Štácia.

Šimon pomáha Ježišowi niesť kríž.

Pieseň. — Widiac katowie Krista zombleného, — Po mnohom mučení už unaweného. — On je už nie w stawe kríža uwlieci, — Šimona nútiti, aby pomáhal niesť.

V Kľaňáme sä Tebe, Kríste! a dobrorečime Tebe.

R Že si strže križ Swoj swet wykúpil.

R o z j i m a n i e. — Táto piata štácta wydobobňuse Ježíssa, ktorý celkom unaweny a zomdlený pod bremenom križa ustáwa, a ho dalej nieš nemládze. Nikoho není tu, čoby sä nad nim smilowal, nad jebo biedou uštrnul, a pretážké bremeno nieš mu pomohol, až-koľwet dobrotiwý Spasitel sám nikby žiadneho zarmúteného bez posutowania, a štutočnej pomoci ob seba neprepustil. Až obrazu nadari sä tu Simon Cyrenejský. Toho zachytkwisse wojáci, prinútili nieš križ Ježíssow.

Simon dobre znal i ctil Ježíssa, ale tuto sä ostiča sám ob seba pomóci ob wšestých opustenému a potupenému Ježíssowi, jedine prinútený sä za neho ušma. Tomuto Simonowi byli bysme podobni, keď bysme sä za Pána Ježíssa haňbili pred ľudmi, t. j. keď bysme sä ostičali a obávali jebo Božskú wieru a prikážania werejne zachowáwat, a k jebo swätej, samospasitelnej katolíckej Cirkwi pred wšestým swetom smele sä priznáwat, a kde treba, ju i brániť; lebo weru ináč bysme žiadneho pobielu s Ježíssom w kráľowstwe jeho nemohli mať.

Rozwážme tedy staw wiery swojej; nebudme k Spasitelowi swojemu newšimawí, wlažni a newerni; ale uprimne a z celého srdeca sä k nemu, k jebo Božskej wiere a k samospasitelnej cirkwi priznáwajme, smele ju zštawajme, a neč sä nám netáži za ňu i prenasledowania podštúpiť.

M o d l i t b a. — Ó Ježíssu najšprawedliwejši! ktorý si zretelne swetu oznámil, že kdokkoľwet by sä haňbil za Tebä a za Tvoje slowä w tomto pokolení cudzoložnom a briesšnom, i Ty sä budeš haňbil za neho, keď prídeš w släwe Dca Swojeho s andelmi swätými (Mark 8, 38): pokorne Tä prošime, udeľ zmužilosti srdecu našsemu, aby sme sä neostičali pred ľudmi werejne sä hlásiť k Tebe a k Tvojemu swätému náboženštwu; áno my si to za najwätššiu česť a släwu pokľadáme, že sme prawoveriaci kresťani a poslušni synowie cirkwe swätej katolíckej. Popraj nám dalej milosti Swojej, ó Pane! aby nám srdečne milé bylo Tvoje a Tvojej sw. cirkwe prikážanie zachowáwat, a z lásky k Tebe pre wieru a pre cirkew Tvoju i wšeliké protiwenštwä ochotne podštupowäť: a tak aby sme sä kedysi, keď prídeš w släwe Dca Swojeho, smeli k Tebe dôwerne hlásiť a tam, kde si Ty, i my mohli s Tebou prebýwat, jako werní služebníci Tvoji. Amen.

Dčenas. Zdrawäs. Släwa.

V Smiluj sä nad námi, Pane!

R Smiluj sä nad námi.

6-a *Š t á c i a*.

Weronika pobáwa Ježíšowi ručník k utieraniu twáři jeho.

Pieseň. — Spatriac Weronika Krista krmavého — Ručník z hlavy šhala utrieť mu twár jeho, — Ktorý jej Pán zas nazpät pobáwa, — Wtlačenu doňho twár za odmenu dáwa.

X. Kľaňame sa Tebe Kriste! a dobrorečíme Tebe.

R. Že si strže križ Swoj swet wykúpil.

Rozjímánie. — Tu sa nám dusse kresťansté! predstawuje dobrowolný lastawý skutok, ktorým nábožná žena Weronika poslúžila Kristu Pánu, ob wšetkých cpustenému. Dna sa nebala prosit a nátiť, jako Šimon, ale widiac krmou a potom celkom zaliatu twár Pána, a že nemá, čím by sa utrel, ztrhla ručník z hlavy svojej, a polutowne ho pobala Pánu, aby si nim twár utrel. Wbačne prijal Pán tento wýjaw jej lásky a utrew sa nim, nawracuje ho nazpät Weronike, a wtláčilo do neho twár Swoju, tým útrpné jej srdce odmeňuje. Tak je milá Špasiteľowi milosťiwému každá i dost čatrná služba, a tak hodne ju on odmeňuje.

Na otázku nassu: čím a jakým spôsobom bysme i my mohli poslúžiť swojemu Kristu Pánu? On nám sám odpoweda: „čokolwek ste učinili jednému z bratow týchto mojích najmenších, mne samému ste učinili.“ — A o bojnjej odplate takto howori: „Kdokolwek by dal k pitiu jednému z najmenších týchto pohár wody studenej, pre mná, neztraťi obplatu swoju.“

Nebudme tedy, kresťani! nepravni bližným swojim, ale wopravme im wo wšetkom dobrom. Dáwajme, jako to učí Lobiáš, dáwajme z majetku svojego almužnu, a neodwracujme twár swoju od čudobného. Chlieb swoj jedzme s lačnými a čudobnými, a odewom swojim prikrýwajme nahých. Naťolko len môžeme, budme mitosrbni. — Jestli máme mnoho, dáwajme mnoho; jestli ale málo, i z mála rabi udelujme, a tak si učinime priateľow z mamony nepravosti, že keď zbynieme, prijmu nás do swojích stánkow.

Modlitba. — Ježíšu najmocnejší! wšetky weci sú strže Tebá učinené, a Ty si sám Pánom sweta celého, a tak nepotrebuješ pre Sebá ľudskej pomoci. Kež predca sa lastawe nachyluješ k úbohému člowekowi, jakožto k stworeníu Swojemu, a dáwaš si slúžiť od neho, zwlaštte ale čokolwek by kdo učinil bližnému z pravej lásky k Tebe, to tak prijímaš a tak wysoko ceníš, jako by to Tebe samému osobne učinené bylo. Jakožebysme sa tedy mohli i napozatým zatwrdzowať nad biedou spolubratow swojich, aby sme sa nad nimi nestutowali? Žiadame si tedy a slawne slubujeme, ó Pane! že budeme podľa príkladu a príkazu Tvojego lastawí; že budeme každému úbohému spolubratowi w čudobe a núdži a wšetkých telesných i duchowných potrebách lutoštwie pomáhať, a tým sebe sšladať w nebi poklad dobrých skutkow, kdeby sme Tá

mošli večne widieť, a s útrpnou Weronikou na Dwoju swätú twár blahoslawene hlädieť. Amen.

Dtčenás. Zdravás. Sláwa.

V. Smiluj sa nad námi, Pane!

R. Smiluj sa nad námi.

7-a S t á c i a.

Ježiš podruhýkrát padá pod krížom.

Pieseň. — Keď do brány prissiel, upadol zas znovu. — Posmieta sa zlý svet w práchu ležiacemu. — Ten páb Krista pýcha spôsobilá. — Tá bo nelutoštime na zem porazila.

V. Kľaňáme sa Tebe, Kriste! a dobrorečime Tebe.

R. Je si strže kríž Svoj swet wykúpil.

Rozjímanie. — Syn Boží, Pán a Spásitel nás, tuto zase ob veľikej mblohy znova padnul pod krížom, a wiac mrtwý jako žtvy leží na zemi. Zlostni katowie ale borážajú na neho, kričia, aby wstal hore a bez pošutovania bo bišúc a kopajúc, nútá ďalej ísť.

Hlá, tak hlboko sa Pán Ježiš pre nás a pre swasenie nasse znižuje až pod nohy diwkelej nepriateľskej sberby! On, ktorý je Bob i člowet spolu, ktorý je radosť anđelom, král sláwy večnej, on to trpí, je po ňom, jako po čerwítu sšlápajú, a bár sa i sám čerwik pod nohou sšlápajúceho zwíša, Spasitel nás najpokornejšti ticho a trpezlilive snáša wšettko to pohanenie a sštkbanie ob ľudskej zlosti.

Nasš pýcha a brdosť, brahi tressani! a z týchto pochádzajúca prchliwosť a žurimosť spôsobilý najtichšiemu a najpokornejšiemu Spasitelowi tento drubý boleštný páb a to potupné i nelubské s nim zachádzanie. Wyrwrháme teby zo srdca swojeho tyto žurímé nepráwosti, a učme sa ob Spasitela swojeho pokore a poníženosti, tichosti a trpezlilivosti. „Učte sa odo mňa,“ tak nás napomína wšetkých „učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom.“ (Mat. 11, 29.)

O najpokornejšti, najtichšti a najtrpezlilivejšti Ježišu! My sme za hriechy swoje, zvlášste za pýchu a nádhernosť, prchliwosť a netrpezlilivosť swojú zaslúžili, aby sme byli na zem porazení, a až do večnej prepasti uwrženi. Je sme ale predca až dowčilka zachowani, to máme zaiste len Tebe samému ďakovať, ktorý si sa ráčil za nás pokorne a trpezlilive ponížil až do zeme a pod nohy Swojich ukrutných mučitelow, a nás zachránil ob večného zahynutia. — Buď nám na pomoci, ó Ježišu! aby sme w sebe zlé náružiwosti, pýchu a nadutosť, hnew a zlosť utlačowali, a na odpor im sa w pokore, trpezlilivosti a tichosti cwičili. Amen.

Dtčenás. Zdravás. Sláwa.

V. Smiluj sa nad námi, Pane!

R. Smiluj sa nad námi.

8-a Š t á c i a .

Ježiš napomína plačúce ženy jeruzalemské.

Vie seň. — Za bránou s Ježišom ženy sa potkaly, — Nad múkami jeho preborko plačalo, — Wbiac ho krvou zbarveného, — Ob ťatow ukrutných na smrť webeného.

V. Kľaňáme ťa Tebe, Kriste! a dobrorečime Tebe.

R. Že si strže križ Svoj svet wykúpil.

Rozjímanie. — Táto ôsma štácia wyobrazuje nám ne-ktoré ženy jeruzalemské, ktoré len same w celom množstwe ukrutných mučiteľow a neciteľných diákwow srbečne pošutowante Kristowi plačom a horekowaniam na jawo dáwaly. Wšak ale ženy ty nepomyšlely na príčinu tej jeho biedy, ani netušili ten welly trest, čo mal prísť na ne, na beti a potomkow i na celý Jeruzalem pre spáchané hriechy a zvlášte pre ich twrdosijnú zátwrbliwosť, že nechceli poznať nawštwienia Syna Božieho, Spasiteľa Swojeho; ano i na smrť ho odsúdili a wybali. Pre ktorú príčinu síce ľutošiwé byly slzy žien jeruzalemských, ale prebca nebyly ľajúce, a že netekli radnej za hriechy, ktoré byly príčinou preborkého umučenia Pána, a ktoré sú hebne a najwätšie zlé na swete, i studnica wšetkého ostatného zlého, ktoré kedysi prišlo a esse vždy prihábja na ľudské potolenie.

Či my tiež, milí kresťani! neľutujeme Spasiteľa swojeho, pobtážnym križom za nás na obawnú smrť kráčajúceho? a či tiež newyllewame hojne slzy na križovej ceste s dečrami jeruzalemskými? Aby nám ale toto nasse pošutowné, a preto i chwály hobné narietanie bylo spasonosné, narietajme a plačme predo wšetkým nad hriechami a nepravosťmi svojimi, ktorými sme Boha najľastawejšieho tážko obrazili, za ktoré Syn Boží musel umučený byť a na križi umrieť, a ktorými, lebykolweť sú ich znowa swewolne dopúšťame, Krista križujeme; plačme nad hriechami svojimi, pre ktoré už w tomto žiwote mnohé biedy na nás ob Boha sprawedliwého zoslané býwajú, a za ktoré, nebudeme-li polania činiť, esse nebdy wo wečnosti droznú biebu neubastelného ohňa budeme musieť trpieť.

M o d l i t b a . — Ježišu najwručnejšii milowníku dušii ľudských! ktorý nechceš, aby nekdó zahynul, ale aby wšect byli spaseni, a preto si w najwätšej úzkosti Swojej, sám na seba zapominajúc, na spasenie plačúcich a Tebä ľutujúcich žien pamätowal: Tebä pokorne prosíme, rač ťa i na nás milosťiwie ohľadnuť a srdce nasse prawou skrúšenosťowu preniknúť, aby sme esse za žiwa ľajúcimi slzami hriechy svoje zmazali, a keď tak blahoslawene tuna poplačeme, nebdy u Tebä na wety poťessení byli. Ameň.

Dčenás. Zbrawás. Sláwa.

V. Smiluj ťa nad námi, Pane!

R. Smiluj ťa nad námi.

9-ta Š t á c i a.

Ježiš po tretikrát padá pod křížom.

Vieseň. — K hore Kalvárii keď sa priblížili, — Už viac Pán Ježiš nemal w Sebe sily; — Po tretikrát tu padol zomle-
ný, — Tým najbolestnejším pádom porazený.

V. Kľaňáme sa Tebe, Kriste! a dobrorečime Tebe.

R. Že si strže kříž Svojí swet vykúpil.

Rozjímanie. — Už sa približoval Ježiš k vrchu hory Kalvárskej cestou veľmi nerovnou a kamenitou, a tu, uraziv o kamení nohy Svoje, padnul veľmi ťažko od veľkej mŕtoby, lebo wšetky jeho rany týmto pádom znova sa urazily, rozrazily; a preto zo wšetkých najbolestnejšie bylo toto jeho tretie a poslednie na zem padnutie.

Už sme prvej rozjíмали o tom, že kebykoľvek poznovu dobrovolne hressime, za každým Kristu Pánom nekutoštive nohy pobrážame: tu ale este máme povážiť, že Spasiteľa svojeho najslastavejšieho, ktorý s ťažkým křížom za nás na smrť kráča, o mnoho ukrutnejšie na zem porážame, jestli mu na jeho krvavú cestu este kamene k jeho bolestnému urazeniu kladieme. A to kamentie mu na cestu kladieme, kolkokrát svojemu bližnému zlý príklad a pohorssenie dávame. Tu padajú na nás tie brozné slová Kristowe: „Že beda tomu, strže koho pohorssenie pováďza.“

Náme my sami dost čo niešť svojich vlastných hriechow; newakujeme teby este cudzie briedchy na seba strže zlý príklad a pohorssenie, lež radnej sa dajme na pokanie, i svojich bližných slovom a skutkom wzbudujeme k polepseniu žiwota, a tak i sebe i druhým dopomáhame k spaseniu.

Modlitba. — Najslastavejší Spasitelu! ach, čože sme mysleli my biedni hriessnici, že sme tak ukrutne a nekudsthy s Tebou zachádzali; že sme Ťa nie len vlastnými hriechami nekutoštive na zem porážali, ale i zlym príkladom a pohorssením, ktoré sme bližnému dávali, Tebe kamentie na cestu kládúc, Tvoje swäté nohy bolestne urážali a k pádu prínútili? Už ale uznávame prevelikú winu svoju, a nechceme viac ani sami swevolne hressiť, ani nikomu na dusi k úrazu byť; lež radnej, príkladný žiwot wedúc, chceme sa jať o svoje, tak i svojich bližných spasenie s pomocou Tvojou horlive starať, ktorý žiješ a kraluješ na weky wekow. Amen.

Dičenás. Zdravás. Sláva.

V. Smiluj sa nad námi, Pane!

R. Smiluj sa nad námi.

10-ta Š t á c i a.

Ježiš za 30 šiat wyliekajú, a žľčou napájajú.

Vieseň. — Práduc na vrch hory hnedky Krista schvatli, — Z tela jemu obeh bolu strhowali, — Wšetky jeho rany obnowili — A wyliečeného žľčou napájali.

V. Kľaňáme sä Tebe, Kriste! a dobrorečime Tebe.

R. Že si strže križ Svoj swet wykúpil.

Rozjím a n i e. — Toto desiate predstavenie wyobrazuje nám Ježiša: najprv jako mu zmsleli odem, ktorýžto vojáci medzi sebou podelili; potom: jako mu podávali žlči pobobný horký nápoj, chcúc ho omámiť, aby mohol nastávajúce esťte poslednie a najhroznejšie muhy snabnejšie pretrpieť. Ježiš ale, okúsiv z onoho nápoja, nechcel piť.

Povážme tu Pána nasseho, jako sä on wolne bez wšsetkého odporu obdává križowateľom Swojim, a jať trpezliwne snáša to nelutoštwé zwliekanie z odem, ktoré wšsetky jeho rany a bolesti opät obnovilo! — Tu stoí na diwáky neciteľnému ľudu, celkom zobraný, a neni zdravého miesta na jeho swätom tele. — Bolestnejšie ale nad to wšsetko bylo newinnému a stybliwému Ježišowi wercjné odkrytie jeho čistotného tela.

Konečne, ačkolwek byl až k smrti zomblený a celý palčiwý, neprijať predca sebe podaného občerstwienia, preto: že bylo opojsné; nechcel sä omámiť, ale plnou prstomnosťou mysle dielo Dca Swojeho dokonat.

Slábiac tu na Pána swojeho, k ukrižowaniu prihotoweného, potesme ho w jeho welikých bolestiach tým uprimným a silným predswázatím, že nechceme napozatým hovieť swojemu telu, ale ho chceme mrtwiť; jeho neporiadnym žiadosťam, zwlášte ale wšsetkej nestydatosti, objerstwu a nestrídmosti odporowat, čistotu ale a newinnost, miernost a striezliwost milowat a ostríbat.

M o d l i t b a. — O najkrásnejšie medzi synmi ľudskými ženiču duši ľudských, Kriste Ježišu! jako si Ty pre nás a pre spasenie nasse celý zobraný, donaha wyzlečený i žlkou napájany! Ty si plný bolesti preto, že sme my plní rozkossé a neporiadnych žiadosťi; Ty si donaha zoblečený, že sme my bujni a nestydatí; Ty si žlkou napájany, preto, že sme my nestriežliwí a objerní. Ach, kdeže je odem newinnosti, ktorý sme byli pri krste swätom obdržali? Ach, neschastne sme ho premárnili! — Obleč nás, ó Pane! strússene želiacich poznowu rúchom Swojej milosti, a nedopuť, abysme ho opät ztratili! Odwrať oči nasse, aby newidely márnosti; ach nech sä nám premení w žlč a horkost wšsetiká nedowolená rozkoš, ktorá by nás zmámila a odlučila od Tebä, Ježišu, lásko nassa! ktorý zasluhuješ, abysme len Tebä samého milowali a Tebe slúžili, po wšsetke weky wekow. Amen.

Dženás. Zdravás. Sláwa.

V Smiluj sä nad námi, Pane!

R. Smiluj sä nad námi.

11-a Š t á c i a.

Ježiša na križ pribíjajú.

P i e š e ň. — Krista už nasseho na križ položiť, — Ruhy, nohy jeho klinci naň pribíť, — Ach jakä to preukrutnú bolest! — Mužel, ó človeče! Kristus pre tebä niešť.

V Kľaňáme ſá Tebe, Kriſte a dobrorečime Tebe.

R Je ſi ſtrže križ Swój ſwet wykúpil.

Rozjímanie. — Táto jedenáſta ſtácia nám wyobrazuje tú prebroznú chvíľu, w ktorú katowie Kriſta položiwſſe na križ, ruky a nohy jeho železnými kľincami naň pribijali. Už není žiadneho úda tela Pána, ktorý by pre nás netrpel a netrwácal. Jeho ruky a nohy ſú kľincami prebodnuté, hlava trnien poprebijaná, oči wyhaſlé, wpadnuté a krvou zaliata, twár ob poličkow poſſpatená, úſta ſmádom wyſchnuté, uſſi ruhaníem naplnené a celé telo zranené. Už kďoby ſá tu mohol dívať, aby mu ľutoſťou ſrdce nepukalo.

Obráťmeže, ó kreſtani! ľutoſť ſwoju ſami na ſebä a na hriechy ſwoje, ktoré byľy príčinou tak brožného umučenia a ukrižowania Pána. Lebo není aſnád ani jedného úda tela naſſeho, ktorý by nebyľ hriechom poſſtrvený; hlava twrdá a twrdofſijná, oči wſſetekné a chľpné, uſſi neſtydaté a pomluwám otworené, jazyk neſtrocený a utrbačný, ruky neſprawedliwé, nohy k dobrému wáhawé, ale k złému prichytré a celé telo bujné a ſwewoľné.

Ó powážmeže, je Kriſtus nie len raz za nás trpel a ukrižovaný byl, ale že bo nowými hriechami znova križujeme a na wſſetkých ſmyſľoch a údoch trápieme. A preto neobracajme telo a ſmyſľy ſwoje k ſwewoľnému hreſſeniu, ale k dobročineniu, aby údy naſſe nebyľy náſtrojom neprávofſti, ale obewom ſprawedľnoſti a chrámom Duſha Swätého.

Modlitba. — Ó náš ukrižovaný Spasiteľu! wčil ſá práwe najlepſſie hodi menowať Ťá mužom boleſti; ponewáč ſi toľkými mukami na wſſetkých údoch ſtrápený i kľincami prebodnutý. Ach prebodniže tiež údy a ſmyſľy, ſrdce i celé telo naſſe ſpaſitelnou bážňou Swojou, abyſme ſá neopowážowali wiac hreſſit a Tebä obrážať nimi, ale abyſme ſá uſilowali užíwať ich k Twojej cti a ſláwe a k ſpaſeniu duſſe ſwojej. Hlawa naſſa nech ſá pokorne ſľoňuje pod pravidlá jeho ſwätej wiery, ſrdce naſſe nech bude útrpné a miľoſtiwé, ruky naſſe nech budú wždycky wyſtreté k laſkawému pomáhaniu bližným ſwojim, a nohy naſſe nech byſtro a werne kráčajú po ceſtách wſſetkých prikazow Twojich, ó Pane! ktorý ſi ſám ceſta, prawda a život. Amen.

Dikendáš. Zbrawáš. Sláwa.

V Smiluj ſá nad námi, Pane!

R Smiluj ſá nad námi.

12-a Štácia.

Ježiš na križi ſkonáwa.

Pieſeň. — Konečne do wyſſty križ z Ježiſſom zdvihli, — Už pre welkú tárchu pukali w ſom žily — Rozpätý wiſel za tri hodyny, — Nebefského Dca Syn miľý jediny.

† Kľaňáme sä Tebe, Kriste! a dobrorečime Tebe.

R- Že si strže križ Svoj swet wykúpil.

Rozjím a n i e. — Medzi nebom a zemou na križi wywššeny wisel Spastel nás rozpätyma rukama, jakoby chcel wšetko pokolenie ľudské, za ktoré ráčil trpieť, k srdcu Swojemu milostive prirwinúť. Mobilil sä ale esšte za protivnítkow Swojich, prijal na milost spolu ukrižowaného kajúceho lotra, a obowzdal Jánowi, miláčkowi Swojemu prejalostnú Matku Swoju. Potom mal smäd, lež naswiac po spasení ľudských duš; trpel welikú opustenosť a úzkostlivosť, posledne zwolal: „D o k o n a n é j e“ — a obowzdajúc duša Swojeho do rúk Otca nebeského, wypustil dušu.

Tak teby dokonat Ježiš Kristus slawné dielo ľudského wykúpenia a spasenia; tak smeril zaklattu zem s nebom a pablého človeka s Bohom spravedlivosť! Ob tej doby je nám brána neba zase otvorená, a sme zase bedičowie kráľovstva nebeského.

Powážme len, brati kresťani! Je my ziadnych vlastnych záslub nemáme, abysme tej nesmiernej Božskej milosti hodni byli; ale Kristus Pán nám to krawce zaslužil a wydobyl, že nám Boh odpúšťa a nás na milost prisťma. S pracujmeže spolu i my sami wšsemožne, abysme sä strže pravý kresťanský život záslub Kristových, a zasľubení jeho účastnými stali.

O Pane! Ježišsu Kriste! ktorý si ráčil posledniu kwapku krvi za nás wyliat a uloženie Otca nebeského k nassemu wykúpeniu úplne dokonat, pre horké umučenie Tvoje, ktoré si za nás podstúpil na drewe križa, obzwlásťte keď blahoslawená dušša Tvoja wychádzala z Tvojeho požehnaného tela, smiluj sä a stutuj sä nad námi briešnikami, obzwlásťte keď dušša nassä bude mať z tohoto tela wychádzat a s nim sä lúčiť, rozpomeň sä na nás w posledniu hodinu, jako si sä rozpomenul na kajúceho lotra, a baj nám po sšťasnom skonani prebýwať s Tebou w nebestom raji, kde žiješ a kratuješ na weky wekow. Amen.

Stčenás. Zbrawás. Sláwa.

† Smiluj sä nad námi, Pane!

R- Smiluj sä nad námi.

13-a Š t á c i a.

Telo Ježišowo z križa snímaja a Marii do Ióna sľabaja.

Pie seň. — Mrtvého Ježiša už z križa zložili, — Do Ióna božestnej matky položili, — O jaty žial tej srdce cítilo, — Powáž, keď ľúbala Syna mrtvé telo.

† Kľaňáme sä Tebe, Kriste! a dobrorečime Tebe.

R- Že si strže križ Svoj swet wykúpil.

Rozjím a n i e. — Keď Ježiš byl skonat na križi w hodinu tretiu obpoludňassiu, dva nábožni a wzácní mužowie, Jozef z Arimatye a Nikodem, ktorí byli tiež učennici Pána, uchádzali sä u Piláta o telo Ježišowo, aby ho počestne pochowali. Pilát, dozwe-

betu sa ob ťotnú, majúceho stráž, je už Ježiš ťonal, a na dô-
kaz toho bol jeho koptiou byl prebodnutý, rozklájal im vybať mrtvé
telo. — I príduc ta esťe pred západom ťlнца, ťkali telo Pána z kri-
ža, a zložili ho do lóna prežalostnej Matky jeho, aby ho pripra-
vili k pochovaniu.

Zaťte žiaden jazýk by nemohol vysľoviť, ani žiadne ťrdce spo-
lu pocítit tú nesmiernu bolesť, ktorá wtedy posímala materinské
ťrdce Marie, Matky Bozej. Toto bylo to okamženie, ktoré sa vypl-
nilo, čo jej prorokoval starý Simeon w chráme, reknú: „W la ťi-
nú t woju dušsu pre ni k ne meč.“

Učme sa tu ob bolešnej Matky Pána žalostne rozjímať o ranách
Syna Božieho; učme sa ob nej wšeliké biedy a úzkosťi tohoto čas-
ného žiwota trpezliwé pre Boha snášať, abysme si mohli ťrže jej
mocnú prímluwu neby ťtaťnú hodinu smrti, a tať blažoslawenú
wečnosť zaslúžiť.

M o d l i t b a. — Prosíme Teba, ó Pane Ježíssu Kriste!
aby nyňi i wždyčy, zwlášťe ale w hodinu smrti nassej u Two-
jej dobrotiwosťi bylo wyslyšsané orodowanie blažoslawenej
Panny Matky Twojej, ktorejžto najswätejšiu dušsu w hodinu
Twojeho umučenia a prehorkej smrti meč bolešti prenisknul.
Ťrže Teba, Ježíssa Krista, Spasitelka sweta, ktorý žiješ a
kráľuješ s Otcem i Duchom Swätým, na weľy weľow. Amen.

Díčenás. Zdrawás. Sláwa.

† Smiluj sa nad námi, Pane!

† Smiluj sa nad námi.

14a Š t á c i a.

Telo Ježíssowo Kládú do hrobu.

P i e s e ň. — Posľedne Ježíssa wložili do hrobu, — Tu powáž du-
šso má! powáž w túto dobu: — K čemu tá smrť Kristowa wzbudzu-
je, — K čemu obeť jeho teba zawažuje.

† Kľanáme sa Tebe, Kriste! a dobrorečíme Tebe.

† Ze si ťrže križ Swój swet wykúpil.

R o z j i m a n i e. — Táto posľednia ťtácia wyobrazuje pochová-
wanie Kristowo. Jozef z Arimatye mal blízko toho miesta, kde Kri-
stus byl utrižowaný, zahrabu a w nej hrob nový, w skale wykře-
saný, w ktorom esťe nikdo nebyl pochowaný. Nikodem ale priniesol
woňawé masťi k pomazaniu mrtvého tela. A keď telo Ježíssowo tš-
mi woňawými wecmi obložili a do plachty zawinuli, položili ho
do hrobu a, priwalíšse weliký kameň ku dwerom hrobowým, obi-
šli; lebo už s wečerom nastawala sobota, deň to swiatočný ži-
dowský, welikonocný.

Už teby na hrobe Spasitelka swojeho rozjímajme: k čemu nás
umučenie a smrť Pána zawažuje. — Kristus umrel za nás, pochowa-
ný je a wškal z mrtwých. Tiež i my máme, podobne jemu, buchow-
ne umriet, a ťice: sebe, swetu, telu a diablu, wšelikému zľemu,
wšelikým nepravým žiadostam, úmyslom a ťtulkom, a máme ich na
wždyčy pochowať, abysme ob tohoto času len jemu samému žiwť
byli, a toho wo wšetikých čnostach nasledowali, ktorý za nás umrel,

pochovaný je a vstal z mrtvých. D leby sme mohli riečť wsect so sw. Pawlom: „Zijem, ale už nie viac já — starý, hriessny, zúritwý, telesný člowek — ale žije wo mne Kristus.“

M o d l i t b a. — Najdobrotiwejšjí Spasitelu! klanáme sa, dobrorečime a ďakujeme Ti za nekonečnú lásku Tvoju, z ktorej si ráčil bolesnú cestu kríža za nás a spasenie nasse milostiwie wykonať. Ctíme a bossávame drabé rany Tvojeho swätého tela, ktoré za nás hriessnych a ničemných ľudí ohawnú smrtí podstúpilo a pochované bylo, pökorne prosiac, aby weliká cena slawného wykúpenia Tvojeho nebyla na dušách nassich zmarená, lež aby prehorké umučenie Tvoje nám a celému swetu slúžilo k odpustieniu hriechow, k dostahnutiu milosti Božej a wečného žiwota.

Dicenas. Zbrawas. Slawa.

V Smituj sa nad námi, Pane!

R Smituj sa nad námi.

Záwerečná modlitba. — Najsladší Ježíffu! dokonali sme pobožnosť krížowej cesty s welikým pohnutiem srdca, rozjímalosse o prehorkom umučení Tvojom, ku jehožto podstúpeniu Tā Tvoja nesmier-na láska k nám, nehodným ľuďom, privedla. Káč túto nassu pobožnosť milostiwie prijat, nám ale spasitelnú učiniť a spolu pomoci Swojej k tomu popriať, aby sme swäte žiadosti, dobré predsawzätia a spasitelné sluby, ktoré sme pri nábožnom rozjímaní o Tvojom umučení w srdci swojom wzbudili a učinili, tiež skutkom vyplnit sa usilowali.

Prijmi tiež od nás, ó Pane! túto kajúcu pobožnosť k zadosťučineniu za nasse hriechy a k platnému dostahnutiu cirkewných plnomocných odpustkow, aby sme, keď tu w žiwote tomto budeme opravdiwé pokanie činiť a od Cirkwe odpusttenia časných pokút obdržime, tiež kedysi wo wečnosti sfrze neskönčené zásluby Tvoje očistowné muky pominiť, a z blahoslaweného widenia twári Božej sa radowať mohli.

Naпоследy, ó Ježíffu, láska nassa! zdstaň s námi, lebo sa pripozdiema, a každým dňom žiwot náš sa k hrobu nachyluje. Weda času minulému, w ktorom sme

Tá nemilovali, a na vykúpenie svoje zapomínali! O kebysme esse aspon ostatní čas žiwota swojeho w milowaní Twojom wytrwali, a až do końca sotrwali, abysme sa mohli po skońčení tohoto žiwota šťastne dostat do nebeského blahoslavenstwa, ktoré si nám ráčil prehorkou smrťou Swojou wydobyť. Spasitelu náš, Jezissu Kriste! ktorý žiješ a kraluješ, na weky wekow. Amen.

M o d l i t b y c i r k e w n é n a r o b o t n é d n i s w. p ô s t u.

P o s k a r e d e j s t r e d e. n a s t t w r t o k. — Bože! ktorý strze hriech rozhnemany atd, (hláďaj na strane 185.)

N a p i a t o k. — Prošime Tá, ó Pane! wzhľadni milostive na započaté pôsty nasse, abysme zdržanlivosť, ktorú telesne zachowáwame, i čistým srdcom wykonať mohli. Strze Pána nasseho, Jezissa Krista, Syna Twojeho. Amen.

N a s o b o t u. — Prošime Tá, ó Pane! wyslyš prosby nasse, a popraj: abysme tento slawný pôst, ktorý je k uzdraweniu, dussi a tiel nassich prospessne ustanoweny, pobožnou službou swätili. Strze Pána nasseho atd. Amen.

P o 1 n e d e l i p ô s t n e j. N a p o n d e l o k. — Obráť nás Bože, spasenie nasse! a wyučuj dusse nasse nebeským učením, aby sa nám sštyrycätdenný pôst stal spasitelným. Strze Pána nasseho atd. Amen.

N a u t o r o k. — Wzhľadni, ó Pane! na ľud Swój, a popraj, aby mysel nassa, ktorá sa tržženiem tela karhá, wätšsou žiadostou po Tebe túžila. Strze Pána nasseho atd. Am.

N a s t r e d u k a n t r o w ú (hláďaj na konci tohoto VII dieľu: „Na kantry jarné.“)

N a s t t w r t o k. — Wzhľadni, ó Pane! milostive na pobožnosť ludu Swojeho, abysme, ktorí zdržanlivosťou telo tržžnime, owociem dobrých skutkow na duchu sošilneli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

N a p i a t o k a n a s o b o t u k a n t r o w ú (hláďaj na konci tohoto VII dieľu: „Na kantry jarné.“)

P o 2. n e d e l i p ô s t n e j. N a p o n d e l o k. — Popraj, prošime Tá, wšemohúci Bože! aby ľud Twój, ktorý zdržowaním sa pokrmu telo svoje tržžni, nasledowaním spraviedlnosti od hriechu sa poštil. Strze Pána nasseho atd. Amen.

N a u t o r o k. — Prošime Tá, Pane! udeľ nám k zach-

waniu tohoto sw. pôstu Tvojej pomoci, abysme to, čo si nás sám činil naučil, s milosťou Tvojou vykonať mohli. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na stredu. — Wzhlädni, ó Pane! milostivým okom na ľud Svätý, a popraj, aby sa tí, ktorým prikazuješ sa zdržovať od mäsitého pokrmu, i od škodlivých hriechov zdržovať mohli. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na štvrtok. — Prosíme Ťa, Pane! popraj nám pomoci milosti Tvojej, abysme my, ktorí sme sa pôstu a mŕtveniu oddali, od nepriateľov duše a tela oslobodení byli. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na piatok. — Daj, prosíme Ťa, všemohúci Bože! abysme, svätým pôstom očistení, uprimným srdcom nastávanému veľikú noc slávili. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na sobotu. — Popraj, ó Pane! by náš pôst spasiteľne účinkoval, žeby mŕtvenie tela bylo dušám našim prospešné. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Vo 3. nedeli pôstnej. Na pondelok. — Prosíme Ťa, Pane! ráč milosti Svoju vliat do srdca našich, abysme, jako sa od mäsitého pokrmu zdržujeme, tak i smysly naše od škodlivých výstupkov odťahli. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na utorok. — Wysłyš nás, všemohúci a milosrdný Bože! a popraj nám ovoca blahodarnej zdržanlivosti. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na stredu. — Prosíme Ťa, Pane! popraj nám, abysme sa, spasiteľným pôstom povzbudení, od všetkého hriessneho a škodlivého zdržovali, a tak smilovanie Tvoje sebe tým ľahšie wyprosili mohli. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na štvrtok. — Popraj, ó Pane! ľudu Svojemu, moci Tvojej poddanému, aby sa strže smilovanie Tvoje stal vždy dokonalejším a prikazom Tvojim po všetkej časy obdaňnejším. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na piatok. — Prosíme Ťa, Pane! ráč pôsty naše milosťou Svojou sprowadzať, abysme sa telesnej potrawy zdržujúc, i od hriechu w duchu zdržovať mohli. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na sobotu. — Popraj, prosíme Ťa, všemohúci Bože! aby tí, ktorí telo svoje trýznäc, sa pokrmu zdržujú, túžac po spravodlivosti, i hriechov sa zdržovali. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Vo 4. nedeli pôstnej. Na pondelok. — Popraj nám,

prosimé, všemohúci Bože! roční dobu pštnu s takou pobožností slávit, abysme sá Ti jak na tele, tak na dusi lábit mohli. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na utorok. — Popraj, ó Pane! abysme strže swätý pšst w pobožnosti prospiewali a wždy trvajúcu pomoc milostí Tvojej obšahnuť mohli. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na stredu. — Ó Bože! ktorý spravodlivým odmenu za ich zásluhy, kajúcim ale strže pšst Swoju milostí udeľuješ, smiluj sá nad námi, a daj, aby wyznanie nassej winy jej odpusttenia u Tebá spšsobilo. Strže Pána nasseho atd. Am.

Na štvrtok. — Popraj, prosíme Tá, všemohúci Bože! aby tých, ktorí sá pšstom trýžná, sama tá swätá pobožnosť obweselovala: abysme škrtiac swetlé žiadosťi, tým ľahšie nebeské dary obšahli. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na piatok. — Ó Bože! ktorý swet Tvojimi newyslownýmí tajemstwami obnowuješ, popraj, prosíme Tá, aby cirkev Tvoja i w ustawítnom wyučowaní prospiewala i potrebnýmí časnýmí prostriedkami oplýwala. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na sobotu. — Prosíme Tá, Pane! daj, aby nám pobožnosť nassa strže Tvoju milostí prospessná byla; lebo predšawzätý pšst len wtedy nám bude prospessný, keď sá Tvojej otcowskej dobrote zalúbi. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Vo 5. nedeli pšstnej. Na pondelok. — Poswät, prosíme Tá, Pane! pšsty nasse, a udeľ nám milostiwé odpusttenie hriechow. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na utorok. — Prosíme Tá, Pane! nech sá Ti zalúbä pšsty nasse, a nás očistných i milostí Tvojej hodných i spšsentia wečného učáštých učinia. Strže Pána nasseho atd. Am.

Na stredu. — Bože milosrdenstwa! oswieť strže tento swätý pšst srdcia weriacych w Tebá, a popraj milostiwé, aby všeci, ktorým dary pobožnosti udeľuješ, byli w prosbách svojich wyslyššaní. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na štvrtok. — Popraj, prosíme Tá, všemohúci Bože! aby porušená nemiernosťou hodnosť prirodzenosti ľudskej liekom miernosti byla zahojená. Strže Pána nasseho atd. Am.

Na piatok. — Prosíme Tá, Pane! ráč wliať milostí Swoju do srdc nassich, abysme sá radnej, dobrowoľným trýženiem hriechy nasse škrocujúc, tu na zemi mrtwili, nežli do wečných pokút umrhnúťi byli. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na sobotu. — Nech, prosíme, ó Pane! lud Twój, služ

be Tvojej posvätený, ustavične w pobožnosti prospiewa, aby tak dobrými skutkami slúsený, čím je Welebnosti Tvojej milejší, tým wätšie dary obšahnul. Skrže Pána nasseho atd. Am.

IV. Pobožnosť swätotýdenná.

Poučenie. — Swätý týdeň, ktorý sa kwetnou nedelou započína, byl už na úswite kresťanstwa za najswätější čas w roku považovaný; a preto i pomenowanie swätého alebo welikého týždňa dostal, podľa slów sw. zlatouštieho Jána, nie preto: žeby dlhšie dne, jako drubý počítowal, ale z tej príčiny: že w ňom Kristus Pán najwätšie tajemstvá kónal. W ňom totižto ľudské pokolenie z otroctwa diabla pekelného wyslobobil, wečer na znal lásky Swojej ustanowil a sprawedlnosti Božej zadostučinil. Týdeň tento menowal sa dalej i týdnom passiwým, tili týdnom umučenia pre ty tisícnásobné muky, ktoré w ňom Kristus Pán pre nasse wykúpenie podšúpil; zwlastie ale sa týdnom pokania nazýwal. Postiewali sa w ňom wertiaci dlhšie, jako obyčajne. S prísnyim týmto posteniem bylo i nočné bdenie spojené. Dalej: menowal sa tento týdeň „obpusťkómym.“ Pôwob tohoto jeho názwu byl nasledujúci. Na sflarebú strebu museli sa wšeci ti, ktorí skrže welikosti hriechow swojích ostatním pohorssenie dali, do wreca kajúčneho oblečení, bosýma nohama pred brány kostolné postawit, ktorým potom knaz ich hriechom primeranú pokutu ustanowúwal. Znáhale sa žalmy kajúčne s nimi wymoblil, wylabal ruky na nich, kropil ich swätenou wodou a posypal im hlavu popolom. I činil takého pokanie až do zeleného stwrtku, w ktorôžto deň dostahl oni odpustenie hriechow. — Naposledy byli do chrámu privedení a w spolku ostatních wertaciů k stolu Pána pripuskeni. Tento týdeň me-

nowal sa naposledy týdnom milostným, preto: že sme byli w ňom od Boha na milost prijati a odpustenie dostahl. — Naznamenitejšie dni tohoto swätého týždňa sú: kwetná nedela, zelený stwrtok, weliký piatok a biela sobota.

W swätý týdeň, a sice: w stredu, stwrtok a piatok podwečer wybržiamajú sa jutrné, tak rečené imawé a hrmotné hობи и кы knazské, ra pamiatku umučenia a smrti Kristowej, obyčajne ale len w hlawných biskupských, zriedkawejšie tiež i w nektorych farských kostoloch. Toto jutrné záleži zo žalmow, z plaču Jeremiašsowho, z čítania spisow swätého Augustina a listu sw. Pawla ku Korintským a Židom, z protispewow (antifón), weršow a modlitieb. Wybržiamá sa pri trojhrannom swietniku, na ktorom je dwanást žltých wostkovic, jedna ponad druhou pozapalowaných; w prostried ktorých na samom vrchu horí biela, i na oltári horí šest žltých swtec. — Nazýwa sa imawým preto: že sa obyčajne wečer, na mrkanie, od knazow wylonáwa, ktoré sa za starodáwna len w noci, na pamiatku, že byl Kristus Pán w noci chytený i posmiewaný, pomluwaný, od najswoššej rady židowskej na smrt odsúdený. Dno je tiež znamenitem welikého smútku. Tyto ranné hobinky sa obspewujú obyčajne bez prôwodu organu a iných hubebných nástrojow. Dospewuje sa plač Jeremiaša proroka, w ktoromžto Jeremiaš nariela nad spustosseniem mesta Jeruzalemského, nad wáženiem a tohoto príčinou, bezbožnosťou

a zátvrdilosťou národu židovského. Pod slovom „Jeruzalem“ rozumieme sa my; lebo plačom Jeremiášovým nás sv. cirkev rozpomína na to: že tiež nasse hriechy byty príčinou horkého umučenia a smrti Ježiša Krista; a preto nás za každým nárekom upomína, aby sme sa obrátili a poľanie činili; napomína nás týmto slovom: „Jeruzalem! Jeruzalem! obrát sa k Pánu Bohu svojemu!“

Wiac razí sa opakuje 50 žalm „Miserere“ (Smiluj sa nad mnou, Bože! atd.). Pod týmto sútrným vybassujú sa swiece, jedna za druhou, až na ostatok ima zůstane, obľub sa i tože jutné „Imawym“ nazýwa. Swiece wybassujú sa od spodu, raz z jednej, raz z drubej strany, a to za každým obspiewaným žalmom. — Tychto swiec je toľko, koľko žalmow w sebe obsahuje jutné a chwály (Laudes), hodinky pochwalné, to jest: 12; až keď na ostátku len jedna biela 13-ta na samom wrchu swietnika horiet ostane. — Keď sa Zachariášowa pieseň: „Benedictus“ (Požebnaný Pán Boh izraelský. Luk. 1, 68.) obspewuje, počnie obwerssa: „Ut sine timore“ (aby sme bez strachu), wybassuje sa za každým druhým werssom jedna swieca, nasledowne: za 12. wersami wybasi sa wšetkyh šest swiec na oltári horiacich; naposledy sa tá požostala swieca z troshranika za oltár odnesie, ktorá wyobrazuje Krista, ktoréhožto slawa a Božstwo bylo w čas umučenia ukryté. Wyhássanie swiec, jednej za druhou, wyznamenáwa: že proro-

ci, jeden za druhým, swedoctwo a Kristu slabali, žibi ich za to prenasledowali a usmrtili; žiby teby nepoznali Ježiša; on pre ich zátvrdilosť srdca zostal strydy pred nimi. — Wyhássanie swiec znamená tiež: že apostoli Ježiša w čas jeho umučenia opustili; že ho jeden z nich zradil; a preto Kristus nie len že byl strze smrti z pomedy nich wyňaty, ale sa tutiabnul od ich duchowných očí. Wyznamenáwa ono naposledy i to: že jako pri smrti Spasiteľa nasseho weliká ima zem obrnula: tak i srdce tých, ktorí zo zlej wôle w Krista Pána newertili, wátšia este ima obrnula. Po skočenej jutnej pobožnosti urobi sa hrnot nejakým drewným nástrojom, na wyznak toho: že sa služby Božie ukončili, ob ktoréhožto hrnotu menuje sa toto jutné hrnotnym.

Ponewác ale weliký swätý tydeň mnohé a weliké tajemstvá w sebe obsahuje, ustujme sa ho k swojemu duchownému prospěchu obrátit. A preto wmyslyme na tieto weliké tajemstvá, totižto: na lásku Otca, ktorý Syna Swojeho wydal, na lásku Synu, ktorý sa za nás obetowal. Wmyslyme na umučenie Kristowo. — Pripravujme sa na welikonocnú spowed, prisne spytujúc swedomie svoje. Činme poľanie za hriechy svoje, Poswätme dni swätého týdnia samému modlenti a pobožnému zamestnawaniu. Smerme sa s nepriateľmi svojimi; nawrátme nestlussne a nesprawedliwe nabobnuté imanie; wezmime si swäte pred seba, že sa, jako náleži, polepsšime a žiwi bubeme.

Na kwetnú nedelu

Poučenie. — Kwetná nedela poslednia to nedela póstna menuje sa tal na pamiatku toho, že Kristus Pán nedlho pred Swojou dobrowolnou smrťou, u pro-

stried ľubu plesajúceho a na cestu jeho kwetné ratolesti metajúceho s pokrikom: „Sofanna Synu Dawidowmu!“ Požebnaný, ktorý prihádza w me-

že Pána Hofanna na wysościach,“ sławne wchádzal do Jeruzalema, aby obtuď newyssiel wiac. Príbeh ten sláwi sa na túto nebesu tiež prôwobom s kwetnými ratolestimi. Dalej: ona to meno svoje dostala ob kwetných woňáčiek a kytiek, ktoré sa, na wysokých drútkoch pripravené, po čas cirkevných prôwobom okolo nosily; pritom tiež obtuď: že sa už vob jej časom príroda, z hlbokeho zimného spánku prebudená, rozwijsa, stromové ratolesti do kwetu oblieka, a že w nej býwajú tyto ratolesti do chrámu Pána sfrze wertaciť priniesť a tam poswatené. Palmowou sa nazwala ob palmowých ratolesti, ktoré národ židovský zo stromow palmowých lámala a sklal na cestu, po ktorej Ježiš, kráľ milostiwý, do Jeruzalema wchádzal.

Na kwetnú nebesu jehnazú sa najprw palmové alebo, kde žiadne palmy neraťú, iné zelené ratolesti, a tak sa k nábožnému užitku určujú. Pri ich jehnaní modlí sa knáz: aby Boh wsemohúci bomy, príbytky, w ktorých sa budú tyto palmové ratolesti držať, požehnáwal, a žeby tyto wertaciť upamätúwali na to: že majú powolanie a powinnosť svoje spastitelnými skutkami korunowat, aby sa tak w spolku prebraheho Ježíša Krista w nebeskom Jeruzaleme radowat mohli.

Wyznamenáwajú palmy podľa wykladu sw. Augustína w ktážstwowo Krista Pána nad smrťou, diablom a peklom; wyznamenáwajú tiež kat. cirkew, ktorá sa jako palma w lete i w zime wždy zelení; áno pri wšetkých búrkach ktoré snássa, prebca kwitne, prebca sa zelení. Jako palma rowno do hora rastie: tak sa má cirkew swätá wšetkými úmyslami svojimi k nebu. Palma je ob spobku drsnatá, nehlabká, nepelná, lež borelá užitoť nosí: tak i cirkew sw. zdá sa neprasnému swetu býť nepelnou,

ale pred Bohom je nab mteru krásna a owoca dobrej skutkow plná. Palma tiež znamená kajdeho sprawebliwého, o jakom i Dáwid, boworí: „Sprawebliwý bude jako palma kwitnúť.“

Palmy sa ale k tomu cieľu zwlášte jehnazú, aby tým, ktorí ich s nábožnosťou nosia, pre telo i dušu za štít obranowaci slúžily, aby bylo príbytkom a domom, w ktorých sa ony nachádzajú, požehnanie ubelené; aby ich majiteľow mocná ruka Božia ob wšetkých neprávosti w každom čase chráni-la; aby sme uznali, že nám Boh nás wzneseň cíel i w bežiwotných wecach naznamenal; aby sme sa sfrze ne upamätúwali, že máme w spolku nassich spolubratow nieť s palmami w ruke, jako s dobrými skutkami, zo žiwotom Bohu milým Kristu Pánu w ústrety kráčať; aby sme sa upamätali na to wzneseň wtažstwo, ktoré Ježiš sfrze prehoré umučenie a ukrutnú smrť wydobyl, a na ten wseobecny pokoj, ktorý nám hneď s prebrahým narobzeniem Swojim na tento swet priniesol.

Po jehnaní ratolesti ide sa won z kostola w processii a spiewa sa: „Už sa berie požehnaný,“ a keď sa prde k tomu miestu, z ktorého hožto sa byla pohla processia, nekto spewátow wkročí do chrámu Pána, a zawrúc dwere za sebou, spiewajú: „Sláwa, česť a wdakowozdanie,“ strđajúc sa s druhým sborom spewátow, ktorí sa won z chrámu nachádzza. Po stončení tohoto spewu ubre knáz trikrát sw. krížom na kostolné dwere, hneď na to ich otworí, a prôwob spiewajúc do chrámu wójde. Tento slawný prôwob a swäté piesne malujú nám pred oči wšetko, čo lebyšť dobromyselny národ izraelský z úcty a uznalosti nazaretskému Ježíšowi preukázal. — Pri prôwobe nosia sa w ruke zelené ratolesti: 1) na pamiatku

prôwodu Jeruzalemského a slawného wchodu Kristowho do Jeruzalema, pri ktoromžto zástupy ľudu proti nemu wysli, palmy nesi, a, nového kráľa s radosťou wítajú, palmové ratolesti na cestu mu slaly; 2) na pamiatku wítážstva Krista Pána nad smrťou a diablom; 3) na znamenie we-rejného wyznania katolíckého náboženstva: že sa strže to jatoby w zrkadle na tú chvíľu tessme, w ktorú budeme Pána Boha nasseho w nebi oslawovať; w ktorú chvíľu budeme, npsiac palmy, za Baránkom chodiť, jako to sw. Ján wo swojom zjavení widel. Zwoní sa pri prôwode preto: abysme sa rozpomenuli, jako sa byl celý Jeruzalem pri wchode Kristowom pobnul. — Dwere kostola sa zamierajú preto: že bylo nebe sw. ocom až do smrti Krista Pána zatworené. Ze spewáci zwontu i zdnutá chrámu spewajú, to je na pamiatku toho: jako dietky ľudu židowského proti Kristu Pánu wysli a so zástupom do Jeruzalema idúcim sa spojisse, wšeci spolu Ježiša sláwili. — Križom otvárajú sa dwere chrámové, abysme sa rozpomenuli, že i nám Kristus, najwyšší biskup, strže križ nebeský Jeruzalem otvoril, abysme sa i na to rozpomenuli: že sa len strže trpezliwé a pokorné snáňanie križow a trápení hodným kat môžeme záslub, ktoré Kristus smrťou Swojou na prehorkom križi pre nás získal, a že len tak môžeme wôjsť do nebeského Jeruzalema. **T r i k r á t** udre knáž na chrámové dwere; lebo Ježiš Kristus za tri roky učil a kráľowstvo Božie hlásil; pritom: že w treti deň wstal z mrtwých a bránu kráľowstwa nebeského nám otvoril. Pri otworených dwerach chrámu wall sa nábožný zástup dnulá za sw. križom na znamenie: že Kristus do Jeruzalema so zústupom, s hlukom a sláwou, wšiel, a že tiež wšeci

werní w deň súbny do nebeského Jeruzalema s nim majú wôjsť.

Do stočenom prôwode spiewa sa sw. mssa. Na miesto sw. ewangelium číta knáž passiu čili umučenie Krista Pána podľa spisu sw. Matússa ewangelisty, wob ktoromžto čítaním sa ona ob sboru spewá kom obspewuje. — **K w e r n á** nebela je zaiste pre sw. cirkev deň prechodu z radosti do žalosti, z chwálospewu do spewu passie, spewu umučenia; lebo si cirkev sw. pri sw. mssi pripomína: že ľahkomyselný národ židowský dnes esse wolal na sláwu Synowi Dawidowmu, kráľowi Izraelskému, a už w piati dnoch za nim wolal: **u k r i ž u j ! u k r i ž u j h o ! !** a preto jej radosť premenila sa w žalosť.

Preb čítaním passie nespiewa knáž: „**Dominus vobiscum.**“ (Pán s wámi), jako je to w obyčaji preb sw. ewangelium spiewat, ani ľadidla neupotrebúwa, ani sa swiečky nezapaľujú, na znamenie: že byl Ježiš swetlo sweta strže smrti zo sweta znesený, strže čo, jako známo, i wiera, láska a nábožnosť apostolow a učeníkow začala slabnúť, a talmer zhasla. Na slowá: „**Je ž i š a l e z a s e w o l a j ú c h l a s o m w e l i k ý m, w y p u s t i l d u c h a.**“ i knáž i weriaci na kolena pabajú, aby hlboké tajemstvo smrti Ježiša, z ktorého nám wykúpenie wylwitlo, s poklonou ucitli.

D n e š n í deň widľ, milý kresťane! je deň prechodu z wýjawu najwyššej úcty do wýjawu najhľbšej zníženosti a potupy, z hľučného wykritowania sláwy do búrliwého obzubzowania na smrt newinného Ježiša! — **Č o** nám môže l wýstrabe slúžiť: jak nestála a lichotná je sláwa zemská, ktorá nemá byť pobnútkou nasseho konania; lebo nás wteby, keď sa ani nenazbáwame, opusti; ba nás nezriedka o wšetko, i o to, čo je nám najmilieššie, pripravuje; a preto nemáme ľebine w priazeň ľubšú

nasťu nádej sľadati, lebo je klamná, ale každého konania, každého tuženia, každého hnutia nášeho má byť výhradným ruskom sláwa večná, ktorú nám dnes slavné do Jeruzalema vchádzajúci, slavné ob obyvateľov Jeruzalemských privítaný a na to o nezabľho ob nich na smrť obsádený a utrižovaný Swojou najukrutnejšou a najpotupnejšou smrťou vyhobyl.

Modlitba. — Najslasťavejšii Kráľu národu izraelského, Jezissu Kriste! W dnešniú kwetnú nedelu pozdrawujem Ťä, kľánám sa Ti, a ďakujem Ti za Tvoju nekonečnú lásku, ktorou si ztratené ľudské pokolenie hládal, a wiedol k spaseniu, za čo si i za kráľa dušii od Swojeho Otca nebeského ustanoweny. Dnes si Swojim slavným wchodom do Jeruzalema ukázal ľudu nektore zownútrné známky Swojej wnútrnej hodnosti a Božstwa. — O jak mä to welmi tešii, keď pomyslím, jako lámali zo stromow palmy, oliwové ratolesti, mili učennici Tvoji i s pobožným ľudom a stlačili ich na zem, a so zelenými ratolestmi w rufe, predchádzajúc i nasledujúc, w nábožnom plesaní spiewali: „Hosanna Synu Dáwidow! požehnaný, ktorý prichádza w mene Pána; Hosanna na wysošti!“ O jak mä to tešii, keď pomyslím, že Ťä ľud poznal jako zasľubeneého Mesiássa, jako opravdivého Kráľa národu izraelského, že Ti wšfemožnú česť preukázal, keď Ťä až ku chrámu sprowádzal, a zwelebowal wšfette diwy od Tebä učinené. Co wiac: už i tie malé dietky, ba tak rečeno nemluwniatka

sa ozvaly: „Hosanna, Synu Dáwidow!
požehnaný, ktorý prichádza w mene Pána.“
Nad touto Tebe preukázanou úctou veľ-
mi sa radujem, a prajem si, abych i ja
mohol (a) túto Tvoju úctu obnoviť a sti-
sienásobniť, k čemu mi nebude žiadno
ustávanie pritážké, žiadna práca priobtíz-
na. So ale u druhých vykonať nie som w
stave, vykonám u seba sameho (ej), keď
Ti preukážem w srdci svojom wšsemožnú
úctu, a česť i chválu Ti budem prospewo-
vať svojima ústama. Z príčiny tejto prij-
mem posvätené ratolesti z rúk knäzských, a
ponesiem ich w ruke k úcte Tvojej pred ce-
lým zástupom. O Pane Ježíssu Kriste!
najsladší zwitázitelu nad wšsetkými nepria-
telmi Svojimi! hľa, túto posvätenú ra-
tolest' nesiem w ruke k wätššej cti a sláwe
Tvojej a na dôkaz toho slawného witäz-
stwa, ktoré si obdržal nad swetom, telom,
diablom, hriechom a peklom, nesiem ju s
takou pobožnosťou a radosťou, s jakou ju
niesol zástup jeruzalemský. A jako Tā ten-
to chwálami svojimi až do neba powznássl,
a wšsetke zázračné účinky a dobrodenia
Tvoje sláwil: tak i ja sláwim Tvoju nez-
smiernu dobrotu a lásku, a srdečne Ti dá-
kujem, že si prehorčným umučením a smr-
ťou Svojou vykúpil hriešny swet tento.

Srdcom i ústama prospewujem tiež s učeníkmi Tvojimi a s pobožným zástupom: „Hosanna Synu Dáwidow! požehnaný, ktorý prissiel w mene Pána!“ nás, biednych briešnikow z járna diabolského vykúpiť, a do kráľovstva sláwy Swojej priwiešť. — Hosanna na wysohti, sláva Bohu na nebi a pokoj ludom na zemi. W spojení tej chwały, ktorú Ti dnes katolícká cirkew po celom swete vzdáva, zaspiewam i ja s ňou dnešniu chwalopieseň z hlbokosti srdca swojeho. Amen.

Zehnanie palmových ratolestí.

Protispew (antifona). — Hosanna, Synu Dáwidow! Požehnaný, ktorý prihádza w mene Pána! O Kráľu izraelský! Hosanna na wysoťach! Pán s námi!

Modlitba. O Bože! ktoréhožto milovať je wec spravodlivá, rozmnož w nás dary Swojeho newypowiteľného milosrdenstwa, a ktorý si učinil, abysme sa strže smrti Syna Tvojeho tomu úfali, čo weryme: daj, abysme sa strže jeho z mrtvých wstanie ta dostali, kam cielime; ktorý žije a kráľuje s Tebou, w jednote Ducha Swätého atd.

Epistola z II. knihy Mojžišowej kap. 15 a 16.

Ewangelium poblä sw. Matúšsa w 21. kap. wersi 1—9.

Modlitba. — O Bože! rozmnož wiewu dúfajúcich w Tebe, a wyslyš milostiwu modlitbu prosiacich Teba. Daj, aby mnohonásobné milosrdenstwo Tvoje prisslo na nás. Nech budú požehnané i tyto palmové alebo oliwové ratolesti: a jako si, k wyobrazeniu cirkwe, Noema, keď wysiel z korábu a Mojžišsa, keď wytiahnul so synmi izraelskými z Egypta, hojným potomstwom požehnal: daj, abysme i my, nosiac palmové a oliwové ratolesti w rukách, s dobrými skutkami sli Kristu w ústrety, a strže neho wssli do večnej radosti; ktorý žije a kráľuje s Tebou atd.

Prefácia. — Práwe hodno a spravodliwo, sluffno i spásitelno je, Tebe wždycky a wssade wdäky wydávať: swätý

Hospodine, všemohúci Dítě, večný Bože! Ktorý si sláwný w rade Swätých Tvojích. Tebe owšem slúžá twory Tvoje; lebo Tā za Stworitela a Boha swojeho uznávajú, a každy tvor Twój Tā oslawuje, a dobrorečia Ti Swäti Tvoji; lebo oni to weliké meno Jednorodzeného Syna Tvojeho slo= bodným hlasom wyznávajú pred kráľmi a mocnosťmi sweta tohoto; pred ktorým stoja andeli i archandeli, tróny i pan= stwa a so všetkým zástupom nebeským pieseň sláwy Tvojej prospewujú, bez konca wolajúc: Swätý, swätý, swätý Pán Boh zástupow! nebe i zem plné sú sláwy Tvojej! Hosanna na wysostach! Požehnany, ktorý sa berie w mene Pána. Ho= sanna na wysostach!

M o d l i t b y. — Prošime Teba, swätý Hospodine, všemohúci Dítě, večný Bože! abys túto oliwowú ratolesť, ktorú si nechal z drewa vyrásť, a ktorú holubica, nawracu= júca sa do korábu, wo swojom zobáku nazpät prinesla, po= žetynal a poswättil ráčil: aby všeci, ktorí z nej dostanú, ochranu na tele i na duši obdržali, a aby ona byla, Hospo= dine! prostriedkom k nassemu spaseniu a tajemstvom milosti Tvojej; strže Pána nasseho atd. Amen.

Bdže! ktorý shromazduješ, čo je roztraténé, a zdržuješ, čo je shromazdené; ktorýžto si požehnal národu, nesúcemu Je= žiřšowi ratolesti w ústrety: požetynaj i tyto palmové a oli= wowé ratolesti, ktoré služebníci Tvoji w česť mena Tvojeho, plné wiery, prijímajú, aby, keďokwek ony budú složené, oby= wateli miesta toho požehnania Tvojeho dostli, a aby pra= wica Tvoja, pred zahnajúc všeliké protiwenstvo, ochraño= wala tých, ktorých wykúpil Ježiř Kristus, Syn Twój, Pán náš; ktorý žije a kráľuje s Tebou atd. Amen.

Bože! ktorý si prepodivným poriadkom rdzenia Swo= jeho i z bezžitotných weci Swoju starostliwosť o nasse spasenie dokázal čcel: prošime Tā, daj, aby pobožné srdcia weria= cich Tvojích s prospechom poznali, čo wyznamenáwa ten ta= jemstwa plný učinok, že zástup, nebeským swetlom odussen= nensý, šiel Spasitelowi w ústrety, a hádzal palmové a oli= wowé ratolesti na cestu. Palmové ratolesti teby wyznamená= wajú wítázstwo nad kniežätom smrti; oliwowé ratolesti ale sú. tak rečeno hlasitým dôkazom toho, že priřšlo duchowné poma= zantie. Lebo už wtedy onen blahoslawensý zástup ludu porozu= mel tomu predoženámeniu, že Wykupitel náš, majúc lutořť nad biedou ľudskou, bude bojowať za život celého sweta proti

knížäta smrti, a že obdrží wstázstwo nad nim smrtou Swojou; a preto národ ten wšetko ochotne priniesol, čoby i wstázstwo nad smrtou i hojnosť milosrdenstwa predoznamowalo. I my sä tiež plní wiery držíme tohoto predoznamenania, jako tiež i jeho dokonania, a prosíme Tebä, swätý Hospodine, wšemohúci Otče, wečný Bože! strže tohože Pána nasseho, Jezíssa Krista pokorne: abysme w něm a strže neho, ktoréhožto údami, Ty si čchel, abysme byli, obdržawšse wstázstwo nad smrtou, jeho slawného z mrtwych wstania účástnými býti zaslužili. Ktorý žije a kráľuje s Tebou atd. Amen.

Bože! ktorý si kázal holubici strže oliwowú ratolesť zvestowat pokoj swetu, prosíme Tã: poswät nebestým požetchnaním tyto a iné stromové ratolesti, aby ony celému ludu Tvojemu k spaseniu služily; strže Krista, Pána nasseho. Am.

Prosíme Tebä, Pane! požetchnaj tyto palmové alebo oliwowé ratolesti, a daj, aby, čo lud Twój k Tvojej cti dnešnieho dňa telesne činí, to dusemne s najwätšsou pobožnosťou dokonal, obdržiac wstázstwo nad nepriateľom a milujúc nado wšetko skutok milosrdenstwa; strže Pána nasseho atd. Amen.

(Tu knäz trikrát pokropí žebnanou wobou a oladí ľabidlom ratolesti, a modlí sä ďalej:)

Bože! ktorý si Syna Swojeho, Jezíssa Krista, Pána nasseho pre spasenie nasse na tento swet poslal, aby sä uponižil k nám a nás nazpäť k Tebe priviedol, ktorémužto tiež, keď wchádzal do Jeruzalema, aby sä naplnily písma, množstvo weriaceho ludu s najwručnejšsou pobožnosťou štaty svoje i s palmowými ratolestmi na ceste postielalo: prosíme Tã, daj, abysme mu pripravowali cestu wiery, z ktorej by, po odwalenom kamení urazenia a poboršenia, nasse skutky wyháňaly zelené ratolesti spravedlnosti pred Tebou, tak žeby sme jeho sšlapaje nasledowat hodni byli; ktorý žije a kráľuje s Tebou atd. Amen.

(Tu rozdáwa knäz pri sbornom spewe palmové ratolesti, a potom sä modlí ďalej:)

Wšemohúci, wečný Bože! ktorýžto si čchel, aby Pán náš, Jezíš Kristus sedel na ošiatku, a kázal si zástupom ludu, aby štaty svoje alebo ratolesti zo stromow na ceste postielaly a k jeho chwäle Hofanna prosperowaly: daj, prosíme Tã, abysme ich newinnosť nasledowat mohli a ich odmeňnu dostahnuť zaslužili; strže tohože Krista, Pána nasseho. Am.

(En knáz alebo jašen obrátens' k ľubú zapšiewa :)

Idme w pokoji! R. W mene Kristowom. Amen.

(Na to nasleduje prôwod (processia), pod ktorým sa spiewa :
K r á ľ n e b a, z e m e atd. Keď sa príde s processiou ku dverom chrámo-
vým nazpät, tieto sa zatvorja, a znútra i zvonku chrámu knáz so
sborom stridawe spiewa: „G l a w a, č e s k'“ atd. (Gloria, laus).
Potom buchné knáz krížom na dvere, ktoré sa otworja a celá pro-
cessia wôjde do kostola so spewom. Potom sa slúži)

swätá mša.

K o l l e k t a (modlitba). — Wšsemohúci, wečný Bože! ktorýchto si Spasiteľa nasseho nechál člowečenstvo wzial na Se-
bä a umrieť na kríži, abys ľudskému pokoleniu pozdšlawil príklad pokory k nasledowaniu: popraj milostiwe, abysme i trpezlivosť jeho na sebe ukazowali, i wzkriesšenia jeho učast-
nými byt' zaslúžili; strže tohože Pána nasseho atd. Amen.

P a s s i a. — **E w a n d e l i s t a**: Umučenie Pána nasseho, Ježi-
šsa Krista, jak nám spísal swätý Matúš ewangelista. Ja onoho ča-
su rielol Pán Ježiš učennikom Swojim. **K r i s t u s**: Wiete, že po
dwoch dnoch weliká noc bude a Syn čloweka wyban bude, aby byl
utržowan. — **E w**. Teby sissi sa kniezätá knázsté a staršš' k ľubú
do dwora najwyšššteho knáza, menom Kassássa, a rabili sa, aby
Ježišsa podwobne chytili a zabili, Ale prawili: **S b o r**. Nie w deň
swiatočný, aby snáb nebyl rozbroj w ľubú. **E w**. Keď ale byl Je-
žiš w Betánii w dome Simona malomocného, pristúpila k nemu
žena, majúca nádobu alabastrowú mašti drabej, a wyliala ju na
hlawu jeho, keď sedel za stolom. A widiac to učennici, rozhnawali
sa reknúce: **S b**. Načo je ztrata táto? táto mašť mohla sa predat
za mnoho, a rozbať medzi chudobných. **E w**. A widiac to Ježiš rie-
kol im: **K r**. Co za zle máte tejto žene? dobrý zaisť stulol učinila
nabo mnou. Lebo chudobných wždycky máte medzi sebou, ale mná
nebubete mať wždycky. Wylialwšši zaisť táto mašť tú na moje telo,
ku pohrebu mojemu to učinila. Zaisť prawím wám: kdekolwek tá-
žané bude ewandelistu toto po celom swete, tak tiež i toto bude
wyprávane, že to učinila na tej pamjatku. **E w**. Teby obišiel je-
den z dwanáštych, ktorý sa wolať Judáš Iskariotský, ku kniezätom
knázským, a rielol im: **J u d á š**. Co mi čcete dať, a já wám ho
zrabím. **E w**. A oni ustanowili jemu dať tricať strieborných. A od
tej chwile hlábal príwobného času, aby im ho zrabil. Prvého ale
dňa presniť pristúpili k Ježišowi učennici, reknúc: **S b**. Kde čcés,
abysme ti pripravili k jedentiu baránka? **E w**. Ježiš ale rielol:
K r. Idte do mesta k jednomu, a reknite jemu: **M a s t e r** prawí: čas
mój blízko je; z teba budem jest' baránka s učennikami mojimi.
E w. I učinili učennici tak, jako im uložil Ježiš, a pripravili
baránka. A keď byl wečer, posabil sa za stol s dwanášty učennikami
Swojimi. A keď jedli, rielol im: **K r**. Zaisť prawím wám, že je-
den z wás má zrabí. **E w**. I zarmútac sa welmi, počál jeden kaž-
dý z nich mlúwit: **S b**. Zbálšš' já som, Pane? **E w**. A on obpo-
wedel a rielol: **K r**. Kdo sahá so mnou rukou do misy, ten má
zrabí. Syn síce čloweka ide, jako je písane o ňom. Ale beba člo-

weku tomu, strze ktorého Syn človeka zraden bude; dobre by bylo jemu, aby sa nebyl narobil človek ten. Ew. Odpovedajte ale Judás, ktorý ho zradil, riekol: Jud. Zbáľiz já som Majstre? Ew. Riekol jemu Ježiš: Kr. Ty si riekol. Ew. A keď večerali, vzal chlieb Ježiš, a dobrorečil, lámal a dával učennikom Svojim a riekol: Kr. Wezmite a jedzte; toto je telo moje. Ew. A wezmúc kalich, wdáky činil, a dal im, reknúc: Kr. Pite z neho wsseci; lebo táto je krv moja nowého zákona, ktorá sa za mnohých wyleje k odpusteniu hriechow. Ale prawim wám: že už nebudem wiac piť z tohoto plodu winného koreňa, až do onoho dňa, keď ho budem piť s wámi nowý w kráľowstwe Dca mojeho. Ew. A chwáľu Bohu wzdawasse wysli na horu oliwetškú. Tedy riekol im Ježiš: Kr. Wy wsseci poborssíte sa nado mnou tejto noci; lebo písané je: uderim pastyra, a rozprchnú sa owce stada. Ale keď z mrtwých wstanem, predidem wás do Galileje. Ew. Odpowedaw ale Peter, riekol jemu: Pet er. Bárby sa wsseci poborssili nad tebou, já sa nikdy nepoborssim. Ew. Riekol jemu Ježiš: Kr. Zaisťe prawim tebe, že tejto noci prv, než kobút zaspiewa, trikrát má zapres. Ew. Riekol jemu Peter: Pet. Bárbych mal s Tebou i umriet, nezaprem Teba. Ew. Podobne i wsseci učennici prawili. Tedy prissiel s nimi Ježiš do majera menom Getsemany, i riekol učennikom Svojim: Kr. Posedte tuto, až odidem tamto, a pomodlím sa. Ew. A pojmiúc so Sebou Petra, a dvoch Synow Zebedeowých, počal sa zarmucowat a tesskliwym byt. Tedy riekol im: Kr. Smutná je dusša moja až k smrti. Potrwajte tu, a bedlite so mnou. Ew. A abďalim sa máličko, padol na twár Swoju, a modlil sa reknúc: Kr. Dče mój! jestli je možno, nech odíde odo mná kalich tento; wssak ale nie jako já chem; ale jako ty dčeš. Ew. I prissiel k učennikom Svojim, a nassiel ich spiacich, i mluwil k Petrowi: Kr. Tak-li nemoblis ste jednu hodinu bedlit so mnou? bedlite a modlite sa: abyšte newossly w pokussenie; duch zaisťe je hotowy, ale telo nemocné. Ew. Zas po druhé odissiel, a modlil sa, reknúc: Kr. Dče mój! nemôže-li kalich tento mná minút, než abych ho pil, staň sa wóľa twoja. Ew. I prissiel zas, a nassiel ich spiacich. Lebo byly ich oči obtážené. Tedy nechajúc ich zas, odissiel, a modlil sa po tretie, tie samé slowá riekajúc. Tedy prissiel k učennikom Svojim, a riekol im: Kr. Epite už, a odpočiwajte. Hľa priblížila sa hodina, a Syn človeka wydan bude do rúk hriessnikow. Wstaňte, podme: hľa približuje sa ten, ktorý má zradit. Ew. A keď on este mluwil, hľa Judás jeden z dwanástich prissiel, a s nim zástup mnohý s mečmi a kyjmi, poslaný od kniežat knázkých a starssich z ludu. Ten ale, ktorý ho zradil, dal im znamenie, reknúc: Jud. Kohokolwek bofkám, to je ten, držte ho. Ew. A hned pristúpim k Ježissowi, riekol: Jud. Zdraw bud Majstre! Ew. A bofkal ho. I riekol jemu Ježiš: Kr. Priateľu! na čo si prissiel? Ew. Tedy pristúpili, a ruky wložili na Ježissa, a pojali ho. A hľa jeden z tých, ktorí byli s Ježissom, wztiahnuc ruku wytrhnul meč swój, a uderiac služebnika kniežata knázkého, utal mu ucho jeho. Tedy riekol jemu Ježiš: Kr. Obrát meč swój w mesto jeho; lebo wsseci, ktorí meč berú, od meča zahynú. Zbáľiz sa domniewaš, žebych nemohol prosit Dca mojeho, a dal by mi hned wiac, nežli dwanást háfow andelstých? ale jakoby sa naplnily písma, že to tak musí byt. Ew. W tú hodinu riekol Ježiš

f zastupóm: Kr. Jako na lotra wysli ste s mečmi a s kyjni, aby ste mä chytli. Wšak kajdy deň sedával som u wás, učiac w chráme, a nezajali ste mä. Ew. Ale wšetko sa stalo, aby sa vyplnilo písno prorocké. Teby učennici wšeci opustili Ježiša a utekli. A oni držiac Ježiša, wedli ho ku Kafassowi kniežatu knäzstwu, kbežto sa učiteli a starši byli sissi. Ale Peter issiel za nim zdaleka, až do dwora kniežata knäzského. A wosbúc wnúter, sebel so služebníkami, aby widel koniec. Kniežatá ale knäzské a wšetka rada hlábali krivé swedoctwo proti Ježišowi, aby ho na smrt wybali. I nenalezli, ačkoľwet mnoho falosných swedkow bylo pristúpilo. Nawosleby ale prissi dwa falosni swedkowie, a relli: E b. Tento byl riekol: möžem zbudii chrám Boží a w troch dňoch zase ho wystawiť. Ew. A powstanúc kniežá knäzské, reklo jemu: K niežá. Nič neobpowedás na to, čo títo proti tebe swedčia. Ew. Ale Ježiš mlčal. Kniežá ale knäzské reklo jemu: K n. Zalknam tá strze Boha žiwého, abys nám powedal: či si ty Kristus, Syn Boha žiwého? Ew. Riekol jemu Ježiš: Kr. Ty si riekol. Wšak ale prawim wami: od tohoto času uwidite Syna čloweka sediaceho na prawici móci Božej, a prihábajúceho w oblakoch nebeských. Ew. Teby kniežá knäzské roztrhlo rúcho swoje, reknúc: K n. Ruhal sa. Co esse potrebuje swedkow? i wčil ste slyšali ruhanie. Co sa wám idá? Ew. A oni obpowedajúc relli: E b. Hoden je smrti. Ew. Teby pluli na twár jeho, a poblawty dávali jemu, inf ale posičkowali jeho, riekajúc: E b. Prorokuj nám, Kriste! Ibo je ten, ktorý tá uderil? Ew. Ale Peter sebel wonku w sini. I pristúpila t nemu jedna dievka, riekajúc: Dievka. I ty si byl s Ježišom Galilejským. Ew. On ale tajil pred wšetkými reknúc: Pet. Niewiem, čo prawiš. Ew. A keď wychádzal zo dweri, uzrela ho iná dievka, i rekla tým, ktorí tam byli. Dievka. I tento byl s Ježišom Nazaretským. Ew. A on zase zaprel s prisahou, žeby neznal čloweka. A po malej chwili pristúpili, ktorí tam stáli, a relli Petrovi: E b. Iste i ty si z nich; lebo i reč twoja tá zradzuse. Ew. Teby počal sa pretknat a prisahať, žeby neznal čloweka. A hneď kohút zaspiewal. I rozpomenul sa Peter na slowo Ježišowo, ktoré byl powedel: prv nežli kohút zaspiewa, trikrát mä zapreš. A wosbúc won, plakal horko. A keď bylo ráno, držali radu wšetke kniežatá knäzské, a starši z ludu proti Ježišowi, aby ho na smrt wybali. I privedli ho swiazaného, a dali Doniskému Pilátowi, wladárowi. Teby widiac Judás, ktorý ho byl zradil, žeby byl obsúden, rozžaleny nawrátil tricät strieborných kniežatom knäzským, a staršim z ludu, reknúc: Jud. Zbressil som zradil som: krw sprawedliwá. Ew. Oni ale relli: E b. Co nás do toho? Ty uwiš! Ew. A obhodiac strieborné w chráme, obissiel, a obduc obešil sa. Kniežatá ale knäzské, wezmúc pentaze, relli: E b. Resluffi ich wložit do pokladnice; lebo je to mzda krwi. Ew. A porabiwšse sa kúpili za ne pole hrnciarowo ku pochowaniu pátnikow. Preto nazwané je pole to Hacedama, to jest: pole krwi ažľbo dnešnieho dňa. Teby naplnilo sa, čo powedané je strze Seremíassa proroka mluwiačeho. A wžali tricät strieborných mzdu ceneneho, ktorý cenen byl od synow Izraelských, a dali ich za pole hrnciarowo, jako mi ustanowil Pán. Ježiš ale stal pred wladárowm. A pštal sa ho wladár reknúc: Pil. Či si ty král židowský? Ew. Riekol jemu Ježiš: Kr. Ty prawiš. Ew. A keď žalowali na neho kniežatá knäz-

ste a starssi z lubu, nič neodpovedal. Teby rielol jemu Pilát: P i l. Ci nestyffis, jaké weci proti tebe swedkia? Ew. A neodpowedel mu na žiadno slowo, tak že sa wlabár weľmi diwil. Na beň ale slawny mal obyčaj wlabár prepustiť lubu wážna jedného, ktorého by chceľ. I mal wtedy wlabár wážna jedného znamenitého, menom Barabássá. Preto keď sa sissi, rielol im Pilát: P i l. Koho chcete, abych wám prepustiť, či Barabássá alebo Ježíssa, ktorý sa wola Kristus? Ew. Lebo wedel, že ho zo záwisti wydali. A keď sešel na súdnej stolici, poslala k nemu žena jeho mluwiac: Ž e n a. Nič nemaj so sprawedliwym tħmto; lebo som mnoho trpela dnes wo snách pre neho. Ew. Ale kniezátá knážské a starssi nawedli lub, aby profissi za Barabássá, Ježíssa ale aby zmárnissi. I odpowedajúc wlabár rielol im. P i l. Ktorého chcete zo dwoch, aby wám byl prepusten? Ew. A oni rekli: S b. Barabássá! Ew. Rielol im Pilát: P i l. Co teby učinim s Ježíssom, ktorý sa wola Kristus? Ew. Rekli mu wsseci: S b. Nech bude ukrižowan! Ew. Rielol im wlabár: P i l. I čože zleho učinil? Ew. Dni ale wiacej wolali reknúc: S b. Nech bude ukrižowan! Ew. A widiac Pilát, žeby nič newykonal, ale žeby wätssi rozbroj byl, wezmúc wodu, umyl si ruky pred ludom, reknúc: P i l. Já som newinný ob krwi sprawedliwého toboto, wy widíte! Ew. A odpowedajúc wssetel lud rielol: S b. Krw jeho na nás, i na nassich synow! Ew. Teby prepustiť im Barabássá, a Ježíssa ubičowaného wydal im, aby byl ukrižowan. Teby wojáci wlabára, wezmúc Ježíssa do radného domu, sħromadžbili k nemu wssetel zástup. A keď ho wyzlekli, priobeli ho plássom sħarlátowým. A spletenú korunu z trňa postavili na hlavu jeho, a dali mu trstinu do ruky jeho. A kľakajúc na kolena pred nim, posmiawali sa mu, reknúc: S b. Zdrav bud král židowstħ! Ew. A plusúc na neho, wžali trstinu, a bili ho po hlavu. A keď sa mu naposmiawali, zwlekli z neho plássi, a oblekli mu rúcho jeho, a wedli ho, aby byl ukrižowan. A wydbúc nalezli ěloweka Cyrenskeho, menom Simona. Toba prinútili, aby ntesol krž jeho. I prissi na miesto, rečené Golgota, ktoré je Kalwárie miesto. A dali mu piť ocot smieššany so žlcou. A keď okússi, nedcel ho piť. Keď ale ho ukrižowali, rozdelili rúcho jeho, a hádzali oň ľosy, aby sa naplnilo, čo je powedané sħrze proroka mluwiačeho: rozdelili sebe rúcho moje, a o mój odew hádzali ľos. A sediac strážili pri ňom. A wystawili nad hlavu jeho winu jeho napisanú: Tento je Ježíš, král židowstħ. Teby ukrižowaní sú s nim dwa lotri, jeden na prawici a druby na ľawici. I aľe, ktorí wobili tabeto, rušali sa jemu, nakriwujúc hlavy svoje, a riekajúc: S b. Ha, ha! ktorý zboríš ěrám Boží, a w troch dňoch ho zase wystawíš, pomôž sám sebe: si-li Syn Boží, stúp z krža. Ew. Podobne i biskupi posmiewajúc sa so zákonnikami a starssimi, pravili: S b. Iným spomáhal, sám sebe nemôže spomôcť; jestliže je on král židowstħ, nech wčil stúpi z krža, a uwerime mu. Dúfal w Bohu, nech ho wčil wylsobobí, jestli chce; lebo pravil: Syn Boží som. Ew. Tak tiež i lotri, ktorí byli s nim ukrižowaní, utrħali mu. Db sħiesteľ ale hodiny stala sa ěma po wssetkej zemi až do hodiny bewiateľ. A okolo bewiateľ hodiny swolal Ježíš blasom welikým, reknúc: K r. Eli, Eli, lamma sabaktani! Ew. To jest: K r. Bože mój! Bože mój! prečo si mä opuštíľ? Ew. Rektori ale tam stojáci, sħyssiac to pravili: S b. Eliássá wola tento. Ew. A hneď

jeden z nich bežiac, vzal hubu, a naplnil ju octom, a wložil na trst a dáwal mu piť. Ale iní pravili: Šb. Nechaj, abysme wideli, príde-li Eklás, aby ho wyslobobil. Ew. Ježiš ale zase wolajúc hlasom veľikým, wypustil ducha. (Tu wšeci pokľakajú, a po krátkom pretrhnutí pokračuje sa ďalej). Ew. a hlá opona chrámová roztrhla sa na dve strany, ob vrchu až dolu, a zem sa triasla, a staly pukaly, a hroby sa otváraly, a mnohé telá Swätých, ktorí byli zosnuli, wstaly. A wyjdúc z hrobow po wzkriesení jeho, prissli do swätého mesta, a ukázali sa mnohým. Stotník ale, a tí, ktorí s nim byli, stráž brziac nad Ježišom, widiac zeme trásenie, a ty weci, ktoré sa činily, báli sa veľmi, riekajúc: Šb. Iste Syn Boží byl tento! Ew. Byly ale tam ženy mnohé zbaleka, ktoré byly prissly za Ježišom od Galileje, posľubujúc jemu; medzi nimi byla Maria Magbaléna a Maria matka Jakubowa a Jozefowa, a matka synow Jebebeowých. A keď byl večer, prissiel jeden člowek bobaty od Arimatie, menom Jozef, ktorý tiež byl učenník Ježišow. Ten prissúpil k Pilátowi, a prosil za telo Ježišowo. Tedy Pilát rozkázal wybať telo. A wezmúc telo Jozef, obwinul ho do plátna čisného a wložil ho do hrobu swojeho nowého, ktorý byl wykresal w skale. A privalil veľiký kameň ku dverom hrobowým a obissiel. A byla tam Maria Magbaléna a druhá Maria sediac proti hrobu. (Po passii nasleduje Kredo. Dstatnie čiastky sw. msse konajú sa spôsobom obyčajným.)

M o d l i t b y c i r k e w n é — Uctň, prosíme, wšemohúci Bože! daj, abysme tajemstvo umučenia a smrti Syna Tvojeho a Spasiteľa nasseho, Ježiša Krista, tak pobožne konali, bysme strže ne odpusttenia hriechow dôjst mohli.

Pane Ježišu Kriste, Synu Boha žiwého! wlož horké umučenie, krť a smrť Swoju medzi hrozným súdom Tvojim a medzi dusse nasse, wčil i w hodinu smrti nassej, a ráč dať milosti nám žiwým a odpočinutia mrtwým, cirkwi Swojej pokoja a nám wšetikým hriessnym život a sláwu wečnú. Ktorý žiješ a kraluješ s Bohom Otcem, atd. Amen.

Na pondelok swätotyždenný.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Prosíme Tě, wšemohúci Bože! udeť, abysme my, ktorížto pre swoju slabosť tak mnohým protivensťwám podľahujeme, strže umučenie Jednorodzeného Syna Tvojeho opät powzbudení byli; ktorý žije a kraluje s Tebou w jednote atd. Amen.

Na utorok.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Wšemohúci, wečný Bože! popraj nám milosti, abysme tajemstvá umučenia Pána nasseho tak sláwili, žebysme odpusttenia hriechow svojich dostabnuť zašlúžili; strže tohože Pána nasseho, Ježiša Krista, atd. Amen. Passia pobjá sw. Marka ewangelisty, (ktorú len sám knáz na boku epistolnom pod sw. msou potichu číta.)

Na stredu.

Modlitba cirkevná. — Prosíme Tebä, všemohúci Bože! udeľ, aby sme my, ktorížto máme pre naše prestupky bez prestania trpieť, strže umučenie Jednorodzeneho Syna Jtvo- jeho oslobodení byli; ktorý žije a kráľuje s tebou atd. Amen.

Pasťta podľa sv. Lukáša ewangelistu, (ktorú len sám knäz na bohu epistolnom pod sv. misou potiču číta).

Po poludní k jutrnému zeleného štvrtku.
— **Nariekania** (lamentácie) alebo plač Jeremiáša proroka.

I. Nariekanie. — Začína sa nariekanie Jeremiáša proroka. — **Alef.** Ako sebi samotné mesto, umnožené ľubmi: zôstalo jako wdowica umnožené w národoch; wládnucie krasinami bylo pod baňou. — **Bet h.** Plačúc plakalo w noci, a slyš jeho na lícach jeho; není, lbo by ho utesil zo wšech milujúcih jeho: wšeci, ktorí sa priatelili s nim, obrhli sa od neho, stali sa jeho nepriatelmi. — **Gimel.** — Presídlil sa Judáš pre uponíženie svoje, i pre množstvo roboty svojej: sebel u národow, nenassiel pokoja: wšeci, ktorí ho honili, postihli ho u prostried súžujúcih jeho. — **Dalet h.** Cesty Siona nariekajú preto, že není, ktoribý chobiewali po nich i slawnosti: wšetke wrata jeho wywrátene, knäzi jeho wzdychajú, panny jeho smutné, i on sám plný horkosti. — **He.** Byli, ktorí ho súžowali w hlavu, a nepriateli jeho sa rozhojnili; ponewäc Pán uponížil ho pre množstvo neprávosti jeho; mládenci jeho obissli uwážnení pred obličajom súžujúceho. — Jeruzalem! Jeruzalem! obrät sa k Pánu Bohu twojemu!

II. Nariekanie. — **Wau.** A obissla od dcéry Sionowej wšetka krása jej: byli kněžätá jej jako barany, nemajúce pažiti, a chobili, nie so šlou, pred obličajom honiaceho. — **Zain.** Rozpomenul sa Jeruzalem na dni uponíženia svojeho, a na prestupky svoje: na wšetky žiabošty svoje, ktoré máwal od dni prvých, keď pabli ľubie jeho do rúk súžujúceho, a nebylo, ľboby mu pomáhal: widewše ho nepriateli, posmiewali sa z presídlenta jeho. — **Set h.** Sriechom zhpessil Jeruzalem, preto byl w zmätku: wšeci, ktorí ho oslawowali, ponížili ho; preto že wideli baňbu jeho; tento ale stenašúc obrätíl sa nazpät. — **Tet h.** Rečistota pred nobama jeho, nerozpomenul sa na koniec swój a upadnul prebiwno; není ničoho, ľboby ho potesil. Pozri, Pane! na uponíženie moje, jako sa rozmohol nepriatel. — Jeruzalem! Jeruzalem! obrät sa k Pánu Bohu twojemu!

III. Nariekanie. — **Job.** Kuku svoju prostrel súžowatel na wšetky požiadanošty jeho; lebo widel národy wchádzaj do swätiny jeho, ktorýmžto si byl prikázal, aby newchádzali do šromažbenia twoseho. — **Raf.** Wšeci ľubie jeho wzdychajú a hlädajú chleba: dali wšelliké weci za pokrm, i oběstweniu buffe. Pozri, Pane! a pohľadni, ja! opomrhnutý som byl. — **Lameb.** D wy wšeci, ktorí idete po ceste, obrátte sa a widte, či je boleš, jako boleš moja? lebo mä obral, jako winicu, jako mluwil Pán w deň hnewu práčtwosti Swojej. — **Mem.** Z wysošty Swojej zôstal obeň do kofit mošitá a ľarhal mä: prostrel sieť (sať) nobám mojim, obrätíl mä nazpät, bal mä Pán w pustinu, celý beň žalostow zmoreného. —

Nu n. Strážilo járho nepravosti mojich, tuho swiazané rukou jebo, a wložené na brbto moje: zomblela sila moja; lebo bal Pán bo rúk mojich bolešti, newlábzem stáť. Jeruzalem! Jeruzalem! obrát sa! Pánu Bohu twojemu!

Smiluj sa nabo mnou Bože! atb. (Miserere mei Deus) (Hľadať na strane 257.)

Požehnaný Pán Boh Izraelský atb. (Benedictus Dominus Deus Izrael) (Hľadať na strane 352.)

Na zelený štvrtok.

Poučenie.—Zelený štvrtok sa swáti na pamiatku ustanowenia najsw. swiatosti oltárnej a najdrahšej obeti nowozákonnej pri poslednej večeri, ktorú Kristus Pán w ten deň so swojimi učeníkmi wykonáwal, a po ktorej obišiel do zahrady oliwevskej, w ústrety mučám Swojim. Cirkew šce koná wdáčne pamiatku ustanowenia swiatosti oltárnej w ten samý deň; wšak ale za príčinou týchto muč Kristových len s boleštným srdcom, a smútok swój na jatwo dáwa rozličnými obrádmí. Na smútok tento zvlášte ukazuje to, že krucifiksy sú zahalené záwojom nezakalená pamiatka ustanowenia najsw. swiatosti oltárnej obložená je až na štvrtok po nebeli prwej po Sw. Duchu. — Zelený štvrtok má svoje meno 1) ob zelenej barwy zahrady oliwevskej, kdežto w ten deň sa nás Spasiteľ moudlil, prwej jako byl zajatý; 2) obtuď, že wšakedy pôst w zelený štvrtok zachowáwali weriaci tak prisne, že nepožíwali len samé zeleniny; 3) obtuď, že sa kedysi w tento deň slúžby Božie začínaly slowami 22. žalmu: „Pán je môj pastyr, a nebudem mať žiadneho nebstátku; na pasťi zelenej, tu má posadil;“ dobrý pastyr ale, milý krestán! není iný, len sám Ježiš Kristus, ktorý nás jako owečky Swoje zná, za nás život Swoj opustil, nás telom Swojim krmí a krowou Swojou napája, a nič nám nezchádza, tak jako tej oweč-

ke, ktorá sa na zelenej pasťi pasie; 4) obtuď že sa w ňom s umučením Kristovým spasenie nasse zelenieť začálo.

Kde sa wiac knázom pri jednom chráme nachádza, tam w zelený štvrtok len jeden, a šce najwzácnejší z nich, sw. missu slúži; ostatní ale tak, jako swetski a drubí prawoweriaci krestani, prijímajú z ruky obetujúceho knáza najsw. swiatost oltárnu pob spůsobou chleba. Toto swój základ má w tom: že w tento deň sám Ježiš Kristus pri poslednej večeri obetowal, prítomným ale apoštolom telo i krow Swoju prijímat dal.

Dnes umýwajú sa i noby podľa príkladu Ježišowho, ktorýžto pred ustanowením najsw. swiatosti oltárnej apoštolom Swojim umýwal noby na znak lásky a ponizenosti Swojej. Na pamiatku tejto ponizenosti a lásky Pána nasseho wykonáva sa až do wčillia na mnohých miestach w zelený štvrtok w čas slúžieb Božích toto umýwanie nob. Sw. otec w Ríme, pápež, dwanásti knázom noby umýwá, utiera a bostáva; potom ich i seba na obed jawolá a pri stole im sám posluhuje. Wo Wiedni sám cisár; w blawných biskupských chrámoch miestni biskupi umýwajú noby dwanástim najstarším a najpoctivejším žebraťom, ktorých potom obedom počastúwajú a bojne odbarúwajú. Kráľny tento obyčaj pripomína wšším, aby byli ponizení a laškawí.

W blawných biskupských chrámoch w tento deň sám biskup sw.

msiu sľáži a prítomným knázom prišmat dáwa. Pod msiou ale oleje posviaca, a sice olej pre nemocných, ku prislubovaniu sviatosti poslednieho pomazania, križmu ku prislubovaniu sviatosti krstu, birmovania a posväcenia knáždva; olej pre cwičencow wo wiere (oleum catechumenorum), ktorýchto sa nie len pri krste swätom a swäcení na knáždwo, ale i pri pomazaní králow a swäcení chrámu užíwa. Dbyčajná bawlnka a primiešaný balzam sú čiastky týchto sw. olejow, a wyznamenáwajú posilujúce a liečivé dary Duchu Sw. Pri swäcení stojí olovo biskupa 12. do messných sfiat oblečených knázow, na znamenie: že bylo 12 apostolow pri poslednej wečeri otolo Ježíssa sbromážených. — Wo nektorých miestach krom týchto je esse 7. jahnow (biakonow) a 7. pobjahnow prítomných, w bielych sfiatach, ktorí olej nosia a iné práce pri cirkevných obradoch wykonáwajú. Stáwa sa toto na pamiatku: že leby si sbor knázow w každom biskupstwe z dwanásti knázow, siebmych jahnow a toľko pobjahnow záležal. Swäcenie oleja stáwa sa wyriešaniem zmláštnech modlitieb a zehnaníem, na znamenie: že každý Božské požehnanie prihábza na nás zo záslub kríža Kristowho. Biskup a dwanást knázow, jeden po druhom, na olej dýchajú, na znamenie: že sa sťrže pomazanie sw. olejom takým dýchnutiem Duchu Sw. udeľuje, jako Kristus Pán w čas Swojeho na zemi prebýwania dýchnutiem udeľil apostolom Swojim Duchu Swätého. Križma sa hotuje z oliwového oleja a balzamu, preto: že w tento deň Kristus Pán horu oliwetškú modlitbou a krawým potom swojim poswätil. Križma sa menuje ob mazania, preto: že jako králi, knáži, proroci, tak i krestani býwajú nou pri krste swätom a pri birmowani pre duchowné králowstvo

a do boja proti wšettkému zlému mazaní; a jako sa pred tým bojovníci olejom mazali, aby byli tím silnejši do boja: tak i krestani býwajú wnútrne mocou Duchu Sw. tak rečeno mazaní a do boja proti hriechu posilnení. Balzam nás upamätáwa na to: že jako balzam hojí telesné rany a posilňuje telo, podobne býwame w sw. swätostach swätým pomazantiem na dusi uzdrawení, a jako balzam milou wóňou naplňuje telo, tak sa i my sťrže hodné prijímanie sw. swiatosti na milú wóňu, poblá sľow apostola, pred obličajom Božím obraciame; naposleby jako sa balzamom masí mrtvé telo, aby sa proti porusseniu zachowalo, podobne w swiatostach milost Božia dusiu nassu sťrže sw. pomazanie proti nakazlivosti hriechu zachowáwa. Wo dokonanom poswäcent olejom najprw biskup a potom za nim dwanást knázow, pokloniac sa, poswäcent olej a križmu pozdrawuje, srewom sw. woláwajúc: „*3 d r a w b u b sw. o l e j u !*“ *3 d r a w á s sw. k r i ž m o !* a to po trikrát, čo raz silnejším a wyšším hlasom; čo wyznamenáwa: jak welni sa raduse krestanstwo, že Ježíš Kristus swiatosti ustanowil, pri ktorých sa tieto sw. oleje upotrebúwajú, a w ktorých býwame milostou Božou ob hriechow očistení, k swätému životu wyzbuzowani a w nom posilňowani. Poswäcent oleje rozposielajú sa po celom biskupstwe farárom, ktorí ich ku prislubovaniu sw. swiatosti až do zeleného sťwrtku potrebuju.

Weliká sw. msa w zelený sťwrtok začína sa s welikou slawnostou. Na „Gloria“ zwoní sa na wšettkých zvonoch, a tým sa esse raz wdáky Ježíssu Kristu za ustanowenie nassw. swiatosti oltárnej wdáwajú. Ale sotwá že knáz „Gloria“ obspiewal, už mlčia zwoony, oznamujúc nám mlčaníem swojim smútok; lebo bnes wečer

umučenie Kristovo svoj počiatok berie. Mlčia zvonu, mlčí organ, mlčia všetky hudobné nástroje, len spevom, spevom to smutnejším, jako indy, kostol sa ožvva. Miesto zvonov upotrebuujú sa rapčadlá a klopačky, všetko to na vyjavenie hlbokého zármutku nad umučením a smrťou Ježiša Krista. — Trvá toto od „Gloria“ zeleného stvrtku pres celý veľký piatok, až do „Gloria“ bielej soboty. Mlčia zvonu, a miesto nich rapčadlá a klopačky ucho nasse nemile porážajú, abysme strže to nasse zarazenie vyjawiť a este k váššiemu zármutku byli pobnutí; abysme byli trestotom drevených nástrojov k cteniu dreva sv. križa vzbudzovaní. Toto nám tiež na pamäť upadá ten čas, w ktorom, keď Ježiš Kristus umieral, zem sa triasla a dudnela, pukajúce sa skaly trestot vydávaly, čím mnohí, jako stoník, byli prestrašení. — Pritom zvonu významávajú apoštolov. Ponewáč ale apoštolu, očiti w šwedkowie Ježiša Krista, pre strach židovský po tieto dni sa kryli a mlčali, preto i zvonu, jakožto ich obrazu, utíchly a zanemely. Len w bielu sobotu ony vydajú hlasy zo seba; lebo sa po vzkriesení Pána nasseho, ktoréhožto sa nám w sobotu w sw. mši pripomína, apoštolu zase dali widiet a slyšat.

Ponewáč sa wo veľký piatok obeť sw. misse newykonáva, posväcujú sa w zelený stvrtok obrazu dve hostie, z ktorých knáz jednu prijíma, druhú ale ku veľkopočtočnej truchlivej službe Božej zadržuje, ktorúžto nekladie do tabernákulum veľkého oltára, lež prenáša ju w zakrytom kalichu a prôwode do iného k tomu cieľu pripraveného bočného oltára. Prenáša sa tiež ci borium“ s posväcenými partikulami (sw. hostiami) k zaopatrowaniu nemocných; čeho význam je ten že wtedy byl Kristus z pomedzi svojich strže

smrti vytrbnutý. — Po dokonanych týchto zeleno-stvrtočných službách Božích odkrýwa knáz k rozumnoženi smútku všetke sw. oltáre, o všetku krásu ich pripravuje, ku pamätowaniu na to, že wojáci po ukrižowani Ježišom, rozdělilose rúcho jeho, metalu o ne lós, a necháva dverce na prážnom tabernákulum otvorené. Toto odkrýwanie oltárov znamená: že sa od tej doby až do pamiatky vzkriesenia Krista Pána, t. j. až do bielej soboty obeť sw. misse nekóná; a preto je príprawa a ozdoba oltára není potrebná. Wyznamenáva dalej nás najhlbšim smútok, ktorý nad ukrutnou smrťou newinného Ježiša w srdci cítíme. — Strže odkrýwanie oltára wyobrazuje sa dalej to: že Ježiš Kristus wo Swojom trápení všetku zownútrnú krásu, všetku podobu utratil; áno, všetkých Swojich šiat zbavený nahý na kríži wisel. — Knáz odkrýwajúc oltáre modlí sa 21 žalm, w ktoromžto sa predoznamuje horké umučenie Krista Pána, a zvlášte toto wyrieka: „Rozdělili si šaty moje a o mój o dem hádzali kocku“ (žalm 29, 19). Wyobrazuje sa strže odkrýwanie oltárov tiež i to, čo byl Izaiás prorok o horkom umučení Wykupiteľa nasseho predpovedal, to jest: že byl Spasitel w čas Swojeho umučenia zo všetkej widitelnej sláwy a krásy Swojej wyzlečený. Dtworené prážne tabernákulum upamätáva nás na truchlivé polozenie učennítkow a priateľow Ježišových pri jeho smrti. Preč byl ich priateľ, ich rabca, ich dobrodinec, ich učiteľ a s nim sa vzdálišo všetko. Ponewáč w zelený stvrtok počal trpieť Ježiš Kristus, potiac sa w zahrade oliwetskej krwawým potom: konáva sa na každy stvrtok od rozličných weriaciach ku pamiatke smrteľných úzkosti Kristových súkromná krátka pobožnosť.

Molitba. — **O** najdobrotivejši Pane, Ježíšú Kriste! opravdivý Baránku Boží! já nehodné stvorenie srdcom skor múcenyím rozjímam o tejto smutnej pamiatke Tvojej poslednej a najdôstojnejšej večery, ktorú si s učeníkami Svojimi odbaľoval. Toto je ten čas, ktorý si pre spasenie sveta žiadostive očakával, jako si to sám povedal: žiadostive som žiadal s vámi ješť baránka prv, než budem trpieť; toto je tá poslednia večera; lebo wčil prišiel čas, w ktorom sa wšsetko vyplní, čo dosawád bylo sľrze welikonocného baránka predobrazované. **O** najdobrotivejši Pane! ktorý si očakával, abys byl jako obeť na križi usmrtený, a abys sľrze Swoju horúku smrť wšsetkých ľudí od poddanosti hriechow, smrti i pekla wyslobodil. **O** najdobrotivejši Spasitelu! já si to welmi žiadam, abych mohol (a) Tvoje hľboké tajemstvo pobožným srdcom uctiť, a Tvojich swätých darow hodným (ou) sa učiniť. **D**akujem Ti za wšsetko mne preukázané dobrodenie, zwlášťe za to, že si ráčil welebnú swiatosť tela a krwi Swojej k posilneniu dnši nassich ustanowiť a jak apostoľom tak i wšsetkým, rádne za nimi ustanoweným knázom naložiť, aby to činili na wečnú pamiatku. **O** najslawnejši Ježíšú!

skrže lásku, ktorú si mal k učenníkom Svojím, keď si im noby umýval, prosím Tá: udel mi Svojej swätej milosti, abych Tvoju najdrahšiu krv a telo, w najswätejšej swiatosti oltárnej prítomné, s dokonalou a pewnou wierou ctíl (a), jemu sa klaňal (a). Medopust, ó najdobrotivejší Pane Ježíssu! aby byla Tvoja najdrahšia krv na mojej dušši zmarená, lež učiň, aby skrže jej moc dušša moja, od wšsetkých hriechow obmytá, Tebe sa zalúbila. Udel tiež, ó laskawy Wykupitelu! abych, pokud budem na tomto swete žit, nič iného nemyslel (a), nemluwil (a), ani nečinil (a), len to, čoby k úcte a poklone Tebe, Bohu, w najswätejšej swiatosti oltárnej skrytému cielilo, a skrže čo bych zaslužil (a) w posledniu hodinu žiwota svojeho Tvojím najswätejším telom a krvou posilneným (ou) byť. Amen.

Pri odnásaní Božieho Tela z oltára. — W duchu poníženosti a pobožným srdcom klaňám sa Tebe, opravdivý Bože, nebeský chlebe! skrytý pod spôsobou zemského hmotného chleba, a k wyznaniu wiery mojej usloňujem pred Tebou hlavu i celé telo svoje. Ježíssu Kriste! Tvoja swätá a wywolená cirkew wykonáwa dnes zvláštnu ceremonie na pamiatku najswätejšej swiatosti oltárnej, pri poslednej večeri ustanowenej, a swiatosť túto ku poklone ludu wystawuje. A preto i já pokorne na kolena padám, bijem sa s opravdivou lutošťou w svoje hriessne prse, a prosím za odpustenie hriechow. Ach wzhľadni na mná, najdobrotivejší Ježíssu! milostive z tejto swätej swiatosti, jako si milostive wzhľadnul na sw. Petra w dome Kajásšowom, a tým si ho pohrul k poznaniu a oplakáwaniu hriechow jeho, abych i já poznal (a) a

oplakal (a) hriechy svoje. Däkujem Tebe, najdobrotlivejši Je-
 žissu! tiež i za ty drahocenné milosti a dobrodenia, ktoré si
 cirkwi Swojej udelil, keď si dnešnieho dňa prewelebnú swia-
 tost Božieho Tela ustanovil za pokrm a nápoj dušŕ nassich.
 Toto je tak veľiký zážrak, ktorý wyskúmať, ba ani len dosta-
 točne ocenit' žiaden človek není w stawe. Toto je tak wšborné
 dobrodenie, že zaň dostatočne a podľa jeho ceny sa podakovať
 žiaden človek není w stawe. — A preto wšhwam wšsetkých an-
 delow a Swätých, aby títo w mene nassom Tebe, ó Ježíssu! dá-
 kowali, a nassu nedostatocnosť svojimi nebeskými chwálospew-
 mi nahrabili. To samé wdakowčinenie, ktoré si dnešnieho dňa
 po obdawenej večeri wyriekol, obetujem Tebe, ó Ježíssu! a w
 spojení s tým obetujem Ti wšsetke spôsoby pobožnosti, ktorá sa
 od jedného každého kresťana w celom swete, a obzwóláste odo
 mňa, Tvojeho nehodného služebníka, tejto prewelebnej swiatosti
 preukazuje. Prosim Ťa strže tú nekonečnú lásku, ktorou si pri
 dnešnej večeri Swojich milých učennikow s Tvojim oprav-
 diwym telom a krvou krmil a napájal: ráč i mná, nehodné-
 ho (ú), Swojim swätým telom a krvou wčil nakrmil a napo-
 jil, abych mocou tohoto swätého prijímania pocítil (a) zwóláste-
 nu pobožnosť k tejto najswätejšej swiatosti, a tak aby wiera,
 nádeje a láska k tejto wo mne rozmnožená byla. Amen.

Litánie o najsw. swiatosti oltárnej (čítaj
 na strane 308.)

Pri obkrywani oltárov. — Antifona: Rozdelili sebe
 rúcho moje a o moj odew hádzali lós. Já m 21. Bože moj! Bože
 moj! pozri na mná, prečo si má opustil? báleto od spásenia moje-
 bo sú slová hriechow mojich. — Bože moj! wolám celý deň, a ne-
 slyšiš; i w noci, a není umlknutia pri mne. — Ty ale w swätine
 prebýwas: chwála Izraelowa. — W Tebe dúfali otcowie nassi: dúfa-
 li a wyslobobil si ich. — A Tebe wolávali, a wyslobodeni sú: w
 Tebe dúfali, a nebyli zahanbeni. — Já ale jako čerwiek, a nie člo-
 wel: porupa lúdi, powrhel obci. — Wšeci, ktorí má wíbia, posmie-
 wajú sa mi: pysky nakriwujú, a hlavu pohybujú. — Dúfal w Já-
 na, nech ho wytrhne: nech ho wyslobodi, ponewác ho chce. — Ty si,
 ktorý si má wyťahol zo žiwota: nádeje moja ob prs matky mojej.
 — Na Teba som uwrženy zo žiwota, ob žiwota matky mojej, Boh
 moj si Ty: neobďaluj sa odo mná. — Lebo suženie je veľmi blízko:
 a není, kďoby mi spomohol. — Obstupujú má telence mnohé: býly
 tučné obľahly má. — Dítarajú na mná ústa svoje: jako lew wy-
 dierajúci a ručiaci. — Jako woba som wylaty: a roztupujú sa wšset-
 ky kosti moje. — Učinené je srdce moje jako wost sa rozpúšťajúce:
 w prostriedku brucha mojego. — Wsuffená je jako črep síla moja,
 a jazyl moj sa drží požerabla swojeho: a w prach smrti bowtebol
 si má. — Lebo obstupilo mnoho psow: rada žlošnitow má obľahla.

— Přebili mi ruky a nohy: sčítali vsšetky kosti moje. — Antifona. Rozdelili sebe rúcho moje, a o môj odew hádzali lós.

Vo poludní k jutrnému veľikého piatku. — **Nariekania** (lamentácie) alebo plač Jeremiáša proroka.

I. **Nariekanie.** — 3 nariekania Jeremiáša proroka. — **Seth.** Myslel Pán zraziť múr dcéry Sionskej: rozťahal snúru, neodvrátil ruky Svojej od zahubenia: a preto ľvili prehrabie a múr spolu je rozváňaný. — **Terh.** Prepably sa do zeme vráta jej, zlažil a zotrel zátkory jej, králi jej a kniežatá jej medzi národami, neni zákona, a proroci jej nemali widentia od Pána. — **Job.** Sediac na zemi, umkli starci dcéry Sionskej: posypali popolom hlavy svoje, prepásali sa wrecami, zamedli do zeme starcov panny Jeruzalemské. — **Kaf.** Upaly oči moje w slzách, smútko sa srdce moje, wylkala sa na zem sláva moja, nad potreniem dcéry ľubu mojeho, keď hynuli maličká a prsia požíwalúci na ulicách mesta. — Jeruzalem! Jeruzalem! obrát sa k Pánu Bohu tvojemu!

II. **Nariekanie.** — **Lamed.** Matkám svojim relli: kde je pšenica a wino? keď hynuli, jako poranení na ulicách mesta, keď wppúšťali dusse svoje w lóno matiel svojich. — **Mem.** Čo ti dám za svedoctwo, alebo čo ti pripodobním, dcéro Jeruzalemská! kto tá spasi a kto tá utessi, panno dcéro Sionská? lebo veľiké je jako more strúšenie tvoje, kto tá zahojí? — **Nun.** Proroci tvoji wideli u teba márne a bláznivé weci, ani neodtrpli neprávosti tvoje, aby tá len nazpät priwedli do wázenia tvojeho. a wideli u teba slowá márne a wyhnania. — **Samech.** Zaplieškali rukama nad tebou wsseci prechádzajúci po ceste, zasypeli (zahwizdali) a pohwlti blawou svojou nad dcérou Jeruzalemskou, reknúc: toto-li je to mesto, weniéc sláwy; radosť celej zemi. — Jeruzalem! Jeruzalem! obrát sa k Pánu Bohu tvojemu!

III. **Nariekanie.** — **Alef.** Já som muž wbiaci chubobu svoju w metle hnemu jeho na mná. — **Alef.** Pojal mä, odwiehol mä do tmy, a nie na swetlo. — **Alef.** A wssal na mná obracal ruky svoju pres celý deň. — **Beth.** Dšarpal telo moje i ľozu moju, kosti moje polámal. — **Beth.** Stawal na mná, a objal hlavu moju a wssal. — **Beth.** W temných posabil mä, jako mrtwých wčných. — **Gimel.** Stawal na mná, i nezidem, obtážil putá moje. — **Gimel.** A keď som kričal a wolal, nepripustil modlitbu moju. — **Gimel.** Ovrabil znova cesty moje, zahrabil chobníky moje; pomštal znova. — Jeruzalem! Jeruzalem! obrát sa k Pánu Bohu tvojemu!

Smíľuj sa nado mnou Bože (miserere mei Deus) hládaj na strane 257).

Požehnaný Pán Boh izraelský atd. (Benedictus Dominus Deus Izrael) hládaj na strane 352).

Modlitba k Ježišowi na hore oliwetskej. — Ponížnym a skormúcnym srdcom zasielam modlitby svoje k Tebe, najbolestnejšii Ježišu! a žiadam túto smutnú veľikopiatočnú noc s takým pohnutiem srdca svojeho sláwiť, s jakým si ju Ty sám w najwätšom trápení byl stráwil. Dwwracujem wšil srdce svoje od vsšetkých swetských zamestnaní, od vsšet-

tych časnych prác, a obraciam sa w tichosti k Tebe do sa-
moty, chcejąc náležitejšie považovať horkosť noci tejto, Tvoje
bolestné umučenie. O môj najvernejší Spasiteľu! strže hor-
kosť tejto, pre Teba mút plnej noci, smiluj sa nado mnou, a
daj, abych si žive pripustil (a) k srdcu wšetko to, čo si w ňu
trpel. Ach, jak zarmúčený si ssiel po odbawenej večeri na ho-
ru oliweńskú, a jak horko si sa žalował nad newernosťou učenni-
ctwa Swojich! Ach jaký zarmútok obkľúčil dussu Tvoju w za-
hrade tejto, tak že byla smutná až k smrti! Ach, jak wrúčne si
wolal k Otcu nebeskému, a jak unizeny si ležal pred nim na
Tvojej swätej twári! — Ach, jak hlboko sa prebįjala hrůza smr-
ti do srdca Tvojeho, a s jak silným prudom ronil sa pot kr-
wawy z celého tela Tvojeho! Ach, jak ukrutne tá prepadli ne-
werní židi, a jak nemilosrdne Tá so sebou wlekli! Ach, jak
potupne tá wedli powiazaného do mesta, a jak krivo žalowa-
li na Teba pred Annášom a Kajfášom! Ach, jak mnoho po-
tupnych a posmešnych słow Ti nadávali sluhowie, a jak
ukrutne zachádzali s Tebou pres celú noc! Toto a wšetko
ostatnie, čo si trpel w túto swätú, welkopiatočnú noc, powa-
žujem w srdci swojom, a citim nad tým tak veliké poluto-
wanie, že sa srdce skoro obracia wo mne. Dákujem Ti zo
srdca za wšetko, čo si trpel za mná i za celý swet. Toto
wšetko kladiem pred Tvoje Božské oči, a prosim Tá, na kol-
ko len možno, nedaj, aby Tvoje horké umučenie wyhynulo na
mne a na tých, ktorí sú jakýmkoľwek spůsobom so mnou spojeni.
Učini nás, ó Ježíssu! účastnými Tvojeho horkeho umučenia,
jako tiež i wšetkych skutkow pokania, ktoré sa w túto swätú
noc konajú.

W túto swätú noc prosim zvlášte tiež za wšetky dusse w
očistci, aby sa účastnými staly zásluh tejto horkej welkopiatoč-
nej noci. Tvoje bolestné trápenie, ó Ježíssu! ktoré si trpel
tejto noci, nech slúži týmto úbohým dussičkám k dobrému, a to
hojné dostučinenie, ktorým si splatil hriechy celého sweta, nech
je im za podiel. Tento pot krvawy, úzfosti plný, ktorý sa tak
prudko po celom Tvojom swätom tele rozlietal, nech ztečie
na dusse tyto, nech ich ochladí a občerstwí w ich žerawom pla-
meni. Tento drahocenný pot krvawy nech ich očistí od wšetkych
poskwrn, a splatí wšetke ich pozostalé dlhy, aby tak spolu s
námi Tebe, nášemu Wytupiteľowi, za Tvoje horké umuče-
nie dákováť mohli. Amen.

Litánie o umučení Krista Pána (hláb. na str. 458.)

Na veľiký piatok.

Poučenie. — Veľiký (svätý) piatok je pamätný deň smrti Ježiša Krista na dreve kríža, a preto i deň najhlbšieho smútku. Pravda síce je nás on upamätáva na nekonečné milosti, ktorých sme sa strže smrti Krista a Vykupiteľa nášeho účastnými stali; a preto by to mal byť viac deň radosť, ako zármutku. Však ale jako dobré dieťky, i čo im hneď ich rodičia pri smrti hejne deťstvo poručili, a acpráve ony zato s povďačnou radosťou na nich pamätujú, prečca sa w deň ich láčenia-sa so svetom, w deň ich pochovania neradujú, lež zármutujú a bolesné slyz wylievajú: tak i my, bár sme strže smrti Kristovu wečné blahoslavenstvo svedičili, prečca sa nemôžeme radovať w ten deň, w ktorý byl Dtec nás, Učiteľ nás, Vykupiteľ nás, a všetko naše, Ježiš Kristus, zapredaný, zapretý áno este i w Swojich apostoľow opustený, w ktorý ho rozlobení židi na smrt odsúdili a usmrtili. Keby sme sa na veľiký piatok, w deň to smrti Spasiteľa nášeho radovali, radovali by sme sa so židmi, ktorí sa nazdávali, že nad usmrteným Ježišom zvíťazili. — Ježiš Kristus nie strže smrti Swoju, lež strže Swoje slavné z mrtvých wstanie dokázal: že wíťazstvo nad smrťou a diablom obdržal a nás wykúpil: a preto môžeme sa len w deň jeho wzkriesenia rozumne radovať, áno i radujeme sa.

Je sa služebné práce w veľiký piatok nezabráňujú, to významnáwa: je musíme každodennú wšitku w pote twári wyliebáwať, čo je náslebot a pokuta hriechu. Kebyže sa ale najlepšie hodi tárchu hriechow nášich počítť, a potutu, na nás ob obrazeneho Stworiteľa wypreknúť, s najwätšou ošpotnosťou na seba prijať, či

nie wtedy, keď wídime, jako newinný Ježiš krw Swoju za naše hriechy na dreve kríža wylieva? Zarmucujeme sa teby a oplakáwajme hriechy svoje, ktoré Ježiš na kríž pribily!

Veľiký piatok wyniká mnohými sw. obrádkmi, ktorými cirkew na jawo dáwa swoju hlbočú bolesť nad tým, že Syn Boží preborko trpel za naše hriechy. Pred práznou totižto swätinou oltárovou sa wybašla lampa, na wznak tobo: je w ten deň zbaslo Spasiteľowi svetlo žiwota časného; bohoslúžebné odewy sú nastrže barwy čiernej, na znamenie: je smútok za Ježišom, bolesne umieraúcim, nosíme; — blawný oltár má len jedinký polštár a to drewný (náštelku); stupne hole a swiece sprosté z wosku nebieleného a w swietnikoch neubládných; welebná swiatosť je wystawená w Božom hrobe, totižto w nejatom postannom oltári, predstavujúcom zo skaly hrob, kam telo ukrižowanebo Spasiteľa bylo rukou priateľskou položené.

W danom znamení strže treskot drewných nástrojow ide knáz s assistentmi alebo ministrantmi w čiernom odewe bez kabibla a swiec k oltáru; rozprestre sa tu twárou na stupne oltára, na znamenie bolesti, ktorú trestanctwo nad umučením a horkou smrťou Pána nášeho, Ježiša Krista číti. — Potom hore wstáwa a, prištipw k oltáru, číta na bohu 6. kapitolu prorocťwa Dzeášowbo k upamätáwaniu nás, že sme krwawou smrťou Ježišowou oslobodení ob hriechow a smrti wečnej, podobne jako národ izraelský byl zachránený krwou čísteho baránta weltkončného preb anbelom hubcom a wylsobodený z poddanosti egyptskej. Za tým číta passiu číti umučenie Pána nášeho, Ježiša Kri-

sta, podľa spisu sv. Jána ewan-
gelistý w 18 a 19 kapitole, ktorážto
sá tiež ob sboru spewákw obspe-
wuje tak, jako w kwetnú nebelu.

Keď precítal knáz passiu, obspe-
wuje četné modlitby už wyššim a
hlbššim hlasom; modlí sa totižto
za zwelebenté pravej cirkwe ka-
tolickéj, za pápeža, za biskupow, za
wšetko knázstwo, za wšetke sta-
wy swetské, za wšetkých weriaciach,
zwláštne za kráľa, za cwicencow wo
wiere (katechumenow). Modlí sa
knáz ďalej: aby Boh ob nás ob-
wrátil blúd, nemoc, hľad; aby ce-
stujúci ochraňowal, nemocným
zdrawia, wážnom slobodu udelil.
Modlí sa naposledy za bludow-
cow a rozkolníkow, ktorí sa ob
Matky, pravej cirkwe katolíckej, ob-
trbli; pritom za židow i pohanow,
aby ich Boh k poznaniu spasitel-
nej prawdy, do lóna pravej cir-
kwe Kristowej prawiest ráčil. Pri
každej z týchto modlitieb knáz kľa-
ká na kolená, aby strže to swoju
obdanost Bohu, swoju hlbokú po-
klonu a pokornú prosbu wylawil;
k čemu on i prítomných wyzýwa,
wolajúc: „Flectamus genua“ (Kľa-
kajme na kolená). — Sneh na to
ich zase napomína, aby hore wsta-
li, týmto slowami: „Levate“
(Wstajte!). Keď sa ale za ži-
dow modlí, neklaká na kolená;
lebo w ten deň židi pred Kristom
posmehne kľakali, riekajúc: *З др ав
бу в к р а л у ж и д о в с к ѣ !*

Vo wykonaných modlitbách,
knáz zložiw zo seba ornát (kasulu),
berie do ruky kríž, čiernym záwo-
jom zastreš, ukazuje ho ľubú a
odkrýwa, najprw lawé, potom pra-
we rameno, a naposledy celé te-
lo; pri každom odkrýwaní wždy
wyššie a hlasitejšie zaspiewa:
„Ecce lignum crucis atd.“ (Ej-
hľa, brewo kríža, na ktorom spa-
senie sweta wieselo), a sbor spe-
wákw odpoweba: „Venite ado-
remus“ (Pobte, klanajme sa mu).
Sneh w tú dobu odkrýwajú sa w
kostole wšetke kríže. Toto obkrý-

wanie krížow upamätúwa nás na
to okamženie, keď bylo najsw. te-
lo newinného Ježiša w čas kri-
žowania zo sšiat wyzlečené, nabé
na kríž zavesené, medzi dwoma
lotrama wyzdwižnuté, a okolo sto-
jáci sa naň diwali. Potom knáz
skladá onen kríž na zem, čiernym
pokrowcom zastreš, pred oltárom
a, wyzum striedice na znak swo-
jej hlbokej ponizenosti, trikrát na
tolko miestach padá na kolená a
modlí sa jako Kristus, ktorý w
getsemanskej zahrade trikrát na
zem padnul, modliac sa; a keď
treťkrát knáz celkom ku krížu pri-
šiel, boskawa noby ukrižowané-
mu a, wstaw bore, pred obchádzá.
To samé i prítomní knázi a mi-
nistranti činia.

Keď knáz, ministranti a ostat-
ní weriaci kríž boskawajú, spie-
wajú sa ob sboru spewákw úko-
ry (trpké domluwy), ktoré Ježiš
národu židowškému môže sluffne
činiť. „Národe mój! čo som pre-
winil, alebo čím som tá zarmú-
til atd? Tyto domluwy netýkajú
sa tak židow, ktorížto učinili Spa-
siteľowi preukrutné krowby, jako
nás kresťanow, ktorí ho nassimi
wlastnými hriechami po drubškrát
križujeme, a to tým viac, čím wät-
šie sú milosti a dary, ktorými nás
Boh w nowom zákone požehnal,
nad milosti a dary starozákonné.

Wo weliký piatok newykonáwa
sa obeť sw. misse, pre tú príčinu,
že sw. misa je bezkrwná obeť no-
vého zákona, wždy trwajúca pa-
miatka krowavej obeti, ktorú Je-
žiš Kristus na brewo kríža doko-
nal. Ponewáč tedy wo weliký pia-
tok krowawú obeť Krista Jána pred
sebou wídime: preto i w tento deň
jej pamiatku alebo nekrowawú obeť
preneháwame, a len o krowavej
obeti rozjíname. — Ďalej: na
weliký piatok newykonáwa sa obeť
sw. misse, preto: lebo ju cirkwe
sw. powážowala a powážuje wždy-
ky za radoštnú službu Božiu; na
weliký piatok ale žiada, aby sme

smrti Pána nasseho w najbľssom smútku sláwili. Služba Božia, ktorá sa neúplným spôsobom miešto sw. misse koná, menuje sa neúplnou, predpoväcenuou missou (missa praesantificatorum). Neúplnou menuje sa preto: že wteby knáz len jednou rukou sw. hostiu pozdwihuje; že tam najswätejšej krvi Pána nasseho pod spôsobou wina prítomnej není, a že knáz len pod jednou spôsobou prijíma. Pôbstata obeti sw. misse ale záleží w pre p o b s t a t e n t (transubstantiatio), t. j. w premenení chleba w opravdivé a živé telo, a wina w opravdivú a žiwú krv Ježišsa Krista, pritom tiež w prijímaní pod touto obojou spôsobou. Wo veľiký piatok ale toto prepobstatenie, toto premenenie sa už nestáwa; lebo deň predtým t. j. w zelený štvrtok knáz posväcenú hostiu z bočného oltára prináša, pozdwihuje a prijíma; a preto sa táto neúplna missa w cirkewnej reči p r e d p o w ä c e n o u menuje, w ktorejžto sa hostia, nie w ten deň, ale deň predtým posväcena, pozdwihuje. — Len sám pápež, jako námeštník Kristow, celú swätú missu w tento deň slúži, pri ktorej i chlieb w telo i wno w krv Ježišsa Krista premeňuje. Wo dokonanych službách Božích nesie knáz welebnú swiätosť oltárnu, pod záclonou (monstran-

ciou, bielym záwojom zakretou, w prôwobe medzi truchliwym spewom ľubu ku brobu, ktorý sa netbe na boku chrámu pristrosil, na pamiatku toho: že Jozef z Arimatye Kristu Pánu nový hrob pripravil, kde potom knáz Ježišsa Krista, w tejj welebnel swiätossti oltárnej prítomného werejnej poklone wystawuje, a tak rečeno do hrobu kladie. Pochowáwanie toto sa koná s welebnou swiätosťou, bielym záwojom zakretou, na pamiatku toho: že Jozef z Arimatye, Nikodem a pobožné ženy telo Kristowo z križa zložené do ľanového plátna zawinuli. — Swetlá w hrobe, podľa wylľadu netkorych wylľabateľow sw. obrábow, znamenajú anbelow, ktorí sa ľajúe a wo veľikom blesku pri hrobe ukázali. — Hrob swätý kresťani nawššiwujú; lebo i ženy s chýtaníem k hrobu s drabow masťou a po nich i učennici spiechali. Do hrobu sa tiež kladie a ľ m u ž n a z lebo i ženy woňawých masťi naliúpily a jako almuznu zo ľatku swojeho baly, a tak ho i žiwého i mrtvého milowali. — Ponemác veľiký piatok je deň umretia Pána, wkonáwa sa na ľadý piatok od rozličných weriacich popolubní na pamiatku ľ o n a n i a K r i s t o w h o sútromná kráika po božnosť.

Modlitba. — W horkosti ducha a zármutku srdca swojeho k Tebe sa poberám, dnes trpiaci Spasitelu mój, Ježišsu Kriste! a z ľľbokosti duffe swojej wzdychám k Tebe, ktorý dnes wisiš na križi. Jako predtým w tento deň wšsetko stworenie smútilo s Tebou: tak i podnes žiada duffa moja smútiť s Tebou, a spoluútrpne považowať

• **Tvoje bolestné umučenie.** Brajem sebe, aby Tvoje horké muky srdce moje tak hlboko prenikly, jako prenikly srdce Matky Tvojej zarmúcenej a Tvojich werných učeníkow, ba aby moje tvrde srdce wšsetky Tvoje muky tak žive pocitilo, aby bylo k opravdiwej lutošti a offkliwosti nad hriechami pohnuté. — Ó bolestný Ježíssu! čo si predca trpel a w jakej horkosti prezil deň tento? Žiadne ľudské srdce není w stawe, toto dôkladne postihnúť, a žiaden jazyk dokonale wyswetliť. Ach, jak mnoho bolestných krokow si dnes učinil a jaké potupy a posmechy podstúpil! Ach, jak mnohé muky si dnes pretrpel, a jak mnohé bitky a rany dostal! Ach jak často si sa dnes potknul a padnul! Ach, jak mnohé vzdychy sa wyrazily zo srdca Tvojeho, a jak mnohé slzy a krowopotné kropaje wytekly z očí a rán Tvojich! Ach, jak mnohé muky si pretrpel, a esťte k tomu mnohé ukryté trápenia podstúpil! Tycho Tvojich múk a trápení je tolko, že žiadno pero není w stawe ich opísať ani jazyk wyslowiť. — Ó jak těžko dal Tā, čo Syna Swojeho katowať Dtec nebeský! Ach, ale bohužial! moje těžké hriechy sú príčina Tvojeho umučenia: čo som já zašlúžil trpieť, to si Ty za mnä trpel a kánil. Za túto Tvoju lásku ku mne

wrúene Ti ďakujem, usilovať sa ale budem
Tebe wšsemožnú úctu a poklonu preukázať,
a tak ľutujem za wšsetke moje hriechy, kto-
ré Ti toto veľké trápenie srdca spôsobili.
Ach kebych byl (a) radnej umrel (a), jako
ich mal (a) spáchať! K odpusteniu a za-
dostučineniu obetujem Ti Tvoje horké
umučenie a smrť so wšsetkými slzami a kr-
wopotnými kropajmi, ktoré si za mná wy-
lial. Obetujem Ti tiež wšsetky obrady,
spewy, modlitby a pobožnosti, ktoré są w
tomto i wo wšsetkých kostoloch po celom
kresťanskom swete od wšsetkých knázow
dnešnieho dňa wykonávajú, s tou poníže-
nou prosbou: abys ich na milosť prijať a
modlitbu cirkwe Swojej wyslyššať ráčil.
Krom toho obetujem Ti wšsetky pobožno-
sti, skutky pokania a mrtwienia, prôwody,
almužny so wšsetkými modlitbami a dobrý-
mi skutkami, ktoré są dnes po celom kre-
šťanstwe konajú. Wšsetko toto obetujem Te-
be w mojom a wšsetkých ľudí mene, a spo-
jujem s Tvojim horkým umučeniem a so
skutkami pokania wšsetkých milých Swä-
tých Tvojich. Prijmi túto drahú obeť, ó
ukrižovaný Ježíšu! na podakowanie za
Tvoje horké umučenie a dokonalé splacenie
wšsetkých win a pokút mojich. Ach nedaj,
aby zabynulo na mne Tvoje horké umuče-

nie, a aby byla Tvoja drabá krv na dar=mo vyplata.

W tento deň smerenia, w ktorý si, ó Jezissu! Bohu Otcu dost učinil za hriechy celého sweta, ukoj hnev Swôj i naproti duffičkám w očistci sa trápacím; a ponewáč si dnes dostučinil za hriechy celého sweta, obrát toto dostučinenie tiež týmto úbohým duffičkám k dobrému. Prosím za ne rovným spôsobom, jako si sa Ty dnešnieho dňa pribíth na križi modlil za nepriateľow Swojich: Otče! odpusť im; lebo newedely, že zle činily. Obetujem za ne dnes Tvojej spravodnosti Božskej wšsetky muky, ktoré si trpel, ktoré si cítil, wšsetky slzy, ktoré si cedil a wšsetky krvawé kropaje, ktoré si wplial, aby tým byly ich muky oblahčené, a čas ich zadostučinenia čím skôr sa skončil. Najmilosrdnejšii Jezissu! jako si dnešnieho dňa zaslúbil raj lotrowi, na križi pokanie činiacemu, pre Tvoje horké umučenie a pre jeho uprimnú lutosť nad nepravosťmi svojimi: tak i úbohé dusse skrze Tvoje swaté umučenie a skrze skutky Tvojich weriacich wywed z očistca do raja nebeského. Amen.

Litánie o umučení Krista Pána (hl. na str. 458.)

Predposwácaná swatá mša.

(Kňaz, bo čierneho rácha obety, pristúpiv ku predposwácanej sw. mši, padá i s asistentmi alebo s ministrantmi na twár pred oltárom, rozkmitajúc máličko o umučení a smrti Kristovej; potom w prav horc, boštawa oltár a číta na bohu epistolaom profectu

(proroctwo) Dzeáša w 6. kap., ktorážto tiež jeden z assistentow ob-
spewuje. Po dokonanej profecii sbor spiewa a knáz číta tá h l o s p e w
(trakt) z 3 kapitole Habakuka proroka, po ktorom knáz zaspiewa:
M o d l i m e s á; jaheń alebo i sám knáz: K r a k n i m e n a k o-
l e n á! a podjaben alebo sbor: W s t a ň t e!)

M o d l i t b a. — Bože! od ktorehožto i Judáš po-
kutu svojeho prehressenia i lotor odplatu svojeho po-
fania obdržal: popraj, aby nám smilowanie Tvoje to
spôsobilo, žeby, jako Ježiš Kristus, Pán náš w čas
umučenia Swojeho rozličnú mzdu zásluh na obidwoch
wzniesol, tak tiež i nám, oslobodiv nás od starodávneho
blúdu, udelil milosti wzkriessenia Swojeho. Ktorý žije
a kráľuje s Tebou atd. Amen.

(Tu knáz alebo podjaben spiewa l e c i u z 11. knihy Mojžišowej
12 kapitole, po ktorej sbor odspewuje tá h l o s p e w zo 139 žalmu.)

P a s s i a. — E w a n d e l i s t a. Umučenie Pána nasseho, Ježiša Kri-
sta, jako nám spíjal swätý Ján ewangelista. Za onoho času wy-
šiel Pán Ježiš s učenníkami Svojimi pres portok Cedron, kdežto by-
la zabrada, do ktorej wšiel on i učennici jeho. Wedel ale i Ju-
dáš zradca toto miesto, lebo často sá tam schádzawal Ježiš s učenní-
kami Svojimi. Preto Judáš, keď byl pojal zástup, a ob bisku-
pow a farizejow služebnítkow, prišiel tam s lampásmi a s fackami
a zbrojou. Ježiš ale wediac wšietko, čo prišiel malo na nebo, šiel
proti nim, a riekol im: K r i s t u s. Koho hľadáte? Ew. Odpowe-
dal jemu: S b o r. Ježiša Nazaretského. Práwi im Ježiš. K r.
Já som. Ew. Stál ale s nimi i Judáš, ktorý ho zradzowal s ni-
mi. Jako im tedy riekol: Já som, postúpili napriatok a padli na zem.
I zase pýtal sá ich: K r. Koho hľadáte? Ew. A oni rekli: S b.
Ježiša Nazaretského. Ew. Odpowedał Ježiš: K r. Riekol som wám,
že Já som. Ponewáč teby mná bládate, nechajte týchto obšit. Ew.
Aby sá naplnila reč, ktorú riekol: ktorých si mi dal, neztratil som
z nich žiadneho. Tedy Simon Peter, majúc meč, wytrhol ho a ube-
ril služebníka biskupowho, a uťal mu ucho jeho prawé. Bylo ale
meno služebnítkowi Malchus. I riekol Ježiš k Petrowi: K r. Scho-
waj meč swój do pošmy, kalich, ktorý mi dal Otec, nechceš abych
ho pil. Ew. Tedy zástup a stotník a služebníci žibowští zajali Je-
žiša, a swiazali ho, a privedli ho, najprw k Annassowi; lebo byl
šwokor Kajšassow, ktorý byl biskupom roku toho. Byl ale Kajšás,
ktorý rabu dal žibom, žeby užitočné bylo, aby člowek jeden umrel
za lud. Išiel ale za Ježišom Simon Peter, a iný učenník. Ten
učenník byl známy biskupowi a wšiel s Ježišom do sieni bi-
skupowej, Peter ale stál pri dveroch wonku. I wyšiel ten druhý
učenník, ktorý byl známy biskupowi, a premluwil k wrátnej, a uwie-
dol wnúter Petra. Tedy rekla Petrowi diemla wrátna: D i e w l a.
Zdáliz i ty si z učennítkow čloweka tohoto? Ew. Ale on riekol:
P e t e r. Nie som. Ew. Stáli ale služebníci pri obni, lebo
byla zima, a sobriewali sá. I byl tiež i Peter stojáč a sobrie-
wajúci sá. Tedy opýtal sá biskup Ježiša o učenatkoch jeho, a
o učeni jeho. Odpowedał jemu Ježiš: K r. Já som zjawné mlu-

mil swetu a wždydy učiewal som w škole a w chráme, kde sa wšeci židi schádzali, a tajne som nič nemluwil. Co sa mná pýtaš? pýtaš sa tých, ktorí má slúchali, čo som im mluwil. Hľa, tí wedia, čo som im mluwil. Ew. A keď to powedal, jeden z priskožiacich služebníkov dal poličet Ježišowi, reknúc: S l u b a. Tak-li odpowedaš biskupowi? Ew. Odpowebel jemu Ježiš: Kr. Mluwil-li som zle, wydaš swedoctwo o zlom: a jestli dobre, prečo má bijes? Ew. I poslal ho Annás swiazaného ku Kajfášowu biskupowi. Stál ale tu Simon Peter a sobriewal ja. Tedy rekli jemu: E b. Zbáliz i ty si z učenníkov jeho? Ew. Zaprel on, a riekol: Pet. Nie som. Ew. I riekol jemu jeden zo služebníkov biskupowých, priateľský tobo, ktorému Peter uťal ucho. S l u b a. Zbáliz som ja teba newidel s nim w zabrade? Ew. Tedy Peter zase zaprel, a hneď kohút zapiewal. Wbeli tedy Ježiša od Kajfáša do radného domu; a bylo ráno. Dni ale newošli do radného domu, aby sa newoštkornili, ale aby sebli baránka. Tedy wšiel k nim Pilát won, a riekol: P i l á t. Jafú žalobu wbediete proti člowetu tomuto? Ew. Odpowebeli a rekli jemu: E b. Keď by tento nebyl zločinec, newydbali bysme ho tebe. Ew. I riekol im Pilát: P i l. Wezmite ho wy, a pobla zákona washeho súbte ho. Ew. I rekli mu židi: E b. Nám neshli zabit žiadneho. Ew. Aby sa reč Ježišowa naplnila, ktorú riekol: znamenajúc, ktorou smrťou by mal umriet. Tedy Pilát wšiel zase do radného domu, a powolal Ježiša, a riekol jemu: P i l. Si-li ty král židovský? Ew. Odpowebel Ježiš: Kr. Sám-li ob seba to prawiš, či-li iní tebe powebali o mne? Ew. Odpowebel Pilát: P i l. Zbáliz som ja žid? Nárob twój a biskupi wydbali mňa teba. Co si učinil? Ew. Odpowebel Ježiš: Kr. Kráľowstvo moje není z tohoto sweta; keďby z tohoto sweta bylo kráľowstvo moje, služebníci moji zaisť by má bránili, a ja bych nebyl wydaný židom: ale keď kráľowstvo moje není obtuď. Ew. I riekol jemu Pilát: P i l. Tedy král si ty? Ew. Odpowebel Ježiš: Kr. Ty prawiš, že som ja král: ja som sa narobil k tomu, a preto som na swet prišiel, abych swedoctwo wydbal pravde; každy, kto je z pravdy, slyši hlas mój. Ew. Prawi jemu Pilát: P i l. Co je pravda? Ew. A keď to riekol, zase wšiel k židom, a riekol im: P i l. Já na ňom žiadnej winy nenalezám. Je ale obyčaj wás, abych wám prepustil jedneho wazňa k welikej noci, hčete-li tedy, abych wám prepustil kráľa židovského? Ew. I strikli zase wšeci, reknúc: E b. Nie tobo, ale Barabáša. Ew. Byl ale Barabáš lotor. Tedy wjal Pilát Ježiša, a zbíčowal ho. A wožáci, spletnúc korunu z trňa, wšawili na hlavu jeho, a rúchom sšarlátowým priobeli ho. A pričádzali k nemu, a riekali: E b. Zdrav buď král židovský! Ew. A dávali mu poličky. I wšiel zase Pilát won a riekol im: P i l. Hľa, wywádzam ho wám won, aby ste poznali, že na ňom žiadnej winy nenachádzam. Ew. Wšiel tedy Ježiš, nesúc korunu trňowú a rúcho sšarlátowo. I riekol im Pilát: P i l. Či-bla, člowek! Ew. A jať ho uzreli biskupi a služebníci, zvolali, reknúc: E b. Utrížuj! utrížuj ho!! Ew. Prawi im Pilát: P i l. Wezmite ho wy, a utrížujte; lebo ja na ňom winy nenalezám. Ew. Odpowebali jemu židi: E b. My zákon máme, a pobla zákona má umriet; lebo sa čini Synom Božím. Ew. A keď Pilát ušghal túto reč, wiac sa obával. A wšiel do radného domu zase, a riekol Ježišowi: P i l. Dobrá si ty? Ew. Ale Ježiš nedal jemu odpowedi. Te-

by riekol jemu Pilát: Pil. Nemlumiš so mnou? newiešli, že mám moc teba utrižovať a mám moc prepustiť teba? Ew. Odpowebel Ježiš: Kr. Nemal bys nabo mnou moci žiadnej, lebbý ti nebylo bané žhora. Preto kdo mná tebe wydal, wáissi briedk má. Ew. A od tej chwile hlábal Pilát prepustiť ho. Ale žibi wolati, reknú: S b. Prepustiš-li tohoto, nie si priateľ cisárov; lebo každy, kdo sa kráľom čini, protiví sa cisárovi. Ew. Tedy Pilát, uslyšiac túto reč, wywiebol won Ježiša, a posadil sa na súdnu stolicu na mieste rečonom Litostrotos a po židowsky Gabbatha. A byl piatol pred welikou nocou, okolo hobiny sšiestej. I riekol židom: Pi l. Ešli, král wás! Ew. Dni ale strilli: S b. Wezmi, wezmi, utrižus ho! Ew. Riekol im Pilát: Pi l. Kráľa wasseho utrižujem? Ew. Odpowebali biskupi: S b. Nemáme kráľa, lež cisára. Ew. Tedy wydal im ho, aby byl utrižowan. I posali Ježiša, a won ho wywedli. A on nosiac sebe križ, wysiel na to miesto, ktoré sa menuje poprawné, po židowsky ale Golgottha, kwežto utrižowali ho, a s nim iných dvoch z oboch strán, a w prostriedku Ježiša. Napisal ale i nápis Pilát, a wystawil na križ. A bylo napisané: Ježiš Nazaretšy, král židowsky. Tento ale nápis mnohí zo židow čítali; lebo blízko mesta bylo to miesto, kde utrižowaný byl Ježiš. A bylo napisané židowsky, rečy a latinsky. Tedy biskupi židowskí rekli Pilátowi: S b. Napis: král židowsky, ale že on riekol: král som židowsky. Ew. Odpowebel Pilát: Pi l. Co som pisal, to som pisal. Ew. Wofáci ale, keď Ježiša utrižowali, wžali rúcho jeho, a na sštworo ho rozdelili, každému diel a kabát. A byl kabát nezoffiwany, ale ob wrchu wštetek naskrze sotkaný. I rekli medzi sebou: S b. Neroztrhujme ho, ale losujme oň, či bude? Ew. Aby sa naplnilo písma mluwiace: rozdelili sebe rúcho moje, a o rúcho moje hádzali los. A wofáci sice to učinili. Stáli ale blízko križa Ježišowho matka jeho, a sestra matky jeho, Maria Kleofášowa a Maria Magdaléna. Tedy Ježiš, keď uzrel matku a učennika stojáceho, ktorého milowal, riekol k matke Swotej: Kr. Ženo! hľa, syn twój! Ew. Potom riekol učennikowi: Kr. Ešli, matka twoja! Ew. A od tej hobiny prijal ju učennik za matku swoju. Potom wediac Ježiš, že je už wšsetku dokonané, aby sa naplnilo písma, riekol: Kr. Žijntm. Ew. Byla ale tu nádoba postawená, plná octu. Tedy oni naplnili hubu octom, a obložiac izopom, podali ústam jeho. A keď okúšil Ježiš ocot, riekol: Kr. Dokonané je. Ew. A nakloniac hlavu, wypusťil ducha.

(Tu wšfeci pokľakajú, a p o m a l i č k e j č w i l i p o k r a č u j e s a d a l e j :)

Ew. Žibi ale (že byl weliký piatol), aby nezofiaty telá na križi w sobotu, (lebo weliký byl ten deň sobotný), prosili Piláta, aby zlamané byly ich kosti, a aby byli zložení. A prišli wofáci, a prvému sice zlamali kosti, i druhému, ktorí byli utrižowaní s nim. Ale k Ježišowi keď prišli, jak uzreli ho už mrtweho, nezlamali kosti jeho: ale jeden z wofákw bok jeho kopiou otvoril, a bneď wysšla krv a woda. A ten, ktorý widel, swedoctwo wydal, a prawé je swedoctwo jeho. A on wie, že pravdu prawi, abyste i wywerili. Stalo sa ale to, aby sa naplnilo písma: kosti w ňom nezlameme. A zase iné písma prawi: uwidia, toho prebodi.

(Po passii odspewuje knáz na boku epistolnom nasledujúce modlitby:)

Modlime sá, najmilejší! za cirkew swätú Božiu: aby ju Boh a Pán náš w pokoji a jednote zachował a na celom okrseleku zeme ochraňował ráčil, podrobiač jej kniežätstvá a mocnosti, a nám dal, abysme, wedúc pokojný žiwot, oslawowali Boha, Dca wšsemohúceho. — Modlime sá! — Klatnime na kolená! R. Wstaňte!

Wšsemohúci, wečný Bože! ktorýžto si sláwu Swoju wšsetkým národom w Kristu zjawił: zachowaj účinky milosrdenstwa Swojeho, aby cirkew Tvoja, po celom swete rozšírená, s pewnou wierou wo wyznáwaní mena Tvojeho strwáwala; štrže tohože Pána nasseho atd. R. Amen.

Modlime sá tiež za najblaboslavenejšieho pápeža nasseho M., aby ho Boh a Pán náš, ktorýžto ho powolal k najwyššiemu úradu pastyrskemu, Swojej swätej cirkwi zachował zdrawého, a udelil mu síly, aby mohol ridiť lud swätý Boží. — Modlime sá! — Klatnime na kolená! — R. Wstaňte!

Wšsemohúci, wečný Bože! na ktoréhožto wóli sá wšsetko zakladá: wzhľadni milostive na nassu modlitbu, a zachowaj štrže Swoju otcowstú lásku nasseho pápeža, ktorého si nám za najwyššieho biskupa wymólił, aby sá lud kresťanský, ktorý býwa Lebou, Stworiteľom swojim, spravovaný, pod takým najwyšším knázom zásluhami wiery swojej rozhojňował; štrže Pána nasseho atd. R. Amen.

Modlime sá tiež za wšsetkých biskupow, prýšstow (knázow), jahnow, podjahnow, swetlanosičow (afolytow), zaklinačow (erorcistow), čtecow (lektorow), wrátnikow (ostiárov), wyznawačow, panny, wdowy a za wšsetek lud swätý Boží. — Modlime sá! — Klatnime na kolená! — R. Wstaňte!

Wšsemohúci, wečný Bože! ktorého Duchom býwa celé telo cirkwe swätej poswätené a spravované: prossime Tě čo najpokornejšie: baj wšsetkým stawom cirkwe milosti, aby Ti mohli werne slúžiť; štrže Pána nasseho atd. R. Amen.

Modlime sá tiež za nasseho najkresťanskejšieho cisára M., aby mu Boh a Pán náš wšsetke diwolé národy pobbané učinil, abysme tak mohli stáleho pokoja požívať. — Modlime sá! — Klatnime na kolená! — R. Wstaňte!

Wšsemohúci, wečný Bože! w ktoréhožto ruke sú mocnosti a práwa wšsetkých krajin: wzhľadni milostive na rímske (rakúške) cisárstvo, aby národy, ktoré si wo svojej diwokošti odwe-rujú, prawicou moci Tvojej byly ukrotené; štrže Pána nasseho atd. R. Amen.

Modlime sa tiež za nassich cwičencow wo wiere (katechu-
menow), aby Boh a Pán náš otvoril ussi srdc jejich a brá-
nu milosrdenstwa Swojeho, aby i oni strze kúpel nowozro-
dzenia, po obdržanom odpustení wssetkých hrtachow, w Kristu
Ježíssu, Pánu nassom, nalezení byli. — Modlime sa! — Klat-
nime na kolená! — R. Wstaňte!

Wssemohúci, wečný Bože! ktorý cirkew Swoju nowými
wždy dietkami rozplodzujes: rozmnož wieru a oswieť rozum
nassich cwičencow wo wiere, aby wodou swätého krstu nowo-
zrodzení, do počtu synow Tvojich prijati byli; strze Pána
nasseho atd. R. Ameň.

Modlime sa, najmilejší! k Bohu, Dtcu wssemohúcemu,
aby očistil swet od wssetkých blúdow, odohnal nemoci, odvrá-
til hlad, otvoril žaláre, rozviazal putá, pocestným poprial
návratu, nemocným zdrawia, plávajúcim prístawu spasenia.
— Modlime sa! — Klatnime na kolená! — R. Wstaňte!

Wssemohúci, wečný Bože! Ty potessenie zarmúčených a po-
silnenie pracujúcich: daj, aby sa k Tebe dostaly prosby wsset-
kých w jakékoľwek strasti k Tebe wolajúcich, žeby sa tak wsse-
ci tomu tessili, že si im w ich potrebách milosrdenstwo Swo-
je preukázal; strze Pána nasseho atd. R. Ameň.

Modlime sa tiež za kacítow a rozkolníkow, aby ich Boh a
Pán náš wyslobodil zo wssetkých blúdow, a k swätej matke,
cirkwi katolíckej a aposstolskej, nazpät priwiesť rátil. — Mo-
dlime sa! — Klatnime na kolená! — R. Wstaňte!

Wssemohúci, wečný Bože! ktorý spasených činíš wssetkých,
a nechces, aby kdo zahynul: wzhľadni na duffe, diabolskou
lšťou podwedené, aby sa srdcia poblúdilych, složiwšse wssetku
kacírsku nepravosť, pokájaly a k jednote wiery Tvojej nawrá-
tily; strze Pána nasseho atd. R. Ameň.

Modlime sa tiež za newerných židow, aby Boh a Pán náš
sňal záwoj zo srdc jejich, aby i oni poznali Pána nasseho, Je-
žíssa Krista.

Wssemohúci, wečný Bože! ktorý ani newerných židow z
milosrdenstwa Swojeho newytwiras: wyslyš prosby nasse,
ktoré Ti za tento zaslepený národ wznássame, aby, poznajúc
swetlo prawdy Tvojej, ktoréžto je Kristus, oslobodený byl od
swojej temnosti; strze tohože Pána nasseho atd. R. Ameň.

Modlime sa tiež za pohanow, aby Boh wssemohúci odňal
prewrácenosť zo srdc jejich, aby, zanechawšse modly svoje, sa
obrátili k Bohu živému a pravému a k jeho jedinému Synow,

Ježišsu Kristu, Bohu a Pánu nassemu. — Modlime sa! —
Klatnime na kolena! — R. Vstaňte!

Wšemohúci, večný Bože! ktorý nie smrť hriessnikow, ale
ich život wždycky hlädáš: prijmi milostive modlitbu nassu, a
oslobod ich od modloslužebnosti a prived do cirkwe Swojej
swätej, ku cti a sláwe mena Tvojeho; sfrze Pána nasseho
atd. R. Amen.

(Po týchto modlitbách wezme knáz na bohu epistolnom do ruky
kríž tam prichýšaný, a obrátensť k ľudu odkrywa ho, a síce najprw
trochu zvrchu, potom, pokročiw bielej, odkrywa prawé rameno krí-
ža, naposledy postúpiw w prestried oltára, obhajuje celý kríž. Pri
každom odkrywani naspewuje, a to vždy wyšším a wyšším hlasom
antifonu):

Gjhlä, drewo kríža, na ktorom spašenie sweta wi-
selo! Sbor ju dospewuje: *Wodte, poklonme sa mu!*

(Potom sám knáz nesie kríž na miesto, pred oltárom prichýstane,
a, padnuw na kolena, modlí sa pred krížom, a za nim modlia sa
assistenti alebo ministranti a ľud. Pokud trwajú modlitby pred krí-
žom a hostáwanie sw. kríža, spiewa sbor úkory (domluwy). *O Pu-
du mój, ó nár ob mój!* (Popule meus.)

Modlitby pri poklone sw. kríža. — Bo-
že! ktorý si tajemstvo kríža swäteho k
nassemu spašeniu wywolit ráčil: udel nám,
prosimé Tá milosti, bysme, pobožne rozjí-
majúc o umučení Syna Tvojeho, užitku
wečného wykúpenia nekdy w nebesiach
účástnyhmi učineni byli. — **Onajsladšii Kri-**
ste Ježišsu! ktorý si dusse nasse na kríži od
wečného zatracenia za welikú cenu najdrah-
ššej krwi Swojej wykúpiť ráčil: **Tebä po-**
božne prosíme, abysme sfrze moc Tvojeho
kríža proti wšjetkým widitelným i newydi-
itelným nepriatelom spašenia nasseho obhá-
jeni byli. — **Bud, ó Ježišsu!** Twój swätý
kríž nassa útecha w zármutku, nassa podpo-
ra w malomyšelnosti, nasse utočiste w

núdzi, našša obrana proti hriechu, našša si-
la w pokuffeni a štít proti zlym úkladom
diabolským, našša chwála a najwzácnejšia
ozdoba w tomto žiwote, w hodinu ale smr-
ti našša najsladšia nádej, a w deň súdny
našša wečná radosť. — Káč, ó Pane Je-
žissu! Swój swätý križ a Swoju preborkú
smrtí medzi Tvojim súdom a medzi duffe
našše w hodinu smrti položít, aby sme sfrze
Tvoje slawné zásluby hriechow svojich od-
pufftenia dôjšt a s požehnanými Otca Tvo-
jeho do králowstwa nebeského wôjšt mohli.
— Pane Jezissu Kriste! sfrze to preborké
umučenie, ktoré si (dnešnieho dňa) pre nás
milerád na križi podstúpil, zvlášte keď
Tvoja najswätejšia duffa z tela vychá-
dzala, smiluj sa nad naššimi duffami, ktoré
si Swojou predrahou krvou wykúpít rá-
čil, aby neupadly do rúk nepriateľa pefel-
ného, keď ich budeš na Swój prísny súd
wolať, ale abys ich jako duffu lotra fajú-
ceho do raja nebeského wowiedol; ktorý žiješ
a králuješ s Bohom Otcom, w jednote
Ducha Swätého, po wšsetke wefy we-
fow. Amen.

(Po poklone sw. križa zajnú sa swiece na oltári a ibe knáz w
processit na miesto, kde byla wčera složená welebná swiatosť, ktorúž-
to otabitw a wžaw do rúk knáz nawracuje sa s ňou w processit k
weličkému oltáru. Pri prówode tomto sbor spiewa: „Sláwa a Krá-
ľ a sa žja w u je atb.

(Knáz prifflew s welebnou swiatosťou k oltáru, skladyje obeti,
riekajúc nad nimi obyčajné modlitby skladywacie: „Bápa I. tento

od Tebä + pozehnany neč wšůpi + k Tebe, Pane! a zofšůpina na nás milofrdenstwo Tvoje.“ — „Neč sä powznássa, Pane! modlitba moja, jako zápal pred obličajom Tvojim: neč budú ruky moje w obei wečernú pozdwižnuté atd.“ Neč zápalí w nás atd. (Jako na strane 104.)

(Po skladení sw. obei umýwa si knäz ruky, nič nehovoriac; potom u prostried oltára uklonenou hlavou a sopiatyma rukama sä modlí:)

W duchu ponížnosti a sformúteným srdcom predstupujeme pred Tebä, Pane! prijmi nás, a daj, aby dnes naša obeť pred obličajom Tvojim dokonaná byla, aby sä Tebe, Pane Bože! lúbila.

(Knäz obrätim sä k ľudu, mluví, jako obyčajne:)

Modlime sä, Bratia! aby moja i wašša obeť príjemná byla Bohu, Otcu wfšemohúcemu.

(Knäz spiewa:)

Spafitelným prikázaniem napomenutí a Božským ustanowením wyučení opowäzujeme sä powedať: Otče náš atd.

(Knäz ďalej powznešeným hlasom číta:)

Prosíme Tebä, ó Pane! wylsobod nás od wfšetkeho minulého, prítomného, budúceho zlého, a sfrze prímluvu blahosl. a slawnej wžby Panny a Rodičky Božej, Marie, sw. apofštolow, Petra a Pawla, Ondreja a wfšetkých Swätých (tu sä neprežeňáwa patenou), udeľ miľofstive pokoja za našich časow, aby sme pomocou miľofstwenstwa Tvojeho podporowaní, hriechow wžby sä zdržowali a ničím znepokojowaní nebyli; sfrze tohože Pána našeho atd. R. Amen.

(Knäz pokloniw sä, pozdwižuje pravou rukou Božie telo tak, aby bylo ob ľudu widené, ktoréžto potom hneď rozlomuje na tri častky, z ktorých jednu wpyššia do kalicha, nič nehovoriac; potom sä modlí:)

Pane Ježišsu Kriste! neďaj, aby požíwanie Tvojeho tela, ktoré já nehodný prijímať sä ofmelujem, mne k ľudu a zatraceniu slúžilo, ale aby mi poblä dobroty Tvojej k ochrane dušse i tela a k dostahnutiu spafenia prospelo; ktorý žiješ a kraluješ s Bohom Otcem atd. Am.

(Knáz berie sw. hostiu do ruky a hovorí:)

Chlieb nebeský wezmem, a meno Pána wzywám
budem.

(Krikrát sa bje w prse, za každým reknúc:)

Bane! nie som hodný, abyš wossiel pod strechu mo-
ju; ale rečni len slowo, a bude uzdravená duffa moja.

(Prežehnáwa sa tu sw. hostiou a hovorí:)

Zelo Pána nasseho, Jeziffa Krista, zachowaj du-
ffu moju k životu wečnému. Amen.

(Prisjíma Božie Zelo, potom si umywo prsty, modlí sa:)

Co sme ústama požiwali, nech čistá mysel pojme,
a tak obeť počasná bude nám ku prospěchu wečnému.

(Po sw. prisjímaní knáz nesie welebnú swiatosť w monstrancii
do hrobu Pána w procesii; pod touto sa spiewa:)

D zármutku, srdca smútku atb. alebo: K ressi ani na-
riekajte atb. alebo: Rewinnosti premilá atb. Potom sa dr-
ží lážen, alebo táto sa brží hneď po poslone sw. križa.

Odpoludňajšie služby Božie.

**Modlitba pri nawssťiwení Božieho hro-
bu.** — Padám pokorne na kolená pred tým-
to swätým hrobom a uctiwe sa Tebe kla-
ňám, ó dobrotiwý Wykupitelu duffe mojej,
Bane Jeziffu Kriste! Pewne werim, že si
tu w tejto poswätnej záclone osobne pri-
tomný, a nie len swojima telesnými očima
na muä hládiš, ale i do mojeho srdca sa
díwaš. Preto i já s prawou a žiwou wie-
rou tu na Teba hládim a tak dôwerne Ťa
wzywám, jako bych skutočne pred Tvojim
prawdiwým swätým hrobom klačal (a). Ó
najdobrotiwejší Otče nebeský! klačiac pred
týmto swätým hrobom, obetujem Ti Tvo-
jeho najmilejšieho Syna w tejto welebnej
swiatosti oltárnej so wssetskými jeho záslu-

hami za obeť wšsetkej cti, chwály a zwele-
 benia w spojení tej lásky, z ktorej si ho na
 tento swet poslal, a s tou obeťou, s ktorou
 sa on Tebe pri poslednej večeri a na križi
 obetowal, k Tvojej sláwe a welebnosti, k
 poznaniu Tvojej moci nad námi, k láska-
 wej pamiatke umučenia a smrti Tvojeho
 najmilejššieho Syna, Ježiša Krista, a po-
 božnosti, s chwálou a láskou wšsetkých
 Swätých, so wšsetkými Tebe milými obeť-
 mi, so wšsetkou úctou Rodičky Božej, mo-
 jeho swätého andela strážca a wšsetkých wy-
 wolených Božích, obetujem Ti Tvojeho
 najmilejššieho Syna, w tejto welebnej swia-
 tosti oltárnej skrytého, k podakowaniu za
 stworenie a vykúpenie moje, za ustanowe-
 nie najswät. swiatošti; lebo wiem a silne
 verím, že toto je chlieb andelský, a náš
 Spasiteľ, ktorý byl pre nasse briechy umu-
 čený a pochovaný, ktorý tretieho dňa wstal
 z mrtvých, sedí na pravici moci Tvojej, a
 že žije a kraluje s Tebou, w jednote Ducha
 Swätého, na weky wefow. Amen.

Slitánie o ukrižowani Krista Pána.

(tiež na wyročné dni nalezenia a powýšsienia sw. Krža.)

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

Kriste, }
 uslyš nás!
 wyslyš nás!

Dtče z nebies, Bože,
Synu Wykupitelu sweta, Bože,
Duchu Swätých, Bože,
Swätá Trojico, jeden Bože,
Ježíssu k obawnej smrti kríž a newinne odsüdený,
" tážhm krížom obtäžený,
" s krížom na horu Kalwáriu jako zločinec wedený,
" kłincami na kríži pribity,
" s krížom od zeme wyzdwihnuty,
" na kríži posmiewany,
" za Swojich nepriatekow na kríži orobujúci,
" na kríži fu kajúcemu lotrowi milosrdný,
" o Swoju milú matku pod krížom stojácu peklivy,
" na kríži octom a žlkou napájany,
" náramným smädom na kríži trápený,
" ktorý si na kríži do rúk Otca nebestského ducha
Swojeho poručil,
" ktorý si sä za nás na kríži obetowal,
" ktorý si krížom wštetel swet wykúpil,
" ktorý si až k smrti kríž a byl učineny poslušným,
" ktorý si na kríži Swoju sw. cirkew bolestne zplodil,
" ktorý si na kríži wstážstwo nad Swojimi i na-
ssimi nepriateľmi obdržal,
" ktorý si nám na kríži prameň života otvoril,
" ktorý si krížom do sláwy Swojej wštel,
" ktorý krížom wšetto k Sebe tiabneš,

smiluj sa nad nami!

Buď nám milostivy, } odpusti nám Ježíssu!
} uslyš nás Ježíssu!

Od wšettého zlého,
Od wšellitého hriechu,
Od tážlého pokussenia k zlému,
Od náhlej a nenadálej smrti,
Od úkladow diabolských,
Od wšettej winy a pokuty,
Od brožného ortielu bezbožných,
Od časného i wečného zahynutia,
Skrze Twój swätý kríž,

" Tvoje bolesti a muhy na kríži,
" Twój smäd na kríži,
" Tvojeho Ducha Bohu Otcu poručenie na kríži,
" otworenie Tvojeho sw. boku na kríži,

wyľobos nás, Ježíssu!

Strze wyliała Twojej sw. krwi na križi,
 „ prijatie Tvojich sw. pät rán na križi,
 „ Tvoju prehorkü smrti na križi,

} myšľoböb nás,
 Ježišsu!

W hodinu smrti nassej,
 W deň súdny,
 My hriešnici,

Abys nám pre Tvoj sw. križ odpustil ráčil,
 Abys nám pre Tvoj sw. križ milostivý byť ráčil,
 Abys nás pre Tvoj sw. križ k pravému poňaniu pri-
 viesť ráčil,

Abys pre Tvoj sw. križ Svoju sw. cirkev spravovať a
 zachovať ráčil,

Abys pre Tvoj sw. križ námestníka aposťolského i wšse-
 tek duchovný slaw w sw. náboženstwe zachovať ráčil,

Abys pre Tvoj sw. križ kráľom a kniežatom kresťanským
 pokoj a swornosť dať ráčil,

Abys pre Tvoj sw. križ wšsetkému ľudu kresťanskému po-
 koj a jednotu udeliť ráčil,

Abys pre Tvoj sw. križ cirkev Svoju proti wšsetkým
 blúdom a kacírstwam ochraňovať ráčil,

Abys w srdciach nassich wrúcnu uctivosť k Tvojemu kri-
 žu swätému rozniť ráčil,

Abys nás strze moc Tvojeho sw. križa proti wšsetkým
 nepriateľom ochrániť ráčil,

Abys nás užítkov Tvojeho sw. križa učastnými učí-
 niť ráčil,

Abys wšsetkých ctiteľow Tvojeho sw. križa w Svojej
 milosti zachovať ráčil,

Abys pre Tvoj sw. križ hlad, mor a wojnu od nás od-
 wrátiť ráčil,

Abys nám pre Tvoj sw. križ w hodinu smrti milostivý
 byť ráčil,

Abys pre Tvoj sw. križ duffičkám w očistci odpočinu-
 tie večné dať ráčil,

Abys nás pre Tvoj sw. križ uslyšať ráčil,
 Ježišsu ukrižovaný,

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusti nám Ježišsu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás Ježišsu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi,
 Ježišsu!

Čü profíme, uslyš nás!

Strze wysi — *Y. Punciat em Frmi na krili,*

) *kat*

" prij

" Twi

W hodinu

W deň sú

My hriess

Abys nái

Abys nán

Abys nái

wie

Abys pre

zac

Abys pr

tef

Abys pr

pr

Abys pr

foj

Abys pr

bl

Abys w

ž

Abys ná

n

Abys r

n

Abys r

n

Abys

w

Abys

w

Abys

w

Abys

w

Abys

w

Ježíš

Bará

Bará

Bará

Ježíš:

Tyroler ur. Pest. 854.

Ježíšsu Kriste, } uslyš nás!
 } vyslyš nás!

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

Otče náš.

† A neuvoď nás w pokušenie.

R. Ale zbav nás odo zlého.

† Pozdramený buď križ presväty.

R. Na ktorom wisel Spasitel sweta.

† Tvoj sw. križ ctíme, ó Pane!

R. Na Tvoje slavné umučenie pamätujeme.

† Toto znamenie križa bude na nebi.

R. Keď príde Pán k súdu.

† Pane, vyslyš modlitbu moju!

R. A wolanie moje príd k Tebe.

Modlitby (bláďaj na strane 528 pri poklone sw. križa.)

Modlitba o siedmych slovách Krista Pána na križi. — Pane Ježíšsu Kriste, Synu Boha živeho! Ty si w poslední deň žiwota Swojeho na križi wisiaci sedem slów wyriekol, na ktoré nikdy nemáme zapomenuť. Prosím Ťa sŕdze moc týchto sedem slów ráč mi odpustiť wššetkých sedem smrtelných hriechow, jako : pýchu, lakomstvo, nečistotu, závišť, obžerstwo a preplňowanie, hnev, lenivosť w službách Božích a wšsetke ostatnie odtuď pochádzajúce hriechy. Ó Pane! jako Ty si na križi wisiaci prereknul : „Otče! odpuť im, lebonewedia, čo činia,“ tak tiež i mne daj také sŕdce, abych z lásky k Tebe wdäčne odpustil (a) wšsetkým, ktorí mä obrazili. — A jako Ty si k zločincowi prereknul : „Dnes budeš so mnou w raji,“ tak tiež i mne daj žiť, abyš ku mne w hodinu smrti milostive prehovoril : „Dnes budeš so mnou w raji.“ — Jako Ty si ku Swojej miléj matke prehovoril : „Ženo, hlá syn twój!“ a k učeníkowi Jánowi : „Hlá, matka tvoja!“ tak tiež udeľ mne, abych sŕdze pravú lásku s Matkou Tvojou spojený (á) byl (a). — Jako Ty si swolal : „Bože môj!

prečo si mä opustil?“ tak udel mne takej milosti, abych w každom zármutku a potrebe celým srdcom svolal mo-
hol (a): *Otče mój! buď mne hriešnému milostivý. Spravuj a ríd mnä, Kráľu mój a Bože mój! ktorý si mä krvou Svojou vykúpil. — Jako Ty si reknul: „Žižním!“ totižto po vykúpení duffi sw. otcow, ktorí w prebpekle uwäznení sotrwávali a na príchod Twój čakali; daj, abych i já žižnil (a) po Tebe, ó Pane! lebo Ty si studnica wody živej, žebych Tã mohol (a) celým srdcom žižniwe milovať. — Jako Ty si riekol: „Otče! do Twojich rúk porúčam ducha svojeho,“ daj, ó Pane a Spasiteľu mój! abych i já pri svojom skonávaní to samé povedať mohol (a), a prijmi ducha mojeho k Sebe. — A jako Ty si povedal: „Dokonané je!“ totižto wšetky práce a bolesti sú už dokonané, ktoré si Ty za nás hriešnikow podstúpil: udel mi Spasiteľu mój! abych Tã w okamžení, keď sa bude duffa od tela mojeho lúčiť, slyšsal, (a) tieto potesné slowá: *Ľahá, priateľskyňa moja! vojdi so Swätými a wYWolenými mojimi do kráľowstwa mojeho, abys tam wečne blahoslavenstvo požiwala. Ameň.**

R jutrnému bielej soboty. — *Narieľanta (Lamentácie) alebo plač Jeremiášsa proroka.*

I. Narieľantie. — *3 narieľania Jeremiášsa proroka. — Set h. Milosrdenstvo Pánowo, že neopustil mnä, lebo nestončili sa stebrošti jeho. — Set h. Dbnowuje sa každé ráno, Božel veľiká je wernosť. Tvoja. — Set h. Časť moja je Pán, rekla duffa moja: preto budem ho očakáwať. — Te t h. Dobré je búfať s milčaniem spasenie Božie. — Te t h. Dobrý je Pán búfajúcim w neho, duffi hlábajúcej jeho. — Te t h. Dobré je mužowi, keď wezme jarmo w mladosti svojej. — Job. Dube sebieť w samote, a umlne; lebo pozdwiol ho na seba. — Job. Polož w práču ústa svoje, až by byla nábej. — Job. Podáwa líce bijúcemu, nasíti sa pohanením. — Jeruzalem! Jeruzalem! obráť sa k Pánu Bohu tvojemu!*

II. Narieľantie. — *Jak zatemnelo zlato, prementlo sa striebro dobré; rozšypaly sa lamene swätiny na začiatku wšetkých wšchobow. — Bet h. Synowie Sionští čestní, odesk zlatom čistým, jak sú počítaní za nádoby hlinené, biela rúk hrnčiarowých. — Gime I. Ešte je potwory morské obnažily prsta, nabáľaly stence svoje, a bečra ľubu mojeho je ukrutná, jako sšros na pustatine. — Da let h*

Prischnul jazyl sopajuceho k brtanu ob smadu: malicki profili chleba, a nebylo, kdoby im lamal. — He. Ktori jedawali rozposine krmy, pohynuli wo wchoboch, ktori byli chowani w sjarlate, chopili sa lajna. — Wa u. A rozhojnili sa nepravosti Sobomsla, ktera je podwratená w okamzenti, bez prictnenia rúf. — Jeruzalem! Jeruzalem! obrát sa k Pánu Bohu twojemu!

III. Marie k anie. — Zaclna sa modlitba Jeremiassa proroka. — Rozpomeň sa, Pane! čo sa nám prihobilo; pozri a wid pobanenie nasse. Deditwo nasse obrátilo sa k cudzim, a domy nasse k inoplemennikom. Siroty sme ostali bez otca, matky nasse jako wbow. Wobu nassu za peniaze sme pili, brewo nasse za cenu sme kupowali. Za krky nasse honeni sme byli, ukonali sme sa, a neodpocinuli sme si. Egypctwi sme pobali ruku i Kiristom, aby sme sa nasytiti. Dtcowie nassi zhresili a neni ich, a my sme nepravosti ich nosili. Sluzebnici panowali nad nami, nebylo, kdoby wyslobobil z rúk ich. W dusiach nassich nosili sme chlieb nás, pred mecom na pustatine. Koza nassa jako pec obhorela, trnula pred napadom hladu. Zeny na Sione zlabené, a panny w mestach Judowych. — Jeruzalem! Jeruzalem! obrát sa k Pánu Bohu twojemu!

S mi luj sa n a b o m n o u B o z e (hladaš na strane 257.)

P o z e h n a n ý P á n B o h i z r a e l s k ý (hladaš na strane 352.)

Na bielu sobotu.

Poučení. — Biela sobota je pamätny deň toho, že keď telo Pána Ježiša Krista ležalo w hrobe, dusša jeho sa odobrala do predpekliá, w ktorom dusse mrtvých nábožných ľudí bydlely, kde w blaženej nádeji na svoje vykúpenie pokojne a bez bolesti čakali, až k nim Ježiš zostúpil. Meno bielej soboty pochobi od túb, že w ten deň dospeli, na wieru Kristowu obrátení ľudie, ktorí wtedy slawne pokrstení býwali, obliekli čisté biele rúcho, na znamenie nadobudnutej newinnosti, aby ho nosili až do bielej nedele.

— Noc bielej soboty menuje sa weliká, tolko čo wytečná slawná noc, odkud i meno swiatku wzkriesenia Pána welikánoc. — Sobota táto wniká mnohými sw. obrádmí, ktoré wätším dielom upominajú na to, že ony wofateby býwaly konané, nie jako wčil, wo dne, ale w noci, jakožto príprawa k slawnosti welikonočnej. — Obrády a služby Božie bielej soboty dejú sa na začiatku w truchlivej barwe swetej; čím ale

dál, tým sa stávajú radostnejšie a w barwe bielej, až sa dokončujú radostným a k e l u j a ; lebo ožiwel, ktorý este byl pochowany. — A sice za rána je este w chráme Božom wšetko ticho a pusto, ani len horiacej swiečky tam newidno; lebo wtedy este Kristus w hrobe ležal. Prvé, čo sa pri bielosobotných službách Božích koná, je zehnanie ohňa, o ktorom lub pospolitý to drží: že praj Judáša pála. Porekadlo toto je starobawne a wyznamenáwa: že jako pozostalý z predosleho roku sw. olej nastúpeniem nowého sw. oleja w ohni spálený býwa: tak i Judáš, ktorý Ježiša Krista zradil, horí w ohni, a to w ohni wečného zatracenia.

Oheň wyznamenáwa z mrtvých wstaleho Krista. Poblá ustanowenia cirkwe swätej nezapaľuje sa oheň tento ob druheho ohňa, ale sa z iskry, z kremeňa wykresanej, kriesi, ktorážto sa w plameň rozduchuje a plameňom týmto sa potom zajnú ubliá a triesty, pred kostolom na hrbe polože-

né. — Keď je už takto oheň pri-
chystaná, vyňbe knáz s asistentmi
alebo s ministrantmi, ktorí nesú
kríž, svätenú wobu, 5 hrúb te-
miánových, kabitelnicu, trojra-
menník s troma naň wsadenými
woskowicami a passál, pred ko-
stol. Tu potom žehná oheň a 5
hrúb temiánových medzi mobil-
bami. Ob tohoto požehnaného o-
hňa sa majú swiece a lampy w
kostole pozapaľovať a žeravým, z
neho wzáčím uhltem, kabitelnica
naplní, na znamenie: že strže
milosť Kristowu wšeci ľudie, kto-
rí sa môžu pod swiecami rozu-
mieť osvietení a k láske zapálení
býwajú. Že sa iskra z kameňa
wypresáwa a z istry potrebný k
službám Božím oheň a swetlo
powstáwa, to wyznamenáwa: že
je Kristus uholný kameň, ktorý ale
židi zawrhli; že je uholným ka-
meňom krest. kat. cirkwe, zo ži-
bow i pohánow powstaje, a ten-
to uholný kameň Kristus Pán je
„opravdiwé swetlo sweta,
ktoré každého na tento
swet pričádzaajúcebo
čloweka oswicuje.“ Ten str-
že nebo nabywa buďa naša opraw-
diwého swetla, k poznaniu spraw-
edlnosti; on obriewa, on zapá-
ľuje srdca nasse k nasledowanju
sprawedlnosti a zákona Božieho;
od neho a strže nebo máme wšet-
ko. Na znat toho sa wšetky swie-
ce w chráme ob tobože oňna za-
paľujú. Starožijný obyčaj kat.
cirkwe je, wšetko to, čeho ona
pri službách Božích užíwa. pože-
hnať alebo poswätiti, t. j. nektoré
weci wyriešaniem zwláštných mo-
blitieb ob obecného užíwanja od-
beť a k poswätnému cieľu ur-
čiť. Kriest sa ale z istry w kre-
meni slytej a z neho wkpresanej,
na znamenie: že byl Kristus, to
prawé swetlo, strže smri a pohre-
benie Swoje za nektorý čas tak
rečeno wyhasnutý a sláwa jeho
byla ukrytá; ale w čas Swojeho
slawného wzkriesenia wstal a wy-

šiel z imawého hrobu s o mnoho
wätším blestom, a začal celý swet
ozarowat nowým nebestým ble-
stom, t. j. na znamenie toho: že
je Kristus swetlo, ktoré sa nám
po zámení welikého piatku zase
wesele zajašalo.

Trojramenník (triangul)
t. j. trojramenný swietnik, na pro-
stú palicu alebo trstenicu nasa-
dzený, na ktorýžto sú tri swiece na-
strčené, ktoré sa jedna za druhou
nowoswäcenným ohňom pozapaľu-
jú, wyznamenáwa našwu. Troji-
cu. A sice ty tri z jednorúčkowé-
ho swietnika, troma ramenami sa
končiaceho, wynikajúce rozžaté
swiece značia to: že Boh je ten
jeden wo Swojej bytnosti a tro-
ji w osobách, t. j. že Boh je tro-
jebný. — Knáz, dokonaw žebna-
nie oňna, alebo diacon, prv nežli
do ruky wźme trojramenník, wy-
zlečie zo seba rúcho (pluwidále ale-
bo dalmatiku) swetlej barwy a
miesto neho obliečie bielo, ktoráž-
to biela barwa w potáhu na nás
rozu m znamená duchowné oswie-
tenie, swetlo wiery, swetlo praw-
dy; w potáhu na nassu slobo d-
nú wól u znamená čistotu srd-
ca, newinnosť, swiatosť; w po-
táhu na nasse ciky znamená ra-
bosť, šťastie, wečné blahoslawen-
stwo; lebo nám wšetko toto, čo
biela barwa wyobrazuje, zaopa-
tril ten, ktoréhožto meno knáz,
alebo jaben — wźaw do ruky troj-
ramenný swietnik, a nowoswäce-
ným ohňom zapáľiw tri na ňom
postawené swiece, jednu totižto za-
páľiw wo dveroch chránowých,
druhú sried chrámu a tretiu pred
oltárom, a pri každom zapálení
pokloniw sa — pronáša po tri-
krát, wždy wšším hlasom: „Lu-
men Christi (Swetlo Kristowo).
Na čo sbor spewáťow odpoweda:
„Deo gratias!“ (Wďaky Bohu!).
Pobožný ľud bďkuje tu Bohu, že
Jednorodzeneho Syna Swojeho
poslal pre nasse oswietenie a wy-
naučenie. Zapáľujú sa wšetke swet-

lá w kostole swiecou, na trojramenníku horiacou, na znamenie: že wšetko oswietené pochádza od nášho. Trojice, zvláštne, že wšetko swetlo, prawda, milosť a láska z počiatku byla od Ježišsa Krista apóstolom, učenníkom a weriacim ubelená, a wždy len strže nebo ich nástupcom a wšetkým weriacim ubelená býwa.

P a s s á l, to jest: hrubá, welikonočná horiaca swieca wyznamenáwa z mrtwých wstaleho Krista Pána. — Welikonočná swieca býwa na piatich miestach na spoločnosť kríža powrtaná, do ktorých päť dier sa wsádza päť, požehnaných zrn, čili hrúb temiánových (labidlowých), ktoré wyobrazujú päť líncow a päť rán Krista Pána, ktoréžto on po slawnom z mrtwých wstani na swojom oslawenom tele pozostawil a učenníkom Swojim ukázal. Je sú zrná tie z temiánu (labidla) pristrojené, to wyznamenáwa drabú a woňawú masť, ktorou Nikodem a Jozef z Arimatye mrtvé sw. telo Kristowo natreli a zabalzamowali. Welikonočná swieca zapaluje sa po prvýkrát rozžatou už swiecou z onoho trojramenníka, na spomienku toho: že Boh Syn je od Otca od wčnosti zplodený, časom ale je zostal člowekom, aby wielké bielo ľudského wylúpenia dokonal. Dnou rozžatou swiecou z trojramenníka zapalujú sa tiež i lampy, na znamenie: že wšetko swetlo swój počiatok berie od Boha, Otca swetiel strže Ježišsa Krista, ktorýžto je swetlo swetiel; a že sa strže milosť ducha Swätého na ľudí wyliewa. Horíaca welikonočná swieca upotrebúwa sa este w ten samý deň i zehnaníu wody Kristovej, po ktorom sa ona kladie na prawý bok oltára, t. j. na ten bok, kde sa ewanbellium čítawa, a tam pod službami Božími, totižto pod sw. missou pred spiewaním sw. ewanbellium tajbú nebesu až po nanebewskú-

penie Krista Pána, sa zapaluje, na znamenie: že Ježiš Kristus do Swojom z mrtwých wstani esse za štyrych dni na zemi zostal, a s učenníkami Swojimi obcowal. Potom spiewa sahen wyznamu plnú chwálopieseň: „Exultet“ (Plesajte). Pod ktorou 5 zehnaných zrn labidlowých do pasťálu w podobu sw. kríža wstrka, passál a lampu pred hlawným oltárom zapaluje. — Po wospiewanej chwálopiesni číta sa 12 proroctwi (profecii), na znamenie: že sa wčil wšetke proroctwa wplnili na Ježišowi, ktoré byly o ňom od počiatku sweta powybdávané. Číslo 12 znamená bez počtyby 12 apóstolow, ktorí wplnienie týchto proroctwí po wšetkých krajinách sweta oblawowali. — Po proroctwách občitaných alebo obspiewaných knáz ide belawým plumiálom odety lu křtiteľnici zehnat túto i wodu křtownú. Tu sa prednássa křiz a rozžatý passál. Křtowná woda znamená křw Křtownu, ktorou býwa duša nassa očistená, a diabol, jako Garao w čertwenom mori, zatopený a moc jeho zlomená.

Spiewa sa pri křtiteľnici: „Jako jelen túži po wodách tekúciach, tak túži duša moja po Tebe o Bože! Smáadne duša moja k Bohu silnému, žiwe mu: keď je prídem a ukážem sa pred twárou Božou? — Knáz potom medzi modlitbami zehná wodu, a zehnájac ju prebeluje ju powrchu rukou w podobu kríža; čím sa nám pripomína Křtowna smrť křtca, ktorážto je základom milosť sw. křtu. Knáz sa tiež blažou dotkne wody, čo znamená: že, jako sa wčas stworenia Duch Sw. wynással nad wodami: tak sa i wčil milosťou Swojou wynássa nad tými, ktorí swiatosť křtu prijímajú, a naplňuje ich nebestým swetlom a mocou. Knáz obdeluje a wylapáwa wodu na

šťtyr strany sweta, čo znamená : že majú poblá úlohy Kristovej wšetky strany sweta účást brať w swiatosti krstu. Dalej : knáz býcha na wodu, na znamenie : že jako pri stworení wdychnuje Stworiteľ do človeka duffu ožiwujúcu ho : tak strže swiatost krstu krstencom nový život duffený dáwa, a že jako Kristus apostolom, dýchnuw na nich, šdelil Duča Sw., podobne i nás strže swiatosti krstu milosti Duča Swätého účátnými činí. Z tej príčiny tiež knáz welikonočnú swiecu, ktorá wyobrazuje Krista, trikrát do krstowej wody zamára, za každým wyšfej a hlasnejšie zaspiewajúc : „Nech sa moc Swoja, Duču Swätú! na túto wodu rozleje, a učíň ju hohným prameňom nowozrodzenia.“ Strže toto cirkeľ sw. to oznamuje : že Ježiš Kristus strže milost Duča Swätého poswäčuje wodu krstownú tak, jako kebyš w čas krstu Swojebo poswätíl wodu potoka jordánsteho, a oslobodzuje krstencow od nákazy briedow. — Po týchto modlitbách lub ob prislubujúcih knázow býwa swäcenou wodobou pokropený. Naposledy knáz krstownú wodu swäcenným olejom a križmou obletiwa a miešfa, čo znamená z čiastky spojenie Krista s ľudom, z čiastky i hojnosť milosti Duča Sw., ktorážto nám w swiatosti krstu duffené očistenie spôsobuje a dokonáwa, a do krstencow milost Duča Swätého s trojným hlawným pomazaním a dobrodením, jako : s wierou, nádejou a láskou wliewa. Lebo poswäceny olej a križma sú obrazy milosti a pomazania Duča Swätého. Prwej ale, nežli knáz sw. olejom a križmou krstownú wodu obleje a smiešfa, kropí žehnanou (swätenou) wodobu prítomných, aby sa strže to každý rozpomenul na prijatú swiatost krstu a na ten slub, ktorým byl život svoj Bohu poswätíl. Krstowná woda sa len dnes a w swätobussnú sobotu

žehná, preto : ponewáč za starodáwna čiwěnci wo wiere čili katechumeni, súc k tomu pripravěni, w týchto dnöch býwali slawne krstěni.

Wo žehnaní krstiteľnice knáz s affikentmi alebo ministrantmi sa nawracuje k oltáru, na ktoréhožto najboľnejšom stupni sa bolu twárou zwali; mežitým sa litánie o wšetkyh Swätých ob sboru swätow obspewujú, a keď sa spiewa : „Wryhriešnici,“ knáz s prisluzníkami hore wstáwa a obchádza do sakristie, — odkud zase w messnom bielom rúchu prihádza k oltáru slúžil swätú missu. — Knáz líha pred oltárom na twár, aby Boha strže orodowanie wšetkyh Swätých pokorne prosil, žeby ráčil milost sw. krstu wšetkým ľudom bez wšminty udeliť, a opäť wstáwa hore, aby isto, jako wšeci strže hrieš umrelí a pochowani byli, tak zase wšeci s Kristom, čo nové stworenie k milosti a k wečnému životu powstali mohli.

Oltár, ktorý byl ob weľkého piatku až pobnes wšelikej krásy zdatený, wečil sa už w najslawnejšom stfowe ligoce, čo wyobrazuje weľaslawné a neporušiteľné telo, ktoré Ježiš pri Swojom wzkriesení wjal na seba; wyznamenáwa tiež radošť, s ktorou cirkeľ slawné zmrtwýchwstanie Pána wita. Z zwony sa už a warhaný (organ) na „Gloria“ ožiwajú pre radošť nad wzkriesením Pána. Táto preměna znamená : že apóstoli, w hlásaní ewangelium podobni zwonom tak, jako tieto, w čas umučenia Kristowbo, mlčali a ukrywali sa, po slawnom wzkriesení jeho ale tak, jako sa tieto na „Gloria“ weselým hlasom ozwaly, i oni w duchu zapálent zase sa žiatwili, a wzkriesenie Kristowo i jeho sw. učenie oblassowali; pritom nabrečená preměna znamená tiež nassu radošť. Že sa toto priam dnes koná,

prčina je tá : lebo sa sw. mssa to-
hoto dňa, ktorá pred tým len wo
welikonocnú noc býwala držaná,
weil wo dne obdawúwa. — Pri
dnešnej sw. mssi neni wchodu
(introitu); lebo wchod tu sw. mssi
obsahowal lebyst celý žalm, a swie-
twawal sa, pokuž sa lud do ko-
stola neshromadžbil. Ponewác sa
ale lud w noc wzkriesenia Krista
Pána, aby pri spomenutých obra-
doch mohol byt prítomný, už bez
toho shromadžbil; preto sa pri
tejto swätwečnej mssi žiaden
wchod nespiewal.

Po prečítaní epistoly zaspie-
wa knáz po trikrát, a to wždy
wýšším hlasom radoštné „alle-
luja“, na čo sbor spewákow to
samé za každým odpoweba. Wy-
necháwa sa *Re do*, ponewác ono
lebyst ob pokrstenow býwalo ob-
riečané; wnecháwa sa *Agnus Dei*,
ponewác sa ono už w hore spo-

menutých litániach nachádzja; wy-
necháwa sa tiež *bo st pokoj a*,
ponewác sa Ježiš ucenníkom Swo-
sim ešte nebyl žiawil. — Po pri-
šimani obdawujú sa nespoxy (we-
čierē), ktoréžto sú veľmi krátke a
talmer žiadne, preto : ponewác so-
bota táto predobrazuje wečne ra-
doštný deň odpočinku w nebesiach,
ktorý nema wečera. Pri nespo-
rách týchto sbor spiewa bez orga-
nu 116. žalm : „Alleluja.
Chwálte Pána w setke ná-
rody atd.“ Po skončení žalmu
knáz zaspiewa antifonu : „Ra-
skonaní ale soboty“ ktorú
sbor dospewuje. Po antifone za-
spiewa Marianškú chwálopieseň :
„Welebi duša moja Pá-
na,“ ktorú pobodne sbor dospewu-
je. — Za nespojami nasleduje
molitba, za molitbou slavné :
„Ite missa est alleluja alleluja“
a záwerka sw. msse.

Žehnanie ohňa.

(Najprw sa wykreše oheň z kremeňa wonku pri kostole, a týmto
sa zajnú ublija; potom knáz s assistentmi alebo ministrantmi, nesú-
cimi kríž, swäcenú wabu, 5 hráb temjánowých, kadiblo, trojsra-
menník a passál, wyjde pred kostol a požehnáwa oheň nasledujúcimi
molitbami :)

Pán s wami ! R. S s duchom twojim. — Modlime sa !

Bože ! ktorý si weriacim strze Syna Swojeho, uholný
to kameň, udelil ohňa jasnosti Swojej : zatšwák tento z kre-
meňa wnowe wykresaný oheň t nassej potrebe, a popraj,
aby sme po čas tejto welikonocnej slawnosti žiadostami nebe-
skýmí tak zahoreli, žeby sme sa t hodom wečnej jasnosti čistý-
mi myslami dostali ; strze tohože Krista, Pána nasseho. R.
Ameň. — Modlime sa !

Pane Bože, Dite wšemohúci, swetlo nezhasitelné ! ktorý
si wsetke swetlá stworil : požehnaj swetlo toto, ob Teba po-
swätené a požehnané, ktorý si celý swet oswietil, aby sme byli
swetlom milosti Tvojej oswietení a ohňom lásky Tvojej zapá-
lení, a jako si Mojžiš oswietil, keď wychádzal z Egypta,
tak tiež zapál srdca a oswieť mysle nasse, aby sme sa t
žiwotu a swetlu wečnému dostali ; strze Krista, Pána nasseho.
R. Ameň. — Modlime sa !

Pane swätý, Dítě wšemohúci, večný Bože! ráč byt s pomocou Swojou pri nás, keď tento oheň w meno Tvoje a w meno Jednorodzeného Syna Tvojeho a Pána nasseho, Jezíssa Krista a Ducha Swätého požehnávame, a brán nás proti ohnivým štelám nepriateľa, a oswieť nás milosťou Swojou; ktorý žiješ a kraluješ s týmže Jednorodzeným Tvojim a Duchom Swätým, Boh, na weky wekow. R. Amen.

(Knäz požehnáva 5. bráb temíanowých, rieľajúc túto modlitbu:)

Prošime Tebä, wšemohúci Bože! daj, aby sä hojnosť požehnaní Tvojeho na zápal tento wyliala, a zažni, nemi-diteľný preporoditeľu! toto nočné swetlo, aby sä nie len obeľ, ktorážto je tejto noci prinesená, tajným primiešsaniem swetla Tvojeho zaligotala; ale aby sä, kamkoľwek bude nečo z tajemstwa poswäcení tohoto zanesené, moc welebnosti Tvojej, po zatlačenej neprávosti podwobu diabolského, ukázala; štrže Krista, Pána nasseho. R. Amen.

(Vob touto modlitbou naplňujú prístužníci kaditeľnicu nowo-žehnaným ohňom, do ktorej potom knäz, dokonaw modlitbu, stábie temían a týmto, pokropiw najprw swäcenou wobou, okuruse oných päť bráb temíanowých a oheň, rieľajúc: „Pokropíš mä, Pane! iz pom, a oči stený budem; obmysješ mä, a nab sneh obteľený budem.“ — Mezžitým sä powybáššajú wšetke swetlá w kostole, aby sä nowožehnaným ohňom pozapaľowaly. Potom jaben, do bielej dalmatiky preoblečený, alebo i sám knäz wejme do ruky trojramenník a, wojdúc do kostola, zážen jednu z troch na ňom postawených swiec a, pokloniw sä, zaspiewa: Swetlo Kristowo a šbor odpoweda: Bohu wdäky! w prostrieb kostola zážne družú, a tu, pokloniw sä, to iue zaspiewa wyšším hlasom; naposledy, postúpiv k oltáru, zážen tretiu a, pokloniw sä, zaspiewa to isté zwýššeným hlasom. Potom knäz prišpúpi k oltáru na bot epistolný, jaben ale, obdržaw od knäza požehnanie týmto slowami: „Pán neč je w šrdci twosjom a w úštach twosjich, abys jebo welikonočnú sláwu hodne a naležite zwestowal, w meny Dca i Syna + i Ducha Sw. Amen“, spiewa, alebo kde není asistentow, i sám knäz spiewa túto chwälo pieseň:)

Blesajte swätí andeli! plešajte húfy nebeské! zwučte trúby pokoja! zwučte zwukom slawným! ohlaššujte wznesšenú sláwu kráľa wítážneho! Blesaj zem, ohňom nebeským ožiarená, swetlom jasným kráľa wečného obkľučená! plešaj swet podiwone oblažený! ššupina šlepoty špadla z očí Tuojich. Blesaj matko nábožných, cirkew swätá! Tebe swietli plameň prawdy

Božškej; Tebe žiari nádej žiwota wečného! Prospewujte národy; prospewujte Pánowi; prospewujte hlasom radosným! A preto i wy tu prítomní bratia najmilejší! pri tomto tak podivne jasnom swätom swetle, prosím, wzhýmajte spolu so mnou milosrdenstvo Boha wšsemohúceho, aby sä ten, ktorý mä z nezaslúženej milosti do počtu knäzow (lewítow) svojich prijať ráčil, plameňom wečným lásky Swojej dotknul srdca mojeho, a mdlý mój chwálosper k sláwe jeho ožiwil a dokonäl. Strže Pána nasseho, Ježišsa Krista, Syna Swojeho; ktorý žije a kraluje s nim, w jednote Duchä Swäteho, Boh,

Na weky wekom. R. Amen. — *V.* Pán s wámi! R. J s duchom twojim! — *V.* Pozdwihnite srdcia! R. Pozdwišli sme ich k Pánu! — *V.* Wzbáwajme wdäky Pánu Bohu nassemu! R. Hodno i spravedliwo je.

Práwe hodno a spravedliwo je, newiditeľného Boha, Otea wšsemohúceho, a jeho Jednorodzeného Syna, Pána nasseho, Ježišsa Krista celým srdcom i duffou a plným hlasom chwáliť, toho, ktorý za nás Oteu wečnému dlh Adamow splatil a dlžný list starého hriechu krvou Swojou zotrel. Lebo toto je slawnosť welikonočná, w ktorú pravý Baránoš byl zabitý, ktorého krvou sú dweraje (srdcia) weriacich zaswäcené. Toto je tá noc, w ktorú si otcow nassich synow izraelských, w ywedených z Egypta, nechal suchou nohou prejsť pres more čerwené. Toto je teby tá noc, w ktorú ohniwý slp mrakotu hriechow swetlom svojim rozohnal. Toto je tá noc, ktorá dnes wšsetkých po celom swete, ktorí weria w Krista, z neprávosti sweta a z mrakôt hriechu wytrhnutých, zase na milosť priwádza a poswäcuje. Toto je tá noc, w ktorú Kristus wäzby smrti potrhal a z hrobu wstal jako witäz nad pekľom. Lebo nič by nám nebylo osožilo, že sme sä narodili, keby sme nebyli wykúpení. O jak podivná je dobrota

Tvoja naproti nám! Ó neoceniteľná je láska Tvoja! abyš služebníka vykúpil, vydal si Syna Svojeho na smrť! Ó iste potrebné bylo Adamovo prehressenie, ktorého je smrťou Kristovou zotreté! Ó šťastlivá žena, ktorá takého a tak veľkého Vykupiteľa mať zaslúžila! Ó iste blahoslavená to noc, ktorá len sama byla hodna vedieť čas i hodinu, w ktorú Kristus wstal z hrobu! Toto je tá noc, o ktorej je písané: a noc jako deň bude osvietená, a noc je osvietenie moje w rozkossach mojich. Táto tedy swätá noc wyobcúwa nepráwosti, obmýwa winy a nawracuje newinnosť padlým a potessenie zarmúceným. Wyobcúwa nenávisť, zaprowadzuje swornosť a podmaňuje cisárstwa.

(Tu jašen wsadzuje 5 žehnaných hrúd temianových do passkálu w podobu kríža.)

Prijmi tedy, swätý Otče! w túto milosti plnú noc wečernú obeť zápalu tohoto, ktorú Ti pri tomto slawnom obetowani veľikonočnej woskowice, z práce pčiel swätoswätá cirkew rukama služebníkow svojich prináša. Ale už známe sláwu tohoto pásskálu, ktorý bude ku cti Božej žariwým ohňom zažatý (tu sa zapáli veľikonočná woskowica jednou z pomezdi tých troch na trojramenniku postawených swiec), ktorýchto oheň, acpráve na čiastky podelený, netrpí predca žiadneho nedostatku na swetle poprižihanom; lebo strze tento roztopujúci sa wosk, ktorý matka pčela w podstatu tejto drahej lampy udelala, nabýwa wždy nowého pokrmu (tu sa zapalujú lampy). Ó iste blahoslavená to noc, ktorá oblúpila egyptčanow a obohatila židow. Noc to, w ktorú sa to, čo je nebeské so zemským, to, čo je Božské, s ľudským spojuje. Prosimé Tã tedy, Pane! aby táto ku cti Tvojej poswäcená woskowica, nič neubýwajúc, trwala, a tak mrakoty noci tejto rozhánala, w sladkú wôňu od Teba prijatá, medzi nebeské swetlá postawená byla, aby jej blest našla dennica, tá pravím dennica, ktorá nikdy nezapadá, tá, ktorá wrátiwšši sa z predpek-

lia, ľudskému pokoleniu jasno sa zaligotala. Prosíme teby Tebä, Pane! ráč nás, služebníkov Svojich, cele knäzstvo a nábožný ľud i s najblahoslavenejším pápežom nassim M. a biskupom nassim M. ríditi, spravovať a zachováť pod Svojou ochranou. Daj nám w tieto dni radostné, w tento slavný čas welikonočný odpočinutia a pokoja. Wzhľadni tiež milostiwe na pobožného ctiteľa Svojeho, cisára nasseho M. Tebe sú známe, ó Bože! jeho najvrúcnejšie žiadosti. Pokoj Twój nech ho sprowádza po cestách jeho. Popraj mu a wšetkému jeho ludu witäzstvo sa nepomínajúce wečnej sláwy Swojej; sfrze tohože Pána nasseho, Jeziffa Krista, Syna Twojeho, ktorý žije a kraluje s Tebou, w jednote Duchu Swätého, na weky wekow. R. Ameň.

(Po požehnaní welikonočnej wostowice assistenti ráb rádom spiewajú alebo, není-li týchto, sám knäz číta 12 proroctwí (prosecií) zo sw. písma starého zákona. Po každej prosecii spiewa

knäz: **Modlime sa!**

jašen alebo i sám knäz: **Kľaknime na kolená!**

pobjašen alebo sbor: **Wstaňte.)**

Proroctwá (prosecie).

1. Proroctwo (3 I. knihy Mojžiš. 1. kapit. o stworení sweta, o rozdielie a krásie stworených wecí, o učinení člověka, ktorémužto Bob wšetko, čo stworil, pobrobil, a o poswäcení siedmeho dňa, w ktorý sebe Bob od šestdenného diela odpočinul.)

Modlitba. --- Bože! ktorý si podiwne stworil člověka a podiwnejšie si ho wykúpil: daj nám, prosíme Tě, aby sme wábentiu k hriechu zdrowou myslou odporowali, a tak k wečným radostiam dostať sa mohli; sfrze Pána nasseho atb.

2. Proroctwo (3 I. knihy Mojžiš. 6 a 7 kap. o tom: že hriechy ľudské byly příčina potopy, a že len Noe byl spravedlivým náležným, ktorémužto Bob kázal wyhotowit koráb, w ktorom by i on i wšetke zvieratá utočifste nassly; že jaknähle Noe wossiel do korábu, začalo pršat i pršalo ja 150 dní, tak že woda nad končiare wšetkých wrchów wystúpila a wšetkých ostatných ľudí i zvieratá zatopila, a potom že Noe, keď už woda byla upadla a křlawca i holubicu byl wyppustil, wysiel so wšetkými z korábu a, wysta-wiw oltár, priniesol zápalnú obeť Bopu.)

M o d l i t b a. — Bože! ktorého moe są nepomítna a ktorý si swetlo wečné: wzhľadni milostive na podivné tajemstvo celej cirkwe Swojej, a pomáhaj jej Swojou milostou na diele ľudského spasenia w pokoji pracovať, aby celý swet zkusil a widel, že to, čo bylo rozburané, są wystawuje, čo bylo ostaralé, są obnowuje, a wšsetko že są strze toho dokonáwa, od ktorého swój počiatok wzięlo, Pána nasseho, Jezissa Krista, Syna Twojeho, ktorý žije a krátuje s Tebou atd.

3. Proroctwo (z I. knihy Mojžiš. 22. kap. o tom: že Boh ztuffuje wieru a poslušnosť Abraháma, rozkázaw mu jeho syna seba obetovať, lež widiac jeho poslušnosť, mu to učinit zakazuje, a zastubuje mu za to, áno i prisahou potwrdzuje, že jeho semeno bude jako hwiezdy nebessé a jako piesok na brehu morstkom a že budú w nom wšsetke národy požebnané.)

M o d l i t b a. — Bože, najslawejšii Dítě wšsetkých werných! ktorý synow zaslúbenia Swojeho hojnou milostou nebestou po celom swete rozmnožuješ, a strze welikonočné tajemstvo Abraháma, služebníka Swojeho, za otca wšsetkých národow, jako si to i prisahou byl potwrdil, ustanowuješ: daj, aby národy Twoje hodne prijali tú milost, strze ktorú si ich k synowstwu Swojemu powolal; strze Pána nasseho atd.

4. Proroctwo (z II. knihy Mojžiš. 14. kap. o tom: že są Faraon, prenasledujúc Izraelstých a za nimi do černého mora posuchu wchádzajúc, s celým swojim weštkom a powoznictwom zatopil, a že to widiac Izraelsti Bohu wdáky spewom wzdávali.)

M o d l i t b a. — Bože! ktorého dáwne zážraky i za našich časow są stwiete widime, tať, že čo si ludu izraelskému k jeho wyslobodeniu z prenasledowania egyptského Swojou mocnou prawicou byl preukázal, to samé k spaseniu národow strze wodu nowozrodzenia spôsobuješ: daj, aby celý swet byl na synow Abrahámowych premenený a na hodnosť ludu izraelského powyšsený; strze Pána nasseho atd.

5. Proroctwo (z Izaiása 55. kap. o powoláwaní wšsetkých k wiere a o hojnosti zaslúbených darow duchowných; o napominaní bezbožných, aby są od hriechow odwrátili, lebo že je Boh milosrdný a werný w zaslúbeniach Swojich; o prospechu hlásania slowa Božieho a o šťastí tých, ktorí tomuto weria.)

M o d l i t b a. — Wšemohúci, wečný Bože! rozmnož to w čest mena Swojeho, čo si otcem nassim pre ich welikú wiewru byl zaslúbil, a rozmnož synow zaslúbenia strze swätú milost Swoju, aby, o čom prwnejšii swäti nepochybowali, že są stane, to už jako z wätšej čiastky naplnené cirkew Twoja poznala; strze Pána nasseho atd.

6. Proroctwo (z Barucha 3. kap. o tom: że Izraelští přetá do wázenia priffli, ponewác opustili cestu múdrosti, ktorej nenásbu mocní, boháti alebo obori, lež byla daná ľubú izraelstému ob Boha, ktorébo wšsetke jeho twory posláchajú; potom o příchode Krista w tele.)

M o d l i t b a. — Bože! ktorý cirkew Swoju, pomolá= wajúc do nej národy, wždychý rozmnožuješ: popraj milostiwé, aby, ktorých křstownou wodou obmýwaš, pod Twojou ochra= nou wždychý zůstawali; škrze Pána nasseho atd.

7. Proroctwo (z Ezechiela 37. kap. o tom: že pod suchými kōstmi, ktoré znowa ožily, są rozumia synowie izraelští, ktorí šice už byli zúfali nad wyltobodeniem swojim z wázenia, lež je bubú znō= wa do zeme swojej uwebení.)

M o d l i t b a. — Bože! ktorý nás obojím zákonom i sta= rým i nowým wyučuješ: jako máme sláwit tajemstwo weliko= nočné: daj nám poznať milosřdenstwo Swoje, abysme, přijt= majúc dary přítomné, pewne ošakáwali bubúce; škrze Pána nasseho atd.

8. Proroctwo (z Izaiása 4. kap. o tom: že sebem žien bude čicet mať jedneho muža; že potolenie Pánowo bude powyšsené, a že ošatní Izraelští, keď są z nich poskřwrny zmysú, bubú spa= ření, a bubú požítwať bezpečnosti a štiastia.)

M o d l i t b a. — Bože! ktorý si na wšsetkých synoch cirkwe Swojej úštama swätých prorokow byl došázal, že si wssa= de, kde panuješ, rozšiewašom dobrého semena a wzdeláwateľom wywolonych ratolestí: udeľ národom Swojim, aby, ktorých Ty menuješ winohradom a oseni im, po wylatých naníhobných trňoch a ššípoch, w hodné obilie są žürodnily; škrze Pána nasseho atd.

9. Proroctwo (z II. kniby Mořž. 12. kap. o tom: jako majú Izraelští baránta welikonočného pripravowat a křwou jeho dweraje natierat.)

M o d l i t b a. — Wšsemohúci, wečný Bože! ktorý si wo wšsetkých Swojích dielach podiwný: daj, aby ti, ktorých si wykúpil, poznali, že to nebylo wšbornejšie dielo, keď si z počiatku byl swet štworil, jako to, keď na konci wekow byl obetowaný náš welikonočný Baránoť, Ježiš Kristus, ktorý žije a křaluje atd.

10. Proroctwo (z Jonása 3. kap. o tom: že Jonáš k Ni= niwítom opät poslaný predpowedá žlazu ich mesta; ponewác ale są k Bohu obrátili a znaky pošlania dali, že ich mestu Pán obpášta.)

M o d l i t b a. — Bože! ktorý si rozdielne národy wo wyznáwanti mena Swojeho wjedno spojil: daj, abysme t

chceli i mohli to, čo prikazuješ, konať, a aby ľud, ktorý si Ty k večnému blahoslavenstvu povolal, wyznával jednu wteru a wykonával swáté skutky; strze Pána nasseho atd.

11. Proroctwo. (3 V. knihy Mojžiš. 31. kap. Mojžiš ustanowuje Jozua za wöbca ľudu izraelského a káže swoju 5 knihu wedľa truhly smláwy položiť.)

M o b l i t b a. — Bože! ktorý pomyšľuješ ponižensých a posilňuješ spravedliwých, a ktorý si Mojžišowi, služebníko-
wi Swojemu kázal, aby ľud Twój poswätou pesničkou Two-
jou tak wyučował zákona, aby tento opakovaný zákon i nám
slúžil za pravidlo: ufáž moc Swoju wo wšsetkých ospra-
wedlnensých národoch, a spôsobuj nám radosť, zbawujúc nás
strachu, aby, keď nám wšsetke hriechy odpustiš, to, nad čím si
sá mal pomstiť, k spaseniu nassemu bylo obrátené; strze Pána
nasseho atd.

12. Proroctwo (3 Daniela 3. kap. Ananias, Misael a Azarías, ponewáč sá nechceli klaňat soche, ktorú Nabuchodonozor král
byl wystawil, byli powiazani a do pece ohnivej uhození, w kto-
rejžto na tele neporussení wyznávali pred Bohom: že oni musia
protiwenstvá trpieť za hriechy nároba a, wšhwajúc jeho mitor-
benstvo, wyšhwajú wšsetko stworenie, aby dobrorečilo Pánu. Co wi-
diae Nabuchodonozor sá začudował, a keď wysli z pece neurazeni,
dobrorečil ich Bohu, a rozkázal každého zabiť, kdoby sá ruhal Bo-
hu tomuto. — Tu sá neretka: Kľaknime na kolená! ale ten:
M o b l i m e s á !)

M o b l i t b a. — Wšsemohúci, večný Bože! jediná ná-
dej sweta, ktorý si prohlásil tohoto nowého zákona tajemstvá,
už w starom zákone od prorokow Twojich proslawované:
napln milostive žiadasti ľudu Swojeho; lebo nikdo z werta-
cich Twojich nemôže w čnosti prospech činiť, krome pomocou
milosti Tvojei; strze Pána nasseho atd.

Žehnanie křstiteľnice.

(Prvej, jako začne knäz žehnať křstiteľnicu, rieka túto mo-
blitbu:)

Ž. Pán s wami! K. I s duchom twojim. — M ob l i m e s á !

Wšsemohúci, večný Bože! wzhľadni milostive
na pobožnosť ľudu Swojeho, k nowému zrodzeniu po-
wolaneého, ktorý jako jeleň po studnici wöb Twojich
dychtí, a popraj, aby smäd wiery ich dusse i telá ta-
jemstwom křstu poswätil; strze Pána nasseho atd.
K. Amen.

(Tu začne knäz žehnať křstiteľnicu, moblac sá:)

V. Pán s wami! *R.* I s duchom twojim. — Modlime sa!

Wšsemohúci, wečný Bože! buď nám na pomoci, keď tajemstvo neskońčeného milosrdenstva Tvojeho sláwime a swiatosti Tvoje udelujeme a prijímame. Posli Duha lásky a milosti na radosť národow, zvláštne nowých dietok Tvojich, ktoré sa Ti sŕdze wodu kŕstownú zrodzujú, aby, čo budeme my jako služebníci Tvoji pokorne konať, milosťou Tvojou bylo požehnané; sŕdze Ježiša Krista atd.

(Knáz powzneseným hlasom spiewa na spôsob prefácie:)

Na weky wekow. *R.* Amen. — *V.* Pán s wami! *R.* I s duchom twojim. — *V.* Pozdwihnite srdcia! *R.* Pozdwihli sme ich k Pánu. — *V.* Wzdávajme wdáky Pánu! *R.* Hodno a spraviedliwo je.

Práwe hodno i spraviedliwo, sluffno i spasitelno je, Tebe wždycky a wšsade wdáky wzdáwať, swätý Hospodine, wšsemohúci Otče, wečný Bože! ktorý wšsemohúcnosťou Swojou uzdravujúcu moc w swiatostach Swojich podiwne udeluješ, a jakkolwek sme nehodni tieto wznesené tajemstwa prijať, neodnímaš nám predca darow milosti Swojej, a k prosbám nassim dobrotiwe nakloňuješ ucho Swoje. Bože! ktoreho duch sa už pri stworení sweta nad wodou wznášal, aby už wtedy prirodzenosť wody moc poswäcujúcu prijala. Bože! ktorý hriechy a neprávosti sweta wodou zmýwaš, a nowe zrodzenie si už obecnow potopou predobrazil, aby w tajemstwa plnom ustanowení tohože žiwlu neprávosť wzála zkazu, čnosť ale prišla k swojemu zniku. Wzhládni milosťiwe, ó Bože! na obličaj cirkwe Swojej a rozmnožuj w nej Swoje nowozrodzene dietky. Ty občŕstwuješ cirkew Swoju žiwým prúdom milosti Swojej, a otwáraš prameň kŕstu, aby wšsetke národy po celom swete byly nim obnowené, a aby cirkew Tvoja podlä naridzenia Welebnosti Tvojej prijímala od Duha Swätého a udelowala swojim weriacim milosť Jednoro-

bzeného Syna Tvojého. (Tu knáz belí rukou wodu w poboke
 kríže, riekajúc:) Džiw duchu Pána! wodu túto, ktorá sa
 k duchownému nowozrodzeniu ľudstva swätí, dehom
 Božstwa Swojého, a zúrodni ju newiditelnou mocou
 Swojou, aby sa skrže poswäcenie Tvoje stala Božským
 prameňom, ktorý by ľudí za národ nebeský powýšsil,
 a wššetkých, ktorých budto pohlawie w tele alebo wef
 w čase jedných od druhých delí, aby milosť matka k
 jednomu synowstwu a newinnosti porobila. Nech teby
 na rozkaz Twój, Pane! odstúpi odtialto wšseliký duch
 nečistý; nech sa vzdáli odtialto každá zlosť podwodu
 diabolského. Nech sa sem žiadna protivná moc nedo-
 stane, ktorá by ľudí podwádzala, potajemne do nich
 wlezla a ich nakazila. (Tu sa knáz rukou dotýka wody). Nech
 budú tí, ktorí sú skrže wodu túto swätými a newinnými
 učinení, od každého nápadu nepriateľského oslobodení
 a od wšselikej neprávosti očistení. Nech bude woda
 nowozrodzujúca, woda očisťujúca žiwým prameňom,
 aby, ktorí budú týmto spasitelným kúpeľom obmytí,
 pričineniem Duha Swätého dostiahli milosť dokona-
 lého očistenia. (Tu čini knáz tri kríže nad wodou, howoriac:)
 A preto zehním teba, stworená wodo! skrže Boha †
 žiwého, skrže Boha † prawého, skrže Boha † swäté-
 ho: skrže Boha, ktorý tá pri stworení sweta slowom
 oddelil od suchej zemi, a ktoreho duch sa nad tebou
 wznášal. (Tu knáz rozdeluje rukou wodu a wyčlapáwa ju na
 štyry stránky sweta, howoriac:) Ktorý tebe kázal wywierat
 z prameňa rajského a obwlažowať celú zem štyrma po-
 tokami. Ktorý tá, keď si byla na púštti horká, doda-
 júc ti sladkosti, učinil pitelnou, wywiedol tá zo skaly
 pre ľud žiwný. Zehním tá tiež skrže Ježiša Krista,
 Syna jeho jedineho, Pána nasseho, ktorý tá w Káne
 Galilejskej zázračne wšsemohúcnosťou Swojou na wíno
 obrátil. Ktorý nohama po Tebe chodil, a byl od Já-
 na w Jordáne tebou pokrstený. Ktorý tá spolu i s kr-

wou z boku Swojeho wymiedol, a učennikom Swojim kázal, aby tebou křtili weriacich, reknúc: „Jdte, wyučíte wšsetke národy, křtíac ich w meno Otca i Syna i Ducha Swätého. Wšsemohúci Bože! bůd nám na pomoci, keď to, čo si nám prikázal, plníme: nadychni dobrotiwe (tu nadychuje trikrát wodu w pobobe křtja), a požehnaj ústama Swojima túto prostú wodu, aby, okrem prirodzeného očisťowania, ktorážto sa mōže k umýwaniu tela upotrebowať, užitočná byla tiež k očisťeniu duffe. (Tu knáz welikonočná wostowicu trikrát, wždy blbštie, do wody zamára, a pri každom zamáraní wždy powznessenejším blasom spiewa:) Nech sa rozleje moc Ducha Swätého na plný prameň wody tejto. (Tu wdychnuw try razy na wodu w pobobe křtja, spiewa ďalej:) a nech ju učini hojným prameňom nowozrodzenia. (Tu wytahne z wody welikonočná wostowicu, a potračuje ďalej:) Tu má byť wina wšsetkých hriechow zhladená; tu sa má prirodzenosť, k pobobenštwu Tvojemu stworená, znowa k swojemu pdwodnému wznessenému stawu privedená, očistiť od wšsetkých posskwrn starodáwnich, aby sa každý člowek, ktorý túto swiatosť nowozrodzenia prijme, k nowému synowštwu pravej newinnosti preporobil; skrze Pána nasseho, Ježíssa Křtsta, Syna Tvojeho, ktorý príde súdiť žiwých i mrtvých a swet ohňom. R. Amen.

(Tu knáz kropyť lub nowožebnanou wobou, a naplnujú sa touto nádobou k domáćemu upotrebowaníu. Potom wleje něco z oleja katechumenow do wody w pobobe křtja, reknúc:) Nech bude poswácená a žurobdená woda táto olejom spasenia pre tých, ktorí budú z nej nowozrodzeni, k žiwotu wečnému R. Amen. (Na to wleje křtjmu, reknúc:) Naliewanie křtjmy Pána nasseho, Ježíssa Křtsta, a Ducha Sw. Utěšitela, staň sa w meno najsw. Twojice. R. Amen. (Potom leje něco i z oleja i z křtjmy obrazu w pobobe křtja, reknúc:) Smiešanie křtjmy k poswáceníu a oleja k pomazaníu a wody křtownej staň sa pobodne w meno Otca i Syna i Ducha i Swätého. R. Amen.

(Po požehnaní křtitelnice knáz a príslužníci sa nawracujú k oltáru a medžitým sa spiewajú l i t á n i e o w š e t k ý c h S w ä t ý c h, (bláďaj na strane 181), kde ale není křtitelnice w kostole, tam knáz hneď, jako dočonal posleďnie prorocťwo s modlitbou, položí

sa na twár s ministrantmi pred oltárom a spewáci spewajú Ij-
tánie o wšetkých Swätých. Keď sa ale spewajú: „My hrieš-
níci,“ knáz stane hore a obide do sakristie obliecť sa ku slawnej
sw. mssi.

Sw. mssa.

Gloria. Tu organ i zvoný zawnješú plným hlasom, ktoré
boly mčaly od Gloria zeleného stwrtku.

Kolekta (modlitba). — Pane! ktorý túto naj-
swätejšiu noc sláwou wzkriessenia Pána oswicuješ:
zachowaj w nowých dieťkach cirkwe Swojej ducha lá-
sky a milosti, ktoréhožto si im udelil, aby, na tele i
na duši obnowené, hodne Tebe slúžiť mohly; sťrže
tohože Pána nasseho atd.

Epistola. Po tejto spiewa knáz so sborom stridawe:
Alleluja — alleluja — alleluja.

Po prijímanie a nespory:

Sbor. Alleluja, alleluja, alleluja. (Zalm. 116.) — Chwáľte
Pána wšetke národy: chwáľte ho wšeci ľudie. — Lebo utwor-
bené je nad námi milosrdenstvo jeho: a prawda Pánowa zd-
stáwa na wety. — Sláwa buď Bohu Dcu atd.

Knáz. Na stonani ale soboty. **Sbor.** Keď switalo na
prwy deň po sobote, prišla Maria Magdaléna a druhá Ma-
ria pohľadnúť na hrob.

Kn. Welebí duša moja Pána. **R.** A splešal duch môj
w Bohu, Spasiteľowi mojom atd. (hlábaj na strane 180.)

Kn. Pán s wámi! **R.** I s duchom Tvojim.

Kn. Modlime sa! — Wlej do nás, Pane! du-
cha lásky Swojej: abys, ktorých si welikonočnými ta-
jemstwami nasýtil, ucinil dobrotou Swojou sworných;
sťrže Pána nasseho atd. Amen.

Kn. Pán s wámi. **Sb.** I s duchom tvojim.

Kn. Jdte, mssa je skončená: alleluja, alleluja. **Sb.**
Bohu wdäky: alleluja, alleluja.

Na wzkriessenie Krista Pána.

Poučenie. — Po oddawe-
ných raňajších službách Božích w
bielu sobotu odpolednia alebo we-
čer wylonäwa sa slawnosť wzkrie-
ssenia Krista Pána čo najstwowst-
nejšie. A sice po wyzwonení ide
sa s prówodom ku hrobu: na predku
pred knázom idú tí, ktorí nesú zá-
stawy, lampässe, rozžaté wostko-
wice, podobu z mrtwých wstalého
Krista Pána, passál, trojramen-
ník a labiteľnicu; pri hrobe po-

Klajať wsect na Tolená a knáz tu začne: „Exurge“ (Wstaň bore!), sbor ale to dopewuje. Potom knáz so sborom stridame spiewa 138 žalm: „Pane! sfúšil si mä, znás mä abt. Po obspiewanom žalme knáz okladí knabiblom welebnú Swiatost a, wżaw ju do rúk, obrátený ľ ľubu spiewa: „Resurrexi“ (Wstal som z mrtwých) a sbor pokračuje ďalej. Za tým hneď zase knáz zaspiewa: „Pax vobis, ego sum. Alleluja“ (Potoj wám, ja som. Alleluja.) Na čo sbor spewá-ťow odpovedá: „Nolite timere.“ Alleluja“ (Nebojte sa. Alleluja) a to jak knáz, tak spewáci po tri razy wždy wyšším hlasom stri-

dawe. Potom knáz pomznesses-ťim hlasom zaspiewa pieseň we-ľstonočnú: „Pán Jezis Kri-ťstus wstal z mrtwých, a sbor pokračuje ďalej: alleluja atb.“ Potom sa webie processia okolo kostola. Po processii spiewa sa: „Teba Boha chwálime.“ atb. „Raduj sa nebes kráľow-ňo!“ Na to dáwa knáz požehnanie ľubu welebnou swiatostou. — Al-ľeluja znamená tolko, jako: chwálime Boga a je osweďe-ňie radosti nad wzkriessentem Kri-ťstom a nad nádejou weľného blahoslawenstva, ktoré nám ob-ťud wywiera.

Wrodlitba. — Raduj sa nebe i zem; lebo Spasiteľ Twój slawne wstal z hrobu! On polámal dwere smrti a rozbil putá nasseho wäzenia. — O smrti! kde je wčil tvoje ži-ľhadlo? Beklo! kde je tvoja moc? Dnes sú nepriateli križa zahaňbení; lebo križ zwitá-ľzil. Jak welmi sa ja s Tebou, Pane a Bo-ľže môj! radujem tomu, že si slowá Swoje tak wyborne vyplnil! Rozborte chrám tento, riekol si nekdy neweriacim židom, a w troch dňoch ho opät wystawim. Dnes sa to stalo; lebo telo, ktoré bylo od židow tak ukrutne zbičované a naposledy na križi usmr-ťtené, wychádza dnes slawne z hrobu. O tom-ťto Twojom slawnom wzkriessení howorí už korunovaný prorok Dáwid z wnuknutia Duchu Swätého: „Telo moje bude odpo-ľčtwať w pokoji, lebo mä nezanecháš w hro-ľbe, ani nedopustiš, aby Twój swätý wi-

del poruffenie. Tvoje swäté wzkrieffenie bylo fkrze Jonáffa prorofa predobrazené; lebo jako tento tri dni w bruchu welryby zóftával: tak Ty fi byl tri dni w lóne zeme. — Wykupitelu Boží, Zwitázitelu nad smrtou a pekľom! wzkrieffenie Tvoje je mne dôkazom a zálohom toho, že i já jedniú wftanem z mrtwých. — Daj Wykupitelu Boží! abych fá doftal (a) medzi wzywolených Tvojich, a abych už wüil mohol (a) s Tvojim pobožným fluzebníkóm, Jobom, radoftne zwolat: „Já wiem, že Wykupitel mój žije! W deň súdny i já wftanem z hrobu, budem zase oblečený (a) do tela fwojeho a w tele fwojom uwidím Boha fwojeho. Já sám (a) ho uwidím, a oči moje budú naň hlädiet.“ — Túto nádej zachowám w frdci fwojom! Amen.

Pri Bojom hrobe.

K ná z: **Wftañ hore** (Erurge)! Sbor. Prečo fpíš, s Pane! Wftañ hore a nezawrhni nás až do koñca. Prečo obracuješ twár Swoju, a zapomínaš na nás zármutok. My sme prwiazaní k zemi. Wftañ hore! pomáhaj nám a wylfob nás, Pane!

(K ná z a sbor spiewa 138. žalm ftridawe :)

Pane! žkúfil fi má a znáš má: Ty znáš každé poftedenie moje i powftanie moje. — Ty znáš myfflienty moje zdaleka: chodník mój a odpočiwanie moje Tebe je dobre známe. — W wffetky cesty moje fi predzwebel: lebo není reči na jazyku mojom. — Glä, Pane! Ty znáš wffetky weci najpoftednejffie i ftarobáwne: Ty fi má ftworil a položil ruku Swoju na mnä. — Čudné učinené je umentie Tvoje nabo mnou: w fofké je a nemôžem k nemu. — Kam pôjdem ob Duchu Twojeho? a kam

bych pred tvárou Tvojou utekal? — Jestlibych wstúpil na nebe, Ty si tam: jestlibych zostúpil do hrobu, prítomný si. — Wžal-li bych kridla svoje na úswite: a zaletel-li bych až ku končinám mora — I tam by mä ruka Tvoja sprowodila: držala by mä prawica Tvoja. — Kebych riekol: asnáď imy mä prikryjú: ale i noc je swetlo Tebe okolo mnä. — Lebo imy nemožu nečo zakryti pred Tebou, ale noc jako deň swieti Tebe: jako imy jeho, tak i swetlo jeho. — Lebo Ty si opanowal ladwiny moje: prijäl si mä zo žiwota matky mojej. — Oslawujem Ťä; lebo si brozne zwelebensý: diwné sú Tvoje skutky, a dussa moja znä ich welmi. — Není ukrytá ani kost moja pred Tebou, ktorú si učinil skryte: ani bitie moje w hľbočine zeme. — Záčätého mnä widely oti Tvoje: a w knihe Tvojej zapísané sú wšetke dni moje, keď esste žiadneho nebýlo. — Preto u mnä, ó jak drahé sú myšlienky Tvoje, Bože! jak nespočítaná summa jejich! — Kebych ich chcel počítat, wiac ich je, jako piestu moršého: keď sä jako zo sna prebudím, nie som ďalej, jako predtým. — Ó kebyš, Bože! zabil hriessnikow: muži krwi odstúpili by obo mnä. — Ktorí mluwia o Tebe neschetne: prisahajú strže mestá Tvoje — Zdáliž tých, ktorí Tebä, ó Pane! w nenáwisti majú, nemal bych w nenáwisti mať: a tých, ktorí proti Tebe powstávajú, mať w osskľiwosti? — Dokonalou nenáwistlou ich nenáwidím: a mám ich za nepriatelow. — Žtíš mä, ó Bože! a prehlädni srdce moje: pštaj sä mä, a poznaj cesty moje. — A pozri, či cesta neprawosti je pri mne: a sprowádzaj mä po ceste wečnej. — Släwa buď Bohu Otcu atd.

R n. Wstal z mrtwych. S b. A esste som s tebou, alleluja. Wložil ruku Swoju na mnä, alleluja. Čudné učinené je umenie Tvoje, alleluja, alleluja, alleluja.

(Tu knäz otadzuje welebnú swiatost, berie ju do ruky, ide k weľkému oltáru alebo len tam, pri brobe, splewa.)

R n. P o k o j w ä m, j ä s o m a l l e l u j a. S b. Nebojte sä alleluja. (Toto sä opakuje tri razy stridawe wždy wyššim hlasom.)

R n. P ä n J e ž i š K r i s t u s w s t a l z m r t w ý c h. S b. Alleluja, chwäľme Boha, Boha swého atd.

(Tu sä ide s processiou won z kostola. — Keď sä táto nawráti do kostola, knäz položí welebnú swiatost na weliký oltár a sbor sä ozwe:)

Raduj sä nebies králowno atd. (Hľadaj äa strane 191.)

† Raduj a wesel sä, Panno Maria, alleluja.

R Lebo jaiste wstal Pän, alleluja.

M o d l i t b a . — Bože, ktorý si škrze wzkriesenie atd. (hládaj na strane. 191.)

(Knáz zaspiewa: Te b ä B o h a c h w ä l i m e a s b o r s k u d o m d o s p e w u j e t u t o c h w ä l o p t e s e ň .)

V Dobrorečme Dcu i Synu i Duchu Swätému, alleluja.

R Chwälmé a wywysfujme ho na weky, alleluja.

M o d l i t b a . — O Bože! ktoréhožto milosrdenstvo nemá počtu atd. (hládaj na strane. 410.)

V Chlieb z neba si nám dal, ó Pane! Alleluja.

R Wšetku lúbeznosť w sebe majúci, alleluja.

M o d l i t b a . — Bože! ktorý si nám w prepodivnej atd. (hládaj na strane 311.)

(Knáz okurje a berie do ruky welebnú swiatosť a spiewa: „T o t a k w e l k é t a j e m s t w o“ (Tantum ergo), sbor dospewuje. Knáz opät zaspiewa: „B o b a D t c a , S y n a j e h o“ (Genitori), a sbor pokračuje ďalej. Naposledy knáz požehná ľud welebnou swiatosťou.)

V. Pobožnosť welikonočná.

N a n e d e l u w e l i k o n o č n ú .

P o u č e n i e . — Welikánoc menuje sa tak pre welikost toho tajemstva, ktoré sa pri skončení tej noci na úswite stalo, keď totižto usmrtený a pochovaný Pán Ježiš Swojou mocou jako wltáznab smrťou wstal z hrobu Swojeho; a preto sa tá slawnosť nazýwa tiež wzkriesenie Pána a prowádza sa oktáwou. — Už žibi w starom zákone sláwili každoročne swaju welikúnoc, na pamiatku zázračného wyslobodenia z wäzenia egyptského. — Kresťani ale škrze welikúnoc rozpamatúwajú sa na wyslobodenie o mnoho wybornejšie, totižto na wyslobodenie zo služebnictwa hriechu a diabla škrze wltázkwo, ktoré obdržal Kristus nad smrťou a hrobom. — Židomská welikánoc je preobrazenie kresťanskej. Jako žibi jedli w tento deň baránka na pamiatku, že byli oslobodení ob časnej smrti škrze krw baránka, nímžto byli dweraje poznačili: tak tiež kresťani užívajú žiwé telo a žiwú krw Boha a človeka spolu. Ježišsa Krista, ktoréhožto krwou bý-

wajú ob smrti wykúpení. Ježiš dnešnieho dňa oprawdíme z hrobu wstal; lebo sa ukázal Magdaléne, pobožným ženám, Petrowi, dwom učennikom na ceste do Emaus atd. Pre túto wieru byli tiež apóstoll hotowí žiwot svoj položiti, a tak Kristowo zmrtwýchwstanie je základom wiery nassej. Dno je ale tiež i zásohom a preobrazom nasseho budúceho zmrtwýchwstania, je zrieďlom nábeje a radosi nassej. Ano telá nasse wstanú jednú z mrtwých, totižto w posledni deň súdny, lebo príde h o b i n a , h o w o r í K r i s t u s , w k t o r ú ť t o w s s e c i , k t o r í s ú w h r o b o c h , h l a s S y n a B o ž i e h o p o č u j ú . K t o r í b o b r é č i n i l i , b u d ú w z k r i e s e n í k ž i w o t u , k t o r í a l e z l é č i n i l i , t r e s t u . W o w z k r i e s e n í t e l e j e w s s e o b e c n ý s ú d . J e ž i š K r i s t u s p r i d e s m o c u a s l á w u s p r o w ä d z a n ý o b a n e l o w n e b i e s . E u d i e b u d ú n a d w e s t r a n y p o b e l e n i : n a p r a w e j b u d ú s t á t s p r a w e d l i w í , n a l a w e j a l e b r i e s ň i c i . S ú p r e b o w s s e t k ý m s t u t ý m i l o s r d e n s t w a ,

Pre ktoré Spasiteľ tamtych obla-
boslawi, týchto ale zatrati. Dobri
teby wójbu do wečného žiwota,
bezbožni ale do wečných mŕt-
velných. Dňa w ktorom sa toto
stane, niewie nikto, jedine Boh
sám. Predstaw si wšak, mily kres-
tiane! už wčil užkosi tohoto dňa
a iste budeš ochránený ob mnohých
hriechow. Lebo pamätuj, ó člo-
weče! howori sw. písmo, pri
wšestkyh skutkoch twojich na sŕc-
ry poslednie meci, a nezhrešiš na
weky. Wzkriesenie Kristowo je da-
lej obráz toho, čo jedentazby
má činiť w týchto dňoch. Jako to-
tízto Ježiš na welikonočný beň
nowý žiwot započal, tak má kaž-
dý kresťan z hrobu hriechow po-
wstať a nowý žiwot započat; má
pobla słow sw. Pawla apostola
zobliecť starého čloweka, a obliecť
nowého, podľa podobienstwa Bo-
žieho; má odomrieť hriechu, a žiť
sprawedlnosti. To nám oblassuje i
celá priroda, ktorá sa zase w tej-
to čiastke rola k nowému žiwotu
prebúđa, a w každej bylince nám
príwolaá: „Twój Ježiš wstal z
mrtwych! i ty jebnúc wstaneš,
jak sa len wčil zo spánku hrie-
chow prebudiš, a Ježišowi w te-
be žiť dáš.“ K tomu nás napo-
mína cirlew swätá, keď nám prá-
we w čas welikonočný prístmanie
swiatosti polania a oltárnej zá-
konom prebpisuje. — Dnes pože-

hnáwa cirlew rozličné pokrmny.
Týmto býwame upamätowani na
pominulý pôst, a na to: že nám
je dowolené toho zase s mierno-
stou a powďáčnosťou naproti Bo-
hu požiťwat, čeho sme sa w pôste
z lásky k Pánu zdržowali. Potom
býwame upamätowani na to, že
za starobáwna na tento beň pri-
stimali wšeci veriaci swiatosti ol-
tárnu, pri ktorej príležitošti sa
dáwal chudobným hody lásky
(agapae) a býwali itto častowani
žehnaným mäsom, chlebom, waj-
cami atd. odsud to žehnanie po-
krmow na welikánoc.

Welikánoc nepřipadá kaž-
dý rok rovnako, a pobla toho sa
i ostatnie meniteľné swiatky wča-
ssej alebo nestorŕsej. Nemôže ale
ona byť prwej, jako 21. Marca,
ani nestorŕsej, jako 25. Aprila. Dna
býwa wždy w prvú nedelu po
splni (úplinku) mesiaca po jarnej
rownobenosti, tak sice, že jestli
splnie nastalo pred jarnou ro-
wnobenosťou, čo sa stáwa w ro-
tu prestupnom, welikánoc býwa
po druhom splni, a o tybeň nes-
torŕstie, jestli nastalo splnie w sa-
mú nedelu. Připadne-li w ktorom
roku welikánoc wčassej: wtedy
počet nebieť po zjawení Pána
je mensši. Nemôže čoh ale byť me-
nej jako jedna, ani wiac jako šest.
Čím ale menej čoh je, tým wiac
čoh je po Sw. Duchu.

Modlitba. — Ó Spasitelu a Wykupí-
telu, Synu Boží! už si dokonal wšsetko, čo
si byl zaslúbil, a čo malo byť na zemi sfr-
ze Tebä dokonané. — Ty si wo Swojom
slawnom wzkriesení smrti a peklo premo-
hol. — Ty si mi otvoril cestu k blahosla-
wenstwu a dal nepodwratný základ wiery
a nádeje. I já budem sfrze Tebä wzkrie-

sený (á) a spolu s Tebou budem požívať
 radosti večného blahoslavenstva. Daj te-
 dy laskavý Spasiteľu! aby Ti byly moje
 predsävzätia, totižto že budem nový po-
 božný život viesť, milé; aby tieto byly mi-
 lostou Tvojou wzbudzované, a pomocou
 Tvojou vyplnené. — Ano pewne beriem
 pred seba, že sa zlého odrefnem, od wffeliké-
 ho kwasu hriechu očistím, a s čistým swe-
 domiem pred Tebou obcowat budem. Daj,
 aby mi Tvoja swätá wöla a Tvoje uče-
 nie ustawične bylo pred očima, a slúžilo mi
 za pravidlo života mojeho. Udeľ mi ne-
 podwratnej wiery w Teba, pewnej nádeji
 w Tebe a wrúcnnej lásky k Tebe, abych pre
 Teba bojował (a), žil (a), a umrel (a). Alle-
 luja. Smrť je prehltnutá witäzstwom.
 Čest chwála a sláva Tebe na wesy! Bo-
 žehnaný Pán Boh náš, na wesy wewow. Am.

Zehnanie pokrmow welikonočných.

1) Zehnanie baránka welikonočného (mäsitých pokrmow).

Pomoc nassa w mene Pána B. Ktorý učinil nebe i zem. — V. Pán
 s wami! B. S s duchom twojim.

Bože! ktorý si ludu Swojemu izraelstému w deň jeho oslo-
 bodenia z Egypta sŕže Mojžišsa, služebníka Swojeho, prikázal,
 aby zabil baránka, predobraz to Pána nasseho, Ježišsa Krista,
 a spolu si mu rozkázal, aby obidwe dweraje natrel krmou toho-
 že baránka: ráč pože t hnať a poswä t tiť toto mäso, ktoréhož-
 to my, služebníci Tvoji, žiadame ku cti Tvojej požívať sŕ-
 ze wzkriesenie tohože Ježišsa Krista, Pána nasseho, ktorý žije
 a kraluje s Tebou, na wesy wewow. B. Amen.

2) Zehnanie wafec.

Prosime Teba, Pane! zoslli milost pože t hnania Swoje-
 ho na tieto wajcia, aby ony weriacim Tvojim, ktorí dary

Tvoje s wdáknosťou a lástkou požívajú, byly záživným pokr-
mom strže wzkriessenie Pána nasseho, Jezíssa Krista, ktorý ži-
je a kraluje s Tebou, na weky wekow. R. Amen.

3) Žebnanie chleba.

Pane Jezíssu Kriste! Ty chlebe andelow, Ty živý chlebe
žiwota wečného! ráč pože t hnal chlieb tento, jako si byl pože-
hnal päť chlebow na púšťi, aby wsecti, ktorí budú z neho po-
žívať, strže toto požíwanie na tele i na dussi zdrawí byli;
ktory žijes a kralujes, na weky wekow. R. Amen.

(Tu knáz pokropí pokrmy swácenou wodou.)

Šitánie o wzkriessení Krista Pána.

(Pre čas welikonočný.)

Pane, }
Krisťe, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Krisťe, }
} uslyš nás!
} wyslyš nás!

Dtče z nebies, Bože,
Synu Wykupiteku sweta, Bože,
Duchu Swätý, Bože,
Swätá Trojico, jeden Bože,
Jezíssu, Pane žiwota i smrti,
" ktorý si wzkriessenie i žiwot,
" ktorý si tretieho dňa zo Swojej vlastnej moci z mrt-
wých wstal,
" slawný witiäzu nad hriechom, smrťou a diablom,
" ktorý si wzkriesseniem Swojim wteru nassu w
Tebä utwrdil,
" ktorý si wzkriesseniem Swojim nádej nassu posil-
nil, že i my z mrtwých wstaneme,
" ktorý si sa Swojim učennikom a nábožným ženám
wzkriesený zjawowal,
" ktorý si učennikom Swojim rany Swoje ukazowal,
" ktorý si po Swojom wzkriessení 40 dní medzi
Swojimi obcowal,
" ktorý si učennikow Swojich skorým príchodom
Ducha Sw. tessil,
" ktorý nás w najposlednejši deň wzkriesiš.
" ktorý si nás Swojim wzkriesseniem naučil, jako i
my máme wstať z hrobu hriechow swojich,
" ktorý si dusse swäte z predpekčia wyslobobil;

smiluj sa nad námi!

Ježišsu, baránku veľikonočný, ktorý snimaš hriechy sweta,
 " ktorý si wzkriesseniem Swojim brány nebeské
 otvoril,
 " ktorý si nám Swojim wzkriesseniem život večný
 wydobyl,
 " ktorý si nás s Dicom Swojim smeril,
 " ktorý máš kľúče smrti a pekla,
 " Božský Wykupitelu,
 " pôwode nesmrtečnosti,
 " oslawitelu človečenstwa,
 " wsemohúci kriesitelu mrtvých,

smiluj sa nad námi!

Buď nám milostiwý, { odpusti nám Ježišsu!
 uslyš nás Ježišsu!

Od wšetkeho zlého,
 Od wselikého hriechu,
 Od hnemu Tvojeho,
 Od náhlej a nenadálej smrti,
 Od úkladow diabolských,
 Od ducha nekajúčnosti,
 Od starého kwasu hriechow,
 Od časného i večného zahynutia,
 Strze Tvoje swáté wzkriessenie,
 Strze Tvoje slawné wstáztwo nad smrťou, peklom a diablom,
 Strze Tvoje wywedenie swätých otcow z predpekla,
 Strze Tvoje lastawé Swojim učennikom sa zjawenie,
 Strze Twój život večný,

wšľobob nás, Ježišsu!

W deň súdny,
 My hriessnici,
 Abyš nám odpustiť ráčil,
 Abyš nám milostiwý byť ráčil,
 Abyš nás z hriessneho sna prebudil ráčil,
 Abyš nám potrebné milosti k duchownému powstaniu ude-
 liť ráčil,
 Abyš w nás nezridzené žiadosti mrtwiť ráčil,
 Abyš nás w boji proti swetu, telu a diablu silou ozbro-
 jil ráčil,
 Abyš wieru nassu w Teba utworil ráčil,
 Abyš nádej nassu w budúce wzkriessenie nasse posilnil ráčil,
 Abyš nám slawného z mrtvých wstania poprial ráčil,
 Abyš wšetkým werným zomrelým odpočinutie večné dať
 ráčil,

Ča prosíme, uslyš nás!

Abys nás uslyšat ráčil, Tã prosiame, uslyš nás!
Ježiŝŝu, wzkriesseny Spasitetu, Tã prosiame, uslyš nás!
Barántu Boži, ktorý snímaš briedchy sweta, obpuŝt nám Ježiŝŝu!
Barántu Boži, ktorý snímaš briedchy sweta, uslyš nás Ježiŝŝu!
Barántu Boži, ktorý snímaš briedchy sweta, smiluj ŝã nad námi
Ježiŝŝu!

Kriste, } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Pane, }
Kriste, } smiluj ŝã nad námi!
Pane, }

Dãke nás.

V A neuvoď nás w pokussenie.

R. Ale zbaw nás odo zlého.

V Wstal Pán z hrobu, alleluja.

R. Ktorý pre nás na križi wisel, alleluja.

V Tento je deň, ktorý učinil Pán,

R. Plesajme dnes a weselme ŝã.

V Pane, wyslyš modlitbu moju!

R. A wolanie moje príď k Tebe.

Modlitby cirkevné. Na nedelu welikonočnú. —

Ó Bože! ktorý ŝi dneŝnieho dňa ŝtrze wzkriessenie Jednorodzeného Syna Swojeho smrti premocí, a tak nám prístup k blahoslawenŝtwu wečnému otworit ráčil: pomáhaj nám žiadosti nasse, ktoré w nás bez zásluby nassej wzbudzuješ vyplnit. ŝtrze Ježiŝŝa Krista, Pána nasseho atd. Ameň.

Na pondelok welikonočný. — Ó Bože! ktorý ŝi ŝtrze slawnoŝti welikonočnú swetu proŝtriedky spasenia udelit ráčil: podporuj ľud Swój, proŝime, i ďalej nebeským darom, aby i úplnú ŝlobodu obŝiahnuť i žiwota wečného doŝŝiť zaŝlúžil. ŝtrze Pána nasseho atd. Ameň.

Na utorok welikonočný. — Ó Bože! ktorý cirkev Swoju nowými dieťkami rozmnožujeŝ: udel ŝlužebníkom Swojim, aby tajemŝtvo, ŝtrze wieru obdržané, ŝtrze žiwot zachowali. ŝtrze Pána nasseho atd. Ameň.

Na ŝtredu welikonočnú. — Ó Bože! ktorý nás rořitou slawnoŝtou wzkriessenia Pána obweselujeŝ: popraj miloŝtwe, abyŝme ŝtrze počasné ŝwiatky, ktoré wyŝkonawame do wečných radoŝti ŝã doŝtat zaŝlúžili. ŝtrze tohože Pána nasseho atd. Ameň.

Na ŝtvrtok welikonočný. — Ó Bože! ktorý ŝi

rozdielne! národy wo wyznávaní mena Tvojeho sjebnotil: daj, aby, ktorí budú kúpelom sw. krstu nowozrodzeni, wyznávali jednu wíeru a wykonávali dobre skutky. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na piatok welikonočný. — Wsemohúci, wečný Bože! ktorý si slávnosť welikonočnú w zákone ľudského smereňa ustanovil: daj, abysme, čo wyznávajúc sláwime, skutkom nasledowali. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na sobotu welikonočnú. — Popraj, prosíme Tā, wsemohúci Bože! abysme strze slávnosť welikonočnú, ktorú sme s pobožnosťou konali, k wečným radostiam sa dostať zaslužili. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na bielu nedelu (1. po welikej noci).

Poučenie. — Biela nedela menuje sa tak preto: lebo predtým nowopokrstení w tento deň zkladávali biele rúcho, ktoré na znak newinnosti w bielu sobotu pri krste byli dostali a až do tohoto dňa nosili, a zawessowali sa im na krky agnusky z bieleho woštu, ob samého pápeja poswacené, ktoréžto ich mali na obšahnutú newinnosť upamätávať. Biela nedela teby znamená toľko, jako: neba sa obloženia bieleho krstného rúcha. Razšwa sa tiež nedela prôwodná, ponewáč ňou začínajú sa nedelne prôwo by (processie) welikonočné.

Moblitba cirkwná. — Popraj nám, prosíme wsemohúci Bože! abysme slávnosť welikonočnú, ktorú sme dokonali, wo wšetkych činoch a w celom žiwote nassom Tvojou milosťou zachowali. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. kopye a sw. klincow Krista Pána.

(W piatok po bielej (prôwodnej) nedeli.)

Moblitba cirkwná. — O Bože! ktorýžto si w krehkom tele ľudskom, ktoré si wjal na Sebā, klincami na kríži pribitým a kopyou prehodnutým byť chce pre spasenie sweta: popraj milostive, abysme sa, ktorí týchže klincow a kopye pamiatku sláwime na zemi, zo slawného wstájšwa Tvojeho radowali w nebesiach. Ktorý žiješ a krájuješ atd. Amen.

Na 2. nedelu po welikej noci. — O Bože! ktorý si strze uponíženie Syna Swojeho padlý swet zase pozdwihnúť ráčil: popraj wertiacim Swojim stáleho potessenia, abys tým, ktorých si od pádu wečnej smrti zachoval, poprial nestončených radostí požívať. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 3. nedelu po welikej noci. — O Bože! ktorý blúdäcim swetlo prawdy Swojej ukazuješ, aby sa mohli na cestu sprawedlnosti nawrátiť: popraj wšetkým, ktorí wíeru kresťanskú wyznávajú, i toho sa warovať, čo sa menu kresťa=

na protiwi, i bedliwe tonat, čo sa naň stúfi. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 4. nedelu po welikej noci. — Ó Bože! ktorý weriacich Swojich jednoho srdca a jednej wôle činíš: udel ľudu Swojemu to milowat, čo prikazuješ, a po tom túžiť, čo stlubuješ; aby w prostried nestálosti tohoto sweta srdcia nasse tam byly upewnené, kde sú pravé radosti. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 5. nedelu po welikej noci. — Ó Bože! ob ktorého každý dar pochádza: popraj nám, prosíme Tě, aby sme Tvojim spasiteľným wnutnutiem wždy len na pravé a dobré weci mysleli a prispeniem Tvojim ich tiež i skutkom plnili. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na križowé dni.

Poučenie. — Tri dni, jako: pondelok, utorok a streba, bezprostredne predchádzajúce slavnosť nanebovstúpenia Krista Pána, sú ob cirktwe swätej za profese né čili križowé ustanowené, odtud sa i predchádzajúca nedela križowonenuje. Meno swoje majú odtud: že sa pri ich processiach počal prednášať križ, čo sa wčil i pri iných prôwodoboch koná, jakoby prôwod ten wiewol sám Kristus Pán, a na wyznantie: že len strze Pána Ježišsa Krista môžeme dúfat wyslyšenie nassich modlitieb. Križowé dni byly roku 468 ob sw. **Mamerta**, biskupa wiedenstkého wo Francúzsku uwebené, ktoréžto z počiatku len w jeho biskupstwe užíwané, zaprowodzowaly sa pomali po iných biskupstwach, a naposledy uwiedly sa tiež w hlawnom meste kresťanstwa, Ríme, ob pápeža Lewa III. roku 804. Priležitost k tomu byla nasledujúca: Za času sw. **Mamerta**, biskupa, panowalo wo Francúzsku wseľiké zlé: zemetrasenie, nakažliwe nemoci, morowá rana, bradota, hlad, záhubné obne a iné strasti, ktoré wtedy ľudské pokolenie tážko suždowaly. Prebmenowaný sw. biskup, ktorý poznal bezbožnosť ľud-

skú, a často strze prisne napominanie dalšiu záhubu odwrátiť sa usilowal, súc preswedený, že trest Boží pristiel na hriestnikow, aby podľa tela ľarbani nezahynuli dussewne, napominal wo wseobecnom sužení swojich weriacich, aby sa k Dcu milosrdenstwa moblili, ktorý prosby ľajúciach a prostaciach detí Swojich nikdy nezawrhuje. Aby ale wšeci tým wáťšiu účasť w obecnej modlitbe brali, shromáždil ich pred obličaj Pána w chráme, wywiedol ich w modlitbách a spewoch w slawnom prôwode won poh hoľe nebe, aby pobládom na státa, obilite a iné požitky zeme, ktoré dáwa a chráni stredrá a mocná ruka našdobrotiwejššieho Boha, dôweru w jeho weriacich pri trwalom a ústlnom k nemu wolani utworbila. — W tieto dni wedú sa processie z jebnoho kostola do druhého alebo, kde je len jeden kostol, z tohoto do pola sa zeleňajúceho ku križom alebo k sochám Swätých, aby sme prosili Boha za odpustenie hriechow a za odwrátenie wšelikého trápenia a neskastia; zwlášte ale aby sme ho prosili, aby nasse státa, role, lúky a zabrawy ob wšelikéj škoby zachowat, pohody a

šrobného dažďa dať, všetkým plo-
dinám zeme požehnaní a zroslu
popriat a tak nám, dieťkam Swo-
jim, potrebné vyživenie dať a nás
pob Swojou swatou ochranou za-
chovať ráčil. Pritom ale máme i
my Bohu zaslúbiť, že jeho darý
k jeho cti a k nášemu i bližných
nashich dobrému obrátíme. — Pri
týchto processiach sa spievajú li-
tanie ku všetkým Swatým, aby
sa za nás tieto nebeskani zaujali,
a nám Swojou mocnou prímlu-
vou u Boha wyprostli, čeho naša
neobobnosť nezaskubuje. Čítajú sa
tiež na stworo zastaweniach po-
čiatky stých swätých ewan-
delij, a konajú sa mnohé ná-
božné modlitby. — Zastawy, kto-
ré sa pred celým zastupom nesú,
znamenajú: že máme pob zasta-
wou Kristowou, pob jeho mocnou
ochranou a s jeho milostkou bojo-
vať, abysme nepriateľow swojeho
špasenia premobli. Križ ale s
obrazom utrižowaného Ježíssa,
ktorý sa nad nábožným zastupom
wznáša, swedčí za nás, že sa za
utrižowaného Pána nestybdíme,
ale že wesejne wznáwame, že je
on Spasiteľom našim, a že ho
nasledovať sme hotowi. — Tieto
tri dni majú nás spolu k slawno-
sti nanebewstúpenia Krista Pána
pripravovať.

D p r o w o b o c h w o b e c .

Prôwody wôbec sú slawné, ná-
boženské pochody, ktorými weria-
ci Jehnou myslou buďto Boha o
milosti a smilowanie prosia, jako
na sw. Marka a na križové dni,
buďto mu za jeho dobrodenie we-
rejně wdáky wzdávajú, jako na
Božie Telo, alebo wôbec wnútrné
ctenie Boha i zownútrnými znal-
mi oswedčujú. Dny už na úswite
cirkwe swätej býwaly w obyčaji
poblá swedoctwa Ter tu liána,
sw. Jána zlatouštiebo, a
iných učiteľow cirkewných. Ano
ony majú swôj základ w sw. pí-
sme starého i nowého zákona. Tak
jám Boh narobil ľubú Swojemu,

aby sebedkrát w slawnom pôwo-
be s arkou úmlowy obchádzal
mesto Jericho. Tak Dáw i b krát
narobil veľmi slawný pôwob s
arkou Pána. Tak múdry Sa-
lamon s celým plesajúcim a
prospewujúcim ľubom w slawnom
pôwobe preniesol tú arku úmlu-
wy do chrámu Jeruzalemského.
Tak tiež i sám Krištu s Pán,
wyprowádzaný od veľikého množ-
stwa ľubu, neľho preb Swojou
smrtou, slawný pôwob a wôb
Swôj konal do Jeruzalema. —
Sú ony 1) wesejným wznanienem
nassej wiery wo welebnosti a wsa-
depřitomnosti Božiu a nassej zá-
wislosti od neho; 2) sú slawným
wznanienem nassej wiery w Ježí-
ssa Krista utrižowaného, a rado-
stným wzdáwaniem wdákw Bohu
za všetky nám strže nebo ubele-
né milosti; 3) sú wibitelným zna-
meniem jednoty cirkwe kat. w je-
dnomyseľnosti citow a modlitieb
wsletých jej dietol; 4) ony po-
wzbudzujú nás k dôwere w Boha;
5) sú obrazom nasseho pútnického
žiwota na tejto zemi a upamätá-
wajú nás, že tu nemáme žiadneho
stáleho prebýwania, ale že putuje-
me do večnej wlasti. Z čeho wsset-
kého poznat, že pôwody sú užitočné.

Prôwody menujú sa wôbec
p r o s e b n ý m i , a to preto: že
pri nich prosby k Bohu wzná-
šame. Prosby tyto ale máme k
Bohu wznášať nie len wnútr-
né s pokorou s wjednospromaž-
denou myslou, so žiwou wierou,
silnou dôwerou w dobrotu Božiu,
s obbanosťou do wôle Božej a s
wytrwalosťou, ale i zownútr-
né s wonkajšou uctiwosťou a po-
božnosťou, abysme prostriedkom
tejto i druhých k pobobnej pobož-
nosti powzbudzowali. — Spôsoby
wonkajšej uctiwosti a pobožnosti
sú rozličné obyčaje a postawe-
nia tela.

Spôsoby wonkajšej
uctiwosti, pobožnosti a
swiataosti.

1) Znamenie sw. kríža. Není toho bohoslužebného konania w cirkwi kat., kdeby nebylo toho znamenia. Každé vyučovanie náboženstvá, každé swäcenie alebo žebnanie, každá sw. missa počína sa, prowádza sa a dokonáva sa znamením tým. Znamenie to sa činiť k. pr. dietatu na čele pri krste swätom, a keď kresťan byl dokonat pút wezdejšieho žiwota, nad jeho mrtwym telom pri pohrebe, a upomína nás na ukrižowaného Ježiša, a wyznávanie jeho. Tože ale znamenie učinené na čele, prsach, lawom a prawom boku prawou rukou, alebo tak rečeny weliký (latinský) kríž, wyznamenáwa: že Kristus Pán z neba zostúpil, aby nás smrťou kríža vykúpil, a spolupôsobieniem Duča Sw. z hriessnikom, — ktorí na poslednom súbe budú stáť na lawici, — na spravedliwych pretworil, ktorých potom k swojej pravici powýšil; znameniem ale sw. kríža na čele, ústach a prsach, ktoré knáz a my pred čítaním sw. ewangelium činíme, alebo tak rečeny malým (nemeckým) krížom, chceme reknúť: že máme a chceme Krista myšlienkami, slovami o skutkami našimi čitiť; slovami, ktoré sa pri tom wypowebajú, wyznáwame: že wšestých dobrodení, nám strže Krista udelených pôwodcom je najsw. Trojica, a to: že Boh je jednej bytnosti a prirodzenosti a trojiť w osobách; 2) Poklona, a sice tým wätšia, čím hlbšia pokora a uctiwosť má byť sw. nassom srdci. Tak k. pr. knáz naklonuje hlavu pred obrazom sw. kríža, alebo keď wyslowuje mená troch Božských osob; sohne hľboko telo svoje ku prebu pri wyznani briešnosti svojej (pri Konkteor) pred sw. missou; klatáči klatí pred najsw. swiatostou oltárnou; pri slowách: „a člowekom zdoštal“ (Et incarnatus est) wy wyznani

wiery (Kredo) w sw. missi klatá na prawé koleno, na obe ale kolena na slawnosti narodzenia Krista Pána a zweštomania blažosl. Marie Panny, ano pabá i na twár ua weliký piatok, prwej jako započne sw. obráby pamiatky preborkej smrti Pána za hriechy nasse; pabá na twár tiež i ten, kto sa za pobjabna, jahna, knáza a biskupa wyswäcuje a leží na zem rozprestretý tak dľho, pokud sa biskup swätitel' litánie o wšestých Swätých nad nim newymodlí. — Jestli tatolík nekby klatne pred obrazom nejakeho Swäteho, tým on nebressi proti prvému prikázaniu Božiemu, jakoby sa tomu obrazu klaňal, lež sa tu klaňá samému Bohu, ktorý je pôwod wšestlej swiatosti; seba ale tým unízuje, pri powebomí svojej briešnosti, že sa tomu Swätému tak welmi málo pobobá. — 3) Dobrytie a odkrywanie hlavy pri službách Božích alebo keď prechádzame weblá sw. kríža alebo obraza nejakeho Swäteho. Tak i knáz sníma kwadrat (byrét), kedykoľwek wyrečne sw. meno Ježiš alebo Marta; nemá tohoto na hlawe pri sw. missi, alebo keď donáša najsw. swiatost oltárnu k nemocnému atd. — 4) Pálenie kábidla a okurowanie ním welebnej swiatosti pred oltárom a w prowode, obetných messných barow (chleba a wina), pobobizne sw. kríža, missálu obšahujúceho sw. ewangelia, mrtweho tela pri pohrebe, knáza pri slawnej sw. missi atd. Wstupujúci dohora dym kábidla powažujeme za obraz modlitby, wynášajúcej sa zo srdca pobožného k nebesiam. — 5) Stanie. Týmto ošwedčuje me uctiwosť, plnú dôwernosti, a to: že sa teslime w Bohu, a že sme hotowí činiť podľa jeho wôle. Tak k. pr. knáz riefá stojáchy modlitby messné; ponewáč sa na prostiateho sluffi, aby sa šetrne zblížil k Dobrodincowi a Pánu

swojemu; tiež i ľud s knäzom slo-
fi pri čítaní sv. ewangelium, na
znamenie: že sa rabuje z bratého
slova Božieho, a že je hotový,
seho rozkaz plniť, jako tiež i we-
rešne wykonávať a hájiť wieru
swoju. — 6) S e d e n i e knäza pri
nektorých sw. konaniach wyzna-
menáwa: že tu knäz sedí wo swo-
jom böstojnom úrade z plnomo-
censťwa seba od Ježíssa Krista a
cirkwe seho daného; lebo i Syna
Božieho powyššenie w nebesiach
udáwa sw. písmo tými slowami:
že sedí na prawici Božej. A
preto knäz má w chráme Pána
pri oltári upravené operacie se-
dabdo. Knäz sedí tiež, keď spowe-
dá hriessnikow jako súdca na mie-
ste Božom; keď prísima wyzna-
nie wiery nekatoľika wračajúceho
sá do lóna cirkwe kat.; biskup
sedí pri swäcení knäzštwá atd.
Pre duchowných príslužníkow slú-
žá postranne nižšie sedablá. —
7) B i t i e - s á w p r s e znamená:
že uznáwame hriechy svoje, za
ktorežto sme zaslužili hnew Boží
miešto milosti jeho, a že za ne s-
rdečne ľutujeme. To sa deje ob-
zwlášťte pri „Konfiteor“ pred sw.
prísimaním atd. — 8) U m ť w a -
n i e r ú k a p o k r o p o w a n i e
w o b o u znamená čistotu a po-
swäcente. Preto k. pr. myje si
knäz ruky pri sw. mši w čas obe-
towania; pokropujú sa swäcenou
wobou weriaci, keď wchádzajú do
chrámu a wchádzajú zneho; knäz
kropí ľud swäcenou wobou, po-
kropuje ňou mrtvé telo i hrob
atd. — 9) S p i n a n i e r ú k k n ä -
z o w ý c h pri konaní modlitieb
znamená: že i knäz i weriaci ľud
Boha dôverne a úsilne za něco
proší; p o z b w i h o w a n i e r ú k
a o č i značí: že jedine od Boha
na wysošťach možno pomoc oca-
kávať: a preto jakoby po nej sá-
hal a sá obľadab, aby ju zpora
wzäl bolu; r o z t ä h o w a n i e
r ú k p r e b s e b o u znamená:
že knäz, jakoby čwel pritomných

príwináť a pritišknáť k prsam swo-
jim, z lásky plného srdca činiť
modlitbu i obeť za nich, a že sá
masá rovnako wšeci, jedni dru-
hých uprimne milowat; w z k l a -
b a n i e r ú k znamená: že sá ne-
komu něco dáwa či sbeľuje. Tak
messný knäz wzkľadá ruky svoje
na hostiu a wino, ponewáč z obo-
jeho obetného baru toho má sá
slowom swiatostným stať telo a
krw baránta Božieho, ktorý sní-
ma hriechy sweta; tiež wzkľadá
biskup ruky svoje na hlavu tých,
ktorých za jahnow a prýštom wy-
swäcuje, ponewáč im udeľuje Du-
cha Sw.; tiež i nowoswäcený knäz
wzkľadá ruky svoje na hlavu we-
riaciach, dáwajúc im sw. požehna-
nie atd.

Rozličné spôsoby bo-
boslužebných modlitieb.

Pri boboslužebných jednaniach
knäz obyčajne započína modlitbu
týmto pobúdzaním prítomných:
„M o d l i m e s á“ (Oremus). W
dobách kajúcich, jako: w kantry a
wo veľký piatok wola knäz, ale-
bo jaben: „K ľ a k n i m e n a k o -
l e n á!“ (Flectamus genua), po-
wšak ale opät powolí pobjahan
alebo sbor wolašuje: W s t a ň t e !
(Levate!) — Wšetky modlitby
zawiera cirkew kat. buďto zkrátka
slowom: „A m e ň!“ alebo pred
tým este slowami: „S k r z e
P á n a n a s e b o, J e ž i s s a
K r i s t a, k t o r ý ž i j e a k r a -
l u j e s T e b o u, w j e d n o t e
D u c h a S w ä t e h o, B o h, n a
w e l k ý w e ľ o w. — „A m e ň“
slowo židowštké (po modlitbe) zna-
mená: „S t a ň s á!“ Wyjadru-
je nassu dôwernosti, ktorou čaká-
me, že nám Boh dá, čo je nám
prospešné. W o w y z n a n i w t e -
r y ale potwrdzuje sá slowom:
„A m e ň,“ že sa o tom, čo sa wo
wyznaní wiery obsähuje, nepo-
chybuje, ale wšetko za pravé má,
čo sa w ňom obsähuje, a po n a -
p o m e n u t i, k. pr. na konci ka-
žne slowom tým sľubujeme: „T o

w prawde učiníme!“ —
Záverky modlitieb: *Strze Pána nasseho atd.* príčina je tá, že sám Kristus Pán nám rozkázal, aby sme w mene jeho prosili Otca nebeského, nie jakobysme my tobo bobni byli, ale pre jeho nestoňčené zásluby. — **Rektoré modlitby,** a to modlitby za kllinacie (exorcismy), čili ty, ktorými knáz prosí, aby všsemohúci a najsw. Boh ráčil zmarit úklady diabolské, sťoňčujú sa takto: „*Strze Pána nasseho, Jezisa Krista, ktorý príde súbit žiých i mrtých a swet obňom,*“ t. j. že w beň súbny nastanú nie len pre swet, ale i pre diablow hroznejšie mudy. — **Wšetko,** za čo sa máme modlit, obsahuje sa w **Dtčenássi,** t. j. w modlitbe **Pána,** ktorá sa preto tak menuje, že ju nás naučil Kristus Pán. A preto sa rieľa modlitba táto už ob časow apostolstých temer pri každom jednaní bohosluzebnom. A tejto pripojujeme obyčajne pozdrawenie **anbelské.** Toto je modlitba, ktorou sw. Pannu Mariu, Matku Božiu wiac, nežli andelow a iných Swätých čtime a wzhýwame. Jálež! dielom zo słow **andela Gabriela** zwešťujúceho, dielom zo słow **Alžbety k Marii Panne,** dielom zo słow, ktoré pribala cirkew swatá. Je to bocela wec prirodzená, že sa po **Dtčenássi** pribáwa **Zbrawás;** lebo keď myslíme na Krista Pána, musí nám tiež napadnúť jeho blabosl. matka, ob ktorejžto lastkawej prímluwy môžeme dúfať, že nám **Otec nebeský** ubelí, za čo nás naučil prosit jej **Božský Syn.** — A modleniu sa **pozdrawenia** **anbelského,** s ktorýmžto sú spojené **wersšity** a **záwerečná modlitba,** iná w čas **adwentný,** iná w čas **wia-**

nočný, iná w čas **welikonočný** a iná w čas **swätobuňny,** wzbudzuje nás **zmláštne zwonenie** **trikrát** **presbeň:** ráno, na poludnie a wecer; a máme si tu **wdäčne** **prí-**
pomenúť **nesmiernu lásku,** ktorú nám **preukázal Syn Boží** **tým,** že sa ráčil wtelit k **wyklápeniu** **nassemu.** — **Dtčenás** i **Zbrawás** **modliwame** sa **nekolkokrát** **iebno** **za** **bruhým;** **zmláštne** w **ru-**
ženci **opakujeme** **Zdrawás** **desät-**
krát **za** **každým** **Dtčenássom,** a **síce** **aby** **sa** **takowým** **opakowaním** **z-**
možla **nassa** **wrúčna** **pobožnosť** **a** **böwera** **k** **Bohu.** **Je** **ale** **obe** **ty** **modlitby** **býwajú** **riekané** **dopol-**
wice **ob** **knáza** **a** **odpolowice** **ob** **ludu,** **tým** **sa** **krásne** **prebsta-**
wuje **obcowanie,** **ktoré** **prawowertiaci** **k-**
řestani **majú** **medzi** **sebou,** **ako** **údy** **iebného** **tela,** **ktorým** **modlit-**
ba **wospolot** **k** **dobrému** **prospie-**
wa. — **Zmláštni** **spösob** **modlitby** **sú** **litánie,** **totižto** **modlitby,** **ktoré** **sa** **konajú** **střidawe** **ob** **kná-**
za, **ktorý** **n** **a** **powe** **bá** **a** **lob** **lu-**
du, **ktorý** **dopowe** **bá.** **Najz-**
namentejšie **litánie** **sú:** **o** **wšet-**
ých **Swätých,** **o** **najsw.**
mene **Ježiš** **a** **litánie** **lo-**
retánske. **Tyto** **poslednie** **sú** **o** **bla-**
hosl. **Panne** **Marii,** **obsábujúce**
w **sebe** **jej** **pochwaly** **a** **prošby** **k**
nej **za** **jej** **orobowanie** **u** **Boba.** —
A **wätšiemu** **powzbudeniu** **a** **roz-**
hojneniu **pobožnosti** **pri** **službách**
Božích **prowadzajú** **sa** **tyto** **bud-**
to **so** **spewom** **ludu,** **a** **to** **s** **orga-**
nom **alebo** **i** **bez** **organu,** **alebo** **so**
spewom **figurálnym** **a** **hudebnými**
nářrosmi. **Tak** **už** **Dáwid** **kráľ** **nie**
len **sám** **k** **úcte** **Božej** **slabal** **a**
spiewal **krásne** **piesne** **(žalmy)** **s**
pröwodom **líbežnej** **harfy,** **ale** **i**
ustanowil **střpy** **tišic** **lewítow** **k**
prowodzowanu **črámowého** **spe-**
wu **a** **hubby.**

Poriadok pri processii križowých dúi.

(Prwej, jako wyňbe processia z kostola, príde knáz, belawým pluwi-
 álom odety, k oltáru; mežytým sbor spiewa nasledujúcu antifonu:)

Antifona. **Wyslyš nás Pane!** lebo veľké je milosrdenstvo Tvoje. — **Podľa množstva smilovaní Tvojich** vzhľadni na nás, Pane! — (Žalm 68.) **Pomáhaj mi, ó Bože!** lebo dočahujú vody až k dussi mojej (až do úst mojich). **Sláva buď Bohu Dtcu atd. Podľa množstva smilovaní Tvojich** vzhľadni na nás, Pane!

(Po dokonanej antifone knäz rieka:)

V. Buď milostivý briedhom nassim, ó Pane!

R. Pre meno Tvoje.

Modlime sa! — **Odpusti, ó Pane!** odpusti ľudu Svojemu, aby zasluženým trestom káraný sebe vždy w smilovaní Tvojom obdýchnuł. **Skrze Pána nasseho atd. Amen.**

(Potom pokľakajú wsseci, a dva zo spewátow! spiewajú **litánie o wssetkých Swätých** (hlädať na strane 181.) **A keď príbu na werö: „Swätá Maria, oroduj za nás!“** wstanú hore wsseci a idú w processii do brubého kostola; kde ale není wiac kostolow, tam sa ide s processiou k nejakej soche (státui), káplinke alebo ku krížu. Po obspiewaní w litániách sláwi sa sw. mssa.

S w ä t á m s s a.

Modlitba pod sw. mssou. — **Wssemohúci Bože!** **Otče wssetkého požehnaní!** z Tvojej milostivej ruky prijímame požehnanie a wssetko dobré. **Tvoja moc a múdrosť stará sa o nás.** Tebe sa podäkujeme za wssetko, čeho k wyžiwnosti, k zachowaniu žiwota a zdrawia potrebujeme. **Pane!** Ty sa smilúwaš nad wssetkými bytnosťami Svojimi, otwáraš ruku Swoju a nashycuješ wssetko. Ty ochraňuješ a požehnáwaš nasse polia, zahrady a lúky. **Od Teba pochádza slnce i dážd, zrost i úroda.** My newlábni lubie nie sme w stawe odwrátiť nebezpečenstwa, ktoré sa úrode hrozia: tieto sú w rukách Tvojich. **Daj nám tedy, ó Pane!** o čo Tã w dôwere prosíme. **Daj, abyšme tiež w tomto rofu smilovanie Tvoje skúšili, a ukáž sa nám, jako dobrý Dtec, ktorý prosby Svojich detí wyslyší, hlädajú-li tyto w detinskej dôwere Teba i pomoc Tvoju.**

Požehnaj prácam nassim, poliam, zahradám a lúkam nassim. — **Odwrať milostive dlhotrwajúci dážd, suchotu, powodeň, krupobitie a iné nassťastia, a po-**

teš nás zase darmi Svojimi. Buď nám milostivý, smiluj sa nad námi, opatri nás časným pokrmom, nezatvor pre hriechy nasse nebe i zem, ale daj nám chlieb vezdejšší, a daj, abysme ho s wdakowčineniem pokojne požiwali.

Má-li nás ale podlä Tvojeho najšwätejššieho naridzenia nejaké nešťastie zastihnúť: posilňuj nás a teš nás, abysme to s odowzdaním do Tvojej sw. wôle snášali, dobré tak jako i zlé s ponizenostou z ruky Tvojej prijimali, w Tvoje šwäté naridzenie dôwerovali, w nassej pilnosti dalej pokračowali, skrowní a mierni byli, a neunawene pre lepššiu budúcnosť pracovali.

Pomáhaj nám, najdobrotiwejšší Otče! abysme sa usilowali, Tebe sa lúbiti, Tvoju swätú wölu plniť a tým sa hodnými činiť, abysme sa dostali do onej lepššej wlasti, w ktorej nás bude sladké owoce na weky oblažowat, a kde budú pobožní hojnú žatwu swojich dobrych skutkow mať.

Otče wšsetkého stworenia, prijmi milostive nassu srdečnú modlitbu; daj abysme to z milosti Tvojej dostali, o čo Tā weriacim srdcom prosíme, žebysme w časnych wecach Tvoju potrebnú pomoc skúšiwšše, tým dôwornejššie po Tebe túžili. Strze Ježíssa Krista, Pána nasseho. Amen.

Modlitba cirkewná — Wšemohúci Bože! w ktoréhožto dobrotu wo wšsetkých potrebách nassu dôweru sšladáme: daj, abysme pod Tvojou ochranou od wšsetkých protivienstwi wždy ochráneni byli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

(Po sw. mši drží sa lázeň (kde je táto w obyčaji). Po lázni pristúpi knáz k oltáru a tu spiewa alebo číta nasledujúce prímluwy).

Prímluwy po sw. mši.

I. O swätom patrónowi toho chrámu, do ktoréhoh príšla processia, (šladaj w IX. diele).

II. O wzkriessení. — Antifona. Wstal Pán, ktorý wisel pre nás na krži, alleluja, alleluja.

Ť. Pán zaiste wstal z mrtvých. Alleluja.

R. A zjawil sa Simonowi. Alleluja.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Ó Bože! ktorý si sŕdze slawnošŕ welifonočnú atď (hláďaj na strane 561.)

III. D k r i ž o w ý c h d ň o c h. — Antifona. Proste a obdržite, aby radosť wasša byla plná; lebo Dtec wás mi-
luje, ponewáť i wy ste mnä milowali a werili ste mne! Alle-
luja, alleluja:

Ť. Zďstaň s-námi, Pane! Alleluja.

R. Lebo sa už zmrkáwa. Alleluja.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Wšsemohúci Bože!
w ktorehožto dobrotu atď. (hláďaj na strane 569.)

IV. D s w. k r i ž i. — Antifona. Wšssiel na križ,
ktorý peklo wymrátil; prepásaný mocou tretieho dňa wstal z
mrtvých. Alleluja.

Ť. Zwestujte to národom. Alleluja.

R. Ze Pán panował na drewe. Alleluja.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Ó Bože! ktorý si
šceľ, aby Syn Twój za nás na drewe križa zomrel,
aby moc nepriateľa odoňnal od nás: udeľ nám, slu-
žebníkom Šwojim, aby sme obšiahli milosť wzkriešenia.

V. D p r e b l a h o s l. P a n n e M a r i i. — Antif.
Raduj sa nebies Kráľowno! atď. (hláďaj na strane 191.)

Ť. Raduj a wesel sa, Panno Maria! Alleluja.

R. Lebo zaiste wstal Pán. Alleluja.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Ó Bože! ktorýžto
si sŕdze wzkriešenie atď. (hláďaj na strane 191.)

VI. D s w. a p o s t t o l o c h, P e t r o w i a P a w l o w i. —
Antif. Šwietil sa budú sprawedliwí w kráľowšwe Dca
swojeho. Alleluja.

Ť. Šlas šch rozniešol sa po celej zemi. Alleluja.

R. A šlowá šch až na koniec šweta. Alleluja.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Ó Bože! ktore-
hožto prawica blahoslaweného Petra, ěodiaceho po
wobe, aby sa nezatopil, držala, a Pawla, jeho spo-
lu aposttola, po tretíkrát po zlámanej lodi sa topia-

ceho z hlbokosti mora vyslobodila: vyslyš nás milostive, a daj, aby sme sŕdze zásluhy obidvoch večnú slávu obšahli.

VII. O sw. Wojtechowi a mučeníkovi, patrónovi arcibiskupstva ostrihomského. — Antif. Blahoslavený ten muž, ktorý je nalezenný bez posŕwrny.

Ť. Slávou a ctou korunoval si ho. Alleluja.

R. A ustanovil si ho nad diela rúk Tvojich. Alleluja.

Modlitba cirkewná. — O Bože! ktorý si sw. Wojtecha, biskupa a mučeníka Swojeho slávou a ctou korunoval: udeľ nám, služebníkom Swojim, aby sme jeho prímluwou a zásluhami obdržali odpustenie hriechow a požíwali radosťi blahoslavených.

VIII. O wšsetkých Swätých. — Antif. W kráľowstwe nebeskom je prbýtoť Swätých, Alleluja! a ich pokoj trwá na weky. Alleluja.

Ť. Weselte sa spravedliwí w Pánu! Alleluja.

R. Na uprimných swedí sa chwálenie. Alleluja.

Modlitba cirkewná. — O Bože! ktorý nás pamiatkou wšsetkých Swätých Tvojich obweseluješ: prosíme Ťä, ráč nás na ich prímluwu a sŕdze ich zásluhy so wšsetkými prostriedkami večného spasenia zaopatrit, a daj, aby sme byli hodnými nalezenní, po diel brať w ich blahoslawenej spoločnosti.

IX. Za naše hriechy. — Antif. O Pane! nespo-
minaj na naše hriechy ani na hriechy otcow našich, ani nespo-
pomsti sa nad hriechami.

Ť. Buď milostiwý hriechom našim, Pane!

R. Pre meno Tvoje.

Modlitba cirkewná. — Wyslyš, prosíme Ťä, Pane! našu pokornú modlitbu, a odpusť tým, ktorí svoje hriechy wyznávajú, aby sme spolu promi-
nutia a pokoj z dobroty Tvojej obšahli.

X. Za cisára a kráľa. — Antifona. Prewlá-
dal Dáwid Filistinského hádzablom (fundžablom) a kameňom
w mene Pána. Alleluja.

V. Pane! spas cisára a kráta nasseho. Alleluja.

R. A wyslyš nás w deň, w ktorý Tá budeme wyšwať. Alleluja.

M o b l i t b a c i r k e w n á. — Wšsemohúci Bože! daj, prosíme, služebníкови Swojemu M., cisárowi a králowi nášsemu apostolskému, ktorý z naridzenia Tvojeho správu králowstwa prijal, wo wšselijakých wladárskych čnosťach prospiewať, ktorýmižto sluffne ozdobený by sa k Tebe, ktorý si cesta, prawda a život i s národami sebe poddanými s krze milosť Tvoju dostal.

XI. Proti pohanom a kacírom. — Antifona. Potri, Pane! silu nepriateľow Cirkwe Swojej, a rozoženích, aby poznali, že není druhého, ktorý by bojoval za nás, krome Tebä, Bože náš! Alleluja.

V. Wstaň, Bože! a nech budú rozožnaní nepriateli jeho. Alleluja.

R. A nech utečú, ktorí ho nenávidia, ob obličaja jeho. Alleluja.

M o b l i t b a c i r k e w n á. — Wšsemohúci, večný Bože! w ktorehožto ruke sú wšsetky mocnosti a práwa wšsetkých krajin: prispej ku pomoci kresťanom, aby pohani a kacíri, ktorí wo svojej diwokosti a lstivosti dôwerujú, mocou pravice Tvojej zahaňbení byli.

XII. Za dážď. — Antifona. Pane a Krátu, Bože Abrahámow! popraj zemi nassej dážďa, aby ľud tento wedel, že si Ty Pán Boh náš. Alleluja.

V. Polej wrchy z wysosti Tvojej. Alleluja.

R. A owociem diel Tvojich bude zem nasýtená. Alleluja.

M o b l i t b a c i r k e w n á. — Bože! w ktoromžto žijeme, sa hýbame a trwáme, daj nám príhodný dážď, aby sme, potrebných pomôcek a posílek dostatočne nabýwajúc, večné dary ochotnejšie si wymáhať mohli.

XIII. Za jasné powetrie. — Antifona. Najdobrotivejši Stworitelu hwiezd, večné swetlo weriacych, ktorý sa pre nasse hriechy sprawedliwe hnewáš, wšsal ale na proti tým, ktorí k Tebe wolajú, si milostivý: Pane, smiluj sa nad námi! smiluj sa nad námi, Wylupitelu sweta! a na

primlunu' preblahosl. Panny Marie a wšetkých Swätých a Swätic Božích popraj nám jasného powetria, aby sme poznali, že len Ty sám si Najvyšší na weky. Alleluja.

V. Wysłri ruku Swoju zhora. Alleluja.

R. A wyslobod nás z wed mnohých. Alleluja.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Wyslyš, Pane! modlitby nasse, strze ktoré k Tebe woláme, a pokorne prosiacim udel powetria jasného: aby sme, ktorížto sme sprawedliwe pre hriechy nasse trestani, z milosrdenstwa Tvojeho nás predchádzajúceho, Tvoje slutowanie zaje zakúšili.

XIV. Za poko j. — Daj nám, Pane! pokoja w časoch nassich; lebo není druhého, ktorý by bojował za nás, krome Teba, Bože náš! Alleluja.

V. Buď pokoj w mocnosti Tvojej. Alleluja.

R. A hojnosť wo wäziach Tvojich. Alleluja.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože, od ktoréhožto swäté žiadosti atd. (hladať na strane 279.) Strze Pána nasseho atd. R. Amen.

(Po dokonanych prosbách spewáci začnú spiewať antifonu:)

Odwrať od nás, Pane! wšetky neprávosti nasse, aby sme zaslúžili čistými myslami wejść do swätiny Swätých.

(Po tejto antifone obchodí processia. A w tom sbor spiewa tento werš:)

Wyslyš, wyslyš, ach wyslyš Pane! prosby nasse.

(Potom spewáci bodajú werš z litánií o najsw. mene Ježiš (Litánie tyto hladať na strane 447.) lebým alebo 4 hlasami:)

Díče z niebies, Bože, smiluj sa nad námi!

(Sbor odpoweda:)

Smiluj sa, smiluj sa, ach smiluj sa nad ludom Swojim, ktorý si wykúpil, Kryste! krwou Swojou; nehnewaj sa na nás na weky! Wyslyš, wyslyš, ach wyslyš, Pane! prosby nasse.

(Takto odpoweda sbor za každým weršom z litánií o najsw. mene Ježiš, ktoré predspewujú spewáci.)

(Keď sa wráti processia do kostola, w prvý a drubý deň sa spiewa: „K a d u j s ä n e b i e s k r ä l o w n a! atd. s werš. resp. a s modlitbou (ako na strane 191), bodajúc modlitbu o patrónowi chrámu. — W tretí deň ale najprw sa spiewa: „T e b ä B o ž a c h w ä l i m e“ a potom len: „K a d u j s ä n e b i e s k r ä l o w n o! atd.)

Na slawnosť wstúpenia Krista Pána.

Poučenie. — Štyrcia-
teho dňa po Swojom z mrtvých
wstani poslal Ježiš Kristus učenní-
kom Swojich so sebou na wrch
olivetstý, rozmlúwal sá s nimi
o kráľovstwe Božom, dal im roz-
kaz, aby celému swetu ewande-
lium hlásali, slúbil im este raz
Ducha Sw. a daru, zárazy či-
nití, a widiteľným spôsobom preb-
iť očima odchádzal do neba. Keď
učennici plní počudowania stáli
a za Ježišom hlábeli, ukázali sá
im dwaja anđeli w mužskej podobe,
w bielom rúchu, a rekli k nim:
čo sá tak dlho díwate do neba?
Jako byste nechceli Ježišsa z očí
ztratiti? Tento Ježiš, ktorí je
preb wámi wyžätý do neba, príde
zaše tak, jako ste ho wideli do ne-
ba wstúpowati.

Ježiš Kristus na wrchu oli-
wetstom wstúpil na nebesia, aby
na tom samom mieste, na kto-
rom sá bylo jeho umučenie za-
počálo, tiež i jeho sláwa počia-
topl svoj wjázla. Už sa odub, kre-
stiane! že križ a trápenie cestu do
neba klesni.

Ježiš teby sebi w nebesiach na
pravicu Otca Swojeho, a tam je
nashim orodowníkom a prostrední-
kom; a preto dúfajme w nebo. —
S my máme nádej, že kedysi bu-
deme do neba prijati: budeme-li
newinný alebo aspon kašúci žiwot
wiesť. — Nebe je miesto, w kto-
rom Boh so Swojimi wymolený-
mi prebýwa. Sláwa nebeská pre-

wyššuje wšetke smysly človeka;
lebo, jako sw. Pawel howori,
Boh pripravil wymoleným w nebi
sláwu, takej este ľudské oko ne-
widelo ani ucho neshysalo, ani
do srdca človeka newstúpilo. Tu
uwidíme Boha tak jako je, w ce-
lej jeho sláwe, z twári w twár.
Tu budú wšetky nasse žiabošti
wyplnené, wšetke nasse ponosy
zatičnu a wšetky nasse sly sa
zotrú. My tu newbudeme žiadnej
drubej práce mať, len abysme
Boha chwálili a blahoslawení by-
li. A radošť táto na weky po-
trwá. — I ktožeby za tak veľiké
dobrodenie wdáčne netrpel jaké-
koľwek trápenia na tejto zemi?
Žiadno trápenie na tejto zemi,
pobla słow sw. Pawla, nemôže sá
rownat wenému blahoslawení-
stwu. Webies-li utrápny, biedny
žiwot: koj sá nádejou neba; lebo
blahoslawení, ktorý býwajú pre
sprawebliwosť prenasledowaní. Re-
pritiwajú srdce swoje k časným we-
cam! Reshromážduj sebe takých
poklabow, ktoré hrdza a mole
sožierajú, alebo zlobesi krabnú,
ale hlábaj najprw kráľowstwo Bo-
žie a sprawebnosť jeho.

Dnes sá po prvom ewandeli-
um pri veľikej sw. mši wyhássa
welikonočná swieca (passál), wy-
znamenáwajúca slawne wzkriesse-
ného Ježišsa, na wyžnat toho: že
sá Ježiš s učenníkami Swojimi
rozlúčil a z tohoto sweta odobral
názpät do Swojeho sibla nebeského.

**Wrodlitba — Osláwený Pane a Spa-
sitelu Ježišsu Kriste! Ty si dnešnieho dňa
zem zanechal, na ktorej si pre nás tolké
práce, prenasledowania, bolesti a muky
podstúpil; slawne si sá k Otcowi Swoje-
mu do nebä wrátil. — O jako sá radowalo**

celé nebe, jako plesali andeli, jako są te=ffili blahoslaweni duchowie tomu, že zase wideli u prostried sebä Pána a Boha swojeho. Jako są tessili dusse sw. otcow, ktoré už od mnohých století w predpekli za Twojim prichodom vzdychali, keď dnes s Tebou do toho blahoslaweného miesta, w ktorom túžili, woffli, kde môžu Boha z twári w twár wzbliadať! Ano s jakou potechou naplnený byl tiež i sám Otec nebeský, keď si są Ty jako jednorodzený, najmilejší Syn jeho po dokonanom welikom diele wykúpenia, po obdržanom witäzstwe nad diablom a po nawrátení cti a práw Božských do jeho lóna wrátil, w ktorom si od wečnosti prebýwal! S já spojujem radosť swoju s radosťou nebeských zástupow, a wolám s nimi: česť, chwála a poklona Tebe, oslawený Bože a človeče, Ježíssu Kriste! w tento radosťný deň witäžného welašlawenia! S kdybych mohol (a) tento deň tak sláwiť, jako są on sláwi w nebi! S kdybych mohol (a) učiniť, aby wšseci ľudie po celom swete sily swoje spojili, žeby pamiatku toho dňa, w ktorý si są po obdržanom witäzstwe nad smrťou a diablom do príbytkow Otca Swojeho wrátil, hodne sláwili. Tedy aspon učiním to, čo mi

je možno, budem totižto Tebe dnes od rána až do večera chválu prospewovať.

Wykupitelu Boží! wčil si už w nebi powýšfený nad wšsetke húfy andelow, nad wšsetkych Serafimow a Cherubimow, a sedíš na pravici Otca Swojeho. Wčil Ti je daná wšsetka moc na nebi i na zemi. W Tvojom mene musia wčil wšsetke kolená kľakáť a wšsetke jazyky wyznáwať, že si Pán wšsetkych zástupow. — Andeli padajú wčil na twári swoje pred trónom Tvojej Welebnosti. O jak welmi sa tešim tejto Tvojej moci, a jak sladká a potešná je pre mná tá myšlienka, že si už w Swojej sláwe; lebo wčil už môžem ufať, že budem toho šťastia nekdy účastným (účastnou), dostať sa k Tebe do neba. Wšak Ty chceš, aby sa Tvoji werní nasledowníci tiež ta dostali, kde si Ty. Ty si sám powedal, že ideš k Otcowi Swojemu pripravíť nám miesta, abysme i my tam mohli býť, kde si Ty. Ty si nás predišiel; my za Tebou pôjdeme. Dnešnieho dňa otvorili sa brány nebeské, a tým samým sa ony tiež i pre nás otvorily. A jak mnohí tisíci od doby tohoto slawného dňa wššli do radosti Pána swojeho a fortunou sláwy sú ozdobení! O blahoslavená myšlienka, jednic widieť Boha, ktorému sa môžem wčil len podla wie-

ry klaňat a uwidieť ho w celej jeho sláwe, z twári w twár! Keďže, ó Wykupiteľu Boží! príde tá šťastná hodina, w ktorú toto slzawé údolie zanechám a nawrátim sa do vlasti večného blahoslawenstva? O nezadlho, tak mi powedá hlas wnútrni, dokoná sa putowanie moje; o nezadlho dôjdem cielu swojeho. Táto nádej dodáva mi ducha, abych wšsetke protiwenstvá a trápenia, ktoré má esťte na tejto zemi obrnú, trpezliwie snáśal (a) a wšsetke boje zmužíle prestál (a). Amen.

Ĺítanie o wskúpení Pána.

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

Kriste, }
 uslyš nás!
 wyslyš nás!

Díťe z nebies, Bože,
 Synu Wykupiteľu sweta, Bože,
 Duchu Swätý, Bože,
 Swätá Trojico, jeden Bože,
 Jezissu, Pane žiwota i smrti,

- " ktorý si wzkriesenie i žiwot,
- " slawný wítažu nad hrtechom, smrťou a diablom,
- " welikonočný baránku, ktorý snímaš hriechy sweta,
- " ktorý si nám Swojim wzkriesením žiwot večný wydobyl,
- " ktorý si nás z Dicom Swojim smeril,
- " ktorý si dusse swäté z predpekčia wyslobobil a do neba uwiedol,
- " ktorý si, wstupujúc na nebesia, učenníkw Swojich požehnal,
- " ktorý si dokonal weliké dielo nasseho wykúpenia a spasenia,

smiluj sa nad námi!

Ježiſſu ſ Boſtſtwom i Ľowekentſtwom na nebeſia wzäty,
" na prawici Dca Swojeho powyſſeny,
" ktorý ſi prijal najwyſſſiu moc nad nehom i nad
zemou,
" ktorý ſi ſſiel k Dcowi, abyſ učennikom i nám
Ducha Swätého zoſlal,
" ktorý ſi nám w nebeſiach mieſto pripravil,
" náš mocný primlúwa u Dca nebeſkého,
" poſwätitelu a ochrancu cirkwe Swojej,
" ktorý prides ſúdiť žiwých i mrtvých,

Smiluj ſä nad námi!

Buď nám miſtoſtivy, { odpuſť nám, Ježiſſu!
uſlyš náš, Ježiſſu!

Od wſſetkého zlého,
Od wſſelikého hriechu,
Od hnewu Tvojeho.
Od náhlej a nenadálej ſmrti,
Od úkladow diabolſkých,
Od nemiernej ſtarofiliwoſti o weci tohoto ſweta,
Od wſſetkej netrpezliwoſti,
Od ducha nekajúceho,
Od časného i wečného zahynutia,
Strže Tvoje lúčenje-ſä ſ učenníkami,
Strže Tvoje podiwnté nanebewſtúpenie,
Strže Tvoje na prawici Dca nebeſkého powyſſenie,
Strže Tvoju nebeſkú radoſť,
Strže Tvoju ſläwu,

wyſſoboh náš, Ježiſſu!

W deň ſúdny,
My hrieſſnici,
Abys nám odpuſtiť ráčil,
Abys nám miſtoſtivy byť ráčil,
Abys náš k pravému pokaniu priwieſť ráčil,
Abys Swoju ſw. cirkew ſprawował a zachował ráčil,
Abys námeſtnika apoſtolského i wſſetek duchowný ſlaw
w ſw. náboženſtwe zachował ráčil,
Abys nepriateľow cirkwe ſwätej ponižiť ráčil,
Abys krákom a kniežätom kreſtanským pokoj a ſwornoſť
dať ráčil,
Abys wſſetkému ludu kreſtanskému pokoj a jednotu ubeliť ráčil,
Abys myſle naſſe k nebeſkým žiadoſtam pozwiñnúť ráčil,
Abys ſä za náš u Dca Swojeho nebeſkého primlúwať ráčil,
Abys nám na ſúde miſtoſtivy byť ráčil,

ſä proſime, uſlyš náš!

Abys wssetským werným zomrelým odpocinutie wečné dať ráčil,
Tá prosíme, uslyš nás!

Abys nás uslyšat ráčil, Tá prosíme, uslyš nás!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusti nám, Ježíssu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás, Ježíssu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Kriste, { uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Pane, }
Kriste, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Ótče náš.

Ľ A neuvoď nás w pokušenie.

R- Ne zbaw nás odo zlého.

Ľ Wstúpim k Dtcu swojemu a k Dtcu wassemu. Alleluja.

R- K Bohu swojemu a k Bohu wassemu. Alleluja.

Ľ Pán Ježíš, keď im odmluwil, wzięty je do neba.

R- A sedí na prawici Bożej.

Ľ Pane, wyslyš modlitbu moju!

R- A wolanie moje príd k Tebe.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Popraj nám, prosíme, wssemo-
húci Bože! abysme, ktorí weríme, že Jednorodzený Syn
Tvoj a Wykupiteľ náš dnešnieho dňa na nebesia wstúpil, t
my duchom wčil už s nim prebýwali w nebesiach. Strže to-
hože Pána nasseho atd. Amen.

(Nasledujúce modlitby môžu sa pridať.)

Wssemohúci Bože! udeľ nám Swojej milosti, abysme w
plnení Tvojich Božských prikázaní wždy ochotnú wölu ukazo-
wali a Welebnosti Swojej s uprimným srdcom slúžili.

Pane Ježíssu Kriste! ktorý si w sláwe Swojej na nebe-
sia wstúpil, a sedíš na prawici Dca Swojeho: zapáť, pro-
síme Tá, srdcia nasse swätou žiadosťou, abysme len pollady
w nebi sľadali, ktoré nehynú, aby sice žiwot náš byl na zemi,
obcowanie ale aby bylo w nebesiach, abysme so wssetskou silou
dusse len to hľadali, len po tom túžili a to dostaliť, čo je zwrchu
a čo si nám sám w dome Dca Swojeho pripravil ráčil.

O Božský Dokonateľu blahoslawenstwa nasseho! ktorý u
Dca Swojeho za nás oroduješ, a mocou milosti a lásky Swo-
jej nás k Sebe tiabneš: k Tebe my z tohoto szarého údo-
lia woláme a pokorne Tá žiadame, wyslyš hlasy a prosby
nasse, ktoré Ti dnes a každého času o smilowanie Tvoje pred-

1 kládáme. Neopúšťaj nás ubohé siroty, ale zosli nám od Otca Duchu pravdy, aby sme, pokiaľ ešte budeme v tomto smrteľnom tele obcovať, podľa zákona Tvojeho svätého živi byti. A keď budeme jednúc väzieb jeho zbavení, uveď nás, ó Ježišu! do slávy Otca Tvojeho, ktorý s týmže Otcom a Duchom Svätým žiješ a kráľuješ, po všetke veky vekov. Am.

Na 6. nedelu po veľkej noci. — Všemohúci, večný Bože! udeľ nám Tvojej milosti, aby sme sa k Tebe vždy s ochotnou vôľou chováme, a Velebnosti Tvojej uprimým srdcom slúžili. Strže Pána nasseho atd. Amen.

V sobotu. Na wigiliu svätodúšnych sviatkov — Popraj, prosíme Ťa, všemohúci Bože! aby sa blest Velebnosti Tvojej nad nami zaligotal, a aby Svetlo svetla Tvojeho srdcia tých, ktorí sú strže milost', Tvoju novozrodení, osvietením Duchu Svätého utvrdilo. Strže Pána nasseho atd. Amen.

VI. Pobožnosť svätodúšná.

Poučenie. — Ako advent a sviatky vianočné zvláštne k ucteniu Boha Otca sú ustanovené, ktorýchto ľudia tak milovali, že im Syna Tvojeho Jednorodzeného dal; a ako tiež sviatky veľikonočné zase zvláštne k ucteniu Syna Tvojeho sú zriadené, ktorýchto v tom čase dielo ľudského vykúpenia dokonali, a z mŕtvych vstal: tak podobne zase slávnosť svätodúšná zvláštne smeruje k ucteniu tretej Božskej Osoby, Duchu Sv., ktorýchto tobo času na apoštolov zosťúpil a darý Svoje na nich vylial. Takýmto spôsobom ľahkej z tých troch Božských Osôb zvláštnou slávnosťou sa povinnosť čest a poklona vzdáva. — Ďalší výklad dnešnej svätodúšnej slávnosti je tento:

Ježiš Kristus prv nežli sa do neba vrátil, sľúbil opäť Duchu Sv. apoštolom Svoim. Na turice, keď boli apoštolia k modlitbe zbromajdení, bylo slyšať obrazu veľiký hrmot z neba, podobný víchoru; utáľaly sa ohnivé jazyky nad hlavami apoštolov a byli

naplnení Duchom Svätým; začali cudzími rečami hovoriť, ktorým sa nikdy neboli učili, a Peter hneď zvestoval ewanbelium, a to s takým výsledkom, že sa 3000 ľudí krstili bato. Nad tým sa divili všeci, ktorí z príčiny onoho hrmotu sem príbehli, a medzi ktorými boli židi z najblasťších krajov prísli. — Duch Sv. zosťúpil na apoštolov v podobe silného vetra, na znal tobo: že on srdce od všetkej nečistoty oslobodí, tak jako víchor čistí powietrie od sľodlivého výdachu. — A on prísliel v podobe ohnivých jazykov. Je totižto vlastnosť ohňa sobjrievať a oswicovať. Tak tiež chce Duch Sv. nás rozum oswicovať a nasse srdce Božským učením sobjrievať. Jazyky ale významenávajú dar reči, ktorý byl apoštolom ubelený, jako tiež i to, že všetke národy wstúpä do jeho cirkwe.

Duch Sv. je tretia Osoba v Božstwe, oprawdivý Boh s Otcom i Synom, a pochádza od obidvoch od večnosti; on nás po-

swäcuse a bletkami Božími činí, a bez jeho milosti nič dobrého ne-
wylonáme. Prosíme obzvláště dnes,
aby tiež i na nás zosúpil, nás
posvätil a mocou i wšsetkému bo-
brému ozbrojil.

Slavnost swätobuffná má wi-
gltu a oftáwu, a menuje sa tiež
„Letnice“ preto: že padá na za-
čiatok leta; menuje sa tiež „pä-
bestianice“ preto: že padá na
50. deň po wzkriesení Krista Pána.

Modlitba. — **O** Duchu Swätý, Pote-
ffitelu náš, pomáhaj mi! Tebe odporúčam
dussu swoju, telo swoje a wšsetko, čo som a
čo mám, do Tvojich rúk odowzdávam beh
i koniec žiwota swojeho. Daj, abych žiwot
swôj w službe Tvojej stráwil (a) a oprá-
wdiwé pokanie nad hriechami svojimi či-
nil, prw nežli dussa moja žalár tohoto swe-
ta zanechá. Já som slepý (á), slabý (á);
jak dlho som na tomto swete, zapletám sa
lahko do osidiel žiadosti svojich; zablúdim
a sklamany (á) býwam lahko. A preto sa
porúčam Tebe a podrobujem sa Tvojemu
ridzeniu a Tvojej ochrane. — Bráň mä, ó
Bože! mnä biedneho (u) a slabého (ú) slu-
žebníka (cu) Tvojeho (ju); uchowaj mä od
wšselikeho zlého! Wpučuj a oswicuj rozum
môj, spravuj dussu moju, telo moje, posil-
ňuj ducha mojeho proti mojemu lahko zwo-
diteľnému srdcu! Daj mi pewnej wiery,
istej nádeje, čistej a dokonalej lásky. Daj,
abych Tã wrúčne milowal (a), a po wšset-
ke časť i po wšsetkých miestach wôlu Tvo-
ju plnil (a). Amen.

Pr o s b a k B o h u D u c h u S w. o s e d e m
d a r o w. — P r i d, ó B o ž e m ú d r o s t i ! a w y u č u j s r d c e
m o j e, a b y c h m a l (a) w Ź d y p r e d o č i m a p o s l e d n í c i e l i
k o n i e c Ź i w o t a m o j e h o, a d a j, a b y c h m a l (a) p r i w s Ź e-
l i t Ź y c h p r á c a c h s w o j i c h č i s t Ź y ú m y s e l ! D a j, a b y c h z e m Ź e
s t a t k y Ź i l e n n a t o l k o w á Ź i l (a) a h l á d a l (a), n a t o l k o Ź u
o n y d u Ź Ź i m o j e j p r o s p e Ź n é a k p o t r e b á m Ź i w o t a m o-
j e h o n e w y h n u t n é. N e b e Ź k é s t a t k y a l e d a j, a b y c h w Ź d y
l e p Ź Ź i e p o z n á w a l (a) a Ź e b e w y Ź o k o w á Ź i l (a). U k á Ź
m i t i e Ź c e s t u, n a k t o r e j b y c h i c h n a j i Ź Ź i e d o Ź i a h n u Ź a
n í m i n a w e k y w l á d n u Ź m o h o l (a). A m e Ź. — D i č e n á Ź.

P r i d, ó D u c h u r o z u m u ! o Ź w i e Ź d u Ź Ź u m o j u, a b y c h
t a j e m Ź t w á Ź p a s e n i a Ź r z e w i e r u d o b r e p o z n a l (a), i c h Ź
p o w d á c n o u l á Ź k o u p o j a l (a) a n a p o s l e d y w Ź w e t l e T w o j o m
w e č n é Ź w e t l o w Ź h l i a d a l (a) a k T w o j e m u i D t c a i S =
n a d o k o n a l é m u p o z n a n i u p r i Ź Ź i e l (a). A m e Ź. — D i č e n á Ź.

P r i d, ó D u c h u r a d y ! p r i Ź p e j m i k u p o m o c i w o
w Ź Ź e t k Ź y c h p r á c a c h t o h o t o n e Ź t e j n é h o Ź i w o t a ; n a k l o Ź Ź r d c e
m o j e k d o b r é m u, o d w r á Ź h o o d z l é h o a r í d m á w o
w Ź Ź e t k Ź y c h p o c h y b n o Ź t a c h, a b y c h n a p r a w e j c e s t e T w o j i c h
p r i k á z a n í Ź i a d a n é h o c i e l u w e č n é h o Ź p a s e n i a d o Ź Ź i e l (a). —
D i č e n á Ź.

P r i d, ó D u c h u Ź i l y ! d a j Ź r d c u m o j e m u m o c i, p o-
Ź i l n i h o w k a Ź d o m z m á t k u a p r o t i w e n Ź t w e ; d a j m i d u-
c h a a Ź i l y p r o t i w Ź Ź e t k Ź y m z l ý m n á p a d o m m o j i c h n e p r i a-
t e l o w, a b y c h n i k d y n e b y l (a) o d n i c h Ź w e d e n ý (á) k
t o m u : a b y c h T e b á, ó n a j Ź w r c h o w a n e j Ź Ź i e d o b r é n e w e r-
n e z a n e c h a l (a). A m e Ź. — D i č e n á Ź.

P r i d, ó D u c h u u m e n i a ! r í d m o j e t Ź Ź e n i e p o w e-
d o m o Ź t a c h, a b y c h n í c é h o n e w e d e l (a) a n e p o z n á w a l (a),
č o b y m i b y l o Ź Ź k o b n é a l e b o n e u Ź i t o č n é. — D a j m i p r a-
w e j h o r l i w o Ź Ź i, a b y c h p o w i n n o Ź Ź i n á b o Ź e n Ź t w a a Ź t a w u
m o j e h o w Ź d y l e p Ź Ź i e p o z n á w a l (a) a w y k o n á w a l (a) ;
u č m á t i e Ź, j a k o i c h m á m Ź p o Ź Ź o b o m T e b e m i l ý m p l n i t.
A m e Ź. — D i č e n á Ź.

Príd, ó Duchu p o b o ž n o s t i ! pohni srdce moje k pravej pobožnosti a k swätej láske k Bohu, Pánu mojemu, abyh ho wo wšsetkých mojich pobožnostach usta- wične hládal (a) a strže opravdivú lásku naleznu (a). Ameen. — Dčenás.

Príd, ó Duchu b á z n e B o ž e j ! prenikni srdce moje Tvojou swätou bážňou, abyh Tebä, Boha a Pá- na mojeho každým časom mal (a) pred očima a sebä pilne chránil (a) od wšsetkého, čoby sä najčistejšim očám Tvojej Božskej Welebnosti nemohlo lúbiť. Ameen. — Dčenás.

Šitánie o Duchu Swätom.

Pane, }
Krisťe, } smiluj sä nad námi!
Pane, }

Krisťe, }
uslyš nás!
wyslyš nás!

Díťe z nebies, Bože,
Synu Wykupitelu sweta, Bože,
Duchu Swätý, Bože,
Swätá Trojico, jeden Bože,
Duchu prawdy od Dca i Syna wyhádzajúci,
" prawdy wšsetkému učiaci a wšsetkým rozdáwajúci,
" múdrosti a rozumu,
" rady a sily,
" umenia a pobožnosti,
" bážne Božej,
" Swätý budúce weci predpovedajúci,
" " zaslúbenie Dtcowo,
" " Utešitelu, swet trestajúci,
" " w ktorom sä diabolstwa wyháňajú,
" " w ktorom sme znova zrodzeni,
" " strže ktoréhožto láska Božia je rozliata w
" srdciach našich,
" milosti a milosrdenstwa,
" swedoctwo dáwajúci duchu našemu, že sme synowie B.
" základe dedictwa nášeho wedúci nás do zeme pravej,
" obžtwujúci a posilňujúci,
" spašenia a radosti,

smiluj sä nad námi!

Na stredu, piatok a sobotu swätoduffnú kantroú (blädaj na strane 377. a na konci tohto VII. dielu: „Wsuche dni letné“ (na strane 607.)

Na stvrtok swätoduffný. — Bože! ktorý si dnešnieho dňa srdcia veriacych atd. (blädaj na strane 585.)

Na slawnosť najsw. Trojice Božej.

(Na 1. nebedu po Sw. Duchu.)

Woučenie. — Slawnosť táto sa wykonáwa wždy w prvú nebedu po Sw. Duchu, a to preto: že apofstoli hneď, jako byli Duchom Swätým osvietení a posilneni, započali kázati a křiti, jako im byl Kristus přitázal. Dalej: wykonáwa sa slawnosť táto preto: že tajemstvo najsw. Trojice je hlawné učenie, áno je základom celého křesťanského náboženstwa, ktoré hneď po přichode Ducha Sw. apofstoli oblařowali poblá slów Wykupitela: „Jdte a učte wšetke národy, křtiate ich w meno Dca i Syna i Ducha Swätého.“ — Slawnosť táto má nás teby rozpomenúť: že máme wšetky prawdy křesťansko-katolíckej cirkwe, ktoré sa nám na wšetke swiatky a slawnosti w roku do pamäti uwäbžajú, pewne veriť a nassu wieru ústne a weresne wyznáwať. Dbadwentu až po dneš mali sme príležitosť, o troch Božských Dso-

bách, o jednej za drubou rozjímať. A šice adwent a wianoce rozpomínaly nás na stworení človeka a na poslanie Jednorodzeného Syna Božieho, teby i na Boha Dca, jakožto Stworitela; ob wianoc až po turíce zamestnáwali sme sa rozšmaniem o Synu Božom, človekom učinenom, a na turíce sláwili sme zoslanie Ducha Swätého. Jako sú teby tyto tri Božské Dsoby len jeden Boh, tak ich tiež esste raz w jednom dni spolu pošimame, aby sme Welebnosti Božskej w troch Dsobách swoju poklonu učinili. Dalej: slawnosť táto rozpomína nás na dobrodenta, ktoré ob troch Božských osób nám ubelené sme w predchádzajúce rozličné slawnosti a swiatky w roku osobitne powäžowali, totižto: že sme stworení, wykupení a poswätení, a wyžýwa nás k wdakowčineniu za toto dobrodenie.

Modlitby. — Tebä, Bože Dče nespłodný! Tebä, Synu Boží Jednorodzený: Tebä Duchu Swätý Uteřitelu! Tebä, Swätá nerozdielna Trojico! wyznáwam, chwälim a welebím srdcom i ústama. Släwa Dcu, ktorý mä stworil; släwa Synu, ktorý mä wykupil; släwa Duchu Swätému, ktorý mä poswätil! släwa najwvyššej

a nerozdzielnej Trojici, Bohu a Pánu mo-
jemu, na weky! Amen.

Nech bude, ó Bože, Otče, Synu i Duchu
Swätý! požehnanie Tvoje stále nad námi!

Tvoja, ó Bože Otče! múdrosť nech nás
spravuje, milosť Tvoja nech nás opatru-
je, láska Tvoja nech nás obveseluje, spra-
wedlnosť Tvoja nech nás posilňuje, wffe-
mohúcnosť Tvoja nech nás zachová.

Tvoje, ó Bože Synu! wtelenie nech
bude podporou wiery nassej, učenje Tvoje
swetlom nassim, život Twój príkladom na-
ssim, trepezlivosť Tvoja silou nassou, smrť
Tvoja životom nassim, wzkriesenie Tvo-
je nádejou nassou, súd Twój wtkročením
nassim do raja nebeskeho.

Tvoja, ó Bože, Duchu Swätý! milosť
nech oswicuje rozum náš, nech postwäcuje
wölu nassu, nech rozpaluje studené srdce na-
sse, a nech nás posilňuje, aby sme za svoje
hriechy lutowali, wo wffetkom dobrom
prospiewali, čnosti sa oddali a potom weč-
né blahoslawenstvo obsiabli. Ktorý žiješ
a kraluješ od wekow až na weky. Amen.

Naiswätejšia, wöklony najhodnejšia Trojico Bo-
žia, Otče Synu i Duchu Swätý! jediný w Bytnosti
a troji w Osobách! w najhlbššej poniženosti prináßam
Ti obeť úcty a poklony svojej a prospewujem so zá-
stupmi nebeskými: Swätý, swätý, swätý je Pán Boh
zástupow, plné sú nebesia i zem sláwy jeho!

Já síce nemôžem toto najsvätejšie tajemstvo ani vyškúmať ani pochopiť; lebo rozum môj je obmedzený, a preto krátkozraký; Ty ale večný, nepochopiteľný! bývaš w svetle neprístupnom. — Cherubimi a Serafimi zastierajú pred Tebou tvár svoju, a len ich horiaca láska showára sa s Tebou. Ale Ty si mä nestworil, abych Ťa pochopil (a), lež abych Ťa miloval (a), prikázania Tvoje zachovával (a) a w Tebe spasený (á) byl (a); a preto mä Tvoje sväté slovo wštetkému poučilo, čo mi je k dušnému spaseniu potrebné vedieť o nepochopiteľnej hĺbokosti Božstva Tvojeho.

Čím menej Ťa duch môj pochopuje, s tým wätšou uctivosťou a wrúcenejšou láskou prijíma srdce moje pravdu tú, ktorá z neomylných úst Tvojich pochádza. W nej já považujem základ bytosti svojej, potechu vykúpenia a prameň spasenia svojeho. Trojediný Bože, Otče, Synu i Duchu Svätý! wšetko pevné verím, čo si nám w Svojej bytnosti zjaviť ráčil.

Verím, že Ty si Dtec wšetkého, čo sa na nebi i na zemi synom menuje! — Na meno Tvoje, Otče! som krstený (á); ďakujem Ti, že si mä wo swiatsoti krstu, jako Syna Svojeho k životu novému poswätil.

Verím, Ježišsu Kriste, Jednorodzený Synu Boha Otca! že si s nim rovnako mocný a slawný, jemu wo wšetkom podobný, že si sa w plnosti časow wtelil, abys hládal a spasil, čo bylo zahynulo. Na meno Tvoje, Wykupitelu Boží, som pokrstený (á); ďakujem Ti; že si mä z otroctwa hriechow k pravej slobode synow Božích privedol, a že si mi odpustenie hriechow, milost k dobrému a život večný získal. —

Verím, Duchu Svätý! že pochádzaš od Otca i od Syna, že si jeden Boh s oboma, a že nás chrámom a príbytkom Božím činiš, nás oswicuješ a potessuješ. Na meno Tvoje som krstený (á); ďakujem Ti, že si mä slabého (ú) a neumelého (ú) w swiatsoti krstu

powolal k tomu, abyſh byl (a) účaſtným (ou) múdroſti a moci Tvojej, a že ſi mä k deſictwu ſiwota večného poſwätil.

O Pane Bože mój! Ty vieſh wſſetky weci, i to vieſh, že já Tã milujem; ale znãſh tiež i mdlobu a krehkoſt moju. Príd mne ſlabému (ej) na pomoc, poſilni mnã krehkého (ú) a daj mi ſciet i doſonať, abyſh Ti tu na zemi s wernou láſkou ſlúžil (a) a nekdý w krãlowſtwe Tvojom s anĎelmi a wywolenými Tvojimi Tebã, Dtče neſmiernej Welebnoſti, prawého a Jednorodzeného Syna Tvojeho a Uteſtitela DuĎa Swätého, na večné wefy ſhwãlil (a) a welebil (a). Am.

ſitãnie o najſwãtejšej Trojici Bozej.

Pane,)
Kriſte,) ſmiluj ſã nad námi!

Panc,)
Kriſte,) uſlyš náſ!
) wyſlyš náſ!

Dtče z nebies, Bože,
Synu Wykupitelu ſweta, Bože,
DuĎu Swätý, Bože,
Swätã Trojico, jeden večný Bože,
Swätã jednoto w podſtate a Trojico w Oſobãch,
Bože Dtče ſãm od Sebã we ný,
Bože Synu od večnoſti ſplodený,
Bože DuĎu Swätý, od Dtca i od Syna wychãdzajúci,
Neſmierna wſſemohúcnosť Dtca večného,
Nepoſtihnuteľná múdroſť Syna Božieho,
Swrchovaná dobroto DuĎa Swätého,
Dtče Stworitelu,
Synu Wykupitelu,
DuĎu Swätý Uteſtitelu,
Swätý, ſwätý, ſwätý Pane Bože zãstupow,
Swätý Bože, ſwätý ſilný a neſmrteľný,
Bože, w ktorom ſme ſiwi, ſã hýbame a trwãme,
Bože, z ktorého, w ktorom a ſtrze ktorého je wſſetko,
Bože, ktorý ſi byl, ſi a budeš večne,
Bože, ktorý nebe i zem naplňuješ,

ſmiluj ſã nad námi!

Bože, ktorý všetko tvoríš a spravuješ,
Bože, ktorý si nado všetko a strže všetko a vo všet-
kých nás,

Otče Synu a Duchu Svätý, jeden Bože,
Prepodobná a nerozdielna Trojico Božia,
Búd nám milostivý, } odpusti nám, Pane!
                                  } uslyš nás, Pane!

fantini fa nob
nami!

- Od všetkého zleho,
- Od všetkého hriechu,
- Od náhlej a nenadálej smrti,
- Od úkladov diabolských,
- Od ducha smilného,
- Od všetkej pýchy,
- Od všetkej lakotnosti,
- Od všetkej nestridnosti,
- Od hnevnu, nenávisťi i od všetkej zlej vôle,
- Od nepriazne a závisťi,
- Od lenivosti w službe Tvojej,
- Od časného a večného zahynutia,
- Strže hlbokosť múdrosti a umenia Tvojeho,
- Strže sladkosť dobrotivosti Tvojej,
- Strže plnosť milosrdenstva Tvojeho,
- Strže nepostihnutelnosť súdov Tvojich,
- Strže veľkosť lásky Tvojej,
- Strže neobstiahlosť spraviedlnosti Tvojej,
- W deň súdny,
- My hriessnici,

tyšobob nás pane!

Abysme sa Tebe, Pánu Bohu svojemu klaňali, a Tebe
samému slúžili,
Abysme Tvojeho svätého mena nikdy nezabčovali,
Abysme dni Tebe zasväcené swäte trávili,
Abysme rodičom a predstaveným svojim uctivosť a po-
slusnosť preukazovali,
Abysme srdce svoje od všetkých nečistých žiadostí nepo-
stkrnené zachovali,
Abysme žiadnemu ani radou ani skutkom na zdravi neu-
bližovali,
Abysme bližnému na jeho imaní a statku neuskobili,
Abysme proti bližnému svojemu nič škodlivého nemluvíli,
Abysme statku bližného nežiadali,
Abysme Teba, Boha svojeho nado všetko milovali,

Pa profime, uslyš nás!

Abysme bližného jako sebä samých pre Tebä milovali, Tä prosíme, uslyš nás!

Abys nás k spatreniu Swojej Božskej twári priviesť ráčil, Tä prosíme, uslyš nás!

Abys nás uslyšati ráčil, Tä prosíme uslyš nás!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusť nám, Ježišu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás, Ježišu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Kriste, } uslyš nás!
 } vyslyš nás!

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad námi!
 Pane, }

M o d l i t b a c i r k e w n á . — Wšemohúci, večný Bože! ktorý si Swojim služebníkom poprial wo wyznani pravej wiery sláwu Trojice večnej poznať a w moci Welebnosti jednote sa klaňať: prosíme Tä, abysme pre stálosť wiery tejto od wšsetkeho protiwenstwa wždycky ostríhaní byli. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na slawnosť Božieho Tela.

P o u č e n i e . — Slawnosť táto menuje sa slawnosť Božieho Tela preto: lebo cirkew katolícká tohoto dňa sláwi pamiatku ustanowenia prewelebnej swiatosti oltárnej. Slawnosť táto mala by sa wlastne w zelený stwtrotol, jakožto w deň jej ustanowenia wykonáwať, acpráwe sa pamiatka tohoto jej ustanowenia wtedy čini. Ponemác ale cirkew swatá w zelený stwtrotol je porúžená w rozlímání o umučení a smrti Krista Pána, a tak je nic radosťi, lež smútku oddaná; a preto nemôže ani s takým werejným stwosom a s takou slawnosťou tajemstwu toto, jako to dôstojnosť jeho požádúwa, wtedy sláwiť: preto odložila slawnosť táto na dnešní stwtrotol, a to na ten, ktorý za nedelou Trojičnou

bezprostrebne nasleduje, a sice preto: že apóstoli, hneď jako byli Duchom Sw. oswietení a poučení, toto hľboké tajemstwu wewriacim hlásali a prisľubowali. — Slawnosť táto ustanowil Urban pápež, — k čemu príčinu zawdala nasledujúca príhoda: Išká pobožná mníška Juliána w biskupstwe lutišskom mala zvláštne wídenie, wztábujúce sa na swiatok tento. Wídelá totižto wo swojom wytržení ducha na mesiaci, ináč jasnom, jedno zastienné miesto, a byla poučená, že toto zastienné miesto znamená to: že w tole swiatkow cirkewných esťte jeden chýbá, a to sice swiatok Božieho Tela. Dozwedem sa o tomto zjavení Robert, biskup lutišský, zaprowadil príšne wyssetrowanie owect tejto, a umienil roku

1247 swiatof tento w biskupstwie swojom slawit. Co ale on, mezblytm smrtou predstihnuty, nemohl ustutočnit, to vykonal jeho nástupca. Roku 1264 Urban IV, pápež, který pri tom wysfetrovani byl jako arcijáhen přítomný, wydal rozkaz, kterým slávení swiatku tohoto w celej cirkwi naribzuje. Kliment V. potworbil naribzienie toto r. 1311 na cirkewnom sneme wo Wiedni (wo Francúzsku) a ustanovil k sláweniu swiatku Božieho Tela stwortok po sw. Trojici. — Cirkew swátá w tento deň wsfetko wynakladá, aby swoju wieru, swoju radosť a wdácnosť patrne wysawila. Dždoba oltárov, slawné a radosné spewy, wítážoslawný prówob po uliciach, swetlá, wonné kwetiny a wence, hubba a streľba, wsfetko pomáha k otkrášleniu tejto slawnosti a k wáššiemu wzbeleniu weriacich. — Slawný prówob s welebnou swiatofkou sá koná, aby sme přítomnosť Ježišsa Krista w swiatofci oltárnej weriejne wznáwali; aby sme tomu, pred ktorým sá majú wsfetke kolená zhybowat, pred obličajom neba i zeme uctiwosť a poklonu dokázali; aby sme mu weriejné wdáky wzdáwali za ustanowenie tejto swiatofci a za wsfetky weriacim z nej wypořwawajúce milosť; aby sme mu nie len za tú haňbu a potupu, ktorú mu nekty žibi weriejne preukazowali, ale tiež i za to znečenie a obrazenie, ktoré sá mu esse každobenne w tejto swia-

tofi ob neweriacich a bludárov, ano i ob samých zřých katolíckow činewa, neľako dostučnili; aby sme pre krajtnu a ľub Božsté požeňnanie wyprořli; aby sme preukázali, že Ježiš, jakožto opravdiwý Boh, neprebywa len w kostoloch, ľubstou rukou wyřkawených, ale že sá mu nebesia trónom, zem pobnóžkou celých swetých chrámom; aby sme naplnili predobrazenie stareho zákona, w ktorom arka s mannou w nej zloženou, predobrazom to welebney swiatofci oltárnej, býwala roznářaná. — Spewajú sá pri stýroch oltárov čiasťky stýr ewanbelij, aby sá preukázalo: že sá wsfetci stýria ewanbelisti srownáwajú w tom: že sá opravdiwý Syn Boží stal tiež opravdiwym člowekom, aby nás wylúpil, a wylúpeným žiwot wečný, jakožto opravdiwý nebesť chlieb udelil, a že wsfetci ľubie zo wsfetkých stýr strán sweta na wylúpení strže Ježišsa, a na spašeni w ňom poďiel berú. — Urban IV, Martin V a Eugen IV, pápeži, udelili weriacim rozličné odpustky, ktorí dnes a pres celú oltáwu swátú mřsu pobožne slyřtia, alebo hobinky (pobožnosť) o najřw. swiatofci oltárnej wrúčne konajú. — Čbraň sá teby, milý kreřtane! abyš nebyl (a) pri tejto slawnosti len zo samej zwebawosťi přítomný (á), ale brž sá pobožne a uctiwe, a baj tiež druhým dobrý přikľad.

Modlitby. — Pane a Spasitelu Božský, Ježiřsu Kriste! wzhľadni milosťiwe na slawnosť, ktorú Ti dnes Tvoja swátá cirkew pripravuje. Obnow, wyciř, poswať řrdce moje, abyš byl (a) boden (a) byť účastným (ou) w tejto swätej radosti.

Sláwime dnes pamiatku noci umučenia Tvojeho, w ktorúžto si s učenníkami Svojimi poslednýkrát jedol starozákonného baránka welifonočného, a sám si sa stal nowozákonným baránkom welifonocným. Oslawujeme zážrak lásky Tvojej, ktorá chlieb w opravdivé telo a wíno w opravdivú krev Tvoju obrátila. — Tým si wšsetkým Svojim nebeské hody pripravil a wečnú pamiatku života, umučenia a smrti Svojej ustanovil. Verejne wyznávame nassu wíeru w Tvoju podstatnú prítomnosť w tejto najswätejšej swiatosti; klanáme sa Ti a oslawujeme Ťa.

W slawnej ozdobe idú knäzi Tvoji, Pane! i wšfeci weriaci pri chwálospewoch, pri radostnom zvonku hubby a lúbežnom znení zwonow; nosí sa najswätejšia swiatosť oltárna w slawnom prôwode; cesty sú kwietim posypané, a w prôwode ligocú sa križ a zásta-
wy. — Najwzneffenejši Králu wšsetkých králow, Panovníku wšsetkých panovníkow! Ty nepotrebuješ tejto zownútrnej sláwy; srdce čisté je Ti oltárom a posluffnosť príjemnejšia, nežli obeť. Pokorná modlitba je pre Teba wdňa najlúbežnejšia a skutky milosrdenstwa sú kwietky nikdy nezwdlé, ktoré máme Tebe, Pásko wečná! na cestu słať. Wiera, nádej a láska, ktoré naplňujú srdce kresťana, sú to skwošné rúcho, w ktorom sa smieme k Bohu a Pánu swojemu bližiť.

Me Ty najlaskawejšii Priatelu ľudu! nezapowrh-
nul si tiež plešanie synow a dcier nábožných, ktorí Ťa wo wítäzoslawnom prôwode do mesta jeruzalem-
ského, jakožto dáwno očakáwaného Mestássa uwádzali, nesúc w ruke palmové ratolesti, stelúc na cestu swoje
ffaty, prospewujúc Ti chwálospewy. Preto popraj, wečný Králu nebeského Jeruzalema! aby nassa pobož-
nosť nebyla len zownútrná, lež aby tiež byla výra-
zom wíery wnútrnej a lásky newiditelnej, ktorá w
srdciach nassích horí! Daj, nech nám swiatosť, w kto-

rej pravú a skutočnú prítomnosť Tvoju dnes werezne wyznávame a jej sa klaňáme, w živote i smrti po-
filnenia a poteszenia prinesie, a weď nás milosťou
Swojou týmto plačlivým údolom tak, aby sme byli
hodni, na Tebä jednúc w uebi z twári w twár hlä-
dieť, a Tā s Ocom i Duchom Swätým chwálit a we-
lebít, na weky wekow. Amen.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si nám w
prepodobnej swiatosti atď. (hláďaj na strane 311.)

Poriadok pri processii.

Vo stoúčení weľkej sw. wffe webie sa processia k oltárom, na
4 rozličných miestach wonku wystaweným a okrásleným. — Knäz
naspriť okadí a potom wejme do rúk weľbnú swiatosť oltárnu a
k ľudu s ňou obrátený zaspiewa: „Pange lingua“, a sbor pokračuje ďalej w tejto piesni; — w tom
sa processia pohybä z kostola a pokračuje k prvému oltáru, spiewa-
júc: „Bubij pozdraweno atď.

Prístawka pri 1. oltári.

Keď processia príde k 1-mu oltáru, knäz zloží a okadí weľbnú
swiatosť. Medzitým sbor s ľudem spiewa: „D Bože weľký z
wysokosti atď. Na to sa spiewa ewangelium poblä sw. Já-
na w 6. kap. — po ktorom padnú wšeci na kolená a knäz, k we-
ľbnej swiatosti obrátený spiewa:

V. Nakrmil ich z hojnosti obilä. *Alleluja.*
R. X zo slaty medom nasytil ich. *Alleluja.*

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si nám
w prepodobnej swiatosti atď. (hláďaj na strane 311.)

Vo modlitbe ľub spiewa k požechnaniu: „Swätý, swätý,
swätý atď.

Na to knäz, obrátený k ľudu, weľbnou swiatosťou dáwa pože-
chnanie, reknúc:

V. Buď meno Pána pochwálené. *R.* Od tohoto času až na
weky. — *V.* Pomoc nassa w mene Pána. *R.* Ktorý učinil
nebe i zem. — *V.* Požechnante Boha wšsemohúceho, Dca
†, i Syna †, i Ducha † Swätého nech zostúpi na nás a zo-
stane wždych s wami. *R.* Amen.

Vo banom požechnaní processia obchádza k druhému oltáru,
spiewajúc pieseň: „Chwál Sione Spasitelä atď. — Tento
poriadok sa i pri druhých oltároch zachováwa.

Príslawka pri 2-hom oltári.

Keď sa príbe k druhému oltáru, ľud spieva: „Wffect tu prítomní kresťani atd. a na to knáz spieva ewandeltum podľa sw. Lukáča w 11. kap.

Ť. Chlieb nebeský si im dal. Alleluja.

R. Chlieb andeľský požíwal človek. Alleluja.

M o b l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý si w prešľawnom tajemstwe atd. (hláďaj na strane 311.)

K požehnaníu ľud spieva: „Na kolená padám atd. — Potom sa dáwa požehnanie, jako pri prvom oltári. — Po požehnaní procesša postupuje k tretiemu oltáru, spiewajúc pieseň: „K loň me sa hostii atd.

Príslawka pri 3-om oltári.

Pri treťom oltári ľud spieva: „Zdraw buď, Krište! atd. Ewandeltum podľa sw. Marka w 11. kap. 22—23 wersii.

Ť. Chlieb z neba si im dal. Alleluja.

R. Wffektu lábežnosť w sebe majúci. Alleluja.

M o b l i t b a c i r k e w n á. — Učii, prosíme Tě, Pane! aby sme večným požíwaním Božstwa Tvojeho naplnení byli, ktoréžto predobrazuje časné prijímanie drahého tela a krwi. Ktorý žiješ a kraluješ, na weky wekow. R. Amen.

K požehnaníu ľud spieva: „Srdce mé nehodné atd. — Po požehnaní procesša ide k štvrtému oltáru, spiewajúc pieseň: „Ach witaj na sto krát andeľský chlebe atd.

Príslawka pri 4-tom oltári.

Pri štvrtom oltári ľud spieva: „Ach Iásko weliká atd. Ewandeltum podľa sw. Jána w 1. kap.

Ť. Wymed chlieb zo zeme. Alleluja.

R. A wíno nech obweseluje srdce človeka. Alleluja.

M o b l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý si nám w prepodimnej swiatosti atd. (hláďaj na strane 311.)

K požehnaníu ľud spieva: „Budiž počwálený atd. — Po požehnaní nawracia sa procesša do kostola, spiewajúc pieseň: „Budiž pozdrawená swätá hostia atd. alebo: „Pokľatni na kolená, buřšo boha bojná atd.

Pri nawrátení sa procesše do kostola spieva sa: „Tebü Boha chwálime atd. s wers. rešpons. a s modlitbou. Potom knáz welebnú swiatost oladí a k ľudu s ňou obrátený spieva: „To

tak veľké tajemstvo“ (Tantum ergo) — „Boha Otca, Syna jebo“ (Genitori genitoque). Ebor pokračuje ďalej; — a po požehnaní sa riekla:

Ť. Chlieb z neba si im dal. Alleluja.

R. Wšetku lábeznosť w sebe majúci. Alleluja.

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý si nám w prepodivnej sviatosti atd. (hládaj na strane 311.)

Potom sa veľbná sviatosť wloží do swätiny. W tento a w nasledujúcich 7 dní okráwných popolubní wykonávajú sa litánie o najsww. sviatosti oltárnej (tyto hládaj na str. 308).

Na nedelu pod oktáwou Božieho Tela.

(Na 2 nedelu po Sw. Duchu.)

Modlitba cirkevná. — Popraj nám, ó Pane! aby sme k najswätejšiemu menu Tvojemu ustawične uctiwú bázeň a horliwú lásku mali, preto: že nikdy ochranou Swojou neopustiš tých, ktorých si w láske Swojej utvoril. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň najsww. srdca Ježišsa.

(Na piatok po oktáwe Božieho Tela.)

Bozdrawenie najsww. srdca Ježišsa. — Zoraw buď, ó najswätejšie srdce Ježišsa! Ty živý a obnowujúci prameňu večného života, Ty nekonečný poklade Božstwa, Ty horiaci ohňu Božskej lásky, Ty si miesto mojeho pokoja a moje bezpečné utocišste. Ó môj najlaskawejší Wykupitelu! rozpál srdce moje ohniwou láskou, ktorá srdce Tvoje docela strowí, wlej do srdca mojeho nebeské milosti, ktorých prameň je srdce Tvoje! Spoj srdce moje so srdcom Tvojim tak pewne, aby wôla Tvoja byla tiež i moja a podlä Tvojej sa wždy spravowala; lebo nežiadam ničeho, len aby budúce byla Tvoja swätá wôla jedináým pravidlom wšetkých mojich žiadostí a wšetkých mojich učinkow. Amen.

Wobozné wzdychy. — Bože a Spasitelu môj! daj mi srdce podlä srdca Tvojeho. — Zapál srdce moje ohňom lásky Swojej! — Daj, abych Ťa milowal (a),

jako Tā Tvoji Swätí milowali! — Daj, abych já mohol (a) modlit', činiť a trpieť, jako já Tvoji Swätí modlili, činili a trpeli! — Ó najswätejššie srdce Ježíssa! daj, abych Tā jedine a nado wšsetko milowal (a)! — Buď mi na pomoci wo wšsetkých potřebách, teš má wo wšsetkých úzkostách, ochraňuj má w každom pokuffení! — Ó srdce otcowské, napravuj má! — Ó srdce kráľa mojeho, ochraňuj má! — Ó srdce súdca mojeho, odpusť mi! — Ó srdce učiteľa mojeho, wpučuj má! — Ó srdce lásky plné pastýra, paš má! — Ó srdce najwernerjššieho priateľa, teš má! — Ó srdce Pána mojeho, panuj wo mne! — wladni so mnou! — Ó srdce lekára duffe mojej zahoj moje rany!

Dčenáš. Zbrawás. Werím.

Modlitba cirkewná. — Popraj, wšemohúci Bože! abysme wšseci, ktorí, w najswätejššom srdci milého Syna Tvojeho sláwu swoju zakladajúc, prewýborné dobrodenia nesmiernej jeho lásky k nám sebe rozjíname, nie len w týchto dobrodeniach są kochali, ale i k spaseniu swojemu ich užíwali. Strže tohože Pána nasseho atd. Amen.

Žné modlitby. — Wšemohúci, wěčný Bože! prosíme Tā strže srdce Pána Ježíssa, Syna Tvojeho, w ktorom są Ti dobre zakúbito, a strže bolesti jeho, daj nám pravé, strúsené a kajúce srdce, bysme odpusttenia hriechow u Tebä nalezli, a s najwručnejšsou láskou podlä srdca Ježíssowho Tebe oddani byli.

Ó najsladší Pane Ježíssu! ktorý si z newymluwnej lásky k nám Swoje najswätejššie srdce dcel dať otvorit': Tebe my dnes tiež swoje hriessne srdca otvárame, a pokorne žiadame: zapál w nich horliwú žiadosť, abysme čnosti Tvojeho Božského srdca nasledowali, nikoy z cesty Tvojich prikázani neodstúpili, ale strže prospiewanie w kresťanskej dokonalosti wiac a wiac są Tebe lubili, ktorý žiješ a kraluješ atd. Amen.

Medele po Swätom Duchu.

Poučenie. — Nebiel' po; noc, tým wiac ich je. Nemôže ich Sw. Duchu až do adwentu je už ale byl' menej jako 23, ani wiac wiac už menej podľa toho, jak jako 28. D toľko ich je wiac, wčas alebo nestoro byla weliká; doplni są ne deľami po zjanoc. Čím wčasie byla weliká; weni Pána, ktoré wčasnejši-

mi sviatkami veľkonočnými byly obpadly; a sice jestli ich je 25, nahrabi sa 24-ta nedelou 5-ou, a 25-ta nedelou 6-tou; jestli ich je 27, nahrabi sa 24-ta nedelou 4-tou, 25-ta nedelou 5-tou, a 26-ta nedelou 6-tou po zjavení Pána; jestli ich ale je 28, nahrabi sa 24-ta ne- | delou 3-tou, 25-ta nedelou 4-tou, 26-ta nedelou 5-tou, a 27-ta nedelou 6-tou po zjavení Pána; každorodne ale zaviera celý rád nediel tých nedela 24-ta po Svätom Duchu, tak sice, že sa vezme i wteby, keďby nediel swätobuffných bylo len 23.

Modlitby cirkewné. Na 1. nedelku po Sw. Duchu.
— **Ó Bože!** silo wšestých w Tebe dúfajúcich, wyslyš milostive wolanie nasse, a ponewác bez Teba mbloba ľudská nič nemôže, udeľ nám pomoci milosti Swojej, bysme sa Ti w plnení Tvojich prikázaní i wólou i skutkom zalúbili. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 2. nedelku po Sw. Duchu. — Popraj nám, Pane! abysme k najswätejšiemu menu Tvojemu ustawične uctiwú bázeň a horliwú lásku mali, preto že nikdy ochranou Swojou neopúšťáš tých, ktorých si w láste Tvojej utworbil. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 3. nedelku po Sw. Duchu. — **Ó Bože!** ochrancu wšestých w Tebe dúfajúcich, bez ktorého nič není ráleho, nič swätého: rozhojní nad námi milosrdenstwo Swoje, abysme, majúc Teba za wôdca a riditeľa, tyto časné weci tak opatrne užíwali, abysme wečných neztratili. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 4. nedelku po Sw. Duchu. — Udeľ nám, prosíme Ťa, ó Pane! aby nám pod Tvojim rdzeniem i beh wezdejšieho sweta w pokoji ubiehal, i aby sa cirkew swätá z pokojného promodzowania náboženstwa Tvojeho radowala. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 5. nedelku po Sw. Duchu. — **Ó Bože!** ktorý si milujúcim Ťa newiditeľné weci pripravil: wlej do srdc nassich wrúcnu lásku k Tebe, abysme, Teba wo wšestom a nabo wšestko milujúc, zaľubení Tvojich, ktoré wšestku túžbu prewysujú, wečne účastnými byli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 6. nedelku po Sw. Duchu. — **Wšemohúci Bože!** ktorému zcela wšestko prináleží, a od ktorého jedine wšestko, čo je najlepšie, pochádza: ráč do srdc nassich horliwú lásku mena Tvojeho wštepíť, a zrostu pravej pobožnosti nám udeľiť, abys to, čo dobrého je w nás, vždy obžíwował, a čo je už obžíwené, strze pilné cwíčenie sa w pobožnosti zachował. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 7. nedelu po Sw. Duchu. — O Bože! ktorého prozretnosť sa nikdy w ródzení swojom nemysli; pokorne Ťa prosíme, abys od nás wšsetko, čo je nám škodné, odvrátil, a čo je nám užitočné, udeliť ráčil. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 8. nedelu po Sw. Duchu. — Popraj nám, prosíme, Pane! milostive ducha, vždy len to, čo je pravé, myslieť a konať: abysme, nemohúc byť bez Tvojej milosti, rodla wôle Tvojej živiť byť mohli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 9. nedelu po Sw. Duchu. — Nachyť, ó Pane! ussi milosrdenstwa Swojeho k prosbám k Tebe o pomoc wola-
júcich, a aby to, za čo prosia, obdržali, daj: žeby len to, čo je Tebe prijemné, prosili. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 10. nedelu po Sw. Duchu. — O Bože! ktorého wšsemohúcnosť Swoju strze odpustente hriechow a smilowanie najwiac projavuješ, rozhojni nad námi milosrden-
stwo Swoje, abys nás, ktorí po zaslúbeniach Tvojich túžime, i wečných statkow účastnými učiniť ráčil. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 11. nedelu po Sw. Duchu. — Wšsemohúci, wečný Bože! ktorý hojnosťou dobroty Swojej jak zásluby tak i žiadosti prosiacich prewysšuješ: wylej na nás milosrdenstwo Swoje a odpusť nám to, čeho sa svedomie ľaká, a pridaj, za čo sa modlíť neopowazujeme. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 12. nedelu po Sw. Duchu. — Wšsemohúci a milosrdný Bože! ktorý Swojou dobrotou pôsobíš, aby Ťi weriaci Tvoji hodne a chwalitebne slúžili: popraj nám, prosíme Ťa, bysme bez wšsetkej prekážky po zaslúbeniach Tvojich túžili a ich dosiahnuť sa wynasnažowali. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 13. nedelu po Sw. Duchu. — Wšsemohúci, wečný Bože! rozmnož w nás wieru, nádej a lásku, á abysme zaslúžili dôjsť toho, čo nám stlubuješ, učni, bysme tiež i vždy milowali, čo nám prikazuješ. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 14. nedelu po Sw. Duchu. — Dstribaj, prosíme, Pane! cirkew Swoju neustálym milosrdenstwom Swojim; a ponewáť bez Teba krehkosť ľudská klesá, nech ju pomoc Tvoja od toho, čo je škodlivé, odvracia, a k tomu, čo je spasiteľné, priwádza. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 15. nedelu po Sv. Duchu. — Milosrdensktwo Twoje, Pane! nech cirkew Twoju ustawične očisťuje a ochraňuje; a ponewát bez Tebä nemôže bezpečne stáť, nech ju milost Twoja vždy spravuje. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 16. nedelu po Sv. Duchu. — Prosíme Tã, Pane! nech nás milostí Twoja vždycky predchádza a sprovdáva, abysme sä w dobrých skutkoch neustále cvičit mohli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 17. nedelu po Sv. Duchu. — Prosíme Tã, Pane! udel ľubu Swojemu, aby sä wšsetkého diabolského nazajenia wstribhal, a Tebä, jediného Boha swojeho čitým srdcom sä pridržowal. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 18. nedelu po Sv. Duchu. — Rač, ó Pane! prosíme Tã, srdcia nasse učinkom smilowania Swojeho spravowat: lebo sä Ti bez Tebä ľubit nemôžeme. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 19. nedelu po Sv. Duchu. — Wšsemohúci a milosrdný Bože! odwrat od nás milostive, čo sä spaseniu nassemu protiwi, abysme, súc wšsetkej prekážky na tele i na dusi zbawent, slobodnou myslou to, čo Twojeho je, wykonawali. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 20. nedelu po Sv. Duchu. — Udel, prosíme Tã, Pane! prosbami uťojeny, weriacim Swojim, aby, súc od wšsetkých hriechow očisťent, spokojnou myslou Tebe súžit mohli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 21. nedelu po Sv. Duchu. — Rač, prosíme Tã, Pane! čelad Swoju neustálou dobrotou Swojou opatrowat, aby Twojou ochranou wšsetkých protiwenstwi zproštená, meno Twoje dobrými skutkami oslawowala. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 22. nedelu po Sv. Duchu. — Bože! utočiste a silo nassa! ktorý si pdwodca wšsetkej pobožnosti, wyslyš milostive wrúčne prosby cirkwe Swojej, a popraj, abysme skutočne obšiahl, čo ddwerne žiadame. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na 23. nedelu po Sv. Duchu. — Dpust, prosíme, Pane! ľubu Swojemu prewinenie jeho, abysme od swäzkw hriechow, ktorých sme sä z krehkosti ľudskej dopustit, dobrotiwostkou Twojou wyslobodent byli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na posledniu nedelu po Sv. Duchu. —

Wzbuď, prosíme, ó Pane! wôle weriacych Swojich: aby owoce Božského diela horliwiejšie wydávajúc, tým wätššiu pomoc od milosti Twojej obdržali. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň nalezienia sw. Kríža.

(Dňa 3-ho Mája.)

Poučenie. — Deň tento menuje sa tak preto: ponewáč cirkev katolícka dnes swätí ročítu pamiatku toho, že sw. Helena, matka cisára Konstantina wynasla kríž Kristov, ktorý byl dlho ztrateny. Wynasla ho ona nasledujúcim spôsobom: Cisár Konstantín Welký w čas wojny, ktorú wiesol proti Maksencowi, widel na nebi kríž wo welikom blesku a s týmto nápisom: „W tomto znamení zvíťazíš,“ a pob týmto znamením ho i šťastliwie premohol. Ob tohoto času mal on wo welikej uctivosti sw. kríž, a rozkázal ho tiež po celej svojej bržawe ctii, áno zakázal napozajým na nom nekoho ukrižowat; pritom k jeho úcte umienil w Jeruzaleme welikánsky chrám wysta- witi. Sw. Helena, matka cisára Konstantina, ktorá w swojom starom weku zanechala Rim a obišla do swätej zemi, dala spolu i so sw. Marcom, biskupom Jeruzalemským bladať onen sw. kríž, na ktorom Spasiteľ sweta zomrel. — Žibi totižto z nenáwisti zabobili ho i s drabými nástrojmi umučenia a s krížmi dvoch lotrow na jedno miesto blízko sw. hrobu, kam sa wšetky smeti mesta wYWázaly, a pohani na potupu kríža na tom samom mieste wystawili modláru k počte falosnej bobyne Láby (Venus). — Sw. Helena kázala túto

modláru sboriť a celé to miesto rozlopať. Z nasľy sa tu tři kríže, klince a nadkrížowy nápis; newedelo sa ale, ktorý by byl z nich, na ktorom Spasiteľ sweta zomrel. Aby sa tedy oprawbitý kríž Krista Pána poznal, narobil Matár, biskup Jeruzalemský, wšfeobecnú pobožnosť a bal tými tromi krížami jedny na smrt nemocnú ženu dotýhať. Dotknutiem-sa jej bwoma prvými krížami nenassebowalo zdrawie, ani mrtwy na ne položený nebyl wzriesený; dotknutiem-sa ale tretieho nassebowalo zdrawie i život. Jázrať tento byl dostatočným dôkazom, že to byl oprawbitý kríž. — Sw. Helena obošlala klince a jednu časť kríža synowi swojemu do Caribradu, drubú obošlala pápežowi do Rímu, tretiu najwätššiu ale dala do zlata a drabých kameňow zaprawiti a do stwošného chrámu w Jeruzaleme, ktorýžto kn cti a chwále wzkieššenia Pána na tom samom mieste, na ktorom byl ten kríž nalezeny, byla wystawila, k weseľnej úcte uložit. — Kústami tohoto sw. kríža byly nabelené wšetky čiastky sweta, aby wšade byl cteny ten swätý nástroj, na ktorom Syn Boží nasse wykúpenie došonal, nad pekľom zvíťazil, a nám wšetky nebesté milosti wy- bodyl.

Pozdravenie sw. kríža. — Ó swätý a dôštojný krížu! drahé drewo! pobiwné znamenie! na ktorom Ježiš hriech, diabla a peklo premohol a swet krmou Swojou wykúpil! Ty si nad wšetke drewa ceddrowej hory najwytššii, na ktorom život sweta wisel,

na ktorom Kristus zvitázil a sfrze smrť Swoju smrť na wefy podmanil. Amen.

V. Kľaňáme sa Tebe, Pane Jezissu Kriste! a dobrorečime Tebe.

R. Že si sfrze Svoj swätý križ swet wykúpil.

Litánie o sw. križi (hládaj na strane 532).

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý si sfrze radosné nalezenie spasiteľného križa diwy Swojeho swätého umu-
denia obnovil ráčil: popraj nám, abysme pre drahú cenu to-
hoto obživujúceho drewa večný život dosiahnuť mohli. Ktorý
žiješ a kráľuješ s Bohom Ocom a t. d. Amen.

Iné modlitby ku poklone sw. križa (hládaj na strane 528).

Na deň premenenia Krista Pána.

(Dňa 6-ho Augusta.)

Poučenie. — Swiatok pre-
menenia Pána pripomína, že
Pán Jezis na hore Tábor, w prí-
tomnosti swojich troch učenníkov,
Petra, Jakuba a Jána, je telesne
osláven, a pri ňom sa ozval hlas
z oblaku: „Tento je môj
milý Syn, w ktorom sa mi
dobre zalúbilo; toho po-
slúchajte“ (Mat. 17, Mark. 9).

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý si tajemstvá
wiery w slawnom premenení Jednorodzeného Syna Tvojeho
sfrze swedoctwo otcow potvrdil a dokonale wyvolenie synow
Swojich hlasom z neba znejúcim w jasnom oblaku podiwne
predznamenal: popraj milostiwe, abysme sa stali spolubedičmi
Kráľa sláwy a byli účastnými jeho sláwy. Sfrze tohože Pána
nasseho a t. d. Amen.

Na deň powýšsienia sw. križa.

(Dňa 14-ho Septembra.)

Poučenie. — Tento swia-
tok je počítá pamiatka toho, že
byl križ Krista Pána, ktorýto byl
14 rokov w Persku bržaný, w chrá-
me Jeruzalemskom sfrze Konstan-
tína Welikého a jeho matku, sw.
Helenu, wybudowanom, i w erej-
nej úcte wystavený. — Beh celej
testo ubaloši je nasledujúci:
W siedmom koleti Kosroez, kráľ
perský, pri wybojowani Jeruza-
lema wzał sebou do Perska sw.
križ. Po strnásti rokov priniesol
ten sw. križ nazpät do Jeruzalema
cisár Heraklius po premožení Per-
zanow, a dal ho w chráme na
wrchu kalswárskom ku wssedobecnej
úcte wystaviť, pri ktorej príse-
žitosti stal sa nasledujúci zázrak:
Cisár chcel sw. križ z welikej úcty
i nemu na vlastných ramenách
niesť na miesto určité, — byl ale
wo swojom stwojstnom cisárskom
obleku, a preto nemohol križ ďalej
uniesť, a ten potom mu bylo mož-
no, keď na rabu Zachariássa pa-
triarchy swój cisársky odew wylie-
tol, a do chatrných sliat sa oblie-
tol, bosý sliel a týmže spôsobom
jako Spasiteľ sa ponížil.

Pozdravenie sw. križa. — Zdrav bud, ó sw. križu! nasse svetlo a nassa silo! Zdrav bud miesto nasseho vykúpenia, nassa ozdobo a sláwo! Zdrav bud, ó Božský križu, nassa pomoc a nasse utočisťte, nassa ochrano a žiwote náš! Zdrav bud, ó znamenie spasenia a potessenie zarmúčených, a nepremožitelný múre oproti náwalu nepriateľa. Zdrav bud, ó zástawo spasenia, poswáčená sťrže najswätejšie telo Ježíssa Krista. a ozdobená s jeho swätými údami, jako s tolko drahými kameňmi. O swätý križu! ktorý si byl hoden cenu nasseho vykúpenia nosiť a nám wečnu sláwu wydobyt, bud nádejou mojeho z mrtwýchwstania, mojim witäzstwom nad nepriateľmi, liekom mojej nemoci, podporou mojej staroby a potechou w každom mojom zármutku. Obnow a prowádzaj mä týmto znameniem k žiwotu wečnému. Ty, ktorý si wisel na križi a naňom pre moje i pre celého sweta hriechy zomrel, Ježíssu Kriste! Bože a Spasitelu mój! ktoremužto češ, chwála a poklona prináleži, na weky wekow. Amen.

Litánie o sw. križi (bládej na strane 532).

Moblitba cirkewná. — Bože! ktorý nás dnešnieho dňa rokitou slawnosťou powyšsienia swäteho križa obwesekuješ: udeľ nám, prosíme Tě, abysme, poznajúc tajemstwo jeho na zemi, cenu wykúpenia jeho w nebesiech obdržať zaslúžili. Ktorý žiješ a kraľuješ a t. d. Amen.

Iné moblitby ku poklone sw. križa (bládej na strane 528).

Na štworo suchých dni (lantry).

Poučente. — Štworo suchých dni, alebo štworóročný pôst nazýwa sa tak odtud, že sa štyrikrát do roka, w každej totižto štwrti roku: a sice, na jar medzi 1. a 2. nebesou pôstnou, w lete medzi nebesou swätobušnou a nebesou najsw. Trostice Božej, na podzim w týdni po swiatku powyšsienia sw. križa, a w zime medzi 3. a 4. nebesou adwentnou

brží a že nassi predkowitz, horliwessou nežli my, ič potomci, nábožnosťou nabyseni, tieto dni, jako: strebu, piatol a sobotu, o suchom chlebe a o wode postiwšesä, stráwili. Suché dni menujú sa tiež lantry odtud, že máme w ne telo swoje lantriť tuhým pôstom. Ustanowené sú ale preto, abysme zaprentem a kroteniem tela swojeho za swoje hriechy Bohu

nejako dosť učinili, ja obdržané jako tiež i dobrých duchovných dobrobenta są slusne Bohu podobajúcich, ktorý obyčajne w tomto kowali a pre nastávajúcu nowú časé bývajú swätent, sebe ob sfworit leta pozejnania Bozjeho, ha wyprofil.

1) **W suché dni w zime** (medzi 3. a 4. nedelou adwentnou).

M o b l i t b a. — Dobrotiwý Otče! pozejnajte tento swätý pöst, ktorý cirkew swätá predpisuje, abych są, zabranujúc sebe dowolený pokrm, učil odpierať žiadostiam nezridzeným, a abych sfrússeným srdcom spomenul (a) na hriechy swoje, pre ktoré nie som hoden (a), darow Twojich pozívať. Ó jak mnoho dobrých weci som od Tebä prijal (a)! jak mnoho z dobroty Twojej prichystaného mám pre obzjwienie tela na tento čas, keď zem odpočíwal! Tu widím, jak dobrý Otec si Ty ku mne, ktorý (a) som tak často Tebä rozhnewal (a); ale smiluj są nado mnou; odpust' mi hriechy a ubel mi milosti, abych są ich budúce warowal (a). Pewne som si umienil pozor dať na sebä, abych są tých wýstupkow nedopustil (a), ku ktorým swet w tento zimný čas príležitosť berie. Chcem są warowať nočných schödzek a túlaní, w ktorých mrawopočestnosť kresťanská, áno wšsetky čnosti welikú škodu trpia; zdržím są od nawšstwowania tých miest, kde są nepočestné reči, pomluwy alebo złé hry wedú, chcem są tiež warowať nemiernosti w jedle, záhalky, ospaulivosti, netrpezliwosti a ruhowého šfomrania proti ostrosti zimy. My sme nerozumné deti, cože my wieme, čo je nám dobré? Ty si nám dost' profstriedkow ubelil, proti zime są hájiti. Ó já Tebe chcem za to dákowať, keď budem swoje studené údy pri teplých kachloch alebo w posteli sohriewať, a dobrotu tepla šfufowať. Učiň, aby chudobní ludie, ktorí pre nedostatok zimu trpia, útrpné srdce našli; nedaj, abych já im tepla, a čo môžem, odoprel. Učkolwek są wčil zdá wšsetko šfworkenie Twoje mrtwé byť, predca je ho esse dost', áno nowe są mi pred oči predstavuje a k uctiwkej wdáčności k Tebe má powzbudzuje. Nebe wčil o mnoho jasnejšie,

hviezdami obšypané są ligotajúce, pole snehom, jakoby teplou wlnou prikryté, inowatou osladené stromy, lad kryształu podobný, wšsetke potoky zabedňujúci, okná ladowými kwietkami zakryštalowane, strechy s wisiacimi ladowcami došć príležitostí mi poskytujuť k rozjímaniu a k duchownému wzdelaniu. A jestli tento prirodzený profstriebof k poznaniu Twojich dokonalostí není dostatočný: teby tým wiac času mám písma sw. čítať a Tebä w ňom poznawať, a baj mi čuti i šchopného srdca k tomu; prosím Tě tiež za wšsetkých, ktorí budú w tieto suché dni, čili tohoto štwrtí roka na knäzow swäcení. Udel im Duča Sw., ktorým byl sw. Ján Krstiteľ naplnený, ktoréhožto nám cirkew sw. tak často wčil pred oči kladie. Pripraw ich k tomu úradu škrze kajúčnosť, newinnosť a wzdälenie-sä od sweta, jako si sw. Jána pripravil, by oni, jako tento swätý predchödca, pokorne a horliwě šlužby swoje k nassemu špaseniu konali. Amen.

Modlitby cirkewné. Na stredú kantroú. — Popraj, prosíme Tě, wšsemohúci Bože! aby nám nastawajúca šlawnosť wylúpenia nasseho i pomoc pre tento časný žiwot přinesla, i odplatu wečného blahoslawenštwä udelila. Škrze Pána nasseho atd. Amen.

Na piatol kantroú. — Wzbuš, prosíme Tě, Pane! moc Swoju, a přib: aby, ktorí w dobrote Twojej dôwěruju, od wšselitého protiwenštwä čím šfěr oslobodení byli. Ktorý žiješ a kraluješ atd. Amen.

Na sobotu kantroú. — Bože! ktorý widíš, že len pre nassu neprávosť trápenia snáštame: popraj milosťwě, abysme přichodom Twojim potessení byli. Ktorý žiješ a kraluješ atd. Amen.

Modlitby za dobrých knäzow (hlädaj na strane 377).

2) **W suché dni jarné** (medzi 1. a 2. nedelou pôštnou).

Modlitba. — Učič, dobrotiwý Otče! abyš byl (a) škrze tento swätý pôšć wzbudený (á) a pošilnený (á) proti zlým žiadostam a náruživostam, a abyš dary Twoje štriezliwě užíwal (a). O jak často som už

medze stridnosti prestúpil (a)! jak často tohoto minulého stvrtí roka to, čo sa Ti nelúbilo, konal (a), a preto barom Tvojich nehodným (ou) sa učinil (a)! jak veľmi telu svojemu povoloval (a), jeho bujnosť napomáhal (a) a sŕdze to duffu svoju k dobrým myšlienkam, žiadostiam a skutkom oslabil (a). Ach; odpusť mi to pre Ježiša Krista; a wzbud mä, abych tak užitočný pôst od cirkwe ustanovený zachoval (a), aby byl duch môj ku wšŕtkému dobrému posilnený. Bože; hnaj nám tento pôst, a učíš, aby byl w nás sŕdze neho duch kajúcnosti a ponížcnosti splodený a utwordený, aby sme sa Ti lubili, a abys prosby nasse wyslyšsal, ktore Ti w ponížcnosti prednášame za tých, ktorí do staru knäzského wstupujú, abys im, jako i wšŕtkým duchowným pastýrom ducha kajúcnosti udelil, ponewác majú oni nie len svoje wlastné chyby, ale i ludu sebe swereného hriechy oplakáwať, a pred trónom Welebnosti Tvojej za odpustenie prosit.

Wčil zase z dobrotiwého ridzenia Tvojeho, Bože môj! prestanu skoro smutné zimné dni; wšŕtko stworenie ožije k welebeniu moci a sláwy Tvojej. Spew ptáctwa w powetri bude sa rozliehať, zem wydá tráwu, byliny a kwetiny; polia, lúky a zahrady sa rozzelenejú, celá prirodzenosť bude pracowať a Tvoju welikosť ohlasowať. A ja bych mal (a) nepracowať a lenosný (á) zdstať? O nie! i ja sa prebudím; s ptáctwom budem chwálu Tvoju prosperowať, a powažujúc, jak weliké užitky semená prinášajú, budem Tvoju wšemohúcnosť obdivowať, chwálit a sebä k bdwere w Tebe wzbudzowať, krásu a wöna kwetín majú mä k wdäcnosti a láske k Tebe, Stworitelowi ich, pohybowat. Učíš, ó Pane! aby mä wšŕtko w jarnom čase k pobožnosti, čnosti a radosti w Tebe wzbudzowalo. Ach, jakože bych sa opowázil Tebä, dobrotiwého Boha svojeho, zlymi skutkami obrazit? — O ja dám na sebä pozor, abych

sä pred Tebou i pred ludmi bez úhony choval (a);
ranného a večerného modlenia newynechal (a), a keď
bych nemohol (a) w deň robotný íst do kostola, budem
ajpon w duchu na poli missu sw. slyssať a budem ča-
stejšie swiatošť prijímať. — W deň nedelny a swiatočný
neopustím sw. misse, slyššania slova Božieho a čítania
nábožných kníh; z úst mojich nikdo nebude slyssať ne-
mravné slová, klätby, zlé prania; nebám nikomu ani
doma ani na poli pričiny k hnewu a klätbe; neuciním
nikomu škody ani w zahrade ani na poli ani w lese;
žiadnemu zwierátu neublížim a nebudem ho ľahkomy-
selne trápiť. — Keď sä budem obwieselowať, obwesele-
nie toto bude len počestné a dowolené. O posilni mä,
Bože mój! w týchto predšawžatiach mojich, prosím Tá
o to sŕdze Ježišša Krista, Pána nasseho. Ameň.

Modlitby cirkewné. Na stred u kantrowú. — Pro-
síme Tá, ó Pane! wyslyš milostive prosby nasse, a wysŕi-
wšewoládnú pravicu Welebnosti Twojej, aby sme byli od wšŕe-
tých protiwensŕwí ochráneni. Sŕdze Pána nasseho atd. Ameň.

Na piatoť kantrowú. — Pane! buď milostiwý
ludu Swojemu, a ponewáč Ti je sŕdze milosť Twoju s po-
božnosťou oddaný, stutujúc sä nad nim, Twojou dobrotiwou
pomocou ho posilni. Sŕdze Pána nasseho atd. Ameň.

Na sobotu kantrowú. — Wžhládni, ó Pane! mi-
lostiwým okom na lud Swój, a odvráť milostive od neho
metlu hnewu Swojeho. Sŕdze Pána nasseho atd. Ameň.

Modlitby za dobrých knäzow (hláďaj na strane 377).

3) **W suché dni letné** (medzi nedelou swätobussnou
a nedelou najsw. Trojice Božej).

Modlitba. — Najdokonalejšŕi Bože! Tebe
z toho nič nepríde, keď sä mi postíme, ani nemáš w tom
zalúbenia, keď telo swoje na chwílu hladom trápieme;
ale sä Ti ľubi poslussné pričinenie w užíwaní prostried-
kow, ob cirkwe k tomu predpísaných, totižto: aby sme
zlé žiadosti w tele umrtwili a ducha swojeho proti ná-
ruživostam posilnili, na swoje prewinenia spomenuli,

nab nimi lutowali, za odpustenie a milosť k polepšeniu života prosili. O ráč toto nasse pričinenie učiniť užitočným a spolu nás wyslyšsať, keď Tā strúšseným a ponizeným srdcom prosíme za tých, ktorí budú w tieto dni na knázow cirktwe swäceni, aby príkladný život wedli, abys ich naplnil Duchom Swätým, žeby, wšsetkými darmi Ducha Swätého obohateni, úrad swój k swojemu a k nassemu spaseniu hodne zastávali, nás k sprawedlnosti a čnosti wedli, bysme ústama i skutkami meno Twoje swätili a zwelebowali, wölu. Twoju plnili a nekdy k Tebe do králowstwa nebeského prísť mohli, o to Tā najwiac prosíme.

W tento zwlášte letný čas, prosíme Tā o úrodu zeme. Ty najlepšie znáš, kolko potu, frokow a práce pole nasse stojá; bez Twojeho ale požehnania a zachowania, ktoréžto od Twojej otcowskej lásky očakávame, wšsetka nassa pilnosť a práca nadarmo by byla, zbaweni bysme byli nassej živnosti. My silne dúfame, že Ty nám jej neodnímeš. Ty najlepšie wies, čo a jak mnoho potrebujeme; ale predca, abysme svoju dôwernosť k Tebe preukázali, prosíme Tā, abys požehnal nasse pole, lúky a zahrady, abys ich ochraňował od hromobitia a kruzobitia, od škodliwého rozwodnenia a welikej suchoty; abys teplo, zimu, dážď a rosu tak sporiadal, jako je to k hojnej žatwe potřebné. Len preto Tā o zemské weei žiadame, ponewáč ich k nassej živnosti potrebujeme. A my ich s pomocou Twojou chceme ku cti mena Twojeho a k nábožným dobročinným skutkom lásky upotrebowať. Pri miernom ich požíwaní chceme sa na Twoju dobrotu upamätowať a Tebe wdäky činiť. O posilniže nás, dobrotiwý Otče! w tomto predsawžatí; chráň nás od hriechu, abysme nemilosť Twoju a trest na sebä nepritiahli; baj, abysme neprestávali dne nedelne a swiatočné w službách Božích, jak kostolných tak domácich k dobrému nassemu tráwiť. Nech role, zahrady, lúky a lesy bližného ob

nás bez škody zôstanú. Ty si pomstiteľ zlého wšade a widíš wšetko. A keďby sa Tebe lubilo pre skúsenie nasse odniať nám úrodu zeme krupobitím, powodňou alebo suchotou:tedy udeľ nám trepezliwosti a dôwery; zachráň nás od wšetkých ruhawých slôw. Lebo wieme, že si Ty wšemohúci a laskawý Otec náš; Ty neopustiš žiadneho; my sme Tvoji; Ty máš došť prostriedkow zaopatrít nás žiwnosťou, a môžeš wšetko zlé k nassemu dobrému obrátiť. O nech náš rozjímanie toto upokojí, a ku wšetkému dobrému posilní. Strže Ježíssa Krista, Pána nasseho. Ameň.

Modlitby cirkewné. Na stredú kantrowú. — Popraj, Pane! aby Utešiteľ, ktorý od Tebä pochádza, dusse nasse osvietil, a podľa zaslúbenia Syna Tvojeho do wšetkých práw uwiedol. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na piatú kantrowú. — Popraj, ó Bože milosrdenstwa! aby Tvoja Duchom Swätým shromaždená cirkew nijakými nepriateľskými nápadmi znepokojovaná nebyla. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Na sobotu kantrowú. — Wlej do srdca nassich, prosíme Tã, Pane! Ducha Swätého milosrdne, ktoréhožto múdrosťou sme stworení a prozretnosťou býwame rídení. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Modlitby za dobrých knázow (čítaj na strane 377).

4) Suché dni w podzimku (w tých dni po powýšsení sw. križa).

Modlitba. — Ó Ježíssu, wečný a swätý najvyšší knáze a pastýru duší nassich! Ty si naríbil prosíť Pána žatwy, aby robotníkow do winice Swojej poslal; my w tieto suché dni, ktoré sú k modleniu a posteniu ustanowené, w poniženosti a dôwernosti toto swäté pravidlo nasledujeme a s celou katolicou cirkwou Tebä a strže Tebä Otca nebeského prosíme: spravuj biskupow, aby len na tých, ktorých si Ty sám powolal, ruky wzkładali. Daj len takých na knázow posvätiť, ktorí uznajú wysokú hodnosť úradu swojeho a swoje nebeské

denné dielo wykonajú s múdrosťou, poníženosťou a tíškosťou. Daj nám čnostných a horliwých knäzow, ktorí by, plní duchom Tvojim, newedomých wučowali, pobožných posilňowali, hriessnikow napravowali, padlých pozdwichou ali, leniwých wzbudzowali, trpiacich tessili, a umierajúcich do lepšieho žiwota wedli. Daj, aby len takí byli na knäzow poswäceni, ktorí by Twdj swätý príklad wždycky pred očima mali. Daj nám takých knäzow, ktorí by silní w slowe i skutku kráľowstwo Tvoje rozštitowali, múdru opatrnú horliwosť, detinskú lásku k Tebe a k Tvojemu Otcu nebeskému, a srdečnú lásku k bližným svojim w sebe chowali, slobodní od pút sebecztwa a ľakomstwa nie svoje, ale to, čo Tebe patri, hľadali, pred žiadnym nebezpečenstwom sa nelakali a hotoví byli žiwot swój pre spašenie duší, opatere svojej šwercených, obetovať. Daj, aby wšeci knäzi bez úhony pred očima Tvojima kráčali, a sami wykonávali to, čo učia. Udel im wytrwaleho ducha a obdar ich wernosť a starostliwosť korunou žiwota wečného.

Nám ale daj, ó Bože! abysme slowo Tvoje srdcom schopným a ochotným počuwali, nauky a nãwody knäzow k pobožnému, sprawedliwému striezliwému žiwotu wernie nasledowali, a owoce w trpezliwosti wywãžali. Daj nám milosti, abysme werezne služby Božie s pobožnosťou a k wzãjonnému pomwzbudzeniu konali; posilňuj nás, abysme swäté swiatosti so sluffným priprawením srdca i ducha, s wierou a pokorou, s láskou a dôwercou prijimali a daj, abysme na konci nãsseho časného putowania tieto potessné slowã slyššali: „Pobožný a werný služebník! wojdi do radosti Pãna swojeho.“ Amen.

Modlitby cirkewné. Na stredú kantrowú. — Poporuj, Pane! pomocou milosrdenstwa Swojeho krehkosť nãssu, aby, ponewãč sa dlã vlastnosti svojej porussuje, dobrotiwosťou Tvojou napravowanã býwala. Strže Pãna nãsseho atd. Amen.

Na piatol' kantrowy. — Popraj nám, prosíme, všemohúci Bože! abysme sá Ti, sláwac poswátné doby rozšítou pobožnostou, na tele i na dusi lúbili. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na sobotu kantrowú. — Všemohúci, večný Bože! ktorý spasiteľnou zdržankiwosťou telá i dusi uzdrawuješ, welebnost Tvoju pokorne prosíme: abys nám, súc pobožnou modlitbou postiacich sá smerens, prostriedky spasenia wčil i budúce udelil ráčil. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Modlitby za dobrých knäzow (hláďaj na strane 377).

Ročítá štrnásthodinková poklona najšw. Swiatosti Oltárnej.

(Jako w poslednie tri dni masopustné, na strane 450.)

Na slawnosť poswäceniä alebo založeniä chrámu.

Poučenie. — Ročítá slawnosť poswäceniä alebo pozehnaníä chrámu rozpamätáwamás na to: že byl chrám ob biskupa istými ceremoniami Bobu poswäcens, alebo z plnomocenswa jeho ob knäza wyššej hodnosti požehnaný; založenie ale chrámu pripomína nám: že chrám dostal jakési meno, „meno swo jeho založeniä,“ ktoréžto sá tých buhbo Boha sameho, ku pr. založenie menom Duča Sw., alebo nekocho z wywolensých Božích, ku pr. založenie menom blažosl. Panny Marie, alebo nejakého tajemstwa wiery, k. pr. založenie menom najšw. Trojice Božej, alebo nektorého swätého príbehu ku pr. založenie menom wzkrieseniä Pána atd. — Wywolent Boží, ktorých meno kostol má, menujú sá swätí patróni (ochrancowie), ktorýchžto patričná obec wertaciä pred všetkými ostatnými Swätými hojne a dôwerne za ich mocnú prímluwu u Boha wyžwa a do ich ochrany sá porúca.

Chrámy Pána sú: matečné (hlawné) alebo farské, pri ktorých je fara a filiálne (wedlejšie),

pri ktorých není fara. — Wo farskom kostole konajú sá služby Božie pre celú farskú obec, prisluhujú sá farským swäté swiatosti, a oblašuje sá im slowo Božie riadne. — Najšlawnejšie čiastky chrámu Pána sú: **Loď chrámozá** a **prýšter** (presbyterium). — **Loď chrámozá** je priesťor w kostole najrozšlawejšij, pre wertaciä pri službách Božích. Dna sá tak menuje preto: ponewác šromaždenie prawowertaciä w kostole každej obce je čiastka wätšieho šromaždeniä všetkých prawowertaciä po celom swete, totižto cirkwe Božej, táto ale nezriedka menuje sá **lobičkou sw. Petra**, ktorý byl rybárom prwej, jako ho Kristus na apostolstwo powolal a ustanowil za wíditelnú hlavu cirkwe swätej. — **Prýšter** je priesťor pred oltárom ob lobe chrámowej mriežkami obdeľens, aby tam buchowensťwo služby Božie a iné sw. obräby pohodlnejšie konat mohli. Pred mriežkami týmto prišlawajú wertaciä z rúk knazských wečeru Pána. — Krom lobe a prýšteru býwa w kostoloch: **sakristia**, **kručta** (chör) a **brá-**

nic a. W sa Kristii zachováva-
jú sa w sŕstiac, weci, k sw. obrá-
dom potrebné, a obliekaú sa knáži
k službám Božím. — Kru ch ta
(chór) je w kostole miesto powyš-
šené ku promovzovaniu bohosl-
žebnej hudby (muziky), na ktorom
je vystavený organ. — W nektó-
rých kostoloch sa nachádza weblá
kruchty powyššené miesto pre tých,
ktorí sa do lode newmestia, a me-
nuje sa powlač nad loďná.
— Dr ator i um (mobliŕste) me-
nuje sa nejaký malý obdiel tato-
wej powlače, prehrabený s oknom
do kostola pre wzácnějšíe osoby,
ku pr. pre biskupa, patróna fary
atb. — Brá n i c a je sieň chrámo-
vá, pres ktorú sa wchádza do lode
kostolnej. Je opatrená obyčajne
k r u c i f i x o m (križom) a má pri
dveroch swätenicu s wobou swäte-
nou, aby wchádzajúci dnuká we-
riaci sa ňou pokropili a powážili,
že len modlitba čistého srdca w chrá-
me Pána bude wyslyšaná. —

Už sám pohľad na chrámy Pá-
na ukazuje, že to nie sú nejaké obec-
né budowy k potrebám telesným,
lež že sú w prospech buŕŕi nesmr-
teľných. Zbusta widno kostoly až
k oblakom nebestým, ktoré dostá-
wajú swetlo ŕtrže okná weliké a
mnohobarewné, sem i tam i ten
ŕtrže jedinké w powyššenom gula-
tom ŕŕlepení okno (kuplu); widno
kostoly s wysokými hlavnými wrá-
tami (s portálo m) a welikánŕskymi
ŕŕlpami. — Welenejšie este býwa
wnútrnŕ nábytok chrámu Pána.
Sw. oltár k okeŕi meŕŕnej riadne
a čiste pripravený, ŕŕlepenie mal-
bami jako poŕiate, podlaha dra-
hým mramorom sa ligotajúca,
obrazy a sochy Swätých ŕteny oŕa-
ŕŕŕujúce, drahé ŕrieborné a zlaté
nábohy chrámowé už wŕstupujúceho
tam prenikajú a naplňujú jakouŕi
tájasnou uctiwosťou. — Wysoká
w á ž a kostolow napomína nás, že
máme mať w nich ŕrdca k nebu
pozdwihnuté, a križ na wáži zwe-
ŕtuje, že sa w nich klaňajú Bohu ti,

ktorí wznáwajú wteru ukrižowa-
ného Pána, Sežŕŕta Krista.

Kostoly sa službám Božím
obowzďawajú ŕlawnou čaremoniou
po ŕwäcenta alebo aspon po že-
bnania. Tamto sa koná modlit-
bami a sw. olejom ob biskupa, toto
ale len modlitbami bez sw. oleja,
ob knáza, k tomu ŕtrže biskupa ŕpl-
nomocného. Poŕwäceniem i po-
žehnaníem wylučuje sa chrám Pá-
na ob wŕŕelikeho upotrebenia k úče-
lom pozemŕkým, a proŕŕi sa ŕpolu,
aby wŕŕemohúci Boh ráciŕi wŕŕet-
ŕkým tu prítomným popriat Swo-
jích hojných miŕŕŕi. — Meno po-
ŕwäcentie má ŕlawnosť tá ob-
tud, že sa w ten deň rozŕwicuje
w kostole krom iných hojných ŕwe-
tiel tiež dwanáŕŕ ŕwiec po ŕtenách,
na pamiatku 12. apoŕŕtolow, ktorí
porozhodiwŕŕe sa medzi wŕŕetke ná-
roby, učeníem ŕwojím rozžali ce-
lému ŕwetu ŕwetlo poznania wteru
Kristowej. — Ktoré chrámy Pána
sú len požehnané tie ŕlawá pa-
miatku ŕwojebo požehnania po-
ŕwäceniem kostola biskupŕŕkeho.

Ceremonie, ktoré sa pri ŕwä-
ceni kostola konajú, sú nasledujú-
ce: Biskup musí sa ŕpolu i s lu-
dom, pre ktorý sa chrám poŕwäca,
w deň pred poŕwäceniem poŕŕik.
— Pozoŕŕŕatky (relikwie) Swätých
a tri zrnká temlánu, ktoré sa pri
poŕwäcaní do oltára wkladajú,
býwajú deň predtým na mieste pri
chráme pripravenom opatrowané.
Oltár predŕwäwuje Krista Pána;
opatrowanie sw. pozoŕŕŕatkw má
nám pripomenúť: že Swätí na
tomto ŕwete jako cudzinci žili, aby
býli jednúc Kristu nawždy priwte-
lení. Biskup ŕa hne pred kosto-
lom twárou na zem; w tom sa
rieľajú litánie o wŕŕetŕých Swä-
tých a 7 kaŕŕúcih žalmow, čo nám
pripomína, abyŕŕme poznaly biedny
ŕlaw ŕwojeŕi brieŕŕŕnej buŕŕe, a aby-
ŕŕme do chrámu Pána s najŕbŕŕŕou
poŕorou a ŕŕráŕŕenosťou ŕrdca wŕŕu-
powali; lebo že len tak budú
proeby naŕŕe ob Boha wyslyŕŕané.

— Biskup, wstaw hore, swāti wo-
du i sol, kropsi nou seba a prítom-
ných; potom ide okolo stawania
kostola, kropiac trirkrát jeho zownú-
trné steny w podobu kríža a rieká-
júc: „*M en o D e a , i S p n a i D u c h a S w . !*“ Obchádzá-
nie toto okolo kostola znamená:
že stawanie to bude ob obecnych
stawani wylúčené, a kropením
tým že bude k čistej úcte najwys-
šieho Boha obrátené, a že ho má-
me nawštituovať čístim srdcom.
Trojne to kropenie pridomina nám
z jednej stránky najsw. Trojicu,
ktorá wšetko poswacuje, z druhej
ale stránky prenastebowante pr-
wých kresťanow, za tri sto rokov
trwajúce. — Biskup zaklope
berlou swojou tri razy na ko-
stolné dwere, za každým riekajúc:
„*D t w o r t e s a b r a n y , a b y*
m o h o l w d i s t i k r á l s l a w n y ,
a n a o t á z k u j a b n a (d i a k o n a) z n á t r a
k o s t o l a z n e j u c i : „ K d o j e t o t e n
s l a w n ý k r á l ? “ odpoweda júc:
„*S o s p o d i n m o c n ý a s i l n ý !*“
strze čo sa oblassuje: že sa Pán
Boh do Swojeho noweho
sídla stáhne. Že sa dwere
len na tretie zaklopanie otworia,
to znamená: že diabol len po ta-
kom boji byl přewyšsený; že by-
sme nikdy nebyli mali k nebe-
siam pristupu, keby nám ich ne-
byl Kristus Swojou smrťou na
kríži otworil; že teby i my mu-
sime bojovať, a že wítážime,
budeme-li strze jeho kríž bojovať.
— Biskup čini berlou swojou na
prahu kostolných dweri zname-
nie sw. Kríža, strze čo sa ozna-
muje, že pres ten práh bude wtro-
čovať noha wertiacich do chrámu
ukrížowaného Jezíssa Krista. —
Biskup wójde sám s prisluzníkami
otworenými dwerami do chrámu,
a ostatních knázow spolu i s lu-
dom nechá esse won z chrámu.
Toto pridomina na nebewstúpenie
Krista Pána, wti ktorom on jako
wítáž nab smrťou a peklom wta-
hnuł s čiasťou wywolench do

neba a tam založil cirkew ošlá-
wenú. Wchádza on do chrámu s po-
zdrawením: „*P o k o j b u d t o m*
u t o d o m u .“ načo mu jaben
w kostole čakajúci odpoweda: „*P r i*
w a s s o m w k r o č e n i !“ Potom
spewáci pozdrawenie to ďalej roz-
berajú, pripominajúc *Z a c h e j a*,
ktorého dom poctil Pán Jezis ná-
wštetwou swojou, reknúc: „*D n e s*
s p a s e n t e s a s t a l o d o m u t o m
u t o .“ Pozdrawenie toto nám
oznamuje, k čemu bude kostol ten
slúžiť, totižto: aby sme my hries-
nici nassli w ňom pokoj dusse
strze Jezíssa Krista. — Na wnútr-
ných stenách kostola horia w bwa-
nást swietnikoch rozžaté
woskowice, čím sa dáwa na
wedomje: že tu budú kresťani wy-
znáwať a promowzowať wteru tú,
ktorej swetlo sw. aposttoli po ce-
lom swete roznássali. — Biskup,
kľaknúc w prostried kostola na ko-
lená, započne w z y w a ť *D u c h a*
S w ä t é h o , a spewáci spiewajú
ďalej: „*P r i d S t w o r i t e l u*
D u c h u“ atb. Strze čo sa weria-
cim pripomina: jak výborné mi-
losti sa tu budú strze Duchu Sw.
udelowať, a wznáša sa wrúčna
prošba k tomuže Duchu Sw., aby
nasse srdce učinil sebe dôstojným
príbýtkom, tak jako tento kamenný
dom bude na stánok Boží poswá-
cený. — Dbrtekajú sa tu litánie
wšetkých Swätých s modlitbami a
spiewa sa žalm: *P o z e h n a n ý*
P á n B o h i z r a e l s k ý (Hlábať
na strane 352), pob ktorým bi-
skup na pobľabe kostolnej,
ktorážno je popolom na kríž posy-
paná, pišse berlou swojou a b e-
c e b u l a t i n s k ů a r e c k ů , čo
znamená: že wšeci prawowertiaci
kresťani, neč oni konajú slúžby
Božie w tej alebo inej reči, neč
sú latinského alebo rečského obrádu,
sá majú powožowať za úbow je-
bnoho tela cirkwe Kristowej. Bi-
skup swāti wođu, wino, sol a po-
pol, smiešsa to wšetko w jedno a
kropsi tým wnútrné steny a

y obla hu ko stola, čím sa we-
riacim pripomína, aby mali sa-
júce, čište a swäté srdce, jestli
chcú, aby sa ich obeť a modlitba
w chráme Pána buďa ľúbila.
W o ba tu znamená človečenstvo
Kristovo, w ino ale jeho Bož-
stvo. Dboje teby wyobrazuje spo-
jente Božskej a ľudskej prirodze-
nosti w Kristu. Popol je zna-
kom porušnosti, sol neporuše-
nosti, oboje ale spolu je znakom
človeka, ktorý pozostáva zo smr-
telného tela a nesmrteľnej duše.
Smiešante woby a wina, popola
a soli znamená najušíšie spojente
človeka s Kristom strže sw. swia-
tosti, čo ukazuje i pokropenie mú-
row chrámu, ktoré wyobrazujú kre-
stiansky ľud, a oltára, ktorý zna-
mená Krista. Biskup máže sw.
křížom dwere a potom
wnútrné steny kostola na
tych miestach, kde je 12 křížow na-
malowaných, nab ktorýmžto horí
12 swiec, čo znamená: že w tomto
chráme Pána sa budú i službám
Božím schádzat tí, ktorí sa wierou
swojou hlása ku Kristu, t. j. i po-
maza z ane m. — Ostatky Swä-
tych, nastwiac sw. mučeníkow prv,
jako sa wnesú do kostola, býwajú
ob knázow s prôwodom okolo chrá-
mu nosené; za týmto ide krestian-
sky ľud poriad sa modliaci: „Pa-
ne, smi i lu j sa nab nám!“
Konečne wôjde celý ľud za bisku-
pom do chrámu. Musíme pod we-
beniem Krista Pána nasledowať
Swätých, aby sme sa mohli dostať
do ošlawenej cirkwe w nebesiach;
musíme ale tiež bez prestania i Bo-
hu o smilowanie a milosť wolať.
Pri wstúpowaní do chrámu začne
sa spiewať 149. žalm, ktorýmžto
sa predkwaže rabosť Swätých,
keď Kristus wywolených i wečnej
sláwe do nebeského chrámu uwebie.
Biskup zaprawí sw. ostatky do ol-
tára a zamuruje ležiaci na nich
kameň wakovou (maltou), hore
špomenutou wobou priprawenou,
na znamenie: že i Swätí tak bý-

wajú w nebi Kristu prwitelni, a že
my len strže Krista môžeme obdr-
žat to, čo dostahnúť zlabame na
prímluwu Swätých. Zaprawujú
sa ony bo oltára tiež na piamatku
prvých strážnych dôb cirkwe Kri-
stowej, keď krestiani pre wieru Kri-
stowu podstupowali mučy a smrti,
na ktorýchžto broboch wertiaci slá-
wili obeť sw. misse, odkud oltäre
pobnes majú podobu rakwe. Do
tabule oltárowej, ktoroužto sa
ostatky Swätých prikrywajú, je 5
křížow wkresaných, ktoré biskup
máže sw. olejom a křížom. Pät
křížow pripomína nám päť rán
Krista Pána; mazanie ale sw.
olejom a křížom deje sa za prí-
kladom arciočca Jakuba w starom
zákone, ktorý byl poliat zwrchu
olejom ten kameň, na ktorom le-
žiac, mal swäté wibenie, a tak ho
byl na oltár poswätil; pritom
ono nám pripomína: že Kristus
byl Duchom Sw. pomazany. —
Jeden z knázow ide okolo oltára,
okabzujúc ho. Tento predkwaže
onoho anđela, o ktorom w sw.
pisme čítame: že mnohé zápalý
kládol na oltár zlatý, ktorý je
pred trónom Božím. Kabitlo wy-
obrazuje modlitbu, kabente teby
pripomína nám: že sa máme wrú-
cne modlit. — Potom sa pomáže
tych 12 křížow po stenách, čo wy-
znamenáva požehnanie, ktoré sa
za pobiel dostane krest. obeť w tomto
chráme. — Biskup wšil čini 5 kří-
žow zo swäteného temliánu a položí
na ne iných 5 z woskowie pripra-
wenných, ktoré býwajú zajaté a na
oltári spálené. Swiece tyto wy-
obrazujú obeti wertiacích, a ich
ohňom ľasťy plápolajúce srdcia.
Raposleby nasledujú este wšest-
jaké pomazania. Prikrwablo a
plátno na oltár sa swätí a naň
rozprestre, na ktorom biskup prvá
sw. misu slúži.

Už prweje, než sa dostawí chrám
Boží, swätiewa sa jeho wymuro-
wany spodob, t. j. základný kameň,
áno už i i budúcemu kostoku wy-

brané miesto wyznačuje sa tým, že sa na ňom postaví sv. kríž. Pod základný kameň ukladá sa opis wffekeho, čo sa tohoto kostola do-tyka.

Z neswäcencie kostola sa stane, keď jeho múry spadnú, tak že sa musí znova stavať, alebo keď na wnútrných stenách ohňom alebo inou príčinou omítku ztrati; neby sa ale chrám Pána obráti z dopustenia biskupského wšseb-ňm potrebám a také wšsebdenie kostola deje sa zvláštnim odswä-
cowaním alebo odžehna-

niem. — Jestliže sa w kostole spáchajú isté briedy, menowite: zúmyselná wražďa a smil-
stwo, alebo jestliže sa tam po-
chowalo mrtvé telo čloweka ne-
pokrstného, kacira alebo z cirkwe
wypocrowaného, wteby kostol je po-
stwrnený, a musí sa, nie sice
znova poswätiti alebo požehnať,
ale len očistiť, a pokúb sa neoči-
sti, alebo zneswäceny znova ne-
poswätí alebo nepožehná, nesmejú
sa w ňom žiadne služby Božie wy-
konáwať.

Modlitba. — Dnes sláwime pamiatku onoho radostného dňa, wšsemohúci, wečný Bože! w ktorý tento swätý dom, s mo-
dlitbou a poswäceniem biskupským byl usta-
nowený za chrám Twój, za miesto pobož-
nosti, kde sa swäté tajemstvá nowého zá-
fona konajú; sláwime pamiatku onoho ra-
dostného dňa, w ktorý sa Ti nekrwawá
obet na týchto oltároch po prvýkrát pri-
nássala; sláwime pamiatku onoho radost-
ného dňa, w ktorý Twój Božský Syn do
tohoto chrámu, jako kedysi do domu Za-
chejowho prišš a tu Swój ustawičný prí-
bytok zarazit ráčil. Nesmierne je požehna-
nie a nepočetné dobrodenie, ktoré sa z tohoto
swätého príbytku Tvojeho po celej kresťan-
skej obci šíri, a kamkolwek sa oko moje
obráti, wššade nachodí dojímavé spomien-
ky Tvojej otcowskej lásky, ktorá byla tak
weliká, že Tá pohla Tvojeho Jednorodze-
ného Syna na smrť wydať, aby žiaden,

kdo w neho veri, nezahynul, ale mal ži-
 wot wečný. Kríž Wykupitela oznamuje
 mi toho, w ktorom jedine je spasenie, žiwot
 a blahoslavenstvo. Krstiteľnica roz-
 pamätáva ma na swätých swäzok, ktorý
 som s Bohom a s jeho swätou Cirkvou
 učinil (a). Sudna stolica kajúcich, to jest:
 spowedenica rozpamätáva ma: jak
 často som w srdci pohnutý (á), plný (á)
 spasiteľného predsawzätia z nej wyssiel(a).
 Stôl Pána udeľuje mi tak často chlieb
 žiwota. — Kazateľnice znie ustawične
 a doráza na srdce moje spasiteľné učenie.
 Obrazy a sochy Swätých a Wywo-
 lených Božích uwádzajú mi na myseľ tol-
 konásobné príbehy a toľkonásobné príklady
 hrdinskej čnosti, ktoré ma k wernému na-
 sledowaniu powzbudzujú.

Ó Bože! jak spasiteľne mohlo a malo
 by na mná i na bratow mojich pôsobyt ča-
 sté nawštitowanie Tvojeho zaswäceného
 príbytku! Ach ale jak často som zmarhal
 (a) wlastnou winou toto spasiteľné pôso-
 benie na sebe, asnád i na iných! Odpust'
 mi, ó Bože! každú samowolnú roztržitosť,
 každú nepočestnosť, ktorou som nekedy dom
 Twôj zneuctil (a), pritomných pohoršil
 (a) alebo ich w pobožnosti búril (a). Ach,
 popraj mi milosti, abych sa polepšil (a).

Brenikni srdce moje swätou uctiwostou a po-
božnostou, kedyskolwek pred oltár Twôj,
Pane! predstúpim, abych z domu modlitby
nikdy jaskyňu zbojnícku, alebo esšte nečo
horšieho neučinil (a). Zachowaj, obziwuj
a upevňuj wo mne tú myšlienku, že i já
som chrám Ducha Swätého, a že Ty bý-
waš wo mne. Dčišť tedy, Najswätejššii srdce
moje od wšsetkého, čo sa Ti nelúbi a čo je
mne na prekážke, abych sa s Tebou spojil
(a). — Priprav srdce moje za hodný prí-
bytok, abych sa tak do Tvojeho nebeského
domu dostal (a). Amen.

Modlitba sw. Augustína. — Bože! kto-
rý si mä nie pre moje zásluhy, ale jedine z Tvojej
milosti pri sw. krste chrámom Tvojim učinil: popraj,
abych byl vždy pre Teba čistým a swätým chrámom.
Dčišť ho od wšsetkých neprávostí, ozdob ho čnosťami
a nedopusť, aby sa nekedy w tomto Tvojom príbytku
nečo nachádzalo, čoby mohlo oči Welebnosti Tvojej
obraziť. Učiň konečne, abych mohol jednúc jako živý,
suzowauiem tohoto sweta okresaný a pripravený fa-
meň byť wložený do stawania nebeského Jeruzale-
ma. Amen.

Šitánie o posväcení chrámu Pána.

Pane, }
Krisťe, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Krisťe, }
uslyš nás!
wyslyš nás!

Dítě z nebies, Bože,
Synu Wykupiteľu sweta, Bože,
Duchu Swätý, Bože, } smiluj sa nad námi!

Swätá Trojico, jeden Bože, smiluj sa nad námi!

Ježišu, ktorý si Sebe chrám za Svojí stánoť wywołik ráčil,

„ ktorý si w chráme jako dietä útle Dtcu nebestému obetowaný byl ráčil,

„ ktorý si jako dwanáštočný chlapec do chrámu na slawnosť welikonočnú putował ráčil,

„ ktorý si w chráme od Swojich rodičow po triden-
nom hládaní nalezený byl ráčil,

„ ktorý si riekol: „Dom mój je dom modlitby,“

„ ktorý si posskwrnitelow chrámu Swojeho trestat
ráčil,

„ ktorý si často w chráme wyučował ráčil,

„ ktorý chceš, aby sme sa w chráme w mene Two-
jom shromažďowali,

„ ktorý chceš, aby sme sa w chráme Dtcu Tvojemu
klaňali,

„ ktorý s námi tu w najsw. Swiatosti oltárnej po-
biwne sŕnyš prebýwał ráčiš,

„ ktorý sa nám tu za pokrm dušám našim podá-
wał ráčiš,

„ ktorý sa tu na oltári za hriechy nasse každého
dňa obetował ráčiš,

„ ktorý nám nehodným tolko milosti preukazował ráčiš,

„ ktorý si nás pri kŕste swätom chrámom Ducha
Swätého učinil ráčil,

„ duše nasse hládajúci,

„ Spasitelu náš najlastawejši,

Buď nám milostiwý, { odpušt nám Ježišu!
uslyš nás Ježišu!

Ob wšettého zlého,

Ob wšelikého hriechu,

Ob náhlej a nenadálej smrti,

Ob úkladow diabolšých,

Ob ducha nekajúčnosti,

Ob wlažnosti k chrámu Tvojemu,

Ob neuctiwosti w chráme Tvojom,

Ob časného i wečného zahynutia,

Pre Twoju tajemstwa plnú pritomnosť w najsw. Swia-
tosti oltárnej,

Pre Twoju lásku, ktorou w tej swiatosti s námi po wšette
dni prebýwaš,

Smiluj sa nad námi!

wysłobos nás, Ježišu!

Pre ty milosti, ktoré nám tu z neskňlej dobroty Tvojej ude-
lujes, wyslobod nás, Jezissu!

My hriessnici,

Abys nám odpustiť ráčil,

Abys nám milostiwý byť ráčil,

Abys nás k pravému poňaniu priwiesť ráčil,

Abys Swoju swätú cirkew spravovať a zachovať ráčil,

Abys námestníka apostolského i celý duchowný staw w sw.
náboženstwe zachovať ráčil,

Abys nepriateľow cirkwe swätej ponižiti ráčil,

Abys kráľom a kniežatom kresťanským pokoj a swornost
dať ráčil,

Abys wšsetkému ľudu kresťanskému pokoj a jednotu udeliti ráčil

Abys w nás uctiwosť a pobožnosť k chrámu Tvojemu roz-
hojniť ráčil,

Abys wšsetkých ctiteľow Tvojeho sw. chrámu w Swojej
milosti zachovať ráčil,

Abys nepriateľow Tvojeho sw. chrámu ponižiti ráčil,

Abys nám w hodinu smrti milostiwý byť ráčil,

Abys wšsetkým werným zomrelým odpocinutie wečné dať ráčil

Abys nás uslyšati ráčil,

Baránku Boži, ktorý snímaš hriechy sweta, odpustiť nám,
Jezissu!

Baránku Boži, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás, Jezissu!

Baránku Boži, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad
námi, Jezissu!

Kriste, { uslyš nás!
          { wyslyš nás!

Pane, }
Kriste, } smiluj sa nad námi!

Pane, } Dítě nás.

V. A neuvoď nás w pokussenie.

R. Ale zbaw nás obo zlého.

V. Glä, stánot Boži s ľuďmi!

R. A bude s nimi prebývať.

V. Jak milé sú stánky Tvoje, Pane Bože zástupow!

R. Túži a omdlietwa dussa moja po sieňach Tvojich.

V. Pane, wyslyš modlitbu moju!

R. A wolanie moje príď k Tebe.

Modlitby cirkewat. W d e ň p o s w ä c e n i a c h r á m u. —
Bože! ktorý newiditeľne wšsetko naplňujes; a predca pre

Ľa profime, uslyš nás!

spasenie ľudského pokolenia znamenia Swojej moci widiteľne ukazujes: oswieť chrám tento mocou prebývania Swojeho a popraj, aby wšeci, ktorí sa budú sem k modleniu schádzaj, w jakékoľvek potrebe by k Tebe wolali, dobrodenia útechy Tvojej dosiahli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na wyročiny poswäceniä chrámu. — Bože! ktorý nám pamiatku poswäceniä chrámu Swojeho swätého každoročne obnowujes, a nás zachowávaš, abysme w ňom pri Tvojich sw. tajemstvách zdraví prítomní byť mohli: wyslyš prosby ludu Swojeho a učin, aby sa, kďkoľvek do chrámu tohoto príde prosil o milosti Tvoje, zo šťastného obdržania týchto radowať mohol. Strze Pána nasseho atd. Amen.

W deň poswäceniä oltára. — Bože! ktorý z blahoslaveného obcowania Swätých Sebe wečný stánoť budujes: daj nebeského zrostu stawaniu Swojemu, aby nám zásluby tých, ktorých ostatky tu s pobožnosťou a láskou ctíme, wždycky pomáhaly. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Sné modlitby. — O Bože! ktorý si tento dom k Swojemu oslaweniu dlä prozretelnosti Swojej wymolit a poswätit ráčil: wzhľadni, prosíme Tā, z wysosti nebies do srdca nassich, a ráč Sebe w nich čistiť, Tebe milý, živý chrám wzdeľat, abysme, prijawše Ducha Swätého, poswäceni byli, a keď sa k Tebe do chrámu nebeského dostali, keďto si hojnā odplata a slawnā koruna wšestých Swojich Swätých a Wywolných.

Pane Jezissu Kriste! ktorý si chrám, rukou ľudskou učiný, za stánoť wymolit ráčil, w ktorom s námi prebýwaš, a si Boh nás a my sme ľud Twój: učin nás, pokorne Tā prosíme, účasnými nestoňčených zásluh a milosti Swojich, aby sa i nám to spasenie stalo, ktorého Zachej radošným prijatím Tvojim do domu swojeho a pravou kajúčnosťou swojou dosiahnul záslúžil. Ktorý žiješ a kraľujes atd. Amen.

Pobožnosť pútnická.

Poučenie. — Púť je pobožné konanie cestyna nejaké swäté miesto. Býwa on obyčajne od wtac pobožných kresťanow wo walných processiách pod znameniem sw. kríža a pod zástawami medzi pobožným spewom a modlitbami, pod dohľadom múdreho, nábožného nejakého muža, snád swojeho farára, cestu-

jućich, konaný tým úmyslom: aby tam Bohu Dicu, Synu a Duchu Sw. za prijaté Božské dobrodenia ďakowali, alebo aby si nových milostí, odpustenia hriechow a oslobodenia od časných pokút wyprosili; aby preukázali česť prebl. Panne Marii a Swätým Božím. — Púť swój základ majúť

w starom zákone, w príklade Ježíša Krista a jeho apoštolov, pritom w ustavičnom užtku cirkwe sw. a w príkladoch horlivých kresťanov každého stoeletia. Tak už Boh w starom zákone prikázal Izraelským tri razy pres rok putovať do chrámu jeruzalemského (II. Kn. Mojž. 23.). Podľa tohto zákona putoval tiež Ježíš Kristus, menovite w 12. roku weku Swojeho w Swojou matkou na slawnosť welikonočnú do Jeruzalema (Luk. 2, 42). I rodičowie jeho chodievali po wšsetke roky do Jeruzalema na deň slawný welikonočný (Luk. 2, 41). A keď Ježíš, odchádzajúc k Swojemu Dtcu nebeskému sa lúčil od Swojej najmilejšej matky, táto k polahčeniú svojich bolesti, pokud stráwala w tomto plačliwom údolí, nawštimowala častejšie Betlehem, kde ho byla porodila; nawštimowala Nazaret, kde ho byla wychowala; nawštimowala w Jeruzaleme tie mesta, kde ho bezbožní židi lapili, bičowali, na smrt odsúdili a ukrižowali, a ten hrob, w ktorom byl pochovaný. Tak sw. Pawel sa ponáhlal z Milétu na slawný deň padestatnic do Jeruzalema (Sk. ap. 20, 16.) Tak wiac stokrát tisíc z celej krajiny Judskej bylo w Jeruzaleme pri welikonočnej slawnosti shromáždených wtedy, keď (podľa prorocťwa Ježíšowho) rimanské wojsko Jeruzalem obkľúčilo a zniwočilo tak, že kameň na kameni nezostal, kdežto tisíce z nich zahynuly. — Sw. Helena, matka Welikého Konstantína, cisára rimského, w 80 roku weku swojeho putowala do Jeruzalema k sw. hrobu Spasitela nassebo, kde i jeho sw. križ našla. — Wo nalezení sw. križa, keď už bylo prestalo tristoročné prenasledowanie kresťanow, zo dňa na deň rástol počet pobožných kresťanow, ktorí až z najďalších krajín do sw. zeme putowali, a to slobodne a bez-

pečne, až pokud sw. zem nepadla do rúk pohanstých. Wtedy, w 11 totizto stoeletí pobožní pútnici, od pohanow ukrutne prenasledowani, nawrátiwšse sa obtuď, naplnili celú Europu plačom a ponosmi, i wzbudili w celom kresťanstwe takú žiadosť, že okolo šest miliónow ľudí, poznačiwšších sa sw. križom na prsach, pospíchalo do sw. zemi, ktorýmžto sa cisári, králi, mocnári za wôbecow ponúkli, aby od pohanstkej poskwrny oslobodili zem, sľapajmi Ježíša Krista poswäcenú. Ale nič menej truchliwý zostal Iós ta putujúciach kresťanow; a predca pri wšsetkom nebezpečenstwe zachowala sa až podnes u mnohých táto sw. horliwosť putowania. — Ale i do Rimu pre nawštimowania hrobow sw. apoštolow Petra a Pawla a na iné pamätné sw. miesta, jak predosfle, tak i dnes putúwajú horliwi, wážíni mužowie. Tak Weliký Karol, cisár, štyry razy putowal do Rimu, putowal Boleslaw, kráľ polský atd. — Tento sw. obyčaj putovať cirkew swätá i na iné miesta preniesla a s odpustkami obbarowala. k. pr. na Skalwáriu do Banstej Stianice, na Staré Hory, do Cassina, do Maria Cellu, do Lorettu atd. a wôbec na také miesta, kde jednúc nejaký Swätý meštal a učinkowal, kde Boh už mnoho-krát wyslyšsal pokorné prosby w potrebe postawených, i záračne ukázal wšsemohácnosť a lásku Swoju, alebo kde sa nečo nachodí, čo k obzwláštnej pobožnosti wzbuzuje.

Putowanie na nejaké sw. miesto, koná-li sa ono z dobrého, nábožného umyslu, je užitočné: je ono skutok dobrý, skutok poľania, ktorýchžto s ľarhaním tela spojený smeruje ku chwále Božej, ku cti prebl. P. Marie a iných Swätých Božích, a tak je i prostriedkom, cestou wedúcou k spaseniú; ponewáč pútnik mnohoná-

sobným nepřijemnostm a obtížnostm cestovným je vystavený, ktorýžto už horúčost a zimu, už hlad a smäd podstupuje, už dažďu a snehu, už burke, už prívalom je vypožývaný, už w práchu a blate drobí, a tak úby svoje ukoná a prestí. Skrom tohoto mrtwienia tela vzdelaťwa jeden druhého svojím dobrým príkladom; powzbuďzje k pobožnosti a potaniu, wywinuje jeden w druhom nábožné a čnostlivé city, a tak napomáha jeden druhého wo vyhľadáwaní spasenia. — K r i ž, ktorý sa pútnikom prednáša, rozpomína ich na to: že sú w mene ukřižowaného shromaždení a že jeho prostredníctwom budú wyslyšané ich modlitby ob Dca nebeského; pripomína im nekonečnú lásku Ježišsa, ktorý zomrel na ňom pre naše wylúpenie; a jestli ich tlačí tríz a bieda, pohľad naň do dáwa im ducha, trpezliwosti a nádeje wečného spasenia. — Z á s t a w a wzbudzuje ich k spastiteľnému plesaniu; lebo ona je znameniem wítážstwa, ktoré Spastiteľ obdržal nad smrťou a diablom, a ktoré i oni wofakeby obdržia. Dalej strže putowanie na sw. miesto wyobrazujú sebe pútnici putowanie celého žiwota na tomto swete do wečnosti. Strže obtížnosti cestowné predstavujú sebe wšetky biedy a trápenia, ktoré obklučujú ich žiwot na tomto swete, pohľadom ale na kríž, ktorý sa im prednáša, uspokojí sa, pohľadom na zástawu potessi sa ich pobúrené a zarmútené srdce. A ponewác mnohé trápenia na ceste podstupá: uznajú tiež trápenia jedného každého pcestného, majú polutowanie nad nim, s radosťou ho ubospodia a obživia. — A ten po powetrí lábežne sa rozliehajúci spew alebo modlitba celého prôwodu pútnického spastiteľne učinuje na srdca obywatelow tých miest a dedín, pres ktoré prôwob ten pre-

chádza. A keď sa už blíži k cieľu svojého putowania ukonany pútník, nempowitelnú rozkos cítí w srdci swojom, keď spatrí to miesto, ktoré w jeho mysli obnowuje pamiatku tých príbehow, ktoré sa tam byly prihobily; keď počuje weliké zo wšetkých strán sa hrnúce básy pobožných pútnikow chwály Božie jednomyselne powpowowat w rozličných jazykoch, patrne sa preswedčuje o jednote a wšseobecnosti kat. wiery, keď totižto uwáži: že, jako tu síce rozličný jazyk deli processie z daleka i blízka shromaždené jednu ob drubej, ale ich wšetky sjednocuje jedna wiera: tak tiež že wšetky kat. krajiny tohoto sweta delia síce jednu ob drubej rozličné jazyky, ale ich wšetky sjednocuje jedna wiera pod jednou widiteľnou i newiditeľnou blaowou. — Jestli bo tlačí bieda, a je nespokojný a stážuje si nad krížom svojim, pohladnúc tu na iných čudobných a na tých mnohých zebráťow, utíssi sa, začína byt spokojný so svojim lóšom; lebo wídi, že on není sám, ktorého bieda trápi. — Je-li bobať, ale pritom skúpy a twrdého srdca, pohľad na tých čudobných, pohľad na tých zebráťow obmákcí a naprawí jeho srdce, a ob tohto času začína byt poníženy a sstedyň. Tu zloží hriessnik tážké bremeny svojích hriechow strže swiatosti pokania; tu on obživí dusu svoju najsw. telom Ježišsa Krista; tu on dosiahne strže odpustky oslobodenia ob časných pokút; tu dosiahne esse mnohé iné dary milosti Božej; tu sa modlí s wrúcnou pobožnosťou a dôwrou k Bobu, ktorá sa často w slzách zjawuje, ktoréi doma jakžiw necíti. Tu mnohi zarmútení rodičie zahofili rany srdca svojego, zarmútkom rozkaličeného; tu mnohé deti, siroty, wdowy zotrely slzy z očí svojích; tu sa mnohi nesworní manželi a ne-

šmerliví nepříteli porovní, pomeriti. — Aby ale púty tieto duchovné užitky prinášali, musíme ich podľa ducha cirkve sv. vykonávať.

Toto ale učiníme, keď 1) žiadnych vyšších povinností nezamestnáme; 2) keď z toho úmyslu putujeme, aby sme Boha ctili a spašenie dussenassej vyhládávali; keď sa na ceste a na milostivom mieste wšestkych roztopašnosti warujeme a obližnosti cesty s trpezlivosťou a s obdaním-sa do wôle Božej snáffame; 3) keď sa ušlujeme hohňm prijatím sw. swiatosti milosti Božiu dostahnúť a wykonávame svoje modlitby so swätou horlivosťou; 4) keď putujúc život svoj polepšime a wnútrné pohnutia a milosti, ktoré sme na púte obdržali, zachováme a napozatým pobožným život wedieme. — Kdoby ale pút nastúpil nepravým úmyslom, ku pr. aby sa striasol domácej práce, aby sa na ceste fossil s tou osobou, s ktorou doma nemôže slobodno obcowat; kdoby pre časť putovanie zanedbával služby Božie doma wo farštom kostole; kdoby na ceste pro-wodzwal nemiernosť w jedení a pití, a druhým pohoršenie dáwal swojim neporiadným životom a necudnými rečami; kdoby, putujúc, vyššie povinnosti zanebbať,

ku pr. keďby deti, wybrawše sa na pút, zanechaly doma svojich rodičov w nemoci, a naopat, keďby sa nemocný, starac alebo matka tábetná, alebo s drobňmi belmi s utratením žiwota pustili na dalšiu cestu, alebo kdoby mysliel, že Boha inde bládat musí, aby byl wyllyšany, a že tam bude i bez polepšenia žiwota wyllyšany, tomu nie len nič neosoži, ale ešte štodi pút prebšawžaty. — Pút sa dobre začína tým, že sa pútnici šhromazdia wo swojom farštom kostole a obetujú sw. mšu na ten úmysel, aby im nastáwajúca ceka prospela k dobrému tela i duffe. Na ceste majú pútnici w slusnom poriadku íst, hlastím mobilentem, spewmi a tichým nábožným howorom sa zanášajú. Keď príbu k ciele swojeho putowanta, býwajú ob-tanného duchowenšwa priwítaní a do kostola uwedení, čím sa na jawo dáwa radosť z návštwy tej a jednota wo wiere medzi obywatelmi mesta toho pútnického a prichodnými pútníkami. — K obchodu lúča sa pútnici s podobnými modlitbami a spewmi a býwše slawne wy-prowodeni, wracajú sa w poriadnom prówode do swojeho faršského kostola, kdežto ich duchowný pastyr s nimi Bohu chwálu a wdáky wzdáwa.

Modlitba pri wyberaní sa na pút. —
 O, Pane Ježíssu Kriste! ktorý si w žiwote Swojom toľkokrát putowal do Jeruzalema: k úcte tohoto táž-kého putowania wyberám sa wčil na tento swätý put, abych sa stal (a) účastným (ou) Twojej Božskej milosti a abych byl (a) potešený (á) wo svojich tážkych zá-ležitostach. — O Ježíssu mój! ubel mi milosti, bych mohol (a) túto pobožnosť k Twojemu najswätejšiemu zalúbeniu wykonať, a užitoť z nej pre duffu svoju čerpať. Wšetke kroky, modlitby a trápenia moje i každé hnutie tela i duffe mojej spojujem s Twojimi najdo-konaljšími modlitbami, krokmi a s každým od Teba pod-

stúpeným trápeniem, a prosím Tebä: nepozoruj na chyby moje, ktorých sä snäb newedome dopúšťam, ani na nedostatocnosť pobožnosti, ktorá sä wo wšsetkych účinkoch mojich zjawuje, lež pozoruj na dobrý umysel a wölu, ktorú pri tom mám; lebo nežiadam ničeho iného činiť, jedine čo je Tebe milé. Amen.

Týmto mojím putowaním, ó Ježišsu! prebo wšsetkým hlädám sä Tebe zalúbiti, a milosrdenstwa Tvojeho pre sebä i pre mojich domácich wyprositi; obzwlášte ale Tä prosím: ráč duffám, ktoré až do wčil w očisti trpia, milosrdenstwo preukázat, a wzhlädom na túto pobožnosť, ktorú wčil konám, ich bolesti polahčiti, ich muky ulawiti a wyhasiti, a ich do wečného blahoslawenstwa urwiešti. Amen.

Modlitba cirkewnä. — Našloň sä k prosbám našim, Pane! a spravuj cestu služebníkom Svojich k ich spaseniu: aby u prostried wšsetkých nehöd a nebezpečenstwi cesty a žiwota tohoto Tvojou pomocou stále ochraňowani býwali. Strze Pána nasseho atd. Amen.

W chráme, do ktorého si putowal, mobil sä:

Klaňám sä Tebe, Bože najswätejšii! w tomto Tvojom swätom chráme, a dakujem Ti, že si mä sem sstastliwie doprowadil, a mne milostiwie poprial, bych Tä na tomto mieste ctil (a), Tebe sä klaňal (a) a Tebä wzhýwal (a). Brissiel (la) som do tohoto chrámu, nie preto, jakobych sä nazdával (a), že mä na druhom mieste tak dobre newyslyšiš, jako na tomto; ale abych mal (a) príležitosť, sebä mrtwiť a swoju wnútrnú pobožnosť s čnosťou trpezliwosti w premáhaní cestných neprijemností i s dobrým príkladom w jedno spojiť, ktorý príklad w čas tohoto putu druhým dáwať, mám hojnú príležitosť. A preto hcem celé swoje srdce pred Tebou wyliať a Tebe wšsetky swoje záležitosti a obtížnosti dôwerne predniesť. Bože najdobrotiwiejšii! ktorý si už mnohých hriešnikow wyslyšsal a mnohé zarmútené srdcia potešil a občestwil: wyslyš tiež moju nehodnú

modlitbu a poteš mä w mojom mnohonájobnom trápení a zármutku. Ach, obrát na mnä Tvoje milostné oči, a pozoruj, jak pokorne tu pred Tebou klačím, a Teba o pomoc a milosrdenstvo wrúčne prosím. — Smiluj sä nado mnou a pomáhaj mi w mojej pritomnej, Tebe dobre známej potrebe, ktorú Ti tu na oltár skladam a ju do wšsetkých sw. mšsí, ktoré budú od wšsetkých Tvojích knázow slúžené, zatváram. Obrát wšsetko na dobré a daj, by wšsetko, čo mä tlačí a sužuje, k Tvojej úcte a k mojemu spaseniu slúžilo. W tomto Tvojom swätom dome prosím Tä tiež o zvláštnu milosť, ktorá mi je k službe Tvojej a k spaseniu mojemu potrebná. Známo Ti je, ó Bože! jak biedny som já človek, a w jak welikom nebezpečenstwe dusse sä nachádzam; lebo bez Tvojej vlastnej pomoci není mne možno, bohabojne žiť a mnohonájobným nebezpečenstwám a pokúšťkam sweta, tela a diabla wyhnúť. Preto i najviac som sä na tento pút wybral (a), abych Tä tu celým srdcom wzhýwal (a). Úfam tedy, že mä wyslyšiš, a tento pút mi užitočným učiníš. Nech Ti bude toto moje cestowné ustávanie poručené a obetované s tou najpokornejšou prosbou: by si ho ráčil milostiwe prijať a mne na tele i na duši užitočným a spasiteľným učiniť. Am.

Pred oltárom modli sä:

Milí Swätí Boží! fu ktorých úcte je tento oltár Bohu posvätený, a ktorých obrazy sú tu wyweseené, prisíť (a) som Wás nawšštiwíť, pozdrawíť, uctíť a prisíť o prímluwu u Boha. Ach, orodujteže za mnä u Boha! Na tento swätý oltár skladam wšsetke swoje kříže a potreby, aby byly wo wšsetkých swätých mšsách najswätejššej Trojici obetované, pred trón Otca nebeského prednesené a wšsim orodowaním napomožené. Porúčam sä do wšsetkých swätých mšsí, ktoré sä budú na tomto swätom oltári slúžiť, a žiadam sä stať účástným (ou) ich owoca w žiwote i pri smrti. Amen.

Zať si nečo obetował (a), modli sa:

Ó dobrým úmyslom obetował (a) som Tebe wčil, Bože najdobrotiwejší! tento chatrný dar a zložil som ho jako dobrosrdečnú almužnu do rúk Tvojích. — Ó Bože! prijmi dar tento milostiwe a uwáž wiac úmysel obetujúceho, nežli chatrnosť daru. Lebo keďby mi bylo možno, obetował (a) bych Ti wiac. Čo mám, wšsetko Ti obetujem; obetujem Ti celé srdce swoje. Nech zanejú túto moju obeť sw. andeli do neba a nech ju pred Twój Božíky trón zložia. Amen.

Modlitba k Matke Božej na milostiwom mieste. — Ó diwotworná Rodičko Božia, swätá Panno Maria! na toto milostiwé miesto, do tohoto chrámu, k úcte Tvojej — Bohu samému — wystaweného, s radosťou som pristupował (a), abych sa tu Tebe w potrebách svojích požalował (a) a wšsetku swoju biedu Tebe uprimne wyjawil (a). Srdečne Čä tu tedy prosím o pomoc a to s takou dôweroú a nádejou, s jakou proší dieťa matku swoju. Já síce pro mnohé hriechy swoje nehoden (a) som dobroty a prímluw Tvojích; wšak ale Ty si, najmilostiwejšia Panno Maria! hodna, abych Čä wzywał (a) a o pomoc prosil (a); lebo Ty si plná milosti a milosrdenstwa a hotová si, tým, ktorí sa k Tebe utikajú, podať swoju milostiwú ruku. Preto som i já biedny (a) hriešnik (ca) z prawej pobožnosti sem priputowal (a), a čcem tu swoju modlitbu i obeť werne wykonať. Ó potešitelkiño zarmútených, swätá Maria! pred týmto Tvojim obrazom já biedne stworenie pokorne klačim a zarmúteným srdcom k Tebe wzdychám. Nezapowrhniže, ó Matko Slowa wečného! moje slowá, ale wyslyš mä milostiwe a poteš w potrebách mojích. Ty znáš, ó Maria! w jak biednom položení sa já nachádzam, a že si já sám (a) newiem w biede svojej spomôci. — A preto sa k Tebe s wrúcnosťou obraciam a swoje plačúce oči k trónu twoseho

materinského milosrdenstva pozdvihujem. Rozpomeň sa, ó najmilostivejšia Panno! že esste nikdy nebylo slyšať, aby ten, ktorý u Tebä hládal pomoc, od Tebä byl prázny obissiel: daj tedy i mne moc orodovania svojeho u Boha pocitiť. Obráť z tvojeho nebeského trónu svoju milosrďnú tvár a vzezri milostive na mnä biedne a pomoci tvojej veľmi potrebné stvorenie. Ach, nezapovrhniže mä, ty moja po Bohu najvernejšia pomocnico! lež podlä svojej veľikej dobroty príď mi na pomoc w potrebách a záležitosťach mojich. Predstúp pred trón Božského milosrdenstva a primlúvaj sa tam za mnä biedneho (ú). Porúčaj mä svojemu najmiliejšiemu Synu, Ježišsu Kristu, a zatvor srdce i duffu moju do jeho najswätejších rán; abych byl (a) ob wšsetkého, i ob telejného i duffného zlého zachránený (á) a wo wšsetkých mojich krížoch posilnený (á) a zachovaný (á). Amen.

Dbetowanie - sa Ježišsowi po dokonanom páte.

Dokonal (a) som už tento mój pút s pomocou milosti Tvojej, ó najlaskavejši Ježišsu! a nič iné mi už nepoždávava, len to, abych Ti tento pút, čo najochotnejšie obetowal (a). Wšsetke moje kroky, ktoré som dosawád činil (a), wšsetky obtížnosti, ktoré som podstúpil (a), wšsetky modlitby, ktoré som konal (a), a wšsetky pobožnosti, w ktorých som ducha svojeho ewičil (a), skladám tu pred Tvojim swätým oltárom. Čo mi na pobožnosti zchádza, to Ty ráč milosrdenstvom Svojim nahradiť, čo som snád na ceste prehressil (a), odpušť mi milostive, a čo som dobrého wykonal, obetuj Otcu Svojemu w spojení Tvojich nesmiernych zásluh. Daj, aby mi táto pútnická pobožnosť k duffnému spaseniu slúžila. Amen.

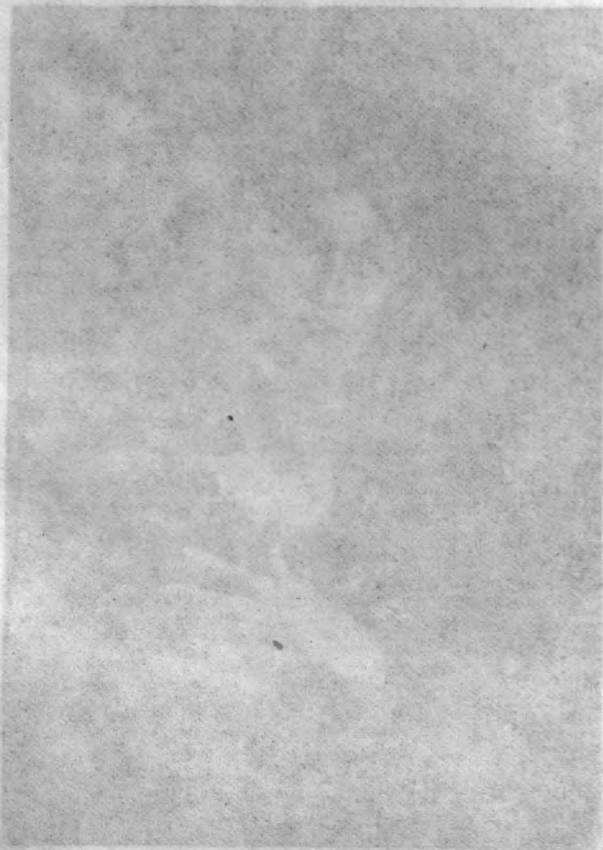
Osmý diel.

Pobožnosť k prebl. Panne Marii.

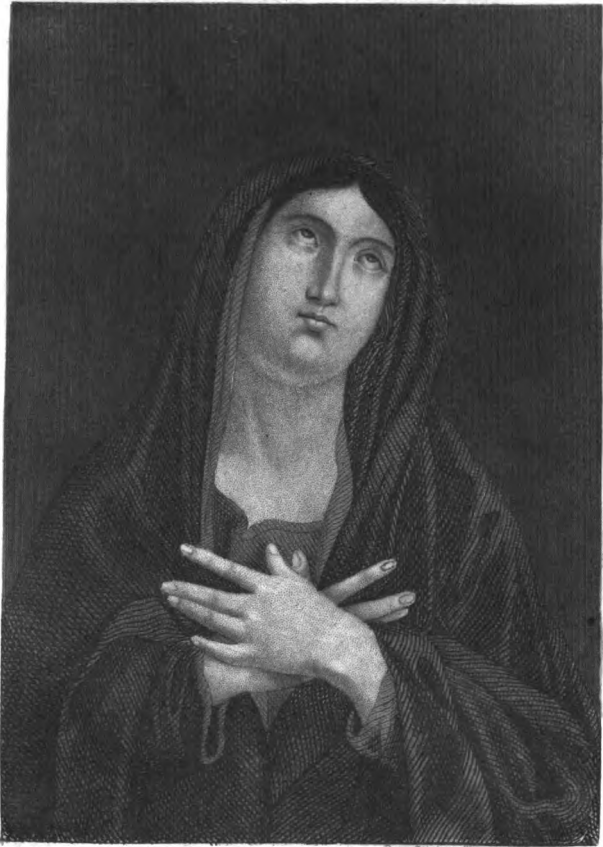
Poučenie. — Ctenie Panny Marie je tak dávne, jako samé kresťanstvo, k čemu i sám Boh základ položil. Ano Boh sám ctí Pannu Mariu, a to samoprvý, keď ju obposvätným hriechu prirodzeného vyslobobil, ju strže andela pozdravil, bal, ju za matku Syna Svojeho vyvolil, keď sa Syn Boží v nej počal, z nej narodil, jej až do smrti kríža poslušný byl a na jej žiadosti svoj prvý zážrak učinil. A preto nemú čemu sa diviť, že jej kresťani ob samého prvu tú najväčšiu úctu preukazovali. Všeci pobožní kresťani bývali jej najhorlivejší ctiteli, medzi ktorými byli nie len chudobní a z nižšieho stavu, ale i boháči, králi a kniežatá zeme, ktorí jej k úcte stvošené chrámy povystavovali a dobročinné ústavy pozakladali. — Slušná je jaiste vec prebl. Pannu Mariu pred všetkými Svätými ctíť; lebo ona byla od Boha medzi všetkými ženami s najväčšími milosťmi požehnaná; ona sa medzi všetkými Svätými najvznešenejšími čnosťmi vyznamenala, a tak cti nashodnejšou učinila, a všetci u nebi je nad všetkých Svätých oslávená. Ona je najmilejšia dcéra Dca nebeského, matka Syna Božieho, neposkvrnená nevesta Ducha Sv.; ona je kráľovna všetkých Svätých. Prítom ona je naša matka, keď nám Ježiša, nášeho Wykupiteľa a nášeho Brata podľa tela porodila; ona je spolu naša ochrankyňa a strže jej prímluvu mnohé milosti od Boha dosahujeme. — Dsoby každého weku, robu a stavu moc jej orobovania pocítily a

strže ňu z mnohých nebezpečností tela i duše sú vyslobodené. Nemú toho miesta na celej zemi, na ktorom Maria býva ctená, ktoré by viac alebo menej dôkazov jej divotného orobovania nepreukazovalo. A preto buď i ty, milý kresťane! jej horlivým ctiteľom; utíčaj sa k nej vo všetkých potrebách, zvlášte v nebezpečných chvíľach.

Prebl. Panna Maria predstavuje sa nám na obrazoch rozlične. A síce predstavuje sa nám jako pani ožiarená slnečným bleskom, majúca na hlave korunu z dvanásti hviezd, v ruke berlu, pôlmesiacel za podnožie, pod týmto gulu sweta, okolo ktorej pláži porazený drák. Slnečný blesk a berla znamená jej dôstojnosť, jakožto kráľovny nebies, najprednejšej medzi všetkými Svätými Božími, vyznešenej nad apoštolov, ktorýchžto znamená tých 12 hviezd. Mesiacel meniteľný pod jej nohami, jako premožený, značí jej nesmiernu blaženosť, žiadnym premenám nepodobenú. Drák značí diabla, toho starého hada, zvodného pôvodca každého hriechu, ktorého hlavu ale potrel jej Božský Syn; — alebo predstavuje sa nám ona jako Matka pestujúca v náručí svojom Ježiška, svoje milostné dietátko; alebo s pláškou rozťatým, jako by nás všetkých pobeť vzťah čcela, pobodná sľepce s hrômajúcej starostlive pod krídla kuriatka svoje, strže čo sa jej útla láška označuje, ktorou je horlivou a mocnou orobovkyňou našou u Boha; — alebo predstavu-

DEUSBEH V Tyrojer Pest. 851

je sa nám w blbokom zár-
m utku, drebobená raz jedným
mečom poblá prorocтва Simeo-
nowho w chráme Jeruzalemstom,
raz se dem mečmi, ponewác

sedmore bolesti, podstúpila, s twá-
rou smutnou, zblednutou a utrá-
penou. Takéto obrázky menujú sa
obrázky bolestnej, sedmiboolestnej
Matky Bozej.

Na slawnosť neposkwrneného počatia Panny Marie.

(8. Decembra.)

Poučení e. — Wseci ľudie
sú w hriechu počati a w hriechu
prichádzajú na swet, w hriechu to-
tízto prirodzenom, od prarodičov
zdedičenom. Jedine Mariu Boh
zachránil od tejto wšefobecnej po-
skwrny. Ona byla od sw. Anny
bez hriechu počatá. Tak Orige-
nes zo słow: „milosti plná,
ktoréžto sa nikomu inému nepri-
dáwajú, zawiera na jej neposkwr-
nené počatie. Sw. Augustín
hovorí: „Panna Maria je
jediná, o ktorej zuctiwo-
sti naproti Pánu nemá sa
žiadna zmienka činiť, keď
je reč o hriessnikoch.“ Sw.
Ambrož učí: že Maria zô-
stala od wšetkej poskwrny
hriechu čistá. I jakožeby byla
mala newesta Ducha Sw., matka
Najswätejšieho, Kráľovna ande-
low, týchto čistých duchow, byt
nejakým hriechom poskwrnená? —
Cirkev síce nemyslawa o tomto
žiadneho článku wierz; predca
Sixtus IV., pápež, r. 1479 ude-
lil plnomocné odpustky tým, ktorí
budú na hobintách a sw. mši ne-
poskwrneného počatia P. Marie
prítomní, a cirkevným snem Tri-
dentstým, keď strany prworodze-
ného hriechu to učenie ušálil, že
hriech prvého človeka, ktorým sa
on poblá tela i duše položil, na
wsietkych ľuďi prechádza a síce roz-
plobzomanie, a preto že sa hneď
na dietäti nowozrodzenom nachá-
dza, zreteľne wyslowil: že w toto
swoje učenie blahosl. Rodičku Bo-
žiu nechce mať pošatú, lež w tom
ohláde na naríždenie pápeža, Six-
ta IV., obkazuje, Dľa tohoto i dľa

rozľazu jeho nástupcow nepokla-
balo ja síce za kacirstwo tým, kto-
ri by učili: že najblabosl. Panna
nebyla čistá od hriechu dedičného;
malo to, pokým hlawa cirkwe sa
určite newyslowí, zôšat slobodnou
mientou. Konečne ale sa narížilo:
že sa opáčna mienta nesmie ani
slowom ani písmom, ani werejne
ani sútromne učiť a zastáwať.
Stalo sa tak, preto že učenie, ja-
koby Panna Maria byla hriechom
počatá, mnohým wertiacim bylo tu
pohoršentu, čo sa i snadno dá po-
chopiť; lebo mienka o neposkwr-
nenom počati Marie Panny na
welmi wážnom, blbokom citu
mravnom spočíwa. Čím wrú-
nejšie kdo byl preniknutý prawdou
o Božskej swiatesti, a čím upri-
mnejšie weril wtajemstwo w telenia
Syna Božieho, tým horliwejšie sa
za neposkwrnené počatie usmal;
lebo nemohol w myšli svojej srow-
nať, žeby tá wywolená, z ktorej
sám Boh najswätejšiš čwel telo na
Seba prišat, mohla byť dechom
hriechu poskwrnená; žeby Syn
Boží, swrchowaná čistota, mohol
mať rodičku, matku dedičným hrie-
chom potrášnú. To sa pričilo jeho
nábožnému citu. Z dbalíž tento cit
koho klame? Ci nemohol ten we-
ne Swäť a Wšemohúci, strze
ktorého sú wsietky weci učinené,
stworit bez poskwrny tú, ktorá
poblá jeho wôle mala ho počiat,
ho pob srdcom nosiť a porodit?
Jestliže Ewa, prvá žena, dľa ča-
su wyslla neposkwrnená z rúť
Stworitela; z dbalíž tá dľa hobno-
sti najprednejšia, menej je pože-
hnaná? Akožeby mohol matku Pá-

na znižovať pod Ewu, a jej upierať pôvodnú sviatosť a spravodlivosť, jakýmizte milosťmi ona byla obdarená? Ano za isté máme, že Maria nie len jako Ewa pôvodnú čistotu mala, ale žeby i premošla pokuffenie, ktorému Ewa podľahla, jako to mnohokrát wo svojom žiwote dokázala. Ponewáč ale w najnowejššich časoch celá cirkew už swoju wieru w neposťwornené počätie Panny Marie strze biskupow jednoblasne oswedčila: swätý otec P i u s IX., pápej, k tomu koncu teby, aby sa otázla o neposťwornenom počätí P. Marie konečne rozhádala a pobožná o tomto wtentá aby sa na článok wtery slawne powzniesla, powolal najwyšššich hodnostárov cirkewných na snem do Rimu, a rozpsal po celom kresťanstwe plnomocné obpustky na tri mesiace, medzi iným, k wyprosieniu oswietenia Ducha Sw. pri rozhobowani nabrečenej dogmatickej otázky. —

Slawnosť neposťworneného počätia P. Marie je swiatok zaswäceny a má oktáwu. Pôwo b swiatku tohoto je neistý. Repochybne on pochádza z cirkwe wšchobnej (rectej), kdežto hneď w 5. stoleťi sa jawí. W cirkwi latinstej (rimstej) počal ho uwádzat Ildefons z Toleda, blá iných sw. Anselm, biskup kanterburstý, w 11. stoleťi. Na počiatku potkával sa s nemalým odporom. Teprw w 15. stoleťi sa on w Ríme tonal, na čo r. 1476 ob pápeja, Sixta IV., byl wšseobecne uari-dzent. W Katústom mocnárstwe je len ob roku 1629 swiatkom zaswäceny. — Pri sláwni tohoto dňa máme, m. kresťani! wybdawat wrúčne wdáky Dicu nebestému, že sa nám počätiem Marie započalo naše wykúpenie; máme túto w čistote a newinnosti srdca nasledawat a máme ju wyzawat, aby nám Buh na jej prímluwu k tomu udelil Swojej milosťi.

Modlitba. — O neposťwornená najčistejšia Panno! jak welmi si krásna a dofnalá! ani len tej najmenššej posťworný není na tebe. Droduj za mnä, aby, keď počätie moje nebylo bez posťworný, aspon žiwot môj byl newinný a od hriechow čistý; wypros mi milosťi, abych za spáchané hriechy swoje opravdivé pokanie činil (la), a jednič čistý (á) pred nebo sa ustanowit mohol(a). Amen.

V. Počätá si, ó Maria! bez wšsetej posťworný.

R. Pros Boha Dica za nás, ktorého Syna si jako Panna porodila.

Zbravás.

Modlitba cirkewná. — Prošime Lá, Pane! udel služebníkom Swojim daru nebestej milosťi: aby nám, ktorým byl pôrod blahoslawenej Panny počiatkom spasenia, slawnosť jej počätia polož rozmnožila. Strze Pána nasheho atd. Amen.

Chwáloslowie. — **Buď** pochválené a požehnané **swáté** a neposkvrnené počátie preblahoslavenéj **Panny Marie!** (Pius VI., pápež, tým, ktorí sa toto chwáloslowie pobožne **moblievali**, ubelil odpustky na sto dní.)

Po božné vzdychnutie. — **Strže** neporúsené **Pan-**
nenstvo a neposkvrnené počátie tvoje, ó najčistejšia **Panno**
Maria! očisť srdce moje! telo i duffu moju w meno **Otca** †
i **Syna** † i **Ducha** † **Swátého.** **Ameň.**

(Táto **molitba** je **podľa** **sw. Ondreja Awelinského** **wystúseným**
prostriebkom a **lietom** **proti** **poškúšťkam** † **nečistote.**)

Na deň otakáwania Panny Marie ku pôrodu.

(18. Decembra.)

Poučenie. — **Swiatok** tento **byl** **pred** tým **slavnosť** **jedna** **so**
zvestowanietm **P. Marie,** **ktorá** **žto**
sa **nesťor** **na** **dve** **rozdelila;** **naj-**
prw **w** **Spanielsku.** **Pápež** **K e b o r**
XIII. **potwrdil** **ho** **r. 1573** **pre** **celú**
cirkew. **Wýznam** **toboto** **swiatku** **už**
samo **meno** **značí.** **Swiatkom** **tým**
wzbubuje **nás** **cirkew,** **aby** **sme** **jako**
Marta **srdce** **swoje** **pobožne** † **našá-**
wajúcemu **prichodu** **Spasiteľa** **pri-**
pravili.

Molitba cirkewná. — **O** **Bože!** **ktorý** **si** **chcel,**
aby **Jednorodzený** **Syn** **Tvoj** **ald.** (hládaj na strane 421).

Na deň zasnúbenia Panny Marie.

(23. Jan.)

Poučenie. — **Ačpráwe** **Ma-**
ria **chcela** **panenkou** **sotrwat,** **za-**
snúbila **sa** **predca** **sw. Jozefowi;**
lebo **dobre** **wedela,** **že** **jej** **panen-**
stvo **tým** **ziadnej** **úsmi** **neutrpl.** **To-**
to **ale** **sa** **stálo** **zwlástinim** **naródze-**
niem **Božim,** **preto:** **aby** **pri** **naro-**
dzení **Ježíssa** **byla** **česť** **Marie** **pred**
ľudmi **zachovaná;** **aby** **tiež** **mala**
wo **swojej** **chudobe** **a** **úzkosti** **pob-**
poru **a** **pomoc,** **a** **aby** **byl** **jej** **pö-**
chod **z** **robu** **Dáwidowho** **strže** **ro-**
doslowie **jej** **ženicha** **božazany;** **pri-**
tom: **aby** **Jozef** **a** **Maria** **byli** **pri-**
kladom **došonalého** **manželstwa.** —
Jozef **čistým** **srdcom** **mlowal** **Ma-**
riu, **a** **Maria** **tiež** **čistofsrdčne** **mi-**
lowala **Jozefa** **jako** **ženicha,** **ko-**
rého **jej** **sám** **Boh** **na** **ochranu** **jej**
čistoty **dal.** **Jozef** **a** **Maria** **byli**
jedno **srdce** **a** **jedna** **duffa.** **Obi-**
dwa **sú** **chubobní** **a** **križom** **obťá-**
ženi, **ktorí** **ale** **wspolot** **wzátem-**
ným **príkladom** **trpezlivosťi** **ulawit**
hládajú. **Obidwa** **sú** **sprawedlivi**
pred **Bobom** **a** **wedú** **žiwot** **podľa**
zákona **Pána.**

Prvý **pobneč** † **tomuto** **swiatku**
dal **w** **15.** **století** **kancliar** **G e r s o n**
wo **Francúzstej.** **W** **16.** **století** **P a**
w e l **IV.** **celému** **rádu** **minoritské-**
mu **ho** **powolli,** **a** **len** **r. 1725** **B e**
n e d i k **XIII.** **wseobecne** **ho** **nari-**
bil.

M o d l i t b a. — **Ó** **najponiženejšia** **Panno** **Maria!**
zrkadlo **wšetkých** **čností,** **obzwlášte** **čností** **čistoty,** **ktorá,**
ačpráwe **za** **dcéru** **Boha** **Otca,** **za** **matku** **Boha** **Syna,**
za **newestu** **Boha** **Ducha** **Swátého** **wýwolená,** **predca**
podľa **zákona** **Mojžišowho** **prikazujúceho,** **aby** **židowské**

dcéry, nemajúce vlastných bratov, po otcovi w dedic-
twe nastupowaly a za mužow z pokolenia a rodu swo-
jeho są wydáwaly, si byla zasnúbená Jozefowi, chu-
dobnemu tesárowi, pochádzajúcemu z rodu Dáwida
kráľa, aby týmto zasnúbeniem tvojimi byl pđchod twój
i Syna tvojeho, Pána nasseho Ježíssa Krista, z to-
hože rodu Dáwidowho, dokázaný; aby si tiež byla od
haňby a ukamenowania zachránená, ktoré ukamenowa-
nie bysoby neomylné nasledowalo, keďbys byla neza-
snúbená won z manželstwa Krista porodila; a abys
mala potessenie i polahčenie wo wšsetkých biedach: pro-
sim tá, wypros mi i so ženíchom svojim, . Jozefom,
milosti od Boha, abych mohol (la) jeho najswätejštiu
wölu wo wšsetkom, jeho zákon a prikazy cirkwe nále-
žite plniť a po skončení tohoto časného biedneho žiwota
tebe zasnúbený (á) swätbu swoju w nebi wykonáwať. Am.

O najšťastnejšii Jozefe! jak weliká milosť są tebe
preukazuje tým, že są ti dcéra Boha Otca, matka Boha
Syna, newesta Boha Duchu Sw., kráľowna nebies,
pani andelow, za newestu dáwa! — Twój swätý žiwot
ti to zaslúžil, že tá Boh pred wšsetkými synmi ľudskými
za ženícha takej newesty wywolil, ktorá už byla Duchu
Swätému za newestu zasnúbená. O jak welmi są zara-
dowalo srdce tvoje, keď ti Boh strze andela svojeho
zwestowal tajemstvo, ktoré są s tvojou zasnúbenou ne-
westou Mariou stalo, a poučil tá o tom: že ona bude
matkou a ty že budeš pestúnom Spasitela! Wypros mi,
sw. ženíchu! od Boha aspon jednu kropej z tej sladkej
radošti tvojej, abych są tým wiac od wšsetkých rozkoffi
odtáhowal (a) a po nebestých wždy wiac a wiac túžil
(a). Amen.

Modlitba cirkewná. — Prosim Tá, Pane! udeľ
služebníkom Svojim daru milosti nebestej, aby nám, ktorým
byl pđrod preblahoslawenej Panny potiatkom spasenia, sláwnosť
jej zasnúbenia pošoj rozmnožila. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Prosimie Tü, Pane! ráč nám strže zásluby atb. (čítal na strane 192).

Na slavnost očistovania Panny Marie čili na hromnice.

(2. Februára.)

Poučenie. — Styrpciatebo bňa po narodzeni Krista Pána obetowala ho panenstá jeho matka Maria, jeho prworobzenca, podľa zákona Mojžišowho, Pánu w chráme Jeruzalemstom, čeho pobožnú pamiatku zachowáwa cirkev swätá zasväcenným na 2. Februára (t. j. na 40. deň po narodzeni Krista Pána) pabalučim swiatkom očistovania P. Marie, čili hromnic. Slavnost táto byla pôvodni a je dosawád vlastne slavnost Pána, t. j. jeho obetowanie w chráme. Menuje sa ale slavnost táto očistovania Marie Panny preto: že wteby sšestinedielky a celých sšest nebiel, t. j. tšbňow, byly za nečistě powážované, totižto po pôrode pacholiatka 40 dní, po pôrode dievčátka 70 dní nemely do chrámu ísť. Byly ale považované za nečistě obľadom prvotného briedchu, s ktorýmžte je člowek od swojeho počátia w žiwote matynom obťaženy. Kobička Božia jaisie nepotrebovala takého očistovania; lebo neoznawšši muža, zašinentiem Duchu Sw. počála nasšwátejššeho bę poruffentia swojey panenstey čistoty: ničmeney podrobila sa, jato žna obyčajná, zákonu, aby žiadneho pohoršentia nezawbala tým ktorí nič newebeli o tom, žebyrona tomu zákonu nebyla podobná; aby hued s počiatkom preikázala, že už Ježiš prissiel břišnikow wykúpiť, a aby napoleshy po sebe zanechala príklad poniznosti a posussnosti. Že ale w žarom zákone prworobzeně pacholiatka, jako i prworobzeně samcerw bobytku, Pánu Bohu býwaly wetované, tonalo sa to na wy-

znanie; že Bohu, jakožto Stworitelowi a Swrchowanému Pánu, wšsetko wšfade prináleží, a na podobowanie za to, že Boh prworobzeně dietky Egyptčanow zabubil, dietky ale Swojeho ľubu izraelšlého zachował. Dowoľowal ale zákon wykúpiť ich íšm určitym darom. A sice boháci museli ich barántom, čubobni ale dwoma holúblama wykúpiť. Maria, súčubobná, obetowala dwa holuby. Pri tejto príležitošti uwádzanja Ježišta w chráme Jeruzalemstom poznal starček Simeon zwnulnutia Ducha Sw. w Ježištwi zasšuběného Mesšassa, i wżaw ho do náručja, chwálil Boha a žiabal si žomriet; lebo widely oči jeho spašente, swetlo ž jaweniu pohanom a ž sláwe ľubu izraelšlého, za ktorým arcioctowie tak túžebne ale nadarmo byčhtili. — Táto slavnost menuje sa tiež „Hromnice;“ lebo sa w tento deň žebnajú (poswacajú), i prvowobu zapaluju, pri službách Božích upotrebúwajú, w prvowobch nosia a w čas hromobiti a zapaluju swiečky, hromnicam i menované, nie snád jakožto w nich wázela nejaká moc, hromobitie (búrku) zabáňajúca, ale abyšme sa pri nich mobilili ž wšsemoháćemu za milostiwě odwrátenie wšsetčého žlebo, a na pamiatku, že Maria Ježišta, swetlo to sweta, tohoto bňa Dicu nebestému w chráme Jeruzalemstom obetowala, žejto on byl ob Simeona swetlom ž jaweniu pohanom a ž sláwe ľubu izraelšlého nazwany, a abyšme byli tým na mnohé bolejšité prawby upamätowani, kam i mobiliby knázowe pri žebnaní swiec smerujú. — Ježiš byl ob Simeona swetlom ž ja-

mentu pohanom nazwany preto :
 že on prissiel na tento svet jako
 opravdivé svetlo, ktoré malo po-
 pohanow z tmy newery a z otroctwa
 hrtechow, židow ale z jarma záko-
 na Mojžišowho wyslobodit, a oboch
 do slobody a sláwy synow Božích
 preložit. — Slawnosti táto náleží
 medzi staršie slawnosti cirkewné.
 Jedni pripisujú ju pápežovi Ge-
 lasiowi (r. 494), iní doworia :
 že za cisára Justína alebo jeho
 nástupca Justiniana (r. 542)
 bola zawedená. Tiež o tom : čo za-
 walo príčinu k tejto slawnosti
 mienky sú rozdielne. Dľa jedných
 bola uwedená na miesto očistowa-
 cích slawnosti, ktoré pobanti wtedy,
 t. j. wo februári a Marci, ku po-
 cte bohow Zebra a Plutona alebo
 Febrý, matky Marsowej, konáwa-
 li; dľa iných byl príčinou mor
 wtedy na východe žurtiaci, aby to-
 tižto Boh na prímluwu Marie
 Panny ranu túto milostive ob-
 wrátil ráčil. — Pri dnešnej slaw-
 nosti uwajume, m. Kresťani! po-
 slusnosť Marie, ktorá, acpráve
 byla Matka Syna Božieho, predca
 záton Mojžišow swedomite ostrí-
 hala, dávajúc nám príklad k na-
 sledowaníu; ďakujme Bobu, že nás
 ráčil z temnosti bláhow pohanstvá
 prwiesť k poznaniu Ježiša Krista;
 naposledy: prosme Pána, aby swet-
 lo prawej wiery Kristowej ráčil ob-
 jawiť i tým národom, ktoré dosa-
 wáb wázia w newedomosti a blúde.

Uwádzanie sesti nebielek.

Záton očistowania sa sice
 wiac netýka kresťanstvá matiel;
 ponewáč cirkew od obrádných zá-
 konow židowstvá odstupila. Re-
 dzitým cirkew predca žiada, aby
 ich duch a účel byl plnený. Preto
 dowoluje, aby sa ony za sesti
 týdnow, obkľád sa i sesti ne-
 bieľkami menujú, i za blh-
 ssi čas, keď to okolnosti požabu-
 jú, doma, pecujúc o svoje zdra-
 wie, zdržowaly. Dowolente toto
 napomína matky, aby sa w ten-

to čas wšetkého toho, čo by ich
 zbrawiu mohlo sľobit, zvlášte
 hnewu, prechladnutia a rážkych
 prác warowaly a od sľobliwých
 jedál zdržowaly. Wo tomto čase
 ale chce cirkew, aby ženy za prí-
 kladom Panny Marie spolu i s ich
 narobzeniatkami od knäza do chrá-
 mu Pána byly uwedené a pože-
 bnané, aby tu (na wábzách) Bo-
 hu za sľastliwých pôrob a za mi-
 losť krstu swätého, ich narobze-
 niattam ubelenu, ďakowaly, i emu
 tieto obetowaly, a ho spolu
 s knäzom prosily, aby ich pobož-
 ne a swäte wychowat mohly. Jest-
 liže ale sesti nebielek umrelo dieťa;
 ničmenej ona má príčinu, ďako-
 wať Bobu za to, že sama zstala
 pri žiwobytí a prosit ko za to,
 aby jeho ztratu sniesla s odo-
 wbanťem-sá do wôle Dca nebe-
 stého.

Jednotliwých obrádbow uwá-
 dzania sesti nebielek byl a wýklad
 je tento: Sesti nebieleka očaká-
 wa knäza w chránowej
 bráni. Ona sa w porizenosti
 swojej jako ocháňa wkwéit do
 swätiny Božej; lebo hľáto cíti,
 že sú veľiké milosti, ktorí už ob-
 stahla a o ktoré bude znova pro-
 sít. Tým wiac ale ju za to wy-
 značuje knäz; lebo ju odtiel slaw-
 ne uwádza medzi šromáždných we-
 riaci lud k oltáru Pána. Uwá-
 dzá ju, rochétkou a sľiblou obetý,
 rielajúc nad ňou nasleduťce žal-
 my a molitby :

V. Pomoc nassa w menšána.

R. Ktorý učinil nebe zem.

Antifona: Táto oddži po-
 žehnanie ob Pána.

Zalm 23. Pánowa je zem,
 a plnosť jej: kraj sweta, ktorí
 prebýwajú na ňom. Lebo oi nad
 morom založil ho: a nad psola-
 mi upewnil ho. — Kdo smie stá-
 piť na horu Pánowu: alebo stáť
 na mieste swatom jeho? — Re-
 winný rukama, a čísteho srca,
 ktorý neberie na darmo dusu svo-
 ju, ani neprisahá folské blž-

nému svojemu. — Ten prisme požeňnanie ob Pána: a milosrdenstvo ob Boha, Spasiteľa svojeho. — Toto je národ bláďajúcich jeho: bláďajúcich tvár Boha Jakubowho. — Pozdwiňnite kniežatá brány waše, a wyzdwiňnite sa brány wečné, a wôjde král slawný. — Kdo je to ten král slawný? Pán silný a mocný, Pán mocný w boji. — Pozdwiňnite kniežatá brány waše, a wyzdwiňnite sa brány wečné a wôjde král slawný. — Kdo je to ten král slawný? Pán mocnosti, on je král slawný. — Sláwa buď Bohu Dcu atď.

(W žalme tomtu sw. král Dáwid rozjíma, že wšsemohúci a najswätejší Boh dá hojnosť požeňnanie Swojebo jedine tomu, kďo má dušu newinnú, kďo nenáwíďbí márnosti, krivby, a falosné reči; ten je dostabne požeňnanie ob Pána, a milosrdenstvo ob Boha, spomocníka Swojebo.)

Z a l m 127. Blahoslawent wšserci, ktorí sa boja Pána atď. (bláďaj ob strane 395). Sláwa buď Bohu Dcu atď.

A n t i f o n a. Táto obdrži požeňnanie ob Pána a milosrdenstvo ob Boha Spasiteľa svojeho: lebo táto je z pokolenia bláďajúcich Pána. Pane — Kriste — Pane smiluj sa nad námi! Dítě nás atď. (po tichu.)

R. A neuwob nás w pokušenie. — **R.** Ale zbaw nás oď zlého.

Rn. Spas služebnicu Swoju, Pane! — **R.** Woje mój! búfajúcu w Tebe.

Rn. Zostli jej Pane! pomoc, zo swätiny. **R.** A zo Stonu chrát ju.

Rn. Nič nech newykoná nepriateľ proti nej. **R.** A syn nepráwosti nech jej neustľobí.

Rn. Pane, wyslyš modľitbu moju! — **R.** A wosanie moje príd k Tebe.

Rn. Pán s wámi! **R.** S buďom twojim.

Rn. Modľime sa!

Woje! ktorý si strze Mojžiša, služebníka Swojebo, národu izraelskému kázal, aby sa žena, ktorá porodí syna, za štyrycät dní chodenia do chrámu zdržowala: ráč, Pane! túto služebnicu Swoju ob wšsetkej possťworny hriechu očistil, aby plneniem prikázani Twojich, očisteným telom a uprimnou myslou do lóna matky cirkwe wđišť, a obeť za svoje hriechy priniesť hodná byla. Strze Krista Pána nasseho atď. Amen.

Modľime sa!

Wšsemohúci, wečný Woje! a Dítě Pána nasseho Ježíša Krista, ktorý si Jednorodzeného Swojebo i s jeho Matkou, wđycky Pannou Mariou, po uplynuti štyrycät dní w chráme byl predstawiť: ráč požeňnať túto služebnicu Swoju po pôrode, a popraj milosťwime: aby, jako ju z powinnosti nasseho úradu do tohoto pozemského chrámu uwádzame, na konci tohoto časného žiwota do chrámu nebeského wđišť zaslúžila. Strze toho, ktorý pride súdiť žiwých i mrtwých a swet ohňom. **R.** Amen.

Potom knáz, pobaw šestinedielke koniec štöly do jednej a rozžatú swiecu do druhej ruky, uwádza ju do chrámu pred oltár Pána, reknúc:

Wstúp do chrámu Božieho, klaňaj sa Synowi blahoslawenej Marie Panny, ktorý ti dal plodnosť dietata, Ježíšu Kri-

stu, Pánu nassemu, Prostredníkoví medzi Bohom a ľuďmi; ktorý žije a kráľuje s Otcom i Duchom Sv., Boh, na veky vekov. Amen.

Toto pohanie štóly do ruky ssestinebielkynej je toľko, jakoby knáz ssestinebielku wzał za ruku, a tak uwiedol do kostola.

Rozžatá swieca, ktorá sa tu jej poddáwa, naráža na Simeona proroka, ktorého, spatriv Mariu, panenskú matku, obetujúcu w chráme jeruzalemskom Božieho Synáčka, wzał ho do náručia, a chwálil Boha, že widel svojima očima Spasiteľa, swetlo k zjaveniu národov; potom esse z označuje radosť ssestinebielky z toho, že jej dieťa krstom swätým wšúpilo do spolku synov swetla, totižto do pravej cirkwe, a pripomína jej, aby ho prozretelným oswicovaním rozumu a jasnými príkladmi wsestiteľských čností chowala a dochowala k účastenstvu swetla wečného, totižto blahoslavenstva wečného.

Knáz, prissiew so ssestinebielkou k oltáru, číta nad nou ewangelium:

Kn. Pán s wámi! R. S s duchom twojim.

Kn. Nasledujúce (slová) zo sw. ewangeliumu podľa Eufássa. R. Sláwa Tebe, Pane!

Za onoho času, keď sa naplnily dni očistovania Marie podľa zákona Mojžišowho, nesli ho do

Jeruzalema, aby ho postawili pred Pánom, jako je písané w zákone Pána: že každý chlapček otvárajúci život, bude swätým Pánom nazwaný. A aby dali obeť, jako je powedané w zákone Pána, dve hrbličky alebo dvoje bolúbkwo. A blá, slowel byl w Jeruzaleme, menom Simeon, a ten slowel spravedliwý a bohobojný očakawajúci potesenie Izraela, a Duch Swätý byl w ňom. A byl odpoweď dostal od Ducha Sw., že neužre smrt, ažby prweť uzrel Krista Pána. I prissiel w duchu do chrámu. A keď uwábžali dieťa Ježíssa rodičowie jeho, aby učinili podľa obyčaja zákona za nebo: tedy on wzał ho na lokti swoje, a chwálil Boha, a riekol: Wčil prepúštas služebníka Swojeho, Pane! podľa slowa Tvojeho w pekoji: lebo widely oči moje spasenie Tvoje, ktoré si pripravil pred twárou wsestiteľských ľudí, swetlo k zjaveniu pohanom, a k sláwe ľudu Tvojeho izraelského.

Knáz prepúšťa ssestinebielku, pokropiac ju žehnanou (swäcenou) wodou w podobu kríža s týmto srdečným želaním:

Pokoj a požehnanie Boha wsemohúceho Otea i Syna i Ducha Swätého nech zostúpi na teba a sotrwá wždycky.

Toto kropenie priwábza ssestinebielke na myseľ, že i wdaťy i prozby jej najdu tým snabnejšieho a spasiteľnejšieho wyslyšsania u Boha, čím čistejšie je a i zostane budúce jej srdce.

Modlitba. — Najblahoslavenejšia Panno a najdobrotivejšia Matko Maria! ty si z wážnosti k zákonu a poslušnosti naproti príkazu pred samým pôrodom mesto Nazaret, wlast to swoju, opustila a obtáž=

nú cestu s Jozefom, svojim panenským ženichom, do Betlehema konala.

Zväžnosti k zákonu a z poslušnosti naproti rozkazu Pána si po narodení Kristovom z Betlehema do Jeruzalema cestovala, abys tam podľa židovského obyčaja prvotiny plodu života svojeho, Ježiša, w chráme Pána obetovala a predpísanú obeť splatila. Táto väžnosť k zákonu, táto poslušnosť naproti Božským i ľudským ustanoveniam, kolko zásluh, kolku česť ti prináša! Já ale sa musím hanbiť, že som tak sebenspelný (á) a ľahkovážný (a), že nechcem ani Bohu ani ľuďom slúžiť! Ach odpusť mi, Bože dobrotivý! už napozatým budem jať Tebe, tak i ľuďom, predstaveným svojim, poslušný (á), jako Maria, áno jako i jej Syn, Ježiš Kristus.

Panno čistá a Matko ľasťawá! ty si s Jozefom w chráme jeruzalemskom svoju pobožnosť wykonala a dietä svoje s obyčajnou obeťou chudobných Pánu predstavila. Prijemná byla Pánu modlitba a obeť twoja. Pre tvoje materinské srdce byla to radosť weliká, keď ctihodný starček Simeon, plný poswätného zápalu, tvoje dietä wzäl na ruky svoje, a oswedčil sa slawne: žeby už rád zomrel; lebo že už mal šťastie w Synowi twojom widieť Spasi-

tela svojeho, ktorý má byť svetlom sveta a slávou ľudu izraelského! Ale táto tvoja radosť, Matko najdobrotivejšia! nebola zcela bez horkosti. Simeon ti predoznámil povolanie a trápenia dieťaťa tvojeho, áno povedal ti, že meč bolesti prerazí duffu tvoju. Hrozne to slová, ktorým veríš, Maria! a predca si dobrej myšli a spokojná s múdрым a dobrotivým naridzeniem Božím.

O kdybych i já byl (a) tak dobrej myšli a tak spokojný (á), keď sa mi nečo protivného predoznámi alebo hrozi. Nech má príklad twój pohne a orodovanie tvoje u Boha napomôže, abych byl (a) i w prostried radosťi odhodlaný (á) a hotový (á), každe či prijemné, či neprijemné príbehy weskoduffne doslyšsať, a srdcom krestanským do každého naridzenia Božieho sa odowzdať. Amen.

Žehnanie hromničných swiec.

(Knáz twárou k oltáru obrátený wykonáva nad swiecami, na tolu episttolnom k žehnaniu položenými, nasledujúce modlitby:)

Ť. Pán s wámi! R. J s duchom twójim. — Modlime sa!

Swätý Hospodine! wšemohúci Otče! wečný Bože! ktorý si wšetky weci z ničeho stworil a z Tvojeho naridzenia plety tak dokonaly wost wypracowaly, že sa z neho môžu swiece pre ľud Twój pripravowat, a ktorý si dnes vyplnil žladost spravedliwého Simeona, prosíme Ťa pokorne: ráč swiece tyto požehnať a poswätitiť, aby ony kdesolwel, či na zemi alebo na wodách pri wzywání Tvojeho najswätejšieho mena, strže orodovanie blahoslawenej Marie, wšdych Panny, storejšto swiatol dnes pobožne sláwime, a strže prímluw

wšetkých Swätých Tvojích byly k užitku ludom, a na zdra-
wie tiel a dusi, a wyslyš zo swätých nebies Swojích a z
trónu Welebnosti Swojej hlas ludu Swojeho, ktorý si žiada
tyto swiece s uctivosťou w rukách niesť a Tebe chvály pro-
spewovať, a buď milostiwý wšetkým wolajúcim k Tebe, kto-
rých si drahou krvou Syna Swojeho wykúpil. Ktorý žije a
kráľuje atd. R. Amen. — Modlime sa!

Wšemohúci, wečný Bože! ktorý si dnešnieho dňa Jed-
norodeného Swojeho na loktách swätého Simeona w chráme
Swojom swätom predstavil: pokorne žiadame Tvoju Božskú
dobrotu: ráč tyto zapálené swiece, ktoréžto my, služebník
Tvoji, k zwelebeniu mena Tvojeho w rukách nosiť želdme,
požehnať a poswätitiť a ohňom Swojeho nebesného požehna-
nia zapáliť, abysme, obetujúc ich Tebe, Panu Bohu swo-
jemu, a súc swätým ohňom najslabšej lásky Tvojej zapálení,
w swätom chráme sláwy Tvojej predstavenými byi zaslužili.
Strže tohože Pána nasseho. R. Amen. — Modlime sa!

O Pane Ježíssu Kriste! swetlo pravé, ktoré každého na
tento swet prichádzajúceho človeka oswicuješ: wylej požeh-
nanie Swoje na tyto wostowice, a poswät ich swetlom mi-
losti Swojej, a popraj milostive, aby, jako tieto widitel-
ným ohňom zapálené swetlá nočné tmý rozháňajú: tak srd-
cia nasse newiditelným ohňom, to jest: blestom milosti Ducha
Swätého oswietené, byly od slepoty wšelikých neprávostí slo-
bodné, abysme očisteným okom ducha nasseho wšetko to wi-
dieť mohli, čo je Tebe milé a k spaseniu nassemu prospes-
né, a abysme tak po prewýssenom nebezpetenstwe temnosti
tohoto sweta, k nepominajúcemu sa swetlu sa dostať zaslužili.
Strže Teba, Ježíssu Kriste, Spasitelu sweta, ktorý w Tro-
jici dokonalej žiješ a kráľuješ, Boh, na weky wekow. R.
Amen. — Modlime sa!

Wšemohúci, wečný Bože! ktorý si strže Mojžíssa, slu-
žebníka Swojeho, najčistejši olej pripravil kázał, aby preb
Tvojim obličajom ustawične horel a Tvoju swätinu oswico-
wal: wylej dobrotive milosti požehnanie Swojeho na tyto
wostowice, aby ony tak zo seba swetlo zownútrne wydávaly,
žebý strže Tvoju sštedrosť swetlo Ducha Tvojeho myslam
nassim wnútrne nechybelo. Strže Pána nasseho atd. w jed-
note tohože Ducha Swätého atd. R. Amen. — Modlime sa!

Pane Ježíssu Kriste! ktorý si sa dnešnieho dňa w pob-
state tela nasseho medzi ludmi ukázal, a ob rodičom w chráme

predstavený byl: ktoréhožto Simeon, ctihodný karteť, svetlom Ducha Tvojeho ožiarený, poznal, na ruky svoje vzal a jemu dobrorečil: popraj milostive, aby sme Tã, milostkou tohože Ducha Sv. osvietení a poučení, opravdive poznali a verne milovali. Ktorý žiješ a kratuješ s Bohom Otcom w jednote tohože Ducha Sv. atd. R. Amen.

(Po wykonaných týchto modlitbách knäz trikrát pokropí swiece swäcenou wobou, a keď ich začína rozdávať, sbor spieva nasledujúcu antifonu:)

Antifona. Swetlo k zjaveniu pohanom a k sláve ľudu izraelského.

(Potom dva spewáci začnú werse:)

Wšil prepúšťaš služebníka Svojeho, Pane! pobjä slova Svojeho w pokoji. — Sbor opakuje: Swetlo atd.

Spewáci: Lebo widely oči moje spasenie Tvoje — Sbor opakuje: Swetlo atd.

Spewáci: Ktoré si pripravil pred twárou wšestých ľudi. — Sbor opakuje: Swetlo atd.

Spewáci: Sláva buď Bohu Otcu i Synu i Duchu Swätému. — Sbor opakuje: Swetlo atd.

Spewáci: Jako bylo na počiatku i nyní i wždycky i na weky wekow. Amen. — Sbor opakuje: Swetlo atd.

Antifona. Powstaň, Pane! pomôž nám, a wykúp nás pre meno Tvoje. — (Zalm 43.) Bože! ussima svojima sme slyšali, a otcowie nassi nám wyprávaly. Sláva buď Bohu Otcu i Synu i Duchu Swätému. A opakuje sa antifona: Powstaň atd. až po Zalm.

(Potom knäz spieva: Modlime sa! a jestli je tento swiatok po Dewiatniku a nenisi w beň nebesný, jaben alebo sám knäz sa na to ozwe. Klaknime na kolená! pobjahen alebo sbor obpoweba: Wstaňte!)

Modlitba. Wysłys, prosime Tã, Pane! ľub Swôj, a popraj, aby sme to, čo nám ročitou pamiatkon zownútrne ctii dowoluješ, wnútrne swetlom milosti Tvojej dostabli. Strže Krista, Pána nasseho. R. Amen.

(Po tejto modlitbe drži sa processa, a jaben alebo sám knäz k ľudu obrátený sa ozwe: Idme w pokoji! Sbor obpoweba: W me ne Kristowom. Amen.)

Pri tejto procesii spieva sa: „D Maria Panno Kráľka“ atd.

Modlitba pri žehnaní (šwäcení) swiec. — Ó Pane Jeziffu Kriste! swetlo prawé, ktoré každého na tento swet prichádzajúceho človeka oswicuješ, ktorý si dnešnieho dňa mysl' spravodliveho Simeona Duchom Swätým osvietil, tak že Tã jako opravdivého Spasitelã poznal, jako Bohã welebil a na ruky svoje wzał, pred celým ludom we-rejne swedčil, že si swetlo k zjawniu pohanom, a k sláwe ludu Swojeho izraelského. Preto i swätã rim-ska katolíckã Cirkew, k wyznaniu prawdy tejto wčil swiece swätí, a nábožnému ludu do rúk podáva, po-korne žiadajúc Tvoju Božskú dobrotu, abys ráčil srd-cia wštetkých, ktorí zapálené swiece ku cti a sláwe Tvo-jej w rukách svojích nosia, swätým ohňom Tvojej Božskej lásky zapáliť a blefkom milosti Duchã Swäté-ho osvietiť. Amen.

Modlitba pri rozdáwaní hromnič-ných swiec. — Eghlä, najsladší Jeziffu! k úcte a chwále Tvojej beriem do ruky túto horiacu swiecu na dôkaz toho, že si wečné, nestworené swetlo a od-blest jasnosti otcowskej, že si na swet priffiel, abys wy-kúpil ľudské pokolenie a osvietil wštetkých, ktorí w temnosti sedeli; pokorne Tã prosím: ráč z nebies, z trónu Welebnosti Swojej wyslyšať modlitbu moju a milostiwý byť wštetkým, ktorí k Tebe wolajú a ktorých si Swojou predrahou krmou wykúpil.

Ó najdobrotivejší Pane Jeziffu Kriste! w spo-jení tej pobožnosti, s ktorou Tã dnes Tvoja najswä-tejšia Matka w chráme obetowala, obetujem Ti túto wnowe poswäcenú swiecu, a zapálím ju ku cti a chwále Tvojej pri modlitbách mojích. Britom ale Tã pokor-ne prosím: ráč duffu moju tak, jako toto swetlo, ob-widiteľného ohňa zapálené, nočné tmy rozháňa, newi-diteľným ohňom Duchã Swätého osvietiť, a od sle-poty wštetkých neprávosti očistiť, abych tak mohol (la)

čistým okom srdca svojeho widieť, čo je Tebe príjemné a mne užitočné, a jako sá plameň tohoto svetla rozpaluje, rozpál tiež srdce moje ohňom lásky; abych Ťa jako Boha a Vykupitela svojeho mohol (la) opravdive milovať, ustavične po Tebe túžiť, wrúčne k Tebe vzdychať a naposledy blahoslavenstva Tvojeho na veky požívať. Amen.

Moblitba cirkevná. — Všemohúci, večný Bože! pokorne prosíme Velebnosť Tvoju, ráč urobiť, aby sme, jako Jednorodzený Syn Tvój dnešního dňa s podstatou tela nasseho w chráme byl obetovaný, tak i my s očistenou myslou Tebe nekdy predstavení byť zaslužili w nebesiach. Sfrze tohože Krista, Pána nasseho. Amen.

Moblitba pre šestinedielku, w čas jej uwádzania do chrámu Božieho. — Všemohúci a dobrotivý Bože! ktorý si nassu matku Ewu pre jej neposlusnosť bolestným plodením dietok pokutował, obetujem Ti všetky bolesti, ktoré som pri pôrode cítila na zadostučinenie za moje hriechy a ďakujem Ti za to, že som s pomocou Tvojou plod života mojeho šťastlivo na svet a ku krstu priniesla. Za príkladom Matky Tvojeho Jednorodzeného Syna i ja obetujem k službe Tvojej dieťa moje, a usilovať sá budem ho k Tvojej cti vychovať. Popraj mi k tomu milosti Svojej sfrze prímluvu a zásluhy tejto požehnanej Panny, požehnaj mä s dieťaťkom mojím, a popraj, aby sme tu podľa Tvojej Božskej wôle žily, potom ale večné blahoslavenstvo obšťahli. Sfrze Jeziffa Krista, Syna Tvojeho, Pána nasseho. Amen.

Moblitba, ktorú môže knäz hned po uwádzaní šestinedielky s prítomnými na hlas vykonať. — Všemohúci, večný Bože! ktorý si sfrze narodenie Pána a Spasitela nasseho, Jeziffa Krista, bolesti rodiacich w radosť premenil: wzhladni milostive na túto služebnicu Svoju, ktorá

dnes s powdäčným srdcom do chrámu Tvojeho wstúpila. Wysłyš jej i nasse prosby, a udel jej milosti, aby s obnowenou horlivosťou powinnosti pobožnej manželky a matky, swätými predsäwzätiami powzbudzovaná, plnila. — A keď sä bude z tohoto chrámu Tvojeho do domu svojeho nawracovať, daj, nech ju sprowádza duch múdrosti a pokoja, a nadýchne nowá láska, nowá wernosť, nowá trpezlivosť, nowá ušľachtilosť a uprimná materinská starostlivosť v duchowné i telesné dobré jej domácich. Udel jej, ó Pane! požehnanie Svojeho obzwlásťte k tomu, aby mohla náležite plniť wšetky svoje materinské powinnosti naproti svojemu narodzeniatku. Ochraňuj narodzeniatko toto proti wábeniu a pokusseniu k hriechu, a daj, aby jako wekom, tak i múdrostou a čnosťou rástlo, aby bylo na radosť rodičom svojim, aby žilo w pokoji na zemi, aby jak Tebe, tak i ľuďom bylo milé a jednúc sä stalo hodným a účastným blahoslavenstwa wečného; skrze Jeziffa Krista, Syna Tvojeho, Pána nasseho. Amen.

Na slawnosť zwestowania Panny Marie.

(25. Marca.)

Poučenie. — Slawnosť táto je preto tak nazwaná, ponewäc ona nám pripomína tú ubalosť, že archandel Gábriel prifiel k Panne Marii, a zwestowal jej, že bude matkou Mesiasa. Čhnto posolstvom byla Maria nad wšetkých ľudí powýšená; lebo skrze to wstúpila tak rečeno s Bohom do príbuženstwa a byla Matkou toho, ktorému proroci byli len sluhami. Čhnto posolstvom stala sä možnou w kráľowstwe milosti a welikou w kráľowstwe sláwy; lebo jej dnes nebeské zástupy po prvýkrát sluzbu konajú skrze ústa poslaneho anđela; ona dnes wstupuje w petwé spojenie s nassw. Trojicou a dokáwa isté práwo po smrti najbližšie pri nej býti. Pri wšetkých

tychto prednostach jačá to u nej chudoba a nízkosť! Ona sä brží za najschatrnejšiu slúžku w dome Pána, ani sä nepokladá za hodnú, aby Boh na ňu wyládnul. Uč sä tu, milý kresťane! krásnej a potrebněj čnosti poníženosťi.

Slawnosť táto, majúc swój základ w ewangelium, je najstaršia zo slawností Marianských. Pápež Benedikt XIV. sä domniewa, že počála hned za časow apostoľských. Istá wec je, že sw. Proklus, patriarcha caribradský, w 5. století o slawnosti tejto reči držal a napísal. — Slawnosť táto pôwodne náleží Pánu, ku ktorémužto sä i sw. mša i wšetky cirkewné modlitby na ten deň obracajú; len prefácia je marianská. — Pri Kredo klaká knaz na wýznam

hlbokého tajemstva na obe kolená. — Sviatok tento zasväceny a o ktárou promovany koná sa obyčajne 25. Marca; okrem, pripadá-li w swätom alebo welitonočnom tšbni, obľadá sa na ponbeľoť po bielej nebeli. — Tento deň je zaište znamenitý, lebo nám pripomína prvý zážrat, ktorý wyl-

nal Boh pre spasenie nasse. — Máme dnes Bohu Dcu dáťovať, že zvolil Pannu Mariu za Matku Epaštela; máme jej poníženosť a odewzbanosť do wôle Bozej nasľedovať; obzwlášte ale máme dáťovať Synu Božiemu, že sa ráčil wtelii pre nasse spasenie.

Modlitba — S poníženosťou a ňctou, s pobožnosťou a dôverou prichádzam k Tebe, ó wznessená krásowno nebies! uwítať tá s andelským pozdrawením. Lebo čože sladšieho môžem ti obetovať, jako toto pozdrawenie? Nebesia plesajú a zem sa diví, diabol uteká a peklo sa trášie, keď wyriekam: „Zdrawás Maria!“ Pobožnosť pribýwa a skrússenosť započína; nádej sa powznássa a potessenie sa rozmnožuje wo mne, keď howorím: „Zdrawás Maria!“ Tak weliká je sladkosť a tak hlboký smysel tohoto pozdrawenia, že nie som w stawe tamtú opisať a tento pochopiť. A preto já nehodný (á) tá witam s hlbokou poníženosťou, riekajúc: „Zdrawás Maria!“ a prosím tá pokorne: ráč toto pozdrawenie od mná milostiwie prijať. Amen.

Modlitba cirkewná. — Ó Bože! ktorý si dcel, aby Jednorodzený Syn Twój na zwestowanie andelské atd. (hláďaj na strane 421).

Na deň Marie Egyptskej (9. Apríla).

Poučenie. — Sviatok tento, pred úkladmi Herodesowými, pozasväceny pamiatke úteku najbláhosť. Parny a Matky so swojim Božšým Synáctom do Egypta, pred úkladmi Herodesowými, wštal w Neapoli i byl roku 1680 pre kráľowstvo Neapolitanské powtorbený na deň 9. Apríla.

Na deň sedem bolesti Panny Marie.

(V piatok pred kvetnou nebesou.)

Poučenie. — Už od Simeona w chráme bylo najslabostlawa-nejšie Panna predpovedaná, že jej srdce meč bolesti prerazí. Tej bolesti ale byly nasrbečnejšie podiel wo wseľkých trápeniach, ktoré musel Ježiš od prvého okamženia života Swojeho až do Swojeho skonania na kríži snášať. A čím wiac prospiewal Ježiš wo weku, tým wiac rozmnožowaly sa bolesti Marie; lebo to brozné okamženie, w ktorom mal potupnou smrťou na kríži umrieť, vždy wiac a wiac sa blížilo. — Obládom na mnohásobné blboko ctené trápenia menuje sa Maria krásnou mučennikou. Číta sa obyčajne bo-

lesti Marie sedem, a sice: 1) pri slyšaní prorocťwa Simeonowho, 2) pri úteku do Egypta, 3) pri ztratení swojeho 12-ročného Synáčka w chráme, 4) pri stretnutí- sa s Ježišom na krížovej ceste, 5) pri jeho ukrižowaní, 6) pri prebodnutí jeho botu a pri snímaní jeho sw. tela z kríža, 7) pri jeho pochowaní. — Prvé stopy tohoto swiatku nachádzame w 15. stoleťi. Roku 1413 na sneme Kolínskom činí sa o ňom zmienka; wšak ale len r. 1727 byl ob pápeža Benedikta XIII. ustanowený pre celú cirkev na piatok pred nebesou kvetnou.

M o d l i t b a. — Ó bolestná Rodičko Božia Maria! rozpomínam sa na to weliké trápenie, ktoré srdce tvoje poranilo, keď ti starček Simeon w chráme predpovedal, že duffu tvoju prerazí meč, a prosím tá wrúčne: ráč mi milosti od Boha wyprosíš, bych swoje hriechy poznal (la) a oplakal (la); lebo ony sú to ten meč, ktorým tvoje i Syna twojeho srdce bylo prerazené. — Dčenáš. Zbrawáš.

Ó útrpná Matko Maria! já tá lutujem z celého srdca swojeho, že si musela pred ukrutným Heródesom utekať, abyš swoje Božské dieťa od smrti ochránila. Wysslobod mä pre túto úzkosť z každého nebezpečnostiwa tela i duffe. — Dčenáš. Zbrawáš.

Ó zarmúčená Matko Maria! prosím tá sŕdze tú bolesť, s ktorou si swojeho ztrateného Syna za tri dni hľadala, wypros mi milosti od Boha, bych ho nikdy žiadnym hriechom neutratil (a) alebo byl-li (la-li) som tak nešťastný (á), že som ho utratil (a), daj, abych ho zase sŕdze pravé pokanie naleznuť (la). — Dčenáš. Zbrawáš.

Ó prediwná Matko a neposkwrnená Panno Maria! mám weliké polutowanie s tebou pre ty weliké

bolesti, ktoré si cítila, keď si sá so svojím najmilejším Synáčkom na jeho križovej ceste potkala a widela si ho trniem korunovaného, ubičovaného, krvou zaliateho a ranami obšypaného pod ťažkým bremenom križa sá potáčať: Vypros mi pre tieto trápenia od svojeho Božského Syna odpustenia všetkých mojich hriechov. — Dčenás. Zbrawás.

O najšťálejšia Panno! rozpomínam tá na ty nevyppowiteľné bolesti, ktoré duffu tvoju prejaly, keď si widela svojeho Jednorodzeného Syna na križi wisieť, a od všetkých potupeného i opusteného ducha zo sebá wyppúšťať. Ach najlaskawejšia Matko! jakože sá mi powedie w hodinu smrti? O daj, bych w túto hroznú hodinu naleznu (la) w tebe matku milosrdenstwa! ach prispej mi wtedy ku pomoci! — Dčenás. Zbrawás.

O Pano Bohu oddaná! ktorá si mrtvé telo Syna svojeho, keď sá ono z križa snálo, s láskou a bolesťou objala a lúbala: wypros mi milosti, bych sá tiež i já, mrtvému telu podobný (á), dal (la) od wšsemohúcej ruky Božskej ridiť a spravowať, bych križ swój trpezliwie snášťal (la) a byl (la) až do smrti posluffný (á). — Dčenás. Zbrawás.

O najzarmúcenejšia Matko Maria! pamätuj na ty bolesti, ktoré duffu tvoju sužowaly, keď si mrtvé telo svojeho najmilejšieho Syna do hrobu sprowádzala. Glä, moje srdce je tiež skrze milosrdenstwo Božie pokojíkom nie mrtvého, lež živého tela Kristowho, ktoréhožto wo swätom prijímaní užíwam. — Prosim tá, pomáhaj mi pripraviti srdce moje, aby ono, od všetkých hriechov očistené, bylo hodným príbytkom Jeziffa, tvojeho Božského Syna. Amen. — Dčenás. Zbrawás.

Litánie o sedem bolesti Panny Marie.

Pane, }
 Kriste, } smiluj sá nad námi!
 Pane, }

Kriste, } uslyš nás!
 } wyslyš nás!

Otke z nebies, Bože,
 Synu Wypupitelu sweta, Bože,
 Swätá Trojico, jeden wečný Bože, } smiluj sä nad nami!
 Swätá Maria,

Ktorá si w Betleheme žiadnej hospody nenalezla,

Ktorá si dieťa Jeziffa w jasle položila,

Ktorá si od Simeona slyssala, že dussu tvoju preniknú
 žalosti, jako ostrý meč,

Ktorá si s Božským Synom svojim do Egypta utekal
 musela,

Ktorá si swojeho dwanáštočného Syna, ztratimssi ho,
 po tri dni s bolešťou hládala,

Ktorá si nenáwisiť zatwrdilých židow proti Jeziffowi hľobo
 cítila,

Ktorá si s bolešťou slyssala, že Jezis byl od Judássa
 zradený,

Ktorá si s bolešťou slyssala, že Jezis byl od najwysšších
 knázow jako zločinec obžalowaný,

Ktorá si s bolešťou slyssala, že Jezis byl poličkowaný,

Ktorá si s bolešťou slyssala, že Jezis byl ukrutne tržnený,

Ktorá si s bolešťou slyssala, že Syn twój byl nad Bara-
 bássa, wražednika, za horššieho wyhlásený,

Ktorá si s bolešťou widela, jako Syn twój byl bičowaný
 a trniem korunowaný,

Ktorá si s bolešťou slyssala, že byl nad nim nespravedliwý
 ortel wyreknutý,

Ktorá si ho na ceste utrpenia krížom obtäženého potkala,

Ktorá si byla hod krížom mečom žalostí preniknutá,

Ktorá si poslednie slowá Syna swojeho na krži wisiaceho
 s bolešťou slyssala,

Ktorá si až do stonania jeho nepremoženou mystkou webľá
 kržja stála,

Ktorá si swäté telo Syna swojeho na swoje materinské
 lono wžála,

Matko boleštná,

Matko plačúca,

Matko opusštená,

Matko w žiale pohružená,

Matko Syna swojeho zbawená,

orobuj sa nami

Matko srdcom svojim na križ Syna svojeho pribitá,
More trápenia,
Zrkadlo trpezlivosti,
Stalo stálosti,
Uzdravenie nemocných,
Utočiste hriessníkov,
Polepsenie zarmúcených,
Poklade veriacych,
Dlo prorokov,
Podpora aposstolov,
Koruno mučenníkov,
Drahá perlo vssetkých panien,
Kráľovno vssetkých Svätých,
Buď nám milostivý,) odpust nám, Pane!
) uslyš nás, Pane!

orobuj sa nás!

Do vssetkého zlého,
Do vssetkého hriechu,
Do hnevu Tvojeho,
Do náhlejš a nenadálejš smrti,
Do úkladov diabolských,
Do ducha smilného,
Do prestúpenia Tvojich svätých prikázani,
Do časného a večného zahynutia,
Strže zásluby sedmiboľstnej Panny Marie,
Strže bolesť, ktorú jej proroctwo Simeonowo spôsobilo,
Strže bolesť, ktorú jej utekanie s Ježišom do Egypta
spôsobilo,
Strže bolesť, ktorú jej hladanie ztrateného Ježiša spôsobilo,
Strže bolesť, ktorú jej potkanie-sa s Ježišom na smrť
križa idúcim spôsobilo,
Strže bolesť, ktorú jej patrenie na Ježiša na kříži wi-
siaceho spôsobilo,
Strže bolesť, ktorú jej zloženie tela Ježišomho do jej lóna
spôsobilo,
Strže bolesť, ktorú jej pohrebenie tela Ježišomho spôsobilo,
W deň súdny,

vyšľobod nás, Pane!

My hriessníci, Tá prosíme, uslyš nás!
Abys nám pre bolesť Marie Panny odpustil ráčil, Tá pro-
síme, uslyš nás!
Abys nám pre bolesť Marie Panny milostivý byť ráčil, Tá
prosfme, uslyš nás!

- Abys nás pre bolesti Marie Panny t pravému poľaniu
priviešť ráčil,
Abys pre bolesti Marie Panny námestníka aposťolského i
wštetek duchowný staw w swätom náboženstwe
zachowať ráčil,
Abys pre bolesti Marie Panny nepriateľow cirkwe swätej
ponížil ráčil,
Abys pre bolesti Marie Panny kráľom a kniežätom kre-
šťanským pokoj a swornost dať ráčil,
Abys pre bolesti Marie Panny wštetkému ľudu kresťan-
skému pokoj a jednotu dať ráčil,
Abys pre bolesti Marie Panny cirkew katolíckú proti
wštetkým blúdom a facírswam ochraňowať
ráčil,
Abys wštetkých ctiteľow sedmiboolestnej Marie Panny
w Swojej milosti zachowať ráčil,
Abys nás pre bolesti Marie Panny proti úkladom dia-
bolským ochrániť ráčil,
Abys nás pre bolesti Marie Panny od nekajúčnosti ostrí-
hať ráčil,
Abys nás pre bolesti Marie Panny w pravej wiere,
nádeji a lástke zachowať ráčil,
Abys pre bolesti Marie Panny sily a trpezliwosti w trá-
pení nám ubeliť ráčil,
Abys pre bolesti Marie Panny hlad, mor a wojnu od
nás odvrátiť ráčil,
Abys nás pre bolesti Marie Panny w posledňom tážení úte-
chou nebestou oběrstwiť ráčil,
Abys nám jako lotru kajúcemu pre bolesti Marie Panny
blaženého skonania popriať ráčil,
Abys pre bolesti Marie Panny dusičkám w očistci wečné
odpočinutie dať ráčil,
Abys nás pre bolesti Marie Panny uslyšať ráčil,
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusť nám
Ježíssu!
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás
Ježíssu!
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad
námi!
Krisťe, } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Pa profime, uslyš nás!

Pane, }
 Kriste, } smiluj sa nad nami!
 Pane, }

Modlitba cirkevná. — Bože! (Pane Ježíssu Kriste), pri ktoréhožto umučení dlá prorocтва Simeonowho útlu dussu slawnej Panny a Matky Marie meč bolestit preniknul: udel milostive, abysme, ktorižto pamiatku týchto bolestit konáme, strze slawné zásluby a prímluwu wšetkých tých Swätých, ktorí Tebe werní zôstawisse, pod križom stáli, spasiťelných učinow utrpenia twojeho účastní byli. Ktorý žiješ a kráľuješ atd. Amen.

Znė modlitby. — Žiadame Tebä, ó Pane Ježíssu Kriste! aby wšil i wšdyčky, zvláště ale w hodinu smrti nassej u dobrotiwosti Twojej wyslyšanė bylo orodowanie blahoslawenej Marie Panny, Matky Twojej, ktorejžto najswätejštu dussu w hodinu umučenia a prehorkej smrti Twojej meč bolestit preniknul.

D bolestiná Matko utrižowaného Pána nasseho, Matko nassa, slabkosi nassa a prwá po Kristu nádej nassa wyslyš, prosime. Tã, nás, wykúpenė dietky Syna twojeho a spolu dietky twoje, ktorí tebä o mocnú prímluwu žiadame, abys nám u Syna swjeho zásluby umučenia jeho wyprosila. A jako si, ó Matko najswätejšia! pri swojom na križi umiera júcom Synowi byla pritomná: tak stoj i pri nás w hodinu smrti nassej a w tých posledních úzkostach materinským srdcom swojim nás potessuj, abysme sa pod twojou ochranou s týmto žiwotom w pokojí rozjehnali a nekdy do blahoslawenej wěčnosti šťastne za tebou sa dostali ku Kristu Ježíssu, Synu twojemu a Pánu nassemu, ktorý žije a kráľuje atd. Amen.

Na deň blahosl. P. Marie mučennikow (13. Mája).

Poučenie. — Slawnosť táto powstala w 7. století, keď totiž pápež Bonifác IV. pobanské wšsebožiste (panteon) w kresť. chrám obrátil i zaswätil ho wšetkým sw. mučennikom a spolu

najbl. Marti Panne. Kež keď nestór Panteon zassiel, i slawnosť zanikla.

Modlitba cirkevná. (Tã sama, ktorá na deň sedem bolestit P. Marie na tejto strane.)

Na deň blahosl. P. Marie Pomocnice kresťanow (24. Mája).

Poučenie. — Pápež Pius V. nazwal najblahosl. Panu a Matku Kristowu po slawnom wítážkwe nad Turkami roku 1571. Pomocnicou kresťanow,

i takto ju wo wercných modlitbách, litániách wyžwal ľájal. A keď Pius VIII, ktorýžto roku 1808 ob cisára Napoleona z Římu do Sawony byl odwebený,

po 5 rokoch z väzenia byl prepustený, — čo prímluwe najblahosl. Panny, Pomocnice kresťanov, pričítal, pamiatku svojeho sľast-

ného návratu do Rímu totižto 24 Mája 1814 w celom katol. swete každoročne sláwiť narobil.

Na deň nawštíwienia Panny Marie (2. Juliusa).

Poučenie. — Saknáble Maria pri svojom povýšení za Matku Božiu spojorowala, že Alžbeta, jej príbuzná, strže zvláštnu milosť Božiu porodiť Syna, ponáhala sa k nej, aby pre tento zážrak Boha chwálila a jej sľastia popriala. Z úst Marie vyplynul pri tejto príležitosti onen chwálospew, ktorý sa tak často w chráme wykonáva a menuje sa *Magnifikat* (hláďaj na strane 180). Maria dáwa pri tejto príležitosti wšborný príklad poníženosti, keď ona jako Matka Božia matku služebníka nawštíwuje, ju pozdrawuje a za celé tri mesiace obsluhuje.

Počiatok tejto slawnosti sá bá do 13 stoletia. Sw. Bonawentúra wyhladal ju od pápeža Urbana IV. pre celý rád

Frantisskánstwy. Pápež Urban VI. w tehdasšich roztržkách Cirkwe, porúčajúc túto ochrane najbl. Panny, ujawrel slawnosť túto uložić celému kresťanstwu, aby príkladom wrúceneho priateľstwa meďzi Mariou a Alžbetou kresťani wrúčne Boha prosili za sľednotenie cirkwe. — Slawnosť táto obyčajne sa koná w nebelu po 2 Juliusi. — Na tento deň máme upazowať čísta lástu a uprimnosť Marie k staručkej priateľstwu Alžbete a podobnými čnostmi zaswátiť srčce svoje. Mimo toho máme s bohobojnou Alžbetou blahoslawiť sw. Pannu, ktorá w nábožnom nabšení jako prorokynia byla zvolala: „*Ob te isto chwile budú mä blahoslawenou nazýwai w ssetke národy.*“

M o d l i t b a. — Ó králowno nebies i moja králowno! Ty si sa ponáhala nawštíwiť príbytok Alžbetin a ju potešit: prid a nawštíw tiež príbytok duffe mojej. Wospiechaj a nemeškej dlho! wšak ty wieš lepšie nežli já, jak som já biedny (a), jak mnohými úhonami a krehkosťmi, neporiadnymi náklonnosťmi a žiadosťmi, jak mnohými hriechami, a zlými obyčajmi som ošnowaný (á), ktoré wšsetky mä do nebezpečenstwa wečnej smrti umrhujú. Ty, ó Matko Božskej milosti! môžeš mi pomáhať, môžeš wšsetky moje krehkosťi zahojit a duffu moju darmi obohatiť. Nawštíw mä teby už wčil w žiwote, zvlášte ale w čas smrti, kde mi bude pomoc twoja potrebná. Amen.

(Chwálospew preblahosl. Panny Marie (*Magnifikat*) (hláďaj na strane 180.)

M o d l i t b a cirkewná. — Rát ó Pane! prosť me Tá, služebníkom Swojim daru nebeskej milosti udeliť, aby,

jako nám pôrod blahoslavenej Panny Marie byl počiatkom nasseho spasenia, tak tá prezädúca slavnosť jej nawštitwenia pokoj w nás rozmnožila. Sfrze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sedem radoſti Panny Marie.

(W nedelu po 4. Juliuſi.)

Poučenie. — Pri wſetkých boleſtách a trápeniach nechybely prebca prebl. Panne Marii radoſti za žiwobytia jej na zemi. Dna ſice byla chubobná na ſtatokch ſweta toboio, ale mala Syna, nad ktorého nič není drabſtieho na nebi i na zemi. P'ubie ju preznali, ale ona mala to poteſſenie, že ſá Bohu ľubi. Dna muſelg ſwój chlieb w pote twári blábat; wſſak ale ona pracowala w towarypſtwe Ježiſſowem, ktorý jej práce oblaſčowal. Dna byla prenaſtedowaná, ale len pre Ježiſſa, ob ktoréhožto ſá učila, že je toto ceſta do neba. Dna widela ſwojeho milého Syna potupeného a na ſmri wedeného; ale tiež widela, že celá príroda jeho narôzjenje poſlúcha, a že on môže jedným ſlowom wſetkých Ewojích nepriateľow zničiť. Radoſti Marie ale, ktoré Cirkew ſw. zwlá-

ſte cit, ſú: 1) keď jej anbel pri-nieſol poſolſtvo, že ſá ſtane Matkou Epaſtela, 2) pri porobeni ſwojeho Syna bez poruſſenia panenſtwa, 3) keď ſá múbrcowie Ježiſſowi klaňati a ſemu dary obetowali, 4) keď ſwojeho Synáčka po 3 dňoch w chráme nalezla, 5) keď ſá jej Syn, wſtaw z mrtwých, zjawil, 6) keď na nebeſia wſtupowal, 7) keď jej a ſwojim apoſſtolom zoſlal Duča Sw. (pobla iných keď ſama wzá-tá byla na nebeſia). Swiatok tento byl na žiabosť Jána V. krá-la portuagalſkého, ob pápeža B e n e d i k t a XIV. roku 1745 uſtano-wený ku počte ſedem radoſti Ma-rie, ktoréhožto ona ſama blá ná-božnej poweſti ſw. M e c h t i l e zjawila. — Je to ſlawnosť ſú-kr o m n á pre horliwých ciitelow Marie Panny.

M o d l i t b a. — O ſwätá Božia Rodičko, a Panno Maria! opravdiwá poteſſiteľnyňo wſetkých zamúčených, ktorí tá wzhýwajú, proſim tá sfrze ty weli-ké radoſti, ktoré ſi citila sfrze ſwoje uſtawičné ſpoje-nie s Bohom a sfrze ſladkoſť twojej nadandelſkej po-božnoſti, ráč tiež mne w každej úzkosťi a potrebe po-máhat. Medopuſť, Matko miſoſrdenſtwa! aby naplnil neſmierny zármutoſ ſrdce moje. Daj, bych ſá radowal (la) wždy w Bohu, Epaſtelowi ſwojom. Udel mi zo ſwojeho wnútrného pokoja, ktorý tá wo wſetkých twojích protiwenſtwách ſprowádzal. Wlej do ſrdca mo-jeho z onej nebeſkej potechy, ktorá wſſetke twoje trá-penia oſlabila. Učičň, ó Matko miſoſrdenſtwa! abych wždy byl (la) tak, jako ty, poteſſený (á) a uſpokoje-

ný (á), i wtedy keď sa prenasledovania a bolesti na mnä hrnú. Amen.

Sedem pobožných wzdychow k úcte sedem radosí Panny Marie. — O Maria! prosím teba sŕdze tú radosť, ktorú cítilo srdce tvoje, keď si od andela Gabriela posolstvo dostala, že sa staneš Matkou Božou, wypros mi milosti, bych sa docela oddal (la) do wôle Božej, wo wšetkých príhodách smutných i radosných, a abych s tebou poweďdal (la): ejhla, služebník (diewka) Pána, nech sa mi stane podlá wôle Tvojej! — Dčenáš. Zbrawás.

O Maria! prosím teba sŕdze tú radosť, ktorú si cítila pri narodzení svojego Božského dietäta, wypros mi milosti, bych svoju jebinú radosť hládal (la) i naleznul (la) w došonalom plnení wšetkého toho, čo je Bohu milé. — Dčenáš. Zbrawás.

O Maria! prosím teba sŕdze tú radosť, ktorú ti spôsobil príchod a obeť troch kráľow od wýchodu, prednes rozum i wölu moju svojemu Božskému dietätu za obeť, bych na nič nemyslel (la) a nič nechcel (la), len to, čo ku cti Božej a k spasentu dusse mojej slúži. — Dčenáš. Zbrawás.

O Maria! prosím teba sŕdze tú radosť, ktorú si mala, keď si zase widela svojego wzkriesseného Syna: wykonaj mi u neho, by mi po smrti radosného zmrtnýchwstania udelil. — Dčenáš. Zbrawás.

O Maria! prosím teba sŕdze tú radosť, ktorou twój Božský Syn srdce tvoje naplnil, keď slawne do neba wstúpował, wypros mi milosti, bych poznal (la), po ktorej ceste mä chce Boh do neba wiesť a po nej ochotne kráčal (la), až pokuď sa ta sŕdze šťastnú smrtí nedostanem. — Dčenáš. Zbrawás.

O Maria! prosím teba sŕdze tú radosť a potechu, ktorú si na turíce z príchodu Ducha Sw. cítila, wypros mi milosti, by moje studené srdce ohňom Božskej lásky naplnené bylo a temnosť rozumu mojeho swetlom Ducha Sw. byla oswietená, žebych si zemských statkow málo wážil (la) a len po nebeských túžil (la). Amen. — Dčenáš. Zbrawás.

O Maria! pamätuj na ty radosi, ktoré tvoje čisté srdce naplnily, keď si byla od zemského trápenia wyslobodená a do sláwy nebeskej wedená. Pre túto radosť buď mojou orodowkyňou pri tróne Božom, a wypros mi milosti, bych na tejto zemi wiedol (la) život Bohu milý, po smrti ale mohol (la) sa dostať medzi wywolných Božích. Amen. — Dčenáš. Zbrawás.

Moblitba cirkewná. (Tá sama, ktorá na nebe
vzätie P. Marie (bláďaj na strane (57).

Na deň sw. Škapulára, čili Panny Marie Karmelskej.

(16. Júlusa alebo w nasledujúcu nebedu.)

Poučenie. — Slavnosť táto je pôvodne slavnosť rebolo Karmelitow, ktorážto roku 1205 na bore Karmel w swätej Zemi powstala k počte Marie Panny. Pápež Sixt V. roku 1587 povolil Karmelitom sláviť pamätný deň založenia swjeho rádu; táto ale slavnosť pod menom Marie Karmelskej len za pápeža Benedikta XIII. roku 1726 stala sa všeobecnu. Vôbec najšľa sa slavnosť Škapulára obtud, že mnohí swetskí ľudie, citac najbláďosť. Pannu bláď spôsobu Karmelitow, nosili a nosia na krku škapulár menšší, ktorý záleží z dvoch kústow sútna, obrazom a menom P. Marie poznačených. Tí, ktorí ho nosiwajú, prislúchajú do sw. braterstwa škapulár-

steho, a majú sa zvláštnej pomoci prebláďosť. P. Marie úfat, vyplňujú-li wšetky powinnosťi tohoto braterstwa. — Wäťšší škapulár je rácho posväcené mníchow Karmelitow čez ramená botu wšľacie, ktorážto praj Panna Maria sama k swjej oslawe podala sw. Simonu Stokowi, słowútne mu generátowi tobeže rádu na počiatku 13. stoletia. — Wšľnam slavnosťi škapulára je ten, aby nábožní křesťani, nosiac škapulár, častým pobláďom na obraz Marie byli powzbudení k jej borliwej počte a k nasledowanu jej čnosti. Powery a neshwary, ja-kežto sa miestami pri predáwaní škapulára w chráme prowodzujú, cirkew swätá neshwallowala nikdy.

Moblitba. — Ó prebláďoslawená Panno a Matko Božia Maria! ty lekárkyňo nemocných, ty poetestitelkyňo zarmúčených, ty utočíšťte kajúcich hriešnikow! tebe padám k nohám a pozdrawujem tá, jako Dcéru wečného Otca, jako neporuffennú Matku Syna Božieho; jako neposškwrnennú Newestu Ducha Sw., jako chrám najswätejšej Trojice, tebe obetujem dnes i po wšľetke časů duffu i telo moje, wšľetko moje konanie i nefonanie, môj zármutok, úzkosť a potrebu. Dtwor lóno milosřdenstwa swjeho, ó potechy plná Matko Maria! Prijmi nehodné wzdychy srdca mojeho, obráť duffu moju k opravdiwému pokaniu, smer mä so swojim milým Synom, zachráň mä od wšľelikých hrieškow a buď mi na pomoci w každej potrebe. Pripominam ti, ó milosťi plná Panno Maria! to zasľubenie, ktoré si dala swojemu wernému služebnikowi, bla- hoslawnému Simonowi Stokowi, totižto že wysly-

šiš prosby wštetých, ktorí tá budú w tomto swätom obraze (Škapulári) pobožne ctiť a budú u teba utočistiť hladať. O wykonajže mi u Boha to, o čo tá prosím, jestliže to ku cti tvojeho milého Syna a k mojemu dušnému spašeniu slúži. Amen.

(Modli sa päť Dženářow a päť Zdrawás za zomrelé aby bratrstwa škapulárstewo.)

Modlitba cirkwná. — O Bože! ktorý si reholu Karmelitánsku zwláštнім menom preblahoslawenej wždydy Panny a Kobičky Swojej Marie počtil: prosíme Ťa, daj, aby sme, ktorížto jej pamiatku dnes sláwne wybawujeme, pod jej ochranou byli hodnými učením, wečne blahoslawenstewo dosiahnuť; ktorý žiješ a kráľuješ atd. Amen.

Na deň blahoslaw. Panny Marie snežnej.
(5. Augusta.)

Poučenie. — Sláwnosť táto je pôwodne sláwnosť poswácenia jedného chrámu w Ríme k počte Marie Panny. Stalo sa totižto w 4. stoleťi za pápeža Liberťa, že istý slechetný zámečník Rimán menom Ján, nemajúci detí slúbil swój majetok prebl. Panne Marii obetowať, prosil teby táto kráľownu nebies, by mu bola znamenite: na jaký spôsob aby ho k jej počte mehol obrátiť. O nezabliho na to dňa 5. Augusta, keď býwa najswätšia horačnosť, padol sneh na wrchu A. Kwillinstom. Ján ale byl w tú samú noc wo snách napomenutý, aby na tom samom mieste, kde sneh napadol, chrám k účte P. Marie wystawil, čo keď sweril pá-

pežowi, sw. Liberťowi, on bez obladu to w skutok uwiedol. A preto tento chrám nákladný nazýwal sa k počiatku chrámom Liberťa, neskôr chrámom pápeža Křista, ktorýžto ho roku 435 opravil. Menuje sa tiež chrámom Marie snežnej ob nabrečenej ubalosti, tiež i chrámom Marie Wäťsej, naposledy i chrámom našej miléj Panej pri Jaslicích, že tam podobá nábožnej powesti byly postawené jasle, w ktorýchžto Kristus po Swojom narodení byl wložený. — Swiatok poswácenia tohoto chrámu 5. Augusta konal sa ob 13. stoletia len w Ríme; pápež Pius V. w 16. stoleťi učinil ho wšfeobecny.

Modlitba. — Budem milořdenstewo tvoje chwáliť, ó Kráľowno nebies! budem radostným řdcom sláwu tvoju prosperowať, a ty naplníš duřsu moju rozkořšom. Budem meno tvoje zwelebowať a čeřť tvoju rozřřirowať, a ty obřřiwíš řrdce moje swojou sladkou potechou. Ğorliwořť w zwelebowaní twojom tráwi mä a dáwa mi nádej, že mi budeř na pomoci pred obličajom řúdca mojeho. Tvoja krása a dobrota

naklonily srdce moje k tebe a pospiechal (la) som za wdňou čnosti tvojich. O nedopušt, aby moja bdwe-
ra w tebe newyšla na haňbu. Pošlmi mä w moju
posledniu hodinu a neopušt mä, pokud mä neprivedieš
k wideniu mojeho najslawejšieho Wykupitela. Am.

Modlitba cirkewná. — Ziadame Teba, ó Bože!
atd. (Hľadaj na strane 189.)

Na slawnosť na nebetzätia Panny Marie.

(15. Augusta.)

Poučenie. — O tejto preja-
lostnej doby, jako ubohá Matka
Ježišowa stála pod krížom drabého
Božšieho Syna svojeho, máto čo
wieme o nej. Keď zostúpil Duch
Sv. na apóstolow a učennikow
Pána, byla s nimi, trwajúc na
modlitbe. Sv. Ján apóstol mal
ju poblá rozkazu umierajúceho
Pána a Rajstra svojeho: „Ej-
hlá, Matka tvoja! (Ján.
19, 27.) jako wlastnú ma-
tku svoju pri sebe. Tu žila,
dni svoje tráwac w pobožnosti a
pri dobrých skutkoch, až ju Swo-
riteľ Boh powolal tichou smrťou
k Swojemu a jej Synowi do slá-
wy nebestej, čo sa stalo roku 57
wo weku jej 60 liet w Je-
ruzaleme. Jej život žiadna teles-
ná nemoc, lež tužba a lásta k ne-
bestam uťoňčila. Ján bama-
scenský písse o jej smrti: že
apóstoli, wlastným naribzeniem
Božím w nej šromajdeni, pocho-
wali jej bezdušné telo w zabrade
getsemankej. — Keď o tri dni ju
čchel esse widieť Tomáš, ktorý
len wtedy byl došiel, nenalezli
už w hrobe ničeho, len plachtu,
lúbežnú wdňu od seba wydávajú-
cu, do ktorej bylo jej mrtvé telo
zawinuté, odkud uzawrelí, že Kri-
stus jej smrteľné telo od porušenja
zachowal, a ju ob tohoto wšseobec-
ného žalona tak, jako pred tým ob
účastenstwa w brichu prworodze-
nom wyňatú, rowno do neba s te-
lom i dušou wzał, odkud mä i swoj

názyw dnešnia slawnosti. Slaw-
nosť táto, jako nektori sa domnie-
wajú, má pôwod ob apóstolow.
W 4. stoleti sw. Ferontimowi
a Augustínowi byla známa.
Nicefor, besejfec rečý, do-
kladá, že w 6. stoleti za cisára
Mauricia na 15. Augusta byla
ustanowená. W cirkwi západnej
byla o sto rokov neskoršie ob pá-
peža Sergia sporiabaná, a len
roku 847 ob pápeža Ewa IV, pre
celú cirkew naribžená. Dna je
swiatol za swäceny s o k t á-
w o u. — Pozwihujme sa, milí
krestani! w buchu k nebestým wy-
sostam za Mariou a, uwajúc
sláwu nebestú, sebe pripominajme,
že nastepšou nassou stránkou je
nebe, po ktorom wšseci máme tú-
žiť a k nemu sa wznášsať; čhtiac
sa dostať za Mariou, nasledujme
jej čnosti; a znajúc svoju mdlobu,
wzňwajme Mariu o prímluwu.

W tento deň sa žebna jú
želiny, a sice preto, aby cirkew
wylawila svoju radosť nad wša-
slawným wítazstwom, ktoré Ma-
ria nad smrťou, diablom a pe-
klom obdržala a nad tým wita-
zoslawným pôchodom, w ktorom,
jakoby priam tak mnohými čno-
stami, jako kwetmi, ozdobená do
kráľowstwa nebestého wstúpila, a
aby tyto požehnané ob Cirkwe ze-
ltny wšsetkým, ktorí z nich budú
potrebowať, k prospechu tela i
duše slúžily.

Modlitba. — Ó Maria! tvoja smrť není žiadna smrť, lež sladký sen alebo radšej tvoje spojenie s Bohom, už dávno žiadané. Andeli i archandeli preniesli ťa do jeho kráľovstva a všeci blahoslavení duchovia šli tebe s radostným spewom w ústrety. Kráľ wowiedol ťa do svojeho pokoja. Tu ťa obstupujú mocnosti nebes a požehávajú ťa; kniežatá a tróny chvály ti prospewujú a Cherubími sú plní radosti a podiwenia. Zwelebujú ťa Serafími, lebo si pravou Matkou Pána svojehy učinená. — Ó najswätejšia Panno! ty si wečná radosť arcioctow a prorokow, ty si požehnanie zeme, ty si sladký pokoj ufonaných, potesenie zarmúcených, uzdrawenie nemocných, utočíšťe hriessnikow, rychlá pomoc wšsetkých, ktorí ťa wzhwajú. Ó milostiwá Panno! wzhľadni na nás, riď a weď nás do blahoslaveného príbytku nebeského. Amen.

Modlitba cirkewná. — Ráč, ó Pane! prosíme Ťa, služebníkom Swojim provinenie nasse odpustiť, aby sme, nemohúc sa tebe pre skutky nasse lubiť, na mocnú prímlawu Rodičky Syna Tvojeho, Pána nasseho, Jeziffa Krista, spasení byli. Ktorý žije a kraluje atd. Amen.

Žehnanie zelín.

V. Pomoc nassa w mene Pána. **R.** Ktorý učinil nebe i zem. — **V.** Pán s wámi! **R.** J s duchom twojim. **→**
Modlime sa!

Požehnaj, Pane! kwety a zeliny tyto, aby strže wzhwianie Tvojeho swätého mena byly ľudskému pokoleniu prospessné, a ktoré nám štedrosť Tvoja k potesieniu dáwa, aby

hým, ktorí ich u seba majú a zachovávali, i dobrému tela i dusse slúžily. Sfrze Krista Pána nasseho. Amen. — Modlime sa!

Buď miloslivý služebníkom a služebnicám Tvojim, Pane Bože! pre slávu najsvätejšieho mena Svojeho, ktorí Ti, drziac sa viery, slúžia a nebeským darom sa úfujú, daj, aby im požehnanie Tvoje sfrze tyto zeliny a kwety i ochrane tela i dusse slúžilo; aby dobrotá Tvoja tieto kwety a zeliny požehnala, aby sme my pomocou milosti Tvojej to, čo úfame a veríme, jednu katolicú wieru wyznávajúc, dosiahnuť zaslúžili i slawne obdržať mohli. Sfrze toho, ktorý nás na kríži wykúpil a spasil. R. Amen.

(Tu knáz kropí zeliny swäcenou wodou.)

Na slawnosť narodzenia Panny Marie.

(8. Septembra.)

Poučenie. — Deň narodzenia Panny Marie je deň wseobecnej radosti. Jej pobožní rodičowie Joachim a Anna radowali sa, že sa im po ich dlhej neplodnosti toto blahoslavené dieťa narodilo. Púdie sa na zemi radovali, ktorýmžto ona jako dennica Slnca spraviedlnosti, o nezablho nasledujúce, zvestowala. Anđeli sa radovali, ktorížto w nej tráfownu spatrili. — Ty, milý krestane! máš sa tešiti nad narodzeniem Marie, ktoréžto bylo počiatkom jej spanilého a swätého žiwota; máš Bohu ďakowať za tú milosť, že i tebe poprial spatrili swetlo wzej-

bejšieho žiwota; pritom sa máš ale tiež usilowať, abyš byl jej poslušné dieťa, a abyš pobla jej príkladu w čnosti tráwil swój žiwot. — Slawnosť táto patrí i najstarším slawnostiam Marianým. Počiatok a pôwod cirkewné archeologi rozlične udávajú. Některi hneď do 5. stoletia ju kládú, wšak ale chybne, lebo ju sw. Augustin nezna. Iní zase do 9., ba do 11., tiež istá wec je, že w cirkwí wšobnej hneď w 7. stoleti byla známa, obľub prestla i na západ. — Slawnosť táto je swiatok za swäcený s oktáwou.

Modlitba. — Swäté dieťa, drabý dare nebies! sfrze tvoje narodzenie zaligotala sa nám šťastná žiara nádeje. Jako dennica predzwestuje wýchod slnca, tak predzwestuje tvoje narodzenie, ó Maria! wýchod Slnca spraviedlnosti. Zotrite si už tedy slzy, nešťastní potomci Adamowi, ktorížto w tmách wäžite! Noc už prestla a deň pri-

chádza. Maria prináša svetlo nebeské, aby
vážne oslablé oči občerstvila. Nabudnite
ducha, ktorí w službe diabla wázite.! —
Nadwihnite hlavy svoje, lebo vážne wy=
kupenie je blízko. Prestaňte nariekat, ktorí
w stiene smrti sedíte. Maria, druhá Ewa,
opravdivá matka živých sa narodila. Ona
porodi Syna, sfrze ktorého budete mať ži=
wot. Sem wšeci národy zeme pospiechajte,
aby ste radostné a potechy plné narodzenie
Marie s radostou sláwili. Amen.

Modlitba cirkewná. (Tá sama, ktorá i na slaw=
nosť neposskwrneného počätia, okrem že na miesto „počätia“
sa rieka: „narodzenia“ (hláďaj na strane 630).

Na slawnosť mena Panny Marie.

(W nebesu po narodzení P. Marie.)

Poučenie. — Reno „Ma=
ria“ znamená toľko, čo panow=
nica. A jaiste, komuže ono lepšie
pristojí, jako kráľownej, od Wsse=
mobúceho nad nehom i zemou po=
wšfenej? — W mene „Ma ria“
je tiež pochop mora obfážený. Ma=
ria je teby more; lebo sa w nej
wšfety čnosti, milosti a prebnosti,
ktoré len môže stvorenie mať, w pl=
nej miere spolustiewajú; a preto
wšfety práwom sa menuje more
milosti. — Ma ria a menuje sa tiež
morskou hviezdou. Blaho=
slawená Panna je w skutku po=
dobná hviezde; lebo jako táto, keď
svoje papršľky wypuští, nič na
blesku svojom netráti, tak i Ma=
ria porodila Syna svojeho bez
toho, žeby byla panenstvo utra=
tila. — Ona sa swietí medzi Wba=
mowými potomkami jako jasná

hviezda, ktorá nie tak nasse telo,
jako radšej nasse srdce swetlom
svojim oswicuje a sobriewa. Ona
je hviezda spasenia pre wšfetych,
ktorí preplawujú nebezpečné more
života a nám, neztratíme-li ju
z očí, práwú cestu ukazuje, a za=
wiedie nás do prístawu wečného
blahoslawnenstwa. — Slawnosť tá=
to powstala najprw w Španiel=
skej i od Benedikta XIV. roku
1515 byla potworbená. Pápež
Inocent XI. roku 1683 na pa=
miatku wydobytého wítázstwa nad
Turkami pri Wiedni, ktoréžto sa
prímluwe Marie Panny počítalo,
ustanowil, aby sa po celej Cirkwi
konala.

W tento deň ubekuje Cirkw
plnomocné odpustky.

Modlitba. — Ó Dcéro! ty si od Pána
Boha medzi wšfetyimi ženami zeme pože=
42*

hnaná; česť, chwála a sláva Pánu za
 wšsetky prednosti, ktoré ti on w taf hojnej
 miere udelil. Du meno tvoje taf welebné
 učinil, že chwála tvoja neprestane sa ožy=
 wať w ústach tých, ktorí budú na moc Pána
 pamätowať. Ty si, ó swätá Maria! naj=
 drahšši poklad celého sweta, wečne swietá=
 cia lampa w dome Jakubowom, wýborná
 foruna panien. Strze teba wzdáwa sa po
 celej zemi poklona a weleba najswätejšsej
 Trojici; strze teba radujú sa nebesia; pre
 teba plesajú andeli; pred tebou utekajú pe=
 felní duchowie. — Strze teba bude ľudské
 pokolenie do neba prijaté; ty si modloslu=
 žebnictwo wywrátila a swetlom prawdy
 oswietila tých, ktorí w temnosti a w sfiene
 smrti sedeli. Meno tvoje, ó blahoslawená
 Panno Maria! je weliké na celom okršle=
 fu zeme. Preto buď požehnaná a welebená
 od wšsetkých jazykow na weky. Amen.

Modlitba cirkewná. — Popraj, prosíme, wsse=
 mohúci Bože! aby twoji weriaci, ktorí sa pod menom a ochra=
 nou najswätejšsej Panny Marie radujú, jej swätou prímlu=
 wou od wšsetkého zlého ochránení byli na zemi, a wečných
 radostí zaslúžili dšjši w nebesiach. Strze Pána nasseho atd. Am.

Na deň P. Marie k wyslobodeniu zajatých kresťanow.
 (24. Septembra.)

Poučenie. — Swiatok tento byl pôwodne swiatkom len rehole tohože mena, ktorú praj wnuknu= tiem P. Marie sw. Peter z No= lasku roku 1223 založil, pohnutý milosrdenstvom nad biedou kresťa= now w zajatí mahomedánskom.	ľbowie rehole tejto mali wedľa obyčajných sľubow esse dwosiatú powinnosť, totižto: wykupowať zajatých kresťanow penázmi, al= mužnou sobranými, a taf ich wy= slobodzowať z okowow telesných, wšsať ale i prispiewať im w nebez-

pečenstwe dusse, ktoréžto im bro- tá w Španielsku a wo Francúz-
zilo medzi Turkami, poučowaním | sfu i mimo rehole, až su w 17. sto-
a wzbudžowaním k sťaosti wo | leti pápež Znocent XIV. obec-
wiere. Casom konata sã slawnosť | nou učinil.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si strze naj-
slawnejšiu matku Jednorodzeného Syna Swojeho k wyslobo-
deniu prawomerných kresťanow z moci pohanow Cirkew Swoju
nowými dieťkami rozmnožiť ráčil: daj, prosíme Tã, aby sme,
jako ustanowiteľkyňu tak welikého diela pobožne ctíme, tiež i
strze jej zásluhy a prímluwu od wšetkých hriechow a zo zaja-
tia diabolského wyslobodení byli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na slawnosť sw. Ruženca.

(Na nebelu prvú w Oktobri.)

Poučenie. — Swiatok ru-
ženca byl počiatocne slawnosť je-
dnoty, ktorá byla w 13. stoleti
powstala ku počte Marie Panny
mobleniem-sã sw. ruženca. Ne-
stôr byl spojens so slawnosťou
Marie wstãžnej. Slawnosť
tãto Marie wstãžnej byla ustanow-
wenã od pápeža Rehora XIII.
na wečnú pamiatku wstãžného wos-
ska Katúskeho nad Turkami pri
Lepante roku 1571 dobytého moc-
ným orobowaním Matky Božej,
prãwe w ten deň, keď braterstwo

sw. ruženca w Ríme wo weseľnom
prôwode konalo swôj ruženec. Ro-
ku ale 1716 po opätnom wstãž-
stwe nad Turkami pri Belehrade
pápež Kliment XI. učinil ho
swiatkom wseobecným. — Swia-
tok tento je hlawným swiatkom
braterstwa sw. ruženca. — Preb-
met cirkewný swiatku tohoto neni
wlastne ruženec, lebo Cirkew ru-
ženec zôstawiãa domãcej pobožnosti,
ale je pripamãtowanie, že je dobré
a prospesné wzywãt Mariu o jej
prímluwu.

Modlitba. — Ó Maria! ty si nádej
zúfajúcich, jediná orodownica hriessnikow,
pomocnica opustených, bezpečné miesto to-
piacich sã na mori, potesenie zeme a swe-
topowestná wysloboditeľkyňa wãžňow. Ty
si podpora sirôt, občrstwienie a uzdrawenie
nemocných, posilnenie reholníkow, ubez-
pečenie žijúcich na swete, radosť, fortuna a
slãwa panien. Zdrawãš utocišste hriessni-
kow o smerenie tã wzywajúcich; ty sladkosť
a pomoc obrãtených! — Zdrawãš Krã-
lowno a Ochraniteľkyňo mužow i žien, po-

teffenie a rozkoš wštetkých ľudí, a flúču
kráľovstwa nebeského. Amen.

Modlitba cirkevná. — Pane! ukáž milostiwe do-
brotu Swoju naproti nám, ktorýchto slawnosť ruženca blahosl.
Panny Marie, Rodičky Tvojej, wykonáwame, a daj: aby sme
jej swaté tajemstvá tak považowali na zemi, žebysme po tomto
časnom žiwote ich užitky w nebesiach požívať zaslúžili. Ktorý
zjese a krájuješ atd. Amen.

Bože! ktorého Jednorodzený Syn nám strze Swój ži-
wot, smrti a wzkriesenie zásluhy wečného spasenia wydobyl,
popraj, prosíme, aby sme, ktorí swätým ružencom preblahosl.
Panny Marie pamiatku týchto tajemstwi nábožne sláwime, to,
čo w sebe obsahujú, nasledowali, a čo zastubujú, obstarli. Strze
tohože Pána nasseho atd. Amen.

Spôsob modliť sa sw. ruženec.

Swätý ruženec je opatowanie
andelského pozdrowenia, medzi
ktoré sa wklada D t e n á s a ná-
božné rozjímanie o najprednej-
ších tajemstvách nasej wiery. Sw.
ruženec teby obsahuje w sebe naj-
prednejšie a najswätějšíe modlit-
by, jako: D t e n á s, ktorý mo-
dlit' sa naučil nás sám Kristus
Pán; Andelské pozdrowe-
nie, ktoré má základ w sw. pí-
sme a W e r t m w B o h a, ktoré
swätí apóstoli sňawili. Tento
spôsob modlitby wykonáwa sa ná-
sledujúctm poriadkom: Po W e r t m
w B o h a nasleduje D t e n á s,
3-krát Z b r a w á s a 15 be-
siatok, ktorážto každá záleží
z 10 Z b r a w a s o w s predchádzajú-
cim S l á w a b u b B o h u D t e u
a jedným D t e n á s s o m. Každ-
bej desiatke sa pridáwa iné
tajemstvo zo žiwota Krista
Pána a jeho najblahosl. Matky,
ktorýchto sa po každom Z b r a w a s e
opakuje. Sú ale tajemstvá tieto
r a b o s t n é, b o l e s t n é a s l a w-
n é. Ruženec r a b o s t n ý, obsahujúci
w sebe tajemstvá o počatí a
nosení w panenskom žiwote, o na-
rodzení, obetowaní a naleznutí

w chráme Ježíssa Krista, wyko-
náwa sa ob adventu až do pôstu;
b o l e s t n ý, obsahujúci w sebe ta-
jemstvá o umučení Krista Pána,
wykonáwa sa w pôste; s l a w n ý, ob-
sahujúci w sebe tajemstvá o s l a w-
nom wzkriesení Krista Pána, o
zostaní Ducha Sw. a na nebesiach
Panny Marie, wykonáwa sa
ob weľkej noci až do adventu.
Spôsob tento modlitby nazýwa sa
ružencom preto: že tajemstvá
tieto sú jako spanilé ruže spletené
so Z b r a w a s o m i w krásny weni-
c z listi, trní a kwetow.

Z o t t á r M a r i a n s k ý alebo
ruženec weľký menuje sa: keď sa
wštetkých 15 desiatok, t. j. 150
Z b r a w a s o w podla počtu žalmow
Dáwibowých so wštetkými tajem-
stwami wykonáwa.

M a l ý ruženec ale menuje
sa: keď sa len část ruženca, to-
tížto 5 desiatok bez wštetkých ta-
jemstwi wykonáwa.

R o r u n k a M a r i a n s k á,
alebo tak rečený b r i g i t s k ý ru-
ž e n e c, záleží zo siedmich desiatok.
Každá desiatka ale záleží z jed n o-
h o D t e n á s s a a 10 Z b r a w a s o-
w. Na konci každej desiatky

pribáwa sa jedno *Merim* w *Boha* miesto *Eláwa*. A tomu sa esste jeden *Dčenás* a 3 *Zdrawas*, krom *Merim* w *Boha*, pribáwajú, ktoré sa môžu buďto na počiatku alebo na konci tých šest desiatok modliť. Týchto 63 *Zdrawasow* pripomína nám 63 rokov, ktoré *Matka Pána* prežila, 7 ale *Dčenásšow* pripomína nám 7 radosí alebo bolesí *Panny Marie* blá ustanowenia sw. *Brigity*, zaľadateľkyne rádu najswätejšieho *Wykupiteľa*.

Je sa *andelské* pozdrawenie častěji opatuje, to sa čini blá príkladu *Swätých* w nebi, ktorí plesajú: „*Swätý, swätý, swätý, je Pán Boh zástupow*“ bez prestania opakujú.

A *snadnejšiemu* modlentu-sa ruženca sú navlečené *brewené* alebo *ložené* zrná na šnúre a po každom *Zdrawasu* jednotlivo sa spúšťajú. — *Spôsob* takto sa modliť ruženc — je starý a pochádza z *Krajin* východných, kdežto mnisi a pustovníci, jako sa hovorí o sw. *Antonínovi*, pri modlentsa žalmow upotrebowali kamienty alebo iné známky; ktorí ale neznašli čítať, tí miesto žalmow tak počítawali *Dčenásse* a *Zdrawasy*. — *Spôsob* tento modliť sa ruženc z jednej strany má za predmet *Krista Pána*, ktoréhožto deje sa tu obnovujú; stále sa tu opakuje: *Pože bnaná ty medzi ženami, a pože bnaný plod života tvojeho: Ježíš, ktoréhožto si Panna počála, — a kľžbete nesla, porodila atb.*; z druhej strany má za predmet šest najslabosí. *Panny Marie*, lebo sa tu s príbehmi *Ježíšowými* i príbehmi *Jej*, a sice ob

andelského zvestowania až do *nabewžatia* obnovujú. Potom stráž tento spôsob modlenia *powstáwa* w nás *wrúca* žiadosť *pozdrawowať Mariu* tak, jako ona býwa ob *Swätých* *chwálená*. — Preto je *wec* užitočná, po každej *desiatke* pridat, a sice po prvej: „*Desäťtisicrák* nech tá *chwála*, ctia a tebe *dobrorečia*, b *slawná Panno* a *Matko Božia Maria!* *wsseci swätí andeli*, s ktorými tá *widiel* a *chwáliš* w *nebi úfamez*“ po druhom: „*Dwačai tisicrák* atb. *wsseci swätí arcioctopie*, s ktorými“ atb.; po treťom: „*Tricacai tisicrák* atb. *wsseci swätí* a *posstoli* a *učenncel Pána*“ atb.; po štvrtom: „*Štyrcacai tisicrák* atb. *wsseci swätí mučennici* a *wyznawači*“ atb.; po piatom: „*Pädesiat* *tisicrák* atb. *wssety swäté panny* a *wbowy*“ atb.; po šiestom: „*Sto* *tisicrák* atb. *wsseci Boží Swätí* a *Swäté*“ atb. — Pri *modlentsa* sw. ruženca máme mať vždy *mysel* *swoju* *opretá* na to *tajemstvo* ruženca, ktoréžto *práve* *ústama* *swojima* *pronásame*. *Spôsob* tento *modlenia*, ktoréžto *dussi* *nassej* *tak* *mnoho* *l* *premysľowanu* *pobáwa*, i *l* *spoločnej* *pobožnosti* *tak* *welmi* *sa* *hobf*, *slážil* *by* *zaisie* *nemálo* *l* *buchownému* *wzdelaniu*, *leby* *pri* *ňom* *wždy* *mysel* *byla* *náležite* *sporiadaná*. *Modli* *sa* *len*, *modli* *nábožný* *(á)* *kressane* *(to)* *ruženc*, *ale* *zprítomňuj* *si* *tiež* *pri* *tom* *žiwot* *Ježíša* *Krista* *a* *najbl.* *jeho* *Matky*.

Žoltár *Marianský*.

I. *Radoštné* *tajemstvá*: 1) *Ktorého* *si*, *ó Panno!* z *Ducha* *Sw.* *počála*; 2) *Ktorého* *si*, *ó Panno!* *pri* *nawššiwení* *Mžbety* *nosila*; 3) *Ktorého* *si*, *ó Panno!* *porodila*; 4)

ktorého si, ó Panno! w chráme obetowala; 5) ktorého si, ó Panno! w chráme nalezla.

II. **Bolestné tajemstvá:** 1) Ktorý sa pre nás krvou potil ráčil; 2) Ktorý pre nás bičovaný byl ráčil; 3) Ktorý pre nás trniem korunovaný byl ráčil; 4) Ktorý pre nás ťažký križ niesť ráčil; 5) Ktorý pre nás ukrižovaný byl ráčil.

III. **Slávné tajemstvá:** 1) Ktorý pre nás z mŕtvých vstal ráčil; 2) Ktorý pre nás na nebesia wstúpil ráčil; 3) Ktorý nám Ducha Svätého zoslal ráčil; 4) Ktorý teba, Panno! do neba wzial ráčil; 5) Ktorý teba, Panno! w nebi korunował ráčil.

Každé tajemstvo sa opakuje 10-krát w Zbrawase po slove **Ježiš**, a tu každej desiatke sa pridáva: **Sláva**, potom: **desiat**, **dwacät**, **triacät** atd. tá **chwála** atd. (ako na strane 663).

Korunka Marianská (ruženec Brigitty).

Bolestná. Werím. Dŕčenás.

3-krát
Zbrawás

{ Ježiš, ktorý by myslel nassu osvietil.
Ježiš, ktorý by wölu nassu zapáčil.
Ježiš, ktorý by pamät nassu utwrdil.

(Tieto tri Zbrawasy s tajemstvami môžu sa blá ľúbosti i na konci po Desiatkach riefat a z prebtu wynechat.)

1-a Desiatka. — 1 Dŕčenás. — 10 Zbrawás. — Ježiš.
Ktorý sa za nás krvou potil ráčil. — Werím.

2-a Desiatka. — 1 Dŕčenás. — 10 Zbrawás. — Ježiš.
Ktorý pre nás bičovaný byl ráčil. — Werím.

3-ia Desiatka. — 1 Dŕčenás. — 10 Zbrawás. — Ježiš.
Ktorý pre nás trniem korunovaný byl ráčil. — Werím.

4-a Desiatka. — 1 Dŕčenás. — 10 Zbrawás. — Ježiš.
Ktorý pre nás ťažký križ niesť ráčil. — Werím.

5-a Desiatka. — 1 Dŕčenás. — 10 Zbrawás. — Ježiš.
Ktorý pre nás ukrižovaný byl ráčil. — Werím.

6-a Desiatka. — 1 Dŕčenás.

10-krát
Zbrawás

{ Dvakrát: Ktorý sa za nás krvou potil ráčil.
" Ktorý pre nás bičovaný byl ráčil.
" Ktorý pre nás trniem korunovaný byl ráčil.
" Ktorý pre nás ťažký križ niesť ráčil.
" Ktorý pre nás ukrižovaný byl ráčil.

(Pred každým Werím môžeš riefat: 10, 20, 30, 40, 50, 100, tisíckrát nech tá **chwála**, **ctiča** a tebe **dobrorečia** atd. (ako na strane 663).

W meno Otca + i Syna + i Ducha Svätého + Amen.
Dikénáš. Werím.

R a d o s t n á a s l a w n á (wykonáva sa tiež na spôsob bo-
lestnej).

Iný spôsob Korunky Marianskej.

Werím. Dikénáš.

3-krát Zdravás { Ktorý by w nás vieru rozmnožiť ráčil.
Ktorý by w nás nádej upewniť ráčil.
Ktorý by w nás lásku zapáliť ráčil.

1-á Desiatka. — 1 Dikénáš. — 10 Zdravás. — Ježiš,
w ktorého, jakožto w pravdu večnú werím. — Sláva.

2-á Desiatka. — 1 Dikénáš. — 10 Zdravás. — Ježiš,
w ktorého, jakožto w nekonečné milosrdenstvo dúfam. —
Sláva.

3-ia Desiatka. — 1 Dikénáš. — 10 Zdravás. — Ježiš,
ktorého, jakožto najvyššie Dobré, nado všetko milujem.
— Sláva.

4-á Desiatka. — 1 Dikénáš. — 10 Zdravás. — Ježiš,
pre ktorého bližných i nepriateľov svojich milujem. —
Sláva.

5-a Desiatka. — 1 Dikénáš. — 10 Zdravás. — Ježiš,
ku ktorému z lásky za hriechy svoje lutujem. — Sláva.

6-a Desiatka. — 1 Dikénáš. — 10 Zdravás. — Ježiš,
ku ktorému z lásky všetke protivníctvá trpezlivo snášam.
— Sláva.

(Pred každým Sláva môžeš povedať: 10, 20, 30, 40, 50,
100 tisíckrát nech tá chvála, ctia a tebe dobrorečia atb.)

Kuzenec ku cti najsvätejšej Trojice.

(Báleží z troch nastawtów.)

1. **N a s t a w o t** zaslabať sa na skutku wiery. — Trikrát Werím
a za každým pridaj:

V. A to všetko pewne werím preto, že si Ty, ó Bože!
večná pravdo, toto sŕdze Tvoju swätú katolíckú Cirkew ozná-
mil a weriť poručil. — **R.** Pane! upewni wo mne vieru túto
milosťou Svojou, abych podľa nej žil (a) a w nej šťastne
zomrel (a). — Sláva.

2. **N a s t a w o t** zaslabať sa na skutku nádeje. — Trikrát Diké-
náš a Zdravás a za každým:

V. Mám tiež pewnú nádej, že obdržím všetko, za čo
proštm, lebo Ty si to, nekonečne mocný, dobrý a werný Bože!
zaslúbil, áno sŕdze predrahú kŕw Syna Svojého uistil. — **R.**

Pane! upevni wo mne nádej túto milostou Swojou, a ty swätá Panno Maria! pros za mnä, abych byl (a) hoden (a), to, za čo prosim, dosiahnuť a nim vládnúť na weky. Amen.

3. Nastawol zakladá sä na stuttu lásky. — Trikrát desätoro Božích prikázani s tou jedinkou premenou, že sä miesto druhej w prwej osobe howori, t. pr. miesto: „Nebudes mať iných bohów prebo mnou.“ powieš: „Nebudem mať iných bohów pred Tebou“ atb. a za každým ku koncu dodaš:

V. Pane! toto chcem zachowať, nie tak pre strach pekla alebo z nádeje neba, jako tým wiac preto, že tä z celého srdca, z celej dusse, z celej sily milujem, ktorý si hoden, abysme Teba nado wšetko, a bližného jako sebä samých milowali. —

R. Pane! rozmnož wo mne oheň lásky tejto, aby nikdy ani len jedinkým smrteľným hriechom nebyl zhasený, ale aby usta=wične horel tuto časne a tam večne. Amen.

Kuzenec za dusičky w očistci.

1) Werim wo Boga atb.

2) Päť desiatok, z ktorých každá z 10 Zbratowow záleži. Miesto: „Swätá Maria, pros za nás!“ rekní: „Pros za ubohé dusičky w očistci, zvláste za dusu M. (tuto menuj istú, t. pr.: 1) ktorá je najopustenejšia; 2) ktorá je najbližšia k wyslobodeniu; 3) ktorej som najwiac podľzen (a); 4) ktorá musí pre mnä trpieť; 5) ktorá sä tebe, Panno! ľubi, aby šdôr mohla večné odpočinutie dosiahnuť a teba radostne so Synom chwálik. Amen.

3) Pred každou desiatkou miesto Otčenáša modli sä k úcte päť sw. rán modlitbu túto:

Otče nebesky! wzhľadni milostive na dusičky w očistci, pre ktoré ráčil Syn Twój a Spasitel náš, Ježiš Kristus, Swoju swätú krv wyliať a prehorkú smrť kríža podstupiť. Amen.

Kuzenec k úcte sw. andelow.

(Záleži z 9 nastawow.)

Werim wo Boga atb. — Potom pridaj:

Najwyšši Bože a Pane! ďakujem Ti, že si k sláwe Swojej a k pomoci nassej bewäl kúrow swätých andelow uspo=riadal.

Otčenáš. — Potom trikrát:

V. Chwákte Pána wšeci andeli! — R. Chwákte ho wšetky moci! — R. Swätý, swätý, swätý je Boh, Pán zá=stupow. — R. Nebe i zem sú plné welebnosti jeho. — Sláwa.

Toto je prvý nastawok. Rovným spôsobom pomodliš sä k iných 8 nastawow, počnúc: „Najwyšši Bože!“ atb.

Knjenez k úcte wšsethých Swätých.

(Záleží jako Brigitinský zo 6 deňstaf.)

Werm. — Dčenáš.

Moblitba. — Ó milí Swätí Boží! ktorí ste strze chudobu ducha wečné bohastwo ziskali! — R. Proste za nás, aby sme časné weci tak užiwali, bysme strze ne wečné neztratili.

Zbrawás { Dcéro Dca nebeského! milosti plná atd.
Matko Syna Božieho! milosti plná atd.
Newesto Ducha Swätého! milosti plná atd.

1. Deňstafka. — Dčenáš.

Moblitba. — Ó milí Swätí Boží! ktorí ste strze udatnú tichosť zaslúžili zaslúbenú wlasti došahnuť. — R. Proste za nás, aby sme mohli strze kresťanskú udatnosť wšsetkým, ktorí nám zlé učinili, odpustiť, a tak hodnými sa učiniť, odpustenia od Boha došahnuť.

Deňstafkrát Zbrawás, a po slowe Maria pribaj: „Kráľowno arcioctow. — Sláwa.

2-á Deňstafka: Dčenáš.

Moblitba. — Ó milí Swätí Boží! ktorí ste strze plač a žiaľ prehojne nebeské potessenie zaslúžili. — R. Proste za nás, aby sme hriechy svoje w tomto žiwote tak oplakávali, že by sme sa wečného plaču a sskripania zubow w druhom žiwote neobávali.

Deňstafkrát Zbrawás, a po slowe Maria pribaj: „Kráľowno prorokow.“ — Sláwa.

3-ia Deňstafka. — Dčenáš.

Moblitba. — Ó milí Swätí Boží! ktorí ste strze lačenienie a živenie po spravedlnosti wo wečnej radošti úplné nasytenie zaslúžili. — R. Proste za nás, aby sme wšsetkú žiadosť k wečným wecam obrátili, a na tomto swete nasytenia nikdy nehládali.

Deňstafkrát Zbrawás, a po slowe Maria pribaj: „Kráľowno a po stow.“ — Sláwa.

4-á Deňstafka. — Dčenáš.

Moblitba. — Ó milí Swätí Boží! ktorí ste si strze skutky milosrdenstwa Božského milosrdenstwo ziskali. — R. Proste za nás, aby sme bližného svojeho pre Boha srdečne milovali, a tak od Boha milovaní byť zaslúžili.

Deňstafkrát Zbrawás, a po slowe Maria pribaj: „Kráľowno mučenníkw.“ — Sláwa.

5-a Desiatka. — Dŕčenás.

Modlitba. — Ó milí Swätí Boží, ktorí ste sä tak veľmi o čistotu srdca starali, že ste strže to Boha widieť začúžili. — R. Proste za nás, aby sme i tie najmenšie hriechy nenávideli a trestali, a tak sä mohli čím skor bez dlého očistca pred twár Boží dostať.

Desäkrát Zbravás, a po slowe Maria pridaj: „Kráľowno wyznawačow!“ — Sláwa.

6-a Desiatka. — Dŕčenás.

Modlitba. — Ó milí Swätí Boží! ktorí ste sä usilovali, nie len pokoj medzi námi a Bohom zadržat, ale i tisíc iných s nim smerit, a tak ste wyborné meno dietot Božích dostali. — R. Proste za nás, aby sme ani my ani ktorikolvek pod opatrnosťou nassou w nepriateľstwe s Bohom nesotrwáwali, lež radnej sä usilovali, jak sebä samých, tak i tamtych strže opravdivé pokanie do neba privedieť. Amen.

Desäkrát Zbravás, a po slowe Maria pridaj: „Kráľowno panien!“ — Sláwa.

Záwerečná modlitba. — Ó milí Swätí Boží! ktorí ste mnohé prenasledowania pre spravodnosť podstúpili, a udatne až do konca po ceste križa do neba kráčali. — R. Proste za nás, aby sme nebyli žiadnou ťažkosťou od dobrého odstraneni, ale aby sme až do smrti Bohu werní zostali, a tak hodni byli odplatu stálosti w tovaryšstwe wassom prijat, kdeby sme spolu s wami Boha na weky chwálili a spiewali: Swätý, swätý, swätý Pán Boh zástupow, Dtec, Syn i Duch Swätý. Amen.

Ruženec k jete prewelebnej swiatioši oltárnej.

Ruženec tento srownáwa sä s ktoroukoľwek tretinou Zoltára Marianského, času rola cirkewného primerane, čili s obecným ružencom, z 5. desiatot záležiacim, s tým jedináým rozdielom: že tu w každom Zbravás wieru wzbudzuješ, pridawajúc: Ježiš, ktorý je s telom i dussou w prewelebnej Swiatioši oltárnej prítomný a žiwý; pred každým Dŕčenásom nádej wzbudzuješ, wolaajúc: Ježíssu, Baránku Boží, smiluj sä nad námi! a po každom Dŕčenásí lástku wzbudzuješ, pridawajúc: Buď pochwálená najswätejšia Swiatioš oltárna!

Ruženec k úcte pát sw. ránu Kristových.

Tento ruženec má pát nastawok; w kazdom nastawku modli sa pát Dtčenáſſow i úcte pát sw. ránu Kristových; ku koncu modli sa 3 Dtčenáſſe, i úcte troch křincow, a jedno Werím.

Prwý nastawok. — Najlaskawejšſi Ježiſſu! ſtrže ſwátú ranu Tvojej pravej ruky ſmiluj ſá nado mnou, a daj, bych poblá príkladu Tvojeho trpezliwe ſnáſſal (a), čokolwel ſá mi na wyžiwnoſti a ſtatku mojom prihodi. — 5 Dtčenáſſow.

Druhý nastawok. — Najlaskawejšſi Ježiſſu! ſtrže ſwátú ranu Tvojej ľawej ruky ſmiluj ſá nado mnou, a daj, bych poblá príkladu Tvojeho trpezliwe ſnáſſal (a), čokolwel ſá mi na tele a zdrawí mojom prihodi! — 5 Dtčenáſſow.

Tretí nastawok. Najlaskawejšſi Ježiſſu! ſtrže ſwátú ranu Tvojej pravej nohy ſmiluj ſá nado mnou, a daj, bych poblá príkladu Tvojeho trpezliwe ſnáſſal (a), čokolwel ſá mi na cti a dobrom mene prihodi! — 5 Dtčenáſſow.

Štvrtý nastawok. — Najlaskawejšſi Ježiſſu! ſtrže ſwátú ranu Tvojej ľawej nohy ſmiluj ſá nado mnou, a daj, bych poblá príkladu Tvojeho trpezliwe ſnáſſal (a), čokolwel ſá mi na duſſi i na wlaſtinoſtách duſſe prihodi! — 5 Dtčenáſſow.

Piaty nastawok. Najlaskawejšſi Ježiſſu! ſtrže ſwátú ranu ſrdca Tvojeho ſmiluj ſá nado mnou, a daj, bych poblá príkladu Tvojeho trpezliwe ſnáſſal (a), čokolwel ſá mi pri žiwote i ſmrti prihodi! — 5 Dtčenáſſow.

Ruženec k úcte Panny Marie,

z 12. hwiezd ſložený, obſáhujúci w ſebe 12 obzwláſtných barow, ktorými Bož Mariu ozdobil. Záležſi z troch nastawkow, a každý nastawok obſáhuje w ſebe 1 Dtčenáſ a 4 Zdrawaſy.

Prwý nastawok. — Dtčenáš.

4. Zdrawaſ, pribaj:	}	Bez poſſkwrny počáta.
		Wždy bez wſſetkého poľuſſenia tela.
		Wždy bez zatmenia rozumu.
		Wždy bez odpornoſti wôle.

Druhý nastawok. — Dtčenáš.

4. Zdrawaſ, pribaj:	}	Wždy bez hriechu.
		Panno pred pôrodom.
		Panno pri pôrode.
		Panno po pôrode.

Tretí nastawok. — Dtkenáš.

4. Zbrawás, pribaj: $\left\{ \begin{array}{l} \text{W milosti wždy rošnúca.} \\ \text{Bez bolešti umierajúca.} \\ \text{S telom i s dušou do neba wzätá.} \\ \text{Za kráľovnu nebies i zeme korunovaná.} \end{array} \right.$

Pravidlá žiwého ruženca.

Žiwý ruženec menuje sa tak preto: že jeho úbowie w spolku predstavujú to samo znamenie, ktoré ráčila najswätejšia Panna Maria sw. Dominikowi na istý záloh smitovania Božieho ubelit; len že sa onen ruženec, ktorý tento obľúbený ctiteľ Panny Marie wteby byl obdržal, dnešnieho dňa wo wenci, zo srdca uwitom, predstavuje, ktorýchto spolok má ten cieľ, aby každobenným rozjímaniem tajemství sw. ruženca wnowe ožiwil Sežissa a Mariu w srdciach wšestých weriach, zwlaste w srdciach úbow spolku a w srdciach wšestých hriessnikow, ku ktorých obráteniu smeruje žiwý ruženec.

K tomuto tak wznesenému zámeru každý úb spolku má sa mobilil: 1 Dtkenáš, 10 Zbrawás a 1 Sláwa pre zachowanie wiery w katolických krajinách, a pre jej rozšírenie po celom swete.

Usporiadanie žiwého ruženca je weľmi prosté a sobpovedá podobnostwu ruže, ružowého šteplu w ružowej zahrade. Pätnásť spojených osôb, z ktorýchžto jedna je ostatným predstavená, wyobrazuje ružu žiwého ruženca. Takých jedenásť rúž, pob riditeľstwom sebnej ofoby w jedno spojených, predstavuje kwetúci štepl ružowý (záležiaci zo 165 osôb); pätnásť takých kwetúcich šteplow ružowých wyobrazuje zase Marianstú ružowú zahrádku (záležiacu z 2475 osôb). Aby sa ale kráľovnej nebies Panne Marii

náležitá pocta preukázala, ktorá si žiwý ruženec za cieľ wyznačuje, není potrebné, aby sa hneď celá ružowá zahrádka alebo celý kwetúci ružowý štepl utworil; už i jednotliwá ruža z pätnásť skrušsených a pokorných srdc složená je w slawe Matku milosrdenstwa pohnúť, a mnohé milosti stržeňu od Boha nám zísťať.

K dostahnutiu odpustkow, ktoré ráčil pápež Rehor XVI. spolku žiwého ruženca ubelit, je potrebné: 1) aby w tomže spolku bylo 15 osôb; 2) aby byla každá z nich u predstaveného alebo predstavenej za úda spolku zapísaná; 3) aby každý úb spolku každý deň w mesiaci jedno z 15 tajemství ruženca považowal, a jeden Dtkenáš a 10 Zbrawás spôsobom hore spomenutým sa mobilil. Takýmto spôsobom odbaňuje sa ob týchto 15. osôb každý deň celý ruženec (Zštár).

Predstavený alebo predstavená spolku, z 15 osôb záležiaceho dá wylacit 15 tajemství ruženca, na osobitných cedulkách, ktoré domjedna pomiesšane, rozdáju sa každý mesiac w ustanowený deň na žreby (lôsy) pomezji úby. Žestlily sa ale nemobilil wšetke úby šromazbit, tedy sám predstavený alebo predstavená s tromi úbami spolku, — každý 4 tajemství — lôsom táha, jedno pre seba a tri pre neprítomných, ktoré sa im hneď majú odowzdať.

Odpustky, ktoré sa úbow

1) Plnomocné odpustky na prvý slawný deň po wstúpení do bratrstwa.

žiwého ruženca ubeluju.

2) Wšetke odpustky, ktoré sa ctiteľom sw. ruženca dosawá ubetowaly, a sú naslebujuce:

Wsseet meriaci kedýkolwek sá tretinu Marianského zoltára s pobožnosťou a kajúcim srdcom pomodlia, a ebdržia odpustky na 5 rokov a päťkrát 40 dní, ktoré Cirkev s IV., pápež, dňa 12. Mája roku 1470 udelil. — Benedikt XIII. dňa 13. Apríla roku 1726 wsseťkým kresťanom obojeho pohlawia, ktorí sá 15 desiatkowsý ruženec alebo len tretiu čiastku z neho (t. j. 50 Zdravá sowa a 5 Dčená sowa) pobožne pomodlia, za každé Zdravás odpustky na 100 dní udelil. — Kdo sá ale každý deň pres celý rok tenže ruženec, alebo i tretinu z neho pomodli, wyssoweda, swiatost oltárnu prijme, za jednotu medzi kresťanskými kniežatmi, za wykorenenie sacrstwa a za powyšsenie Cirkwe swätej katolickej pomodli, obdrží raz w roku w ktorýkolwek deň plnomocné odpustky, ktoré sá môžu i zomrelým sdelit. Dokladá ale tento pápež, že k obdržaniu spomenutých odpustkow, ruženec sá musť od knáza s Dominikánskej rehole alebo od ktoréhokolwek iného, k tomu splnomocneného knáza poswásit. — Pritom k obdržaniu týchto odpustkow požáduje sá newyhnutne rozjímánie o tajemstwe wykupenia nášeho, jako to Benedikt XIII. dňa 13. Augusta r. 1726 ustanowil. — Pobožným pomodleniem sá Korunky Marianskej čili Brigitského ruženca môžu sá za každý Dčenás, Zdravás, Werim w Boha odpustky na 100 dní obdržať. Toto ustanowil Lew X. dňa 15. Juliusa r. 1515. Kdo sá aspon 5 desiatok tohoto ruženca každodenne pomodli, ten môže jednkrát w rok upod hore dowedenými wýminkami na ktorýkolwek deň plnomocné odpustky obdržať, ktoré sá môžu tiež i zomrelým w Pánu sdelit. Tak ustanowil Kliment XI. dňa 22. Septembra r. 1714. Ruženec taký musť byť od knáza z Brigitskej rehole, alebo i od druhého k tomu splno-

mocného poswáceny. Odpustky na 100 dní, ktoréžto sá udelusú na každé zrnko Brigitského ruženca, spolu dosáhuje i ten, ktorý by sá wsseťkých sseť desiatok úplna nepomodli; wyproti tomu ale pri ruženci sw. Dominika odpustky na 100 dní, ktoréžto sú na každý Dčenás a Zdravás pripojené, môžu sá len pomodleniem wsseťkých 5 desiatok obdržať.

3) Odpustky na 100 dní za každým, kedýkolwek w robotné dni wydelenú sebe čiastku sá pomodliť.

4) Odpustky na 7. rokov a a 7. sstýrcat dní w nedele a swiatky, jako tiež i každý deň pod oktáwou Božieho narodzenia, weliksnoci, na nebewstúpenie Krista Pána, na zoslánie Duchá Sw., Božieho Tela a na swiatky narodzenia a počátia bla-hosl. Panny Marie.

5) Plnomocné odpustky na weliké slawnosti, jako: na Božie narodzenie, obrezánie (nowý rok), sw. troch kráľow, na welikúnoc, na nebewstúpenie Krista Pána, na turcie, najsw. Trojicu, Božie Tela, na Petra a Pawla a wsseťkých Swätých, podobne na wsseťky weliké i mensšie slawnosti prebl. Panny Marie, a tretiu nedelu každého mesiaca.

Plnomocné odpustky môžu sá tiež i zomrelým sdelit. — K tomu je ale potrebné sá spowedať (w pomenované dni) prijímať a w jednom aspon kostole obyčijnú odpustkowú modlitbu wykonať.

I nemocní môžu tamtie poznamenané odpustky obdržať, jestliže modlitby a skutky wykonajú, ktoré im spowedný otec, k tomuto cieľu strže nich zwolensý, predpisse.

Wstáb z listu pápeža Rehora XVI. dňa 27. Januára r. 1832 na biskupow wydaného,

Žitánie k sw. Dominikowi, prvému zvesťovateľovi sw. ruženca.

Pane, }
Krisťe, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Krisťe, }
uľuď nás!
wyslyš nás!

Synu Stworiteľu náš, Bože,
Synu Wykupiteľu náš, Bože,
Duchu Swätý, Posväťiteľu náš, Bože, } smiluj sa nad námi!

Sw. Maria kráľovno ruženca,
Swätý Dominiku, miláčku Marie,
Porliteľu za česť Božiu,

Napomáhateľu ľudského spasenia,
Horlivý hlasateľu katolíckého učenia,

Mocný obrancu pravej cirkve,

Dobyláštmi ctiteľu Panny Marie,

Ktorého sama Matka Božia naučila modliť sa ruženec,

Ktorý si pre túto pobožnosť tolko trápení podstúpil,

Ktorý si preto wšetkým neschybníkom trň w očiach byl,

Ktorý si strže to mnohých kacírow obrátil,

Ktorý si tým mnohé zárazy činil,

Ktorý si i mŕtvých k životu kriesil,

Ktorý si wždy býwal najponíženejší,

Ktorý si wždy býwal najtichší,

Ktorý si swätú čistotu až do konca neporúsenú zachoval,

Ktorý si i nám ruženec swätý poručil,

Swätý Dominiku ochrancu a orodovníku náš,

Abysme Ježiša a Mariu tak wrúčne, jako ty, milovali,

Abysme ich tak horlivo, jako ty, nasledovali,

Abysme sa tak, jako ty, zapierali,

Abysme križ swój tak ubatne, jako ty, nesli,

Abysme tak, jako ty, beblili a sa modlili.

Abysme sa w poníženosti naproti Bohu tak, jako ty, cwtikli,

Abysme wľidnosť naproti bližným nassim tak, jako ty,

preukazovali,

Abysme i nassim najwätším nepriateľom tak, jako ty,

radi odpúšťali,

Abysme wšetko z lásky k Bohu tak, jako ty, podujímali,

Abysme powolaniu tak, jako ty, werni ostali a Boha

milovali,

oroduj za nás!

wšyroš n. milosť ob Ježiša a Marie!

Abysme modlitbu tak, jako ty, milovali a konali,
 Abysme sá Ježíšowi w najswátejšej swiatosti oltárnej tak,
     jako ty, klanali,
 Abysme ho tak hodne, jako ty, prijímali,
 Abysme Mariu tak srdečne, jako ty, milovali,
 Abysme jej byli tak detinsky, jako ty, oddaní,
 Abysme tak čistotne každy podlä stavu swojeho, jako ty,
     byli živi,
 Abysme byli tak, jako ty, trpezliwi a spokojni,
 Abysme byli tak, jako ty, kajúci,
 Abysme byli tak, jako ty, w dobrom stáli,
 Abysme tak, jako ty, wiewu sflastne zachowali,
 Abysme tak, jako ty, boj dobojowali,
 Abysme tak, jako ty, beh nás dokonali,
 Abysme tak, jako ty, korunu sprawedlnosti obdržali,
 Baránku Boží, který snímaš hriechy sweta, odpust nám, Pane!
 Baránku Boží, který snímaš hriechy sweta, uslyš nás, Pane!
 Baránku Boží, který snímaš hriechy sweta, smiluj sá nad
     námi, Pane!

wypros nám milosti ob Ježíš a Marie!

Kriste, { uslyš nás!
           { wyslyš nás!
 Pane, {
 Kriste, { smiluj sá nad námi!
 Pane, {

Zbrawás atb.

M o d l i t b a. — O Bože! který si cirkew Swoju
 swátú sfrze zásluhy a učenie sw. Dominika wyznawača
 ošwietil, daj, bysme jeho orodowaniem časnu pomoc
 dostali, a w duchowných wecach prospěch činili.

Swátý Dominiku! arcioctce ružencowej pobožno-
 sti, ktorého sama Rodička Božia naučila modlit sá
 žiwý ruženec: wzhľadni na nás s dobrotou a láskou,
 s ktorou si každému ochotne prišpiechal a wšsetko wšset-
 kým učineny byl, abys wšsetkých Kristu získal. O nič
 iné tá neprosime, jako o to, k čemu si národ Boží
 wždy napominal: wypros nám opravdiwe kajúceho
 ducha, wytrwalosti w dobrom až do końca, ochranu
 Panny Marie a uprimného srdca, detinskej bdwery k
 nej, abysme podlä jej žiadosti Ježíšu Kristu kajúcim

ŕdcom slúžili, hriechom, swetu a žiadosťami jeho odomreli, život wedli, ktorý je wedlä Božského ŕdca Ježiŕa a najswätejšieho ŕdca Marie, a tak w swätej tichoŕti a poníženosti tieto najswätejšie ŕdca nasledujú, Bohu ŕa tak, jako Ježiš a Maria, lúbili. Wypros nám tiež u najčistejšej panenŕkej Rodičky Božej a u newinného Baránka Božieho čnosť swätej čistoty, zdržanliwosti, miernosti, múdroŕti, udatnosti a wŕŕetky ty čnosti, ktorými ŕa ti Ježiš a Maria tak welmi lúbili, horliwosť w rozjímání a rozŕŕirowání, pobožnosť w modlení—ŕa sw. ruženca, ktorehožto údowie ŕme.

Porúčame ŕa do modliaceho—ŕa ŕpojenia celého ružencomého braterŕtwa, ktore bude ob časow Tvojeho ŕlawného pôsobenia na zemi až do konca sweta ŕotrwáwať.

Podobne tiež celú žiwú ružencomú zahradku a každy jednotný líŕtok ŕw. rúž, — wŕŕetkych bratow a sestry — ktore ŕ podobnou pobožnosťou ŕw. Pannu etia a Ježiŕa, jako Boha welebia, do modlitieb swojich zatwárame, abyŕme byli wŕŕeci ŕ Ježiŕom a Mariou jednej myŕle. — Powol tento duchowný swäzok láŕŕky a wyslyš nassu obecnu modlitbu, Bože Otče, Synu i Duchu Swätý! Amen.

Na deň blahoŕlawenej Panny Marie ochrannej

(w 2 nebelu meŕŕaca Decembra).

Poučenie. — Swiatok tento nice u Boha w Španielsku; te- byl počiatocne ob roku 1701, | prw ale roku 1725 bo ustanowil acte naslabaŕŕ. Marie Panny, | pápež Benedikt XIII. pre celú jakožto ochrannelkyne a orodow- | Cirkew.

Modlitba cirkewná. (ŕá sama, ktora na deň blahoŕl. P. Marie snežnej na strane 656.)

Na deň Marie Loreťanskej (10 Decembra).

Poučenie. — Swiatok tento | deli do Terŕali w Dalmácii a je ŕlawnosť poswäceniä Lo- | obtuť r. 1295 bo Loretu, t. j. bo ŕkola w Lorete, w zemi pá- | hájka, ktorý istej nábožnej panej pežŕkej, o ktoromžto nábožná po- | menom Loreto prislúchal, ŕbež- weŕt wypráva, že je to vlastne | to až pobneť, ŕ bohatým krásnym kápluka prestavená ž príbýtku | obrazom Marie Panny (ob ma- Marie Panny w Nazarete, kto- | liara Rafaela) wo welikej uctiwo- rúžto praj roku 1291 prenegli an- | ŕti ŕa zachwáwa. — ŕlawnosť

Marie Lorentínskej byla ustanovená w shromáždění kardinálow r. 1669 na 10. Decembra. Pápež Inocent XIII. r. 1710 i vlastnú sw. msju na túto slávnosť uspro-

riadal. — Oblub má svoje meno i verejná pobožnosť k úcte Marie Panny, totižto: litánie Lorentínske.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý si dom blažhoslawenej Marie Panny strze tajemstvo wtelenia Slowa wečného milostive poswätil a do lóna Cirkwe Swojej pobitwne zložil: popraj, aby sme, oddelení od stánkow hriechow, hodni byli, stať sa obywatelmi Tvojeho swätého Domu. Strze tohože Pána nasseho atb. Amen.

Na deň obetowania Panny Marie (21. Nowembra).

P o u č e n i e. — Maria byla esse wo veľmi mladom weku, keď zbora oswietená a posilnená pewné predsawzátie učinila, odreknúť sa sweta i jeho rozkoši; a preto šla so svojimi pobožnými rodičmi do Jeruzalema, službe Pána sa obelovať. Slobodný staw býwal u židow w potupe, a nepodobnosť w manželstwe býwala za tresť Boží považovaná. Maria, ob Duča Sw. poučená, nebhala na tento predsudok národu swojeho. Ona jawila najswätšiu wážnosť k stawu panenskému, i učinila slúb wečitej čistoty. Maria sotrwáwala w tomto swojom predsawzátí; lebo keď jej nešťor anbel zwestowal, že sa stane Matkou Božou, len wtedy prímolila k tomu, keď ju uštil, že strze moc Božiu jej

čistota ani najmenej nebude postwrnená. — Swiatol tento presiel z cirkwe wýchodnej, kdežto ob roku 730 sa tonal. W Ríme sláwil ho najprw Kežor XI. roku 1372, wšak ale pre celú Cirkwe ho len Sixt V. r. 1585 ustanovil. Zakkabá sa on jako slávnosť obetowania Krista Pána na jatkone Rossifšowom (III. Rozš. 12, 5—8). Oblub i úwob festinediel, a sem i tam i obetowanie dieťaťa na oltári majú swój pôwob. — Za príkladom P. Marie máme sa i my Pánu Bohu obetovať: máme sa totižto jako živé chrámy Božie, jakýmizto sme sa pri Erste sw. Kali, považovať, a jako také čisto a swäte zachovať.

M o d l i t b a. — O najswätejšia Panno Maria! buď na deň obetowania twojeho tisíckrát odo mná pozdrawená. Pamätuj, s jakou žiadosťou si očakáwala ten deň, w ktorom bys sa mohla sproštit nepokoja a hluku sweta tohoto a slúžiť Bohu w pokoji a samote. Pamätuj, s jakou radosťou si šla so svojimi rodičmi z Nazaretu do Jeruzalema. Pamätuj, s jakou láskou a ochotnosťou si sa tam w chráme Bohu obetowala, a jeho službe duffu i telo, rozum i srdce a wšsetke smysly i mocnosti svoje poswätila. — Pamätuj tiež, ó Panno! jak bohate sa ti odmenil Pán Boh za túto

twoju obeť, keď tá w tú samú hodinu naplnil sladkosťou na tele i na duši. Všsetko toto pripomínam, ó Maria! s tou pokornou prosbou: bys mne milosti u Boha wyprositi ráčila, abych sa i já jeho služby obetowal (a). Já som sa mu síce už mnohokrát obetowal (a), ale zase som len od neho odstúpil (a). Lež wčil už žellem nad tým; a preto dnes, jakožto na deň pamiatky obetowania twojeho esste jedenkrát chcem nawždy srdce su oje Bohu obetowat. Ponewáč ale já to nemôžem sám (a) hodne učiniť: tedy prosím teba, ó Maria! obetuj ty sama miesto mnä srdce moje Bohu, a pros ho, aby on toto láskou Swojou zapálil a milosťou Swojou naplnil ráčil.

Wás tiež najswätejši rodičowie Panny Marie, Joachyme a Anno! prosím, sŕdze tú wybornú čnosť, ktorú ste dnes projawili, keď ste Otcu nebeskému swoju jedinkú dcéruffka, jakožto jedinké potessenie swoje obetowali: obetujte tiež i mnä Bohu tak, aby mä už nič wiae nemohlo na tomto swete od neho odlúčiť. Amen.

M o b l i t b a c i r k e w n á . — Bože! si ktorý chceš, aby preb-
blahoslavená a vždy čistá Panna Maria byla, jako přibytosť
Ducha Swätého w chráme predstavená: popraj nám, prosíme,
aby sme sŕdze jej orobowanie do chrámu sláwy Twojej jednúc
prijatými byt zaslúžili. Sŕdze Pána nasseho atd. Amen.

Swätý dewiatnik o neposŕwrnenom sŕdci blahosl. P. Marie
(portá Nogalla).

P o u č e n i e . — Čo prospeje
človeku, keď Boha ústama wýywa,
srdce ale wzbálené má ob neho?
Zo srdca treba weriť, zo srdca
Boha milowat. Wiera a pobož-
nosť má swój základ w sŕdci, zo
srdca pochádza každý dobrý cit,
každá bohumilá čnosť. Z čoho na-
sleduje: 1) že je človek tým sta-
točnejšii a čnosťivejšii sám w sebe;
2) tým bodnejšii cit a lásky preb
Bohom a ľubmi: čím je lepšieho
srdca; 3) že je wzbelenie srdca
základom všetkej čnosťivosti a

opravidlivej sŕchetnosti, meritkom
wnútrnej ceny človeka, a tak i
hodnosti, cit a lásky preb Bohom
a ľubmi, konečne ale wýminkou
wečného spasenia.

Každý kto tyto tri weci porwa-
žuje, zbadá z jednej strany, jaký
má smysel pobožné ctenie nepo-
sŕwrneného srdca blahoslavenej
Panny Marie? z druhej strany,
jakým duchom máme túto pobož-
nosť odbarowat? Máme totižto
neposŕwrnené srdce bl. Panny z
troch obládow pozorowat. Máme

pozorovať: 1) jaké, jak swäté, ponížené, milostivé a čisté má srdce bl. Panna Maria? — 2) jakéj eti a lásky je pred Bohom i ľuďmi hodná z oblady toľkých vzneseností srdca svojsého? a 3) potrebné je, aby sme nasse srdcia a a túžby srde nassich i neposkwrnenému srdcu bl. Panny prirownali, a pobla toho srdce svoje wzdelávali; aby sme sa tak z oblady sebä samých dobrými a statočnými kresťanmi, z oblady ale Boha, jebo Welebnosti milými a wečného spasenia bodnými stali.

Z wyswetlenia tohoto widno: jaký ma smysel „*To w a r y s t w o n e p o s k w r n e n é h o s r d c a b l. P a n n y.*“ Epsóá sa totižto dwa-ja, traja alebo i viac w mene Jeziffa s ostatnými, a stá alebo tisícce takových založia jeden spolok, ktorý si wystawi za hesslo neposkwrnené srdce bl. Panny, ku ktoréhožto eteni u sa sbednocujú, čo je zaisť eti i pred Bohom i pred ľuďmi hodné; i čože môže byť dôstojnejšieho, čo wznesenejšieho, zwláštie pre poblawie ženskké, jako sbednocowať sa ku pocte srdca tobo, w ktorom wssietky čnosti ženskké (i panien i žien i wdów) w najwysš pobitwuhodnei welikosti sa jawi? a srdce toto si oni za príklad nasledowania wymolia, lebo ono zaisť za dokonale zrkadlo slúži každému čloweku pri wzdeláwaní srdca swojsého; — w nom i nádej swoju sfladajú, dobre we-

tlac: je bl. Panna z oblady swojsého slawného srdca, súc w milosti u Boha, ob tohoto nám swojtu prímlúwaníem welmi mnoho wzziadať môže; ponewáľ ale nás materinským srdcom miluje, swoju prímluwu nám neobopre, jestli sa len k nej utíame.

Z tejto príčiny prosím was, werní (a) kresťani (ky)! učíte i wy smáwu s neposkwrneným srdcem bl. Panny a na toto weliké swäté srdce patrite! w srdce toto sa wmyslite a wčítte, s nim sa sbednoťte, ano si ho priwlastnite. Dno mysľ wasu rozniť, cit wás rozbdchné, srdce wasse powznesie, dosilni, potessi. — Jaká dôstojnosť, jaká rabosť, ku ktorejto bylo jej srdce powznesené; jaká bolesť, w ktorejto ono bylo ponorené, jaká strasť, w ktorejto ono bylo zkusšené, jaká útecha, jaký nebeský pokoj, ktorýmžto ono bylo naplnené! Tak i was nič nemóže potkat welikého alebo nízkeho, nič radostného alebo bolestného, čoby was rozbusnelo alebo zarmútilo, budete-li žit pobla srdca Marie! Na was bude wssietka čnosť, wssietka ženská spanilosť, budete-li etik a milowať srdce Marie, a w tejto úcte a láske si ho priwlastnowať. — Uprimne wám tu porúčam tento „*swätý bewlatník,*“ ktorý móžete wykonawať alebo pres 9 sobót, alebo razom za bewať dni. Pred každým rozlúmaníem pomoblitte sa nasledujúce moblitby:

M o d l i t b y p r e d r o z j í m a n í e m . Wssemohúci, wečný Bože! ktorý si ku potesseniu a k spaseniu wssietkých briessnikow najswätejšie a najsladšie srdce Panny Marie Božskému srdcu Swojsého najmilejšieho Syna, Jeziffa Krista, w láske a milosrdenstwe najpobobnejšie učiniť ráčil: popraj milostive, by wsseci, ktorí pamiatku najsladšieho a najlaskawejšieho srdca jej eti tu na zemi tiež srdcu Jeziffowmu podobnými a nekdy trálowstwa Swojsého učástnými učinení bili.

Wšsemohúci Bože! darcu wšsetkého dobrého, wdäky Ti vzdávam za wšsetke milosti, ktorými si bl. P. Mariu obdaril, a za wšsetke dobrodenia, ktoré z ohľadu jej zásluh, s ktorýmižto si sa milou stala, na jej prímluvu Svojim werným udeľuješ! J já sa w mene tejže bl. Panny poníženým srdcom k Tebe utíkam a pokorne žiadam: popraj mi Tvojej milosti, abych toto rozjímanie k sláwe Tvojej a k prospechu mojeho wčného spašenia wykonať mohol (a).

O požehnaná, milosti plná Panno Maria! z ktorýchto najčistejšej krvi Syn Boží pôsobením Ducha Sv. telo wziat ráčil: sŕdze tú náklonnosť materinskú, ktorú si k tomuto najswätejšiemu Synu mala, tá prosím: wyžiadať mi u neho od wšsetkého zlého čisté a ku wšsetkému dobrému naklonené srdce. Pomni, že ti Boh z tej príčiny tak dobrotivé, ľaskavé a milosrdné, srdcu Ježišowmu podobné srdce dať ráčil, abyš byla utocíštte hriessnikow a potešitelkyňa zarmútených a utísknutých. Zwlašte ale, ó najswätejšia Panno a Matko Božia! w hodinu smrti mojej buď mi svojou prímluwou na pomoci, aby wšsetke úklady nepriateľa pekelného byly wtedy odo mnä zapudené a wšsetky horkosti smrti sŕdze sladkosť srdca twojeho w príjemnosť obrátené.

I. Rozjímanie. O neposŕkwrnenom srdci Marie.

Písané je, že „wšsetka sláva dcéry kráľowskej je w wnútoru.“ (Zalm 44, 14.) Rozwážuj tu, jať slavná je bl. P. Maria z ohľadu svojeho neposŕkwrneného srdca. Sw. písmo prawi: že „neporussenosť (čloweka) najbližším učiní k Bohu.“ (Kn. Múd. 6, 20). Už toto o nassej zratenej a opät nadohubnutej čistote stojí: w jakej teby blízkosti, w jak tuhom spojení bylo s Bohom nekdy neposŕkwrnené srdce Marie?! Táto wlastnosť jej srdca, t. j. neporussená čistota, byla žriedlom a základom wšsetkej jej sláwy. Pre poníženosť srdca svojeho stala sa tým, za čo ju Boh od večnosti wywolil, a k čomu ju sŕdze jej počätie pripravil. Alebo inými slowami: poníženosť

ju učinila Rodičkou Božou; nikdy neporúsená čistota ale uti-
nila ju najhodnejšou Rodičkou Božou natoľko, že Boh s
celou Svojou všemohúcnosťou a múdrosťou nemohol hod-
nejšej stvorit. — Srdce Marie je tak čisté, že není ani naj-
menším hriechom poskvrnené; že ani len stien prvorodzeného
hriechu na ňu padnúť nemohol; tak je čisté, že sa w ňom ani
len najmensej náklonnosti k hriechu nenachádzalo; tak je čisté,
že ho k hriechu wábacia žiadost nikdy nenadivila. Ano nepo-
rúsenosť jej srdca môže sa nejakým spôsobom neporúsenosti
srdca Ježišowho pripodobniť; lebo srdce Marie, podobne jako
srdce Ježišowo, je bez hriechu, s tým rozdielom: že srdce Ježi-
šowo od prirodzenia, Marie ale strže milosť je neposkvrnené.

Pozri wšil sama na seba, ó dusšo kresťanská! nech ti srdce
Marie slúži za zrkadlo, w ktoromžto by si srdce Svoje vidieť
a skusovať mohla! Ó jaký to pohľad! keď bys vidieť musela,
že srdce tvoje hriechami je sprznené! A či tak w takomto kvaše
mieniš i napozatým srdce svoje nechať? Můžeš-li sa tak cho-
vať, abys ho poriad novými hriechami osflivila? Či už raz
nezatneš tak žit, abys nečistotu zo srdca Svojeho slzami ka-
júcnosti zmyla, a takto očistené srdce Bohu, jakožto záloh po-
lepšenia života obetowala? — Ano, áno! lež ty odpovieš,
že „Boh hriessnikow newyslyši“ (Ján. 9, 31). A weru je tak;
w prosbách ich radosti nenachádza. A prečo? Preto, že ich
modlitba pochádza z nečistých úst, a esťte z nečistejšieho srdca.
Čo tedy máme činiť, ponewáč sme z wätšej stránky biedni
hriessnici a nečistého srdca? Nebudme preto malomyseľní,
máme sa kam obrátiť, je srdce, ku ktorému sa utíkať môžeme.
Srdce Marie je celkom čisté a není na ňom žiadnej poskvr-
ny; nič sa na ňom nenachodí, doby sa Bohu nekúbiło; není
tedy príčiny, pre ktorú by Boh srdce toto zapomrhnul, a pre
ktorú by ho odoprenkem toho, o čo prosi, zarmútil. A tomuto
tedy neposkvrnenému materinskému srdcu sa utíkať, nech
sa ono za nás u Pána Boha prímlúwa a Boha za nás prosi;
w srdci tomto a stržeň wyslyšani budeme, buď bysme sa strže
nasse hriechy srdca tohoto i nehodnými stali. Už ale prijme-
li i mnä srdce toto? Prijme i teba, jak si hriechy zosfliwíš, a
opravdiwé polepšenie života zaslúbiš. „Blož náklonnosť k zlé-
mu,“ prawi jeden sw. otec: „a w Marii matku naležneš.“

M o d l i t b a. — Najčistejšie srdce Marie! pro-
ším tá z hlbokosti srdca mojeho, očisť nečisté srdce

moje; wlej do neho neukojiteľnú nenávisť proti hriechn. S najblahošlawenejšie srdce, ktoré si ani bedičným hriechnom porušené nebylo, wypros mi tú milosť od Boha, abych sa aspon skutočných, obzwláštne ale smrteľných hriechnow wystríhať mohol (a)! S najswätejšie srdce! ochraňuj srdce moje od hriechnu smrteľného na weky! Amen.

Pewne sľubujem: že sa napotom budem 1) hriechnu a každej k hriechnu slájšacej príležitosťi chrániť; 2) že powinnosťi kresťansté werne a swobodnie vyplním, a wšsemožne sa usilowať budem, abych strže neposkwrnený život w dobrom prospiewal (a). 3) Ebecm napozatým w ochrane neposkwrneného srdca bl. Panny žit i umrieť. Zbrawas atd.

II. Rozjímanie. S najswätejšom srdci Marie.

Rozjímaj, dusšo kresťanská! swiatosť srdca bl. Panny. Maria totišto s milosťou neporuffenosti srdca swojeho najwernejšie a najhorliwejšie spoluúčinkowanie neprestajne spojowala, strže čo tú najwätšiu, jakú stworenie len dostahnul môže, swiatosť dostabla. A táto znamenitá wlastnosť srdca bl. Panny Marie je zwláštne tá jeho wyznesenosť, ktorá ho najwätššej lásky a cti hodným čini. Po srdci Jezissa, Syna Božieho, medzi wšsetkými srdcami najdobonalejšie a najswätejšie je srdce Marie, Matky Božej, ba áno srdce toto je chrámom wšsetkej swiatosti; lebo čo i wšsetkých Swätých, ba i samých andeľských chđrow a serafimských zástupow swiatosť domjedna wewzeme, prebca sa táto k swiatosti Marie ani z daleka prirownáť nemôže; na ňu sa zaisť weľmi wztáhowať môžu tie Szalamonowe slowá: „Mnohé dcery shromažďowaly si bohatstvo, lež ty si prewššila wšsetky (Prísł. 31, 29), ktoréžto slowá i sw. Bonawentúra o nej nasledujúcim spôsobom wyswetkowal: „Rozumejme,“ pisse tento sw. učiteľ: „pod dcérami, buď dusse bohabojných, buď čistých andeľských duchow, neprewššila-li Maria wšsetkých hojnosťou swiatosti a milosti swjej?“

Jestliže ale srdce Marie je najswätejšie, ba i samej swiatosti chrámom, tedy na ňom najwätššie zakúbenie Božie spočíwa. Ale Maria zakúbenie toto i najlepšie zná použiť; lebo ona od Boha jedine to prosi, čo sa srdcu jeho kúbi, ponewáť predo wšsetkým to žiada, čo je nám najpotrebnejšie, totišto poswácenie nasse. A Pán Boh jej prosbu neoslyší; lebo prosbám jej, jej swiatosť neodolateľnú moc dodáwa. Preto nás i Cirkew sw. učí k Marii sa utíkať takto: „Swätá Ma-

ria, Matko Božia pros za nás hriessnych!“ súc o tom presvedčena, že prímluva Matky viac prospeje u Boha, lež wšetky prosby Swätých a andelow.

Keď sebä samu považíš, duffo moja! Š jak veľikú dôweru máš w sebe wzbudíš k srdcu Marie; dôweru, dlá ktorej bys w každej potrebe a úzkosti w ňom utočisse hlädala?! Za starobáwna býwaly chrámy miestom bezpečnosti, w ktorých to neschastlivci a hriessnici utočisse hlädali; i my máme miesto utočissa! Duffe truchliwé! w srdci Marie, jakožto w chráme swiatosti hlädajte w každej potrebe utočisse waffe, w ňom hlädajte spasenie, w ňom potessenie; nikdy tohoto srdca zatworeného nenájdete; ponewiät Maria milosrdenstwo srdca swojeho nikomu neodopre.

M o d l i t b a. — Najswätejšie srdce bl. Panny! prímluwaj sa za moju hriessnu duffu u Boha, a ukry množstwo hriechow mojich hojnosťou Swojej swiatosti, abych to, čo pre hriechy moje nemôžem, sfrze tvoju prímluwu a zásluhy obdržať mohol (a). Amen.

Pewne sľubujem: 1) že sa budem usilowať, abych za príkladom blaž. Panny, s milosťou Duchu Sw. bez prestania a werne spolučníkujúc, zo dňa na deň w poswäcujúcej milosti prospiewal (a); 2) že na úmysel tento w prvú jobotu alebo nedelu každého mesiaca k sw. spowedi a prísmantu pristúpim; 3) že každý deň ráno, hneď jako stanem, wšetky moje myšlienky, city a wšetko, čokoľwek budem w ten deň činil, to budem nasswätejšiemu srdcu Marie obetowať, abych tak w spojení s týmto wólou Božiu wo wšetkom swäte vyplnil (a), a pobja jeho swätej wôle až do smrti sa spravowať (a). — Zdravás atb.

III. Rozjímanie. Š najposluffnejšom srdci Marie.

Ejhlä, duffo, kresťanskä! jak posluffným a ponížným srdcom bl. Panna slúži Bohu a jeho swätým príkazom, tak, že ich wšdy, bár sa na ňu newyžahowaly, a k ich zachowawaniu powinná nebyla, vyplnila. Príklad tohoto dala, keď akokoľwek súc neposstwrnenä, natoľko sa uponížil powinná nebyla, predca sa w chráme ustanowila, a tak iným ženám podobne poddala sa zákonu očisťowania. Hlä, tu Matka plní to, čo je o Synowi písané: „Zákon Boží je w srdci mojom.“ (Žalm. 30.). Kež ponížené srdce Marie nie len Pánu wsehómira posluffné bylo, ale i ľudom sa pre Boha pobjložilo. Príklad tohoto ná Marii máme, keď tú tážkú cestu do Betlehema so sw. Jozefom, ženichom svojim, konala, aby swetstého, pri tom este pohanského panownika, poslúchla; ona, panownica wšetkých panowníkw, kráľowna neba a zeme.

Dusťo kresťanská! tak poslušné a ponížené by malo byť i naše srdce, a sice ponajprv Bohu, potom ale ľudom, ktorýchto Boh nad nami ustanovil, totižto rodičom, cirkevným a svetským hodnostárom, a všetkým zákonným predstaveným; týchto všetkých máme poslúchať vo všetkom, čo sa so zákonom Božím srovnáva, nedbajúc na ich poklesty a chyby. Kdo biskupom a knázom poslúcha, Boha poslúcha, o čom nás sám Kristus Pán uisťuje, keď apoštolom praví: „kto vás slyší, mná slyší, a kto vás zapovrhne, mná zapovrhne“ (Luk. 10, 16.). Podobne i to je vôľa Božia, aby sme i vrchnosti svetšej poslušní byli, pokud sa nariadenia, strže túto učinené, príkazom Cirkve neprotiavia. Tak to prikazuje sv. Pavel: „Nech sa tedy každý podrobí moci svetšej vrchnosti“ (Rim. 13.). A priam táto vrchnosť, nech si je ona jako chce mierna, alebo prisna, od Boha je ustanovená. „Kdo sa tedy tejto protiaví, nariadeniu Božiemu sa protiaví“ (Tamže.). Buďme tedy prozreteľní, poslušní a k učeniu náchylní; čiňme dobré z lásky k Bohu; v predstavených ctíme samého Ježiša Krista, a tak sa nám járho poslušnosti sladkým stane; buďme i o tom istí, že nás ten, strže ktorého králi a mocnári panujú, nedopusti nad mieru utláčať.

M o d l i t b a. — Najposlušnejšie srdce Marie! vzdial, ať vzdial odo mná zlé, neposlušné a kruté srdce moje! Vypros mi ale dobré a k plneniu jak zákonow Božích, tak tiež príkazow vrchnosti svetšej vždy ochotné srdce; prosím tá, vypros mi u Boha milosť poslušnosti. Ó najmilostivejšia Matko! predstav najposlušnejšie srdce Svoje Synu svojemu, Ježišowi, a primlúvaj sa za mná w tejto záležitosti . . . ; lebo srdce Božie je w tvojich rukách. Čo tvoje srdce chce, i Božie chce, ponewác čo jeho srdce chce, to si ty vždycky chceš. Nečolwek srdce toto už wčil na pravici Boha Otca najwätšou sláwou obklúčené prebýwa; ničmenej ale ono nezabúdzá na to, že je srdce Syna tvojeho, ktorý je matke vždy poslušnosťou podľžný. Potrebuješ tedy tvoju tak veľikú moc u srdca Ježišowho, ktorý Synom tvojim zůstáva na weky wekow. Amen.

Podne sľubujem: že budem; 1) rodičom a všetkým mojich preb-

stavených etí a svedomite poslúchal; 2) zvlášte ale že budem z poslušnosti naproti zákonom cirkevným w nebelu a wo swiatok ráno kážen a msu swätú riadne slyšat, po poludní ale že budem na od-polubňassích službách Božích prítomný (á), že pôsty svedomite zachowám, a wšetko, čokoľvek mi môj duchowný otec a spowebelník powie, tak, jako wólku Božiu vyplním; 3) že budem i wtrchnosti swetskú wo wecach swetských svedomite poslúchal. — Zbravás atb.

IV. Rozjímanie. O najponiženejšom srdci Marie.

Pohládni s uctivosťou, dusso kresťanská! na najstwelejšiu čnosť bl. Panny, totižto na jej poniženost srdca. Jestli je tážko medzi slavnými wznessenostami srdca nektoreho Swätého rozsúdiť, ktorá by medzi nimi byla wätššia, alebo stwelejšia; doista o mnoho tážšie je rozsúdiť, ktorá je najslawnejšia wznessenost srdca bl. Panny. A ačpráwe medzi mrawnými čnosťami poniženost, medzi Božšými ale láska zasluhuje prednost: predca, jakože oceníme poniženost a welikú lásku srdca blah. Panny? Dna sama, táto najponiženejšia Panna ju ocenila, keď rekla: „Pán wzhládnul na poniženost služebnice Swojej;“ — jakoby byla rekla: tým, čo wo mne celý swet obdivuje, stala som sa strze poniženost; poniženost má na hodnosti Matky Bozej powyšsila. — Tedy poniženost srdca byla tým základom, na ktorom sa jej láska upewnila; „ponewáč,“ prawi Pán: „na toho wšúpi duch môj, až nie na ponižených?“ duch ale Boží je samá láska, ktorú Pán Boh čloweku natoľko udeľuje, natoľko je člowek ponižený.

Pozri už wčil sama na seba, ó dusso kresťanská! Hlá, jak welmi miluje Pán Boh toho, kdo je ponižený! On len ponižených najwiac miluje, a w ich powyšseni tým wätššiu lúbošť nachádza, čím wiac sa ponižujú. Jako je to predca, že si poniženost tak málo wážime, že sme tak málo poníženi, že wždy len samé poklony, hodnosti a wyznatenia wzhládwame, a najmenšie poníženie nás do takého welikého zmätku uwádza? Akkoľvek cítíme duffewnú chudobu nassu a nedostatok opravdiwých čností, predca sa nechceme ponížiti, aby sa takto nad námi Boh smilował, a nám w duffewnej chudobe nassej pomohol. Čo tedy činiť, hriessna dusso moja! keď powážim Welebnost wšsemohúceho Boha? — Medzi Welebnostou jeho a mnou je weliký rozdiel. Tu welmi mocného prímľuwania treba. Toto ale, dusso kresťanská! w srdci Marie nalezneme. Maria práwe z poniženosti swojej je hotowá k tebe sa znížiti, a prosbu twoju wyslyšat; modlitba ale, ktorá z jej poniženého

srdca pochádza, preráža nebesia, a až k samému trónu Božiemu pristupuje, ani sa neoddiali obtuž, poľub milosť Božiu newyprosiť. Keď ale Maria pokorne za hriessne dusse prosi, jej Syn najmilejší nemôže odoprieť prosbu jej materinského srdca, nemôže na ňu patriť bez toho, aby žiadosť jej newyplnil, a newyplnil. Nech je jakákoľvek veľiká milosť, o ktorú sa uchádzáš: pros Mariu, a jej ponížené srdce, ktoré sa za nás primlúva, v potrebách tvojich ti spomôže.

M o d l i t b a. — O najponíženejšie srdce Marie! ponemáť ty sŕtze poníženosť svoju wšsetko môžeš u Boha, a pre túto poníženosť i k najchudobnejším a najnúdznejším hriessnikom sa znižuješ, a neostýchaš sa ich zastávať: prosím tá! vykorení zo srdca mojeho wšsetku pýchu, a wštep do neho poníženosť, ktorá by má Bohu milým (ou) a milosti jeho hodným (ou) učiniť mohla. Ó sladké, ó ponížené srdce materinské! wypoš mi opravdiwú poníženosť srdca, ktorá by so mnou zůstala až do poslednej hodiny života mojeho; wteby doista mi nebude chýbať milosti Božskej, ktorú jedine potrebujem, abych tam prísť mohol (a), kde teba, ó blah. panenská Matko! a Syna tvojeho, Ježiša Krista, z twári w twár uwidím, bez toho, abych kedý od wás byl (a) odlúčený (á). Amen.

Dewne sľubujem: 1) je sa budem usilowať wsoľomyseľnosť, zpárnosť a každý spôsob pýchy zo srdca mojeho vykoreniti, a preto pre márnú chwálu nič nebudem mlúwiť alebo činiť; 2) je budem wiac-trát rozmýšľať o hriechoch mojich, o krehkosti a neobdnosti mojej, abych si zo sebázakúbenia nemyslel (a), že som ja lepší (ia) jako iní, a abych sa sám (a) na seba nespoľlehal (a); 3) je poníženie, zwláštte jak ho pre pravdy wtery a cwičenie pobožnosti trpieť budem, budem tichým a pokojným srdcom bl. Panny, srdcu Ježišowmu obo-towať. — Zbrawás utb.

V. Rozjímanie. O trpezliwom srdci Marie.

Powáž, dusso kresťanská! jak trpezliwým srdcom snássa= la bl. Panna wšsetky úzkosti a trápenia tohoto zemského žiwota. Totižto, bár ona byla Matkou Božou, nad wšsetkých an= delow a ľudí milosti plná, žiwota najčistejšieho, najnewin= nejšieho a najswätejšieho, predca nemohla trápeniu wyhnúť; lež jako jej sladký Syn, Ježiš, akpráwe byl wynešenejší

a swätejšš, nežli wšeci Swätí, predca z wôle Swojeho nebesného Otca musel trpieť najbolestnejšie a najbroznejšie mučy: tak sá to stalo i s bl. Pannou Mariou. Ani Kristus ani Maria za sebä netrpeli, lebo ich život nikdy ani najmenším hriechom nebyl poškvrnený. Ponewáč ale wykúpenie nasse na sebä wzáti dobrowolne, museli trpieť: a sice Kristus Pán preto trpel, aby za hriechy nasse dostučinil; lebo my sami od sebä sme nebyli w stawe, za ne dostučinil; Maria ale trpela, aby matkou nassou byť mohla, tak, jako byla matkou toho, ktorý nás od wečného zatracenia wykúpil. Maria teby musela trpieť, a i trpela: a sice trpela wdäčne; lebo ona Synu swojemu Božšému wo wšetkom podobnou, a tak i mút jeho účästnou matkou byť chcela; trpela dobrowolne, a nie len srdcom pokojným, lež i radostne, a byla hotowá wdäčne i wiac trpieť. Dna, jakožto najčistejšieho života, najnewinnejšia Panna, rada by byla sniesla za nás tú najbroznejšiu smrť so swojim milým Synom! . . .

Keď samo na sebä pohľadneš srdce moje! prečo sá tak búriš, prečo si tak netrzepliwé? Hläd na najtrzepliwějšie srdce Marie; uč sá od neho trzepliwosti, ku ktorej tak täžko priwykáš. Toto najnewinnejšie, toto najswätejšie srdce najbroznejšie trápenia, najtrpejšie bolesti, najtäžšie rany snášat muselo: pod ktorýmižto by ho životná moc tisíckrát byla opustila, lebbby ho prozreteľnosť Božšá zázračným spôsobom nebyla udržala: a ty hriechami obťažené srdce, ktoré si najwätšie pokuty a trápenia a snáb i samé peklo zaslúžilo, nič nechceš trpieť? — Haňbi sá! — Hläd tá najmenšia wec, ktorá sá ti po wůli nestane, je w stawe tä do netrzepliwosti dönieš! Chráň sá netrzepliwosti, lebo kráľowstvo nebeské jedine strze suženia a kríže obdržat möžeš. Ale ani nemysli, žeby kríže a trápenia tak brozné weci byly, jako sá ti zdá, ba práwe trápenie je opravdivé dobré; weď by ho ináč Boh nebyl dopustil na Syna Swojeho milého Jezissa, na jeho najswätejšiu matku Mariu a na iných Swätých. Powáž to pokojnou myslou, a uwidiš, že Bohu za trápenia, ktoré na teba dopúšťa, máš wdäky wzdáwať, ruku, ktorou ti ich podáva. boškwat a prostriedky, ktorými tä tresce, rád (a) mať; uwidiš, že priam ti, ktorých ty za swojich nepriateľow poslabáš, a proti ktorým sá tak mnoho ponosuješ, sú tvoji najwätši dobrodinowie, čo tä od očistcowého ohňa ochraňujú, k wykona-

niu dobrých skutkov ti príležitosti podávajú, a pomáhajú ti, abyš sa tým ľahšie do kráľovstva nebeského dostal (a).

M o d l i t b a. — Pokorne pričádzam k tebe, o bl. Panno Maria! slávim a welebím tvoje utrápené trpezlivé srdce. D jak som byl (a) posawáb zaslepený (á), že som trápeniu a suženiu wšsemožne wyhybowal (a), a pred nim sa hrozil (a), chatrné trápenie, maličká protivnosť, urážlivé slowo, malé zapowrhnutie hned mä do netrzepliwosti doniesly, zarmútil (a) som sä, ostal(a) som malomyseľným(ou) a welmi zmäteným(ou); alebo som sä naproti tomu rozpälil (a), a nesluffnými slowami druhých obrazil (a). S ponojom som pozdwi-hnul (a) ruky k nebu, a za najnessťastliwejšieho člo-weka som sä pokľadal (a). D swätá Božia Kobička! wyslobod mä od tejto hlúposti a zabľudenia; popraj, abyš sä preswedčil (a), žebyš práwe wtedy nessťastli-wým (ou) byl (a), keďbyš nič trpieť nemal (a), lebo byš takto pozbawený (á) byl (a) toho znamenia, po ktorom sä wywoleni Boží poznať môžu; wtedy byš sä neufilowal (a) nasledowať Krista. Prosím tä, ó trpe-žliwá Panno Maria! wypros mi od Ježíssa, Syna two-jeho, abyš sä mohol (a) o tomto preswedčiť, a po-tom ufam, že sä od krížow uatolko odtáhowať nebu-dem, trpezliwým srdcom trpkosti a trápenia tohoto zem-ského žiwota snesiem, a od wšsetkého sä zachránim, čo-by mä mohlo wiesť k zatraceniu. Amen.

Slubujem pewne: 1) že napozatým každj smútok a trápenie ž rúť Pána trpezliwie prijmem, a potojným srdcom bez sklamrania sne-siem; 2) jak mä wolačo nepríjemného potá, wyhlädám w duchu Ježíssa na wrchu oliwetstom a, padnúc k nohám jeho, modlitä sä bu-dem: „Díče môj! je-li možno, nech obide obo mnä kálich tento; wšsak ale nie jako já chcem, ale jako Ty!“ 3) Kebyktowel budem pri mši swätej prítomný (á), prenesiem sä po pozdwihowaní myslientou ku krížu, a každú bledu, starost, búsu, srdce a celý žiwot môj s Mariou Ježíssowi, s Ježíssom ale Dtcowi nebeskému predstawím. Zbrawás atd.

VI. Rozjímanie. D plápolajúcom láskou k Bohu srdci Marie.

Pohládni s uctiwosťou, duffo kresťanská! na bl. Pannu.

Pováž, jako ona srdečne milovala Boha, jako horela láskou k nemu! Všestých tvorow láska k Bohu spoluzjätá neplápolá tak, jako láska srdca Marie. Boh, ktorý srdce toto stvoril, aby ho nad všetke twory milovalo, hneď pri jeho stvorení ho k takej láske spôsobným učinil, k takej srdcia iných ľudí ani po dlhšom čase nie sú spôsobné. Maria v tej dobe, keď v svojom živote počala Ježišsa, poznala najmilostivejšieho Stvoriteľa svojeho, a spolu k nemu sa s najväčšou vnútornou láskou obrátila, a síce tak, že najvznešenejšou láskou plápolajúcich Serafimow prevyššila. Kdo vymera, jať zázračne rástla láska táto v srdci bl. Panny Marie, a jať sa vyjavovala v činoch láskou nadsensých pres celý jej život až po najblazejšie rozlútenie-sa s týmto svetom, ktoré jej plápolajúca láska prístorila? Kebo srdce Marie od lásky onezdravelo a od moci lásky sa pulso.

Pohládni už na seba samu, dušo kresťanská! a pýtuj sa: jako ty miluješ Boha? — S keďby láska, ktorá k Bohu v srdci Marie plápolala, i nasse srdce k wrúcnemu milovaniu Stvoriteľa nasseho zapálila! Jať studené, jať ľadové je srdce nasse k Bohu! naproti tomu ale jať wrele, jať plammé naproti stvoreniam? Ku všetkému je schopné srdce nasse, každému je na pohotowe láska nassa, len Bohu nie; vždy sa musí srdce nasse Bohu protiwiť! Milujeme stvorenia, — a nie Stvoriteľa. Nemilujeme toho, ktorý je nado všetko a jedine lásky nassej hoden! ktorý nás prvej od dávna miloval: miloval už wtedy, keď sme my ho nebyli w stawe milovať, ktorý nás od narodenia nasseho až po dnešni deň ustawične z veľikej Svojej lásky nepočesnými milosťmi a dobrotami obbaril, požeňnal a obšypal.

Motlība. — S plápolajúce láskou k Bohu srdce Marie! ó jať zahanbujesť moju necitelnosť a studenosť! Prosim tá, obmäčči zátvrdilosť srdca mojeho, a wyforeň, čo je w ňom necitelného. Boh mä miluje, tak veľmi miluje! — a já ho tak newrele, tak nedbanlive a tak hladne milujem! — S láskou plápolajúce srdce materinské! už sa tak cítim, jakobychť strze isťry z lásky tvojej wychádzajúce k milowaniu Boha byl zapálený (á). — S Matko! powedz, powedz twojemu Božskému Synu, že ho čcem, áno čcem milovať;

lebo mä on od večnosti miloval, a ž lásky ku mne zomrel, chcem ho napozatým z celého srdca Svojeho milovať. Ano celé srdce, so wšsetkou silou, náklonnosťmi a citmi jemu obetujem; nič nebudem činiť, čoby sä mu nelúbilo; vždy a wo wšsetkom budem jeho swätú wölu hládať, a nalezenú werne plniť. Lež ty láskou plápolajúce materinské srdce! ty ochraňuj srdce moje, a vyplňuj nedostatok lásky mojej, — ty miluj za mnä, a so mnou, tvojeho i mojeho Boha, Stworitela, Wykupitela a Poswätitela. Amen.

Pewne sľubujem: 1) že Boha mojeho nabo wšsetko z celého srdca svojeho milovať budem, a chrániť sä budem, abych ho dobrowolne myšliením, slowom a skutkom neobrazil (a); 2) preto každý deň ráno w spojení so srdcom bl. Panny odowzdám mojemu sladkému Spasiteľowi wšsetky moje myšlienky, žiadosti srdca, pres deň ale wšsetké slowá a skutky z lásky k Bohu podľa jeho swätej wöle spravovať budem; 3) pres deň zwláštne pri mši swätej pod prišľmaniem prosit' budem Pána Ježišsa, aby plameňom lásky welebného srdca Svojeho zapálil srdce moje, abych tak zo dňa na deň wiac a wiac od lásky sweta a stworenia oslobodený (ä), z celého srdca a zo wšsetkej sily jedine mojeho sladkého Spasiteľa nabo wšsetko miloval (a). — Zbravás atd.

VII. Rozjímánie. O lásky plnom srdci Marie naproti nám.

Úcty a dôvery plná dussó kresťanská! pomynes sä k bl. Panne, a rozvažuj, jak wielkou k nám láskou srdce jej horí! Lássa sä dvojako zjavuje: totižto k Bohu, ktorého pre neho samého, a k bližnému, ktorého pre Boha milujeme. Túto dvojakú lásku na najwyššom stupni nachádzame w srdci Marie; ktoré nie len k Bohu najwyššou, lež i k bližnému a celému ľudskému pokoleniu najútlejšou láskou plápolá. Príklad tejto lásky svojej neraz dala Maria; jak náhle sä udá príležitosť bližnému svojemu nečo dobrého učiniť, alebo radu dať, Maria hneď sä dá na cestu, zanechá svoju premilú samotnosť a, neobajúc na neprijemnosti cesty, pres wrchy a doly do mesta Sebron k príbuzným svojim pospiecha, u nich sä za tri mesiace zdržuje, a telesné i dussewné služby im preukazuje. — Maria brachy bar dostala od východných kráľow, lež ona ho hneď chudobným rozdáwa. Pritomná je na swätbe w Káne, a wídiac, že ženíši wína pre hostow nemajú, milosrdenstwom pohnutá Syna svojeho o wíno prosí, a jej Božský Syn, uposluchnuw lásky plné slowá matky Svojej, hostom w potrebe

pomáha, a prvý zážraf na prosbu matky svojej čini, premeniv vodu na víno. — Pritom láska srdca Marie je všeobecna tak, že z nej žiadneho nemytvára, ani tých najväčších nepriateľov svojich, nie obraziteľov Syna Svojeho, nie prenasledovníkov, a mučiteľov jeho, ani samých hriessnikov. Bár toto k ľuďom tak wrúcnou láskou plápolajúce srdce neprebýva už viac na zemi, preto sme v samej veci nič neztratili, ba priam sme vyhrali; lebo keby Maria na zemi byla, to by bylo najviac pár tisíc ľuďom prospessné, keď takto do neba prenesená, je od nás všetkých jednako oddialená, a predca najbližšia a všeobecna matka celého kresťanstva,

Uch k jak veľikému potesseniu nassemu slúži tento pohľad na lásky plné srdce bl. Panny? Nermútte sa, milí bratia, sestry a priateli! Žije esste a miluje nás toto materinské srdce! práve takou útlou miluje synov ľudských, jak pred tým; ba esste lepšie a wrelejšie miluje; lebo wčil lepšie pozná potreby nasse a, súc ku prameňu všetkého dobrého bližšie, môže nám tým rychlejšie a prospessnejšie v biede pomáhať. Ejhla, do neba vzaté srdce Marie je newyslowným bleškom a krásou obtočené priam tak, jako milé, jasné slnce na oblohe nebeskej, ktoré papršleky svojeho swetla na všetky strany rozprestiera, a pred ktorého príjemným teplom žiaden sa utiahnúť nechce. Tak swieti na všetkých ľuďoch z neba srdce Marte, ohriewajúc ich papršlekami lásky svojej. Nie len sprawedliwí obdržujú od nej dary, ale i hriessnici, ba i tí, ktorí sa k nej neukľajú, a čo viac ani na ňu nemyšlia. Ano i neweriaci môžu preukázať milosť, ktoré od sstredného jej srdca obdržali. A ja bych nemal (a) wzbudit w sebe dôweru a lásku k nej?!
M o d l i t b a. —

O milowania najhobnejšie srdce Marie! Ty po srdci Jezussa jediná moja nádejo a dôwero! O jak som šťastliwý (á), že som naleznuł (a) srdce, ktoré má tak wrele, tak útle miluje, ktoré má láskou materinskou miluje, ku ktorému w každej potrebe bez strachu pristúpiť môžem; tak dobré tak možné srdce, ktoré i chce i môže mne čím skôr ku pomoci prispieť. Wšak ale, dobrotiwá Matko! i o tom já dobre wiem, že teba a Syna twojeho člowek len natoľko miluje, natoľko je ono k bližnému svojemu milosrdné, natoľko mu je telesne i dušewne na pomoci, a natoľko je dobré

i k nepriateľom ťvojim. Preto prosím ťa, ó milovania hodná Matko! popraj mi trpezlivosť, krotkosť, ústupnosť a k službe bližných hotovú srdce; vypros mi tú milosť, abych winníkovi svojim zo srdca odpustil (a); popraj, abych tvojemu a Syna tvojeho srdcu častejšie porúčal (a) obrátenie hriechníkov, kacírov a neweriach; končne upomínaj ma častejšie, abych sa za duše v očistci wrúčne modliwal (a), žeby mi tyto, wyslobodivšie sa obtud, od Boha svojim primlúvaním wyprosily to miesto, kdeby sme teba, ó najsladšia Matko! z twári w twár na wety widiel, a Boha s tebou chwálit mohli. Ameň.

Pewne sľubujem: 1) že sa budem w skutkoch telesného a duchowného milosrdenstva podľa možnosti w každej príležitosti cwicit; 2) že to, čoby nerád (a), aby mne druhí činili, ani já druhým nebudem činiť; že nebudem iného ohovárať, jeho chyby pred druhými zjawovať, alebo sa na neho hnevovať; 3) že na obrazenia zabudnem, že sa budem za nepriateľov modlit, že dám pozor, abych žiadneho neobrazil (a), alebo slowom a skutkom nepoborsil (a); 4) že sa budem každú sobotu modlit obzvlášť za obrátenie hriechníkov, kacírov a neweriach, potom že budem seba, Jeho Swiatosti, rímskeho pápeža, mojego biskupa, farára, spowebelnika, celú bojujúcu a trpiacu Cirkew lásky plnému srdcu bl. Panny, a w spojení s týmto, welebnému srdcu Pána Ježiša porúčat. — Zbravás atd.

VIII. Rozjímanie. O pewnom a stálom srdci Marie.

Pohládni, dusso kresťanská! s uctivosťou na bl. Pannu a rozmyšľaj o pewnosti a stálosti jej srdca. Pewný a stály ráz je tá čnosť srdca, ktorá weliké, na česť a sláwu Božiu smerujúce weci pred seba berie, hotová je k najwätšším obeťám, a nedá sa od umierneného dobrého úmyslu žiadnymi prekážkami odstrasiť. Taký byl Ježiš, jeho srdce je najslawnejšii obraz pewného a stáleho rázu. Božskému srdcu Ježiša najbližšia je jeho neposkwrnená Matka so svojim najpewnejšim a najstálejšim srdcom. Od prvého hrdinského skutku svojeho ktorý wtedy wykonala, keď asi w treťom roku života svojeho dom rodičovský zanechala a, obreknúc sa wšetkeho swetského swäzku, napokon sa s celým srdcom na wečnosť Bohu obetowala, dalšii život jej byl, jakoby reťaz welikodussných skutkov, s ktorými pres celý život pewné a stále srdce svoje oswedčowala. Každá čnosť Marie byla welikodussná. Weliko-

dusná, pevná a stála byla jej wiera; lebo nepodvrátne we-
rila, že je Ježiš Boh wšemohúci; bár ho i w Betleheme na
spôsob chudobného a celkom opusteného dieťaťa pred vlastnými
otima plakať widela; bár ho i do Egyptu niesť musela, aby
wraždelym rukám Herodesowým wyhnul; bár ho konečne jako
zločince ukrižovaného widela. — Pevná a stála byla jej ná-
dej. Dnes po smrti svojeho Božského Syna začaly sa i samé
cedry Libanu klátiť, t. j. sami apóstoli a učennici Pána po-
chybowali, či ozaj doista Kristus z mrtvých wstane: „My sme
sá úfali, — tak howorili — žeby on mal spasit' lud izraelský;
wšak pritom wšettkom dnes je už tretí deň, čo sa toto stalo“
(Luk. 24, 21.). Ale Rodička Božia stála nepohnutá w nádeji
swojej tak, jako stála medzi wlnami zburého mora, a
s tým wiackrát opakovaným uistowaním osmelowala malo-
dusných apóstolow a učennikow, že Pán doista wyplní, čo
zastúbil. — Pevná a stála byla i jej láfka. Bez wšetkého
strachu sprowádzala Syna svojego po križovej ceste na wrch
Kalwárie, kde sa pod križom zastawila, na ktorý kati jej Syna
ukrižowali. — Priam takto pevná a stála byla i jej poslušnosť.
Poznajúc wôlu Otca nebeského, že totižto Jednorodzý Syn
Boží zomriet musí, ona sama by byla, leby sa jej byli zpý-
tali, na smrť odsúdenie najmilejšieho Syna svojego wlastnou
rukou podpísala. — Priam tak pevná a stála byla i jej poni-
ženosť, trpezliwosť o ostatnie jej čnosti, slowom: wšetky jej
činy byly pevné a welikodusné. Kdoby tedy nectil tak zname-
nité srdce, kdo môže odopriet' úctu bl. Panne?

Ty ale dusso kresťanská! čo myslíš o pevnom a stálom
srdci? Poznáš-li túto kresťanskú čnosť? Můžeš-li preukázať,
že si k chwále Božej, k swojemu a druhých spaseniu pevným
srdcom uejaké skutky wykonala? Máš-li tú smelosť, abys sa
wšetkým tážkostiam oproti postawila? Nože! widzme tedy tie
hrdinské skutky, ktoré si jako opravdiwý (a) kresťanský (a),
hrdina (ka) w dussewnom boji wykonal (a)? Wedz, že ne-
raz jedinký hrdinský čin byl základom a počiatkom welikej swia-
tošti. A ty si dozaista mal (a) príležitosť wiac takowých učí-
niť; len že si k tomu chuti nemal (a). O Bože môj! kam sa
podely tie časy prvých kresťanow, w ktorých mal každý kre-
šťan srdce pevné a stále, w swätej horliwosti byl vždy ho-
towý, imanie, poctiwosť, krm a život swój pre Boha obeto-
wať. Wčil sa w práchu plazime, robiewame sice krásne pred-
sawzätia, o chwilu ale na wšettko zabýwame. Dkud je to? —

Lebo každý jedine po svojom chobi; lebo są každý, keď mu do živého dohára, t. j. keď služba Božia obeť požaduje, hneď utiahne, lebo nemáme pevného a stáleho srdca. O jak malicherný je veľ náš! nie sme síce w nedostatku veľkých predsawzätí, lež folko je takých, ktorí by są opravdu po kresťanstvy premohli, a na prawom, k spaseniu wedúcom chodníku stáli sotrwávali? A jak slawné, jak potrebné, jak bohumilé je pevné a stále srdce?!

M o b l i t b a. O pevná a stála panenská Matko Maria! jak są stydím, že som i já, bohužial! byl (a) jeden (a) z tých ničemných duffi, ktoré nemajú smelosti nečo veľikeho a vážneho pre Boha a Cirkew wywiešť, ba ktoré ani len k wymoženiu svojeho vlastného spasenia nemajú dostatočnej smelosti. Dost' chatrná prekážka, ktorá są mi na ceste pobožnosti postawila, mä premohla, každé jakokolwek slabe pokuffenie mä k zemi zrazilo, nádej nejakeho chatrného osobu, strach, abych z milosti nektoreho čloweka newypadnul (a), alebo troffku nepohodlnejšii život wiešť nemusel (a), dost' malá wyhrážka nejakeho zlého čloweka byla w stawe mä zdržať od vyplnenia kresťanských powinnosti, byla w stawe zmariť moje veľikanské predsawzätia. O pevné a stále srdce mojej premilej Matky! pomôž mi z mojej netečnosti, buď mi predo wffetkým na pomoci, abych w biedach a úzkostach domáceho života wffetku chuloftiwosť, hnew a trpkosť hneď pri jej počiatku ubuť mohol (a), abych są napotom za najchatrnejšiiu osobu w dome pokladal (a); abych nektorú tážšiiu prácu, od ktorejžto są ostatní odtáhujú, na sebä wzäl (a), a za to prisluchajúcu chwálu a odplatu mlčky druhým prepustil, (a) atd. Jak takto w malom činiť budem, za krátky čas i wo veľkých weeach są podobne chowať budem; čo strze zásluhy twojeho pevného a stáleho srdca silne dúfam. Amen.

Pewne slubujem: 1) že są budem uflowať wffetko, čo som tuto prisľúbil, werne zachowáwať; 2) že bäm pozor na wffetke city a túžby srdca mojeho, abych jaknábte w nom nesatá náflounosť k zlému,

alebo márna mofficienta powftane, ju hneď ubuší mohol (a) ; 3) že si wyhladáme istého spowebelníka, ktorého poprosím, aby mi byl wôdcom na ceste pobožnosti. — Zdravás atď.

IX. Rozjímánie. O wernom srdci Marie.

Pohládni s úctou a dôverou na bl. Pannu, a uvidíš, jak slavné je jej srdce z ohládu jej nezlomnej wernosti! Wernost sa obecne za najkrásnejšiu wlastnosť srdca považuje. Werné srdce každý človek nado wšetko cti, tým wiac, čím menej sa takých na tomto swete nachádza. Srdce Marie w tomto ohláde tú najstálejšiu a najuprimnejšiu wernost nám predstavuje, aby sme ju obdivujúc i nasledovali. Hľa, keď Ježiš wčas jeho ukrižowania wšeci, i tí najlepši priateli, a najwernerjší učennici potupne zanechali, jedno jedinké srdce — srdce totižto bl. Panny Marie, matky jeho mu zostalo werné, len toto sa neoddišlo od neho. Maria až pod samý križ doprowadila Ježiša, a ani tu ho nezanechala, lež pri ňom stála i wtedy, keď už ducha wypustil, a keď ho zložili z križa, do lóna svojeho ho prijala. Dobre prorokowal Szalamon: „kdo nájde muža werného?“ (Prísł. 20, 6). Dpuštený, na križi wisiaci a potestitelá hládajúci Ježiš, newidel žiadneho, kto by mu byl ostal werným, mimo jednej pod križom, na ktorom wísel, stojácej zarmútenej ženy, svojej totižto milej jemu až do smrti wernej matky.

Srownaj, dusso kresťanská! srdce tvoje so srdcom Marie. Cenu srdca tvojeho môžeš wážiť podľa wernosti tvojej k Bohu. Čím krásnejšia a sľechetnejšia čnosť je wernost k Bohu, tým hnusnejší je hriech newernosti. A predca bohuzial! nič není tak obyčajného u ľudí, jako newernost, obzwlášte ale newernost naproti Bohu, naproti tomu najdobrotiwejšiemu Otcowi, najwätšiemu dobrodincowi a najwernerjšiemu wplynitelowi sľubow svojich. Není-li život náš neprestajnou čnosťou newernostou oproti Bohu? Už sa približujeme k Bohu, už sa zaš od neho oddalujeme; nekdy naraž by sme najpobožnejšími byl čceli, nekdy sa zase do najwätších wšstupkow popúšťame. Často pri spowedi a prijímaní sľubujeme, že najprikladnejší život powedieme, že napotom w modlitbách a rozjímaníach najpobožnejší budeme; často w nemocach, alebo w iných úzkostach a biedach najkrásnejšie sľuby skladáme, medzitým jak dlho nasse slowá zadržujeme? alebo jakými wšminkami, jakou newrlosťou, ba newôkou ich wplyňujeme? Kdo nám spomôže z tejto newernosti? čo nás už raz k wer-

nosti privedie? Zaisťe není tneho spôsobu, jako utkajúc sa k Ježišowi opätowane dobrotu jeho profit: Ježišsu, Synu Marie smiluj sa nad námi! Popraj srdce, ktoré by sa teba a tvojich cirkevných zákonov vždy a wšade werne pridržalo. O to tá prosíme sa utkame sa k tebe w mene milosti plného srdca najwernejšej matky tvojej.

M o d l i t b a. O najwernejšie srdce Marie! jaká to radosť pre mnä, že u teba vždy stále a lásky plné materinské srdce naleznúť môžem. Nezapowrhuj mnä, krehké a newerné dietä tvoje, ktoré wšil prwýkrát k tebe prichádza, keď ho už nestály šwet a newerné stworenia zapowrhly a opustily. O sladká Matko! len esťte jednúc mä prijmi do srdca svojeho, a ani šwet, ani peklo, ani pokusenie, ani bieda mä od neho wiac neodlúči, nikdy wiac ani w žiwote, ani pri smrti neoštanem tebe newerným (ou). Amen.

Pewne sľubujem: 1) že keď mä zownútrné pokusenie napadne, takto sa budem napomínať: Pomyšli si búšso moja! že si wernost Ježišowi tvojemu sľúbila, preukáz wšil, že miluješ Boha a Spasiteľa tвоеho; 2) že čnosť wiery, nádeje a lásky každý deň po wečnej mobilte w sebe wzbudím; 3) že jaknásle zbadám, že do bušwe nej suchosti upadujem, alebo w dobrom predšawžati kľesám, poprosím bušowného otca o radu, a s powoleniem jeho s oltárnou swiatostou posilním kľesajúcu búšsu moju. — Zbrawás atd.

Každodenná modlitba sw. Bernarda za obrátenie hriessnikow. — Rozpomeň sa ó najmilostiwějšía Panno Maria! že nikdy nebylo slyšat, žeby nekdo, čo sa k tebe utikal, teba o pomoc a prímluwu žiadal, alebo u teba utočištie hľadal, opuštený byl býwal. I já podobnou dôwerou, osmelený (á) k tebe Panno panien, Králowno nebeská, Panownico Andelow, o Maria Matko Pána nasseho, Ježišsa Krísta! prichádzam, k tebe Swiezdo morská pospiecham, pred tebou já biedny (a) hriessnik (ca) plačúc a kwiľac na zem padám; nezapowrhuj modlitby moje, ó Panownico tohoto sweta, a Matko wečného Slowa! lež wzhľadni na mnä, a mnä, k tebe w tejto slzawej doline wolajúceho (cu) wyslyš nyni, ob-

zvlášťte ale w hobinu smrti mojej, ó milostiwá, ó dobrotiwá, ó sladká Panno Maria!

Wypros mne i M. M. (tu spomeň tých, za ktorých sa chceš zvlášťte modliť) prebo wšestkým milosť kajúcnosti, a dokonaleho polepsenia žiwota. — Zdravás atb.

Ó Maria! utočiste hriessnikow, oroduj za nás! Amen.

Sobota, deň Marianský.

Poučenie. — K ucteniu Marie Panny už od 8. stoletia je deň sobotný, a to slusne, ponevác druhý deň na to, totižto nedela, je zasvätený jej Božskému Synu. Táto sobotná pocta Marie zachovávala sa z počiatku len w reholách, roku 1095 byla uložena celému duchowenstvu, od roku 1229 na sneme Túluskom bylo narúbené hospodárom i hospodár-

kam, w swätwečer sobotný ku počte Marie chodiť do chrámu; obkud až posawad zachowala sa mteskami w sobotu odpoľudnia pobožnosť Marianská. W nassej krajine Uborstej, ktorážto sw. Etefan, prvý kráľ apostolský, ochrane P. Marie obzvlášťte byl poručil, obkud sa i kráľowstwow Marianským menuje, zachowáwa sa pôst k wátšiemu jej uctentu.

Zdravás (ave) Maria, alebo zmonenie ku kl'akanu.

Poučenie. — K stálemu oslawowanju mena Jezisowho a Marie, najslabost. matky jeho, zwoniewa sa w lat. Cirkwi trikrát za deň, pri čom sa rieka andeľské pozbratente s tými wersikami alebo antifonami a s tou záwerečnou modlitbou tak, ktoréžto sú na rozličné časy roka predpísané (hlädaj na strane 190, 191, 192). Krome toho rieka sa wečer žalm 50: „Smiluj sa nabo mnou“ atb. (hlädaj na strane 257), alebo len Dikénás a Zdravás za buffe w očistci. Keby powstalo toto zwonenie, nemôže sa s istotou ubať. Rektori sa nazdávajú, že pápež Urban II. ku koncu 11. stoletia dwakrát za deň, ráno a wečer, zwonil narúbil, aby sa weriaci modlili za wybohytie miest swätých

w Palestýne, čo i pápež Rehor IX. r. 1259 obnowil: Kalixt ale III. r. 1456 i polubňassie zwonenie pridat. — Wýznam zwonenia tohoto je nasledujúci: 1) Cirkew sw., pripominajúc weriacim wtehlenie Syna Božieho, wzbudzuje ich k wdákom a k milowanju toho, ktorý hriessne pokolenie ľubské tak milowal, že i jeho wykupeniu Swojeho Jebnorobzeného Syna dal; 2) powzbudzuje k horliveri počte a wýzwantu najsl. Panny a Matky Kristowej; 3) buffe mrtvých nábožnej modlitbe krestanow porúča; 4) jako pečliwá matka napomina dieťky swoje po trikrát za deň, ráno, na poludnie a wečer, aby, konajúc w potu twári práce swoje, nezapominali tiež konať dieło swojeho spasenia.

Andeľské chwály Panny Marie.

(Zo sw. písma wyťahnuité.)

Požehnaná si od Pána Boha najwyššieho: nab wšestkými na zemi. — Tebä Pán Boh izraelský wy-

wolil, abyš na tróne kráľovstva jeho na weky se-
la. — Blahoslavený buď Pán, ktorý tá powýšsil:
wiac teba jako wštetky ženy okrásľil. — Nalezla si
pred nim milosť a milosrdenstvo: posadil ti korunu
kráľovstú na hlavu a učinil tá kráľownou. — Pán
je sláva tvoja, on ti krásu udelil a slávu tvoju roz-
šširil: abyš sa pred očima wštetkých ľudí krásnou nad
nim ukázala. — Ty si nad mieru krásna w twári. —
Ty si sláva Jeruzalema a radosť izraelská; spanilosť
ludu nasseho. — Ty si sa jakožto najozdobnejšia medzi
wštetkými dcérami zalúbila Pánowi, ktorý meno tvoje
tak wymýšľil, že sláva tvoja nikdy z úst tých neubud-
ne, ktorí budú na weky na silu Pána pamätowať. —
Usta tvoje jako mäb tekúci a wóna odewu tvojeho
jako wóna kadibla. — Katoľesť tvoja jako raj: kwie-
ta tvoje neste čnostné a hojné owoce. — U teba je
wštetka milosť pravej cesty a prawdy. — U teba je
wštetka nádej žiwota, tiež i čnosti: pamiatka tvoja na
weky zůstawa. — Ty si matka čistého milowania:
Matka bázne a nádeje. — Teba Pán jako newestu
Swoju ozdobil: a wencami okrásľil — Ty si zamilo-
waná Panna preto, že tá Pán miluje, ktorý tá za
hodnú milowania uznal, a preto si wšelikej lásky hod-
na bojącim sa teba. — Ty wštetkých miluješ, ktorí
teba milujú a poľady ich naplňuješ; lebo u teba je
bohastwo, sláva, mocnosť, wznešenosť. — Ty si
prediwóna tým, ktorí sú mocní. — Andelská twár nad
tebou sa diwi: ty si nádoba podiwóna, skutok najwyšš-
šieho: ty si miesto najwyššieho stála a chrám Boha
žiwého, príbytok Duchu Swätého a koreň Jesse, z kto-
rého kwet wyšiel, kwet polný a lalija pahrbkow, na
ktorom Duch Pána odpočinul. — Kdo môže powedať:
srdce moje je čisté a bez hriechu som. — Ale ty si
zrkadlo sprawedlnosti a bez posškwrný. — Ty si zcela
krásna a žiadnej posškwrný na tebe není: preto si sa

Bohu nad mieru zalúbila. — Pán hneď pri začiatku stvorenia a prv esťte, jako nečo byl učinil, ustanowil tá za Matku Syna Swojeho a od začiatku, prv jako som byla stworená, ty si k trónu prebridzená. — Pán wzgľadol na teba, dievku Swoju, a preto tá budú wšsetke národy blahoslawenou nazýwať: lebo ti weliké weci učinil ten, ktorý tá stworil a w žiwote twojom odpočinul. — Ty si dievka Pána a Matka jeho, s krze ktorú wylial milosrdenstwo swoje, ktoré prišľubil domu izraelskému, a s krze ruku tvoju zničil nepriateľow domu Swojeho. — Ty si žena: medzi tebou a hadom položil Boh nepriateľstwo. — Ty si potrela hlavu jeho, ruka Pána tá posilnila: a preto buď na weky pochwalená! — Blahoslawený buď Pán, ktorý nepriateľow do rúk twojich podal a usmrtil. — Božehnaný buď Pán, ktorý stworil nebe i zem, ktorý ti sťastie i šilu udelil, s ktorou si nasseho najwätšsieho nepriatela zhladila. — Ty si utočiste mesta nasseho, ku ktorému pridú národy zo wšsetkých koňčin zeme. — Ty si sila nassa, mocnosť nassa, utočiste nasse w úzkostach. Wžýwanie mena twojeho welikú dôwernosť k tebe prinássa a synowie twoji budú w tebe pewne búfať.

Dewiaty diel.

Pobožnosť k Swätým.

Poučenie. — Swätých máme ctíť, ponewáč na zemi čnostne žili a na člowečenstwe dobre si zasľúžili; Boh ich wilstmi naplnowal a po smrti ich w nebi oslawil, kbežto sa oni o spasenie nasse starajú, a preto potreby nasse Bohu prednášajú a s prosbami našimi swoje prosby spojujú; Boh

ale, ktorémužto sa táto orobujúca láska ľúbi, radnej ich, jakožto Swojich priateľow, wyslyšš, nežli nás briesnitow; áno Boh sám ich ctíť porúča. Boh porúča anđela strážcu ctíť (2. kn. Mojž. 23, 21.), Swätí ale sú jako anđeli, howori Kristus (Mat. 22, 23.). Čest, ktorú im wzbáwame, padá na sameho

Boha, lebo Swätí sú len milostkou Bojou to, čo sú. Keď ich ale cítime, nekľanáme sa im; len Bohu sa kľanáme. My cítime tiež ich obrazy a ostatky; lebo tieto nám tých Swätých na myseľ privádzajú, ktorých predstavujú, nábožnými cítmí nás naplňujú, i čnosti nás povzbudzujú a nebeskú odmenu nám pripomínajú; pritom pozd-
 řaké čiastky ich tiel sú to, w ktorých čísta duša prebývala, w ktorých táto Duch Sw. darmi Swojimi posväcoval, a ktoré Boh slawne z mŕtvých vykriesil. — Toto čtenie obrazov a ostatkov Swätých není proti sw. písnu; lebo tieto i sám Boh uctil, činiač strže ne zárazy. (Eliseowe kosti, stien Petrow, pásty Pawlowe atb. nám to dosvedčujú). — Je Swätí za nás orobujú a že ich orodovanie je platné u Boha, o tom nás pre-
 swedčuje sw. písno. Tak čítame w knihe Machab. 15, 14.: „Tento je milovník bratov svojich a ľudu izraelského; tento je, ktorý sa mnoho modlí za ľud a za všetko mesto swäté. Jeremiás, prorok Boží,“ tak Dniás Jeremiásu Judowi predstavoval. — Keď sa služebník Elisea pre nesmierne vojsko Syrských strachoval, riekol mu prorok: „Neboj sa, o mnoho viac ich je s námi, nežli s nimi.“ A keď sa prorok modlil, Pán otvoril oči služebníkov; a hľa, widel, že hora okolo Elisea byla plná jazd-
 cow. (4. kn. Král. 6, 15—17.). A sw. Jakub hovorí: „Mnoho môže modlitba spravodlivého ustaviť (5, 16.). — K tomu, aby Swätí nasse potreby a prosby zvedeli, nepotrebuji ani wšew-
 účnosti; lebo súc telesnej záclony zbavení, sú zaiste wyšším oswiete-
 nejším rozumom opatrení, a Boh im môže nasse stžnosti oznámiť. Jako my w zrladle ty weci spa-
 trujeme, ktoré sú nám za chrbtom: tak Swätí, hľadiac na twár Bo-
 žiu, to swetlo wečné, môžu prísť i poznantú toho, čo sa mimo neba

deje. To, že Swätí o nás webia, Kristus oswedčuje takto: „Tak bude radosť pred anbelmi Božími nad jedným briessníkom potanie činiacim“ (Luk. 15.). A keď sú Swätí jako anbeli Boží, tak teby tiež webia, keď briessník čini potanie. — Strže wyšwanie Swätých netrpí prostredníctwo Kristo-
 wo žiadnej ujmy, lebo Swätí sa neprimlňujú, aby nám Boh strže ich zásluhy milostivý byl ráčil, lež strže zásluhy Syna Swojeho, Je-
 žissa Krista. Prostredníctwo jeho priam strže to sa na wyšší ku-
 peň postaví, ponemác bez zásluh Kristowych ani Swätí nemôžu nič wymôci na Bohu.

Andeli a Swätí predstavujú sa nám na obrazoch rozlične, a síce andeli predstavujú sa nám w pobode ľubskéi; jako krásni mládenci s jasnou, usľechtilou twárou a s křiblamí, w ktorejto po-
 dobe sa oni nezriedka jzawili ľu-
 dom. Wbísmeli ich wyobrazých w ob-
 l a k o c h, pamätujeme na to, že oni sú wyššie bytnosti, bez tela w nebi prebýwajúce, kam i my sa máme kedysi dostať. — Wbísmeli ich jako pacholiatka okřidlené, spomnime na ich swätú wöšu a na slovo Božského učiteľa reknúceho: „Ameň, pravím wám: neobrätite-li sa a nebudete-li jako pacholiatka, newôjmete do křáslow-
 stwa nebeského“ (Mat. 18, 3.). — Arch andel R á f a e l predstavuje sa jako prôwodci mladého Tobíásu cestujúceho, na pamiatku tohoto sw. príbehu i tej prawdy, že „prikázal Pán andelom Swo-
 jim o nás, aby nás ostríhali na wšetkých cestách našich, aby nás na rukách nosili, aby sme neurazili o kameň nohy svoje.“ — Arch andel R i c h a e l predstavuje sa nám jako mobutný rytír ozbrojený, wí-
 tázue horiaci sa s diablom, i po-
 wzbubentu nás, aby sme sa i my usľowali s pomocou Bojou zwi-
 tázti proti jeho úkladom. — Keďby sa nám tento orchandel predstavu-

je, majúci w ľavej ruke wázký a w pravej plamenný meč, wzbľádom na súdny deň, w ktorom anbeli obdella dobrych ob zľých, a Boh spravedlivo odváži odplatu ľajdemu pobjá skutkom jeho. — Swätí sa nám tak predstavujú, aby sme snadno poznali, čo ľajdy z nich býwal w čas swojeho žiwobytia na zemi. A preto oni máwajú pri sebe neľajší príznak, ku pr. sw. mučenníci Pána w ruke palmu, na swedoctwo wítážnej sláwy, ktorú wydobyli pobstúpeniem múľ pre wíeru Kristowu, sw. apóstol Peter klúče kráľowstwa nebeského, — sw. Pawel meč, — sw. Katarína pohanských múdrcow a poprawné koleso, — sw. Matúš ewand. pobobiznu Ćloweka, preto je počína ewangelium swoje knihou robu Ježíssa Krista, — sw. Marek ewand. pobobiznu lewa, preto je počína ewangelium swoje zpráwou o predchödcowi Kristowom, sw. Jánú Kristitelowi, ktorý na púšti ľajal pokanie, na púšti ale, jako kráľ medzi zwermi, bydlí lew, — sw. Lukáš ewand. pobobiznu wola, preto je počína ewangelium swoje rozpráwkou o knázowi Zachariássowi; knázi ale starozákonní obetowáwali mimo iného dobytká i woly, sw. Ján ewand. pobobiznu orla, preto je smelým letom, jako orol bystrooký i slncu, počínajúc ewangelium swoje učentem o Božístwe Ježíssowom, sa wznáša. i nebu, obkľub zoflo „S lowo,“ ktoré prebýwalo medzi námi atd. — Na znameňte ich wéiklášsej sláwy nebeskej majú okolo hlavy oslonu, ktorej miesto zastáwajú hwiezdby u P. Marie, ktorúžo sw. otcowie cirkewní nazývajú hwiezdou jutrnou; a u sw. Jána Nepomuckého ligoce sa hwiezdowy weniéc, narážajúci na päť hwiezd, ktorýmižto bylo jeho utopené telo w Wltawé objawené.

Kanonizácia čili prohlášení neko ho za swäteho alebo za blahoslaweného.

Kanonizácia je weseľné wseobecne swedoctwo cirkwe Božej, je tento alebo onen (táto alebo ona) tak žil, tak učinkowal na tomto swete, že sa nemöže pochýbowat o tom: že, súc už ob ľajšej posskwrny hriechu a ob ľajšej pokuty časnej oslobodený, požíwa wečné rabosti w sláwe nebeskej; pobjá čeho teby kanonizácia není neľajš swätocínenie, t. j. ľajoby cirkew neko ho po smrti swätým učinila, ale je len puhé o swedčenie, že on na tomto zemi tak swäte žil, že sa nachádza medzi Wywolensými Božími w nebi; a preto je zasľubuje, aby byl ob swojich este žiwých spoluwertiacích bratow a sestier ctený, a aby títo na ňom sľádali príklad i nasledowantu jeho čnosti a ho w potrebách a záležitosťach swojich za jeho u Boha platnú prímluwu wyžwáli. — Na počiatku cirkwe stáwalo sa prohlássowante Swätých ob patričného biskupa a ob ľubu, obkľub i to porekadlo: „Hlas ľubu hlas Boží.“ Neskôr ono prešlo na snemy cirkewné a naposledy sa wznieslo na sameho pápeža w 12. století. — Zprwu sa len sami mučenníci, a len neskôr i wyznawači prohlássowali za Swätých. — Znakhle kbo byl za Swätého prohlásseny, tomu sa obyčajne nad jeho hrobom wystawil oltár, obkľub i ten obyčaj, že w oltároch, na ktorýchžto sa má sw. mša slážiť, musia byť kosti (ostatky) nektoreho Swätého zložené; čo už i knáz pri sw. mši pripomína w modlitbe, ktorúžo rieka pred wchodom (introitom), bostáwajúc oltár, wýžwajúc toho Swätého, ktoreho ostatky sú tam zložené, o jeho u Boha prímluwu. — O blahoslawente ale

žili prohlásenie nekoho za blahoslaveného není esse určité svedoctwo cirkwie o tom: že je on w nebi, lež pre jeho swiatosť žiwota nedá sa už tak snadno o tom pochybowať; ano pre tie zázraký, ktoré na jeho prímluwu byly učinené, byla by to weliká opowázliwosť upierať, že je blahoslavený, že je w sláwe nebeskej. Blahoslaveného stobobno tak jako Swätého s oslonou okolo hlavy wyobrazowať, nie ale tiež sw. mssu o ňom slúžiť, knáždé hodinky sa modlí a dve knieze pred jeho obrazom zapálit, čo wšetko je len pri kanonizácii Swätého dovolené. — Spôsob prohlásovania Swätých, ob pápeža Benedikta XIV. zriadený, je nasledujúci: Prebo wšetkým sa k účelu tomuto zriadi zvláštni výbor, tento prehláda žiwot a učinkowanie toho, ktorý sa má prohlásiť za swätého, a to náležite a kolko možno i podľa tých najmenších okolností a podľa toho sostawuje jeho žiwotopis; k čemu sa musejú wšade sberať zprawy, kde on žil a učinkowal. Žiwotopis tento i učenie zwečnelého skúmajú esse k tomu ustanoweni kardináli a to tím najprísnejšie, zbalíž totižto w jednom alebo druhom sa nič takého nenačádza, čoby bylo proti učeniu cirkwie. A tomuto koŇcu je jeden z kardinálow, ktorý wšetky možné pochybnosti a námietky proti jeho prohláseniu za swätého prednássa, obkub sa i diabolom Polefa (diabolus rotas) menuje. Nemá-li tento ničeho, čoby mohol proti jeho učeniu, proti jeho žiwotu a proti zázrakom, na jeho prímluwu učinеныm, a svedoctwami náležite wverеныm prednešť, teby prebštata shromaždenia sw. obráďow obdá pápežowi blasý úbow výborowých k odobreniu. Na to sa drží w pápežskom paláci konfistor, pri ktorej blasujú kardináli a biskupi pod predsedntwom sameho pá-

peža. Potom sa webie slawná processia, w ktorej knázi pápeža na nespách nesú. Po processii ide pápež do swojeho palácu, kdežto kľaciac spiewa litánie. Po litániách dosadne pápež na trón, a tu sa mu podáva drubá instanciacia. Po obdržanej instancii zloží si pápež korunu bolu z hlavy a modlí sa kolenačky: „Príb, ó Bože! Duchu Swätý“ za oswietenie Duha Sw., aby poznal wólňu Božiu. Na to nasleduje tretia instanciacia, po ktorej pápež zwečnelého za Swätého prohlásuje a wykonáva modlitbu o ňom; potom sa kardinál jaben modlí konfiteor (werekně wyznanie), w ktoromžto toho Swätého menuje; naposledy číta pápež modlitbu, žiwotopis a záslubny toho Swätého a dáwa slawné požeňnanie ľudu. Potom sláwi sw. mssu pri ostari sw. Petra a Pawla. Pod sw. mssou pri obetowani obetulu sa dve wstřowice, dwa chleby, dve koňwičky wina a tri koššiky, w ktorýchžto prvom je jeden pár hrdličiek, w druhom dva obyčajné holuby a w treťom iné rozličné ptáky. Strže ty 2 w stolowice wyobrazuje sa silná wiera Swätého (nadprirodzené swetlo); strže chleby jeho nádej (Chlieb náš wezdešši baž nám dnes); strže wino jeho láska k Bohu a k bližnému; strže holuby jeho uprimnosť a ponizenosť; strže hrdičky jeho pokante a strže ostatnie ptáky wyobrazujú sa jeho ostatnie čnosti. — Po sw. mssi udeľuje pápež plnomocné odpustky so slawným požeňnaniem. Na to sa webie slawná processia do chrámu sw. Petra a do krásne ozdobenej kaplnky, w ktorej sú zložené kosti toho Swätého. Na koŇci sa spiewa „Te b ä B o h a c h w á l i m e.“ — Naposledy wyhotowi sa podobizna toho Swätého a posle sa spolu i s listom swätoprohlásovacím tu wšetkým biskupom.

Na deň sw. Ondreja apoštola. (30. Novembra.)

Životopis. — Sw. Ondrej, brat sw. Petra a učenník sw. Jána Krstiteľa, byl jeden z 12 apoštoloru Kristových. — Po smrti Ježišovej blásal ewangelium najprv židom, a musel preto mnohé pre-

nasledovania trpieť; potom pohanom w Scitii, Epirusu, Rectu, a naposledy byl w Patre ob rímskeho správca zeme, Eneássa, na kríž obsúdený a usmrtený.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Pokorne prosíme Welebnosť Tvoju, ó Pane! aby sw. Ondrej apoštol tak byl za nás ustawičným u Teba orodovníkom, jako byl Cirkwe Tvojej blasateľom a správcom. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Frantíška Taw. (3. Decembra.)

Životopis. — Sw. Frantísek Taw., dňa 7. Apríla r. 1506 narodený, veľké zásluhy si posolžil o obrátenie mnohých tisícich na wteru Kristowu w Indii a Japane, medzi ktorými byli tiež králi a kniežatá. Túto jeho horlivosť Boh napomáhal zrejými dôkazmi milosti Swojej, ktorej mocou Frantísek

záraty činil, a sice: slepému zrat, nemocným zbrawie, mrtvým život nawrátil. Naposledy po mnohých prácach a trápeniach umrel dňa 2. Decembra 1552. Umierajúc prereknul tieto slová: „Pane! w Tebe som zložil dôveru swoju, nebudem zabaňbený!“

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý si národy Indické kázaniem a záratami sw. Frantíška Cirkwi Tvojej priwtelil ráčil: popraj milostive, aby sme čnostný príklad nasledowali toho, ktorého slavné diwy ctíme. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Barbory. (4. Decembra.)

Životopis. — Sw. Barbora byla jediná dcéra jedného wáznego pohana, súc ob nebo wrúčne milovaná. Keď ale on spozorowal, že krestankou zůstala, premenil lástu swoju w nenávisť, a po mnohých ukrutnosťach zawiedol ju sám k pohanskému súdcowi, aby ju wšsemožnými mukami k odpadestwu od wiery Kristowej priwiedol. — Ale barmo; sw. panna zůstala stála. Dn rozhnovaný dal jej telo železnými bákami trhať, bohy satkami páliť a hlavu roztlct. W tom sw. Barbora, nadwi-

hnúc hlavu k Bohu, modlila sa: „Pane! Ty stámas srdce, a wies, jak veľmi túžim po Tebe; prosim Tě, neopúšťaj mňa, lež pomáhaj mi až do konca.“ — Na to obrezaly jej prsa; ale ona sa modlila: „Rezawrňniže mňa ob obličasa Swojeho, a neodnímaj Swojeho Duchu Sw. odo mná!“ Potom byla do naha wyžlečená a na potupu a posmech po meste wláčená a naposledy rukou wlastného otca státa, ktorého ale bneď trest Boží zastíhnuł: brom ubrel do neho.

M o d l i t b a. Bože! ktorý nám swätú Barbaru, jako zwlástinu patrónku umierajúcich ctíš kážeš: prosíme Tě pokorne, daj nám, aby sme sa na jej prímluwu w hodinu smrti

po hodne prijatých sv. sviatostiach šťastlivo s týmto svetom rozlúčili. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý si medzi inými záračmi všemohúcnosti Svojej i z krehkého pohlawia nektoré wencom mučennictwa okrášil: udel milostive, bysme sa, ktorížto slávime narodzenie blahosl. Barbory, panny a mučennice, jej príklad nasledujúc, k Tebe dostať mohli. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Mikuláša. (6. Decembra.)

Životopis. — Sw. Mikuláš, biskup myranský, byl veľmi dobročinný naproti chudobným. Istý zeman w meste Batara mal tri dcéry; z nedostatku wyživnosti w zúfalstwe swojom chcel všetky tri za peniaze smilstwu oddať. To počuw sw. Mikuláš, položil po tri razy w noci na oblohu onoho nešťastníka hodný počet penáží, z ktorých nie len otec mal, čo bylo k wyživnosti potrebné, ale i dcéry mohol statočne wydat. — Odtuď ten obyčaj: že rodičowie dieťkam svojim w noci pred swiatkom sw. Mikuláša rozličné darunky podkladajú, pod tým zámyslom: že im to praj sw. Mikuláš priniesol.

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý si sw. Mikuláša bezpočetnými záračmi ozdobil: popraj, prosíme Tã, aby sme byli skrze jeho zásluby a prosby od ohňa pekelného oslobodení. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Ambroža. (7. Decembra.)

Životopis. — Sw. Ambrož byl ob krajinskej vlády poslaný k woleniu biskupa milanskeho. Eub, jako ho uzrel, jednoblasne ho žiadul za swojeho biskupa. Ac-práve on dost tomu odporowal, po osem dní stal sa biskupom. Dn mnohých Ariánow a iných kacírow prítiehol nazpät do lóna cirkwe katolickej, medzi inými i sw. Augustina. Keď cisár Teodoz veľký prestupol spáchal, začal mu sw. Ambrož wšst do chrámu, a Teodoz podrobil sa wdáčne cirkevnej pokute. Po mnohých požehnania plných prácach zomrel sw. Ambrož dňa 4. Apríla r. 397.

Modlitba cirkevná. — Bože, ktorý si ludu swojemu sw. Ambroža za služebníka wečného spasenia udelil: daj, prosíme Tã, bysme toho, ktoréhožto sme mali za učiteľa na zemi, záslúžili mať za orodovníka w nebi. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Lucie. (13. Decembra.)

Životopis. — Sw. Lucia byla jednomo mládencomi záslúbená; na hrobe sw. Agaty ale, kdežto byla jej matka Eucheria ob krmotku záračne uzbravená, učinila slúb wečitého panenstwa. Prítom nahovorila matku, aby este za žiwa wšstet swój majetok medzi chudobných rozdala. Keď to jej ženich wyrozumel, štel k námestníkowi Passastusowi a ju obžalowal, že je kresťanka. Keď ju

tento čel dať do verejného habnebného domu, nemožli ju pri wšestom namáhani z miesta po-
hnúť. Námesník kázal teby okolo nej obeň zapáliť, a aby lepšie ho-
relo, dal do neho liať olej a smo-
lu: ale ona zůstala neporuffená.

Naposledy rozkázal Passasius, aby ju mečom preflali, čím ona usmr-
tená ducha wybala r. 304. — Pa-
ssasiusa neminul trest Boží! Do
Rimu totižto na odpoweď powo-
laný na smrti byl odsúbený.

Modlitba cirkew ná. — Wyslyš nás, Bože, Spasitelu náš! a daj aby sme tak jako sá slawnej pamiatke blahosl. Lucie panny a mučennícky Tvojej radujeme, za jej príkladom w pobožnosti prospěch činili. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Tomáša. (21. Decembra.)

Žiwotopis. — Tomáš, ináč Didimus, byl jeden z 12. aposto-
low. Keď ostatní apostoľi nechceli ísť s majstrom swojim do Betá-
nie preto, že ho jeho nepriareli
čceli tam málo čo predtým ka-
meňovať, dobával im ducha To-
máš a riekol k nim: „Ideme
s nim, čobysme hued museli s nim
umrieť.“ Na wzkriesenie Pána
neweril, pokuď sa o tom očite ne-
preswedčil a swojeho Božského
majstra telesným a očima neuwi-
del. Túto neweru sw. Tomáša
Boh dopustil, aby w nás wieru

w najbôležitejšie tajemstvo na-
šeho sw. náboženstwa upewnil.—
Keď sá apostoľi po zoslaní Ducha
Sw. jeden od druhého rozlútili,
aby po celom swete swáté ewan-
gelium hlásali, šiel sw. Tomáš
k Mešom, Persanom a Syrka-
nom, Baktrianom a zwešowal
medzi nepočetnými obťažnosťmi
týmto diwym národom radosne
posolstvo spasenia. Usmrtený je
prawdopodobne w Indii pri po-
wstani pohanských obetowníkw
proti sebe, kopiou prebodnutý.

Modlitba cirkew ná. — Popraj, prosíme Tā, ó Pane! aby sme swiatof sw. Tomáša, apostoľa Tvojeho, s radosťou sláwili, a wieru jeho so slusnou pobožnosťou nasle-
dujúc, prímluwou jeho wždy podpovorani bylt. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Štefana, prvého mučenníka.

(26. Decembra.)

Žiwotopis. — Keď sá cir-
kew Kristowa w Jeruzaleme roz-
množowala, a apostoľi pri kaza-
teľskom úrade nemobli náležite
opatrowať chubobných, ustanowili
k tomu sedem mužow takrečených
jahnów (diakonow), medzi ktorý-
mi byl sw. Štefan, a dali im
plnomocenstvo, ewangelium poha-
nom hlásati, a hystupom i knázom
pri oltári slúžiť. Štefan opatro-
wal pilne chubobných, wdowy a

siroty. Žibi, ponewáč nemobli sá
jeho múdrosti sprottiwit a w háb-
kach s nim byli wždy od neho za-
haňbení, hľadali ho usmrtili. Upla-
tili teby krtiwých swedkw, ktorí
museli proti Štefanowi swedčiť:
že sá rubal Možšiffowi: Nato byl
Štefan won z mesta wywedený a
ufamenowaný; on ale sá moblil
a riekol: „Pane, neprípocituj to-
to za bried nepriateľom mojim!“
— Na tieto slowá kamenným baj-

dom obrnený zosnul w Pánu. On | pre Ježíssa Krista.
je prvý, ktorý wylial krv svoju |

Modlitba. — **D** prvý mučenníku sw. Stefane! ktorý si byl plný milosti, moci a lásky, ktorého newinná twár sa stkwela jako twár čistého andela; prosím tá sfrze tú milosť, sfrze ktorú si hodným byl pri smrti svojej otvorene nebe a Ježíssa na pravici Otca widieť, wypros mi od Boha newinnosti swedomia a swätú tichú lásku, žebych tak, jako ty, wšsetkým mojim nepriateľom zo srdca odpúšťal (a), za nich sa modlil (a), im wšsetko dobré nie len prial, ale i skutkom preukazowal, a tak milosť blahoslawenej smrti dostahnul. Sfrze Pána nasseho atd. Amen.

Modlitba cirkewná. — Daj, prosíme Tā, ó Bože! abysme, čo sláwime, i nasledowali, a tak sa i nepriateľow nassich milowat učili; lebo toho narodzeniny sláwime, ktorý znal i za protivníkow svojich prosit Pána nasseho, Ježíssa Krista, Syna Tvojeho, ktorý žije a králuje atd. Amen.

Na deň sw. Jána ewangelisty a apostola. (27. Decembra.)

Žiwotopis. — Sw. Ján byl jeden z 12 apostolow, a pre svoju newinnosť a prostotu srdca byl ob Ježíssa zvlášte milowaný. On ale tiež byl werný. Neopúštil ho pri jeho umučení, ale šiel wssa-
de za nim, áno štál wedľa križa, na ktorom umieral. Po príchode Duchu Sw. bláslawil ewangelium najprw w židowskej krajině, potom w malej Asii a u Partow. Do Rímu odwezený, a tam do košľa, w ktorom byl wrúci olej, hodený, keď žladnej škody na tele neutrpel, obošlaný byl do wyhnan-
stwa na ostrow Patmos. Po ukončenom prenasledowaní kresťanow wrátil sa do Efesu, tam rídil weriaciach až do nasswrdowanessieho weku swoleho žiwota. Gowori sa, že mu byl pobár s otrawou ob kacirow podaný, nad ktorým on urobil križ, sfrze čo že sa rozbila nádoba a otrawa z nej w podobu bada sa wyliala. Pre túto ubalosť malujú ho maliari s kalichom w ruke, z ktorého had wychodí; a na tejto ubalosti zakladá sa w kat. cirkwi obyčaj, na deň sw. Jána swätené wino týmto

slowami rozdávať: „Dite lástu | Ťach nosiť; kde nemohol dlhé lázne
 sw. Jána.“ — Keď sw. Ján naj- | bržat, vždy len riekol: „Dietky,
 vyšší veľ dostabnul, a pre sla- | milujte sa wopolok!“ Naposledy
 boš nemohol do sbromazdenia we- | zomrel w Efesu wyše 100 rokow
 riacich prísť, dal sa tam na sstrag- | starý.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Dswieť milostiwe, ó Pa-
 ne! Cirkew Swoju, aby, učeniem sw. Jána aposttola a
 ewandelisty Tvojeho oswietená, wečných darow wdyšť mohla.
 Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň mladiatok. (28. Decembra.)

P o u č e n i e. — Keď widel He- | w celom tom okoli zawrazdiť. My-
 robes, že sa tria králi do Jeruza- | stel sebe, že to dietä, ktorého sa
 lema k nemu nenawracujú, aby | bál, že bude kráľom židowským,
 mu ukázali miesto, na ktorom sa | neusbe smrti. Ale sa weľmi stla-
 narobil kráľ židowský, rozkázal | mal; lebo Jozef, wo snách strze
 wšetky dietky, ktoré nemaly wiac | andela napomenutý, utekal s Je-
 od dwoch rokow, w Betleheme i | žissom i s Mariou do Egypta.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorého chwálu
 dnešni deň mladiatka nie slowami, lež smrťou wyznali: ráč w
 nás wšetky zlé a hriessne žiadosti umrtwiť, aby wieru, kto-
 rú ústa nasse wyznávajú, i život náš mrawmi doswedčowal.
 Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. troch Kráľow. (6. Januára.)

Ž i w o t o p i s. — Swatý Ka- | wall miesto, na ktorom sa onen
 sspar, Melchior a a Baltazar byli | kráľ židowský narobil. Tria králi,
 múdrci, t. j. zbehlí wo wšetkých | zanedhawše Jeruzalem, wydali sa
 webách a zwlášte wo hwiezdarstwe; | na cestu rowno do Betlehema, na
 wóbec králi. Wydali sa bez roz- | ktorom, keď prissli, hwiezda zstala
 paku na cestu, aby wyhládali Spa- | stáť, a oni wossli do mastálky,
 sitela sweta. Hwiezda slla pred ni- | wktorejto nalezli dietä s Mariou,
 mi a rowno do Jeruzalema ich | matkou jeho, a obetowali mu da-
 webla. Keď do Jeruzalema prissli, | ry: zlato, kadiblo a myrhu, na
 ztratila sa hwiezda pred nimi. I | dôkaz: že je kráľom, Bohom a člo-
 nazbali sa, že ho tu naleznú; a | wekom. — Učintiwše poklonu Kri-
 preto slli k Herodesowi a dopyto- | stu Pánu, a od andela wo snách
 wali sa u neho wo narobzenom | napomenutí, že Herodes chce no-
 kráľowi. I ulaknul sa kráľ Hero- | worobzeného Spasitela zawrazdiť,
 des weľmi a sbromazdiw wsetke | wrátili sa inou cestou domow. —
 kniežatá a učitelow ľudu, wštal | Teda ich byly pochowane nasprw
 sa ich, kedy sa mal Kristus na- | w Miláne, odkud w 12. stoleťi
 robiť? Dni tiež rekli jemu: | byly prenesené do Kolína nadRí-
 „W Betleheme Judowom.“ Na | nom, a tam sa až podnes zachowá-
 to Herodes prepustiw múdrcow, | wávajú.

M o d l i t b y (hládaj na strane 443—445).

Na deň Holice sw. Petra. (18. Januára.)

Poučenie. — Tohoto dňa mestník Kristow swoju biskupskú sa slávi pamiatka tej príboby, Holicu w Ríme zarazil, kdežto i keď sw. Peter jako najvyšší náslavnú mučennícku smrť podstúpil.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si Petrowi, apóstolowi Swojemu, odowzbaniem mu kľúčow kráľowstwa nebeského moc swázowať a rozwázowať udelil: popraj nám, bysme byli pomocou jeho primlúwania od swázkow hriechow našich oslobodeni. Ktorý žiješ a kráľuješ atd. Amen.

Na deň sw. Fabiána a Sebastiana. (20. Januára.)

Životopis. — Sw. Fabián, rodom Riman, stal sa pápežom nasledujúcim pobitým spôsobom: Keď buchowenstvo a ľudom wolilo pápeža a nemohlo sa srownať w tom: Kdoby, či Fabián a či jeho soperník pri rovnakom počte blašow mal byť pápežom, zletel hoolub biely jako sneh na hlavu sw. Fabiána. Z čeho poznawše wšeci wólú Božiu, wymolili ho za pápeža. On ridil cirkew za 16 rokov, až naposledy roku 250 umrel smrťou mučenníckou za panowania cisára Decia.

Swätý Sebastian byl dôstojníkom w rimanskom wojsku. — Pre swój wynešený rod a pre swoju horlivosť w službe byl u tebdasťteho cisára Diokleciána wo veľikej milosti. Tým wiac ale hoden je úcty, že byl Bohu milý. On obšťubował a napomáhal uwáznených kresťanow. Strže milosti Božskú a strže jeho prebowáranie a napominanie sw. Markus a Marcellinus zůstali wo wiere a účastni koruny mučenníckej; lebo na usta-

wičné prosby swojich rodičow už začali wo wiere kleknúť. Esťte mnohých iných upewnil wo wiere Kristowej sw. Sebastian. — Keď to slyšsal Dioklecián, dal ho pred seba zawolať, a keď wšetko jeho namáhanie, wšetko prisľubowanie a brozenie nič neprospeľo, žeby Sebastian od wtery Kristowej odstúpil, dal ho strže mauritanšťch strelcow na stý priwiazat, ktorý tak dlho do neho strielali, pokub nemysleli, že je už mrtwý. W noct tiež prišla sw. Irena, aby pochowala jeho mrtvé telo. Nastla ale sw. Sebastian a esťte žiwébo; zanesla ho do domu swojeho; a on zase nezadlho wyzdrowel. W netoľko dnoch ukázal sa schwálne cisárowi Diokleciánowi a bohowáral mu jeho ukrutnosť naproti kresťanom; Dioklecián tým rozhnewaný dal ho až do smrti prútami sibat. Jeho telo bylo do jednej jamy hodené, obtud ale ob kresťanskej Luciny wyňaté, k nohám sw. apóstolow Petra a Pawla pochowane.

Modlitba k sw. Sebastianowi. — Wšsemohúci, wečný Bože! ktorý si ráčil pre zásluhy a primlúwu sw. Sebastianá, slawného mučenníka, mor od ľudu odwrátiť: pokorne Tã prosíme, byš ráčil wšsetkých, ktorí Tã budú prosit o odwrátenie núdze tejto, milostiwe wyslyšat, a na primlúwu sw. Sebastianá od wšsetkého trápenia a suženia oslobodiť. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Modlitba cirkevná. — **Wzhládni na mldobu náššu wšsemohúci Bože!** a ponewáč wzdýchame pod bremenom náššich prestúpení, daj, aby sme mocným orodowaním Tvojich sw. mučenníctw, Fabiána a Sebastiana ochraňowani býwali. **Skrze Pána náššeho atd. Amen.**

Na deň sw. Agnežky. (21. Januára.)

Žiwoto pis. — **S. Agnežka** weku panenku. Agnežka mu dobá-wala ducha, reknúc: „Nebaj mo-
jeho milowaného ženicha na mnä
dlhšie čakaj. Čo mešťaš? telo
moje má byť zbúrané, ktoré na
sebe tiahne zraký nečistej lásky,
kterú ja nenáwidím.“
byla ešte dieťa asi 12-ročné, keď
jako mučennica trw swoju pre Je-
žišša Krista wyliala. Najprw slú-
bami, potom wýhrázkami hlábali
ju ob Krista obwrátiť; keď ale nič
neprospešo, byla na smrť odsúdená.
Krat sa zhrozil stínat tak mladého

Modlitba cirkevná. — **Wšsemohúci, wečný Bože!** ktorý to, čo je slabé wo swete, wýwoluješ, abyš to, čo je silné, zahaňbil: popraj milostiwe, aby sme zaslúžili prímluwu Tvojej swätej panny a mučennice Agnežky u Tebä, ktorejžto pamiatku sláwime. **Skrze Pána náššeho atd. Amen.**

Na deň obrátenia sw. Pawla. (25. Januára.)

Dpis. — **Pawel** wypytał si ob
wysokej rady plnomocenstvo, kre-
stianow prenasledowať. Na teste
byl zázračným spôsobom obrátený.
Blest bo náramne omračil, tak že
na zem padnul a w tom slyšsal
tieto slowá: „Pawle! prečo má
prenasleduješ?“ Pawel bore wsta-
núc byl slepý. Dal sa ale dlä Bo-
žieho náwodu k Ananiáššowi ja-
wiesť; tu je obrátený a stal sa
najhorliwějším aposstolom Kri-
stowým a učiteľom národow.

Modlitba. — **Welify aposstole, swätý Pawle!** tebä dnes wšsemocný hlas Boží na zem zručil, abyš sa z nej k prawému pokaniu pozdwiwnul. **Skrze ten hlas si sa z nádoby necti w nádobu wýwolenia, z nepriateľa Kristowho w horliwého obrancu jeho osoby a učenia premenil: prosím tä, ráč mi u Boha wyprosiť milosti, bych Ježišša Krista dobre poznal (a), prawým pokaniem k nemu sa nawrátil (a), wölu Božiu werne plnil (a), a dlä tvojeho príkladu wždy sprawedliwý (a) byl (a). Amen.**

Modlitba cirkevná. — **O Bože!** ktorý si kázňami sw. Pawla aposstola celý swet wyučil: daj, prosíme Tä, by sme jeho príkladom k Tebe pritiahnuti byli, ktorí pamiatku jeho obrátenia sláwime. **Skrze Pána náššeho atd. Amen.**

Na deň sv. Jána zlatouštieho. (27. Januára.)

Životopis. — Tento svätý menoval sa vlastne Janom, a pre svoju veľikú vyšechnosť je nazvaný zlatouštym. Ačpráve byl veľmi pobožný a dobročinný, nenávidela ho predca cisárowna Eudoria; lebo jej často jej chyby domlúval. Byl teby nespravodlivým spôsobom z mesta do vyhnanstva vypowedený. — Ale w tú samú

noc nawštíwil Boh mesto brožným zemetrášením. Cisárowna prestrášená tonala, aby byl nazpät zavolaný, a tak sa dokázala jeho newinnosť. On nezadlho ale zatým byl znova strze útoky svojich nepriateľow ob cirkwe svojej odlúčený a do vyhnanstva odvedený, kde i po mnohých biedach zomrel.

Modlitba cirkewná. — Dbohaj, ó Pane! s nebeskou milosťou cirkew Swoju, ktorúžto si čcel zvelebil strze výborné zásluby a učenia Swojeho wyznawača a biskupa, sw. Jána zlatouštieho. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Frantiska Saleškého. (29. Januára.)

Životopis. — Frantisek Salešský, arcibiskup w Janowe, známý strze swoju pobožnosť a učenosť, bládal s neunawenou horlivosťou protestantow do tóna

cirkwe sw. nazpät priviesť. Jedno 72.000 z nich obrátil. Pri tom ale činili sa mu veľiké prekážky, ano i nebezpečenstvo sa brožilo životu jeho.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si čcel pre spasenie dussi, aby byl Twój swätý wyznawač a biskup, Frantisek, wšetko wšetkým učineny: popraj milosťw, by sme, preniknutí slabosťou lástly Tworej, následkom jeho učenia a strze zásluhu jeho prímluwy sa mohli dostať do večných radostí. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Blažejja. (3. Februára.)

Životopis. — Sw. Blažej byl biskupom sebastským; w čas prenasledowania krestanow utiekol do jednej stráže, byl ale zradený a do mesta doprowadený. Keď ho ale námeštník zemšťy ne mohol k obpadelstwu priviesť, dal ho palicovať a do žalára hodiť. Po druhý raz pred námeštníka dovedený, byl na sly zawesený a železnými bákami trhaný. Po dl-

hých mukách dal ho námeštník bolu sniat a opät do žalára zatkaný. Naposledy dostahnuł sw. Blažej pod mečom korunu mučennictwa. — On je ochrancom tých, ktorí majú bojenje hrdla; a preto dnešnieho dňa prisladajú sa k hrdlu weriacich posvätené zapálené swiece od knaza, riekajúceho modlitbu k tomu primeranú.

Modlitba. — Swätý biskupe a mučenníku Blažejju! neunawený kazatelu učenia Kristowho, werný pastýru Cirkwe Tebe swerenej, orodowníku a uočičiste wšetkých, ktorí tá zo srdca ctia a pokorne wzywajú, wzhládni na moju úplnú dôweru, ktorú skla-

dám w twoju prímluvu. Pokorne tá prosím, swätý Blažeju! ráč mi od Boha wyprosít, by sä smilował nado mnou, a ráčil bolešti hrdla mojeho utístit, abyš tebä mohol (a) w Bohu a Boha w tebe čajne chwálit a wečne welebit. Amen.

Modlitba cirkewná. — (Gláďaj na tońci dielu tohoto „na deň biskupa a mučenníka.“)

(Slová, ktoré knáz pri príkladaní swiec k hrdlu weriacich rieka.)

Strze orodowanie św. biskupa a mučenníka, Blažeja, nech tá oslobodí a ochráni Bän od wšelikého bo-
lenia hrdla w meno † Otca i † Syna i † Duchá Swätého. Amen.

Na deň sw. Apollonie. (9. Februára.)

Životopis. — Sw. panna Apollonia stala sä účástnou koruny mučenníctej w čas powstania w Alexandrii, keď už byla weku wžešlého. Pohani powybíjali jej najprw zuby: lebo nechcela sä falosným Bohom klaňat. Potom zapálili stwos drewa, hrozíwše sä

jej spálením, neobpadne-li od wieru Kristowej. Apollonia zdala sä z počiatku, jakoby chcela k tomu prwoliť, ale nestór hodila sä sama do ohňa a spálila. — Ona je tiež zwláštna ochraniteľkňa tých, ktorí majú bolenie zubow.

Modlitba. — Bože! na ktorého česť a sláwu św. Apollonia, panna a mučennica, hrozné wylčenie zubow trpela: prosíme. Tá pokorne, abyš nás, ktorí jej pamiatku k Twojej wätšej cti sláwime, ráčil od bolenia zubow zachowať a po skonaní do nebeskej wlasti prijat. Strze Bána nasseho atd. Amen.

Modlitba cirkewná. — (Gláďaj na tońci dielu tohoto „na deň panny a mučennice.“)

Na deň sw. Juliany. (16. Februára.)

Životopis. — Sw. Juliana swojim bystrým úmom a wšetkého dobrego schopným srdcom poznawši blúd a ničemnosť modloslužebnosti, prijala prawbu wieru kresťanskej, o čom jej rodičowie pohani nič newebeli. Mezbýtým žiadaj ju jeden sľechetný Riman, meno Eleusius, wesiť boháč a w hobnosti postaweny, za manželku; ona ale wyznala: že je kresťanka,

a s nim len pod tou wýminkou sä zasnábi, ješliže prijme wieru Kristowu. Odpoweb táto žarmútila i ženícha i otca jej, ktorý ju najprw slabými slowami prebowáral k obpadnutiu od Krista, a potom, keď to neproselo, wybražował sä jej, áno i telesne ju potrestal, a naposledy odowzďal Eleusiovi, aby blá swojej wôle s ňou nakľadal. Eleusius, prebowolaw ju pred swoju

śábnu stolicu, hládal ju najprw
 pełnými słowami ob Krista ob-
 wieści; keď ale to neprospeło, roz-
 kázal ju na našom tele mrškať,
 potom na strom za wlasý owesiť,
 rozpusteným ołowom poliewať a
 ináť mučiť. Dal ju znova pred
 swoju súbnu stolicu zo žalára pri-
 wieści; ale ona zůstala Kristu swo-
 jemu werná, tať že ani ostrými
 picháćmi oblté tolo, do ktoréhožto
 na rozkaz Eufusow byla wpletená,
 ani oheň a rozpustené ołowo, do
 ktorého byla uwrhnutá, sej neussfo-

bily, ob wernosti a lásky ku Kristu
 Pánu neodwiedly. Sto a tricáť di-
 wákow, wibiac sej stálosti a zárač-
 ný pomoc Božiu, nie len w tú
 chwílu na wíeru Kristowu sa obrá-
 tilo, ale ich i krwou swojou potwr-
 dilo. Nad tým rozbnwany Eufu-
 sius, obsúbil ju na smrt. Dna we-
 selou twárou uberala sa na po-
 prawíste, kde po srbečnom napo-
 menutí prítomných a po wrúćnej
 modlitbe klesla sej hlawa pod me-
 čom.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý si medzi iný-
 mi zázrakmi atd. (hládaj na strane 702.)

Na deň sw. Mateja apóstola. (24. Februára.)

Ž i w o t o p i s. — Sw. Matej
 byl na miesto odpablého Judáša
 dla náwrhu sw. Petra wywolensý
 za apóstola. — Po príchobe Du-
 cha Sw. hlásal ewangelium najprw

w žibowstej krajině, potom w ka-
 spickom pomorí a naposledy w E-
 tiopii, kdežto wšade weliký počet
 obrátil na wíeru Kristowu.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Ó Bože! ktorý si swäté-
 ho Mateja k sboru apóstolow Tvojich pridružil: popraj pro-
 síme, abysme na jeho primluwu srbečnosť Tvojej lastawosti
 k nám wždy cítili. Sfrze Pána nasseho atd. Amen.

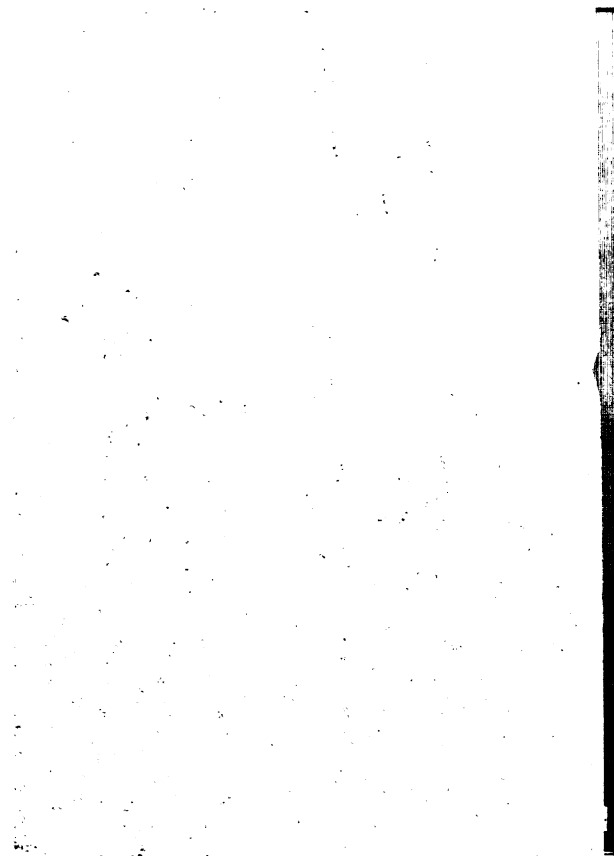
Na deň štyrcáť sw. mučenníkw. (10. Marca.)

Ž i w o t o p i s. — W čas pre-
 nasledowania křestanow za pano-
 wania cisára Licinia bylo 40 bo-
 jownikow, ktorí nechceli Krista za-
 prieť, k tomu obsúbených, že museli
 w nastubšej zime, do naha wyzle-
 čení, pod boľým nebom stáť, a to
 este blízko teplého kúpeľa, aby tým
 stór byli k odpabelstwu zwábení.
 Schwátac Boba, pobrobili sa mu-
 čennictwu. Kat, ktorý sa pri ohni
 zobriewal, obrazu widel andelow
 zosťupowat, ktorí mučenníkow ko-
 runy rozbávali; len jeden korunu
 nedostal, ktorýžto mukami premo-
 žensý utiefol k teplému kúpeľu; wšat

ale jak náhle wšiel do neho, zo-
 mrel. Kat, wibiac, čo sa stálo,
 pobrutý bežal k mučenníkow a
 zaujal miesto odpabelca. Byli už
 celkom strepenení, ob poty mrtwi,
 keď prissli pre nich w čas ráno na
 woze, aby ich na oheň odwiezli a
 spálili. — Jedného, ktorý este byl
 wíac žiwý, nežli tí brubi, wceli
 este nazad zanechať, aby mal čas
 na rozmysšlenie. W tom ale pri-
 behla jeho matka, wzbudžowala
 ho do boja a pomohla mu na woz,
 a tať byl i s bruhými swojimi
 spolomučenníkami spálený.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Popraj, prosíme Tá,
 wšsemohúci Bože! abysme, ktorížto sme slawných mučenníkw
 jako silných hrdinow wo wyznáwaní wíery poznali, ich lásku
 k nám w ich orodowaní za nás pocítili. Sfrze Pána nasseho
 atd. Amen.

.....

sábnu stolcu, ^{skábnu stolcu} ^{skábnu stolcu} ^{skábnu stolcu}
 peknymi slovy
 wiesť; keď ať
 kázal ju ne
 potom na
 rozpustent
 ináč mučil
 svoju súbr
 wiesť; ale
 jemu wery
 pichácmi
 na rozkaz
 ani oheň
 ktorého by

M
 mi zágrat

Ž i w o
 byl na m
 bla náwr
 za aposte
 cha Sw. hlo

M
 ho Mate
 síme, ab
 k nám w

Ž i w o
 nasledom
 wania c
 jowńskom
 prief, k t
 w nastuk
 čení, po
 este blíz
 stór byl
 Swátac
 čennictn
 zobrtew
 zostupon
 runy roz
 nebo stal
 ženy uti

M
 wssemohúct
 jako silnýh hrdin
 k nám w ich orodowan
 atb. Amen.

Dr. H. Stich v. Tyroler Post 854

SW CYRILL A. METHOD

Na deň sv. Cyrilla a Methoda, slowanských apoštolov.

(14. Marca.)

Životovia. — Pred tisíc rokami v cisárstve rečom žil jeden pre svoju udatnosť, statočnosť a bobabožnosť v dvore cisárskom v Caribrade (Konštantinopoli) veľmi ctený, váženy, a preto na prednejšiu hodnosť vojenškú povýšený zeman, menom Lew. Dva zo siedmych jeho synov: **Cy r i l l** a **M e t h o d**, obráteniem predtým nassích ro-banských na vieru kresťanskú a uvedením slowanských služieb Božích nesmrteľné meno a slávu večnú si získali.

Šváci apoštoli rodu slowanského: **Cy r i l l** a **M e t h o d** narodili sa v Solúne (Thessaloniku) meste v krajine Macedonii, čiastke cisárstva rečého. Rok ich narodenia ťažko je s istotou určiť. Jeden slowanský životopisec o sv. **Cy r i l l** ovi píše: že roku 869 zomrel, a že byl len 42 rokov starý. Poblá toho narodil sa tedy **Cy r i l l** roku 827. Rok narodenia **M e t h o d**a není známý; len tolko vieme, že byl starší ob **Cy r i l l**a. So slowanským jazykom obznamenali sa nassťor esse za mladi v dome otcovskom; lebo v ten čas jazyk slowanský v cisárstve rečom, tak jako rečy panoval. Veľ mladosti nassích sv. apoštolov tiež není známý. To len vieme s istotou, že sa hneď od betinstva k staru duchovnému chystali. **Sv. M e t h o d** rozlúčil sa so svetom, vstúpil do kláštora, a za knáza posvätený tak čnostný a príkladný život viedol, že za nedlho pozornosť dworu cisárskeho na seba obrátil a na hodnosť biskupskú byl pozvaný, ktorú ale neprijal a sotrwával wo svojej samote, na modlitbách až do toho času, pokud ho Pán s bratom jeho **Cy r i l l**om nasprw medzi **Rozádrov**, nestór ale medzi **Slowanow** za apoštola nepowolal.

Sv. Cy r i l l, ktorý toto meno nedávno pred smrťou svojou po wstúpení do rehole dostal, pred tým **K o n s t a n t i n o m** menovaný, prv esse, nežli ho robičowie do školy dali, z cešej busse túžil za pravou múdrosťou kresťanskou. Do školy daný, i pilnosťou i bystrotou ducha wšsetkých svojich spolužiakom prewýššoval. Pre svoju veľikú učenosť a zbeblnosť w rečach meno múdrcu (filosofa) si nadobudnul, a učiteľom múdrcw (filosofie) sa stal, ktorého s takým prespechom prednášsal, že sa žiaci zo wšsetkých okolitých miest a krajín k nemu brnuli. W hábkach o ctení obrazow a o wiere kresťanskej w braciatom stwrtom roku weku svojeho wšsetkých protivníkow svojich pre-mohol. Po týchto hábkach šiel za svojim bratom, **M e t h o d**om, do kláštora, na wráču **Olympe** wstaweného. Nepožiwali ale ani tu dlho pokoja; lebo ich cisár k bdeľžitej práci apoštolstkej tu **Rozádrov** poslal, ktorých židi a **Mahomebáni** na svoju vieru obrátiť sa usilowali; z lásky k **Bobu** a bližnému s radošťou sa wybrali na cestu a sadnuwše na loď, preplawili pres čierne more do **Chersona**, mesta tupeckého, kdežto, chcejúc sa kozárskemu jazyku wučiti, za dlhší čas mešstali. Po čas svojego mešstania w **Chersone** nawedli tam-ejššieho arcibiskupa, aby dal wyhládat ostáky sw. **K l i m e n t a** pápeža, ktorý tam pod **Trajanom**, rímskym cisárom jako wyhnaneč žil a utopeniem smri mučennícku podšúpil. Po dlhšom bládní wy-nassli ich na jednom blízkom ostrowe (sihoti) a sw. bratom, **Cy r i l l**owi a **M e t h o b**owi barowali, ktorí ich čo nasbrahší polkad na wšsetkých cestách svojich so sebou nosili. Keď sa už kozárskemu jazyku náležite wučili, wybrali sa ďalej a štastlwe prišli tu **Ro-**

žárom, ktorých, po šťastne premožených židoch a mahomedánoch w hábke o wiere, na kresťanskú wieru i s ich woswobou obrátili, ktorých, preswedičov sa o wybornosti kresťanského náboženstwa a o prednosti jeho pred židovským a mahomedanským, pod pokutou smrti zakázal rozšfirowanie týchto dvoch posledných na usmu tamtoho. Po usporiadaní nowozaloženej cirkwe a ustanowení niekoľko knäzow, ktorí by w nowej winici Pána pracowali, a po wyslobodení niekoľko zajatých Rétow wrátili sa. — Tu pozor swój obrátili na Slowanow, ktorí sice už z wäššej čiastky byli wyznawači Kristowi; ale pre nedostatok knš a písem wo svojej reči ob pohanských nebuhow nebyli ešte zcela očistení. Umienil si tedy Cyrill potrebám Slowanow wyhoviet, a tým cieľom roku 855 usporiadal dokonale písmo slowanské na základe abecedy rečej, ktorá sa dla neho Cyrillstou alebo cyrillicinou nazýwa. Hneď pristúpil i ku prekladantu ewangeliu a listow čili epistol, žoltára a nektorých najpotrebnejších bohoslužebných knš. — Jazyk slowanský, ktorého w týchto spisoch užíwal, menuje sa cirkewným alebo staroslowenským, a byl nekdy u Slowanow bulharstých obyčajným; wčil ale sa len pri službách Božích u Rusow, Serbow a Bulbarow, i cirkwi wychodnej prináležiacich a u Rusinow a Dalmatincow so západnou cirkwou siednotenských i nesiednotenských užíwa. Toho času byl wšetkým národom slowanským zrozumitelnejší, nežli wčil; lebo rozbiel medzi slowanskými nárečiami nebyl ešte wtedy tak patrny a veliký. — Dar tento s velikou radostou prijali Slowani, w cisárstwe rečom bybliaci; slowanské služby Božie a písmo ob rečách Slowanow hneď presslo i ku bulharstým. Ponewáč ale moc-

nárstwo bulharsté s welkomorawským u Pesti, Matry a Torisy sa stýkalo, stalo sa, že sa o krátky čas poweš o požehnanom pôsobení slowanských učitelow i do tohoto kraja donesla. Wo welikej Morawe panowal w ten čas nad prebkami nastimi slawný Rastislaw, ináč Rastič, ktorých sa nie len o blaho časné, lež i o wečné svojich pobbaných powtowsky staral; a preto knäzom nemeckým slobodný pristup do krajiny svojej domoili, by ľud slowanský ob blúdom pohanských odwracali. Ale to málo osožilo; lebo nemecki knäzi služby Božie w latinskej reči, ľudu nezrozumitelnej, uwábžali, sami ale, neznaúc jazyka slowanského, nemohli nových wyznawacow Kristowých s pravým duchom kresťanstwa úplne a dokonale obznámiť. Ustawičné rozbroje a wojny, medzi slowanským a nemeckým národom panujúce, byly from toho tiež velikou prekážkou rozšfirowania wierey Kristowej. Keď sa tedy Rastislaw o preložení bohoslužebných knš na jazyk slowanský dozwebel, wyslal roku 863 poslow k wtehdajšiemu cisárovi rečému, Michalowi, žiadajúcich ho o učitelow slowanských, ktorí by jeho ľud w kresťanstwe lepšie wyнауčowali, písmo swäté mu zretelne wykladali a k žiwotu wečnému ho wiedli. Cisár poslow prijal wprawiť s nimi Cirilla a Metoda s niekoľkými pomocníkami k Rastislawowi, kdežto bywšše slawne priwstáni, osabili sa wo Belehrade. Tu swätí apostoli pôl piata roka z jednej obce na druhú chodili, ľud wyнауčowali, modly wywracali, mládež slowanskú w písme a čítaní cwičili, služby Božie slowanské uwábžali, chrámy stawali, žtakow k duchownému stawu pripravowali, slowom: celú cirkew slowanskú do poriadku uwiesť wšemožne sa usilowali.

Prenáramné rozšírowanie slo-
wanstých služieb Božích nemeckí
biskupi záväzným ofom pozorova-
wali a konečne sv. bratow u pá-
peža objasowali, jakoby oni pod
zášterou slowanstých služieb Bo-
žích ľacirke blády u ľubu slowan-
stého rozšírowali. Na to ich pá-
pež Mikuláš r. 867 k sebe po-
wolal, aby sa sám osobne o ich
pramowernosti preswedčil. Dni
posluchli bias pápeža a w powe-
domí newinnosti svojej vybrali
sa bez odkladu na cestu. Medzi-
tým, pokud putowali, pápež Mi-
kuláš r. 867 dňa 13. Nowembra
umrel, a dňa 24. Decembra Sa-
drian II. zostal pápežom, ktorý,
keď sa dozwedel o príchode sw.
bratow, nesúciach so sebou ostatky
sw. Klimenta, weľmi sa potesil,
šiel im s celým duchowenstvom a
rímstym ľubom w ústretu, a slaw-
ne ich do Ríma dowiedol. Po odo-
wzdaní ostatkow sw. Klimenta a
uložení ich do chrámu ku cti sw.
Klimenta, už pred tým wystawe-
ného, zo wšestých žalób, od ne-
meckých biskupow wymyslenných,
pred pápežom a rímstym knáz-
stvom wyznaniem pravej wiery
srimsko-katolíckej sa tak osprawe-
dlnili, že tento Methoda arcibi-
stupom, Cyrilla biskupom Mora-
wy a Pannonie ustanovil. — Kon-
stantia pre nebužitosť svoju za-
slúžený úrad tento nepríjal, ale
zostal w Ríme a pod menom Cy-
rilla wšúpil do kláštora, kde roku
869 dňa 14. Februára nábožný a
wečnými záslubami oslawený ži-
wot svoj skončil.

Methoda wrátil sa po smrti
brata svojeho ku Slowákow a,
jako pred tým, zase horľiwe kázal

slovo Božie, arcibiskupstwo mo-
rawské do poriadku privedol a ne-
zablho i kniežä české, Bor i woje,
na dwore kráľa Swatopluka, ktorý
po Rastislawowi moc nad Wel-
itou Morawow obdržal, roku 871
pokrstil. — Oblúbené u ľubu slo-
wenstého služby Božie šírily sa
poriad i po susedných krajinách
medzi Chorwátmi, Srbmi, Čechmi,
Polákami atd. Latinskí a nemeckí
knázi, jako pred tým, tak i weľ-
kriwo bládeli na to a znova ob-
žalowali Methoda u pápeža, Já-
na a VIII., ktorý ho na to do Ríma
powolal. Po složenom slawnom
wyznaní wiery, Method, tu za ne-
winného wyblásený, obšabnul po-
tworbenie slowanstých služieb Bo-
žích pod tou wýminkou, aby sa
epistoly a ewandelia pri swätých
mšách po latinský čítaly a spie-
waly. Keď sa z Ríma wrátil, ne-
priateli jeho ustawične ho prena-
sledowali, a už i bez toho dost
trpký žiwot jeho este nepríjemnej-
šie činili. W liste, pápežowi po-
slanom, žalostne sa na nich sťažuje
a prosi, by ich swojim mocným
slovom skrotil. Pápež ho w od-
powedi na jeho list, jako dobrý a
lastawy otec teší a wyžywa k sebe
do Ríma na pokoj. K čemu i pri-
wolil, a tak dlho sa w Ríme zdr-
žowal, pokud Swatopluk poslow
za nim newyslal a nesľúbil mu,
že ho bude proti nápadom nepria-
telow chrániť. — Ostatní weľ ži-
wota tak nábožne stráwil, jako
započal, a po ustanowení So-
razby za nástupca svojeho w
úrade arcibiskupstom, zomrel w
Pánu r. 885 dňa 6. Apríla w
Welehrade (Gradišti).

Modlitba. — O swätí apóstoli národu na-
šeho! Wy ste predkow nassich a w nich i nás zo ľmy
blúdom pohanských na swetlo pravej wiery Kristowej
privedli, a weľi sa už s nim wo wečnosti radujete.
My sa zo sláwy waffej, ktorou Pán Boh wassu neu-

nawenu horliwosti obmenil, srdecne tessime a za nebesky dar krestanstwa, ktory nam Otec nebesky strze was udelil, jemu w ponizenosti dakujeme. Brimluwajte sa za nas nehodnych potomkow u Boha, aby nas wo wiere rimsko-katolickej, ktoru ste wy predkom nassim hlafali, posilnil, bratow ale nassich, ktorí sa od cir-kwe swätej newernej odtrhli, do jej materinskeho lona milostiwie nazpat privedol. Amen.

Modlitba cirkewna. — Wsemohuci, wecny Bo-ze! ktory si nas strze swatych biskupow a wyznawacow Two-zych, Cyrilla a Methoda w jednotu wiery krestanstwej powolat ratal: popraj, prosime Ta, aby sme my, ktorizto sa tejto ich slawnosti tessime, i slawu wecnu strze zasluhy ich obsiahnut zasluhili. Strze Pana nasseho atd. Amen.

Braterstwo sw. Cyrilla a Methoda.

Poučenie. — Braterstwo toto zacalo sa pred tromi rokami na Slowinsku nasprw. w biskupstwe labodskom horliwostou tamesseho kniezata biskupa Antona Slomseka zakladať k sled-notentu oblacnych bratow nassich redkeho obradu (starowercow), ktorych swati bratia a Slowanow eteni gposstoli, Cyrill a Method, pokrestanili a do lona sw. kat. cir-kwe privedli, ali rozkolnici Focius a Michal Cerularius ale w 9. stolecii opat od-trhli, a medzi krestanmi wycho-dnej a zapadnej cir-kwe strasnú prepat zabuby wykopali, ktorá už blizko tisíc rokov zalostne zi-wa, a sa porownat neba, jekli len nam Boh nepomozje. — Swa-ty otec wsetkych prawowernych, Pius IX. toto braterstwo dnia 12. Maja r. 1852 potwrdil a mno-hymi obpustkami obdarowal. — Prawidla braterstwa tohoto su: 1) kazdy den sa modlit 1. Otce-nas a 1. Zbrawas, potom: „Swati Bratia, Cyrill a Me-thod! orobujte za nas u Boha;“ 2) na wyrociny sw. Cyrilla a Methoda (9 Marca)

alebo w oktawe na umysel bra-terstwa sw. msu sluzit, alebo i spoweb wykonať a swiatost ol-tarnu prijat; 3) svojich suse-dow, priatelow a znamych, na-koľko to Boh da, braterstwu za udow zistat. — **Plnomocne** ob-pu-stky po hobne wykonanej sw. spowebi a hobne prijatej swia-tosti oltarnej obdrzi ten, kto sa w kostole alebo w kaplnke na umy-sel papeja nadrečene modlitby po-modli: 1) w den wstupenia w braterstwo; 2) w posledniu ho-binu, jekli nassw. meno Sezis, jekli nie ustama, aspon w srdci wyreče; 4) obpustky na sedem rokov a na sedemkrat sypicai dni w ine sityry swiatky roka; 5) obpustky sestdesiat dni za kaz-dy dobry skutok, ktory sa sru-slenym srdcom pobožne wykona. Braterstwo toto sa zwlastte po Slowinsku, potom w Nemecku, Czechach ano i w Uhriech tak ra-dostne rozwijsa a rozsiruje, ze sa jeho udow už do 13,114 pocitu-je, ktory kazdy den svoje ruky i srdcia k Otcu wsetkeho smilowa-nia pozdwibuju, a na wrata ne-stoicenej milosti Bozej klopuju,

aby Boh na prosbu Marie, prečistej Panny, a Svojich swätých wyznawačov, Cyrilla a Metoda, ubelil, aby sa obľúčení starowerci, ktorých je blízko 60 milionov, k swätej materi, ku ta-

tolickéj cirkwi, nawrätili, aby wsseci weriaci byli jedného srdca, jednej pravej mysli wo swätej wiere, jako to milosrbdný Ježiš žiada: aby byl jeden owčinec a jeden pastyr.

Modlitba údow braterstwa sw. Cyrilla a Metoda. — Pomôžte nám swäté nebesia, a celá zem spoj sa od východu až ku západu slnca zrúcať žalostnú stenu rozkolníctwa, ktorá už tolko stoleti srdcia východných a západných kresťanow ľudí. Nech oswieti zase weselé slnce smeritelnej jednoty a kresťanskej lásky wssetke národy mena Kristowho; nech sa roztopí ľadové more kriwowier a roztrziť. Nech objíme opäť swätú matku, cirkew katolíckú, svoje obssťiepené werné dieťky, ktoré sú obmyté kúpelom sw. krstu, wykúpené prebrahou krvou Ježišsa Krista, a nosia jako i my spasitelné znamenie najsw. Trojice na svojom čele. Nech obreje pod materinskými krdlami svoje odomreté dieťky; nech ich ožiwiť k pravej kresťanskej wyzdelanosti a k nebesnému kráľowstwu, aby po jednote a láske werných wssetke rody poznali, že není mena, w ktorom by mohli spasení byť, okrem w mene Pána nasseho, Ježišsa Krista Nazaretského, ktorého nám Dtec postal. Ach, kdyby powznesly skoro wssetke jazyky z jedného srdca tú prekrásnu andelskú pieseň chwály, jednoty a lásky: „Sláva Bohu na wysokách, a pokoj ľudom na zemi dobrej wôle a poctiwého srdca! Amen.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý to, čo je zmýlené, napravuješ a to, čo je rozptílené shromažďuješ a shromaždené zdržuješ: prosíme, wylej laškawe milosť jednoty Swojej na ľud kresťanský, aby, zawrhnuw rozdwojenosť, k pravému pastyrowi cirkwe Tvojej sa pripojil, a tak Tebe hodne slúžiť mohol. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Jozefa. (19. Marca.)

Žiwotopis. — Jozef pochádzal z rodu najwznesenejších arcioctow a Dáwida kráľa. — Málo čo wieme o jeho žiwote, wssak ale dost wieme o jeho čnosti, keď powážime, že mu Boh sweril prebľabosl. Pannu Mariu a swojeho Jednorodzjeného Syna. Sw. písma ho chwáli jako muža spravedliwého. Dôkazom jeho čno-

sti je zwlášť to, že wcel blažosl. Pannu Mariu bez wssetkého domlúwanja a potajemne prepukití wteby, keď wibel, že je táhoratná, a newedel o tajemstwe, ktoré sa s ňou stalo. On byl pri wssetkých okolnostach werný ochranca sw. Panny a starostliwý pešťán Ježišsa. Wždy s rýchľou poslušnosťou konal i tie najobťažnejšie nari-

byenia Božie. Jak náhle mu anbel wo snách rozkázal, aby utekal s dietatom i s jeho matkou do Egypta, hneď sa na cestu uberal. — Živil seba, Ježiška i Mariu z remesla tesarstebo. — Zomrel w náručí Ježiška a Marie smrťou

spraveblimých; a preto ho ctíme prebo wšetkým, jako orobownika umierajúcich. Na obrazoch maluje sa s lalou w ruke, na znamenie: že wšetke dni života swojebo pred obličajom Pána newin- ne tráwil.

M o d l i t b a. — Ó werný owatrowníku panen-
stwa, sw. Jozefe! ktorehožto ochrane samá newinnosť,
Ježiš Kristus, a Panna panien byla odowzdaná:
skrže tieto obe najsw. zálohy tá prosíme, pomáhaj
nám mocnou swojou prímluwou, aby sme prispeniem
milosti Božej telo i dussu swoju od wšetkých nečistôt
ostríhali, čistým srdcom i myslou Bohu až do skon-
ania swojeho slúžili, a w posledňom tážení nassom po
wyslownení tých sw. mien: Ježiš, Maria, Jozef!
dussu swoju wypustili. Skrže tohože Krista, Pána na-
sseho. Ameň.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Prosíme Teba, ó Pane!
atd. (čítaj na strane 192.)

Na deň sw. Joachima. (20. Marca.)

Ž i w o t o p i s. — Swätý Jo-
achim poblá wypráwanie sw. Epi-
fánia žil w Nazarete a tam sa
zasnúbil s jednou veľmi bohabo-
nou a čnostnou pannou, ktorej
bylo meno Anna. Swätí tieto
manželi žili, dobročinniac chubob-
ným, za mnoho rokov w naj-
wätšej swornosti a w najuprim-
nejšej láske; ale jedno ich rmútilo,
že ich manželskwo nebylo beimi
požehnané, čo sa u židow pokla-
dalo za haňbu. Dni neprestáwali
Boha prosit, aby požehnal ich
manželskwo. A preto Joachim,
aby sför Boha k modlitbe swo-
jej nakonil, obišiel do hór, a
tam za 40 dní w modlitbách a
pöstoch trwal, manželka jeho An-
na ale pobobným spôsobom doma
Bohu slúžila. A blá, keď do-
-

nali modlitby swoje, zjawil sa
anbel Joachimowi a zwestowal mu:
že manželka jeho počne dcéru,
ktorá bude matkou budúceho W-
kupitela a kázal mu, aby ju
nazwal „Maria.“ Joachim do-
brorečiw Pánu, opustil púšť, aby
swojej Anne zwestowal Božie mi-
losrdenstwo. Ale jej tiež byla už
milost Pána zwestowaná. Dna
počala a porodila dcéru, Mariu,
potesenie Izraela a radosť celé-
ho sweta. Túto w treťom roku
odowzbali knázom, aby ju k služ-
be Pána w chráme Jeruzalemskom
wychowali. Sw. Joachim, jako
sa prawí, wo veľmi wysokom we-
ku žiwot swój dokonal. On byl
poblá srdca Božieho, a preto i
jeho orobowanie za nás u Boha
je mocné.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý si chceš, aby
blahoslavený Joachim byl prebo wšetkými Swätými Tvojimi

otcom Rodičky Syna Tvojeho : popraj, prosíme, abysme, kto-
rehožto pamiatku sláwime, jeho tiež orodowanie wżdycky po-
cítili. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Benedikta. (21. Marca.)

Životopis. — Sw. Be-
nedik, z rodu slachtického, wo
wšetkých umeniach wycwicený, aby
mohol Bohu lepšie slúžiť, wta-
bnul sa do jednej jaskyne, a byl
w nej za tri roky, o ktorom ni-
kto newedel, len jeden mních, ktorý
mu každodenne pokrm nosieval.
Keď sa poweštl o jeho swätom ži-
wote roznesla, wzywli ho mni-
si kláštora wikonarenského za swo-
jeho opáta. — On prisne spra-
wował kláštor, čo sa ale nektorým,
na wolný život namykým,
nelúbilo : a preto ho chceli otrá-
wiť. Wšak ale nádoba, w kto-

rej byl otráwný nápoj, sa roz-
pukla, keď ju Benedik blá swo-
jeho obychaja prežehnal. Na to
zanedahaw kláštor, wrátil sa zase
do samoty. Tu sa mnoho mla-
dískow okolo neho shromazdilo, a
tak založil 12 nových kláštorow,
a potom esse mnoho iných, zwlá-
sste onen na wrchu Kassino. —
Týmto wšetkým predpísal pra-
widlá. Boh mu dal bar záprakow
a prorocstwa, mocou ktorého on
jedneho mrtvého striesil. Zo-
mrel, keď byl predne smrti swoju
predpowedal dňa 21. Marca 513.

Modlitba cirkewná (hladaš na konci bielú tohoto :
„Na deň opáta“ atd.)

Na deň sw. Gabriela archandela. (24. Marca.)

Poučenie. — Keď Boh k
tubu swojemu o welikých tajem-
stwach a wecach najbôležitejších
mluwiewal, stáwalo sa to wždy
strze archandelow. Archandel Ga-
briel najprw byl poslaný k Dantie-
lowi prorofowi w čas zajatia
babilonského, a zwestowal mu
čas, w ktorý sa narodi Wskupi-

tel sweta ; po druhé poslaný byl
ku knázowi Zachariášowi, otcowi
sw. Jána Krstiteľa, a zwestowal
mu, že mu jeho manželka Alž-
beta porodi Syna, ktorého má
Jánom nazwať ; a po tretie k
Panne Marii, ktorej zwestowal,
že z Ducha Sw. počne a porodi
Syna Božieho.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si medzi iný-
mi andelmi Gabriela archandela wylolil k zwestowaníu ta-
jemstwa wtelenia Tvojeho : popraj milostive, abysme, kto-
rýchto jeho swiatok sláwime na zemi, jeho ochranu pocítili w
nebesiach. Ktorý žiješ a fratuješ atd. Amen.

Na deň sw. Wojtecha. (23. Apríla.)

Životopis. — Sw. Woj-
tech narobil sa w Českej z rodi-
čow wznesených, bohatsch a sle-
chetných r. 965. W detinstwe swo-
jom upadol do těžkej nemoci. Tu,
keď už pomoc ľudská nič neprospie-
wala, wzáli rodičowie utočiste
k Robičke Božej a položili ho na

oltár, slúbili Bohu, že ho, jať wy-
zdravie, k duchownému stawu wy-
chowajú. Z wyzdravel. Základ
k bohobojnému žiwotu a k we-
beckému umeniu obrzjal sw. Woj-
tech w dome otcowstom. Pre bal-
stie wzbelenie wo webach poslali
ho rodičowie do Dewína (Mag-

deburgu), a swerili ho tamejšie-
mu arcibiskupowi Wojtechowi. Pre
jeho príkladné sa chovante jamilo-
wali ho i učíteli jeho i arcibiskup.
— Po smrti tohoto arcibiskupa r.
981 nawrátil sa Wojtech do swo-
jej vlasti, wšúpil do stavu du-
chowného. Po smrti Ditmara,
wyvolený je jednoblasne za praj-
ského biskupa. On túto hodnosť
nechcel prijať preto, že je mladý
a nestúsený; lež preda ju na
wšeočecnú žiadosť prijal. Keď sa
k Prahe blížil, na znak svojej
hlbokej poníženosti wyzul obuw
a bošma nohama wšiel do slaw-
ného mesta. Potom prehládal
celé biskupstvo, a nasledujúceho
roku šiel na Slowensko, kde naj-
me w Dstribome mnohých na wie-
ru Kristowu obrátil, medzi nimi
i Stefana, nowonarodzeného
syna wojwody Gejzu, napotom
prveho kráľa Uhorského pokrštil.
Odtud sa obobral do Krakowa,
a žiade sa wrátil do Prahy. Byl
welmi pobožný, horlivý a do-

bročinný. Pri jeho stole sedávalo
každodenne 12: chudobných. Po-
newáč ale Cechowie nechceli ho
poslúchať a nemrawný život wo-
bli, obišiel do Rímu s powoleniem
pápeža, obreknul sa biskupskej
stolice, a wšúpil do kláštora sw.
Bonifácia. Odtud po päť rokoch
na žiadosť českého kniežata Bo-
lislawa i ostatného ludu wrá-
til sa opäť do Prahy; ale ju za-
se v nezadlho opustil pre veľké
wystupky ludu. Keď sa po drubý-
raz, nazpäť wolaný, do Prahy
wraçal, uslyšsal na ceste, že Ce-
chowie bratom pobili, hrady spá-
lili a poplieni, obobral sa do
Ruska, z tabeto po Wisse do
Gdanska, a ďalej po mori do
Samlandu s bratom svojim Ra-
dimom a kniazom Benedi-
kom; wieru Kristowu wšade roz-
štirowal. Keď ho w Samlande
pohani prepadli a zbili, obobral
sa k Litwanom, k slowanskému to
národu. Títo ho ale r. 997. pre-
kliali.

Modlitba cirkwná. — Wšemohúci, wečný Bo-
že! ktorý si dnešnieho dňa blahoslaveného Wojtecha, mu-
čenníka Swojeho a biskupa strže zásluhu umučenia k Swä-
tým Swojim pridružiť ráčil: daj, prosíme, aby sme sa, na-
sledujúc jeho príklady, dostali do wečnej vlasti. Strže Pána
nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Jura mučenníka. (24. Apríla.)

Žiwotopis. — Sw. Juro
počádzal z rodu wzneseného. Po
smrti rodičov wšúpil do služby
wojenskej, w ktorej wšiel na we-
líkú hodnosť. Keď cisár Diokle-
cián rozkázal kresťanow prenast-
dowať, wystúpil Juro zo služby
wojenskej, wšiel k Diokleciáno-
wi, a slobodne mu wstýkal: jať

je to nespravedlivá wec, kresťa-
now tat ukrutne hez wšettej prí-
činy prenasledowať. Strže to roz-
bnewaný cisár rozkázal ho najprw
do žalára hodiť; na to mu sľubo-
wal veľikú obplatu, potom ho dal
mučiť, a nemohúc ho ob miery kres-
ťanskej odwrátiť, dal ho stať.

Modlitba cirkwná. — Bože! ktorý nás záslu-
hami a prímluwou sw. Jura mučenníka Swojeho obweseku-
ješ: popraj milostive, by sme, ktorížto dobrodenia Tvoje
strže neho žiadame, darom milosti Tvojej obšiahli. Strže
Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sv. Marka ewangelisty. (25. Apríla.)

Životopis. — Sv. Marek sprowádzal sv. Pavla na cestách apostoľských; odlúčil sa ale od neho skoro, a navrátil sa do Jeruzalema. On písal ewangelium pod dohľadom sv. Petra w Ríme, k poučeniu rímskych kresťanov. Nestör hlásal tože ewangelium w Egypte, a w Alexandrii podstúpil smrti mučennícku r. 68. Dnes wiede Cirkew swätá procesiu, ktorej pôvod je nasledujúci: R. 580 rozmobil sa potok Tiber, a tým spôsobil nakažlivé

morové nemoce, pri ktorých bolo ustawičné, zdraviu a žiwobytíu nebezpečné zjwanie a kýchanie, obľub praj pochádza pobnešai nábožný obyčaj ten, žehnať ústa swoje, keď zjwame a, keď kýchame, riekať: „**Bozdra w Pán Boh!**“ K odstráneniu tohoto zlého nariobil pápež, **Kechor Weliký** wseobečný kajáci prôvod, ktorôžto sa k úleku tomuto a k wyproseniu úrody zemskej wiede na pole k ozimínám.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si swätého Marka, ewangelistu Swojeho, milosťou kázania ewangelického powyšil: popraj, prosíme Ťa, abysme vždy i učentem jeho prospiewali i prímluwou ochráneni byli. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Processia a žehnanie ozimín.

(Keď knäz k oltáru pride sbor spiewa:)

Antifona. — **Wyslyš nás Pane!** ponewáč dobrotiwé je milosrdenstwo Tvoje: poblä množstwa smilowaní Tvojich wzhlädni na nás, Pane!

V. Spas mä, Bože! ponewáč obrnulý horkosti dussu moju. — **Släwa buď Bohu Dtcu atd.** Poblä množstwa atd.

(Potom knäz rieka:)

V. Buď milostiwý hriecho nassim, Pane!

R. Pre meno Tvoje. — **Modlime sa!**

Odpust, Pane! odpust ludu Swojemu, aby zaslúženými pokutami káraný, w smilowaní Tvojom sebe vždy oddýchnuł. **Strže Krista, Pána nasseho.** Ameň.

(Na to sa začínajú spiewať „litánie o wšetkých Swätých“ (hlädaž na stránu 181). Keď sa pride na wese: „Swätá **Maria**, oroduj za nás!“ processia wychádza z kostola a ide na miesto, kde sa majú oziminy požehnáwať. Tu knäz try razy opakuje: „**Abys úrody zemské dat a zachowat ráčil.**“ Za tým sa ďalej spiewajú litánie až do konca. — **Vo litániách knäz sa modlí:**)

Dtče náš. — **V.** A neuwoď nás w pokussenie. **R.** Ale zbaw nás odo zlého. — **V.** Pane, wyslyš modlitbu moju! **R.** A wolanie moje príď k Tebe. — **V.** Pán s wámi! **R.** Js duchom twojim. — **Modlime sa!**

Wšsemohúci Bože! prosíme dobrotu Tvoju: ráč prúdom požehnanja Svojeho poliať tyto prvotiny plodín Svojich, ktoréžto si sŕže pohodu a užitočný dážd nechal zo zeme vyrásť, a daj, aby úroda zemská dozrela. Dowol tiež ludu Svojemu, aby Ti za Tvoje dary ustawične wdäky vzdával; nasycej z plodnosti zeme hladných hojnými dobrodeniami Svojimi, aby uúdzny a chudobný zveleboval meno sláwy Tvojej. Sŕže Pána nasseho atd. Ameň.

(Tu knäz k wyšobu twárou obrátený spiewa prvé ewangelium poblä sw. Jána 1. kap., po ktorom sbor spiewa:)

Ÿ. A Slovo telom učinené je, a prebýwalo medzi námi: a wideli sme sláwu jeho, sláwu jakožto Jednorodzeného od Dca, plného milosti a prawdy. — Ÿ. Na počiatku bylo Slowo, a Slowo bylo u Boha, a Boh byl Slowo. A wideli sme sláwu atd. Sláwa buď Bohu Dtcu atd. Plného milosti a prawdy.

Knäz: M o d l i m e ě ä! Požehnaj, Pane! tyto polné úrody, aby byly ludskému pokoleniu spasitelným pokrmom, a udel sŕže wzywanie slawného mena Tvojého, aby wšfeci, ktorí budú z nich požíwať, zdrawie, a ochranu na tele i na dušfi obdržali. Sŕže Krista Pána nasseho. R. Ameň.

(Tu knäz twárou k południu obrátený spiewa druhé ewangelium poblä sw. Marka w 16. kap. 14—20. weršfi, po ktorom sbor spiewa:)

R. Jdte do celého sweta a hlásajte ewangelium, rieka-
júc: Alleluja. Kdo uwerí a pokrstený bude, bude spasený. Alle-
luja, alleluja, alleluja.

Ÿ. W meno Dca i Syna i Duchä Sw. Kdo uwerí a pokrstený bude atd. Sláwa buď Bohu Dtcu atd. Alleluja, alleluja, alleluja.

Knäz: M o d l i m e ě ä! — Wšsemohúci, wečný Bože, Ty rozsudcu trónow! ktoréžto si budowu sweta z ničeho učinil a ridiš ju, a k dobremu ludského po-
kolenia, jako tiež i k zachowaniu tela role zrábať si kázal: pokorne wzywame milosrdenstwo Tvoje, aby wšsetko, čo užitočného je do roli týchto zasiate a za-

šadené, pod ochranou dobrotivosti Tvojej a sŕdze mi-
loŕtívé miernenie powetria, súc od wŕŕetkých trňowých
a ŕŕipowých wyroŕtkow prečiŕtené, ŕä urobilo a dokonale
dozrelo, abyŕme my, ačkolwek nehodní ŕluŕebníci Tvoji,
poŕivajúc hojné owoce darow Tvojich ŕ wdäčnosťou,
ŕluŕné a milé ŕhwály menu Tvojemu wzdäwať mohli.
ŕŕrze Kriŕta, Pána naŕŕeho. Amen.

(Tu knäz twárou k západu obrätens ŕpiewa trette ewanđellum
poblä ŕw. Matúŕŕa w 1. kap., po ktorom ŕbor ŕpiewa:)

R. ŕŕaŕtliwä ŕi zaiste ŕwätä Panno Maria a wŕŕetkej
ŕhwály najhodnejŕŕia: lebo z teba wyŕŕŕlo ŕlnc spravedlnosť,
Kriŕtus, Boh náŕ. ŕ. Proŕ za ľud; oroduj za duchowenŕtowo;
prtimlúwaj ŕä za poboŕné ŕenŕŕé pohlawtie; daj wŕŕetkým po-
moci ŕwojej pocitiť, ktorí twoju ŕwätü pamiatku ŕlávä. Lebo
z teba wyŕŕŕlo ŕlnc spravedlnosť, Kriŕtus, Boh náŕ. ŕlávä
buď Bohu Dcu i Synu i Duchu ŕw. Kriŕtus, Boh náŕ.

Knäz: *M o d l i m e ŕä!* — *K Tebe, ó Pane!*
woláme a proŕíme ŕä: ráč lúbeŕžným okom a milou
twárou pohlädnuť na tyto plodiny ŕemena. A jako ŕi
ŕŕrze Mojŕiŕŕa, ŕluŕebníka ŕwojeho, Izraelským byl
narídil, aby, príduc z Egypta do zeme zaŕlúbenej,
prwotiny plodin ŕwojich knäzom k poŕehňaniu obeto-
wali: tať i my proŕíme, ráč miŕoŕtíwe ochraňowať
oziminy tyto, aby ich búrka neŕŕŕkla, ani príwal ne-
wyrátíl, ani wíchor newyŕkoreníl, ani úpek ŕlnc ne-
ŕpälíl, ani powodeň nezabrala, leŕ ráč ich k teleŕné-
mu i duchownému užítku ľudí neporuffené zachowať a
neŕhať ich úplne dozrieť. ŕŕrze Kriŕta, Pána naŕŕeho.
R. Amen.

(Tu knäz twárou k pólnoci obrätens ŕpiewa ŕŕtwrté ewande-
llium poblä ŕw. Lukäŕŕa w 1. kap., po ktorom ŕbor ŕpiewa:)

R. Medzi narodŕženými zo ŕeny nebylo wätŕŕieho nad
Jána Kriŕtiteľa. Ktorý ceŕtu pripravowal Pánowi na púŕŕŕti.
ŕ. Byl poŕlaný ŕlowek od Boha, ktorému bylo meno Ján.
Ktorý ceŕtu pripravowal atd. ŕlávä atd. Ktorý ceŕtu atd.

Knäz: *M o d l i m e ŕä!* — *ŕwätý Hoŕpodyné, wŕŕe-
mohúci Dče, wečný Boŕe! proŕíme ŕä: zoŕŕŕli ŕwä-*

tých andelov Svojich, aby oni šiača nasse ochraňovali od chrobákov (červíkov), ptačkov a kobyliek, aby tak zvelebované bylo meno Tvoje, Bože! na každom mieste. Strže Pána nasseho atd. R. Amen.

Modlitby za požehnanie winohradov. — Bože! ktorý si ratolesti duchovnej vinice Svojej po celom okrsleku zemskom rozmnožil: pomáhaj nám obrábať vrchy nasse, aby ony prinášaly owoce k vykonávaniu dobrých skutkov; obvlaž tiež winohrady tieto rosou požehnaní Svojeho; ochraňuj ich proti každému nebezpečenstvu a rozhojni ich úrodu. Strže Krista, Pána nasseho atd. R. Amen. — Modlime sa!

Swätý Hospodine, všemohúci Otče, večný Bože! ktorý si nebe i zem, more a všetko stvoril: prosíme Ťa pokorne, ráč tento plod zemský požehnať, posvätiť a rozmnožiť; naplní pivnice alebo pribytky nasse hojným obilím a winom, aby sme Ťi, weseliac sa w nich, chvály a wdáky vzdávali. Strže Pána nasseho atd. Amen.

A požehnanie Boha všemohúceho, Otca + i Syna + i Duha + Sv. nech sa wyleje na tyto oziminy a sotrwá wžbydky. R. Amen. — V. Dobrorečme Pánu. Alleluja, alleluja, alleluja. R. Bohu wdáky! Alleluja, alleluja, alleluja.

(Pri navracovaní-sa processie spiwa sub: „Tež i sſu, Synu Boha žiwého“ atd. — W kostole sa ozwe chwálopiesň: „Tež a Boha chwálime.“ Na to: „Raduj sa nebies kráľowno“ s wersš., resp. a modlitbou (hlädaj na strane 191.)

Modlitba pri processii. — Všemohúci, večný Bože, milostiwý Otče nebeský! wzhľadni na nás, ktorí won wychádzame ku cti a chwále Tvojej, by sme tento prôwod, od Cirkwie swätej ustanowený, mohli k Tvojemu zalúbeniu vykonať; udel nám Svojej milosti, by všetke kroky, modlitby a spewy nasse jedine ku chwále Tvojej cielily. Ušlyš hlas služebníkov Svojich, o milosť wolajúcich. Ty si Boh a

Otec náš, a my sme dietky Tvoje, smiluj sa nad námi! a otvor ruku Svoju, požehnaj wšsetke úrody zemské, ktoré si ráčil stvorit' k nassemu obživeniu, bysme na chwálu a česť Tvoju žit' mohli. Preto, najmilostivejši Pane! wyslyš wolanie nasse; lebo Ti je známe, čo potrebuje dussa k duchownému obživeniu; i to Ti je tiež známe, že telo nasse bez darow Tvojich nemôže žit'; Ty ale, Bože náš! žiadajúcim wšsetko udeluješ, dusse nasse Svojim swätým slowom nasycuješ, predrahou krvou a telom Svojim posilňuješ, život náš zachovávaš! J jakožebysme Ti nemali dakowať za tak weliké dobrodenia? Tebe, ktorý si počiatok a koniec náš, pôvod wšsetkého dobrého a prameň wšsetkých milostí; buď meno Tvoje od wšsetkých národow a tworow chwálené; chwálte ho wšseci Swäti a Swätice Božie na nebi; prosperujte sláwu mena jeho wšsetke andeľské sbory, klaňajte sa mu wšsetke zemské twory; lebo on je Boh náš, Pán náš a wšsetkého, čo je, bylo a bude, najmocnejši správca. Prosíme Ťa, ó Bože! otvor ruky Svoje a požehnaj wšsetkému ludu Svojemu; požehnaj wšsetkým, jak duchowným, tak swetským stawom; požehnaj wšsetke úrody zemské so wšsetkým, čo nám k wyživeniu slúži. Powýš a rozšír Cirkew Svoju rimsko-katolicú; ráč wšsetke blúdy wykorenit'; udel kresťanským kniežatom swornosti a pokoja ludu, nad ktorým panuješ; poteš zarmútených; obživ wšsetkých, ktorí chudobu a núdzu trpia; nasyť lačných, odiewaj nahých, uzdravuj nemocných, wyslobod wšsetkých newinných wäzňow a zajatých; ráč celé kresťanstwo od zlého chrániť a zachowať. Abyš nám ale tým skor ráčil týchto milostí udeliť, pripojujeme k modlitbám a šperom i wrúčne srdcia nasse, ktoré Tebe, ó Bože náš! z čistej lásky a náslonnosti obetujeme, pokorne žiadajúc, by milosť Tvoja medzi námi prebýwala, strze ktorú bysme sa mohli po tomto bied-

nom a trůchliwom putowaní pred najswätejssiu twár Tvoju dostať, a Tebä i Syna Tvojeho najmilostiwejšieho, w jednote Duchä Swäteho so wšsetkými wywolenyimi Tvojimi na wečné weky chwälit a welebit. Amen.

Na deň sw. Filipa a Jakaba mladšieho, apoštolow.
(1. Mája.)

Žiwotopis. — Sw. Filip byl jeden z najprednejšich učeníkow Kristowých. Spasitel, keď ho powolal, nedowolil mu ani len otca jeho počkovať, nám za príklad: že máme wšsetko opustiť, aby sme Ježiša nasledowali. — Jak dôverný byl Spasitel naproti Filipowi, pozná sa z toho, že sa pred druhými jeho sameho pýtal: obľub' byštanem chleba tu nasšecniu päť tisíc ľudí, a že strže nebo hlábali ľudie pristup k Spasitelowi. — Sw. Filip hlásal ewanđelium w Scitti a wo Frigii, neššfelnyš počet ľudí obrátil a weliké zážraky činil. Naposledy byl w Hierapoli ukrižowany a ukamenowany. — Jakub mladši, pre swoju zvláštnu swiatosť žiwota sprawedliwym menowany, a pre zvlášťne príbuzenstvo ku Kristu, bratom Pána nazwany, ob mladosti Bohu obetowany, nejebol mäsa, nepil wina, ani nenosil striewic. — Keď sa ostatni apoštolí rozišli, on zostal w Jeruzaleme, jako biskup, kde mnohé zážraky činil a mnohých wážnych židow obrátil. Naposledy byl z pomsty ob židowštych knázow z wrcholca chrámu dolu zhdensý a ukamenowany.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý nás každoročnou slawnosťou sw. apoštolow Tvojich Filipa a Jakaba obweselnješ: prosíme Tã, popraj nám, aby sme sa dali ich príkladom poučiť, ktorí sa z ich zásluh tessime. Strže Pána nasšeho atd. Amen.

Na deň sw. Floriána. (4. Mája.)

Žiwotopis. — Sw. Florián byl woják, byl ale z príčiny wiery Kristowej w čas dieklectánštieho prenasledowania kresťanow z wojenskej služby prepustený. Dn sám bežal na to miesto, na ktorom byli kresťani prenasledowani. Tu byl lapensý, a keď nechcel pohansšým bohom obetovať, byl po mnohých mukách s kameňom k hrblu prtwiazaným do potoka Enži hodený a zatopený. — Sw. Floriána ctíme jako patróna proti ohňu.

Modlitba. — Pros za nás, swätý Floriáne! by nás Boh od časného i wečného ohňa oslobodil, zachowal a zachránil, aby sme tu alebo tam nešťastnyimi nezůstali. Wypros nám, by sme časné statky, ktorými nás Boh obdaril, na nič iné, len na jeho češť obracali, obzvlášťte aby w nás oheň telesných žiado-

sti vyhajnul, a tak srdce nasse, ktoré má byť Bohu obetované, čisté a nepoškvrnené ostalo. Amen.

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý nás slavnosťou blahoslaveného Floriána, mučenníka Tvojeho obveseluješ: popraj nám, aby sme, ktorého slavné víťazstvo na zemi etíme, tiež i v nebi radosti spoločnosti jeho obľahnuť mohli. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sv. Jána apoštola pred latinskou bránou.
(6. Mája.)

O p i s. — Sviatek tento zachováva w pamäti zpravu tú, že sv. Ján na žalobu jedného kacíra (Ebiona), rozkazom ukrutného cisára rímskeho Domiciána, z Efesu, svojeho biskupského sídla, byl do Ríma veznený, a tam pred bránou, rečenou „latinskou“ do tolia, w kto-

rom wrel olej, hodný, obfudale, jako tí traja židovští mladenci, na slovo Nabuchodonozorowo do plamennej pece hobení, wysiel bez urážky, načo na ostrow Patmos je wyprawedený, aby tam pod zemou pracował w minach na dobývanie kowow.

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý widíš, že nás wssade protivníctwá nasse sužujú: popraj prosíme Tě, aby nás slavné orodowanie blahoslaveného Jána, apoštola Tvojeho a ewangelisty ochraňowalo. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Stanislawa. (7. Mája.)

Žiwotopis. — W Stefanowe w Galíci na počiatku 11. stoletia žili dwa sľechetní, zámožní a veľmi nábožní manželi, ktorí, wystawiwše kostol ku cti Marie Magdalény, do tohoto deň i noc chobili, prosíť Boha, aby ich neplobné manželstvo milostive požehnal ráčil. Konečne w 30 roku manželstwa obdržali pretrásne pacholiatko, ktorémužto pri krste swátom dali meno Staníslaw, a wychowáwali ho, poblä sľubu učineneho, i službe Božej. Staníslaw činil wo wsselikom umení a wo wsselikých čuostkách krásne pokroky. Po obdavených w Gnezde a Paríži bohoslownečských sťolách, a w poníženosti svojej neprijaw ponúknutej sebe hodnosti biskupskej, nawrátil sa domow, kdežto po smrti rodičow svojich

rozdal wssetke svoje statky chudobným, majúc úmysel do nejakej tuhej rehole wstúpiť. Uslýšaw o wsselikom tom biskupskratowský, Lambert Zula, powolal ho a, poswätitw na kniazstvo, ustanowil ho za kanowníka pri hlawnom kostole Skratowskom. Po smrti Lambert a stal sa sw. Staníslaw biskupom Skratowským. Tenkrát panowal w Polstej Boleslaw II. král, muž veľmi ukrutný a smilný. Sw. Staníslaw ho napomínal, aby sa polepsil a prestal ohawne skutky páchat; lež on na miesto toho, žeby sa polepsil, uzawrel pomstít sa na sw. Staníslawowi, i čemu použil krivého obžalowania. Stalo sa totižto, že sw. Staníslaw kúpil pre svoje biskupstvo ob jedného bezbetného sľechetica menom

Petra statok Piotrawin a vyplatil w prítomnosti mnohých swedkow, lež písemne utworil nebal. Král webiac o tom, i že Peter už 3 roky je mrtvý, nahovoril debičom, aby biskupa winitili, že neprawe ten statok brží, a uplatil swedkow, aby pravde swedoctwo nebávali, a tak byl súd wynesený, že sa Piotrawin má debičom Petrowým nawrátiť. Stanislaw slúbil za tri dni, powoli-li sa mu lebota, w Pánu zojnulého Petra pred súd dostawit, aby pravde swedoctwo wydal. S hlasitým posmechom sa mu tá lebota powolila; ktorúžto on w bdení, w pôstoch a w modlitbách trávil. W určitéj deň slúžil sw. msšu w kostole Piotrawinskom, potom obetý rúchom biskupským sšiel w prôwode duchowenstwa a welikého množstva ľudu ka hrobu Petrowmu a kázal ho otworit. Tu sa ho dotknul sw. biskup svojou berlou, a w mene trojebiného Boha kázal mu wstát a na sneme swedoctwo pravde dať. I wstál mrtvý a sšiel w prôwode do snemu. Král a krívi swedkowie, uzrúc ho, zbesili sa. Tu vykriesseny Peter doswedčil, že statok swój Stanislawowi prebal

a riadne zaplateny byl a, obrátiv sa k debičom, k pokaniu ich napomínal. Stanislaw suc takto očistený, pojal a wiedzol Petra opát k hrobu, do ktorého sa tento, poručiv sa do modlitieb prítomným, wlozil a zomrel. — Wšak ale ani toto zjawenie mrtvého sa kráľa Woleslawa nebojalo; on neprestával mrcha žitwot wiesť. Co keď mu sw. Stanislaw dôrazne domlúwal a napokon ho i z cirkwe wyobcowal, Woleslaw rozhnwany zawraždil úkladne sw. biskupa pri oltári sw. msšu slúžacieho; zobawil jeho telo, a kázal ho wyniesť na pole, aby obdruhej zweri bylo roztrhané. Ale Pán Boh to odvrátil, áno telo jeho zázrakmi oslawil. Co widiac fanownici sobrali čiastky porozhadzowane, aby ich počestne pochowali, ktoréžto sa zázračnou mocou wjedno spojily a ľubežnú wôňu zo seba wydávaly. Pápež Řehor VII., počuw o tom, wyniesol na Woleslawa kľábu cirkwennú, ktorého i o nezablho na to dostihnul prst Boží. W Uhriech na úteku biedne zabynul. — Sw. Stanislaw byl roku 1253 ob Inocenta IV. za Swätého prohlásseny.

Modlitba cirkwná. — Bože! na ktorého čestí slawný biskup, Stanislaw, pod mečom bezbožníkow padol: daj, prosíme, aby wšeci, ktorí jeho pomoc wzywajú, spasiťelný učinok prosby svojej dostahli. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Jána nepomuckého. (16. Mája.)

Žitwoto pís. — Sw. Ján cwičil sa od malicka w bohobosnosti. Jeho najwätšia radosť byla celé predpolubnie tráwit w chráme Pána. Jeho robicowie, po jeho wyzdrawení z tážkej nemoci, obetowali ho z wdáčnosti Bohu, a dali wo wšestkých umeniach wydelat. Jako knáz svojimi došimawými kážňami welmi mnoho činitl pre čestí a chwálu Božiu a pre

spasenie ľudu. Prítom ale byl tak strowný, že nechcel žiadneho družého, jatokolwet skwostného cirkwenného úradu prijat. Len w tom sa wyššej wóli pobjrbil, že prijat úrad spowebného otca kráľownej Zohanny a úrad almužníka. Ale práwe toto ho učinilo mučenníkom. Bozbožný Wacel a w, toho času král Čestý, čcel zwediet, čo sa spowebala jeho

manželka sw. Jánovi. — So spravедlivým hnevom odmrstnul od seba sw. Ján toto swätokrádežné požadovante. — A keď Wacław o nezabíbo potom dal kuchára na razni upieck preto, že tento poslal na stól kapúna nedobre upečeného, a sw. Ján mu túto ukrutnosť dohovárал, Wacław tak sa rozlobil na toto jeho dohováranie, že bo dal uwäzniť, za tri dni a noci bez pokrmu a nápoja moriť a wšselijako esšte mučiť, a ponewáč Ján necheč spowedné tajemstvo zradit, rozkázal bo naposleby dňa 29. Mája r. 1383 swiazaného w tichosti o pôlnoci z mostu do Wltawy sťahnúť. Wacław tráč domnieval sa, že vražda táto na jawo nepríde, lež ten, pred ktorýmžto nič tajného není, zjawił i hneď sláwu mučenníka sw. Jánovi.

totižto byl utopený: ehlä, zjawiły sa nesčíslné swetlá nad Wltawou a sprowádzaly sw. telo až na to miesto, kde až na suchu ležať zůstalo wo wätsfom o mnoho esšte blefku. Množstvo ľudu diwalo sa na neobycajnú žiaru; ani nikbo newedel, čo to znamená, až keď ráno na tom samom mieste bylo telo sw. Jána naležené s jasnou twárou. Kanownici pražskej kapitule, uslyšawšes o tom, prišli tam w slawnom prôwobe a pochowali jeho sw. telo, ktoré keď sa neskôr do chrámu sw. Wltavy prenásšalo, uzdrawili sa mnohí chorí, a rozličné iné zákratky sa na hrobe jeho stáwaly. Wo 336 rokoch byl hrob otworený. Kostí byly bez mäsa, ale neporuffené; jazyk ale esšte byl črstowný, jako jazyk živý.

M o d l i t b a. — O preslawný mučenníku Boží, swätý Jáne Nepomucky! ktorý si radnej ukrutné muky wystál, a mučennícku smrť podstúpil, než abyš spowedné tajemstvo byl wyzradil: ehlä my wrúčni citeli twoji k tebe utočiffte svoje berieme a strže neporuffenosť Twojeho swätého jazyka tebä pokorne prosíme, abyš nám a wšsetkým wšfadede pobožným citelom svojim swojou mocnou prímluwou pred Bohom byl na pomoci, abyšme z jeho nesmiernej milosti stáleho pokoja požíwali, od drahoty, hladu, wojny a moru, týchto strassliwých metiel Božích, šfästne uchowani byli, a tak, w swätom pokoji a bázni Božej súč žiwí, k brehu blahoslawenej wečnosti šfästne za tebou sa dostali ku Kristu Sežiffsu, Bánu nassemu, ktorý žije a kraluje atd. Amen.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý si strže nepremožiteľnú swiatostnú mlčanlivosť swätého Jána cirkew swoju nowou mučenníckou korunou ozdobił rácił: popraj nám, prosíme, tej milosti, byšme podľa príkladu jeho a na jeho orobowanie i my ústa svoje strážou opatřili, a tak nekdy k oným blahos-

slaweným, ktorí są jazykom neprehressili, pričítaní byť za-
služili. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Litánie o sw. Jánowi Nepomuckom.

Pane, }
Krisťe, } smiluj są nad námi!
Pane, }

Krisťe, }
uslyš nás!
wyslyš nás!

Dítě z nebies Bože,
Synu Wykupitelu sweta, Bože, } smiluj są nad námi!
Swätá Trojico, jeden Bože, }

Swätá Maria,
Swätá Božia Rodičko,
Swätá Panno panien,
Swätý Jáne Nepomucký,
Neuwawený oltárny služebník,
Mužu apostolský,
Prıklade wšsetkých knosti,
Schránko múdrosti,
Zrkadlo a prawidlo wyznawačow,
Almužníku najdobrotiwejšť,
Od malickosti najwernejšť ctitelu Rodičky Božej, Marie
Panny,

Horliwý hlasatelu slowa Božieho,
Pečliwý pastýru dušť Kristowých,
Nádobu čistoty,
Ružo trpezliwosti,
Strážcu sprawedlnosti,
Zázraku stálosti,
Obraze pobožnosti,
Dítě sirôt,
Zástupcu wdów,
Stíte prenasledowaných,
Utočište hriešnikow,
Potešenie zarmúcených,
Ochrancu cti a dobrého mena,
Wysloboditelu ob haňby swetskej,
Duchom prorockým nadchnutý,
Srdnatý a mlčanliwý spowebelník,
W trápení nepremožitný mučenník,

orobuj sa nás!

Pre mlčanlivosť do Wltawy zhodens,
Dzობო duchowensstwa,
Weliký diwotworcu,
Drahá perlo cirkwe katolickej,
Mocný primlwoecu u Boha,

Buď nám milostiwý, } odpusť nám, Pane!
                                  } uslyš nás, Pane!

Od wssetkého zlého,
Od wsselikého hriechu,
Od hnewu Tvojeho,
Od náhlej a nenadálej smrti,
Od haňby swejskej,
Od nemlčanlivosťi,
Od záhubného krupobitia,
Od neurody a drahoty,
Od moru, hladu a wojny,
Od malomyseľnosti a nebdwernosti,
Od leniwosti w službe Tvojej,
Od časného i wečného zahynutia,

Strze zásluby sw. Jána Nepomudého,
Strze jeho plamennú pobožnosť k Panne Marii,
Strze jeho aposťolskú horlivosť w hlásaní slowa Božieho,
Strze jeho neohrozenú prawdomlwnnosť,
Strze jeho pobitwnú stálosť w trápení,
Strze jeho nepremožitelné zamlčanie swiatostného tajem-
stwa,

Strze wssetky jeho čnosti,
Strze jeho smrti mučennicku,
Strze neporussenosť jeho jazyka,
Strze jeho wečnú blaženosť,

W deň súdny,
My hriessnici,

Abys nám odpustiť ráčil,
Abys nám milostiwý byť ráčil,
Abys nás k prawému pokaniu prawiessť ráčil,
Abys Swoju swätú cirkew spravowať a zachowať ráčil,
Abys námestníka aposťolského i wssetek duchowný staw w
sw. náboženstwe zachowať ráčil,
Abys nepriateľow cirkwe swätej ponížiti ráčil,
Abys kráťom a kniežätom kresťanským pokoj a swornosť dať
ráčil,

probulisa nás!

wyřlořob nás pane!

Āa prořime, uslyř nás!

Abys wšsetkému ľudu křesťanskému pokoj a jednotu dať ráčil,

Abys nás w tvojej Swätej wiere posilniť ráčil,

Abys nás od haňby swetskej uchowať ráčil,

Abys w nás pobožnosť ľ Panne Marii rozniť ráčil,

Abys jazpť nás ľ mluweniu prawdy spravowať ráčil,

Abys nás w Swojej milosti zachowať ráčil,

Abys nás od moru, hladu a wojny ochrániť ráčil,

Abys nám úrody zemské dať a zachowať ráčil,

Abys nám chleba, telu i dušsi potrebného, udeliť ráčil,

Abys nás do počtu wywolensých prijať ráčil,

Abys wšsetkým werným zomrelým odpočinutie večné dať ráčil,

Abys nás na prímluwu sw. Jána Nepomuckého uslyšať ráčil,

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, odpusť nám, Pane!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, uslyš nás, Pane!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sweta, smiluj sa nad námi!

Kriste, } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Pane, }
Kriste, } smiluj sa nad námi!
Pane, }

Díťe náš.

V. A neuvoď nás w pokuffenie.

R. Me zbaw nás odo zlého.

V. Droduj za nás, swätý Jáne Nepomucký!

R. Abysme hodnýmí učinení byli zaslúbení Kristowých.

V. Pane, wyslyš modlitbu moju!

R. A wolanie moje príď ľ Tebe.

Modlitby. — O Bože! ktorý cirkew Swoju wyročnou pamiatkou swätého Jána Nepomuckého, mučenníka Swojeho, obweseluješ: udel nám, prosíme, tej milosti, abysme tých darow nebeských, o ktoré Tã na prímluwu jeho dôwerne prosíme, strze nesmierne milosrdensťwo Tvoje stutočne dostabli.

Najdobrotiwější Bože! ktorý si w sláwe Swojich Swätých welmi pobitwný a slawný: udel nám, pokorne Tã prosíme, abysme na orodowanie sw. Jána Nepomuckého od wšsetkého zlého na tele i na dušsi ostríhaní byli, a tento život časný tak dofonali, abysme večný neztratili.

O preslawný mučenníku Boží! atď. (Ľãabaj na strane 727.)

Tã prosíme, uslyš nás!

Na deň sw. Antoňa Paduanského. (13. Junia.)

Žiwoť opís. — Swätý Antoň už za mladi ducha pobožného prošawował. W pätnástom roku wetu swojeho wšúpil do kláštora sw. Augustína, a obdub neskôr prestiel do rehole sw. Frantiska Assistského. Túžil po mučeníctwe, i už mal obísť k Saracenom blá-
sák ewangelium Kristowo, ale pre nemoc musel doma ostať. Potom

sá ubral do samoty pri sw. Pawle nebaleho Bolone. Tu sotrwáwal na modlitbách a w sw. rozjímaní, posil sa a iné skutky milosrdenstwa wykonáwal. Neskôr stwiel sa jako wštečný kazateľ, a Boh potwrdzował slová jeho mnohými zázrakmi. Zomrel w 36 roku wetu swojeho 1231.

Modlitba cirkewná. — Cirkew Tvoju, Bože! nech obweštuje wyročná slawnosť blahoslaweného Antoňa, wyznawáča Tvojeho: aby duchownou pomocou byla vždy chránená, a wečných radostí pozívať zaslúžila. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Alojssa. (21. Junia.)

Žiwoť opís. — Sw. Alojš pochádzal z rodu kniežatského. On ačkoliwiel knieža, obreknul sa sweta, a wšúpil do rádu towarystwa Ježišowho. Tu sa w každej čnosti cwičil, a zvlášte svoje oči na uzbe držal, že sa tak rečeno ani len na svoju wlastnú matku pozriet neopowázil. A preto je nazwany člowekom bez tela a andelom w tele. Trikrát w týdni sa posil o wode a člebe; wiackrát

pres weň sa bičował; wátsťtu čiaťtu noci tráwil w modlitbe. Bližných welmi milował; prečo si i pri opatrowaní nemocných smrti pritiabnul. Smrti swoju predpovebal; bať sa pred smrtou esse jedentrát bičował a na boleť zemi čiel zomriel. Zomrel w 24 roku wetu swojeho. — Sw. Alojš slúži zvlášte za príklad panenskej čistoty, a je zvláštнім ochrancom školskej mládeže.

Modlitba cirkewná. — Wšemohúci Bože! sťtedrý rozdawatelu darow nebeských, ktorý si ráčil w andelstom mládencomi, Alojssowi, podiwnú newinnosť žiwota so stejnou kajúčnosťou spojiť: udel nám, prosíme Tã, tej milosti, aby sme, keď sme ho nenasledowali w newinnosti, aspon kajúčim žiwotom jemu podobní byť sa usilowali. Strže Pána nasseho atd. Am.

Na deň sw. Jána Krstiteľ'a. (24. Junia.)

Žiwoť opís. — Sw. Ján byl syn Zachariássa a Alžbety, príbuznej k prebláhosi. Panne Marii. Byl už w materinskom žiwote poswáčený. Jeho počátie bylo Zachariássowi od andela zwestwowané, a ponewáč tomu neweril, žďskal nemým až do dňa narodzenia dieťaťa. — Ján, keď

obroštnul, sťiel na púšť, pripravował sa k powolaníu swojemu. Tu jedol len kobylky a lesný máď; jeho rácho bylo hrubé, srstné; jeho posiel byla twrdá zem. — W triciatom roku wety swojeho wšúpil na werejnú; lubi polanienem pripravował na príchob Wstássa. Keď neobrožene karhal

na Herodesowi, kráľovi, werejné cubzoložstvo s manželkou brata jebo, dal ho Herodes do žalára umrtnúť a na radu cubzoložnice Herodiasy stať.

Modlitba cirkwná. — Bože! ktorý si nám prítomný deň skrže narodenie svätého Jána slavným učinil: ubet ľudu Swojemu milosť duchovných radostí, a spravuj mysle wšestých weriach na ceste spasenia wečného. Skrže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Ladislawa, kráľa Uhorského. (27. Junia.)

Žiwo to pis. — Sw. Ladislaw I., kráľ Uhorsky, stwiel sa wšestkými bušewnými i telesnými čnosťami a spanilosťami. Na kráľowstý trón dosadnul newdosať. On žiadal, aby Salamon byl kráľom, ktorémužto i wiac razy potom čcel kráľowstú hodnosť posúpiti, ale mu toho krasinské stawy newdowolili. Jako kráľ wplnil wšetky powinnosti dobrého kniežata: wyznamenáwal sa totižto dobročinnosťou naproti núdzným, wľbnosťou, sprawednosťou a sťedrotou. Krasinu wystobobil od brozného pustossenia diwotých národow. Dalmatsko a Chorwatsko priwtelil Uhorskej krasine na žiadosti svojej sestry, ktorá po smrti svojeho manžela wľabla týmto krasinami. Jeho kráľowské čnosti prewysňowaly pobožné čin. Wystawil totižto kostol ku cti Rodičky Božej wedľa Chrýstseho potola, a upewnňw ho pristaweným k nemu mestom Warabínom, od dal sa docela zwelebeniu sw. náboženstwa. Wystawil biskupstvá, kláštory a welitánske chrámy, ktoré bohato nabal a krásne

czdobil. W rozlmaní nebeských weci býwal tento sw. kráľ tak pohrúžený, že nezriedka býwal do powetria wyzbwibnutý a welikým bleskom otečený w chráme Warabinskom. Keď proti Latárem wojnu wiewol, a keď títo na hlavu porazení a utekajúci, aby od prenasľadowania zabrzjali wojsko swätého kráľa, welikú silu penazi na cestu ukladne sypali, na modlitbu sw. Ladislawa peniaze tieto sa premenily w kameň. A keď jeho wojsko newdostatok pokrmu trpelo, modlitbami swojimi stádo jelenow a bivalow od Boha wyprosil. Pobodnie od Boha wyprosil z kameňa črstownú wodu k zabaseniu smádu wojska swojeho. Naposľedy sberal sa sw. kráľ s welikým wojskom swätú zem pohobanských rúk wystobobil, ale byl w tomto prebsawzati smrtou prebsťhnutý. Zomrel roku 1096. — Uhorská krasina za celé tri roky za nim pokorowala. Jeho swäté telo je wo Welkom Warabine pochowané a mnohými zážrakmi oslawené. Cel est n III. pápež ho roku 1198 prohlásil za Swätého.

Modlitba cirkwná. — Bože! ktorý si blahoslaweného kráľa, Ladislawa, wyznawača Swojeho, mnohými zážrakmi prosláwil: popraj, prosíme, abysme skrže jeho zásluhy od wšestých protiwenstwi wžby byli ochráneni, a abysme wečných radostí požíwali. Skrže Pána nasseho atd. Am.

Na slawnosť sw. Petra a Pawla. (29. Junia.)

Žiwo to pis. — Kristus Pán mi apostolmi tým, keď ho za hlavu cirkwe ustanowil, ktorážto

prednosť mu pri rozličných príležitostiach privlastnil. Túto svoju prednosť sv. Peter verne zaskáwal. — On totižto wšade prvý medzi apóstolmi vystupowal: prvý lázal po príchode Duchá Sw., on wywolil na miesto Judášowo nowého apóstola, atd. Jako on byl, tak sú tiež i jeho oprawdiví nástupcovie, rímski pápeži, hlava cirkwe. Hlásal ewangelium w Pontu, Galácii atd., potom prissiel do Rimu, a naposledy byl za panowanta Neróna cisára utrizovaný a to sice,

ponewáč sa poklbad za nebobného zomriel tak, jako Kristus, dolu hlavou. Toto sa stalo roku 67 po narobzení Kristowom.

Sw. Pawel, pred tým Sawel, byl rímsky messian a z počiatku najbroznejší nepriatel krestanow. Wšak ale na ceste do Damassku zážračne obrátený, hlásal ewangelium po celom wteby známom swete. Naposledy po mnohých trápeniach a biedach stal sa spolu i so sw. Petrom w Ríme účastným kpruny mučenníckej, a sice strže statie.

Modlitba. — **Božský Spasitelu, Ježíssu Kriste!** ktorý si sw. Petra z obecného rybára kniežatom apóstolow a hlavou Cirkwe Swojej učinil: ďakujeme Ti za toto swäté ustanowenie a prosíme Ťa, bysme užitoč z neho wywierajúci wždy požiwali; učin z nás swätú a Tebe milú spoločnosť, ktorá by sa wždy usilowala wiernu, lásku a pokoru sw. Petra nasledowat, bysme sa jako hodné údy Tvojej swätej katolickej cirkwe na tú nebeskú passu dostali, kde Ty jako najwvyšší pastyr budeš swojich wywolných najblazenejším wzhlädaniem Teba nashycowat, a neprestajnymi rozkossmi na wefy napájat. Amen.

Wywolená nádobo, swätý Pawle! ktorý si meno Ježíssa k pohanom a kráľom zanesol, pre neho tak mnoho trpel, ničim od lásky k nemu sa odwrátiť nedal, jako dobrý bojovník dobrý boj bojowal; jako

wšfeobecný učitel prawú wieru wšfade kázal; a preto od spravedliwého a milosrdného Boha forunu spravedlnosti obdržal: orodaj za nás, bysme sa z nádoby hriechow w nádobu, krestanskými čnosťmi naplnenú, premenili, a nekdy forunu wečného žiwota, ktorou si Ty už ozdóbený, dosiahl. Strže Ježišsa Krísta, Pána nasseho. Ameen.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si dnešný deň mučennictwom apóstolow Tvojich, Petra a Pawla posvätil: popraj Cirkwi Swojej, aby wo wšetkom tých učenje nasledowala, strže ktorých prawá wiera swoj počiatok wžala. Strže Pána nasseho atd. Ameen.

3ná modlitba cirkewná. — Bože, ktorého prawica blahoslaweného Petra, chodiaceho po wodných wlnách, aby sa nezatopil, pozdwišla, a jeho spolu-apóstola Pawla, trikrát po zlamaní lode sa topiaceho, z hlbín morských wyslobodila: wyslyš nás milostive, a daj, aby sme zásluhami obidwoch wečnú sláwu dosiahl. Strže Pána nasseho atd. Ameen.

Na deň sw. Prokopa. (3. Julia.)

Žiwotopis. — Sw. Prokop narobil sa w dedine Chotaun w Cestej. W umeniach wycwicený wšúpil do kláštora sw. Benedikta blízko Prahy, kdežto za nekto rokov swätý žiwot wíedol. Potom obišiel do samoty do jaskyne. Poweš o jeho sw. žiwote tá sa rozniešla, že k nemu i z baššič strán prišobili lubie oradu a buchownú potechu. — Čestá zem jeho pamiatku mnohými kostolmi zwelebila. Jeho telo bylo r. 1588 w prítomnosti R u d olfa II. cisára z jeho kláštora do kapitulského chrámu wšetkých Swätých na pražskom hrade slawne preneseň.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si ludu Swojemu sw. Prokopa za služebníka wečného spasenia udelil: daj, prosíme Tě, bysme zašlúžili toho, ktoréhožto sme mali na zemi za učiteľa, mať w nebi za orodowníka. Strže Pána nasseho atd. Ameen.

Na deň rozoslania sw. apóstolow. (15. Julia.)

Dpis. — Swiatkom týmto sláwi sa pamiatka toho príbehu, že apóstoli pobíá narúženia Kríťanowho sa rozíšli hlásat sw. ewangeliem po celom swete, a to šce hneš po zawraždení Jakuba staršieho, syna Zebedewho, brata Jánowho, prvého mežzi apóstolmi mučenníka, rozlázom kráľa Herodesa Agrippy.

Modlitba cirkwná. — Bože, ktorý si cirkew Swoju, po celom swete rozložení, kázaniem sw. apostolow založil: udeľ milostiwe, aby sme tých, ktorých pamiatku dnešného dňa jednou slawnosťou ctíme, prímluwu wo wšsetkých potrebách nassich stúfili. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Ondreja Sworada a Benedika, slowenských puškownikow. (17. Julla.)

Žiwoto pis. — Sw. Sworad narodil sa z nábožných robitow rolnických w 10 století w tých stranách Wáhu, ktoré pred tým k Polsku patrily. — Pod sw. Stefanom, kráľom Uhorským, wstúpil do rehole na wrchu nitrianskom Zobore, kdežto, prišaw meno kláštorské „Ondrej“, napomáhal blabonosné práce sw. Štefana pri zakladaní a rozširowaní kresťanstwa w Uhorsku. Lež neskôr, predľúbiv sebe puškownický žiwot, rozjehnal sa so Zoborom a pospíechal do Skalky trencianskej, kde w tichej samotnosti, s takým tryznením tela na prácach, pôstoch, modlitbách a bohobojnom obcowaní žiwota sotrwáwal, že, krom najčastejšieho trobenného prísneho pôstu, w štyriciat dennom ročítom pôste 40 orechami byl upokojený. Jednúc, keď hladom zmorený a ťažkou prácou pri rúbaní drewa w hore zoslabnutý, zamdlel, pristúpil k nemu andeľskej krásy mládenec a prentesol ho do jaskyne jeho. Tu zbláženého wytrženia prebratý prisahou zawiazal swojeho učennika, Benedika, aby nikomu neprezradil widenie, počuť služebník Boží swet tento nezanechá. — Po ťažkých prácach denných ukladal sa sw. Sworad na obpočinok do jedného dubového wyblabaného a do kola trnami ohradeného kláta, nad ktorým zo štyroch strán wisela obruč, wellkými kameňmi obtážená, aby takýmito prístrojmi uražený sa prebudil, hore wstal a sprawedliwosť nebeskú wyhlá-

dáwal, a duchownotelesný dobrobyt swojich robitow modlitbou a prácami napomáhal. Málo pred smrťou swojou sa utiahnul do kláštora Zoborského, kdežto napomenutým okološtoláciom, aby bez prítomnosti Filipa opáta nebyl wyzlečený, najkrásnejšou smrťou sprawedliwých zomrel r. 1009. Tu sa teprw ulázalo to mučeníctwo, ktorým on swoje náružiwosti krotil. Na wyzlečenom totižto w prítomnosti Filipa opáta sw. tele naležená je železná hľobka do mäsa wrostnutá retiazka, ktorej polowičku kresťanský wódeca Gejza za sebe wyprosil, a w najwäššej uctiwosti zachowáwal. Telo sw. Sworada bylo w nitrianskom hlavnom chráme sw. Emeráma pochowané.

Sw. Benedik, učenník sw. Sworada, poctiwými robitmi slowenskými na stranách trencianskych splobený a po kresťanský wychowaný takou neukojiteľnou túžbou po kresť. božanosti zahorel: že, rozlúčitw sa s dobrými robitmi, príbužnými a priateľmi, a obreknutw sa wšsetkého, čo mu bylo drahé a milé, wstúpil do rehole na wrchu Zoborskom, kdežto na sw. Sworadowi nassiel swojeho rukowodiča, učiteľa a ota. A keď sa tento, jeho milovaný učiteľ, obobral do jaskyne trencianskej, Skalky, nawštitowal ho welmi často sw. Benedik, kdežto w jeho spoločnosti mnohé krásne chwile tráwil. Po smrti Sworadowej opustil sw. Benedik wrch Zoborský a utiahnul sa do tejto jaskyne swojeho učiteľa; kde w

pôstoch, modlitbách a w mrtvení tela nasledoval jeho sľapaje, a poučoval o nebeských pokľadoch krajanow swojich. Tu on w trpkjej samotnosti, chudobe a w Bohu milom a človečenstwu prospešnom žiwota obcowani už tretí rok sotrwával, keď obrazu zločinci, w nádeji veľikej koriski, k nemu pristúpili, ho zavraždili, a jeho mrtvolu z wysolej staly do prudiaceho sa Wáhu roku 1012 zbobili. Wšak ale Boh osláwil zážakom tieto telesné pozostatky Swojeho mučenníka, zachowaw ich za jeden celý rok pred pajzrawými wodnými zvermi neporusené. Jeho wodný hrob zwestowal veľikánsky tam každobenne nad bystrými wodami Wáhovými oblerujúci orol, čím okoliti obyvateli upozorneni spiechali na to miesto a wyzdwihli z wody sw. telo mučennícke, tak neporusené, jakoby len deň predtým bylo do wody bobené, a zanesti do Trentína, a tu pochowali, ktoré w pozdejších stoletiach bylo slawne do Nitry prenesené a k telu sw. Sworaba priložené. — Tu eti týchto sw. mučenníkow wystawil Sele pčlný, biskup nitriansky, w rchu Zoborskom osembraništy kostol, a r. 1691 pristawil k nemu Falkin, biskup nitriansky, kláštor pre Kamalbulenstých, ktorý ale na konci 18 stoletia byl spustosseny a so zemou srownany. Terajši ale biskup nitriansky, Jeho Excell. p. Jmrich Palugyay, aby zachowal pamiatku týchto sw. zá-

stupcow biskupstwa swojeho, wystawil na tom samom mieste k ich úcte kaplnku. — Jaskynňu Skalky, ktorá esse r. 1224 swätou trwou mučenníckou byla poznačená, osláwilo wdáčné potomstvo kostolom dwoposchobovým a s kláštorom i s opátstvom benediktinským tam wystaweným. Lež mnohými pohromami hynula slawa týchto náboženstých pomnítkow Sworabo-Benediktowsch, a konečne nič iné z nich nebylo widno, jako zrucaniny; nič menej ale nábožný ľud neprestával tam svoje púty každoročne wykonáwat. Tu sa on na smutných zrucaninách modliewal a premyšľowal o tých zážakoch, ktorými Boh zástupcow našich poctiť ráčil. Dokázalo sa totižto, že po smrti týchto Swätých istý zbožník od súdruhow svojich ubity a zomrelš w jaskyni tejto byl wykriesšený. Podobne sa preswedčilo, že w Nitre na smrti odsúdený a na sibienici obprawený zločinec, zážračnou rukou sw. Sworaba z wazieb smrti byl wymotaný. Z tejto príčiny takou dôverou a úctou zahorel veriaci ľud k swojim sw. krajanom, že po ich wyhlásšení za Swätých, si ich za zvláštních zástupcow wywolil a deň 17. Julia k ich wyročnej pamiatke zaswätil. Tohoto dňa roku 1853 byl k ich úcte slawne postwátený kostolík pri jaskyni Skalky, milosťtinami pobožných krestanow oprawený a z rumow wyzdwihnuty.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý nám narodzeniny swätých mučenníkow Swojich, Ondreja a Benedika, slawíš dozvoluješ: das, aby sme sa wo wečnom blahoslawenstwe z ich spoločnosti radowali. Sfrze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Marie Magdalény. (22. Julia.)

Žiwoto pis. — Sw. Maria Magdaléna byla známa, jako we-rejná hriješnica; lež potom wjala svoje utočište k Ježíšowi, umýwala jeho noby w slzách pokanania, utierala ich swojimi wlasami a matiera ich swojimi wlasami a ušterala woňawou masťou. Ježíš prijal ju na milosť a ob-

pustil jej mnohé briedchy; lebo ona | jať nalezá pravé potanie milosť
mala welitú lástu k nemu. Glá, | u Spasitelu!

Modlitba cirkewná. — Prossme Tě, Pane! by
nám orodowanie blahoslawenej Marie Magdalény k pomoci
prispelo: ktorej prosbami pohnutý sštyri dni, w hrobe le-
žiaceho Lazara si z mrtwých wzkriesil. Strze Pána nasseho
atd. Amen.

Na deň sw. Jakuba staršieho, apóstola. (25. Julia.)

Žiwotopis. — Sw. Ja- | menenia ná wrču Táborstom atd.
kub starší, brat sw. Jána apo- | Ewangelium hlásal w židowskej
stola, byl jeden z pomezji tých | krajine a w Spanielsku. Do Spa-
apóstolow, ktorých Spasitel naj- | nielsta bylo jeho mrtvé telo pre-
wiacej milowal. A preto i byl | nesené, kdežto ho dal Herodes Agri-
očitým swedkom mnohých jeho | pa obprawiť (zawraždiť.)
zážračných učinkow, jako: pre-

Modlitba cirkewná. — Bud, ó Pane! poswäti-
telom a strážcom ludu Swojeho, by pod ochranou swätého
Jakuba apóstola postaweny, i obcowaniem sä Ti túbil, i
bezpečnou mystou slúžil. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Anny. (26. Julia.)

Žiwotopis. — Sw. Anna | ju Pánu z wdáčnosti naproti ne-
byla matka preblabosl. Panny | mu, a prinесли ju w tretom roku
Marie, ktorú w zosllom weku po | weku jejho do chrámu, kde i
dluhej neplodnosti porodila. Jej | wychovaná byla. — Joachim a
otec menowal sa Joachymom. Ro- | Anna sú wzor pobožných man-
dičowie títo obetowali dcéru swo- | želow.

Modlitba. — Bud pozdrawená blahoslawená
matko Anna! Blahoslawená si, že si k nassemu po-
tesseniu dietä porodila, ktoré bylo už od okamženia
počätia swäté. Wypros nám u swojeho Božského wnu-
ka milosti, aby sme twoju wrúcnu pobožnosť, boha-
bojnosť a sštedrotu naproti núdznym horliwie nasledo-
wali a tak zaslúžili plod požehnaného žiwota twojej
panenskej dcery, Marie, Jeziffa Krista, na wečné we-
ky widiet a welebiť. Amen.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si swätej An-
ne milosť udeliť ráčil, aby byla matkou Rodičky Syna Two-
jeho Jednorodeného: popraj milosťwie, by nám, ktorí pa-
miaťku jej sláwime, svojou prímluwou u Tebä na pomoc
byla. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sv. Ignáca Lojoly. (31. Julia.)

Životopis. — Svätý Ignác, pred tým vojak, byl pri obľazení Pampelony ťažko ranený. Tu mal príležitosť, rozmyslať nad položením duše svojej a čítal náboženské knihy, a tak skoro sa stal z bojovníka, slávy ja-

búceho, najponíženejším kajúčnikom. Wenoval sa telom i dušou webám, a založil onen výborný rád tovaryšstva Ježišomho, ktorý byl a bude ešte kat. Cirkwi veľmi užitočný.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si pre wätšie rozšširovanie sláwy mena Swojeho bojujúcu cirkew strze sw. Ignáca nowou mocou posilnil: popraj, bysme s jeho pomocou a nasledujúc ho bojowali na zemi, a tak zaslúžili s nim korunowaní byt w nebi. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Petra w skowiedh. (1. Augusta.)

Dpis. — Swiatof tento pripomína nám ten záračný príbeh, že sw. apostol Peter byl rozkazom kráľa Herobesa Agrippy do

žalára wbohený, aby byl po weselejšnosti na popravište wedený, obľub strze anabela Božieho je wyslobodený.

Modlitba cirkewná. Bože! ktorý si swätého Petra apostola, z okowow rozviazaného nechal obísť neurazeného: prosíme, rozviaž okowoy hriechow nassich, a wšetko zlé milostiwie wyluč od nás. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na Porciunkula. (2. Augusta.)

Poučenie. — Sw. Frantisek Assistsky musel pre weliký počet weriactých, krom kostola sw. Damiána, blízko mesta Assissi, w Umbrii ležiaceho, este jeden kostollik won z mesta oprawit, ktorému dal meno „Porciunkula“ (bránička), z ktoréhožto mal jeho rád do celého sweta wchádzaj. Na tomto mieste rád sotrwáwal sw. zaklabatel rábu, na ktoromžto i mnohé milosti obrdzal, a wo swojom wyrzjení widel preblahost. Pannu Mariu; a preto i tento kostollik Porciunkula Mariou anbelow nazwal. — Zbenkrát, keď sw. Frantisek na modlitbách a pobožných rozjimanách sotrwáwal, príbehl o plnoci i nemu nektori z jeho spolubratow a wyprávali mu, že sa kostollik Porciunkula jako sluce swietil, že w ňom slyšal spew anbelstých, a že tam widno Ježiša

a jeho sw. mattu u prostrieb húfow anbelstých. I hned tam pospichal sw. Frantisek, a preswedčil sa o wšetkom, čo mu bylo powedané. Tu nebestou sláwoožiareny, padnuw na twár, mōdlil sa. I slyšal hlas, ktorý mu kázal, aby si pre spasenie ľudiebnu milost wyprosil. Frantisek teby prosil o plnomocné obpušty pre wšetkých, ktorí s oprawdiwym pokaniem na toto miesto priputujú. Prošba táto byla mu poistená a bylo mu naložené, aby to oznámil pápežowi, žeby wšeci weriacti mohli byt o tom poučení. Honorius III. pápež, preswedčený o tomto zázraku, wynnul prosbu sw. Frantiska, a udelil plnomocné obpušty na deň 2. Augusta, najprw pre kostollik Porciunkula, potom neštor pre wšetke kostoly rábu sw. Frantiska.

M o d l i t b a. — Ó Bože! ktorý ráciš na prosbu sv. Frantisska assiskeho tento chrám, jako i wsetke ostatnie chrámy jeho sv. rádu každoročne dnes plnomocnými odpustkami obdarúvať, ďakujem Ti srdečne za túto mne i ostatním weriacim preukázanú milosť, ktorú hodne prijať som sa usilował (a), keď som sa zo wsetkých hriechow svojich knázowi wysspowedal (a), a rozhrěssenie od neho dosiahnul (a). Budem sa usilował i wsetky ostatnie wýminky plnomocných odpustkow náležite vyplniť. Buď mi milostiwý, a odpušť mi i ostatnie časné pokuty mojich spáchaných hriechow; strže zásluhy horkeho umučenia a smrti Swojeho Jednorodeného Syna, Pána a Spasitelu nasseho, a strže orodowanie sv. Frantisska. Amen.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý cirkew Swoju strže zásluhy swätého Frantisska nowou reholou rozmnožiš: baj nám, aby sme podľa jeho príkladu zemské statky zapowrhowali, a dary nebeské wždycky požiwali. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Wawrinca. (10. Augusta.)

Ž i w o t o p i s. — Sw. Wawrinec byl jahen sw. Sirta, pápeja; on teby cirkewné pollaby a chubobných opatrowal. Keď Sirta pápeja w prenassebowní kreštanow Walerianskom na smrti webli, bežal za nim Wawrinec, žijniac po mučennictwe, a prosil ho, aby ho wzał sebou. Sirtus mu predpowedal, že ho w troch dňoch mnoho wätšsia potuta očakáwa, a lážal mu cirkewné pollaby chubobným rozbať preto, aby sa neobstaly ho rúť neweria-

ciach. Wawrinec to učinil. Žiaden náhle to cisár Walerian zwebel, žiadal od neho cirkewné pollaby. Sw. Wawrinec na miesto pollabow dowiedol chubobných. Wšil žiadal cisár, aby obpabnul ob wiery Kristowej. Wawrinec sa ale držal mužne, nebal sa žwiesť; a preto byl za žiwa na razni upečený. Mučennictwo toto stal káse pretrpel swätý Wawrinec, že usmiewajúc sa odpowedal cisárovi, aby si z jeho upečeného tela kus obrezal a swoju ukrutnosť nasýttil.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Wšsemohúci Bože! ktorého pomocou blahoslawený Wawrinec muky ohňa premožol: udeľ nám, prosíme, žeby sme plameň vlastných hriechow ubažili. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Bazang. (11. Augusta.)

Ž i w o t o p i s. — Swätá Zuzana pochádzala z wysokého ro-

bu w Ríme. Jej otec menował sa Gabin, a brat tohoto Kajus stal

sa pápežom. Jej rob štát w blizkom priateľstve s Diokleciánom cisárom. Pod opaterou tamtych prosperovala wo wseľkých čnostach a sw. umení. — Zasnúbená byla Galeriovi, bratovi cisára Diokleciána. Kež ona sa nechcela za nehowydat, chcešúc na weky pannou zůstati. Swojimi múdrymi, důraznými řečmi preswedečila i swojebo ženicha i jeho brata Maxima o

obawnosti mobloslužebnictwa a o prawde wiery krestanskej, tak že obidwa krestanmi zůstali. Dioklecián zato rozhnemany začal opät prenasledowat krestanow; bratow swojich dal najprw z krasiny wyhnať, a potom obprawiť, a Juzanu, w Ríme uwäznenú a wo wiere štále sotrwäwajúcu, rozkázal ukrutne bičowat a na oštatok jej hlawnu štát roku 295.

Modlitba cirkwná. — Popraj, prosíme Tä, Pane! aby nám orodowanie swätej mučennice Twojej, Juzany, wždych prospelo; ponewáč neprestäwäš naproti tým byť milostiwý, ktorych nechäwäš jej primluwow napomähät. Strze Päna nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Rocha. (17. Augusta.)

Žiwotopis. — Sw. Rochus narobil sa zo slachtických rodičow w Montpelle wo Francúzku. W 20 r. weku swojebo ztratil rodičow swojich, a zbedičil po nich weliké bobatstvo, ktoré ale medzi chubobných rozdal. Obew sa do rücha puštowničeho, obišiel do Talianskej nawštitwiť hrob sw. apostołow, Petra a Pawla. W Toskanskü wtedy žürila morowá rana a mnoho ludu ušmrtila. — On nawštitwowal w nemocnicach morowou ranou nakazených a obsluhowal ich. To samé činil i w Ríme. Tu ho Boh nawštitwil täžkou nemocou. Swätý Rochus opuštens, nemajúc nikoho, čoby ho obsluhowal, obwliekol swoje bolestné teio do jednej hory, pdežto žáznatným spôsobom mu jeden

psit prinášal po kúsku chleba, až pokud majitel tobo psa sw. Rocha naleznul a opatrowal. Sw. Rochus hneď jako wyžbratwel, obišiel z Talianskej do svojej wlasti. Ale tu práwe žürila wojna; byl teby jako špehár lapený a uwäznený. Po pätiročnom wäzení zomrel. Pri jeho šmrtil byl žalár jasným swetlom naplnený, a utázala sa tabula s näpisom: „Rochus, orodowník proti morowej rane.“ Pobrež mal welmi slawný. — Jeho príbuzní zwelebili jeho pamiatku pekným pomníkoma chrámom. Jako Talianská za jeho žiwobytia, tak i robisto a mesto Kostnice, r. 1414 w čas cirk. snemu morowou ranou nawštitwené, na jeho primluwu u Boha byly, od tohoto zlého oslobodené.

Modlitba. — O weliký priatelü a služebníku Boží, swätý Rochu! ktory si s pomocou Božou morom nakazených uzdrawowal: ochráň mä strze primluwu a zásluhy swoje od nebezpečnej tejto nemoci a wypros mi žiwot wečný. Amen.

Na slaw. sw. Štefana, 1. kr. Uhorského. (20. X.)

Žiwotopis. — Sw. Štefan, syn Gejzy a Carolty pokrstens

byl ob sw. Wostecha, pražského biskupa; bohobojne ob swojich ro-

Fachtha Ber m. 1812.

154

sa pápežom
kom priateľom
cisárom.
prospievajú
a sv. ume
Galeriom
Kleciána.
nehomýba
žďstať. S
nými rečn
ženiča i

M

Pane! a
zany, w
milostiw
Pána na

Žiwo

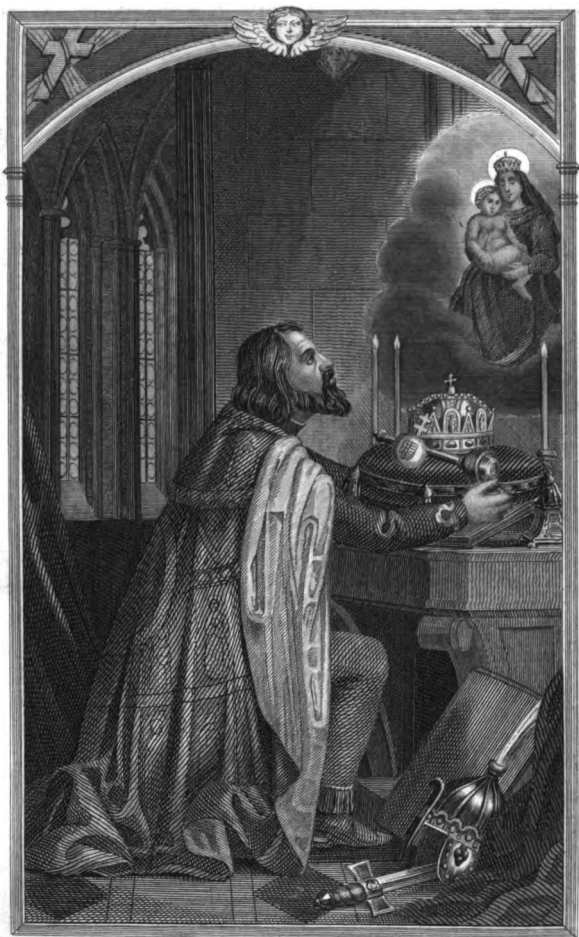
narobil sa
w Montp
20 r. weku
swojich,
bobatstwo
bobňsch ro
pustownica
stej nawst
low, Petra
stu wteby
mnobo l
nawstiw
rowou ran
howal id
Nime. Tu
kou nemoc
stěny, neu
obsluhow
lestné te
žázračný.

M

Boží, i
nakazen
žásluhy
mi žiwi

Na slawo sw. Stefana, 1. fr. Uhoršlého. (20. X.)

Žiwotopis. — Sw. Šte- byl ob sw. Wojtecha, pražského
fan, syn Gejzy a Sarolty pokřesný | biskupaz bohabošne ob swojich ro-

Fuchsthaller metz.

N vom: Lorber Pfaffen 85u.

dičov vychovaný stal sa prvým kráľom uhorským r. 1000. Povolal knázov, zvláštne Benediktínov, z cubzích krajin, by jeho pohanský ľud na vieru Kristovu obracali, ktorých i dobre nabal; 10 biskupstiev v krajine založil, chrámy staval, a pre pápežské potvrdenie všetkého tobo, čo v prospech a zvelebenie Cirkve Kristovej učinil, poslal Astrika do Rímu. Pápež Silvester II.

poslal mu na znak svojej uznalosti korunu, berlu, názov apoštolského kráľa a pochvalný list. Sv. Štefan byl veľmi sťedrý; a preto i Boh jeho pravú ruku na tejto zemi oslávil tým, že ob 800 rokov zostáva neporuffená. Zomrel na slavnosť nanebevzátia Panny Marie r. 1038. Uhorskú krajinu pod jej ochranu postavil.

Modlitba. — **Večný Bože!** pokorne Ťa prosíme sťrze zásluby Syna Tvojeho Jednorodzeného a sťrze orodovanie svätého Štefana kráľa, ktorý sťrze Tvoju wšsemohúcu pomoc modly pohanské w niwoč obrátil, a mnoho ludu z temnosti pohanských blúdov na swetlo opravdiwej rímsko-katolickej wiery wywiedol, a krajinu sebe swerení do poriadku nowého, Tebe a cirkwi Tvojej milého, priviedol, abys nás z temnosti hriechu a newery na cestu čnosti a wiery samospasťitelnej napravil; swetlom Swojej Božskej milosťti oswietil, wieru, nádej a lásku w srdciach našich roznil, abysme sa jak časne, tak wečne s Tebou ustawične radovať mohli. Amen.

Modlitba cirkewná. — Popraj, prosíme Ťa, wšsemohúci Bože! aby swätý Štefan, wyznawač Twój, ktorý na zemi krakujúci cirkew Tvoju rozšširowal, byl jej slavným zastawateľom w nebesiach. Sťrze Pána nášeho atd. Am.

Na deň sw. Bartolomeja. (24. Aug.)

Životopis. — Swätý Bartolomej byl jeden z 12 apostolow. obrátil mnohé národy. Po mnohých obtížnosťach priššiel i do Wewandelium hlásal w Indii, a lilej Armenie, kdežto diabľow w

pohanstých moblách k nemote príviedol, a z mnohých ľudí a no i z kráľovskej knážnej vyhnal, sŕže čo jej robíťom i s veľkým množstvom ľudu na vieru Kri-

stovu obrátil. Naposledy byl náwodom pohanstých knázow za žiwa z tože obläpený a potom mečom usmrtený.

Modlitba cirkewná. — Všemohúci, večný Bože! ktorý si nám dnešnieho dňa sŕže swiatof sw. Bartolomeja aposstola welebnú a swätú radosť pripravil: rák, prosíme Ťä, Cirkwi Swojej popriak, aby milowala, čo on weřil, a oblassowala, čo on učil. Sŕže Pána nasseho atd. Am.

Nu deň sw. Ľudewíta. (25. Augusta.)

Žiwoto pis. — Swätý Ľudewit byl kráľ francúzsky. Dv rodíčow swojích wo všetkých čnostach wycwicený wzał si za manželku r. 1234 Margaritu knážnu, dcéru Rajmunda Berengara, ktorážto mu byla wo všetkých čnostach pobožná, a tak ich manželstwo bylo požehnané. Žili w spoloč w všetkých poddaným, vyšším i nižším, za príklad. Nie len že laždobenne swoju pobožnosť konal, ale i často celé noci sa moblil. Rossil kašúce rúcho na sebe a tvrbo sa postil. — Dv odkúpil trónowú korunu Spasiteľa nasseho, ktorú byl Balduin II., cisár caribradský, pre nedostatok penáži w Benátkach založil, a dal ju do Parížu s veľikou partikulou sw. křiža a s nektorými

sw. relikwiami priniešť. Keď sa už s ňou k mestu blížili, sŕiel jej sw. Ľudewit w ústrety s celým swojim dworom a duchowenstvom. Keď ju spatril, puřil sa do plaču a wzał ju i s bratom swojim do rák, niesol ju sám u prostried weľitého množstwa ľudu bořš, do chrámu sw. Štefana. Pre tieto sw. pozostatky dal zwlaštni kořtol wystawiť. Založil a wystařil tiež opátstwo royumontské, pri ktoréhožto stawaní on sám tiež wlastnoručne pomáhal. Čubobným weľmi dobročinil: každy deň u neho obedowalo 120 z nich, ktorých on sám často obřuhowal, noby im umýwal, bostáwala a ich obdarowal; nemocných nawřtiřowal a teřil. — Zomrel w čas křižowých tážení r. 1270.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si swätého Ľudewíta, wyznawača Swojeho, z kráľowstwa zemského do sláwy kráľowstwa nebeského powolal: učiň nás, prosíme Ťä pokorne, pre zářluby a na prímluwu jeho spoločníkami Kráľa kráľow, Ježiřa Krista, Syna Tvojeho Jednorodzeneho. Sŕže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Ľudmily. (3. Septembra.)

Žiwoto pis. — Swätá Ľudmila narobila sa r. 873 w Čeřeskej z pohanstých robíčow. Jej otec, Slawibor, byl grbš a debič meľních, a jej matka Ľudoslawa pochádzala tiež zo starořlachťtáého a bohobojného

robu. Ľudmila wybala sa za Borisowa, syna panujúceho kniežata w Čeřeskej. Práwe w tie čas priřli ta sw. Cyrill a Metěob, ktorí i Borisowa i Ľudmilu na vieru Kristowu obrátili a pokřtili. Dv tohoto času wlebla sw.

L'udmila život bohobožný. Aby ale tým lepšie mohla Bohu slúžiť, nabovorila svojeho manžela, by s ňou od sweta obtiahnul. Borivoj teda, svoju hodnosť kráľovskú postúpil synovi svojemu, Bratislavovi, obišiel i s L'udmilou a knázom Pavlom na púšť Tetinskú. — Bratislav vzal si Drabomíru pohanku za manželku w nábeži, že ju na wteru Kristowu obráti; čemu ale ona odporovala. Nebýtým narobil sá Bratislavovi syn Waclaw, potomne svätý. Tohoto, jakožto wnuka vzala k sebe L'udmila, a vychowala ho w kresťanstwe. Nežabho zomrel Bratislav, a tak pobla jeho narádzenia L'udmila,

jeho matka, mala po ňom w panovaní nastúpiť. To žánwibela Drabomíra, i smýšľala o spósobe, swoju swokrowu, L'udmilu zadržbit. Boh ale zwestowal sw. L'udmile deň nastávajúcej smrti. L'udmila, nepomyšľiac na pomstu, pripravowala sá swäte k smrti; wštetel swój majetok medzi služebníkow svojich a chudobných rozdala, a čakala obdoblane na wražednítkow. — I wražili sá do jej swetnice dve pohanské kněžatá: Tuman a Kuman, ktorí ju, keď ich esse uhoštila, w moblitbe pohráženú zadržúšili r. 927. Pochowaná je w Prahe, w chráme sw. Jura.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý si medzi inými zajrakmi atd. (jako na deň sw. Juliany na strane 710.)

Na deň sw. Rozálie. (4. Septembra.)

Ž i w o t o p i s. — Swätá Rozália zo sľachtických a s kráľovským robom spriatelensých robičow w Palerme w Sicílii zrodžená obišla do samoty, do leďnej jaskyne, tak že jej robičowie o tom newebeli, a prebýwala tam za dlhší čas w bohobožnosti. Robičowie ju potom hľadali a podla nápisu, ktorý pri wchode do jaskyne byla wywesila, našli,

ale už zomrelú. Keď r. 1624 w Palerme morowá rana žúrila, Boh zjawil mestu onen brabý postlad, telo sw. Rozálie, ktoréžto w podzemstej jaskyni od 400 rokov bylo strpté. Jej sw. telo tedy bylo w sw. prówode do Palerma prenesené a na prímluwu jej, jak tu, tak i r. 1743 w Mesine morowá rana prestala žúrit.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Wyslyš nás, Bože Spasiteku náš! abysme sá tak, jako sá zo slawnosti blahoslawenej Rozálie, panny Tvojej, tessieme, pravej pobožnosti od nej naučili, a jej prímluwou od metiel hnewu Tvojeho oslobodení byli. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. andelow strážcow. (w 1. nedelu w Septembri.)

P o u č e n i e. — Rení proti prvému prikázaniu Božiemu, lež je dobré a prospessné, keď andelow ctíme a wzywáme. My wzywáme andelow, preto že sú ľudom k ochrane ustanowení, že súdi milujú, o ich spasenie sá starajú, za nich prosia, a že na Boha usta-

wične patria i ľubstú moblitbu mu predkladajú. A preto cirkew k ich úcte sláwi dnešnieho dňa swiatot i s oktáwou swätých andelow strážcow, w ktorýžto máme považowat veľkú dôstojnosť ľubstú, ponewáč nám slúžá bytnosť božnatejšie; máme sá

modlití k newiditelným opatro-
níkom svojím, aby nás zastupo-
wali pred trónom Božím, a má-
me sa posilňovať w tom úmyslu, |
že budeme poslúchať ich spasiteľné
wnufanie. W takej pobobe sa nám
andeli predstávajú, najdeš na
strane 698.

M o d l i t b a. — Pane nebies i zeme, Stwori-
telu wštetkých ľudí i andelow! jak weliká je dobroti-
wošť Tvoja k nám hriessnikom, a jak wysoko si nás
powyššil, že si sw. andelow Swojich k ochrane a služ-
be nassej ustanowil. Ty si im prikázal, aby nás na
wštetkých cestách nassich chránili, a sw. apofftol nás
učil, že sú wšeci andeli služební duchowie, wyslani
k službe tých, ktorí majú kráľowstwo nebeské dosti-
hnúť. Dlā wôle Tvojej, dobrotiwý Dče! wynakladajú
tito blahoslawení duchowie wšetku swoju múdrošť, silu
a lásku k nassemu dobrému: oni bdejú a starajú sa
zwlašťte o nasse wečné spašenie; oni nás chránā pred
widitelnými i newiditelnými nebezpečenstwami a nepria-
telmi; oni nám mocne pomáhajú každú pretážku čnosti
a blahoslawenstwa premáhať, wedúc nás čes každé po-
kuffenie a boje k witäzstwu. Krom toho nás obzna-
mujú s tým, čoby mohlo nassu wieru ožiwit, lásku
roznitiť, nádej wywyššit, udatnosť sošilit, poznanie
zdokonaliť, a čoby nás wôbec mohlo k cielu nasseho
ustanowenia priwiesť. — Ťadujúc sa nad polepffeniem
hriessnikow, donássajú modlitby nasse, čo lúbežné ka-
bidlo pred trón Boží. Láska ich sa žiwobytiem nassim po-
čāla a trwā na weky. Jaké dobrodenie si nám preu-
kázal, Dče nebeský! sťrže ochranu andelow! Daj
nám milosti, bysme ich nikdy nezarmútili, čistí pred
nimi tráčali, a wôlu Tvoju wždy tak radošne plnili,
jako ju oni w nebi plnia. Daj nám ducha lásky kre-
štanškej, aby sme tak s ludmi obcowali, jako andeli,
a jako oni, tak sa i my radowali, keď môžeme newe-
domých poučiť, zvedených zo skazy wytrhnúť, padlých
pozdwihnúť, blúdācím cestu ukāzať, mdlých posilniť
a utiškowaných do ochrany wziať. Každé hnutie swe-

domia, každá spajiteľná výstraha alebo poučenie, každý poučovací príbeh alebo užitočná skúsenosť nech nám bude hlasom andela, ktorého, Ty Otče! k nám zoslaš, aby nás na cestu spasenia priviedol. Daj, Pane! by náš večnejší život nič iné nebyl, ako ustavičná príprava k životu nebeskému, kde budeme s Tvojimi sv. anjelmi na Teba z tvárou v tvár hľadieť, Teba chváliť a welebiť na veky. Amen.

Modlitba k anjelovi strážcovi. —
 Verný priateľu a spoločníku na ceste života tohoto, sv. andele, od Otca nebeského k ochrane mojej ustanovený! ctím a milujem v Tebe toho, ktorý i Teba i mnä na obraz Svôj stvoril, a mne Teba za neviditeľného wôdca a ochrancu dal. Ďakujem Ti za wšetku lásku a starosť, ktorú wvedieš o spasenie duše mojej. K Tebe wolám, bys byl mojim zvláštnim orodovníkom u Boha. Zachowaj mä mocou, ktorú Ti Boh udelil, od wšetkého nebezpečenstwa tela i duše; chráň mä pred nepriateľmi spasenia mojeho; wymôž mi milosť, abych w bázni na spasení svojom pracoval (a); učíš mä pozorným (ou) a opatrným (ou), bych ani słowom, ani skutkom nepohoršil (a) žiadneho z tých, ktorí weria w Ježiša, a ktorých andeli w nebi ustawične hľadia na twár Otca nebeského. Posilni mä w krížoch a suženiach, abych nezostal (a) malomyselný (á); daj mi premôcť pokuffenia k hriechu; posilni mä w ostatnom boji smrteľnom a uweď dušu moju k Bohu, jej pôwodcovi a posledniemu cieľu. Am.

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý z nemyšľavej prozreteľnosti Svojich swätých anjelow k našej ochrane posieláš: popraj, prosíme pokorne, aby sme sa, ich ochranou wždy obhajovaní, w ich spoločenstwe na wely radowali. Skrze Pána našeho atd. Amen.

Na deň sw. Matúša. (21. Septembra.)

Žiwoto pis. — Matúš na chode Duča Sw. rázal najprw sledowal Krista z myta. Po prí- w židowskej krajině a spísal ewan-

belium. Potom precestoval mnohé iné krajiny a osvietil ich svetlom viery Kristovej, naposledy byl pri oltári zavraždený na rozkaz kráľa Sirtakusa preto, že to-

muto prekazil manželstvo s knäzskou Sfigentiou, ktorá jeho návodom Bohu večité panenstvo byla slúbila.

Modlitba cirkwná. — Udel nám, Pane! strže modlitbu sw. Matússa apostola a ewangelisty pomoci, aby nám bylo na jeho orodovanie darované, čeho možnosť nassa neobohájuje. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Waclawa. (29. Septembra.)

Životopis. — Starý otec sw. Waclawa, Borivoj, vojvoda Český, vzdánil sa i s jeho starou matkou a svojou manželkou, sw. Ľubmilou, od wšetkeho bluku sweta a odíšiel na púšť Letinská, postúpiv svojou vojvodstvá hodnosť synovi svojemu Bratislawovi, t. j. otcovi sw. Waclawa. Bratislaw wžil si za manželku Drahomíru pohanku, tým úmyslom, že ju na wieru Kristowu obráti: wšak ale wšetko jeho namáhanie bylo bez prospechu: ona wždy zostala tvrďa pohanka a krutá prenasledowtynä kresťanow; a preto sw. Waclawa hneď, jako sa narobil, k sebe wjäla jeho stará matka, sw. Ľubmila; pod svojou ochranou a opaterou ho wychowala a wo wšetkých čnostach cwičila. Druhý ale syn Boleslaw pod opaterou svojej matky Drahomíry stal sa jej zcela rovným, totižto bezbožným. Po smrti otca Bratislawa, prevjälá rídzenie vojvodstva Českého sw. Ľubmila, w mene syna svojeho sw. Waclawa. To záwidela Drahomira, i tajným podvodom znesla zo sweta svojou swolkowu, sw. Ľubmilu. A tak prišiel sw. Waclaw w mladom weku k rídentu vojvodstva. — Sw. Waclaw, ak práwe ho mnohí nahowárati, nečel sa predča pomstik ani nad matkou, ktorá kázala sw. Ľubmilu zavraždiť, ani nad jej wražedníkami; lebo on byl welmi bohobojný; modlieval sa často,

nawštinowal wšetky služby Bohu; chobielval často boš, a to lica i w zime i w noci do kostolow. Jeho najwätšia radosť byla, posludowat knäzowi pri oltári; chlieb a wino k sw. misii sám ob samého zniku pripravowal. — Knäzow zwlášte ctil a ochraňowal, nemocných tešil a obsluhowal, chudobným pomáhal. — Keď proti nemu powstal R a d i s l a w knieža, jemu pobridzený, zhrozil sa sw. Waclaw nad nastawajúcim wylievaníem krvi; a preto radnej žiabal, aby sa hábla súbojom medzi obidwoma dožonala. I primolil k tomu R a d i s l a w jako sa proti sw. Waclawowi s kopíou, proti nemu namierenou, rozbehnul, obrazu spatrił dwoch andelow pri boku sw. Waclawa, zlakne sa i padne na zem. Waclaw, zdvihnuw nepriateľa svojeho zo zeme, prijal ho na milost. — Podobný záraj sa stal s nim wo Worme na ríškom sneme. Keď už byli wšetke kniežatá snemowné schromaždení, nepričádzul esse dlho medzi nich sw. Waclaw, modliaci sa w kostole pri sw. misii. I namržení kniežatá uzatoreli medzi sebou, že keď bude do snemowne wchádzat, žiadnej úcty mu nepreukážu. Keď sotwá že jednou nohou wtročil do snemowne, D t o l, cisár, jako najprwštia osoba, zosúpil z trónu, bežal sw. Waclawowi w ústrety, priwítal ho so wšetkou uctiwosťou, a posabil weľá trónu

swojeho, tu wsšeobecnému pobí-
wentu. Příčinu toho ubal Otto,
je wibel okolo Waclawa, dnu
wstupujućeho dwoch anbelow. —
I. prehovoril k Waclawowi:
„Ziadaj odo mnä nekajú milosti.“
Sw. Waclaw žiadal teby rame-
no sw. Wíta a relikwie sw. Žig-
munda, čo i obdržal. K úcte tých-
to wystawil krásny chrám w Pra-
he. Pri tejto príležitosti dal tiež
telo svojej starej matky, sw. Ľub-
mily, do Prahy do chrámu sw. Ju-
ra priniesť, ktoré, acpráve wo
troch rokoch, bylo ešte neporu-
šené. — Bohabojnosť sw. Wacla-
wa a rozkvet kresťanského nábo-
ženstva kľaly weľmi oči boha-
práznej Drahomíry, ktorá i so
synom Boleslawom bládala prí-
ležitosť sw. Waclawa o život pri-
praviť, k čemu sa taková i za-
wbala, keď sa Boleslawowi syn
narodil. Pozwali teby na krstní-
ny sw. Waclawa. — Sw. Wa-
claw, ačkoliwek tussil, jaké ne-
bezpečensťwo žiwota sa mu tam
broží, šiel predca. Kež o pólnoci,
keď sa do kostola vzdáčil, w mo-
dlitbe pohrúžený, zawraždensý byl
rukou vlastného brata. Krw z ne-
ho až na stenu sýčala. Drahom-
íra mohla sa už wíť nad kre-
šťanmi sľobodne pomstiť; ale ju
za to trest Boží neminul. A síce,
keď sa wozla weľlá sibenice, na

ktorejžto už dwa roky wiselo telo
jebnobo starého pobožného knäza,
na jej rozkaz obeseného, este ne-
porušené, a weľlá jebnobo ko-
stolika, w ktorom sa práwe bá-
walo znamenie na pozdwihowa-
nie, paholok, zosťapim z toča.
modlit sa, ona sa ale nad tým
horšila a kľala; w tom sa ale
otworila zem a prehltila ju i s
tým wozom. Boleslaw, zľým swe-
domiem prenaslebowaný, dal krw
na kostolnej stene zmywať a so-
škrabowať, wšak ale sa to neda-
lo, i zóštal krwawý znať na we-
čítú pamiatku. Rád by on byl
sotrel pamiatku a úctu sw. Wa-
clawa; a preto dal jeho telo w
noci do Prahy k hrobu sw. Wíta
prewážať, aby sa len tomuto,
a nie Waclawowi wdäky a česť
za prijaté milosti wzbäwaly. Keď
sa ale s jeho telom k Prahe bli-
žili, obrazu sa rozbehly kone na
inú stranu a utekaly ewalom,
rozwodnutými rielami; weľlá hra-
du zastaly a nebalý sa z miesta
pohnúť, pokuď kresťani tam uwä-
znení nebyli wypusteni. W tom
sa rozwidnila noc a sila ľudu ute-
kala k hradu, a tak tajemstvo na
wrch wysšlo. Naskli telo sw. Wa-
clawa este ani najmenej neporu-
šené a rany na ňom, acpráve už
tri roky pod zemou ležalo.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si blahosla-
weného Waclawa mučennictwom z kniežätsiwa zemského do
sláwy nebeskej preniesol: ochraňuj nás na jeho orodowanie
od každého protiwniwa, a daj, abysme sa w jeho spolo-
čenstwe radowali. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Michala archandela. (29. Septembra.)

Poučenie. — Sw. Michal
je wöbca nebeského wojska, ktorý
najprw bošowal proti pyšnému
Luciferowi a wzbudžowal ostat-
ných anbelow k wernosti k Bohu.
Jeho pokora, poslušnosť a hor-
livosť za sláwu Božiu udržaly
ho w nebi, a powyšily nad iných

anbelow, tak jako pyšného Lu-
cifera wysokomyšelnosť znížila a
do pekla utrhla. Cirkew sw. ho
ctí jako obzwláštného ochrancu,
a weriaci ho wzywajú wo wšet-
kých nebezpečensťwach buše i tela,
najme ale w hodinu smrti o oro-
dowanie, aby podlä jeho príkla-

du zmužite bojujúc proti satanášsowi, tiež korunu wítázstwa obdržali, a ich buse sŕže nebo pred trón Boží priwebené byly. — Čtime ho i my a wolajme plní

bôwery s Cirkvou swätou: Swätý Michale archanbele! ochraň nás w boji, aby sme na strasnom súde nezahynuli.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý úrady anđelow a ľudí w podiwnom poriadku rozdáwaš: popraj milosŕstive, aby život náš byl na zemi od tých zachránený, ktorí Ťa w nebesech každého času obŕkujú a obŕhujú. Sŕže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Františka assiského. (4. Oktobra.)

Životopis. — Swätý František assiský byl syn jedného bohatého kupca; pobelil wšetko, čo mal, medzi chudobných, a založil rád, bratow mensších rečený. Innocent III., pápež, z počiatku nechcel potwordiť rad tento. Keď ale w noci wo snách widel, jačo bráš sw. František na plecach

swojich chrám lateranský, hneď ho potworbil, spôsobom dôstojným. — Sw. František welmi túžil po mučeníctwe. Týmže cieľom obplawil do Syrskej, ktorého ale nedostahnul. Byl tiež jazwami rán Kristowých wyzna-menaný.

Modlitbe cirkewná. — Bože! ktorý cirkew Swozju atd. (jako na Porciunkulu na strane 738.)

Na deň sw. Terezie. (15 Oktobra.)

Životopis. — Swätá Terezia wšájala do seba pobožnosť takrečeno s mliečom materinským, a cwičila sa od malička w každej čnosti. W dwaciatom roku weku swojeho wstúpila do rádu karmelitsanského, w ktoromžto nazpät zamiebla starobáwnu prísnu regulu (ustanowenie.) Ustawične želela nad slepotou neweriacich a

bludárov a činila w ich mene pokante k upokojeniu hnewu Božieho. Akýpráve skoro wžbych nemocná ležala, mrtwila predca telo swoje bez prestania. Trpíet alebo umrieť bylo jej porekadlom. Naposledy zanachala časnosť, wíac z túžby po nebestom kráľowstwe, nežli následkom nemoci roku 1582.

Modlitba cirkewná. — Wysłýš nás, Bože, Spasitelu náš! aby nás, ktorí pamiatku Twojej swätej panny Terezie sláwime, pokrm jej učenja nashycowal a k bohumilej pobožnosti powzbudowal. Sŕže Pána nasseho atd. Am.

Na deň sw. Lukáša. (18. Oktobra.)

Životopis. — Sw. Lukáš ewangelium a stutky apostolské. byl lešár a sprowádzal sw. Pawla apostola po wšetkých cestách. Z wnuknutia Duchu Sw. písal

ewangelium a stutky apostolské. Zomrel w 81 roku weku swojeho, a r. 357. byly jeho kosti do Caribradu prenesené.

Modlitba cirkewná. — Nech oroduje za nás u Tebä, Bože wšemohúci! swätý Lukáš ewangelista, ktorý

swoje telo na česť a slávu mena Tvojeho mrtvil a ukrižoval. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sv. Wendelína. (20. Oktobra.)

Životopis. — Sv. Wendelín pochádzal z rodu kráľovského w Štostkej. Nechcel ale veľkým byť na zemi, lež opustil vládu, šiel do Nemecka a tam blízko Trieru wstúpil do služby pastýra licho. Nešťor mu dal jeho pán búdku vystaviť, do ktorej sa wtriahnuť. — O nezabľho wyvolili ho reholníci súsebného kláštora za svojeho opáta, ktorý ja-ko tatý zomrel r. 560. Pred swo-

jou smrťou prosil bratov, aby ho nepochováli w krypte opátov; lebo že je on toho nehoden. Položili ho teby na voz a zapriabli pár volow, ktoré esťe nikdy nenosily járna. Tieto ho wywezly na sebam hobín daleký wrch, na ktorom jako pastýr rád mešťkával. Tu woly zastaly, i on je tu pochovaný a kostol nad jeho hrobom wyšawaný, o nezabľho zázrakom osľawaný.

Modlitba cirkewná. — Wyslyš, prosíme Tā, Pane! prosby swäteho Wendelína opáta za nás: bysme to, čo nemôžeme strže nasse zásluby obdržať, strže jeho prímluwu a obranu obdržali. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Šimona a Judy, apoštolow. (28. Oktobra.)

Životopis. — Sv. Šimon apoštol, podľa priezviska Zekotes t. j. Horliwec, hlásal ewan- delium židom a pohanom, a pod- stúpil w Perstej smrt mučennic- twa. — Sv. Judás apoštol, ku rozoznaniu od Judása iskariot- ského, zradca, menowal sa Tade- usom. Byl príbužný Spasiteľowi,

a zaoberal sa s roľníctwom, prv jako byl na úrad apoštolstý wo- wolaný. — Ewandelium hlásal w židowstej zemi a w Galileji, potom w Eyríi, Arabii a Mezopotanii, a naposledy podstúpil w Perstej i so Simonom apošto- lom smrt mučennic twa.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si nám strže Šimona a Judu apoštolow Tvojich k poznaniu mena Swo- jeho príst dal: popraj, abysme ich wečnú slávu, w dobrom prospiewajúc, swätili a swätiac ju w dobrom prospiewali. Sk. atd.

Na slawnosť wšsetkých Swätých. (1. Nowembra.)

Poučenie. — Cirkev usta- nowila dnešný sviatok, pamiat- ke Swätých wenowaný, preto: abysme Boha ctili w Swätých, w ktorýchžto sa on tak pobytným spôsobom zjawuje, a abysme mu za milosť, nám udelenu, ďako- wali; pritom ale tiež, abysme patričnú česť preukazovali Swä- tým, jakožto dokonalým slubom a priateľom Božím, a abysme

ich čnosti nasledowali a bo ich orobowania u Boha sa porúčali, a táto je príčina, prečo my Swä- tých hlavne ctíme; pritom ale sa my im neklaňáme, poŕonu len samému Bobu preukazujeme. — Ctíme tiež ostatky (relikwie) Swä- tých; lebo sú ony brachá pamiat- ka pre nás, a sám Boh ich ča- stokrát ctil, keď strže ne činil zá- zrazy. Pritom ctíme obrazy Swä-

tych; lebo sú ony spomienky na nich, a ľahšie nás vzbudzujú k pobožnosti, a úcta, ktorú preukazujeme obrazu, nazpät padá na Svätého, ktoréhožto on predstavuje. (D úcte Svätých obšírnejšie čítaj na strane 697.) — Tento sviatok má svoj pôvod ob vysväceniia pobanského kostola w Ríme, Panteonom alebo chrámom všetkých bohov zvaného, ktoréhožto chrám Bonifac IV. roku 607 posvätil opravdivému Bohu, na pamiatku preblahsl. Panny Marie a všetkých sw. mučenítkow; a ob tohoto času sa slávil w Ríme každoročne sviatok všetkých Svätých, ktorý potom r. 840 Kregor IV., pápež, rozšíril na celé kresťanstvo.

Modlitba. — **Slavné zástupy wywo-**
lených! S podiveniem obraciam dnes oči
svoje k wám, a teším sa z toho blahosla-
wenstwa, ktoré požívate. — I wy ste ke-
dysi bydlili na tej zemi, na ktorej já tiež
wčil bydlím; i wy ste byli pokúšťkam wy-
loženi, ktorýmžto já wčil tak často podli-
ham; i wy ste byli od toho sameho sweta
obklúčení, ktorý mnä tak často sfálil. Wy ale
ste hrdivsky bojowali; wo všetkom ste len
zaľubenie Božie hľadali a po ničom druhom
netúžili, len aby ste mohli Bohu slúžiť a
wassu dussu zachrániť. A týmto spôsobom
podarilo sa wám stať sa účastnými koruny
wečnej sláwy. S jak obdivovania hodné
príklady k nasledowanu ste mne zanechali!
Widím mnohých medzi wami, ktorí w hoj-
nosti, áno pre trón narodzeni ste sa predca
odriekli všetkého a wiedli život biedny.
Widím druhých, ktorí všetke skutky poká-
nia, mrtwienia a zaprenia seba na seba
uwalili, ačpráve za celý život svoj Boha
sotwá jedným těžším hriechom obrazili.
Widím i takých medzi wami, ktorí pre swä-

tú vec wiery wdäcne wšsetky muŕy a trápe-
nia, äno i tú najukrutnejššiu smrt' s radost-
ným srdcom snäššali. O jak daleko som já
za wäššim príkladom, šwätí priateli a wy-
wolení Boží! Wyšte cti a chwäle šweta
wyhybowali; a já po nich náramne tú-
žim! Wyšte na tejto zemi iné nehlädali,
jako zalübenie Božíe; mne ale wšsetko zá-
leží na márnej släwe pred ludmi. Wyšte
bohatštwo a poŕlady za najwätššie prekáž-
ky považowali; já ale šä nazdäwam, že
nemöžem býť bez nich ššťastliwý (ä). Wy-
šte tak málo zhréššili, a predca šte tak we-
líké pokanie činili; já ale hréššim tak mno-
ho, a šforo nikdy nemyslím na pokanie a
polepššenie žiwota šwojeho. Wyšte tak radi
trpeli, i to najtwrdššie bremeno s pobožný-
mi wdäkmi od Boha prijímali; já ale šä
mrzím a ššomrem pri najmenššom zlom, kto-
ré šä mi príhodi. O udešteže mi tiež, bla-
hoslawení Bratia a priateli! zo šwojej po-
niženosti, zo šwojeho zapierania šebä, zo
šwojej trepezliwosti, zo šwojej tichosti a zo
wšsetkých šwojich čuosti, pre ktoré šte wčil
ozdoba nebies. Šmilujte šä nad mojou bie-
dou a chudobou! Pomáhajte mi, abych
prewýššil (a) šwet, jako šte ho wy prewý-
ššili, a abych jednúc medzi wäšš byl (a) pri-
jatý (ä). Amen.

Modlitba cirkevná. — Všemohúci večný Bože! ktorý si nám zásluby všetkých Svätých Tvojích jednou slávnosťou etik poprial: prosíme Ťa, ráč nám ohľadom na tak mnohých orodovníkov udeliť plnosť túžebne žiadaného milosrdenstva. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň všetkých verných dušičiek.

(2. Novembra.)

Poučenie. — Dobre hneď po všetkých Svätých konáme pamiatku všetkých verných dušičiek, to jest: všetkých w milosti a priateľstve Božom zosnulých, ktorých duše sa ešte w očistci zdržujú. Lebo je zatiaľ prirodzené, aby sme my živíci pravoverní, z ktorých záleží cirkev božijná, konatose všetkých Svätých pamiatku (cirkev w ťtá z o s l a w n e j), tiež pamätovali na cirkev trpiacu, totiž: na duše tých, ktorí s námi bywose sľebnotení wierou a láskou, nás prebýšli do večnosti, kdežto trpia časné tresty za svoje hriechy, za ktoré na tomto swete pokanie nedokonalí, ačkoľvek w milosti Božej zomreli. — Pôwod tejto pamiatky nemôže sa náležite ubat. Tertullian spomína, že za jeho časow kresťani wykonávali ročnú pamiatku zomrelých. Koncom 10. stolia sw. Dbi lo, opát kluniackých Benediktinow, uwiedol túto pamiatku w kláštoroch svojej rehole, ktorážto Ján XVI., pápež, rozšíril na celé kresťanstwo. — Na swätvečer tohoto dňa sa obyčajne wykonáva večiereň za zomrelých a brzi príhodná prenikawá

reč. Na deň samý oltár a knážský odew utazuje smútok. Knáž obetuje sw. msňu za všetkých wšade zomrelých wôbec, a každý farár za zomrelých svojich farníkov. Pieseň Libera a Dies irae upamätujú na smrť a súd, a na wybávanie počtu celého nasseho žiwota. — Padne-li pamiatka táto na nebelu, odloží sa na pondelok, ponewáč sa w tento radostný deň neschuff smutná pobožnosť.

Poučenie o bytnosti wčistca hľadaj na strane 350.

Je je dobré a užitočné modliť sa za mrtvých, tobo dôkazom je Juda Machabejský, ktorý poslal 12 tisíc brachiem striebra do Jeruzalema, aby za pablých bojovníkow bylo obetované, a stojí tam: „Lebo swäté a spasitelné je myšlienie, za mrtvých sa modliť, aby od hriechow oslobodení byli“ (2. Mach. 12.) — Tá wiera, že medzi námi a dušami w očistci je obcowanie, wšmi spasitelne učintuje; lebo nás má k tomu, aby sme sa i tobo najmenšieho hriechu chránili, s pokaniením neodkladali, svojím milým i po smrti sa obsluhowali, a sami sa stonania swojeho nestrachovali.

Modlitba. — Dobrotiwý a milosrdný Bože! ktorý máš otcowské zalúbenie w tom, keď sa Tvoje dievky k Tebe utikajú: wyslyš moju pokornú modlitbu, ktorú k Tebe w mene Tvojeho Jednorodzeného Syna za

dusse, w očistci trpiace, zafielať, smiluj sa nad nimi sŕdze Tvoju nekonečnú dobrotu a milosŕdenstvo. Daj, by sa Tvoja prišna spravodlnosť sŕdze zásluby umučenia a smrti Ježiša Krista s nimi smerila. Daj, by predrahá kŕv, ktorú Spasiteľ sweta za hriechy celého človečenstva tak bolestne w Swojom umučení a na križi wyliewal, doštučnila za ich esťte pozostalé winy a zmyla posťtwrny hriechow jejich. Oni byli na tejto zemi Tvoje werné dietky, ó Bože lásky a dobroty! Oni zomreli w milosti a láske Tvojej. Ven že z tohoto sweta nezisťly dosť čisté, nie docela hodné wjść do sláwy Tvojej; lebo esťte nektore nečistoty pozostalý na nich, a ponewáč nič nečistého nemôže wjść do neba, ó daj by byly záslub Ježiša Krista účastnými, pamätuj na modlitbu cirkwe Swojej! — Tyto dusse z tohoto sweta zosťle a w očistci trpiace majú neuhasiteľnú tužbu po Tebe. Ach pomali a wo welikých mukách odbijajú im hodiny; lebo Tã wrúčne milujú; oni žiadajú sa wylslobodiť zo swojeho smutného žalára, aby Tã wrele welebily, Tvoje dokonalosti obdivowaly, Tebã newypowiteľným spôsobom milowaly. Ukoj túto ich wrúčnu žiadosť! — Zosťli k nim Swojeho swätého andela, ktorý by im zwestowal, že sa smi-

luješ nad nimi, že si ich Otcom, že si so-
trel ich posſkwrny ſkrze ſw Swojeho Jed-
norodzeného Syna; že prišlo okamženie
ich wykupenia. Pane Otče nebeſký! wyſlyš
ich wzdychy ſkrze Swojeho Jednorodzeného
Syna, Pána a Spasiteľa naſſeho. Amen.

Mſſa ſw. za duſičky (hláďaj na ſtrane 158.)

Litánie za zomrelých (hláďaj na ſtrane 357.)

Modlitba cirkewná. — Bože wſſetkých werných
Stworiteku atď. (hláďaj na ſtrane 359.)

Na deň ſw. Karola Boromejského. (4. Nowembra.)

Žiwotopis. — Sw. Ka-
rol Boromejský byl ob malička
wſſetkými čnoſtami ozdobený. Keď
odrástol, ſlužbu ſwoju, práce ſwoje
obetowal cirkwi, s welikým pro-
ſpechom. Œkrze neho byli mnohí
obrátení. On bližným preukazo-
wal welikú láſtu: tak medzi iným,
w čas moru, prebal ſwoje bratě
domowé nárábie a utržené penta-

že barowal chudobným. Akpráwe
byl arcibiskupom a kardinálom,
predca sám oſobne nawſſtimowal
nemocných. Činil naſtworbie po-
kanie, a hláďal tiež ſo wſſetkou
bebliwosťou cirkewnú kárnoſť (ká-
žeň, diſciplinu) u ſwojeho by-
chowenſtwa wzbudit a upewnit.
Zomrel r. 1584.

Modlitba cirkewná. — Zachowaj, Pane! cirkew
Œwoju ſkrze uſtawičnú ochranu ſwátého Karola, biskupa a
wyznawača Swojeho: a daj, by náſ prímluwa jeho, bu-
chowno-paſtýrſtou ſtarosliwosťou oſláweného, w láſke k Tebe
horliwejšimi učinila. Œkrze Pána naſſeho atď. Amen.

Na deň ſw. Zmriča, wódcu wyznawača. (5. Nowembra.)

Žiwotopis. — S. Zmrič,
ſyn ſw. Œtefana, prvého
apostolského kráľa Uhorského a
Biſeľy, ženy welmi pobožnej
hneď ob betinſtwa ſa obďal po-
požnoſti. W noci pri zajatých ſa-
lách chválý Božſké a žalmy Dá-
wibowe proſperuwal, a keď mlá-
denečſ wel doſiaďnul, krotil ſwoje
telo, uwádzajúc ho do ſlužebnoſti
ducha. Wo Weſprime, woďúc do
koſtola w noci, proſil Boha w
modlitbách ſwojích, by mu zja-
wil: čo má činiť, aby mu bylo
najmilieſſie. A keď pri welikom

bleſtu tú odpoweb doſtal: že ſa
Bohu pannictwo ládi, učinil ſľub
toto na welý zachowal, ktorého
bár i byl s panenkou z rodu krá-
ľowského zaſnúbený, neporuſſeně
zachowal. Tak welmi ſa ſw. Z-
mrič wyznačowal čnoſťou čisto-
ty a pannictwa, poznat z naſſebu-
júceho príbehu: Keď jeho ſw. otec,
wyſtawitw wyborný kláſtor pre
mníchow Benediktinow na wŕchu
ſwátého Martina, ſiel kláſtor
tento i ſo ſynom ſwojím, ſw.
Zmričom, obľádnút, lájal tomuto
iſť w úſtrej mníchom, ktorí w

slavnom prôwode pospiechali uwi-
tať swätého kráľa. Tu sw. Imrich
každého mnícha objal a bo-
skal, ale nie rovnako: jedných
boskal dvakrát, druhých trikrát,
alebo štyrikrát, áno nektorých i
sedemkrát. To keď jeho sw. otec
widel, pýtal sa ho po príčine to-
ho rozličného počtu boskow, i wy-
rozumel zo syna swojeho: že ten-
to rozdielny počet sobpovedá
spôsobu a času zachowanej od
mníchow zdržanliwosti, a že tí,
ktorých sedem ráz boskal, čistotu

wždycky zachowávali. Hľa, tak
zachowával sw. Imrich Bohu mi-
lé panntctwo, že z wnuknutia Bo-
žieho znal i w druhých tajemstvá
čistoty. Keď ale sa strojil sw. Ste-
fan ho za swojeho nástupca na
trón powzniesť, powolal ho Dtec
nebeský k Sebe roku 1031. Jeho
sw. telo bylo po smrti mnohými
zázrakmi osláwené, následkom kto-
rých wybláfil ho i jeho otca, sw.
Stefana, Benedikt VIII., pápež,
za Swätého.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si blahosla-
weného Imricha, skwejúceho sa swetlom mládenectej newin-
nosti, do sboru Swätých Swojích powýšil: udeľ, prosíme
Tá, aby sme toho, ktorého si Sebe poswätil, ustawičnú po-
moc u Tebä pocitili. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Leonarda. (6. Nowembra.)

Žiwotopis. — Sw. Leo-
nard mal pre swôj wynešený rob
wýhlády na meliké bodnosti; on
ale sa od sweta obtiahnul a wie-
dol najbiednejší žiwot pustewni-
cky. Boh ho zwelebil mnohými
zázrakmi, ktoré konal na prí-

mluwu swojebo pobožného služeb-
níka. Podobne udeľil mu tú mi-
losť, že byli strže jeho horliwosti
mnohi neweriaci k wtere, a mno-
bí hriestnici k poňaniu privedení.
Zomrel r. 559.

Modlitba cirkewná. — Pokorne Tá prosíme,
Pane! wyslyš modlitby a prosby sw. Leonarda, wyznawača
Swojeho, a popraj nám milostiwe: by nám, ktorí jeho pa-
miatku slusne ctíme a sláwime, primluwa jeho k wečnému
blahoslawenstwu dopomohla. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Martina, biskupa. (11. Nowembra.)

Žiwotopis. — Sw. Mar-
tin, biskup turksý, wstúpil naj-
prw do služby wojenskej. — Keď
ho jednúc prosil jebrát o almuz-
nu, a nemal, krom zbroja a ode-
wu, ničeho u seba, dal mu po-
lowic zo swojebo plášťa. W no-

ci sa mu ukázal Spasitel a rie-
kol: „Martin obej má týmto kú-
stom plášťa.“ Restôr wýstúpil zo
služby wojenskej, a stal sa potom
esse biskupom turksým, ktorážto
hodnosť on so wšetkou horliwo-
stou zastával.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý widíš, že
žadnou nassou mocou neobstojíme: popraj milostiwe, by sme
byli primluwou swätého Martina, wyznawača a biskupa
Twojeho pred wšetkými protiwenstwami zachránení. Strže Pá-
na nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Alžbety. (19. Novembra.)

Životopis. — Sw. Alžbeta, dcéra Ondreja, kráľa Uhorskeho, vydala sa za Eubewitu, landgráfa Heskeho a Turingsteho, cwicila sa wo wšestkých čnostiach. W noci častejšie wstávala k modlitbe, a welmi dobročinila chudobným. Po smrti swojeho man-

žela trpezlivo snáśala wšetke trápenia, ktoré prišly na ňu; wstúpila do kláštora, konala tu ty najcharnejšie služby a ničeho neľebila, len samú strowu. Keď sa jej smrt blížila, wewela náležite prebpowedať čas, leby zomre.

Modlitba cirkewná. — Bože Skutowníku! oswieč srdcia werných Swojich, a daj, aby sme slawnými prosbami blahoslawenej Alžbety napomoženi blaženosti tohoto sweta zapowrhowali a nebeské radosti wždycky požiwali. — Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Cecilie. (22. Novembra.)

Životopis. — Sw. Cecilia učinila slab wečitej čistoty. Keď ale byla od robíkom swojich proti wlastnej wóli za Waleriana wydatá, hned w prvú noc riešla k Walerianowi: „Zá som, ó Waleriane! pob ochranou andela, ktorý ochraňuje panenstvo moje. Nečič teby ničeho proti mne; ináč bys na seba uwalil hnew Boží! Walerian byl effte wteby poban a odpowedał, žeby sa stal trefkanom, leby len widel toho andela. Keď Cecilia po-

wedala, že to bez krstu nemôže byť, dal sa pokrstit. Widel skutocne andela, o ktorom byla hovorila Cecilia, i jeho brat Tiburcius ho widel. Dbíwa potom o nezabího obdržal korunu mučennictwa, a Cecilia naslebowala za nimi. Byla na smrti obřtom obsúbená, ale ač práwe deň i noc byla w ohni, nebyla ani najmenej pokalicená. Na to fu mal kat stinat; zatal jej trirazy w hrdlo, bez toho, žeby jej byl mohol hlavu od tela oddelit.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý nás každoročnou slawnosťou swätej Cecilie, panny a mučennice Swovej obweseluješ: daj, by sme tú, ktorej pamiatku slawíme, a ktorú dnešnou pobožnosťou ctíme, príklad w obcowaní nassom nasledowali. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Klimenta. (23. Novembra.)

Životopis. — Sw. Kliment, robom Rimán, byl učeníkom sw. Petra, a petom jeho nástupcom w hodnosti pápešskej. Keď wyučowaním a swiatosťou mnohých na wíerukristowu obrátil, byl ob Trajana cisára, za more pontické do mesta Chersonskeho wyhnáný, kde dwetisíc trefkanow, od tobože Trajana tam do wyhnanstwa obsúbených naleznuł, kto-

rych, keď pri baňských prácach pre nedostatok wody weliký smäd trpeli, wobou záračným spôsobom wynalezenu, obřšiwil, a týmto zářakom byli mnohí z neweriacich na wíerukristowu obrátení. Skrze to rozjnewaný Trajan dal sw. Klimenta, s kotwou, na jeho hrdlo zawesenou, do mora hodiť. More ale na modlitby Křestanow sa na tri míle otvorilo,

Pbežto títo našli stánoť mramo- | byl utopený. Týmto zázrakom po-
rový na spôsob kostola, znútra | hnutí obyvateli prijali vieru, Kri-
neho kamenný koráb, w ktorom | stowu. Telo jeho bylo potom do
telo swäteho mučenníka ležalo, | Rímu preneseňé do Grámu, k je-
a weblá nebo kotwu, na ktorej | ho úcte wystaweného.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý nás každo-
ročnou slawnosťou swäteho Klimenta, pápeža a mučenníka
Swojeho obweselukješ: popraj nám milostiwie, bysme toho,
ktoreho narodzenie sláwime, čnosti nasledowali. Strze Pána
nasseho atd. Amen.

Na deň sw. Kataríny. (25. Nowembra.)

Ž i w o t o p i s. — Sw. Ka- | bládal ju slabými słowami
tarína wyznacila sa jak strze po- | zwiest, ale nabarmo. Rozhnewaný,
božnosť tak i učenosť swoju. Keď | dal ju prútami sibať a korbáčmi,
widela ukrutnosti, ktoré sa s kre- | z ktorých olowené guľky wisely,
šťanmi páchaly, šla k Marimi- | ukrutne mrstať. Na to byla do
nowi, cisárovi, a domlúwala mu | žalára wrhnutá, a tam za jebe-
doštmawými dôwodnými słowami | násti dní bez pokrmu a nápoja
jeho ukrutnosť. On sa biwil nad | necháná. Potom odtuť wywe-
jej múdrostou, i dal najučenej- | bená byla na koleso uwiazaná,
ších mužow zawolať, žeby jej dô- | ktoré bylo ostrými britwami oz-
woby wyrátili a ju k obpabel- | brojené; na tomto ona mala
stwu priwiebli. Stalo sa ale nao- | umriet. Katarína ale sa mobilá,
pak: totižto ona neobpadla, ale | a koleso sa na kúsky rozpadlo. Na-
títo zůstali krestanmi. Marimin | posledy byla stáť roku 307.

M o d l i t b a c i r k e w n á. — Bože! ktorý si Mojžišo-
wi na wrchu Sinai zákon dal, a na to isté miesto telo swä-
tej Kataríny, panny a mučennice Swojej, strze Swojích sw.
andelow zázračne položil rozkázal: popraj prosíme, abysme
sa strze jej zásluhy a prímluwu na wrch, ktorý je Kristus,
dostať mohli, ktorý žije a krajuje atd. Amen.

Obecne cirkewné modlitby k Swätým. (Commune Sanctorum.)

Na wigliu nektoreho apostola. — Daj, pro-
síme, wšsemohúci Bože! aby slawnosť blahoslaweného M., apo-
stola Tvojeho, na ktorú sa pripravujeme, rozmnožila w
nás pobožnosť i spasenie. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň nektoreho mučenníka a biskupa. —
Wzhládni na mblobu nassu, wšsemohúci Bože! a ponewáč
nás tärcha wlastných hriechow tláti, dopušt, aby nás sla-
wné orodowanie blahoslaweného M., mučenníka Tvojeho a bi-
skupa podporowalo. Strze Pána nasseho atd. Amen. —
Alebo: Bože! ktorý nás ročitou slawnosťou blahoslaweného
M., mučenníka Swojeho a biskupa obweselukješ: popraj mi-

loštive, abysme sä ochrane toho radowali, ktorého narodzeniny sláwime. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň nektorého mučenníka nebiskupa. — Popraj, prosíme, wšemohúci Bože! abysme, ktorí narodeniny blahoslaveného M., mučenníka Tvojeho, sláwime, orodowaním jeho w láske mena Tvojeho posilneni byli. Strže Pána nasseho atd. Amen. — *Albo:* Popraj, prosíme, wšemohúci Bože! abysme na prímluwu blahoslaveného M., mučenníka Tvojeho, byli i na tele od wsselikých protiwenstwi oslobodení i w duchu od nesselchetných mysslíenof očistení. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň wiac mučenníkow biskupow. — Daj, prosíme, Pane! nech nás slawnosti blahoslavených mučenníkow a biskupow M. a M. ochraňujú, a ich mocná prímluwa Tebe porúča. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň wiac mučenníkow nebiskupow. — Bože! ktorý nám narodeniny swätých mučenníkow Swojich M. a M. sláwiš dowoluješ: daj, abysme sä wo wečnom blahoslavenstwe z ich spoločnosti radowali. Strže Pána nasseho atd. Amen. *Albo:* Bože! ktorý nás ročitou slawnosťou swätých mučenníkow Swojich M. a M. obweseluješ: popraj milostive, abysme powzbudzowani býwali príkladmi tých, ktorých zásluhám sä radujeme. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň nektorého wyznawača biskupa. — Daj, prosíme, wšemohúci Bože! aby slawnosť blahoslaveného M. wyznawača Tvojeho a biskupa rozmnožila w nás i pobožnosť i spasenie. Strže Pána nasseho atd. Amen. — *Albo:* Wyslyš, prosíme, Pane! prosby nasse, ktoré na slawnosť blahoslaveného M. wyznawača Tvojeho a biskupa k Tebe wznássame: a strže zásluby toho, ktorý byl hoden Tebe slúžiť, wyslobod nás od wssetikých hriechow. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň nektorého učiteľa. — Bože! ktorý si kubu Swojemu pre wečné spasenie dal blahoslaveného M. služebníka: popraj, prosíme, abysme toho, ktorého sme mali za učiteľa na zemi, za orodovníka mať zaslužili w nebesiach. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň nektorého wyznawača nebiskupa. — Bože! ktorý nás ročitou slawnosťou blahoslaveného M. wyznawača Swojeho obweseluješ: popraj milostive, bysme to=

ho, ktorého narodzeniny slávime, tiež účinky nasledovali. Strze Pána nasseho atd. Amen. — *Albo: Naľon sa, Pane! k prosbám nassim, ktoré Ti na slavnosť blahoslaweného M. wyznawača Tvojeho prednássame: abysme, ktorížto svojej spraviedlnosti nedówerujeme, prosbami toho, ktorý sa Ti lúbil, napomožení byli. Strze Pána nasseho atd. Amen.*

Na deň nektorého opáta. — Drodowanie blahoslaweného M. opáta, prosíme, Pane! nech nás Tebe porúča: abysme to, čeho svojimi zásluhami nemólcžeme, jeho ochranou dostabli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň nektorej panny a mučennice. — Bože! ktorý si medzi inými zážrakmi všemohúcnosti Svojej i z krehkého pohlawia nektoré wencem mučennictwa okrášl: udel milostive, bysme, ktorí narodzeniny blahoslawenej M. panny a mučennice Tvojej slávime, jej príklad nasledujúc, sa mohli k Tebe dostať. Strze Pána nasseho atd. Amen. — *Albo: Daj, prosíme, Pane! by nám blahoslawená M. pan- na a mučennica Tvoja prominutia (odpustenia) u Teba wy- profila, ktorá Ti byla vždycky milá i zásluhou čistoty i wy- znáwaním Tvojej moci. Strze Pána nasseho atd. Amen.*

Na deň wiac panien a mučenníc. — Daj, nám, prosíme Pane, Bože náš! wstáztwo swätých panien a mučenníc Tvojich M. a M. ustawičnou pobožnosťou sláwik: abysme sa k tým, ktorých nemóžeme náležitou mystou pro- slawovať, aspon pokornou posluffnosťou wyznássali. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Na deň nektorej panny nemučennice. — Wyslyš nás, Bože, Spasitelu náš! abysme sa tak, jako sa zo slavnosti blahoslawenej M. panny Tvojej radujeme, od nej pravej pobožnosti naučili. Strze Pána nasseho atd. Am.

Na deň mučennice nepanny. — Bože! ktorý si medzi inými zážrakmi atd. (jako powysse „na deň nektorej panny a mučennice.“)

Na deň nepanny a nemučennice. — Wyslyš nás, Bože atd. (jako powysse na deň nektorej panny nemučennice.)

Defiaty diel.

Modlitby w rozličných casoch a potrebách, a pre rozličné stavy a osoby.

Za wsseobecne potreby celého kresťanstwa. — Wsemohúci, večný Bože! Pane Dítě nebeský! pozri ošom Swojeho nekonečného milosrdenstwa na nasse užlosti a biedu. Smiluj sa nad wšetkými kresťanmi, za ktorých Twdj Jednorodzený Syn, náš Pán a Spasitel, Ježíš Kristus, na tento swet prissiel, a Swoju predrahú krw na drewe križa wylial. Strže tohoto Pána, Ježíša Krista, odwrát od nás, najmilostiwejší Dítě! zaslúžené pokuty, prítomné a budúce nebezpečenstvá, powstania, wojny, drahotu, nemoce a smutné, tážké časý. Oswiet a posilňuj wo wšetkom dobrom duchowné i swetské wrchnosti a wladárow, by wšetko podporowali, čo Tebe ku cti, nám ku spaseniu a kresťanstwu ku wsseobecnému pokoju slúži. Popraj nám, Bože! pokoja, pravej swornosti wo wiere bez wsetkej roztržitosti a rozkolnictwa. Obrát srdcia nasse k pravému poňaniu a polepsšeniu žiwota. Zajni w nás oheň lásky k Tebe. Naplň nás žiwnostíou a horlivosťou za wšetkým dobrým, aby sme Tebe, jako poslusné deti, w žiwote i smrti prijemní a milí byli. Twojej swätej wóli primerane sa modlíme i za nassich priateľow i nepriateľow, za zbravých i nemocných, za zarmútených i biedných, za žiwých i mrtvých. — Tebe porúčame, ó Pane! wšetko nasse konanie i nekonanie, nasse obcowanie, náš žiwot i smrt. Popraj nám milosti Swojej, by sme Ťa mohli so wšetkými Wywolensými Tvojimi wo večnej radošti a blahoslawenstwe sláwik a welebit. Ubeť nám to, Pane, Dítě nebeský! strže Ježíša Krista, Syna Tvojeho milého, Pána a Spasiteľa nasseho, ktorý žije a kratuje s Tebou i s Duchom Swätým na večné weky wekow. Amen. — 5 Dítě nášow. 5 Zbravás. Wertm.

W rozličných záležitostach (Modl. cirk.) —
(hládaj na strane 279.)

W jakékoľwek potrebe (Modl. cirk.) —
Bože, utoliste nasse a silo! nakloň sa k nábožným modlitbám cirkwe Swojej, ktorýchto si sám pdwod pobožnosti, a

popraj: bysme, za toľokvet Tã dõverne žiadame, ťutočne obdržiati. Strze Pãna nasseho atd. Amen.

Za celú wlast w čas wťseobecnej biedy. — Wečný, milosrdný Bože! Pane wťšetkého ťworenia, ktorý wťsetko zachowávaš a spravuješ! wzhlãdni na prítomnú biedu nassej wlasti a smiluj sa nad ňou! Pokorne a wrúčne Tã prosíme, pozhowej nám; ťchowaj meč pomťty Swojej, ktorým si nad námi zwljal. Uprimným ťrdcom uznávame, že pre winy nasse trpíme prítomnú biedu. Ano, Pane! kãsto a wťselijako sme proti Tebe zhreťšili; nie len to, čo si na nás dopustil, lež esťte i citlivejšiu pokutu sme zaťlúžili a hnew Twõj proti sebe wzbudili. Nasse winy sú prítinou toho, že si nám potrebnú wyžimnoť odoprel, abyš nás tak, jako zlé a neposluffné deti, podlã zásluh nassich potrestal. Ničmenej ale neprestaneš byť nassim lastawým a dobrotivým Dcom, ktorého milosrdenťstwo tak je weliké, že si nám hotový odpustil, jak sa len s dõverným ťrdcom k Tebe obrãtime a Tebã o pomoc w nassej biede poprosíme. Uťšyš teby, dobrý Dite nebestý! nassu detinskú prosbu, a daj, bysme pred Twõjimi ťwãtým trõnom milost obťiahl. Pozri otcowťkým okom na nebezpečenťtwã, ktoré trpíme; odwrãt neskãstie nám wťseobecne broziace od nassej wlasti, a neodopri nám pomoci Swojej, ktorú k časnému i wečnému ťťastiu potrebujeme.

ťlubujeme Tebe ťwãte, že sa polepťšime, a spravdnosti Twõjej uprimným pokãniem zabõťt uťiníme. Toto nech bude obeť smerenia, ktorú Ti predniesť chceme. Len nám pozhowej, ó Pane! podlã welikého milosrdenťstwa Swojeho, bysme Tã s powdãčným ťrdcom za Twõju dobrotu ťlawili, a ťtutočne ťťúfili, že sú ťluby Twõje prawdivé, ktorými si pomoc obecal tým, ktorí Tã budú o ňu w úťkostach prosit. Am.

W jakoľkowel zãrmuťku. (Modl. cirķ.) — Wťsemohúci Bože! neopowrhni úfaniem ľudu Twõjeho, w úťkosti a trýžnení swojom k Tebe wõlajúceho: ale pre ťlawu mena Swojeho zãrmúteným milostime ráč prispiet ľu pomoci. Strze Pãna nasseho atd. Amen.

W čas wojny. — (Modl. cirķ.) — Bože! ktorý wojny zničuješ a nepriatelow, bojujúcich proti tým, ktorí w Tebe dõveruju, Swojim wťsemohúcim ramenom rozbaňas: prispej ľu pomoci ťlujebníkõm Swojim, ktorí milosrdenťstwo Twõje wýhwajú, bysme po ťtrotení nassich nepriatelow Te-

be neprestajne vätowali a Tebä chválili. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Za pokoj. — Bože pokoja! Ty dopúšťas wojny, abysme tým wätšmi za pravým, večným pokojom túžili. Popraj Cirkwí i wlasti nassej pokoja. Träsime sä, keď si to neschastie predstavíme, ktoré na nás i na nassich bratow wojna uwaluje. Smer národy, jeden proti druhému bojujúce. Srdce kráľow a národow w rukách más, a obraciaš ich, jako potoky, kde chceš. S obrát ich tedy k pokoju! Obdaríš-li nás ale pokojom: daj, bysme ho i upotrebowali, sworne wospolot žili, a Tebä hriechom neurážali. Skrze Pána nasseho atd. Am.

M o d l i t b a c i r k e w n á . — Bože! od ktoréhožto swäté žiadosti atd. (hlädaj na strane 279.)

P o w i t ä z s t w e . — Čest a wdäky Tebe, Pane zástupow! že si nám dopustil, nepriatelow nassich prevládäť. Prived ich sám wlastným ich neschastiem k pokojnému sä držaniu; wštep lásku witäzom ku premoženým; daj w boji padlým večné odpočinutie; uzdraw ranených; spomôž wšetkým, ktorí w čas wojny jakokolwek trpeli. Sprawuj srdce kniežät, aby sä len wiedy, keď je newyhnutne potrebné, meča chytali a nim sä bránili. Daj nám tiež wšetkých nepriatelow dussi nassich premôcť, a jednúc život večný dosiahnuť. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

W čas moru a rozličných nakazliwých nemocí. — Sprawedliwý si a milosrdný Pane, Bože náš! sprawedliwe sú wšetke činy Tvoje: ani ukrutne ani nesprawedliwe nás hriessných netresceš. Zhressili sme, a täžkými neprávostami nassimi k hnewu Tã pohli: a preto nás morom a časnou smrťou sluffne tresceš. Odpusti nám, milostiwý Bože! a neodplácaj nám podlä hriechow a prewinení nassich; lebo wieme, že i keď sä hnewáš, nezapomínaš na milosrdenstwo. Slutuj sä nad nami, a pre weliké milosrdenstwo Tvoje, ktoré wšetke nasse hriechy prewysšuje, odwrát prút trestu Swojeho od nás. Dswieť lekárov, aby tú nemoc náležite poznali, a požehnaj lieky, aby nemocným spomáhaly. Jestli ale chceš, aby mor tento esste dalej trwal a esste wiac ľudí w ňom trpelo a umrelo, nech sä stane Tvoja najswätějšía wdla! Len o to Tã prosíme: nebud žiadnemu nepriprawene a w nemilosti Twojej umrieť. Daj, by nám toto telesné zlé k duffernému spaseniu slúžilo. Skrze Pána nasseho atd. Amen.

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý nechceš smriť, ale pokanie briešnikom, vzhľadni milostive na ľud, ktorý sa k Tebe obracia, abyš, keďby sa strze polepsenie k Tebe nawrátil, i Ty tiež trest hnevu Tvojeho od neho milostive odvrátil. Strze Pána nasseho atd. Amen.

W čas pádu (dúlu) dobytka. — Bože, Stworitelu wšsetkých weci! Ty si nám zwieráta podrobil a k nassej službe ustanovil. Ale smrteľná nemoc ľazi a odníma nám služebný a užitočný dobytok. — Zaslúžili sme sice toto nasttavenie; ale nás to predca rmúti a bolí, že ho tak tratíme. S zachowaj a nezničuj nám ho! Budúčne Ti svoju powďaknosť jaň úplnejšie preukážeme; nebudeme ho tryzniť a sužovať. To sľubujúc, pokorne Tã prosíme: smiluj sa nad námi! Strze Pána nasseho atd. Amen.

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý si prácam ľudským tiež i z nemých howiadoť potesenie ustanovil, prosíme Tã ponížene: učiň, aby, bez ktorých sa nechová ľudské pokolenie, k nassemu užíwaniu nehynuly. Strze Pána nasseho atd. Amen.

W čas hladu a drahoty. — Dci wšsetkých dúfajú w Tebe, Pane! a Ty dáwaš im pokrm ich w čas príhodný; otwáraš ruku Swoju a naplňuješ každý žiwotič pøžehnaním: prosíme Tã, neopúšťať nás, ľud Swoj, ktorí sme na obraz Twój stworení; nemor nás, ktorí sme predrahou krvou Syna Tvojeho wykúpení, ani hladom, ani drahotou, ani neodopri nám časnej každodennej žiwosti, ktorí máme Tvojou sláwou wetne nasýtení byť. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Modlitba cirkevná. — Ráč, Pane! prosíme Tã, nasse pobožné modlitby uslyšať, a hlad od nás milostive odvrátiť: aby ľudské srdcia poznaly, že jako také trestania z rozhnewania Tvojeho pochádzajú, tak zase zo smilowania Tvojeho prestávajú. Strze Pána nasseho atd. Amen.

W čas zeme träsena. (Modl. cirk.) — Wšsemohúci, wetný Bože! ktorý hľadíš na zem, a čintíš, aby sa triasla, odpuť strachujúcim sa, smiluj sa nad profiacimi: abysme toho, nad ktorého hnewom, základmi zeme potriasajúcim, sme sa zdesili, dobrotu, jej potrenia uzdrawujúcu, spašiteľne pocítili. Strze tohože atd. Amen.

W čas búrky. — **O Bože!** strassne są jawi moc Twoja. Grom je hlas Twój, a wssetto są träsie pred hlasom tým. Grom a blesk sú poslowie Twoji, tou cestou idúci, ktorú si im ukázal; ony sláwu Tvoju zvestujú. Pri hrmeni a bliskaní si nekdy na wrchu Sinaí oblassowal zákon Swój. Tebe, Otče! ktorému są celá príroda klaná, Tebe są i my, čo Pánu svojemu klanáme. Pred Tebou są zhybujú wssette kolená. Swätý Bože! swätý, silný Bože! swätý, nesmrtný Bože! smiluj są nad námi! a daj, by nás každý powstalý wíchor a blesk k pokaniu powzbudžowal a w pamäť nám uwádzal, že wo weliký súdny deň medzi hrmeniem a bliskaniem z trónu Swojeho nebeského zostúpiš a obsúdiš každého, jako zaslúžil. Pane! podrobujeme są moci Twojej! buď nám milostiwý! a dopušť, aby byla búrka táto jak k časnému, tak k wečnému blahoslawenstwu nassemu užitočná. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Modlitba cirkewná. — **Prosime Tě, Pane!** rač od domu Swojeho wssetku nepriateľskú moc zlých duchow a wssetku sřtodu búrky, ktorá są w powetrí sbiera, milostiwie odwrátil. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Za jasné powetrie. (Modl. cirk.) — **Wysłysz, Pane!** modlitby nasse atd. (hlädaj na strane 573.)

Ža dážd. (Modl. cirk.) — **Bože!** w ktoromžto žije me atd. (hlädaj na strane 572.)

Za hojnú úrodu. — **Oči wssetkých dúfajú w Tebe, Pane!** a Ty dáwaš im pokrm ich w príhodný čas; otváraš rufu Swoju, a naplňuješ každý žiwotich požehnaním; chowáš ptácow w powetrí, a krmíš krlawcow na potoku; odievaš lalije na polt a udeluješ zelinám zrostu; dáwaš dážd i slnce w čas príhodný: prijmi tiež pod Swoju milostiwú ochranu nasse siata, role a lúky, ktoré nám hojného požehnania skubujú. Ano, Pane! nedaj, aby nás nassa nádej sřlamala; nedaj aby nassa dôwera byla zahaňbená. Ddwrať od nassich rolt wsselijakú zřazu; daj nám dážd a i sniečka w čase príhodnom; ochraňuj pole, role, lúky, záhrady nasse ob sřkobliwej búrky a krupobitia, a popraj, bysme požehnanie, ktoré nám už wčil tak hojne preukazuješ, neporuffené do nassich sřtobolí pozwázali. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Modlitba cirkewná. — (na strane 279.)

Po hojnej žätwe. — Dobrotiwý Bože! táto tobo-
 ročná žätwa je dar Twój; keďšs ju nebyl požehnal, a ne-
 byl teplotu, zimu, dážď a powetrie k hojnej úrode ričil, čože
 by byli ľudie pri wšetkej svojej pilnosti a práci wylonali?
 Dni môžu zrno do zeme zahrabať, ale aby sa ono z nej wy-
 flulo, aby z nej rástlo, to nemôžu učiť; nemôžu rozkázat,
 aby pršalo, slnce vychádzalo a zachádzalo; nemôžu roz-
 wodnenia alebo krupobitia zdržat. To sme my wšetko od
 Teba očakawali a Teba o to prosili, bys Ty, lastawý Dite!
 prosby nasse wyslyšsal. Ty si pole nasse klasmi a lúky bujnou
 trávou naplnil, nasse stodole a sypárne naplnil. Wčil bude-
 me mať z Tvojej dobroty obilie, múku, chlieb a wíno. —
 O koby sa s Tebou, Bože môj! neradowal a Tebe wdäky
 nečinil, a netúžil Tebe sa lúbiť? O to já chcem činiť pri
 každom kúsku, ktorý budem požívať, len má chraň, Bože
 môj! abych darow Tvojich zle neužíwal. O jak mnoho ľudí
 je, ktorí sú o mnoho lepši a pobožnejši, nežli já, a ktorí
 wčil núdzu trpia, preto, že je strže wojnu, alebo zlé počasie,
 krupobitie ich úroda zkazená. — Daj mi útrpné a dobročin-
 né srdce k chudobným, abych im rád (a) udeľowal (a) z to-
 ho, čo mi zbýwa; abych ich obdržowal (a), tešil (a), tak
 jako Ty si mnä potešil, abych i já budúce Tvojich milo sti,
 obzwlásťte wečného spasenia hodným (ou) učineny (á) byl
 (a). Strže Pána nasseho atd. Amen.

Po skrownej žätwe. — Wšemohúci Bože! tohoto
 roku si nás nepožehnal tak hojnou úrodou, jako indy. Ale i
 tá skrownosť, ktorú sme z Tvojej otcowstej ruky obdržali,
 postačí k wyžiwosti nassej, keď ju požehnás. Preto Ti dá-
 kujeme za Tvoje skrowné dary, a prosíme Tã: daj nám
 ich pod Tvojou ochranou užít, a werne s nimi zachádzat,
 abysme sa darow hojnejšich hodným stali, a nepominuteľné
 statky života wečného si nadobudli. Strže Pána nasseho
 atd. Amen.

Za požehnanie baňské. — Wšemohúci, wečný
 Bože a Dite nebesky! ktorý slnci Swojemu na dobrých i na
 zlých swietil prikazuješ, a požehnanie Swoje každému stwo-
 reniu hojne rozdáwaš: my biedne twory a nehodní služebnici
 Tvoji, strže Tvoju nesmiernu dobrotu a sštedrosť, strže ne-
 konečné zásluby a predrahú krw milého Syna Tvojeho, Je-
 ziffa Krista, wrúčne a pokorne Tã prosíme: ráč podlä naj-
 swätejšej wdle Swojej stryie pollady baňské otworit, prá-

cam rúk nassich požehnaní udeliť, ktoré obohacuje úzkosti oddaluje a spaseníu nassemn je prospessné, abys, keď nám dobre učiníš, nad námi sa weselit mohol. Rák tiež nás dnu i won idúcich, w nebezpečensstwe postawensich, ob úrazu, ssko-
dy i ob wssetkého zlého strze andelow Swojich bránit a chrá-
nit; abysme Ti, wsselijakým požehnaníem naplnení, wo wie-
re Twojej swätej a w spravedlnosti žiwota werne a stále slú-
žili, a po týchto nassich časných prácach za wečnú odplatu Te-
bä samého obdržat mohli. Strze Pána a Spasitelá nasseho,
Ježíssa Krista atd. Amen.

Za dar Ducha Sw. (Modl. cirk.) — Bože! kto-
rémužto je každé srdce otvorené, a ku ktorému wsseliké chte-
nie hlasite mlúwí, a pred ktorým žiadna tajnosť není skrytá:
očíst, prossime, strze wliewanie Ducha Sw. mysslienký srdca
nasseho, abysme Tá dokonale milowali, Tá dôstojne chwáľii
mohli. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Za dar lásky. (Modl. cirk.) — Bože! ktorý činíš,
aby milujúcim Tá wssetky weci napomáhaly k dobrému; za-
pát srdcia nasse wrúcnou žiadosťou Twojej nepremenitelnej
lásky: aby túženia k Tebe, z nadchnutia Twojeho počaté, žia-
dnym pokusseníem zrusené bý nemohly. Strze Pána nasseho
atd. Amen.

Za poníženosť. (Modl. cirk.) — Bože! ktorý sa
pyssným protivíš, a pokorným dáwaš milosť: daj nám čnosť
opravdiwej pokory, jakejšto príklad Jednorodzený Twój na
Sebe weriacim wydal: bysme, nadšmajúc sa, trestu Two-
jeho nepopúbžali, ale radnej koriac sa pred Tebou, dary mi-
losti Twojej prijali. Strze tohože Pána nasseho atd. Amen.

Za trpezlivosť. — Pane Ježíssu Kriste, najmi-
lostiwejši Wskupitelu! udel milosťiwe, abych tento kalich,
ktorý mi teraz podávaš, trpezliwé a poslussne mohol (a)
wypít: je síce mne protivný, ale Ty si pre mnä mnoho
trpejši wypil. — P'úbi-li sa teby Tebe, ó Pane! križ mój a
bolesti moje zwáťšit: rozmož tiež wo mne dar a milosť tr-
pezlivosťi; opatruj srdce moje mocou Swojeho horkého umu-
čenia, abych proti Twojej wóli a otcowskému káraníu nere-
ptal (a); daj, abych nebyl (a) netrzepliwý (a) a tesskliwý
(a), lež Twojej swätej wóli dokonale sa oddal (a). Amen.

Modl. cirk. — Bože! ktorý si strze trpezlivosť Je-
dnorodzeného Twojeho pšchu starého protivníka potriet rá-

čil: baj nám, prosíme, všetko, čo on pre nás svätou od-
danosťou trpel, dôstojne uvážil, a podľa jeho príkladu ne-
milé a odporné veci dobrou myslou snášať. Skrze tohože
Pána nasseho atd. Ameň.

Za zdržanlivosť. (Modl. cirk.) — Zapát ohňom
Ducha Sv. atd. (hládaj na strane 186.)

Za ľutosť. (Modl. cirk.) — Všemohúci, ľutoštvý
a dobrotivý Bože! ktorý si ľudu žijúcemu studnicu vody
živej zo skaly vymiedol: vymed z tvrdošti srdca nasseho pra-
meň slz strúsených: abysme hriechy nasse oplakať mohli, a
odpuštenia ich Tvojou milosťovosťou dôjsť zaslúžiť. Skrze
Pána nasseho atd. Ameň.

W čas pokúsenia. — K Tebe pozdvihujem oči
svoje, ktorý prebývaš na nebesiach; nassa pomoc w mene
Pána, ktorý nebe i zem stvoril! Pane! prispej mi ku pomoci.
Nepriateľ domáha sa na mnä a chce dušu moju zatratil. —
Dážd, satanášu! já sa budem Bohu mojemu klaňal a jemu
slúžil. Jakožbych mohol (a) zlé činiť a proti Bohu svojemu
zbressil, ktorý všetko zlé nenávidí a mne tak mnoho do-
brého čini? — Boh na mnä obrátil oči Svoje. On vidí, čo
je pred ľuďmi ukryté; on prehláda všetke záhyby srdca mo-
jeho. Zdáližbych tedy mohol (a) hressil w prítomnosti jeho?
Na okamžitú rozkoš nasleduje večný plač a sštrpanie zu-
bow. — Pane! duch mój je ochotný, ale telo moje slabé.
Buď mi silnou väžou pred obličajom mojeho nepriateľa, aby
mi neusskobil. Všetko môžem w tom, ktorý má posilňuje. —
Pane! neodvrhuj má od obličaja Svojeho, ani neodnámaj
Svojeho Ducha Sv. odo mnä. — Posilňuj má! ochraňuj
má! nedaj, abych upadnul (a)! Ameň.

Za vzdálenie zlých myšliení. (Modl. cirkew.) —
Bože! ktorý oswicuješ každého človeka prichádzajúceho na
tento svet: oswieť, prosíme, srdcia nasse skvelosťou Tvojej
milosti: abysme, čo je dôstojné a milé Tvojej Belebnosti,
stále smýšľali, a Teba uprimne milovali. Skrze Pána na-
sseho atd. Ameň.

Za odpuštenie hriechow. (Modl. cirk.) — Bo-
že! ktorémužto smilovať sa vždycky atd. — Ušlyš prosíme,
Pane atd. (hládaj na strane 185.)

Za odpuštenie hriechow, i darovanie po-
kút za nimi idúcich. (Modl. cirk.) — Nemysluné

milosrdenstvo, atd. — Bože! ktorý strže hriech rozhynewany atd. (bláďaj na strane 185.)

Za jednotu a swornosť. (Zvlášte po sw. prišmání.) (Modl. cirk.) — Zosľti, prosíme, Pane! ducha lásky Swojej w srdce nasse: abysme wšeci, ktorých si jedným nebeským chlebom nakrmil, milosťou Tvojou byli srdce jedno a dussa jedna. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Za swornosť w spoločnosti. (Modl. cirk.) — Bože! darowateku pokoja a milowniku lásky: daj služebníkom Swojim, aby sa s Tvojou wôtou sromnawali, žebysme od wšetkých pokussení, ktoré na náš naliehajú, oslobodení byli. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Za cirkew. (Modl. cirk.) — (na strane 278.)

Za pápeža. (Modl. cirk.) — (na strane 383 a 384.)

Za biskupa. (Modl. cirk.) — (na strane 278.)

Za prälátow a spoločnosti im swerené. (Modl. cirk.) (na strane 383.)

Za duchowných pastýrow. (Modl. cirk.) — (na strane 383.)

Za spowebného otea. (Modl. cirk.) — (na strane 383.)

Za wšetke stawy cirkwe. (Modl. cirk.) — (na strane 278.)

Za cisára a kráľa. (Modl. cirk.) — (na strane 278 a 571.)

Za swetskú wrchnosť. — Ó Bože! daj, bysme sa pod wrchnosťou, ktorú si nám ustanovil, poslušne, pokojne a spravedliwe chowali; daj jej spravedliwosti, tichosti, udatnosti a múdrosti. Učiň a zachowaj ju stále w dobrom, udatnú w protivensťwách, ríd a teš ju w úzkosti a daj jej wítäzstvo w pokussení. Daj, by bylo jej rídenie nám ku pokoji a spaseniu, predo wšetkým tiež ku cti a chwále Tvojemu sw. menu. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Na deň narodzenia, — mena, — ku sw. Patrónowi mena. (na strane 202, 203 a 205.)

Za spoločnosť a robinu. (Modl. cirk.) — Dchraňuj, prosíme Ťa, Pane! na prímluwu blahosl. Marie, wždycky Panny, túto robinu od wšelikého protivensťwa: a celým srdcom pred Tebou sa uponižujúcu milosťwive obraňuj proti osľdlam nepriateľským. Strže Pána nasseho atd. Amen

Za rodičow. (na strane 206.)

Za krstných rodičow. (na strane 206.)

Za dietky. — (na strane 404.)

Pri wolení stawu. — Bože a Pane mój! já mam swój staw premenil. S detinskou odmerou obraciam sa tedy k Tebe, a prosim Tã o pomoc. Já chcem spasený býť. Toto je moja najvrúcnejšia žiadosť; k tomu ale som hotový wšsetko konat. Cože chceš, ó Pane! abych činil? Daj mi Swoju swätú wölu poznať; ukáž mi staw, ktorý sebe sám mám zwoliť. Wolenie stawu má najwätšší wplyw na moje dussné spasenie; a preto si nechcem žiaden druhý staw wzwoliť, len ten, ku ktorému si mä podľa Swojich najmüdrejších úmyslow powolal. Pane, Bože mój! uslyš mä w tejto tak dôležitej weci. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Za priateľow a dobrodinow. — Bože! odplať mojim priateľom a dobrodincom wšsetko to dobré, ktoré mi oni preukázali a este preukazujú. — Požehnaj im za to časne i wečne. Ubeť im tu na zemi požehnania, šťastia a spokojnosti, po smrti tiež učiň ich účastnými wečných radostí. Amen.

Modlitba cirkewná. — Bože! ktorý si dary lásky strže milosť Ducha Sw. wliat do srdca weriacich Swojich: daj služebnikom a služebnicám Swojim, za ktorých dobrotu Tvoju prosíme, zdrawia duse i tela; aby Tã celou silou milowali, a Tã milujúc, to, čo je Tebe milé, dokonale plnili. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Za nepriateľow. — Ó Bože! Ty si nám kázal, abysme sa modlili za tých, ktorí nám zlorečili, a činili dobré tým, ktorí nám ublížili. Glã, prichádzam k Tebe, abych Tã prosil (a) za mojich nepriateľow, a úfam sa tým silnejšie, že mä wyslyšiš; lebo wiem, že wykonáwam modlitbu, Tebe najprijemnejšiu, keď sa za nepriateľow swojich modlím. — Ó odpusť im, jako i já im odpúšťam. Daj, by swoju winu poznali, a weď ich k pravému pokaniu a polepsšeniu. Daj im milosti, by wypudili zo seba nenávisť, a srdce svoje opät otvorili láske. Wšak sme my wšseci Tvoje dietky a bratia wšpolof. I jakožbysme mohli zapomnieť na prikázania, ktoré nám dal Syn Twój, keď riekol, abysme sa wšpolof milowali? abysme ale nezapomneli na túto nassu powinnosť, keďbysme jeden druhého z nenávisťi prenasledowali? Ó nie! nie, mój Božský Spasitelu! já nezapomniem na to prikázanie, já budem wšsetkých milovať; lebo láska záleží w plnení

zářona, a strže to najlepšie ukážem, jako to sám povedáš, že sou Tvój (ja) učenník (učennica). Udeť mi len Swojej milosti k tomu, Pane a Spasitelu můj, Jezissu Kriste! Am.

Modlitba cirkwná. — Bože pokoja, milowníku lásky a ochrancu! daj wsettým nepřiatelom nassim pokoja, a pravej lásky, a udeť im odpusstenia wsettých hriechow, a wytrhni nás z ich osidel. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Za prenasledowníkow a zlečiniacích. (Modl. cirk.) — Zabláď, prosíme Tě, Pane! pýchu nepřiatelom nassich, a zniwoč ich zátwrdlimost mocou prawice Swojej. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Za poblúdílych. — Ó Bože! Ty si mne udeťil milosti, abych Tvoje swáté prikázania poznal (a) a w Cirkwi, od Tvojeho Jednorodzeného Syna založenej žil (a). Jak mnohí ale sú w blúde, a nič nezajú o tých milostných prostriedkoch, ktoré Jezis Kristus k nassemu dussnému spaseniu ustanowil! — Ach smiluj sa nad nimi! otwor im oči a daj, aby poznali, že mimo cirkwe Tvojej není spasenia. Učín, aby skoro byl jeden pastyr a jeden owčinec, a wsetke národy w jednej wiere spojené Tvoje swáté meno wzywaly. Zniwoč wsetko odtrženstwo o rozkolnictwo, a daj, abysme byli wsetci jedno wospolok, jako si Ty jeden s Otcom. Učín, by sa hriech a neprávost z pomedzi nás pomínuly, a my abysme každým dnom w čnosti a pobožnosti prospiewali. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Za obrátenie hriessníkow. (Modl. cirk.) — Ó Bože! ktorý nechceš smrti hriessníka atd. (hládaj na strane 279.)

Za werejné pokanie činiacích. (Modl. cirk.) — Wšemohúci, wečný Bože! odpusť podlä dobroty Swojej hriechy služebníkom Swojim, ktorí sa z nich wyznáwajú: aby im wina obtážujúca ich swedomie neskobila ku pokute, ale aby im prominutie Tvojeho smilowania prospelo k odpusteniu. Strže Pána nasseho atd. Ameň.

Za tých, ktorí sú w pokušení a zármutku postawení. (Modl. cirk.) — Bože! ktorý ospravedlňuješ bezbožného, a nechceš smrti hriessníka: Welebnost Tvoju potorne prosíme, abys služebníkow Swojích, dowerujúcich w milosrdenstwo Tvoje, nebestou pomocou milostive ochraňowal, a pod ustawitnou ochranou Swojou zdržowal: aby Ti

spasiteľne slúžili a žiadnym pokúšaním od Teba odlúčené ne-
byli. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Za umäzneného alebo za jatého. (Modl. cirk.)—
Bože! ktorý si blahoslaveného Petra apóstola z okowow wy-
slobodeného, neurazeného nechal odísť: rozviaž okowoy slu-
žebníka Swojeho w zajatí postaweneho, a daj, aby jeho zá-
sluhami neurazený obtuž wysšiel. Strže Pána nasseho atd. Am.

Za cestujúcich. (Modl. cirk.) — Na kloň sä k pros-
bám atd. (na strane 624.)

Za cestujúcich po wode na lodi. (Modl. cirk.)—
Bože! ktorý si otcow nassich přes more červené przewiedol a
previezol přes wodu welikú, chwály menu Tvojemu prospe-
wujúcich: prosíme Tä pokorne, abys služebníkow Swojich
na lodi, po odwrátených od nich nebezpečenstwach, přístawom
wždy žiaducim a plambou pokojnou obhajowal. Strže Pána
nasseho atd. Amen.

Za nemocných (na strane 341.)

Za umierajúceho. (Modl. cirk.) — (na strane 346.)

Za zdravie žiwých. (Modl. cirk.) — Rozprestri,
Páne! nad služebníkow Swojich prawicu nebeskej pomoci:
aby Tä celým srdcom hládali, a o čo hodne prosia, dosia-
hnúť zaslúžili. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Za zomrelých (na strane 358.)

Za žiwých i mrtvých. (Modl. cirk.) — Wšsemo-
húci, wečný Bože! atd. (na strane 187.)

Za wšetkých ľudí. — Ó Bože! Ty kážeš, abysme
sä jeden za druhého modlili: prijmi tedy túto modlitbu, ktorú
Ti prednášam za wšetkých ľudí, za weriacich i za neweria-
cich, za spravodlivých i za hriessnikow, za zdravých i za ne-
mocných, za priateľow i za nepriateľow. Daj weriacim pro-
spechu w každej čnosti; weď neweriacich k poznaniu Tvojeho
sw. mena; daj, by byli spravodliví, každým dňom dokona-
lejšími; udeľ hriessnikom prawého poňania a polepsšenia ži-
wota; utiš nemocným bolesti, a daj im trpezliwosti a odo-
wzdania-sä do wôle Tvojej; utiš, by zdraví swój čas dobre
wynaložili, Tebe slúžili a o svoje spasenie sä starali; po-
žehnaj a sšlastnými utiš wšetkých priateľow a dobrodincow
mojich, a preukáž tiež i nepriateľom mojim milosrdenstwo
Swoje. Wytiahni, ó Bože! na nás wšetkých Swoju pože-

hnávajúcu ruku. — Ochraňuj nás proti wšetkému nebezpečenstvu dusse i tela; zachowaj nám sladké owoce pokoja, a odvrát od nás metlu hnevnu Swojeho, ktorú sme zaslužili. Ne este wiac nad to, posilňuj nás wšetkych wo Swojej swätej službe; naplň nás horlivosťou w plnení našich prowinností, zapát nás ohňom najwručnejšej lásky k Tebe, a učíš, by sme ničeho wiac nehládali, jedine Tvoje zakúbenie. Toto nám udeľ, ó Pane Bože nás! Strže Pána nasseho atd. Amen.

Za pohánov. (Modl. cirč.) — Wšemohúci, wečný Bože! w ktoréhožto ruke sú mocnosti atd. (na strane 526.)

Za odvrátenie rozkolníctwa. — Pomôžte nám sw. nebesia atd. a Modl. cirč. (bláďaj na strane 715.)

Modlitba mládenca. — Bože! ktorý si mi udeľil milosti Swojej, bych Teba i Tvoj zákon, sebä sameho i svoje powolanie poznal, a dobré od zlého rozoznať mohol: prosím Ťa, nedopusť nikdy, abych zanechal cestu Tvojich prikázani. Já som wčil práve w tom weku, w ktorom wzbudena telesná chlipnosť a naruživosť proti rozumu, čnosti a náboženstvu najukrutnejší boj wedú. Pane! Ty utočiste slabych, neopuť má s milosťou Swojou w týchto nebezpečenstvách; ozbroj má Swojim mocným ramenom proti náwalu zbürenej chlipnosti; daj, bych sa wylstíhal neprávosti, w jakęktowek podobe by sa mi táto ukazowala; pomáhaj mi proti nepriateľom čnosti mojej a nado wšetko proti nepriateľom čistoty srdca mojego. — Daj mi umelosti a poslušnosti naproti naukám rodičov i učitelow mojich; uč má nenawratiteľné roky mladosti mojej, jakožto čas najužitocnejší k wzdelaniu-sä pre moje budúce powolanie pilne upotrebowať a wynaložiť k tomu, abych každým dňom býwal múdrejší, čnostlivejší a Tebe milejší. D toto Ťa prosím, ó Bože! strže Swojeho Jednorodzeného Syna, Pána nasseho. atd. Am.

Modlitba panny. — Ó Bože! daj, bych sa Tebe strže čnosť čistoty ľúbila. Wiem dobre, že stýblivosť je najkrásnejšia ozdoba mojego pohlawia. D kdybych toto často uwážila! Podoba a krása mladosti wädne jako kwet, a ani to najpeknejšie rúcho nemôže moje chyby zakryť. D kdybych teby mohla wzdychy čistotne a newinne kráčať pred Tebou, ó Bože! Zachráň má teby od každej úhony, a wzbud wo mne ofsklivosť proti wšetkému, za čo bych sa musela i pred sebou i pred Tvojimi najčistotnejšími očami stydiť. Zdáťž

bych mohla tak zaslepená byť a moju čnosť, moju česť, moje časné i večné šťastie za márnú rozkoš utratiti? Jak hrozne muky by mä očakávaly vo večnosti, keďto žravý červík nezomiera, a palčivý oheň nehasne, keďbych k hriechu netistoty privolila! O Bože! všetko učiním, abych len mohla svoju nevinnosť zachovať, a budem sa všetkého vysťahovať, čoby jej mohlo byť nebezpečné. Budem oči svoje na uzde držať, ničoho nebudem rozprávať alebo počúvať, čo je proti mravopoctnosti; zvlášte budem sa stromne a počestne nosiť a chovať. Pred Tebou, ó Vševvedúci! činím toto predsavzatie. Dite najdobrotivejši! budeš ochraňovať a posilňovať Svoje slabé dieťa, ktoré Ťa chce nasledovať, o čo Ťa prosím strže zásluhy Tvojeho Jednorodzeného Syna, Ježiša Krista, Pána nášeho atd. Amen.

Moblitba ženicha a newestky. — V deň svätby. — Pred sobášom. — Po sobáši (na strane 399 a 400.)

Na výročitý deň svätby (na strane 402.)

Moblitba manželov. (na strane 402.)

Moblitba táhotnej ženy. — Za ženu ku pôrodu pracujúcu. (na strane 403.)

Moblitba nešťastného manžela a otca -- nešťastnej manželky a matky (na strane 404.)

Moblitba hospodára a hospodárky (na st. 405.)

Moblitba wdowca a wdovy (na strane 406.)

Moblitba služebníka (ce). — O Bože! Ty chceš, abych sa služiením posvätil (a). Ja som so stavom, do ktorého si mä povolal, spokojný (á); však i sám Tvoj Jednorodzený Syn vzal na seba podobu služebníka. Daj, abych pánowi a panej tak byl (a) poslušný (á), jakobys mi Ty sám rozkázal; zapál wo mne uctiwú lásku k nim. Ale len Tebä, najvyššieho Pána mojeho, mi daj nado všetko milovať a sa báť, a radnej lásky mojich predstavených, lež Tvoju ztratit. Daj, abych im werný (á) byl (a), a statok ich jako môj wlastný zachovával (a). Daj mi w nich osobu Tvoju ctit, a z lásky k Tebe ich sa pridržovať. O to Ťa prosím, strže Ježiša Krista, Pána nášeho. Amen.

Moblitba siroty. — O najmilosrdnejši Bože, ochrancu mocný sirdt! Wiem, že nezapowrhujes moblitbu sirdt; lebo slzy ich padajú na twár a z twár k Tebe wstupujú do

neba. Ach, smiluj sa nado mnou, osiřalým dietätom ! obňal si mi rodiťow ; ktorí mi život dali, a tu na zemi jedinou podporou a ochranou mojou byli. Ochrany rodiťow zbawený (á), newiem, kam bych sa inam, lež k Tebe mal (a) obrátiť; jako sú oči slúžkyne na paňu obrátené, tak sú i moje na Tebä obrátené, pokuď sa nesmiluješ nado mnou. Ty si poweďdal, že šťör matka zapomne na plod života svojeho, nežli Ty na dietky Swoje. Nezapomínaj tedy na mnä, a wyslyš úzkostné vzdychanie moje: daj, by obmäčily sly moje otcowsté srdce Tvoje, a smiluj sa. Buď Bohom, Otcom, radcom, ochrancom, potesiteľom a pomocníkom mojim ! Wiem, že mä Ty, najlastawejši Otče ! môžeš lepšie opatřit, obžitiť, potesitiť a mne pomáhať, nežli moji wlastní. Tvoje swäté prikazy, nikomu k wůli, nikdy neprestúpim, a tým sa tessim, že nebudem sirotou, ale že w Tvojom otcowstom lóne časnú i wečnú opateru, potechu a pomoc naleznem. Strze Pána nasseho atd. Amen.

Modlitba chudobného (ej). — Bože mój! chudobný (á) som síce, ale preto nebudem malomyseľný (ou) ; w Tvojej láske a bážni bohatsý (á) som. — Daj mi len čistú srdce a dobré swedomie, abych sa Ti lubil (a). Keď som sa narodil (a), nepriniesol (a) som nič na swet, a keď umrem, tiež nič newezmem sebou. Bez Tvojej swätej wôle a proti Tvojemu múdreému úmyslu nič sa nestáwa. Buď pochwálené meno Tvoje ! Daj, abych sa wždy tak chowal (a) a myslel (a). O to Tā prosim strze Pána nasseho, Ježiřsa Krista. Amen.

Modlitba pocesného (ej). — Požehnaj, ó Bože ! mój odchod i prichod. — O tom nech wždy rozmyšľam. Lebo čože by bylo z mojego cestowania, ó Bože ! keď bys ho nepožehnal ? Skumatelu srdce ! Ty znáš moje pobujatia ; myšlienky srdca mojego sú Ti známe, prw, než w ňom powstáwajú ; a jať sú dobré, jať sú mi osožné, požehnaj ich. — Uřtutočni úmysel mojej cesty tak, aby Tebe ku cti a mne k dobrému slúžila. Chráň krebté telo moje w nešťastí, a buřsu moju proti tomu, čo by ju possťwornil mohlo. Ochraňuj w čas neprítomnosti mojej i mojich domácich proti nešťastiu. Redaj, abych smutnú poweřť o nich slyřsal (a) ; rozwesel buřsu moju a oběřtwi ju nebestou rosou milosti Swojej. — Jať by sa mi ale úmysel cesty mojej zle podaril, popraj mi

trpezlivošti, bych proti Tvojemu narodeniu nereptal (a); popraj mi, bych Tebe, ohľadom na múdrosť a progretelnosť Tvoju, wdáky wdával (a). Ty si múdry, ó Pane! wšetke Tvoje činý sú spravedlivé; a keď nassu žiadosť neplniš, stáva sa to k nassemu dobrému. Wšetko Ti swerujem, učia, jako sa Tebe líbi, len mnä uč wšetko na slávu a česť mena Tvojeho konat, a Tvoj dobrý duch nech mä wodi po pravej ceste. Amen.

Modlitba sedliaka a rolníka. — Staw mój, dobrotiwý Bože! je wo swete ten najstarší a práwe swätý; lebo Ty si už prvého človeka k zrábaniu zeme zawiagal, keď si ho postavil w raji rozkossa, aby ho wzdalal a ostríhal. Je tedy mój staw bez pochyby jeden z najužitocnejších wo swete, preto žeby človek bez zrábania roll živý byt nemohol. — A bárby on i těžké práce žiadal, predca si ho, Pane! s toľkými užitkami obdaril, že on mnohonásobný predok z ohľadu iných stawow má; lebo není wšetko zlato, čo sa blisť; a cena, ktorážto sa na wyšších stawoch spatruje, není wždycky taká, jaká sa w očách sprostestých ľudí byt zdá. Je síce práwa, že osoby wzácnejšie lepšie pokrmy a wätšiu pohodlnosť užiwajú. Wšak predca mi na potrebách života mojeho neschádza; áno mój chatrný a strownejší pokrm mi častejšie lepšie chuti, nežli mnohému boháčowi jeho lahôdky. Tiež spanie moje obyčajne pokojnejšie býwa, nežli sen mnohých ľudí wyššieho stawu, ktorížto celé noci buď w starostach rozličných alebo w nedúživostach tráwa. Ó jaké to tedy dobrodenie pre mnä, že si mnä, Pane! w ten tak šťastný staw postavil; a jak wrúčne wdáky Ti mám za to wdávať, keď si pripomínam, že tak mnohé príležitosti k wšelikému dobrému mám! Ach, dajže, bych tú príležitosť tiež w skutku užiwal, a žiadneho okamženia nezmaril, w ktorom bych sebe alebo iným ľuďom prospessný byt mohol. Udeť mi chuti k práci mojej, posilni telesné údy moje, aby k jej wykonaniu schopné byly; a popraj mi spokojnosti srdca w stawé mojom. Wch z lásky k Tebe dielo svoje pilne konám, na strownom imaní swojom rád prestávam, těžkosti wšeliké, ktoré staw mój so sebou prináša, trpezliwie snášsam, ani po ničom inom netúžim, nežli jakobych powinnosti svoje vyplniť, a strže wzdajessie práce tú blaženosť sebe zaslúžit mohol, ktorú si Ty wšestým tým pristúbil, ktorí, podľa predpisu stawu svojego najiwajú, Tvoj Božský zákon ostríhajú; o to Tā prosim

strze Jezússa Krista, Syna Twojeho, Pána a Spasitelka nášeho. Amen.

Modlitba cirkevná. — Bože! ktorý si k takej práci Abama i jeho potomkov odsúdil: požehnaj prácu rúk našich, a učin, aby sme, súc časnými potrebami zaopatrení, večné statky tým pilnejšie vyhľadávali. Strze Pána nášeho atd. Amen.

Modlitba w starobe. — Pane a Otče života mojeho! ďakujem Ti za Tvoju otcovskú lásku, ktorú si mi až do mojej staroby preukázal, i wčil esste krehkosť mojego newládneho tela laskawe podporuješ. — Moje smysly síce čo deň flešnú; wláda má wždy wiac a wiac zanecháva a duch mój je už svojej žiwosti zbawený. Sitim, jako upadá každým dňom obálka života mojeho a padám do hrbky, čo iste je predchôdcom blízkej smrti. Wšak ale já sa toho nelákám, lež radnej welebím múdrosť Tvoju, ó Bože! ktorú si dokázal w tomto usporiadaní prirodzenosti. Upadanie mojich telesných i duchowných síl rozpomína má na to, že sa už večer života mojeho blíži; necitlivosť k rozkossam toboto zemského života wliewa do mnä túžbu po nebeských rozkossach. Preswedčil (a) som sa z mnohej skúsenosti, že pod slncom wšsetko je márne a pominulé, a že táto zem není to miesto, na ktorom bych mohol (a) byť na wěky spokojný (á). Ó Pane! smiluj sa nado mnou, a nepamätaj na prestupky mladosti mojej.

Daj, bych tak prospiewal (a) w bohaboj-
nosti, jako slabnú každým dnóm sily mo-
je, a že jako są bližim k smrti, abych są
tiež tak blížil (a) k cieľu swojemu wečného
blahoslawenstwa. Dčisti srdce moje od wšset-
kých žiadostí, a naplň ho swätou túžbou po
nebeskom kráľowstwe. W pewnej nádeji,
že Ty, ó Bože! wyslyšiš modlitbu moju,
nelakám są smrti, lež s radostou očaká-
wam tú hodinu, w ktorú má ráciš z tohoto
sweta powolať. Smrť má wyslobodiť od
každej biedy tohoto žiwota a otworiť mi
bránu nebeského kráľowstwa, kde Tě z
twári w twár uvidím a w Tebe budem po-
žívať blahoslawenstwo, jakého esste žiad-
ne ľudské oko newidelo, ani srdce nepoci-
tilo. — Ó Spasitelu můj! ktorý si smrť
prewládal, stoj pri mne, keď budem umie-
rať. Amen.

Za prímluwu Swätých. (Modl. cirk.) — Udeľ,
prosíme, wšemohúci Bože! aby nás prímluwa swätej Ro-
dičky Božej Marie a wšsetkých swätých apóstolow a mučen-
níkow, wyznawatow a panien a wšsetkých Wyzwolených Tvo-
jich wšsade obwesetowala; aby sme, slawne pamätujúc na ich
zásluhy, ich ochranu pocítili. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Iná. — Ochraňuj nás, prosíme, Pane! od wšsetkých
nebezpečensťwí dusse i tela; a na prímluwu blahoslawenej a
slawnej wždycky Panny, Rodičky Božej Marie, blahosla-
wensých apóstolow Tvojich, Petra a Pawla, a blahoslaweného
M. a wšsetkých Swätých, udeľ nám milostiwie spasenia a
pokoja, aby po prewšsenných wšsetkých protivensťwách a wy-
wratensých blúdoch, cirkew Tvoja Tebe bezpečne a slobodne
slúžil mohla. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Pred prácou a po práci (na strane 30.)

W tried práce. — Bože! w Tebe verím, w Tebe dúfam, Tebá nado wšsetko milujem. Bože smiluj sa nado mnou! Bože! buď mi milostivý, mne hriessnemu (nej)! Bože! prijmi mä do Swojej sláwy! Amen.

Pred jedeniem a po jedení (na strane 29.)

Pred učením. — Swätý Duchu! príď rozmnožiť swetlo milosti Swojej nad námi, aby sme vždy ďalej kráčali w poznávaní a učení-sä nassich povinnosti! Daj nám chuti do učenia. Pomáhaj nám, aby sme to, čo sa naučíme, w pamäti i w srdci zachovali a w dobrom nikdy neochladli.

Po učení. — O Bože! požehnaj toto učenie, ktoré katechét (učiteľ) dieťkam Tvojim prednášsal, nám ku spase- niu a Tebe ku cti. Zassťep ho hlboko do srdca nassich, aby sme sa ušilovali vždycky tak žiť, jako nám to Tvoj zákon prikazuje.

Keď hodiny bijú. — Zase jedna hodina prešla zo žiwota mojeho, a jedným krokom som bližie k hrobu. O jak šťastným (ou) bych sa cítil (a), kdybych mohol (a) o sebe povedať, že som ju bez osohu neprežil (a), lež tak, že som sa Tvojej lásky a odplaty hodným (ou) stal (a). K tomu mi, dobrotivý Bože! aspon pre budúcnosť najlepšie môžeš Swojou milostou pomáhať. Popraj mi tedy dlá Swojej otcowskej dobroty, abych sa každú hodinu stal (a) pobožnejším (ou) a lepším (ou). Amen.

Keď ideš wedlä nektorého kostola. — Pane! ktorý žiadaš, aby Tā ľudie w chrámoch Tvojich werejne ctili: prijmi i moju, idúceho (ej) wedlä tohoto poswäteneho miesta, najhlbšiu poklonu, a buď mi wšsade, kdelotwek som a sa nachádzam, na pomoci. Strže Pána nasseho atd. Amen.

Keď prechádzaš wedlä križa alebo obrazu nektorého Swätého. — Ježíssu, Synu Dáwidow! smiluj sa nado mnou, a odpusti mi strže Swoju na drewe križa za mná podstúpenú smri, wšsetke moje hriechy, ktorých som sa dopustil (a). Swätý (swätá) M., ktorého (ej) obraz je tu werejne wystawený, oroduj za mná u Wšemohúceho, aby mi byl milostivý Tvoj nekrajší čnostný žiwot na tejto zemi; nech mä spolu wzbudzuje k tomu, abych, Tā w čno- stach a w skutkoch kressanskej nábožnosti nasledoval (a). Am.

(Tné modlitby nalezneš pri patričných pobožnostiach.)

Jedenásty diel.

Pobožnosti spolkové.

I. Spolky kresť. striezlivosti.

Poučenie. — Není žiadne neprávosti, ktorá by človeka tak náramne jať preb Bohom tak i preb ľuďmi zobavila, jako je opilstvo; zase není nápoja, ktorý by tak brozno neprávosti opilstva rozmnožoval, jako je pálené. Uznawšie toto sľednetní mužowie, opreli sa sľiným duchom proti tejto neprávosti, ktorá ľub telesne i mravne ľazi, a pozakladali spolky kresť. striezlivosti, w ktorých sa ľubie nie len wšelikej nemiernosti w opojných nápojoch, lež zvlášte pítia páleného swato zdrjowat ľubujú. Stalo sa to najprw w Amerike, r. 1813, odkľub spolky do Europy a posľedne i mežzi nás Slowákov prešly, a horleniem mnohých mužow, o dobro človečenstwa zaujatých a obetowawých w krátkom čase sa tu i tam pozakladaly. — Slawný cieľ týchto Spolkow je: spoločnými silami napomábat polepsšenie mravow ľubských, neprávostou opilstwa wšeobecne nakazných a tak rečeno spobansťensých. Z tobo widno, že nie len reprávosti opilstwa obbané, nakazné, neschastné pokolenie sa do týchto spolkow ľ swojemu oratowantu powoláwa, lež i jeden ľazdy, ináč dobrý a striezliwý kresťan, powinny je, slowom, skutkom i vlastným príkladom spolky kresť. striezlivosti napomábat; lebo wšeci sme powinni, za polepsšenie mravow a za obrátenie briesňitow poblá možnosť pracowat. K tomu nás zákon Boží a

lásta kresťanská zawäzuje. Blabobarné wšľedky týchto spolkownilko nemöže tajiti: sú ony welmi hojné, sú nebesté. Eebo lde sa takowé spolky zakladajú a powinnosti s nimi spojené swedomite zachowáwajú, tam prešlawajú i mnohé iné neprávosti, wšľupky a bledy, ktoré z opilstwa, jako z nejakej ľubnice hojne wytetajú a „národy biedne činia:“ na miesto toho ale zmadajú sa mežzi ľuďmi kresťanské čnosti, pobožnosť i Wobu, čistota mravow a lásta ľ bližnému, ktoré jedine človeka sľastného časne i wečne činia. Co uznajúc pápež, Pius IX, nabrečeni spolky kresť. striezlivosti nie len roku 1851 bňa 28. Julia zvláštнім dekrétom powtwrdil a na cirkewnú hodnosť powššil za dobré uznal, lež este i z prehojnej polladnice milosti Jezisa Krista, swojej opatere swerenej, mnohé duchowné dobrá a bary, totižto sw. obypuľky wšľetkým tým kresťanom udeliti prišľubil, ktorí by do takého spolku kresť. striezlivosti wšľupily, a ktorého sa i zomrelým möžu priwlastniť. Za patrónku spolkow striezlivosti tenže naswätejši rimský otec wywolil preblahosl. Pannu Mariu hromničnú, aby sa ona za briesňitow u swojeho Božského Syna primlawala a milost obrátenia opilcom, wšľetkým ale ľdom spolku kresť. striezlivosti hojně bary a požehnaní wyprošila..

Priskmanie do spolku tohoto lona sa nasledujúcim spôsobem:

Prisťah chcejúci oznámá sa u farára obce alebo u námestníka, ktorý jakožto prvý spoluúd za prednosťou spolku sa má považovať, a zložia, keď im tento povinnosti údom spolku známe učinil, do jeho rúk a riadne pred oltárom w kostole sľúbenie kresť. striezlivosti. Keď sa prijatie úda stalo, napomenie ho farár, že pri najmenšej každu nedelu a swiatot modlitbu swátého Bernarda: „Rozpomeni sa“ (na strane 694.) alebo kto uenie čítať, tri „Zdravás Maria“ sa má modliť, aby sa strze to na povinnosti braterstva rozpamätal a o mocnú prímluvu blaboslav. Panu prosil, aby ona Jemu i wšetkým spoluúdom milost stálosti wyžiadala. — S tým sa nový úd wpiše do knihy spolku, a dá sa mu karetká sľúbenia, na ktorej sú stanovy spolku s modlitbou sw. Bernarda, jako tiež meno a pritezwislo úda a deň prijatia jeho do spolku naznačené. — Spolok swáti deň bla hosl. P. Marie hromničnej, jakožto sw. ós hlawny swiatok, a swiatok slawneho zalozenia s kážnou a slawnou splewanou swátou mšou; w jednom z nasledujúcich dní ale sa sláwa zádušné wyročiny (ročité rekwiem) za wšetkých zomrelých údom spolku, kresťanskej striezlivosti ktorí sľúbente svoje až do smrti werne zachowali.

Odpustky, ktoré sa údom spolku kresť. striezlivosti udeľujú :

1) Plnomocné odpustky w deň wstápenia do spolku kresť. striezlivosti pod tou wýminkou : že wstupujúci strúffene sa majú spowedať, swiatosti oltárnu prijsmať, kostol spolku nawšstiwovať, a nektorý čas na úmysel pápeža sa budú modliť; 2) plnomocné odpustky w blawný swiatok spolku pod wýminkami w 1 čísle menowanými; 3) plnomocné odpustky w hodinu smrti, keď umierajúci sw. swiatosti hodne prijsma, a najswatejšie mená Ježiš, Maria, aspon w srdci swojom spomína; 4) odpustky 7 ročné a 7 krát 40 denné, w tie 4 swiatky čez rok, ktoré wlastny biskup, ale len jedným razom pod tým záväzkom ustanowi : že úd kostol spolku nawšstiwí a spomenuté wýminky vyplní; 5) odpustky 60 denné za každý zvláštni dobrý skutok; 6) odpustky 300 denné pre tých údom spolku, ktorí druhých opilstwu oddaných od tejto neresiti odvráta, ich k tomu priwedú, aby k spolku kresť. striezlivosti pristúpili a pravidlá jeho werne a swáte zachowávali; 7) d o w o l e n i e l a s k a w é, aby wšetky mše swáté, ktoré sa budú w kostole spolku slúžiť, ten samý učinol malý, jako by sa pri wšsadnom oltári slúžily.

záväzok údom spolku kresť. striezlivosti.

(Podľa Aloissa Šoltéfa.)

W meno Dca i Syna atb.

My nižepodpisani slowom Božim a každobennou skúsenosťou dostatočne o tom preswedčení, že opilstwo medzi ty najohawnejšie neprávosti pred Bohom i pred ľuďmi prináleží, že ono duffi i telu škodí, biedu a hlad, lenivosť a nestydatosť, nemoce a nebezpečensťwá plodí, wady a kľasby, bitky a domáce roztržitosti medzi ľuďmi množi, čloweka na obraz Boží stworeného o rozum a čnosť, o česť a majetnosť, o

zdravie a život wčasne pripravuje, — k tomu preswedčení, že k tejto neprávosti opilstwa pred owssetkým pitie pálených nápojow wedie, že pálené podľa swedoctwa tisícich lekárow není nápoj pre čloweka, že je radnej zbytočné, áno sskodliwé a nebezpečné; o wssetkom tomto preswedčení, aby sme seba, alebo bližných a potomkow nassich proti týmto dwom hrozným nepriateľom jak časného, tak wečného sskastia ľudského pokolenia tým bezpečnejšie zachránili, a krásnu, Bohu i swetu milú čnosť kresťanskej striezliwosti tým utessenejšie osláwili, — dobrowolne a po dobrom weci rozwážení, z lásky k Bohu, k nám a bližným nassim w mene trojedineho Boha do Spolku kresťanskej striezliwosti pod ochranu blahosl. Panny Marie a nassich Andelow strážcow, riadnym spôsobom založeného sme wstúpili, slawne a swäte sstubujúc, že nasledujúce články a pomocné prostriedky s pomocou Božej milosti až do smrti stále a swedomite zachowáwaať chceme, a síce:

Články spolku kresť. striezliwosti.

1. Článok. Sstubujeme slawne a swäte, že sa s pomocou Božej milosti od wssetkých pálených nápojow, jako: rumu, arraku, siwowice, wissňowice, borowický, sladowého, krumplového atd., na jakýkolwek spôsob pripraveného páleného, jako: likeru, rozolissu, punču, čaj, krambambule, horkeho i hriateho atd. wssade a úplne až do smrti swedomite zdržowať budeme; wynnímajúc po prvé: prípadnosť nemore, w ktorej by nám riadny a o spolku nassom dobre smýsšťajúci lekář, jakožto liek naridil, alebo jestlibysme w neprítomnosti lekářa zwlášťnou nassou sstúsenosťou s dobrým swedomiem preswedčení byli, žeby nám w istej nemoci mierne užiwanie páleného, jakožto lieku pripraveného w lekárni, osožilo, a iný užitočný liek bysme na jeho miesto nebyli nalešli, alebo w prípadnosti nemyhnutnej potreby, jako: pri zamblení, zabusení atd., keď sa iného užitočného prostriedku pri rufe nenačádza.

2. Článok. Sstubujeme slawne a swäte, že s pomocou Božej milosti pri užiwaní iných dowolených opojných nápojow, jakožto: wina, piwa, mädownca, atd. kresťanskú miernosť w každom položení života nassého až do smrti swedomite zachowáwaať budeme.

3. Článok. Wřchnosti nassého kresťanského spolku úplné práwo dáwame, každého, ktorý by prvé dwa články z ľahkomyselnosti alebo dobrowolne zřustil, a na ľasťlawé napome-

nutie (Mat. 18.) są naprawiŃ nechcel, z kresŃanskęego spólku bez ohlędu na osobu wyobcowat a meno jeho, jakoŃto sŃubolomea z knihy spólku kresŃanskej striezliwosŃi wymazaŃ.

Napomocné prostředky.

Abysme toto nasse kresŃanskęe sŃlubenie bezpečnejšie a snadnejšie zachowali, kresŃanskému spólku nassemu weŃtęe trwante, wężnost a milosŃ neba wybobyli: from pripomenutęch troch sŃlankow esse nasledujęce pomocné prostředky z cęastky z powinnosŃi, z cęastky zo spasitelnej rady poblę okolnosŃi miesta a času uŃiwaŃ ěceme.

A) Pomocné prostředky, které ěceme uŃiwaŃ z powinnosŃi:

1) Nie len nęs samęch, leŃ i inęch, zvlęstte opatrnosŃi nassej ob Bohę sverenyęch, ob nepravosŃi opilstwa, tak i ob pitia jakęhokolwel pęlenęho poblę moŃnosŃi zbręzowaŃ, ku pristupa bo nasseho kresŃanskęego spólku lastawým a pokojným spęsobom nawębzat a wseŃko ěiniŃ budeme, ěokolwel by ku prospechu nasseho kresŃanskęego spólku sŃlęzilo.

2. Neěceme sŃlabneho obcowania maŃ s opilcom w ěas jeho opilstwa, a ob neho są oddęlime, jaknęhle prestane rozumom, ktorým ho Boh obbaril, wladnuŃ, frome jeŃliby nęs to neŃstęstie pokkalo, jebysme s nim w jednom dome býwaŃ alebo spoloěné powinnosŃi s nim lonaŃ museli, alebo ho z nejakęeho nebezpečenstwa, bo ktereho by upadnuŃ mohol, wysloboditi mali.

3. Budeme są spoloěne ku swebomitęmu plnentu kresŃanskęego sŃlubenia nasseho powęzbudęzowaŃ, ob obawneho obpabelstwa ěręnit a o sŃstęstie rozmęhanie, sotrwante a poŃehnante celęho kresŃanskęego spólku Bohę prositi, jeŃliby są ale prihobilo, ěo neě Boh odwręti, jeby nektorę ub stręe sŃtoteěne spęchane opilstwa, alebo stręe pitie pęlenęho svoje slawné a swęte sŃlubenie kresŃ. striezliwosŃi sŃstęstie a dobrowolne zrusŃiti; wteby bo, jaknęhle są o tom dokonęle presweběime, po lastawom napomenuti (Mat. 18, 17.) duchownej wręnosŃi kresŃanskęego spólku oznęmame, aby są napomenut a polepsŃil, w pripadnosŃi ale jeho zętwrbliwej neěasęnosŃi, alebo zburnosŃi, z kresŃanskęego spólku a z knihy spólku, jakoŃto sŃubolomee wytworil, a dotud wyobcowaným zęstal, dokud bo seba newstępi, oprawdiwe są nepolepsŃi, a po dostatęnom sŃęfęeni jeho sŃlęosŃi zase są znowa k nassemu kresŃanskému spólku nepripusti.

4. Dęotne są ěceme k tęm slawnosŃam a poboŃnosŃam, ktere duchownę wręnosŃ w istęch ěasoch urębi, nakoŃto nęm w tom powinnosŃi powolanie neprekęzia, ustanowiŃ, pri wyroěitej ale slawnosŃi bięa zęsęenia kresŃanskęego spólku nasse sŃlubenie kresŃ. striezliwosŃi slawne obnowiti.

B) Pomocné prostředky, které jako spasitelnę radu poblę okolnosŃi miesta a času pouŃiti ěceme:

1. SŃlubujeme, je ěkolwel nikomu nassu pomocnę ruku obopriet neěceme, preěca wŃsal sŃtętky kresŃanskęego milosŃrbenstwa a sŃlęnosŃi, ktere w nassej moei kosa, zvlęstte naproti nassim spoluubom preukęzowaŃ budeme; ano nie len w žypote nassom, leŃ i po smrti w duchu spojenę zęstaneme, — ani ten imawę hrob nemá zlatę retęz bratersŃej lęstky nassej pretręnuŃ, nakoŃto nęm okolnosŃi

depúšťajú, nassich w Pánu zosnulých spolubratow a sestry s uprimným srdcom do Ióna matky zeme sprowádzaj a wzácnu ich pamiatku wrácnymi modlitbami sláviť budeme.

2. Každoročne na deň založenia kresť. spolku nasseho a na sviatky blahosl. Panny Marie swedomite nasse strže swiatosti pokánia očistne a na záväzok kresť. spolku nasseho swiatosti stáranu prismeme.

IV. Článok. Wšetko, čokoľvek jako údowie spolku kresť. striczliwosti swedomite zachowáme, a k prospechu jeho s ochotným srdcom učinime, ku chwále wsemohúceho Boha, k úcte blahosl. Panny Marie, nassich swätých Andelow strážcom, a k dobrému človečenstwu w duchu poníženosťi a pobožnosťi obetujeme. A preto wrúčne prosíme blahosl. P. Mariu, nassich sw. Andelow strážcom, wšetkých Božích Swätých i wšsobecný kresť. spolok náš o prímluwu u Boha, abysme toto nasse slavné, swäté a dobre rozvážené slúbenie kresť. striczliwosti s pomocou Božskej milosti až do smrti werne, neporússene a swedomite zachowávali, w žiadnom položení žiwota dobrowolne a lahkomyselne nezrušili, abysme nebdy w nebeskej spoločnosti wywolenných bojovníkow Božích a Kráľownej nassej rozkošné owoce tohoto slúbenia nasseho wečne požíwali w Kristu Jezjissu, Spasitelku nassom. Amen.

(Spowád k spolku kresť. striczliwosti môžu i deti pristúpiť a jako údy zvláštnti spolok utvorit : preto tu i záväzok deti pridávam.)

Záväzok detí.

W meno Dica atb. Amen.

Widiac, že sa ohavná neprávosť opilstwa a zvlášte užíwanie záhubného páleného, jako tiež i briessny a nekrestanstý obyčaj kľiať už i u prostried útlej mládeže wždy wiac a wiac zmáha : preto abysme sa hned w mladom nassom weku od týchto neprávosti a ich strassných a truchliwých následkow zachránili : slubujeme z lásky k Bohu a k nám samým, z lásky k rodičom a z lásky k milej vlasti nassej, pod peklivosťou rodičow, andelow strážcom nassich a blahosl. Panny Marie, do bohumilého nádejného zástupu Spolku striczliwosti wstúpiť, a niže myložené powinnosti až do konca sšestnásteho roku weku nasseho s Božskou pomocou werne a stále plniť :

1. Budeme sa w každom položení ob ohavnej neprávosti opilstwa a predo wšetkým ob užíwania wšetkeho, na jakékoľvek spôsob pripraveneho páleného (wymúe prípadnosť nemoce) zdrjowat, s korbeľmi, jakožto najwätššimi nepriateľmi mládeži a čnosti nassej, žiadneho obchodu nebržat ; a abysme sa tým bezpečneššie každému osídlu zwendenia vyhuali, — nikdy do krčmy nepôjdeme s tým úmyslom, abysme tam pili,

2. Chceme sa ob kŕiäa a ruhania-sä proti Bohu, proti ľubstej duši a proti stvoreniu Božštemu, ba i ob samých tých, ktorí to činia, pilne chrániť.

3. Nassich spoluúdom budeme ob sškolivého obpadeštwä chrániť, tých, s ktorými obchod máme, k prístupu do sboru nasseho lastawe primoláwať a za prospech, trwanie a nebeské požehnanie nasseho a wšetkých wo swete sa nachádzajúcich spolkw striezliwosti, k Pánu Bohu sa modliť.

4. Každoročne wo swiatok swätých andelow strážcow swiatosti pokania a welebnú swiatosť oltáriu na záwdawosť nasseho kresťanského nábeľného záštwu pobožne prišmať a wopolok w nassom predsawžati posilňowať sa budeme.

5. Na pamiatku tohoto slúbenia nasseho aspon jeden owocný Marianský stromček k dobrému člowečenštwä jedenkazdý zasadiťme, a opatrowať ho budeme.

Wšetko, čofolwek stubujeme, budeme k chwäle Božšého dieťaťa, Ježiša, k úcte jeho najčistejšej blahosl. Matky Marie, nassich swätých andelow strážcow, k radošti nassich premilých rodičow a k dobrému drahej wlasti nassej až do koňca 16-ho roku weku nasseho werne zachowáwať. Aby sme ale toľmuto krásnemu, bohulilemu predsawžatiu wčil i neššör werní zšštali, a sladké jeho owoce i w starom weku nassom požiwáť mohli: prosíme blahosl. Pannu Mariu, nassich swätých andelow strážcow, wššetkých Božšich Swätých a celých kresťanských spolok, aby sa za nás u Boha priinľuwalí. Amen.

P o z n ä m e n a n i e. Toto sú články a prostriedky Spolku Striezliwosti; mežšitým sa úby pod swedomiem len k tomu zawázujú, že sa od páleného a od nemiernosti w drubých nápojoch budú docela zdrjowať; tamtie iné prostriedky môžu podľa wlastnej wôle užíwať.

Pobožnosť pred wššúpeniem do Spolku kresť. striezliwosti.

(Knäz ročšštkou a šššolou odetý wykonáwa pri oltári nasledujúce modlitby:)

W meno Dca atd. — V. Pomoc nassa w mene Pána. R. Ktorý učinil nebe i zem. — V. Pane, wyslyš modlitbu mošu! R. A wolanie moje pred k Tebe. — V. Pán s wami! R. Š s duchom twojim. — Modlitme sa!

D Bože! prameňu wššetkého dobrého najbojnejššš, a ochrancu wššetkých tých najmocnejššš, ktorí döweru swoju w Tebe skladajú, wyhlädni milosšiwie na nás, ktorí k Tebe o pomoc wrücnou pokorou woláme; pohlädni Döte najlastawejššš! okom Swojej otcowškej lášty na nás, pokorné diešty Swoje; očisti dušu nassu od posšštwrny hriechu, a udeľ nám Twojej wššemožnej milosšti, aby sa Ti to, čo z detinskej lášty k Tvojej chwäle počítame, zakúbilo, nám ale k poswäceniü srdc nassich a k obššahnutiu časného i wečného šššasenia slúžilo. Štrže Pána nasseho atd. Amen.

(Tu knäz pochwältiw swätý úmysel vstupujících do spolku, pýta sä ich pohromade:)

Powedyte mi tedy: a) Či je to wassa uprimná a nepřemnitelná wóla? R. Ano! — b) Či ste sä dobrowolne k tomuto sw. skutku odwázili? R. Ano. — c) Či ste si dobre rozwázili, jak důležitú powinnosť strže tento přístup na sebä wezmete? R. Ano.

Po týchto otázkach pýta sä každého: „Jako ti meno? R. M. M., a napomenutw ich, aby si pravú ruku položili k prsam, predčítuje im alebo umelým písma dáwa č tak nasledujúce sľúbenie:

Já M. M. pred wšsetkými tu prítomnými swedkami slawne a swäte sľubujem, že sä s pomocou Božsskou ku chwále wšsemohúceho Boha, k úcte blahosl. Panny Marie, mojeho sw. Andel. i strážca, a pre dobré ľudského pokolenia od wšsetkého a na jakýkoľwek spôsob pripraveneho páleneho — krome pripadnosti nemoci a newyhuuteľnej potreby — wždy, wšfade a úplne zdržowať, pri užíwaní ale iných dovolených opojných nápojow, jako: wina, piwa, wždy kresťanskú miernosť swedomite zachowáwať, tiež i iných k podobnej striezliwosti, poblä možnosťi, priwádzat budem.

Po tomto sľúbení podá knäz každému prawicu s týmto želaníem: „Nech ti Pán Boh dopomáha Swojou milosťou!“ — Na to každý do spolku prijatý wplse svoje meno do knihy spolkowe, w prítomnosti knäza alebo i inej prednejšej osoby, alebo nezaujáci písať, učiní križ wedlä mena swojeho strže druhého napísaneho. — Keď wšseci sľúbenie učinili, napomenie ich knäz krátou rečou k stálosti a horliwosti, potom pozdwižnutýma rukama bá im nasledujúce obecne požebnanie:

Boh lásky nech rozplamení w srdciach wassich lásku kresť. striezliwosti, nech wás posilní wo wassom sw. predšawžat, a nech wás požehná za toto wasse kresť. sľúbenie zemským i nebeským požebnaníem, Boh Dtec †, Syn † i Duch † Swätý. R. Amen.

(Potom ich k wdakowčineniu Bohu napomenie.)

Pobožnosť po wstúpení do spolku kresť. striezliwosti.

(Knäz pri wystawení welebnej Swiatesti (cibbru) wysonáwa s údmí nasledujúce modlitby:)

V. Bud meno Pána pochwálené. R. Ob tohoto času až na wesy. — V. Pane, wyslyš modlitbu moju! R. A wolanie moje príš k Tebe. — V. Pán s wámi! R. J s duchom twojím. — Modlime sä!

Bože Dítě najlaskawejšší! Dokonáwatele wšsetkého do-
brého najswätejšší! Dokonali sme už dielo, ku ktorému nás
milosť Tvoja pohнула. Na Tvoje swäté wnuknutie odrekli
sme sa nemiernosti a prisľúbili sme zdržowať sa od wšsetkých
pálených nápojow. Prijmi milosťwé túto srdečnú obeť, ktorú
w duchu wrúcnjej pokornosti k Tvojim najswätejšším nohám
kladáme. Ano, dobrotiwý Dítě! Ty prijmeš srdečný darček
tento, čo wečný záloh nassej detinskej zachowalej lásky a wdäč-
nosti k Tebe, za welikú milosť Tvojeho Božského wnuknutia,
ktorá nás k tomuto spasiteľnému skutku powzbudila. — Ale nie
kdo dobre začína, lež kto dobre dokonáwa, stáwa sa werným
a foruny hodným bojovníkom Tvojim; tak swedčily Božké
ústa Tvoje; preto žiadame, preto s detinskou dôwernosťou k
Tebe woláme, ó Pane! Buď podporou služebníkow Tvojich!
Posilni nás w nassom swätom predsawzätí, zachráň nás od
ohawnej nestálosti, nedopusť nikdy, abysme wábeniem teles-
ných žiadostí, alebo úkladmi podkuffiteľow premožení, nasse
kresťanské sľúbenie nikdy zrusili, a Tebä obrazili; ale radnej
wšsetko ochotne činili, čoby k dobrému nasseho Spolku a k
Tvojej chwále slúžilo. Amen.

K prebłahosl. Panne Marii. — J k materin-
skému srdcu tvojemu sa utíkame, pomocnicio kresťanow, bla-
hosl. Panno Maria! čokolwek sme z horúcej lásky k najmi-
lejššiemu Synu tvojemu učinili, to Bohu i na česť tvoju
obetujeme. Dtwor tedy i ty materinské srdce tvoje a podaj
nám tvoju mocnú ruku. Wšak sme si Tebä wrúcnje za Matku
žiadali, Tebä sme si za nassu Králownu wymolili; buď teby
wodkŕňou, buď orodownicou nassou u Boha, aby od nás
nikdy twár Swoju neodwratil, wždy s námi prebýwal a
Swoje nebeské požehnanie i na nás i na wšsetke po celom
swete založené spolky striezliwosti milosťwé wyliať ráčil. Pros
Boha, pros Božského Syna Swojeho, Matko milosrdenstwa!
aby nie len nasse, lež i nassich drahých bližných srdce lá-
skou kresť. striezliwosti rozplamenil, abysme si tak wšseci jej
swätým swäzkom, pod twojou ochranou spojení, trpký kalich
zemských sužení jej dobročinným owociem osladili, ku chwále
Božskej a radosti twojej žiwí byli, po tomto ale žiwote ka-
lichu nebeských rozkoffi účástmými sa stali. Pros za nás wšset-
kých, požehnaná medzi ženami, Maria swätá!

K Andelom Strážcom. — Konečne i k wám,
dobří Duchowie! ktorí ste nám k ochrane nassej od Boha dani,

pozdvihujeme svoju myseľ. Z wám porúčame očistené dusse nasse. Predstavte ich trniem korunowanému Kráľowi nassemu; wšak on po nich na križi dychtil, za ne sa dal w tú truchliwú hodinu žľou, octom napájal, pre Sebä ich Swojou drahou krvou wykúpil a poswätil. Jemu tedy jedine majú prtnáležať. S wedteže ich k nemu po ceste jemu tak milej čnosti kresťanskej striezliwosti; wedteže ich pod ochranou andelскеj wassej pečliwosti, abysme sa nikdy k blúdnyim cestám russtetow swätých slúbom nakloniť nedali, nikdy k potupe a hanbe nasseho kresťanského braterstwa nebyli. Budte nám na pomoc, ó nebeski Priateli nassi! abysme wčil na tomto swätom mieste slawne založenému slübu až do hobiny smrti werní žostávali a chwälu Božiu spolu s wämi wždy striezliwyma uštama prosperowali w Kristu Jezissi, Pánu nassom. Amen.

(Tu sa splewa trikrát „Swä t ý“ a dáwa knäz požehnante welebnou Swiatostou.)

Pobožnosť pri vstupowaní detí do spolku kresť. striezliwosti.

(Knäz pochwältiw krásny úmysel detí, predčíta a wyswettí im záwäzok (jako na strane 783.), a potom sa ich zpýta:)

Kn. Či sa chcete až do wasseho 16-ho roku ku chwäle Božského dietäta, Jezisska, na česť jeho najsladšej Rodičky, Marie, wassich Andelow Strážcow, a pre dobré wassej drahej wlasti od wšetkého užitwania päleného zdržowať? Deti: Čhceme! — Či sa chcete pred wšetkým opilstwom a pred opilými ludmi chrániť, jak wo wine, tak w piwe až do wasseho 16-ho roku, wždy a wšade miernosť zachowáwať? Deti: Čhceme! — A či sa tiež chcete od ohawnej kľatby zdržowať a pred ruhačmi chrániť? Deti: Čhceme!

(Tu pokľakajú deti a knäz wytonáwa nad nimi nasledujúcu moblitbu:)

Najčistotnejšsi, najnewinnejšsi Jezissu! Čistá, jako Božstwo, byla bytnosť Tvoja a obzwäšste malé newinné dietky si milowal: „Pripusite maličkých ku mne,“ wolaly Tvoje ústa Božské; lebo „ich je kráľowstwo nebeské,“ tak znelo Tvoje Božské požehnanie, ktoré si w lastawosti Tvojej nad newinnými okolo Tebä shromáždеныmi dietkami wyslowil. Plní döwernosti k tejto milostiplnej láske Tvojej wedieme i tento bohobojný žástup mládeže do otcowského náručia Tvojeho. Ejhlä, milostou Twojou nadchnutá mládež táto sa hned w mladom swojom weku od ohawného hriechu opilstwa, kľatä

a ob wšsetkého pre ňu zmláste škodlivého nápoja, páleného, odriekla, aby tak newinnosť a bohobojnosť svoju, jako najdrahšiu perlu zachránila, a svojou podlâ príkladu Tvojeho wedenou mladostou Tvoju Božšiu mladost oslávila. D pripuť ju tedy k Sebe, Božšy Priatelu mládeže! prijmi i týchto w lóne Tvojej sw. newesty, Cirkwe, vznikajúcich bojovní-
 tow k lúbeznému a nádejnému zástupu Tebe zaswäteneho spolku striezliwosti. Pozri, najlastawejši Wykupitelu! na ko-
 lenách čakajú otcowské požehnanie Tvoje. Požehnaj tedy tento pobožný zástup mládeže, aby, jako Ty, nikdy rástol, jak wo weku, tak i w múdrosti a milosti u Boha i u ľudí. Požehnaj ich, jako si nikdy požehnáwal, aby sa strze werné plnenie wšsetkého toho, čo wčil slúbil, šťastliwého weku, šťastnej smrti a wečnej sláwy účasnými stali. Swätá Maria, Ty najútlejššia Matka jejich! Swätí Andeli Strážci! wy najwernerjši Priateli maličkých! proste a orodujte za nich, weďte ich ku wšsetkému dobrému, weďte ich pod wassou ochranou k Ježíšowi, aby ich žehnal a od wšsetkého zlého zachowal, wčil i po wšsetke weky. Amen.

(Tu ich knâž pokropí swäcenou wodou riekajúc: „W mene D tca“ atd.)

Pobožnosť mesačná spolku krest. striezliwosti.

V. Pomoc nassa w mene Pána. R. Ktorý učinil nebe i zem. —
 V. Pane, wyslyš modlitbu moju! R. A wolanie moje príď k Tebe. —
 V. Pán s wámi! R. J s duchom twojim. — Modlime sa!

Wšemohúci, wečný Bože! s detinskou dôwernostou sa približujeme k trónu Tvojemu, abysme z prameňa Tvojeho Božského milosrdenstwa nové sily načreli. Duchom Tvojim wedení podali sme svoju braterskú ruku zástupom Tvojich striezliwých dietok, a hlä! wčil prihádzame k Tebe, aby sme pred Tvojim Božšým obličajom nasse swäté slúby obnowili: chceme Ti i napozatým w striezliwosti slúžiť, chceme sa i napozatým od záhubného užíwanja pálených napojow werne zachowat. Ach ale, čo wládne bez pomoci Tvojej slabosť ľudská? Len ten, ktorý w Tebe dúfa, nebhýwa zahanbený. Preto woláme k Tebe, o Pane! zachowaj nás w Tvojom swätom Duchu, baj nám Tvojeho Božského požehnanja, ó Dče, podporowatelu dietok Swojich! Ehlä, tak mnohí nepriateli Tvojeho sw. križa obtkučujú nás a hlädajú dusse nasse ich swätého predšawzätia zbawiť. O Pane! nedopusť nikdy, aby

nás wolakedy strze swoje úklady na cestu newernosti zvedli; nedopusť ctitelow striezliwosti zahaňbil, dielu Twojemu; ó Pane mocný! nedaj zahynúť. Sprowádzaj a ochraňuj nás po wšetkých cestách nassich, abysme Twojou milostou posilnení w čnosti kresť. striezliwosti vždy wiac pokračowali, a strze blahodarné owoce nasseho spoiku Twoju chwálu, nasse spasenie utwrdili a rozmnožili. W Kristu Jezissi, Pánu nassom. Amen.

K u k r i ž o w a n é m u J e ž i s s u. — Ó Jezissu najdobrotiwejší! ktorý ťi pre nasse neprávosti w najbolestnejšiu hodinu utrpenia Swojeho žľou a octom byl napájaný! Zhládni dolu z bolestného križa Swojeho na toto plačľivé, a strze ohavnú neprávost opilstwa esste wiac potlačené údolie zemské. Ejbľa, jak Twoji wykúpenci nebesťe dary rúk Twójich k swojemu zahynutiu užívajú! Ejbľa, jak ludie strze nemiernost znižujú cenu svojej, Twojou predrahou krvou wykúpenej dusťe! jak pitie m pálených nápojow w čloweku člowek, obraz Twój, wymorený býwa! Ó smiluj sa, Wykupitelu sweta! netrestaj nás w prchlivosti Swojej, ale smiluj sa podľa množstva skutovania Swojeho; osviet nás slucem Twojeho swetla, prispej Twojemu k swiatosti žiwota a k wečnému blahoslavenstvu powolanému ludu s pomocou Swojou, aby sa z ohavných pút nemiernosti wyslobodil, a toho nápoja srdnate na weky sa odreknul, ktorý už tak mnohého neskľastia, toľkých slz a nemoci, áno i nenadálej smrti a zatracenia wečného príčina byl. Nemáme ale len prosť, skutky žiada lástka Twoja. Ó zapát tedy plameňom lástky Swojej srdcia nasse, aby každý, ktorý esste w srdci swojom lástku k člowečenstvu chová, k dosiahnutiu zažiadaného wítážstwa s Twojou milostou slowom i skutkom učinowal. Ó čo Tá strze Twoje prehorké umučenie w Twojom najswätejšom mene wrúčne prosíme, ó Jezissu ukrižovaný!

K p r e b l a h o s l. P a n n e M a r i i. — Blahoslavená Panno Maria, Kráľowno a mocná ochraniteľkyňa nasseho kresť. braterstwa! Drobuj za nás i za wšetke kresťanské zástupy, ktorých swäté heslo „Striezliwosti“ znie! Sjednóť a weď nás wšetkých pod utešenou, wítážnou zástawou Twojej mocnej ochrany, abysme k nassemu swätému cieľu werne a údatne kráčali, nepriateľow sw. striezliwosti po wšetkých stranách premohli, chwálu Božskú, Twoju česť a wšetko dobré rozmnožili; učňi, Matko milosti, bysme po šťastliwé

stojencom boji korunu werných bojownikow ; Božských rít
najslawnejšieho zwiätazitelä nad smrtou a diablom, Krista Je-
ziffa, Syna Twojeho, strže Twoju prímluwu obfiabli, ó Maria!
(Po týchto modlitbách sä swiäta trikrát „Swätý,“ a knäz
dá požehnanie welebnou swiatostkou.)

Pobožnost ročitä spolku kresť. striezliwosti.

(Na swiatok očisťiwania P. Marie (bromnice) a
w deň založenia Spolku kresť. striezliwosti pred sw. mšsou,
pod wystawenou welebnou Swiatostkou držat sä majúcou, spiewa
sä: „Tebe Boha chwálime.“ Po sw. mši obnowujú úbowle
spolku slúbenie kresť. striezliwosti, za knázom do pred-
rieľajúcim; potom sä wykonávajú obyčajné mesäčné modlitby. —
Mládež brži swoju ročitä pobožnost na slawnost sw. anielow
strážcow alebo i w iný k tomu príhodný swiatok. Deň predtým sä
wyspovedá; w samý ale deň sä pred sw. mšsou w škole schromajú
a tu swöj slúb obnowi, potom pod zástawou ide w peknom po-
riadku do kostola, kdežto pod sw. mšsou prístima a po sw. mši
knäz wykonáva nad ňou klätiacou nasledujúcu modlitbu:)

Modlime sä! Wzhlädni, ó Jeziffu! na bohobojný
zástup dietok týchto; ehlä, s detinskou döwernostkou sä ony
približujú pred Twöj otcowský obličaj, prosiac Tä, bys im
Twoje otcowské požehnanie udell ráčil. Slúbenie swoje werne
zachowaly, a wčil prichádzajú k Tebe, aby čistú obel swojej
wernosti a stálosti w duchu swojej detinskej pokory do otcow-
ského lóna Twojeho zložily. Powolaj ich tedy k Sebe, jako si
ich jednúc powolával; požehnaj ich Swojim otcowským po-
žehnaním, oswieť, posilni ich Swojou Božskou milostkou,
aby, príklad sw. detinstwa Twojeho w müdrosti a pobožnosti
i budúce nasledujúc, po ceste sw. striezliwosti vždy werne
pokračowali, pokuš k Tebe, Jeziffu, priatelku malických naj-
dobrotnejšii! nepridu.

Knäz: Sw. Maria, Matko Božskej milosti! Robižie:
Drobuj za nasse dietky! — Kn. Wšeci sw. Anieli Strážci,
nebesti priateli malických! Rob. Dchráňte dietky nasse! —
Kn. Wšetty swäté newinné dietky! Rob. Drobujte u Boha
za nasse dietky! — Kn. Sw. Alojssu, sw. Stanislawe, sw.
Imrichu! Rob. Riďte nasse dietky! — Kn. Wšeci Boži Swä-
ti, ktorí ste mládež príkladom w čnosti predchádzali! Rob.
Priwádzajte k Jeziffowi dietky nasse!

(Po tejto modlitbe knäz pokropi dietky swäcenou wodou, a
brži reč k nim, potom w škole schromáždensým rozdáwa nejaké po-
darunky k. pr. obrázky; napomína ich, aby zachowávaly werne
slúbenie swoje; ktoré z nich už 16 rok weku swojeho doplnily, po-
stupujú do Spolku obročských.)

nehľádať? D prebúďteže milosti plné ruky Kristowe wšsetkých w bahne opilšwa zahrúžených zo smrteľnej driemoty jejich, preveďte nemiernych najsw. preboduťe noby na spasonosnu cestu sw. striezliwosti, na ktorej ste nám nekdy prebchádzaly. Objím tento nemocný swet Swojou horúcou láskou, ty lásky plné, hľbofo ranené srdce! Wolajte najsw. ústa tým hlasom, ktorým ste na križi: „Žižní m!“ wolali, ku wšsetkým zátwardilým opilcom; wolajte wždy, kedysokweť na križ pohľádnú: „Prebúťte sa! Neprznite Božský obraz mój na sebe! Spomeňte, že som já pre wasse neprávosti kalich žľče a octu wypráznil! Čiňte pokanie!“ — Ach, otworte sa, najsw. rany Wykupiteľa nasseho! Do wassej hlbiny sľadáme a zawierame žaloby nasse. Nech sa leje z wás tá Božská wykupujúca krow, nech tečie na toto strze otrokow nemiernosti zneuctené sľawé údolte zemské. Umyte a očistite ho w nesmiernom mori bolesti wassich od nesswary opilšwa a pálených nápojow z lebo len tak sa swetu túžebná twárnosť jeho nawráti, sľzy tiecť preškanú, pokoj z neba k nám zostúpi, a na čloweku obraz Božský w jeho čistote zase zaswieti; len tak sa tej sláwy účasnými staneme, ktorú nám náš jedný Spasiteľ, Kristus Ježiš, na križi wybojowal, ktorý žije a krátuje od wečnosti až do wečnosti, čo Král spolkow striezliwosti, zwelebensý a pochwálený až na weky wekow. Amen.

Modlitby pri pohrebe uida Spolku kresť. striezliwosti. — Bože! Dítce žiwých i mrtwých! prizmami obeť wrúčneť wdáčnosti nassej za welikú milosť Božskej ochrany Twojej, s ktorou si tohoto nasseho milého brata (túto nassu drahú sestru) po ceste kresť. striezliwosti až ku tejto wsseobecnej lože, w ktorej wšsetky rozkošse a nádhernosť zemská smutný koniec berie, sprowádzat ráčil. Respomni na jeho (jej) prewinenie, odpusť mu (jej) wšsetky jeho (jej) winy, a učíň ho (ju) účasným (ou) nesmiernych zásluh Twojej prebraheť krowi, ktorú si nekdy na križi pre jeho (jej) wečné spásenie wyliať ráčil. — Dčenáš.

Ježišsu, Doplátitelu wšsetkého dobrého najwernejšsi! ktorý si nám i ten pohár wody, ktorý w mene Tvojom bližným nassim podáme, odmenil prisľúbil: odmeň, pokorne Tã prosíme, tomuto nassemu bratowi (tejto nassej sestře) wšsetko, toľokweť k prospěchu nasseho kresť. spolku w swätom mene Tvojom wykonat (la), keď sa s námi a s nassim spolkom

zemským lúdi, prijmi ho (ju) do Tvojeho spolku nebeského, podaj mu (jej) za jeho (jej) kresťanské odrenutie plný kalich veľkých radostí; daj, daj mu (jej) už veľil po skončenom bojomani slávu večnú, ktorú si všetkým tým milostive pri-
stúbil, ktorí lačneju a žijú po spravodlnosti Tvojej. —
Očienás.

Rozpomenť sa ale i na nás, Ježišu najdobrotivejši! ktorí tu esťte v boji sv. striezlivosti zůstávame; udeľ i nám Tvojej všemožnej milosti, aby sme sa i my strže werné plne-
nie nasseho kresť. stúbentia Tvojej Božskej twári hodnýmti učinili, a po skončenom boji do Tvojeho otcowského lóna prijati spolu s týmto bratom nassim (s touto sestrou na-
ssou) wečne radowali. Buď nám a všetkým w Pánu zosnu-
lým milostiwš, weľil i wžycky až na weky weľow. Amen. —
Očienás.

V. Odpočinitie wečne daj im, Pane! R. A swetlo wečne
nech im swieti.

II. Jednota swätého detinstwa.

Poučenie. — Jednota tá-
to čili jednota Ježiškowa strže
Jansona Fordina, biskupa
nancynského, založená a roku
1843 w Paríži wo Francúzskej
wzniknutosia, weľil už nie len po
celom Francúzsku, ale tiež i na
ostrowoch anglických, w Belgii,
Holandsku, na Rýne, wo West-
falsku, w Baworsku, Polsku, w
Itálii, Šwajčiarsku, Španiel-
sku, w Asii, Africe, Amerike, —
a od troch asi rokov i w Rakú-
skom mocnárstwe, áno po dneš
i wo vlasti nassej lborstej, me-
nowite w Pestti založená, je už
rozšírená. Jednotu túto už i sám
pápež Kregor XVI., roku 1846,
1. Mája odobril a odpustkami
nabelil, Pius IX., roku 1847,
10. Januára nie len opät odo-
bril a potwrdil, ale i hojnejší-
mi esťte odpustkami obbaril. —
Ciel jednoty tejto je nasledujúci:
Známo je totižto, že w ohromne
weľkej, do tristo miliónow w
mratote pohanskwa zahrúžených
obywatelow počítujúcej krajine

Čínskej, každoročne sa na tisíce
noworodzených detí od pohanských
rodičov buďto do wody, jako
ssťence, pohádže, alebo na ulice
wšfabi a nechá hladom umierat
alebo ob bitavej zveri sožterat.
Pobožní katolíci wierowestowie
(missionári), ktorí w Číne na
obrátení pohanow ob dáwna pra-
cusá, jednu časť pracowitosi
swojej na ofslobodenie týchto bied-
ných čínskyh detí wynakladajú,
keď alebo powyhádzowane po uli-
cách sbierajú, a potomow wyta-
hujú, alebo na jarmoku ob la-
janských rodičov odkupujú, aby
im potom strže krst swätý brány
nebeské otvorili, zachowalé ale
pri žiwote lebo w ustanowenom
na to dome alebo u kresťanských
robin wychowali a z tak wycho-
waných bojownikow proti pohan-
skej newere a pracownikow do
winice Pána wyprawili. A tak
učinkowaním týchto wierowestow
a spolupósobením jednot swäté-
ho detinstwa už je wyše sta ti-
sic wyrúžených detí w Číne a

iných pohanských brjavných pokr-
steno; z ostlobodných už wätšina
pomrela a dostala sa do kráľow-
stwa nebeského, kde Dica nebe-
ského prosia, aby sa dobrodin-
com, tak i ich ukrotným robi-
com a wo imách žilúcim pohanom
milost a obpuštenie udelii ráčil.
Pri žiwote ale zachowalé stotiny
sá starostliwé ewičia, a hnes
zastra budú nashiasliwějšími
zwestowateľmi wiery katolíckej me-
dzi swojimi wlastencami: na kto-
rých, ponewáč znajú ich reč a
zwyky, a sú k nim swäzkom po-
krotnosti a národnosti pripútani,
o mnoho ľahšie budú móci do-
rážat, im zwyky pohanské zbnu-
ši, a tak ich k prijatiu spaso-
nosnej wiery utrhžowaného Ježi-
šwa Krista priwieši. — Jednota
sw. detinskwa teby wystawila si
za dalšii zámer obrátenie Ciny;
bližšii ale jej cieľ je: poodhadzo-
wané tam dieťky obkúpiť a wy-
chowat. — Jednota táto stoji pod
ochranou Božského paholiatka Je-
žišča; — hlavná jej patrénka je
blahosl. Panna Maria; zwlá-
štni ale patróni sú: anđeli
Fránci, sw. Jozef, sw. Fran-
tisek Kawerský a sw. Win-
cent z Pauly. Údom jej môže
byť každé pokrstené dieťa. Príjate
detti ob najmennšieho weku swo-
jeho až do 12 roku, t. j. do prvé-
ho sw. prísmanja riadnymi úda-
mi jednoty tento sa stáwajú. Z
po dostahnutí tohoto weku môžu
w jednote žostať až do 21 roku;
nie sice jako jej riadni údowte,
ale jako spoľočníci; po to-
to ale čase len tak môžu žostať
w údami jednoty, jestli wstúpa
do nejakeho spolku k rozširowa-
niu wiery. — Jednota sa deti na
rady a oddielu; jeden rád
obsahuje w sebe 12 deti na čest
12 rokov detinskwa Ježiškowho;
12 takýchto rádown čini pood-
biel, 12 poodbielow čini jeden
celý oddiel, a tak poodbiel po-
žostáwa zo 144, celý ale oddiel

z 1728 deti. — Údowie platia
mesačne po krajciari na swätš
cieľ jednoty. Každý rád má swo-
jeho sberateľa, ktorý mesačne kraj-
ciare ob údow sossiera, a tieto
sberateľowi podobdielu, tento ale
poddabnikowi celého oddielu doru-
či. — Mimo mesačných krajcia-
row možno bude dwaťrát w roku,
zwláštte pri príležitosti dvojakej
kostolnej slawnosti jednoty jesti
i dary ob iných dobrodincow se-
sbierať. — Usporiabanie jednoty
stáwa sa ob hola hore. Každý du-
chowný pastör wo svojej obci,
alebo katecheta wo swerenej sebe
školé pod wlastným wedeniem po-
blá udaných punktow usporiaba
takúto jednotu deti. Farár sa bu-
de usilowat nektorých z horliwej-
šich svojich weriaciach jednote ži-
skať, a z nich blá potrebu wy-
bor usporiabať. Nemôže ti sa w
obci celý oddiel zriadiť: musí sa
jeho zriadenie w okrese dekansem
zaprowadiť, kžežto i wiač, jako
jeden takýto oddiel powstáť môže.
Každý farár, jaknáhle rád, pood-
biel alebo oddiel wo svojej
fare usporiabal, hnes swoju swä-
tú prácu dekanowi oznámi; ten-
to o usporiadaných w okrese swo-
jom oddieloch úplnú zpráwu ode-
šle úradu biskupskému, ktorý pri
každej biskupskej stolici spráwu
jednoty tejto swerí jednej ústreb-
nej rade. Najwyššia ústrebna ra-
da pre lbhorsiu krajinu, blá wy-
ru parížskej, je takto usporiada-
ná: Hlavný jej predseba
je primas krajinský, predsebo-
wie sú biskupi diecezanskí, i
spráwca, 2 poodspráwco-
wie, 24 wolených údow, i
nabyoklabník, i obe cny
taje mnt, 3 triedni taje-
mnci pre Rabarow, Remcow
a Slowácow.

Každý úb jednoty sa pome-
di denne jedno „Zbráwás“
na úmysel jednoty, alebo miešto
tohoto môže swoju raiňajšiu lebo
wečernajšiu modlitbu obetowat.

Za nemluvnatka povinnosti túto oddavia rodičowie alebo bratia, po mobilite sa má vydržnuť: „Blaho slavená Panna Maria! orobuj za nás a za ubohé pohanské deti!“ — Aby ale medzi tŕmi, čo do jednoty vstupujú, a tŕmi, ktorým támiť k oslobodeniu dopomáhajú, nejaké duchovné obcovanie pŕvostalo, budú sa pohanským detom krstúť mená zo soznamu mien údom jednoty vyberať. — Všade, kde sa odieľ uporiadal, jednota slámi dwe sw. misse w roku, po ktorej sa dáwa požehnanie detom jednoty a wšestkým prítomným. Pri prítŕstosti tejto wyškawi sa wo swätine pod dohládom dwoch z jednoty tanter ku sberaniu darow. A priam w čase tomto sa majúť i krstné mená lŕsom tábať, a k wätšiemu powzbudeniu môže sa prítŕžitost táto i k rozdáwaniu knížiek, pamätníkow a obrázkow upotrebowať. Na milostiwých hlawných miestach, jako: w Betleheme, mieste to sw. narodzienia Ježiškowho, w Nazarete, jakožto mieste sw. pacholiatstwa a wychowáwiania Ježiškowho, w Lorette jakožto mieste prebýwiania blabosl. Panny, w Kláštore sw. Jána w okolí Jordanskom, na wrchu Karmelstkom, a wo wiac wynešených chrámoch Francúzská, ktoréžto sú k pamiatke sw. detinstwa Ježiškowho, alebo na čest blabosl. P. Marie zaswätené, obetujú sa každé mesiac pre dobro jednoty sw. detinstwa dwe swäté misse: jedna za dobročinné, druhá ale za tie pohanské deti, ktoré sa stáwajú učástnyimi ich pomoci a pomoci iných dobrodinow jednoty; zwlášť ale w obetowaní Swätých obetuje sa mobilítba za to, aby každé z kresťanských rodičow narodit sa majúce dieťa dostlo swätého krstu, a aby každé kresť. dieťa, ktoré sa bá zapisat

za úda jednoty, obkľablo potrebnu milost Božšťú, žeby sa mohlo hodne pripravitiť k prvému sw. prisimaniu, a plnit sláb, ktorým sa swäte žit zawázuse.

Odpustky, ktoré sa udeľujú údom sw. detinstwa.

1) Odpustky, ob Rečora XVI. pápeža udeľené, trwajú ob narodzienia Krista Jána až do Sromnice, potom ob druhej nebele po veľkej noci až do 31. Mája. 2) Odpustky plnomocné, ob Jeho Swiatosti slawne panujúceho pápeža, P i a IX. udeľené, sú: na deň očisťowania P. Marie (Sromnice), na deň anđelow krážew, na deň sw. Jozefa, patróna Cíny, na deň sw. Františka Zawerstého, prvého to apostola Cíny, na deň sw. Wincerta z Pauly, oca to opustených deti. Jeho Swiatosti Pius IX., uložil jednu wýminku k obdržaniu týchto plnomocných odpustkow, a sŕce majúť sa údowie jednoty oddit z a rozkvet spolku tohoto. 3) Krom tohoto sa udeľujú 7 ročné a 7-krát 40 denné odpustky spráwcom, radcom, yokladníkom atb., obdielow obojebo poblawia, lebykolwet sa tieto w záležitosťach a pre dobro jednoty sw. detinstwa shromáždia.

Tajemstvá sw. detinstwa Ježiškowho.

Aby kresťani o wtelení, narobzení a o wšestkom tom, čo sa na Božšťé detinstwo nasľadšlebo Spasitelá nassebo, Ježiška Krista wztáhuse, častejšie rozjímal, semu poblžné wdaky wzdáwat a tyčnosti, čo sa na ňom už jako bletáti škweľ, nasľedowat mohli, P i u s VII. pápež roku 1819 udeľil na wečité časy plnomocné odpustky na deň 25 každého mesiaca wšestkým, ktorí sa strússene wyšpovebajú, welebnú swiatost ol-tárňu prísnu a w spomenutých deň

mesača k úcte dvanásťoro-
tjemskwi sw. detinstwa Ježiškow-
ho w ktoromkoľwek kostole, kapln-
ke alebo w nejakom wrejnom
šbromajzbení, kde sa ináč tieto
nábožné cwičenia na česť najsw.
diewata Ježiška wybawujú, sa
ustanowia, a niže postawené mo-
dlitby w jakeskoľwek reči na úmy-
jel Jeho Swiatosti sa pobožae

pomoblia. Pobožne ten istý pá-
pež Pius VII., ubelil na wečité
časť 300-denné odpustky, a síce
raz prez deň, tým, ktorí spome-
nutú pobožnosť skrušensm srbecom
w samote za seba odbawia. —
Nasledujúce, k tejto pobožnosti
určené modlitby sú z narodenia
Jeho Swiatosti preblábnuté, pro-
stúmané a od neho odobrené.

Čajemskwa Swätého detinstwa Ježiškowho.

Ž. Bože! k pomoci mojej wyezri. **R.** Pane! k spomo-
ženiu mne pospeš. — **Ž.** Sláwa buď Bohu atd. **R.** Jako
bylo na počiatku atd. — **Otčenáš.**

Wtelenie. — **D** sladký Ježišku! ktorý si z lóna
Swojeho Otca nebeského pre spasenie nasse na zem zostúpil,
w živote Panny mocou Ducha Swätého sa počal, a jako
Slovo telom utinené podobu sluby na seba wzał: smiluj sa
nad námi! — Smiluj sa nad námi, sladký Ježišku! smi-
luj sa nad námi! — **Zbrawás.**

Nawsttiwienie sw. Alžbety. — **D** sladký Ježiš-
ku! ktorý si Alžbetu strze Swoju panenskú Matku nawstti-
wil, sw. Jána Krstiteľa, predchödcu to Tvojeho, Duchom
Swätým naplnil, a ho esšte w živote Matky požehnal: smi-
luj sa nad námi! atd. — **Zbrawás.**

Očakáwanie ku pôrodu. — **D** sladký Ježišku!
ktorý si byl za dewäl mesiacom w živote Matky zatworený, od
Panny Marie a sw. Jozefa tužebne očakáwaný, a od Otca
Tvojeho nebeského pre spasenie ľudské daný: smiluj sa nad
námi! — Smiluj sa nad námi, sladký Ježišku! smiluj sa
nad námi! — **Zbrawás.**

Narodenie Ježiška. — **D** sladký Ježišku! kto-
rý si sa z Marie Panny w Betleheme narodil, ktorý si byl
do biednych plienok obwinutý, do jasiek uložený, od anđelom
ohlassowaný a od pastýrom uctený: smiluj sa nad námi! atd. —
Zbrawás.

Buď Ježiškowi chwála, — **Čo** ho zrodila Panna. —
Otcu, Duchu, Swätému — **Wzdajme wdáky každému.**
Ameň. — **Kristus** prissiel medzi nás. — **Welebme ho každý**
čas. — **Otčenáš.**

Obrezanie. — **D** sladký Ježišku! ktorý si byl dšmy
deň po narodení Swojom strze obrezanie poranensý, slaw-

ným menom Ježíssa nazvaný, a jako menom, tak i vyhla-
tou trvou za Vykupiteľa sweta wznačený: smiluj sa nad
námi! — Smiluj sa nad námi, sladký Ježíšku! smiluj sa
nad námi! — Zbrawás.

Poklona sw. troch Kráľow. — Ó sladký Je-
žíšku! ktorý si byl trom mudrcom strze hwiezdu oznámený, w
lône Matky Swojej od nich welebený, a zlatom, kadidlom
i myrhou tajemstwa plne obdarený: smiluj sa nad námi! —
Smiluj sa nad námi, sladký Ježíšku! smiluj sa nad námi! —
Zbrawás.

Obetowanie Ježíška w chráme. — Ó sladký
Ježíšku! ktorý si byl od panenskej Matky Swojej w chráme
medzi wdákwotineniem Swojemu Dicu nebestému obetowaný,
pri príležitosti tejto od starusského Simeona poznaný, od ne-
ho na ramená wzatý, a od Anny prorokyně oznamowaný:
smiluj sa nad námi! — Smiluj sa nad námi, sladký Je-
žíšku! smiluj sa nad námi. — Zbrawás.

Útek do Egypta. — Ó sladký Ježíšku! ktorý si byl
od bezbožného Herodesa na smrť hládaný, od Jozefa spolu
i s Matkou do Egypta doprowadený, od ukrutnej smrti oslo-
bodený, a strze usmrtenie newinných dieťok osláwený: smi-
luj sa nad námi! — Smiluj sa nad námi, sladký Ježíšku!
smiluj sa nad námi! — Zbrawás.

Buď Ježíšowi chwála, — Co ho zrodila Panna. — Di-
cu, Duchu Swätému — Wzdajme wdáky každému. Amen. —
Kristus prissiel medzi nás, — Welebme ho každý čas. —
Dčenás.

Pobyt w Egypte. — Ó sladký Ježíšku! ktorý si s
Mariou, Matkou Swojou a swätým patriarchou Jozefom až
do smrti Herodesowej w Egypte žilal: smiluj sa nad námi! —
Smiluj sa nad námi, sladký Ježíšku! smiluj sa nad ná-
mi! — Zbrawás.

Náwrat z Egypta. — Ó sladký Ježíšku! ktorý si
sa z Egypta s robičmi swojimi do zeme Izraelskej nawrátil,
a konečne po mnohých trpkostiach, ktoré si na ceste podstúpil,
do Nazaretu prissiel: smiluj sa nad námi! — Smiluj sa
nad námi, sladký Ježíšku! smiluj sa nad námi! — Zbrawás.

Swäté sa chowanie Ježíssa. — Ó sladký Je-
žíšku! ktorý si wo swätom nazaretskom prbýtku robičom
Swojim poslussný byl, swiatostkou žiwota wynikal, w chu-
dobe a núdži rástol, w múdrosti ale, weku a milosti prospie-

wal: smiluj sa nad nami! — Smiluj sa nad nami, slabky Jezišku! smiluj sa nad nami! — Zbrawas.

Jeziš medzi učitelmi. — O slabky Jezišku! ktorý si byl w 12 roku weku Swojeho do Jeruzalema pojaty, od rodičow s boleštou hlädany, a na tretí deň medzi učitelmi k welikej ich radošti nalezený: smiluj sa nad nami! — Smiluj sa nad nami, slabky Jezišku! smiluj sa nad nami! — Zbrawas.

Buď Jeziškowi chwála, — Co ho zrodila Panna, — Dteu, Duchu Swätému — Wzdajme wdäky každému. Amen. Kristus prissiel medzi nás, — Welebme ho každý čas. — Dtiénas.

Na narodzenie a oktáwu nar'odzenia Jezišsa Krista.

V. Slovo telom učinené je. Alleluja! R. A prebýwalo medzi nami. Alleluja!

Na tri Krále a pod oktáwou troch Kráľow.

V. Kristus Pán sa nám zjawil. Alleluja. R. Poďte, kľañajme sa mu. Alleluja.

M ob l i m e š a ! Wšsemohúci, wečný Bože, Pane neba i zeme! ktorý sa maličkým zjawuješ, prosíme Ťa: abysme my, ktorí swäté tajemstvá dietäta Jeziška, Syna Tvojeho, s hodnou uctiwosťou sláwime, príklad Jeho záslužne nasledowali, a tak sa do kráľowstwa nebeského, ktoré si maličkým zaslúbil, dostali. Skrze tohože Pána nasseho atd. Amen.

Litánie s sw. detinskwe Jezišsa.

Pane, }
Krisťe, } smiluj sa nad nami!
Pane, }

Krisťe, { uslyš nás!
          { wyslyš nás!

Díče, z nebies Bože, smiluj sa nad nami!

Synu Wškupitelu sweta, Bože, smiluj sa nad nami!

Duchu Swätý, Bože, smiluj sa nad nami!

Swätá Trojico, jeden Bože, smiluj sa nad nami!

Jezišsu, wečné telom učinené Slovo Dtea, smiluj sa nad nami!

Ježíssu, potessenie ľudského pokolenia,
Ježíssu, požehnanie sveta,
Dietä Ježíš, ktorý si byl z najčistejšej Panny narodený,
Dietä Ježíš, ktorý si byl do plienok obvinutý,
Dietä Ježíš, ktorý si byl do jasiel uložený,
Dietä Ježíš, ktorý si byl od anjelov oblassovaný,
Dietä Ježíš, ktorý si byl od pasthrow welebený,
Dietä Ježíš, ktorý si byl w lône Panny chovaný,
Dietä Ježíš, ktorý si sa zákonu obrezania podrobil,
Dietä Ježíš, ktorý si sa strze welebné meno Tvoje Spa-
sitelom nassim stal,
Dietä Ježíš, ktorý si byl od mudrcow tajemstwa plným
spôsobom obdarený,
Dietä Ježíš, ktorý si byl od panenskej matky Swojej do
chrámu neseny,
Dietä Ježíš, ktorý si byl od starusského Simeona medzi
chwálorečeniem na ruky wzięty,
Dietä Ježíš, ktorý si byl strze Annu prorokyniu w chrá-
me oblassovaný,
Dietä Ježíš, ktorý si byl od Herodesa prenasledovaný,
Dietä Ježíš, ktorý si do Egypta utekal,
Dietä Ježíš, ktorý si zamordované dievky betlehemské
sláwy mučeníctwa účastnými učinil,
Dietä Ježíš, ktorý si byl w Egypte ponajprw offateny,
Dietä Ježíš, ktorý si sa wo vyhnanstwe chodit učil,
Dietä Ježíš, ktorý si byl z Egypta do Judstwa zanesený,
Dietä Ježíš, ktorý si byl w Nazarete wychovaný,
Dietä Ježíš, ktorý si byl wšetkým pre poslušnosť a čnosť
Tvoje milý,
Dietä Ježíš, ktorý si byl w 12 roku wefu Swojeho do
chrámu wedený,
Dietä Ježíš, ktorý si po swiatkoch od Marie a Jozefa
newedomky zaostal,
Dietä Ježíš, ktorý si byl za tri dni od rodičow s bole-
stou hládaný a na ich radosť nalezeny,
Budu nám milostiwý { odpusti nám, Ježíssu!
{ uslyš nás, Ježíssu!
Do wšetkeho zlého, wyslobod nás, Ježíssu!
Do wselitého hriechu, wyslobod nás, Ježíssu!
Do nesluffného držania-sa w kostole, wyslobod nás, Ježíssu!
Do hriessneho zvyku, wyslobod nás, Ježíssu!

mi
ni
fa
na
b
u
d
u
m
i

Strze wtelenie Twoje,
Strze narodzenie Twoje,
Strze chudobu a nůdzu Twoju,
Strze prenasledowanie a trápenie Twoje,
Strze prímluwu panenskej matky Twojej,
Strze prímluwu pestúna Tvojeho,
Strze prímluwu wšsetkých newinniatof,
Strze prímluwu wšsetkých andelow a swátých Tvojích,
My hriessni synowie Twoji,
Abys modlitby nasse za ubohé pohanské dietky wyslyšat
ráčil,
Abys chatrné dary nasse milostive prijat ráčil,
Abys wierowestow w pohanských krajoch zachrániť ráčil,
Abys ich aposstolské práce bojne požehnat ráčil,
Abys modloslužebnictwo zniwočil ráčil,
Abys imy pohanské swetlom ewandeltuma Tvojeho, roz-
zohnat ráčil,
Abi pred swátým menom Tvojim každý člowek na kole-
ná padnul,
Abysme w jednote Tvojeho swätého detinstwa pre spa-
senie pohanských dietof stále sotrwávali,
Abysme i my slúb učineny pri krste swátom werne plnili,
Abysme sa podla nasseho slúbu satanássa, wšsetkej pom-
sty spolu i so skutkami jeho prospessne obdriekat mohli,
Abysme jako dietky Otca nasseho nebestého blahoslaweni
byť mohli,
Abysme Otca nasseho nebestého nado wšsetko ctiti a mi-
lowali,
Abysme sa vždy na Teba jako milé dietky Twoje rozpa-
mätali,
Abysme sa k Tebe jako dietky Cirkwe Twojej wrúčne
utíkali,
Abysme wšsetke príkazy Twoje zachowávali,
Abysme si stworté prikázanie Twoje: „Ťi otca swého i
matku swú,“ hlboko do srdca zasslepili,
Abysme s wekom i w múdrosti a čnostach prospiewali,
Abysme newinnosť nassu zachowali,
Abys nás od wábivých pokúšset zbawiť ráčil,
Abys srdcia nasse láskou k Marii, matke Twojej, zapáliť ráčil,
Abysme, až zbrešsime proti Tebe, oprawdiwé poľanie
činili,

wyflor ob nade, zekstui

E a p r o s t m e w y p r a s o n d a t i

Abysne k prvému svätému prijímaniu hodne pristúpili,
Abys nás pravou cestou do domu večného blahoslaven-
stva viesť ráčil,
Abys rímskeho otca a biskupov vo pravej viere zachoval
a zachrániť ráčil,
Abys apostolského cisára a kráľa a krajinu nassu od wšet-
kého nebezpečenstva zachrániť ráčil,
Abys milých rodičov nassich dlho živiť ráčil,
Abys ich wšelikého požehnania Tvojeho účastnými uč-
niť ráčil,
Abys wšetkých dobrodinčov nassich s nebeskými darmi
Tvojimi požehnať ráčil,
Abys duchovných otcov nassich svetlom Tvojim oswi-
covať a milosťou Tvojou posilňovať ráčil,
Abys duffickám vo očisti milostivý býť ráčil,
Synu Boží!

Ľa prosíme wplyš nás!

Baránku Boží, ktorý snimaš hriechy sweta, odpusť nám,
Ježišsu!

Baránku Boží, ktorý snimaš hriechy sweta, wyslyš
nás, Ježišsu!

Baránku Boží, ktorý snimaš hriechy sweta, smiluj sa
nad nami, Ježišsu!

Kriste, } uslyš nás!
          } wyslyš nás!

Pane, }
Kriste, } smiluj sa nad nami!
Pane, }

Dtče náš atb. Zbravás atb.

A. Z úst nemlwniatok a požiwajúcich prsia prijal si
chwálu Tvoju.

B. Abys osidla nepriateľow nassich zľazil.

M o d l i m e s ä. — Bože, Dtče nebeský! ktorý si
nás pre zásluhy Syna Swojeho za dietky Swoje a
dedičow kráľowstwa Swojeho prijal, prosíme Ťa, abys
i na ubohé pohanské dietky milostiwé wzhládnúť, a ich
toho neoceniteľného blahoslavenstva, ktorýmžto my
bez wšetkých nassich zásluh wládname, účastnými uč-
niť ráčil. Strže tože dietä, Ježišsa Krista, Syna Tvo-
jeho, ktorý s Tebou žije a kraluje, vo jednote Ducha
Swätého, Boh, na weky wekow. Amen.

V. Pochválen Pán Ježiš Kristus.

R. Na wefy. Amen.

III. Braterstvo swätého ruzcena. (na str. 670.)

IV. Braterstvo swätého škapulára. (na str. 654.)

V. Towaryšstvo neposskvrneného srdca bl.

P. Marie. (na strane 676.)

VI. Braterstvo swätého Cyrilla a Methoda.

(na strane 714.)

VII. Pobožnosť šestinedelná k ucteniu sw. Alojssa, patróna čistých duší.

Poučenie. — Keď všemo-
háci Boh zásluby swätého, ne-
winného mládenca, Alojssa
Bonzagy, mnohými zážatkmi
oslávil, a na jeho prímluvu mno-
hé dobrodenia Svojemu wera-
cemu ľubú milosť wne preukázal rá-
di, wzbudila a rozmohla sa tým
spôsobom po celom kat. swete we-
stá dôwernosť k tomu Swätému.
Tedy pápež Kliment XII. o
tom uwedomens, a chceúc ucte-
nie tobože swätého mládenca roz-
šfirit, udelil milosť wým listom
ob dňa 1. Oktobra 1739 plno-
mocné odpustky wšetkým, ktorí by
kucti a chwále Božej a k ucteniu sw.
Alojssa šest nediel po sebe, buď-
to swiatol sw. Alojssa predchá-
dzajúcich, alebo indy w roku po
sebe idúcich, wlastnou pobožno-
stou — totižto hodynou prisma-
niením swiatosti pokania a oštar-
nej, nábožným rozlmaniem, mo-
dlitbami a inými dobrými skutka-

mi swätili, ktorážto pobožnosť
nemá len w modlení ale i w stu-
točnom naslebowaní sw. Alojssa,
zwlaste w ochotnom a bohami-
lom wkonáwaní svojich prác a
ostatných powinností, a nabo wšes-
ko w beblitwom ostríhaní čistoty
a newinnosti záležat; — potom
tenže pápež listom ob 7. Januára
1740 rozšfiril prvú milosť w tej
miere, že tie plnomocné odpustky
nie len jedentrát za ten celý čas,
ale w každu tých šest nediel, a
teby šestkrát získať sa môžu.

Každý ctiteľ sw. Alojssa a jeho
čnosť, krom toho, čo predpísal
wšfemenovaný pápež, pomodlí sa
w každu tých 6 nediel nasleďujúca
príprawnú modlitbu a na to
6-krát „Džčendš, Zdrawš
a Sláwa“ na pamiatku 6 ro-
tow, ktoré ten Swätý w swe-
duchownom žráwí, a záwerení
modlitbu.

Modlitba začiatočná. — Všemožuci, milosrd-
ný Bože! hlä, ja prihädžam pred Tvoju Božštu twár, obe-
towať Tebe svoju dnešniu pobožnosť, ktorú žcem konať k
wäššej cti a chwále Tvojeho sw. mena, k osláweniu najsw.
Swiatosti Oštarnej a premilého srdca Ježišowho, k ucteniu
neposskvrnenej Panny a nebeskej králownej Marie, jako tiež i
Tvojeho werného služebníka, prímluwca a ochranca mojeho,
sw. Alojssa, ktorého si toľkými milosťmi ozdobil a swetými
zážatkmi oslávil rádi. Prijmi ľúto meju pobožnosť spolu na

podákovanie za všetky milosti, ktoré si tomuto Svätému, a na jeho prímluvu i mne a všetkým jeho ochrane poručeným preukázal. Dúfam tiež od Teba, dobrotivý a milosrdný Bože! že mi neodopreš, toho si už mnohým iným lastkave priprial, a že mi udelíš milosti N. N., o ktorú Tá sŕže zásluby sv. Alojssa s plnou dôvernosťou obzvlášťne a upenlivo žiadam. — Ty ale, ó slavný a mocný u Boha prímluvcu, sv. Alojssu! vypros mi, abych dnes svojemu Bohu čo najhorlivejšie slúžil a skutky, ktoré k Tvojemu ucteniu konať mienim, zvlášťne sväté prijímanie, podľa Tvojeho príkladu čo najdokonalejšie vykonal mohol (a). Obetuj ich sám sŕchovanému Bohu, prednes mu žiadosti a prosby moje, totižto N. N., jestli len k väčšej cti a chvále Božej, a k spaseniu duše mojej slúžiť budú. Zvlášťne ale Tá prosím o šťastnú hodinu smrti pre seba i pre všetkých ľudí, a najviac pre tých, ktorí dnes umierajú budú. Porúčam ich sŕže Teba do rúk nebeského Otca, do najsv. srdca Pána Ježiša, svojeho ukrižovaného Spasiteľa, a pod ochranu bolestnej matky Marie. Am.

6. Dikénášow. 6. Zdravás a 6. Sláva.

V. Pros za nás svätý Alojssu! R. Aby sme hodným učinením boli zasľubení Kristových.

Modlime sa! — Všemohúci Bože! sŕedný rozda-
vateľu atd. (na strane 731.)

Modlitba záverečná. — Všemohúci, večný Bože! padám pred trónom Tvojej Božskej Velebnosti, a kla-
kám sa Tebe w najhlbšej poníženosti. Dákujem Ti z celého
srdca za všetky milosti, ktoré si mi tohoto dňa dobrotivo
preukázal ráčil, a obetujem Ti pokorne svoju dnešnú pobož-
nosť. Rád ju milostivo prijal spolu i s ostatnými dobrými
skutkami, ktoré som dnes vykonal (a) a Tebe obetoval (a).
Daj, aby mi tá pobožnosť byla užitočná, a prospela mi k
dosiahnutiu plnomocných odpustkov, i všetkých milosti, ktoré
sú mi k spaseniu duše prospešné. Dúfam to od Teba sŕže
zásluby Ježiša Krista, svojého Spasiteľa a sŕže mocnú
prímluvu sv. Alojssa, svojého milého patróna. Amen.

Dwanásty diel.

Piesne.

1. Pri mŕi ſwätej.

Na Introit. — 1. Mŕŕa ſwätá ſá začína, ktorá ob Krista Pána, pri večeri ſwätej byla uſtanowená.

2. Chwáľme Boha ſpoločne, proſíme wſſeci ſrdeca! Staň ſá, Pane! byſme Tebá chwáľili wečne.

Na Gloria. — 1. Sláva buď na wyſoſti, Bože! Twéj Welebnoſti, a nám poſoj ráč popriati, z Trojeje miľoſti.

2. Sláva Dtcu wečnému, Synu Bohu rovnému, buď podobne teſť a chwála, Duchu Swätému.

Na Ewangelium. — 1. Ráč dať, Ježiſſu miľý! abyſme wyplnili, čo Ty kažeš, a tak Tebe ſá zaľúbili.

2. Preto wrúčne žiadame, Twé ſwäté ſlowá, Pane! ktoré nikdy nepominú, nech w ſrdci máme.

Na Kredo. — 1. W Tebá, Bože! weríme, nepochybne držíme, že ſi w troch oſobách jeden Boh wyznávame.

2. Dtea za Stworitela, Syna Wykupitela, weríme Duha Swätého Poſwätitela.

Na Obetowanie. — 1. Obetu, Pane! prijmi, ktorú otec duchowný, na oltári obetuje za naſſe winy.

2. Kalich ſpaſitedný, lúbežnej wóne plný, z ſpaſenia celého ſweta, ó Pane! prijmi.

3. A ſkrz tú ſwätú obeť, meno Twoje ſá poſwäť, aby Tebá wychwalowal, s námi celý ſwet.

Na Sanctus. — 1. Swätý, swätý Pán Boh náš Sa- baotb nazwán, swätý Bože! ráč byť wſſychny miľoſtiwý nám.

2. Kraluješ od wečnosti, wſſetko je w Twéj mocnoſti, plnť ſú nebe i zeme, Twojej ſlawnoſti.

Na Pozdwihowani. — 1. Z neba ſtúpte anđeli, priſtúpte archanđeli, s námi chwáľte proſperuwajte Spaſitelowi.

2. Hľáďte na Boha ſwého, wo Swiatoſti ſkrytého, nech ho chwáľti wſſetko s námi ſworenie jeho.

Na prijimanu. — 1. Ó Baránku newinný! Ty ſnímaš ſweta winy, nad námi ſá ſmiluj pre Twé predrabhé rany.

2. Baránku Boží Synu! Ty ſnímaš naſſu winu, ſpe- meň na nás, obetuj nás, Dtcu milému.

3. Baránku dobrotivý, daj pokoj opravdivý; ukáž, že si milosrdný a milostivý.

Na koncu svätej mše. 1. Bože w Trojici jeden, buď od nás vždy zvelčen; požehnaj nás, ochraňuj nás na wždy. Am.

II.

Na Introit. — 1. My sa klaňáme Tebe, Bože na wysofosti! Wyslyš nasse w potrebe, na zemi žiadosti; keď my podlä zákona, obetu činíme, nech s tým, čo sa w nej koná, Tebe sa ľúbime.

2. Pri večeri ostatnej prw, nežli umrieť mal, z lásky Swéj dokonalej, Ježiš chlieb, wíno wzał; wzał a keď wdáky činil lámal, a wšsem dáwal, a čo on tenkrát činil, to čini prišázal.

3. Jedzte a pite z neho, to je mé Telo, krw, ktorá Otca večného odvráti od nás hnev; seba obetujúci, za sweta spasenia, aby werné weriaci, usiel ztracenia.

Na Gloria. — 1. Bože Otče na nebi, Tebe sláva sluší, oddial wšse to na zemi, čo nás pokoj ruší; nech od strachu wzdialení, pokoj uhlídame, s radosťou bez prestania, Twé meno wzywame.

2. Kriste Baránku tichý! ktorý si obeta, za wšsetke nasse hriechy, obmy zlošti sweta; keď, chwála buď Swätému Duchu bez skončenia, Těssiteku nassemu w dobe zarmútenia.

Na Ewangelium. — 1. Ewangelium Božské, nie ľudské sú slowá, na ten základ kresťanské wyznáwanie wola, sám Boh ewangelium prawda wečná uti, šťastný, kto takej prawde swój život poručí.

2. Slowo Božské nám rovnú ukazuje cestu, a spráwu dáwa hojnú k nebeskému mestu; rákij ho hlboko wliat w srdcia nasse, Pane! a strže to sa dostal k Twójho bydla bráne.

Na Kredo. — 1. Weriame, wyznáwame, tu poznaj moc jeho! Boh, Ocom ho wóláme, stworil swet z ničeho, Syna z podstaty Swéj dal Ježiš nazwaného, ktorý človekom zštal, šrz Ducha Swätého.

2. Maria jakžto Panna to dieťa zplodila, a tak sa hriechow rana na swete zhojila, w tele i bušti trpiac, zomrel, byl pohreben, ale z mrtvých sa wzkriesac, živý wštal tretí deň.

3. Od Otca hore wžatý na prawici sebi, je nám za súdca datý, príde nemieš kedý; príde podlä milosti dobrým obplatitel, podlä sprawedliwosti pre bezbožných wštitel.

4. Verím w Ducha Swätého a Cirkew obecnu, wztrienie tela mého, radosť w nebi večnú, kde Swätých obcewanie, ktoré tu veríme, po hriechow odpustení na weky stúsim.

Na Obetovanie. — 1. Pane! milostive hlás na zložené dare. Je sice len wíno, chlieb, esťte na oltári: wšak ale sa obráti na krv a na telo Krista, čo i náš swätí i tešť, mrtweho.

2. Tebe obetujeme myseľ, wódu, srdce; daj nech pokračujeme stále po Twéj ceste; nosíme hriechow tárchu, padáme wždy dole, pomôž nám k čnosti vrchu, pomôž nám ísť hore.

3. K nohám Twým tiež zkladáme naše statky zcela, a čokolwek tu máme: život, krv a telá; daj nám časom dážď letný, daj slnka teplého, a z Twôjho dobrodenia pola úrodného.

Na Sanktus. — 1. Ducha k nebu zdvihnite, k obrane w úzkosti, trikrát swätý reknite, Bohu na wysošti, plné sú sláwy Twोजej, nebe a zem, Pane! Daj, by z šepoty svojej, powstali pohanie.

2. By sme jednúc spoločne tebe tu slúžili, tam spolu nekonečne Hofanna mluwili. W mene Twém idúc, Pane! nech je požehnaný; mluw nebe, nech sa stane wždy bez dokonania.

A Pozdwihowania. — 1. Hlboko sa Ti klaňám, tu č Bože skrytý! Myslel w tom nepremáham, jak to môže byť: to, čo si Ty tu wzbudil, jedine slowo Twé je, abych nezablútil základ wiery wo mne.

2. Na křtji bylo skryté len Božstwo jedine, tu flowerenistwo skryté i Božstwo veríme. Keč w myšli rozvažujem ten znať Twéj dobroty, na tú smrť pamätujem, čos' trpel z privity.

Na Agnus. — 1. Tesťte sa, werné dusse! Máte dim weliký, Pána žiaden nemôže widieť, bo je skrytý. W spěsobe wína, chleba, je krv, telo Krista; očám weriť ne-treba, wiera je w tom istá.

2. Tuto je prawý Boží Baránoť zastretý, strž ktorého na křtji byl hriech sweta zretý, on dusse nakrmuje, jak tiež wiera dáwa, on w ceste posilňuje a celý zůstawa.

3. W tom chlebe je werného křesťana úfanie, jeho Božedo zlého Swou rukou zbraňuje, kdo chlieb ten u skonani nábožne užíwa, ten smrti obáwanania pewne sa pozbywa.

Vo íte missa est. — 1. Po slusnom dokonani tej swätej obeti wzdvihni k požehnaníu ruku nad Twé-dett, čo sme

činili wdáčne, Pane! rád prijati, a na vzdychy milosť s námi prebývaťi.

2. Pane! chráň nás dnešni deň od vsschých hriechow, zlosti, by neupadnul žiaden z slúsenej krehkosti; daj nám bez hriechu zstať pri posledňom súde, a k pravici sa dostať keď hriech trestán bude.

III.

Na Jutroit. — Bože! pred Twou welebnosťou na kolená padáme, zapáť w srdci s Twou milosťou oheň lásky, žiadame, bysme Teba milovali jak w nebesiach anđeli, obeť Ti obetowali primeranú Twéj wóli.

Na Gloria. — Sláva Tebe buď na nebi, Dče náš milosťivý! pokoj ľuďom daj na zemi, Ježišu milosťivý! ktorý sweta hriechy snímaš prijmi nasse wolanie, k Tebe do neba priweď nás strže Twé swaté rany.

Na Ewangelium. — Božie slowo ukazuje do wečnej sláwy cestu, kto ho slyší a splňuje, k swátému beží mestu; učíť Bože s Twou milosťou, bysme vzdychy splnili slowo Tvoje s ochotnosťou, a Tebe sa ľúbili.

Na Kredo. — W jednoho Boha weriame, Dca wssemo-
húceho, Stworitela neba, zeme, i w Krista, Syna jeho; Duchom Swätým počáteho, z Panny narodzeného, pre nás na swet poslaného, w Božstwe Dcu rovného.

Na Obetowanie. — Prijmi túto obeť, Pane! ktorú otec duchowný obetuje Tebe, wdáčne, a ktorá sa premeni w telo a krw Syna Twého, jak on w pravde wyjavil, keď túto obeť nového zákona ustanovil.

Na Sanktus. — Swätý, swätý Boh náš, swätý Pán, je zástupow nazwán, Dtec i Syn, i Duch Swätý od wečnosti mocný Pán! plné je Twéj sláwy nebe, plná zem welebnosti, Bože! prospewuje Tebe weriaci ľub z radošti.

Vo Pozdwihowani. — Serafini lásky plní dolu z neba zstupujte, Boha swójho s námi nyní, w swiatosti zwelebujte: Ježiš skrytý w tomto chlebe Dcu sa predstavuje, jak na kríži sa w tej dobe za hriech náš obetuje.

A prijímaniu. — 1. O Barátku Boží Synu! ktorý hriechy zotieraš, zotri nassu welsú winu a na milosť prijmi nás; učíť, bysme mohli hodne telo Tvoje pozívať, keď budeme nezomýkne zo sweta preč odchádzať.

2. Pane! já sic som nehodný, bys wossiel pod strechu

mú; ale len prerekni slovo, a uzdravíš duffu mú; w Tebä wertm, w Tebe dúfam, Tebä najwyš milujem, že som zbreštil, oplakávam a srbetne kutujem.

Na koncu sw. misse. — Ó Trojico najswätejšia! Ty i náš Boh jediný, buď Ti wšacna služba nassa, ktorú sme w nehodni wšlonali k Twéj cti, chwále, k Twójmu zwelebowaniu; ráť nám zdrawia popriat stále! w nebi wečnú forunu.

IV. Za duffičky. (Dies irae.)

1. Na deň hnewu w strassnej chwili, jať s Sibyllou Dawid kwlli, pójme nás wšsech hrúza, strach; prísny Súdca wšseho činu, súdiť bude, trestat winu, w popol zmení swet a w prach.

2. Trúba wydá zwuky jasné, z hrobu, kdežto swetlo hasne, wšsetek lud sem swolá Boh; príroda i smrt sá takne, „poďte k súdu!“ Pán keď rekne, aby člowek splácal dlh.

3. Kniha sá nám tu ukáže, ktorá wšsetko hned dokáže, z toho bude súdeno; nič tajného nezostane, pred Tebou sá zjawí, Pane! čo kdy bylo zapreno.

4. Co ja počnem biedny sebe? keď i čnostný w tejto dobe trnate, hládá ochranu. Kráľu strassliwej mocnosti, smiluj sá pln utrpnosti, baj, nech nájdem obranu.

5. Pomni, že si zstúpil z neba, pre mnä že si zaprel sebä; neobsúb mä k mučám zlym. Niesols' tárchu preukrutnú; trpels' smrti na krži smutnú; žehnaj zist ten bratom Swým.

6. Swätý Súdca wšseho zlého! sprošť mä prewinenia mého, prw, než pride strassný deň. Kutujem nad nepravostíou, twár má rdi sá stydliwostíou; newyluč mä z neba wen.

7. Tys' odpustil Magdaléne; milosť lotru dals' neméne; tým nábeju w Tebe mám. Som ja sice twor nehodný, Ty wššak, Bože milosrdný! wečným nedaj mnä mučám.

8. Ráž mne na prawici zóstat, k werným owečkám sá dostat; bezbožných mnä wšstrihaj, ktorých do múk wečných stiahne. Kľatba Twä keď ich dostahne, w stánot Swój mnä zawolaj.

9. Žiadam teby kutosťiwe, bys mnä stiehol milosťiwe na ten hrúzonosný deň. Kdežto na znamenie dané, k posledniemu súdu wstane každý člowek z hrobu wen.

10. Bože! wšsem, jenž z sweta zóštil, baj, by w wečný pokoj wššli. Amen.

Před kázňou.

Pochváleno nech je vždycky najslabšie meno Ježiš, i slavné meno Marie. Najslabšie atd.

1. Príb, ó Bože, Duchu Svätý! W baroch nebeských kochaty, milost' Twú ráč nám udelit, srdcia nasse s' nou naplnit. Príb, ó Bože, Duchu milý! Tá žiadame w tejto chvíli.

Alebo:

1. Príb ó, Bože, Duchu Svätý! S Twou radou Božskej milosti sedem darow ráč udelit a srdcia nasse naplnit, príb, ó Bože, Duchu Svätý! Popraj hojnej Twéj milosti.

2. Príb, ó Duchu! z vysokosti, kazatelu dar múdrosti udel, spravuj jazyt jeho, zapát w srdci obňa Twého, aby spravedlivosť mluvil, wolu Božsku nám wyjawił.

3. Príb, ó Duchu! s Twým učením, predlož pravdu Twojim werným, rozmnož wieru, nádej, lásku a wšelikú čnosť kresťanskú. Ukáž nám cestu k spaseniu slova Twého k vyplneniu.

4. Sláva Otcu nebeskému, i Synu jeho milému, tak tiež i Duchu Svätému, k nám z wysofci zoslanému. Buď ob nás vždycky pochválen, ať na weky wekow. Amen.

Js kázni.

(Spiewa sa jako: Príb, ó Bože atd.)

1. Zachowaj nás pri Twém slowe, pri ňom zadrž w každej dobe, Ty sám Ježíssu, Pane nás! Ktorý krehkosti nasse znáš; zachowaj nás pri Twém slowe, pri ňom zadrž w každej dobe.

2. Nech moc prawdy slova Twého newyhjde z srdca nasseho; bysme byli vždyž zem plodná, k semenu Twódmu spůsobná nech moc atd.

3. Jestli sme w tom poblúdili naprav nás, pastýru milý! k stádu Twódmu na ramenu prines owcu Twú ztrate-nú; jestli sme w tom atd.

4. Slovo Twé, Kriste Pane nás! nech nikdy newypadá z nás. Amen nech sa wšeliko stane, ja to Tá z wiert žiadame; slovo Twé, Kriste Pane nás! nech nikdy newypadá z nás.

I. W čas Adwentu.

1. Moc Boha diwná a newymluwná, čo si učinila, k obrazu swódmu slowekas' stworila!

2. Welmi pekného, nesmrtekného, a tak rozumného, by mohol poznať Stworitela swého.

3. Aby prebýval, w raji panował, a wšsetko užíwal, from z jediného stromu aby nebral.

4. Diabol zlostiwý záwidel toho. tak mnoho dobrého, které člověk mal od Boha samého.

5. Ukladal zlosti z welkej chytrosti, člověka sflamati, takej rozkošse chtiac jeho zbawiti.

6. Nesslechetný had wo welký úpad přiwiedol člověka, strz okúšenie jedného jablka.

7. Člověk strz onú smrtelnú winu i šťastie své ztratil, a k swójemu miestu těžko sa nawratil.

8. Už sa splnilo, to čo nám bylo dáwno zaslíbené, že Krista Pána nám porobi Panna.

9. Ten má spasiti, wysloboditi, čo malo zahynúť, a diablu zlému neba wiacej vládnúť.

10. Pochwálme toho Krista milého, že nám to nawratil, čo prvý člověk svojou winou ztratil.

11. Amen špiwajme, a wychwalujme Otca nebeského, Syna milého i Ducha Swätého.

II.

1. Otec nebeský, z puhej Swej lásky, k najobzwláštnejšiemu člověka stworil podobenstwu Swému.

2. W rozkošnym raji, w tom šťastnom kraji k býwaniu postavil, a pána zemských stworow ustanovil.

3. Aby wšak wdáčnosť a swú poslušnosť Bohu preukázal, z jedného stromu owoce zakázal.

4. Dn proti daniu a prikázaniu zvedený přewinil, a sebä i swých neschastných učinil.

5. Boh sa sľatowal, nad nim smilowal, sľúbil Spasiteľa, od večnej biedy Wysloboditeľa.

6. Jeho otcowie, swäti mužowie, túžebne žiadali, aby škor přissiel wykúpiť, wzbýchali.

7. Už uloženy k tomu zrdženy, žiadany čas nastal, Syn Boží člověk z čistej Panny zštal.

8. Teby ďakujeme, chwálu wzdávajme Otcu nebeskému, že poslal Syna k spaseniu nášemu.

9. Spolu žiadajme, prošby sľadajme, aby to wtelenie nám wšsetkým wečné — přineslo spasenie.

III. O Panne Marii pri Korátach.

1. Zdravás buď milosti plná! Maria Panna přestawná: Tak pozdravil anđel teba, přinesúc poselstwo z neba.

2. Anđel reknul: Pán Boh s tebou, požehnaná si w tú dobu. Utašla sa pozdramená, newediac, čo to znamená.

3. Mlúwi ďalej anđel k Panne: nechci sa báť, čo sa stane; lebo našla si milosť u Boha pre twú krásnu čnosť.

4. Počneš a Syna porodíš, nazweš meno jeho Ježiš. Ten bude Syn najwyššieho Boha Dica nebestého.

5. Rešla Maria k anđelu: jako sa to stane so mnou? bo ja muža nepoznámam: čo so mnou mieni neba Pán?

6. Duchom Swätým zasťienená porodíš Božieho Syna, stúbeného Mesšťassa, nasseho Pána Ježiša.

7. I Mžbeta twá príbužná počala w starobe Syna; lebo nebude nemožná u Pána Boha wec žiadna.

8. Duchom Swätým naplnená rešla Maria posľusná: ešhlá dievka Pána mđjho, staň sa poblá slowa Twđjho.

9. Ježiš! ktorý prideš na swet, nech je Tebe chwála i česť s Bohom Dicom, Swätým Duchom, až na weky wekw. Amen.

I. Na wianoce.

1. Kristus Syn Bžji narodil sa nyní z žiwota panenstého, telo wžal pre sloweka briesneho.

2. Žiadost prorokow, prvých swätých otcow, Boh Dtec zplnil mile; dal Syna Swđjho tejto chvíle.

3. Preto mu každý ďakuj kresťan werný, za tento dar prediwý, chwáľac meno jeho bez prestaní.

4. Bo najdrahší dar na zem nám je zoslán z milosťi Boha Pána, s ktorým je noc diabolská swiazaná.

5. Blahoslawené sú tie oči, ktoré zasľúžili widieti toho Pána a našho hlädieti.

6. Mnóhi kráľowie, swäti prorokowie dávno si to žiadali, čudobní pastýři dočakali.

7. Swäti anđeli, nebestí mesšťani, chwála Boha na nebi, zwestujúc nám pokoj na zemi.

8. Amen spiewajme, w Bohu sa radujme, chwálu, česť jemu wzdajme, potom s nim na weky prebhwajme.

II.

1. Dnes sa Kristus narodil, weselme sa, jako Boh ustanowil, radujme sa. R. Z žiwota čistého, z rodu kráľowského, Kristus Pán narodil sa.

2. Dnes sweta Wykupitel, weselme sa, narodil sa Spasitel, radujme sa. R. Z žiwota atd.

3. Dnes spievajú anđeli, weselme sa, plesajú archanđeli, radujme sa. R. 3 žiwota atd.

4. Sláva Bohu na nebi, weselme sa, pokoj ľuďom na zemi, radujme sa. R. 3 žiwota atd.

5. W spôsobe služebníka, weselme sa, prissiel spasit' človeka, radujme sa. R. 3 žiwota atd.

6. O Ježíssu, Pane náš! neopusti nás; baj nám šťastné skonanie, ochraňuj nás. Spas nás, Kríste milý, náš Činaueli! Pre Tvoje narodzení.

III.

1. Čas radosti, weselosti swetu nastal nyńi, porodila Spasitela, Panna bez poskwrny, w meste Betleheme, w jasličkách na slame, leží malé pacholiatko na zime.

2. Čo sme wsseci ľubie hriessni od dáwna čakali, to anđeli dnes wesele nám už zwestowali: a preto plesajme, wsseci sa radujme, pacholiatku, nemlurniatku spievajme.

3. Spasiteli, kwietku milý, Pane náš, Ježíssi! z čistej Panny narodzený, poklade najdrahšši, Kráľu náš, Pane náš! sľoň sa k nám, jako Pán, z Twéj milosti, z Twéj radosti dojdí k nám.

Ma nový rok.

1. Wesel sa ľudské stworenie, prisslo nám nasse spasenie. Radujme sa weselme sa, w tomto nowom roce.

2. Jezu Krísta narodzení, sľoňčo sa nám už nyńi. Radujme sa atd.

3. Panna rodu kráľowského, počála Syna Božieho. Radujme sa atd.

4. Dtcowie starí, proroci, ktorí býwali w temnosti. Radujme sa atd.

5. Žiadali jeho widieti a z Panny sa naroditi. Radujme sa atd.

6. Mlumiac: by peklo oblúpil, a z temnosti nás wykúpil. Radujme sa atd.

7. Herodes tomu neweril, že sa Krísta Pán narodil. Radujme sa atd.

8. Sluhow do Betlema poslal, dieťky zmordowati kázal. Radujme sa atd.

9. Kríste pre Twé narodzenie, baj n.im hriechow obpuštenie. Radujme sa atd.

10. Nech nás nežre večný plameň, uchovaj nás, Kriste. Amen. Radujme sa atď.

I. Na deň najšw. mena Ježiš.

1. Ježišsu najmocnejši, Ježišsu najsilnejši. Ach smiluj sa nad námi, smiluj sa, stutuj sa nad námi, ó Ježišsu!

2. Ježišsu najslavnejši, a najdobrotivejši. Ach smiluj sa atď.

3. Ježišsu najdivnejši, a wšej cti najhodnejši. Ach smiluj sa atď.

4. Ježišsu, lásko srdce, a nasse utočištie. Ach smiluj sa atď.

5. Ježišsu! Dite chudých, potešenie zarmúčených. Ach smiluj sa atď.

6. Ježišsu, svetlo sweta, a zradlo života. Ach smiluj sa atď.

7. Ježišsu, múdrosť večná, dobroto nekonečná. Ach smiluj sa atď.

8. Ježišsu najvdáčnejši a najprívetivejši. Ach smiluj sa atď.

9. Ó hriechu a wšej zlosti, podľa Tvojej milosti. Wy-slobod nás, Ježišsu! wyslobod, wyslobod nás, ó drahý Ježišsu!

10. Strž Tvoje narodzenie, strž Tvoje bičovanie. Wy-slobod atď.

11. Strže Tvoje wzkriesenie a na nebe wstúpenie. Wy-slobod atď.

12. Strž Twú radosť a slávu, strž najmilejšiu Matku. Wy-slobod atď.

13. Baránku Boží tichý, čo snímaš sweta hriechy. Ach smiluj sa nad námi, smiluj sa, stutuj sa, drahý Baránku Boží!

II.

1. Ježišku, Ježišku! nad sluce jasnejši, nad jmesiac krásnejši, nad perly wzácnnejši Ježišku! Twé najsladšie meno, nech je zwelebeno, na nebi, na zemi, Ježišku!

2. Ježišku, Ježišku! z trónu welebnosti, popraj nám milosti, ochraň nás, každy čas, Ježišku! Nad hriechami tulosť a wernú strúsenosť udel sám, hriessnym nám, Ježišku!

3. Ježišku, Ježišku! čoš' plný milosti, prispej nám w

zářkosti, w sužení, w trápení, Ježíšku! Mor hlad, wojnu
zajetí, pokoj svätý udeť, nás w lástě drž pravé, Ježíšku!

4. Ježíšku! Ježíšku! w jamách baňských strassných
ochraňuj nás wšestkých, werne Tá chwałících, Ježíšku! Daj
tam weřy zpravé, odvrát přeč škodlivé, smiluj sä, stutuj sä,
Ježíšku!

5. Ježíšku, Ježíšku! požehnaj nám práce, obohat nám
jarce, otvor žily baňské, Ježíšku! Tajné pollady Twé, w
baňských jamách sřyté, rozotvor, obohat, Ježíšku!

6. Ježíšku, Ježíšku, sřz Ducha Swätého, daj nám
swetla Swého, oswieť nás, každy čas, Ježíšku! Proti lřti
diabolřské, wo wiere křesťanřské, pewní sme, milř sme,
Ježíšku!

7. Ježíšku, Ježíšku! zbaw n s wšech neuhow,
ugraw nás Swou mocou, lekáru najlepřř, Ježíšku! Udeť
čas pokania, sřz Twé smilowania, odpust sám hřiechy
nám, Ježíšku!

8. Ježíšku, Ježíšku! pri nassom stonani, prijmi do
Swéj sláwy nassu hřieřřnu duřřu, Ježíšku! Prěb nám tu
pomoci, proti diabla moci, najopatřnejřř Ježíšku!

9. Ježíšku, Ježíšku! po časnom trápení, daj nám ra-
dost w nebi s Twojimi andelmi, Ježíšku! Aby sme so wšestmi
Tá, s Twojimi Swätými, na weřy chwałili, Ježíšku! Am.

III. Pri kořci pobořnosti.

Ježíř Kristus buď pochwálen, ař na weřy weřow. Amen.

Chwalujte ho wšestke sřwory, jať na nebi tať na zemi.

Ježíř Kristus atd.

Bo on je náš Wykupitel, on je náš milř Spasitel.

Bo on je Kráľ kráľujících, on je Pánom panujících.

Bo on je radost andelřřá, on je wšech radost nebeřřá.

On je wšech národow Súdcom, wšech dobrých odplatitelom.

Zwelebuj ho zem a more, wšestky sweta národowie.

Přáctwo wšestko na powetří zaspiewajte z upřimnosti.

Měřiac, hwieřzdy, slnce jasné, spolu s námi zaspiewajte.

Od wřchodu ař na západ, prospewujte na tisíckrát.

Ježíř Kristus buď pochwálen ař na weřy weřow. Amen.

IV.

1. Ježířřu! jako je sladká, sřdci mójmu Twá pamätka;
Bo nič není sladkosti wšestka, kde je přitomnost Twá Bořřřá.

2. Nič neni w spewie slabšieho, nič w uffách príjemnejšieho, w myšli neni milejššieho nad meno Syna Božieho.

3. Jezissu nádej kajúcim, jak milosťný si prosiacim, jak dobrý Tá hládajúcim, a čo wiac nalezajúcim?

4. Neni možné wymlumiti, ani písomom wyswettliti, čo skúsil, mdže uznati, čo je Tebä milowati.

5. Jezissu, kráku predivný, wstázu mocný a slawný, w sladkosti Twéj newymlumný, wštetet milowanía hodný!

6. Keč Ty srdce nawštituwješ, swetlom prawby oswi-
cuješ, márnost sweta zosfliwuš, w srdci lásku zapaluwješ.

7. Jezu bojná srdca sladkost, myšli nassej oswietenost, prewššuwješ wštetku radost, a wštelikú ducha žiadost.

8. Jezissa wše. i poznajte, lásku jeho požiadajte, Jezissa wrúčne hládajte, láskou tou srdca zapákte.

9. Kráso andelow Jezissi! Ty si w uffách spew najsladši, w ústach si mád najdiwnejši, nápoj nebeský méj dusi.

10. Račnia, ktorí požiwajú, žiznia zas, ktorí Tá pijú, nič iného nežiadajú, krom Jezissa čo milujú.

11. Ó mój Jezissu najsladši! nádej pewná mojej dusi, Tebä hládám já plačúci, hlasom myšle wolajúci.

12. Zostaň s námi, ó Pane náš! swetlom milosti oswieť nás, temnosť myšle zajeň od nás, a Twou sladkosťou naplň nás.

13. Kwiťku panenstvá Jezissi! lásky nassej najhodnejši, menu Twójmu chwála slusí, ó predrabý náš Jezissi!

14. Jezissi buď nassa žiadost, ktorý budeš w nebi radost; buď tiež nassa sláwa wždydy, až po wštetke mewow mewy.

I. W pöste.

1. Tento čas spasenia, powáž, ó čloweče! opuť swetskú rozkos, a obrát swé srdce. Spomni na smrt Pána swého, že netrpel pre iného, len tebä samého.

2. Wojdi do zahrady, jak sä krowou poti, a žalostne wždydá, widiac salich smrti, neba i jeme Pán mocný, trpiet čce, bys byl spasený, ó čloweče hriessný!

3. Pozri a uwidiš tam zradca Judáša, jakž zástup wedie na Pána Jezissa; dal sä swiazat Pán newinný, aby zotrel tvoje winy, ó čloweče hriessný!

4. K Annášsowi wedú tuho swiazaného; Wtjú, poličsujú Pána newinného, snášsa toto utrpenie, len pre tvoje wšlúpenie, ó hriessne stworenie!

5. Slá jať ho ťičujú, trním korunujú, že miesta zdra-
vého na ňom nenechajú; krv oči i tvár zalieva, spomeň na
to, buďso werná! Ješ' tomu príčina.

6. Na vrch Kalvárie medzi Pána mého, na miesto po-
pravné z cela zombleného: križ Svôj nesie zkravený, Ty si
otmen a nie iný, hriessniku prebieďny!

7. Preto, ó hriessniku! widiac Pána twého, na križi ukrut-
ne pre ťá pribitého; lutuj a plač, čiň pokanie, pros za hrie-
chom odpustenie, tak nájdeš spasenie.

II.

1. Newninnosť premilá, čo si uťinila? za koho omblie-
waš, za koho umieraš? tak žalostne a bolestne, za koho
ombliewaš? za koho umieraš?

2. Umiera newninný, Syn Boží jediný na križi zaweseny,
ó ťloweče biedny! pre twé zlosti, neprávosti, trpi veľké mučy,
pohláďni na rufy.

3. Trpi veľké mučy! pohláďni na rufy klinami ranené,
nohy prebodené, pre twé zlosti, neprávosti trpi veľké mučy,
pohláďni na rufy.

4. Krv z pravého boka, na spôsob potoka krvavého
teče, polutuj ťloweče! Pre twé zlosti, neprávosti, ó hriessny
ťloweče! krv z Ježíssa teče.

5. Od päty Kráľ slávy až do vrchu hlavy, na swém
swätom tele nemá miesto celé, pre twé zlosti, neprávosti, na
swém swätom tele nemá miesto celé.

6. Hriessniku neskastný! krestane newďatný! Ktorýš'
pred tým hressil, zákon Boží ruffil; nechaj zlosti, neprávos-
ti, pre Ježíssa rany, a twoje spasenie.

7. Wiac Boha nehnewaj a krv newyliwaj Spasitela
mého, Pána milostného, sŕže zlosti, neprávosti; ale polepši
sá pre Pána Ježíssa.

III.

1. Ó šťastliwi wy hriessnici! wám sa život otwára.
Ó nesmiernosť Božskej lásky, wám Boh-ťloweč umiera; on
wám drahý Wykupiteľ, on je wáš milý Spasiteľ, on pre
wás rád umiera.

2. Ktorých w raji hriech poranil, s peľnou hada zlo-
stou, Tych Syn Boží už napravil, s smrti Swéj ukrutno-
stou, Ó! česť Wykupiteľowi, lástu, wdáť Spasiteľowi,
wráťte s wečnou šťastnosťou.

3. Ortel smrti je vzdálený, vítězstvo prospemujete, život hriessným nawrátensý, Bohu za to ďakujte; už obecnyh briedch je zřazen, w ktorom wšsetel ľud byl wážen, dost má sprawedliwost Božia.

4. Hlā jak hrozne a ukrutne, trā hlawu raní Krista, jakú bolešt w swātých údoch, jak trápenie chystá, swáté nohy swáté ruky trpia preukrutné muky, trpia bolešt, suženie.

5. S milujte už hriessnici! laltju w samom trič; s premeňte waffe mrawy pre Boha Syna rany; bo on nám je Wykupitel, a spolu milý Spasitel, on pre wás život trati.

IV.

1. Dwečko ztratená, ach kde si kde? ozwi sá, s boleššou hlādám teba; má láska mnā stiahla dolu z neba, z lóna Otca mého, to pre teba; si-kt dobrá, buď i werná, pod sem, já tā wezmem na ramená.

1. Poweďz mi, tak dlho kdeš' blúdila? snáb sá ti má pastwa nelúbila? hlā moje owečky iné werné pasú sá s lúbežnou pastwou pri mne; nehnewajú, poslúchajú, radostne w owčinci prebýwajú.

3. Tyš' ale newerná mnā odissla, po horách, dolinách, sem tam issla; poslúchal mnā nechceš, k tomu hnewáš, briedchy rozmnožuješ, čo z toho máš? už je mnoho, nechaj toho, aby ti to wečne neschobilo.

4. Pšcha twá mnā trním korunuje, leniwost a chlipnost mnā bičuje, záwist twá mnā na smrti odsudzuje, hnew kritč: ukrižuj! a mnā bije, twé lakomstwo a objerstwo, žlč horkú, mi dáwa, žwiteka rúcho.

5) Ach welmi tesskltwá je dussa má, až k smrti pre teba žarmúčená, bo tážkt bremeno neprávosti, reže mi ramená až do kosti, už už padám a omdkewam, pre teba, owečko! hlā umieram.

6. Skaly sá nad smrtou mou pulajú, a slnko s mesta-com zatmiewajú, snáb ani Twé srdce není lameň, keď wšedíš, pre teba jak som ranen, aspon lutuj, mnā polutuj, rozpomeň sá na to, že som Boh twój.

V.

1. Už som dost pracował pre teba, žloweče! Tri a triďcāt liet s, biedny hriessniče! Pjdem pjdem do Jeruzalema, tam, čo o mne psano, wšsetko sá wplóná.

2. Mäb swöj knäzšy zložim, prestancem kázati, tým bezbožným židom o tebe mluwiti; už je darmo, len wy za mnou pöbie, učeďníci moji! weđeradlo strojte.

3. Ešte jednú s wámi za stolom poseďim, chlieb w telo, wíno w krw swú wlastnú premením, na pamiatku mého umuďení službu wám prokážem w smutnom rozlúčení.

4. Kam sä obrátit mám, už mnä Judáš predal, mój wlastný učeďník židow na mnä swolal; tam mnä nášbu w zahrade sä mobilít; pre wasse spasenie mou krowou sä potit.

5. Tu žiadnej nádeje už wíac maľ nebudem, wo welkšych tážkostach postaweny budem; mé wzdychanie niť platiť nebude, smutná je duffa má až k smrti prebrozne.

6. Zlá šberba židowšlá už mä polapila, teb mä Judášowa huba polúbila; už mä tuho powrazmi swäzujú, sem tam so mnou hädžu, i na zem zhadzujú.

7. Mj už som priveden k súdu k Anáššowi, a wětil mä powebu ku Kajššowi, a tu wšeci falossne žalujú, wšeci peru, bijú a bitmi mršajú.

8. Korunu trňowú na mnä pristrojili, prewetmi špicatú na hlavu wstawili. Ach nástojte! už krow wšade teče, tolko tišće rán mám, pre teba, čloweče!

9. Wíac falossných swedkow pred Pilátom swedět, Pilát, žibi wšeci radi sú tej reči; a preto hneb: „ukřižuj!“ wolajú; nech sä storo stane, tak wšeci žiadajú.

10. Mäbnej prepustime lotra Barabášsa, než abysme maľt žiwěho Ježišsa, ktorého čceme na smrti wydati, my ho čceme dati radšej križowati.

11. Niekol Pilát k židom: hlä, člowek newinný! bych k smrti ortel dal, na to nemám žreni; ho wywediem a to s wassou wšou. Škrilki: Bud krow na nás i na našich synow!

12. Krät släwy nebestej už na smrti sä berie, ó duffo křestanská! powáž tárchu križa; swäté noby už pod nim křesajú, nemohúce štäti, žibi ho kopajú.

13. Ó horo wysoká! horo Kalwärie! Često kamenitá! ó jaľ dlhé čwile! už nemöžem mdlobou križ sám uniesť; ach Šimone! pomöž na horu ho wyniesť.

14. Mäb križ z seba zložim, k nemu mä prirazia, katowic ukrutni šlincami prerazia rufy noby; ach údy ubohé, už sä roztržené, s križom wyzdwižené.

15. Šlä wíšim na križi a žalossne wolám, s mou milou

matičkou žalosťne sa žehnám, ju porúčam Bohu Dicu svojmu, a potom Jánovi, učedníkovi svojmu.

16. S tebou sa tiež žehnám, ó milý kresťane! pre teba krv cedím z boku strany pravej; máš-li ku mne své srdce uprimné, polutuj, požaluj mé srdce newinné.

17. Celý život som svoj pre teba už vydal, wšsetku krv wycedil, nič som netutowal; esťte k tebe hlavu swú nakloním, bych tá mohol spasit, mú dussu wypustim.

18. Každý kresťan powáž, polutuj Ježišsa, máš mať otworenú bránu wečnej ríše, do ktorejžto jestli chceš prijít, umučenie Pána hláv w pamäti míti.

19. Už w ten nynější čas hláv činiť polania, máješ w ňom dojsť hriechow odpustenia; umri s Kristom, nechaj zlé žiadost, tak dočas wzkriesenia k weľkej radošti.

VI. Žalostné kwilenie hriessnika.

1. Kde sa nájde človek taký, ktorý by mná potešil? mám weľice smutné srdce, že som mnoho pohrešil. Pán Boh mi dussu pod moc dal, abych s ňou do času wládal; a potom zas, keď príde čas, abych mu ju odowzдал.

2. Prosim kdo wie, nech mi powie, čo si biedny počít mám? jať já dussu nad swet dražšiu Bohu zase odowzdam? Bo som ju strž hriechy ztratil, od Boha som sa odwrátil; zase kedby aneb jako k nemu bych sa obrátil.

3. Jať mná zwiedol ten zlý diabol, mal som to pozorovať; aby má byl radnej zabil, mal som si to winssovať; rozkoše mi ukazował, a k hriechu má powzbudžował, že on žiada, dussu hládá, na to pozor som dať mal.

4. Čo mi powie Boh pravedný, že som dussu premárnil, jeho milost jeho lásku že som si málo wážil; a čo powiem Bohu májmu, keď príde zpytowanie: prečo si nezachowával mé ľahké prikázanie?

5. Wšsetek blednem, wšsetek flesnem, keď myslim na jeho moc: weru newiem, čo mu powiem, bo mám hriechow weľmi moc; wiem že mná tam newyplatiť hodnosť, pentaze a statky, Pán Boh na to nič nehládi, krome na dobré skutky.

6. Ó že som ich neshromaždil, nad tým má srdce bolť; že mám hriechow mnoho wiacej, nežli je piestu w mori! Ó Bože máj lutoštiný! wzhľadni na mná milosrdne, hriechy moje odpust mne.

VII.

1. Stála Matka prežalostná, pod drevom križa bo-
lestná, keď na ňom Syn milý plnel.

2. Ach tej Matke prežalostnej, zarmúcenej a ľutošnej
sedmoryš meč w srdci tkwel.

3. O jak smutná a sklúčená, byla ona wywolená mať
Jednorodzeného.

4. Jak truchlila a kwílila, keď na križi uwidela muky
Syna slawného.

5. Kdo by mohol neplakati, widiac tú miloštnú mati
takto žalom žklúčenú.

6. Kdo by ju moh' pozorowať a srdčne nelutowať, wi-
diac ju tak ztrápenú?

7. Pre zloštiny hriešnych ľudí, Syna swôjho w mukách
widí, krw sá prúdi z jeho žil.

8. Widí, jak tu Syn milensý dokonáwa opustensý, až i
ducha wypustil.

9. Matko! studnico miloši! daj mi kwapku swéj žaloši,
nech sá s tebou rozkwílím.

10. Daj, nech srdce mé sá zníti, a k Ježišsu láštu cíti,
nech sá jemu žalúbim.

11. S tebou cítim ty bolesti, ktoré musel Syn twôj
sniešti, dokud tuto prebýwam.

12. Podľa križa s tebou státi, a nad Kristom nariekati,
túto wrúcu žabosť mám.

13. Kriste! až zo sweta wyjdem, daj, nech pre Twú
Matku prídem do wečného pokoja.

14. Až skoná mé telo krehké, daj obpočinutie ľahké,
prijmí dušsu do raja.

Pri pochowáwaní najsw. tela Ježišsa Krista.

1. O zarmútku, srdca smútku! či šlj nemám wydáwať?
Boha Dca Syn milý má sá pochowáwať.

2. O prebieda Boh zomiera, na križi je rozpáť, lež
šry to nám wywiera spasenie z miloši.

3. O cloweče! tvoje žlošti, w muky, w smri ho wybaly,
a tak tá wo wečnosti hrozne mučiť maly.

4. On hlá, pre tvoje swewole, mučensý w'il ombliewa,
brahu krw z dobrej wdle na križi wyliewa.

5. O Ježišsu rabosť ducha! žes' trápený natoľko; čo
len žije a býcha, musí plakať horko.

6. Ó prekrásny, z nebies daný, Tyš' plný milovania!
nemožno Tvoje rany vidieť bez pokania.

7. Ó prešťastný! kto rozjíma pohnutý w túto dobu, že
sá Krát náš z kríža sníma a kladie do hrobu.

8. Ó deň smutný, deň žalostný, deň veľkých sužent,
w ktorom náš Pán milostný byl hrozne mučený.

9. Ó Ježíšu! keď zomreme, ráč nám Swé umučenie
obrátiť, bysme žili, wo večné spasenie.

I. Na wzkriessenie Krísta Pána.

1. Witáz Kristus z mrtvých wstáva, R. Alleluja,
nech je Bohu chwála daná.

2. Wykúpenie dokonáva. R.

3. Premáha moc nepriateľow. R.

4. Z pešla berie korisť diablow. R.

5. Marie z hrobu náhlily. R.

6. By miláčka pomastily. R.

7. Anđel kameň odvaľuje. R.

8. P'allé ženy potessuje. R.

9. Ten, ktorého wy hládáte. R.

10. Biac ho už tu nemáte. R.

11. Ale rýchle pospiechajte. R.

12. Učednítkom zvestujte. R.

13. Že wstal z mrtvých oslawený. R.

14. Bude od nich zas widený. R.

15. Kríste! ktorého dnes ctíme. R.

16. Pamiatku wstania sláwime. R.

17. Daj nám po nassom wzkriessení. R.

18. Večné na twár Twú patrení. R.

II.

1. Pán Ježiš Kristus wstal z mrtvých; R. Alleluja,
chwáľme Boha, Boha swého.

2. A potesseniu ľudí hriessnych. R.

3. Ktorý smrti tážku podstúpil. R.

4. Aby nás hriessnych wykúpil. R.

4. Au hrobu tri Marie šly. R.

6. Ktoré drahé masť niesly. R.

7. Aby byl Kristus pomazan. R.

8. Co pre nás byl utrižowan. R.

9. Anđela tam uwidely. R.

10. O č ktorého to slyššaly. R.
11. Že slawne Kristus ž mrtwých wstal. R.
12. Žal sám pred smrtou powedal. R.
13. Preto radujme sa wššeci. R.
14. Že Kristus wstal zo Swéj moci. R.
15. Wššeci zo srdca spiewajme. R.
16. Čest, chwálu Bohu wzdávajme. R.

III.

1. Deň wzkriessenia Ježu Krista. R. Alleluja , chwáľme Boha , Boha swého.
2. Chwáľmež jeho podľa písma. R.
3. W ten slawný deň Kráľ andeľský. R.
4. Žwítážil nad nepriateľmi. R.
5. Adam s swätými w tretí deň R.
6. Z temnosti je won wypeden. R.
7. Bráta nebeské otvoril. R.
8. Wššem pobožným wóšš dopustil. R.
9. Pane Kriste ! ráč pomôcti ; R.
10. Tyš' náš Dtec prežábúci. R.
11. Dysme, sediac na prawci. R.
12. Chwáľili Boha w Trojici. R.
13. Tu bez hriechow žiwí byli. R.
14. S andelmi sa radowali. R.

Na welikánoc.

1. Radujte sa ; ó Kressanti ! w srdciach wassích plesajte, ž mrtwých powstal wáš Spasiteľ, alleluja spiewajte ; R. Chwála Dtcu i Synu, Licž i Duchu Swätému, alleluja radost tebe hriessnemu.
2. Utry šžy, ó Ježišsu ! Utri Swú twár krvawú, s Twým trápentem ktorús' kúpil, ukáž twú welkú sláwu. R.
3. Už nad slnce je jasnejšie telo Twé, mój Ježišsu ! ktoré taľ horco ranené je k wólt mojej dusi. R.
4. Raduj sa, ó Panno swätá ! Máš Synáčka žiwého, ktorého si taľ bolestne oplakala mrtvého. R.
5. Weselte sa, ó andeli ! Kráta swójho wítajte, alleluja newinnému Baránku prospewujte. R.
6. Už je nádej nassa silná, že taľ nekdy wstaneme, a že s Kristom Spasiteľom radovať sa budeme. R.

I. Na túrice s Duchu Svätom.

1. Dítie náš milý Pane! daj nám Duchu Svätého, prosíme, nech sa stane pre Krista Syna Tvojého; by nás učil Božského pravdu zákona znati, prorocтва falosného pilne sa warowati.

2. Kriste! ktorýš' Tým werným zoslal Duchu Svätého, pred weky wymoleným od Dica nebeského; prosíme Tã srdečne, ráč nám Duchu zoslati, By sme mohli spoločne Teba wiacej chwáliti.

3. Ó milý Duchu Svätý! ráč nassim hosťom byti, ktorýš' w daroch bohats, nemesskaj k nám prijiti; spravuj jazpk k mluweniu, daj nám schopnosť k učeniu, nachýl ussi k slyššaniu, zapát srdcia k wereniu.

II.

1. Prijdiž, ó Duchu Svätý! ráč nám z neba zoslati swetla Tvojého jasnenie.

2. Priš, ó Dítie chudobných! prijdi sštedrý w daroch Swých, dusse méj oswietenie.

3. Tesšitelu najwätší! hosťu dusse najlepši, prešladté obšrstwienie.

4. W práci odpocínutie, w horku si ochladnutie a w plači potessenie.

5. Swetlo jasné swiatosti! naplň srdca wnuštrnosti werného šhromaždenia.

6. Bez Tvej Božskej mocnosti je tlowel w ničemnosti, a w puhom prewinent.

7. Dúšš, čo posskwrnené, zwlaš, čo je wysuffent, raneným daj zhojenie.

8. Nahni, čo je stwrdené, sobriewaj, čo studené, nã praw, čo je zblúdené.

9. Popraj wšestým weriacim, w Tebe bdwerujúcim sedmoro obdarení.

10. Ubel odplatu čnosti, slãwu po tej časnosti, daj wčasnú oslãwienie.

I. O prebl. Panne Marii.

1. Pod twój plášš sa utikame, Panenko Maria! za ochranu Tã žiadame, Matko dobrotiwá! ochráň, zastaň, wššobob nás; Panno milostiwá! nedaj, nedaj wyhubiť nás, Matko lutoššiwá!

2. Chráň svoje dieššy, Matičko! k tebe wolajúce obhajuj Božia Rodičko! w tebe dúššajúce. Ochráň atd.

3. Nás zo wšech strán obklučujú veľké úzkosti, náša nás i horkému plaču nešťastia trpkosti. — Dchraň atb.

4. Preto pohľadni, ó Matko! jať sa s námi deje, po-
baj tvoje sväté ruky, tys' hviezda nábeje. — Dchraň atb.

5. Lebo jestli ty nás opustiš, ó Matko lašawá! Kto
nás w úzkostach potessi? Matko dobrotiwá! — Dchraň atb.

6. Primiľuwaj sa teby za nás u Ježišsa, Syna; wieme,
že tá on wyslyšš, bo si jemu milá. — Dchraň atb.

IV.

1. Ó Maria, Matko Božia, najwätššia lekárkyňa! Ty
w nebhoch postaweným, bolestami obklučeným i pomoci ra-
da prispiewaš, a zdravie im obsáhúwaš. — Ó Maria
Matko Božia atb.

2. Ó Maria, Matko Božia najwätššia lekárkyňa! my
prebieadne usuzent, nemocou dusse strápeni, i tebe sa wčil uti-
kame, wrúčne prosby predkladáme. — Ó Maria Matko atb.

3. Ó Maria, Matko Božia, najwätššia lekárkyňa!
Zotť slzy tlač nám hriessnym, by byly balzomom sšlastnym,
ktory muss zo swěj strany duchowné hojewat rany. — Ó
Maria atb.

4. Ó Maria, Matko Božia, najwätššia lekárkyňa!
Pomôž, bysme uzdrawent, tým liekom z bied wywedent do
hriechu wiac nepabali, nemoc dusse wydalowati. — Ó Ma-
ria atb.

5. Ó Maria, Matko Božia, najwätššia lekárkyňa! Za
takito twójú milost a lašawú dobrotiwost od nás wdáky, češ
so stárou wzdáwat sa ti budú chwálow. — Ó Maria atb.

V.

Stála Matka prežalostná (hládaj na strane 820.)

I. O prewielebnej Swiatošti Oštarnej.

1. Chwál, Sione! Spasitela, pochwál wdca i pastyra
preradosnym plesaniem.

2. Čo môžeš, o to sa pokús, wšej úcty hoden je Kri-
stus, chwál srdečným plesaniem.

3. Založenie chwálitbné; chlieb žiwotný nám tu dneš-
ne, Kristus je predstawený.

4. Ktory posledne za stolom weker dwanástorym bratom
i jedentu byl dáwaný.

5. Nech je chwála dokonala, nech je večná, nech je stála, nech radosné plesanie.

6. Deň jasne slavný ctíme, w ktorom pamiatku činíme toho ustanowenia.

7. Pri stole Kráľa nowého, Baránot nowý, starého zvyklosť swätú prejsma.

8. Starosť nowota postíha, stieň prawdy prawda wymetá, a swetlo lmy preniká.

9. Čo Kristus z večera činil, to i Swěj pamiatke poručil knázom Swým obetowať.

10. Čo preswäté poručenie prijímúe poswäcujú knázi, chlieb a wíno w obetu.

11. Čím sa naučenie dáwa kresťanom, je wiac chleba není po poswäčení.

12. Musí sa i wíno tratiť, a podstatu swú premeniť mocou ustanowenia.

13. Čo, čo rozumom nestíhaš, temu čichom nedosáháš, nech wiera dosáhuje.

14. Plá, pod rozličným spôsobom, nie podstatou, lež podobou, kryjú sa weci wzáčne.

15. Čelo pokrmmom wšborným, krm nápojom opravdivým: kvo to môže pochopiť?

16. Pod jedným každým spôsobom, celý Kristus každým časom je prítomný w swiatosti.

17. Bez dvojenia, bez delenia, bez lámania, bez hryzenia, w celosti sa prijíma.

18. Prijíma jeden i wšce, prijíma ich na tisícce, a predca ho nestrowia.

19. Berú dobrí, berú i zlí, ich užitoť je rozdielny, buď i žiwotu neb i smrti.

20. Smrť je zlým a žiwot dobrým, uznaj, jať bielom rozdielnym je rowné prijímanie.

21. Než, keď sa swiatosť rozlomi, nepochybuj, ale pomni na moc Božíu welikú.

22. Čo tak mnoho malý drobek má, jako tá malá obeť, a to strž moc zážračnú.

23. Z podstaty sa nič nedeli, len sa maľawé znamení láme, delí, zdrobuje.

24. Wšak to lámawie postawu nijak neruffi Kristowu, welkosť neumenšuje.

25. Chleba, stal sa chlieb anielow pokrmom cestowate-
low; od neho pšow obháňaj.

26. Byl wteby predznamenany, teb Izák obetowany,
tajemstvo to znamenaj.

27. Baranok dán t welkejnoci, wátšfej nežli manna
moci, Kristus Jezis, Boh-člowek.

28. O pastýru náš, Jezissu! rozpomeň sa na Swú ri-
šsu, ktorú živi tento wek.

29. Ty nás ochráň a zachowaj, Teba wečne widieť do-
praj tam, kde sám si na weky.

30. Ty, čo wšsetko môžeš i wiesť, a nás smrteľných
nashycuješ wlastným telom i krvou.

31. Stolu Tvojho hodowníkw, učiň werných služeb-
níkw w Twój nebeskej radosti. Amen.

II. Au požeňnaní.

Pange lingua. — 1. Jawte ústa dôstojného tela Pá-
na tajemstvá, tiež prebrahej krvi jeho, ktorú z milosrdenstwa
wylial Král národu wšseho t spaseniu člowekensstwa.

2. Nám sa w Swojom smilowaní z čistej Panny da-
rowal, pri Swém w swete obcowaní semeno słow rozšiewal,
po wšsech weci wykonaní diwný dôkaz lásky dal.

3. Pri posledňom stolowaní s swými obpočiwajúc, pri
žákonnom hodowaní pokrm, nápoj žehnajúc, sám dal seba t
požíwaní, chlieb a wíno dáwajúc.

4. Z chleba telo učinené slowom jeho zázračným, wíno
w krv je premenené; srdcom wermé powdáčným, čo ne-
môž byť pochopené smyslom nedostatočným.

Tantum ergo Sacramentum. — 5. Takowe jto po-
šw i a t n o s t i čiáme teby poklonu; ustúp obrád minulosti no-
wému wčil zákonu; smyslom nedostatočnosti wiera, wezni
žáclonu.

Genitori Genitoque. — 6. Boha Otca, Syna
jeho zwelebujme, kresťani! ctíme i Duchu Swätého, by wždy-
čy žostal s námi. Wylej, Pane! z trónu Tvojho na nás
Swé požehnaní.

III.

1. Pokľakni na kolená, ó duffo bohobojná! bo sa tebe
udeluje milosť prehojná.

2. Patri na Boha swého, w Swiatosti prítomného,
žiadaj ho srdcom strúffeným o milosť jeho.

3. Duš ob wšestých uctěný, chválený, welebený, ó Kriste náš najmilejší! tu wystawěný.

4. Ó Kriste náš najdrahší, w Swiatosti najswätejší, odwrát ob náš draho, mor, hlad, Bože najwyšší!

5. Pozri na nás z wyšosti, zachráň naše žiwosti; udeť chleba potrebného nám z Twéj štědrosti.

6. A tým anbelstým chlebom, najwzácnejším pokrmom posilni duše na wečnost Swým swätým telom.

7. Ó daj, aby duša má pred Twój trón sá dostala, swätý! swätý! až na weky prospewowala.

IV.

1. Swätý, swätý, swätý! swätý wšdych swätý! Jezis Kristus z wyšosti, w najswätejšej swiatosti.

2. Swätý, swätý, swätý! swätý wšdych swätý! Jezisu najmilejší, w swiatosti najswätejší.

3. Swätý, swätý! swätý! swätý wšdych swätý! žiwá křw je w Twém tele, nesmierne Božstwo celé.

4. Swätý, swätý, swätý! swätý wšdych swätý! Budiž wečne chválený, ob wšestých welebený.

Spolku křesť. stricliwosti k bl. p. Marii Patrónce.

1. Zřekabó jasné wšech žnosti,
Slawná Patrónko stricliwosti:
Maria hromičná, Panno wšdych křisť,
Matko swetla sweta, Spasitela Krista,
Tyš Matka našeho towarýšstwa.

2. Ty Syna w chráme prednášáš,
Spolu holúbkw w dwoch prinášáš;
Wšak nie len tie dary wdätne oferuješ,
Lež i Syna s tebou Pánu obetuješ;
A len celkom jemu žití stubeješ!

3. My zas — ó Matko milosti! —
Wzdali sme Bohu stúb miernosti;
Tým sme sá odriešli nápoju hroznému,
Miernosti sme stúbili, pomoc w tom každemu,
Chťiac slúžit, žití werne Najwyššiemu.

4. Preto wčil k tebe woláme,
Tebe ten stúb náš porúčame:
Abyš ho ty Pánu wzácne predložila,
Nám milost stálosti w dobrom wyprofilá,
Prijmuc nás za dieťky, Matko milá! —

5. Vypros u Boha nám milosti,
A boju tak slabým tú zmuzilosť:
By sme pokúšenia silne premáhali,
Dobré predsavzätia verne zachovali,
Ani sllamať nikdy sa nebali.

6. Skroč každú marnú w nás radosť,
Znívoť i nápojom hriessnu žiadosť;
By sme už pálené nikdy viac nepili,
Iné zas nápoje len mierne užili,
Slúb nás swätý nikdy nezrušili.

7. Daj tiež i lásku nám — i bližným,
Zvláste w opilstwe, hnusným, biednym;
Buď nám na pomoci vždy s Božskou milosťou,
Daj hriessnych napravil chránil s lastawosťou,
Daj nám mnohých ziskat z nich — braterstwu.

8. Esste raz i Tebe vzdychame,
Ktorú jať wernú Matku známe:
Chráň, pestuj, zosťiruj braterstvo miernosti,
Čiň nás prospěchovať wo wšsej čnosliwosti:
By sme i Tebe prišli do radosti. Amen.

Wiera nádej a láska.

1. Bože werím, Bože dúfam, zo srdca milujem Tã,
za kresťana sa wydáwam, wšsetko werím a wyznáwam, to
uť cirkew kresťanskã, lebo to je Twã reť Božská. W tejto
wiere a nádeji, w láske Twéj posilui mnã.

2. Bože werím, atd. Tys' prawda, nemôžeš zľuhať,
žiaden nemôže Tã sllamať; nič Tebe není skrytého, werím
bez strachu wšseho. W tejto wiere atd.

3. Bože werím atd. Werím, že Boh je jediný, jemu
není rowen iný, w troch osobách jedno Božstvo, dobrým
ubeli kráľowstvo. W tejto wiere atd.

4. Bože werím atd. Werím, že Otca wectného, Boh
Syn z tróna nebeského, na zem stúpil, a nám sa dal, lo-
wectenstvo na seba wzał. W tejto wiere atd.

5. Bože werím atd. Ty chceš, abych dúfal w Tebe, je
po smrti dáš mi nebe, a odpustiš wšsetky winy, kdo prawé
poľanie čini. W tejto wiere atd.

6. Bože werím atd. Na Twéj moci wšsetko sllabám,
nádej w slúboch Twých zalladám, že jať si ráčil pristiúbil,
iste chceš tak i vyplniť. W tejto wiere atd.

7. Bože werim atd. Bo Tys' to dobré najwätššie, wšsetkej lášty najhobnejššie, Tebe Lásko! nad wšse iné, žiadam sa túbiť jedine.

Pieseň k slowanským Blahozweštom sw. Cyrillowi a Methodowi.

Buďte zwelebeni a wečne sláweni Cyrille, Methode bra-
tia swätí! Strž príkladné čnosti k wečitej radosti ob Boha
do nebies raja wzätí! W swätej pamäti slawne wás swätí
národ slowanský; wám prosperuje, keď a city srdca wy-
jaruje.

Wámi nebies swetlá! Wlasti nassa zakwetla! Wámi
nám zora spasenia switla; ž blúdom a newery, ž pohanskej
powery wámi rodina nassa precitla: bohow modliny padly
w sutiny strž wás, bo ste nás k blahu žbudili, Bohu, pra-
wej Cirkwi žaswätili.

Swätí biskupowie, werní pasthrowie, welki ochranco-
wie nassej wlasti! Proste nám milosti od Pána wečnosti,
buďte nám štítom proti wšsej strašti, nech nemyhane to
swetlo jasné, ktoré ste nekdy w nás žapálili, by nás imy
newery nezmylili.

Swäté semä wasse padlé w srdca nasse buď k blahu
wšsetkým duffám kresťanským, ó! by žbožnosť wznikla, roz-
kolnosť žanikla: wšjž zora jednoty kmeňom sláwšým! Jeden
jak w nebi Boh sa welebi: tak i na zemi jedno učenie, buď
mysel jedna, jedno spasenie!

K wám preto wžbychame, o pomoc wžywame: otcowie
ža nás sa primlúwajte! W každej smutnej dobe, w potrebe
a mblobe — Božej nám posily wžžadajte; po zemštom božt
wečne nech stroj čitelow wššich nábožné hlavy w stánkoch
najwšššieho wence sláwy.

© sw. Jánowi Nepomuckom.

1. Jáne Nepomucký, sláwo stála wžbych twých kraja-
now! wžhládni na pobožných, k twéj čti šhromajdensch nás
kresťanow, keď sa utikame a pomoc hládáme, swätý Jáne!

2. Tys' príklad swiatosti, lášty a stálosti od liet prvých.
Wšbornýš' učitel, horliwý kazatel slów Kristlowých, králow-
šty almužník, ubohých pomocník, swätý Jáne!

3. A keď Waclawowi, žlostnému králowi nechceš žia-
wiť hriechy prenábožnej králownej Johanny, dá tá žbawiť
úradu, a trápiť i w rieke utopil, swätý Jáne!

4. Jako oslávený buď nám nakkonený z celej moci, buď svojím cttitelom, wrácnym wyhwatelom na pomoci. Wypros im milosti ku sftastnej wečnosti, swätý Jáne!

5. Pátoro hwiezd z neba hnedý sá nad tebá dolu spúšťa, a kade twé telo po wode letelo, tam sá blisstia, pohreb ti ko najú, sláwu twú zjawujú, swätý Jáne!

I. Podákováci spew SS. Ambroja a Anguštína.

Tebá Boha chwálime, tebá za Pána wyznávame.

Tebá wečného Otca, wšsetka zem w uctivosti má a welebí.

Tebe wšsetci andelt, tebe nebesia i wšsetky mocnosti,

Tebe Cherubim a Serafim ustawičným hlasom prospewujú :

Swätý, swätý, swätý, Pán Boh zástupow.

Plné sú nebesia i zem Twéj welebnosti a sláwy.

Tebá chwálí slawný kór apostolský, Tebá chwalitebný počet prorocký.

Tebá swätých mučednískow slawný zástup chwáli.

Tebá po celom swete swätá Cirkew wyznáva.

Otca nesmiernej welebnosti.

Welebného Twójho prawého a jediného Syna.

Tiež i Utěšitela, Ducha Swätého.

Ty si Král sláwy Kriste.

Ty si Otca wečného Syn.

Ty i wyslobodentiu nassemu, wezmúc na sebá kłowečenstwo, nepohrdal si panenským žiwotom.

Ty žiwtiázjac nad smrlou, otvoril si weriacim kráľowstwo nebesí.

Ty na prawici Božej sedíš, w sláwe Otca Twójho.

Werime, že wšsetkých súdiš prdeš.

Preto Tá prosime, prispej i pomoci služebníkom Tvojim, ktorých si Twou predrahou krvou wykúpil.

Učtiň, aby sme w počet swätých wečnej sláwy uwedení byt mohli.

Pane! učtiň spasení ľud Twój, a požehnaj dedičtwo Tvoje.

Rád ich riadiš, a wyzdwihni ich až na wečnosť.

Po wšsetke dni, dobrorečiťme Tebe.

A welebíme meno Tvoje swäté na weky, a na weky wekow.

Pane! rád tohoto dňa bez hriechu nás zachowaj.

Smiluj sá nad námi, Pane! smiluj sá nad námi.

Pane! nech je milosrdenstwo Tvoje nad námi, jako sme dúfali w Tebe.

W Tebe som dúfal (a), ó Pane! nebudem zahaněbený (a) na weky.

II.

1. Tebä, Bože! chválime; Tebä Pane! wyznávame; meno Twé welebíme, wrúčne wdäky Ti vzdávame; Tebä, Otca wečného, cti, čo je stvoreného.

2. Andeli, Cherubini Tä bez koňca oslawujú; horliwi Serafimi „Swätý“ stále prospewujú, swätý Boh na wysost, swätý Pán wšech mocnost.

3. Plná zem i nebesia sú Twéj sláwy, welebnosti, apostolstý šör plesia, a welebí Tä z wdäčnosti; proroci są klanajú, mučennici wychwalujú.

4. Tebä, Otca slawného cirkew swätä zwelebujee, Syna Twóhho prawého w celom swete wychwaluje, tiež i Duchä Swätého, Těssitela werného.

5. Ty Kriste! si Král sláwy, Syn Otca si od wečnosti, Spasitel náš lastawy, zšúpils' k nám na swet z wysost, šrz Twú smrt a wzkriesenie žštal si nám spasenie.

6. Bránu si pre weriacich otvoril raja wečného, sedš wšil na prawici w sláwe Otca nebeského, zas nekdy máš prijiti, žiwých, mrtvých súditi.

7. Popraj tedy milosti služebníkóm Twým strúššným; udeł pomoc z wysost brabou krvou wykúpeným; daj, neč nekdy są s Twójmi radujeme Swätými.

8. Spasž lub Swój, ó Pane! požehnaj bedictwu Swěmu, prosime, neč są stane milost hojnä z nás každému; ráč Twých werných řditi, a na weky žwššiti.

9. Po wšette dni Tä ctíme, meno Twé zwelebujeme, wdäky Tebe činíme, čest, chwälu prospewujeme; ráč nás času každého chránit od wšeho zlého.

10. Šmiluj są, žiadame, šmiluj są nad wšsemi námi, milost Twä, jak búfame, neč je wždy s Twými dieťkami, Tys' nasse obhájenie, nepridem w zahanbenie.

Ž. Dobrorěčne Otcu i Synu i Duchu Swätěmu, alleluja. R. Chwäťme a wywššujme ho na weky, alleluja. — Ž. Pane, wyslyš modlitbu moju! R. A wolanie moje přš k Tebe.

Mo blime są! — Bože! korehožto milosrdenstwo nemá počtu a dobroty nestoňčeny je polkad: najmilostiwějšej Welebnosti Twovej za dosiahnuté dary wdäky vzdávame, šmilowanie Twoje pobožne wšwajúc, abys, kory prošä-

cim, toho žiadajú, udeluješ, nás nikdy neopustiš a ť ob-
držaniu budúcih darow učinil hodnými. Strže Krista, Pána
našeho. Amen.

Pieseň pohrebua.

1. Už ja idem do hrobu smutného, imavého, w ňom
budem spočívať až do dňa súdneho.

2. Tu wšeci kráľowie, veľikí páňowie, swé kosti pla-
dajú prebolešne.

3. Mú mladost i krásu, telo mé do času, ja poklad
mój skladám do hrobu.

4. Mne slnko i mesiac nebude swietiť wiac, musím w
imawom hrobe zavrený (á) byť.

5. Swiezd jasnych newidim, mluwenia nesyššim, jať
wážem w temnosti byť musím.

6. Dobrú noc má milá, manželko (matičko tatičko)
uprimná! ja lásku ďakujem zo srdeca.

7. Dobrú noc, mój milý manželu uprimný! Bohu tá
porúčam w túto chvílu.

8. Dobrú noc, dieťky mé! sirdky presmutné! dobrú noc
kto moja, potesenie mé!

9. Dobrú noc, priateli, i wšeci sújebi žalostní! ďaku-
jem wám srdečne.

10. Swet tento opúššam, s wámi sa rozlúčam, nech
wás opatruje tu Pán Boh sám.

11. Ježišsu! swetlost má, sám wečne oswieť má, a pri-
weš ť radosti mnä do neba.

12. Ježišsu! Lásko má, žiada Ťa buša ma, prijmi má
jať Dtee sám pred seba.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

